3 1761 07833937 1

Digitized by the Internet Archive
in 2011 with funding from
University of Toronto

http://www.archive.org/details/thesaurusresolut85cath

THESAURUS
RESOLUTIONUM
SAC. CONGR. CONCILII

QUÆ CONSENTANEE AD TRIDENTINORUM PP. DECRETA,
ALIASQUE CANONICI JURIS SANCTIONES

MUNUS SECRET. EJUSDEM SAC. CONGREG.

OBEUNTE

R. P. D. ANTONIO DOMINICO GAMBERINI

AD URBEVETANAM SEDEM

DIE 19. DECEMBRIS 1825.

PROMOTO

PRODIERUNT IN CAUSIS SUB ANNO 1826.

PROPOSITIS

EPISCOPIS, EORUMQUE VICARIIS, CAUSARUM PATRONIS,
AC ALIIS IN ECCLESIASTICO FORO VERSANTIBUS
APPRIME UTILIS, AC NECESSARIUS.

TOMUS LXXXV.

TRIPLICI

INDICE LOCUPLETATUS

ROMÆ MDCCCXXVI.

Typis Vincentii Poggioli Rev. Cam. Apost. Typographi

BX
1935
A36
t.85-87

INDEX

ALPHABETICUS CAUSARUM

Quæ in Sacra Congregatione Concilii propositæ fuerunt anno 1825. per Dioeceses dispositus

A

Alatrina Residentiæ 9. Julii *pag.* 150.
Albanen Mediæ Annatæ 3. Septembris *pag.* 202.
Anconitana Congruae 9. Julii *pag.* 144.
Ariminen. 16. Aprilis *pag.* 67.
Ariminen. Juris Tumulandi, et Funeris 29. Januarii *pag.* 8.
Ariminen. Juris Tumulandi, et Funeris 9. Julii. *pag.* 143.
Ariminen., et Caesenaten. Legatorum 29. Januarii *pag.* 8.
Assisien. Beneplaciti 17 Decembris *pag.* 245.

B

Burdigalen. Dispensationis Matrimonii 26. Februarii *pag.* 25., et 16. Aprilis *pag.* 65., et 6. Augusti *pag.* 166.

C

Caesenaten. Pensionis 16. Aprilis *pag.* 66.
Callien. Sanationis et Absolutionis 17. Decembris *pag.* 262.
Callien., et Pergulana 6. Augusti *pag.* 168.
Camerinen. Concordiae 17. Decembris *pag.* 267.
Camerinen. Jurispatronatus, et commutationis voluntatis 29. Januarii *pag.* 7.

F

Faventina Alienationis 11. Junii *pag.* 121., et 3. Septembris *pag.* 204.
Faventina Legati 17. Decembris *pag.* 243.
Ferentina Pensionis, et Reparationis Ecclesiae 11. Junii *pag.* 120.
Ferentina Residentiae 6. Augusti *pag.* 165.
Feretrana Residentiae, et dismembrationis, 6. Augusti *pag.* 172.
Forolivien. Absolutionis, et Reductionis 11. Junii *pag.* 119.
Forolivien. Dismembrationis, et Applicationis 16. Aprilis *pag.* 67
Forolivien. Reductionis Canonis 6. Augusti *pag.* 177.
Fulginaten. Fontis Baptismalis 16. Aprilis *pag.* 65. et 14. Maji *pag.* 100.

H

Hyeracen., et Rhegien. Concursus 19. Novembris *pag.* 214.

I

Januen. Commutationis Voluntatis, et absolutionis 17. Decembris *pag.* 244.

L

Lancianen. Unionis 9. Julii *pag.* 144.
Lauretana Transactionis 19. Novembris *pag.* 213.
Lucana 26. Februarii *pag.* 44.
Lucana Capellaniarum 3. Septembris *pag.* 193.
Lucana Legati 3. Septembris *pag.* 193.
Lucana Praeminentiarum, et Jurium 26. Februarii. *pag.* 44.

M

Maceraten. 29. Januarii *pag.* 7.
Maceraten. 19. Novembris *pag.* 213.
Melevitana Separationis Thori 3. Septembris *pag.* 196.
Montis Alti Capellaniae 26. Februarii *pag.* 33.

N

Nullius Foripompilii Sacrae Visitationis 14. Maji *pag.* 91.
Nullius Sublacen. Jurium Parochialium 29. Januarii *pag.* 1.

P

Pergulana 29. Januarii *pag.* 8.
Pisauren. 17. Decembris *pag.* 259.
Placentina Executionis Litterarum Apostolicarum 29. Januarii *pag* 6.
Placentina Paroeciae 9. Julii *pag.* 155., et 3. Septembris *pag.* 201.
Polen. Reductionis Missarum 6. Augusti *pag.* 175.
Praenestina Reparationis Ecclesiae 9. Julii *pag.* 144.

R

Reatina Jurium Parochialium 9. Julii *pag.* 143.
Recanaten. 14. Maji *pag.* 101.

S

Senogallien. Fabricae Ecclesiae 17. Decembris *pag.* 244.
Sipontina Dismembrationis Paroeciae 11. Junii *pag.* 120.
Spoletana Alienationis 6. Augusti *pag.* 166.
Surrentina Processionum 11. Junii *pag.* 119.

T

Tiburtina Sacrae Supellectilis 17. Decembris *pag.* 247.

U

Urbanien., et S. Angeli in Vado Cappellaniae 19. Novembris *pag.* 216.

V

Verulana Capellaniae 17. Decembris *pag.* 253.
Verulana Jubilationis 26. Februarii *pag.* 38.
Verulana Subsidii Dotalis 3. Septembris *pag.* 194., et 19. Novembris *pag.* 214.

Die Sabbathi 29. *Januarii* 1825. *in Palatio Apostolico Vaticano erit Sacra Congregatio Concilii, in qua præter alia proponentur infrascripta Dubia juxta morem ejusdem Sacræ Congregationis de jure resolvenda.*

NULLIUS SUBLACEN. JURIUM PAROCHIALIUM. Causæ speciem habent EE. PP. in Folio *diei* 11. *Septembris superioris anni*, sed ob aliarum controversiarum gravitatem solummodo in Comitiis *diei* 20. *sequentis Novembris* proponi potuit. Dilationem tunc ad jura sua deducenda flagitante Capitulo Sublacensi, EE. VV. rescripserunt: *Dilata ad primam post proximam*: nunc itaque denuo proponitur, Allegatione ex parte ejusdem Capituli tantum distributa. *Sess.* 23. *cap.* 1. *de reformat.*, *sess.* 24 *Cap.* 1. *de Reform. matrimon.*, *et sess.* 2 . *de reformat in decr. de delect.cib.*

Observantiam ultra quam centenariam in Sublacensi Collegiata vigere favore Canonicorum quoad exercitium quorumdam jurium parochialium, eamque aptam ad transferenda in Capitulum jura Parochorum, nec Litteris Apostolicis S. M. Pii VI. *anni* 1791. abrogatam, probare nititur Capituli Defensor. Præsul enim Tiburtinus Crucius *anno* 1578. Sublacensem lustrans Abbatiam decretum edidit, ut Parœcia S. Joannis uniretur Collegiatæ S. Andreæ, adjecta lege, *quod administratio Parochiæ S. Joannis connumeretur cum cæteris Parochiis, unitis jam Ecclesiæ S. Andreæ, omniumque curam suscipiant Præpositus, et cæteri illius Canonici.* Ex hoc decreto mos inolevit, ut Canonici jura parochialia, quæ in controversiam nunc vocantur, exercere incœperint, ac postea jugiter exercere perrexerint; adeo ut *anno* 1697. contendens Præpositus Giordani certis quibusdam diebus etiam Canonicos obstrictos esse ad Missam parochialem pro populo applicandam, causam attulerit, quod Canonici „ absque ulla con-

„ tradictione in functionibus parochialibus semper „ coadjuvarunt, et ad præsens coadjuvant. Nam in „ Paschate, et Epiphania Canonici tantum (uti Cu- „ rati) domos Parochiæ benedicunt; item soli Cano- „ nici jurisdictionem parochialem cum cotta, et sto- „ la in omnibus funeribus mortuorum exercent; nec „ non Missas parochiales in Dominicis, et festis (ex- „ ceptis solemnioribus, et tertiis Dominicis ad Præ- „ positum spectantibus), Canonici, et Coadjutores „ celebrant: Et sicut sunt communia onera, sunt „ etiam communes reditus: nam distributiones, præ- „ bendæ, quartæ parochiales, fructus cujuscumque „ generis bonorum Capituli, et eleemosynæ omnes „ tam Præposito, quam Canonicis sunt communes „. Consuetudinem hanc in posterum quoque perstitisse aperte colligitur ex Folio hujus Sac. Congregationis *diei* 30. *Martii* 1761. Præterea ipsi Parochi, quos in præsens adversarios experitur Capitulum, vetustam non inficiantur consuetudinem, sed eam veluti corruptelam traducunt.

Jam vero quamlibet legem humanam, etiam Canonicam, contraria consuetudine rationabili, et legitime præscripta abrogari posse, habetur *in Cap. final. de consuet*, ac tradunt *Bened. XIV. de Syn. Diœc. lib.* 12. *cap.* 8., *Schmalzgrueber Jus Can. part* 1. *tit.* 4. *n.* 20., idque præsertim vim suam habere debet in præeminentiarum, et jurisdictionis controversiis, quas ad tramites consuetudinis definiendas docet *Pignat. consult. Can.* 25. *num.* 2. *tom.* 10., *Pilon Discept. Eccles.* 149. *num.*9., *Sac. Congr. in Casertana* 2. *Augusti* 823. §. *Possessione*. At consuetudo in Capitulum transferens exercitium quorumdam jurium Parochialium rationabilis est; siquidem juri divino, aut publico bono non adversatur, nullam præbet peccandi occasionem, nec per eam ecclesiasticæ disciplinæ nervus disrumpitur, aut relaxatur; cum a jure positivo non abhorreat, ut actus administrationis curæ animarum inter Parochum, et Capitulum dividantur.

Rationabilis igitur, inquit Capituli Defensor, habenda est Sublacensis Collegiatæ consuetudo; quin imo etiam legitime præscripta. Etenim si consuetudo sit præter legem, ad eam inducendam sufficit decennium, *Cap.*

Con-

Consuetudo de consuet. in 6., *et Gloss. in cap. ult. verb. consuetudo eod.*; sin ecclesiasticis adversetur Constitutionibus, certe quidem satis est quadraginta annorum spatium, *Felin. in cap. 1. n. 13. de Treug.*, *Reiffenst. lib. 1. Decret. tit. 4. n. 105.* In themate autem, subdit, de consuetudine agitur præter legem, quoniam nulla adest lex expressa, quæ Parochis controversa jura attribuat. Capitulum vero Sublacense consuetudinem urget ultra centenariam: siquidem *anno* 1697. jam inoleverat, et perseveravit saltem ad *annum* 1808., quo primum Archipresbyter, et Primicerius adversus antiquam observantiam insurrexerunt; ac propterea consuetudinem affert, quæ præsumptionem inducit privilegii, indulti Apostolici, et cujusque melioris tituli, etiam ad derogandum juris dispositioni, *Rota in Barchinonen. Jurium Parochialium super præcepto Paschali 3. Martii 1777. §. 2. cor. Ratta, et in Maceraten. Circumscriptionis 26. Junii 1807. §. 7. coram Emo Rusconi, Sac. Congreg. in Anagnina Nominationis 25. Januarii 1823. §. Animadvertendum.*

Neque hanc consuetudinem interruptam censet Capitulum Sublacense per Bullam Pii VI. Pontifex enim in Apostolicis Litteris nedum eam veluti abusum haud reprobat, sed ne commemorat quidem: imo cum Archipresbyterum, et Primicerium in cura animarum gerenda Præposito sufficiat, in illos exercitium curæ transtulisse censendum est cum iisdem antiquæ consuetudinis oneribus, quibus ipse Præpositus afficiebatur; quoniam in subrogatum omnia transeunt jura, et onera ejus, in cujus locum subrogatur, *Rota decis. 278. num. 5. part. 7. recent.* Clausula vero derogatoria consuetudinibus, qua munitæ sunt Litteræ Pii VI., potis non est derogare consuetudini immemorabili, quæ non evertitur, nisi nominatim abrogetur, quemadmodum tenent *Reiffenst. loc. citat. num. 189.*, *Schmalzgrueb. jus Eccl. part. 1. tit. 4. num. 37.*, *atque hæc Sac. Congreg. apud Fagn. in cap. Ad hæc de Relig. dom. n. 34.*

Insuper memorata consuetudo in suo robore permansit etiam post æditas Apostolicas Litteras, ac etiamnum permanet; quod quidem nec Pius VI., qui Abbatiam postea quoque retinuit, nec ejus Vicarius tulissent;

multoque minus id sivisset hodiernus Emus Abbas, præsertim postquam ad ipsum *anno* 1807. Archipresbyteri, et Primicerii querelæ delatæ fuerunt. Quamobrem concludit Collegiatæ Defensor, consuetudinem favore Capituli quædam exercendi parochialia jura per Bullam Pii VI. non fuisse sublatam, eamque dicendam esse, nunc quoque legitime vigere.

Verum negant Archipresbyter, et Primicerius, antiquam consuetudinem eorum juribus officere. Cum enim in Decreto unionis Parœciæ S. Joannis præscriptum fuerit, ut omnium Parochiarum curam susciperent Præpositus, et Canonici; nedum habitualis, sed etiam actualis cura aliquatenus residebat penes Capitulum; atque hanc ob causam Præpositum coadjuvabant Canonici, omniaque vel funerum emolumenta inter Præpositum, et Canonicos partiebantur.

At per Apostolicas Litteras Pii VI. antiqua forma curæ animarum gerendæ immutata fuit; Pontifex enim, reservata Capitulo cura solummodo habituali, *actualem, et assiduam Archipresbyteratui, et Primiceriatui* adnexit, atque Archipresbyterum, et Primicerium *vere, et proprie Parochos, et animarum Pastores* esse, et censeri voluit. Ex qua profecto curæ divisione sequitur, ut quidquid ad actuale animarum curæ exercitium pertinet, non ad Canonicos, sed ad Archipresbyterum, et Primicerium in posterum spectare sanciverit Pontifex. Hanc revera ejus fuisse mentem, clare quoque elicitur ex ordine, quem in curæ exercitio præscribendum jussit in eadem Bulla; sic enim pergit = *Ad statuendum eorum exercitii ordinem præcipimus, et jubemus, ut ab ipso Vicario nostro integri territorii fiat duas in partes divisio, et utrique pars sua tribuatur, et committatur, additis etiam in eorum auxilium nedum pro tempore existente Beneficiato Adiutore antea constituto; sed etiam quatuor iis Presbyteris utriusque fundationis, qui in curæ hujusmodi exercitio operam præstandi onus habebant* =.

Rursus Pontifex ab antiqua observantia recessit etiam quoad perceptionem emolumentorum Parochialium: nam ad Archipresbyterum, et Primicerium pertinere decrevit *omnia, et singula jura, obventiones, et emolumenta, quæ ex animarum curæ exercitio illi lucrabunt,*

bunt, *et lucrari poterunt*. Itaque si Pontifex novam præscripsit formam in animarum curæ exercitio servandam, dicendum erit nullius evasisse roboris veterem observantiam, et ad Parochos, curam actualem habentes, nunc privative pertinere exercitium illorum actuum, quos antea Canonici explebant. Canonicos enim, penes quos est cura habitualis, non posse animarum curæ exercitio, invitis Curatis, sese immiscere, docent *Barbosa de Paroch. part.* 1. *cap.* 1. *n.* 56., *et hæc Sac. Congr. apud Card. Petra in comment. ad* 2. *Constit. Clem. IV. n.* 24. *tom.*3. *pag.* 400.

Nec ad novam formam in curæ exercitio inducendam opus est speciali derogatione consuetudini immemorabili: sicut enim per legem generalem abrogatur prior consuetudo generalis, et immemorabilis, licet ejus nulla fiat mentio, *arg. cap.* 1. *de Constit. in* 6., *ibiq. Gloss. verb. Singularium*, *Abbas cap. ult. n.* 24. *de consuet.*, *Reiffenst. loc. cit. n.* 182.; ita ad destruendam consuetudinem particularem, quamvis hominum memoriam excedentem, potis habenda est contraria lex particularis, præcipue, ut in themate, munita clausulis derogatoriis Regulis Cancellariæ de jure quæsito non tollendo, statutis, consuetudinibus, privilegiis, et indultis Apostolicis.

Minus etiam obesse videtur post æditas Litteras Apostolicas actuum frequentia. Cum enim ex Sacrorum Canonum sanctione, atque ex hujus Sac. Congregationis declarationibus Parochorum propria sint jura in quæstionem adducta, ad contrariam consuetudinem firmandam, utpote contra legem, necessarius foret, ex sententia ipsius Defensoris Collegiatæ, quadraginta annorum lapsus. Archipresbyter vero, et Primicerius paullo post vulgatam Bullam, scilicet *anno* 1807., apud Emum Abbatem actionem instituerunt pro suorum jurium vindicatione. Sed quamvis post Bullam Pii VI. quadragenariam, et centenariam consuetudinem urgerent Canonici; nihilominus jura Parochorum sarta tecta existimanda forent ad tramites Resolutionum hujus *Sac. Congreg. in Baren. jur. Paroch.* 28. *Augusti* 1756., *in Bovinen. jur. Paroch.* 17. *Junii* 1820., *et in Brictinorien. juris decimandi, et benedicendi* 8. *Maji* 1824.

Cæ-

Cætera fusius habent EE. PP. in Allegatione Capituli, et in folio 11. *Septembris* 1824., quod iterum consulere precor, ut dirimere possint

Dubia

I. *An, et ad quem spectet delatio Stolæ in associatione cadaverum in casu etc.*

II. *An, et ad quem spectet cantare Missam, peragere officium, et absolutionem super cadavera in casu etc.*

III. *An, et ad quem spectet facere publicationes, seu denunciationes matrimoniorum, promovendorum ad sacros Ordines, excommunicationum, et indulgentiarum in casu etc.*

IV. *An, et ad quem spectet benedictio domorum in Sabbatho Sancto in casu etc.*

V. *An, et ad quem spectet celebratio Missæ pro populo in casu etc.*

VI. *An Canonici primæ erectionis solvere teneantur eleemosynam Missæ pro populo Parochis in casu etc.*

Ad I. II. III. IV. et V. affirmative in omnibus ad Archipresbyterum, et Primicerium.

Ad VI. Negative, et Parochos teneri ex officio absque eleemosyna.

Sess. 25. cap. 7. de reformat.

PLACENTINA EXECUTIONIS LITTERARUM APOSTOLICARUM. Proposita hæc Causa fuit in Comitiis *diei* 31. *Januarii* 1824., prodiitque rescriptum: *Dilata, et ad mentem*. Cum autem Eminorum Patrum mens jam fuerit impleta; id unum superest, ut resumere Folium ejus diei, et allegationes utrinque distributas, ac definire dignentur

Dubia

I. *An intret arbitrium pro aperitione oris in casu etc.*

II. *An sit locus executioni Litterarum Apostolicarum in casu etc.*

Ad I. Affirmative.

Ad II. Negative.

Quæ

uæ sequuntur quinque Causæ, cum in superiori Congregatione non fuerint resolutæ, Eñorum Patrum definitioni iterum subjiciuntur.

MACERATEN.

Sess. 21. cap. 3., et sess. 23. c. 1. §. Si quis de reform.

Dubia

I. *An deficiente Massa communi censeri debeat Collegiata in pristinum restituta in casu etc.*

Et quatenus affirmative

II. *An, et quomodo teneantur Canonici Choro inservire in casu etc.*

III. *An, et quomodo sit providendum pro distributionibus in casu etc.*

IV. *An Canonici, olim Capellani* del Monte, *duas Missas statutis horis teneantur per turnum celebrare in casu etc.*

V. *An constet de incompatibilitate Beneficiorum in casu etc.*

Et quatenus affirmative

VI. *An consulendum sit SSmo pro dispensatione in casu etc.*

Ad I. Affirmative.

Ad II. Affirmative ad integrum servitium ad formam Bullæ erectionis.

Ad III. Affirmative ex quarta parte fructuum, et quorumcumque proventuum ad formam ejusdem Bullæ.

Ad IV. Affirmative, sed ab Episcopo posse dispensari, si plures in Ecclesia Missæ celebrentur.

Ad V. Affirmative.

Ad VI. Dilata, et scribatur Episcopo pro nova informatione super præcisa necessitate sive temporanea, sive continua.

CAMERINEN. JURISPATRONATUS, ET COMMUTATIONIS VOLUNTATIS.

Sess. 22. cap. 6., et sess. 25. c. 9. de reform.

Dubia

I. *An, et cui competat jus nominandi Rectorem ad Capellaniam Pesci in casu etc.*

Et quatenus affirmative favore Communitatis.

II. *An, et quomodo sit consulendum SSmo pro commutatione voluntatis in casu etc.*

Ad I. Affirmative favore Communitatis.

Ad II. Affirmative ad formam cessionis, et juxta votum Archiepiscopi.

ARI-

Sess.22. cap.8. de reform., et sess.25 cap.18. de reform.

ARIMINEN., ET CAESENATEN. LEGATORUM.

Dubium

An locus sit translationi Legatorum in casu etc.

Affirmative.

ARIMINEN. JURIS TUMULANDI, ET FUNERIS.

Sess.25.cap.13. de reform.

Dubia

I. *An, et ad quem Parochum spectet jus tumulandi, et funeris in casu etc.*

Et quatenus affirmative ad Parochum domicilii

II. *An sit locus exhumationi, et restitutioni Cadaveris in casu etc.*

III. *An, et quæ funeris emolumenta sint restituenda in casu etc.*

Ad I. affirmative ad Parochum domicilii, nempe SS. Joannis, et Pauli.

Ad II. Non expedire.

Ad III. Affirmative in omnibus.

Sess. 25. cap. 13. de reform.

PERGULANA

Dubia

I. *An ad Rectorem Seminarii spectent functiones non parochiales in Ecclesiis ejusdem Seminarii celebrandæ in casu etc.*

II. *An, et quomodo Parochus, intra cujus Paroeciae fines Ecclesiæ Seminarii sunt sitæ, jus habeat in fun-*

functiones mortuarias suorum Parochianorum, qui in illis tumulantur in casu etc.

III. *An, et quæ portio emolumentorum eidem Paroco debeatur occasione præfatæ tumulationis Parochianorum in casu etc.*

IV. *An, et quomodo Parochus jus habeat in functiones mortuarias non Parochianorum tumulandorum in dictis Seminarii Ecclesiis in casu etc.*

V. *An Parochus ipse, dempta quarta canonica pro Paroco domicilii, jus habeat ad emolumenta funeris defunctorum ad alienam Paroeciam spectantium in casu etc.*

VI. *An, et quomodo Parochus jus habeat in mortuarias functiones dierum tertiæ, septimæ, trigesimæ, et anniversariæ in casu etc.*

Ad I. Affirmative.

Ad II. Affirmative ad formam Ecclesiarum exemptarum, nempe pro associatione usque ad januam Ecclesiæ.

Ad III. Affirmative pro quarta funeraria juxta consuetudinem loci.

Ad IV. Negative in omnibus.

Ad V. Negative.

Ad VI. Negative in omnibus.

LUCANA. Cœnobium S. Romani in Civitate Lucæ deserere, præteritorum temporum calamitate, Patres Dominicani fuerant coacti, atque in eo complura publica Officia exerceri cœperant. Pace tandem Italiæ restituta, prædictum Cœnobium anno 1820. recuperarunt, præeunte Decreto Archiepiscopi Lucensis, quo declaratum fuit, *eidem Conventui competere omnia sua antiqua jura, honores, exemptiones, et privilegia, prout iisdem ante præteritas infaustas vicissitudines ad tramites suarum Regularum, et constitutionum, et ad mentem Summorum Pontificum fruebatur.* *Sess. 24. cap. 8 de Reform., et Sess. 25. cap. 5. de Regul.*

Cæteris tunc aliorsum translatis publicis Officiis remansere in Cœnobii superiori contignatione Officium nuncupatum *Publica Direzione delle Acque, e Strade*, ac Tabularium Ducale, pro quibus Gubernium annuam pensionem solvit Cœnobitis, in inferioribus autem cubiculis Commissio administrationi Bonorum Ecclesiasticorum præposita, cui memoratus præest Archiepis-

copus, et quæ approbante S. M. Pio VII. fuerat instituta. Nulla usque ad annum 1823. fuit querela, quo anno exeunte, hanc Sac. Congregationem adierunt Patres Dominicani Cœnobium S. Romani inhabitantes, atque ad avertenda incommoda, et detrimenta, quæ sibi ab indicata Commissione inferri narrarunt, ipsam ad evacuanda, et restituenda cubicula compelli petierunt.

Archiepiscopum rogavi *pro informatione, et voto, ut auditis præsertim Deputatis Commissionis, et transmissa copia Decreti restitutionis Cœnobii, referret, utrum libere, vel cum aliqua reservatione restitutum fuerit Coenobium, de vera necessitate Commissionis ibi permanendi, et deficientia alterius idonei loci, et quomodo vitari possint asserta incommoda, quæ afferuntur religiosæ Familiæ* = Ipse autem, et Decreti exemplum, et scripta ipsi a Partibus tradita transmisit, atque hæc breviter addidit „ Administratores hujus Ec-
„ clesiæ Lucanæ Bonorum, vulgo *Commissione Ec-*
„ *clesiastica*, ad suas operationes justificandas indu-
„ xi: iisdem ordinavi, istis EE. PP., de causis, quibus
„ enunciatum in precibus locale Conventui adnexum
„ non dimisisset, rationem reddere. Præfati Admini-
„ stratores in scriptis mihi responsum dedere, ut in
„ adnexis foliis videre est, quæ folia isti Sac. Congrega-
„ tioni anteponere necessum putavi, ut facti veritas
„ magis, magisque pateat „.

Religiose Familiæ Cœnobii S. Romani apprime favent Apostolicæ Litteræ a S. M. Pio VII. *die* 20. *Aprilis* 1820. ad Reginam Mariam Aloysiam Borboniam Lucæ Ducissam datæ, in quibus legitur, quod singulæ utriusque sexus Regularium Communitates *tam reditus, et bona, quam Coenobia, et Monasteria de novo, et integro Regularibus respective assignanda, tamquam sua possideant, ac retineant, etiamsi ad alia Loca Pia, et personas Ecclesiasticas antea transiverint*; nec non Archiepiscopi Decretum, cujus verba superius fuere relata. Nulla sane in hujusmodi Decreto imposita Cœnobio fuit servitus; nullam vero ab Archiepiscopo imponi potuisse videtur, obstantibus Pii VII. Litteris: certius autem cum de Cœnobiis Prædicatoribus agatur, pro quibus edita a Sixto IV.

fuit

fuit celebris Constitutio *Mare magnum* appellata, quæ incipit *Regiminis Universalis Ecclesiæ*, et cujus hæc sunt verba = *Et ne prætextu Constitutionis Innocentii Papæ IV. Prædecessoris Nostri, quæ incipit* Volentes, *locorum Diœcesani, et alii Ordinarii, aut alii quicumque in personas, et Loca Fratrum prædictorum* (Prædicatorum) *sibi jurisdictionem, et superioritatem vindicare præsumat, districtius inhibemus, ne quisquam absque Sedis Apostolicæ speciali commissione, et auctoritate in personas, domos, et loca dicti Ordinis Fratrum Prædicatorum, utpote prorsus exempta, aliquam præeminentiam, superioritatem, et jurisdictionem quomodolibet exercere præsumant*: et quam illustrat *Fagnan. in cap. Suarum. de Privileg. n.* 18. *et* 19. Cum imo in prædictis Pii VII. Litteris statuatur, ut Cœnobitæ Bona, et Monasteria tamquam sua possideant, ac retineant, *etiamsi* ad alia Loca *Pia, et personas Ecclesiasticas antea transiverint*; inde inferunt Patres Dominicani, omnes, ideoque et *Commissionem*, quæ in eorum Coenobio moratur, ad discedendum esse cogendos.

Addunt etiam Cœnobitæ, se ad clausuram servandam teneri ex Constitutionibus Summorum Pontificum, ac præsertim ex Decreto generali Clementis VIII. pro reformatione Regularium edito, in quo §. 18. hæc habentur = *Ut omnis scandalorum, et vagationis occasio tollatur, Conventus Clausura perpetuo, ac diligenter servetur* = idemque statuit Benedictus XIV. in sua Constitutione incipien. *Regularis disciplina*, de quibus disserunt *Lantusca V. Claustrum num.* 3., *Maraviglia in suis legibus Prudentiæ Episcopalis leg.* 241., *et seq.*, *et Ferrar Biblioth. verb. Regulares art.* 1., *et Verb. Conventus art.* 3. *per totum.* Asserunt autem clausuram servari nullo modo posse, dum in Cœnobio residentiam habet Commissio administrativa Bonorum Ecclesiasticorum, cum ad illam cuilibet, ac mulieribus etiam aditus patere debeat; necessario autem Cœnobium ingredi oporteat, ut ad Commissionis cubicula accedi possit: idque ob ejusdem Cœnobii structuram, nam = *entrasi a settentrione nel Convento in un Chiostro, che dal Levante ha tutta la Fabrica del Noviziato, dal Ponente le camere dei*

Religiosi; al Mezzogiorno ha le camere per la sua residenza la Commissione, sopra cui vi sono le Camere per i Religiosi. Indi a Mezzogiorno viene altro Chiostro con camere de' Religiosi a Ponente, e con Archivio della Commissione a Levante, che prima era quello il Refettorio, che rimane in mezzo al Convento =

Denique monent Cœnobitæ, duo Triclinia sibi necessaria esse ad Regularum perfectam observantiam; quorum in altero alimenta a proprio Instituto præscripta sumunt; in altero vero, quæ a Medicis pro valetudine recuperanda, vel tuenda assignantur. Deest autem triclinium a Commissione occupatum, et in quo ejus Archivium fuit collocatum.

Administratores vero Bonorum Ecclesiasticorum reponunt, Litteras Pii VII. generice loqui, nec exceptiones respuere, quæ ex singulorum casuum circumstantiis, et ex necessitate oriantur. Subdunt, in restitutione amplissimi Cœnobii S. Romani pacto conventum fuisse, ut ibi maneret Commissio, *quia* Pontifice auctorante fuerat instituta, eique præerat Archiepiscopus, *quia* Ecclesiastica Bona administrabat, ideoque non incongruum videbatur, ut Ecclesiastico in loco congregaretur, *quia* denique locus quæsitus quidem, sed minime repertus fuerat, ad quem transferri posset: Archiepiscopum Commissionis Præsidem de hoc pacto mentionem in suo Decreto restitutionis Cœnobii facere voluisse, at minime fecisse orantibus Cœnobitis, ne prædictum Decretum ab aliis differret partim editis, partim edendis pro cæteris Locis piis, et ne conditio apponeretur, quam ipsi nunquam se impugnaturos pollicebantur, et ad quam, cessante aliquando *Commissione*, tollendam novo forsan opus esset Archiepiscopali Decreto. Inde vero contigisse, ut Commissio non tenui sumptu triclinium pro Cœnobitis parandum aptissimo in Cubiculo curaverit; audiendos idcirco non esse eosdem Cœnobitas, querelam occupati pro Commissionis Archivio, et ipsis deficientis triclinii proponentes, dum aliud gratuito traditum jam habent, ac multa, si oporteret, cubicula prorsus vacua ad usum triclinii aptare possent; quoniam in longe, lateque patenti Cœnobio pro frequentissima olim religiosa Familia vix Cœnobitæ viginti nunc commorentur.

Explo-

Exploratum est in facto, Cœnobitas ab *anno* 1820. pacto stetisse usque ad *annum* 1823., et donec mutato repente consilio per Epistolam *diei* 15. *Februarii* Administratores Bonorum Ecclesiasticorum monuerunt, ut vel pensionem annuam solverent, vel Cubicula vacua redderent: cumque responsum ad utrumque negativum acceperint, *die* 16. *Julii sequentis* aliam ad eosdem Administratores dedere Epistolam, qua rursus pensionem petierunt, simulque necessitatem redintegrandæ clausuræ proposuerunt. Eodem dimissi responso Cœnobitæ, nunc de sui tantum Instituti juribus, deque clausura disputant, quavis omissa pensionis mentione.

Non inficiantur Administratores, necessariam esse clausuram, sed eam impossibilem dicunt, donec in superiori Cœnobii contignatione maneat officium *delle Acque, e Strade*, ad quod omnibus, ac etiam mulieribus conceditur accessus. Addunt, vix ullum incommodum pati Cœnobitas, ab iis, qui *Commissionem* adeunt in inferioribus cubiculis ab ipsorum habitatione admodum dissitis: præsertim cum neque de incommodo, neque de scandalo conquerantur, licet mulieres interiora claustra percurrant, scalas ascendant, et ad superiorem contignationem mox indicata de causa perveniant. Affirmant demum, posse clausuram redintegrari, etiam *Commissione* in controversis cubiculis manente; si nempe januæ occludantur, quæ intra Cœnobium patent, ac porta ad publicam viam aperiatur; quod facillime quidem, sed tunc solummodo utiliter fiet, quum Officio *dell' Acque, e Strade* alius locus fuerit assignatus. Hæc Administratores; quibus omnem esse habendam fidem aperte innuit Archiepiscopus, dum ipsorum Folia transmittens addidit, *quæ folia isti Sacræ Congregationi anteponere necessum habui, ut facti veritas magis, magisque pateat*,

Quare EE. VV. definienda proponuntur

Dubia

I. *An sit locus evacuationi cubiculorum in casu etc.*

Et

Et quatenus Negative

II. *An, et quomodo sit providendum pro regulari clausura in casu etc.*

Non proposita cum sequenti.

Sess. 25. Cap. 13. de Refor.

LUCANA PRÆEMINENTIARUM, ET JURIUM; Quartam Dignitatem in Capitulo Metropolitanæ Ecclesiæ Civitatis Lucæ fundavit, sibique, ac Familiæ suæ juspatronatus reservavit Joannes Baptista Spada, eamque a S. M. Paulo V. per Apostolicas Litteras *diei 6. Junii* 1618. erigi impetravit, simulque titulo *Abbatiæ* insigniri, adjecta lege, ut ejus possessor *Abbas Spada* perpetuis futuris temporibus esset appellandus, ac „ omnibus, et singulis privilegiis, exem- „ ptionibus, immunitatibus, libertatibus, prærogati- „ vis, præeminentiis, antelationibus, honoribus, in- „ signibus, ac aliis facultatibus, indultis, et gratiis „ quibuscumque tam spiritualibus, quam tempora- „ libus, quibus alii, Dignitates in dicta Ecclesia obti- „ nentes, de jure, usu, consuetudine, aut privile- „ gio, vel alias quomodolibet utuntur, fruuntur, po- „ tiuntur, et gaudent, ac uti, frui, potiri, et gau- „ dere possunt, et poterunt quomodolibet in futu- „ rum, pariformiter, et aeque principaliter in omni- „ bus, et per omnia, absque ulla prorsus differentia „ uti, frui, potiri, et gaudere, nec non horis Ca- „ nonicis, aliisque Divinis Officiis, atque processio- „ nibus, et aliis actibus in dicta Ecclesia, illiusque „ Choro, et extra eam celebrandis, et peragendis in- „ teresse, ac immediate post alias tres Dignitates obti- „ nentes, et ante omnes ipsius Ecclesiæ Canonicos, „ videlicet in quarto stallo, et loco sedere, et ince- „ dere, vocemque activam, et passivam, si legiti- „ mæ ætatis fuerit, in Capitulo ejusdem Ecclesiæ,

„ il-

„ illisque rebus, actibus, et negotiis spiritualibus,
„ ac mixtis, nec non, postquam ad participationem
„ infrascriptarum distributionum admissus fuerit, me-
„ re temporalibus habere, ac etiam postquam ad in-
„ stantiam, et requisitionem dicti Joannis Baptistæ,
„ seu eamdem Abbatiam obtinentis, tot ex præsentis
„ dictæ Abbatiæ, seu aliis forsan assignandis proprie-
„ tatibus, censibus, et Locis Montium Urbis, eorum-
„ que fructibus, quot illorum annuus valor ad me-
„ diam partem per unumquemque ex Canonicis, et
„ Dignitates obtinentibus, præsertim de distributio-
„ nibus, obventionibus, et emolumentis Mensæ Ca-
„ pitularis dictæ Ecclesiæ percipi, et lucrari solitis,
„ judicio Episcopi Lucani sufficiet, eidem Mensæ in
„ usum, et augmentum distributionum, et emolu-
„ mentorum eorumdem per eumdem Episcopum Lu-
„ canum, tamquam ad id ab Apostolica Sede dele-
„ gatum, juxta decreta Concilii Tridentini incorpo-
„ rata fuerint, medietatem distributionum, obven-
„ tionum, et emolumentorum hujusmodi percipere,
„ et lucrari, et de illis participare libere, ac licite
„ possit, debeat, ac teneatur „.

Nihil unquam Capituli Massæ in augumentum distributionum communium tributum fuit; ideoque nunquam Abbas Spada de iisdem distributionibus participavit. Novæ tamen Dignitatis erectio compluribus originem præbuit controversiis: nam contendere cœperunt Canonici, Abbatem Spada obire minime posse capitularia munera, quæ *interiore Sacrista*, e *Loco posito* nuncupant, et administrationem Sacrarii, ac redituum Capituli respiciunt; nullum ipsi jus esse neque ferendi suffragii, neque interessendi Capitulo, cum de rebus mere temporalibus agebatur; nullam denique portionem eidem deberi emolumentorum, quæ ex anniversariis, ac defunctorum associatione, et exequiis proficiscebantur, nec non aliorum quorumcumque ad communem distributionum massam, sive *Massa grossa* non pertinentium. Concordia tamen *anno* 1689. inter Canonicos, et Bartholomæum Spada, tunc Abbatiæ possessorem, fuit inita, cujus vigore Canonici omnia Bartholomæo concesserunt,

quæ

quæ in controversiam venerant ; ac vicissim Bartholomæus ad complura Canonicorum onera ferenda sese devinxit. Verum addita Concordiæ fuit clausula, *che s'intenda durare, ed avere il suo effetto solo sino, che detto Sig Abate Bartolomeo Spada goderà detta Abazia*. Igitur e vivis erepto Bartholomæo, res ad pristinum statum rediit : et quamvis diutissimum intercesserit silentium, nuper tamen veteres excitatæ sunt querelæ ; ac insuper negant Canonici, jus esse Abbati Spada canendi Missam solemnem, quando tres priores Dignitates illam canere vel nolunt, vel nequeunt. Quamobrem Sacerdos Bartholomæus Bartelloni Parochus Collegiatæ Ecclesiæ SS. Paulini, et Donati, qui nunc Abbatiam obtinet, controversias omnes ab EE. VV. definiri exorat.

Archiepiscopum rogavi de more, qui et Oratorem, et suæ Cathedralis Capitulum audivit, ac scripta ipsi utrinque tradita transmisit ; a pandendo tamen animi sui sensu abstinuit. Animadvertunt Canonici, jura Beneficiatorum aut a fundatione, aut a benigna concessione Pontificis, aut demum a consuetudine pendere : in themate vero Apostolicas Litteras Pauli V., et fundationis legem, et Pontificiam concessionem amplecti. Duas autem asserunt iisdem in litteris occurrere distinctas, et perfectas orationes, ac separatas dispositiones, quarum altera amplissima honores, privilegia, prærogativas, præeminentias, indulta, et gratias ; altera vero certis finibus coercita facultates, jura, et actiones possessori Abbatiæ Spada tributas respicit.

Ultro concedunt Canonici, Abbatiam esse, quoad honores, et gratias quascumque, tam spirituales, quam temporales, tribus aliis Metropolitanæ Ecclesiæ Dignitatibus parem : in reliquis autem negant Abbatem Spada sibi quidquam arrogare posse præter ea, quæ indigitantur verbis *nec non horis canonicis, aliisque Divinis Officiis, atque processionibus, et aliis actibus interesse, ac immediate post alias tres Dignitates, et ante omnes Canonicos in quarto stallo, et loco sedere, et incedere etc.* Contendunt idcirco, jus non esse eidem Abbati Missam solemnem canendi,

cum

cum divinis officiis tantummodo *interesse* possit, quorum nuncupatione Missam prædictam venire non ambigitur, et post alios docent *Navarr. in Man. cap. 27. num.* 177., *Barbos. Appell. variæ appell.* 176. *num.* 5.; ac proinde ad ipsum, facultate canendæ Missæ destitutum, pertinere nequaquam posse decreta Sac. Rituum Congregationis, quæ impedito, vel nolente Episcopo, Missam a Dignitatibus canendam esse respondit in *Adrien.* 22. *Januarii* 1618., *in Gerunden.* 11. *Februarii* 1702., *et in Gerunden. Juris officiandi* 24. *Novembris* 1703.

Neque iis verbis *privilegiis*, *exemptionibus*, *immunitatibus etc.* designari Apostolicis in Litteris dicendam esse Missæ solemnis celebrationem, subdunt Canonici, quia vel eædem litteræ contradictionem involverent, vel superfluitatis vitio laborarent, quorum utrumque ab iisdem abesse pro certo habendum est, *Gloss. et Doctores in cap. solitæ vers. tamquam de major.*, *et obed.* Contradictorium enim foret, ut post tributam amplissimam canendæ Missæ facultatem, illico ea facultas tolleretur, ac jus tantummodo divinis officiis, ideoque et Missæ *interessendi* indulgeretur. Supervacaneum vero esset, ac inane, potestatem Abbati facere interessendi Missæ, quando non interesse tantum, sed et Missam canere potest. Clausulas autem *pariformiter*, *et æque principaliter*, *in omnibus*, *et per omnia absque ulla prorsus differentia*, quæ in Apostolicis Litteris leguntur, nullum Abbati Spada præsidium afferre, ajunt Canonici, cum primam orationem, et dispositionem honores tantum respicientem claudant; et quamvis unica supponeretur oratio, clausulæ illæ, utpote in medio positæ, ad antecedentia, non ad subsequentia essent referendæ, *Barbos. claus.* 69. *num.* 1., *Card. Petra ad constit. Innoc. IV. sect.* 1. *num.* 40., *Rota in recent. part.* 1. *dec.* 257. *num.* 7.; præsertim cum antecedentia generalia, et amplissima sint, subsequentia vero specialia, et jamdiu sit traditum, generi per adjectam speciem derogari, *Barbos. Diction.* 110. *num.* 36.

Illud quoque perpendendum inquiunt Canonici, Apostolicas Litteras clausula *sine tamen alicujus præjudi-*

cio esse munitas: ipsis autem, quorum singulis post Dignitates jus est Missæ canendæ, ordine antianitatis servato, *Barbos. de Canon cap. 5. num. 43., et seq., Sac. Rit. Congr. in Juvenaten. 6. Maji 1609., Rot. in Viterbien. Celebrationis Missarum 11. Decembris 1609. §. quod cor. Sacrato*, non leve detrimentum, et quoad honorem, et quoad emolumenta inferri, si Abbati Spada prælatio in Missa post tres alias dignitates cantanda concedatur. Exploratum vero esse, prædictam clausulam vires suas exercere in iis omnibus, quæ actus qualitatem, et essentiam non afficiunt, *Card. Petra loc. cit. num. 36., Rot. cor. Seraphin. dec. 1445. num. 4.*: nec ad essentiam dignitatis pertinere jus Missæ solemnis canendæ, sed dignitatem constitui tribus requisitis, scilicet ut habeat *administrationem rerum Ecclesiasticarum cum jurisdictione, nomen dignitatis cum prærogativa, tam in choro, quam in capitulo, et quod de consuetudine habeatur pro dignitate*, uti communiter tradunt doctores, ac præsertim *Ricciardell. Liceum Eccles. cap. 8. §. 3. num. 1.*

Inde vero inferunt Canonici, non jus tantum canendi Missam solemnem, sed neque participationem distributionum, et obventionum, ad Massam Capitularem, sive *Massa grossa* non pertinentium, neque administrationem Sacrarii, ac redituum Capituli, neque vocem activam, et passivam in eodem capitulo, præsertim ubi de temporalibus negociis agatur, ad dignitatis essentiam spectare. Omnia hæc proinde ope clausulæ *sine præjudicio etc.* ipsis sarta tecta servata fuisse dicunt a Pontifice, cujus litteræ, etsi ea clausula destituerentur, ita semper essent interpretandæ, ut gratiæ Abbati Spada indultæ, neminem læderent, *Barbos. claus. 157. num. 1., Gonzal. ad Reg. 8. Cancell. §. 4. proem. num. 2., Card. Petra ad Constit. Innoc. IV. Sect. 1. num. 31.* Monent præterea, Parochum Bartelloni, non re, sed nomine tenus esse *Abbatem Spada*, cum præteritorum temporum calamitatibus Abbatia suppressa, ejusque bona ablata fuerint, neque in Metropolitani Capituli redintegratione ulla de eadem inciderit mentio, fueritque recensita inter Beneficia jurispatronatus Laicorum, quæ

tunc

tunc in pristinum statum restituentur, quum a *Commissione* Bonorum Ecclesiasticorum administrationi præposita, illis congrua dos fuerit assignata; quod de Abbatia Spada nondum evenit.

Itaque contendunt, Abbatiæ Patronum perperam nominationem, cui locus non erat, in Parochum Bartelloni contulisse: cumque nominationis inanitas nunquam ab Ecclesiastica Auctoritate sanata ostenditur, ne audiendas quidem nunc esse dicunt preces Parochi Bartelloni, qui nondum existentis Abbatiæ jura proponit; et cui cæteroquin absque periculo scandali petita facultas Missam canendi tribui nequiret. Ipse enim potest, at non tenetur Choro interesse: hinc non raro eveniret, quod Abbas Spada abesset, quando Missam canere cæteræ Dignitates vel nolunt, vel impeditæ sunt, neque Canonici id ignorantes ad supplendum parati esse curarunt, adeout a Choro absque Missa solemni esset discedendum. Idque cum semper, tum facilius de hodierno Abbate contingere posset, quia Parochus est, atque ad parochialia munera obeunda quovis tempore vocari potest. Cæremoniarum quoque Præfectus, et Acolythi, qui servitium præstant in Missa solemni, mercede soluta non ab Ecclesia, sed a Canonicis, neque ad illam persolvendam cogere Abbatem Spada ab hoc onere exemptum valent; prædictum servitium, non sine gravi dedecore, eidem denegare possunt. Quoad reliqua vero controversiæ capita absurdum esset, ut Abbas Spada, qui nullam in temporalibus Capituli negociis partem sibi arrogare potest; ad ea munera exercenda eligi valeret, quæ ipsi omnem eorumdem negociorum gestionem, et administrationem tribuerent.

Consuetudinem denique plusquam biscentenariam sibi favere asserunt Canonici, quam summo in pretio esse habendam nemo ignorat, et docet hæc Sac. Congregatio præsertim in *Prænestina Reparationis Ecclesiæ* 6. *Maji* 1820. §. *Hæc.* Cum enim Abbatia erecta fuerit *anno* 1618., numquam Abbatem juribus hodie controversis, ac signanter canendi Missam gavisum esse affirmant; tum quia nihil in Capitularibus Codicibus adnotatum reperiatur, tum quia *anno* 1689.

prædicta jura (Missæ tamen cantu excepto) sibi non aliter concedi obtinuit Sacerdos Bartholomæus Spada, quam ope transactionis finem habituræ, quando Abbatia ab ipso amplius non possideretur. Dimisit Abbatiam *anno* 1712. Sacerdos Bartholomæus, eamque assecutus est alius Sacerdos Nicolaus Burlamichi, qui *anno* 1714. preces obtulit Capitulo, ut transactio cum Antecessore inita ad ipsum proten leretur: at repulsam tulit, acquievitque, et *anno* 1726. Abbatiam abdicavit, quæ ad Sacerdotem Bartholomæum Spada rediit, cum quo iterum servata fuit antiqua Transactio. Verum ipso post quinquennium vita functo, ac Transactione denuo sublata, quotquot successerunt Abbatiæ possessores ad hæc usque tempora, a qualibet movenda controversia abstinuerunt. Inde vero consuetudinem hauriunt Canonici biscentenariam, et ultra, contradictione etiam, et successiva Abbatum acquiescentia roboratam, quæ omnem removeat ambiguitatem quoad Litterarum Apostolicarum dispositionem, ad quam cæteroquin interpretandam *decennalis* observantia satis superque fuisset, *Reiffenst. Jus canon. Lib.* 1. *tit.* 4. §. 7. *n.* 153., *Sac. Congr. in Anconitana* 8 *Junii* 1782.

Verum reponit Parochus Bartelloni, se et nomine, et re esse *Abbatem Spada*, quia emissa a Patrono nominatio fuit pluries a. S. M. Pio VII. probata, et confirmata, ejusque confirmationis vigore Capitulum in possessionem Abbatiæ, quam antea per quinque menses denegaverat, ipsum nominatum induxit; qui, licet congrua dos nondum fuerit Abbatiæ assignata, ex concessione tamen laudati Pontificis fructus percipit Locorum Montium, sive Crediti (*Consolidato* dicimus) illis subrogati, et ad Abbatiam spectantis. Scandala vero, et absurda metui sine causa dicit, cum eo ipso, quod Abbas Spada officiis divinis interesse queat, sed nequaquam teneatur; si Missa canenda sit, declarabit expresse, an illam cantare velit: declaratione autem emissa, injuriose supponitur, datam fidem esse ab eo fallendam. Cæremoniarum vero Præfectus, et Acolythi, qui cæteris Dignitatibus Missam solem-

nem

rem canentibus inservire debent, idem servitium iisdem conditionibus, etiam quartæ Dignitati procul dubio præstabunt, ne Apostolicis Pauli V. Litteris contradicant. Absurdum nec est, imo neque novum, neque insuetum, ut quis ad munera eligatur, ad quæ ipse alios designare nequit: poterit ergo Abbas Spadæ, passiva voce pollens, officia quæcumque Capitularia obire, etsi voce activa destitutus aliis eadem officia demandare non valeat.

His vero missis, quæ inania vocat Parochus Bartelloni, ad quæstionem omnem absolvendam prædictas Apostolicas Litteras profert, quibus Abbas Spada donatus est *omnibus, et singulis privilegiis, prærogativis, præeminentiis, antelationibus, honoribus, insignibus, ac aliis facultatibus, indultis, et gratiis quibuscumque tam spiritualibus, quam temporalibus, quibus alii Dignitates in dicta Ecclesia obtinentes de jure, usu, consuetudine, aut privilegio, vel alias quomodolibet potiuntur . . . et potiri poterunt quomodolibet in futurum, pariformiter, et æque principaliter in omnibus, et per omnia, absque ulla prorsus differentia.* Cum enim Pontifex non de privilegiis tantum, honoribus, insignibus, et gratiis locutus sit; verum etiam de *prærogativis, præeminentiis, et aliis facultatibus quibuscumque, tam spiritualibus, quam temporalibus*, quibus, aliæ ejusdem Ecclesiæ Dignitates gaudent etiam *de jure, usu, consuetudine*; cum omnia quoad quartam Dignitatem ab ipso erectam *pariformiter, et aeque principaliter in omnibus et per omnia absque ulla prorsus differentia* procedere voluerit: silentium imponendum esse dicit Canonicis, qui Pontificiæ dispositioni repugnantes, tantam, tamque reprobandam differentiam inter Abbatiam, cæterasque Dignitates invehere nituntur.

Eoque certius, quia generalia, et amplissima sunt Litterarum Apostolicarum verba, hinc nullam limitationem admittunt, sed generaliter sunt accipienda, *Leg. 1. ibiq. Glossa in verb. omnibus. ff. de alien. judic. mutan. caus. fact.*, *Rota decis. 64. n 5.*; *et decis. 101. n. 2.*

n. 2. cor. Me. quia prætereà tam aperta sunt, ac perspicua, ut interpretatione non indigeant, nullam imo interpretationem patiantur ad regulam, de qua Textus *in Leg. 25. ff. De Leg. et Fideicom. 3.*, quia denique si interpretationi locus esset, ea tenenda foret interpretatio, quæ Abbatiæ possessori faveret, quoniam Principis *beneficium plenissime interpretari debemus*, *Leg. 3. De Constit. Princ.*, *Cap. In his De privileg.* Hæc autem ad omnia pertinent, quæ hodie in controversiam veniunt; præcipue vero ad solemnis Missæ cantum, quem Episcopo nolente, aut impedito, spectare ad Dignitates Capituli, earum ordine servato, ac deinde ad Canonicos juxta eorum antianitatem; ideoque jus prædictam Missam canendi inter præeminentias Dignitatibus competentes recenseri, pluries definivit Sac. Rituum Congregatio, ut ipsi fatentur Canonici, et monent *Card. de Luca de Præmin. disc. 19. n. 11.*, *Scarfanton. ad Ceccoper. Addit. 7. num. 13.*

Perperam autem suadere tentant Canonici (pergit Parochus Bartelloni) duas in Apostolicis Litteris adesse dispositiones, quæ vel invicem pugnent, si Abbati Spada controversa jura tribuantur, vel certe earum altera superflua sit, ac inanis. Unica enim, non duplex est oratio, quæ finalibus verbis *possit*, *debeat*, *ac teneatur* perspicue informatur, et clauditur; ea vero duas habet partes, quæ verbis *nec non*, vim, et effectum particulæ *et* copulativæ, aut dictionis *etiam* continuativæ habentibus, invicem connectuntur. Nulla vero aut contradictio, aut superfluitas occurrit, cum Pontifex prima orationis parte non modo honores, et privilegia; sed jura quoque omnia, et facultates cæteris Dignitatibus, præsertim ratione præeminentiæ competentes, Abbatiæ possessoribus tribuerit: secunda vero statuerit, eosdem posse *horis canonicis*, *aliisque divinis Officiis*, *atque processionibus*, *et aliis actibus in dicta Ecclesia*, *illiusque choro*, *et extra eam celebrandis*, *et peragendis interesse*, ac munera obire, quæ ad Canonicos pertinent; nec non impletis quibusdam conditionibus, etiam partem communium distributionum lucrari. Itaque primæ orationis parti jura Dignitatum respicienti, aptissime jungitur, et adhæret secunda, quæ

quæ Abbati facultates etiam, et jura ad Canonicos spectantia adscribit.

Quod si clausulam addidit Pontifex *sine tamen alicujus præjudicio*, cum Parochus Bartelloni communes distributiones minime petat, illam sibi non obesse contendit. Neque enim clausula hujusmodi ad erectionem quartæ Dignitatis evertendam trahi absurde potest: hac autem erectione manente, jus Canonicorum canendi Missam solemnem a conditione pendet, si Dignitates eam canere vel nequeant, vel nolint. Conditione non purificata, nullum est juris exercitium; nulla proinde illius læsio excogitari potest, quando Abbas Spada Missam canat. Quod ad cæteras etiam facultates, cæterosque actus est porrigendum: neque enim quisquam læditur, aut cuiquam præjudicium infertur, si inter plures ad idem eligibilium genus spectantes, eademque voce passiva pollentes, unus eligatur ab iis, qui eligendi facultate gaudent, isque muneribus fungatur, quæ et alii, si pariter nominentur, æque obire valent.

Consuetudinem vero frustra a Canonicis proferri animadvertit Parochus Bartelloni, cum Paulus V. Apostolicas Litteras erectionis Abbatiæ Decreto *irritanti* muniverit, quo *ex nunc* (sunt Pontificis verba) *irritum decernimus, ac inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari*, ideoque contrariam consuetudinem induci vetuerit, *Card. de Luca de Regular. disc. 3. num. 8.*, *et ad Concil. Trid. disc. 33. n. 9.*, *Piton. de controv. Patron. Alleg. 5. num. 16.* Præsertim cum interpretativa consuetudo in tanta Litterarum Apostolicarum perspicuitate locum habere nequeat; et a rei veritate sit devium, consuetudinem centenariam, et plusquam biscentenariam adesse. Nam *anno* 1618. erecta fuit Abbatia; inde vero contentiones obortæ, quæ *anno* 1689. per Transactionem, cum Sacerdote Bartholomæo Spada initam, fuere ad tempus consopitæ. Abbatiam *anno* 1712. obtinuit Sacerdos Nicolaus Burlamachi, qui memoratæ Transactionis favorem exoptans *anno* 1714. a Capitulo responsum habuit negativum: ipse deinde Massiliam petiit, et *anno* 1726. Abbatiam dimisit, quam denuo Sacerdos Bartholomeus

mens Spada, Transactione pristino vigori restituta, possedit usque ad *annum* 1731., quo decessit.

Nulla igitur usque ad prædictum *annum* 1731. induci potuit consuetudo, quæ si tunc incipere potuisset, ac jugiter servata fuisset, cum *anno* 1821. præsens controversia initium habuerit, non biscentenaria, non centenaria esset, sed vix ad *annos nonaginta* protenderetur. Patet autem, cur Sacerdos Burlamachi Abbatiæ jura vindicare neglexerit; quia scilicet aberat, et in longinqua regione vivebat. Post Bartholomæum Spada nullus Abbatiæ possessor ante Parochum Bartelloni fuit Sacerdotali charactere insignitus: nil ergo mirum, si de Missa canenda nulla incidit quæstio; at æque manifestum est, nullam invehi potuisse consuetudinem Abbatibus infensam. Quod si Abbatiæ possessores cætera quoque jura neglexerunt, quæ ab ipsis exerceri poterant; eorum oscitantia nullum successoribus detrimentum inferre potuit. Ad destruendam enim fundationis legem, ad evertenda jura in ipsa fundatione tributa, neque negligentia, neque ipsamet Partium placita valent, et quævis vel longissima in contrarium observantia, tanquam abusus, et corruptela a Tridentina Synodo improbatur; et semper hæc Sac. Congregatio fundationis leges ab inductis abusibus, et a quavis contraria desuetudine vindicavit, ut in *Nullius S. Aedisti* 11. *Junii* 1684., *in Romana Capellaniæ* 30. *Julii* 1768., *et in Comaclen.* 8. *Julii* 1818.

Dubia.

I. *An Abbati Spada competat jus Missam canendi diebus solemnioribus, illam non canentibus Archiepiscopo, et aliis Dignitatibus in casu etc.*

II. *An Abbas Spada in rebus spiritualibus, et mixtis vocem activam habeat in Capitulo in casu etc.*

III. *An dum agitur de rebus temporalibus intervenire possit Capitulo absque voce activa in casu etc.*

IV. *An Abbas Spada eligi possit ad munera Capitularia, et illa obire in casu etc.*

V. *An Abbati Spada competat jus percipiendi emolumenta non procedentia ex Massa communi, seu* Massa grossa *in casu etc.*

Die Sabbathi 26. Februarii 1825. in Palatio Apostolico Vaticano erit Sacra Congregatio Concilii, in qua præter alia proponentur infrascripta Dubia, juxta morem ejusdem Sacræ Congregationis de jure resolvenda.

BURDIGALEN. DISPENSATIONIS MATRIMONII. Duo in hac causa proposita fuere Dubia *die* 9. *Februarii* 1822., nempe *I. An constet de nullitate Matrimonii in casu etc.*, et quatenus negative *II. An sit consulendum SSmo pro dispensatione super matrimonio rato, et non consummato in casu etc.*; prodiitque responsum: *Ad I. Negative.* Ad II. *Negative.* Instaurandi certaminis beneficio donata Catharina Desiderata Latour novum ab Archiepiscopali Curia Burdigalæ super non consummatione Matrimonii cum Bernardo Laujacq initi processum confici postulavit. *Sess. 24. Cap. 1. de reformat. Matrim.*

Catharinæ precibus annuit Archiepiscopus, absolutumque Processum ad hanc Sac. Congregationem transmisit, sententiam suam ita aperiens „ Propriam hausi„ mus certitudinem, et nobis constat, nullam fuisse „ Matrimonii consummationem, nec haberi potuisse „ inter Dominum Laujacq, et Dominam Latour pro„ pter dicti Laujacq relativam, et perpetuam impo„ tentiam; id enim certum deprehenditur tum ex de„ positionibus partium, tum ex multorum testium, „ interposito jurejurando, attestationibus. Circum„ stantiam maximi momenti notandam habemus; ni„ mirum dictus Laujacq ad nos, priusquam præsens „ informatio inciperetur, litteras misit, in quibus „ declaravit, se, ut conscientiæ suæ exagitatæ satis„ faceret, paratum esse ad attestandam veritatem; „ ideoque ad denegandum, quod prius propter moti„ va temporalia falso asseruerat, nempe Matrimonium

„ fuisse consummatum : ita factum est, D. Laujacq „ in judiciali informatione sub juramenti religione at- „ testatus est, nunquam Matrimonium a se potuisse „ consummari, licet diu, et multoties tentarit.

Cum vero neque inspectionem corporis mulieris, neque triennale experimentum, ad relativam conjugum impotentiam deprehendendam, in præsens utiliter decerni posse animadvertat Catharina, quæ ex contubernio cum Francisco Sanguineau virginitatem amisit, filiosque peperit ; ideo ea flagitante, unicum super dispensatione Matrimonii rati, et non consummati in novo causæ certamine reproponitur Dubium.

In summario, et gratioso dispensationis judicio non severas, ac rigidas, uti in judicio de nullitate Matrimonii, requiri probationes, sed conjecturales, et adminiculativas super non consummatione sufficere, autumat Catharinæ Defensor. Hanc enim tenuisse praxim Tribunal S. Pœnitentiariæ referunt *Paulus Leoni in praxi Poenitent. part. 2., et Corrad. in prax. dispensat. Apostol. lib. 8. cap. 7.* Imo in foro externo vel unum conjugum juramentum cum septima propinquorum, aut amicorum manu satis habendum dicit *ex Cap. Laudabilem. De frigid. et malef., Ursaya tom. 3. part. 2. discept. 21. n. 137., Sac. Congr. in Januen. Dispensationis 20. Maji 1719. §. Celebris.*

In themate vir, et mulier jurejurando affirmant, nunquam unam carnem effectos esse. Quamquam enim vir antea dispensationi obstiterit, timens ne quid caperet detrimenti quoad jura Mariæ Elisabeth ex concubitu Sanguineau cum eadem Catharina ortæ; attamen in præsens nedum reprobat, ac revocat *qualunque confessione, e dichiarazione anteriore, e contraria a questa presente*, sed etiam interposita juramenti religione affirmat : *tutti i tentativi da me fatti* (duobus circiter annis), *e potuti fare, per consumare il Matrimonio sono stati infruttuosi, e mi hanno convinto della mia impotenza relativa riguardo a Madama Latour. Inoltre dichiaro, che dopo questa convinzione Madama Latour, ed io siamo convissuti come fratello, e sorella.*

Huic conjugum testimonio plenam adjungendam esse fidem arbitratur Catharinæ Defensor, tum quia est ju-

ra-

ramento munitum, et nihil a muliere deponitur, quod a viro non deponatur, et cum aliis testium dictis apprime non conveniat; tum quia mulier neque odio prioris Matrimonii, aut desiderio a Laujacquio divertendi, neque cupidine permanendi in conjugio Francisci Sanguineau, aut spe legitimandæ prolis ex Francisco susceptæ; (cum hisce omnibus et sententia civilis, quæ primum Matrimonium dissolvit, et secundæ nuptiæ juxta civiles leges cum Sanguineau contractæ plenum paraverint remedium:) sed hac solum de causa dispensationem postulat, ut, prioris Matrimonii resoluto vinculo, alterum cum Sanguineau connubium jampridem ab *anno* 1800. initum ab Ecclesia approbetur, sicque conscientiæ ipsius pax, et tranquillitas reddatur. Fieri enim non potest, ut, dum conscientiæ stimulos extinguere studet, perjurii reatu illos magis augere, atque exagitare velit.

Conjugum testimonio accedunt quatuordecim jurati testes. Antonius Maria Toucas deponit: *ero Vice-Parroco di S. Simone di questa Città nei primi anni dopo il Matrimonio di Mons. Laujacq. Era allora fama comune, che Mons. Laujacq non aveva potuto mai consumare il Matrimonio con Madama Latour; e sotto questo rapporto era egli l'oggetto de' scherzi, che la gente si faceva leciti anche in sua presenza. Egli invece di negare questo fatto, sosteneva con termini troppo indecenti per esser da me riferiti, che la consumazione era impossibile non solo per lui, ma anche per ogni altro, che ci proverebbe.* Petrus Mauritius Thournens testatur, Laujacquium cuidam percontanti, *se al fine aveva consumato il Matrimonio con Madama Latour*, responsum dedisse, *che ancora non ci era potuto giungere, attese le grandi difficoltà, che incontrava.* Et requisitus hic testis a Defensore Matrimonii, *se nelle posteriori conversazioni Mons. Laujacq era tornato a confermare la stessa cosa?* respondit *di non aver mai inteso dire, che si fosse ritrattato: anzi attesta, che la notorietà publica, e costante era, che Mons. Laujacq non avesse potuto mai consumare il Matrimonio.*

Cæteri testes aut idem a Laujacquio audivisse affirmant, aut de publica testantur fama. Franciscus quoque Sanguineau deponit, ita arctam se invenisse Catharinam,

che per più giorni tutti i tentativi possibili furono inutili . . . ., che non mi riuscì di consumare l'atto, che dietro i più lungi, e penosi sforzi . . . ., ed allora mi potei accertare . . . ., che era rimasta vergine. Quamobrem tot, ac adeo gravia argumenta intercedere putat mulieris Defensor, ut certitudinem moralem pariant non consummationis. Et sane Vicario Generali, et Archiepiscopo Burdigalen. conjugum, testiumque perpensis depositionibus, tam explorata visa est Matrimonii non consummatio, ut votum suum pro dispensatione aperire non dubitaverint.

Petitæ dispensationi nec duodecim annorum cohabitationem cum Laujacquio, nec subsecutam consummationem posterioris Matrimonii officere autumat Catharinæ Defensor. Primis enim conjugii annis conatus omnes adhibendi erant ad consummationem assequendam; et mulierem adhuc adolescentem puduit rem patefacere: post divortium vero pluries mulier petiit a Sacerdote Praire, tunc Vicario Generali, ut matrimonium Laujacquii irritum declararetur, sed res absque ejusdem mulieris culpa diu processit. Ubi vero Summum Pontificem, pace Ecclesiæ restituta, adire datum fuit, actionem instituit de primi viri impotentia, ac dispensationem exoravit. Præterea mulieris querelæ, etiamsi essent serotinæ, excipiendæ forent; quoniam diuturnitas temporis majorem non sequutæ consummationis probationem suppeditat, Sanchez *de Matrimonio lib. 7. disput.* 109. *n.* 11., *et seq.*, *Coscius de separ. thor. tom. 2. Cap. 2. n.* 336., *et* 338. Consummatio autem posterioris Matrimonii Catharinæ pro lest petitioni: quemadmodum enim mulier, quæ ob ejus arctitudinem a primo viro cognosci non valuit, si aliis initis nuptiis, primo viro reddatur apta, ei restitui non debet, *Can. Si per Sortiarias. caus.* 33. *quæst.* 1., *Cap. Fraternitatis. de frigid.*, *Gloss. ibid.*, *et Reiffenst. lib.* 4. *Decret. tit.* 15. *n.* 59.; ita similiter quamvis Catharina per concubitum cum Sanguineau apta evaserit Laujacquio, attamen nihil impedit, quominus primi Matrimonii dispensationem consequatur.

Quod vero pertinet ad dispensationis causas, plures in themate profert mulieris Defensor, ac præcipue utriusque conjugis consensum, animorum abalienatio-

nonem, et miseram Catharinae conditionem. Etenim Matrimonium ratum, et non consummatum solo conjugum consensu posse dissolvi, si Pontificis concurrat dispensatio, tradit *Felin. consil.* 26. *n.* 21. Animorum quoque abalienationem, quae nullam reconciliationis conjugum affert spem, legitimam esse dispensationis causam, docent *Sanch. de Matrim. lib.* 2. *disp.* 16 *n.* 3, *Card. De-Luca de matrim. disc.* 9. *n.* 7, atque ostendunt dispensationum exempla apud *Gobat. Theol. experim. casu* 12 *n.* 678., *et Ursaya tom.* 3. *part.* 2 *discept.* 21 *n.* 61. Nulla vero reconciliationis Laujac cum Catharina affulget spes, siquidem quatuor supra viginti efluxit annorum spatium, ex quo mulier, a viro coacta divertere, in matrimonium cum Sanguineau secundum civiles leges collocata fuit, prolemque ex secundis nuptiis suscepit. Misera igitur est Catharinae conditio, quae nec Laujacquio, a quo repudium passa est, reconciliari valet, nec Franciscum Sanguineau uti legitimum virum agnoscere, cum quo initum connubium, quamvis approbent civiles leges, detestatur Ecclesia. Restat igitur, inquit Defensor, ut ad tot, ac tam gravia mala, et scandala tollenda, et ad pacem, tranquillitatemque conscientiae Catharinae donandam petita matrimonii rati, et non consummati indulgeatur dispensatio.

Verum matrimonii Defensor novum super non consummatione matrimonii exaratum Processum, cum nulla ab hac S. Congregatione, cui hujusce causae definitionem ablegaverat Summus Pontifex, petita facultate Curia Burdigalensis confecerit, nullitatis vitio ob defectum jurisdictionis laborare contendit. Quin prosit, alias Archiepiscopo Burdigalensi conficiendi Processum sudelegata jurisdictio; hæc enim expleto primo processu evanuit, quia absoluto negocio, quod delegatum fuerat, delegati cessare jurisdictionem cautum est *in Cap. Litteras. De offic. delegat.*, ac tradit *Reiffenst. lib.* 1. *Decr. tit.* 29 *n.* 147.

Allatas vero probationes tanti non esse, inquit, ut matrimonii non consummationem evincant. Nam ut vinculi conjugalis dispensatio concedatur, probationes non consummationis graves, perspicuae, et superabundantes sint oportet, *Pignatell. consult.* 149 *n.* 21

tom.

tom. 1, Sac. Congreg. in Mediolanen. Matrimonii 8 Martii 1732 §. Exempla, et in Comaclen. Matrimonii 29 Julii 1769 §. Despiciendam; potissimum postquam conjuges insimul dormierint, unde matrimonii consummati juris, et de jure exurgit præsumptio, *Gloss. in Can. Si quis accepit 3. caus. 33. quæst. 1., Pignatell. consult. 148. n. 21. tom. 1., Sacr. Congreg. in Comen. Matrimonii 17. Decembris 1768. §. Defensor.* At Catharinæ Defensor nullas alias affert probationes, quam juramentum conjugum, ac testium depositionem. Conjugum vero, quamvis juratis, dictis fidem non esse tribuendam, animadvertunt *Gibert. in jus canon. lib. 3. tit. 13. de impedim. matrim. §. 11., Sanchez de matrim. disp. 108. n. 3.*, quia contra matrimonium aliquando colludere velle, habetur in *Cap. Super eo. De eo qui cognov.*

Hanc suspicionem revera præbet Catharinæ juramentum: ipsam enim non latebat primi matrimonii dissolutionem ob viri impotentiam obtineri posse; ad reatum adulterii minuendum occasionem habuit viri inertiam patefaciendi; facilis ad Sedem Apostolicam *anno* 1802 patebat aditus, quoniam tunc maxima pax erat, cum eo, qui imperii Galliarum summam tenebat. Catharina tamen siluit, et querelam de Laujacquii frigiditate apud Summum Pontificem non instituit, nisi post triginta annorum spatium. Profecto hujusmodi querelæ post diuturnum tempus institutæ vehementem præseferunt doli, fraudisque suspicionem, *Barbos. in Cap. 1. de frigid., et Sac. Congr. in Asten. Matrimonii 2 Martii 1776 §. Animadvertit.*, et despiciendæ sunt, *Cap. accepisti. de frigid.*; cum verosimile non sit, ut adolescentula tanto tempore cum impotente stare voluerit, *S. Joannes a Capistrano in 5. Decret. tit. de pœnit. n. 230.* Præterea ut mulieris juramento deferatur, oportet ut privilegium virginitatis per aspectum corporis ostendat, *ad text. in Cap. Proposuisti. De probat.* Quoniam vero Catharinæ corporis inspectio nunc fieri nequit, id sibi mulier, quæ sua culpa probationi virginitatis viam præclusit, imputare debet.

Suspiciosum quoque censet viri juramentum; summam enim *Francorum quadraginta millium* nullam aliam ob causam *anno* 1802. Laujacquio se daturos spo-

pon-

ponderunt Catharina Latour, et Franciscus Sanguineau, quam, ut ejus animum sibi devincirent, et consummationem matrimonii non juraret; dissoluto siquidem matrimonio per divortium, nihil viro debebat mulier, sed potius Laujacquius, si quam acceperat dotem, Catharinæ restituere tenebatur; nullum Laujacquio jus erat in bona hæreditaria Mariæ Elisabet, cujus paternitatem a se abjecerat, eam uti adulterinam proclamando. Præterea animum Laujacquii mulcendi unicam fuisse debendi causam, colligit idem Defensor ex modo, quo in posterum se gessit Laujacquius. Quamquam enim is connubio Catharinæ, et Sanguineau consensum præbuerit; cum tamen pactam summam integre non fuisset consequutus, obstitit precibus a Catharina Summo Pontifici oblatis pro dispensatione matrimonii, et Archiepiscopo Burdigalensi scriptis declaravit *consummationem*; *idque jurejurando confirmare non refugiebat.* Nullam itaque meretur fidem juramentum Laujacquii, quippe qui modo affirmat se juraturum consummationem, modo jurat, se non consummasse.

Testium quoque depositionibus nihil deferendum dicit; plures enim ex testibus, utpote consanguinitate, aut affinitate cum Catharina, et Sangineau conjuncti, repellendi sunt a ferendo testimonio: nemo eorum testatur querelas Catharinæ de Laujacquii impotentia: quidam tantummodo declarant, se audivisse primo nuptiarum tempore Laujacquium non potuisse mulieris arctitudinem vincere: reliqui aut de auditu, aut de fama deponunt, ideoque non probant; cum conjuges ob rumorem viciniæ separari nequeant, *Cap. super eo. De eo qui cognov.*

Quoad causas dispensationis eas graves, atque urgentes esse oportere elicit *ex Fagn. in Cap. nimis n. 8. De filiis presbyt.*, *Schmalzgrueb. in jus eccles. part. 4. tit. 19. n. 53.*, *et Sac. Congr. in Pragen. Matrimoni 7. Julii 1731. §. Porro.* Asserta vero Catharinæ arctitudo satis non est, ut dispensatio tribuatur: necesse enim foret, ut per corporis inspectionem ea probaretur arctitudo, quæ a Laujacquio humano modo superari non posset, *Cap. Fraternitatis. de frigid.* Deficit hujusmodi inspectio ad relativam conjugum impotentiam

tiam dignoscendam; imo ex copula cum Sanguineau deducitur, Catharinæ arctitudinem humano modo vinci potuisse, ac propterea primum matrimonium redintegrari oportere, *Angel. Doct. in 4. sent. dist. 34. quæst. 1. a. 2., Engel in jus canon. lib. 4. tit. 15. n. 7.* Consensum quoque conjugum, animorumque abalienationem idoneam esse dispensationis causam inficiatur. Singularis enim est *Felini* sententia contendentis mutuum utriusque conjugis consensum legitimam esse causam dispensationem impertiendi, eamque despexit hæc Sac. Congregatio, quæ nedum conjugum consensum, ut in *Frisingen. 6. Maji 1718., in Barchinonen. Matrimonii 22. Martii 1734.*, sed neque jurgia, et dissidia, licet inter procerum familias timerentur, legitimam arbitrata est dispensationis causam, *in Pragen. Matrimonii 26. Januarii 1752. §. ex Litteris, in Januen. Dispensationis 15. Januarii 1785. §. Inefficaces.* Catharina igitur, concludit Matrimonii Defensor, viro suo Laujacquio reconciliari satagat; sin vero ipsam recipere nolit, in solitudine vivat, et lacrymis peccata sua redimat, atque ad omnia potius perpetienda mala se promptam exhibeat, quam illegitimum Sanguineau thalamum conscendere.

Cætera fusius habent Emi Patres in distributis allegationibus, ut, qua pollent Juris, et Sacræ disciplinæ prudentia, dirimere possint

Dubium

An sit standum, vel recedendum a decisis quoad dispensationem matrimonii in casu etc.

Iterum proponatur.

MON.

MONTIS ALTI CAPELLANIÆ. Actum est hac de causa in Comitiis *diei 12. Julii* 1823., et proposito Dubio: *An, et cujus favore constet de legitima nominatione, ita ut, et cui sit danda manutentio, seu potius reintegratio in casu etc.*, responsum dederunt Emi Patres: *Affirmative favore Sacerdotis Gervasii Trojani.* Eadem quæstio, flagitante Clerico Achille Pellei, iterum definienda proponitur. *Sess. 25. cap. 9. de Reformat*

Expositis *in Folio 12. Julii* plene concinunt ea, quæ in facto ex parte Sacerdotis Trojani nunc proferuntur, adeoque in decisis standum esse contendit ejus Defensor. Inanes enim existimat exceptiones tum supervenientiæ filiorum, tum defectus insinuationis, a Clerico Pellei propositas ad irritandam donationem Athanasii Santori favore Alexii ejus fratris expletam. Perpendit siquidem, Legem *Si unquam. Cod. de revocand. donation.*, quæ ad donationem a patrono in Libertum collatam pertinet, uti monet *Vinnius select. juris quæst. cap. 32.*, licet communi Doctorum placito ad cæteras donationes trahatur, editam tamen fuisse ad cohibendas effrænes donationes, et ob solum amorem expletas, ne supervenientes filii paternis bonis, aut saltem legitima destituerentur. Verum Athanasio unica tantum (quæ latet, utrum in humanis adhuc versetur), nata est filia, ac donatio, ad præcavendas lites inter tot nominantium stirpes, et capita, favore Alexii ab ipso peracta, duas tantum complectitur jurispatronatus uncias: per eamque nihil Athanasii filiæ de paternis bonis, aut de legitima subtrahitur.

Nec prætereundum, pergit, quod Athanasius, dum suas patronales voces in fratrem donatione contulit, in ea erat ætate, ut procul dubio ex matrimonio sibi futuros liberos arbitraretur; cumque nihilominus auctoritate Judicis, cunctisque adhibitis solemnitatibus donationem emiserit, dicendum est, Legi *si unquam* nuntium misisse. Præterea rescindendæ donationis actio iisdem subest regulis, quibus querela de inofficioso testamento, *L. 6. Cod. de inoffic. donat*; hæc autem quinquennio perimitur, *L. 34. Cod. de inoffic. testam.* At post Athanasii donationem nedum quin-

que, sed trium supra quadraginta annorum pacifica effluxit acquiescentia.

Ad supplendum insinuationis defectum satis superque esse, ait, consilium Curatorum, auctoritatem Judicis, aliasque solemnitates in donationis actu adhibitas: siquidem ad fraudes in effusis, et inofficiosis donationibus avertendas præscribitur insinuatio; nulla vero contigit fraus in donatione Athanasii, quæ servatis solemnitatibus, et auctorante Judice expleta fuit. Addit etiam, insinuationis defectum per lapsum temporis supra quadragenarium, quo omnes delentur exceptiones, sanatum fuisse; imo etiamnum sanari posse, cum Alexio libera fuerit tributa facultas quandocumque exequendæ insinuationis.

Inanem quoque censet exceptionem adversus nominationem a Josepho Santori expletam favore Sacerdotis Trojani, quæ nullitatis insimulari nequit ob damnationem Josephi ad triremes, quoniam privationem jurium, secundum receptos mores, ne capitis quidem damnatus hodie subit, nisi in damnationis sententia expresse fuerit inflicta: multoque minus veluti simoniaca traduci valet propter reservationem dimidiæ partis fructuum Capellaniæ in pactum deductam. Cum enim Capellania Tassi, de qua est quæstio, sit mere laicalis, et Capellanus ad nutum, etiam sine causa, amovibilis, nominatio Alexii omni expers simoniæ labe est renuncianda.

Denique Capellaniæ juspatronatus ex fundationis lege agnatitium non esse autumat, sed hæreditarium, et in quoscumque successores transferri posse. Quare inquit Sacerdotis Trojani Defensor, Athanasio, qui suas voces donavit Alexio *per perpetuare alla meglio in uno della Famiglia tale diritto di nominare*, nullam fuisse facultatem intra suæ agnationis terminos, contra fundationis legem, easdem voces coercendi. Subdit etiam, hujusmodi perpetuitatem non fuisse causam finalem, et efficientem, sed impulsivam; nam princeps donationis causa censenda est amotio litium, quæ inter tot nominantium stirpes oriri solent; finem autem evitandarum litium facilius extra agnationem, quam intra illam existente jurepatronatus, obtineri posse opinatur.

De-

Defensor vero Clerici Pellei novas in facto affert probationes. Ostendit in primis, *Birgittam* Victorii filiam, quæ innupta decessisse ferebatur, matrimonio inito cum Antonio Migliarini, duos habuisse filios, Nicolaum, et Dominicum. Primus e vita excessit improles, alter quinque genuit natos, scilicet Josephum, Petrum, Thomam, Annam Valentinam, ac Franciscam, qui omnes sui juris nunc certiores facti ad Capellaniam nominarunt Clericum Achillem Pellei.

Exhibet quoque Instrumentum *anni* 1751., ex quo patet, Antoniam aliam Victorii filiam, donatione irrevocabili, suum juspatronatus transtulisse in *favorem Dominici Santori ejus Cognati, illius filiorum tam masculorum, quam fœminarum, natorum, et nascturorum ex Justina ejus germana sorore, ac illorum hæredum, et successorum in perpetuum.* Quocirca, inquit Clerici Pellei Defensor, nullius roboris est habenda posterior donatio, qua eadem Antonia *anno* 1772. jus nominandi, quod a se irrevocabiliter jamdiu abjecerat, in Alexium, Athanasium, et Josephum fratres Santori transferre tentavit.

Addit, ex memoratis conjugibus Justina, et Dominico Santori descendisse Nicolaam, ac Olympiam, in easque propterea coaluisse ex parentum juribus duas patronatus uncias, et binas unciæ partes in quinque divisæ. Nicolaæ jura in Josephum Pellei transierunt, siquidem tum ipsa, tum ejus vir Antonius Citaroli *usque ab anno* 1789. donatione irrevocabili inter vivos largiti sunt eidem Josepho *tutti, e singoli loro beni, stabili, mobili, semoventi, diritti, ragioni, ed azioni*, ac propterea etiam juspatronatus, quod Nicolaæ ex juribus parentum obvenerat. Josepho Pellei hæres extitit Julius illius filius, qui nominationem edidit favore Clerici Pellei. Quocirca memorata Nicolaa irrito conatu, inquit ejusdem Clerici Defensor, nova donatione *anni* 1804. juspatronatus, quod jam in Josephum Pellei universali donatione transtulerat, Alexio Santori tribuere peroptavit.

Olympiæ autem descendentes, nimirum Joseph, qui antea a nominatione abstinendum duxerat, Michael, et Rosa, qui Clericum Pellei jam nominaverant, ac

Bernarda, Maria, et Lucia, quæ in præsentationem Sacerdotis Trojani convenerant, modo suas nominationes Clerico Pellei ad unum omnes concedunt. Joseph quoque Santori in patriam libere restitutus, recessit ab antiqua nominatione, et suam vocem eidem Clerico Pellei tribuit. Quare in præsens, uno excepto Prothasio, Alexii Santori hærede, patroni omnes in nominationem coaluerunt ejusdem Clerici Pellei.

Nova factorum serie, et vocum supputatione fretus, exploratum censet Clerici Pellei Defensor, recedendum esse a decisis in Comitiis 12. *Julii* 1823., eumdemque Clericum manutenendum in Capellaniæ possessione. Ipse enim, utpote maximam vocum partem obtinens, sive patronales voces ex Victorio, et Drusilla profluentes, ad calculum insimul vocentur, sive illarum computatio per semisses distincta ineatur; Sacerdoti Trojani in Capellania est præferendus. Etenim ex nova supputatione vocum liquet, Clerico Pellei, cum acta fuit Causa coram Episcopo Montis Alti, supra *novem* juris patronatus uncias; ubi certatum est in hoc S. Ordine, uncias *octo*, *et quartam unciæ partem*, nunc vero uncias *decem*, *ac tres ex quinque unciæ partibus* esse tribuendas.

Serotinam Clerici Pellei Defensor minime putat nominationem eorum, qui antea suo jure usi non fuerant, et nuper eumdem Clericum nominarunt; minimeque irritam nominationem illorum, qui revocata præsentatione Sacerdotis Trojani, ad prædictum Clericum eligendum nuper accesserunt. Nam Capellania Tassi, quum sit mere laicalis, et Capellanus ad nutum etiam sine causa amovibilis, regulis non subest Beneficialibus, uti tradunt *Fagn. in cap. Ad audientiam n.* 120. *de rescript*, *Reiffenst. lib.* 3. *Decret. tit.* 5. *n.* 71., *Sac. Congreg. in Faventina Capellaniæ* 25. *Maji* 1822. §. *Quatenus*, nec patronis ullum est præstitutum tempus ad nominandum, *Gonzalez lib.* 1. *Decret. tit.* 10. *cap.* 5. *n.* 10., *Fargna de jurepatr. part.* 3. *can. un. cas.* 1. *num.* 30., *et part.* 6. *can. Humano.* 17. *cas.* 2. *n.* 17.; imo eis permittitur, ipsa pendente lite, nominationis variatio usque ad realem nominati institutionem, *Cap. Pastoralis. de jurepatr.*. *Lambert.*

de

de jurepatr. part. 1. *lib.* 2. *quæst.* 6. *art.* 12., *Garz. de Benefic. part.* 5. *cap.* 9. *n.* 211., atque etiam recessus ab edita nominatione ad tradita *per Lara de Capellan. lib.* 2. *cap.* 6. *n.* 24., *et Constant. Vot. decis.* 421. *n.* 52., *et* 57. Quin imo nominationis, quam antea favore Sacerdotis Trojani emiserat Joseph Santori, nullam in præterita actione rationem haberi debuisse contendit. Ait enim, Josephum pollicitatione dimidiæ partis fructuum Capellaniæ circumventum, nominasse Sacerdotem Trojani; ac proinde nominationem, sin labe simoniæ infectam, at certe ex hujus S.Congregationis declarationibus reprobatam, nullitatis vitio laborasse.

Donationem vero Athanasii ob defectum causæ finalis jure ipso resolutam existimat Clerici Pellei Defensor. Causa namque finalis donationis non debet in amore erga fratrem collocari, quem causæ tantum impulsivæ vim habere, *post tex. in L.* 2. §. *final. ff. de de donat.*, *et L.* 1. §. *sexum ff. de donat. int. vir, et uxor.*, docuit *Rota in recent. decis.* 226. *n.* 15. *part.* 17. *tom.* 1., sed in voto, ut juspatronatus coalesceret in unum ex familia ad lites ob nimiam nominationum diffusionem vitandas. Hæc autem finalis causa propter supremas Alexii tabulas, quibus omnia sua bona, et jura in extraneum Prothasium Trojani contulit, penitus evanuit; atque idcirco etiam donationem ipso jure oportuit resolvi, *L.* 1. *ff. de Condict. Caus. dat. caus. non secut.*, *et L.* 6. *Cod. de instit.*, *et substit.*, *Rota in Recent. decis.* 751. *n.* 17. *part.* 5. *tom.* 1., *et decis.* 362. *n.* 9. *part.* 12.

Irritam quoque eamdem Athanasii donationem dicit ob adnatam ipsi filiam adhuc sospitem, quoniam *Lex Si unquam. Cod. de revocan. donat.* ob supervenientiam filiorum locum sibi vindicat non modo in donationibus bonorum, verum etiam jurispatronatus, uti tradunt *Vivian. de jurep. lib.* 4. *cap.* 4. *n.* 31., *Piton. de controv. Patron. in suppl. ad alleg.* 100. *n.* 68. Neque opus esse contendit Judicis ministerio, qui revocatam declaret donationem, siquidem ob supervenientiam filiorum ipso jure, ac sine ulla contestatione judiciali donationes resolvuntur, *Sabell. resol. civil. n.* 19., *Clar. lib.* 4. *sententent.*

tent. §. Donatio quæst. 23. n. 8., Rot. in recent. decis. 591. n. 3. part. 3.

Silentium autem quadraginta annorum nullatenus Athanasio obesse putat; nam antea adversus donationem actionem instituere non poterat ob defectum causæ finalis, quæ tum solum evanuit, cum Alexius, extraneo instituto hærede, e vita excessit: non oportebat vero, ut ob filiæ susceptionem impeteret donationem; cum enim ob filiæ supervenientiam ipso jure irrita facta esset, judiciali non indigebat contestatione, cujus nulla erat occasio, antequam nominationis tempus adveniret. Tandem Athanasii donatio inanis evasisse videtur ob defectum insinuationis, quam tunc temporis in contractibus minorum, et mulierum pro forma essentiali ab Aegidiana Constitutione præscriptam admonent *Constant. ad Stat. Urb. annot. 44. art. 8. n. 784., Rot. cor. Coccino decis. 1513. n. 6.*

Cætera fusius haurient EE. PP. ex allegationibus utrimque distributis, et ex novo Schemate genealogico pro parte Clerici Pellei exhibito, ut decernere possint

An sit standum, vel recedendum a decisis in casu etc.

Recedendum a decisis, et manutentionem dandam esse Clerico Pellei.

Sess. 24. Cap. 12. de Reform.

VERULANA JUBILATIONIS. Sacerdos Antonius Cerroni, qui *die 7. Septembris* 1784. in Collegiata Ecclesia S. Mariæ Frusinonis Verulanæ Diœceseos Canonicatum per resignationem obtinuerat, *anno* 1803. ad Præposituram, dein ad Archidiaconatum, unicam in eadem Collegiata Dignitatem, Apostolicis Litteris promotus fuit. Cumque annorum quadraginta expleturus jam

jam esset chorale servitium, supplicem pro obtinendo jubilationis indulto huic Sac. Congregationi obtulit libellum. Precibus Episcopo ablegatis pro informatione, et voto, responsum accepi, Archidiaconum Cerroni complevisse jam annos quadraginta servitii Choralis. Et „ quamquam hoc fuerit continuum, et laudabile, unus „ tamen ex iis Canonicis Dominicus Butti, quinque ab- „ hinc annis jubilatus, pro viribus id contendere studet, „ servitium ab Archidiacono præstitum neque fuisse „ continuum, neque laudabile. Objectio omnino falsa. De- „ ficientibus fallentiarum libris, hoc continuum, atque „ laudabile servitium aliunde mihi certo constat; sed si „ non haberetur alia probatio, quam testimonium totius „ Capituli id affirmantis, esset nimis concludens præ „ unico Butti testimonio, quod ne attendendum qui- „ dem esset tam pro hujus indole nimis ferventi, et „ lingua parum cauta, quam pro peculiari in Archi- „ diaconum oppositione.

„ Dolet Buttius de dolosa libri, singulorum Capitularium „ fallentias continentis, amissione, quam in ipsum „ Archidiaconum redundare facit: verum deperire ne- „ quivit, quod nunquam extitit. Hoc adeo certum est, „ quod ubi in una ex sacris Visitationibus sensi, præter „ nonnulla alia incommoda, hujusmodi libri deficien- „ tiam, imperare debuerim, ut in posterum cito con- „ ficeretur, in Archivio rigorose custodiendus; quod „ jam tum fideliter observatum est.

„ Objicit; si Archidiacono indultum concederetur jubi- „ lationis, totus servitii choralis labor in paucos reci- „ deret. Nimis ille hujusmodi numeri tenuitatem exa- „ gerat: qui ex Capitularibus remanent, satis erunt ad „ horas Canonicas rite persolvendas, licet inter eos „ unus identidem podagra laboret. Aequum præterea „ non esset, ut ex eo, quod Capitulum prædictæ Col- „ legiatæ non sit valde numerosum, requie, et præ- „ mio orbaretur, qui per quadraginta annos laude di- „ gnum præstitit servitium .... Quæ objecta a Cano- „ nico Buttio cum sint partim falsa, partim amplifi- „ cata, partim a proposito prorsus aliena, atque etiam „ contumeliis aspersa, quibus contumeliis prudenter „ prospiciendum erit, vel ab EE. VV., vel a me, in

„ ea

„ casum opinione, Archidiaconum Collegiatæ Fru-
„ sinonis, attento laudabili, et continuo servitio an-
„ norum quadraginta (mensibus nonnullis demptis
„ Romanæ Reipublicæ, quo e patria proficisci debuit,
„ ne, ab illius temporis moderatoribus vexatus, ca-
„ pite periclitaretur) attenta incommoda valetudine,
„ quæ in dubium a nemine, præterquam a Buttio,
„ revocari potest, jubilationis indulto esse dignum.
„ Cuperem tamen (sic pergit idem Episcopus), ut in
„ singulis festis primæ classis a primis vesperis usque
„ ad secundas inclusive, et in triduo saltem hebdo-
„ madæ majoris, ad majus Ecclesiæ decus, et sacra-
„ rum functionum splendorem, injungeretur ipsi onus
„ personalis residentiæ, et servitii „.

Jura sua typis edita protulit Archidiaconus Cerroni; Canonicus vero Butti quædam exhibuit folia, et in illis contenta pro meo munere referre suo loco non prætermittam.

Canonicos, qui assidue, et laudabiliter quadraginta annorum spatio Ecclesiæ inservierint, ex hujus Sac. Congregationis instituto rude donandos esse, plura evincunt jubilationum exempla, ac præsertim *in Civitatis Castellanæ* 29. *Novembris* 1766., *in Bergomen.* 8. *Augusti* 1816., *et in Romana Jubilationis* 9. *Februarii* 1822. Archidiaconum vero Cerroni, qui usque *a die* 7. *Septembris* 1784. Collegiatæ S. Mariæ inservire cœpit, assidue, et laudabiliter quadraginta annorum præstitisse chorale servitium, probare nititur ejusdem Archidiaconi Defensor ex quinque Canonicorum testimonio, fidem perhibentium, quod memoratus Archidiaconus *ha lodevolmente per anni quaranta prestato assiduo il suo servigio al Coro, e non si è mai servito dell' indulto de' tre mesi Conciliari di vacanza, ancorchè abbia questa nostra Chiesa il peso della uqotidiana officiatura, e non ostante, che soffransi dal detto Sig. Arcidiacono incomodi di salute.* Sane Canonicos pro consocio rite testes adhiberi post Rotam tradit *Piton. discept. eccles* 137. *n.* 4., potissimum quia in themate de re testantur, quæ aliis non adeo facile innotescere valet, ac in ipsos testes, utpote Canonici jubilati vices supplere obstrictos,

ctos, aliquid incommodi refundit, *Anzelli de temp. legal. lib. 2. cap. 3. num. 5.*, *Gratian. discept. forens. cap. 157. num. 13.*, *Rota decis. 200. num. 17. part. 11. recent.*, *et cor. Ansald. decis. 754. num. 6.*

Item ex resolutione Capitulari, in qua omnes Canonici, præter Dominicum Butti, et alterum Canonicum absentem Nicolaum Marcucci, Archidiaconum jubilatione dignum renuntiarunt. Præterea Canonicis apprime concinit Episcopus, cujus testimonium maximi faciendum est: quoniam in rebus, quæ ad Diœcesim pertinent, optime instructus præsumitur, et in hac re mentiri velle, incredibile videtur.

Quod si Archidiaconus Cerroni, subdit ejus Defensor, a Choro aliquando abfuit, id non illius socordiæ tribuendum est, sed aut morbo, quo ipsum jamdiu vexari ex Medicorum constat testimonio, aut præteritorum temporum calamitati, qua ne capite periclitaretur, a patria recedere fuit coactus. Si vero per calumniam in carcerem detrusus aliquot menses Romæ morari debuit, paulo post ex capite innocentiæ absolutus Frusinonem illico rediit, et Choro interesse denuo incœpit. Hisce autem in casibus adeo Canonici pro præsentibus in Choro habentur, ut nedum fructus præbendæ, et ipsas lucrentur quotidianas distributiones, *Reiffenst. lib. 3. Decret. tit. 4. num. 187.*, *et 195.*, *Ferrar. Biblioth. verb. Canonici art. 5. num. 33.*, *et S. Congr. in Ferentina Fructuum, et distributionum 9. Februarii 1815.*, sed nec etiam tempus interumpatur quadraginta annorum pro jubilatione assequenda, *Sac. Congr. in Patavina Jubilationis 9. Junii 1714. apud Fargna de jurepatr. part. 5. can. 7. cas. 2. num. 16.*, *et in Romana Jubilationis 9. Februarii 1822. §. Addam.*

Nec Archidiacono Cerroni obesse queunt fallentiæ post *annum* 1819. commissæ: nam ad tramites Capitularium Constitutionum cuilibet Canonico quotannis condonantur fallentiæ 1485., Archidiacono autem fallentiæ 2970.; quemadmodum enim ipse, Choro non interessendo, duplici aliorum Canonicorum mulctatur punctatura, ita duplicatæ eidem remittuntur fallentiæ. Quare Canonicus a Collegiatæ grammatophylacio

testatur : *che le fallanze fatte in ogni anno dall' 1819. a tutto il 1824. dal Rmo Sig. Arcidiacono D. Antonio Cerroni non hanno mai ecceduto il numero di quelle, che per ripartizione possono competergli*

Contendit nihilominus Canonicus Butti, Archidiaconum Cerroni illud continuum, ac laudabile adhuc non explevisse servitium, quod Sac. Congregatio expostulat, ut Canonici rude donentur. Idque facile evinceretur (ita disserit) si extarent Libri *delle puntature*, quos ab Archidiacono surreptos fuisse jurejurando confirmare se paratum exhibet. Ad illorum vero supplendum defectum attestationem profert juratam Canonici Nicolai Marcocci asserentis, *che il Sig. D. Antonio Cerroni Arcidiacono rare volte è intervenuto a servire la Chiesa, per soddisfare il proprio dovere, e quelle poche volte, che vi si è portato, e vi si porta, è servito, e serve di distrazione, e di scandalo agli altri, perchè irrequieto.*

Exhibet quoque *annorum* 1813., 1814., *et* 1816. fallentiarum Libros (a quo tamen confectos, et quomodo penes ipsum, non penes Capitulum extent, penitus latet), ex quibus depromitur, plurimas Archidiaconum commisisse fallentias; nec non aliam affert ejusdem Canonici Marcocci depositionem, testantis, *che avendo osservato alcuni Libri esistenti nel nostro Archivio, nei quali vi sono marcate le fallanze fatte dai Canonici nel servizio della Chiesa; ho rilevato, che il Sig. Arcidiacono D Antonio Cerroni nell' anno* 1821. *fece* 2178. *punti di negligenza, nell' anno* 1822. *ne fece* 1556., *e nell' anno* 1823. *ne fece* 1470.

Denique nullo in pretio habendum dicit quinque Canonicorum testimonium de laudabili, et continuo Archidiaconi servitio; testes enim ut fidem mereantur, causam scientiæ afferre debent; ipsi vero legitimi testes censeri nequeunt sive de propria scientia, cum ex illis antiquior unum dumtaxat supra vigesimum choralis servitii enumeret annum; sive de auditu, siquidem ab aliis Canonicis ejusmodi rem se audivisse non affirmant, imo inquiunt *a noi ben nota, come fatto proprio.*

Si

si EE. PP. Archidiacono Gerreni jubilationem impertiendam censuerint; perpendant quæso, utrum onus eidem sit injungendum quibusdam diebus Choro interessendi juxta Episcopi votum ad majorem illius Collegiatæ splendorem; an potius id omnino relinquendum sit curæ ejusdem Episcopi, qui dum oporteat, jure suo Indultarios, non obstante jubilatione, revocare ad Chori servitium potest ad *Text. in Cap. Cum ad hoc. De Cleric. non resid.*, de quo *Bened. XIV. De Synodo Dioeces Lib.* 13. *cap.* 9. §. 15., *Sac. Congreg. in Derthonen. Jubilationis* 14. *Maji.* 1768., *et in Civitatis Castellanæ Jubilationis* 15. *Julii* 1820. §. *Nec silentio.*

Itaque proponitur

Dubium

An constet de continuo, et laudabili quadraginta annorum servitio, ita ut sit locus Jubilationi in casu etc.

Affirmative.

Prima et altera, quæ sequitur, Causa pertinet ad Folium *diei 29. superioris mensis*, quod Eños Patres iterum consulere precor.

Sess. 24. cap. 8. de reform., et sess. 25. cap. 5. de Regul.

LUCANA.

Dubia

I. *An sit locus evacuationi cubiculorum in casu etc.*
Et quatenus negative
II. *An, et quomodo sit providendum pro regulari clausura in casu etc.*
Dilata, et scribatur Archiepiscopo juxta mentem.

Sess. 25. cap. 13. de reform.

LUCANA PRÆEMINENTIARUM ET JURIUM.

Dubia

I. *An Abbati Spada competat jus Missam canendi diebus solemnioribus, illam non canentibus Archiepiscopo, et aliis Dignitatibus in casu etc.*
II. *An Abbas Spada in rebus spiritualibus, et mixtis vocem activam habeat in Capitulo in casu etc.*
III. *An, dum agitur de rebus temporalibus, intervenire possit Capitulo absque voce activa in casu etc.*
IV. *An Abbas Spada eligi possit ad munera Capitularia, et illa obire in casu etc.*
V. *An*

V. *An Abbati Spada competat jus percipiendi emolumenta non procedentia ex Massa communi, seu Massa grossa in casu etc.*

Ad I. Affirmative.

Ad II. Affirmative.

Ad III. Affirmative absque voce activa, et passiva.

Ad IV. Affirmative quoad munera spiritualia, et mixta; et quoad temporalia adimpleta conditione ad formam Bullæ erectionis.

Ad V. Affirmative, dummodo non agatur de legatis erectis ante fundationem Abbatiæ.

CÆSENATEN. PENSIONIS. Beneficium simplex sub titulo SSmæ Conceptionis Mariæ Virginis, jurispatronatus Comitum Roverella, et Marchionum Ghini Cæsenatensium, obtenta ipsorum nominatione, et Litteris in forma Bullæ expeditis ab Emo, ac Rmo Cardinali Castiglioni, tunc Cæsenæ Episcopo, collatum fuit *die* 26. *Aprilis* 1817. Sacerdoti Francisco Salviani, *imposito illi onere solvendi pensionem annuam viginti scutorum Romanorum Carolo de Carlis, duraturam tantummodo donec uterlibet diem extremum clauserit.* Cum vero Carolus Clericali tonsura non esset initiatus, supplicem S. M. Pio VII. obtulit libellum, quo sanationem ob hujusmodi defectum imploravit, ut pensionem a Sacerdote Salviani exigere posset. Rescripto *diei* 24. *Augusti* 1818. benigne annuit Pontifex *pro gratia petitæ sanationis, dummodo intra tres menses clericali tonsura initietur, aliter a perceptione enunciatæ pensionis decidat.* Tonsura deinde donatus Carolus De Carlis, quamdiu cum eadem, et in habitu clericali incessit, semper ei pensio a Sacerdote Salviani fuit persoluta: cum vero habitum præfictum, et tonsuram Clericalem dimiserit, ideirco Sacram hanc Congregationem adiit Sacerdos Salviani liberationem a pensionis solutione efflagitans, ea quoque de causa, quod tanta sit tenuitas redituum Beneficii, ut pensionis onus sustinere non valeant.

Sess. 24. cap. 15. de reform.

Epi-

Episcopus rogatus de more, ut auditis interesse habentibus, ac transmissa particula fundationis, et copia Litterarum collationis, referret de annuo reditu, et oneribus Beneficii, de dimisso clericali habitu a Pensionario, et de legitima causa, nec non de quantitate pensionis ad formam Constitutionis S. M. Sixti V. *Pastoralis* 31. *Januarii* 1589., ita animi sui sententiam pandidit „ Omnes huc in re interesse habentes „ audivi, et præcipue Patronos, ipsumque adolescen„ tem, qui pensione perfruitur. Illi S. Congregationis „ decretis, quæ emittere volet, nihil obsistent, so„ lusque Hyppolitus Comes Roverella desiderium suum „ mihi ostendit, ut saltem pensionis dimidium inte„ grum pro Clerico De Gulis perseveret. Hic vero „ a me interrogatus, cur iam habitum clericalem di„ miserit, illam responsionem, quam prævideram „ dedit, quæque mihi maxime arridet, nolle se ad „ Presbyterii onus ascendere, potiusque sæcularem „ sibi vitam placere. Pensionis quantitas ad viginti „ Romanæ currentis monetæ scutata pervenit, et fa„ cile, ut reor, a Sacerdote Beneficiario valet susti„ neri. Hic profecto adeo annuos Beneficii fructus „ extenuat, ut illud passivum potius, quam activum „ denunciet. Rebus a me serio perpensis, cognovi, „ persoluta etiam pensione, alia viginti circiter scu„ tata pro ipso illæsa posse remanere, dummodo ager „ Beneficii de regionis nostræ more sedulo colatur. „ Constitutionem sa. me. Xisti V. *Pastoralis* 31. *Janua„ rii* 1589. attente perlegi, nihilque contra eam actum „ fuisse potui comperire. Particulam fundationis hu„ jusmodi Beneficii mittere ad Eminentias Vestras ne„ queo; institutio enim adeo vetusta dignoscitur, ut „ principium non inveniatur. In Curiæ regestis a me „ pervolutis dignovi usque a sæculi 16. initio ab ex„ tincta Familia Foschi ipsum fuisse collatum, cui „ ad jus nominandi successit gens Roverellia, et Ghi„ nia; utraque enim extremas supradictæ stirpis fi„ lias sibi matrimonio copulavit . . . Ab Eño Ante„ cessore meo tum Beneficiarius, tum Pensionarius „ in possessionem auctoritate ordinaria immissi sunt. „ Ut tandem animi mei sensum aperiam; hujusmodi „ clericalis pensio ab Ecclesiastico Beneficio non dif-

„ fer-

„ ferre mihi videtur, ut DD. probant: *ex Cap. Conquerente. 6. de Cleric. non resid.* Si hoc sub aspectu illa perspiciatur, ecclesiasticum habitum exigit, eoque dimisso, nisi secus Apostolica Sedes indulgeat, juxta Pontificias Constitutiones, statim post præmissas admonitiones amittitur. Nostro in casu alia ratio pro Oratore etiam militat. In Clericali militia nondum erat Carolus De Carlis anno 1818. cooptatus, et pensionem supramemoratam acquisiverat. Preces Pontifici Maximo porrexit, ut, hoc non obstante defectu, eamdem retineret, et Rescriptum obtinuit, cujus vigore Beneficiarius ad solutionem adactus fuit, quam facere renuebat, dummodo adolescens Orator, *intra tres menses* prima tonsura insigniretur. Qui vult principale etiam accessorium velle censetur. Si Tonsura Ecclesiastica a supremo Legislatore exigitur, habitus etiam ecclesiasticus eidem necessario adhærens peti videtur. Cum idcirco ipse fuerit sine prævia dispensatione dimissus, non amplius ad solutionem pensionis ecclesiasticæ Oratorem puto esse compellendum „

Communis est sententia, posse Episcopos, Beneficia conferentes, jure suo ordinario pensiones imponere, duraturas ad vitam Titularis gravati, et consentientis, *Gloss. in Cap. Audivimus. verb. pensionem. De collus. detegen., Navarr. consil.* 43. *n.* 4. *de Simonia*; *Garzias de Benefic. part.* 1. *Cap.* 5. *n.* 195., *et seqq.*, *Gonzalez. ad Reg.* 8. *Cancell. Gloss.* 5. §. 7. *n.* 27., *Ferraris Biblioth. art. Pensio n.* 16: verum pensiones ecclesiasticas non concedi, nisi Clericis, cum exercitio, seu privilegio Clericali, ex stylo, et observantia Curiæ monent *Ferrar. loc. citat. num.* 36., *Card. de Luca de Pens. disc.* 2. *n.* 5., *et Annot. ad Concil. Trid. disc.* 12. *n.* 5., *Rot. in Recent. part.* 5. *tom.* 2. *decis.* 480. *n.* 20., *et seq.*, *et decis.* 539. *n.* 6. Cum itaque Carolus De Carlis tonsuram et habitum clericalem penitus dimiserit, et palam se ab ecclesiastica militia abfuturum fassus fuerit, quin imo sæculares mores sibi placere affirmaverit Episcopo; pensio haud amplius ipsi a Sacerdote Salviani persolvenda videtur. Æquum enim non est, ut pensione Ecclesiastica perfrua-

fruatur, qui vitæ, et moribus ecclesiasticis se conformare aperte renuit.

Addit Sacerdos Salviani, adeo tenues esse Beneficii reditus, ut pensione persoluta vix alia viginti scutata supersint, *dummodo ager Beneficii sedulo colatur* Pensionis vero onus ita grave esse non debet, ut congruam titulari substentationem detrahat, *Lotter. de re Benefic. Lib.* 1. *Cap.* 5. *n.* 424., *Sac. Congreg. in Arboren. Pensionis* 21. *Septembris* 1816. §. *Quatenus.* Persæpe insuper eveniet, ut emolumento gaudeat Pensionarius, quo non perfruetur Rector Beneficii. Reditus enim cum ex agriculturæ sedulitate, et propitiis tempestatum vicissitudinibus pendeant, raro fiet, ut persoluta pensione, alia viginti scutata supersint. Pensio autem ultra dimidiam Beneficii redituum partem imponi non debet, *Lotter. de Re Benef. Lib.* 1. *Quæst.* 56. *n.* 38., *Ventrigl. in Prax. Tom.* 2 *Annot. XI.* §. 1. *num.* 39.

Pensionem tamen *scuta* 20. non excedentem a Sacerdote Salviani persolvendam esse Carolo De Carolis, etiam si non incedat in habitu, et tonsura Clericali, colligitur ex Constitutione Sixti V. incipien. *Pastoralis* edita *die* 31. *Januarii* 1589. §. 1, 2., et 3., in qua hæc leguntur = *Nos opportune providere volentes omnibus, et quibuscumque Clericis tam in Romana Curia, quam extra eam ubilibet gentium, et locorum constitutis, qui pensiones, fructus, aut prædia, vel bona Ecclesiastica sibi in una, vel pluribus vicibus reservata, et concessa, summam, seu valorem annuum sexaginta ducatorum aurei de Camera insimul non excedentes, seu excedentia percipiunt, aut percipient in futurum . . . . ipsi, et eorum quilibet in habitu, et tonsura Clericali incedere minime teneantur, sed laicali habitu impune, et licite uti possint . . . . nec poenis in eadem Constitutione* (*Cum Sacrosanctam* 9. *Januarii* 1589. per quam jusserat idem Pontifex, ut omnes pensionarii, et beneficiarii Clerici indistincte cum habitu, et tonsura incidere tenerentur) *inflictis subjaceant, auctoritate Apostolica tenore præsentium de speciali gratia concedimus, et indulgemus.* De qua Sixtina Constitutione late disserunt *Fagnan. in Cap. ad audientiam* 2. *De Rescript.*, *Ventrigl. loc. cit.* §. 3. *n.* 28., *Giral.*

Giral. Jus Pontif. part. 2. sect. 48., ubi tradit, hanc Sac. Congregationem die 4. Septembris 1677. declarasse, eamdem Constitutionem ad pensiones tantum, non ad Ecclesiastica Beneficia pertinere, *Maschat. Instit. Can. Elench. 6. Apostolic. Constit. num. 23. §. Excipiuntur.*

Præterea, referente Episcopo, *facile pensio a Sacerdote Beneficiario valet sustineri*, et illæsum redituum dimidium pro ipso remanere: Pensionem autem usque ad medietatem redituum Beneficii constitui posse, compertissimum est in jure, et jugiter in praxi servatur, *Fagnan. in Cap. 21. de Præb. num. 27.*, *Piton. Discept. Eccles. 56. num. 12.*, et *discep. 88. num. 10. et 13.*, *Rot. in Recent. decis. 319. num. 11. et seq. part. 19.*, *in Romana Pensionis 5. Martii 1759. §. 12. cor. Herreras*, *Sac. Congr. in Firmana Concordiæ 21. Novembris 1807. §. quamvis*. Perpendere nihilominus dignentur EE. PP., an in themate reditus habendi sint sufficientes; an potius adeo tenues, ut pensionis onus a Beneficiario sustineri nequeat, proindeque sit Pensio reducenda ad dimidium, nempe ad *annua scuta 10.* juxta votum Patroni Hyppoliti Roverella.

Itaque proponuntur dirimenda

Dubia

I. *An Sacerdos Salviani teneatur ad solutionem pensionis in casu etc.*

Et quatenus Affirmative

II. *An, et quomodo pensio sit reducenda in casu etc.*

Non proposita cum sequentibus.

Sess. 24. Cap. 13. de Reform.

FOROLIVIEN. DISMEMBRATIONIS, ET APPLICATIONIS = Parœciam S. Martini in Civitate Forilivii *anno* 1806. suppressit Foroliviensis Episcopus Mercurialis Prati, specialibus ab Apostolica Sede facultatibus munitus, et illius bonorum reditus Parocho Hieronymo Sassi, dum viveret, concessit, simulque statuit, ut eo decedente, bona Parœciis egentibus, præsertim iis, quibus suppressæ Parochiæ populus committeretur, ab Ordinario essent applicanda. Antistite Prati jamdiu defuncto, obiit Parochus Sassi *anno* 1819., et hodiernus Foroliviensis Episcopus *die* 5. *Julii ejusdem anni* decrevit, ut bona suppressæ Parœciæ S. Martini applicarentur Parœciæ Cathedralis Ecclesiæ S. Thomæ Cantuariensis, utpote nimium tenui dotatæ censu, et cui populus S. Martini pro maxima parte fuerat adscriptus.

Quum vero dos Ecclesiæ S. Martini unico, et pingui constaret prædio, idem Episcopus jussit, ut illud integrum una cum Domo parochiali dictæ Parœciæ S. Thomæ assignaretur, et quatuor terrulæ, ad ipsam Parœciam S. Thomæ pertinentes, Apostolico impetrato Beneplacito, Parœciæ suburbanæ S. Jo. Baptistæ in Vico nuncupatæ *de' Capuccini*, ad ejus levandam inopiam traderentur. Decreto suum præbuit assensum Parochus Ecclesiæ Cathedralis Bartholomæus Rinaldi, qui prævia declaratione dimittendi terrulas, easque interea retinendi titulo administrationis, in possessionem prædictæ Domus, et prædii fuit immissus. Verum decessit Parochus Rinaldi, eique suffectus fuit Canonicus Aloysius Danesi, qui terrulas tradere detrectavit: quamobrem Parochus S. Jo: Baptistæ in Vico Franciscus Pastori supplex hanc Sacram adiit Congregationem, atque ab ea terrularum applicationem suæ Parœciæ, earumque traditionem decerni imploravit.

Requisitus de more Episcopus, ut auditis interesse habentibus, ac præsertim Parocho S. Thomæ Cantuariensis, referret de annuo reditu, et oneribus utriusque Parœciæ, comprehensis incertis stolæ, et de vera necessitate propositæ dismembrationis bonorum; omnia hucusque narrata confirmavit, et statum activum, et passivum tum prædictæ Ecclesiæ, tum Pa-

roe-

ræciæ Sancti Joannnis Baptistæ in Vico transmi sit . Reditus Parœciæ Sancti Thomæ, comprehensis incertis stolæ, et detractis tum stipendio duorum Capellanorum in annuis *scutis* 124., tum cæteris oneribus, annua circiter attingere *scuta* 50. 30. affirmat Parochus Dancsi: contendit autem Parochus Pastori, unicum satis esse Capellanum, et ita eosdem reditus pertingere ad *scuta* 143. Reditus autem Parœciæ S. Jo. Baptistæ annuam conflant summam *scut.* 42. 90., ex quibus, deductis sumptibus in *scutis* 25. 71., vix quolibet anno supersunt Parocho *scuta* 17. 69. Sed hujusmodi calculum impetit Parochus S. Thomæ, et asserit majores esse proventus, minores exitus.

Verum Parocho S. Jo: Baptistæ plenissime favet Episcopus, qui in sua informatione hæc insuper habet = *Patebit sane ex Inventariis redituum, onerumque utriusque Paroeciæ, et tenuitas census Ecclesiæ S. Jo. Baptistæ, et commoda provisio Parochi S. Thomæ, qui præterquamquod status ejus Ecclesiæ ab ipso exhibitus fidelis, et verus in omnibus non reperiatur, ut excipit Parochus S. Joannis, nullis etiam subest oneribus (si demantur Census Principi solvendi) cæteris Parochis communibus, non Ecclesia, vel Sacello manutenendo, aut restaurando, non Festivitatibus celebrandis, non sacrario, vel sacris suppellectibus, ceterisque curandis: his enim omnibus aliunde providetur. Itaque cum constet de sufficienti provisione Paroeciæ S. Thomæ, etiam dismembratis quatuor petiis, de quibus supra, de utilitate ipsi obventa per assignationem bonorum Paroeciæ S. Martini, ac tandem de nimia tenuitate census ruralis Paroeciæ S. Jo. Baptistæ, censerem utique, annui posse precibus Parochi Francisci Pastori, confirmando Decretum 5. Julii 1819., si tamen Emis, et Rmis Patribus expedire videbitur.* =

Congruam deberi animarum Pastoribus non solum emitur *ex Cap. de Monachis* 12., *et Cap. Extirpandæ* 30. *de Præbend.*; verum etiam ex *Concil. Trid. Sess.* 21. *cap.* 4. *de Reform.* Hæc autem congrua generatim sufficiens esse debet ad honestam Parochi sustentationem, atque ad tramites Concilii Tridentini *Sess.* 24. *Cap.* 13. *de Reformat.* pertingere deberet ad annua *scuta centum*. Attamen S. Pius V. in sua notissima Con-

stitutione incipien. *Ad exequendum* mandavit „ ut „ portio Parochis assignanda non major centum, „ nec minor quinquaginta scutorum annuorum summa, computatis omnibus etiam incertis emolumentis, et aliis obventionibus percipi solitis, eis „ omnino assignetur. „

Itaque non satis provisum videtur Parocho S. Joannis Baptistæ, qui vix annua *scuta* 17. 69. percipit: quare causa dismembrandi quatuor terrulas a Parœcia S. Thomæ Cantuariensis; easque præfatæ Ecclesiæ S Jo. Baptistæ assignandi, nedum censeri potest aequa, et conveniens, sed etiam summopere expediens, ac urgens. Accedit, *anno* 1806. ab Episcopo Prati decretum fuisse, quod bona suppressæ Parœciæ S. Martini post obitum Parochi pauperioribus Parœciis essent assignanda; ideoque inter easdem distribuenda.

Commodam non patiebatur divisionem unicum, sed pingue prædium, quo præter parochialem Domum constabat dos Parœciæ S. Martini: hinc integrum Parœciæ Cathedrali ob ejus redituum tenuitatem fuit assignatum. Cum autem hujusmodi assignatione Parœcia Cathedralis plusquam satis provisa esset ad implendum prædecessoris Antistitis Decretum, censuit hodiernus Episcopus, ab ea posse memoratas terrulas dimembrari, easque miserrimæ Parœciæ suburbanæ S. Jo. Baptistæ abscribi. Igitur jam tum Parochus S. Joannis Baptistæ jus ad easdem terrulas habere incœpit, quod agnitum probatumque fuit a Sacerdote Bartholomæo Rinaldi tunc Parocho Cathedralis, qui terrularum administrationem suscipiens ad eas quandocumque dimittendas sese paratum exhibuit, quin ullam de redituum deficientia exceptionem allegaret. Decessit Parochus Rinaldi, et animarum cura Aloysio Canonico Danesi concredita fuit, qui profecto melioris conditionis videri nequit; ac proinde terrulas dimittere debet, quas prædecessor retinere minime potuisset.

Dismembrationi tamen obsistit Parochus Danesi ex eo in primis, quia quotquot Rectores Parœciæ S. Joannis Baptistæ in Vico antea fuerunt, nunquam de congrua deficiente conquesti sunt; quod non evenisset, si ea foret tenuitas redituum, quam præsens Parochus exponit. Animadvertit deinde, Parœciam Cathe-

thedralis aliis Civitatis Ecclesiis honore præstare, at reditibus esse inferiorem, quia gravioribus premitur oneribus: siquidem ob nimiam Parœciæ amplitudinem duo millia animarum numerantis, ad Sacramentorum administrationem Parochus auxilio indiget duorum Capellanorum, pro quorum stipendio saltem annua *scuta* 124. sunt impendenda. Hisce addenda monet onera tributorum, vectigalium, ac alimoniæ præstandæ ingenti pauperum turbæ: indeque factum dicit, ut dum ipse Parochus designatus fuit, in possessionem terrularum una cum cæteris Parœciæ bonis, absque ulla distinctione, aut limitatione fuerit inductus.

Hæc Parochus Danesi: verum in facto constat, tam ipsum, quam ejus prædecessores Parochos, unius tantum Capellani opera, et auxilio esse usos. Episcopus autem in sua informatione redituum tenuitatem, totque onerum gravamina a Parocho Danesi exposita non obscure excludit, et aperte confirmat non tam deficientiam congruæ, quam gravem inopiam Parœciæ S. Jo. Baptistæ in Vico. Restat igitur, ut Eminentissimi Patres pro sua sapientia dirimant, quod proponitur

Dubium

An sit locus dismembrationi, et applicationi terrularum in casu etc.

ARIMINEN. Suppressis Parœciis S. Agatæ, et S. Michaelis, in quas Oppidum S. Archangeli Ariminensis Diœcesis partiebatur, Sa. Me. Benedictus XIV. *anno* 1741. Ecclesiam tunc Confraternitatis SSmi Rosarii in sæcularem, et insignem Collegiatam erexit „ quæ etiam

Sess.7. Cap 7., et Sess.25. Cap. 16. de Reform.

„ etiam Parochialis, et unica in dicta terra existere „ debeat, et in ea unus Prioratus, qui inibi Dignitas „ principalis, et octo Canonicatus, totidemque præ- „ bendæ pro octo Clericis, seu Presbyteris futuris „ etiam inibi Canonicis, et quatuor Mansionariatus „ ad pro tempore existentium Capituli, et Canonico- „ rum prædictorum nutum semper, et quandocum- „ que amovibiles etiam erigerentur, et instituerentur „ . . . . ac unam pro uno, et alteram Vicarias per- „ petuas pro altero Presbyteris futuris Vicariis perpe- „ tuis, quibus cura animarum Parochianorum .... „ immineat; nec non duas Vicarias pro duobus aliis „ Presbyteris Vicariis nuncupandis ad nutum pro „ tempore existentium Prioris, ac Capituli ... amo- „ vibilibus cum congrua mercedis assignatione, qui „ unum et alterum Vicarios perpetuos prædictos in „ exercitio curæ animarum hujusmodi coadjuvare de- „ beant, et teneantur etc. „

Statuit præterea idem Pontifex, ex fructibus bonorum ad utramque Parœciam, et quatuor prædicti Oppidi Confraternitates antea pertinentium annua *scuta* 60. Priori esse solvenda, item *scuta* 40. unicuique Canonico, *scuta* 25. uni, et *scuta* 30. alteri ex Vicariis perpetuis prædictis; denique *scuta* 20. cuilibet ex Mansionariis, nec non pro Ecclesiæ fabrica *scuta* 100. annuatim esse impendenda. Progressu vero temporis cum valde aucti essent communis massæ reditus, Canonici Vicariis perpetuis stipendium adeo ampliarunt, ut unusquisque eorum annua *scuta* 50. perciperet præter Parœciæ emolumenta, ex quibus cerea tantum ad Ecclesiam pertinebant. Sed Collegiatam extinctam declararunt, et Fisco (*Demanium* dicebant) ejus Bona addixerunt, qui summam rerum tenuere, dum Regnum stetit, quod Italicum nuncuparunt: in memorata vero Ecclesia SSmi Rosarii unus constitutus fuit Parochus, a quo cum duobus Capellanis animarum totius Oppidi cura esset exercenda; eique Parocho, et Capellanis Italicæ libellæ bis mille pensionis nomine fuere assignatæ, quotannis a Gubernio pendendæ.

Verum Pontificio regimine faustissime restituto, Presbyter Sanctes Docci a S. M. Pio VII. Vicariam perpo-

petuam S. Michaelis imploravit, et *die 3. Septembris* 1814. Pontifex rescripsit „ Scribatur Episcopo Ariminensi juxta mentem: mens est, ut Episcopus ipse . . . . vota Capitularium exquirat Collegiatæ SSmi Rosarii pro præsentatione idonei Sacerdotis, instituendi in Vicaria perpetua ejusdem Oppidi S. Michaelis ad formam Bullæ erectionis Collegiatæ æditæ a S. M. Benedicto XIV., et repertum idoneum ad curam animarum cum suis testimonialibus idoneitatis ad Datariam Apostolicam remittat pro expeditione provisionis, separatis reditibus pro congrua ejusdem Vicarii substentatione ad formam ejusdem Bullæ „ Omnibus autem, quæ præscripta fuerant, rite absolutis, Vicariam Presbyter Docci a Dataria Apostolica obtinuit, *cum illi forsan annexis, ac omnibus juribus, et pertinentiis suis.* Vicaria quoque S. Agathæ *anno* 1819. ab eadem Dataria Presbytero Michaeli Succi, inaudito Capitulo, fuit deinde collata.

Eodem anno jussu R. P. D. Thesaurarii Generalis Administrator Bonorum Ecclesiasticorum, et Cameralium, loco superius indicatæ pensionis, Rectoribus Parochiarum unitarum S. Arcangeli prædium tradidit, ac præterea quosdam Census; hi autem Census olim spectabant ad Collegiatam Ecclesiam. Paulo post Conventus debiti publici recognitioni præpositus Collegiatam oppidi S. Archangeli esse restituendam, eique bona, quæ supererant tradenda decrevit: quamobrem Canonici aliud prædium, aliosque Census acceperunt, ac insuper Vicariis perpetuis mandatum fuit, ut ea quoque bona, quæ ipsis jam fuerant assignata in Capitulum transferrent. Obtemperare detrectantibus Vicariis perpetuis, Canonici pluries R.P.D. Thesaurarium Generalem adierunt, qui eorum instantiam Ariminensi Vicario Apostolico remisit; cum autem se nihil proficere senserint iidem Canonici, preces huic Sac. Congregationi obtulerunt, orantes, ut Vicarii perpetui Parœciarum unitarum ad pristinum statum, ac dependentiam a Collegiata redire, ac Bona ipsis assignata Collegiatæ tradere adigantur.

Ariminensem Vicarium Apostolicum, ac deinde novum illius Diœcesis Episcopum requisivi, qui auditis

in

in scriptis tum Vicariis perpetuis Docci, et Succi, tum Capitulo, ac transmissa copia Bullæ fundationis Collegiatæ, Decreti ejusdem restitutionis, ac Dotationis, nec non Litterarum Apostolicarum, quas iidem Docci, et Succi obtinuerunt, ita sententiam suam aperuit. „ Vicarii, qui sustinent pondus diei, et æstus, qui„ que Bullam Pontificiam habent, nec diviti censu „ potiuntur, ægre ferunt a Capitulo propriis reditibus „ expoliari, ac totis viribus ejus voluntati obsistunt. „ Plura in scriptis et Capitulum, et Vicarii exponunt, „ sed pauca, quæ ad rem faciant. Perspicuum est Pa„ rochiam S. Agathæ, et S. Michaelis numerum ani„ marum ingentem habere, nec tam facile earum cu„ ræ provideri posse, nisi qui deputantur saltem ha„ beant, unde vivant; Massa Capitularis eis saltem, „ quod a Bulla Benedicti XIV. præscribitur submini„ strare deberet. Sed hisce temporibus non tam facile „ invenirentur Sacerdotes regimini animarum apti, qui „ stipendio tam modico contenti essent. Capitulum hinc „ nec suo, nec populi commodo consuleret, quia lu„ crum dividendum inter multos esset parvi ponderis, „ et ad mendicitatem Vicarios reduceret. Itaque cen„ serem, preces Capituli, saltem viventibus Vicariis, „ qui nunc curam animarum gerunt, non esse exau„ diendas, et alio modo illorum inopiam levandam.„ Canonici vero foliis ab Episcopo transmissis addunt Collegiatæ statum activum, et passivum, ex quo apparet illius reditus tempore suppressionis ad annua *scuta* 2110. ascendisse, ex quibus *scuta* 436. quotannis supererant, quæ vel frugifero investimento collocabantur, vel in majorem Ecclesiæ ornatum, et sacræ supellectilis augmentum erogabantur; nunc autem reditus vix ad *scuta* 618. 96. pertingere.

Nituntur Canonici probare, ad ipsos curam habitualem vere spectare, quum Vicarios eligant, quos sibi subjectos habent; cum solemniores functiones etiam parochiales peragant, nempe Missas solemnioribus diebus canant, cereos, palmas, ac Baptismatis fontem benedicant, in mortuorum funere, interveniente Capitulo, stolam Hebdomadarius deferat, Missam de requiem celebret, sacraque demum utensilia omnia pro parochiali ministerio necessaria, Capitulum subministret. Præterea subdunt, Collegiatam S. Archangeli cum omnibus

bus, ac singulis juribus per Bullam S. M. Benedicti XIV. obtentis, quibus tempore suppressionis fruebatur, denuo esse restitutam, idque patere ajunt ex rescripto, quo S. M. Pius VII. *anno* 1814. vota Capitularium pro electione Vicarii perpetui Docci exquisivit, ex Bulla, qua *anno* 1815. tres contulit Canonicatus in eadem Collegiata vacantes: ac tandem ex Decreto, quo in Conventu debiti publici recognitioni præposito Collegiatæ restitutio demandata fuit, quia = *dal complesso delle notizie, e documenti riuniti, ed in specie dalla Bolla di erezione, è venuto il Congresso a rilevare, che la Collegiata, di cui si tratta, fu nel* 1741. *eretta dalla S. M. di Benedetto XIV. mediante la soppressione delle due Parrocchie, e l'applicazione de' beni tanto di queste, che di quattro Confraternite etc. Che alla Collegiata istessa .... il lodato Pontefice unì la parrocchialità, il di cui esercizio affidò a quattro Vicarii due perpetui, e due amovibili* ad nutum *esprimendo nella Bolla ad ogni periodo, che la Collegiata dovesse essere parrocchiale ..... Che in conseguenza di questo principio, siccome le Parrocchiali erano dalle stesse Leggi Italiche preservate dalla generale avocazione, si fà luogo alla repristinazione della medesima, ed alla restituzione dei di lei beni non alienati.*

Afferunt quoque Canonici Litteras a R. P. D. Thesaurario ad Ariminensem Vicarium datas, in quibus legitur „ per mezzo dell' Amministratore de' Beni Eccle- „ siastici feci sentire ai due Vicarii curati, che stante „ il risorgimento della Collegiata, essendosi risolute le „ rispettive dotazioni, dovevano essi immettere nella „ Massa Capitolare i beni, come sopra loro assegna- „ ti, e che si per essere i ridetti Vicarii membri „ del Capitolo, sì per essere stata la Collegiata reinte- „ grata nei *suoi diritti rispetto alle surriferite due Par- „ rocchie*, non dovevano surrogarsi altri fondi per la „ dotazione delle medesime.„ Concludunt proinde Canonici, vere, et proprie curam ad Capitulum habitualiter pertinere, et actualiter tantum a Vicariis perpetuis exerceri, qui ad pristinum statum, ac dependentiam ab eodem Capitulo redire debent, cum voluerit S. M. Pius VII. Collegiatam S. Archangeli in pristinum restitui, prout a Benedicto XIV. fundata fuerat.

Veram opponunt Vicarii perpetui Docci, et Succi, nul-

lam penes Capitulum nunc esse animarum curam, „ perchè privo di competente autorità di Parroco, „ la quale tutta risiede nei due Vicarii perpetui, mes- „ si in possesso della Parrocchia con Bolla di Roma „ ac addunt nunquam Canonicos post restitutam Collegiatam se immiscuisse animarum curæ, Sacramentorum administrationi, ac Missæ *pro Populo* celebrationi, insuper „ che i due Vicarii Docci, e Succi sen- „ za essere nominati dal Capitolo, perchè questo non era „ stato ancora formalmente ripristinato, furono con „ Bolle Pontificie messi in possesso della loro parte, e „ dell' assegnata dotazione. Il pretendere di spogliarli „ prima della loro morte, o della loro rinuncia, dell' „ acquistato regolare possesso del Beneficio stesso, „ non sarebbe altro, che distruggere tutti i principj „ delle Leggi canoniche, e manomettere quanto in „ ogni tempo fu riputato inviolabile, e sacro . . . . „ I Vicarj dalla Bolla di possesso essendo assicurati „ del loro rispettivo Beneficio, come è al presente, „ hanno speso da 300. *scudi* pel miglioramento de' „ fondi rustici, dati in dotazione alle loro Vicarie „ perpetue, e perciò questi devono cedere a loro van- „ taggio, onde, sieno ancora nel caso di sussi- „ diare i Parrocchiani miserabili, i quali per la per- „ tinenza di S. Agata ammontano a 1830., e per quel- „ la di S. Michele a 1200., ed i bisognosi fra questi „ ricorrono nelle loro penurie ai Vicarii stessi, e non „ mai al Rmo Capitolo.

Vicarios autem perpetuos veros esse Parochos ex eo appa- ret, quod eis concessæ fuere Vicariæ, postquam exa- men subierunt, sicuti in *Sess.* 24. *cap.* 18. *de reform.* Tridentina Synodus quoad veros Parochos præscribit: Vicarias in titulum perpetuum retinent; Sacramenta administrant, curamque animarum independenter a Capitulo hactenus gesserunt, ac gerunt, *Clericat. Discord. For. disc.* 20. *per tot.*, *et Sac. Congreg. in Patavina* 14. *Aprilis* 1804. §. *Ad hæc*. Parochi vero, cum fructibus Paræciæ privari nequeant, nisi ex legitima causa ad *Text. in cap. Sicut*, *et in cap. Si autem. de cohabit. Cler.*, *Rota cor. Penia decis.* 58. *num.* 2., *ac Sac. Congreg. in Perusina* 20. *Augusti* 1803. Vicarios perpetuos Docci, et Succi spoliare noluisse censendus est R. P. D. Thesaurarius Generalis, quoniam id fieri ne- qui-

quiret absque læsione juris tertii, quæ nunquam præsumitur, *Amostaz de caus. piis lib. 1. cap. 14. num. 8.*, *Pignatell. consult. canon 149. n. 5.*, *Sac. Congreg. in Romana, seu Savonen. 26. Augusti 1788.*, *ac in Piscien. 21. Maji 1803. §. Cecchius.*

Quod si EE PP. definiant, Vicarias perpetuas Oppidi Sancti Archangeli ad pristinum statum, ac primævam a Collegiata dependentiam redire teneri, et Bona Vicariis Docci, et Succi tradita in eamdem Collegiatam esse transferenda, statuere quoque dignentur, quomodo iidem Vicarii de congrua sint providendi. Pontifex enim Benedictus XIV. in Bulla erectionis Collegiatæ alteri ex ipsis *scuta* 25., alteri vero *scuta* 30. assignavit: hæ vero quantitates non modo a summa *scutor.* 100., quam Parochiarum Rectoribus tribuendam sancivit Concilium Tridentinum *Sess. 21. cap. 4.*, *et Sess. 24. cap. 13. de reform.*, sed etiam a summa saltem *scut.* 50., quam Vicariis perpetuis adscribendam statuit S. Pius V., nimium distant. Reque vera tenuitatem indicatæ annuæ præstationis agnoverant etiam Canonici, qui annua *scuta* 50., unicuique Vicario perpetuo persolvenda decreverant. Quamobrem definienda proponuntur

Dubia

I. *An Vicarii perpetui ad pristinum statum, et primævam dependentiam a Collegiata SSmi Rosarii redire teneantur in casu etc.*

II. *An, et quomodo Vicarii perpetui Docci, et Succi teneantur cedere Capitulo Bona ipsis assignata in casu etc.*

Et quatenus affirmative.

III. *An, quomodo, et in qua summa Vicarii perpetui providendi sint de congrua in casu etc.*

RECANATEN. Ultimo suæ voluntatis elogio Tiberius Cruciani Recinetensis hæredem fiduciariam *anno* 1751. instituit uxorem suam Mariam Melchiorri, quæ *die* 8. *Maji sequentis anni* voluntatem defuncti Viri aperiens, declaravit, quod ipsa decedente = *di tutti, e singoli beni d' esso Tiberio Cruciani s' istituisca . . . . una, o due Cure d' anime, secondo le forze della sua eredità . . . in beneficio delle anime della povera gente di campagna di quella parte di Territorio* (Recinetensis)

Sess. 7. cap. 5., et 7., Sess. 21. cap. 4., et Session. 24. cap. 13. de Reform.

ove più sia di bisogno, rimettendosi in tutto alla prudenza di Monsignor Vescovo pro tempore = reservato distincte jurepatronatus Majoribus natu Familiarum de Turri, et Melchiorri si *duæ*, pro indiviso autem si *una* tantum Parochia erigeretur.

Intercedentibus annis, duæ reapse erectæ fuere Parœciæ, altera S. Crucis, altera Divi Petri in regione Territorii Recinetensis, quæ *Molis veteris* nuncupatur. Tertiam Parœciam addi deinde ab hac Sac. Congregatione petierunt incolæ loci *Monte Murello*, modum proponentes assignandi congruam Parocho ex redundantibus reditibus hæreditatis Cruciani, et ex annuis *scutis* 50., quæ Parochus Montis Murelli Capellano curato ex Apostolica collationis Parœciæ lege præstare tenebatur. Oratoribus adstipulabantur Patroni, et Parochus, ideoque votis consonum rescriptum *die 26. Septembris* 1795. ab hac Sac. Congregatione facile obtinuerunt = *Affirmative juxta consensum Turri, Melchiorri, et Parochi Montis Murelli, excepto tamen prætenso signo honorifico, cujus loco habeatur rata patronatus*: quod tamen executioni nunquam fuit commissum, quia pro construenda Ecclesia S. Petri, et domo Parochiali impensa ære proprio fuerint *scuta* 742. 79. a Canonico Philippo Antimi, pii operis Cruciani administratore, cui nunc quoque *scuta* 585. 96 solvenda remanent.

Conspicui quondam erant reditus Bonorum Cruciani, qui comprehensis annuis *scutis* 50. a Parocho Montis Murelli pendendis, ad *scuta* 573. 27. 1. ascendebant, et deductis oneribus in annuis *scutis* 84. 15. pro unoquoque ex tribus Parochis supererant annua *scut.* 163 4. Verum labentibus annis adeo præfati reditus, calamitate præsertim præteritorum temporum decreverunt, ut nunc Parochus S. Crucis Antonius Mazzoni *sc.* 100., Parochus vero S. Petri Antonius Fammilume *scuta* 80. solummodo percipiant: reliquos vero fructus Operis pii Cruciani Canonicus Antimi administrator, oneribus detractis, in *scutis* 63. 92. tantum quotannis colligat. Itaque preces S. Congregationi obtulerunt prædicti Parochi Mazzoni, et Fammilume orantes, ut indicatos reliquos fructus in congruæ augmentum obtinere valeant, quoniam duas tantum Parœcias Testator Cruciani erigi jussit.

Rogavi Episcopum Recinetensem, qui ea narravit, quæ hactenus exposui, addiditque „ Opinio mea est ex re-

„ si-

„ siduo scutorum sexaginta trium, et obolorum nona-
„ ginta duo tres æquales partes effformari posse, qua-
„ rum una tradatur Parocho Mazzoni, altera Parocho
„ Famminiume, tertia vero pars primum inservire de-
„ beat ad solvenda debita contracta (nempe sum-
„ mam *scutorum* 585. 96.) ab Opera pia in ædifica-
„ tione Ecclesiæ, et domus Parochialis S. Petri, dein-
„ ceps vero servari debeat loco depositi, ut utiliter
„ impendatur pro erectione tertiæ Parœciæ. Admini-
„ stratio autem horum bonorum committi posset no-
„ minatis Parochis, qui bono animo, et gratis eam
„ assumerent, itaut non solum tollerctur hoc modo
„ impensa *scutorum* 26., quæ notantur in passivitati-
„ bus pro emolumento administrationis, quæque ca-
„ derent in bonum trium æqualium partium, ut su-
„ pra, sed etiam spes accederet Fundos in meliorem
„ conditionem brevi evasuros, et majorem proinde
„ reditum, quam nunc perlaturos „.

„ Verum quidem est, quod si concedatur nominatis Pa-
„ rochis hoc augmentum, non tam cito erigi possit ter-
„ tia Parœcia, quæ in hoc territorio prorsus necessa-
„ ria est; sed hoc etiam verum est, quod illæ jam
„ erectæ conservandæ omnino sunt, neque hoc fieri
„ posset, nisi aliquod augmentum accedat; secus
„ enim jam omnino deerunt, qui eas velint adminis-
„ strare . . . ideoque arbitror, et puto, æquissimam
„ esse postulationem, quam exhibent Parochi. Liceat
„ etiam addere, quod ipsæmet Parœciæ habent terri-
„ torium valde latum, et constans familiis ex maxima
„ parte indigentibus; fundi vero assignati sunt natura,
„ et loco steriles, et indigent restauratione, et cultura.
„ Auditis Comite Aloysio a Turre Compatrono dicta-
„ rum Parœciarum, et Procuratore Fiscali, ipsi quo-
„ que censuerunt pro augmento congruæ. Non po-
„ tuit audiri alter Compatronus Marchio Petrus Mel-
„ chiorri, quia est absens; sed jure merito præsumo,
„ ipsum esse in eadem sententia „.

Hæc Recinetensis Episcopus suis Litteris *diei 22. Augusti 1823.*; mutato postea consilio novis Litteris *diei 18. Maji 1824.* animadvertit, quod summa *scutorum* 63.92., „ quæ superest quotannis „ eroganda est in utilitatem Administratoris Operis pii, qui est Creditor *scutorum* 585. 96. „ et nihilominus censet, quod *pium opus tradere*

dere deberet unicuique ex dictis duobus Parochis *duodecim, aut quindecim scuta quotannis, donec omne debitum cum Administratore extinguatur.* Epistolio tandem *diei 11. Septembris 1824.* quoad erectionem tertiæ Parœciæ fatetur: *Vedute le difficoltà, non posso certo non convenire, che il temperamento da me ideato non potrebbe aver più luogo, attesochè l' erezione della terza Parrocchia, sarebbe se non affatto impossibile, moltissimo almeno lontana dai nostri tempi* =

Tridentina Synodus *Sess. 21. de Reformat. Cap. 4.* aperte statuit, quod = *In iis vero* (Ecclesiis Parochialibus), *in quibus ob locorum distantiam, seu difficultatem Parochiani sine magno incommodo ad percipienda Sacramenta, et divina officia audienda accedere non possunt; novas Parochias Episcopi constituere possint.* Quam sententiam exornant *Lotter. de Re Benef. Lib. 1. quæst. 28. num. 26., et 27., et Sac. Congregatio in Firmana Erectionis Parœciæ 15. Martii 1783.*, ac omnino sectandam esse, si præter locorum distantiam *extet medius fluvius, vel torrens*, opportune monet idem *Lotter. loc. cit.*, itemque si inter *Ecclesiam, et partem populi illi subjecti* (fluvius, vel torrens) *sæpe exundans ita iter obsideat, ut aliquando cogantur infirmi sine Sacramentis Ecclesiæ mori*, uti post Glossam *in Cap. Ad Audientiam. verb. magna difficultate. De Eccles. ædific.* perpendit Rota *in Lucana Dismembrationis 6. Maji 1611. num. 3. cor. Ortembergo.*

Profecto in indicata Epistola *diei 11. Septembris* refert Episcopus, *che il Circondario delle Parrocchie, oltre essere assai esteso, è per luoghi montuosi, è anche intersecato da parecchi torrenti, per cui i Parrochi, onde recarsi a fare il loro dovere presso i Parrocchiani, sono costretti a fare un lungo giro, e talvolta ancora dispendioso per mancanza di strade.* Alias etiam non levis momenti rationes, ob quas concedenda sit tertiæ Parœciæ erectio cumulat Folium *anni 1795.*, uti revera indulta fuit superius relato Rescripto, quod hodie ad trutinam revocatur.

Deneganda nihilominus videri poterit tertiæ Parœciæ erectio, cum maxima distantia ab Ecclesia, ad quam protenduntur fines duarum Parœciarum S. Crucis, et S. Petri, sit tantummodo trium milliariorum, Episcopo teste; cumque nec fluvius, nec torrens intermedius sufficiat, *quia* (ut ait *Pignatell. Consult. 230.*

tom.4. num.2.), *dum commode potest transiri per pontem bene tutum, atque securum, utique nullum impedimentum tribuit; etiamsi vis aquarum aliquando pontem fregerit, quia id tantum rarissime contingens non est attendendum; cum ad effectum dismembrandi impedimentum debeat esse assiduum, ac perpetuum*, et sequenti *num.4.* subdit, *quod et magis id procedit si non doceatur, aliquem incolam loci sine Sacramentis obiisse, quod etiam requiritur, ut firmat Rot. decis. 484. num.5. part. 1. recent., et decis. 6. num. 18. cor. Emo Otthobono, et stabilitur in Marsicana dismembrationis fructuum 14.Februarii 1594. cor.Pamphilio, cujus particula est hujusmodi: præsertim cum non probetur defectus servitii, ita quod propter paucitatem Ministrorum, ac multitudinem incolarum, seu Parochianorum, aliqui decesserint sine Sacramentis, ut requiritur ad augendum servitium.*

Parochianorum S. Crucis, ac S. Petri aliquem sine Sacramentis obiisse, neque narrat, neque timendum dicit Episcopus, qui memorat quidem *parecchi torrenti*, et addit quod Parochi *sono costretti a fare un lungo giro*, nihil tamen addit, unde vel suspicari liceat, Parochos a torrentibus, vel longo itinere impediri, quominus opportuno tempore Sacramenta Parochianis administrent. Plurimi autem facienda videtur voluntas Testatoris Cruciani, qui non tres, sed *una o due cure d'anime* constitui jussit, quas jam erectas fuisse constat. Quod si hæc Sac. Congregatio alias pro erectione tertiæ Parœciæ respondit, exploratum est, id contigisse tum ob præstitum a Patronis assensum, tum vero præcipue quia pro certo habuit, facile ex redundantibus reditibus Cruciani, et ex *scutis* 50. a Parocho Montis Murelli præstandis congruam novo Parocho assignari posse. Verum hodie constat, detractis *scutis* 100. pro Parocho Mazzoni, et *scutis* 80. pro Parocho Fammilume, sola superesse *scuta* 63. 92., quibus in primis dimittendum est æs alienum adhuc vigens in *scutis* 585. 96., ac deinde sustinendæ forent expensæ pro ædificatione novæ Ecclesiæ, ac domus Parochialis: ideoque recte concludit Episcopus *l'erezione della terza Parrocchia sarebbe se non affatto impossibile, moltissimo almeno lontana dai nostri tempi.*

Quoad Parochorum congruam Tridentina Synodus *Sess. 24. Cap.13. de Reform.* statuit, quod in posterum = „

Pa-

„ Parochiales „ quæ summam ducatorum centum „ secundum verum valorem annuum non excedunt „ nullis pensionibus, aut reservationibus fructuum „ graventur „. Constitutione vero edita *die 1. Novembris* 1567. incipien. *Ad exequendum* S. Pius V. disposuit, ut Parochis congrua = non major centum, nec „ minor quinquaginta scutorum annuorum, computatis omnibus etiam incertis emolumentis, et aliis „ obventionibus percipi solitis, omnino assignetur = Receptum autem est jamdiu, quod congrua sit assignanda sufficiens ad honestam sustentationem Parochi, habita ratione personæ, loci, fructuum quantitatis, et onerum, *Ferrar. Biblioth. Verb. Congrua art.2. num.7., Rota in Recent. part.4. tom.1. decis. 595. num.2.*

Parochus S. Crucis *scuta* 160., et Parochus S. Petri *scuta* 80. percipit: satis igitur ambo de congrua provisi sunt dicendi. At olim unicuique Parocho assignata fuere *scuta* 163., ideoque notabilem imminutionem eorum reditus sunt passi: conceditur autem congruæ augmentum, si rationabilis adsit causa, vel notabilis proventuum imminutio, *Rot. in recent. part.4. tom. 1. decis. 218. num.6., et Sac. Congreg. in cit. Brictinorien. Congruæ §. Perperam.* Neque in themate rationabilis causa deest, cum Parochi et incertis emolumentis, quia pauperrimus est populus, et convenientibus alimentis careant, affirmante Episcopo „ senza „ l'aumento della congrua si dovrebbe temere, che „ per la scarsezza di soggetti in questa Diocesi non si „ trovasse poi chi volesse reggerle (*memoratas Parœcias*) tanto più, che vive ancora la memoria, come due Parochi rurali, uno di S. Croce (cujus successor nunc augmentum postulat), l'altro di Santa Eurosia, per mancanza di sostentamento, dovettero terminare i loro giorni nel pubblico Spedale di „ Recanati „.

Dignentur EE. PP. resumere Folium *diei 26. Sept. 1795.*, et ea qua pollent sapientia definire

Dubia

I. *An quoad erectionem tertiæ Parœciæ sit standum vel recedendum a decisis in casu etc.*

II. *An, et quomodo sit providendum pro dimissione aris alieni in casu etc.*

III. *An, et quomodo sit locus augmento congruæ Parochorum S. Crucis, et S. Petri in casu etc.*

Die Sabbathi 16. Aprilis 1825. in Palatio Apostolico Vaticano erit Sacra Congregatio Concilii, in qua præter alia proponentur infrascripta Dubia, juxta morem ejusdem Sacræ Congregationis de jure resolvenda.

BURDIGALEN. DISPENSATIONIS MATRIMONII. Actum est de hac Causa in Comitiis diei 26. *superioris Mensis Februarii*, et de mandato EE. VV. iterum proponitur *Sess. 24. cap. 1. de reform. matrim.*

Dubium

An sit standum, vel recedendum a decisis quoad dispensationem matrimonii in casu etc.

Prævio recessu a decisis consulendum SSmo pro sanatione processus, et dispensatione matrimonii rati, et non consummati.

FULGINATEN. FONTIS BAPTISMALIS. De hac Causa in Congregatione *diei 20. Novembris* 1824. placuit Emis Patribus rescribere: *Iterum proponatur*. Cumque partes, licet opportune monitæ, nihil mihi exhibuerint; ideo EE. VV., consultis Folio memoratæ Congregationis, et Allegationibus tunc utrinque distributis, dignabuntur dirimere *Sess. 24. cap. 13. de reform.*

Dubia

I. *An constet de matricitate, seu majoritate Collegiatarum in casu etc.*

II. *An constet de jure privativo Fontis Baptismalis favore Collegiatarum in casu etc.*

III. *An, et quomodo sit servandum rescriptum S. Congregationis in casu etc.*

Dilata ad sequentem.

Quæ sequuntur tres Causæ pertinent ad Folium præteritæ Congregationis.

CÆSENATEN PENSIONIS.

Sess.24.cap.13. de reform.

Dubia

I. *An Sacerdos Salviani teneatur ad solutionem pensionis in casu etc.*

Et quatenus affirmative

II. *An, et quomodo pensio sit reducenda in casu etc.*

Ad I. Affirmative.

Ad II. Affirmative, et esse reducendam ad annua scuta decem.

FOROLIVIEN. DISMEMBRATIONIS, ET APPLICATIONIS. *Sess.24.cap.13. de reform.*

Dubium

An sit locus dismembrationi, et applicationi terrularum in casu etc.

Affirmative, et esse servandam dismembrationem, et applicationem factam ab Episcopo die 5. Julii 1819.

ARIMINEN. *Sess. 7. cap.7., et Sess.25 cap. 16. de reform.*

Dubia

I. *An Vicarii perpetui ad pristinum statum, et primævam dependentiam a Collegiata Sanctissimi Rosarii redire teneantur in casu etc.*

II. *An, et quomodo Vicarii perpetui Docci, et Succi teneantur cedere Capitulo bona ipsis assignata in casu etc.*

Et quatenus affirmative

III. *An, quomodo, et in qua summa Vicarii perpetui providendi sint de congrua in casu etc.*

Ad I. Affirmative.

Ad II. Affirmative, refectis a Capitulo Vicariis expensis meliorationis.

Ad III. Dilata, et ad mentem: mens est, ut scribatur Episcopo, qui transmittat distinctum statum activum, et passivum omnium bonorum restitutorum favore Collegiatæ, comprehenso fundo a Parochis ut in secundo Dubio cedendo.

RECANATEN. Quæstio hæc proposita fuit in præterita Congregatione, sed ob aliarum causarum gravitatem indecisa remansit. Cum itaque iterum pro- *Sess. 7. cap. 5. et 7., Sess. 21. cap 4., et Sess. 24. cap. 13. de reform.*

ponenda sit, Folium *diei* 26. *Septembris* 1795. hic EE. VV. subjiciendum duxi.

„ Moriens declaravit *anno* 1786. Maria Melchiorri fi-
„ duciam acceptam a Tiberio Cruciani ejus viro, qui
„ hæc in summa mandaverat; quod post illius nem-
„ pe obitum una, vel duæ intra sexennium prudenti
„ Recinetensis Episcopi arbitrio novæ erigerentur Pa-
„ rochiæ in agro Recineti; de distincto jurepatrona-
„ tus majorum natu de Turri, et Melchiorri, si duæ;
„ et de indiviso cum alternativa, si una; quodque
„ celebrare tenerentur Parochus, vel Parochi hebdo-
„ madalem Missam in suffragium ejus animæ, alte-
„ ramque annuam in die Visitationis B. M. Virgi-
„ nis; tres cum dimidio singulis annis tradere olei
„ lecytos, seu *metri* Sodalitio S. Annæ Recineti, ut
„ continuo Lampadem retineret accensam ad Altare
„ B. M. Virginis Lauretanæ; et annua solvere scuta
„ sex ipsius Sodalitii Syndico ad idem ornandum Al-
„ tare, et scuta tria Patribus S. Philippi ad celebran-
„ dum festum S. Aloysii Gonzagæ.

„ Vix obita fiduciaria, confici curavit Fiscalis Curiæ
„ Episcopalis Inventarium, et nomine Vicarii Aposto-
„ lici Recinetensis, et executoris fiduciæ, in posses-
„ sionem ivit hæreditatis, quæ annua reddit *scu-*
„ *ta* 268. 02. 3. omnibus detractis oneribus, iis etiam
„ per fiduciam impositis; excepta Missa hebdomada-
„ li. Quam primum deinde potuit, primam Vica-
„ rius Apostolicus erexit Parochiam in regione *di*
„ *Moglie vecchia*, secundam alibi erecturus cum
„ constructa erit Ecclesia, et domus Parochialis. At
„ duabus hisce Parochiis addendam optarunt tertiam
„ Recinetenses Agricolæ in districtu Parochiæ Mon-
„ tis Murelli, precibusque in id porrectis, modum
„ EE. VV. proposuerunt assignandi tertio Parocho
„ congruam, ex redundanti nimirum summa redi-
„ tuum Cruciani, et ex annuis *scutis* 50., quæ Pa-
„ rochus Montis Murelli præstare deberet rurali Ca-
„ pellano Curato ex Apostolica collationis Parochiæ
„ lege, et ob defectum suburbanæ Ecclesiæ, aedium-
„ que non præstat.

„ In omnibus cum agricolis conveniunt ii de Turri,
„ et Melchiorri, tanquam Patroni primæ, et secun-

dæ

„ dæ Parochiæ per Cruciatum volitæ, dummodo æquis
„ partibus tribuatur ipsis, et Parocho Montis Murelli
„ jus patronatus tertiæ: convenit et Parochus, dum-
„ modo præter dimidium jus patronatus, reservetur
„ sibi, suisque successoribus honorificum aliquod jus
„ supra novam Parochiam: eorumque consilia pro-
„ bat Vicarius Apostolicus, excepto jurepatronatus.
„ Necessariam porro dicit tertiam Parochiam, cum
„ *gravis sit populi Recinetensis ruri degentis neces-*
„ *sitas alios habendi Presbyteros, aliosque Parochos*
„ *accomodatos, a quibus et Fidei rudimentis instrua-*
„ *tur, et Sacramenta recipiat*; æquam rursus juris
„ honorifici reservationem favore Parochi Montis Mu-
„ relli, *quum enim aliqualis damni, et detrimenti*
„ *Paroeciæ dismembratio sibi sit. grave haud esse po-*
„ *terit, novo deputando Presbytero, si aliquod ejus-*
„ *dem subjectionis signum, quod et præeminentiam,*
„ *et antiquum statum Curæ Montis Murelli referat,*
„ *anno quolibet eidem præstet, exhibeatque*: non item
„ vero reservationem jurispatronatus, illis præsertim
„ de Turri, et Melchiorri; nam per transmissas ejus
„ Vicarii Generalis animadversiones observat, satis
„ ipsis tributum juris per designationem secundæ Pa-
„ rochiæ, cum uno arbitrio Ordinarii erigi potuisset.
Novæ Parochiæ erectionem permittit *Tridentina Sy-*
„ *nodus Sess.* 21. *cap.* 4. *de reform.*, ubi *ob loco-*
„ *rum distantiam, sive difficultatem Parochiani, si-*
„ *ne magno incommodo ad percipienda Sacramenta,*
„ *et Divina Officia audienda accedere non possunt*:
„ At ponderare dignentur EE. PP., num dispersis Re-
„ cinetensis agri habitatoribus, qui sine magno in-
„ commodo ad suas accedere nequeunt Ecclesias Po-
„ rochiales, satis consultum non sit per duplicem
„ novam Parochiam, et opus sit tertia. Hac utique
„ indigere videntur providentia, qui in districtu sunt
„ Paroeciæ Montis Murelli; nam præ ipsorum nu-
„ mero, et distantia impositum fuit Parocho onus
„ retinendi apud eos Capellanum Curatum; neque
„ binæ aliæ Parochiales in aliis regionibus erectæ,
„ vel erigendæ, commodum iis fortasse præbent ac-
„ cessum. Idque comprobatur facto ipsius Parochi
„ Montis Murelli, qui sine ulla difficultate in dis-

mem-

„ membrationem consentit suæ Parochiæ. Tertiæ autem Parœciæ erectio adversari non videtur voluntati Cruciani, qui respexit in genere ad spirituale „ bonum incolarum agri, licet satis ad id unam vel „ duas censuerit novas Parochias.

„ Major est difficultas circa modum. Facile quidem „ consuleretur congruæ tertii Parochi, ex redundantibus nempe reditibus Cruciani; nam detractis „ *scutis* 100. pro quolibet ex duobus aliis Parochis „ superessent *scuta* 68. 02. 3., et ex *scutis* 50, quæ „ solvere pollicetur Parochus Montis Murelli, quasi „ juxta legem Pontificiam solveret Capellano Curato. At reservatio juris patronatus adversatur dispositioni juris, quæ libertati favet Parochiæ, *Fargn. „ de jur. Patr. part.* 3. *Can. unic. cas.* 1. *num.* 32., „ *Lotter. de re benef. lib.* 2. *quæst.* 13. *num.* 142. „ *et* 152. Et quamvis eam suadere posset æqua dotis constitutio per illos de Turri, et Melchiorri, „ Parochumque Montis Murelli, *ex Can. nemo Ecclesiam. De consecrat. dist.* 1., *Vivian. de jur. patr. „ part.* 1. *lib.* 2. *cap.* 2 *num.* 4., *et Fungn. eodem „ tract. part.* 1. *can.* 5. *Cas.* 7. *num.* 19. Notandum „ tamen, quod jam de Turri, et Melchiorri Patronatum habent duplicis Parochiæ, quæ ex dispositione Fundatoris esse potuisset una, et Parochus „ Montis Murelli non liberaliter, sed ex Pontificia „ lege præstiturus esset *scuta* 50. novo Parocho, loco Capellani. Utrum autem reservari debeat aliquod præeminentiæ signum Parocho Montis Murelli, qui suæ Parochiæ dismembrationem patitur, „ et cedere etiam pollicetur novo Parocho incerta „ agri, EE. VV. decernent.

„ Deliberandum itaque proponitur: *An, et quomodo sit „ locus erectioni tertiæ Parochiæ in casu etc.*, cui „ responsum datum fuit: Affirmative juxta consensum Turri, et Melchiorri, et Parochi Montis Murelli, excepto tamen prætenso signo honorifico, cujus loco habeatur rata patronatus.

Reproponuntur itaque

Dubia

I. *An quoad erectionem tertiæ Paroeciæ sit standum, vel recedendum a decisis in casu etc.*

II. *An,*

II *An, et quomodo sit providendum pro dimissione æris alieni in casu etc.*

III. *An, et quomodo sit locus augmento congruæ Parochorum S. Crucis, et S. Petri in casu etc.*

Non proposita cum sequentibus.

CURRENTINA PROCESSIONUM. Disputatum in Comitiis *diei* 22. *Novembris* 1823. fuit Dubium: *An Clerus Anacapritanus teneretur interesse Divinis Officiis, et Processionibus tam in accessu, quam in recessu in festo Sanctissimi Corporis Christi, et S. Constantii, quæ fiunt a Capitulo Collegiatæ Ecclesiæ Caprearum in casu etc.*; cui Emi Patres responsum dederunt = *Dilata, et probetur matricitas, vel unitas corporis totius Cleri* =. Eadem quæstio nunc ad trutinam revocatur, distributa ex parte Cleri Anacaprearum typis edita Allegatione, atque exhibitis a Capreensi Capitulo nonnullis documentis, quæ pro meo munere EE. VV. sapientiæ suo loco subjiciam. *Sess.* 21. *Cap* 8. *de reformat.*

nacapritani Cleri Defensor pro certo habet, rescripto S. Congregationis, onus probandi matricitatem, vel unitatem corporis totius Cleri Capitulo impositum fuisse Capreensis Collegiatæ, adeo ut, ipso deficiente in probationibus, Clerus Anacaprearum sit ab impetitis absolvendus: imo cum Oppidum Anacapritanum longe distet a Collegiata, ad eamque non pateat aditus, nisi per vias arduas, et alpestres, indubiis argumentis probandum esse contendit, Anacapritanum Clerum teneri diviñis officiis, et processionibus interesse, quæ in Civitate Caprearum peraguntur; quo enim gravius est onus, eo perspicuiores, firmioresque requiruntur probationes, *Rota in Avenionen. Convocationis Capituli* 17. *Martii* 1752. §. 2. *cor. Bussio, et in Hortana, seu Narnien. Mutationis Fori* 18. *Junii* 1756. §. 3. *cor. Conilliac.*

Ma-

Matricitatem vero Collegiatæ Ecclesiæ Caprearum negando, animadvertit in primis, quamlibet Parœciam juris præsumptione censendam esse liberam, nullique Ecclesiæ, præterquam Cathedrali subjectam, *Lanfredin. Resol. canon.* 33. *n.* 1., *Rota cor. Ansaldo decis.* 483. *n.* 17., nisi ab alia Ecclesia, ceu filiam a matre, per dismembrationem, ac dotationem prodiisse ostendatur, *Rota cor. Crispo decis.* 28. *num.* 12., *et in Comen Funerum* 17. *Aprilis* 1752. §. 12. *cor. Matthœjo*. Et quamvis matricitas, dismembrationis, atque dotationis tabulis non extantibus, hauriri valeat ex aliis signis, et monumentis; attamen tam perspicua, tamque univoca ea sint oportet, ut ad diversam causam referri omnino nequeant, *Rot. cor. Crescent. decis.* 137. *num.* 3., *et in cit. Comen.* §. 12.

Nullum profertur documentum, quod Parœciam Anacapritanam e Capreensis Collegiatæ sinu avulsam, aut ejus reditibus dotatam saltem narret; quæ enim afferuntur argumenta, nullatenus probant matricitatem, cum ad aliam, ac prorsus extraneam causam sint referenda. Sane Clerus Anacaprearum ad divina officia, et processiones accedebat; sed lege Diœcesana compulsus, atque ut obsequio prosequeretur Episcopalem Sedem, qua tunc temporis præfulgebat Capreensis Ecclesia; sub unica Cathedralis Cruce incedebat, quia, dum Cathedralis Ecclesiæ Capitulum processionibus intervenit, universus sæcularis Clerus sub unica Cathedralis cruce incedere debet, ad præscripta *per Coeremoniale episcop. lib.* 2. *cap.* 33.; *et per S. R. Congregat. in Burgen.* 12. *Julii* 1628., *in Eugubina* 18. *Januarii* 1653., quibus addenda sanctio Diœcesanæ Synodi *anni* 1642. sub severissimis pœnis jubentis, *ut omnes sub uno vexillo Sanctæ Crucis Nostræ Cathedralis Ecclesiæ incederent*,

Ad causam quoque a matricitate plane alienam pertinere dicit præstationem, quam Clerus Anacapritanus quotannis pro *jure candelæ* exhibere solebat Capreensibus Canonicis. Nam ut egestati, qua uterque Clerus premebatur, consultum foret, in indicata Synodo statutum fuit, *ut reciproca charitate omnes ad funus vocarentur, ita ut Parochus Anacaprearum teneatur ad Procuratorem Capituli funus statim notificare, et e*

con-

contra Procurator ad prædictum Parochum eodem modo notitiam dare, ut liceat, et liberum sit omnibus ad funera accedere.

Quoniam vero ex hac lege, quæ non ex jure matricitatis, de qua nulla occurrit mentio, sed ex reciproca charitate mutuam funerum imperaverat denunciationem, plures excitarentur contentiones, atque Canonici Cathedralis, quamvis non capitulariter, sed uti singuli funeribus interessent, præcedentiam super Clero Anacapritano sibi debitam arbitrarentur; ad omnes eliminandas quæstiones mos inolevit, ut Anacaprearum Clerus annuam Canonicis Cathedralis solveret præstationem pro jure candelæ, seu pro funeribus in Terra Anacaprearum sine Capreensis Capituli interventu peragendis.

Nihil itaque mirum, pergit idem Defensor, si Franciscus Verde Episcopus Vici Æquensis, arbiter pro dirimendis quæstionibus communi placito delectus, *anno* 1689. laudum ediderit, quo statuit, ut, sublato onere mutuæ funerum denunciationis, præstatio pro jure candelæ jugiter servaretur. Præter quam enim hujusmodi laudum omnis auctoritatis, ac roboris expers renunciandum est; nam Episcopus Verde nulla in Capitulum Capreense, et in Clerum Anacapritanum pollebat jurisdictione, ac propterea ejus laudum, ut compromittentium successores afficeret Apostolico indigebat Beneplacito, *Rota cor. Cerro decis.* 668. *num.* 8., *cor. Otthobon. decis* 220. *num.* 14.; illud etiam accedit, quod in eodem Laudo omne rejicitur matricitatis signum. Arbiter enim decrevit, ut si Canonici Cathedralis ad funus a defuncti hæredibus invitati, interessent *in forma Capituli, semper præcedat Capitulum, et in Civitate, et in Terra Anacaprearum tam in Ecclesiis, quam extra, excepto Parocho, qui præcedit cum stola; et in ordinem ad deferendam Crucem, Capitulum deferat suam ante se, et ita pariter ante se Clerus.* Quocirca si Parochus Anacapritanus præcedere debet Capitulum, et Anacaprearum Clerus suam potest erigere Crucem in funeribus, etiam dum ad illa accedit Cathedralis Ecclesiæ Capitulum; quodlibet ad tramites ipsius Laudi exulat matricitatis argumentum.

Testes autem, Capreensem Collegiatam matricem esse affirmantes, nullam mereri fidem retur Anacapritani Cleri Defensor, utpote ad opportunitatem conquisitos, in propria causa testimonium ferentes, remque adeo vetustam narrantes, quam impossibile est eos vidisse; imo a veritate penitus alienam. Parochus namque Caprearum asserit, Parochialem Ecclesiam S. Sophiæ in Castro Anacaprearum *anno* 1670. fuisse ædificatam; quum Ecclesiam illam *anno* 1527. extitisse, et jampridem ab *anno* 1670. ejusdem Ecclesiæ Rectorem munia obiisse parochialia, publica monumenta, et parochiales codices evincant.

Præterea Oppidum Anacaprearum antiquissimum est; ac procul dubio extabat florente adhuc Romana Republica; lux christianæ fidei sæculo decimo populis Insulæ illuxit; ibidem *anno* 987. Episcopalem sedem erexit Pontifex Joannes XV., ac proinde ea tempestate curam Animarum populi Anacapritani peculiaris Parochus gerere debuit: nisi quis Episcopalem Sedem Caprearum una tantum Parœcia præditam sibi confingat adversus Concilii Sardicensis *Canonem* 6., in quo sancitum fuit: *non est danda licentia ordinandi Episcopum in Vico aliquo, vel modica Civitate, cui sufficit unus Presbyter*.

Templum S. Sophiæ constructum fuit sumptibus populi Anacapritani, qui illius gaudet jurepatronatus, redituumque gerit administrationem: ejusdem Ecclesiæ Parœcia populum habet distinctum, confertur in titulum, ac Baptismali fonte est insignita; Rector proprio jure forum exercet pœnitentiale, cæterasque parochiales functiones: eamdem Parœciam, nulla facta subjectionis mentione, sacra Visitatione lustrabant Episcopi, Missam solemnem cum assistentia tantummodo Cleri Anacapritani canentes; hæc autem omnia quamlibet excludere Anacaprearum Ecclesiæ subjectionem tradit *Rota in Recent. par.* 1. *dec.* 272. *n.* 1., *et cor. Molines dec.* 990. *n.* 3.

Cleri vero unitatem, quam cum matricitate pugnare autumat Anacapritani Cleri Defensor, haud depromi posse contendit *neque ex unitate* Crucis Capituli, sub qua Anacapritanus Clerus incedebat; nam ex Cæremoniali Episcoporum universus Clerus sæcularis incedere de-

debet sub Cruce Cathedralis ; *neque ex promiscua* in Choro sessione, aut æquali in processionibus incessu: hæc enim non unitatem Cleri, sed æqualitatem arguunt dignitatis, *Geminian. in Cap. Ut Apostolicæ n. 2. de privil. in 6., Scarfant. ad Ceccop. Lucub. canon. lib. 1. tit. 16. num. 15. part. 1.*, et revera Canonici, et Beneficiati S. Mariæ Transtiberim, ac S. Laurentii in Damaso hujus almæ Urbis in processione Sanctissimi Corporis Christi simul incedunt, unus ex uno, et unus ex altero Capitulo, quamvis Capitula inter se sint distincta : *neque ex mutua* funerum denunciatione, quam sanxit Synodus Diœcesana non propter Cleri unitatem, sed ad reciprocam charitatem inter utrumque Clerum fovendam ; quoniam si unus fuisset utriusque loci Clerus, sese invicem certiorem facere debuisset, quin ulla opus esset Synodali lege ; imo hujusmodi lex unitatem Cleri penitus explodere videtur, cum speciali lege non jubeatur, quod ex jure obtinet, *Rota coram Coccin. decis. 529. n. 1., et in Nuperrim. dec. 400. num. 11. tom. 5.*

Multoque minus Cleri unitatem hauriri posse existimat aut ex quinque Anacapritanorum testium depositionibus ; quoniam ipsi licet timore correpti *anno* 1732. unitatem confessi sint ; attamen consulte in subscriptione hoc unum affirmarunt : *come nelle processioni facciamo un corpo solo*, atque ideo excludunt unitatem ex sua institutione, cæterisque in actibus : aut ex Episcopi decreto *anni* 1778 ; nam illa verba, *qui sunt, et reputari debent unius Cleri*, non ad unitatem Cleri Capreensis cum Anacapritano referri debent, sed ad Presbyteros Participantes Cathedralis Ecclesiæ, de quibus erat sermo, quibusque adhærent : aut ex partitione reditnum Beneficii S. Nicolai *a Bellamania* inter Parochum Capreensem, et Parochum Anacapritanum : ea enim fructuum partitio unitati Cleri prorsus adversatur, cum unum Parochum ab alio prorsus discriminet, atque sejungat. Unitatem imo Cleri prorsus excludi censet a distinctis reditibus Capituli Capreensis, et Cleri Anacaprearum, atque a diversitate populi, territorii, jurisdictionis, patroni. Ecclesia enim Capreensis olim Cathedralis, nunc Col-

legiata, suas habet Dignitates, et Canonicatus; Ecclesia Anacapritana nulla prædita est Dignitate, aut Beneficio, estque mere receptitia: illa suas explet sacras functiones, et processiones; et similiter Clerus Anacapritanus sine interventu Capituli Capreensis obit sacra officia, ducit processiones, suamque elevat Crucem.

Veruntamen Capreense Capitulum ob suam quasi possessionem exigendi, ut Clerus Anacapritanus generalibus processionibus intersit, onus excludendi matricitatem Collegiatæ, et unitatem corporis totius Cleri, Anacapritanis incumbere contendit. Quod si idem Capitulum onere teneretur probandi; sibi non deesse arbitratur gravia rationum momenta, quibus unitas, et matricitas demonstretur.

Enim vero Anacaprearum Clerum ab immemorabili tempore constanter interfuisse divinis officiis, et processionibus, quæ Capreis peraguntur, in dubium revocari nequit; qui autem pro se consuetudinem habet immemorabilem, vel centenariam, potest quemlibet meliorem titulum (ac proinde Matricitatem Ecclesiæ, atque unitatem Cleri), et quamlibet sibi magis faventem præsumptionem afferre, *Gratian discep. forens. cap.* 87. *n.* 19., *Reclus. de re Paroc. tit.* 18. *part.* 1. *n.* 27., *Rota cor. Emerix decis.* 286. *n.* 4. Quamquam quod ab immemorabili tempore Capreis factum est, non præsumptione tantum, non obscuro titulo, sed vera Matricitate Capituli Capreensis, ac unitate utriusque Cleri initi, ex pluribus argumentis deducitur.

Profecto Paræciæ, dismembrationem passæ, exhibendum esse debitum honorem, eumque sistere aut in aliquo vel tenui censu, aut in onere, quod Clericis Ecclesiæ noviter erectæ immineat, adeundi certis quibusdam diebus antiquam Ecclesiam, animadvertit *Fagn. in cap. Ad audientiam. De Eccles. ædificand. n.* 4., *et* 40., *Reiffenst. lib.* 3. *Decret. tit.* 48. *n.* 18. Utrumque vero honorem a tempore, quod hominum vincit memoriam, atque adeo ab ipsa Anacapritanæ Paræciæ erectione, in signum subjectionis erga Capitulum Capreense exhibet Clerus Anacaprearum. Onere siquidem gravatur pendendi censum Capitulo Capreensi pro *jure candelæ*, et ad generales processiones, quæ Capreis ducun-

tur

tur, accedendi. Annuæ autem præstationis origo non ad causam dirimendarum litium, quæ ex reciproca funerum denunciatione oriebantur, referri debet, sed ad subjectionis signum ab Anacapritano Clero Capreensi Ecclesiæ propter ejus matricitatem præstandum. Neque vera Episcopus Vici Aequensis, quamvis oneri mutuæ denunciationis derogasset; attamen decrevit: *quia Clerus Anacaprearum fuit etiam solitus dare in funeribus R. Capitulo, scilicet Dignitatibus, et Canonicis dictæ Civitatis Caprearum, Dignitatibus assem cum dimidio ...., et aliis Canonicis dodrantem .... pro jure candelæ, tale jus remaneat inconcussum pro debito onere Capitulo solvendum.*

Quod de annuo censu, idem de onere interessendi processionibus, quæ in præcipuis anni diebus festis a Capitulo ducuntur, ferendum est judicium. Etenim Anacapritanus Clerus, utpote a Civitate Caprearum longe distans, et degens in loco, ubi distinctam habet plebem, ad sacrorum Canonum præscripta cogi non poterat ad interessendum generalibus processionibus Capreis peragendis, uti docent *Card. De Luca De Paroch. disc.* 36. *n.* 10., *Campanil. divers. jur. canon. rubr.* 12. *cap.* 13. *n.* 27.; et declaravit S. Congr. apud *Barbos. in Summ. apostol. decis collect.* 607 *n.* 7. Quum vero ex lege Diœcesana, intervenire coactus fuerit; aliam ob causam, nimirum ut debitum matrici Ecclesiæ redderet honorem, adactum fuisse dicendum est; neque Sac. Episcop., et Regul. Congregatio, apud quam *anno* 1752. certatum fuit, hanc legem Synodalem confirmasset, et causam amplius non proponi mandasset; nisi deprehendisset, Clerum Anacaprearum ad illas processiones accedere debere, ut debitum honoris obsequium Capitulo Capreensi exhiberet.

Unitas vero Capreensis, et Anacapritani Cleri evincitur ex æqualitate sessionis, et incessus utriusque Cleri in sacris functionibus, et processionibus. Ordo enim incessus, et sessionis eminentiam innuit honoris, et dignitatis, *Glossa in cap. Quam periculosum Caus.* 7. *q.* 1., *Imola in L. qui solvendo de hæred. instit.*, *Pignatell. cons.* 26. *num.* 1. *tom.* 1., atque ille Clerus in Choro, et in processionibus digniorem obtinere debet locum, qui cæteros dignitate antecellit, ut decrevit *S. Rituum*

Con-

Congr. in Senogallien. 29. *Novembris* 1632., et docet *Pignat. cons.* 58. *num.* 12. *tom.* 6.; *Barbos. de Canon. et Dignit. cap.* 18. *num.* 56. Cum vero ex Capreensi, et Anacapritano Clero alios in sacris functionibus illi præcedant, qui antiquitate præstant; patet eamdem esse utriusque Cleri dignitatem, et eminentiam; quod sane fieri non posset, nisi uterque Clerus unum idemque constitueret corpus.

Honoris, et præeminentiarum æqualitatem utriusque Cleri revera collocandam esse in unitate corporis totius Cleri, constat ex decreto ab Episcopo sacram visitationem obeunte *anno* 1778. edito. Episcopus enim, quoniam insignia quædam indulserat quatuor Presbyteris Participantibus Capreensis Cathedralis, nequid propterea detrimenti afferretur æqualitati honoris ad Clerum Anacapritarum spectantis, decrevit *servari solitum in processionibus generalibus, et aliis functionibus, in quibus conveniunt omnes de Capitulo, et Clero tam Civitatis, quam Terræ Anacaprearum, quoad locum, et præcedentiam inter dictos Presbyteros Participantes insignitos, qui sunt, et reputari debent unius Cleri.* Neque solummodo ex æqualitate honoris unitas probatur, verum etiam ex bonis in Anacapritanum Clerum collatis. Quum enim qua Parochus, qua Clerus Anacaprearum inopia laborarent, Episcopi eidem Clero unierunt tria Beneficia; Parocho vero S. Sophiæ semissem redituum, ex Beneficio S. Nicolai Parœciæ S. Stephani unito proficiscentium, applicarunt.

Tandem unitatem Cleri evincunt plurium testium depositiones. Interposita enim jurisjurandi religione *anno* 1732. sex Presbyteri Anacapritani testati sunt *come il Clero di detta nostra Terra di Anacapri ha fatto sempre un corpo col Capitolo, e Clero della Città di Capri.* Decuriones Caprearum affirmant: *come la nostra Parrocchiale Chiesa Matrice, un tempo Cattedrale . . . . è stata sempre assistita nelle processioni, e sacre funzioni da tutti i Preti del Clero di Anacapri . . . . . non formando mai un corpo separato, o in qualunque modo distinto, ma si bene essi Preti Anacaprensi hanno fatto sempre, ed ab immemorabile un corpo solo col Rev. Capitolo, e Clero di questa nostra Città di Capri.*

Cætera fusius habent EE. PP. in distributa allegatione pro Clero Anacapritano, et in Folio *dici* 22. *Novembris* 1823.

1823, , quod consulere precor, ut dirimere possint quod iterum proponitur

Dubium

An Clerus Anacapritanus teneatur interesse divinis officiis, et processionibus tam in accessu, quam in recessu in festis SSmi Corporis Christi, et S. Constantii, quæ fiunt a Capitulo Collegiatæ Ecclesiæ Caprearum in casu etc.

FOROLIVIEN. ABSOLUTIONIS, ET REDUCTIONIS. Philippus Portius *anno* 1810. hæredem ex asse scripsit Comitem Petrum Martyrem Paolucci, jussitque, *che faccia celebrare una Messa quotidiana in S. Mercuriale colla limosina di Lire Ital. 27. mensili* (nempe scutorum 4.96.4.) *all' altare de' SS. Giacomo, e Cristofaro, in oggi di S. Anna.* Hæreditatem nullo confecto Inventario, nulloque implorato Legum præsidio, adivit Hæres, eamque paucorum annorum curriculo ita consumpsit, ut reliquus penes ipsum nunc sit unicus non magni valoris Fundus prope Flumen *Ronco* situs. Cum itaque Comes Petrus Martyr gravi conflictetur inopia, et Missas celebrari nunquam curaverit, Fundum autem a flumine non levia detrimenta pati asserat; supplex quotidianæ Missæ reductionem et quoad præteritas omissiones absolutionem implorat. Episcopum semel, iterumque requisivi, atque ab ipso quæ superius narravi, et hæc præterea accepi. „ Rector Ecclesiæ, ubi Legatum erectum adinvenitur, „ conqueritur de illius inadimplemento a tempore fundationis usque in præsens: etenim ne sacrum quidem unquam celebratum est „. Reditus fundi gravati tam de tempore fundationis, „ quam de præsenti, impares certe videntur oneribus; „ nam

Sess. 25. cap. 4. de reformat.

„ nam dantur in tribus anteactis annis *scuta* 119. 55. ,
„ et annuæ expensæ *scutorum* 77. 47. , sed computan-
„ tur annua *scuta* 60. pro celebratione Missarum , li-
„ cet nunquam , ut dixi , celebratæ fuerint. Eleemo-
„ syna vere necessaria haberi quidem potest in annuis
„ *scutis* 60. ad taxam Concilii Romani , sicuti etiam
„ expensæ annuæ pro reparationibus in scutis quatuor,
„ quæ cum sint exigui momenti , nullam deputatio-
„ nem Periti necessariam duxi , ne etiam Orator gra-
„ varetur , qui sane ab ejus familia , utpote aere alie-
„ no obruta , nihil prorsus percipit , ne quidem titulo
„ alimentorum , et ex integra hæreditate qu. Philippi
„ Porzio nil aliud præter fundum Legato obnoxium
„ ipsi remanet „.

„ Cum autem res sic se habeant , videretur Legatum re-
„ duci posse juxta proportionem reditus Fundi grava-
„ ti , qui libere annuatim ascendunt ad *scuta* 22. 70.
„ retenta semper eleemosyna ad taxam Concilii Roma-
„ ni . Cumque Legatum oriatur ex Testamento Phi-
„ lippi Porzio , suamque gravaret hæreditatem , ipsa
„ deperdita , nulli certe ad supplementum tenentur „.

Paupertas obligati justa semper habita est causa concedendi reductionem Missarum , ut in *Januen. Capellaniæ* 31. *Julii* 1819. , *et in Callien.*, *et Pergulana absolutionis*, *et reductionis* 20. *Decembris* 1823. , itemque reductionem ob imminutos , et deficientes fundorum reditus indulsit perpetuo Sac. Congregatio , ut in *Senogallien. Reductionis Missarum* 10. *Maji* 1784., *et in Mutinen.* 24. *Martii* 1821. Patet autem ex calculo triennali , de quo disserit Episcopus , computata eleemosyna Missæ quotidianæ in annuis *scutis* 60., expensas quotannis superare fructus in *scutis* 37.62. ; nam illæ ad annuam summam ascendunt *scutorum* 77. 47. , reditus vero *scuta* 39. 85. vix pertingunt. Accedit etiam , neminem alium teneri , uti monet Episcopus , ad Missarum adimplementum , atque ad supplendum redituum defectum , et Oratorem nihil a paterna domo percipere ob summas rei familiaris angustias , ne titulo quidem alimentorum, adeo ut reductio omnino concedenda videatur.

Absolutionem quoque petit Comes Petrus Martyr pro Missis in præteritum non celebratis , eamque ob impo-

ten-

tentiam supplendi concessit Sac. Congregatio in *Spoletana Missæ Conventualis* 1. *Martii* 1729., *in Feretrana* 17. *Septembris* 1808., *et in Mazzarien. Missæ Conventualis* 2. *Junii* 1821. Manifesta vero est impotentia Oratoris, qui omnem dispersit hæreditatem Philippi Portii, et ne alimenta quidem a paterna domo consequitur.

Verum reductioni Missarum obstare posset, Comitem Petrum Martyrem absque beneficio Legis, et Inventarii adivisse hæreditatem, atque ita omnia onera a Testatore imposita acceptasse, et ad illa quandocumque poterit etiam de proprio implenda teneri, *Leg. fin. §. Etsi præfatam Cod. de Jur. deliber*, *Rota in Beneventana Executionis Apochæ* 4. *Julii* 1791. §.3. *cor. Acciajuoli*, *et cor. Me decis.* 68. *num.*10. Neque enim facile reductio conceditur, si de oneribus accepto habitis agatur, uti respondit Sac. Congregatio *in Novarien. Reductionis Onerum* 17. *Septembris* 1791., *in Mathelicen.* 16. *Aprilis* 1792., *et in Florentina Reductionis Onerum* 2. *Augusti* 1823. §. *Quoties*.

Præterea Missarum] onus universæ hæreditati impositum a Testatore fuit, et Oratoris incuria, et prodigalitate factum est, ut hæreditas ad unicum non magni valoris fundum sit redacta. Imminutionem vero redituum absque possessoris culpa evenisse oportet: nam secus onerum reductio nunquam conceditur, uti pluries definivit eadem S. Congregatio, ac præsertim in *Ecclesien.* 26. *Augusti* 1794., *in Mutinen. Reductionis Missarum* 17. *Februarii* 1821. §. *Ast.*, *et in citata Florentina Reductionis onerum* 2. *Augusti* 1823. §. *Hisce*.

Videant autem EE. PP., an quoad præteritas omissiones indulgenda sit absolutio Comiti Petro Martyri, qui hæreditatem adivit, dispersit, et nullum unquam Sacrum fieri curavit. Perpendant scilicet, an mala fide, et culpa vacet; cum cæteroquin absolutio concedatur, quando Missæ bona fide, et sine culpa celebratæ non fuerunt, ut docet Sac. Congregatio in *Spoletana Reductionis Missarum* 29. *Novembris* 1793. *in Bononien. Reductionis* 24. *Novembris* 1823., *et in Bononien. Reductionis Missarum* 29. *Maji* 1824.

Dubia

I. *An, et quomodo sit concedenda reductio Missarum in casu etc.*

II. *An sit consulendum SSmo pro absolutione quoad præteritum in casu etc.*

*Sess.*21.*Cap.*7., *et Sess.*24.*Cap.* 13.*de Reformat*

FERENTINA PENSIONIS, ET REPARATIONIS ECCLESIÆ. Apostolicis Litteris Parœcia *S. Mariæ Gaudentium* Ferentini collata fuit *anno* 1819. Sacerdoti Angelo Zaccardi, onere imposito, ut teneretur, *eo quod Parochialis Ecclesiæ fabrica maxima indiget reparatione, summam sexaginta scutatorum monetæ Romanæ ex fructibus, reditibus, et proventibus dictæ Parochialis Ecclesiæ in manibus Episcopi Ferentini, per decennium ex nunc proximum tantum, in hunc usum per prædictum Episcopum erogandam annuatim persolvere, ac relaxare*. Verum hæc pecuniarum quantitas quin in Fabricæ Ecclesiæ reparationem impendatur, nunc Hæredibus Marchionis Ludovici Tani persolvitur nomine fructuum Census in sorte sexcentum scutorum, quæ *die* 19. *Maji* 1803. Parochus decessor Petrus Paulus Pisani, Fabricæ Ecclesiæ instaurandæ causa, ab illo accepit. Cum vero Sacram hanc Congregationem adierit hodiernus Parochus Zaccardi efflagitans liberationem ab annua in decennium pensione sexaginta scutorum, eo præsertim, quod Parochialis præbendæ reditus sint ita exigui, qui, pensione persoluta, ne ipsius quidem vitæ sustentationi necessaria suppeditent: Episcopum, ut de annuo reditu Parœciæ, ducto calculo per decennium, de provenientia prædicti Census, ac de impensa pro Fabricæ complemento adhuc necessaria referret, suamque super Oratoris precibus panderet sententiam, juxta morem requisivi.

Nihil unquam impeditius Administratione Fabricæ S. Ma-

S. Mariæ Gaudentium se invenisse profitetur Episcopus, cum pluribus abhinc annis et Fabrica reparatione indigeat, et modo careat, quo reparetur „ Etenim „ (ait) Sacerdos Petrus Paulus Pisani ad animarum cu- „ ram ea in Ecclesia exercendam admotus, jam in- „ de ab *anno* 1796. curandum sibi duxit, ut sumptus „ in eam instaurationem faciendi aPerito æstimarentur, „ qui eos octingentis supra mille scutatis æstimavit. „ Petiit ergo, impetravitque a sacra vestra Congrega- „ tione facultatem contractus in eam summam cum „ aliquo novi operis conductore incundi, lege sibi „ imposita scutata quadraginta in id opus quotannis „ erogandi, quinque autem scutata singulis ejusdem „ Ecclesiæ Beneficiariis. Concessa tamen facultate ne „ Parochus uteretur, consecutæ non multo post ca- „ lamitates publicæ obstitere. His aliquo modo seda- „ tis, *anno* 1801. preces apud EE.VV. renovavit, Rescri- „ ptumque prodiit *die* 12. *Septembris* 1801., ad cujus „ regulam accommodato decreto Episcopus Nicolaus „ Buschius *die* 18. *Maji anni* 1803. potestatem Paro- „ cho fecit *sumendi ad censum summam scutorum mil- „ le fideliter erogandam in expressam causam repara- „ tionis Ecclesiæ Parochialis, de qua in precibus; de- „ positis tamen per Oratorem annuis scutis quadragin- „ ta, et per singulos Beneficiarios annuis scutis quin- „ que ad formam Rescripti diei* 9. *Julii* 1796. *usque ad „ integram census extinctionem.*

„ Hac tretus potestate idem Parochus haud moratus est „ eadem die contractum Census inire cum Ludovico „ Marchione Tanio pro summa, quam is tradidit „ scutatorum sexcentum, quam Parochus in designa- „ tis Ecclesiæ Parochialis fundis, ac generatim in uni- „ versis collocavit, fructu annuo definito ad sex in „ singula centena . . . . De summa vero quotannis „ in extinguendi Census causam deponenda nihil in „ Instrumento adjectum legitur, quæ reapse nunquam „ deposita reperitur. Nam etsi tum Parochus, tum „ singuli Beneficiarii indictam summam ad plures „ annos persolverint, ea tamen deposita minime fuit, „ verum in sumptus ad fabricam faciendos erogata. „ Cujus facti hanc mihi excusationem attulit Parochus,

„ fieri haud potuisse, ut Ecclesia instauraretur, nisi
„ ad pecuniam Censui traditam a Marchione Tanio
„ addita fuisset ea, quæ Parocho, et Beneficiariis in-
„ dicta in singulos annos fuerat: neque vero paro-
„ chialis præbendæ reditus ejusmodi fuisse, ut ex iis
„ tum deponi *scutata* 40., tum pro fructibus alia sex
„ supra triginta solvi possent: ergo re cum Episcopo
„ communicata, eodem auctore, scutata quinque su-
„ pra septuaginta, quæ deponi oportuisset, in fabri-
„ cam insumpta esse; fructus autem Census solutos
„ fuisse ex reditibus Sicrarii, quæ segregatim admini-
„ strantur a delecto Sacerdote, qui Præpositus Sacra-
„ rii nuncupatur.

„ Hæc præmoneri oportuit, ut intelligeretur, neglectam
„ fuisse legem a S. Congregatione datam deponendæ
„ quotannis certæ pecuniæ in causam extinguendi Cen-
„ sus: quamquam Beneficiarii scutata quinque iisdem
„ indicta persolvere coacti sint. Ex quo sane id conse-
„ qui videtur; ut nihil in posterum ab iis exigi liceat;
„ quippe qui tantum pluribus annis contulerint, quan-
„ tum extinguendo, si depositum quotannis revera
„ esset, Censui satis fuisset. Par causa Parochi foret;
„ sed cum is proprie legem a Sacra Congregatione,
„ atque ab Episcopo accepisset; ejus certe neglectæ
„ reus foret, nisi ratio habenda videretur excusationis,
„ quam affert, nempe id actum esse conscio, ac vo-
„ lente Episcopo. Indulgendum præterea videtur ali-
„ quid superiorum temporum calamitatibus, quibus
„ effectum est, ut plura libere expediri nequiverint,
„ multa item gravia rei familiaris detrimenta Parochus
„ idem ferre cogeretur. Quare postulatur ab EE VV.,
„ ut quæ secus atque lex præscriberet, gesta, neglecta-
„ ve reperiantur, suprema auctoritate ad animorum
„ æque, et ad familiarum quietem sanentur.

„ Descendo jam ad Parochum Angelum Zaccardi . . . .
„ Pontificia Bulla *diei* 31. *Julii* 1819. collata Zaccar-
„ dio Parochia fuit . . . . nihil cogitatum fuit de pe-
„ cunia Censui accepta, de certa summa in Census
„ extinctionem quotannis deponenda, solvendis-
„ que conventis fructibus. Interea hæredes Mar-
„ chionis Ludovici Tani, qui ab *anno* 1813. vix

ali-

„ aliquam identidem delibaverant fructuum partem;
„ ita ut ad *diem* 18. *Maji* 1821. creditores eo fructuum
„ nomine forent *scut.* 152. 20.; incassum urbana
„ officia experti, judicio agere adversus Ecclesiam coacti
„ sunt. Controversia, Episcopo auctore, composita
„ fuit *die* 2. *Octobris* 1821. concessa Taniis, quam
„ pro credito exigerent, annua sexaginta scutatorum
„ summa, ad quam, ut supra dixi, quotannis pen-
„ dendam sese obligaverat Zaccardius. Quibus ab hæ-
„ redibus mihi expositum est, æquari fructuum de-
„ bitorum rationes, atque ad præsentis temporis cur-
„ sum redigi haud breviore tempore, quam sexen-
„ nio posse; dummodo tamen ex toto quotannis exigi
„ liceat summa *scut.* 60; redigenda partim ex ino-
„ pum debitorum nominibus.

„ Ut igitur de pensione dicam, cujus imminutionem
„ postulat Parochus Zaccardi, haud sane video, qua
„ ratione lædi, minuive possit jus a Taniis, acquisi-
„ tum pactione, quam superius commemoravi *diei*
„ 2. *Octobris* 1821.; qui concessum iis fuit, ut pro
„ debitis annorum superiorum, aliisque in posterum
„ cessuris fructibus, haberent sibi pensionem Zac-
„ cardio impositam, quam proinde integram servari
„ eo saltem usque oportet, donec fructuum rationes
„ cum præsenti tempore exæquatæ fuerint: tum ergo
„ detrahi de pensione liceret aliquid, tantum ex gr.,
„ quantum, solutis pro fructu Census scutatis trigin-
„ ta sex, superextabit.

„ Fundus tamen deficiet ad Fabricam prosequendam,
„ perficiendamque, aut si vicissim in Fabricam ero-
„ ganda sit pensio, fundus deficiet ad solvendos fru-
„ ctus, qui tamen, utpote collocata in parochialis
„ Ecclesiæ bonis pecunia, ex eorum certe bonorum
„ reditibus solvendi sunt. In primis vero fundus de-
„ ficiet pro Census extinctione. Nam Parocho qui-
„ dem nihil superaddi oneris potest: Beneficiarii,
„ quibus primum quinque scutatorum indicta in sin-
„ gulos annua summa fuerat, id afferent, eam ab se
„ jam tot annis persolutam, quot satis fuissent Cen-
„ sui pro eo, quod ad ipsos pertineret, extinguendo.
„ Sacrarii autem reditus tenuiores videntur, quam
„ ut ex iis quampiam alicujus momenti summam
„ distrahi liceat.

Er-

„ Ergo dijudicandum hoc primum EE. VV. propono, „ æquum ne sit Parochum Zaccardi parte aliqua pensionis levari, tum saltem, cum fructus Census cum „ Taniis contracti ad præsentis temporis cursum redacti fuerint ; sic nempe, ut id solum conferre „ quotannis cogatur, quod fructui Census in singulos annos constituto respondeat. Quod si concedendum videatur, animadverti etiam oportebit, solo decennio circumscribi hoc onus non posse; quippequod perpetuum sit, cautionemque habeat omnium bonorum Parochialis Ecclesiæ.

„ Deinceps videndum erit de Fabrica, cujus prosequendæ ratio non alia probabilis apparet, quam si Beneficiarii septem aliquid solvere quotannis cogantur, et ex reditibus etiam Sacrarii totum id conferatur, quod, reliquis impletis oneribus, superfuerit: nam Parocho quidem satis impositum oneris cernitur, annua in eum rejecta solutione fructuum „ Census. De Beneficiariis porro considerandum est, „ eos certe legibus cogi, ut in Ecclesiæ Fabricam, „ in qua Beneficia possident, aliquam redituum suorum conferant partem: justam vero non habere „ causam querelarum, quod in causam Fabricæ conversa fuerit pecunia, quam in causam extinguendi „ census deposuerint, tantumdem enim quoad primam causam in tempus futurum sibi pepercere. „ Quando autem singulorum beneficiorum reditus annui ad triginta circiter scutata pertingunt, decimam partem detrahi posse censerem: ita nempe, „ ut annuus census confletur scutati unius supra viginti, ad quæ adjici poterunt decem scutata circiter e Sacrarii reditibus.

„ Prorsus autem necesse arbitror, ut per EE. VV. annuum pro census extinctione depositum intermitti „ eo usque liceat, donec absoluta Fabrica fuerit; qua „ nimirum perfecta, converti in causam depositi poterunt scutata triginta, quæ ut paulo ante dictum „ fuit, ex Beneficiis, et e Sacrario sumpta Fabricæ „ prosequendæ constituta essent.

„ Postremo quum beneficia omnia Ecclesiæ S. Mariæ „ Gaudentium addicta, æque ac alia bene multa aliis

in

„ in Ecclesiis erecta, post eorum qui possident, obi-
„ tum ad Ecclesiam Collegiatam adjungenda fore de-
„ creverit fel. rec. Pius VII. in *Bulla* 13. *Junii* 1808.
„ qua Collegiatæ ejusdem erectionem disposuit; duo-
„ bus tamen beneficiis Sacrario Ecclesiæ reservatis:
„ tum vero quum id evenerit, si quid forte adhuc
„ deesse ad integrum depositum reperiatur, decerni
„ posset, ut integer beneficiorum, quæ ad Sacrarium
„ reciderint, fructus in causam extinguendi census
„ deponatur, reliqui autem omnes ab eo, quod eous-
„ que tulerint, liberi sint „

ræbendæ Parochialis reditus, inito calculo per decennium, omnibus deductis expensis, oneribus, ac etiam pensione *Scutorum* 60. qua gravantur, summam annuam attingere *scut.* 115. 24. et adhuc requiri ad complendamEcclesiæ fabricam *scuta* 230. Periti ab Episcopo electi affirmant. Igitur tenues non sunt Parochiæ reditus ad prædictam summam *scutorum* 115. 24. ascendentes, cum congruam scutorum centum honestæ Parochorum sustentationi sufficientem censuerit Tridentina Synodus *Sess.* 24. *Cap.* 13. *De reform.*, eamque ad minorem quoque summam redegerit S. Pius V. in sua celebri Constit. *Ad exequendum*, ad cujus tramites S. hæc Congregatio pluries respondit, ac præsertim in *Civitatis Castellanæ* 24. *Novembris* 1821. *ad II. Dubium*, *in Tudertina* 27. *Aprilis* 1822. §. *Ut*, *et in Forolivien dismembrationis*, et *Applicationis* 26. *Februarii proæ. præt.* Nullo proinde jure liberationem ab onere pensionis efflagitare videtur Parochus Zaccardi, qui gravatam pensione decennali Parœciam sponte acceptavit; qui plures per annos nullam de congruæ tenuitate querelam excitavit; qui denique Parœciæ reditus interea imminutos esse ne affirmare quidem est ausus: cum ceteroquin ad pensionem delendam, vel minuendam evincere debuisset, imminutos fuisse reditus pro congrua assignatos, ut post *Text. in Can. Nemo. De consecrat. dist.* 1. *tradit Rebuff. de congrua n.* 20., *et Sac. Congregatio in Ferentina Unionis* 20. *Februarii* 1802., *et in Prænestina Congruæ* 18. *Martii* 1809. §. *Pro.*

Præterea quæstio est de pensione ad Fabricam Ecclesiæ instaurandam imposita; et decreto Concilii Tridenti-

ni-

ni *Sess. 21. Cap. 7. de Reform.* statutum fuit, Parochiales Ecclesias instaurandas esse *ex fructibus, et proventibus ad easdem Ecclesias quomodolibet pertinentibus*, uti perpendunt *Bened. XIV. Instit. Eccles. 100. num. 20., Maschat. Inst. Canon. Lib. 3. Tit. 48. Quæst. 3. n. 6* Itaque audiendus minime videtur Parochus Zaccardi, qui Ecclesia nondum instaurata pensionem aboleri petit: imo si transacto etiam decennio, Ecclesia reparatione adhuc indigeat; licet Parochus Zaccardi ad tramites Litterarum Apostolicarum collationis Parœciæ foret pensione levandus, quia cursu tantum decennali pensio fuerit ipsi circumscripta; attamen Fabricæ instaurandæ causa ad aliquam pensionem solvendam esset adigendus.

Reponit tamen Parochus Zaccardi, se Parœciam decennali gravatam pensione acceptasse, et Ecclesiam haud reparari potuisse, quin præfictam pensionem, quæ per Litteras Apostolicas Fabricæ Ecclesiæ accenseri debuisset, hæredibus Tani exsolvere fuit coactus Addit, quod si scuta sexaginta quotannis Fabricæ complendæ impensa, quin soluta Taniis fuissent; jam pene instaurata esset Ecclesia S. Mariæ Gaudentium, quæ tamen adhuc indiget reparatione. Elapso vero decennio pensionis onere solutum se dicit Parochus Zaccardi; cum in Litteris Apostolicis de Censu, et ejus fructibus nulla inciderit mentio, ac tantummodo de pensione *in manibus Episcopi relaxanda* ad Ecclesiæ Fabricam absolvendam disseratur, et Parochus ubi quotannis, Episcopo auctore, sexaginta scuta Taniis persolvisse constet per decennium, ad alia onera obstringi non posse videatur.

Animadvertendum tamen est, omnimode Ecclesiæ instaurationem esse absolvendam sive ex Parœciæ, sive ex Beneficiorum ad Parœciam spectantium reditibus, *Concil. Trid. Sess. 21. Cap 7. de Reform.* Qui enim annuis reditibus aliqua in Ecclesia fruuntur, ii quidem ad ædificiorum, quæ ibi necessaria sunt, elevationem, vel reparationem merito obstringuntur, *Kloc. de Contribut. cap. 10. n 34., Van-Espen Jus Eccl. univ. part. 2. tit. 6. cap. 5. n. 5., et 6., Barbos. in decret. lib. 3. de eccles. ædific. n. 7., Sperell. decis. 68. n. 4., Rota cor. Clemente decis. 106. n. 2, et in Leodien.*

Am-

Ampliationis Ecclesiæ 4. *Julii* 1783. §. 11. *cor. De Salm.*, *et Sac. Congregatio in Carpentoracten. Dismembrationis* 30. *Julii* 1785. §. *Qui.* Profecto etiam in posterum Parochus Zaccardi ad fructus Census persolvendos tenebitur, cum Censui sexcentum scutorum Parochus Pisani subjecerit bona omnia parochialia, super quibus, ipso referente Episcopo, jus est Taniis acquisitum, quod neque lædi, neque minui allo modo potest.

Quamobrem licet pro Census extinctione nihil unquam a Parocho Pisani depositum fuerit juxta leges ipsi ab hac Sac. Congregatione datas: attamen, summam, quam deponi oportuisset, Ordinarii consensu in Fabricæ reparationem impensam fuisse admonet Episcopus, ita ut de *scutis* 1800., quæ ad Ecclesiam instaurandam necessaria delectus Peritus æstimaverat, solummodo pendenda supersint *scuta* 230., quæ facile colligi valent, si juxta Episcopi sententiam aliquid persolvendum imponatur Beneficiariis Parochiæ, et aliquid e Sacrarii reditibus desumatur. Indulgeri enim superiorum temporum calamitatibus efflagitat Episcopus, *ut quæ secus atque Lex præscriberet, gesta, neglectave reperiantur, ad animorum æque, et ad familiarum quietem sanentur.*

Perpendant autem EE. PP. in posterum solo quadriennio ad pensionem per Litteras Apostolicas impositam obligari Parochum Zaccardi, et fructus Taniis debitos, integra ipsis pensione quotannis persoluta, cum præsenti tempore non exæquari, nisi sexennio impleto: Parochum proinde onera subiturum, cum quibus haud Parœciam accepit. Hinc definiendum erit, num elapso decennio adhuc ad solutionem fructuum Census teneatur Parochus; et an præter fructus e Parœciæ, vel beneficiorum ad Parœciam pertinentium reditibus aliquid sit detrahendum pro complenda Fabrica Ecclesiæ, et Census extinctione, pro quibus omnibus rationum momenta complectitur disertissima Episcopi Informatio. Dirimere igitur dignentur EE. PP., quæ proponuntur

Dubia

I. *An tollenda, vel reducenda sit pensio in casu etc.*

II. *An Parochus elapso decennio teneatur persolvere fructus usque ad Census extinctionem in casu etc.*

III. *An postdecennium præter fructus Census aliqua Parochus gravandus sit pensione pro Ecclesiæ fabrica, et Census extinctione in casu etc.*

IV. *An et quomodo providendum sit pro Fabrica, complenda et extinguendo Censu in casu etc.*

Die Sabbathi 14. Maji 1825. in Palatio Apostolico Vaticano erit Sacra Congregatio Concilii, in qua præter alia proponentur infrascripta Dubia, juxta morem ejusdem Sacræ Congregationis de jure resolvenda.

NULLIUS FORIPOMPILII SACRÆ VISITATIONIS. Meldulæ Oppidum, in alpestri Æmiliæ parte situm, finibus continetur Abbatiæ S. Rufilli Foripompilii Nullius Diœcesis, Capitulo SS. Patriarchalis Vaticanæ Basilicæ perpetuo unitæ; in eoque vetustissimum extat Hospitale SSmo Crucifixo nuncupatum, quod Ecclesiam habet adnexam, et in quo olim peregrini quoque recipiebantur, nunc autem infirmi tantum curantur. Loci pii administratio juxta Statuta *anni* 1662. concredita est sex Officialibus quoque anno eligendis, inter quos eminet, qui *Prior* appellatur, eique *tutti li Confratelli, ed officiali debbono obbedire . . . in tutto quello, che concerne il bene di detto Ospitale, secondo che da lui sarà comandato.* *Sess. 7. Cap. 4. et 8. et Sess. 24. Cap. 3. et 10. de Reformat.*

Vaticanum Capitulum ab hominum memoria, aut per Visitatores, aut per Vicarium Generalem jus, auctoritatemque in Nosocomium jugiter exercuit, ea præcipiendo, quæ utilia, ac necessaria ad rem spiritualem, vel oeconomicam viderentur. Præsul Vaccarius *anno* 1602. delectus, ut Meldulam veniret, et Nosocomium inviseret *con piena facoltà di far render conto agli Amministratori, vedere come siano impiegate le entrate, e riformarle, dove n' avrà bisogno, ed ancora fare tutti gli ordini, che le pareranno necessarii per il buon governo di quello*, nova Statuta condidit, pluraque alia ipse constituit, cætera autem, quæ revisione, et reformatione indigerent, *prudentiæ, et auc-*

ctoritati remisit R.D. Vicarii Generalis Ordinarii dictæ Terræ Meldulæ. Visitator alius *anno* 1617. inter ea, quæ servanda jussit, Congregationem plurium Officialium instituit, in qua singula negotia ad bonum Loci pii regimen pertinentia expenderentur, virosque in eamdem Congregationem cooptandos elegit, adjecta lege, quod *nullum sibi jus censeatur acquisitum, quominus possint amoveri*: Item in Visitatione *anni* 1674. statutum reperitur: *Vicarius Generalis vigilet omni studio, ut Capitula Apostolica, aliaque decreta facta in prioribus Visitationibus accurate serventur, nec ultra in illis præscriptum, aut permissum Officiales de ulla re disponant, nec arbitrentur.* Labente autem *anno* 1755. Præsul, ac deinde cl. me. Card. Garampi, qui visitaverat *quatuor alias Cameras nobiliores, quæ inserviunt pro D. Vicario Generali, ejusque Cancellario occasione eorum permanentiæ in hac Terra, et in eorum absentiam inserviunt etiam pro hospitio personarum nobilium, et præcipue Sacerdotum, et Capuccinorum*, cum animadvertisset, Nosocomium ex tali hospitio detrimentum capere, decrevit: *non sarà permesso nè al Custode, nè al Priore, nè al Depositario, o a qualunque altro Ministro del Luogo, sotto pena della privazione del loro officio, accordare l'alloggio nelle Stanze dell' Ospedale a qualsivoglia altra persona anche di condizione, eccetto, che al Sig. Vicario, e Ministri della nostra Curia Badiale, perchè siamo certi, che essi non danno il minimo dispendio al Luogo pio.*

Vicarius quoque Generalis a Vaticano Capitulo electus, prout temporum exigebat ratio, tulit decreta, et *anno* 1644. mandavit, *che l'Ospitaliero sia tenuto, quando giungeranno de' passeggieri pellegrini, e poveri, darne parte al Sig. Priore, quale dovrà ordinare, che alli pellegrini, e poveri passeggieri sia data la prima sera solamente due bolognini di pane . . . ed anche un poco da bere.* Rursus *anno* 1647. quia Congregatio Hospitalis statuerat *di premiare le fatiche dei Revisori, e Procuratori*; Archipresbytero Meldulæ litteras dedit Vicarius Generalis inquiens: *avendo bisogno la presa risoluzione della mia confermazione, V. S. in mio nome approverà le spese da farsi*

si di scudi sei per ciascun Procuratore, e di scudi due per li Revisori; nec non *anno* 1658. præscripsit, *che per l'avvenire si dovessero ballottare per voti segreti tutte le Zitelle, le quali chiederanno l'elemosina, alias nei conti non sia bonificata.*

Quoniam vero Vicarius Abbatialis Colonis, a Congregatione Hospitalis ad quoddam excolendum prædium constitutis, inhibuerat, ne ad illud accederent; obstitit Congregatio, et controversia delata ad hunc S. Ordinem duo proposita fuere Dubia *I. An bonorum hujusmodi administratio spectet ad Congregationem independenter a Vicario. II. An Vicarius possit exigere rationem administrationis*: prodiitque *die* 28. *Novembris* 1676. responsum: ad I. *Affirmative, et Vicarium habere votum in Congregatione tamquam unum de Confratribus.* Ad II. *Affirmative.* Altera dein exarsit quæstio, quia Vicarius Generalis remotionem demandavit Hospitalarii, et Officiales exquirenda esse contendebant secreta Congregationis suffragia pro illius confirmatione, aut exclusione: at hoc S. Tribunal *die* 27. *Septembris* 1697. rescripsit: *Confirmationem non esse necessariam, sed licere Vicario ex justis causis amovere Custodem, cæterosque Officiales.*

Verum Aemiliæ Provincia a Gallorum copiis *anno* 1796. occupata, et Hospitali Meldulæ Congregationi Charitatis subjecto, Vaticanum Capitulum jurisdictionem in illud exercere prohibitum fuit: restituta dein eadem Provincia Apostolicæ Sedi, latum *anno* 1817. a S. Sedis Legato fuit Edictum, quo declaravit: *E' mente Sovrana, che le amministrazioni di carità sieno separate, e tornino sotto la cura, e giurisdizione de' respettivi Vescovi, com'era in pratica prima del* 1796. Tunc R. P. D. Acto ex Marchionibus Benigni, Vaticanæ Basilicæ Canonicus, facultatibus etiam Apostolicis, quatenus opus esset, a Summo Pontifice auctus, Nosocomium Meldulæ *anno* 1818. sacra visitatione lustravit: jussitque in primis, *usum cubiculorum* (quorum in visitatione *anni* 1755. fit mentio) *cum lectis tam pro Vicario nostro Generali, quam pro illius famulo, et mobilibus necessariis restitui, et servari usui Vicarii, ac claves prædictorum cubiculorum*

tradi

tradi Vicario Foraneo infra tres dies: præterea nonaginta quinque confecit Capitula pro œconomica Hospitalis administratione, nec non alio decreto ad solutionem procurationis Nosocomium obstrinxit.

Obtemperare detrectantibus Loci pii Officialibus, Promothor Fiscalis Abbatiæ S. Rufilli ab hac S. Congregatione postulavit, ut ipsi decreta exequi compellerentur. Preces ablegatæ fuerunt Ordinario pro informatione, et voto, auditis Administratoribus in scriptis, atque ut interim veris existentibus narratis juris, et facti remediis cogeret Officiales Hospitalis Administratores ad executionem decretorum S. Visitationis, non attenta quacumque inhibitione, nisi signata manu SSmi. Responsum, quod ab Ordinario accepi habent EE. PP. in *Summario* ex parte Vaticani Capituli distribuendo. At Nosocomii Administratores, quamvis indictam procurationem exsolverint, et claves cubiculorum Vicario Foraneo tradiderint, quæ postea Decurioni Communitatis Meldulæ de mandato Vaticani Capituli restitutæ sunt; nihilominus plura decreta a Præsule Benigni condita, veluti nullitatis vitio infecta traducunt, et revocari efflagitant.

Ait enim Hospitalis Defensor, sacræ Visitationis scopum esse sanam, orthodoxamque doctrinam tueri, pravos mores corrigere, eaque constituere, quæ sine strepitu judicii definiri queunt: hos limites si prætergrediatur Visitator, ac juris non adhibeat solemnitates, nullius roboris evadere ejus decreta, *Card. De Luca in annot. ad Concil. Trid. disc.* 5. *n.* 5., *Ursaya discept. eccles.* 2. *part.* 11. *n.* 49., *Rota cor. Molin. tom.* 1. *decis.* 284. *n.* 4. Quæ autem edixit Præsul Benigni, judiciali methodo definienda erant; nam de gravi, et indebita servitute Hospitali imponenda, deque juribus Officialium adversus antiqua Statuta imminuendis agebatur.

Enim vero Vicarius Generalis nullo pollet jure, ubi Meldulam proficiscitur, incolendi mansiones Hospitalis, multoque minus eas supellectili instructas exigendi. Nosocomium enim a qualibet servitute immune renuntiandum est, *L.* 6. *Cod. de servit.*, *et aqua*, *Rota in Romana Theatri* 21. *Junii* 1819. §. 2. *cor. Emo Odescalchi*, donec Curiæ Abbatialis pacto, testamento,

to, aut præscriptione jus habitationis sibi comparasse plenis probationibus ostenderit, *Gloss. in L. 1. §. 1. ff. de itiner.*, *Rota in recent. part. 14. decis. 398. n. 1.*, *et decis. 416. n. 1.*

Deest in themate pactio, deest testamentum, atque etiam præscriptio; siquidem Vaticani Capituli Defensor uno innititur decreto sacræ visitationis *anni* 1755. At nullum titulum, nullumque jus coactivum ex eo decreto haurire potest; quoniam antiquitus memorata cubicula (ita edisserit Nosocomii Defensor) non modo Vicarii, sed et aliorum, qui per Meldulam iter haberent, usui inserviebant; cumque hujusmodi hospitalitas detrimentum afferret Nosocomio, Visitator Garampi prohibuit Loci pii Administratores ab hospitio impertiendo, *eccetto che al Sig. Vicario, e Ministri della nostra Curia Badiale.* Eo itaque spectat hujusmodi decretum, ut facultas, qua Hospitalis Officiales utebantur, quem magis sibi liberet excipiendi, ad hospitium Vicarii, et Ministrorum Curiæ cohiberetur; non vero ut aliquid juris Vicario assereret inhabitandi cubicula Hospitalis: imo cum Visitator ideo Ministros Curiæ exceperit, *perchè siamo certi, che essi non danno il minimo dispendio all' Ospedale*; liquido apparet, nullum ipsis fuisse jus habitationem in Nosocomio exigendi.

Reque vera Vicarii Meldulam post memoratum decretum se conferentes modo ad unam, modo ad aliam Meldulanorum domum diverterunt, et si quando claves cubiculorum Nosocomii petierint, Priores Hospitalis *glie l'hanno accordate per favore, giacchè non vi era alcun obbligo*, eisque supellectilia ex proprio armario suppeditarunt *per mero favore, e cortesia, giacchè nè essi, come Priori, nè l'Ospedale avevano alcun obbligo*, uti testantur, qui ante *annum* 1796. Prioris munere sunt functi. Quare nedum Curia Abbatialis nullum eruere valet titulum ex decreto *anni* 1755., verum etiam deest præscriptio, quæ contrariis actibus interrupta fuisset, siqua forte incœpta existimaretur, *L. Si stillicidium §. ult., L. Si partem ff. quemad. servit. amittat.*, *Rota in recent. part. 9. tom. 1. decis. 347. n. 4.*

Procurationem vero a Nosocomio solutam restituendam

esse

esse conterdit. Quanquam enim Beneficia omnia, Locaque pia procurationem Episcopo visitanti præstare teneantur, *cap. Venerabili de censib.*, *et Concil. Trid. Sess. 24. cap. 3. de reformat*, attamen ab hujusmodi onere eximuntur Hospitalia, et alia pia Loca ad pauperum levamen erecta, *Barbos. de offic. et potest. Ep. alleg. 73. n. 50.*, *Reiffenst. lib. 3. Decret. tit. 39. n. 54.*, *et Ferrar. Biblioth. verb. Procuratio n. 32*; siquidem talium locorum reditus in usum pauperum conferri debent, *Clem. quia contingit. De relig. domib.*; ac propterea egenis detrimentum inferretur, si Nosocomia Episcopo visitanti victualia exhibere cogerentur. Hinc instituta quæstione in hac S. Congregatione, etiamsi nonnulli ex Emis Patribus contrarium sentirent, plerique Hospitalia a procurando Episcopo exempta arbitrati sunt, teste *Fagnan. in cit. cap. Venerabili n. 34.* Hanc exemptionem probasse quoque videtur S.Congregatio *in Aquipendien. 21. Aprilis* 1787.; illius enim Diœcesis Episcopus cum in sacra visitatione *anni* 1660. decrevisset: *ad procurationem, seu victualia, quæ in visitatione erunt ministranda ab iis, qui visitantur, etiam Beneficia simplicia, Confraternitates laicorum, ac loca pia, non tamen Hospitalia, pro eorum rata concurrere debere*, et quorumdam Beneficiorum Rectores consuetudine innixi procurationem solvere abnuerent, proposito Dubio = *An, quomodo, et a quibus sit contribuendum pro procuratione Episcopi visitantis in casu etc.* = responsum datum fuit = *Affirmative ad formam decreti* 1660. *juxta liquidationem faciendam coram Episcopo.* =

Tandem decretum quinque supra nonaginta continens capitula, non esse exequendum dicit; sin minus moderandum in iis capitulis, quæ Hospitalis administrationem Vicario Generali, aut Vicario Foraneo subjiciunt. Profecto plenam, ac liberam Loci pii administrationem pertinere ad Congregationem Nosocomii eruitur ex Statutis *anni* 1662., decernentibus, certis quibusdam diebus cogendam esse Congregationem, ut ea definiantur, quæ ad bonam Hospitalis administrationem conducunt: hujus autem Congregationis resolutiones sine ulla Vicarii confirmatione executioni mandari consueverunt. Statutis, et vetustæ obser-

observantiæ accedit hujus S. Ordinis judicium, qui administrationem Hospitalis ad Congregationem spectare, ac Vicarium Foraneum habere votum in Congregatione tanquam unum de Confratribus declaravit. Commendandum itaque, subdit Hospitalis Defensor, consilium Visitatoris nova condendi Statuta, ut rectius Loci pii administrationi consultum foret; sed cavendum erat, ne juribus Hospitalis, et Officialium, atque hujus Sacri Senatus judicio adversa ederentur decreta.

Verum jus cubicula Hospitalis mobilibus instructa inhabitandi Vicario Generali Meldulam accedenti esse censet Capituli Vaticani Defensor. Etenim hujusmodi jus, hominum excedens memoriam, certe agnitum dicit *anno* 1755. a Præsule Garampi, qui illud confirmavit, dum Loci pii Administratoribus interdixit, ne quemquam hospitio exciperent, *eccetto che il Sig. Vicario, e Ministri della nostra Curia Badiale*; quandoquidem Vicarium, et ministros ab illa lege non exemisset, nisi habitationem in Nosocomii mansionibus eis competere deprehendisset. Idque adeo exploratum esse autumat, ut eadem cubicula passim appellentur *le Camere del Vicario*, et annosi testes affirment, quod ante præteritorum temporum vicissitudines Vicarii Abbatiæ *tutte le volte, che sonosi portati in Meldola o per affari di officio, o per diporto, hanno sempre maí abitate le dette nuove Camere liberamente, senza chiederne preventivo permesso, ed assenso del Priore dell' Ospedale.*

Nosocomium præterea victualium præstationi jure subjectum fuisse suadere nititur. Quidquid enim docent Canonistæ de Hospitalium immunitate a procurando Episcopo, eorum sententia haud certa est: proposita quippe hac quæstione in Sac. Congregatione, licet plerique Patres existimaverint, *procurationem non deberi; omnes tamen dixerunt, articulum esse iterum proponendum, ac videndum de veritate communis opinionis*, referente *Fagnan. in cap. Venerabili n. 42. de censib.*; nec postea controversiam diremptam fuisse elicitur ex Folio ipsius Sac. Congregationis in *Fanen. Procurationis 24. Augusti* 1743. §. *Pluries*. Rem itaque adhuc integram dicit idem Defensor, et ex ra-

tionum pondere judicandum. Jam vero Episcopis sacram visitationem obeuntibus exhibenda esse victualia ab omnibus Beneficiis, Locisque piis sacræ visitationi obnoxiis adeo explorati juris est, ut illud onus ipsi cohæreat visitationi, *Fagn. loc. cit. n.* 5., *et Sac. Cong. in Civitatis Plebis Procurationis* 19. *Aprilis* 1823. §. *Cohæret.*, nullaque adversus procurationes ab una, alterave Ecclesia induci possit præscriptio, *Pirhing. lib.* 2. *Decret. tit.* 26., *et Sac. Congreg. in eadem Civitatis Plebis Procurationis, et in Nursina Procurationis* 20. *Martii* 1824.

Neque Hospitalia exemptionem a præstandis procurationibus sibi vindicare queunt *ex Clem. Quia contingit. De relig. domib.*, qua cautum est, ut eorum reditus in ægrotantium, pauperumque levamen, non vero in alios usus erogentur: quemadmodum enim per eam non prohibetur, ex reditibus Hospitalium illud detrahi, quod in ædium manutentionem, ac ministrorum stipendium impendendum est; ita similiter Hospitalia a procuratione pendenda, quam inter necessarios sumptus recensere oportet, non declarantur immunia. Addendum in themate, quod Meldulæ Nosocomium annexam habet Ecclesiam cum turri campanaria; quo in casu Hospitalia a victualium exhibitione haud eximi tradunt *Bellet. disquisit. clerical. part.* 1. *de cleric. debit. n.* 11., *Riccius in prax. verb. Procuratio. resol.* 15. *n.* 3., *Ventrigl. prax. verb. notab. annot.* 24. §. 2. *n.* 15., quodque procurationem in anteactis visitationibus solvere consuevit, nisi ex Vaticani Capituli, aut Visitatorum placito exemptum fuerit: hanc vero observantiam plurimi faciendam docet *Rota in recent. part.* 13. *decis.* 520. *n.* 10., *cor, Molin. decis.* 782. *num.* 22., *et cor. Olivatio decis.* 469. *num.* 3.

Capitula quoque a R. P. D. Benigni in sacra visitatione pro recta Nosocomii administratione condita executioni omnino mandanda sunt. Episcopi enim, aliique Ordinarii in Sacra Visitatione sive Ecclesiarum, sive Hospitalium, quorum cura ad laicos pertineat, *jus, et potestatem habent, etiam tamquam Apostolicæ Sedis delegati, ea ordinandi, moderandi, puniendi, et exequendi juxta Canonum sanctiones, quæ illis ex pru-*

prudentia sua pro subditorum emendatione, ac Dioecesis suæ utilitate necessaria videbuntur, Trid. Synodus sess. 24. *cap.* 10. *de reform.* Quocirca Visitatori jus est vetera corrigere Statuta, novaque conficere, ea, quæ ad bonum Locorum piorum regimen, et fidelem administrationem conducunt, statuere, cæteraque ordinare, quæ ipsi visa fuerint expedire, *Fagnan. in cap.* 3., *et* 4. *de relig. dom.*, *Barbos. Jur. Eccles. univ. lib.* 1. *cap.* 4. *num.* 28., *et Sac. Congreg. in Liparien. Exemptionis Hospitalis* 9. *Maji* 1750., *in Vasionen. Jurisdictionis* 11. *Augusti* 1753.

Præsul itaque Benigni facultate, qua Visitatores ad tramites sacrorum canonum donantur, usus est, dum, Nosocomium Meldulæ sacra visitatione lustrans, nova condidit Capitula, præsertim quia a vetustis paulum discrepant, ac nihil aliud per ea quæritur, quam ut recte Hospitalis administrationi prospectum sit, et ampla illa Officialium licentia, quæ in rebus Loci pii gerendis ex transacti temporis calamitate admodum invaluerat, certis limitibus coerceatur. Accedit, quod Vaticanum Capitulum superiori ævo plenam in Nosocomium consuevit exercere potestatem. Testatur quippe historicus libellus *anno* 1662. typis excusus, quod Nosocomium SSmi Crucifixi post Sacrosanctæ Tridentinæ Synodi promulgationem *sempre seguitamente per la vigilanza dell' Illmo Capitolo di S. Pietro, e Rmi Vicarii loro è stato giusta, e saggiamente governato*: testantur Acta sacrarum visitationum, aliaque monumenta, quod Visitatores, a Vaticano Capitulo constituti, Congregationem administrationi Hospitalis præposuerint, novas leges jusserint ab Officialibus adamussim observandas, veterum Statutorum revisionem, ac reformationem prudentiæ, et auctoritati commiserint Vicarii Generalis, pluraque alia pro recta Hospitalis administratione statuerint. Cætera fuse habent Emi Patres in Allegationibus utrinque distributis, ut definire valeant

Dubia

I. *An, et quomodo Vicario Generali competat habitatio in cubiculis Hospitalis, et decretum Sacræ Visitationis sit exequendum in casu etc.*

II. *An sit solvenda procuratio, aut potius sit locus restitutioni in casu etc.*

III. *An, et quomodo decretum Sacræ Visitationis diei 14. Octobris 1818. sit exequendum in casu etc.*

Ad I. Affirmative, ad formam tamen declarationis Ordinarii diei 22. Augusti 1824.

Ad II. Affirmative ad primam partem, negative ad secundam.

Ad III. Dilata, et expectetur relatio novæ Visitationis.

Sess. 24. cap. 13. de reform.

FULGINATEN. FONTIS BAPTISMALIS. Proposita fuit hæc causa in Comitiis *diei 20. Novembris* 1824., prodiitque responsum: *Iterum proponatur.* Denuo hujus Sacri Ordinis judicio in Congregatione *diei 16. superioris mensis Aprilis* subjecta quæstione, Emi Patres, dilationem flagitantibus Patribus Ordinis S. Francisci Minoribus Conventualibus, rescribendum censuerunt: *Dilata ad sequentem.* Rursus itaque partes monui, ut jura sua coram S. Congregatione deducerent; sed cum nihil mihi hactenus exhibuerint, ideo EE. VV. resumptis præfato folio *diei 20. Novembris*, et Allegationibus ab utraque parte tunc distributis, dirimere dignentur

Dubia

I. *An constet de matricitate, seu majoritate Collegiatarum in casu etc.*

II. *An constet de jure privativo Fontis Baptismalis favore Collegiatarum in casu etc.*

III. *An, et quomodo sit servandum rescriptum Sacræ Congregationis in casu etc.*

Ad I. Constare de majoritate.

Ad II. Affirmasive.

Ad III. Consulendum SSmo pro concessione Fontis juxta votum Episcopi, addita lege assistentiæ Parochi S. Andreæ benedictioni Fontis in Collegiatis, et ad mentem.

Quæ

Quæ sequuntur quatuor Causæ pertinent ad Folium præteritæ Congregationis.

RECANATEN.

Sess.7.cap.5. et 7., sess 21.cap. 4., et sess. 24. cap. 13. de reform.

Dubia

I. *An quoad erectionem tertiæ Paroeciæ sit standum, vel recedendum a decisis in casu etc.*
II. *An, et quomodo sit providendum pro dimissione æris alieni in casu etc.*
III. *An, et quomodo sit locus augmento congruæ Parochorum S. Crucis, et S. Petri in casu etc.*

Ad I. Dilata usque ad integram dimissionem æris alieni.
Ad II. Affirmative ex superextantibus reditibus operis pii Cruciani.
Ad III. Negative.

SURRENTINA PROCESSIONUM.

Sess.21. cap. 8. de reform.

Dubium

An Clerus Anacapritanus teneatur interesse divinis officiis, et processionibus tam in accessu, quam in recessu in festis SSmi Corporis Christi, et S. Constantii, quæ fiunt a Capitulo Collegiatæ Ecclesiæ Caprearum in casu etc.

Non proposita cum sequentibus.

FO-

Sess. 24. *Cap.* 24. *de reform.*

FOROLIVIEN. ABSOLUTIONIS, ET REDUCTIONIS

Dubia

I. An, et quomodo sit concedenda reductio Missarum in casu etc.

II. An sit consulendum SSmo pro absolutione quoad præteritum in casu etc.

Sess. 21. *Cap.* 7., *et sess.* 24. *Cap.* 13. *de reform.*

FERENTINA PENSIONIS, ET REPARATIONIS ECCLESIÆ

Dubia

I. An tollenda, vel reducenda sit pensio in casu etc.

II. An Parochus elapso decennio teneatur persolvere fructus usque ad census extinctionem in casu etc.

III. An post decennium præter fructus census aliqua Parochus gravandus sit pensione pro Ecclesiæ fabrica, et census extinctione in casu etc.

IV. An, et quomodo providendum sit pro fabrica complenda, et extinguendo censu in casu etc.

Sess. 21. Cap. 4. de reform.

SIPONTINA DISMEMBRATIONIS PAROECIÆ=Unica in Oppido Vici Sipontinæ Archidiœceseos extabat Paroecia, cujus animarum cura penes Archipresbyterum erat Collegiatæ Ecclesiæ S. Mariæ in Cœlum Assumptæ: cumque ad eamdemParoeciam in extrema Oppidi regione sitam, Parochianis oppositam partem incolentibus longinquus, ac difficilis, hyemali præsertim tempopore, pateret aditus; Ecclesia vero universum populum, qui ultra numerum sex millium jam creverat, dum sacræ functiones peragebantur, capere non posset; pia mulier Euphrosina de Fine, congruam dotem pro alterius Paroeciæ erectione obtulit. Neapolitanam ditionem exteræ copiæ tunc occupaverant; hinc ab eo, qui rerum tenebat summam, petiit Euphrosina, ut in Ecclesia S. Dominici, ante Regularium expulsionem Patribus Ordinis Prædicatorum concredita, Paroeciam sub titulo SS. Petri, et Pauli erigi sineret, utque ad illam transferrentur sex Capellaniæ a Petro de Fine in Ecclesia S. Petri extra moenia fundatæ, illisque duæ aliæ adderentur Capellaniæ, imposito Capellanis onere suppetias ferendi novo Parocho in cura animarum gerenda, ac in utraque Ecclesia Sacra faciendi.

Vicarius Capitularis Sipontinæ Diœcesis, cui Euphrosinæ preces fuerant ablegatæ,audito Petro Masella Vicario Foraneo Oppidi Vici, et Collegiatæ S.Mariæ Archipresbyte-*nuo*roretulit Ministro,quem nuncupabant Cultus,*che la va Parocchia dovrebbe essere assolutamente soccorsale della principale oggi esistente, e non già indipendente*, transmisitque *una copia legale della dichiarazione autentica fatta dalla Signora Eufrosina de Fine, donde appari sce, che essa si contenta, che la Chiesa di S. Domenico di colà sia eretta in Coadjutrice della Parrocchia principale*. Alium dein Euphrosina Ministro Cultus porrexit libellum, quo suam pandidit voluntatem pro fundatione *di una vera Parrocchia distinta dall' altra già esistente*, seque deceptam dixit, consensum præstitisse erectioni Paroeciæ Coadjutricis. Nihilominus *die 24. Junii* 1813. laica potestas decrevit: *La Chiesa dei soppressi Domenicani di Vi-*

Vico . . . . è destinata per Coadjutrice della Parrocchia dello stesso Comune .

Verum Archipresbyter Collegiatæ S. Mariæ , a Vicario Capitulari delegatus , quamvis *die* 7. *Decembris* 1813. publicis confectis tabulis bona receperit ab Euphrosina *per la fondazione di detta Parrocchia ausiliatrice* ; Canonicum tamen Cajetanum Masella ab ipsa Fundatrice nominatum in novæ Paroeciæ possessionem immittens verbis usus est , quæ erectionem Paroeciæ independentis præseferunt , peculiaremque , ac distinctum ei assignavit pascendum populum . Jurgia hinc , et lites exarserunt inter Capitulum Collegiatæ , et Parochum Coadjutorem super jurisdictione, et præeminentiis , quibus finem imponere cupiens Vicarius Capitularis *anno* 1816. Ecclesiam S. Dominici Coadjutricem , et a Collegiata dependentem declaravit , ac quasdam præscripsit regulas in exercitio curæ animarum a Parocho Coadjutore servandas . Evectus autem ad Sipontinam Sedem hodiernus Archiepiscopus *die* 5. *Septembris* 1818. rogatu ejusdem Canonici Cajetani hoc edidit decretum „ Nos novæ Parochiæ ne„ cessitatem in Terra Vici rite , juridice agnoscentes , „ ob incolentium extremam partem dictæ Terræ dif„ ficultatem ad Ecclesiam matricem accedendi , nec „ non ob periculum fidelium ex hac vita decedentium „ sine Sacramentis , partibus auditis , nec non R. Ar„ chipresbytero , prædictam Ecclesiam , reditibus „ auctam , in Coadjutoriam , jurisdictionem parochia„ lem segregatam habentem , erigimus , instituimus , „ confirmamus „ . Novam quoque memorato Canonico Cajetano , prævio examine super scientia , et moribus , canonicam institutionem , ac realem possessionem Coadjutoriæ impertivit.

Conquerentibus vero Canonicis Collegiatæ , in actu sacræ Visitationis *die* 26. *Septembris* 1818. sententiam subscripsit Archiepiscopus , qua statuit = 1. *Che la Chiesa di S. Domenico resti sotto il titolo di Coadjutrice, ed il Coadjutore sarà eletto per formale concorso .* 2. *Che la Chiesa Collegiata di Vico rimane matrice .* 3. *Che la Chiesa Coadjutrice suddetta nell' essere di ajuto al Parroco abbia una spirituale giurisdizione separata nei termini seguenti , cioè dal Borgo del Purga-*

gatorio fino al Carmine, esclusa la contrada di S. Marco, che gli era stata assegnata. Modum item prætinivit in exercitio spiritualis jurisdictionis custodiendum. Obstitit huic sententiæ Capitulum, ac primo nullitates, et gravamina ad Curiam Archiepiscopalem detulit; dein, scilicet *die* 20. *Februarii* 1819., ad Sedem Apostolicam provocavit. Canonicis vero interpositam appellationem prosequi cunctantibus, Coadjutor Masella hanc adiit S. Congregationem, ut ipsis terminus præfigeretur ad deducenda jura sua coram eadem Sac. Congregatione. Rogatus Archiepiscopus de informatione, et voto, confirmat ea, quæ hactenus narravi, animique sui sensum aperiens ait „ che l'antica Parrocchia di Vico, essendo situata sull' „ estremo di quell'abitato, di non poco giovamento „ può riuscire agli spirituali bisogni della popolazione „ la Chiesa soccorsale dei SS. Apostoli Pietro, e Pao„ lo. Soggiungo per quiete di mia coscienza, esser „ necessarissima la suddetta Coadjutoria, la quale per „ l'aumento della popolazione, e la convenevole di„ stanza, merita d'esser in tutti li modi sostenuta „.

Coadjutoris Masella Defensor omnia, quæ a laica potestate gesta sunt quoad Parœciæ SS. Petri, et Pauli erectionem, irrita esse non diffitetur; attamen contendit, Archiepiscopi decreto *anni* 1818. eamdem erectionem suis stare viribus. Etenim Tridentina Synodus *Sess.* 21. *Cap.* 4. *de Reformat.* Episcopis facultatem tribuit novas Parœcias, etiam invitis antiquarum Rectoribus, erigendi, si Parochiani ad antiquam Parœciam ob locorum distantiam, sive difficultatem sine magno incommodo accedere nequeant. Cumque hujusmodi distantiæ, et difficultatis limites sacri Canones non prætiniverint, ab Episcopi arbitrio pendere judicium de iisdem reddendum tradunt *Fagnan. in Cap. Ad audientiam num.* 18. *De Eccles. ædific.*, *Pignat. consult.* 220. *num.* 3. *tom.* 4. Utramque intercessisse et difficultatis, et distantiæ causam ad novam Parœciam erigendam, nedum constare ait ex indicato Decreto Archiepiscopi, qui novæ Parœciæ necessitatem agnoscens *ob incolantium extremam partem dictæ Terræ difficultatem ad Ecclesiam matricem accedendi, nec non ob periculum fidelium ex hac vita*

decedentium sine Sacramentis, Ecclesiam S. Dominici in Coadjutoriam, jurisdictionem parochialem segregatam habentem erexit, et confirmavit; sed etiam ex Euphrosinæ precibus, ex testimonio quinque supra triginta Oppidanorum, affirmantium, plures extremam Terræ partem inhabitantes e vita sine Sacramentis migrasse *per non essere stati in tempo sovvenuti, e ciò è accaduto per le copiose pioggie, e lunghe ed ostinate nevi, che ne' nostri luoghi sono spessissime . . . . . ed alle volte per essere molto lunga la penosa via, che conduce a detti Borghi*; denique ex Perito metatore fidem perhibente *qualmente gli abitanti del Borgo nuovo . . . . dovendosi portare nella Chiesa matrice, devono attraversare una vallata, la quale in tempo d' inverno per le acque, e per le nevi si rende quasi impraticabile*. Archiepiscopi autem decreto opponi minime posse autumat defectum interpellationis Canonicorum S. Mariæ; siquidem animarum cura penes Archipresbyterum residet, ideoque Canonicis jus non erat, ut audirentur.

Neque tantummodo legitime erectam, verum etiam liberam, ac independentem esse Coadjutoris Defensor suadere nititur Parœciam SS. Petri, et Pauli. Euphrosina enim erectionem petiit *di una nuova Parrocchia*, et quamvis postea circumventa consensum præbuerit pro Parœcia Coadjutrice; nihilominus detecto dolo alium dedit libellum, quo suam significavit voluntatem, ut nova Parœcia *sia indipendente, e non una semplice coadjutrice*. Voluntati fundatricis concinit Archiepiscopi decretum, quo Ecclesia S. Dominici erecta fuit in Coadjutoriam *jurisdictionem separatam habentem*: quin obsit, Archiepiscopum in eodem decreto confirmasse erectionem Parochiæ in Coadjutricem, sub militari imperio jam expletam; Archiepiscopus enim, tempori inserviens, maluit Parœciæ eretionem utilem, imo et necessariam confirmare, quam irritum decernere, quidquid a laica potestate gestum fuerat. Verum cum laicæ potestatis decretum ob defectum jurisdictionis omnino irritum fuerit, tantum roboris habere debet, quantum ei ab Ecclesiastica confirmatione tributum fuit. Archiepiscopus autem probavit quidem

dem Paroeciæ Coadjutricis erectionem, sed eidem tribuit jurisdictionem parochialem segregatam, ac proinde a Matrice omnino independentem eam esse voluit.

Inde vero infert Coadjutoris Defensor, Archiepiscopi sententiam in sacra visitatione editam esse confirmandam. In ea enim ad tramites decreti erectionis 5. *Septembris* 1818., a quo numquam provocarunt Canonici, quæ jura ad Ecclesiam SS. Petri, et Pauli, quæque ad Collegiatam pertineant, solummodo declarantur. Imo, pergit, si quid contra sacros Canones peccatum videretur in novæ Paroeciæ erectione, SSmo foret consulendum, ut ex plenitudine suæ potestatis omnia ab Archiepiscopo gesta confirmaret; quoniam propter distantiam, et difficultatem adeundi Ecclesiam matricem, ac propter populi auctum numerum, per Vicarium Curatum Oppidanorum commodo, utilitatique satisfieri nequit.

Contendit quoque, Coadjutorem cum octo Cappellanis Ecclesiæ SS. Petri, et Pauli distinctum, separatumque a Clero Ecclesiæ matricis constituere corpus, ita ut erectio distinctæ Crucis in processionibus, et in cadaveribus associandis, aliaque eisdem competant ecclesiastici corporis attributa. Si enim Capellani, antequam in Ecclesiam S. Dominici transferrentur, Crucem erigebant, quin Archipresbyter Collegiatæ ullam excitaverit querelam; eo magis nunc Coadjutori, et Capellanis fas est peculiarem extoliere Crucem. Et sane ex erectione Paroeciæ SS. Petri, et Pauli separatam a Parochia matrici habentis jurisdictionem sequitur, Coadjutorem, et Capellanos separatum efficere Clerum, et a Clero matricis Ecclesiæ omnino distinctum; ac propterea ipsis ea concedenda esse jura, quæ ex disciplina Ecclesiæ corporibus ecclesiasticis conveniunt. Crucis autem erectio, utpote signum dignitatis, et jurisdictionis, *Clement. Archiepiscopo. De privil.*, *Pignat. consult.* 73. *n.*1. *tom.*8., non est deneganda Coadjutori Masella, qui jurisdictione pollet in sua Paroecia, separatumque habet territorium.

Neque jus propriam erigendi Crucem destruere potest matricitas Collegiatæ S. Mariæ; nam in funeribus Crux erigi debet illius Ecclesiæ ad quam defunctus defertur,

ut declaravit S. R. Congregatio *in Baren. 2. Augusti* 1631., *et in Messanen. 12. Februarii* 1635., docetque *Pignat. consult.* 58. *num.* 13. *tom.* 6. In processionibus vero quemlibet Clerum suam erigere posse Crucem, et sub ea incedere, tradunt *S. R. Congregatio in Senogallien. 29. Novembris* 1632., *et Pignat. consult.* 58. *num.* 12. *tom.* 6. Confirmari ergo meretur præfata Archiepiscopi sententia, qua statutum fuit: *nel caso, che intervengano* (funeribus) *i Capellani di S. Domenico, possano erigere la loro Croce particolare; come pure nelle processioni, ed in tal caso precederanno la Croce del Capitolo.*

Verum Collegiatæ Defensor erectionem Ecclesiæ S. Dominici in coadjutricem servandam esse dicit, non vero liberam, ac independentem declarandam. Quanquam enim Euphrosina de Fine liberam fundare Paroeciam rogaverit; postea tamen amplissimum præstitit consensum, ut Ecclesia S. Dominici erigeretur *in Coadjutrice della Parrochia principale*, et bona tradidit pro fundatione *di una Parrocchia ausiliatrice della Parrocchia principale*. Neminem latet, fundationis leges esse religiose servandas, *Vivian. de jurepatr. part. 2. cap. 6. num.* 17., *Rota in recent. part.* 9. *Decis.* 114. *num.* 31., *et part.* 17. *Decis.* 346. *num.* 12. Fundationem autem nullitatis vitio laborare negat, quia etiamsi laica potestas erectionem Coadjutoriæ mandaverit; nihilominus Vicarius Capitularis eamdem erectionem suasit, leges dedit, quibus Coadjutoria subesse deberet, fundos ab Euphrosina accepto habuit, atque canonicam institutionem tribuit Cajetano Masella: erectio proinde Paroeciæ in Coadjutricem matricis, utpote ab ecclesiastica potestate profecta, viribus suis pollere debet.

Independens vero a matrice Ecclesia minime evasit Coadjutoria SS. Petri, et Pauli propter Decretum *anno* 1818. ab Archiepiscopo latum, in quo antiquæ potius erectionis confirmationem, quam novam erectionem contineri suadent preces a Coadjutore Masella oblatæ *de confirmatione Coadjutoriæ*, atque illa decreti verba: *prædictam Ecclesiam in coadjutoriam . . . . . erigimus instituimus, et confirmamus*. Eisdem itaque fundationis legibus, ac regulis, quibus

an-

antea Coadjutoria obstringebatur, post confirmationem subesse oportet; quandoquidem confirmatio ad illud non extenditur, quod in litteris confirmatis non includitur, *Rota cor. Buratto decis.* 170. *num.* 15., *et in recent. part.* 12. *decis.* 24. *num.* 22., *et part.* 14. *decis.* 323. *num.* 11. Quod si uti nova Parœciæ erectio habeatur, cum Parœciarum dismembratio fieri prohibeatur, nisi necessitatis causa intercedente, auditis Parocho, populo, et aliis quorum interest, cæterisque servatis solemniis, atque hæc omnia in erectione Parœciæ SS. Petri, et Pauli desiderentur; patet, Archiepiscopi decretum nullitatis vitio esse infectum, ideoque erectionem ejusdem Parochiæ in coadjutricem, et a Collegiata dependentem servandam esse, quemadmodum in Coadjutricem, si nunc primum de ejus erectione quæreretur, foret erigenda.

Enim vero a Parœciarum dismembratione, quæ animarum utilitati, et divini cultus splendori detrimentum affert, Ecclesia semper abhorruit, *Card. de Luca de Paroch. disc.* 34. *num.* 4., adeout Alexander III. *in Cap. Ad audientiam. De ædific. Eccles.*, ac Tridentina Synodus *Sess.* 21. *cap.* 4 *de reform.* vetuverint, ne Parœciarum fieret dismembratio, nisi ea occurreret locorum distantia, sive difficultas, qua Parochiani sine magno incommodo adantiquam Ecclesiam accedere prohibeantur. Quamobrem novæ Parochiæ erectioni non est locus, neque si fidelium numerus ita creverit, ut unus Parochus Sacramentis ministrandis, sacrisque functionibus peragendis non sufficiat, quoniam hoc casu alios Sacerdotes sibi adjungere est cogendus, *Trid. Synodus loc. cit.*, neque ubi locorum distantiæ, aut difficultati consuli queat per Ecclesias Coadjutrices, et per Capellanos, qui in eisdem moram ducant, Sacramenta ministrent, sacrisque operentur, *Card. de Luca loc. cit. disc.* 42. *num.* 3., *et in Annot. ad Concil. Trid. disc.* 16. *num* 5., *Rota in Comen. Dismembrationis* 22. *Junii* 1648. *cor. Corrado*; sed tunc solum, quando ob magnam viarum distantiam, itinerisve difficultatem aliter spirituali fidelium saluti prospici nequeat, quam per dismembrationem antiquæ Parœciæ, alteriusque erectionem, *Rota in recent. part.* 10. *decis.* 224. *num.* 4., *et part.* 19. *decis.* 578. *num.* 1. *et* 5.

Nu-

Nullam in themate dismembrationis, alteriusque Parœciæ erectionis causam suppeditat, aut distantia, aut difficultas; siquidem Parochiani omnes in eodem Oppido commorantur, atque ex testimonio publicorum Peritorum, et novem super triginta Civium constat, populum oppositamOppidi regionem incolentem quarta circiter milliarii parte a matrice Ecclesia distare, *e che le strade, le quali specialmente dalla Coadjutrice, e Borgo nuovo conducono alla Chiesa matrice, sono le migliori del paese, e comodissime . . . . anche in qualunque occorrenza di neve, o di pioggia nella stagione d' inverno*. Si qua demum esset viarum distantia, aut difficultas, populi commodo consuli potest per Ecclesiam S. Dominici in Coadjutricem, et a matrice Ecclesia dependentem jam legitime erectam, quin adversus fundationis legem, et Sacrorum Canonum disciplinam in Parœciam separatum habentem territorium erigatur. Revera testantur iidem Cives, *che un solo Economo è stato sempre, ed in ogni tempo sufficiente pel trasporto, e debita amministrazione de' Sacramenti agl' infermi di tutto l' abitato . . . . per cui niuno della popolazione ebbe mai motivo di lagnarsi della poca assistenza*. Accedit, quod dismembratio pristinum splendorem, ac dignitatem Ecclesiæ matrici detraheret, damnumque in eam redundaret. Plures reapse vacant Canonicales præbendæ, et ob hujusmodi controversiam renuunt Presbyteri se Collegiatæ adscribere. Itaque concludit ejusdem Collegiatæ Defensor, servandam esse erectionem Ecclesiæ S. Dominici in Coadjutricem, infirmandamque Archiepiscopi sententiam.

Negat autem, Coadjutorem, et Capellanos SS. Petri, et Pauli distinctum, separatumque corpus a Clero Collegiatæ constituere, ideoque ipsis erectionem distinctæ Crucis, ac attributa corporis ecclesiastici competere. Cum enim Ecclesia S. Dominici sit tantummodo, ut ipse censet, Collegiatæ S. Mariæ Coadjutrix, Capellani, et Coadjutor unum, idemque corpus constituunt cum Ecclesia matrice, et juribus non gaudent ad corpus Ecclesiasticum pertinentibus, *Card. de Luca de Paroch. discurs. 33. num. 6., Rota in recent. part. 1. decis. 272. num. 1., et part. 5. decis. 577. num. 20.* Nec jura distincti corporis sibi vindicare posse arbitratur

Ca-

Capellanos, utpote Congregationi in Ecclesia SS. Petri, et Pauli extra moenia erectæ addictos; præterquam enim hujusmodi Congregatio, ecclesiasticæ potestatis approbatione destituta, juribus non potitur ad ecclesiastica corpora spectantibus: accedit, quod Capellani non propriam, sed Congregationis laicalis Crucem erigebant; nunc autem cum translati fuerint in Ecclesiam S. Dominici, privilegiis Congregationis laicalis frui nequeunt,

Reliqua fusius deprom̃ent Em̃i Patres ex allegationibus utrinque distributis, ut definire possint

Dubia

I. *An sit servanda erectio Ecclesiæ S. Dominici in Coadjutricem, seu potius sit declaranda libera Parochialis, et pro hujusmodi effectu, an, et quomodo sententia Archiepiscopi sit confirmanda, vel infirmanda in casu etc.*

II. *An Coadjutor, et Capellani Congregationis laicalis SS. Apostolorum Petri, et Pauli, translati ad Ecclesiam Coadjutricem S. Dominici, cum duobus Capellanis adjunctis distinctum, separatumque corpus constituant a Clero Ecclesiæ matricis illius Oppidi, ita ut erectio distinctæ Crucis, aliaque attributa corporis ecclesiastici eisdem competant in casu etc.*

FAVENTINA ALIENATIONIS. Angelus Emiliani Rector Parochialis Ecclesiæ S. Mariæ in Merlaschio Diœcesis Faventinæ elapso anno huic Sac. Congregationi exposuerat, sex terrulas ad suam Ecclesiam pertinentes, quarum pretium in *scutis* 1800. 08. Periti statuerunt, inter se dissitas esse, ac fructus admodum tenues ferre. Addiderat, Antonium Zambrini, et Marcum Magnani, qui fundos Ecclesiæ terrulis adjacentes possident, pro illis obtulisse *scuta* 2115. 04., et veniam easdem alienandi imploraverat. Quia tamen Antonius oblationi conditionem adjecerat numerandi suam pretii partem in quinque distinctis ratis, ac interea solvendi fructus compensativos scutorum quinque in singula centum, rescriptum fuit „ Quoad oblationem Antonii Zambrini non constare de evidenti „ uti- *Sess.25. cap.5. de Reform.*

„ utilitate ob modum solvendi pretium; propterea que „ scribatur Episcopo, qui curet vel reformari mo- „ dum solutionis pretii, vel affigi nova Edicta ad in- „ veniendos meliores oblatores, et de resultantibus „ certioret, et tunc ratio habeatur super oblatione „ Marci Magnani „.

Preces instaurat Parochus Emiliani exponens, *iniri posse contractum, cui nec ulla subesset quoad solutionem suspicio, utilitati vero Ecclesiæ egregie consuleretur.* Summam contractus ita refert, suamque sententiam aperit Faventinus Episcopus. „ Venditorem nactus est „ Orator Emilianus fundi cujusdam, cujus reditus, „ juxta Peritorum æstimationem, et judicium, longe „ excedit reditum hactenus perceptum, et percipien- „ dum in posterum abs fundo Ecclesiæ, de cujus ven- „ ditione actum in precibus; ea autem adjecta emptio- „ ni propositæ conditione, ut pro fundo hoc ipso pre- „ tium persolvatur illud ipsum, quod pro fundo Ec- „ clesiæ sese persoluturos receperunt Zambrinius, et „ Magnanius pro sua quisque parte; atque adeo fundi „ ab Ecclesia divenditi possessio dictis emptoribus li- „ bere cedat, pretium autem, de quo jam conventum „ est, libere item cedat fundi illius, quem Rector Ec- „ clesiæ emit, venditori; idque eo etiam commodius, „ quod de hujusmodi conditione utrinque convenit, „ annuentibus ultro, et venditore fundi, quem acqui- „ rit Ecclesia, et emptoribus fundorum, quos Zam- „ brinius, et Magnanius ab Ecclesia acquirunt, pacta, „ quam innuimus, solutionis conditione „.

„ Ita porro neque ullus, quoad solutionem, suspicioni „ locus, et explorata prorsus utilitas Ecclesiæ obven- „ tura, quæ cum plane constet, spes est, contractum „ suprema auctoritate sanciendum, quod enixis pre- „ cibus oro, obtestorque „.

Inter causas, ob quas legitime Ecclesiæ bona alienantur, manifesta utilitas accensetur juxta Canonem *Sine exceptione* 12. *q.* 2., *et Cap. Ut super.* 8. *§. final. de reb. Eccles. non alien.*, in quo hæc leguntur „ Possessiones „ vero, quæ Ecclesiæ tuæ minus sunt utiles, pro „ aliis utilioribus . . . . alienandi, seu commutandi „ liberam concedimus facultatem „ Utilitas tamen ita debet esse manifesta, ut conditio Ecclesiæ patenter melior

lior fiat, et locupletior, *Barbos. Jur. Eccl. lib.* 3. *cap.* 30. *num.* 15, *Rota Diversor. part.* 5. *decis* 65. *num.* 48., *et decis.* 367. *num.* 5., *et* 7., utque ipsemet alienationis tempore Ecclesia locupletatur juxta constantem praxim, quam servat hæc Sac. Congregatio, et de qua in *Bononien. Beneplaciti* 28. *Martii* 1714., *in Celsonen., seu Urgellen. Beneplaciti* 18. *Novembris* 1752., *in Maceraten. Beneplaciti* 28. *Augusti* 1780., *et in Ravennaten. Legati* 25. *Aprilis* 1789.

Prædium, quod pro sua Ecclesia Parochus Emiliani emere satagit, Peritorum æstimatione, et judicio *longe excedit reditum hactenus perceptum, et in posterum percipiendum a sex terrulis ad Ecclesiam pertinentibus.* Adest igitur manifesta utilitas, et Ecclesia tempore alienationis maximum lucrum capiet. Ratio autem, ob quam primæ Oratoris preces rejici meruerunt, ea fuit, quod non constaret de evidenti Ecclesiæ utilitate, ob modum solutionis ab Antonio Zambrini propositum. Parochus enim utilem fundum pro Ecclesia emere vix unquam potuisset, nisi integram pecuniæ summam in promptu habuisset. Evanescit autem hujusmodi difficultas, cum Orator fundi venditores sit nactus, qui pecuniæ summam, idest sc. 2115.04. ab Antonio Zambrini, et Marco Magnani accipient, et conditionem ratatim solvendi a Zambrinio propositam admittent.

Suadent hæc probandum esse contractum pro Ecclesia ineundum: verum ex Peritorum relationibus apparet de fundo agi, quem publica via intersecat, et duo terrarum frustula a reliquo agro separat, et in quo Domus colonica deest, quam tamen se ædificaturos, et *scuta* 150. erogaturos spondent venditores Petrus, et Sacerdos Nicolaus fratres Rossini. Videant itaque Emi PP., an ante expletam domus constructionem dicendum sit de Ecclesiæ utilitate constare; vel certe an providendum sit, ne constructio nimium retardetur, et ne Fratres Rossini ante absolutam ædificationem exigere integrum pretium possint. Perpendant quoque, Fundum domo auctum ad artis regulas constructa æstimatum a Peritis fuisse *scutis* 2400.; quamobrem pretio terrularum in *scutis* 2115. 04. addenda erunt a Parocho Emiliani alia *scuta* 284. 96., quæ tamen in tot censibus

ad Ecclesiam spectantibus accipere, Fratres Rossini non detrectant. Igitur si contractum approbare placeat, venia quoque transferendi census ad pretium æquandum erit indulgenda: quare proponitur

Dubium

An, et quomodo sit consulendum SSmo pro approbatione contractus in casu etc.

*Sess.*25. *de Reformat. Cap.*13.

ARIMINEN. JURIS TUMULANDI, ET FUNERIS. Decessit *die* 1. *Maji* 1824. Petrus Barilari Ariminensis vigesimum ætatis suæ annum agens, et immaturam filii mortem lugens Paulus ejus Pater, funebrem pompam in propria Parœcia S. Agnetis explendam; Cadaver autem, impetrata a Vicario Apostolico venia ope rescripti *si seppellisca in Chiesa*, transferendum ad Ecclesiam S. Bernardini PP. Minorum Observantium, ibique tumulandum curavit. Inopinato deinde jussu prædicti Vicarii Apostolici, medietatem ceræ, et emolumentorum Funeris ad tumulantem Ecclesiam, sive ad memoratos Cœnobitas mittere debuit Archipresbyter Cajetanus Frioli Parochus S. Agnetis, qui mandatis Ordinarii promptissime obtemperans, opportunam protestationem ad Parochialia jura sarta tecta servanda emisit, ac supplicem porrexit libellum huic Sac. Congregationi, quo eorumdem jurium vigore omnium restitutionem implorat.

Preces remisi novo Ariminensi Episcopo *pro Informatione, et voto, audito præsertim Præfecto Conventus S. Bernardini, ut referret, utrum defunctus sepulturam elegerit, vel sepulchrum adsit gentilitium*; ipse vero ita respondit „ Paulus Barilari de filii sui imma„ tura morte mœrens, obtinuit ab Archiepiscopo An„ cyrano Vicario Apostolico, ut in Ecclesia aliqua de„ poneretur, et ex devotione elegit Ecclesiam S. Bernar-

„ nardini Minorum Observantium, in qua nullum Fa-
„ miliæ suæ sepulchrum gentilitium extabat. Præses
„ Religiosæ Communitatis petiit medietatem om-
„ nium emolumentorum ex pompa Funeris prove-
„ nientium, innixus legibus Synodalibus Episcopi
„ Massa *anni* 1740. Ast Parochus S. Agnetis asserebat,
„ has leges abrogatas esse post erectionem publici Cœ-
„ meterii, et privilegium alicui collatum nihil juva-
„ re contra jura Parochorum, Superioribus Ecclesia-
„ rum assensum præbentibus sepulturæ ejus, qui fa-
„ vorem obtinuit. Producebat enim Statuta Syno-
„ di Ridolfi habitæ *anno* 1818. affirmantis, ex quo ad
„ Cœmeterium publicum Fidelium Cadavera deferun-
„ tur, e medio sublatas fuisse omnes quæstiones. Hæc
„ autem parvi pendens Vicarius Apostolicus quæstio-
„ nem solvit in casu, et mandavit medietatem emo-
„ lumentorum tradi Minoribus Observantibus . . . . .
„ Rescriptum pro sepultura Petri Barilari in Ecclesia
„ appositum fuit Schedæ, qua Cœmeterio publico co-
„ mitantur Cadavera Fidelium, nec instantia in scri-
„ ptis exarata fuit„. Hæc Episcopus, qui a pandendo animi sui sensu abstinuit, ac tantummodo animadvertit, *quam maxime utile fore regulam generalem pro casibus similibus præscribi.*

Jus tumulandi cadavera solummodo ad parochiales Ecclesias antiquitus pertinebat, *Can. Ecclesias. caus.* 13. *qu.* 1., *Cap. Parochialis* 9. *De his, quæ fiunt a maj. part. Cap.*, *Concil. Trid. Sess.* 25. *cap.* 13. *de reform.*, *Ursay. Discept. Eccles. tom.* 2. *part.* 2. *discep.* 30. *n.* 63. *et seq.*, *Sac. Congr. in Ariminen. Juris tumulandi, et funeris* 18. *Decembris* 1824. Funeris autem emolumenta non ob laborem in eo ducendo perlatum præstantur, sed Parochis tribuuntur, ut Officio Curæ, et Sacramentorum administrationi incumbant, *Cap. Ex parte* 5. *de Sepult.*, *Barbos. de Offic.*, *et Potest. Episcop. part.* 1 *cap.* 1. *n.* 3., *Sac. Congreg. in Callien.*, *seu Urbinaten. Juris tumulandi* 30. *Augusti* 1817. *ad II. Dub.*, *Rota in Camerinen. Juris tumulandi* 10. *Maji* 1790. §. 3., *et* 5. *cor. Acciajuoli.*

Itaque de jure communi omnes Parochiani in Ecclesiis Parochialibus, eorumque Cœmeteriis, sepeliri non tantum possunt, sed et debent, nisi probetur, quod

Defunctus vel habeat sepulchrum Majorum, vel aliam sepulturam sibi elegerit, *Cap. In nostra* 10. *De Sepultur.*, *Cap. Animarum* 1., *et Cap. Is qui* 3. *eod. in* 6., *Reiffenst. lib.* 3. *tit.* 28. *de sepult. n.* 29., *Abbas in cap. Certificari n.* 7., *et* 8. *de sep.* Cum igitur in Ecclesia S. Bernardini *nullum Familiæ suæ sepulchrum gentilitium* habeat Petrus Barilari, nec sibimet ipse, sed ejus Pater *ex devotione* in eadem Ecclesia sepulturam elegerit, ejus tumulatione jura parochialia violata fuisse videntur. Tunc enim Pater recte disposuisset, quando pro se, et posteris sepulturam elegisset expresse, atque hoc casu utique Filius tumulari in sepultura Patris debuisset, *arg. cap. unaquæque* 3. §. *Item in nova. caus.* 13. *qu.* 2., quia si posteri aliam sepulturam non eligant, in Patris electionem consentire, sicque sibi ipsis sepulturam tacite elegisse censentur, *Reiffenst. de sepult. n.* 11.

Paulum Barilari sibi elegisse sepulturam nullimode apparet; filio dumtaxat elegit, qui cum debitam haberet ætatem, nec a jure prohiberetur, illam sibi seligere potuisset, *ad Text. in Cap. nos instituta* 1., *Cap. Fraternitatem* 3., *cap. cum semper* 8., *dict. Cap. in nostra* 10. *De sepultur.*, *Cap. Animarum* 1., *et cap. quis* 2. *eod. in* 6. Nihil enim in jure exploratius, quam Filium familias, dummodo pubes sit, etiamsi non sit sui juris, posse absque consensu Patris sibi libere sepulturam eligere, *Cap. unaquæque* 4. §. *Exemplo caus.* 13. *qu.* 2., *Cap. Licet.* 4. *de sep. in* 6., quia liber est quoad jura spiritualia, inter quæ etiam jus sepulturæ recensetur, *Cap. quæsita* 12. *caus.* 13. *qu.* 2.; proindeque Pater nequit eligere sepulturam Filio, nisi impuberi, et hæc facultas exerceri minime potest post mortem ipsius Filii, sed ejus tantum vita durante, *Sperell. dec.* 89. *n.* 5., *Ferrar. verb. Sepultura num.* 104., *Sac. hæc Congreg. in Montis Pelusii* 6. *Junii* 1659.

Animadvertendum præterea ex Edictali lege lata a Sac. Congregatione Consultationis *anno* 1817., Fidelium Cadavera ad Cœmeterium publicum esse deferenda: Cœmeteria vero causa publicæ valetudinis subrogata fuisse singularum Ecclesiarum sepulturis. Ecclesia proinde, quæ jus habebat tumulandi in propriis sepul-

pulchris, nunc jus istud exercet in publico Cœmeterio, ideoque non sublatum jus sepeliendi fuit, sed variatus locus; quod profecto non impedit emolumentorum perceptionem, et jus peragendi exequias, *Sac. Congreg in Derthonen. 24. Martii 1821. §. In quarto.* Litteris imo *circularibus* Sacra Congregatio prædicto *anno* 1817. disposuit = *Restino salvi gli emolumenti Parochiali, che sono o di stabilimento, o di legittima consuetudine, sulli quali coll'enunciate providenze non intende, che sia fatta alcuna innovazione* =

Quamobrem in sua Synodo *anni* 1818. recte Episcopus Ariminensis Gualphardus Ridolfi monuisse videtur, post erectionem publici Cœmeterii nihil de jure tumulandi, et funeris immutatum fuisse, sed potius *ex quo ad Coemeterium publicum Fidelium Cadavera deferuntur, e medio sublatas fuisse omnes quæstiones.* Quod si mense *Februarii* 1824. potestatem fecit Ordinariis Locorum SSmus Dominus Noster Leo XII. dispensandi in sua Diœcesi pro Cadaverum sepultura in aliqua Ecclesia; hanc potestatem ad evertenda jura parochialia nemo dixerit esse traducendam. Hinc neque cadaver Petri Barilari in Ecclesia S. Bernardini fuisse humandum, neque Cœnobitis ullam deberi emolumentorum funeris portionem esset concludendum.

Verum opponunt PP. Minores Observantes, laudabilem sepulchri sibi, suisque eligendi consuetudinem, Sacra edocente Scriptura, ab antiquis Patriarchis ortum habuisse; illaque fretum Paulum Barilari defuncto Filio sepulturam in Ecclesia S. Bernardini elegisse, et vigore facultatis locorum Ordinariis indultæ, electionem a Vicario Apostolico confirmari obtinuisse. Addunt, gratiam Summi Pontificis nec posse, nec debere in damnum tertii detorqueri, juxta commune adagium in jure receptum: in damnum vero detorqueretur Regularium, si nihil de Funere possent percipere, contra constitutiones Ecclesiasticas, et concordiam antiquitus in Civitate Arimini inter Parochos, et Regulares initam. Regulares enim sepulturam concedere, et Funera sine ullo stipendio ab Ecclesiæ legibus constituto obire tenerentur; ac insuper labentibus annis onere gravarentur subeundi expensas ad sepulchra expurganda necessarias: quæ omnia a recta ratione quam maxime abhorrent.

Igi-

Igitur si in aliena Ecclesia Parochianorum cadavera tumulentur (pergunt Cœnobitæ) jus amittunt Parochi quoad medietatem emolumentorum Funerum , nec quidquam ultra aliam medietatem , nomine quartæ funeralis a jure concessæ , rationabiliter , ac laudabiliter se petere , et obtinere posse existiment , Urbanus VIII. *constit.* 23. , Clemens X. *Constit. Alias* 58. §. 1., Sac. Congregatio *Conventualium quartæ funeralis* 27. *Martii* 1577. apud *Piton. Discept.* 50. *num.* 46. *et seqq.* Cum igitur non in Ecclesia Parochiali S. Agnetis, sed in Regularium Ecclesia tumulatus fuerit Petrus Barilari , optimo jure Vicarius Apostolicus obstrinxit Parochum Frioli *ad tribuendam portionem funeris Religiosis debitam cum ex jure Canonico , tum ex conventione jam pridem inita Parochos inter et Regulares.*

Si Petrum Barilari in Ecclesia S. Bernardini tumulandum non fuisse censeant EE. PP. omnium Funeris emolumentorum restitutio favore Archipresbyteri Frioli decernenda videtur, uti sæpe illam decrevit Sacra Congregatio Episcoporum , et Regularium , et ita in praxi servari mandavit Sacra Rituum Congregatio in *Spoletana Funerum* 19 *Junii* 1710., et Sac. hæc Congreg. in *Romana Juris sepeliendi* 17. *Augusti* 1679. *in Æsina Juris sepeliendi* 15. *Decembris* 1703., *et in Ariminen Juris Tumulandi , et Funeris* 18. *Decembris* 1824. §. *Parochis , et §. Itaque* : ubi clarissimis verbis Bonifacii VIII. *in cap.* 1. *de sepulturis in* 6. jus Parochi evincitur : „ Si religiosi , „ vel Clerici (parochianos alienos) præsumpserint „ sepelire , ad restitutionem tam sepultorum corpo- „ rum , si petantur , quam etiam omnium , quæ oc- „ casione sepulturæ illorum pervenerint , quomodo- „ libet ad eosdem infra decendium integraliter facien- „ dam , ipsos obligatos esse censemus „ Quibus inhæret eadem Sac. Congregatio in *Callien., seu Urbinaten. Juris tumalandi* 9. *Augusti* 1817. §. *Si EE. PP.*

Dubia

I. *An Pater legitime elegerit Filio sepulturam in casu ec.*

II. *An, et quomodo Fratres Minor. Observant. S. Bernardini teneantur ad percepta emolumenta restituenda in casu ec.*

die Sabbathi 11. Junii 1825. in Palatio Apostolico Vaticano erit Sacra Congregatio Concilii, in qua præter alia proponentur infrascripta Dubia, juxta morem ejusdem Sacræ Congregationis de jure resolvenda.

URRENTINA PROCESSIONUM.

Sess. 21. cap. 8. de reform.

Dubium

An Clerus Anacapritanus teneatur interesse divinis officiis, et processionibus tam in accessu, quam in recessu in festis SSmi Corporis Christi, et S. Constantii, quæ fiunt a Capitulo Collegialæ Ecclesiæ Caprearum in casu etc.

Negative in omnibus.

OROLIVIEN. ABSOLUTIONIS, ET REDUCTIONIS.

Sess. 24. cap. 24. de reform.

Dubia

I. *An, et quomodo sit concedenda reductio Missarum in casu etc.*

II. *An sit consulendum SSmo pro absolutione quoad præteritum in casu etc.*

Ad I. Affirmative ad tot Missas, quot reditus, tradito tamen fundo favore Ecclesiæ, et Episcopus curet transcriptionem.

Ad II. Affirmative, imposita arbitrio Episcopi aliqua prece quotidiana ad vitam Oratoris, et firma remanente obligatione compensationis in totum, vel in parte, quatenus Orator ad meliorem fortunam pervenerit, et notificetur eidem Episcopo resolutio S. Congregationis pro illius executione, et litteræ consignentur ejus Agenti.

FE-

Sess. 21. *cap.* 7., *et Sess.* 24. *cap.* 13. *de reform.*

FERENTINA PENSIONIS, ET REPARATIONIS ECCLESIÆ.

Dubia

I. *An tollenda, vel reducenda sit pensio in casu etc.*

II. *An Parochus elapso decennio teneatur persolvere fructus usque ad census extinctionem in casu etc.*

III. *An post decennium præter fructus census aliqua Parochus gravandus sit pensione pro Ecclesiæ fabrica, et census extinctione in casu etc.*

IV. *An, et quomodo providendum sit pro fabrica complenda, et extinguendo censu in casu etc.*

Ad I. Negative in omnibus.

Ad II. Affirmative.

Ad III. Affirmative prout in sequenti.

Ad IV. Affirmative firma remanente pensione scut. 6o. a Parocho solvenda, in reliquis juxta votum Episcopi, facto verbo cum SSmo.

Sess. 21. *cap.* 4. *de reform.*

SIPONTINA DISMEMBRATIONIS PAROECIÆ.

Dubia

I. *An sit servanda erectio Ecclesiæ S. Dominici in Coadjutricem, seu potius sit declaranda libera Parochialis, et pro hujusmodi effectu, an, et quomodo sententia Archiepiscopi sit confirmanda, vel infirmanda in casu etc.*

II. *An Coadjutor, et Capellani Congregationis laicalis SS. Apostolorum Petri, et Pauli, translati ad Ecclesiam Coadjutricem S. Dominici, cum duobus Capellanis adjunctis distinctum, separatumque corpus constituant a Clero Ecclesiæ matricis illius Oppidi, ita ut erectio distinctæ Crucis, aliaque attributa corporis ecclesiastici eisdem competant in casu etc.*

Ad I. Negative ad primam partem, affirmative ad secundam, et sententiam Archiepiscopi esse confirmandam, facto verbo cum SSmo.

Ad II. Affirmative.

FA-

FAVENTINA ALIENATIONIS.

Sess. 25. *cap.* 5. *de reform.*

Dubium

An, et quomodo sit consulendum SSmo pro approbatione contractus in casu etc.

Dilata, et scribatur Episcopo pro deputatione Peritorum ex officio, qui distincte referant de valore, et annuo reditu sex terrularum præbendæ Parochialis, et fundi fratrum Rossini, nec non de expensa necessaria pro constructione Domus colonicæ.

ARIMINEN. JURIS TUMULANDI, ET FUNERIS.

Sess. 25. *cap.* 13. *de reform.*

Dubia

I. *An* Pater *legitime elegerit Filio sepulturam in casu etc.*

II. *An, et quomodo Fratres Minor. Observant. S. Bernardini teneantur ad percepta emolumenta restituenda in casu etc.*

Non proposita cum sequentibus.

REATINA JURIUM PAROCHIALIUM = Cum Cathedralis Ecclesia Reatina congruis ad Ministrorum sustentationem reditibus careret, cl. me. Cardinalis Columna, Reatinus Episcopus, sæculo XV. Canonicatus, et præbendas Collegiatæ S. Eleuterii, nec non Ecclesias SS. Trinitatis sine cura, et Parochialem S. Joannis in Fontibus Mensæ Capitulari auctoritate ordinaria perpetuo univit, et incorporavit. Unionem *anno* 1536., postulante Capitulo Reatino, confirmavit cl. me. Card. Grimani, Perusiæ, Umbriæque de Latere Legatus, habita expressa mentione uniuscu-

Sess. 23. *cap.* 15. *de reform.*

jusque Ecclesiæ unitæ, ac præsertim S. Joannis in Fontibus, *quæ parochialis existit*, et lege adjecta, *quod Ecclesiæ dictæ ob unionem hujusmodi debitis non fraudentur obsequiis, et in S. Joannis animarum cura nullatenus negligatur, illorumque loca ad profanos usus non rediganter, sed ejus congrue supportentur onera consueta.*

Præcipuum erat onus Ecclesiæ S. Joannis cura animarum, quam ab *anno* 1530. usque ad *annum* 1573. exerceri sategit Capitulum Cathedralis Ecclesiæ per Vicarium ad nutum amovibilem; donec Episcopus, amovibilitatem reprobans, statuit, ut Vicarium perpetuum deinceps Canonici eligerent, eique pro congrua solverent annua scuta quinquaginta. Latet inter antiquitatis tenebras hujusmodi Decretum; illius tamen ad diem 7. *Julii* 1573. meminit Capitularis codex, in quo adnotatum legitur, Episcopum jussisse, *quod Ecclesiæ S. Joannis in Fontibus, unitæ olim mensæ Capitulari, deputetur per Capitulum Vicarius perpetuus, qui debeat ibi retinere curam animarum cum assignatione quinquaginta scutorum.*

Baptismum a tempore, cujus initii nulla extat memoria, confert Vicarius perpetuus in Ecclesia S. Joannis in Fontibus, in qua perantiquus adest fons baptismalis, qui unicus est, ac semper fuit pro tota Civitate, ejusque suburbiis. Maxima vero anni parte clausa manet præfata Ecclesia S. Joannis, in eaque Sacramentum SS. Eucharistiæ majori tantum Hebdomada asservatur. Vicarius autem parochialia munera temporibus anteactis implevit, et nunc quoque implet in Ecclesia Cathedrali, ubi Missam pro populo diebus festis celebrat, explicat Evangelium, denunciat Matrimonia, parochianos reficit SSma Eucharistia, eamque ad infirmos deferendam sumit. Ibidem sacramentales confessiones audire consuevit in Exedra, cui titulus olim erat auratis litteris inscriptus = *Vicarius perpetuus* =, quem deinde Canonici, quos Obedientiarios dicunt, delendum curarunt.

Oborta quoad confessiones in Cathedrali excipiendas controversia inter Canonicos, et hodiernum Vicarium perpetuum Antonium Fallerini, Reatinus Episcopus *die* 4. *Martii* 1822. in Sac. Visitatione decrevit, ut

„ Vi-

„ Vicarius Perpetuus pro tempore nullam facultatem
„ habeat excipiendi Sacramentales utriusque sexus
„ Christifidelium confessiones in nostra Cathedrali
„ Ecclesia, nisi petita venia a Canonicis Obedientia-
„ riis pro tempore; et ne aliquid deficiat in admi-
„ nistratione tam magni Sacramenti in casu eorum
„ absentiæ, satis est, ut veniam petat semel in an-
„ no, die nempe prima mensis Julii: quatenus au-
„ tem renuat præsenti Decreto obedientiam præstare,
„ mandat, ut confessiones præfatas semper excipiat
„ in Ecclesia Vicariæ perpetuæ sub titulo S. Joannis
„ in Fontibus, et nunquam amplius in posterum li-
„ citum ei sit Sacramentales Confessiones excipere
„ in aliqua alia Ecclesia, ut sibi in usu fuit, sive
„ in Civitate Reatina, sive in aliis Ecclesiis Reatinæ
„ Diœcesis, et ad hunc effectum nunc pro tunc su-
„ spensus remaneat ab administratione prædicti Sa-
„ cramenti in prædictis Ecclesiis tantum . . . . . De-
„ crevit pariter, ut in administratione Sacramenti
„ baptismatis, si quis optat erectionem Altaris in me-
„ dio Ecclesiæ S. Joannis in Fontibus, ut sæpe sæpius
„ accidit, veniam reportet a Canonicis Obedientia-
„ riis pro tempore, toties quoties Altaris erectio pe-
„ tatur, sub pœnis suspensionis in casu contraven-
„ tionis: facultates autem sibi, ac successoribus suis
„ reservat deputandi Virum Ecclesiasticum pro ad-
„ ministratione prædicti Sacramenti in casu sui dis-
„ sensus, prout revera contra inveteratam consuetu-
„ dinem consensum denegavit Canonicis ejusdem Ec-
„ clesiæ Cathedralis . . . . . sine tamen præjudicio
„ jurium parochialium in casu administrationis an-
„ tedicti Sacramenti per aliam Ecclesiasticam perso-
„ nam, ut supra, deputandam. „

Provocavit Fallerinius ab hoc Episcopali Decreto, supplicemque Sac. Congregationi obtulit libellum; quamobrem *die* 27. *Aprilis* 1822. requisitus de more fuit Episcopus, ac præsertim, ut referret de juribus Vicario perpetuo competentibus, consuetudine quoad præteritum, ac vera necessitate novi Decreti, firmo interim remanente Decreto S. Visitationis. Diœcesanis curis distractus Episcopus cum responsum dare nimium differret, Parochiani, quorum cura spiritua-

lis plurimum negligebatur, Summum Pontificem exorarunt, ut res in pristinum reducerentur usque ad exitum Causæ. SSmus autem *die* 7. *Septembris ejusdem anni* dignatus est imperare, ut *scribatur Episcopo, qui distincte, ac sollicite Sac. Congregationem reddat instructam . . . . . et interim salvis quorumcumque juribus, jussit suspendi Decretum S. Visitationis, de quo in precibus, ita ut Vicarius Fallerini liber sit in exercitio Curæ, jurium parochialium in Ecclesia Cathedrali, prout erat ante Decretum S. Visitationis, usque ad exitum Causæ*. Paruit Episcopus, disertamque misit informationem, quam habent Emi Patres in *Summario* ex parte Capituli circumferendo.

Fallerinius, qui præter nonnulla documenta allegationes exhibuit scriptis exaratas, contendit, cl. me. Cardinalem Columna ad congruam augendam Canonicorum extinctive, seu translative univisse Mensæ Capitulari Parochialem Ecclesiam S. Joannis in Fonte, quoniam usque ad *annum* 1573. Capitulum habitu, et actu, solus fuit, et verus Parochus, cum animarum curam per Vicarium ad nutum amovibilem exercuerit, *Pignat. consult. can.* 24. *n.* 3. *tom. I., Piton. discept. Eccles.* 104. *n.* 30., *et seq., Sac. Congreg. Episcop., et Reg. in Baren. Curæ animarum* 3. *Februarii* 1708.; quod non aliter evenire poterat, quam extincto jure Parochi S. Joannis, eoque in Capitulum Cathedralis translato; id autem unio operatur, quæ extinctiva, sive translativa dicitur, *Fagnan. in Cap. exposuisti. de præb. n.* 34, per quam ex duabus unitis una fit Ecclesia, et unius Ecclesiæ jura perimuntur, seu transferuntur in aliam, *Fagnan. citat. Cap. Exposuisti ibid., et Reiffenst. lib.* 3. *Decret. tit.* 12. *n.* 41.

Inde vero concludit Fallerinius, Cathedralem Ecclesiam, ob translata in eam jura, Parœciæ S. Joannis, parochialem evasisse, suamque conclusionem pluribus argumentis confirmat. Parochialem enim Ecclesiam, seu Vicariam perpetuam S. Joannis in Fontibus sitam esse in Cathedrali Ecclesia, vetusta narrant monumenta. Neque vera Liber Baptizatorum ab *anno* 1743. ita inscribitur = *Liber undecimus Baptiza-*

to-

torum Parochialis Ecclesiæ S. Joannis in Fontibus in Cathedrali Reatina =: in Litteris Apostolicis datis *nonis Decembris* 1767., quibus Sacerdoti Felici Scarapazza collata fuit eadem Vicaria, habetur: *Cum itaque, sicut accepimus Vicaria perpetua Parochialis Ecclesiæ S. Joannis in Fontibus nuncupati in infrascripta majori* (Cathedrali) *Ecclesia sita*: hisce Litteris concinit nominatio ab ipsis Canonicis expleta *die* 18. *Martii* 1800., qua Sacerdotem Octavium Jacobini præsentarunt *ad Parochialem Ecclesiam S. Joannis in Fontibus, Vicariam perpetuam nuncupat. in hac nostra majori Ecclesia sitam.* Idem conjicitur ex verbis in veteri Parochiali sigillo, quo Vicarii ab *anno* 1795. certo utuntur, impressis, et hanc inscriptionem præseferentibus = *Parochialis Ecclesia S. Joannis in Fontibus in Cathedrali Reatina.*

Præterea sex Clerici Beneficiati memoratæ Cathedralis fidem perhibent, quod die, qua festum S. Joannis Baptistæ celebratur in Ecclesia S. Joannis; *tutti gli individui addetti al Coro volendo celebrarvi la Messa, si reputano come presenti in Coro, e godono delle distribuzioni quotidiane . . . . come se celebrassero la Messa in qualunque altra Cappella della Chiesa Cattedrale*; quod quidem Capitulum sinere non posset, nisi Ecclesia S. Joannis veluti pars Cathedralis Templi habenda foret; siquidem Canonici tempore, quo in Choro laudes Deo persolvuntur, Missam, etiam de licentia superioris celebrantes, distributiones lucrari nequeunt, nisi in eadem Ecclesia celebrent, *Sac. Congregatio in Comen. Celebrationis Missarum* 23. *Novembris* 1771., *in Spoletana Servitii Chori* 28. *Februarii* 1795., *et in S. Miniatis Visitationis Sacrorum Liminum* 8. *Februarii* 1817.

Rursus Ecclesiam S. Joannis partem esse Cathedralis Templi ex ipsa forma, ac structura facile deprehenditur: sita enim est in atrio majoris Ecclesiæ, nec aliunde, quam per ipsum, ad eam patet aditus; unicum habet Altare S. Joanni Baptistæ dicatum; angustis limitibus circumscribitur, ac in media navi satis amplus extollitur Fons Baptismalis; antiqua, et interior in ea conspicitur janua, nunc muro obstructa, qua in Cathedrale Templum dabatur accessus;

ca-

caret Sacrario, et Campanis, quæ ad convocandum populum adeo necessariæ sunt, ut pro Ecclesiis parochialibus saltem duæ retineri debeant, *Concil. Mediolan. 4. de sacris locis, eorumque cultu §. de campan. num.* 25.; fere semper est clausa, atque in illa tempore tantum paschali asservatur SSma Eucharistia: Vicarius autem perpetuus in Ecclesia Cathedrali Missam pro populo diebus festis applicat; Eucharistiam toto fere anno administrat, non excepto Viatico, quod defert ad infirmos; inter Missas solemnes, quæ a Canonicis celebrantur, Matrimonia contrahenda denunciat; jussitque *anno* 1776. suo Decreto Episcopus Ferretti, ut *Evangelium explanet lingua vernacula in Ecclesia Cathedrali, et ad Altare SSmi Sacramenti, ubi Parochianos suos sacra Synaxi reficere solet.*

Sacramentum vero Pœnitentiæ in Cathedrali Ecclesia semper administrasse Vicarium perpetuum S. Joannis, integerrimi, ac omni fide dignissimi Testes fere octuagenarii affirmant; neque ambigitur, ibi extitisse exedram pro audiendis confessionibus, titulum habentem VICARIUS PERPETUUS, quem jubentibus Canonicis Obedientiariis *anno circiter* 1815. sese delevisse affirmat Faberlignarius Bernardinus Albini.

Observantiam constantem, ac longævam plurimi faciendam esse, nemo ignorat; Reatinum autem Episcopum vetare nullo modo potuisse, ne Vicarii perpetui S. Joannis Christifidelium confessiones audirent, nisi petita venia a Canonicis Obedientiariis, inde quoque eruere nititur Fallerinius, quia Parochi, et qui Parochis æquiparantur Vicarii perpetui, juxta sacros Canones possunt suorum Parochianorum audire confessiones etiam in alieno territorio, cum hic actus sit jurisdictionis voluntariæ, quæ exercetur sine strepitu, et figura judicii, ut tradunt *Barbosa ad Concil. Trid. Sess.* 23. *cap.* 15. *num.* 20. *de Reformat.*, *Benedictus XIV. in Instit. Eccles. Instit.* 86. *num.* 7., *et Sac. Congregatio in Posnanien.* 3. *Decembris* 1707., *quæ extat apud Monac. tom.* 4. *pag.* 21. *num.* 172.

Quo vero ad extraneorum audiendas confessiones in propria Parochiali Ecclesia, viget hodie favore Parochorum consuetudo, quæ fere universalis est in Orbe Christia-

stiano, quæque idcirco jam induit naturam juris communis, *Piton. Discep. Eccles. tom.* 1. *discept* 20. *num* 14., *et* 15., *Benedictus XIV. loc. cit. num.* 14., *et Sac. Congreg. in Burgi S. Sepulchri anni* 1698. *relat. a Piton. loc. cit. num.* 28.

Perpendendum denique proponit Fallerinius, observantiæ originem, ac fundamentum in themate rem ipsam, et Populi commodum præbuissæ. Cum enim Vicarius perpetuus S. Joannis omnia fere Parochialia munera in Cathedrali Ecclesia obire tum consueverit, tum Episcoporum jussionibus teneatur, et præcipue cum ibi Parochianos Sacra Synaxi reficiat; res ipsa postulabat, ut eidem assignaretur exedra in Catherali ad Confessiones audiendas, atque ita commoditati consuleretur non tam ipsius Vicarii perpetui, quam populi, ne scilicet Parochiani post Sacramentalem Confessionem ad aliam transire cogerentur Ecclesiam, ut eis a suo Parocho SS. Eucharistiæ Sacramentum administraretur. Factum est inde, ut Ecclesia S. Joannis toto ferme anno clausa maneret, et manеat: quod apertissimi est argumenti, Vicarium perpetuum, jure suo, et absque venia a Canonicis Obedientiariis impetrata, Confessiones in Ecclesia Cathedrali audire posse.

Liberam quoque facultatem erigendi Altare, dum parvuli, nobilium præsertim familiarum, salutaribus tinguntur aquis, sibi competere autumat Fallerinius. Hujusmodi enim pompam Sacri Canones non reprobant, *Sac. Rituum Congreg. in Santrianen. Præeminentiarum* 13. *Maji* 1719. *ad VII. Dub.*, et in Reatina Dioecesi immemorabilis tuetur consuetudo. Refertur autem actus iste ad Baptismum; ac propterea sicuti Baptismi collatio, ita et Altaris erectio Parochis tribuenda est, quoniam actus consecutivi a causis principalibus informantur, *Bart. in L.* 1. *ff. de recept. arbitr.*, *Surdus tom.* 1. *cons.* 105. *num.* 30., *et Piton. discept. Eccles.* 84. *num.* 35. Cum vero Episcopus saltem indirecte liberam facultatem impedierit erigendi Altare, dum erigi vetuit, nisi petita a Canonicis venia, jus Parochi læsisse videtur, ideoque ipsius decretum esse infirmandum.

Similiter postremam decreti partem, qua Episcopo re-

ser-

servatur facultas virum deputandi Ecclesiasticum pro collatione Baptismatis in casu dissensus Vicarii, veluti juribus parochialibus adversam traducit Fallerinius. Etenim ad Vicarium perpetuum spectare jus privativum conferendi Baptismum in Ecclesia S. Joannis, nedum eruitur ex juris sanctione, *Concil. Trid. sess.* 24. *cap.* 13. *de reformat.*, *Barbos. de Paroch. part.* 2 *cap.* 18. *n.* 11., *S. Congreg. in Cæsenaten. Fontis Baptismalis* 15. *Junii* 1780., *et in Nullius Sublacen. Jurium Parochialium* 29. *Januarii* 1825. §. *Rursus*, atque ex administratione ejusdem Sacramenti per longissimum ævum a Vicariis perpetuis expleta; sed etiam ex venia, quam Canonici, Sacramentum regenerationis conferre cupientes, a Vicariis petierunt. Et sane tres annosi viri, qui Vicariis perpetuis in animarum cura gerenda suppetias tulerunt, testantur, *che niuno dei Canonici, e Dignità del Capitolo, o altri, individui della Chiesa Cattedrale ha amministrato il Sacramento del Battesimo, senza riportarne il permesso del Vicario perpetuo*: imo id ipsi fateri videntur Canonici, dum de consensu a Fallerinio denegato conqueruntur, et confirmat Episcopi decretum, qui sibi, suisque successoribus reservans facultatem alium delegandi Sacerdotem in casu dissensus Vicarii, necessitatem hujusmodi consensus, ut Canonici Baptismatis lavacro licite abluere valeant pueros, agnovit. Ex venia autem, quam a Vicariis postulare consueverunt Canonici, jus privativum Baptismatis Sacramentum conferendi apud Vicarios residere elicit Fallerinius, ad tradita per *Rotam cor. Molin. decis.* 752. *n.* 7., *et cor. Falconer, tit. de offic. Ordin. decis.* 20. *num.* 6., *et per Sac. Congreg. in Fulginaten. Fontis Baptismalis* 20 *Novembris* 1824. §. *Item*. Cumque jura Parochialia pervertere, aut jus alteri quæsitum tollere non liceat, *Sac. Congreg. in Pisauren.* 18. *Maji* 1765., *Reg. Cancel.* 18. *de non toll. jus quæsit.*, nec Episcopo fas sit sine gravi causa auferre a Parochis collationem Baptismi, eamque alteri delegare, *Sac. Congr. Epis. et Regul. in Neapolitana* 17. *Septembris* 1604., *Ferrar. Bibl. ver. Paroch. art.* 3. *n.* 16., videant EE. Patres, utrum probandum, vel potius infirmandum sit memoratum Episcopi Decretum.

At

At vero Canonicorum Defensor, Ecclesiam S. Joannis a Cathedrali Templo omnino separatam, ac distinctam esse, Parochialitatem vero uni Ecclesiæ S. Joannis adhærere contendit. In dubium enim vocari non potest, Parœciam, antequam a Cardinali Columna unionis decretum ederetur, resedisse in Ecclesia S. Joannis, hancque fuisse a Cathedrali plane distinctam. At per unionem ejusdem Parœciæ ad Ecclesiam Cathedralem bona quidem translata fuerunt in Capitulum Reatinum, eique impositum onus Vicario animarum curæ præficiendo congruam assignandi; sed Ecclesia S. Joannis nullam passa est innovationem: unionis enim subjectivæ, et accessoriæ proprium esse ut Ecclesiæ unitæ status non immutetur, atque eidem more solito inserviatur, docent *Reiffenst. lib.* 3. *Decret. tit.* 12. *num.* 50., *Rota decis.* 135. *num.* 15. *part.* 1. *divers.* In themate vero unionem fuisse accessoriam, et subjectivam, patet ex decreto unionis, atque ex constanti observantia. Profecto Cardinalis Grimani unionem confirmando jussit, ut *unitæ Ecclesiæ ob unionem hujusmodi debitis non fraudentur obsequiis, et in S. Joannis animarum cura nullatenus negligatur*; Episcopus autem Reatinus *anno* 1573. in sacra Visitatione jussit, *quod Ecclesiæ S. Joannis deputetur per Capitulum Vicarius perpetuus, qui debeat ibi retinere curam animarum.* Pervolutis quoque cæteris sacrarum Visitationum Actis, Libris parochialibus, aliisque monumentis, Templum Cathedrale veluti ab Ecclesia S. Joannis distinctum commemoratur; illud nunquam *parrochiale* nuncupatur, hæc vero *parochialis* denominatione insignitur: Vicarii perpetui se ipsos non Cathedralis, sed Ecclesiæ S. Joannis Vicarios inscribunt; numquam alibi, quam in Ecclesia S. Joannis possessionem Vicariæ ineunt; in ea Baptismatis lavacro infantes regenerant, Sacrum feria quinta in Cœna Domini solemniter faciunt, et Parochianos paschali Communione reficiunt. Præterea in eadem Ecclesia asservatur Oleum Sanctum, contrahuntur matrimonia, humi mandantur cadavera, et funebria officia peraguntur. Ex his colligit Canonicorum Defensor, Ecclesiam tantummodo S. Joannis Parochialem esse, *Rota coram Ansaldo de-*

cis. 266. *num* 4., *et in Ravennaten. Jurium Parochialium* 4. *Martii* 1746. §. 7. *cor. Canilliac*, eamque a Cathedrali omnino distinctam, ac propterea Vicariis S. Joannis haud licere in Ecclesia Cathedrali parochialia munia obire, et Sacramentales Confessiones excipere, venia a Canonicis Obedientiariis non petita, *Panimol. dec.* 5., *Rota dec.* 254. *n.* 8. *part.* 10. *Rec.*

Imo subdit, etiamsi Ecclesia S. Joannis habenda foret uti Sacellum, et pars Cathedralis Templi; attamen Vicario perpetuo fas non esset, parochiales functiones sine Canonicorum licentia in Cathedrali explere; sed in Sacello dumtaxat S. Joannis eas peragere posset. Insuetum quidem non est, ut in eadem Ecclesia plura erigantur Beneficia, unum simplex, alterum curatum, *Lotter. de re benefic. lib.* 1. *quæst.* 34. *numer.* 71., *Rota coram Bichio decis.* 433. *num.* 20.; verum si Beneficium curatum non Ecclesiæ, sed peculiari Sacello inhæreat, in hoc solummodo parochiales functiones obire valet Parochus, *Rot. in cit. Ravennaten.*, *et coram Celso dec.* 154. §. 6.

Argumentis a Fallerinio allatis respondent Canonici, constare ex Actis sacrarum Visitationum *annorum* 1637., *et* 1765., extitisse in Ecclesia S. Joannis in Fontibus exedram pro excipiendis Sacramentalibus confessionibus; ante *annum* 1769. nullam in Cathedrali adfuisse pœnitentialem sedem pro Vicario perpetuo, et delectionem tituli *Vicarius perpetuus* antiquiorem fuisse *anno* 1815., Vicarios autem S. Joannis numquam Sacramentum Pœnitentiæ in Cathedrali administrasse, quin veniam peterent a Canonicis; cœteros tandem actus precario, non refragante, vel etiam consentiente Capitulo, in Cathedrali Ecclesia gestos esse contendunt, tum quia centum fere abhinc annis Beneficiati Ecclesiæ Cathedralis Vicarii munere functi sunt, tum quia hoc pacto Canonici, quorum erat cultui Parochialis Ecclesiæ S. Joannis prospicere, gravioribus impensis exonerabantur. Quamobrem concludunt, Vicarium perpetuum S. Joannis nullo pollere jure Sacramentum Pœnitentiæ administrandi in Ecclesia Cathedrali, nisi veniam efflagitet a Canonicis Obedientiariis, quemadmodum cæteri Confessarii adire coguntur Rectores Ecclesiarum, in quibus Sacramentum il-

illud administrare cupiunt, Benedictus XIV. *Instit. eccles.* 86. *n.* 14., *Clericat. de poenit. decis.* 37. §. 12., *Rota in cit. Ravennaten.* §. 6.

Alteram quoque Decreti partem tueri nititur Canonicorum Defensor. Fontem enim Baptismalem in Ecclesia S. Joannis existentem, et ad quem pueri omnes tum Civitatis, tum suburbiorum baptizatum deferuntur, ad Cathedralem pertinere autumat; siquidem quemadmodum ex veteri Ecclesiæ disciplina unicus in tota Diœcesi aderat Fons, isque apud Ecclesiam Cathedralem, *Francez de Eccl. Cathed. cap.* 19. *n.* 22., *Scarfant. Lucubr. canon. addit.* 39. *n.* 36., *Sac. Congr. in Fulginaten. Fontis Baptismalis* 20. *Novembris* 1824. §. *Privativum*, ita etiam nunc servatur in Cathedrali Reatina.

Neque hujusmodi honorificum, et antiquum privilegium unquam Reatinum Capitulum abjudicavit; nam ex Cathedrali Codice ad *annum* 1522. apparet, unionem Parochialis Ecclesiæ S. Joannis in Fontibus Cathedrali factam fuisse *animo*, *et intentione*, *quod primus Sacrista baptizandi officium exerceret*: idque confirmatur cum ex Decreto *diei* 11. *Julii* 1573., quo Capitulum statuit *nominare unum Vicarium perpetuum ad curam animarum S. Joannis in Fontibus Mensæ Capitulari unitam*, *et ad custodiam Baptismi*, tum ex eo, quod *anno* 1767. referente Episcopo de Vita *observantia agnoscitur servata scilicet Ecclesiæ matri*, *seu Cathedrali ejus Sacramenti* (Baptismi) *administrandi prærogativa*. Plurima item non desunt exempla Baptismatum, quæ Canonici sine ulla Vicariorum venia contulerunt; baptizatorum Libri non a Vicario perpetuo, sed a Canonico Tabularii custode asservantur, cui singulis quinquenniis ab eodem Vicario traduntur. Canonici non vero Vicarius, in Sabbatho majoris Hebdomadæ, et in vigilia Penthecostes benedictionem solemnem in fontem effundunt; quam benedictionem signum esse jurisdictionis in eumdem fontem, qua præditum est Reatinum Capitulum, tradit *Rota in cit. Ravennaten.* §. 8. Igitur si Vicarii perpetui baptizandi munere aliquando functi sunt, id ex Capituli mandato egisse dicendum est.

Ex hac Reatini Capituli jurisdictione in Fontem Captismalem elici posse, censet Canonicorum Defensor, justitiam, et æquitatem Episcopalis Decreti, quo cautum fuit, ne a Vicario Altare erigeretur sine Canonicorum venia. Accedit, quod Altaris erectionem, dum nobilium familiarum pueri Baptimate abluendi sunt, etiamsi sacri Canones non reprobent; Parochis tamen Altare non licet erigere, nisi *permittente Episcopo*, ut respondit S. R. C. *in cit. Santrianen. Præeminentiarum* 13. *Maji* 1719., ideoque Vicarius Fallerini injuria conqueritur de Episcopo, qui statuit, ne Altare erigeretur irrequisitis Canonicis, præsertim quia sumptus omnes pro ejusdem Altaris erectione ære suo suppeditat Capitulum, cujus proinde conditio ex libera Vicariorum facultate longe deterior, et onerosior evaderet.

Justitiæ pariter consentaneam arbitratur reservationem deputandi virum ecclesiasticum, qui Baptismum administret, si Vicarius Canonicis baptizare cupientibus consensum deneget. Si enim ad Capitulum Cathedrale spectat Fons Baptismalis S. Joannis, et Vicarius de mandato Capituli pueros Baptismatis aqua tingit; frustra consensum præstare detrectat Canonicis, qui mandatum revocare, aliumque Sacerdotem pro collatione Baptismatis deligere possent, *L. Si vero §. Si mandavero ff. mandati*, *Card. de Luca de donat.disc.36.num.13.* Præterea Episcopus jure suo usus est, dum facultatem sibi, suisque Successoribus reservavit virum ecclesiasticum in casu dissensus delegandi; quoniam Episcopi, sicuti per se valent Baptismum conferre, ita etiam alium delegare non vetantur, *Rit. Roman. tit. de Sacram Bapt.*, *Card. Petra ad Constit. Apost. tom. 4. pag.* 159. *num.* 23.

Reliqua fuse haurient Emi Patres ex Allegatione a Defensore Canonicorum distribuenda, ut decernere possint

I. *An, et quomodo servandum sit Decretum Episcopi quoad Confessiones audiendas in casu etc.*

II. *An idem Decretum sit servandum quoad petendam veniam pro erigendo Altari in collatione Baptismatis in casu etc.*

III.

III. *An sustineatur reservata in Decreto facultas Episcopo Sacerdotem delegandi pro administratione Baptismi in casu etc.*

ANCONITANA CONGRUÆ. Apoplexia correptus Emydius Pauri Plebanus Castri *Ferretti* Anconitanæ Diœcesis, in Hemiplexiam incidit, dimidiæ nempe corporis partis viribus, et motu ita est destitutus, atque internis, externisque sensationibus hebetatus, ut loquelam quoque pene amiserit. Sacerdos Aloysius Pauri, Plebani Frater, ut ægrotantis, ac Parœciæ necessitatibus consulatur, Sacram hanc Congregationem adiit, Parochialis congruæ tenuitatem exponens, quæ ne Fratri quidem ægro ad vitam sustinendam necessaria suppeditat, simulque necessitatem, ut Sacerdos aliquis interea curam gerat animarum, pro quo tamen Parochialibus reditibus nihil detrahi posse asserit, cum ne infirmo quidem Parocho satis sint, cumque pluribus graventur oneribus, ac præsertim annuo deposito *sc.* 10. in extinctionem census *sc.* 370 75. $\frac{1}{2}$ (cujus suspensionem ad triennium obtinuit Parochus Pauri Summi Pontificis Rescripto *diei* 13. *Novembris* 1824.) atque pensione *scut.* 30., quæ omnino cum tenui Parœciæ censu est incompatibilis. Implorat igitur ab eadem Sac. Congregatione, ut legitima congrua præfiniatur, quæ cum in decimis sit constituta, facile augeri posse videtur, si aliquantulum et ipsæ decimæ augeantur. *Sess.* 24. *cap.* 13 *de Reform.*

Episcopum requisivi pro Informatione, et Voto, atque auditis præsertim Patribus familias referret de mediis supplendi, et a quo annua pensio fuerit imposita. Ipse autem hæc retulit. „ Quæ ab Aloysio Paurio in „ suis precibus exposita sunt, constare omnia, firmissi„ moque fundamento inniti confirmo. Vere enim „ Parochus Castri Ferrectorum pergravi, atque immedi„ cabili detinetur infirmitate, ut ex jurata, quam ad„ jungo, Medici fide perspicue patet; atque ita sese „ parochialibus cunctis muneribus obeundis inhabilem red-

„ reddidit, ut ne Sacrum quidem peragere pro mor-
„ bi violentia valeat. Maxima igitur necessitas ur-
„ get, ut subsidio hujusce infelicissimi Parochi con-
„ sulatur, præsertim cum nec ab Missarum, quas cele-
„ brare nequit, proventibus sibi quidquam comparare
„ possit, ac præterea sacro Patrimonio careat, atque
„ etiam congrua, quam suæ Parœciæ miserrimus cen-
„ sus, tenuissimique reditus, demptis sumptibus,
„ suppeditare minime possunt. „

Parœciæ reditus, cunctis persolutis oneribus, olim annua *scuta* 151. circiter attigisse, in præsens autem ob vilescentis annonæ pretium, ac aliquorum Parochianorum impotentiam ad decimas persolvendas, necnon extante suspensione depositi decem scutorum, annuam circiter 48. *scut.* summam conflare, ducto calculo per decennium ex statu activo, ac passivo illius Parœciæ compertum habetur „ Cum igitur hæc Parœcia (pro-
„ sequitur Episcopus) in tam deplorabili calamitate
„ versetur, voluntati ego EE. VV., vestrisque gravis-
„ simis obsequens mandatis, nobiles Patronos prædi-
„ ctæ Parochialis Ecclesiæ audire curavi, ut qua me-
„ liori possent ratione ejus egestati prospicerent. Sed
„ unanimi respondere consensu, sese quoque pro tem-
„ porum iniquitate ab antiquo decidisse splendore,
„ suas magna ex parte amisisse fortunas, ideoque vel
„ minimum Ecclesiæ illi ferre subsidium omnino im-
„ potes esse „.

„ Eminentiæ VV. RR. mandarunt quoque, ut omnes evo-
„ carentur Patresfamilias audiendorum causa, an sal-
„ tem ex parte infirmi Parochi necessitatibus supplere
„ possent, ac vellent opitulari. Non eos esse evocan-
„ dos fuit visum, qui Castrum Ferrectorum proprie
„ incolunt, ac intus degunt. De Proletariorum enim
„ tantum classe agebatur, qui omni penitus sunt de-
„ stituti fortuna, quibusque antiquitus fuit imposita
„ decuma, quæ valde quidem eorum vires excedit.
„ Appellati itaque solummodo Patresfamilias fuere,
„ qui agricolarum classem efficiunt, quique satis
„ æquam, moderatamque persolvunt decumam. In-
„ felicissimi Parochi conditionem pro sua erga eum
„ benevolentia quam maxime miserti sunt; urgentem
„ necessitatem alicujus ei ferendi subsidii perspexe-

„ runt,

„ runt, sed ad graviorem solvendam decumam seie
„ non posse adstringi dixere „ .

Eleemosynas Fratribus Ordinum Mendicantium, atque Anconitano Brephotrophio Patresfamilias Castri *Ferretti* se quotannis elargiri dicunt, haut nihil valeant augmenti in Parochi congruam tribuere „ Interea (subdit Episcopus) siquid subsidii in præsens tempus Parocho afferri velit, nonnulla ratio, ni fallor, esset, „ si ab onere Pensionis Sacerdoti Josepho Sarti persolvendæ sublevari ipse posset, quæ pensio ab Dataria „ fuit imposita, quamque Pensionarius minus rite „ consecutus esse videtur, eo quod Summo Pontifici „ exposuit, Castri Ferrectorum Parœciam centum viginti ducata Cameræ reddere, quod ab rei veritate „ quam longissime abhorret. Hanc, si fieri id posset, „ aptiorem viam, validioremque rationem, saltem in „ præsentiarum judicarem, fore ut infirmus Parochus „ tenuissimum aliquod haberet in tanta sua necessitate subsidium, Patrimonio, ut supra demonstravi, „ destitutus, et congrua. Sed alia efficaciora, potioraque remedia rei gravitas expostulat, eaque a Vobis pro sapientia Vestra repertum iri confido, ac „ vehementer imploro „ .

Compertum est in jure, Parochis congruam deberi, *cap.*12., *et cap.*30. *de Præbend.*, quæ juxta Concilium Tridentinum *Sess.*24. *cap.*13. *de Reformat.* ad annua scuta centum pertingere deberet, per notissimam autem S. Pii V. Constitutionem *Ad exequendum*, neque major centum, neque minor quinquaginta scutis est assignanda: imo ex praxi hujus Sac. Congregationis curandum est, ut *centum* sint pro Rectore, quod statutum fuit in *Civitatis Castellanæ* 24. *Novembris* 1821. *ad II. Dub.*, *in Tudertina* 27. *Aprilis* 1822. §. *Ut*. Insuper infirmis Parochis, qui per se curam animarum exercere non valeant, Coadjutores dandos esse, qui ipsorum vices gerant, eruitur ex jure in *tit. de Cleric. ægrot. per tot.*, et tradit *Fagnan. in Cap. Cæterum de rescriptis n.* 75.; atque ipsis competens portio assignari debet ex fructibus ad Parœciam quomodocumque pertinentibus, quibus si careat Ecclesia, ad portionem subministrandam Parochiani compelli poterunt ab Epi-

sco-

scopo, *arg. cap.* 4. *sess.* 21. *de reform. Concil. Trid.*, et docet *Maschat Inst. Canon. lib.* 3. *tit.*6 *n.* 4.

Apprime gravem adesse causam augendi congruam Parocho Castri *Ferretti*, et Episcopus significat, et Parochi immedicabilis morbus, et necessitas competentis portionis alicui Vicario, qui curam gerat animarum impendendæ, et ipsa redituum tenuitas suadent. Congrua enim tanta esse debet, quanta *pro Rectoris, aut Parœciæ necessitate decenter sufficiat* juxta *Concil. Trident. sess.* 24. *cap.* 13. *de Reform.* Ejusmodi autem in themate Parœciæ necessitas esse videtur, ut nullimode dilationem pati valeat. Siquidem carent Pastore Parochiani, caret sufficienti congrua Pastor, caret Parœcia mediis, quibus et Pastori, et Parochianis provideri possit. Hac extante necessitate, ac aliis mediis deficientibus, quibus Parœciæ congrua augeatur, Concilium Tridentinum *loc. cit.* statuit, *Parochianos per simbolam, aut collectas* obstringendos esse, *ut tantum redigatur, quod pro Rectoris, aut Parœciæ necessitate decenter sufficiat*, et monet Sacra Congregatio in *citat. Tudertina* §. *His*. Verum Parochianos jam quotannis ad quamdam decimam persolvendam obstrictos esse, enarrat Episcopus, ipsosque in duas dividit classes, quarum alteram pauperrimis constare personis affirmat, alteram vero ab agricolis componi, *qui satis æquam, moderatamque decimam persolvunt*. Hinc hos compelli posse ad aliquod decimæ augmentum juxta Tridentini sanctionem, et nihili eorum excusationes esse faciendas videtur. Etenim eleemosynas Fratribus Mendicantibus liberalitate, et pietate ducti largiuntur, ad congruæ autem augmentum de jure tenentur,

Animadvertit quoque Episcopus, Parœciæ necessitatibus aliquod subsidium in præsens afferri posse, si a pensionis 30. *scut.* solutione in posterum Parochus absolvatur. Locum enim habet pensionis reductio, vel extinctio, quum successu temporis, diminutis fructibus Beneficii Parochus careat congrua, si pensionis onere adhuc prematur, *Rot. part.*17. *recent. decis.*120. *n.*26., *Garz. de Benef. part.* 1. *cap.* 5. *num.* 399. *et seqq.* Quamobrem *firmata insufficientia redituum* (ita disserit Rota *part.*18. *recent. tom.* 1. *decis.* 389. *num.*14.15. 16., *et* 17.

et 17.), *et attento, quod propriis stipendiis militare nemo compellitur, debitam sibi congruam petere debet* (Parochus) *antequam solvantur pensiones impositæ super fructibus Ecclesiæ, aut aliæ reservationes deducantur.... Congrua enim, quæ Rectori debetur, non inter fructus, sed inter impensas necessarias computari debet.... et Rectores pro consequendo credito congruæ anteponendi sunt, uti potiores pensionariis, qui uti creditores fructuum, ex illis solum satisfieri debent.*

Perpendant tamen EE.PP. Pensionem Sacerdoti Sarti, Parœciam Castri *Ferretti* dimittenti, a Dataria, ideoque per Apostolicas Litteras fuisse concessam, neque controversiam huic Sac. Congregationi ablegatam fuisse cum clausula *de aperitionis oris arbitrio*, ideoque prædictum Sacerdotem neque auditum, neque vocatum fuisse: et ea, qua præstant sapientia, dirimere dignentur

Dubium

An, et quomodo Congrua augeri debeat in casu etc.

LANCIANEN. UNIONIS. Quatuor Parœciæ receptitiæ, olim innumeratæ, nunc autem numeratæ, in Civitate Anxani citerioris Aprutii extant ea in regione, quæ *Lanciano vecchio* nuncupatur; prima S. Blasii 370., secunda S. Martini 618., tertia S. Jo. Baptistæ 1230., quarta S. Laurentii 381., ideoque in totum animas 2599. dinumerant. Primam Parochus ab alio Presbytero adjutus administrat; quod et de secunda obtinet; tertia vero, et quarta a respectivis tantum Parochis reguntur: quoniam adeo gravis est eam Civitatis regionem inhabitantium inopia, ut impares omnino sint ad sacrum sibi Patrimonium constituendum. Divini cultus decentiam deesse, populum necessaria instructione carêre, ac religionis actus negligi, cum animadverterit Lancianensis Archiepiscopus, hanc Sac. Congregationem adivit, et quatuor Ecclesiarum unionem in unicam receptitiam numeratam Ecclesiam, ac Parœciæ translationem ad suppressam nunc, et vacuam Ecclesiam S. Augustini in medio dictæ regionis *Lanciano Vecchio* sitam poposcit.

Sess. 21. *Cap.* 5. *de Reform.*

Requisivi eumdem Archiepiscopum, ut auditis præsertim Parochis, referret *de annuo reditu, et oneribus cujuslibet Parochiæ, comprehensis incertis Stolæ; an unio facienda sit nunc pro tunc cum vacaverint Parœciæ: quam congruam interea percipiant Parochi, et quomodo statim erigi poterunt sex tituli pro Sacra Ordinatione, et utrum sex Sacerdotes cum Parocho sufficiant pro chorali Officiatura, et cura simul animarum a Parocho exercenda, nec non quomodo provisum erit in posterum cultui Ecclesiarum Parochialium uniendarum*; ipse vero ita rem omnem, ac mentis sui sensum aperuit,

„ Auditi sunt omnes interesse habentes, et præsertim
„ Parochi, e quibus calculo facto distincte accepi,
„ annuos reditus Ecclesiæ, quæ vocatur S. Blasii esse
„ 205. Ducatorum; alterius, quæ dicitur S. Martini, 147.,
„ tertiæ nuncupatæ S. Joannis Baptistæ, quæ nunc va-
„ cat, 315., ultimæ vero, quæ S. Laurentio dicata est,
„ 210. Ducatorum. Hi porro reditus sunt in hisce Paræ-
„ ciis pro eo tempore, quo innumeratæ erant. Nunc au-
„ tem quum pro æquali Civitatis commodo factæ sint
„ receptitiæ numeratæ, atque ex reditibus omnium una
„ massa efformata sit, hinc tum Parochi congruam,
„ tum cæteri Sacerdotes participationem ex tali com-
„ muni massa recipiunt. Onera insuper primæ perve-
„ niunt ad *Ducata* 65. 70.; secundæ ad *Ducata* 47. 36.;
„ tertiæ ad *Ducata* 82. 51.; quartæ tandem ad summam
„ *Ducator.* 67. 60. ascendunt. Stolæ autem incerta sunt
„ in prima Ducatorum decem, in secunda trium,
„ in tertia octo, quarta denique dare potest tria duca-
„ ta circa.

„ Si bonum Ecclesiæ hujus velimus, unio facienda est
„ nunc pro tunc. Bonum enim animarum, quod si-
„ ne Parochorum injuria consequimur, nunc citius
„ incipere, quam in eorum morte, futuro utilius est.
„ Quoad vivent actuales Parochi, aut aliam promo-
„ tionem obtinebunt, percipiant interea, impleta
„ nunc unionis petitione, majorem actuali congruam;
„ centum nempe Ducatorum, juxta Concordatum
„ nuper editum, nullumque præjudicium ex tali
„ unione ipsis irrogabitur; nisi attentius Ecclesiæ ser-
„ vitium, promptioremque animarum curam, quam

in

„ in hac unione concipimus, præjudicium vocare
„ velimus.

„ Sex pro sacra Ordinatione tituli, non statim, si nunc
„ unio fiat; sed vel post Parochorum mortem, vel
„ in eorum ad majus beneficium promotione erigi po-
„ terunt. Tunc scilicet, quum unus tantum Paro-
„ chus remanserit, congrua, quæ nunc tribus aliis
„ actu viventibus datur, pro sex titulis satis certo erit
„ in auxilium Ecclesiæ, Sacerdotum nimium indi-
„ gentis. Quamvis autem præsupposita unione nunc
„ temporis permissa, sex prædicti tituli statim erigi
„ nequeant, possunt nihilominus nunc statim duo ti-
„ tuli præter quatuor Parochos in ea institui, ex rediti-
„ bus scilicet omnium receptitiarum hic existentium,
„ quarum una massa pro totius Ecclesiæ hujus ordine
„ facta jam est. Hi quippe duo tituli, aliis duobus
„ Sacerdotibus jam viventibus conjuncti, numerum
„ octo Sacerdotum inclusis Parochis efficient.

„ Non sex Sacerdotes, sed octo una cum Parocho, vel
„ Parochis in hujusmodi numero comprehensis suffi-
„ ciunt pro chorali officiatura, et cura simul anima-
„ rum ab ipso Parocho exercenda, quemadmodum
„ nunc etiam aliæ Parœciæ hac in Civitate receptitiæ
„ id commode exequuntur. Talium Ecclesiarum
„ uniendarum cultui in posterum provideb itur, ea-
„ rum aliquas piis Confraternitatibus adsignando, alias
„ vero Archiepiscopi vigilantiæ commendando, quo
„ decenter quantum fieri poterit, serventur.

„ Ut denique sensum meum hac de re aperiam, hu-
„ militer perpendendum propono, quatuor has Parœ-
„ cias esse beneficium simplex. Præter namque festos
„ dies sunt eædem omnino clausæ, adeout rurales po-
„ tius, ac derelictæ appareant, quam urbanæ. Nec Po-
„ pulus ad eas concurrit, nec Parochi eis adsistunt;
„ excusationem adsistentiæ in promptu adducentes,
„ neminem scilicet in talibus Ecclesiis feriali tempore
„ advenire, neminemque Sacramenta petere. Ast e
„ contrario si unio earum fiet in centrali, quæ omni-
„ bus quatuor vicinissima est, S. Augustini Ecclesia;
„ et si octo Sacerdotes inclusis Parochis in ea chora-
„ lem officiaturam exerceant quotidie, sicuti in cæ-
„ teris hujus Urbis Parœciis institutio antiquissima est,

„ tunc procul dubio non solum piorum fidelium con-
„ cursus ad eam haberetur ferialibus quoque diebus,
„ sed etiam per Sacerdotum, et Parochorum quoti-
„ dianam assistentiam, choralem officiaturam, ac
„ promptiorem Sacramentorum administrationem,
„ firmior eo in districtu pietas Christiana operari
„ posset „.

Cum onerum mentionem generatim fecerit Archiepiscopus, et aliquid adhuc quoad servitium chorale desideraretur, ipsum iterum rogavi, ut *transmissa notula onerum referret, an adsint etiam onera Missarum, et quomodo eorum implemento erit provisum; quibus regulis in aliis Ecclesiis receptitiis exerceatur choralis officiatura, et utrum chorale servitium instituendum detrimentum sit passurum ob Parochorum absentiam pro exercitio curæ, nec non quomodo provisum erit applicationi Missæ tam pro Populo, quam pro Benefactoribus*. Quibus satisfaciens Archiepiscopus, ita rescripsit.

„ Adsunt onera Missarum, quæ pro Ecclesia S. Lau-
„ rentii sunt Missæ in cantu pro quolibet anno 12.,
„ Missæ privatæ 198., Missæ pro populo 90. Pro Ec-
„ clesia S. Blasii Missæ in cantu 11., Missæ privatæ
„ 201., Missæ pro populo 90. Pro Ecclesia S. Jo: Ba-
„ ptistæ Missæ in cantu 34., Missæ privatæ 234.,
„ Missæ pro populo 90. Pro Ecclesia S. Martini Mis-
„ sæ in cantu 34., Missæ privatæ 301., Missæ pro
„ populo 90. Quibus omnibus satisfiet ab ipsis qua-
„ tuor Parochis quoad vivent, aut quoad parochia-
„ le beneficium retinebunt. Habebunt enim ipsi con-
„ gruam centum Ducatorum juxta ultimum con-
„ cordatum, quæ cum sit vel major, vel saltem æqua-
„ lis anteriori congruæ, poterunt eadem onera im-
„ plere, quæ nunc adimplent. Postquam autem sive
„ ob eorum mortem, sive ob aliam promotionem,
„ perventum fuerit paulatim ad trium, duorum, ac
„ demum ad integram unius reductionem, tunc ex
„ congrua, qua antea gaudebant, tantum desumetur,
„ quantum satis erit ad hæc onera implenda; cætera
„ vero quæ supersunt, pro titulis Sacræ Ordinationis
„ applicabuntur.

„ In aliis receptitiis choralis officiatura exercetur hisce re-

„ regulis. Participantes omnes tum matutino, tum
„ vespertino tempore juxta horarium ad Ecclesiam
„ conveniunt, ac punctaturæ si desint subjiciuntur,
„ exceptis Parocho, ejusque Æconomo, dummodo
„ tamen actu animarum curæ attendant, aut legiti-
„ mum aliud manifestent impedimentum. Qui duo
„ dumtaxat, una cum aliis vel ægrotantibus, vel le-
„ gitime quoque impeditis, a punctatura in hujus-
„ modi casibus eximuntur. Chorale servitium detri-
„ mentum certe erit passurum ob Parochorum pro
„ exercitio curæ absentiam, sicuti nunc etiam detri-
„ mentum patitur in aliis Parœciis receptitiis, quan-
„ do Parochus, et Æconomus ad Curæ servitium actu
„ vocantur, cæterique participantes legitimo impedi-
„ mento detinentur. At quemadmodum aliæ recepti-
„ tiæ Parœciæ, imo et Archiepiscopale hoc Capitulum
„ huic malo quoad fieri potest mederi videntur, cum
„ ob infirmitates, vel ob decrepitæ ætatis inhabilita-
„ tem, vel ob alia impedimenta non adsunt omnes
„ Beneficiarii; ita chorale servitium in hac, quæ re-
„ ducenda erit, Parœcia exercere poterunt cæteri, li-
„ cet pauciores Presbyteri participantes. Provisum erit
„ applicationi Missæ tam pro populo, quam pro Be-
„ nefactoribus, eodem prorsus modo, quo superius
„ fuit responsum, quando notula etiam onerum, prout
„ præcipiebatur, expressa fuit.

Exploratum est, non facile unionem Ecclesiarum esse concedendam, *quia jure optimo distinctæ fuerunt Diœceses, et Parœciæ, et unicuique gregi proprii attributi Pastores, et inferiorum Ecclesiarum Rectores, qui suarum quisque ovium curam habeant, ut ordo ecclesiasticus non confundatur*, veluti docet Tridentina Synodus *Sess.* 14. *cap.* 9. *De Reform.* Quamobrem hæc Sac. Congregatio raro admodum Ecclesiarum unionem fieri permisit: nunquam vero, ubi ea in illarum detrimentum vergeret, prout in *Leopolien. Unionis* 1. *Septembris* 1756., *in Florentina Unionis, et reductionis* 18. *Martii* 1820. §. *Cum.*

Locum tamen habere potest Ecclesiarum unio, quum adsit justa causa, præviaque de ejus veritate cognitio. *Clement. Si una* 2. *de rebus Eccles. non alienan.*

Con-

Concil. Trid. Sess. 7. *Cap.* 6. *de Reform.* Justam autem causam præbet Ecclesiæ utilitas, aut necessitas, *Cap. Exposuisti* 33. *de præbend.*; non deesse vero utilitas censetur, quotiescumque locorum opportunitas unionem exposcit, vel temporis qualitas. *Can. postquam temporis.* 48. *q.* 1., et quoties reditus necessarii sint ad Dei cultum sustinendum. *Concil. Trid. Sess.* 21. *cap.* 5., *Sess.* 23., *Cap.* 18., *et Sess.* 24 *cap.* 15. *de Reform.*, *S. Gregorius Magnus Lib.* 2. *Epist.* 50. *ad Joannem Episcop. Veliter. Tom.* 2. *col.* 614. *edit. Paris.* Generalis autem statui nequit regula, cuicumque casui applicabilis, cum omnia pendeant ex facti, ac singulorum casuum circumstantiis. *Card. de Luca ad Concil. Trid. discurs.* 8. *n.* 12., *Sac. Congr. in Novarien. Unionis* 26. *Novembris* 1763. §. *Synodus.*

Profecto nulla major Ecclesiæ utilitas excogitari potest, quam divini cultus augmentum, ac decus, et animarum salus. Ecclesiæ quarum unio petitur, nunc *præter festos dies sunt omnino clausæ, nec populus ad eas concurrit, nec Parochi adsistunt, excusationem adducentes, neminem feriali tempore advenire, neminemque Sacramenta petere.* Verum si Ecclesiæ uniantur, et Parœcia ad proximam, et regionem *Lanciano Vecchio* inhabitantibus percommodam S. Augustini Ecclesiam transferatur, si octo Sacerdotes quotidie choralem in ea exerceant officiaturam; tunc procul dubio Ecclesia quotidie aperta erit, et Populus ad Sacramentorum receptionem concurret, ideoque Ecclesiæ decori, divini cultus augmento, animarumque saluti providebitur. Quæ quidem pluries in causa fuerunt, cur Parœciarum unio ab hac Sacra Congregatione decerneretur, præsertim in *Reatina Unionis Ecclesiæ* 8. *Julii* 1719., *in Leopolien. Unionis* 13. *Septembris* 1738., *et in Gnesnen. Unionis* 15. *Septembris* 1764. §. *Hanc.*

Itaque dirimendum proponitur

Dubium

An, et quomodo concedenda sit Ecclesiarum unio in casu ee.

Die Sabbathi 9. Julii 1825. in Palatio Apostolico Vaticano erit Sacra Congregatio Concilii, in qua præter alia proponentur infrascripta Dubia, juxta morem ejusdem Sacræ Congregationis de jure resolvenda.

ARIMINEN. JURIS TUMULANDI, ET FUNERIS. *Sess.25.cap.13. de reform.*

Dubia

I. *An Pater legitime elegerit Filio sepulturam in casu etc.*

II. *An, et quomodo Fratres Minor.Observant. S.Bernardini teneantur ad percepta emolumenta restituenda in casu etc.*

Ad I. Negative.
Ad II. Affirmative in omnibus.

REATINA JURIUM PAROCHIALIUM. *Sess.23.cap.15. de reform.*

Dubia

I. *An, et quomodo servandum sit Decretum Episcopi quoad Confessiones audiendas in casu etc.*

II. *An idem Decretum sit servandum quoad petendam veniam pro erigendo Altari in collatione Baptismatis in casu etc.*

III. *An.*

III. *An sustineatur reservata in Decreto facultas Episcopo Sacerdotem delegandi pro administratione Baptismi in casu etc.*

Ad I. Negative in omnibus.
Ad II. Negative, et veniam erectionis Altaris sumptibus Vicarii faciendæ esse petendam ab Ordinario.
Ad III. Negative quoad formam Decreti, et Episcopus utatur jure suo ad formam Ritualis Romani, et amplius in omnibus.

Sess. 24. cap. 13. e reform.

ANCONITANA CONGRUÆ

Dubium
An, et quomodo Congrua augeri debeat in casu etc.

Ad D. Secretarium cum SSmo juxta mentem.

Sess. 21. cap. 5. e reform.

LANCIANEN. UNIONIS

Dubium
An, et quomodo concedenda sit Ecclesiarum unio in casu etc.

Dilata, et ad mentem.

Sess. 21. cap. 7. de reform.

PRÆNESTINA REPARATIONIS ECCLESIÆ. Eminentissimorum Patrum Sapientiæ hæc quæstio tertium subjicitur dirimenda. In Comitiis enim *diei* 18. *Septem-*

ptembris 1819. proposito dubio : *An , et cujus sumptibus consulendum sit reparationi Ecclesiæ in casu etc.* Responsum datum fuit : *Dilata , non retardata interim sumptibus Patrimonii Columnæ reparatione Ecclesiæ nunc necessaria* ; instauratoque certamine *die 27. Maji inseguentis anni* sub eadem Dubii formula, responsum prodiit : *Dilata , et firma remanente provisionali resolutione diei 18. Septembris* 1819., *exhibeatur status activus , et passivus omnium præbendarum , et beneficiorum in Ecclesia S. Andreæ erect., nec non conficiatur , et transmittatur peritia expensæ necessariæ pro omnibus reparationibus, et causa reproponatur citatis aliis interesse habentibus .*

Architectus , cui munus delatum conficiendæ peritiæ , retulit pro reparationibus *di prima urgenza* quantitatem *scut.* 276., pro reparationibus *di seconda urgenza* summam *scut.* 1000. fore insumendam; pro Ecclesiæ vero manutentione annuis opus esse *scutis* 120. Cum autem Patrimonium Columna *die 7. Januarii* 1820. inita transactione divisum fuisset inter Principem Asprenum Columna hæredem fideicommissarium , ac Principissas hæredes liberas , et filias cl. me. Comestabilis Philippi Columna , atque R. P. D. Auditor SSmi *die 23. Septembris* 1821 decrevisset , instaurationes esse explendas sumptibus *pro nunc communibus , scilicet tam patrimonii fideicommissarii prænobilis Familiæ , quam liberi , et dein cujus de jure* : hæredes Patrimonii liberi Columnæ summam *scutorum* 487. persolverunt , *dichiarando , che col presente pagamento non intendiamo recare alcun pregiudizio sulla causa in merito pendente nella Sac. Congregazione del Concilio .*

Manutentioni vero fabricæ Ecclesiæ Collegiatæ ut in futurum prospiceretur , Capitulum , et Princeps Asprenus Columna pacto sese devinxerunt uniendi Capitulo duas Capellanias de jurepatronatus Gentis Columnæ in eadem Collegiata erectas , earumque reditus , Missarum oneribus impletis , in prædictam fabricæ manutentionem conferendi. Preces hinc dederunt Summo Pontifici , ut transactionem Apostolica confirmaret auctoritate : sed Hæredibus patrimonii liberi ad se pertinere contendentibus Capellaniarum juspatronatus , nullo hactenus memoratæ preces dimissæ sunt rescri-

pto; eædemque Hæredes, distributa Allegatione typis edita, causam super restauratione Ecclesiæ iterum proponi curarunt.

Patrimonii liberi Defensor Capitulo Collegiatæ S.Andreæ, actoris personam gerenti, onus imminere contendit validis evincendi probationibus, Ecclesiam sumptu instaurandam esse Gentis Columnæ; argumenta vero ex consuetudine, ac jurepatronatus desumpta, ineptissima arbitratur. Quamquam enim consuetudo centenaria, et immemorabilis præsumptionem suppeditet transactionis, pacti, omnisque melioris, ac validioris tituli; attamen si pateat titulus, unde processerit consuetudo, ad præsumptiones haud confugiendum est, Rota cor. *Rezzonico decis.* 293. *n.* 13., *in Romana Salviani* 21. *Aprilis* 1755. §. 17. cor. *Vicecomite*, *et in Terracinen. Juris pascendi* 8. *Aprilis* 1785. §. 12. cor. *Soderino*; sed unice perpendendum, an titulus illo par sit, et idoneus ad obligationem inducendam.

Jam vero Principes Columnenses titulo oneroso administrationis gabellarum Transitus, et Contractus, quæ pro manutentione fabricæ a fundatione Ecclesiæ fuerant assignatæ, onus suscepisse restaurationis Ecclesiæ Collegiatæ, aperte constare autumat idem Defensor ex Palianensibus Statutis, ex Capitularibus Constitutionibus, ac præsertim ex Actis sacrarum Visitationum. Reque vera in Visitatione *anni* 1627. narratur, *habere fabricam annuos reditus scut.* 150. *circiter*, *consisten. in quodam affictu Gabellæ*; *qui ministrabantur per duos Sanctestas*, *et Depositarium*: *sed hodie introitus prædictus dicitur jam octo abhinc annis circiter reperiri in posse Exmi D. Magni Comestabilis Columna*, *qui de eo multas insignes expensas pro servitio dictæ Ecclesiæ fecit*; et in Visitatione *anni* 1637. traditur, quod introitus Gabellæ *del passo modo administratur ab Exmo Principe*, *qui necessarias expensas pro Ecclesia facit.* Quin imo id ipsum testati sunt Canonici *anno* 1778.; tunc enim temporis abrogata a S.M. Pio VI. *la Gabella del Passo*, emissaque a Comestabili Columna protestatione nolle *amplius ullum subire onus reparationis*, *et manutentionis stante abolitione dictæ Gabellæ sibi in correspectivitatem cessæ*, obstitit Capitulum, inquiens vectigalia *del passo*, e *del contratto* ad-

administrationi Domus Columnæ concredita fuisse, ac propterea *essendo rimasta la Gabella* intus terram (*del contratto*) *ogni ragion vuole, che essendone soltanto l'Eccma Casa Colonna amministratrice, debba questo provento erogarlo nelle necessarie restaurazioni; altrimenti converrebbe all'Eccellenza Sua, quando non voglia più tale incomodo, liquidare i conti della passata amministrazione, e rendere al Capitolo l'esazione della gabella della vendita delle cose mobili.*

Cum itaque Principes Columnenses Collegiatam S. Andreæ instauraverint titulo administrationis, et exactionis vectigalium *del passo*, e *del contratto*, cumque ex his alterum *anno* 1778. fuerit sublatum, alterum Comunitatis Palianensis commodo *anno* 1816. addictum; onus quoque reparandæ Ecclesiæ quoad Principes Columnenses evanuisse videtur: ea enim est indoles contractus respectivi, ut corruente uno ex correspectivis, alterum quoque corruat oportet, *L. 1. ff. de condit. ob vel sine causa, Rota in Tudertina Præstationum 3. Julii 1772. §. 3. cor. Hertzan, in Forolivien. Honorarii 7. Junii 1816. §. 5. cor. Emo Serlupi, et dec. 57. n. 3. cor. Me.*

Quod vero attinet ad dotationem, ac juspatronatus (pergit patrimonii liberi Defensor) etiamsi Principes Columnenses vectigalia pro manutentione Ecclesiæ tradidissent; attamen quum absque eorum culpa, vel facto vectigalia perierint, ad novam dotationem præstandam cogi nequeunt; explorati siquidem juris est, patronum post expletam dotationem numquam ad illius supplementum in casu imminutionis, vel peremptionis compelli posse, sed damnum periculo Ecclesiæ cedere, *Rota in Recent. part. 11. decis. 62. n. 8., et cor. Lancetta dec. 280. n. 5.*

Ubi autem nulla suppetunt bona pro reficiendis Ecclesiis assignata, eas, etiamsi jurispatronatus sint, in primis instaurare coguntur Beneficiorum Rectores, dein patroni, et alii, qui fructus aliquos ex Ecclesiæ reditibus provenientes percipiunt, et in illorum defectum parochiani, ut post Concil. Trid. *Sess. 21. cap. 7. de reform.* docent *Gonzalez in Lib. 3. Decret. tit. 48. Cap. 1. n. 7.. Fargn. de jurep. part. 5. can. 4. cas. 9.* Canonici itaque Palianenses, quorum præbendæ ani-

plis auctæ sunt reditibus, in restaurationem Ecclesiæ S. Andreæ quidquid eorum superest vitæ tuitioni, conferre debent, *Barbos. de offic. et potest. Paroch. part. 1. Cap. 13. n. 2., Sacr. Congr. in Nepesina Restaurationis Ecclesiæ 31. Augusti 1771. §. Neque.* Juris sanctioni cohæret lex a Prænestino Episcopo indicta; ipse enim *anno* 1571. plura Beneficia, annuente Principe Marco Antonio Columna, qui eorum gaudebat jure patronatus, suppressit, et Collegiatæ S. Andreæ univit, ut reditus *in Ecclesiæ, et Capituli usus, et utilitatem erogarentur.*

Canonicos denique ab onere reparationis sese eximere non posse, retur idem Defensor ex hujus S. Ordinis judicio, qui dum in superiori actione decrevit: *exhibeatur status activus, et passivus omnium præbendarum, et beneficiorum*: instaurationem Ecclesiæ Canonicis primum imminere satis innuisse videtur. Quod si Canonicales præbendæ impares essent oneri restaurationis Ecclesiæ ferendo, ante patronos populus Palianensis illud subire foret compellendus, tum quia patroni nullos ex Ecclesiæ bonis percipientes fructus in subsidium tantummodo Ecclesiam reficere tenentur *Pirhing. in lib. 3. Decret. tit. 48. §. 3. n. 20., et Sacr. Congr. in Spiren. Reædificationis Ecclesiæ 30. Maji 1761.*; tum quia vectigal *Contractus* haud penitus aboletum, sed Paliani Communitati fuit applicatum.

Verum Canonicorum Defensor suadere nititur, ab EE. VV. judicium in hac causa esse prorogandum, usque dum preces pro confirmatione transactionis Summo Pontifici porrectæ aliquem sortitæ sint effectum; quandoquidem pendente penes Summum Pontificem recursu nihil est in Causa innovandum; potissimum quia vel precibus rejectis, Hæredes Patrimonii liberi reparationem Ecclesiæ effugere non posse existimat. Speciali enim Constitutione Benedicti XIII., quæ incipit *Pius, et misericors*, pro Italia, Insulisque adjacentibus condita, cautum est, per medias Beneficiorum annatas Ecclesiarum manutentioni fore prospiciendum: sed ab hujusmodi solutione exemptos voluit Canonicos Collegiatarum, *in quibus . . . onus, seu obligatio reparandi, restaurandi, et conservandi Ecclesias residet penes Communitates Locorum, vel*

ad-

adsunt dictarum Ecclesiarum Patroni, qui nisi reparare, et manutenere velint easdem Ecclesias, earum patronatum amittere debent. Cum enim in his satis consultum sit reparationi, et conservationi Ecclesiarum, nolumus aliud superaddere Beneficialis impendium, quod vergeret in sublevamen eorum, qui de jure tenentur. Colligit exinde, Gentem Columnensem, quippe quæ jurepatronatus gaudet Ecclesiæ Collegiatæ, ad manutentionem in primis obstrictam esse.

lisce addendum ait, quod Principes Columnenses a vetustissimo tempore Templum restaurare consueverint, quodque Palianensis Statuti existentia, quo innitebantur in postrema Causæ propositione Principis Aspreni Defensores, facile sit explodenda. Præterea tametsi Principes Columnenses *ab anno* 1620. administrationem suscepissent vectigalium *del passo, e del contratto*; nihilominus, antequam onere levarentur reficiendæ Ecclesiæ, rationem reddere deberent gestæ administrationis; in comperto enim est, Administratores, non expunctis prius rationibus, neque creditores, neque debitores renuntiandos esse; *Rota cor. Ansaldo decis.* 283. *n.* 10., *cor. Riminaldo decis.* 728. *n.* 2.

ætera fusius deprom ent EE. PP. ex Foliis *dierum* 18. *Septembris* 1819. *et* 27. *Maji* 1820., atque ex Allegationibus utrinque distributis, ut dirimere possint

Dubium

An, et cujus sumptibus consulendum sit reparationi Ecclesiæ in casu etc.

Dilata, et in executionem præcedentis Decreti diei 27. Maji 1820. Emus Episcopus dignetur præfigere terminum unius mensis Capitulo ad exhibendum statum activum, et passivum præbendarum, et Beneficiorum in Ecclesia existentium, nec non ad docendum de erogatione scutorum 486. in reparationibus Ecclesiæ.

ALA-

Sess. 24. Cap. 12. de Reform.

ALATRINA RESIDENTIAE. Franciscus Posta ex Oppido *Sgurgola* Diœcesis Anagninæ, Canonicus Decanus Ecclesiæ Cathedralis Alatrinæ, ejusdemque Diœcesis Vicarius generalis, cum jam senio confectus incommoda valetudine laboraret, *anno* 1808. Coadjutorem a Sede Apostolica, et deinde *Indultum* a loco Beneficii *per quinquennium* abessendi, et in Patriam redeundi, obtinuit. Quinquennio ad exitum properante prorogationem Indulti ab hac Sac. Congregatione exoravit, *et die 17. Septembris* 1814. rescriptum prodiit: *Exhibeatur præcedens Indultum*, quod cum inveniri nequiverit, preces iteravit Canonicus, quæ *die* 18. *Februarii* 1815. Episcopo remissæ fuerunt *pro informatione, et voto, audito Capitulo, et referat de vera necessitate per juratam Medici fidem, ac utrum Coadjutor inserviat, et de tempore necessario.*

Quæ tamen contigere vicissitudines, effecerunt, ut nunquam transmissa fuerit Episcopi relatio: utque nihilominus Canonico Posta absenti quotidianæ distributiones ad totum *annum* 1821. ab Alatrino Capitulo traditæ fuerint. Verum *die* 23. *Februarii* 1822. Canonici capitulariter congregati protestationem emiserunt de distributionibus Canonico Posta non amplius præstandis, deque repetendis distributionibus post expiratum Indultum ab ipso perceptis; ejusdemque protestationis exemplum miserunt ad præfatum Canonicum, qui *octogesimum sextum* agebat annum, et *die* 2. *Maji sequentis* e vita migravit. Preces Sac. Congregationi obtulit Joannes Baptista Posta, defuncti hæres, ut nondum traditas consequeretur distributiones, quas interea Canonici inter præsentes diviserunt, et *die* 22. *Martii* 1823. interrogatus de more fuit hodiernus Alatrinus Antistes: Canonici autem S. M. Pium VII. adierunt, qui *die* 8. *Junii ejusdem anni* Causam videndam, et absolvendam laudatæ Sac. Congregationi commisit. Iterum ergo *die* 28. *Augusti* 1824. requisitus fuit Episcopus Alatrinus, ut referret ad formam rescripti *diei* 22. *Martii* 1823., præfixo Hæredibus Posta termino ad deducendum jura sua in Sacra Congregatione.

Episcopus autem animi sui sensum ita pandidit „ Non „ dif-

„ diffitetur Capitulum justa de causa fuisse Canonicum Posta in primo quinquennio dispensatum; „ sed hac dispensatione expirata, novam sibi minime procurasse, vel obtinuisse indubium est. Nec „ eum bona fides excusare valet, tum quia primam „ necessario sibi expetendam esse facto ipso ostendit; tum eo vel maxime, quod in viro nequaquam supponi potest, qui jus Canonicum apprime calleret, et Vicarii generalis munus tot annis „ summa cum laude, ac peritia exercuisset. Dehinc, „ scilicet *anno* 1808. prælatus Canonicus Posta a Sede Apostolica Coadjutorem obtinuit, qui reapse „ Choro diligenter inservivit, ac munia omnia complevit, quæ Coadjutor Canonicus potest exercere. „ Ast obligationi de residendo in loco Beneficii, a qua „ immunis tantummodo est Canonicus jubilatus, non „ autem Coadjutore donatus, minime poterat pro eo „ satisfacere, quod sane ipse cognovit Canonicus Posta, cum inserviente etiam Coadjutore, primo suæ „ absentiæ anno ab hac Sacra Congregatione facultatem petierit, ut ab Alatrina Civitate discedere „ valeret. Quare expleto quinquennio, incunte *anno* 1814. ejusdem facultatis prorogationem opus „ erat ei impetrare, quod certe omisisse jam innui. „ Quapropter indebite illo ab anno ad mortem usque „ quotidianas distributiones solis præsentibus accrescentes percepisse, fatendum est. Canonici vero „ distributionibus ipsis cum statim non expoliarunt, „ quia novam facultatum prorogationem a Sede Apostolica reportasse, bona fide arbitrabantur.

Ut EE. VV. exequerer jussa, Hæredibus prædictis ter„ minum prætixi ad deducendum jura sua in Sacra Congregatione. Capituli petitionem justissimam „ esse, et Sacris Canonibus conformem arbitror.

uotidianas *distributiones, qui statis horis interfuerint, recipiant, reliqui quavis collusione, aut remissione exclusa, his careant juxta Bonifacii VIII. decretum, quod incipit* Consuetudinem, quod *Sancta Synodus in usum revocat* = ita Tridentina Synodus *Sess.* 24. *Cap.* 12. *de reform.*, idemque colligitur ex *Sess.* 21. *cap.* 3., *Sess.* 22. *cap.* 3., *et ex cap. Licet de Præb., Extrav. Postulavi §. Licet, et Extrav. Cum nonnullæ*

læ §. præterea eod. titul. Omnes itaque distributiones, quas Canonicus Posta per illud tempus percepit, quo sine Indulto absens fuit, indebite perceptas fuisse dicendum erit. *Monet. de distrib. parte* 3. *quæst.* 5. *num.* 10., *et seq.*, *Barbos. ad Concil. Trid. Sess.* 24. *de Reform. cap.* 12. *num.* 108., *et seq.*, *Sac. Congr. in Cephaluden. Distributionum* 31. *Martii* 1770. §. *Ad tramites*.

Neque Canonico Posta prodesse ad lucrandas distributiones valuit adversa valetudo, quam nunc Medici testimonio evincere conantur ejus Hæredes, et de qua ipse in precibus tam *anno* 1814., quam *anno* 1815. huic Sacræ Congregationi oblatis omnino siluit. Infirmitas enim absenti a Choro opitulatur, non autem absenti a loco residentiæ, qui etsi ægrotet, et Coadjutorem habeat, Indulto abessendi indiget, *Bened. XIV. De Synod. Diæces. lib.* 13. *cap.* 9. *num.* 15, *Rota in Recent. part.* 1. *decis.* 608. *num.* 1., *Sac. Congr. in Comen.* 30. *Septembris* 1724. §. *Tertio*, *et in Romana Fructuum* 15. *Aprilis* 1780. §. *At Beneficium*. Nulla vero in eodem Canonico bona fides, uti animadvertit Episcopus, præsumi potest. Siquidem, et apprime versatus erat in jure Canonico, et primo suæ absentiæ anno ab hoc Sacro Senatu veniam imploravit, ut ab Alatrina Civitate discedere valeret. Accedit, quod *anno* 1818. admonitus fuit ab Episcopo de necessitate Indulti prorogationem obtinendi, ut absens suas facere posset distributiones. Fastigium imponit protestatio, quam *die* 25. *Februarii* 1822. emiserunt Canonici capitulariter congregati, et cujus exemplum Canonico Posta tradi curarunt. Hæc omnia quamlibet ab eodem Canonico bonam fidem abfuisse ostendunt.

Distributiones nihilominus jure a Canonico Posta perceptas fuisse, ipsius Hæredes contendunt, quia licet illis carere debeant absentes, excipiuntur tamen, *quos infirmitas, seu justa, et rationabilis corporalis necessitas, aut evidens Ecclesiæ utilitas excusaret*, verba sunt Bonifacii VIII. in *Cap. unic. De Clerico non resid. in* 6. Primus itaque casus, in quo de jure quotidianæ distributiones absentibus debentur, est *infirmitas*, uti monet etiam *Glos. ibid. v. infirmitas*, et perpendunt *Barbos. ad Concil. Triden. Sess.*

Sess. 24. Cap. 12., Monet. de Distribut. quotid. quæst. 5. num. 48.

Canonicum Posta morbis vexatum in Patriam rediisse, ut beneficio frueretur aeris, in quo lucem viderat, et ab *anno* 1814. usque ad obitum graviter ægrotasse, ex jurata Medici fide constat. Discessit autem a loco residentiæ post obtentum abessendi Indultum, et ad illum deinde reverti ob malam valetudinem nequivit. Denegandæ igitur eidem non videntur quotidianæ distributiones, cum illas Canonico, qui tempore vacationum a Civitate recessit, ac in morbum incidit, etiam post vacationum tempus infirmitate durante, deberi doceat *Pignatell. tom. 5. consult. 81. num. 8., et per tot.* In Causa quoque *Romana distributionum* cum instantibus Canonicis Collegiatæ Ecclesiæ S. Marci in hac S. Congregatione proponeretur quæstio, an Canonicus Coadjutus ejusdem Ecclesiæ, qui cum suo Coadjutore ob corporis infirmitates, et pro recuperanda valetudine extra Urbem se contulerat, quotidianas distributiones consequi posset pro tempore, quo Ecclesia debito caruit servitio; cl. me: Cardinalis Marefoschi, tunc Urbis Vicarius, cujus votum exquisitum fuit, auditis interesse habentibus *affirmative* respondendum censuit, *per textum in Cap. Unico de Cleric. non resid. in 6., Card. de Luca de Canonic. Discurs. 12. num. 3., Barbos. cod. tract. Cap. 29. num. 45., Monacell. formul. 2. num. 76. tit. 13. tom. 2.*, uti late refertur in Folio *diei 3. Decembris* 1729. §. *Exquisito.*

Quod si hæc obtinent (ita Canonici Posta Hæredes) favore Canonici Coadjutore carentis, vel quando neque Coadjutus, neque Coadjutor Choro inserviunt, eo magis pro Coadjuto militare debent, qui assiduum per Coadjutorem præstitit Chorale servitium. De hoc autem in longe duriori themate actum fuit in alia Causa *Romana Distributionum*, in qua Beneficiatus S. Mariæ Transtyberim, Coadjutorem habens, *anno* 1768. Indultum abessendi a loco residentiæ *ob gravem ætatem* impetraverat ad biennium, deinde prorogatum fuerat ad *annum* 1780., sequenti vero quinquennio neglectum. Re comperta, Collegium Beneficiatorum cessavit a tradendis distributionibus, jam-

que solutas repetere tentavit. Verum *die 4. Aprilis* 1789. proposito Dubio = *An sit locus repetitioni distributionum solutarum tempore deficientium Indultorum in casu etc.*, hæc Sacra Congregatio ob Beneficiati senectutem, ob morbos, quibus obnoxius evaserat, denique ob fidem optimam, qua distributiones perceperat, rescripsit *Negative*; et instaurato certamine *die* 8. *Augusti ejusdem anni* resolutionem confirmavit responso *In decisis, et amplius*.

Impetratum fuisse Apostolicum Indultum ad quinquennium, cum primum Canonicus Posta in Oppidum *Sgurgola* patriam suam, se recepit, nulla est ambiguitas; elapso autem quinquennio prorogationis defectum eidem Canonico imputandum non esse contendunt ipsius Hæredes, cum opportunas preces semel, iterumque obtulerit, easque ad Episcopum pro Informatione, et Voto ablegandas curaverit. Gravibus infortuniis obnoxius Episcopus, nunquam de memoratis precibus retulit: verum Canonicus Posta optima fide se gessit, cui fomentum præbuit quotidianarum distributionum a Capitulo nunquam interrupta præstatio, et quam novi Episcopi admonitiones nequaquam interceperunt. Novus enim Episcopus ad Alatrinam sedem venit *anno* 1818., atque ad ipsum pertinebat de precibus referre, de quibus decessor Episcopus minime retulerat.

Nihili vero faciendam dicunt prædicti Hæredes nimium seram Capituli protestationem, quæ *in jure* nullius est momenti, cum judiciorum ritu nunciata non fuerit; ac præterea *in facto* est omnino spernenda, quoniam exeunte Februario *anni* 1822. fuit emissa, ejusque notitia ad Canonicum Posta pervenire tantummodo potuit, quando gravissimo conflictabatur morbo, quo oppressus *die 2. Maji sequentis* occubuit. Quo factum est, ut protestationis nunciatio, si tamen expleta fuit, ne efficax quidem esse potuerit ad perimendum jus percipiendi nondum solutas distributiones, quum in id tempus inciderit, quo Canonicus Posta nunciationi parere nequibat, et paucos post dies vitam, et Canonicatum amisit. Cætera EE. PP.

PP. habent in Allegationibus utrimque distributis, ut pro sua sapientia definiant, quæ proponuntur

Dubia

I. *An, et a quo tempore sit locus restitutioni distributionum in casu etc.*
Et quatenus negative.
II. *An Capitulum præstare teneatur distributiones retentas in casu etc.*
Ad I. Negative in omnibus.
Ad II. Affirmative.

PLACENTINA PARŒCIÆ = Relata fuit hujus controversiæ species in Folio *diei* 20. *Novembris* 1819., et quinque proposita fuere Dubia = I. *An constet de nullitate Decreti Episcopi Fallot de Beaumont in casu etc.*, et quatenus affirmative = II. *An redintegranda sit Paroecia in antiqua Ecclesia S. Michaelis* de Revigozzo, *vel sananda potius jam facta translatio in casu etc.*; et quatenus affirmative ad primam partem = III. *An, et quomodo sit locus dismembrationi, et respective novæ Paroeciæ erectioni in Oratorio S. Joannis in Burgo* di Bettola *in casu etc.*: et quatenus affirmative = IV. *An, et quomodo consulendum sit pro assignatione congruæ Dotis novæ Paroeciæ in casu etc.*, et quatenus negative ad III. dubium = V. *An, quomodo, quibus juribus, et quorum impensis sit locus deputationi Cappellani Curati in casu etc.* Responsum autem eadem die prodiit. Ad I. *Provisum in secundo*. Ad II. *Affirmative ad primam partem, negative ad secundam.* Ad III., IV, et V. *Dilata, et scribatur Episcopo, qui auditis in scriptis Parocho, et Parochianis, referat distincte de vera necessitate vel erigendæ novæ Paroeciæ, vel deputandi Cappellanum Curatum, et de Congrua assignanda in uno, alterove casu.* Quum Litteræ ad implenda mandata EE. VV. datæ ad Placentinum Epi-

Sess. 14. Cap. 9., et Sess. 21. Cap. 4. de Reformat.

scopum pervenerunt, jam obierat Parochus S. Michaelis *di Revigozzo*: decessit deinde idem Episcopus, responsumque reddidit mox elapso Mense Februarii hodiernus Antistes his verbis.

„ Communis erat sensus Parochianorum super necessitate dismembrationis, seu divisionis Parœciæ in „ duas, unam nempe superiorem sub antiquo titulo S. Michaelis, et aliam inferiorem sub titulo S. „ Joannis Baptistæ, non solum propter distantiam „ habitantium in Burgo S. Joannis ab Ecclesia Sancti Michaelis, rivo præsertim interfluente, et non „ infrequentibus terræ scissionibus, *quas lavinas* appellant; sed multo magis propter dissitos animos, „ et numquam conciliata dissidia inter Parochianos „ inferiores, et superiores.

„ Ast major erat difficultas in Dote statuenda pro nova Parœcia, cum vix congrua, et minime imminuenda sit illa S. Michaelis. Porro incolæ Burgi „ Bettolæ, propria industria pro majori parte ex minuto commercio viventes, subjici non poterant solutioni taxæ cujuscumque, quæ certa foret, atque „ perpetua.

„ Ergo cum nihil proficerent initi tractatus, statuit „ Antecessor meus fel. record. Episcopus Carolus „ Scribani Rossi rem committere divinæ Providentiæ, et ne diutius vacaret Ecclesia S. Michaelis, „ relicta parochialitate in statu primævo, concursum „ aperuit, ad quem solus comparuit Valentinus Boglioli, cujus examen transmissum fuit ad Datariam „ Apostolicam ob jam secutam devolutionem propter lapsum semestris, et amplius ab ultima vacatione Parœciæ antedictæ. Gratia signata fuit pro „ eodem Valentino. Verum interpositis novis oppositionibus ex parte Incolarum Burgi Bettolæ, ægre „ ferentium se revocari ad antiquam sedem Parochialem S. Michaelis . . . . consultum fuit curæ „ animarum per deputationem duorum Œconomorum pro parte superiore, et respective inferiore „ dictæ Parœciæ, data administratione temporali uni „ ipsorum, cum assignatione aliqualis partis redituum „ favore alterius, cujus tenuitati usquedum supplетum fuit subsidiis extraordinariis aliunde desumptis.

„ De-

„ Demum lux effulget Divinæ providentiæ, quam ex-
„ pectandam censuit prælaudatus Antecessor meus
„ pro exequenda divisione Parœciæ cum sufficienti
„ dote pro utraque. Siquidem vacavit elapso mense
„ Julii reservato alia satis pinguis Paroecia hujus
„ Dioecesis S. Mariæ in Cœlum Assumptæ loci Ta-
„ vernaghi, cui jam alias imposita fuit pensio scuto-
„ rum quinquaginta circiter. Quare si similis pensio
„ super ipsa Paroecia de Tavernago hodie impone-
„ retur, perpetuo solvenda pro nova Paroecia S. Jo-
„ nis Bettulæ, desideranda duntaxat superessent resi-
„ dua scuta quinquaginta pro complemento Dotis
„ competentis mox dictæ novæ Parœciæ erigendæ.

„ Ut igitur assignatio adhuc deficientium scutorum
„ quinquaginta a supremo Gubernio obtineretur,
„ ipsam spem meam eidem obsequenter exposui, fore
„ scilicet, ut a benignitate Apostolicæ Sedis pensio
„ perpetua *scut.* 50. super vacante Paroecia de Ta-
„ vernago impetraretur, si totidem ex parte ejusdem
„ Gubernii adjungerentur pro interga Dote efforman-
„ da novæ Paroeciæ S. Joannis Bettulæ. Nec votum
„ fefellit; enim vero acceptis Litteris diei 27. Novem-
„ bris anni superioris, certus factus sum de pia men-
„ te Augustæ Ducissæ Nostræ supplendi optatæ dota-
„ tioni cum assignatione totidem bonorum stabilium.

„ Hasce favorabiles dispositiones cum intellexerit jam
„ dictus Valentinus Boglioli, approbatus pro Paroe-
„ cia S. Michaelis *di Revigozzo*, assensum suum li-
„ benter præstitit dismembrationi faciendæ, et respe-
„ ctive erectioni novæ Paroeciæ in Burgo S. Joannis,
„ ut ex Chirographo ejus assensus, quod EE. VV.
„ reverenter submitto.

„ Urgente nunc necessitate stabiliter providendi curæ
„ animarum supradictorum Incolarum per proprios
„ respective Parochos, et non per simplices Æcono-
„ mos mercede conductos; videtur mihi id facile assequi
„ posse, si EE. VV. dignarentur votum addere humil-
„ limæ petitioni meæ ad Summum Pontificem, quam

jun-

„ jungo litteris Testimonialibus expeditis Rev. Aloy-
„ sio Gamba unico concurrenti, et in examine ap-
„ probato pro memorata vacante Paroecia *di Taver-*
„ *nago*, et hac ipsa die ad Sacram Datariam trans-
„ mitto pro impositione super hac ipsa Paroecia pen-
„ sionis perpetuæ *scut.* 5o. favore novæ Paroeciæ eri-
„ gendæ in Oratorio, seu in Ecclesia S. Joannis Bet-
„ tulæ; delegando aliquam Ecclesiasticam Dignitatem
„ hujus Dioecesis, seu meipsum, si infirmitas mea
„ non displicet, ad hoc ut cum bonis adjungendis a
„ Supremo Gubernio constituatur integra Dos scut.
„ 100. pro sæpedicta nova Paroecia, et prævia dis-
„ membratione Loci ab illa *di Revigozzo*, et confi-
„ nium designatione, (cum jam per Incolas Bur-
„ gi prædicti constructa fuerit apud ipsum Oratorium
„ commoda Domus Parochialis, et omnia provisa,
„ quæ obeundis muneribus Parochialibus sufficiant)
„ formiter erigatur, et sic erecta provideatur de ido-
„ neo Parocho per concursum ad formam Sancti
„ Concilii Tridentini. „

Quæ pro dirimenda controversia ad factum pertinent, fuse habent EE.PP. ex hactenus relata informatione. Quæ vero ad tramites juris dismembrationem Parœciæ S. Michaelis, ac novæ Parœciæ erectionem aut suadere, aut dismembrationi obstare possunt, tam eximia diligentia a tunc temporis Secretario hujus Sac. Congregationis, nunc Emo, et Rmo Cardinali Falzacappa collecta fuere in Folio *diei* 20. *Novembris* 1819., ut nihil omnino addendum supersit: illud proinde resumere EE. VV. dignentur, ac definire, quæ iterum proponuntur

Dubia

I. *An, et quomodo sit locus dismembrationi, et respective novæ Paroeciæ erectioni in Oratorio S. Joannis in Burgo* di Bettola *in casu etc.*

Et quatenus affirmative

II. *An, et quomodo consulendum sit pro assignatione congruæ Dotis novæ Paroeciæ in casu etc.*

Et quatenus negative ad I. Dub.

An

III. *An, quomodo, quibus juribus, et quorum impensis sit locus deputationi Capellani Curati in casu etc.*

Dilata, et audiantur Ministri Datariæ Apostolicæ quoad impositionem pensionis.

Sess: 25. C. 12. De reformat.

FERENTINA RESIDENTIÆ = Rerum gestarum seriem habent EE. PP. in Folio *dici 22. Novem.* 1823., controversia vero proposita fuit in comitiis *diei 20. Decembris sequentis* sub duplici Dubiorum formula nimirum. I. *An Beneficiatus teneatur ad residentiam in casu ec.* II. *An, et quos fructus percipere debeat quoad præteritum in casu etc.*; datumque fuit responsum ad I. *Affirmative saltem per alium.* Ad II. *Affirmative in omnibus, solutis fallentiis.*

Minime arrisit definitio Archipresbytero, et Beneficiatis Parochialis Ecclesiæ S. Mariæ Assumptæ in Cœlum, Terræ S. Stephani Ferentinæ Diœcesis, et veniam reintegrandi certaminis adversus Beneficiatum Sacerdotem Josephum Middelbourg Romanum enixe petierunt, ac facile impetrarunt. Omnes autem hodie intenderunt conatus, ut evincerent, Beneficia in indicata Ecclesia erecta personalem residentiam per alium nequaquam supplendam requirere.

Primus testimonium perhibet Archipresbyter, et Parochus, atque affirmat, se pluries monuisse Sacerdotem Middelbourg, *che questo è beneficio di vera residenza, e che avendo io predicato la parola di Dio per il lasso di venti, e più anni, non ostante quì vi fossero dei Preti semplici senza Beneficio, che potevano supplire per me nella mia assenza, per essere come ho ridetto Beneficio residenziale, non hò potuto lasciare altro Prete, e sono stato obbligato in tal tempo pagare rigorosamente le puntature.* Iterum de necessitate personalis residentiæ testatur idem Archipresbyter et Parochus una cum tribus beneficiatis; addunteque de Collegio agi Presbyterorum, qui Came-

merariam quotannis eligunt, Signum Collegii habent, quo deliberationes collegialiter per secreta suffragia probatas muniunt, easque in peculiari Codice descriptas servant. Denique sex inducunt grandævos testes, quorum tres se *possidentes* dicunt, quartus est *faber lignarius*, quintus *agricola*, sextus *lapicida*, qui omnes asserunt, Beneficiatos Ecclesiæ S. Mariæ in Cœlum Assumptæ semper per se ipsos, nunquam per substitutum inservisse; et quotiescumque absque venia Ordinarii, et ultra tempus a Sacris Canonibus indultum abfuerint *sono stati privati degli emolumenti, e perseverando più di un anno nella lontananza, sono stati privati delle rendite Beneficiali.*

Videant autem EE. PP. an hisce sex testibus, præsertim procul a formali examine interrogatis, habenda sit fides, Episcopo referente, *Beneficiatum teneri, et obligatum esse ad præstandam adsistentiam saltem per interpositam personam juxta usum, et consuetudinem* ab immemorabili *servatam.* Perpendant quoque an ullius momenti esse possint testimonia Archipresbyteri, et Beneficiatorum, qui in hac controversia contradictores sunt Beneficiati Middelbourg, et de proprio commodo certant, nempe de retinendis Beneficii fructibus, quos inter se diviserunt; an potius omnia præsertim ab Archipresbytero asserta conciliari valeant cum præcedenti resolutione, qua Beneficiatus Middelbourg ad solvendas fallentias fuit damnatus: an denique probandum sit, ut idem Beneficiatus fructibus omnibus Beneficii privatus fuerit, nulla præcedente legitima citatione, ac monitione, quam ipse spreverit, et non residere perseveraverit contra ea, quæ docet hæc S. Congregatio *in Romana Canonicatus* 3. *Decembris* 1718. Resumpto autem Folio *diei* 22. *Novembris* 1823. dirimere dignentur

Dubia

I. *An sit standum, vel recedendum a decisis quo ad I. Dubium in casu etc.*

An

II. *An sit standum, vel recedendum a decisis quoad II. Dubium in casu etc.*

Nonn proposita cum sequenti,

SPOLETANA ALIENATIONIS. Matthæus Cirenei Oppidi Montis Falchi Archidiœcesis Spoletanæ ultimo suæ voluntatis elogio hæredem proprietariam *anno* 1807. instituit Ecclesiam B. Mariæ V. Gratiarum ejusdem Oppidi, usumfructum vero omnium suorum bonorum reliquit uxori Rosæ Ciccoli, cujus Dotem *scut.* 300. nuptialibus in tabulis auxerat aliis *scutis* 100., lege tamen ipsi indicta *di solo poter disporre della sua dote degli scudi* 300. tantum, *e non altro, volendo, che la sopradote resti convalidata a favore della Vergine Santissima delle Grazie*. Hæreditatem plurimo ære alieno gravatam invenit Rosa, illudque dimittere cupiens ab hac Sac. Congregatione facultatem alienandi aliquot bona hæreditaria imploravit: sed repulsam *die* 15. *Novembris* 1820. tulit, edito rescripto *Non expedire.* *Sess. 25. C. 11 de Reformat.*

Novas deinde preces obtulit, fuitque requisitus tunc temporis Vicarius Apostolicus Spoletanus, ut suum aperiret votum, auditis interesse habentibus, ac præsertim Rectore Ecclesiæ S. Mariæ Gratiarum, utque transmissa particula Testamenti Matthæi Cirenei referret de viribus hæreditatis per peritum ex officio deputatum, et de summa æris alieni ad eamdem hæreditatem spectantis. Responsum postea dedit Archiepiscopus, et hæc retulit. „ Prædia tum rustica, „ tum urbana ab Agronomo Francisco Giuliani, et „ altero perito Fabro Murario Michaele Casini, illa „ scutatis septingentis sexaginta junctis obulis quin- „ que, ista ducentis quadraginta junctis obulis se- „ ptuaginta æstimantur. Aes alienum liquidum, „ prout ex catalogo, studio mei Vicarii Foranei Mon-

„ tis Falchi exarato, qui et est Rector Ecclesiæ Gra-
„ tiarum, quique diligenter perquisiverat, num no-
„ mina singula vigerent, non excedit scutata qua-
„ tuor, et tercenta junctis obulis undecim : illiqui-
„ dum scutata tercenta viginti et unum junctis obu-
„ lis quinquaginta novem. Annumeratur in hoc po-
„ stremo tum augmentum dotis, et lucrum dotale,
„ tum illa scutata nonaginta, quæ prout ex notula,
„ quæ exhibetur, coram eodem Vicario Foraneo vi-
„ detur justificata.

„ Profecto si de augmento dotis, et lucro dotali fas sit
„ tantisper discutere, meo qualicumque judicio, etsi
„ ex contractu nuptiali utraque exoriatur obligatio,
„ attamen cum Matthæus Cirenei in supremis tabu-
„ lis Rosam uxorem usufructuariam scriberet, etiam-
„ si alteras nuptias inituram perspiceret, eam adjecit
„ legem, ut si usufructu gaudere vellet, quæsitis ju-
„ ribus pro lucro dotali, et dotis augmento va-
„ lediceret ; adeoque hoc in casu idem videtur
„ dicendum, ac de Trebellianica, quam hæres
„ gravatus non poterit amplius excerpere, si te-
„ statore prohibente detractionem, hæreditatem adi-
„ verit. Audito Rectore Ecclesiæ S.Mariæ Gratiarum,
„ hæredi proprietariæ ultro assentitur, ut de hæredita-
„ te tantum, quod non sit nec melius, nec deterius
„ licitetur, quantum pro dissolvendo ære alieno liqui-
„ do sufficiet. Ego in eamdem sententiam descende-
„ rem.Cordi tamen esset, ut per licitationes dissolu-
„ tis debitis legitimis, Inventarium fidele scribere-
„ tur,ut status reliquæ hæreditatis semper cognoscatur,
„ ab usufructuaria diligenter custodiendus. „

Hæreditariorum bonorum valor, Archiepiscopo referente, ascendit ad *scuta* 1000. 75., æs alienum liquidum ad *scuta* 304. 11.; illiquidum vero ad *scuta* 321. 59. Conflant æs alienum, quod illiquidum dicitur, *scuta* 100. pro augmento Dotis Rosæ, et *scuta* 75. pro ejus lucro dotali ; *scuta* 90. 79. a Rosa soluta, ac demum *sc.*55.80.ob' nonnullos Censuum fructus spectantes ad Sodalitium B.M.V. de Monte Carmelo, a Matthæo Cirenei exactos, et Sodalitio non traditos. Sane cum constet, Matthæum indicatos fructus exegisse, Sodalitium autem pecunias nunquam acceperit, illiquidum ha-

haberi non poterit debitum, quo pro memorata summa *scutorum* 55. 80. ejus hæreditas obstringitur. Quantitas vero *scutorum* 90. 79. componitur ex sumptibus funeris Matthæi, quos ex hæreditaria substantia esse detrahendos docent *Sichard. ad Leg.* 3. *num.* 1. *Cod. De relig.*, *et sumpt. funer.*, *Barbos. ad eand. Leg n.* 1., *Perez. Prælect. in Cod. L.* 3. *tit.* 44 *n.* 18, item ex fructibus Censuum ante ipsius Matthæi obitum decursis, et non solutis; demum ex nonnullis aliis nominibus, de quibus omnibus, eorumque extinctione Rosa docuit *anno* 1821. exhibitis Vicario Foraneo Montis Falchi acceptis syngraphis.

Cum igitur de ære alieno liquido nulla sit ambiguitas, cumque ad æs alienum liquidum referenda omnino videantur prædicta *scuta* 90. 79., itemque alia *scuta* 55. 80., omnis erit quæstio de augmento Dotis in *scutis* 100., ac de lucro dotali in *scutis* 75. Perspicua est Testatoris voluntas quoad augmentum Dotis, nam Uxori, cui usumfructum universæ hæreditatis reliquit, aperte legem dixit *di solo poter disporre della sua Dote degli scudi* 300. tantum, *e non altro*, *volendo*, *che la sua sopradote resti a favore della Vergine Santissima delle Grazie*. Viri testamentum, sibique legatum usumfructum accepto habuit Rosa; Testatoris proinde voluntatem implere tenetur, *Leg.* 1. *Cod. De Sacros. Eccles.*, *Leg* 15. *Cod. De Testam.*

Nullam habuit Matthæus mentionem de Lucro dotali, quod cæteroquin inter hæreditaria debita defuncti Conjugis adnumeratur, *Sperell. decis.* 170 *num.* 2. Cum tamen voluerit, ut Uxor, quam usufructuariam relinquebat, disponere possit *della sua dote degli scudi* 300. tantum, *e non altro*, etiam Lucrum ab ipsa detrahi vetuisse videtur. Nam verba illa *tantum*, *e non altro*, quæ limitativa esse nemo ignorat, cætera omnia, præter Dotem, quamvis non expressa excludere sunt censenda. Perpendendum nihilominus, Lucrum dotale Rosæ ex contractu nuptiali proficisci, uti narrat Archiepiscopus, ideoque debitum esse voluntarium, uti monent *Sperell. citat. decis.* 170. *num.* 83., *Rota. cor. Molin. decis.* 334 *num.* 3., *et cor. Herrera decis.* 80. *num.* 5. Debitum autem voluntarium, ni secus Testator jusserit, non censetur com-

pensatum cum legato usufructus, *De Luca de Legatis discurs.* 15 *num.* 2., *Sperell. loc. cit.*, *Rota cor. Cavalerio decis.* 310. *num* 1, *et cor. Ratto decis.* 248. *num* 2.

Exploratum est, Usufructuarium, omnium etiam bonorum, non teneri ære proprio, vel ex hæreditatis fructibus Creditores defuncti dimittere; ac si dimiserit, solutas pecunias repetere posse, *Barbos. ad Leg. Creditores* 7. *n.* 7. *Cod. de hæredit. action.*, *et ad Leg. Neque æquum* 1. *Cod. Si certum petatur*, *et Perez. in Cod. tit.* 33. *lib.* 3. *num.* 19. Verum petit Rosa usufructuaria, ut Bona ad Ecclesiam spectantia distrahantur: pro alienandis autem bonis Ecclesiæ justa causa, nempe vel necessitas, vel evidens utilitas requiritur, *Extravag. Ambitiosæ de reb. Eccl. non alien.*, *et Sac. Congreg. in Farfen. Transactionis* 27. *Aprilis* 1816., *et in Nucerina Emphyteusis* 8. *Augusti* 1818 §. *At vero*. Cum autem æris alieni dimissio vel ad necessitatem, vel ad evidentem utilitatem pertineat, pro justa causa alienandi bona Ecclesiastica, ex cujus fructibus Creditores dimitti nequeunt, semper est habita, *Can. Hoc jus.* 10. *quæst* 2., *cap.* 5. *de reb. Eccl. non alienand.*, *Clem.* 1. *eod. tit.*, *Ferrar. Biblioth. verb. alienatio art.* 2. *num.* 1., *et Sac. Congreg. in Neapolitana Beneplaciti Apostolici* 21. *Septemb.* 1822. § *Justa.*

Pro alienatione assensum in themate præstat Rector Ecclesiæ S. Mariæ Gratiarum, eamque utilem censet Archiepiscopus, qui tamen exoptat, *ut per licitationes dissolutis debitis legitimis*, Inventarium fidele conficiatur, ex quo verus reliquæ hæreditatis Matthæi Cirenei status *semper cognoscatur*, *ab Usufructuaria diligenter custodiendus.*

Vestrum erit EE. PP. dirimere

Dubia

I. *An augmentum dotis Rosæ usufructuariæ inter debita hæreditaria sit recensendum in casu etc.*

II. *An lucrum dotale compensatum censeatur cum usufructu in casu etc.*

III. *An inter debita hæreditaria computanda sint scuta* 90. 79., *itemque scuta* 55. 80. *in casu etc.*

IV. *An*, *in qua summa*, *et quomodo sit consulendum SSmo pro alienatione in casu etc.*

Die Sabbathi 6. Augusti 1825. in Palatio Apostolico Vaticano erit Sacra Congregatio Concilii, in qua præter alia proponentur infrascripta Dubia, juxta morem ejusdem Sacræ Congregationis de jure resolvenda.

FERENTINA RESIDENTIÆ.

Sess. 25. cap. 12. de reform.

Dubia

I. An sit standum, vel recedendum a decisis quoad primum Dubium in casu etc.

II. An sit standum, vel recedendum a decisis quoad secundum Dubium in casu etc.

Ad I. et II. in decisis.

Sess. 25. cap. 11. de reform.

SPOLETANA ALIENATIONIS.

Dubia

I. An augmentum dotis Rosæ usufructuariæ inter debita hæreditaria sit recensendum in casu etc.
II. An lucrum dotale compensatum censeatur cum usufructu in casu etc.
III. An inter debita hæreditaria computanda sint scuta 90. 97., itemque scuta 55. 80. in casu etc.
IV. An, in qua summa, et quomodo sit consulendum SSmo pro alienatione in casu etc.

Ad I. Negative.
Ad II. Affirmative
Ad III. Affirmative in omnibus.
Ad IV. Affirmative in omnibus juxta votum Archiepiscopi, facta favore Ecclesiæ transcriptione superantium bonorum hæreditariorum.

Sess. 24. cap. 1. de reform.

BURDIGALEN. DISPENSATIONIS. Quæstio de hac causa primum habita est in Comitiis *diei 9. Februarii* 1822., in qua propositis Dubiis I. *An constet de nullitate Matrimonii in casu etc.*, et quatenus negative II. *An sit consulendum SSmo pro dispensatione super matrimonio rato, et non consummato in casu etc.* Emi Patres respondendum censuerunt: Ad I. *Negative.* Ad II. *Negative.* Flagitante autem Catharina Latour, unico *die 26. superioris Mensis Februarii* proposito Dubio sub formula: *An sit standum, vel recedendum a decisis quoad dispensationem Matrimonii in casu etc.* responsum prodiit = *Iterum proponatur*: = verum in Congregatione insequentis Mensis Aprilis placuit EE. VV. rescribere: *Prævio recessu a decisis, consulendum SSmo pro sanatione processus, et dispensatione Matrimonii rati, et non consummati.* Certaminis instaurandi veniam Matrimoniorum, Defensor postulavit, obtinuitque ad tramites Benedictinæ Constitutionis, et constantis hujus S. Ordinis praxis, quemadmodum ostendunt similium Causarum

rum exempla, quæ prostant in Thesauro Resolutionum, ac præsertim in *Neapolitana Matrimonii* 19. *Septembris* 1772., *Nicien. seu Taurinana Matrimonii* 20. *Maji* 1786., *Santandrien. seu Cubana Matrimonii* 30. *Augusti* 1788., *Chien. Matrimonii* 16. *Augusti* 1794., *Ratchinonen. Matrimonii* 23. *Januarii* 1803. *Neapolitana Dispensationis* 14. *Decembris* 1822.

Certaminis indicta die novas exhibuit allegationes mulieris Defensor, novasque animadversiones Matrimonii ex officio deputatus Assertor. Mulieris Defensor ad evincendum, serotinas apud S. Sedem querelas de primi viri frigiditate non Catharinæ negligentiæ, sed temporum circumstantiis esse tribuendas, testimonium affert hodierni Vicarii Generalis penes Curiam Archiepiscopalem Burdigalæ, fidem perhibentis: *Che Madama Latour si era diretta a Monsieur l' Abbè Praire in allora Vicario Generale della Diocesi di Bordeaux, per sapere in quale maniera doveva ella condursi nell' affare dello scioglimento del Matrimonio . . . . . che Monsieur l' Abbè Praire l' ha diretta fino all' epoca della sua morte: che in seguito Mad. Latour non ha mai deposta l' idea di far deliberare sulla nullità del suo predetto Matrimonio, ch' ella se n' è realmente occupata, e che se non ha ricorso a Roma prima dell' anno* 1816. *il ritardo non è provenuto, che da cause indipendenti dalla volontà di Mad. Latour, e tali cose costano a noi per fatto proprio.*

Cætera, quæ ad factum non minus quam ad jus pertinent, cum fuse in præteritis propositionibus fuerint exposita; idcirco, ne actum agere videar, precor EE. VV., ut, iterum consultis Foliis *dierum* 9. *Aprilis* 1822., *et* 26. *Februarii* 1825., nec non allegationibus utrinque distributis, decernere dignentur

Dubium

An sit standum in primo, seu potius in secundo loco decisis in casu etc:

In secundo loco decisis, ideoque consulendum SSmo pro dispensatione a matrimonio rato, et non consummato et ab impedimento criminis.

CAL-

Sess. 24 cap. 12. de reform.

CALLIEN. ET PERGULANA. Actum est de hac controversia in Comitiis *diei 24. Julii superioris anni*, et proposito dubio: *An, et cujus favore sit consulendum SSmo pro dispensatione in casu etc.* rescriptum prodiit: *Negative in omnibus, et Episcopus præfigat terminum unius mensis patronis ad explendam nominationem.* Antequam præfatum rescriptum ab hoc S. Ordine ederetur, nimirum *die 4. Junii* 1823. dispensationem a defectu ætatis, et *die 13. ejusdem Mensis* Bullas collationis a Dataria Apostolica obtinuerat Clericus Augustinus Luzi, quibus fretus possessionem iniverat Archipresbyteratus; ubi vero nuncium adversi rescripti accepit, supplex adiit Summum Pontificem et Litterarum Apostolicarum imploravit sanationem. Preces, huic Sac. Congregationi a SSmo ablegatæ, remissæ fuerunt Episcopo pro informatione, et voto, ejusque responsum Clerico Luzi apprime favens habent EE.PP. in *Summariis* circumferendis. Canonicus quoque Thomas Gambèri a Sanctifice impetravit, ut cum clausula *de aperitione oris arbitrio* in hoc Sac. Senatu disputatio super executione prædictarum Litterarum Apostolicarum institui posset.

Adversus Apostolicas Litteras, fraudibus, et mendaciis obtentas, aperitionem oris impertiendam contendit Canonici Gamberi Defensor *ex cap. super litteris de rescript.*, præsertim si per illas jus alicui quæsitum sublatum esse evincatur. *Rota in Terracinen., seu Setina Aperitionis oris 17. Junii* 1819. §. 3. *cor. Eminentissimo Odescalchi, et in Balneoregien. Reintegrationis, seu Aperitionis oris 2. Aprilis* 1824. §. 13. *cor. R. P. D. Marco.* Litteras vero a Clerico Luzi impetratas, subreptionis, ac obreptionis vitio infectas arbitratur; nam Clericus Luzi reticuit, Canonicum Gamberi hanc adivisse S. Congregationem, in eaque proponendum Dubium, cujusnam favore esset SSmo consulendum pro dispensatione a defectu ætatis: quin imo (inquit) falsitatem narravit, exponen-

nendo, *che nel parentado non esiste attualmente altro soggetto più idoneo a conseguire la detta Arcipretura*, dum aderat Canonicus Gamberi ætate major, et ad sacros Ordines jamjam provehendus. Nec quidquam proficere valet Clericus Luzi, defectus, quibus scatent ejus preces, in Procuratorem refundendo; vitium enim obreptionis, aut subreptionis non ex persona conscribentis, sed ex iis, quæ in libello narrata fuere desumitur ad tradita per Rotam in *Recent. dec.* 69. *n.* 9. *part.* 7., *et in Auximana, seu Recineten.* 20. *Junii* 1806 §. 4. *cor. Emo Bardaxi.*

Subdit præterea, jus alteri quæsitum numquam sublatum censeri, nisi eidem Pontifex expresse derogaverit, *Cap. Postquam. de Præbend. in* 6., *Reg.* 18. *Cancell. De jur. quæsit. non toll.* In litteris autem collationis Archipresbyteratus Clerico Luzi concessis, adeo abest, ut ulla occurrat derogatio juri tertii, quin imo expresse cautum legatur: *dummodo die datæ præsentium non sit in eo alicui specialiter jus quæsitum.* Iam vero Canonicus Gambéri jus sibi quæsierat, antequam Litteræ Apostolicæ favore Clerici Luzi relaxarentur; quandoquidem coram hac Sac. Congregatione lis pendebat super Archipresbyteratu, et ipsa litis introductio addit jus, cui Pontifex, nisi illius mentionem faciat, nunquam derogare putatur, *Rot. in Recent. Decis.* 210. *num.* 16. *part.* 11.

Cum itaque Litteræ Apostolicæ a Clerico Luzi obtentæ viribus destituantur, et nemo præter Canonicum Gambèri, et eumdem Clericum in præsens existat, qui cum Fundatore sit consanguinitate conjunctus, recedendum a decisis, et institutionem Archipresbyteratus dandam esse Canonico Gambéri concludit ejus Defensor. Etenim ex Fundatoris lege ad Archipresbyteratum nominandi sunt *i di lui parenti idonei, e capaci*; ex Bulla vero Pii VI. illi dumtaxat, *qui in sacro Presbyteratus ordine, aut in eo sint initiati, ut infra annum ad illum commode promoveri possint; secus nominatio nulla sit, viribusque, et effectu penitus vacua.* Canonicus Gambéri hisce pollet dotibus; est enim cum Fundatore consanguinitate

conjunctus, Sacerdotio nuper insignitus, ætate, ac idoneitate Clericum Luzi antecellit; ac propterea eidem, etiam invitis patronis, est præferendus, tamquam præsentatus ab ipso Fundatore, *Piton. de controv. patron. alleg.* 72. *n.* 10., *Rota cor. Molin. decis.* 240. *num.* 1.

Fructus quoque a Clerico Luzi perceptos Canonico Gamberi restituendos arbitratur idem Defensor: quemadmodum enim accessiones sortem sequuntur, ita sortis decreta traditione, fructuum quoque demandanda est solutio, *L.* 1. *Cod. de pignor.*, *Rota cor. Riminaldo decis.* 111. *num.* 1., et *decis.* 69 *num.* 26. *cor. Me*. Et quidem a die captæ possessionis; cum enim vitia, quibus infectæ sunt Litteræ Apostolicæ, et lis in hac S. Congregatione pendens Clerici Luzi malam fidem pandant, fructus omnes perceptos restituere compellendus est, ad tradita per *Rot. cor. Olivat. decis.* 54. *num.* 1., *et per S. Congr. in Ariminen Capellaniæ* 22. *Septembris* 1817. *ad II. Dub.*

Aliter vero quæstionem dirimendam censet Clerici Luzi Defensor. In primis enim qualibet vi destitutum retur rescriptum a Cin. Gambèri impetratum cum clausula *de aperitione oris arbitrio*, quia obreptionis ac subretionis vitio laborat, et ideo deneganda sit oris aperitio adversus Apostolicas Litteras: dein contendit patronos nullo cohiberi vinculo certas personas, scilicet ex Familia Giannini originem ducentes, nominandi; sed ipsis facultatem esse, quem sibi magis libeat, præsentandi.

Quamvis enim Ægidius Giannini *anno* 1743. publicis confectis tabulis, quibus duos se erecturum Canonicatus, et singulis Canonicis exsoluturum quolibet anno *scuta quinquaginta* spopondit, iuspatronatus reliquerit Nepoti Josepho, ejusque hæredibus, et successoribus, *col patto però, che . . . . debbano nominare a detti Canonicati i di lui parenti idonei, e capaci*: attamen in Instrumento, quo dein tum ab Ægidio, tum ab ejus Nepote Luca Giannini bona in dotationem Canonicatuum assignata fuere, Fundatores tantummodo reservarunt *sempre, ed in ogni tempo a loro favore il jus nominandi di delle due Prebende . . . . cassando, ed annullando l' altro Istromento rogato sotto il dì* 8. *Luglio* 1743. *per quello riguarda la nomina etc.*, quin ullam jurispatronatus passivi fecerint mentionem

nem. Huic Instrumento concinit Episcopi Decretum, quo Canonicatuum expleta fuit erectio, patronisque tributum jus præsentandi *personas habiles, atque idoneas*. Injuria itaque conqueritur Canonicus Gamberi de patronis, qui ipsum in nominatione præterierunt; nam ad tramites fundationis fas erat patronis etiam a Familia Giannini extraneum nominandi. Colligit exinde Clerici Luzi Defensor, nullo laborare obreptionis, aut subreptionis vitio preces ab eodem Clerico porrectas pro dispensatione a defectu ætatis, ac pro collatione Archipresbyteratus,

Imo pergit, pleno gaudent robore eædem Litteræ etiamsi juspatronatus passivum favore descendentium a Familia Giannini relictum existimaretur: quia revera nemo alius aderat in Familia Giannini; qui idoneitate Clericum Luzi antecelleret. Etsi enim Augustinus Luzi, æque ac Thomas Gamberi, minoribus tantum Ordinibus, esset insignitus, et eodem propinquitatis gradu cum Fundatore conjungeretur: nihilominus cum nullo esset provisus Beneficio, a patronis omnibus nominatus, et ab Episcopo magis idoneus renuntiatus, uti dignior habendus erat ad tradita per *Rot. cor. Burat. decis.* 655. *num.* 5., præsertim quia major ætas Thomæ Gamberi erat qualitas Archipresbyteratui extrinseca, ac proinde opus non erat, ut Summo Pontifici significaretur, *Rota cor. Molin. decis.* 815. *num.* 23.

Nihilque Clerico Luzi timendum ex *Reg.* 18. *Cancell. de jur. quæsit. non tollen.*, siquidem hæc Regula præservat solum jus certum, quo sane non pollebat Canonicus Gamberi a patronis minime præsentatus, ætatisque dispensatione indigens. Eoque minus jus certum sibi asserere valet ex precibus huic S Congregationi pro obtinenda dispensatione oblatis. Præterquam enim Clericus Luzi jam antea dispensationem ætatis, collationemque Archipresbyteratus a Summo Pontifice per Datariam efflagitaverat: illud etiam accedit, quod ex precibus Canonici Gamberi nec ei ullum jus quæri potuit; numquam enim dicitur jus quæsitum, quod adhuc incertum est, an sit concedendum, *Lotter. de re Benefic. lib.* 3. *quæst.* 33. *n.* 59, *Piton. discept. eccles.* 154. *num.* 33., nec ulla invehi

litis pendentia, ad quam requiritur actus citationis per nuncium exequutæ, quin sufficiat partis scientia aliunde acquisita, *Rota cor. Burat. decis 280. num 3. et seqq* in themate autem nullus interfuit citationis actus. Accedit, litis pendentiæ, si qua forsan inducta fuisset, derogasse Summum Pontificem qui Clerico Luzi Archipresbyteratum conferre voluit, *etiamsi . . . super eo inter aliquos lis, cujus statum præsentibus haberi volumus pro expresso, pendeat indecisa.*

Tandem si quo etiam defectu laborarent preces nomine Clerici Luzi porrectæ, id tribuendum foret ejus Procuratori, non autem ipsi Clerico, cujus optimam fidem testantur Episcopus, et Patroni; ac eædem preces, quibus Ordinarii interpellatio suadebatur, perspicue ostendunt; propterea cujusvis defectus sanatio ei foret indulgenda, cum æquum sit, ut hoc remedio insonti succurratur, *Rota cor. Olivat. decis. 690. num. 18., et in Colonien. Permutationis 20. Junii 1721 §. Ex quibus. cor. Cerro.*

Reliqua fusius hauricnt Emi Patres ex Allegationibus utrinque distribuendis, ut dirimere possint, quæ proponuntur

Dubia

I. *An intret arbitrium pro aperitione oris in casu etc.*

Et quatenus affirmative.

II. *An sit standum, vel recedendum a decisis in casu etc.*

Et quatenus recedendum a decisis.

III. *An, et cui sit danda institutio, vel potius manutentio in casu etc.*

IV. *An, cui, a quo tempore, et in qua summa a Clerico Luzi sint restituendi fructus in casu etc.*

Ad I. Negative.

Ad II., III., et IV. Provisum in primo.

FERETRANA RESIDENTIÆ, ET DISMEMBRATIONIS. Prostat hujus Causæ series in Folio *diei* 30. *Augusti* 1817., in quo tria proposita fuere Dubia I. *An Archipresbyter Gambetti cogendus sit ad residentiam in Ecclesia S. Petri in Cultu in casu etc.* Et quatenus negative. II. *An, et quomodo sit locus dismembrationi Oppidi Mercatini, ejusque agri a Parœcia* di Talamello *in casu etc.* Et quatenus affirmative. III. *An, et quomodo constituenda sit congrua novo Parocho deputando in Ecclesia S. Petri in Cultu Oppidi Mercatini in casu etc.* prodiitque responsum *Ad I. Affirmative. Ad II., et III. Provisum in primo.* Dein pluries, ac vario marte inter partes dimicatum est, ut colligent Emi Patres ex Foliis seorsim distribuendis, quæ iterum typis excudi curavi. *Die* autem 24. *Maji* 1823 denuo instaurato certamine EE. PP. rescribendum duxerunt: *Dilata.* *Sess.* 23. *cap.* 1. *de Reformat.*

Cum vero Archipresbyter Gambetti postea obierit, Mercatinenses, rem cum Talamellensibus componere cupientes, supplicem huic Sacræ Congregationi porrexerunt libellum, quo Parœciæ petiere dismembrationem. Preces Episcopo fuere ablegatæ, ut auditis interesse habentibus, eisque præfixo termino ad deducendum jura sua, Sacram Congregationem instructam redderet, animique sui sensum aperiret. Episcopus autem in sua informatione, quam EE. VV. integram habent *in Summario* ex parte Mercatinensium circumferendo, Parœciæ divisioni in præsens locum esse non posse retur. *Hac enim statuta* (ait) *plures, ac graves enascerentur difficultates, causa non solum præcedentiæ, verum etiam expensarum pro Ecclesiæ S. Petri instauratione, pro sacris utensilibus, quibus caret omnino, pro canonica domo ædificanda, ac dote Parocho constituenda.*

Diuturnam vero controversiam ita conficiendam arbitratur „ Parœcia una, et integra relinquatur, et unus „ tantum sit Parochus, qui tamen alternative resideat „ Talamelli, et Mercatini, et loco ubi non sit Paro„ chus, ejus vices gerat Capellanus Curatus, alendus „ sumptibus omnium de Parœcia, et Parochi, qui ad „ hoc paratus est. Hæc alternativa fiat ad durationem

„ Pa-

„ Parochi, adeant actualis Parochus, ne etiam contra ipsum aliquid innovetur, Talamelli resideat ad „ mortem usque, vel Beneficii dimissionem, et interim Capellanus Mercatini degat. Futurus Parochus autem eodem modo Mercatini sedem habeat, „ et Capellanus Talamelli.

„ Attamen non est, quod ita omnes sublatæ sint difficultates, jurgiorumque causæ. Ecclesia Mercatinensium, seu S. Petri in Cultu, reparatione, supellectilibus, ac domo pro Rectoris habitatione indiget, „ ad quæ decenter habenda non leve requiritur impendium. Ne populus ultra posse gravetur; ut scandala, ac animi, corporisque pericula adimantur; „ ut pax, et tranquillitas tandem obtineatur; facultatem expostulo impendendi in eadem causa scuta „ mille ex bonis suppressorum Conventuum mihi assignatis pro hujusce Diœcesis Parœciis subsidiandis „.

Quamvis Mercatinenses, si EE. PP. arrideat controversiam ad tramites juris definire, contendant, Archipresbyterum cogendum fore ad residentiam penes Ecclesiam S. Petri in Cultu; attamen, si rem ex æquo componere, et spirituali Mercatinensium bono prospicere placeat, concordiam ab Episcopo propositam libenter amplecterentur.

Sed Talamellenses a Parœciæ dismembratione, imo, et ab Episcopi voto penitus abhorrent; nullamque asserunt intercedere necessitatis rationem, cur residentia Parochi ab Oppido Talamelli disjungi, et apud Mercatinenses, vel alternis vicibus, constitui debeat. Ait enim eorum Defensor, Parœciam ab Ecclesia S. Petri in Cultu tribus fere ab hinc sæculis translatam fuisse in Ecclesiam S. Laurentii intra Oppidi Talamelli ambitum erectam: Mercatinum ne uno quidem a Talamello distare lapide; vias autem nec asperas, nec alluvionibus præpeditas: Mercatinum in ultima Parœciæ extremitate, Talamellum vero in media situm esse Parœcia, ita ut cæteris Parochianis finitimos vicos incolentibus facilior ad Talamellum, quam ad Mercatinum detur accessus. Nedum itaque (pergit) juri Talamellensium, verum etiam fidelium commodo adversatur modus ab Episcopo quoad Parochi residentiam propositus.

Quin

Quin imo nec Capellanum, qui in Oppido Mercatini vicibus fungatur Parochi, omnium Parochianorum sumptibus constituendum arbitratur: siquidem Parochus per se ipsum oves pascere cogitur, nec ad Capellani deputationem deveniendum est, nisi ejus opera necessaria ostendatur; quamlibet vero necessitatem respuit observantia plurium sæculorum, ex quo in Ecclesiam Talamelii omni procul querela convenerunt Mercatinenses. Ecclesiam itaque Talamelli pro sacris audiendis functionibus, ac Sacramentis suscipiendis adeant Mercatini incolæ; sin minus Capellanum propriis sumptibus alere compellantur.

Reliqua deprom ent EE. VV. ex memoratis Foliis, atque ex Allegationibus utrimque iterum distributis, ut dirimere possint

Dubia

I. *An sit standum, vel recedendum ab ultimo loco decisis quoad primum Dubium in casu etc.*

II. *An sit standum, vel recedendum ab ultimo loco decisis quoad secundum Dubium in casu etc.*

III. *An sit standum, vel recedendum ab ultimo loco decisis quoad tertium Dubium in casu etc.*

Ad I., II., et III. In ultimo loco decisis, et amplius; et ad mentem: mens est, ut Episcopus pro sua prudentia, et arbitrio curet Ecclesiæ S. Petri in Cultu, et domus Parochialis instaurationem, et suppellectilium comparationem collatis etiam Mercatinensium subsidiis.

POLEN. REDUCTIONIS MISSARUM. Capitulum Collegiatæ Castri Albonæ, Polensis Diœcesis, *anno* 1801. a S. M. Pio VII. per Litteras in forma Brevis obtinuit, ut Ordinario facultas tribueretur reducendi onera Missarum; eisdemque Litteris inhærens Vicarius Capitularis suo Decreto *diei* 19. *Novembris* 1802. reduxit Missas ad normam resolutionis *Capitularis . . . . diei* 23. *Augusti* 1753., *roboratæ Decreto bo. me. Joannis Andreæ Balbi Episcopi Polensis diei* 11. *Junii* 1759. Verum reditus dein de sunt imminuti, ideoque Canoni- *Sess.* 25. *Cap.* 4. *de Reformat.*

ei supplices ab hac Sac. Congregatione novam reductionem implorant.

Requisivi Vicarium Capitularem, ut audito Capitulo votum suum aperiret, ac referret de necessitate novæ reductionis, et inculpabili diminutione reditnum post obtentum præcedens indultum; ipse autem respondit „ *Quod non datur possibilitas, ut reditus augeri possint, vel nunc sint, qui de jure cogi possint ad supplementum. Septem sunt Canonici hujus Collegiatæ, reditus illorum cumulative ascendit ad scuta Romana 401. circiter, et sic ad singulos attinent scuta Rom. 57. De residentia habent aliquos tenues reditus de agnis habentes curam animarum.*

Onera Missarum post reductionem factam ascendunt ad Missas 1164., *et sic unusquisque debet recitare Missas* 167. *In numero istarum Missarum sunt solemnes, idest cum cantu, et assistentia* 135., *semisolemnes, idest cum cantu, et sine assistentia* 449., *recitandæ autem* 780. *Ex istis proventibus Capitulum debet solvere Sacristam, Procuratorem, et Cæremoniarium, quod ascendit ad scuta Rom.* 15. *circiter. Quo vero ad novam reductionem Missarum, putarem, quod solemnes reducantur ad* 70., *semisolemnes ad* 150., *et recitandæ ad* 700.

Capitulum Albonæ habet quotidianam residentiam in Choro cum suis puntationibus, et etiam curam animarum. Utrum vero reditus, et Missarum assignationes diminuti sint absque Oratorum culpa post obtentum præcedens indultum reductionis, ingenue humilitas mea fatetur, quod reditus diminuti sint non propter Oratorum culpam, vel negligentiam, sed propter vicissitudines temporum, et convulsionum politicarum, nec spes ulla viget, ut ad meliora perveniatur hisce temporibus.

Reductioni Missarum obstare in themate videtur regula, qua cavetur, ne reductio reductionis concedatur, et quam secuta est Sacra Congregatio in *Neapolitana Reductionis Missarum* 19. *Novembris* 1729., *Spoletana Reductionis* 12. *Julii* 1817., *et in Asculana Reductionis, et absolutionis* 22. *Januarii* 1820. §. *Petitæ*. Cumque aliis oneribus graventur Canonici, reducenda hæc potius erunt, quam Missæ juxta doctrinam Benedicti

cti XIV. de Synodo Diœcesana *Lib.* 13. *Cap. ult. n.* 23., quam constanter tenuit Sac. Congregatio, ut in *Urbanien. Reductionis Missarum* 16. *Februarii* 1788., *et in Florentina Reductionis onerum* 2 *Augusti* 1823.: hinc Servitium Chori reduxit potius, quam Missas in *Romana Servitii Chori*, *et Missarum* 28. *Martii* 1722. minutis tamen reditibus, imminui solent etiam onera Missarum, *Sac. Cong. in Romana supplementi*, *et Reductionis* 23. *Januarii* 1802. §. *Sin vero*, *in Balneoregien.* 17. *Junii* 1816., *et in cit. Florentina Reductionis onerum* 2. *Augusti* 1823. §. *Hisce.* Nec obstat, quod alia reductio jam obtenta fuerit; nam probata inculpabili diminutione redituum post obtentum indultum, novam reductionem Missarum concessit S. Cong. *in Novarien. Reductionis Missarum* 7. *Septembris* 1793., *et in Ampurien.* 5. *Aprilis* 1794., præsertim cum de conservando necessario Chori servitio ageretur, ut in *Nullius S. Martini* 12. *Septembris* 1801., *et in Taurinen. Absolutionis*, *et Reductionis* 1. *Martii* 1817.

gitur EE. VV. proponitur dirimendum

Dubium

An, et quomodo sit concedenda reductio Missarum in casu etc.

Dilata, et expectetur novus Episcopus.

FOROLIVIEN. REDUCTIONIS CANONIS = Fundos octodecim spectantes ad simplex Beneficium S. Mariæ de Sclavonia in emphyteusim, Apostolico intercedente Beneplacito, ad tertiam generationem masculinam tantum, *anno* 1794. a Clerico Damaso Colombini Massæ Ducalis, tunc ejusdem Beneficii Rectore, obtinuit Aloysius Placucci annuo canone convento *scutorum* 191. Rectori pro tempore solvendo = *rimossa ogni eccezione sì di fatto, che di ragione, . . .* *Sess. 22. Cap. 6. de Reformat.*

libero da taglioni, e collette, quali con tutti gli altri pesi reali, e personali debbano sopportarsi, e restare a carico dell'Enfiteuta =. Onera Fundorum ad annua *scuta quinque* tunc ascendebant, verum ubi eas regiones paulo post occuparunt Gallorum copiæ, illico ad annua *scuta* 60. creverunt: præterea Emphyteuta pecuniarum collatione multatus, et ad subministrandos boves, equos, plaustra vectoria, linteamina, stragula, et cujusvis generis annonam fuit adactus; denique alter ex fundis impetu prætertluentis amnis eversus, et absumptus, omnes vero *anno* 1813. a Gallis fuere vastati, qui eo in loco bellum gesserunt, et castra posuerunt.

Impar itaque ad Canonem præstandum factus Emphyteuta, ab illius solutione cessavit. Defuncto Rectore Colombini, et pace Italiæ reddita, ac Pontificio Regimine restituto, Beneficium S. Mariæ de Sclavonia eximio Præsuli Josepho Antonio Sala *anno* 1822. fuit a S. M. Pio VII. collatum. Supplex novum Rectorem illico adiit Emphyteuta Placucci, et quæ contigerant, eidem narravit, atque ob infortunia, quibus fuerat obnoxius, simulque ob imminutum vilescentis Annonæ pretium, emphyteutici Canonis reductionem impetravit, illumque a laudato Præsule ad annua *scuta* 120., salvo tamen jure Successorum in Beneficio, reduci obtinuit. Nunc autem ab hac Sac. Congregatione petit idem Emphyteuta, ut præfatam Canonis reductionem ad totum tempus duraturæ emphyteusis ampliare, ac approbare velit.

Foroliviensem Episcopum requisivi, qui exemplum Instrumenti primæ Investituræ transmisit, ac per Peritum ex officio electum retulit de decennali Beneficii reditu, qui deductis oneribus ad annua *scuta* 116. 13. 8. ascendit. Addidit etiam, Præsulem Sala, de causis indultæ reductionis Canonis rogatum, respondisse = *Primo, che io non volea la rovina di una famiglia, ed era quindi disposto a quel ribasso, che dal mio Procuratore si giudicasse proporzionato al deterioramento dei fondi, all'aumento dei dazii, ed all'avvilimento del prezzo dei generi. Secondo, che nell' usare per parte mia di tutte le facilità, non intendeva di recare alcun pregiudizio all'interesse del Benefizio, ed all' interesse*

resse dei Successori . . . Se militino le stesse ragioni per una riduzione progressiva del Canone , non spetta a me il deciderlo. Potrebbero i terreni dare in progresso maggior frutto , potrebbero diminuirsi i dazj, potrebbe aumentare il prezzo dei generi. Nel caso però che si credesse di esaudire la supplica dell'Emfiteuta , io non intendo di frapporvi alcun' ostacolo.

Denique ita Episcopus animi sui sensum pandidit ,, „ Quæ in supplici libello Orator exposuit, veritati „ consona minime diffiteor. Non autem videtur unum „ ex prædiis Oratoris culpa deperiisse , utpote flumi„ ni admodum rapido olim adnexum , a cujus im„ petu non facile defendi poterat. Habito igitur re„ specta ad reditus Beneficii per calculum decennale , nec non ad onera eidem a decennio inhæren„ tia, Oratoris precibus annuendum esse putarem „ Verum meo judicio præ oculis habendæ sunt Re„ ctoris animadversiones prudenter enunciatæ , tum „ de majorum reddituum probabili perceptione , tum „ de onerum diminutione. „

Profecto cum ex decennali calculo constet, Beneficii reditus *annua scuta* 116. 13. 8. non excedere , gravissimum sentiret damnum Emphyteuta Placucci , si Canonem *scutorum* 191. solvere cogeretur : nemo autem cum aliena jactura locupletari debet , *ad textum in Lege Cum hoc natura. Cod. de Condict. indeb.* , *et Leg. Si me , et filium. ff. Si certum petatur* ; eoque minus Ecclesia æquitatis mater, ac justitiæ cultrix, *Barbos. in Cap. Cum dilecti n.* 17. *de empt. et vendit.* , *Capon. Controvers. forens.* 5. *n.* 9. , *Lanfredin. resp. Jur.* 16. *n.* 57. , *Zanch. de Lesione part.* 2. *Cap.* 8. *n.* 100.

De Canone autem res est non pro recognitione tantum directi dominii , sed intuitu fructuum , ac ad illorum compensationem convento : æquum est proinde , ut gravis Canon solvendus non sit , quando vel nulli , vel modici fructus colliguntur , veluti perpendunt *Reiffenst. lib.* 3. *tit.* 18. *de locat. et conduct.* §. 6. *de obligat.* , *et Jur. Emphyt.* , *Zanch. de Lesion. part.* 2. *cap.* 8. *n.* 140. Atque hanc æquitatem secuta , reductionem Canonis ob imminutos fructus Fundorum indulgendam esse , non raro respondit hæc

Sac. Congregatio, ac præsertim in *Pistorien. seu Praten. Emphyteusis* 21. *Novembris* 1761., *in Firmana Transactionis* 28. *Maji* 1791. §. *Clarum*, *in Senogallien. Transactionis* 8. *Maji.* 1819. §. *Esto.*

Integrum tamen annuum Canonem ab Emphyteutis solvendum esse suadet *L.* 1. *Cod. de Jur. Emphyt.*, in qua statuitur, omne damnum ad Emphyteutam pertinere; et monet *Gloss. in Cap. potuit de locat, et conduct. Verb. Expellere.* Quamobrem sive res emphyteutica deterior fiat, sive ex parte pereat, conventum Canonem esse præstandum tradunt *Abbas in Can. fin. de locat. et conduct. n.* 16., *Jason. in Leg.* 1. *Cod. de Jur. Emphyt n.* 1, et definivit *Rota in Romana Reductionis affictus* 6. *Julii* 1804 §. 6. *cor. Emo Serlupi.* Idque in themate omnino tenendum videtur, quia Emphyteuta ad integri Canonis solutionem se obstrinxit, *rimossa ogni eccezione sì di fatto, che di ragione.*

Cæterum si Aloysio Placucci Canonis reductionem concedendam censeant EE. PP., cum illa ad tempus jam fruatur; qua tantopere præstant consilii maturitate, perpendere dignentur, quæ Præsul Beneficii Rector de onerum imminutione speranda, de possibili redituum augmento, deque majori frugum pretio in posterum obtinendo animadvertit. Dirimendum autem proponitur

Dubium

An, et pro quo tempore concedenda sit Canonis imminutio in casu etc.

Pro nunc satis provisum per actualem Rectorem.

LU-

LUCANA LEGATI = Nulla piorum Legatorum, ac præsertim Missarum incidit mentio, quum huic Sac. Congregationi in Comitiis *die 24. Maji* 1823. dubium proposui: *An sit consulendum SSmo pro permutatione jurium*, quibus in Ecclesia SSmi Salvatoris Lucanus Archiepiscopus, ac in altera S. Peregrini potiebatur Decanus Collegiatæ S. Michaelis *in foro* Lucanæ Civitatis. Rescriptum tunc prodiit: *Affirmative*, quod a Summo Pontifice probari, et confirmari meruit; ideoque jurisdictionem in Ecclesia S. Peregrini obtinuit Archiepiscopus, ac vicissim in Ecclesia SSmi Salvatoris jurisdictionem acquisivit Decanus prædictæ Collegiatæ, cujus Capitulum paulo post preces obtulit, quibus narravit, sibi onus incumbere celebrandi in Ecclesia S. Peregrini Missam de requiem cum cantu quotannis *die 29. Januarii*, et Missam lectam pariter de requiem qualibet feria sexta, *il tutto in suffragio del fu Pompeo Sergiusti, il cui corpo riposa nella nominata Chiesa di S. Pellegrino, perchè così il Sergiusti ordinò nel suo testamento, assegnando perciò al Capitolo esponente annue lire Lucchesi 67., e soldi 10.* Addidit Capitulum, *ab anno* 1593., quo Testator decessit, religiose impletam ejus voluntatem fuisse usque *ad annum* 1808., quo contigit ob deplorandas eorum temporum calamitates, ut Ecclesiarum Bona Fisco (*Demanium* dicebant) fuerint addicta, quamvis „ *questo Legato fosse indemaniato, pure non ne fu* „ *mai disposto, cosicchè ripristinato in oggi il Capi-* „ *tolo, ha trovato gli attuali Possessori disposti a pa-* „ *gare tanto gli arretrati, quanto per l'avvenire le* „ *dette annue lire 67. 10.* „ Itaque cum Ecclesia S. Peregrini, quæ olim Parochialis erat, nunc Archiepiscopi jurisdictioni subsit, ac Parochiali, et Collegiatæ Ecclesiæ SS. Paulini, et Donati fuerit unita, actu vero clausa maneat: facultatem implorat Capitulum „ *di soddisfare tanto l'obbligazioni passate dal* „ 1808. *al corrente giorno, quanto le avvenire nella* „ *propria Collegiata Chiesa di S. Michele, e questo* „ *non solo fino a che rimarrà chiusa la detta Chiesa* „ *di S. Pellegrino, ma ancora nel caso, che questa* „ *potesse nuovamente essere aperta.*

Sess. 22. cap. 6. de reform.

Ar-

Archiepiscopum semel, iterumque rogavi, qui rem omnem, et animi sui sensum ita pandidit. „ Eccle-
„ sia S. Peregrini, quæ una erat ex Parœciis existen-
„ tibus in hac Civitate, priusquam ob transactas vi-
„ cissitudines Parœciæ ad octo tantùm limitarentur,
„ privilegio a Leone X. concesso Ecclesiæ S. Michae-
„ lis, in spiritualibus Capitulo, et Decano ejusdem
„ subjiciebatur, ideoque Capitulum libere, et licite
„ in eadem sacras functiones exercebat. Postquam ve-
„ ro huic Ecclesiæ ordo restitutus fuit, cum præ-
„ dicta S. Peregrini Ecclesia SS. Pauli ni, et Donati
„ Ecclesiæ unita fuerit, Parœciæ vero S. Michaelis in-
„ corporata alia Parœcia vulgo nuncupata *del SSmo*
„ *Salvatore*, annuente Summo Pontifice, ex voto
„ hujus Sacræ Congregationis jurisdictio Capituli, et
„ Decani, quæ erat supra S. Peregrini translata fuit
„ supra dictam Ecclesiam SSmi Salvatoris. Ex his ap-
„ paret, dictam S. Peregrini Ecclesiam, nunc ad Ec-
„ clesiam S. Michaelis minime pertinere Notandum
„ insuper est, Testatorem, instituentem Legatum, in
„ Ecclesia S. Peregrini fuisse sepultum.

„ Annuus reditus *scutorum novem* computatur; onera
„ sunt Missa *de requiem* cum cantu *die* 29. *Janua-*
„ *rii*, et una lecta in qualibet feria sexta. Legatum
„ fuit adimpletum ad *annum* 1808., et postea omis-
„ sum. Causa translationis ea adducitur, quia onus,
„ quod Capitulo S. Michaelis addictum erat, modo
„ ob supradictam translationem jurisdictionis, in Ec-
„ clesia assignata a Testatore non potest adimpleri.
„ Spes adest redintegrationis Ecclesiæ S. Peregrini,
„ et Capitulum SS. Paulini, et Donati, cui preces
„ communicavi, translationi se opposuit, protestan-
„ do per se legatum satisfacere velle, quia Ecclesia,
„ in qua legatum fuit constitutum modo Parœciæ
„ SS. Paulini, et Donati est annexa. Attamen Prior
„ ejusdem Ecclesiæ translationi libenter assentitur,
„ sic contradicens Capitulo, quia Ecclesiam prædi-
„ ctam S. Peregrini asserit, non Capitulo, sed sibi
„ subjectam esse. „

Capitulum autem Collegiatæ SS. Paulini, et Donati Archiepiscopo per suos Deputatos exposuit „ *che il Prio-*
„ *re non ha verun diritto sopra il Capitolo, se si ec-*

„ cet-

„ *cettui quello di presiederlo come Dignità nelle se-*
„ *dute Capitolari , e di essere il primo nel Coro , ag-*
„ *giungendo inoltre la giurisdizione della Chiesa , ed*
„ *il diritto di nominare dieci dei nostri Cappellani ,*
„ *o Beneficiati Corali* tamquam Patronus. *La somma*
„ *ingenuità per altro esigge dai sottoscritti il dichia-*
„ *rare , come dichiarano , che il Capitolo non ha la*
„ *benchè minima giurisdizione nella Parrocchia , nè*
„ *sulle Chiese in questa esistenti , come sarebbe in quel-*
„ *la di S. Pellegrino , della quale erroneamente si di-*
„ *ce , che sia passata sotto la giurisdizione del Ca-*
„ *pitolo de' SS. Paolino , e Donato : tutta questa giu-*
„ *risdizione è del Sig. Priore , la cui delicatezza lo*
„ *portò a condiscendere in voce , che il Legato in que-*
„ *stione fosse trasportato da S. Pellegrino in S. Mi-*
„ *chele ; ma siccome il Capitolo conosce abbastanza il*
„ *Sig. Priore per non dubitare , che quantunque non*
„ *obbligato chiamerà sempre il suo Capitolo alla sod-*
„ *disfazione di questo Legato in S. Pellegrino , così*
„ *prega l'E. V. Rma , che ben conosce l'assoluta po-*
„ *vertà del nostro Capitolo , a volersi degnare d'inter-*
„ *porsi presso la Sacra Congregazione del Concilio ,*
„ *onde non permetta la traslazione di questo Legato ,*
„ *moltopiù , che si tratta di un Testatore tumulato*
„ *nella Chiesa medesima.*

Quæstio est , an Capitulum S. Michaelis remittens jurisdictionem , qua in Ecclesia S. Peregrini fruebatur , jus quoque cesserit adimplendi Legata , quæ a Benefactoribus in ipsa Ecclesia S. Peregrini fundata fuere. Profecto in permutationem id tantummodo venisse dicendum est , de quo expresse fuit actum : nemo enim juri suo cedere præsumitur. *Sperell. decis.* 157. *num.* 30. , *Rota cor. Ratto decis.* 299. *num.* 10. , nihilque vulgatius , quam omnes actus abdicativos strictissimi esse juris , neque ad alia extendi , quam quæ speciatim , et nominatim fuerint expressa , *Rota cor. Riminaldo dec.* 116. *num.* 17. , *et decis.* 362. *num.* 1. , *cor. Me decis.* 69. *num.* 7. *ad* 9. , *et in Narnien: Comparticipationis Multiplici quoad fructus ante obitum Francisci* 9. *Januarii* 1816. §. 5. *coram Emo Cesarei.*

De jurisdictione tantum permutanda fuit actum inter Lucanum Archiepiscopum , et Collegiatæ S. Michaelis

De-

Decanum; nam ad eas declinandas quæstiones, *quæ a promiscua jurisdictione possent oriri*, ambo facultatem unanimiter petierunt *jurisdictionem permutandi, ut scilicet Decanus in Parœciam SSmi Salvatoris jurisdictionem acquirat, Parœcia vero S. Peregrini Archiepiscopi jurisdictioni subsit*, ut patet ex folio *in Lucana Jurisdictionis* 19. *Aprilis* 1823. Præsumendum ergo nequaquam videtur, in permutatione comprehendi etiam voluisse jus adimplendi Legatum a pio Benefactore fundatum, quod ita est a jurisdictione distinctum, atque independens, ut sine hac perfecte consistere, quemadmodum hæc sine Legato stare posset: Præterea in permutatione magis etiam, quam in transactione requiritur inter contrahentes æqualitas, *L.* 1. *ff. de transact.*; hæc autem deficere videretur in themate, si præter jurisdictionem cessum a Capitulo S. Michaelis diceretur jus pia satisfaciendi Legata, cum non appareat ab Archiepiscopo aliud quidpiam Decimo, et Capitulo ipsi fuisse tributum ultra jurisdictionem in Ecclesiam Sanctissimi Salvatoris.

Perpendendum est tamen, justam, et rationabilem ineundæ permutationis causam habitam fuisse, ut *ita omnes tollantur, quæ jam ortæ sunt, ac præoccupentur, quæ oriri possent controversiæ, quibus scandalum Populo facillime præberetur*: uti colligitur *ex citat. Folio §. Justa.* Hinc etsi controversiarum origo futura solummodo videretur *promiscua jurisdictio*, quæsitum nihilominus generatim fuit: *An sit consulendum SSmo pro permutatione JURIUM in casu etc.* Inde vero inferri posse videtur, quod Lucanus Archiepiscopus, et Decanus S. Michaelis dum permutationem proposuerunt, et probari exorarunt, multoque magis hæc Sacra Congregatio dum ipsis annuit, ut controversiæ tollerentur, minime voluisse non tam germina relinquere disceptationum, ac jurgiorum, quam his latiorem sternere viam.

Contentiones enim frequentissimæ, ac pene inevitabiles essent futuræ, si Canonici S. Michaelis jure proprio Missas, præsertim cum cantu, celebrare possent in Ecclesia olim suæ jurisdictionis, nunc autem non tantum in solo Archiepiscopi sita, sed et ejus juri-

risdictioni subjecta, et curæ Prioris, et Capituli SS. Paulini, et Donati demandata; præsertim cum facillime duo Capitula simul concurrere possent ad functiones eodem tempore in eadem Ecclesia peragendas. Ceterum cum Ecclesiæ cessione conjuncta videtur concessio eorum, quæ sunt ipsi Ecclesiæ adnexa, uti est satisfactio pii Legati, quod intuitu Ecclesiæ, in qua Fundatoris adest sepulchrum, potiusquam favore Capituli relictum est censendum: adstipulante præsertim juris regula, quod pro expresso sit habendum, quod ab expressis perspicere consequitur, *Cap. Cum olim. De cens.*, *Leg. Cum quod ff. Si certum petatur*, *Rota cor. Ratio dec.* 217. *num.* 17., *et cor. Me dec.* 1. *num.* 17., *et decis.* 8. *num.* 16.

Quod si precibus Capituli Collegiatæ S. Michaelis annuant EE. VV., decernere quoque dignentur, an consulendum sit Sanctissimo pro translatione pii Legati Sergiusti ab Ecclesia S. Peregrini ad Sancti Michaelis Ecclesiam, quam sane translationem, justa, ac rationabili intercedente causa; indulgere consuevit hæc Sacra Congregatio, ut *in Placentina* 29. *Januarii* 1794., *Romana Translationis, et reductionis* 8. *Martii* 1806., *et in Casalen* 30. *Martii* 1822. Justam; rationabilemque causam suppeditare, imo veram etiam necessitatem præseferre videtur jam indulta jurisdictionis permutatio, ob mox indicata jurgia, et scandala, quæ nunc facilius oriri possent. Multa sane ad pacem fovendam a jure permittuntur, quæ alias non concederentur, uti *post text. in Can.* 1. *cauſs.* 23. *quæst.* 4. admonent *Valeron. De transact. in proem. num.* 34., *et Rota in Firmana Executionis concordiæ* 27. *Junii* 1760. §. 2. *cor. Card. Riminaldo.*

Præterea facilius concedi solet onerum, ac Missarum translatio, si interesse habentes assentiantur, *Reiffenst. lib.* 3. *Decret. tit.* 26. §. 23. *n.* 809., *Sacra Congregat. in Imolen. Aperitionis oris, et commutationis voluntatis* 26. *Februarii* 1820.; assentitus autem est Prior Collegiatæ SS. Paulini, et Donati, cujus Canonici dum translationi repugnant, ingenue fatentur, non ipsis jus in Ecclesiam, sed uni Priori competere. Nihil demum de suffragio Animæ Testatoris detrahitur,

si Missæ in una potius, quam in alia Ecclesia celebrentur, *Passerin. De stat. homin. quæst* 187. *art.* 4. *num.*118.Sacrificium enim quacumque in Ecclesia peragatur eodem modo semper defunctis prodest, *Pasqualig. de Sacr. novæ Legis quæst.* 1149. *num.* 9., *et Sacr. Congregat. in Usentina* 13. *Januarii* 1748., *in Placentina Legati pii* 14. *Septembris* 1782., *et in Alatrina* 3. *Julii* 1819.

Verum translatio Missarum commutationem secumfert voluntatis Defunctorum, quæ cum semper difficillime concedatur ad *text. in C. ultima voluntas. can.* 13. *q.* 2., tum præcipue cum Testator vel certum designavit Altare, vel etiam Ecclesiam tantum prædilexit, in ea celebrationem præscribendo, *Pasqualig. eod. tit. q.* 1139., *Fargna De jurepatr. part.* 1. *can.* 6. *cap.* 3. *num.* 5.,*Sacr. Congregat. in Novarien.* 6. *Augusti* 1791. Præterea translationem Missarum constanter denegavit Sacra Congregatio, quando Testatoris cadaver, prout in casu, tumulatum fuerit in Ecclesia, in qua Missarum celebrationem ipse demandavit, ut *in Vicen. Translationis onerum Missarum* 19. *Aprilis* 1766., *in Placentina Legati pii* 14. *Septembris* 1782., *et in Patavina Translationis onerum Missarum* 18. *Novembris* 1802. Prætereundum nec est, translatione deteriorem fieri conditionem Ecclesiæ S. Peregrini, Testatori apprime dilectæ, quæ si nunc est clausa, spes tamen adest, ut aperiatur, et Divino restituatur cultui, prout retulit Archiepiscopus; indulgendam vero non esse Missarum translationem, si tertii jura lædantur, respondit Sacra Congregatio *in Panormitana Translationis oneris Missarum* 26. *Februarii* 1739., *in Comen. Translationis Missarum* 15. *Septembris* 1764., *et in citat. Placentina Legati pii* 14. *Septembris* 1782.

Dubia

I. *An, et cui competat jus adimplendi pium Legatum Pompeji Sergiusti in casu etc.*

Et quatenus affirmative favore Capituli S. Michaelis.

II.

II. *An sit consulendum Sanctissimo pro translatione Missarum in casu etc.*

Non proposita cum sequenti.

LUCANA CAPELLANIARUM. Apostolicæ Sedi immediate subest Ecclesia Collegiata S. Michaelis Archangeli *in foro* Lucensis Civitatis, uti monuit hæc Sac. Congregatio *in Lucana Jurisdictionis* 10. *Aprilis* 1823. præest Decanus Capitulo, a quo stipendium ex Massa Capitulari olim solvebatur Capellanis, qui chorale servitium præstabant, et amovibiles erant ad ejusdem Capituli nutum. Gallico invecto regimine *anno* 1808. sublata fuit Collegiata; verum *anno* 1818. Apostolicis Litteris *diei* 8. *Aprilis* in pristinum fuit restituta a S. M. Pio VII., qui omnia jura, et privilegia, quibus antea pollebat, amplissime confirmavit. Cum autem in Collegiatæ reintegratione singulis Capellanis, æque ac singulis Canonicis, proprii reditus fuerint assignati; se non amplius amovibiles esse contendunt Capellani, idque ab hac Sac. Congregatione declarari poscunt, ut canonicam institutionem tanquam veri Beneficiati consequantur. *Sess. 22. cap. 6. de reform.*

Rogavi de more Archiepiscopum, qui audito in scriptis Decano, et Capitulo Collegiatæ, ita rem omnem, suamque sententiam pandidit. „ Oratores ante tran-
„ sactas lacrymabiles vicissitudines, Capellani ad nu-
„ tum amovibiles habebantur, a Canonicis ob cho-
„ rale servitium in dicta Ecclesia præstitum de massa
„ Capitulari precario alebantur, et quotannis Capitu-
„ larium confirmatione, per suffragia facienda, in-
„ digebant; ideoque aliqua tunc posita rationabili
„ causa, ab officio, ad quod per Capitulum nomi-
„ nati, atque stipendiati erant, legitime poterant amo-
„ veri. An vero per Apostolicum Breve, a Pio VII.
„ in hujus Lucanæ Ecclesiæ nupera restitutione ema-

„ nato, ad sortem Capellanorum vere Beneficiato-
„ rum Oratores evecti sint: rem hanc definire me
„ prorsus abstinere putavi. Etenim per ipsum Apo-
„ stolicum Breve Capellani propria dotatione, et bo-
„ norum suorum administratione, adjecta lege ter-
„ tiam redituum assignatorum partem ad formam
„ Concilii Tridentini separandi, et in distributiones
„ quotidianas convertendi, donati sunt; sed Cano-
„ nica institutione, quæ ad vere Beneficiatos desi-
„ gnandos necessaria videtur, omnimode carent:
„ ideoque nil in ipsis, nisi tantum numerum, seu
„ Collegium Ecclesiasticorum Chori servitio legiti-
„ me addictum, propriis bonis, et privilegiis gau-
„ dens, recognoscere coactus fui. Nec me latebat,
„ quod Decanus in suis litteris habet de utilitate,
„ bonoque, quod si in executione Brevis prædictas
„ Capellanias vera Beneficia Ecclesiastica declarassem,
„ huic Lucanæ Ecclesiæ obvenisset; præsertim cum,
„ ut bene Decanus notat, ferme nulla simplicia be-
„ neficia ex tot, quot prius habebantur, remanse-
„ rint, atque ex familiarum depauperatione ægre vix
„ pauci filios suos in sortem Domini vocatos Eccle-
„ siasticis patrimoniis juxta Canones providere valeant;
„ idcirco datam occasionem et ipse ambabus ulnis
„ amplexus essem; sed ne facultatum mihi tanquam
„ Apostolico Delegato commissarum limites forsan
„ excederem, Capellanos dictæ Ecclesiæ in ipso, quo
„ prius reperiebantur statu, ac conditione, opportu-
„ no vi delegationis commissæ Decreto, ut Capitu-
„ lum in a me datis epistolis autumat, reposui; ac
„ isti Sanctæ Sedi rem totam prorsus definiendam
„ reliqui. . . . Si Oratorum preces excipere, eosdem-
„ que perbenigne exaudire bene visum fuerit, ea qua
„ par est reverentia libenti animo petitæ gratiæ con-
„ cessionem recipiam. „

Favet enixe Capellanorum votis Decanus Collegiatæ ab Archiepiscopo interrogatus, et postquam ea fuse disseruit, quæ Archiepiscopus indicavit, ita concludit. = *Devo confessare, che questa dichiarazione* (favore Capellanorum) *verrebbe ancora tanto più da me gradita, in quanto che porterebbe un termine definitivo a molte dissensioni, e tornerebbe così la tranquil-*

quillità a questo mio Clero; cosa che mi sta molto a cuore. Fermo però stante il principio, che elevate le dette Cappellanie, come io spero, al grado di Benefizj, la nomina delle medesime rimanga presso il Capitolo di S. Michele, come è sempre stata, e come ancora dispone il Breve di sistemazione della Chiesa Lucchese del di 8. Aprile 1820., e la Canonica istituzione rimanga presso il Decano di S. Michele, il quale esente, com' è pe' suoi diritti, e privilegj, dalla giurisdizione dell' Ordinario, riveste egli stesso la qualità di Ordinario nella sua Chiesa, e Capitolo, e siccome egli dà, ed ha sempre dato le Bolle ai suoi Canonici, così crede di doverle dare anche ai Capitolari = .

Cappellanias Collegiatæ Ecclesiæ S. Michaelis in foro nunc esse vera Ecclesiastica Beneficia eruere nituntur Capellani ex Apostolicis Litteris Pii VII. , in quibus hæc leguntur = Tibi . . . . Apostolico Dele- „ gato, mandamus, ut bona, reditusque prædictos „ in dotationem Capitulorum, et Capellanorum Ca- „ thedralis Ecclesiæ, et trium Collegiatarum Eccle- „ siarum; Cœnobiorum utriusque sexus, nec non „ in supplementum congruæ Parochorum, et pro „ expensis necessariis ad Divinum cultum in respe- „ ctivis Ecclesiis Parochialibus . . . . æqua, et con- „ venienti portione assignes, et attribuas . . . . , de- „ cernentes, ut singula Capitula, Parœciæ, et Re- „ gularium utriusque sexus Communitates tam redi- „ tus, et bona quam, Cœnobia, et Monasteria de novo „ Regularibus prædictis respective assignanda, tan- „ quam sua possideant, ac retineant = Cum itaque Pius VII. omnibus Ecclesiis sua bona statuenda decreverit, et Archiepiscopus, uti Bullæ Apostolicæ executor, reapse singulis Capellanis propria bona, reditusque assignaverit; eorum Capellaniæ vera Beneficia effecta fuisse videntur, ad tradita per Garziam *de Benef. part.* 1. *c.* 2. *num.* 93., *Lotter. de re benef. Lib.* 1. *quæst.* 31. *in fine*, *Pignatell. Tom.* 9. *consult.* 143. *num.* 47.

ddit quoque iisdem in Litteris Pius VII. = Volumus „ tamen, tertiam partem redituum tam Capitulo, „ et Capellanis Cathedralis Ecclesiæ, quam tribus

præ-

„ prædictis Collegiatis Ecclesiis adsignandorum, ad „ formam Concilii Tridentini separari, et in distri- „ butiones quotidianas converti, quæ inter præfictas „ dignitates, Canonicos, et Capellanos divinis inte- „ ressentes proportionabiliter juxta divisionem a te, „ tanquam Apostolicæ Sedis delegato, in ipsa redi- „ tuum separatione faciendam, dividantur = Profecto de veris Ecclesiasticis Beneficiis ad divinum cultum, atque Ecclesiastica munia obeunda constitutis, loquitur Tridentina Synodus *Sess.* 21. *cap.* 3. *de Reformat.*, dum jubet tertiam redituum partem separari, atque in quotidianas distributiones converti: Capellanias igitur inter Ecclesiastica Beneficia recensuit Pontifex, dum eamdem redituum separationem præcipiens expressam relationem ad Concilium Tridentinum habuit. Reque vera Capellani principaliter intuitu Ecclesiæ nunc reditus percipiunt bonorum, quæ ipsis ab Apostolico Delegato fuere assignata, ideoque Capellaniæ statum beneficialem quæsivisse videntur; at olim ratione personalis servitii stipendium accipiebant a Canonicis, idque statum beneficialem prorsus excludit, uti monent *Garz.*, *et Pignatel. loc. citat.*, *et Redoan. de Spol. quæst.* 3. *num.* 35.

Perpendendum tamen est, S. M. Pium VII. omnia confirmasse jura, et privilegia a suis Prædecessoribus tributa Decano, et Canonicis Collegiatæ S. Michaelis, ac proinde jus quoque Capellanos nominandi, et ad nutum amovendi. Præterea Canonici epistolam afferunt *die* 26. *Augusti* 1824. ab Archiepiscopo ad Capitulum datam, in qua hæc habentur. *Mi sono portato a considerare i Decreti da me emanati nella qualità di esecutore del Breve Pontificio delli* 8. *Aprile* 1820. *e relativi alle Cappellanie delle Chiese Collegiate. Un tale esame mi ha portato a conoscere, che i Decreti a ciò riguardanti, quali sono bene a cognizione dei rispettivi Capitoli, hanno tolto qualunque dubbio, o controversia, dopo che letteralmente dichiarano, che le moderne Capellanie delle Chiese Collegiate sono quelle istesse, che come tali si riconoscevano prima delle passate vicende, e che perciò si trovano come le antiche sotto la dipendenza dei Capitoli. E' stato solo per quello, che riguarda le persone degli attuali Cap-*

Cappellani da me nella suddetta qualità collocati nei loro rispettivi posti, che io dovetti dichiarare, che non potesse essere nella facoltà dei Capitoli di rimoverli, e ciò ancora per la necessaria veduta che il patrimonio Ecclesiastico residuale non venisse ad esser gravato di quelle pensioni, che sino ad ora si percepiscano dai Cappellani Corali.

Igitur Archiepiscopi Litterarum Apostolicarum executoris ea fuit mens, ut Capellani Collegiatæ S. Michaelis, prout antea, amovibiles essent ad nutum Capituli. Archiepiscopus vero aut Pontificis voluntatem perspectam habuit, aut eam est interpretatus ad normam Juris, quo statutum reperitur, Litteras Apostolicas ita semper esse accipiendas, ut neminem lædant, *Barbos. claus.* 157. *num.* 1., *Gonzalez ad reg.* 8. *Cancellariæ* §. 4. *Proem. num.* 2, *Cardinalis Petra ad Constit. Innocentii IV. Sect.* 1. *num.* 31. Læderentur sane Canonici, si facultate amovendi Capellanos privarentur. Professi tamen sunt iidem Canonici, quod = *qualora i Cappellani dalla Sacra Congregazione siano riconosciuti, o dichiarati veri Benefiziati, il Capitolo è sempre pronto a venerare quelle superiori determinazioni, che alla medesima piacerà di addottare su questo punto; e nel caso, che i Cappellani ottengano la grazia, non dubita il ridetto Capitolo, che debba restar fermo il diritto di nomina alle Cappellanie presso il Capitolo stesso, come dal Breve di Pio VII. si rileva, e chiede, che venga ingiunto ai Cappellani, dichiarati che siano veri Benefiziati, l' onore di soddisfare almeno per un terzo le Messe Conventuali, ed in fine debbano nell' uffiziatura dipendere pienamente dal Capitolo.*

De Capellanorum electione in memoratis Apostolicis Litteris hæc leguntur „ Firmo manente jure Prioris S. „ Pauli, et Capitulorum utriusque Collegiatæ Eccle- „ siæ ad Capellanias respective etiam in posterum nominandi „ De Missa vero Conventuali quotidie tam in Cathedralibus, quam in Collegiatis Ecclesiis canenda sancivit Benedictus XIV. in sua celebri Constitutione. *Cum semper oblatas*, onus, hujusmodi spectare ad omnes qui Ecclesiæ Clerum constituunt, et

in

in eadem Ecclesia sive Dignitates, sive Canonicatus, Mansionariatus, sive Beneficia choralia obtinent. De eleemosyna denique Missam conventualem celebrantibus præbenda, idem Benedictus XIV. in citata Constitutione hæc addidit = *Alia exceptio fuit, quod Missa conventualis non semper a Canonicis, aut Dignitatibus celebretur, sed aliquando etiam a Beneficiatis, aut Mansionariis, quos minus æquum videtur pro Missæ conventualis celebratione omni eleemosyna carere, quæ unde desumi valeat ignoratur. Cui tamen rei pariter consultum est, demandando, ut ea desumatur ex Massa distributionum*; quam sententiam semper tenuit hæc Sac. Congregatio ut *in Auximana Missæ Conventualis 16. Decembris 1820. et 25. Januarii 1823.*

Cum autem Canonici dignitate Capellanos antecellant, æquum videtur, ut hi Canonicis obsequantur, et in chorali servitio subditi sint, ne secus perturbatio, et confusio oriatur. Cumque Decanus Collegiatæ S. Michaelis omnibus nunc quoque privilegiis gaudeat, quorum vigore ab Archiepiscopi jurisdictione est exemptus, suo Capitulo præest, suamque Ecclesiam regit ordinario jure; si Capellaniæ inter Ecclesiastica Beneficia recenseantur ab ipso dandæ Beneficiatis a Capitulo nominatis erunt collationis Litteræ, quæmadmodum illas Canonicis semper concessit.

Quare EE. VV. dirimenda proponuntur.

Dubia

I. *An Capellaniæ in Ecclesia Collegiata S Michaelis sint Beneficia ecclesiastica, ita ut Capellanis canonica institutio danda sit in casu etc.*

Et quatenus affirmative

II. *An jus ad Capellanias nominandi spectet ad Capitulum in casu etc.*

III. *An, et ad quem spectet jus dandi Capellanis Bullas institutionis in casu etc.*

IV. *An, et quot Missas conventuales Capellani canere teneantur in casu etc.*

V. *An, et quomodo pro Missa conventuali eleemosyna Capellano celebranti sit præstanda in casu etc.*

VI. *An, Capellani obsequi, et in Chorali servitio subditi Canonicis esse teneantur in casu etc.*

Die Sabbathi 3. Septembris 1825. in Palatio Apostolico Vaticano erit Sacra Congregatio Concilii, in qua præter alia proponentur infrascripta Dubia juxta morem ejusdem Sacræ Congregationis de jure resolvenda.

LUCANA LEGATI.

Sess. 22. cap. 6. de Reformat.

Dubia

I. *An, et cui competat jus adimplendi pium Legatum Pompeji Sergiusti in casu etc.*

Et quatenus affirmative favore Capituli S. Michaelis.

II. *An sit consulendum Sanctissimo pro translatione Missarum in casu etc.*

Ad I. Affirmative favore Prioris Collegiatæ SS. Paulini, et Donati.
Ad II. Affirmative ad Ecclesiam SS. Paulini, et Donati, donec cultui restituatur Ecclesia S. Peregrini.

LUCANA CAPELLANIARUM.

Sess. 22. cap. 6. de Reform.

Dubia

I. *An Capellaniæ in Ecclesia Collegiata S. Michaelis sint Beneficia Ecclesiastica, ita ut Capellanis canonica institutio danda sit in casu etc.*

Et quatenus affirmative

II. *An jus ad Capellanias nominandi spectet ad Capitulum in casu etc.*

III. *An, et ad quem spectet jus dandi Capellanis Bullas collationis in casu etc.*

IV. *An, et quot Missas conventuales Capellani cantare teneantur in casu etc.*

V. *An, et quomodo pro Missa conventuali eleemosyna Capellano celebranti sit præstanda in casu etc.*

VI. *An Capellani obsequi, et in Chorali servitio subditi Canonicis esse teneantur in casu etc.*

Ad I. Affirmative in omnibus, facta per Archiepiscopum canonica erectione.

Ad II. Affirmative.

Ad III. Affirmative ad Decanum Capituli.

Ad IV. Affirmative pro tertia parte juxta petita.

Ad V. Affirmative ex massa distributionum ad formam Constitutionis *Cum semper oblatas.*

Ad V. Affirmative in omnibus.

sess. 22. cap. 6. de Reform.

VERULANA SUBSIDII DOTALIS. In Comitiis *diei 8. Maji* 1819. propositis Dubiis *I. An sit locus constitutioni Dotis subsidiariæ in casu etc.* et quatenus affirmative *II. An, quomodo, et in qua summa sit solvenda in casu etc.*, responsum dederunt Emi Patres Ad I. *Negative.* Ad II. *Provisum in primo.* Juris sui rursus experiundi veniam tunc obtinuit Margarita Filonardi; nunc autem Causam iterum proponi satagit. Sodalitii *S. Mariæ Jacobi* Defensor argumentis in Allegatione, *anno* 1819. typis excusa, et denuo EE. VV. distribuenda, allatis adjungit, falso Margaritam huic Sac. Congregationi exposuisse, sè esse *Zitella, ed aver pronto partito da maritarsi*, dum Francisco Serirot jam ab *anno* 1815. nupserat; item Sodalitium ob præteritas rerum publicarum vicissitudines indictam ab hac Sac. Congregatione dotium suspensionem haud servasse, sed egenis Verulanis puellis cunctas dotes quotannis huc usque tribuisse: ideoque contendit, rejiciendam esse Margaritæ petitionem, confirmandamque superiorem hujus S. Ordinis resolutionem.

Mar-

Margaritæ autem Defensor dotis constitutioni in summa *scutorum mille* locum esse arbitratur. Etenim Marchio Filonardi subsidia dotalia conferre voluit *a Zitelle povere di detta Città* (Veruli scilicet) *di onesta vita.* Jam vero Margarita ei familiaris extrema premitur inopia, honestis est prædita moribus, et licet Veruli ortum non habuerit, originem tamen ducit a Parente Verulano, ac propterea eodem, quo puellæ Veruli in lucem proditæ, censenda est jure, uti post *tex. in L. Assumptio. ff. ad municip.* tradunt *Valent. de ultim. volunt. Vol.* 3 *n.* 2., *Ferrar. Biblioth. verb. Civitas n.* 101.

Neque dotale subsidium (ita pergit) est Margaritæ denegandum propter initum Matrimonium; præterquam enim Testator legem dixit, ne dotes traderentur puellis, *se prima non è seguito il loro sposalizio*; accedit, quod Oratrix adhuc innupta, scilicet *anno* 1802. preces summo Pontifici obtulit, ut dotale subsidium assequeretur, quodque ab hac Sac. Congregatione *anno* 1809. demandata fuerit suspensio collationis *saltem unius dotis usque ad exitum pendentis recursus*; ideoque nequicquam Margaritæ obesse potuit matrimonium *anno* 1815. contractum; nam puellas, quæ dotem postularunt, jure suo non decidere, si postea conjugio socientur, docet S. Congregatio in *Cæsenaten. Subsidiorum dotalium* 29. *Novembris* 1738., *in Romana* 8. *Septembris* 1800. §. *Tria, et in Narnien.* 12. *Julii* 1823.

Præterea Margarita sanguinis necessitudine cum Testatore jungitur, ac proinde eidem subsidium dotale denegari non poterat, cum ex præsumpta Testatoris voluntate cæteris puellis in subsidiorum distributione illæ sint præferendæ, quæ et paupertate laborant, et cum Testatore sunt sanguine conjunctæ. *Mantica de conject. ultim. volunt. lib.* 8. *tit.* 5. *n.* 15., *S. Congr. in Romana Subsidii dotalis* 19. *Januarii* 1808. §. *Verum, et in Cathacen. Legati pii* 21. *Septembris* 1822. §. *Tandem.* Neque vera egenis puellis, ex Familia Filonardi descendentibus, sæpius a Summis Pontificibus indulta fuerunt dotalia subsidia. Concludit itaque idem Defensor, Margaritæ jus esse ad subsidium dotale assequendum; cumque dotes nubentium conditioni, ac statui congruæ sint oportet, atque hic agatur de mu-

liere ex nobili genere prognata, Testatoris consanguinea, et gravi inopia laborante, dotem in summa scutorum mille, unius, aut plurium dotium suspensione exolvenda, decernendam esse suadere nititur.

Cætera EE. PP. habent in Allegationibus utrinque distributis, et in Folio *diei 8. Maji* 1819., quod resumere precor, ut definire possint.

Dubia

I. An sit standum, vel recedendum a decisis quoad primum Dubium in casu ec.

Et quatenus recedendum

II. An, et quomodo sit recedendum a decisis quoad secundum Dubium in casu ec.

Iterum proponatur.

Sess. 24. cap. 1. de reformat. Matrim.

MELEVITANA SEPARATIONIS TORI. Xaveria Vassallo, satis ampla dote, ac pluribus aucta paraphernalibus bonis, cum Antonio Agius Melitensi negociatore, cui ab *anno* 1793. nuptui fuerat tradita, concordem, tranquillamque vitæ consuetudinem, multis etiam editis liberis, per annos fere triginta servavit. Quibusdam tamen *anno* 1822. de re familiari inter conjuges exortis jurgiis, verberibus affecta Xaveria a viri domo, filiam, cui nomen Maria, secum ducens, divertit, et Episcopalem adiit Curiam, decerni postulans perpetuam Tori separationem ob Antonii sævitias; itemque sibi, et filiæ alimentorum præstationem, ac traditionem jocalium, indumentorum, et omnium, quæ ipsis forent necessaria.

Episcopalis Curia, antequam definitivam ferret sententiam, decrevit *die 3. Octobris* 1822., inductos a mu-

li-

liere testes examini, servatis juris solemniis, subjici; interim vero conjuges *remanere debere per modum provisionis separatos*, virumque condemnavit *ad subministranda supradictæ ejus conjugi, et communi filiæ alimenta ad rationem scuti unius, et taren. octo quolibet die anticipate solven. de hebdomada in hebdomadam ... ad consignanda ejus conjugi, et communi filiæ omnia necessaria ad quotidianum earum usum pro ratione earum status, et conditionis.* Huic decreto obstitit Antonius, qui reductionem petiit alimentorum, ac restitutionem rerum, quas Xaveriam a viri domo discedentem secum asportasse affirmabat: verum aliis ejusdem Curiæ coactus decretis pluries pro alimentis tum Uxoris, tum Filiæ, (nunc flagitante patre) in Monasterio collocatæ deposuit summas, opportunis emissis protestationibus.

Testes interea a Xaveria inducti, examini subjecti asseruerunt, se in pervigilio Nativitatis B. M. V. *anni* 1822. audivisse clamores, gemitusque Xaveriæ, et Mariæ de minacibus verbis, ac verberibus eis ab Antonio illatis conquerentium; vidisse eumdem Antonium Uxori expulsionem e domo minitantem; rixæ vero causam præbuisse denegatum a Xaveria consensum tradendi in dotem filiæ Mariæ fundum ad eamdem Xaveriam pertinentem: sed minime testantur, virum animo fero, ac truci esse præditum, neque alias in Uxorem sævitias exercuisse, una excepta famula de iracundo Antonii animo fidem perhibente. Hinc Episcopalis Curia animadvertens, adducta argumenta non constituere *sufficientem probationem pro petito divortio . . . cum fere unice reducantur ad gravem rixam, ac verbera, quæ in pervigilio Nativitatis B. M. V. elapsi anni acciderunt*, definitiva Sententia *diei* 10. *Julii* 1823. statuit, *locum non esse divortio. Perpendens tamen, quod Conjuges prædicti hic, et nunc animum nimis exacerbatum habeant; idcirco ad præcavenda in his circumstantiis majora dissidia, quæ prævidentur, mandamus eosdem conjuges per modum provisionis, et usque ad aliud hujus magnæ Curiæ mandatum, remanere debere separatos, solutis interim consuetis alimentis ejus conjugi.*

Ab hac Sententia Antonius Agius confestim ad S. Se-

dem

dem appellationem interposuit, quæ *die* 11. *ejusdem mensis Julii* ab Episcopali Curia Melitensi admissa fuit *si*, *et quatenus*: Citationem deinde in forma speciali idem Antonius *die* 15. *insequentis mensis* Octobris obtinuit ab R. P. D. Auditore SSmi, qui Xaveria constitutum vadimonium deserente, novam causæ cognitionem huic Sac. Congregationi ablegavit.

Rogavi Melitensem Episcopum de informatione, et voto, auditis, præsertim Oratoris Uxore, eidemque præfixo termino ad deducendum jura sua in Sac. Congregatione: Episcopus autem iis, quæ supra narravi, hæc addidit „ Rationum momenta, quibus mea Curia fuit adducta in ferenda Sententia, fuerunt revera, quod quamquam ex productis testium depositionibus constaret de iracundo, ac contentioso humore prædicti Antonii, deque dissidiis sæpius idcirco inter conjuges exortis, maxime *anno* 1822., haud tamen æque in facto constabat de gravibus minis, atque dissidiis, ob quæ in vitæ discrimen fuerit unquam adducta Xaveria; quam tamen, plus justo exacerbatum animum habentem erga eumdem Antonium post obortum dissidium in pervigilio Nativitatis B. M. V., impossibile fuit adducere tunc temporis ad redeundum in domum viri; permisso illi idcirco separatim vivere ad tempus ab eodem suo viro „. Xaveriam quoque accersisse ait, eidemque terminum quadraginta dierum præfixisse ad deducendum coram S. Congregatione jura sua „ non omittens interim ego paterne illam hortari, ut deposita quacumque contentione ad domum sui Viri redire curet, maxime quia post editam a mea Curia Sententiam, qua petitum divortium denegatum illi extitit, satis sufficiens tempus est emensum, infra quod reconciliari poterat cum ejus viro. Plus nimio tamen verita ipsa excandescentem animum sui viri, nullo modo suaderi potest de resipiscentia ejusdem, nec propterea induci ad cohabitandum cum illo. Quidquid cæterum providendum duxerint EE. VV. prompto animo exequar „

Mulier licet citationibus, et Episcopi voce monita; numquam se in hac Sac. Congregatione sistere curavit: Viri autem Defensor Causam proponi, distributa Al-

le-

legatione, instanter petiit, et Xaveriam ad virum suum redire compellendam esse contendit. Quamquam enim ob viri sævitias tori, habitationisque inter Conjuges separatio ad tempus ex Ecclesiæ legibus fieri permittatur; attamen eo sævitiæ processerint oportet, ut mulier sine periculo vitæ, aut gravis in corpore damni cum viro cohabitare non valeat *ad text. in Cap. Ex transmissa, et Cap. Litteras. de restit. spoliat.* Ad evincendum vero hujusmodi periculum nec minæ verberationum, aut infestæ vexationis, nec levis, imo nec ipsa atrox verberatio ex insolita ira, animique perturbatione illata, satis habentur, *Sanchez de Matrim. lib.* 10. *disp.* 18. *n.* 16., *Layman. lib.* 5 *tract.* 10. *part.* 3. *cap.* 7. *n.* 17., *Reiffenst. lib.* 4. *Decret. tit.* 19. *n.* 43. sed ea requiruntur ex sævo, et iracundo viri genio, atque ex frequentibus, gravibusque vexationibus deducta argumenta, ex quibus deprehendatur, virum mulieris vitæ insidias struere, aut saltem prudens, ac justus inducatur timor, ne graves, et atroces sævitiæ a viro in futurum perpetrentur, *Pontius de matrim. lib.* 9. *Cap.* 23. *n.* 5., *Engel. lib.* 4. *Decret. tit.* 19. *n.* 23.

Sævitiæ autem, de quibus a Xaveria insimulatur Antonius, aut ad minas, aut ad verberationes, nec quidem atroces, semel tantum, atque dissidiis super dote Filiæ constituenda exortis, Uxori impactas cohibentur; ac propterea, inquit Antonii Defensor, omnino impares, quæ malum sæviendi animum ostendant, justumque, ac prudentem necis, gravisve damni ingerant timorem: eo vel magis, quo per plura lustra conjuges tranquille, et conjugali amore vitam insimul traduxerint, filiosque procreaverint, ut in simillimo casu perpendit *Rota in Melevitana Separationis tori 27. Aprilis* 1818. §. 2° *cor. R. P. D. Isoard.* Addit præterea, quod etiamsi aliquid mali ex cohabitatione cum Antonio Xaveriæ foret timendum; nihilominus instituta separationis actio esset penitus respuenda; quandoquidem satis sibi mulier consulere posset acceptis pignoribus, aut alia a viro præstita idonea cautione, quod illi non debeat aliquod malum inferre, uti post *text. in Cap. Litteras* 13. *de restit. spoliat.*

do-

docent *Sanchez loc. cit., Pirhing. lib. 4. Decret. tit. 19. n. 62., et Rota in cit. Melevitana §. 4.*

Infert exinde memoratus Defensor, Antonio restituendas esse pecunias omnes ex Decretis Curiæ Episcopalis solutas, vel depositas pro alenda Uxore: cum enim ipsa a viro suo nulla intercedente justa causa diverterit, quolibet destituebatur jure petendi alimenta, *Surdus de aliment. tit. 7. quæst. 16., Card. De Luca de matrim. disc. 11. n. 7., et Cosci de separat. tori lib. 3. cap. 11. n. 1.*, præsertim quia Xaveria tot gaudet bonis paraphernalibus, ut ex illis honestam sibi comparare possit vitæ exhibitionem.

Proponuntur itaque dirimenda

Dubia

I. *An constet de legitima causa separationis tori in casu etc.*

Et quatenus negative

II. *An, et quæ pecuniæ solutæ, vel depositæ sint restituendæ viro in casu etc.*

Quatenus vero affirmative

III. *An, quomodo, et in qua summa vir teneatur præstare alimenta uxori, et filiæ in casu etc.*

IV. *An, et quæ indumenta, mobilia, jocalia vir teneatur exhibere uxori in casu etc.*

V. *An, et quæ res ab uxore sint restituendæ viro in casu etc.*

Ad I. Negative, præstita tamen per virum cautione de uxore bene tractanda.

Ad II. Negative in omnibus.

Ad III. IV. et V. Provisum in præcedentibus.

PLA-

) LACENTINA PARŒCIÆ. Proposita fuit hæc causa in Comitiis *diei 9. Julii nuper elapsi*, rescriptumque prodiit: *Dilata, et audiantur Ministri Datariæ Apostolicæ quoad impositionem pensionis*. Ipsi autem mihi per epistolam percontanti hoc dederunt responsum „Quæ omnia modernus Episcopus Placentinus , exposuit in supplicatione, qua desuper Apostolicæ , Datariæ Ministros audiendos EE. VV. Rñæ rescri- , pserunt, veritati adamussim consonant.

Verum namque, Litteras Apostolicas provisionis Prio- , ratus Parochialis nuncupat. B. M. V. in Cœlum As- , sumptæ Loci *Tavernago* Diœcesis Placentinæ, per , obitum Josephi Gulieri vacantis, fuisse ab usque , præterito mox Majo relaxatas favore Presbyteri Aloy- , sii Gamba in apposito concursu adhibitis Prosyno- , dalibus approbati; annuam perpetuis futuris tem- , poribus duraturam pensionem Romanorum quin- , quaginta scutorum super ejusdem Prioratus Paro- , chialis fructibus, qui ad annua ducata auri octua- , ginta, et cum incertis centum triginta pertingunt, , consensu in forma juris valido accedente prælati , Aloysii Gamba fuisse reservatam pro erigenda in , eadem Diœcesi Parœcia S. Joannis Loci *di Bettola*, , ejusque pro tempore existenti Rectore; quemadmodum ex Actis Apostolicæ Datariæ latius liquet.„

gnentur itaque EE. PP. resumere Folium *diei 9. Julii* prox. præt., ac dirimere, quæ rursus proponuntur

Sess. 14. cap. 9. et Sess. 21. cap. 4. de Reformat.

Dubia

I. *An, et quomodo sit locus dismembrationi, et respective novæ Paroeciæ erectioni in Oratorio S. Joannis in Burgo* di Bettola *in casu etc.*

Et quatenus affirmative

II. *An, et quomodo consulendum sit pro assignatione congruæ dotis novæ Paroeciæ in casu etc.*

Et quatenus negative ad I. Dubium

III. *An, quomodo, quibus juribus, et quorum impensis sit locus deputationi Capellani Curati in casu etc.*

Ad I. Affirmative in omnibus juxta votum Episcopi.
Ad II. Satis provisum.
Ad III. Provisum in I.

Sess. 21. Cap. 7. de Reformat. et Sess. 24. cap. 14. de Reformat.

ALBANEN. MEDIÆ ANNATÆ = Rerum gestarum seriem habent EE. PP. in Folio *diei* 18. *Septembris* 1824.; tunc autem proposito Dubio *An sit locus solutioni mediæ annatæ in casu etc.* responsum prodiit = *Dilata, et coadjuventur probationes circa legitimam assertam consuetudinem.* = Itaque ad evincendam consuetudinem protulerunt Aricini Canonici attestationem Sacerdotis Joannis Baptistæ Leuci, nunc Archipresbyteri Cathedralis Ecclesiæ Albanensis, qui affirmat, se *anno* 1800. Canonicatum obtinuisse in Collegiata Ecclesia Ariciæ, ac debuisse *in forza di pensione riservata, o di altra affezione alla Curia Romana, spedire le Lettere Apostoliche dalla Dataria: non ostante, presso le richieste fattemi, e le assertive di quei Signori Canonici più anziani, contestanti tal essere la consuetudine osservata in quel Capitolo, pagai senz'altra replica la così detta* mezza annata *per la fabbrica della Chiesa.*

Archipresbytero Leuci adstipulatur Canonicus Aricinus Dominicus Attenni, qui se fuisse Sacrarii custodem asserit *anno* 1781. quum tres obierunt Canonici, iisque successerunt Sacerdotes Antonius Laurenti, Paulus Attenni, ac Joseph Pigliucci, nunc pariter defuncti, *a' quali fu imposta una pensione, e dovettero spedire in Dataria, e pagarono la mezza annata*, quæ pro fabrica Ecclesiæ Collegiatæ Ariciæ fuit erogata. Deni-

quæ

que Joachim Mancini ejusdem Collegiatæ Canonicus, dum se esse *il più antiquiore* adstruit, apertissimæ testatur, *qualmente il mio Rmo Capitolo abbia sempre usato di far pagare la mezza annata a tutti e singoli novelli Canonici, compresi ancora quelli, li quali spedirono per Dataria, nè g ammai veruno esentato, poichè molto grande è il bisogno per il mantenimento della Fabbrica, non avendo punto di dote, e vieppiù per tutto quello possa occorrere al servizio de' sacri arredi, e tutt' altro, mentre viene mantenuta del proprio dal Capitolo.*

Consuetudini vim legis inesse, ipsam loco legis haberi, atque ex ea induci jura, et acquiri privilegia non ambigitur *Leg.* 32, 33., *et* 35. *ff. De Legibus, Sac. Congreg. in Reatina Juris ferendi suffragia* 22 *Julii* 1815. §. *Nullo.* Compertum est imo, consuetudine leges antiquari, *Reiffenst. Lib.* 1. *tit.* 4. §. 1 *num.* 10., *Devot. Instit. Canonic.* §. 50. *Proleg.*, *et Sac. Cong. in Balneoregien.* 17. *Junii* 1820. §. *His*, et ad abrogandas Constitutiones Apostolicas, et Leges Ecclesiasticas quadraginta annorum consuetudinem non raro sufficere, *Fagnan. in Cap. Treugas. De Treuga, et Pace num.* 74., *et Sac. Congregat. in Bovinen. Jurium Parochialium* 27. *Maji* 1820. §. *Licet.* Consuetudo autem plurimi est facienda, si agatur de restauratione Ecclesiarum, uti monet Rota in *Bononien. Exemptionis* 17. *Februarii* 1777. §. 6. *cor. Bayane, et in Auximana ampliationis Ecclesiæ, et Restaurationis Ædium Parochialium* 4. *Martii* 1785. §. 3. *cor. Soderino.*

Verum perpendere dignentur Emi Patres, an in themate legitime probata dici valeat consuetudo, ad quam invehendam frequentia in primis requiritur actuum, qui omni ambiguitate vacent, et ad aliam causam referri nequeant. *Rota in Viterbien. seu Nepesina Testamenti* 27. *Junii* 1777. §. 6. *cor. Ratta, Sac. Congr. in Albanen. Præcedentiæ* 14. *Decembris* 1816. §. *Canonicus.* Decernant autem, an consuetudini locus esse possit adversus notissimam Constitutionem S. M. Benedicti XIII. incipien. *Pius, et Misericors*, in qua adest clausula *non obstantibus consuetudinibus etiam immemorabilibus*, et quæ Decreto *irritanti* fuit munita: nam hujusmodi clausula, et Decreto vigen-

tem tolli consuetudinem, ac perpetuum obicem parari, ne qua in posterum consuetudo contraria inducatur, unanimiter docent *Fagnan. in Cap. Cum venissent. De judiciis num. 6. in Cap. cum. olim. de Major. et obed. num. 37., et in Cap. Non amplius, de Instit. num. 30., Car. De Luca de Cens. disc. 3. num. 4., et disc. 10. num. 3., Rota cor. Molines decis. 406. num. 11., et Sac. Congregat. in Lucana Præeminentiarum, et jurium 19. Januarii hujus anni §. Consuetudinem vero.*

Cætera EE. PP. haurient ex dicto Folio *diei 11. Septembris 1824.*, quod resumere precor, et dirimere.

Dubium

An sit locus solutioni mediæ Annatæ in casu etc.

Negative

FAVENTINA ALIENATIONIS =. Causæ speciem habent EE. PP. in Folio *die 14. Maji currentis anni*, proposita vero fuit *die 11. Junii sequentis*, et Dubio *An, et quomodo sit consulendum SSmo pro adprobatione contractus in casu etc.* responsum est redditum = *Dilata, et scribatur Episcopo pro deputatione Peritorum ex Officio, qui distincte referant de valore, et annuo reditu sex terrularum præbendæ Parochialis, et fundi Fratrum Rossini, nec non de expensa necessaria pro constructione domus colonicæ.*

Sess. 25. cap. 5. de Reformat.

Episcopus mandatis EE. VV. obtemperans, Peritum ex officio elegit, qui valorem Fundi Fratrum Rossini ad *scuta* 2400., ejusque annuos reditus ad *scuta* 120. evexit, et pro Domus colonicæ ædificatione *scuta* 353. impendenda esse affirmavit: pretium vero terrularum ad parochialem Ecclesiam spectantium ad *scuta* 1800., ac illarum annuos fructus ad *scuta* 90. cohibuit. Periti relationem transmittens hæc addit idem Episcopus „ *Ad valorem quod attinet terrularum Præbendæ Parochialis, uti et fundi Rossiniorum ad permutationem oblati, id utrumque videtur utique constare satis, in-*

spe-

spectis, quæ confidentissime exhibentur Peritorum judiciis, quibus quidem, habita ratione accurationis omnimodæ, nihil obstat, quominus fides habeatur.

Quod vero attinet ad summam domus extruendæ parem, illud video animadvertendum, erroris aliquid irrepsisse in iis, ad quos primum appellabatur, calculis; scutatis quippe centum quinquaginta extimatam extructionis impensam, tametsi re diligentius inquisita animadversum, summam isthanc ad scutata ducentum quinquaginta pertingere. (Periti relatio impensas, ut monui, ad scuta 353 evehit) *Atqui excessus hic ipse scutatorum centum trium* „ (verus autem excessus est scutorum biscentum trium „) *nihil omnino officit conditionibus, de quibus in contractu conventum est: hunc quippe excessum scutatorum centumtrium, sese ipse recipit Parochus Emiliani suo ipsius aere insumpturum.*

Neque negligenda animadversio, quod fundus Rossinianus Præbendæ Merlaschii addicendus, utpote Domo colonica in posterum instructus, uberiores afferet reditus, atque adeo causæ piæ multo utilior evadet. „

Permutationis contractum, de quo est quæstio, si EE. VV. probandum censeant, decernant quoque oportet, quomodo providendum sit pro *scutis centum*, quæ desunt, et necessaria sunt ad Domum colonicam in Fundo Fratrum Rossini ædificandam, et de quibus nihil habet Episcopi relatio. Resumere autem dignentur Folium *diei* 14. *Maji labentis anni*, et dirimere.

Dubium

An, et quomodo sit consulendum SSmo pro approbatione contractus in casu etc.

Affirmative juxta modum, nempe Episcopus præfigat terminum fratribus Rossini pro constructione domus proprio aere peragenda, acceptis scutis centum tribus a Parocho Emiliani oblatis: ipsique Rossini nomina Zambrini, et Magnani in solutum recipiant, quacumque evictione favore Parœciæ remissa; quo vero ad consignationem censuum suspendatur usque ad absolutam constructionem domus.

MA-

Sess. 21. *cap.*3. *et Sess.* 23. *cap* 1. *de Reformat*

MACERATEN. Propositæ hac in Causa fuere *die* 20. *Novembris præteriti anni* sex Dubiorum formulæ, nempe I. *An deficiente Massa communi censeri debeat Collegiata in pristinum restituta in casu etc.* Et quatenus affirmative. II. *An, et quomodo teneantur Canonici Choro inservire in casu etc.* III. *An, et quomodo sit providendum pro distributionibus in casu etc.* IV. *An, Canonici olim Capellani* del Monte *duas Missas statutis horis teneantur per turnum celebrare in casu etc.* V. *An constet de incompatibilitate beneficiorum in casu etc.* et quatenus affirmative VI. *An consulendum sit SSmo pro dispensatione in casu etc.* Resc:ipta vero in Comitiis *die* 29. *Januarii prox. elapsi* prodierunt videlicet Ad I. *Affirmative.* Ad II. *Affirmative ad integrum servitium ad formam Bullæ erectionis* Ad III. *Affirmative ex quarta parte fructuum, et quorumcumque proventuum ad formam ejusdem Bullæ.* Ad IV. *Affirmative, sed ab Episcopo posse dispensari, si plures in Ecclesia Missæ celebrentur.* Ad V. *Affirmative.* Ad VI. *Dilata, et scribatur Episcopo pro nova Informatione super præcisa necessitate sive temporanea, sive continua.*

Novas igitur ad Episcopum litteras dedi, et responsum his verbis ab ipso accepi „ Nullam modo video ne-
„ cessitatem existere, ut pro dispensatione, de qua
„ in Dubio Sexto, Sanctissimo sit consulendum. Pa-
„ rochiæ enim, seu potius Parochiæ portioni, quæ
„ vulgo dicitur *Quartiere di S. Lucia*, quam per plu-
„ res annos rexit Joachim Ranieri Canonicus, tan-
„ quam Oeconomus administrator ab Antecessore meo
„ designatus, hoc ipso ineunte anno præfeci alium
„ Præsbyterum, similiter Oeconomum, donec liceat
„ legitimum Parochum eligere per concursum; dum-
„ modo non mihi contingat, quod pluries hactenus
„ contigisse audio, ut proposito per consueta Edicta
„ concursu, nullus Petitor comparuerit. „
„ Ruralis vero Capellania, cui diebus festis alter ex Ca-
„ nonicis deservire dicitur, nullam habet animarum
„ curam adnexam. Ruriculæ ipsi Sacerdotem eligunt,
„ qui mane pro ipsorum commoditate ad celebran-
„ dam Missam tantummodo accedat, cum obligatio-

ne

„ ne præterea docendi pueros Doctrinam Christianam
„ juxta Synodales Constitutiones. Utrum isti Canonico
„ hujusmodi officium interdicendum sit, si præsertim
„ omnia sua munia in Collegiata Ecclesia statutis
„ horis præstare possit, Auctoritas, et Sapientia ve-
„ stra decernet. „

Canonicum haud amplius Parochi vices gerere in Parœcia, seu Parœciæ portione nuncupata *Quartiere di S. Lucia* testatur Episcopus; nulla proinde adest quoad ipsum necessitas, ut consulendum sit SSmo pro dispensatione super beneficiorum incompatibilitate. Omnem vero incompatibilitatem inficiari videtur idem Episcopus quoad Canonicum, qui rurali Ecclesiæ diebus festis inservit, Sacrum ibi faciendo, ac pueros fidei rudimentis imbuendo; eo quod curam animarum non habeat, omnia sua munia in Collegiata statutis horis præstet, ac utrique beneficio propter discontinuam residentiam commode possit deservire, quo in themate omnem abesse incompatibilitatem tradunt *Garz. de Benef. part. 2. cap. 5. num. 85., et 161., Piton. Discept. Eccles. 142. n.6., Rota Diversor. part. 1. decis. 483. num.3., in Recent. part. 2. decis. 179. n. 5., et Sac. Congreg. in Novarien. 12. Decembris 1708. ad IV. Dub.*

Verum ipsemet Canonicus, qui uti Capellanus rurali inservit Ecclesiæ, etiam Collegiatæ statutis horis servitium semper se præstare non posse fatetur, dum narrat, *che essendo la Chiesa rurale poco distante dal Paese, e di comodo accesso, può egli tornare, come ritorna di fatto, non solo ad assistere al Confessionale, ma nella State specialmente al Mattutino medesimo.* Igitur ex ejus dictis, aliis anni temporibus, præter æstivum, Choro non semper interest, dum matutina officia peraguntur, ac proinde incompatibilitas oriri videtur ob residentiam utroque in Beneficio eodem tempore necessariam, uti disserit *Rigant. ad Reg. I, Cancell. §. 8. num. 28.*

Qua propter mei muneris esse duxi, quæstionem de incompatibilitate Beneficiorum quoad ruralem Capellanum iterum judicio EE. PP. subjicere, ut ea qua præstant Sapientia dirimere dignentur.

Du-

Dubia

I. *An sit standum, vel recedendum a decisis sub V. Dubio quoad ruralem Capellaniam in casu etc.*

Et quatenus standum in decisis

II. *An sit consulendum SSmo pro dispensatione in casu etc.*

Non proposita cum sequenti.

Sess. 25. cap. 4. de Reformat.

LAURETANA TRANSACTIONIS = Thomas Giacchini ex Oppido Montis Luponis Lauretanæ Diœcesis, *anno* 1766. ultimis tabulis Capellaniam laicalem sub invocatione B. Mariæ V. Septem dolorum fundavit in Collegiata Ecclesia S. Martini ejusdem Oppidi, et onus Capellano imposuit celebrandi *due Messe in ciascuna settimana, cioè una all' Altare della B. V. Addolorata nella Chiesa Collegiata di questa Terra, e l' altra nella Chiesa rurale di S. Martino*; atque hanc ruralem Ecclesiam futuris temporibus instaurandi, *e perpetuamente mantenerla con tutti i suppellettili.* Dotem Capellaniæ in tot Censibus constituit, ex quibus nunc annua *scuta* 49. 50. percipiuntur.

Primum Capellanum Testator elegit Xaverium Gattucci, Mariæ Magdalenæ sororis suæ filium, eoque decedente, voluit, *che spetti la nomina del Cappellano a Saverio, e Simone figli d' Antonio Giacchini, e suoi figli discendenti in infinito*, lege adjecta nominandi masculum a prædicto Antonio fratre suo, aut a Sororibus suis Maria Magdalena mox indicata, Firmana Angelo Cipollari nupta, et Maria Firmana uxore Dominici Pannocchia descendentem: *e mancando detta discendenza spetti di nominare il Cappellano a questa Comunità di Monte lupone, la quale prego, ed il Magistrato* pro tempore, *nel caso ancora i sopradetti nominati non accordino insieme la nomina sudetta del Cappellano, nel termine di un mese dopo la morte di detto Cappellano*

no da me testatore nominato, o da sopraddetti nominati, di fare un bussolo, ed includere separatamente uno per palla, e che si estraggi uno a sorte di quelli Chierici, o Sacerdoti, che vorrebbero nominarsi dai sopradetti, che hanno la nomina, affinchè mai, ed in verun tempo abbia da insorgere alcuna controversia. Denique in urnam conjiciendos designavit statuens, *che si debbano descrivere, ed includere li discendenti delle soprascritte persone* (fratris nempe, ac Sororum) *che siano Chierici di prima Tonsura, o Sacerdoti, e non venendo il Chierico promosso al grado Sacerdotale entro gli anni 27., o 28. resti privo della suddetta Coppellania laicale, ed in suo luogo si venga all' estrazione di un altro Cappellano nella forma, e modo sopradescritto.*

Vita functo Capellano Gattucci, Xaverius, et Simón Fratres Giacchini, Antonii filii, Thomam prælicti Simonis filium nominarunt, qui deinde *die* 18. *Octobris* 1816. decessit. Simoni jam defuncto una superstes tunc erat filia Catharina uxor Blasii Mammoli, quæ Clericum Quintilium Mammoli filium suum ad Capellaniam præsentavit. Obierat quoque Xaverius, pluribus tamen relictis filiis, et Nepotibus, qui una excepta Marianna Ranaldi nepte, nominationem in Canonicum Firmanum Giacchini contulerunt. Marianna Clericum Mammoli elegit, sed mutata dein voluntate Canonicum Giacchini nominavit, qui expeditis Apostolicis Litteris dispensationis super medietate vocum, in Capellaniæ possessionem ivit. Inde vero lis inter nominatos exarsit in Curia Episcopali Lauretana, sed votis Canonici Giacchini consona sententia prodiit, adversus quam Clericus Mammoli recursum ad Signaturam justitiæ habuit, rescriptumque obtinuit *alteri cum facultate circumscribendi*, quo Causæ notio ad Sac. Rotæ Auditorium fuit delata.

Impar litis sumptibus ferendis Clericus Mammoli ad Ven. Congregationem S. Ivonis confugit, quæ causam defendendam suscepit; ipsi tamen juxta laudabile ejusdem Congregationis institutum præcepit, ut concordiam ineundam curaret. Itaque de transactione est actum, quæ tandem conciliata est, reservato Apostolicæ Sedis

beneplacito, et publicis obsignatis tabulis *die 13. Octobris* 1824. in quibus hæc conventa leguntur. Nulla erit hinc inde expensarum litis repetitio; Canonicus Giacchini a die impetrati Apostolici Beneplaciti Capellaniam favore Clerici Mammoli dimittet: reditus nondum percepti æqua lance dividantur, deductis expensis, et eleemosyna in obolis quindecim taxata pro Missis. quas hactenus celebravit, et usque ad diem dimissionis Capellaniæ celebrare perget Canonicus Giacchini; cui denique ad ejusdem vitam Clericus Mammoli annuam pensionem *scut. decem* persolvet. Igitur ut concordia effectum sortiri valeat, ambo transigentes illius approbationem ab hac Sacr. Congregatione implorant.

Rogatus de more Episcopus retulit, quod *Reditus annuus Capellaniæ præfinitus est ad summam scut. quadraginta novem, et obolorum quinquaginta. Onera vero hæc sunt: Sacra bina singulis hebdomadis, quorum stipendia scuta duodecim important: item supplicatio in triduum quotannis recolendæ memoriæ Patroni cælestis Firmani Abbatis, cujus supplicationis sumptus scutum non excedunt. Denique pro Templi, et Sac. utensilium tuitione duo scuta plus minus quolibet anno assignentur. Quapropter demptis supra memoratis scutis quindecim, restat summa scutorum triginta quatuor, et obolorum quinquaginta, quæ commoditati Capellani cedunt. Quod si inita transactio rata habeatur ab Ordine Vestro amplissimo, decretis scutis decem causa annuæ pensionis Giacchinio persolvendæ, reliqua summa decresceret ad scuta viginti quinque, obolosque quinquaginta, quæ Mammoli lucro tribuentur.*

Satis profecto inter eos dimicatum est, et magno utriusque detrimento in octavum annum actione forensi protracta in Tribunali Signaturæ. Hinc est, quod initæ transactioni hisce meis litteris adjectæ, singuli, quorum interest, annuerunt lubenter, exceptis tantum duabus mulieribus Marianna Ranaldia, et Maria Recanata, nulla certe ratione permotis. Quid ni et ego volens, lubensque assentiar? Ita enim litibus finis imponitur, quarum exitus ancipites, maximoque cum impendio conjuncti, præsertim cum agatur de censu Capellaniæ in prædiis Gentis Robertiæ Recanatensis

con-

constituto, cujus patrimonium universum ingenti aere alieno gravatum concursui judiciali obnoxium existit, et quod gravius est, defunctus Thomas Giacchinius Sacerdos, qui anno 1816. migravit e vita, inscriptionem hypotecariam explere ex legum præscripto omisit, utpote ultimus Capellaniæ Rector.

Quæ cum ita sese habeant, cumque modicæ pensioni annuæ, ut supra innuitur, Giacchinio persolvendæ, satis sint reditus ejusdem Capellaniæ; hoc unum restat, ut singula, quæ memorata transactione continentur, supremo Vestro judicio comprobentur juxta bonorum omnium municipii Lupodunensis desideria.

Quædam folia pro transactione tuenda mihi exhibuit Clericus Mammoli, in quibus ad valide transigendum tria requiri ait. 1. Lis vigens, aut imminens. 2. Ut ambo contrahentes aliquid sibi invicem remittant. 3. Dubium quoad bonum jus utriusque partis. Omnia in themate concurrere asserit: Lis enim inter nominatos per diuturnum octo annorum spatium est acta, et initæ transactionis tempore adhuc res erat sub Judice. Canonicus Giacchini Capellaniam dimittet; Clericus Mammoli pensionem promisit. Dubius autem erat litis exitus, tum quia judicialium contentionum semper incertus est eventus; tum fortius, quia definiendum erat, num extantibus masculis fœminæ, non ex masculis tantum, sed ex fœminis etiam descendentes nominare possint; num Marianna tempore habili a prima nominatione recesserit: num denique voces Patronorum in stirpes, vel potius in capita sint numerandæ. Inde vero infert, probandam esse Transactionem, quæ vexationes, et dissidia per diuturnum adhuc tempus duratura sustulit, *Abb. in Cap.* 1. *n.* 2. *de Trans.*, *Sac. Congr. in Firmana Concordiæ* 21. *Novembris* 1807., *in Montis Alti Transactionis* 20. *Februarii* 1808. cum cæteroquin ipsemet recessus a Lite pendente justissimam transigendi causam suppeditet, quoniam ad eliminandas Lites transactio fuit a Jure inventa *L.* 1. *Cod. de Transact.*, *Valeron. de Transact. in proem.*, *Sac. Congr. in Perusina transactionis* 20. *Decembris* 1823. §. *Justam*.

Obstare tamen videtur Testatoris voluntas, quam religiose servandam, et implendam esse, nemo ignorat,

Can. ultima voluntas Caus. 13. quæst. 2., *Sac. Congr. in Ravennaten. 29. Maji 1824.*, *et in Lucana Legati 6. Augusti curr. anni §. Verum*. Jussit enim Testator non modo, ut extincta Patronorum descendentia *spetti a nominare a questa Comunità di Monte Lupone*, sed præterea exoravit *il Magistrato pro tempore*, *nel caso, che i predetti nominati* (patroni scilicet) *non concordino insieme la nomina suddetta del Cappellano di far fare un bussolo*, *ed includere . . .*, *e che si estragga uno a sorte di quelli*, *che vorrebbero nominarsi*. Jus igitur est Municipio sortitionem faciendi, et ita Capellanum eligendi, neque probandus videtur contractus, qui jus tertii lædit, quia *non debet alteri per alterum iniqua conditio inferri*, *L. 74. ff. de Reg. Jur.*

Asserit quidem Episcopus, quod transactioni *singuli quorum interest annuerunt libenter*: ambiguum tamen est, an hisce verbis etiam Magistratus, et Consilium Montis Luponis designentur, quoniam de Consiliari resolutione nulla fit mentio. Cæterum ad litem finiendam necessaria in themate non est transactio, cum hodie possit, imo post mensem ab obitu ultimi Capellani debuerit Lis tolli ope sortitionis a prædicto Magistratu explendæ. Accedit denique, transactionem vergere posse in Ecclesiæ detrimentum, imposita pensione ad vitam Canonici Giacchini duratura: nam si eodem Canonico superstite decedat Clericus Mammoli, fortasse novus Capellanus, qui pensionis onus acceptet, non facile invenietur. Probari autem non meretur contractus, qui detrimentum Ecclesiæ secumferat, obstante notissima *Extrav. Ambitiosæ de reb. Eccles. non alien.*, de qua disserit Sac. Congregatio *in Novarien. Beneplaciti Apostolici 17. Februarii 1821. §. Sacris*, *et in Anconitana Emphyteusis 14. Augusti 1824. §. Nihil*:

Vestrum erit EE. PP. dirimere

Dubium

An sit consulendum SSmo pro approbatione Transactionis in casu etc.

Die Sabbathi 19. Novembris 1825. in Palatio Apostolico Vaticano erit Sacra Congregatio Concilii, in qua præter alia proponentur infrascripta Dubia, juxta morem ejusdem Sacræ Congregationis de jure resolvenda.

MACERATEN.

Sess. 21. cap. 3., et Sess. 23. cap. 1. de Reformat.

Dubia

I. *An sit standum, vel recedendum a decisis sub V. Dubio quoad ruralem Capellaniam in casu etc.*

Et quatenus standum in decisis

II. *An sit consulendum SSmo pro dispensatione in casu etc.*

Ad I. Recedendum a decisis quoad incompatibilitatem, et Canonicum teneri ad integrum servitium Chori.

Ad II. Provisum in primo.

LAURETANA TRANSACTIONIS.

Sess. 25. cap. 1. de reform.

Dubia

An sit consulendum SSmo pro approbatione Transactionis in casu etc.

Affirmative.

VE-

Sess. 22. cap. 6. de reform.

VERULANA SUBSIDII DOTALIS. Causa hæc primum proposita fuit *in Congregatione diei 8. Maji* 1819. sub Dubiorum formulis I. *An sit locus constitutioni Dotis subsidiariæ in casu etc.* et quatenus affirmative. II. *An, quomodo, et in qua summa sit solvenda in casu etc.*, prodiitque responsum *Ad I. Negative.* Ad II. *Provisum in primo.* Iterum de ea actum est *die 3. superioris Mensis Septembris*: verum scissis in utramque partem Emorum Patrum suffragiis prorogata fuit resolutio edito rescripto: *Iterum proponatur.* Rursus itaque consultis Foliis *dierum 8. Maji* 1819., *et 3. Septembris currentis anni*, nec non Allegationibus utrinque distributis, EE. VV. definire dignentur, quæ reproponuntur

Dubia

I. *An sit standum, vel recedendum a decisis quoad primum Dubium in casu etc.*

Et quatenus recedendum

II. *An, et quomodo sit recedendum a decisis quoad secundum Dubium in casu etc.*

Ad I. Recedendum a decisis.

Ad II. Affirmative pro scutis sexaginta tantum solvendis infra biennium, et amplius; et non transeat in exemplum.

Sess. 24. cap. 18. de reform.

HYERACEN. ET RHEGINEN. CONCURSUS = Delata post Episcopi Hyeracensis, ac Metropolitani Rheginensis sententias ad Sedem Apostolicam controversia, ejusque definitione huic S. Congregationi ablegata, in Comitiis *diei 24. Julii superioris anni* duo proposita fuere Dubia. I. *An legitime appellaverit Sacerdos Englen, itaut locus fuerit revisioni Actorum concursus in casu etc.* Et quatenus affirmative. II. *An sint transportanda originalia Acta Concursus in casu etc.*, quibus Emi Patres *die 24. insequentis Mensis Augusti* responsum de-

de-

derunt Ad I. *Negative in omnibus.* Ad II. *Provisum in primo.*

Sacerdos Englen, implorata certaminis instaurandi venia, et nova imminente Causæ propositione, duobus memoratis Dubiis tria alia addere postulavit, nimirum super mala Examinatorum relatione, super irrationabili Episcopi judicio, ac demum super desertione Appellationis a Sententia Metropolitani Rheginensis. Verum animadverti, eadem Dubia examini subjici non posse, usque dum EE. VV., prævio recessu a decisis decreverint, locum fuisse revisioni Actorum Concursus coram Metropolitano Rheginensi, et Acta originalia ejusdem Concursus esse transportanda; ideoque mei muneris esse censui instantiam rejicere quoad prædictorum Dubiorum concordationem, tributa instanti Sacerdoti Englen facultate hunc Sac. Senatum adeundi per Memoriale. Petitionem ipse iteravit, sed in Congregatione *diei 16. Aprilis labentis anni* repulsam tulit, edito ab hoc Sacro Ordine rescripto: *Nihil.* Novi igitur periculi sub iisdem Dubiis, partibus adstantibus, indicta die, Allegationem exhibuit Sacerdotis Congiusta Defensor, adversaria parte, licet opportune monita, vadimonium deserente. Cum vero, quæ a Defensore Sacerdotis Congiusta qua in facto, qua in jure narrantur, fuse habeant Emi Patres *in Folio diei 24. Julii 1824.*, illud rursus consulere precor, ut dirimere possint

Dubia

I. *An sit standum, vel recedendum a decisis quoad primum Dubium in casu etc.*

Et quatenus recedendum

II. *An sit standum, vel recedendum a decisis quoad secundum Dubium in casu etc.*

Ad I. et II. In decisis, et amplius.

UR-

Sess. 24. *C.* 15. *de Reformat.*

URBANIEN, ET S. ANGELI IN VADO CAPELLANIÆ. Quæstionem super adimplemento onerum Capellaniæ, a Francisco Battelli in Ecclesia Bmæ Virginis Mariæ prope Terram Saxicorvarii Urbanien. Diœcesis erectæ, et nunc a Sacerdote Joanne Antonio Sacchi retentæ, quam cl: me: Franciscus Leonini Episcopus Urbanien. et S. Angeli in Vado in Relatione ad sacra Limina dirimendam proposuit; Eñus, ac Rñus Cardinalis Dandini rogatus, ut sententiam suam aperiret, plene, ac sapienter expendit in suo elucubrato Voto. Quid decernendum sit, ex eodem Voto Eñi Patres dignoscent.

„ Sacerdos Franciscus Battelli testamento, quod scripsit „ *anno* 1746., commemoravit, sese jam inde ab *an-* „ *no* 1735. erexisse = *un jus Patronato, o Cappellania* „ *laicale nella Villa di Calavanna* = nuncupatum Nati- „ vitati Deiparæ Virginis. Huic Capellæ donavit agros, „ ædes, et quidquid pecoris in ea Villa possideret. Vo- „ luit autem, ut Capellanus deligendus singulis annis „ solemni ritu celebraret = *La festa in detta Chiesa il* „ *giorno, che corre, alli otto Settembre* = Jussit quo- „ que, ut = *il nominato Cappellano sia tenuto, ed obbliga-* „ *to a celebrare nella sopradetta Chiesa di Calavanna, e* „ *applicare il Sagrificio per l'anima mia tutte le Dome-* „ *niche, e altri giorni festivi di precetto in perpetuo* = „ Adjecit onus celebrandi qualibet hebdomada Missas „ tres statis diebus, tum quoque = *che tutti li Sabati* „ *dell' anno si tenga accesa la lampada, e si recitino le* „ *litanie*, = itidemque = *che dal Cappellano il giorno* „ *della festa di detta Chiesa si spiani un staro di grano* „ *con fare il pane, e dispensarlo ai poveri* = quod si „ Capellanus sive ab ipso delectus, sive deinceps no- „ minandus negligeret hæc omnia adimplere = *in tal* „ *caso sarà cura del Sig. Arciprete pro tempore suben-* „ *trare al possesso di tutto, con fare adempire la mia* „ *volontà*: =Primum Capellanum nominavit Pronepo- „ tem suum, deinceps constituit, = *che la nomina di* „ *detto jus patronato cada uno dopo l'altro al primo fi-* „ *glio maschio nato dalle figlie di Girolamo mio fra-* „ *tello, e miei Nipoti* = Placuit etiam = *che il Cappel-* „ *lano nominato, e da nominarsi per lo più dovrà abi-*

tare

„ *tare in Calavanna nella sua abitazione, nella quale ri-*
„ *troverà per suo servizio alcuni mobili, volendo, che si*
„ *elegga il Cappellano a soddisfare, essendo il nomina-*
„ *to lontano, non potendo da se adempiere l' obbligo,*
„ *e non permettere, che la mia volontà venga defrau-*
„ *data.* = Hæc summa est piæ Fundatoris voluntatis.
„ Fertur, Capellanos aut nunquam, aut raro incoluisse
„ ædes Testatoris = *nella Villa di Calavanna* = ob loci
„ asperitatem, et solitudinem. Contigit autem, ut *an-*
„ *no* 1802. vacante Capellania Patronus nominaverit,
„ et Episcopus instituerit Joannem Antonium Sacchi,
„ qui tunc nonnisi minores Ordines susceperat. Cum
„ vero ad ætatem pervenit, qua liceret assurgere ad
„ Sacros Ordines, Capellania eidem, auctore Episco-
„ po, in titulum Sacri patrimonii constituta fuit. Suc-
„ cesserunt deinde luctuosissima tempora, quibus
„ partim aucta vectigalia, partim indictæ = *gravose*
„ *contribuzioni* = partim communis procella, quæ res
„ Ecclesiæ perculit, Capellaniæ quoque bona, et re-
„ tus necessario debilitarunt: certe autem multo ma-
„ gis deterruerunt Sacchium Capellanum, ne Cala-
„ vannæ commoraretur, eumdemque compulerunt,
„ ut alibi, et præsertim in Urbe Roma quæreret vitæ
„ præsidia.
„ Duo sane perspicuis documentis probata sunt. Pri-
„ mum ex auctoritate Sacræ Congregationis Episcopo-
„ rum, et Regularium, favente relatione Vicarii Ca-
„ pitularis Sancti Angeli in Vado, qua in Diœcesi Ca-
„ lavanna sita est, tributam fuisse Sacchio potestatem
„ creandi debitum scutorum biscentum, propterea quod,
„ ut supplici libello narratum est = *duranti le passa-*
„ *te luttuosissime vicende ha dovuto il supplicante con-*
„ *trarre diversi debiti per supplire alle gravose im-*
„ *poste, e sopracarichi del passato Governo, e perciò*
„ *non ha potuto fare i necessarj buonifici ai terreni di*
„ *essa Cappellania, nè riparare alla ruina delle Case*
„ *della medesima, attesa la sua miserabilità* = Id ta-
„ men exitu caruit, propterea quod nemo pecuniam
„ suam difficili aleæ voluit exponere.
„ Alterum quoque liquet, nimirum ex rescripto Sacræ
„ Pœnitentiariæ *diei* 20. *Januarii* 1810. indultum fuis-
„ se Oratori Sacchio, ut Missas, de quibus in preci-

„ bus, durante ipsius paupertate, et accedente con-
„ sensu Patroni Capellaniæ, in quacumque Eccle-
„ sia, et Altari celebrare licite valeat = cæterum jam
„ inde ab *anno* 1809. postulante eodem Capellano,
„ hæc ipsa Sacra Congregatio Concilii, *attenta rela-*
„ *tione Vicarii Generalis Urbanien.*, *benigne commi-*
„ *sit Episcopo*, *ut tum prandium*, *tum distributionem*
„ *frumenti faciendi ad formam fundationis per quin-*
„ *quennium proximum tantum suspendere possit*, *et*
„ *valeat*, *firmo tamen interim remanente onere Mis-*
„ *sarum ad formam reductionis jam obtentæ ad an-*
„ *nuas Missas* 195., *et cum obligatione distribuendi*
„ *favore Christi pauperum panem pro annuis scutis*
„ *duobus in die festo Nativitatis B. M. V.*

„ Ab eo tempore, teste eodem Sacchio, ipse ex com-
„ memorato rescripto Sacræ Pœnitentiariæ Missas huc
„ illuc pro opportunitate celebravit, juratusque affir-
„ mat = *di avere di anno in anno fino a tutto il cor-*
„ *rente* 1818. *adempiti*, *e soddisfatti esattamente gli*
„ *obblighi di Messe ammontanti a* 195. *all' anno*, *ed*
„ *altri pesi inerenti alla Cappellania suddetta* =, quin
„ certo possit hujus satisfactionis documenta profer-
„ re, propterea quod in plurimis Ecclesiis, et forte
„ etiam in privatis Oratoriis expleta fuerit. Veruntа-
„ men *anno* 1819. Præsul Franciscus Leonini, qui
„ tunc præerat unitis Ecclesiis Urbaniæ, et Sancti An-
„ geli in Vado, officii sui esse duxit sequestro man-
„ cipare reditus Capellaniæ, eaque de re in relatione
„ Sacræ Visitationis peculiari postulato certiorem red-
„ didit Sacram Congregationem, ut doceret, quid si-
„ bi, et quomodo cum hoc Sacerdote esset agendum.
„ Causam hujus sequestrationis elicuit ex assiduis que-
„ rimoniis Patronorum, et Archipresbyteri, et ex con-
„ tumacia Sacchii, qui, monitus de exhibendo one-
„ rum implemenlo, nihil præstiterat. Ex ipsis autem
„ Episcopi litteris facile innotescit, ipsum ignorasse
„ rescriptum Sacræ Pœnitentiariæ, quo fretus Sacer-
„ dos Sacchius Sacra fecerat alibi, quam in Eccle-
„ sia Calavannæ. Ab ea epoca Œconomus deputatus
„ recuperavit reditus Capellaniæ, ex quibus conflata
„ dicitur non exigua vis pecuniæ deposito tradita;
„ factumque idcirco est, ut nemo satisfecerit celebra-
„ tioni Missarum, aliisque oneribus a fundatore præ-
„ stitutis.

Plu-

Pluries ea de re Sacchius conquestus est apud Sa-
„ cram Congregationem, documentaque adduxit, et
„ præsertim titulum Patrimonii sacri, et rescri-
„ ptum Sacræ Pœnitentiariæ, quibus contumaciam
„ suam excusaret. Pluries quoque auditus tum de-
„ cessor, tum præsens Episcopus, multaque accepta,
„ quibus magna deterioratio tum fundorum, tum
„ pecoris portendebatur. Sed et SSmus Dominus Noster
„ *facultates opportunas, et necessarias etiam quoad re-*
„ *vocationem, quatenus expedire videatur, Rescripti*
„ *Apostolici per organum Sacræ Pœnitentiariæ die* 20.
„ *Ianuarii* 1810. *emanati, Sacræ Congregationi benigne*
„ *impertitus est*. = Porro eadem Sac. Congregatio id
„ mihi dedit in mandatis, ut rem omnem perpende-
„ rem, et votum meum aperirem. Hæc igitur sunt,
„ quæ illius oculis, et sapientiæ pro mea tenuitate sub-
„ jicio.

„ Ac initio quidem arbitror, locum amplius esse non pos-
„ se rescripto Sacræ Pœnitentiariæ *anni* 1810., tum
„ quia facile patet, indultum fuisse pro temporum
„ acerbissimorum rationibus, quæ jamdudum, Deo
„ favente, cessarunt; tum quia pro conditione voluit
„ consensum Patroni Capellaniæ. Manifestus autem est
„ Patronorum dissensus, qui hoc cupiunt, hoc eni-
„ xe efflagitant, ut Sacrorum præsertim celebratio Ca-
„ lavannæ instauretur. Ut certo etiamsi diceretur,
„ optasse quidem Testatorem, non autem stricte præ-
„ cepisse, ut ibidem Capellanus perpetuo commora-
„ retur, propterea quod nec voluit Sacra per alium
„ celebrari, et prospexit casui absentiæ nominati, pro-
„ pter quam non posset = *da se adempire l'obbligo* =
„ plane evidentissimum est, hoc omnino voluisse
„ imo hanc fuisse finalem, et unicam suæ liberalita-
„ tis causam, ut in Ecclesia Calavannæ, Sacra fie-
„ rent, populoque præsidia æternæ salutis præberen-
„ tur. Ipse nimirum a fundamentis Ecclesiam extru-
„ xerat. Ipse eidem Ecclesiæ bona sua donavit. Ipse
„ eidem thesauros Indulgentiæ quæsivit. Ipse Capel-
„ lano, ut facilius voluntatem suam impleret, suas
„ ibidem Ædes, et domesticam supellectilem legavit.
„ Ipse, absente nominato, voluit, ut per alterium
„ ministerium consuleretur = *che la mia volontà no'*
„ *venga defraudata* =, imo deside Capellano jussit =
„ *che sarà cura del Signor Arciprete pro tempore*

„ *subentrare al possesso di tutto con fare adempiere*
„ *la mia volontà* = . In tanta effusione voluntatis
„ non equidem tollerandum censerem, ut Ecclesia a
„ Testatore fundata, ut populus ab ipso præ lilectus,
„ spiritualibus hisce præsidiis diutius fraudentur, re-
„ clamantibus præsertim tum Episcopo, tum Archi-
„ presbytero, tum Patronis.

„ Pleraque sunt, quæ Sacerdoti Sacchio Capellano ob-
„ jurgantur. Fatiscere Ædes ex ipsius culpa, distra-
„ ctum pecus, succisas arbores, desertam agrorum
„ culturam, aliaque ejusmodi. Verumtamen post tot
„ annorum spatium, post tot rerum vicissitudines, post
„ tantas temporum calamitates, post tam diuturnam
„ Æconomi administrationem, difficile admodum,
„ et fere impossibile foret dignoscere, quid, et quan-
„ tum sive Sacchio, sive tempori, sive aliis tribuen-
„ dum foret. Cum præsertim Sac. Congregatio Epi-
„ scoporum, et Regularium, dum Sacchio veniam
„ fecit contrahendi æris alieni ad scuta bis centum
„ pro reparandis Capellaniæ damnis, non obscure
„ præjudicaverit magna saltem ex parte ea damna
„ non culpa Sacchii, sed vi majore contigisse, quam
„ omnes, et Ecclesiæ præsertim expertæ sunt. In-
„ terea cum id maxime urgeat, ut pii fundatoris vo-
„ luntas tot fluctibus jactata quam citius impleatur,
„ cumque Sacerdos Sacchius, qui tam diu in Urbe
„ versatus est, alioque potitur officio, par alius
„ non sit Calavannam remeare, ibique figere
„ domicilium; indulgendum quidem hac in parte illi
„ censerem, ita tamen, ut res omnis pro legibus fun-
„ dationis cautius, et salubrius administretur. Hinc
„ quoad epocam anteriorem *anno* 1819., qua viguit
„ rescriptum Sac. Pœnitentiariæ, juratque Sacchius
„ ex ipsius beneficio oneribus satisfecisse, dum simul
„ percepit reditus Capellaniæ, necessitas ipsa efficit.
„ ut in ejus conscientia conquiescere debeamus. Quod
„ vero pertinet ad tempus posterius, quo reditus Ca-
„ pellaniæ sequestro devincti fuere, censerem ex depo-
„ posita per administratorem pecunia omnium pri-
„ mum satisfacendum esse celebrationi Missarum, et
„ distributioni eleemosynarum, quæ hactenus negle-
„ cta fuere, eo modo, quo prudenter disponet Episco-

pus

„ pus. Alia vero pars pecuniæ deposita judicio ipsius
„ Episcopi erogetur in eas præsentium Ecclesiæ repara-
„ tiones, quæ præsens subsidium omnino requirant:
„ quod reliquum erit Sacerdoti Sacchio tradatur.
„ Jam vero cum testator partes præsertim Archipresby-
„ teri esse voluerit, ut consuleret implemento suæ
„ voluntatis, æquum censerem, et prudens, ut ipse
„ Archipresbyter rationes exposceret, et dispungeret
„ cum anterioribus administratoribus, easdemque Epi-
„ scopo probandas subjiceret. Exinde vero sive per sese
„ sive per alium, durante Sacchii absentia, curam
„ gereret bonorum Capellaniæ. In primis autem et
„ Sacerdotem deputaret, qui onera impleret Ecclesiæ
„ Calavannæ, et quotannis paullatim prospiceret, ero-
„ gata aliqua pecunia, reparationi damnorum, qui-
„ bus bona Capellaniæ affecta dicuntur. Hæc autem
„ omnia secundum has leges penitus perficienda
„ committerem arbitrio, et conscientiæ Episcopi, qui
„ in rem præsentem, audito etiam Sacchio, melius,
„ et opportunius eliciet, et decernet modos executio-
„ nis sub vigilantia Archipresbyteri implendos. Mea
„ hæc esset sententia, quam, ut mandatis EE. VV. ob-
„ temperarem, patefeci.

Itaque proponuntur

Dubia

I. *An constet de legitimo adimplemento onerum Capellaniæ usque ad integrum annum* 1818. *in casu etc*
Et quatenus negative.

II. *An, et quomodo sit consulendum SSmo pro sanatione, aut absolutione in casu etc.*

III. *An, et quomodo sint erogandi fructus Capellaniæ ab anno* 1819. *sequestro positi in casu etc.*

IV. *An Capellanus residere teneatur in Ædibus a Testatore designatis in casu etc.*
Et quatenus affirmative.

V. *An sit consulendum SSmo pro dispensatione favore Capellani Sacchi in casu etc.*
Et quatenus Affirmative.

VI. *An*

VI. *An, et quomodo in posterum sit consulendum implemento onerum, et administrationi Capellaniæ in casu etc.*

Ad I. Non satis constare.

Ad II. Affirmative, proviso, ut in sequenti.

Ad III. Affirmative juxta votum Emi Relatoris, prorogato indulto reductionis ad totum currentem annum tantum.

Ad IV. Affirmative ad formam fundationis.

Ad V. Dilata, et Capellanus Sacchi supplicet separatim, expositis, si qua habet, causis dispensationis.

Ad VI. Affirmative juxta votum Emi Relatoris, et Archipresbyter, cum subjectione Episcopo incumbat executioni quoad futurum juxta legem fundationis.

Sess. 22. cap. 6. de Reformat.

FAVENTINA LEGATI. Supremas exaravit tabulas *anno* 1726. Sacerdos Dominicus Favolini, Parochus S. Jacobi Faventiæ, quibus nonnulla reliquit Legata Gentili, Victoriæ, et Lucretiæ Sororibus suis, omniumque Bonorum suorum immobilium usufructuariam hæredem Gentilem cum ipso viventem instituit, adjecta lege, quod „ morta, che sarà Gentile, voglio „ che dei miei beni stabili, cioè del mio podere, della mia vigna, e della mia piccola casa si istituisca „ un patrimonio, il quale possa servire per essere „ promosso un povero Giovine, che desideri farsi Sacerdote, e questo voglio, che sia il più prossimo „ del mio sangue, oriundo di una delle mie tre sorelle, il quale desideroso di farsi Sacerdote non abbia patrimonio . . . dia speranza di riuscir buon „ servo di Dio . . . , e costituito *in sacris* applicherà „ l'uffizio divino, con far celebrare Messe una la „ settimana per l'anima mia, finchè fatto Sacerdote „ applichi la S. Messa, cioè applichi Messe numero „ cento cinquanta l'anno per la stessa anima mia „.

Vita functis Francisco Antonio Baraldini, ac Francisco Benedetti Sacerdotibus, ad testamenti formam unus post alterius obitum in Bonorum possessionem immissis, *anno* 1790. eadem Bona usufruenda Michael Benedetti puer annorum sex, et mensium quatuor obtinuit. Contradictorem tamen illico expertus est Josephum Baraldini, qui judicio egit in Tribunali Rotæ, ac responsum retulit = *Dandam esse immissionem Jo-*

se-

sepho Baraldini =, uti patet ex *Decis. in Faventina Immissionis 27. Junii 1794. cor. Priolo*. Facile deinde Joseph Bonorum possessionem est adeptus, qui nunc quoque annis quadraginta major gaudet, etsi nunquam ad Sacros Ordines ascenderit, imo jamdiu clericalem habitum dimiserit. Verum Ludovicus frater Josephi in Clericorum numerum *die 23. Septembris* 1815. adscitus, annos octodecim numerans, preces huic Sac. Congregationi obtulit, quibus Josephum possessione Bonorum privari, ad fructuum restitutionem adigi a die, quo ipse clericali tonsura fuit insignitus, Bona denique sibi pro sacro patrimonio tradi exorat.

Episcopum rogavi *pro informatione, et voto, ut auditis præsertim Oratoris fratre in scriptis, et Compatronis, referret de annuo reditu, et oneribus pii Legati, et de Oratoris bono jure, Testamenti transmissa particula*. Ipse vero scripta transmisit a Fratribus Baraldini exhibita, quæ Testamenti particulam superius allatam, ac statum activum, et passivum continent pii Legati, cujus reditus omnibus demptis oneribus nunc ad annua *scuta* 25. ascendere dicuntur; atque hæc addidit, „ Illud animadvertam, dubitari vix posse in præsens, „ an Josephus Oratoris frater Beneficio, quod jamdiu „ possidet jure patronatus, vere exciderit. Injuncta „ siquidem pii Institutoris voluntate conditio Sacerdotii quantocius suscipiendi, non modo ad annos „ longe plures omnino neglecta, sed etiam pessumdatæ leges incedendi in habitu, et tonsura clericali; quæ quidem hujusmodi esse, haberique nemo „ non videt, ut beneficium, de quo agitur, vacare „ plane constet, atque adeo devolvi illud æquum sit „ ad adolescentem jure patronatus ad id obtinendum „ rite appellatum. Adolescentem loquor Ludovicum, „ optimæ spei adolescentem, sacris propediem initiandum, ac propterea beneficii oneribus jam prope per se satisfacturum. Cæterum illud ausim confirmare, adolescentem quippe, ad quem jus illud „ patronatus vere spectat, optimis moribus, optimisque studiis ita commendari, ut optimus inde Sacerdos obventurus videatur; siquidem S. Sedis oraculo, quod humillime propugnat jus patronatus „ Orator Ludovicus Baraldinius, id sartum eidem „ adseratur „.

To-

Testatorum voluntatem servandam esse nemo ignorat, eamque ex rerum adjunctis, atque ex dispositionis fine potius, quam ex verborum cortice colligendam esse monent Textus in *Can. Ultima voluntas quæst.* 15., *in Leg. Imperator ff. de Legatis* 1., *in Leg. Fideicommissum ff. de Legatis* 3., *et Sac. Congreg. in Albinganen. Legati* 18. *Martii* 1820. §. *Verum*. Quod autem Parochi Favolini voluntas fuerit, ut Sacros Ordines quamprimum susciperet possessor Bonorum ab ipso relictorum, inde perspicuum esse dicit Ludovicus, quia Patrimonium institui jussit = *per esser promosso un povero Giovine, che desideri farsi Sacerdote . . . . il quale desideroso di farsi Sacerdote non abbia Patrimonio* =, cumque statim ac *in sacris* esset constitutus, onere gravavit curandi celebrationem unius Missæ qualibet hebdomada, donec Sacerdotali charactere esset insignitus: tunc enim ab eodem *Missas* 150. in expiationem animæ ipsius Testatoris celebrari voluit. Profecto, qui in Juvene ad obtinendum Patrimonium vocato desiderium exquirit *di farsi Sacerdote*, qui ab illo suffragia majora exposcit, quum Presbyteratus Ordinem fuerit adeptus; et Sacerdotem cito habere, et suffragia quantocius consequi se velle, manifeste ostendit: ac præterea statutum est jamdiu, quod nisi certum tempus a Testatore fuerit indultum, ejus voluntas quam celerrime sit implenda, *C. Si hæredes. 6. de Testamentis, et Leg. Cum res. 47. ff. de Legatis* 1., *Abbas in citat. Cap. si hæredes. 6. num. 5. de Testam., Covaruv. ibid. num. 4., Layman. lib. 3. tract. 5. cap. 11. num. 12., Reiffenst. lib. 3. tit. 26. num. 786.*

Parochi Favolini voluntatem nunquam implevit Josephus, qui per triginta jam annos, et ultra, ejus Bona possedit, et adhuc tenet, quin ad Sacros Ordines promoveri curaverit. Illud vero longe gravius, ipsum jamdiu ecclesiastica studia deseruisse, clericales vestes abjecisse, atque ita sæculari habitu, et vivendi ratione animum pandidisse ab Ecclesiastica militia alienum, quamobrem pium Legatum dimittere usque ab eo tempore debuisset. Cumque omnibus requisitis ad obsequendum Testatoris voluntati polleat Ludovicus, ipse, qui Patrimonio caret, et Sacros Ordines suscipere exoptat, Bona a Parocho Favolini relicta

jure

jure petere est contendus, et saltem a die acceptæ ab eodem Ludovico tonsuræ clericalis adigendos erit Josephus ad perceptos fructus eidem tradendos, cum indebite percepti fructus omnino sint restituendi, *Leg. 5, et Leg. 8. §. Ex hoc tit. de Interd. Rota decis. 124. n. 1., et decis. 126. num. 3. cor. Me, et in Ferrarien. Fideicommissi de Serenis super Fructibus 13. Januarii 1777 §. 2. cor. Card. Hertzan.*

Verum Joseph nulla se censura notandum suadere nititur, quia de pio Legato res sit, non de Beneficio Ecclesiastico, uti supponit Episcopus, et Parochus Favolini nullum præfixerit terminum ad Sac. Ordines suscipiendos: addit, se celibem esse, ideoque nunc voluntati ejusdem Parochi obtemperare posse. Affirmat autem, se non imprudenti usu, sed ut propriæ tranquillitati consuleret, vestes clericales dimisisse, quo tempore notissime contigerunt publicarum, et privatarum rerum perturbationes: posse tamen illico prædictas vestes resumere, omnesque tum Fratris, tum Episcopi querelas avertere. Monet quoque, se nunquam interpellatum, nunquam in mora fuisse constitutum, quod omnino fieri debuisset, ut pio Legato privandus traduceretur: eoque certius, quia interpellatione secuta, moram purgasset, quo beneficio præsertim ex æquitate Sac. Canonum privari nequaquam potuisset, ad regulam, de qua *Rota in Nuperrim. tom. 4. decis. 11. cor. Lancetta, decis. 133. num. 44., et cor. Herrera decis. 88. n. 8.*

Inde vero concludit Josephus, odiosissimam esse Ludovici fratris petitionem, qui ipsum acerbissima caducitatis pœna plectendum contendit; ideoque evincere tenetur luculentissimis probationibus, non modo violatam fuisse Parochi Favolini voluntatem; sed etiam doloso, ac protervo animo id fuisse patratum. Nam sive inobedientiæ, sive doli, ac malitiæ probatio desit, aut imperfecta sit; in quavis ambiguitate omnis capienda est interpretatio, quæ caducitatem eliminet, *Rota cor. Bich. dec. 132. num. 3., et in Romana Fideicommissi super caducitate 16. Martii 1759. §. 2. cor. Ratta.* Sufficit imo ad caducitatem vitandam ipsa etiam erronea credulitas, et falsa opinio, ac levis quælibet causa, et fatua, uti admonent *Mans. consult.*

con-

consult. 227. *num.*37, *et* 40., *Palma Nepos Allegat.*368. *num.* 26, *Rota in Sutrina Caducitatis* 1. *Aprilis* 1791. §. 8. *cor. Resta*. Hinc etsi in errorem incidisset, excusatione se dignum arbitratur Josephus, quoniam gravissima caducitatis pœna tunc solummodo est infligenda, quum nulla ejus avertendæ, ac evadendæ ratio suppetat, *Rota cor. Molin. dec.* 918 *num* 87., *et plur. seqq.*, *cor. Ansald. dec.* 271. *num.* 24., *et in Faventina Caducitatis* 11. *Maji* 1792. §.5. *cor. Acciajuoli*.

Fructuum vero restitutionem injuria prorsus a Ludovico peti Josephus propugnat, quum in Familiæ, ideoque et ipsius Ludovici alimenta fuerint consumpti. Fide autem optima, eosdem se percepisse asserit, quandoquidem se legitime pium Legatum possidere nunquam dubitavit, ac nemo ad hæc usque tempora ipsius possessionem turbaverat, aut disputationes de eadem excitaverat. Nihil autem exploratius, quam fructus bona fide perceptos, consumptosque, nequaquam esse restituendos, *Leg. Senatus Consultum. Cod. de petit. hæred.*, *Cujac. ad cit. Leg. lib.*3. *tit.*31 *litt. B.*, *et C.*, *Gall. de Fruct. disp.*4. *art.*2. *num.* 4., *Rot. decis.* 124. *num.*5., *et decis.* 126. *num* 6. *cor. Me.*, *et in Maceraten. Quoad Prædium Cerrete super Fructibus* 20. *Junii* 1796. §.4. *cor. Acciajuoli*.

Itaque dirimenda proponuntur

Dubia

I. *An Josephus Legato pio sit privandus in casu etc.*

Et quatenus negative

II. *An, et quomodo Josepho præfigendus sit terminus ad Sacros Ordines suscipiendos in casu etc.*

Et quatenus affirmative ad I. Dubium.

III. *An Legatum pium Ludovico debeatur in casu etc.*

IV. *An, et a quo tempore sint restituendi Fructus in casu etc.*

Non proposita cum sequentibus.

SE-

SENOGALLIEN. FABRICÆ ECCLESIÆ = Proposita *die 20. Februarii 1756.* in hac Causa fuere Dubia = I. *An, et quomodo sit providendum reparationi Collegiatæ Ecclesiæ Belvederii in casu etc.*, et quatenus affirmative = II. *An, et quomodo sit locus suspensioni Canonicatus Tosi, et prorogationi jam concessæ suspensionis Canonicatuum Ubertini, et Mei in casu etc.* responsa vero prodierunt Ad I. *affirmative juxta Votum Emi Archipresbyteri* = Ad II. *affirmative juxta Votum Emi Archipresbyteri etiam quoad Canonicatus Ubertini, et Mei.* Oportuit autem de eadem controversia verba facere in Comitiis *diei 20. Martii* 1824. sub Dubiis = I. *An, et quomodo sit locus suspensioni Præbendæ Montileo, et Mansionariæ Gianfranchi, et prorogationi quoad alias jam suspensas in casu etc.* II. *An, et quomodo sit reducendum Servitium Chori in casu etc.*, quibus EE.PP. rescripserunt. Ad I. *Affirmative in omnibus juxta Votum Emi Archipresbyteri, et notificetur Ministris Datariæ Apostolicæ.* Ad II. *Affirmative ad septennium, exceptis omnibus diebus festis etiam reductis, tempore Adventus, et Quadragesimæ, Octavis privilegiatis, et festo S. Titularis, CUM OBLIGATIONE CELEBRANDI OMNIBUS DIEBUS REDUCTIS MISSAM LECTAM PRO BENEFACTORIBUS, et ad D. Secretarium cum SSmo quoad omnia.* *Sess. 21. Cap. 7. de Reformat.*

Canonici Collegiatæ Ecclesiæ B. Mariæ Virginis de Misericordia Oppidi Belvederii, gratiam reductionis servitii Chori onerosam existimantes ob indictam quotidianam Missæ pro Benefactoribus celebrationem, preces porrexerunt, ut Missa diebus festis solummodo ab ipsis applicetur ad tramites Rescripti *diei 28. Augusti* 1745. ab hac Sac. Congregatione editi, quo eisdem indultum fuit, *ut attenta tenuitate reddituum Missam conventualem pro Benefactoribus in genere, donec, et quousque eadem tenuitatis reddituum causa perduraverit, diebus Dominicis, et festis de præcepto dumtaxat applicare possint, et valeant.*

Rogavi Emum, et Rmum Lateranensis Basilicæ Archipresbyterum, qui hæc retulit = *Erat Capituli Belvi-*

derii consuetudo, ut singulis diebus festis Sacrum pro Benefactoribus conficeret. At die 20. Martii anni nuper exacti ab hac S. Congregatione, et imploravit, et obtinuit, ut alternum Chori servitium in dies Festos, Quadragesimæ, et Adventus redigeretur, ut quatuor Præbendarum collatio ad perficiendum Ecclesiæ ædificium differretur, et ut constitutis chori diebus Sacrum pro Benefactoribus fieret.

Capitulo Oratori grave videtur, quod creverit Missarum pro Benefactoribus celebrandarum numerus; ideirco implorat, ut vetus consuetudo restituatur conficiendi pro Benefactoribus Sacrum diebus dumtaxat festis. Lateranense Capitulum, quod audivi, Oratoris preces adprobat. Mihi vero et justum, et æquum esse videtur Sac. hujus Congregationis rescriptum; eaque sum sententia, ut ipsum in omnibus retineatur. Etenim onus celebrandi pro Benefactoribus Missas constitutis Chori diebus injunctum Capitulo fuit ob illius gratiæ rationem, qua ipsum et reductionem servitii, et suspensionem Collationis quatuor Præbendarum impetravit. Auctum Missarum onus, quod per se est admodum leve, nullo modo cum impetratæ gratiæ beneficio comparari potest. Contra vero æquum esse videbatur, ut defuncti Benefactores aliquo modo sarcirantur ob omissa suffragia a reductione Chori, et a suspensione collationis quatuor Præbendarum.

Juxta SS. Canonum sanctiones tenentur Canonici tam Cathedralium, quam Collegiatarum singulis diebus Missam conventualem celebrare pro Benefactoribus; et S. M. Benedictus XIV. in notissima sua Encyclica incipien. *Cum semper oblatas* diserte statuit, ut in Ecclesiis Patriarchalibus, Metropolitanis, Cathedralibus, et Collegiatis quotidie Sacrum pro Benefactoribus in genere conficeretur: sustulitque omnem consuetudinem etiam immemorabilem tam præsentem, quam futuram, quæ Capitulares ab hoc onere relevaret. Consonant Rescripta hujus Congregationis, præsertim *in Mazzarien. 2. Junii* 1819., *et in Corcyren. Missæ Conventualis 8. Maji* 1824. Accedit denique, auctum Missarum onus in themate esse admodum leve, neque cum reductione servitii Chori comparandum

dum, et quantum compensationem suffragiorum pro defunctis secumferre, uti sapientissime animadvertit Emus, ac Rmus Lateranensis Basilicæ Archipresbyter.

At Canonici Collegiatæ Belviderii non ex consuetudine, sed ex rescripto hujus Sac. Congregationis, jam ab *anno* 1745. veniam obtinuerunt ob redituum tenuitatem, diebus tantum Dominicis, et festis de præcepto, Missam conventualem pro Benefactoribus celebrandi. Ambiguum nec est vel eam tem redituum tenuitatem nunc etiam perseverare, vel etiam præteritorum temporum calamitate minores hodie, quam antea, reditus ab iisdem percipi.

Perpendendum est quoque, *Collegiatam Canonicorum decem, duplicisque Mansionarii* fuisse in Oppido Belviderii erectam, ceu colligitur ex Folio *diei* 22. *Februarii* 1796., quo anno pro reparatione Ecclesiæ *tres* Canonicatus suspensos fuisse constat. Cum autem sumptibus pro indicata reparatione necessariis non satis esset provisum, in Congregatione *diei* 20. *Martii* 1824. indulta fuit suspensio *Præbendæ Montileo, et Mansionariæ Gianfranchi*; ideoque Collegiata nunc a sex Canonicis, et unico Mansionario componitur, qui ad servitium chorale alternatim præstandum tenentur. Profecto ob paucitatem Ministrorum tolerari posse, ut Missa Conventualis quotidie non celebretur, tradit *Pignatell. tom.* 4. *consult.* 91. *n.* 1., et reductionem applicationis Missæ pro Benefactoribus ad dies festos tantum non raro, saltem *ad tempus*, indulsit hæc Sac. Congregatio, tum quando nimium tenues erant præbendarum reditus, nec *scuta* 30. excedebant, ut in *Amerina Missæ Conventualis* 12. *Martii* 1746., *in Placentina* 30. *Julii* 1785., *et in Camerinen.* 14. *Decembris* 1793., tum etiam quando annui fructus *scutorum* 40., imo etiam *scutorum* 80. a singulis Præbendatis percipiebantur, ut in *Massanen. Reductionis onerum* 14. *Decembris* 1822. *ad II. Dub.*

Itaque resumpto Folio *diei* 20. *Martii* 1824. videant EE. PP., an probandum, aut potius moderandum sit rescriptum tunc editum: idcirco proponitur,

Du-

Dubium

An sit standum, vel recedendum a decisis in II. Dubio quoad celebrationem Missæ lectæ pro Benefactoribus in casu etc.

Sess. 21. *Cap.* 4. *Sess.* 22. *Cap.* 6. *et Sess.* 23. *Cap.* 18. *de Reform.*

JANUEN. COMMUTATIONIS VOLUNTATIS, ET ABSOLUTIONIS. Christina Ludovica Centurioni Bracelli *anno* 1718. supremis tabulis duas fundavit Capellanias perpetuas, et unicuique Cappellano annuas assignavit Libellas Januenses 220., ac pro solutione Loca Montium Romæ, et Januæ, atque in subsidium universam suam hæreditatem ita devinxit. *Per elemosina, o sia Dote, il di cui frutto, e provento dovrà darsi, e pagarsi annualmente al Cappellano, obbliga, ipoteca, ed assegna sin d' ora in perpetuo tanta somma e proventi di Luoghi di Roma, e della Camera (di Genova) quanto importa la somma di annue lire duecento venti Moneta corrente di Genova . . . Ed in caso, che i Luoghi di Monti di Roma, e Camera (di Genova) non pagassero, o si estinguessero, in tal caso obbliga tutta la sua Eredità, per soddisfare, e pagare ogni anno de' frutti della medesima le lire 440. moneta corrente, Dote di delle due Cappelle.* Alteri e Cappellanis amplam fecit potestatem celebrandi in qualibet Ecclesia; alteri vero onus imposuit Sacrum faciendi die festo de præcepto in Ecclesia Parochiali S. Bartholomæi de Promontorio extra moenià Januæ.

Perturbatis Italiæ rebus tum publicis, tum privatis, maximum hæreditaria Christinæ Ludovicæ bona sunt passa detrimentum ob imminutonem capitis, et fructuum Locorum Montium, et ob graviora Fundis ur-

urbanis, et rusticis imposita tributa. Itaque *anno* 1810. Antonius Maria Bracelli, hæres mediatus Christinæ Ludovicæ, a tunc Emo Archiepiscopo Januensi imploravit suspensionem, aut reductionem Capellaniarum, et sequens obtinuit rescriptum = *Utendo extraordinariis facultatibus ab Apostolica Sede tributis, decernimus, ac declaramus, ut Orator pro adimplemento Capellaniarum, celebrari annuatim curet in Ecclesia Parochiali S. Bartholomæi de Promontorio sacrosanctum Missæ sacrificium singulis Dominicis, ac festis de præcepto.*

Decessit deinde Antonius Maria, et uxorem Angelam Badino hæredem in usufructu scripsit, quæ cum experta sit, ob Sacerdotum deficientiam, et loci distantiam, quinque saltem Libellas Januenses quolibet die festo Sacerdoti celebraturo in Ecclesia S. Bartholomæi de Promontorio solvi oportere, ideoque obtentam a viro suo gratiam pene irritam evasisse: a Sac. Congregatione suppliciter implorat, ut sublato onere Missæ festivæ, in præfata Ecclesia celebrandæ, ipsi indulgeatur, ut Sacra ad duplum numerum aucta in alia qualibet a se eligenda Ecclesia fieri curet. Præterea ingenue fatetur, se per tres annos, et ultra, implementum Missarum ob rei familiaris angustias neglexisse; ideoque condonationem, et absolutionem petit, oblata conditione curandi in Ecclesia sibi bene visa celebrationem Missarum, quæ duobus tantum annis die festo fuissent celebrandæ.

Rogatus hodiernus Archiepiscopus, pluries de Angelæ precibus retulit, ac ea, quæ hactenus narravi, confirmavit, simulque hæc addidit. „ Ex adhibitis inquisitionibus resultat, Oratricem ex hæreditate Christinæ Centurioni, a qua duæ Capellaniæ fundatæ fuerunt, nihil amplius (deductis censibus) annuatim percipere, quam 239. circiter scutata Romana, eaque onere affecta duplicis Capellaniæ, de quo agitur, nec non tempestatum discrimini obnoxia: non parum quippe detrimenti ex postremorum temporum vicissitudine passa est hujusmodi hæreditas, cujus tantum usufructuaria, non proprietaria est Oratrix. Resultat item, esse eamdem Oratricem usufructuariam aliorum bonorum, a quibus de-

„ tra-

„ tracto onere alterius Capellaniæ, a præfatis distinctæ, annuus reditus ei obvenit *scut. circiter* 93., „ nec quidquam præterea possidere. Tota igitur Oratricis fortuna ex prædictis inquisitionibus in annuis *scutis* 332. circiter consistit. Mihi insuper exponitur, quod in sua qualitate hæredis usufructuariæ, super bona postremo loco recensita, *scuta* 550. „ pro una tantum vice solvere debeat.

„ Porro si attendatur Oratricis ingenua conditio, ejus „ ætas 68. circiter annorum, gracilisque valetudo, „ angusta admodum videtur hæc provisio, dignaque „ miserationis Apostolicæ.

„ Omissio celebrationis extenditur ad quatuor circiter „ menses supra triennium.

„ Hisce præmissis, ut EE. VV. morem geram, animum „ meum aperio: imposita aliqua pœnitentia, concedendam censerem Oratrici sanationem quoad præteritum. Quoad futurum essem in voto, ut nec ex „ una parte frustraneum evaderet Antecessoris mei rescriptum; nec ex alia parte Ecclesia S. Bartholomæi spoliaretur suo jure Missæ festivæ, quæ valde interest, ut in tali Parochiali Ecclesia conservetur: propono, Oratricem absolvi ab obligatione providendi Cappellanum festivum, eamque curam demandari Parocho, et Massariis dictæ Ecclesiæ; hi „ enim interpellati responderunt, malle se ex Ecclesiæ elemosynis addere quod deerit, ut haberi possit Missa festiva, quam ea privari ex insufficientia „ reditus Capellaniæ. Decerni igitur, ac statui posset, „ Oratricem a memorato onere immunem futuram, „ modo solvat annuas 220. libellas monetæ Januen. „ (*scut. Rom.* 33., vel 34. juxta Cambii varietatem), „ dimidium de semestri in semestre Parocho, et Massariis prædictis, qui ei exhibebunt scripto exaratum „ testimonium, se celebrare fecisse in dicta Ecclesia „ festivam Missam in implementum obligationis, quæ „ Oratrici superfuit vi præcitati rescripti „.

Jussit testatrix Christina Ludovica expresse, et enixe *il Cappellano avrà l'obbligo di celebrare detta Messa nelli giorni di festa nella Parrocchiale di S. Bartolomeo del-*

della costa di Promontorio, che così è la sua volontà. Suprema Testatorum placita esse religiose servanda traditur in *Can. Ultima voluntas quæst.* 13. *Cap. Qui Monaster. De Relig. Domibus*, *Concil. Trid. sess.* 21. *cap.* 4., *sess.* 22. *cap.* 6., *sess.* 23 *cap.* 18. *de Reform.*: hinc nisi justa concurrat causa, necessitas scilicet, aut evidens Ecclesiæ utilitas, commutatio voluntatis Defunctorum nunquam conceditur, uti respondit Sac. Congr. *in Perusina* 12. *Maji* 1768., *et in Asculana Commutationis Voluntatis* 8. *Augusti* 1801. Nulla hic adesse videtur causa tam urgens, quæ ad commutationem voluntatis impellat; erit imo eo magis deneganda, quia translatio quoque Missarum petitur, quando Testatrix Ecclesiam designavit pro earum celebratione, Parochialem nempe S. Bartholomæi, cui procul a Civitate, alpestri, et incommodo in loco sitæ, Missæ desunt, et quæ proinde grave pateretur detrimentum, *Navarr. in Manual. cap.* 25 *num.* 134., *Sac. Congr. in Neapolitana Capell.* 16. *Junii* 1731., *Picen. Translationis oneris Missarum* 19. *Aprilis* 1766., *in Firmana* 3. *Augusti* 1782.

Verum retulit hodiernus Archiepiscopus, quod *non parum detrimenti ex postremorum temporum vicissitudine passa est hæreditas* Christinæ Ludovicæ; quodque comprehensis etiam aliis Bonis ad dictam Hæreditatem nequaquam spectantibus, et annua *scuta* 93. reddentibus, Oratricis *fortuna in annuis scutis* 332. *circiter consistit*: ac aperte addidit, quod si attendatur Oratricis *ingenua conditio, ejus ætas* 68. *circiter annorum, gracilisque valetudo, angusta admodum videtur hæc provisio, dignaque miserationis Apostolicæ.* Oratrix, uti hæres usufructuaria defuncti Viri, patrona est Capellaniarum: plurimum autem semper valuit apud hanc Sac. Congregationem Patronorum inopia, ut reductione onerum subsidia ipsis ad vitam necessaria indulgeret, ut in *Januen. Capellaniarum* 31. *Junii* 1819., *et in Ravennaten. Capellaniæ* 15. *Aprilis* 1820. Quin obsit, Angelam esse extraneam hæredem: jamdiu enim receptum est, canonicam hujusmodi indulgentiam ad quoscumque patronos,

etiam extraneos esse porrigendam, uti articulo plenissime discusso statuit Rota *in Salernitana Alimentorum* 11. *Januarii* 1712., *et in confirmatoria* 20. *Junii eod. ann. cor. Scotto*, cujus definitionem probavit hæc. Sac. Congr. *in Aquen. Cappellaniæ* 20. *Januarii* 1787., *et in citat. Ravennaten. Cappellaniæ* 15. *Aprilis* 1820.

Animadvertendum tamen, reditus hæreditatis Christinæ Ludovicæ nunc quoque ascendere ad annua *scuta* 239.; ad implendum vero Missarum onus juxta Reseriptum *anni* 1810. satis esse *scuta* 54. circiter, ideoque onere detracto, superesse *scuta* 185., quæ lucro Oratricis cedunt. Persæpe ad hanc Sac. Congregationem querelæ de imminutis reditibus delatæ sunt pro obtinenda onerum imminutione; preces tamen constanter rejecit, quando pares oneribus invenirentur reditus, ut in *Burgen. Reductionis* 1. *Martii* 1777., *in Regien.* 24. *Julii* 1784., *in Bruganten.* 25. *Januarii* 1791., *et in Romana Reductionis* 8. *Augusti* 1818.: multoque magis quando lucrum aliquod, etsi tenue superesset, ut in *Ecclesien.* 16. *Augusti* 1794. *ad I. Dub.*, *in Romana Capellaniæ* 13. *Augusti* 1743., *et in alia Romana* 5. *Septembris* 1718. Accedit in themate, pro dote duplicis Capellaniæ universam hæreditatem, si Loca MM. periissent, gravatam fuisse a Fundatrice, quæ ita suam pandidit voluntatem, ut Missarum onera præ cæteris adimplerentur, usque dum aliquid de eadem hæreditate reliquum foret, veluti opportune monent *Pasqualig. de Sacrif. nov. Leg. quæst.* 1026. *num.* 3., *et Bened. XIV. quæst. can.* 264. §. *Inter cætera.*

Quod si Oratrix exaudienda videatur, perpendant EE. PP. an probandus sit modus, quo Archiepiscopus tum eidem Oratrici, tum Ecclesiæ S. Bartholomæi provideri posse censet. Absolvendam scilicet putat Angelam ab onere quærendi Sacerdotem, qui Missam festivam celebret, dummodo quotannis Januenses *Libellas* 220. solvat Massariis, et Parocho dictæ Ecclesiæ, *hi enim interpellati responderunt, malle se ex Ecclesiæ eleemosynis addere, quod deerit, ut haberi possit*

possit Missa festiva, quam ea privari ex insufficientia reditus Capellaniæ. Videant quoque, an id Angelæ tantum, an ejus etiam successoribus sit concedendum, quos forsan iisdem rei familiaris angustiis minime premi continget: cum enim paupertas causa non sit perpetua, onerum reductionem ejus intuitu non perpetuam, sed ad tempus indulgere consuevit Sac. Congreg., ut in *Januen. Capellaniarum* 31. *Julii* 1819., *et Mutinen. Reductionis Missarum* 17. *Februarii* 1821.

Quoad omissam Missarum celebrationem, pro qua condonationem, et absolutionem Angela poscit, vehemens oboritur suspicio, ipsam fide non bona sese gessisse, cum neque onus ignoraverit, neque reditus bonorum a Fundatrice relictorum ad illud implendum defuerint: hinc neque condonatio, neque absolutio concedenda videtur *Sac. Congr. in Spoletana Absolutionis, et Reductionis* 24. *Novembris* 1793., *in Bononien. Reductionis Missarum* 26. *Junii* 1823., *et in Novarien. Reductionis, et absolutionis* 18. *Septembris* 1824. Verum Angela et suæ, et duarum Filiarum sustentationi consulere coacta, præfatos reditus hanc in causam impendit; neque nunc in tenui patrimonio ei suppetit, unde pro omissionibus præteritis supplere valeat: hinc Archiepiscopus imposita aliqua pœnitentia concedendam censet *Oratrici sanationem quoad præteritum*, uti similibus in casibus illam indulsit Sacr. Congr. *in Asculana Reductionis, et absolutionis* 22. *Januarii* 1820., *in Mazzarien. Missæ Conventualis* 2. *Junii* 1821. §. *At quidquid.*

Pœnitentiam ipsamet injungendam proponit Oratrix, quæ spondet, se curaturam, ut in Ecclesia suo arbitrio eligenda Missarum numerus annuo festivo duplex unica vice celebretur. Pro sua tamen sapientia statuant EE. PP., an magis expediat, ut in Ecclesia S. Bartholomæi de Promontorio tot sacra fiant diebus festis, quot fieri poterunt eadem pecuniarum quantitate, quæ pro indicatis Missis alibi celebrandis esset eroganda; et dirimere dignentur

Dubia

I. *An, et quomodo sit locus commutationi voluntatis, ac translationi Missarum in casu etc.*

II. *An, et quomodo sit consulendum SSmo pro absolutione, et condonatione quoad præteritas omissiones in casu etc.*

Sess. 25. *cap.* 21. *de Reform.*

ASSISIEN. BENEPLACITI = Collegiatam Ecclesiam S. Mariæ Majoris Oppidi Bictonii Diœcesis Assisiensis, quæ proximam ruinam minabatur, instaurare cupientes ejusdem Collegiatæ Canonici, *anno* 1803. operam conduxerunt Josephi Cerrini Fabri Murarii Perusini, et publicis obsignatis tabulis eidem se quotannis numeraturos promiserunt *scuta biscentum* hisce adjectis conditionibus = *Che la fabbrica in tempo di anni quattro sia perfettamente terminata ... Che i Canonici debbano somministrare i cementi, che occorreranno per la detta fabbrica, come ancora tutti i legnami, chiodi, corde, ed altri simili attrezzi ... Che terminato, che sia il lavoro si debba misurare, e per la somma, che resterà a pagarsi al Capo Mastro, i Sig. Canonici si obbligano pagare i frutti a scaletta, a ragione di un quattro per cento all'anno ... Che il Capo Mastro nella misura, che si fa, debba accordare un ribasso del dodici per cento, ed ancora rilasciare tutti i rotti, che potranno accadere sopra il cento.* = Contigit autem, ut Canonici neque subministrare cæmenta, neque annua scuta biscentum suppeditare possent Fabro Murario Cerrini, ideoque Ecclesiæ fabrica quadriennio ad finem perduci nequiverit. Igitur mense *Novembris anni* 1809., communi partium placito, duo Fabri Murarii metiti sunt opus peractum a Cerrinio, qui *die* 22. *Junii* 1810. renunciatus fuit li-

liquidus Creditor pro summa *scutorum* 4156., additumque fuit liquidationis Folio, a quatuor Canonicis, atque ab eodem Cerrinio subscripto, quod prædictæ summæ *restano incaricati li Signori Canonici a pagarne i frutti compensativi alla ragione di scudi quattro per cento*. Nihil tamen persolverunt Canonici, qui paulo post, ob notissimam Pontificiæ ditionis hostilem occupationem, omnibus Collegiatæ Bonis fuere spoliati.

Obiit deinde *anno* 1812. Josephus Cerrini pluribus relictis Filiis, qui post restitutam *anno* 1815. in pristinum statum Collegiatam, cum neque sortis, neque fructuum solutionem a Canonicis obtinerent, *die* 13. *Aprilis ejusdem anni* coram A. C. *Requisita Castrensia* prædictis Canonicis nuncianda curarunt tam pro sorte *scutorum* 4156., quam pro fructibus scutorum *quatuor* in singula centum, et annos, ut nomine damnorum, et interesse annuos fructus *scutorum octo* pro quolibet centenario super integra quantitate sortis, et decursorum fructuum assequerentur; eamdemque Requisitorum Castrensium nunciationem *die* 1. *Septembris* 1820. in Assisiensi Curia Episcopali renovarunt, sed annuos fructus scutorum quatuor tantum in singula centum petierunt super quantitate sortis, quam ad *scuta* 4000. coercuerunt. Supplices demum hanc Sac. Congregationem adierunt, orantes, *affinchè si degni in vista delle circostanze di approvare la convenzione del corso de'frutti al quattro per* 100. *stipolata dai Canonici dell'insigne Collegiata di S. Maria Maggiore di Bettona col Padre degli Oratori, ed in conseguenza il pagamento de'frutti fatto dai Canonici dal* 1815. *in poi sopra la somma di scudi* 4000. *Ed in questa guisa gli Oratori si contenteranno di rinunziare al diritto di percepire i frutti dal giorno della liquidazione, come ancora di conseguirli alla ragione dell'otto per cento dopo l'interpellazione fatta avanti il Tribunale dell'A. C., ed accordi anno all'insigne Collegiata il termine a pagare gli scudi* 4000. *di anni nove di più, quanti sarebbero necessari per compiere il pagamento alla ragione di scudi* 500. *annui secondo l'Istromento del* 1805., *con sicurezza però mediante un'ipoteca speciale sopra i fondi stabili della Collegiata.*

Si-

Silente Episcopo Assisiensi, quem pluries rogavi, preces Fratrum Cerrini ad viciniorem Episcopum Perusinum remisi pro Informatione et voto, ut audito in scriptis Capitulo Collegiatæ Bictonii referret de legitima conventione fructuum, et exemplum contractus initi *anno* 1803., aliaque opportuna Documenta transmitteret. Ipse autem omnia mox narrata confirmavit, sed a pandendo animi sui sensu abstinuit, animadvertens tantummodo, quod „ reluctantibus „ Canonicis solvere stipulatos fructus, seu debitum „ extinguere, agnoscentesque Hæredes Josephi Cerrini necessitatem sibi consulendi, confugerunt ad „ interpellanda Castrensia requisita, sed forte minus „ caute, utiliterque minus. Quibus sic stantibus ad „ summam EE. VV. clementiam, et pietatem preces „ fundunt pro obtinenda minoratione tanti damni, „ et præjudicii, quod a quindecim annis perferunt „ in retinenda proprii crediti non parva quidem „ summa sine ullo fructu, et sine pariter usu ad „ eorum Familiæ utilitatem „

Transmisit autem Perusinus Episcopus exempla tum contractus *anni* 1803., tum liqidationis *anno* 1810. peractæ, tum geminæ Requisitorum Castrensium nunciationis, quibus addidit tum folium, ex quo constat, Canonicos ab *anno* 1816. ad exitum *anni* 1824. Fratribus Cerrini nomine fructuum *scuta* 136o. 72. 5. numerasse, tum Litteras a Collegiatæ Canonico Archipresbytero, et Parocho acceptas, in quibus hæc leguntur, *Checchè i Canonici del Capitolo deputati all' esecuzione della Fabbrica abbiano arbitrato, è già manifestamente riconosciuto incoerente all' Ecclesiastiche Leggi, e non avrebbono nel caso contrario, che maggiormente inviluppata questa miserabile Collegiata nella positiva impotenza di sostenere l'enormi spese della detta Fabbrica, non meno, che di pagare un così vistoso debito, unitamente ad altri, per i quali si hanno quotidiane inquietezze, e vessazioni.*

E' tanto vero, che questa Collegiata é fin dall' origine, ed anche per la invasione Francese, involuta in tanti disesti, ed in tanta deficienza, che per la miseria, e tenuità della prebenda Canonicale di soli scudi 35.

an-

annui, è rimasta al presente con due Canonici, uno accidentato, e l'altro solo attivo in persona mia, a sostenere il peso della Parrochiale Arcipretura, alla Collegiata medesima annesso, di due mila anime situate in una circonferenza di circa 40. miglia. E sebbene la Sacra Congregazione del Concilio abbia erogate le vacanti prebende al bisogno della Fabbrica per dieci anni, tuttavia non risultano a tanto da poter disimpegnare la giornaliera vistosa spesa, e debiti contratti ec. I Signori Cerrini a tenore del contratto, per entrare in ragione di pretendere i frutti convenuti, avrebbono dovuto terminare prima la Fabbrica, ed interpellarne anzi i Canonici anche giudizialmente per il proseguimento, dopo accaduto il ripristinato possesso della Collegiata. Tuttavia colla medesima buona fede gli si sono pagati da quest' epoca di ripristinazione non già gli scudi 200., perchè sospesa la Fabbrica per le suddette vicende, ma gli scudi 180., che hanno inteso i Signori Cerrini a se tirare a titolo di frutti.

Hisce ex Litteris Archipresbyteri habent EE. PP. rationum momenta, quæ Canonicis favent. Namque monet Archipresbyter, Canonicos deputatos, quavis caruisse facultate paciscendi cum Josepho Cerrini fructuum pensitationem; neque potuisse absque Apostolico indulto iniri pactionem, quæ detrimentum, et quidem gravissimum Ecclesiæ erat illatura, ceu docent *Redoan. de Reb. Eccles. non alienan. Rub.* 1. *Can.* 47. *num.* 14., *Leuren. Ius. Canon. lib.* 3. *tit.* 13. *quæst.* 142., *Rota in Recent. part.* 17. *decis* 235. *num.* 7., *et Sac. Congr. in Romana Beneplaciti* 24. *Novembris* 1804. §. *Quamquam*. Nunquam obtenta, nunquam imo petita fuit Apostolicæ Sedis venia: damnum autem enorme sensit Ecclesia, quoniam Collegiata ad duos tantum Canonicos redacta, quorum alter apoplexiæ morbo correptus, alter animarum cura òneratus, impar evasit non modo ferendis gravissimis Fabricæ sumptibus, sed etiam sustinendis quotidianis, ac omnino necessariis divini cultus expensis.

Addit quoque, Fratres Cerrini, ut inita (cæteroquin inani) fructuum pactione juvarentur, Ecclesiæ Fabricam ad exitum perducere debuisse: ideirco præ-

pro-

properam fuisse, ac nullius esse momenti habendam rationum dispunctionem, et crediti liquidationem, quam Joseph ipsorum pater *annis* 1809., *et* 1810. explendam curavit. Perperam proinde nunciata fuisse Requisita Castrensia tum *anno* 1815., tum iterum *anno* 1820., cum fratres Cerrini, abjecta quavis fructuum petitione, *avrebbero dovuto terminare prima la fabbrica, ed interpellare anzi i Canonici anche giudizialmente pel proseguimento, dopo accaduto il ripristinato possesso della Collegiata*. Hæc autem si probanda EE. PP. videantur, consequens erit, ut irrita, et inanis declaranda sit præstandorum fructuum conventio; fructus in quantitate *scutorum* 1360. 72. 5. jam soluti sint in sortis imminutionem supputandi ad *text. in L.* 8. *Cod. De pignorat. action.*, *Leotard De usur. quæst.* 89. *num.* 25., *Rota post Cenc. de Cens. Dec.* 12. *num.* 2., *decis.* 127. *num.* 4., *et cor. Seraphin. dec.* 1006. *num.* 4. *et* 6.; et respuenda sit oblata a Fratribus Cerrini concordia, quæ ipsis tantum utilis esset, et Ecclesiæ omnino damnosa contra regulam, de qua in *Leg.* 38. *Cod. De Transact.*, et disserit Rota in *Romana nullitatis Transactionis* 3. *Julii* 1820. §. 5. *cor. Spada*.

Reponunt tamen Fratres Cerrini, cuilibet potestatem esse a jure indemnitati suæ consulendi, ne dispendium patiatur, unde præmium meruisse videtur, *C. Pervenit. De Fidejus.*; iniquum enim, et inhumanum est, beneficia in damnum benefactoris converti, *Gloss. in Cap. quoniam* 14. *quæst.* 4., *L. Sed si quis. ff. quemadmodum testamet. aperiantur*, *L. Si Commissa ff. Rem ratam haberi*. Officium singulare Collegiatæ S. Mariæ Majoris Bictonii præstitit Joseph ipsorum fratrum Pater, dum ære proprio, ex quo usuras supra quatuor in singula centum percipiebat, ad statum, et formam, in qua nunc est, redegit Ecclesiæ fabricam. Etenim frugiferum nomen exegit, quo erga Fratres Franciscanos Bictonii pollebat, acceptasque pecunias in eadem fabrica elevanda insumpsit: Audiendum proinde non esse dicunt Canonicum Archipresbyterum, dum ex defectu Apostolici Beneplaciti evertere conatur pactum solutionis fructuum, quod necessario erat ineundum, ut Faber murarius ædificium sumptu plurium scutorum millium *quadriennio* complendum susciperet, acceptis tantum *scutis* 200. quolibet anno; quodque tum juri, tum natura-

rali æquitati congruit, cum nemini damnosum esse oporteat officium illud, ex quo alter utilitatem hausit, et commodum, *argum. L. Socium qui ff. pro Socio, et L. un. C. de sentent. quæ pro eo.*

Rectissime vero, subdunt Fratres Cerrini, nunciata Capitulo fuere Requisita Castrensia, cum jamdiu esset in mora solvendi, et quoad ipsos Fratres de lucro cessante, ac damno emergente non esset dubitandum; et prompta non deesset pecunias investiendi occasio; quam quidem nunciationem eo certius probandam sustinent, quoniam, et sortem ad *scuta* 4000. et fructuum annuam rationem ad scuta *quatuor* in singula centum ultro coercuerunt. Hinc saltem a die nunciationis Requisitorum Castrensium fructus sibi indubitanter deberi contendunt; cum nemo ignoret, iisdem Requisitis concurrentibus etiam ex pecunia fructus condici posse, *Leotard. de Usur. quæst.* 74. *n.* 2. *et seq.*, *Ansald. de Commer. disc.* 67. *n.* 9., *Rota in Centumcellarum Pecuniaria quoad expensas, et interesse* 20. *Junii* 1791. §. 4., *et per tot. cor. Acciajuoli*: cumque nemo locupletari debeat cum alterius jactura, eoque minus Ecclesia æquitatis mater, et justitiæ cultrix, *Barbos. in Cap. Cum dilecti n.* 17. *de Empt., et Vendit*, *Capon. controv. forens.* 5. *n.* 9., *Sac. Congr. in Forolivien. Reductionis Canonis* 6. *Augusti* 1825. §. *Profecto.*

Quin obsit Ecclesiæ fabricam nondum fuisse completam: id enim contigit culpa Canonicorum, qui neque labente quadriennio ædificationi constituto, neque postea cæmenta, ligna, aliaque necessaria subministrarunt, et quibus hujusmodi culpa prodesse non debet, *Cap. Ex litteris* 2. *De dolo, et contum.*, *et Reg.* 25. *de Reg. Jur. in* 6. Collegiatæ autem angustias ad modum crevisse post notissimas calamitates, ipsemet testatur Archipresbyter, qui duos tantum superesse Canonicos, et reditus vix pares esse ferendis quotidianis sumptibus fatetur. Igitur frustra Canonicos ad fabricam prosequendam interpellassent Fratres Cerrini: defectus autem interpellationis, quæ nullo modo profutura, imo frustranea certo certius fuisset, neque nocere, neque jure cuiquam exprobrari potest, uti monet *Rota in Recent. part.* 5 *tom. I. decis.* 390. *n.* 6., *in Perusina Salviani* 12. *Maji* 1783. §. 5. *cor. Card.*

Lancellotto, et in Eadem super resolutis 21. *Junii* 1784. §. 6. *cor. Eodem.*

Itaque Fratres Cerrini tum uti a jure alienam, tum uti aperte inhumanam carpunt Canonici Archipresbyteri contradictionem, dum suadere nititur a Collegiata nihil esse solvendum, scilicet neque fructus, quia perperam fuere conventi, neque sortem, quia nondum fabrica Ecclesiæ fuit ad exitum perducta. Utillimas vero esse Collegiatæ propositas Concordiæ conditiones tuentur, *cum* ipsi Fratres, quibus, et jus, et æquitas, et expressa favet pactio *anni* 1803., renovata actu expletæ liquidationis *anno* 1810., ultro spem omnem abjiciant assequendi fructus a die ejusdem liquidationis decursos ante nunciata Requisita Castrensia; *cum* hoc ipso Crediti sortem ad *scuta* 4000. cohibeant; *cum* fructuum decursorum annos a die præfatæ nunciationis Requisitorum Castrensium numerent; *cum* eorumdem fructuum mensuram ad scuta octo cor. A. C. evectam, nunc ad mitissimam rationem *scutorum quatuor* in singula centum, et annos limitent; *cum* novam dilationem ad *novennium* indulgeant Capitulo ad dissolvendum nomen, quod jamdiu dimisisse debuerat: *cum* denique in extinctionem sortis annua *scuta* 200. sint accepturi, dum procul a Concordia et integram sortem, et omnes decursos, et nondum solutos fructus judicio petere possent. Quod si hypotheca speciali Bona Collegiatæ devinci postulant; nulla æquior proponi potest petitio, ut in tuto posita sit executio Concordiæ, quam sapientissimo EE. VV. judicio probari sperant.

Proponuntur idcirco dirimenda:

Dubia

I. *An sustineatur fructuum conventio in casu etc.*

Et quatenus negative.

II. *An, et ad quam rationem, a die primæ nunciationis Requistorum Castrensium debeantur fructus in casu etc.*

Et quatenus negative.

III. *An fructus debeantur a die secundæ nunciationis Requisitorum Castrensium in casu etc.*

IV. *An, et quomodo sit consulendum SSmo pro approbatione Concordiæ in casu etc.*

DIE

Die Sabbathi 17. Decembris 1825. in Palatio Apostolico Vaticano erit Sacra Congregatio Concilii, in qua præter alia proponentur infrascripta Dubia, juxta morem ejusdem Sacræ Congregationis de jure resolvenda.

FAVENTINA LEGATI.

Dubia

Sess. 22. cap. 6. de reform.

I. *An Josephus Legato pio sit privandus in casu etc.*

Et quatenus negative

II. *An, et quomodo Josepho præfigendus sit terminus ad sacros Ordines suspiciendos in casu etc.*

Et quatenus affirmative ad I. Dubium.

III. *An Legatum pium Ludovico debeatur in casu etc.*

IV. *An, et a quo tempore sint restituendi fructus in casu etc.*

Ad I. Providebitur in secundo.

Ad II. Affirmative, et præfigatur terminus arbitrio Episcopi sive ad suscipiendos Ordines, sive ad dimittendum.

Ad III. Affirmative, quatenus in termino ab Episcopo præfixo Josephus non ascendat ad Sacerdotium.

Ad IV. Negative.

Sess. 21. cap. 7. de reform.

SENOGALLIEN. FABRICÆ ECCLESIÆ.

Dubium

An sit standum, vel recedendum a decisis in II. Dubio quoad celebrationem Missæ lectæ pro Benefactoribus in casu etc.

In decisis pro Missa lecta diebus festis etiam reductis.

Sess. 21. cap. 4., sess. 22. cap. 6., et sess. 23. cap. 18. de Reform.

JANUEN. COMMUTATIONIS VOLUNTATIS, ET ABSOLUTIONIS.

Dubia

I. *An, et quomodo sit locus commutationi voluntatis, ac translationi Missarum in casu etc.*

II. *An, et quomodo sit consulendum Sanctissimo pro absolutione, et condonatione quoad præteritas omissiones in casu etc.*

Ad I. Affirmative ad vitam tantum Oratricis juxta votum Archiepiscopi.

Ad II. Affirmative celebratis tot Missis ferialibus infra annum in Ecclesiis ab Archiepiscopo designandis, quot celebrandæ erant proxime præterito biennio in diebus festis de præcepto.

ASSI-

ASSISIEN. BENEPLACITI. Post Comitia superiori Mense habita Fratres Cerrini ad jura sua tuenda mihi nonnulla exhibuerunt documenta, quæ ob oculos EE. VV. ponere muneris mei esse reor, cum ad illustrandam rerum gestarum seriem pertineant. Liquet ex iis, Familiam Josephi Cerrini, qui jamdiu vitam cum morte commutavit, pluribus constare filiis, eosque rei familiaris angustia premi; ideoque grave passuram esse detrimentum, nisi proposita transactio huic Sacro Ordini probetur: item Peritos *anno* 1810. opus a Cerrinio peractum metitos fuisse, atque æstimasse *per la sola costruzione in ossatura*; quo casu Fabri Murarii *restano pregiudicati nel loro interesse, ch' essi acquistano a fabbrica compita*: denique eumdem Josephum nedum Templum extruxisse, verum etiam rem Ecclesiæ utilem gessisse; siquidem domum instauravit Templo adhærentem, et addictam Ecclesiæ Ministris, pro quibus alienas ædes conducere Canonici adigebantur. *Sess.* 25. *cap.* 11. *de reform.*

Ut autem ostendant, contractum pro nova ædificanda Ecclesia fuisse a Canonicis, etiam quoad fructuum præstationem, rite initum; hujus S. Congregationis rescriptum afferunt. Cum enim Canonici *anno* 1802. supplicem obtulissent libellum, quo collationem vacantis Archipresbyteratus, cui animarum cura imminebat, suspendi efflagitabant, ut ejus reditus una cum quotidianis aliorum Canonicorum distributionibus extollendo Templo applicarentur; ab hac S. Congregatione *die* 13. *Novembris ejusdem anni* tributa fuit Episcopo Assisiensi facultas, *ut enunciatæ Paræciæ collationem per sexennium tantum pro suo arbitrio, et conscientia gratis suspendere possit, et valeat juxta petita, ita tamen, ut reditus inde provenientes integre, et fideliter in expressam Fabricæ causam erogentur, deputato in Æconomum pro cura Animarum uno ex Collegiatæ Canonicis, ab eodem Episcopo approbando, cum annuo emolumento scutorum quadraginta, nec non contributis per Oratores ex Massa communi in præfatam reædificationis causam annuis scutis centum quinquaginta usque ad integram Fabricæ perfectionem*; atque ad tramites hujus rescripti oportu-

rarum die 10. Decembris 1802. ab Episcopo editum fuit decretum.

Hoc rescripto autumant Fratres Cerrini, Canonicos Collegiatæ Bictonii auctos fuisse necessariis facultatibus, ut assignatos reditus, quo modo ipsi magis expedire judicarent, in Ecclesiæ ædificationem insumerent; ac proinde etiam ut operam conducerent Fabri Muratii, cui cæmenta, et certam pecuniæ vim pro ratione reditnum suppeditarent, ac tandem ut expletum opus a Peritis æstimaretur, et summæ, cujus creditor fuisset renunciatus Faber Murarius, fructus scutorum quatuor pro singulis centenis usque ad integri nominis dissolutionem penderentur. Etenim nisi Canonici pacta hujusmodi inivissent, assignatis reditibus Templum, prout necessitas, ac utilitas exposcebat, brevi construi nequivisset. Neque redarguendus Fabermurarius Cerrini, si quatuor annis Templum non perfecerit; nam in tabulis Instrumenti cautum habetur = *Che nel tempo, e termine di anni quattro, da principiarsi nel futuro mese di Maggio* 1803. *al* 1807. *sia inviolabilmente terminata la Fabbrica, PURCHÈ non manchino i necessarj cementi, non intendendo però i Sig. Canonici di obbligarsi al medesimo prefisso tempo, ma che possino i medesimi liberamente prolungarlo secondo le circostanze, purchè un tale prolungamento di tempo non passi il termine di mesi sei, che altrimenti si obbligano a pagare i frutti delio speso dal Capo Mastro sulla sudetta Fabrica sino a quel tempo.* Canonici numquam cæmenta Cerrinio suppeditarunt, atque ideo Fabro Murario culpæ vertere nequeunt, si opus quadriennio absolutum non fuerit.

Cetera fusc habent Emi Patres in Folio præcedentis Congregationis, ut dirimere possint, quæ denuo proponuntur

Dubia

I. *An sustineatur fructuum conventio in casu etc.*

Et quatenus negative

II. *An, et ad quam rationem a die primæ nuncia-*

ciationis Requisitorum Castrensium debeantur fructus in casu etc.

Et quatenus negative

III. *An fructus debeantur a die secundæ nunciationis Requisitorum Castrensium in casu etc.*

IV. *An, et quomodo sit consulendum Sanctissimo pro approbatione Concordiæ in casu etc.*

Ad I. II. et III. Providebitur in quarto.

Ad IV. Affirmative juxta preces a Cerriniis porrectas, et ad mentem: mens est, quod Episcopus rationum redditionem exigat a Canonicis, et quatenus fieri possit, curet solutionem etiam citius, quam in Concordia fuerit statutum.

TIBURTINA SACRÆ SUPELLECTILIS. Ad plurimas dirimendas controversias Episcopum inter, et Capitulum Tiburtinæ Ecclesiæ exortas S. M. Benedictus XIV. particularem deputavit Congregationem ex tribus S. R. E. Cardinalibus, ac duobus Romanæ Curiæ Præsulibus compositam. Hujus Congregationis examini præter alia complura, etiam quæ sequuntur, Dubia proposita fuere, nimirum I. *An Episcopus teneatur quartam partem fructuum Mensæ Episcopalis contribuere Fabricæ Ecclesiæ Cathedralis in casu etc.* II. *An Episcopus teneatur concurrere cum Canonicis ad expensas opportunas tam pro reparationibus Ecclesiæ Cathedralis, quam pro Sacristia in casu etc.* III. *An Episcopus propriis expensis teneatur reficere sacra paramenta pro Ministris Missæ, vel Officii Pontificalis opportuna in casu etc.*, rescripta vero *die* 10. *Decembris anni* 1743. prodierunt *Ad I. Negative. Ad II. Negative quoad ordinarias reparationes tantum, et in casu, de quo agitur. Ad III. Ad mentem: mens est, quod per modum consilii ab utraque parte tradantur Sacristiæ quatuor Dalmaticæ albæ, nempe binæ ab utraque parte.* *Sess. 7. cap. 8., et Sess. 21. cap. 7. de Reform.*

Fer-

fertur, Canonicos tum quoad memorata Dubia, tum quoad alia, in quibus victi discesserunt, veniam instaurandi certaminis obtinuisse: illud vero certe constat, numquam fuisse ad trutinam revocata, atque Episcopum Placidum Pezzangheri, fervente adhuc lite, scilicet *die* 19. *Maji* 1743. uberem, quam sibi compraverat, sacram supellectilem *per donationem inter vivos irrevocabiliter factam Mensæ Episcopali, atque adeo iisdem suis Successoribus dumtaxat donasse*, adjecta lege numquam *distrahi, aut donari debere, sed in meliorem formam, usum, et commodum eorumdem Successorum dumtaxat commutari posse*. Hanc donationem Apostolicis Litteris *dici* 6. *Septembris* 1756. confirmavit laudatus Pontifex Benedictus XIV., cumque nihilominus Canonici post obitum Episcopi Pezzangheri sacram supellectilem vigore Constitutionis S. Pii V. incipien. *Romani Pontificis*, cui in Benedictinis Litteris expresse derogatum non fuerat, Sacrario Ecclesiæ Cathedralis devolutam arbitrarentur, Clemens XIII. *die* 30. *Martii* 1762. donationem confirmavit, ac Pianæ Constitutioni derogavit.

Factum hinc est, ut Episcopi Successores, nemine in posterum obsistente, sacris uterentur paramentis ab Episcopo Pezzangheri donatis, usque dum Canonici a Sa. Me. Pio VII. *die* 23. *Junii* 1807. Apostolicum Breve sunt assequuti, quo demandatum fuit, ut, postquam Vincentius Manni tum temporis Episcopus supremum diem obiisset, Piana Constitutio in Ecclesia Tiburtina plene servaretur. E vivis enim *anno* 1815. erepto Episcopo Manni, existimantes Canonici nullo jure cogi posse ad suppeditandum Episcopis rem divinam facientibus sacram supellectilem, hodiernum Episcopum monuerunt, ut paramenta, aliaque pro Pontificalibus peragendis necessaria proprio ære sibi acquireret; eo autem contendente sibi jus esse utendi sacris vestibus, quæ in Sacrario asservantur, ad A. C. Triumviros confugerunt, atque opportunum Monitorium *die* 24. *Februarii superioris anni* expediendum curarunt. Cum vero SSmus Causæ definitionem, Episcopi postulatu, huic Sacro Ordini ablegaverit, Canonici, præter quæstionem super paramentorum usu, *secundum*, ac *tertium* Dubium in supra-

di-

dicta particulari Congregatione propositum, ac definitum in disceptationem rursus vocari efflagitarunt. Tria itaque in calce hujus Folii descripta Dubia, Allegationibus utrinque distributis, Eñorum Patrum judicio subjiciuntur.

Canonicorum Defensor usum Ecclesiasticæ supellectilis ad Sacrarium spectantis, invito, ac reluctante Capitulo Episcopis Tiburtinis competere omnino inficiatur. Etenim tum solum Episcopis jus esse autumat utendi paramentis, aliisque Sacrarii supellectilibus, cum ipsi in Sacrarii, et Ecclesiæ manutentionem quartam redituum Mensæ Episcopalis partem impendunt, aut Sacrarium necessariis proventibus est suffultum, aut legitima, et Episcopis secunda viget consuetudo, *Albert. de Sacr. Utensil. cap.* 12. *num.* 61. *et* 68., *et cap.* 13. *num.* 2., *Scarfantoni. ad Ceccoper. lib.* 3. *tit.* 7. *num* 13., *ac S. Congr. in Terracinen. et Setina* 23. *Novembr.* 1771. Episcopi autem Tiburtini, licet ex Mensa Episcopali annua *scud.* 2146. 1. percipiant, nullam in Sacrarii levamen erogant suorum reditnum partem: Sacrarium adeo tenui censu est præditum, ut ære alieno prematur, quamvis singuli Canonici in eorum ingressu scuta decem, et quolibet anno scuta duodecim Sacrario repræsentent: consuetudo tandem suadet, nullo Episcopos pollere jure utendi rebus Sacrarii.

Id quippe noverunt Episcopi, qui paramenta, vasaque sacra proprio ære sibi quæsierunt, iisque dumtaxat in divinis obeundis functionibus semper usi sunt. Hujus rei testes appellat idem Defensor insignia tum veterum, tum recentiorum Episcoporum paramentis, quæ in Sacrario asservantur, insita; item documenta fidem perhibentia, Episcopos, quos inter hodiernum Antistitem, præsenti pecunia a Sacrario nonnumquam emisse sacram supellectilem, aut nummos tradidisse Sacrario pro Sacrorum utensilium usu sibi impertito, ut Episcopus Mazzotti, qui *ad annum* 1820. Tiburtinam rexit Ecclesiam; denique annosos viros asserentes, Tiburtinos Præsules, dum sacris sunt operati sive in Ecclesia Cathedrali, sive in privato Sacello, Ecclesiasticam supellectilem, qua ipsi potiebantur, adhibuisse, *senza che sia stata mai obbligata la Sagrestia della Cattedrale di Tivoli di somministrarli ai medesimi Vescovi*.

Neque huic consuetudini quidpiam detraxisse retur controversiam *anno* 1743. agitatam. Cum enim Canonici veniam redeundi impetraverint, Episcopus autem Pezzangheri sacras vestes sibi comparatas suis in Episcopatu Successoribus utendas reliquerit, ac posteriores Antistites iisdem usi sint, quin jus ullum sibi asseruerint in res Sacrarii; antiqua observantia nullo pacto interrupta remansit, sed potius ex Episcoporum acquiescentia majus robur accepit ad tradita *per Rot. cor. Ansaldo decis.* 92. *num.* 19., *et in Ferrarien. Manutentionis super bono jure* 10. *Junii* 1793. §. 11. *cor. Priolo*. Igitur Tiburtini Antistites qua ex juris censura, qua ex diuturna, ac perenni consuetudine, qualibet facultate destituuntur utendi supellectili ad Sacrarium spectante: quæ quidem, si in cæteris obtinent, eo magis sibi locum vindicant quoad Thronum, seu Sedem Episcopalem; hæc enim uni Episcopo inservit, ac propterea illius sumptibus ornanda, ac manutenda est ex judicio hujus Sac. Congregationis *apud Pignatel. consult. Canon.* 50. *tom.* 5. *num.* 1., *Nicol. Floscul. verb. Sed num.* 3., *Ferrar. Biblioth. verb. Paramenta Sacra n.* 34.

Dein Capituli Defensor animadvertit, *secundum* Dubium, in Congregatione *anni* 1743 disputatum, nunc ad trutinam revocari ob postremam tantum partem, quæ respicit expensas pro Sacristia, et controversiæ definitionem veluti in Episcopi optione collocat; ait enim, aut Sacrarii expensas Episcopus quoque ferat, aut a rebus Sacrarii se abstineat; siquidem ferendus non est is, qui lucrum amplectitur, onus autem ei annexum contemnit, *Reg.* 55. *J. in* 6., *et L. unic. Cod. de caducit. tollend.* Sumptus autem, quos complectitur *tertium* Dubium, quovis eventu Episcopo imminere contendit: quum enim agatur de paramentis, quorum dominium pertinet ad Episcopum, quibus Ministri utuntur, dum Episcopus Pontificalia exercet, quæque consumuntur propter servitium a Canonicis Episcopo exhibendum, sequitur, ut ad expensas pro hujusmodi Sacris vestibus reficiendis Episcopi sint cogendi.

Episcopi vero Defensor usum paramentorum, aliarumque rerum Sacrarii pro Pontificalibus obeundis Tiburtinis Præsulibus denegari non posse arbitratur.

Explo-

Explorati siquidem juris est, Episcopis in Ecclesia Cathedrali, aut in privato Sacello sacras functiones exercentibus usum Ecclesiasticæ supellectilis, cujus copia est in Sacrario, concedi oportere, quin eam sibi comparare compelli possint, *Scarfant. ad Ceccoper. lib.* 3. *tit.* 7. *num.* 12., *Ferrar. loc. cit. in addit. n.* 1., *Albert. de sacris Utensil. cap.* 13. *num.* 12., et concinit *S. Congreg. in Terracinen. et Setina* 9. *Maji* 1772.

Neque ab hujusmodi usu Episcopum Tiburtinum repellendum ait, propterea quod nullam suorum reditnum partem in Sacrarium conferat. Quanquam enim Episcopis onus ferendi una cum Capitulo expensas Sacrarii aliquando incumbere fateatur; attamen quum Sacrarium Tiburtinæ Ecclesiæ in præsens paramentis non indigeat, Canonicos nec usum paramentorum, quorum copia est in Sacrario, Episcopo præpedire, nec eum ad expensas sustinendas cogere posse existimat. Neque etiam eidem interdicendus est usus Sacræ supellectilis propter Apostolicas Pii VII. Litteras, Pianam Constitutionem *Romani Pontificis* in antiquum statum restituentes. Et sane hac Constitutione omnia quidem paramenta, vasaque sacra, quibus Episcopi, et alii Beneficia ecclesiastica obtinentes, dum vita fruebantur, in divinis peragendis usi sunt, Sacrario Ecclesiæ, cui præfuerunt, addicuntur, numquam vero Episcopi, et cæteri Ecclesiarum Rectores ab usu sacræ supellectilis Sacrario devolutæ prohibentur: imo cum ea fuerit Constitutionis vis, ac ratio, ut abusus tollerentur, et in Ecclesiis paramenta non deficerent, ideo edita fuisse videtur, ut Episcopi, cæterique Beneficiati sacræ suppellectilis copiam, et usum in propriis Ecclesiis semper haberent. Tiburtinus autem Antistes non dominium, sed usum tantummodo postulat ecclesiasticæ supellectilis, et ornamentorum ad Sacrarium Ecclesiæ, cui præest, pertinentium, ac proinde ejus petitio nedum Pii V. Constitutioni, et Pii VII. Litteris non adversatur, verum etiam earumdem menti, ac rationi apprime consonat.

Idem præterea Episcopi Defensor, agens de *secundo* Dubio, in Congregatione particulari *anni* 1743. proposi-

to, loquitur de expensis tum pro Sacristia, tum pro reparationibus Ecclesiæ, easque sive ordinarias, sive extraordinarias Mensæ Episcopali imminere denegat, ea ductus ratione, quod hisce in casibus consuetudini Ecclesiarum innitendum sit, uti docet *Benedictus XIV. Instit. Eccl.*100.§.11., *Ferrar. Biblioth. verb. Ecclesia art.* 3 *n.* 63., *et S. Cong. in Spoletana Restaurationis Ecclesiæ, et Domus Parochialis* 21. *Febr.* 1824. §. *Fatiscentes.* Jam vero in Cathedrali Tiburtina antiquissima viget consuetudo, ut hujusmodi expensæ ex Fabricæ, et Sacrarii reditibus, atque ex Massa Capitulari pe agantur, nullumque affirmat extare monumentum, unde elici queat, Episcopos aliquid in eam causam erogasse. Addit, Episcopum adeo tenui potiri Mensa, ut ejus reditus vix ad *scut.* 1403: 01. quolibet anno pertingant, ex quibus si detrahantur sumptus Seminarii, itinerum ad visitanda sacra limina, eleemosynarum, et alia plura, ne illi quidem supersunt reditus, qui decenti Episcopi tuitioni sunt necessarii. Itaque Tiburtinus Antistes, utpote superfluis reditibus omnino carens, neque ad ordinarias, neque ad extraordinarias pro Ecclesia, et Sacristia expensas adigi potest, sed ad eas tenentur Canonici, aliique fructus ex Ecclesiæ censu percipientes, *Cap. De his. De Eccles. ædifican., Bened. XIV. loc. cit.*§.12. *et* 13., *Reifenst. lib.* 3. *Decret. tit.* 48. *n.* 28.

Similiter sumptus, quos complectitur *tertium* Dubium, Canonicis incumbere contendit, tum quia Episcopus nihil ex Ecclesiæ Cathedralis reditibus, ac fidelium oblationibus percipit, tum quia agitur de impensis pro reficiendis paramentis, quæ usui ipsius Episcopi non inserviunt.

Cætera fusius habent Emi Patres in distributis Allegationibus, ut dirimere possint

Dubia

I. An Episcopo functiones in Ecclesia Cathedrali, vel in suo privato Sacello exercenti jus competat utendi vestibus tam Sacerdotalibus, quam Episcopalibus, supellectili, vasis, aliisque ornamentis, etiam Aræ Majoris

eis, ac Throni Episcopalis, ad Sacrarium ejusdem Ecclesiæ spectantibus in casu etc.

II. *An sit standum, vel recedendum a decisis die 10. Decembris 1713 in Congregatione particulari quoad secundum Dubium in casu etc.*

III. *An sit standum, vel recedendum a decisis quoad tertium Dubium in casu etc.*

Ad I. Affirmative in omnibus quoad Ecclesiam Cathedralem; et quoad Sacellum pro paramentis necessariis ad functiones Pontificales, et amplius.

Ad II. In decisis

Ad III. Ad mentem: mens est, ut Episcopus per modum consilii in casu renovationis, seu reparationis Throni, et paramentorum personæ Episcopi Pontificalia exercentis inservientium, quatenus reditus Sacristiæ non sufficiant, concurrat cum Canonicis.

VERULANA CAPELLANIE = Sacerdos Paulinus Giorgi ex Oppido Riparum Verulanæ Dioecesis *anno* 1776. Capellam SS. Paulino Episcopo Nolæ, et Raphaeli Archangelo dicandam in Ecclesia S. Rocchi ejusdem Oppidi extrui mandavit, in qua Capellaniam fundavit, ut tot Sacra fierent, quot essent hæreditatis suæ reditus, cum eleemosyna *obolorum* 10. pro quolibet Sacro, quoadusque æs alienum dimitteretur, ac deinde *obolorum* 15., et illa applicarentur pro animabus Parentum suorum, nec non consanguineorum, quos distincte præfatis in tabulis indicavit. Sacerdotem Angelum Toti primum Capellanum nominavit, eoque defuncto jussit, ut Capellanus eligeretur inter = *tutti li Preti discendenti da Ignazio Rota . . . . tutti li Preti discendenti dal Sig. Paolino Mariani, e in ultimo tutti li Preti discendenti dal Sig. Tommaso Mariani . . . . se mai succederà, che in queste Famiglie vi fossero due, o tre Preti, voglio, che quello debba essere Cappellano, il quale sarà stato prima ordinato dal Vescovo . . . . Se li nominati di tutte le suddette Famiglie fossero minori, ed inabili a nominare, voglio, che nomini il Reverendo Arciprete col suo Capitolo, e la nomina la faccia ogni volta, che li Cappellani nominati faranno passare il termine di venti giorni dalla morte del Cappellano passato. Se poi tra li nominati di dette Famiglie non vi fosse Prete veruno, allora voglio,* che

Sess. 22. cap. 6. et 9., Sess. 23. cap. 18. de Refor.

che fra loro congregati tutti li discendenti di dette Famiglie eleggano per Cappellano qualunque Prete, che a loro parerà e piacerà; e detto Cappellano estero nominato come sopra, o dal Capitolo, o dalle dette famiglie come sopra nominate, debba essere amovibile, cosicchè subito giunto al Presbiterato qualcuno delle famiglie da me nominate, debba entrare al possesso di detta Cappellania, e celebrare le Messe, come sopra ordinate. Declaravit deinde quod *tutti li suddetti Cappellani devono servire per celebrare le dette Messe*, summque pandidit enixum votum, *che nessuna persona di qualunque stato, o dignità, e condizione abbia ardire di derogare, o far derogare a questa mia ultima volontà.*

Obiit *die* 17. *Novembris* 1824. Capellanus Toti a Testatore nominatus, et descendentes ex designatis Familiis, cum nullus inter ipsos adesset Sacerdos, Capellanum amovibilem elegerunt Sacerdotem Joannem Venditti, qui statim in possessionem ivit Bonorum Capellaniæ. Tunc autem Joseph, a Paulino Mariani descendens, preces obtulit, ut Capellania Jo. Baptistæ ejus filio Clerico concedatur, simulque reductio Missarum indulgeatur, ut idem Clericus studiis vacare, et ad Sacerdotium ascendere possit.

Episcopum requisivi, qui auditis compatronis hæc retulit „ *Ascendit ad annua circiter quinquaginta scutata reditus Capellaniæ, qui reditus potest quotannis augeri, vel minui, pro majore, vel minore pretio, quo mensibus Majo, vel Junio singulorum annorum vendendi erunt* (ita siquidem præcipit Testator) *fructus agrorum, quos fundator Sacerdos Paulinus Giorgi reliquit ad dotem prædictæ Capellaniæ. Inest in dicta Capellania onus dumtaxat Missarum, quarum numerus quotannis est incertus, videlicet nunc major, nunc minor pro quantitate annui reditus. Fundator enim præscripsit* „ che quando il frutto crescesse, allora vo- „ glio, che crescano le Messe „ *taxavit etiam pro qualibet Missa stipendium, quod non excedit obolos quindecim.*

Orator Joseph Mariani nonnulla possidet prædia, quorum fructus est tenuissimus, ideoque minime respondens numero filiorum, quos quotidie alere debet: quapropter

illi

illi deest modus alendi in Seminario Clericum Joannem Baptistam, qui annos sexdecim natus, bonis adhuc moribus est imbutus, studet grammaticæ, et dispositionem ad statum Ecclesiasticum modo ostendere videtur.

Capellania, de qua agitur, est ex meo judicio Sacerdotalis actu, *non quia Fundator pluries utitur in sua fundatione vocabulo* Preti, *sed pro nonnullis aliis rationibus, quæ ex toto ipsius fundationis contextu dignosci mihi videntur, quamvis non adhibeat juxta Canonistas verba negativa. Fundator enim ipse prævidens in tribus familiis, quas ad Capellaniam vocavit, posse eodem tempore existere* „ due Preti, o tre, allora vi sarebbe confusione, chi Prete di dette Famiglie debba „ preferirsi, in tal caso voglio, e comando, che quel„ lo debba essere Cappellano, il quale sarà stato prima „ ordinato dal Vescovo „. *Quod si quis hæc Fundatoris verba satis non esse dixerit ad constituendam Capellaniam Sacerdotalem, cum supponi possit, quod per ea verba ipse noluerit a Capellaniæ possessione simplicem Clericum excludere, sed voluerit dumtaxat in concursu plurium Sacerdotum nominatorum, eodem tempore viventium ostendere, et decernere, quid in casu hujusmodi pluralitatis agendum esset (quæ tamen suppositio mihi videtur aliena a Fundatoris voluntate), non desunt tamen in ipsa fundatione aliæ sententiæ, alia verba, quæ meam confirmant opinionem. Nam paullo inferius, prævidens in Familiis defectum Sacerdotis hæc addit* „ Se poi tra i nominati di dette Famiglie non vi fosse „ Prete veruno, allora voglio, e comando, che fra lo„ ro congregati tutti li discendenti di dette Famiglie, „ eleggano per Cappellano qualunque Prete. ....., e „ detto Cappellano estero ... debba essere amovibile, „ cosicchè subito giunto al Presbiterato qualcuno delle „ famiglie, da me come sopra nominate, debba en„ trare al possesso di detta Cappellania, e celebrare le „ Messe come sopra ordinate „. *Quid enim significant illa verba* „ se poi tra i nominati di dette famiglie non „ vi fosse Prete veruno „ *et præsertim illa* „ subito „ giunto al Presbiterato qualcuno delle famiglie „ *nisi* „ *firmam Fundatoris voluntatem, ut Capellanus pro* „ *tempore sit actu Sacerdos? Quid sibi vult, deficiente*

te in familiis Sacerdote, electio Sacerdotis exteri, donec aliquis de familiis charactere Sacerdotali fuerit insignitus; nisi quod requirat in sua Capellania Sacerdotem celebrantem per seipsum?

Clariori etiam modo Testator declarat voluntatem, ut Capellania ab ipso fundata credatur, et existimetur Sacerdotalis: addit enim hæc „ Se qualche Cappellano delle nominate famiglie si trovasse carico di Messe di lascito, allora succeda per ordine a chi tocca in appresso „ *Quæ espressio videtur habere hunc sensum. Si quis ex Capellanis nominatis habeat alia onera Missarum satisfacienda, sicut non potest per seipsum celebrare Missas meæ Capellaniæ, sic in hoc casu eam abdicet, ipsamque adeat ille ex nominatis, qui sequitur juxta ordinem, et seriem a me præscriptam.*

Quæ cum ita sint, etsi optarem favere precibus Josephi Mariani, ut sic ejus filius studiis vacare posset, et augeri in illa Terra numerus Sacerdotum; attamen attenta qualitate, ut mihi videtur, Capellaniæ Sacerdotalis; attento jure quæsito nominantium, quod suum sortitum est effectum; attenta acceptatione Sacerdotis Venditii, qui intra terminum præscriptum Capellaniam adiit vi nominationis factæ a majori parte Patronorum; attenta contradictione istorum: mihi videtur Oratoris desideria non posse hac vice satisfieri. Eo vel magis, quod fundator ipse circa finem dispositionis vetet quamcumque derogationem.

Demum Capellania, de qua agitur, est simplex Legatum pium Missarum, et numquam erecta in titulum Ecclesiasticum.

Patronos pauperes omni miseratione dignos semper existimavit hæc Sac. Congregatio, et eorum inopiæ sæpe subvenit vel per suspensionem nominationis, vel per administrationem Beneficii; quia Ecclesia benigna mater non sinit, ut patronus stipem quæritare cogatur, ceu videre est in *Montis Regalis Capellaniarum* 23. *Novembris* 1793., *Asculana Dispensationis* 23. *Maji* 1786. Concilium autem Toletanum IV. *can.* 37. expresse jubet = *Ut Patroni, eorumque filii redacti ad inopiam, ab Ecclesia suffragium vitæ pro temporis usu recipiant* =: cui accedit Clemens III. *in cap. Nobis. De jure patronat.* diserte statuens, quod si *Patro-*

tronus ad inopiam vergat, ab Ecclesia illi modeste succurratur.

Indubium est, Clericum Mariani esse Patronum, utpote a Paulino Mariani descendentem: ipsum vero paupertate laborare innuit Episcopus, et evincitur tum ex attestatione Oppidi Præsidis, tum ex Parochi fide; quæ inopia opus non est, ut sit absoluta, cum S. Congregatio sæpe rescripserit, succurrendum esse Patronis laborantibus inopia respectiva, quando nempe ipsis pro suo gradu, et conditione subsidia vitæ necessaria desint, ut in *cit. Asculana Dispensationis* 23. *Maji* 1786., *et in Aquen. Capellaniæ* 20. *Januarii*, *et* 3. *Februarii* 1787. Precibus vero indulgendum eo facilius videtur ob Ecclesiæ utilitatem: nam Clericus Mariani, si Capellaniam obtineat, studiis in Diœcesano Seminario vacare, et ad Sacerdotium conscendere poterit; quod præcipue hac nostra ætate curandum, cum fere omnes Ecclesiarum Pastores de nimis exiguo numero Ministrorum conquerantur.

Si Clerico Mariani concedendam esse Capellaniam EE. PP. decernant, reductionem quoque Missarum ad tempus indulgeant oportet, de qua nihil retulit Episcopus: cum enim juxta Fundatoris voluntatem tot Missæ, quot reditus, quolibet anno sint celebrandæ, nihil Clerico superesset, si hujusmodi onus implere cogeretur. Benigne autem hæc Sac. Congregatio patronis opem ferre consuevit per temporaneam Missarum reductionem, ut in *Novarien. Legati Missarum* 21. *Maji* 1788., *in Romana Reductionis* 21. *Junii* 1803, *in Maturen. Reductionis*, *et Transactionis* 8. *Februarii* 1817., *et in Callien.*, *et Pergulana Reductionis*, *et Absolutionis* 23. *Decembris* 1823. §. *Plurimi.*

Verum obstat Fundatoris voluntas, quam adamussim servandam esse omnia jura clamant, et statuitur in *Can. ultima voluntas. Caus.* 13. *quæst.* 2., ac monet *Sac. Congreg. in Novarien. Reductionis*, *et Absolutionis* 18. *Septembris* 1824., *et in Tiburtina* 20. *Novembris ejusdem anni* §. *Servanda.* Voluit enim Fundator, Capellaniam esse *actu Sacerdotalem*, uti late disserit Episcopus in sua Informatione, et aperte constat ex ejusdem Fundatoris declaratione, quod *tutti li suddetti Cappellani devono servire per celebrare le*

delle Messe. Commutatio quidem voluntatis Fundatorum non raro conceditur; sed justa causa, necessitas nempe, aut evidens Ecclesiæ utilitas, intercedat oportet, *Conc. Trid. Sess.* 22. *cap.* 6. *de Reform.*, *et Sacr. Congregatio in Forolivien. Reductionis* 12. *Julii* 1799. *ad II. Dub.* **In themate autem animadvertendum est, Fundatorem aperte vetuisse, ne in posterum ullo modo, vel a quovis ejus dispositio immutaretur:** qua enixa voluntate **obsistente, ne in melius quidem faciendam esse commutationem docent** *Piton. controv. Patronor. alleg.* 80. *n.* 5., *Rota cor. Rezzonico dec.* 158. *n.* 3, *Sac. Congr. in Florentina Commutationis voluntatis* 15. *Februarii* 1747., *et in Januen. Commutatiotationis voluntatis*, *et Reductionis* 25. *Maji* 1822. §. *contra.*

Præterea non adesse pro Clerico Mariani paupertatis causam contendit Ignatius Rota, a Familia Patronorum descendens primo loco a Fundatore vocata: affirmat enim, Josephum, Clerici patrem, alia laicali Capellania frui, quæ satis est ad ejus Familiam honeste substentandam. Sorores vero Theresia, et Anna Maria Mariani Cascioni, a Thoma Mariani descendentes exorant, ut Sacerdos Venditti, ab ipsis, et majori Patronorum parte nominatus, Capellaniam obtinere perseveret; vel si Clerici Mariani preces exaudiri mereantur, eadem gratia tribuatur Clerico Thomæ Cascioni, qui Romæ studiis incumbit, et gravissima paupertate premitur. Cætera EE. PP. habent in relatione Episcopi, quæ suadere videntur, precibus non esse annuendum. Itaque dirimere dignentur

Dubia

I. An Clerico Joanni Baptistæ Mariani concedenda sit Capellania Giorgi in casu etc.

Et quatenus affirmative

II. An, et quomodo reducendum sit onus Missarum in casu etc.

Non proposita cum sequentibus.

PISAUREN. Pluries in hoc Sacro Consessu, ac præsertim diebus 9. *Septembris* 1679., 15. *Januarii* 1718. 8. *Junii* 1765., 9. *Julii* 1785., *ac demum* 3., *et* 24. *Martii* 1792. sub titulo *Pisauren. Decimarum* disputatum est de Decimis, quas Parochi Pisaurensis Diœcesis in vigesima parte frumenti, et lini exigunt. Integram lini decimam percipiunt rurales Parochi, in quorum Parœciis bona sunt sita; frumenti decima in prædialem, et sacramentalem, ratione bonorum, et domicilii æquo jure inter rurales, ac urbanos Parochos dividitur, sive *unum ex quadraginta*, ut incolæ ajunt, unicuique Parocho solvitur: qui alibi morantur, et domum Pisauri apertam retinent, sacramentalem decimam urbanis Parochis præstant; integrum locatores, et domini directi solutionis onus in conductores, et emphyteutas refundunt. *Sess.* 25. *cap.* 12. *de reform.*

Romam venit *anno* 1824. Pisaurensis Patricius Comes Aloysius Ciacchi, et inter Romanæ Curiæ Præsules cooptatus decimum sacramentalem proprio Parocho S. Michaelis Pisauri solvere prætermisit: inde vero oborta cum Parocho controversia, de qua Præsul eximius hujus Sac. Congregationis oraculum implorat.

Episcopus pro informatione, et voto rogatus hæc retulit „ Nova haud est petitio, quam modo exhibet Præsul „ egregius Aloysius Ciacchi Pisaurensis: fuit pertractata, et discussa usque ab *anno* 1792. de mense „ Martii inter possidentes, et Parochorum cœtum, „ et resoluta favore Parochorum. Quæ fuerint ratio„ num momenta tunc deducta coram hoc Sac. Ordi„ ne, facile retulissem, nisi timor fastidiendi EE.PP., „ me retinuisset, præsertim cum in actis hujus Sac. „ Congregationis extet contemporanea positio, quam „ humiliter precor reassumere. „

Parochus autem S. Michaelis Pisauri ab Episcopo interrogatus, et ad resolutionem *diei* 24. *Martii* 1792. ab hac Sac. Congregatione editam se referens, ita respondit: *L' obbligo di pagare la Decima viene prescritto dalla Legge Divina, umana, ed ecclesiastica . . . Nella nostra Città, e Diocesi il peso della Decima è annesso solamente al predio . . . . ed è talmente annesso, che nella vendita, e compra di quello viene*

questo peso difalcato , perchè ne ha il diritto la Chiesa . . . . Se il possessore non ha aperta la sua abitazione in Città , nè in Diocesi , allora l' intiera Decima và a vantaggio del Parroco, ove esiste il predio , e quella che sarebbe sacramentale , diventa allora tutta prediale . Si dice Decima , ma impropriamente , perchè di ogni venti sacchi di riscosso , se ne paga uno ; si dice prediale , e sacramentale , ma questo ancora abusivamente , perchè anche gli Ebrei , che non ricevono Sacramenti , pagano al Parroco della Città la Decima de' loro terreni. Qui costuma per antichissima consuetudine da tempo immemorabile introdotta , che questa Decima viene pagata dai possessori de' Predii metà al Parroco , ove esiste il predio , e l' altra metà al Parroco , ove il possessore medesimo ha la sua abitazione aperta . Ne è necessario , che vi abiti , o vi dimori egli stesso , ma basta semplicemente , che si tenga aperta la casa , e vi abiti o qualche suo famigliare , o Ministro , che abbia la custodia de' suoi beni .

Inde vero infert , Præsulem Ciacchi , qui prædia in Pisaurensi Diœcesi possidet , ac Domum apertam , et familiares suos in ea degentes Pisauri habet , ad Decimam præstandam teneri,idque pluribus exemplis confirmat Possidentium , et Procerum , qui alibi , ac etiam Romæ vivunt , Domum , et in ea familiares Pisauri retinent , et decimam Parocho Pisaurensis Domicilii persolvunt .

Quæ Parocho S. Michaelis favent rationum momenta ex ipsius responso habent EE. PP., neque ulla subest dubitatio de consuetudine immemorabili , quam ipse allegat , et cujus maximam esse vim , præsertim in materia Decimarum opportune monent *Fagnan. in Decret. lib.3. cap. Cum contingat, de Decim. num.18., Rota in recent part. 2. decis. 279 num. 3. , cor. Clemente decis. 82.num.5. , et in Cracovien. Decimarum.29. Novembris 1752. §. 13. cor. Card. Elephantutio* . Disputatum autem *anno* 1792. in hac Sac. Congregatione fuit III. Dubium *An , cui , et ad quam rationem sit solvenda Decima ab iis , qui retinent Domum tantum apertam in Civitate Pisauri , nec ibi aut continuo , aut in majori anni parte habitant in casu etc.* ; et responsum *die* 24. *Martii* redditum est = *Affirmative ad for-*

formam resolutionis anni 1785., qua quidem resolutione probata fuit antiquissima consuetudo, cum proposito Dubio: *An, quomodo, et cui sint solvendæ Decimæ in casu etc.* responsum prodierit *Affirmative juxta solitum, et amplius.*

Decimas deberi Parocho, qui Sacramenta, et alia divina ministrat, ultro fatetur Præsul Ciacchi, et admonent *Abbas in Cap. Ad Apostolicæ. 20. De Decim. n. 1., Pirhing. De Decim. num. 84., Engel. lib. 3. tit. 30. Cap. final. de Paroch., Rota in Recent. part. 18. decis. 400. num. 22., Sac. Congreg. in Reatina Dismembrationis 19. Decembris* 1818. §. *Canonici*, nec ab hujusmodi onere quemquam liberari, nisi justo aliquo titulo, aut ipso jure specialiter sit exemptus, *Cap. Ex transmissa, et Cap. A nobis. De Decimis, Reiffenstuel. lib. 3. tit. 30. num. 40., Moneta de Decim. in Cap. 5 num. 26.* Immunem tamen a solutione Decimarum Parocho Domicilii se esse contendit, quoniam pro participatione Sacramentorum tribuuntur; quæ ratio cum in eo cesset, qui Romæ commoratur, cessare debet etiam Legis dispositio, *Leg. Adigere §. Quamvis ff. de Jure patron., Glossa in L. Si cum §. Post annum ff. de eo quod mort. caus., Voet. ad Pand. lib. 1. tit. 3. de Leg. n. 43.* Addit quoque, a jure devium esse, ut ipse duplici Sacramentalium Decimarum onere eodem tempore gravetur, Pisauri nempe, et Romæ, ubi expensæ funeris juxta Statutum Cleri locum obtinent Decimarum: neque enim bis idem exigi debet ad textum *in Cap. Bona fides. De regul. Juris, et in Leg. 58. ff. eod., Rota decis. 58. num. 1., et decis. 87. num. 3. cor. Me.*

Illud vero præcipue perpendendum proponit Præsul Ciacchi, se Pisauri, reservatis duobus tantum cubiculis pro famulis, suam in avitis ædibus diætam aliquot mobilibus instructam fratri suo Sacerdoti Maximo Ciacchi Pisaurensis Ecclesiæ Cathedralis Archidiacono locasse; ideoque nullam amplius ea in Civitate habere domum apertam, imo ne mansionem quidem propriam, in qua se recipiat, si in Patriam se conferat. Dubitandum proinde non esse, inquit, se ne animo quidem domicilium retinere Pisauri, sed illud Romam omnino transtulisse, et ideo ad ipsum non pertinere hujus Sac. Congregationis resolutiones, quæ ab Epi-

sco-

scopo, et a Parocho S. Michaelis fuere memoratæ. Respiciunt enim eos, qui licet absentes, *Ministros tamen, vel reliquam ipsorum familiam habent Pisauri, animoque ibi domicilium retinent*, uti legitur in Folio Causæ *Pisauren. Decimarum* 3. *Martii* 1792. §. *Conveniunt*: illos uno verbo, qui domum Pisauri apertam habent, quam se habere negat, eo quidem certius, quia duo cubicula in contractu locationis excepta hujusmodi sunt, ut famulorum tantum habitationi inservire possint.

Itaque EE. PP. dirimere dignentur

Dubium

An, et quomodo Parocho S. Michaelis sit solvenda, Decima in casu etc.

Sess.22. cap.6., et Sess.25. c.4. de Reform.

CALLIEN. SANATIONIS, ET ABSOLUTIONIS. Rerum gestarum seriem habent EE. PP. in Folio *diei* 21. *Julii* 1821: tunc autem proposita fuere dubia I. *An sit consulendum SSmo pro sanatione transactionis in casu etc.* et quatenus affirmative II. *An investimentum scutorum* 950. *favore Legati Gaugelli Lenci sit adprobandum in casu etc.* III. *An sit concedenda sanatio pro summis impensis favore Orphanotrophii in casu etc.* IV. *An pro reliqua summa scut.* 298. *sit annuendum precibus Oratorum in casu etc.* V. *An sit consulendum SSmo pro absolutione a censuris in casu etc.* Rescripta vero in Comitiis *diei* 18. *Augusti sequentis* prodierunt ad I. *Affirmative, facta reductione Capitalis scut.* 1700. *debit. Antonio Lenci, et fructuum tam solutorum, quam solvendorum ad formam legis, et tariffæ.* Ad II. *Affirmative, facta inscriptione ad formam Edicti.* Ad III. *Affirmative.* Ad IV. *Affirmative, quatenus supersit aliqua summa dimisso prius Antonio Lenci.* Ad V. *Affirmative*; et hujus Sac. Congregationis resolutiones quoad *primum*, *et quin-*

quintum dubium *die 22. prædicti mensis Augusti* Sa. Mem. Pius VII. benigne approbavit, et suprema sua Auctoritate confirmavit.

Pluribus præsertim quoad definitionem *primi* dubii exortis controversiis, Administratores Orphanotrophii *anno* 1822. fructus capitis *scutorum* 1700. emissa protestatione persolverunt; sequentibus vero annis 1823. *et* 1824. omnino a solutione cessarunt. Decesserat interea Antonius Lenci, et hæredem ex asse Christinam uxorem scripserat, quæ ex indicatis *scutis* 1700. quantitatem *scutorum* 600. cessionis titulo in Franciscum Lenci transtulit, secundas iniit nuptias cum Carolo Massioni Senogalliensi, atque ex eo filium Gregorium suscepit, qui pupillarem agens ætatem obeunti Matri hæres extitit. Gregorii Pater, ac Administrator Carolus Massioni *scuta* 233. ab Orphanotrophio exegit: reliqua vero *scuta* 867. distraxit, atque hujus quantitatis Cessionarii novum cum Orphanotrophio inire parabant certamen, ut demandatam capitis, et fructuum reductionem vitarent. Calliensis autem Episcopus, ad litis sumptus, et pericula præcavenda, novam conciliari transactionem curavit, qua fiet, = *che il Massioni, e Cessionarj acquirenti si contentino di ricevere per i frutti dei due anni arretrati, e decorrendi fino all' effettivo sborso della sorte, e per soddisfazione del residuo prezzo degli scudi 867. la somma di scudi 500*: hujus vero Transactionis approbationem Orphanotrophii Administratores suppliciter implorant.

Rogavi memoratum Episcopum pro informatione, et voto, ut auditis præsertim creditore Massioni, et Cessionariis, referret de summa adhuc debita ab Orphanotrophio, de facta reductione sortis, et fructuum etiam solutorum juxta resolutionem Sac. Congregationis, de legitima causa, et vera necessitate propositæ Transactionis, transmissa ejus minuta, ac de evidenti utilitate: ipse autem hæc retulit. „ Quæstio de „ prædii valore, ejusque fructibus compensativis in„ ter Administratores Orphanotrophii, et legitimos „ Creditores excitata, humanissima Amplissimi Car„ dinalis Episcopi Senogalliensis intercessione, penitus „ evanuit, atque per laudati Emi Vicarium Generalem, „ toto judicii strepitu evitato, ad æquam, et pacificam

„ cam concordiam redacta fuit. Antedictæ concordiæ „ hæc summa est „.

„ Debebat Orphanotrophium adhuc solvere pro plena „ sortis satisfactione, juxta pretium, in venditionis In- „ strumento constitutum, *scutata* 867., quibus ad- „ dendi erant decursi fructus pro annis duobus in „ *scutatis* 78. 02. 5. Totale igitur residuum, quod ad- „ huc solvendum erat, nulla peracta reductione, „ ascendebat ad *scutata* 945. 03. Porro facta reductio- „ ne tum residuæ sortis, tum fructuum solvendorum, „ ut supra, ad tramites vigentis reductionis Legis, „ pendenda tamen essent ab Orphanotrophio *scuta- „ ta* 324. 03. 9. In proposita igitur Concordia pende- „ rentur, supra memoratam reductionem *scuta- „ ta* 175. 96. 1., ex quibus conficeretur summa *scu- „ tatorum* 500. „.

„ Consideratis itaque non exiguis impensis, quæ ad cau- „ sam hanc sustinendam necessario forent peragen- „ dæ; perpensa ex parte Orphanotrophii enunciatæ „ Causæ dubietate, cujus exitus anceps profecto, et „ incertus admodum remaneret, præsertim quia Ad- „ versarii satis validis, firmisque rationibus fulciri „ arbitrantur, quibus omni conatu partes suas tueri „ contendent; mihi quidem videretur, hujusmodi „ concordia in evidentem Orphanotrophii utilitatem „ esse cessura „.

Transactio, utpote cessionem, et remissionem necessario continens, speciem præsefert alienationis *Sac. Congreg. in Civitatis Castelli Concordiæ 8. Augusti* 1818.; ideoque de rebus Ecclesiæ prohibita est, et absque Apostolico Beneplacito iniri nequit, *Urceol. de Transact. quæst. 22. num. 2., et seqq., Rota cor. Coccin. Decis. 301. num. 1., cor. Duran. Decis. 459. num. 2., et seq.* Beneplacitum autem nunquam conceditur, nisi justa concurrat causa, necessitas nempe, aut evidens Ecclesiæ utilitas, *Sac. Congr. in Caven. 2. Maji* 1818., *in Perusina Transactionis 20. Decembris* 1823. *§. Ecclesiæ*. Profecto quævis abesse in themate videtur tum necessitas, tum utilitas transactionis: ac præterea conditiones proponuntur, quæ jus tertio quæsitum lædunt, atque idcirco minime probari possunt, cum nemo jure ipsi quæsito privari absque justa, et gra-

vi causa debeat, *Ciarlin. lib. 2. controv. 210. num. 37., Ferraris Biblioth. verb. Ecclesia art. 5. num. 11., et 12, Sac. Congr. in Lucana Scamni 22. Martii 1822. §. At hujusmodi.*

Si enim sors, ejusque fructus juxta Sac. Congregationis resolutionem reducantur, ab Orphanotrophio erunt solvenda tantummodo *scuta* 324. 03.9.; damno proinde Orphanotrophii cadit quidquid ad complendam summam *scutorum* 500. additur. Necessitatem quidem transigendi secumferre possent jura Antonii Lenci in ejus successores, eorumque Cessionarios translata: sed hæc incerta sunt, et gravissimæ controversiæ obnoxia, præsertim post indicatam hujus Sac. Senatus resolutionem a S. M. Pio VII. confirmatam. Denique Hæredibus Canonici Fioravanti, defuncti Administratoris Orphanotrophii, debentur *scuta* 202. 39., de quibus disserit Folium *diei* 21. *Julii* 1821. §. *Ad summam*; iisque ex responso ad IV. Dubium superius relato quæsitum est jus, ut ex *scutis* 298. superextantibus ex pretio Fundi *Tarsia* satisfactionem consequantur: hac autem frustrarentur, si loco *scutorum* 324. 03. 9. Cessionariis Lenci *scuta* 500. juxta propositam transactionem numerarentur.

Verum Creditores, Cessionarii hæredum Lenci, firmum jus sibi præsto esse censent, idcoque etiam adversus æditas ab hac Sac. Congregatione, et Apostolica auctoritate roboratas resolutiones audiri confidunt. Calliensis enim Episcopus Cingari, vir piissimus, tunc Vicarius Apostolicus, in stipulatione antiquæ transactionis *die* 19. *Junii* 1801. inter Antonium Lenci, et Orphanotrophii Administratores initæ, se subscripsit: *Giudice esecutoriale*: ex quo colligunt Creditores, intercessisse Beneplacitum Apostolicum; idque confirmant ex facto Sac. hujus Congregationis, quæ facultatem indulsit fundum *Tarsia* alienandi, quam nunquam concessisset, nisi omnino validam prædictam transactionem habuisset. Nec monetæ reductioni locum esse arbitrantur, quia sive tempus inspiciatur contractus, ut in stipulatione, sive contractus mutui, et traditionis, ut in emptione venditione, pretium Fundi *Tarsiæ* semper fuit reale, ac proinde minime reductioni obnoxium. Præterea in indicata tran-

sactione *anni* 1801. indulta Orphanotrophio fuit dilatio annorum *viginti* ad pendenda *scuta* 1700. addita dictis verbis conditione, *che questa somma dovesse essere pagata in tanta moneta d'oro, e d'argento al valore, che sarà allora definito dal Principe, escluse le carte di ogni sorte, colla corrisposta del cinque per cento all' anno in moneta metallica qualunque*. Inde vero inferunt, fructus quoque non esse reductioni obnoxios, præsertim vero fructus jam solutos, cum repeti nequeat quidquid non facti, sed juris errore fuerit persolutum. *Leg.* 9. *ff. De jur. et fact. ignor.*, *L.* 9. *Cod. ad Leg. Falcid.*; *L.* 6. *et* 7. *Cod. De condict. indebit.*

Notandum tamen, Beneplacitum Apostolicum haud presumi, nisi litteræ exhibeantur, *Arg. Can. Nobilissimus*. *Dist.* 97., *L. Unic. Cod. Mand. Princip.*, *Azorius part.* 2. *lib.* 5. *cap.* 27. *quæst.* 8. Peculiare S.R.E. Cardinalium privilegium est, ut ipsorum assertionibus, etsi litteras non exhibeant, plena fides habeatur propter eorum excellentiam, et auctoritatem, atque ex æquitatis decore, prout inquit *Layman. in Cap Quod translationem num.* 5. *de Offic. Legat.*, et monet *Sac. Congr. in Spoletana Impetrationis* 22. *Novembris* 1823. §. *Plurima*. Quoad indebitum vero, Ecclesia, cujus appellatione, et pia loca comprehenduntur, jure minorum gaudet per *tex. in Cap. I. De in integr. restit.*, ideoque, ut minoribus, ita etiam locis piis ignorantia Juris minime obest. Reductio quoque facienda videtur, uti sapienter definivit hæc Sac. Congregatio; quoniam fundus *Tarsia* æstimationem recepit *scutorum* 3547. 60. monetæ ærosæ: quod si deinde conventum fuit *scuta* 1700. Antonio Lenci debita, esse solvenda post *annos* 20. ab ejus obitu in moneta aurea, et argentea, additum illico fuit = *al valore, che sarà allora definito dal Principe* =, quibus verbis indicarunt Contrahentes, aurum quidem, et argentum esse pendendum, sed facta ad ejus valorem reductione monetæ ærosæ, *L.* 187. *ff. De reg. jur.*, *L. Si filius ff. De verb. oblig.*

Hac autem reductione peracta, nihil superesse potest, quod hæredibus Fioravanti tribuatur: nullum proinde jus quæri eisdem potuit, præter illud, quo pollebant,

bant, ac jugiter gaudent, ut ab Orphanotrophio pecuniæ ipsis reddantur, quas in illius commodum Administrator Canonicus Fioravanti de proprio impendit. Cæterum, ut omnes tollantur, quæ jam ortæ sunt, ac præoccupentur, quæ oriri possunt controversiæ, quas grave dispendium, et mutuæ vexationes sequentur, probari tanquam apprime utilis consuevit transactio, ut in *Firmana Concordiæ* 20. *Novembris* 1807., atque avertendarum litium causa semper adeo rationabilis, et justa est habita, ut ejus intuitu multa a Jure permittantur, quæ alias non facile approbarentur, veluti docet hæc Sac. Congregatio in *Montis Alti Transactionis* 20. *Februarii* 1808. *et in Perusina Transactionis* 20. *Novembris* 1823.

Dirimenda igitur proponuntur

Dubia

I. An consulendum sit SSmo pro approbatione transactionis in casu etc.

Et quatenus affirmative

II. An, et quomodo sit providendum Hæredibus Fioravanti in casu etc.

CAMERINEN. CONCORDIÆ = Philippus Penna ex Oppido Caldarolæ, Camerinensis Archidiœcesis, *anno* 1806. supremas condidit tabulas, quibus Luciæ Matri usumfructum universæ suæ hæreditatis legavit; hæredem vero in proprietate esse jussit animam suam, statuitque, *che col fruttato di detta sua eredità si erigesse una perpetua Cappellania Laicale sotto l' invocazione, e titolo del SSmo Sagramento nella Chiesa Collegiata di S. Martino, con l'obbligo al Cappellano di celebrare tante Messe, quanto ne comportava* *Sess.* 25.*cap.*3. *de Reformat.*

il fruttato di detta eredità, ragguagliata l'elemosina secondo la Tassa del Concilio Romano, e sopravanzando per la Messa quotidiana, dovesse il giorno di S. Filippo Neri far celebrare Messe 5. oltre la propria. Primum Capellaniæ Rectorem nominavit Clericum Antonium Giacobini, cui successorem designavit Sacerdotem Rupertum Fabroni, quo defuncto voluit, ut Rector, Prior, et Camerarius Confraternitatis SSmi Sacramenti eligerent Clericum Oppidi pauperiorem, *e più prossimo ad essere iniziato in Sacris*, eoque deficiente Sacerdotem pauperrimum. Testamentarium vero Exequutorem esse voluit Philippum Cortesi, cui amplissimas tribuit facultates *per rinvestire in Terreni il denaro, se fosse stato possibile, con pagarli anche più delle stime, come avrebbe fatto esso stesso, essendogli stato a cuore più il rinvestimento in terreni, per evitare li Censi.*

Exequutor testamentarius, expunctis hæreditatis rationibus, aliquot bona immobilia Capellaniæ assignavit. nec non Litteram collibysticam *scutorum* 977. 18. 4. a Petro Croci implendam, quæ ex societate proveniebat Coriaria, quam defunctus Philippus cum Evangelista Torquati inierat. Renuente Capellano Litteras collybi recipere, Exequutor testamentarius Petro Croci vadimonium constituit coram Tribunali, quod tunc Camerini de primis instantiis jus dicebat, et mandatum obtinuit, quod super duabus domibus ad Debitorem spectantibus fuit executioni commissum. Tunc autem Petrus Croci R.P.D. Auditorem SSmi adiit, ac facultatem imploravit cedendi Capellaniæ nonnullos Census in extinctionem collybisticæ Litteræ; sed dimissus fuit Rescripto *Relatum.* Itaque ad Sac. Congregationem Episcoporum, et Regularium negotiis, et consultationibus præpositam confugit, quæ illico respondit = *Recurrat ad R.P.D. Auditorem SSmi jam præventum*; ad quem cum redierit, responsum accepit = *Utatur jure suo* =

Supplex igitur Summum Pontificem exoravit Petrus Croci, ut prævia suspensione Actorum judicialium, rei notionem ad hanc Sac. Congregationem ablegaret, votique compos est factus. Archiepiscopum rogavi de more, qui auditis in scriptis tum Clerico Giacobini, ejus-

ejusque designato successore Sacerdote Fabroni, tum Vicario Foraneo, ad ea se retulit, quæ ab iisdem fuere narrata, animique sui sensum aperiens hæc addidit. „ Ut controversiæ de qua agitur, finis impona„ tur, expedire videtur propositam concordiam exe„ qui, et Capitalia Censuum in satisfactionem Ca„ pellaniæ recipere. „

Vicarius autem Foraneus, cui et Clericus Giacobini, et Sacerdos Fabroni assentiuntur, postquam rerum gestarum seriem superius expositam confirmavit, ita disserit. *Il valore complessivo* (Censuum ab Oratore addendorum) *è di scudi* 771. 47. *coll'annua rendita* (*forse soggetta alla così detta rata di comodo*) *di scudi* 34. 17. 1. *in ragione in maggior parte del quattro per cento, e nel resto del cinque. Apparisce ancora, che sono stati iscritti nel competente officio dell'Ipoteche nell'anno* 1819., *e* 1820. *dichiarandosi disposto l'Oratore a provare con gli opportuni certificati, allorchè si avrà a stipolare l'Istromento di solennità, che la ritardata Iscrizione non ha in alcuna parte pregiudicato alla sostanza dei Censi, o loro esigibilità in futuro. Perchè i detti Censi appartengono ai figli del supplicante, così mi dice l'Oratore, che farà accedere gli stessi suoi figli nella relativa obbligazione in forma, che dovrà essere stesa con atto solenne per esservi due Minori, ed una Donna.*

Mi convien dire, che esso (Orator) *trae l'origine da una famiglia di Caldarola possidente, e negoziante nelle manifatture di corami; che si trova nell'età di anni* 62., *che ha tre soli figli, due Maschi cioè, uno de' quali maggiore, ed emancipato Commerciante nel suddetto genere, l'altro minore, ed applicato agli studj, ed una Zitella femina di anni* 17., *e che per varj infortunj (tra quali attesa una fidejussione, prestata al fù Filippo Maraviglia di Caldarola lo spogliò di alcuni mobili, e capitali, ad istanza della Regia Finanza del Tronto) non giace più nel primiero florido stato, tanto che in oggi non sarebbe atto a sostener per l'intiero tutti, e singoli i debiti, che lo gravano, volendo non intaccar le industrie, le ragioni, e i beni de' figli.*

E ben

E' ben vero, che l'Esattore dei Crediti della Cappellania Penna Signor Girolamo Casini per il debito del Croci li 27. Maggio 1823. fece oppignorare al medesimo due Case, che ancor rimangono esecutate; deve però considerarsi, che l'affare non potrebbe progredire senza qualche contrasto giudiziario, minacciando i Figli, sia per ragioni solide, sia per effimere, di voler fare le competenti opposizioni.

Ho procurato di aprire una trattativa di conciliazione tra le parti, e vi sono riuscito: esse hanno fissato quanto appresso.

1. *L'oratore, e suoi figli daranno per saldo in solutum Censi attivi num. 4. in sorte principale complessiva scudi 771. 47. regolarmente iscritti nel competente officio dell'Ipoteche, e ben sicuri, che si appoggeranno ancora all'obbligo dell'evizione.*
2. *Per il di più sino a scudi 977. 18. 4. il Cappellano pro tempore farà un annuo deposito di scudi 5. per il relativo regolare rinvestimento a datare dal primo Gennajo 1827.*
3. *Essi Croci indennizzeranno il Cappellano Giacobini per tutte le spese giudiziarie fin quì occorse.*

Fa duopo però supplicare la superiorità, che a compimento di una tale conciliazione, e in correspettività dei frutti, che il Croci non paga, malgrado i requisiti Castrensi protestati fin dalli 8. Novembre 1820. voglia degnarsi d'assolvere il Cappellano dalla Messa quotidiana, che a tenore dell'istituzione sull'appoggio di detti frutti avrebbe dovuto in detti 4. anni far celebrare.

Approvandosi poi la detta trattativa, crederei opportuno di far fissare un congruo tempo ai Signori Croci, per venire alla stipulazione dell'Istromento, passato il quale inutilmente per loro colpa, adesso per allora si dovrebbe mettere in libertà il Cappellano di ultimare per l'intiero della sorte, e dei frutti l'incoato giudizio.

Probanda videtur proposita concordia, cum utilitatem Ecclesiæ præseferat. Nam debitor Croci ferme decoctus est, ideoque difficillime poterit Rector Capellaniæ Penna vel collybisticæ Litteræ implementum, vel aliorum bonorum subrogationem obtinere. Nec prodest duas domos esse oppignoratas; nam has ad se pertinere asserunt filii debitoris, cum quibus judicio

erit

erit decertandum. Recessus vero a lite imminente pro justa semper causa fuit habitus ad ineundam transactionem, quæ ad lites eliminandas est a jure invecta, *l. 1 Cod. de transact.*, *Valeron. de transact. in Proem.*, *et Sac. Congr. in Perusina Transactionis 20. Decembris 1823.* Eoque certius in themate, quia ope concordiæ complures perimuntur contentiones, et acerrima dissidia diuturno tempore duratura, et quibus finitis, Ecclesia nihil forsan exigere poterit, uti similibus in casibus perpendunt *Abb. in cap. 1. n. 2. de Trans.*, *Sac. Congr. in Firmana Concordiæ 21. Novembris 1807.*, *et in Montis Alti Transactionis 20. Februarii 1807.*

Obstare tamen videtur tum animadversio quod proanda non sit transactio, ex qua unus tantum e contrahentibus commodum sentit, *Leg. 38. Cod de transact.*, *et Rot. in Romana Nullitatis 3. Julii 1820 §. 5. cor. Spada*, tum fortius voluntas testatoris religiosissime servanda ad textum in *Can. ultima voluntas. caus. 13. quæst. 2.*, *Sac. Congr. in Ravennaten. 29. Maii 1824.*, *et in Lucana Legati 6. Augusti 1825. §. Verum.* Jussit enim Capellaniæ Fundator, ut pecuniæ investimento in tot bonis immobilibus collocarentur, et expresse addidit = *per evitare i Censi* =: ac præterea per *annos* 40. et ultra reditus *scutorum* 100, in annuis scutis quinque supputati, essent deponendi; ac proinde contra ejusdem Fundatoris voluntatem erogari nequeunt in celebrationem Missarum.

Si EE. PP. concordiam probandam censeant, pro ea, qua pollent sapientia, animadvertent, reductionem Missarum juxta reditus, duraturam quoad usque ope annui investimenti scutorum quinque habeatur quantitas *scutorum* 205. 71. 4., quæ ad integram summam *scutorum* 977. 18. 4. complendam deest, necessariam esse concordiæ sequelam. Decernant autem oportet, an absolutio quoad Missas in præteritum non celebratas sit impertienda; de quibus Missis cum teneri nequeat Capellanus, qui fructus minime percepit, vix quicquam sperandum erit a Petro Croci ob eius paupertatem. Sæpe autem ob inopiam obligati, et probabilem impotentiam supplendi, absolutionem quoad præteritas omissiones hæc Sac. Congregatio indul-

dulsit, ut *in Feretrana 17. Septembris 1808., in Mazzarien. 2. Junii 1821., in Leodien. Reductionis, Translationis, et absolutionis Missarum 24. Maji 1823., et in Corcyren. Missæ Conventualis 8. Maji 1824.*

Dubia

I. *An, et quomodo sit consulendum SSmo pro adprobatione Concordiæ in casu etc.*

II. *An sit consulendum SSmo pro absolutione quoad præteritas omissiones in casu etc.*

INDEX
RESOLUTIONUM

Quæ prodierunt in causis in S. Congreg. Concilii anno 1825. propositis.

A

Juxta votum Archiepiscopi Ianuensis esse locum commutationi voluntatis Ludovicae Centurioni Bracelli, nec non Missarum translationi dixit S. Congregatio, quae facto verbo cum Sanctissimo *absolutionem*, et condonationem quoad praeteritas omissiones concessit, celebratis tot Missis ferialibus infra annum in Ecclesiis ab Archiepiscopo designandis, quot celelebrandae erant proximo praeterito biennio in diebus festis de praecepto, *in Januen Commutationis voluntatis, et absolutionis* 17. *Decembris ad I. et II Dub.*

Antequam S. Congregatio aliquid decerneret *de alienatione* sex terrularum ad Parochialem Ecclesiam S. Mariae in Merlaschio Faventinae Dioecesis pertinentium, praescripsit, ut scriberetur Episcopo pro deputatione peritorum ex officio, qui distincte referrent de valore, et annuo reditu sex terrularum, et fundi fratrum Rossini, nec non expensa necessaria pro consrtuctione domus colonicae, *in Faventina Alienationis* 11. *Junii.*

Alienationem, de qua supra, seu permutationis contractum approbavit S. Congregatio juxta modum; statuit enim, quod Episcopus præfigeret terminum fratribus Rossini pro constructione domus proprio aere peragenda, acceptis scutis centum tribus a Parocho Emiliani oblatis, ipsique Rossini nomina Zambrini, et Magnani in solutum reciperent, quacumque evictione favore Parroeciae remissa; quo vero ad consignationem censuum, voluit, ut suspenderetur usque ad absolutam constructionem domus, *in eadem* 3. *Septembris.*

Canonicos Collegiatae Terrae Ariciae Albanen. Dioecesis a Sede Apostolica provisos minime obstrictos esse ad solvendam mediam *Annatam* Fabricæ Ecclesiæ declaravit S. Congregatio, *in Albanen. Mediae Annatae* 3. *Septembris.*

Non intrare arbitrium pro *aperitione* oris dixit S. Congregatio in literis Apostolicis a Clerico Augustino Luzj obtentis, quibus ei collatus fuerat Archipresbyteratus Capituli S. Andreae Pergulæ et ideo censuit, provisum esse tum quoad decisionem ab hac S. Congregatione alias latam, nec non institutionem, vel manutentionem, tam quoad fructuum restitutionem, *in Callien. et Pergulana* 6. *Augusti ad I. II. III. et* IV. *Dub.*

Decisionem alias latam, qua negatum fuit legitime appellasse Sacerdotem Paschalem Englen a relatione Examinatorum, et a judicio Episcopi in concursu Pareciae S. Nicolai ex Aliph in oppido Rocellae Hyeracen Dioecesis, apud Curiam Metropolitanam Rheginen., confirmavit S. Congregatio *in Hyemien., et Rheginen. Concursus* 19. *Novembris ad I. et II. Dub.*

B

Stetit in decisis S. Congregatio, nempe Beneficiatum Parochialis Ecclesiae S. Mariae Assumptae in Cælum Terrae S. Stephani Ferentinae Dioecesis teneri ad residentiam saltem per alium, et ideo Sacerdoti Josepho Mildeburg deberi fructus omnes, solutis tantum fallentiis *in Ferentina Residentiae* 6. *Augusti ad I. et II. Dub.*

Concordiam initam inter Canonicos Collegiatae Ecclesiæ S. Mariæ Majoris Oppidi Bictonii Dioecesis Assisiensis, et Josephum Cerrini Fabrum murarium approbandam esse, praevio beneplacito Apostolico, censuit S. Congregatio juxta preces porrectas a Cerriniis, addita mente, nempe quod Epis. opus redditionem rationum exigat a Canonicis, et quatenus fieri possit, curet solutionem etiam citius, quam in concordia fuerit statutum. Qua responsione providit petitioni fructuum, et nunciationi requisitorum Castrensium *in Assisien. Beneplaciti* 17. *Decembris ad I. II. III. et IV. Dub.*

C

Canonicos olim Capellanos *del Monte* duas Missas statutis horis per turnum celebrare teneri, sed ab Episcopo posse dispensari, si plura in Ecclesia sacrificia offerantur, censuit S. Congregatio *in eadem ad IV. Dub.*

Praevio recessu a decisis *sub die* 12. *Julii* 1823., S. Congregatio censuit, manutentionem Capellaniae Fassi, dandam esse Clerico Achill. Pellei, quia ipse legitime nominatus fuerat a majori patronorum parte *in Montis Alti Cappellaniae* 28. *Februarii.*

Capellanis Collegiatae Ecclesiae S. Michaelis Lucanae Civitatis canonicam institutionem dandam esse, facta prius per Episcopum canonica erectione, dixit S. Congregatio Ad Capitulum vero nominationem, et ad Decanum Capituli jus, dandi Bullas collationis dictis Capellanis spectare, et hos pro tertia parte Missas Conventuales canere teneri cum eleemosyna ex Massa distributionum sumenda ad formam constitutionis *Cum semper Oblatas*: Capellanos quoque teneri obsequi, et subditos esse canonicis in chorali servitio eadem S. Congragatio decrevit, *in Lucana Capellaniarum* 3. *Septembris, ad I. II. III. IV. et V. Dub.*

Non constare de legitimo adimplemento onerum *Capellaniae* a Francisco Battelli erectae sub invocatione Nativitatis Deiparae Virginis in Ecclesia Villae Calavanna Urbanien. Dioecesis usque ad integrum annum 1818., Attentis vero peculiaribus circumstantiis consulendum Sanctissimo

pro ... et absolutione, et fructus Capellaniae ab anno 18.9. ... positos, erogandos ... juxta votum Emi Relatoris, prorogato indulto reductionis ad totum canonicum Annum, dixit S. Congregatio, *in Urbanien. et S. Angeli in Vado Capellaniae* 19. *Novembris ad I. II. et III. Dub.*

Rectorem *Capellaniae*, de qua supra, ad residentiam teneri in aedibus a testatore designatis ad formam fundationis; quo vero ad actualem Capellanum Sacerdotem Joannem Antonium Sacchi definitione dilata separatim exponere debere causas dispensationis, si quas habet, rescripsit S. Congregatio, quae providit quoque in posterum onerum implemento, et administrationi Capellaniae juxta votum Eminentissimi Relatoris, statuendo, ut Archipraesbyter cum subjectione Episcopo incumberet executioni juxta legem fundationis *in eadem ad IV. V. et VI. Dub.*

Antequam S. Congregatio aliquid decerneret quoad evacuationem cubiculorum, ut provideatur pro regulari *clausura* in Coenobio S. Romani Lucanae Civitatis, prorogavit judicium; interim vero voluit, ut Archiepiscopo juxta mentem scriberetur, *in Lucana* 26. *Februarii ad I. et II. Dub.*

Coadjutorem, et Capellanos Congregationis laicalis SS. Apostolorum Petri, et Pauli translatos ad Ecclesiam S. Dominici oppidi Vici Sipontinae Archidioecesis, attenta dismembratione Paracciae; distinctum, separatumque corpus constituere a Clero Ecclesiae matricis, seu S. Mariae in Caelum Assumptae Collegiatae ejusdem Oppidi; dixit S. Congregatio; ita ut erectio distincta *Crucis*, aliaque attributa corporis ecclesiastici eisdem competant, *in Sipontina dismembrationis Paracciae* 11. *Junii ad II. Dub.*

In ecclesiam Sancti Blasii Montis Milonis Maceraten. Dioeceseos *Collegiatam* in pristinum restitutam esse dixit S. Congregatio, qui nuvis communis deficiat Missa cum haec deficientia Canonicis ribuenda esse videatur, et interim nonnullis ex Canonicis statuta pensio a ... C. A. solvatur. Restituta Collegiata canonicos teneri ad integrum Chorale servitium ad formam Bullae erectionis, dixit eadem S. Congregatio, quae providi voluit quotidianis distributionibus ex quarta parte fructuum, et quorumcumque praeventuum ad formam dictae Bullae *in Maceraten.* 29. *Januarii ad I. II. et III. Dub.*

Ad D. Secretarium cum SSmo juxta mentem rescripsit S. Congregatio quoad augmentum *congruae* Aemygdio Pauri Plebano Castri Ferretti Anconitanae Diocesis apoplexia correpto *in Anconitana Congruae* 9 *Julii.*

D

Abbati *Spada* veluti quartae dignitati Metropolitanae Ecclesiae Lucanae competere jus Missam cannendi diebus solemnioribus, si illam Archiepiscopus non cantet, nec non eumdem habere vocem Activam in Capitulo, quando de rebus spiritualibus, et Mixtis agatur; non vero si de rebus tantum temporalibus, quamvis tunc Capitulo interesse possit, dixit haec S. Congregatio, quia reditibus Capituli non gaudet, neque temporalia onera sustinet; eamque ob causam decrevit quo-

que, ut ad munera Capitularia elig possit, et illa obire, si spiritualia, et mixta sint, si vero temporalia tum solum poterit cum ad formam Bullae erectionis Abbatiae suae reditus in Massam Capitularem contulerit. Tandem censuit eidem competere jus percipiendi emolumenta legatorum quae post Abbatiae fundationem erecta fuere, *in Lucana Praeeminentiarum*, *et Jurium* 26. *Februarii ad I. II. III. IV. et V. Dub.*

Distributiones quotidianas a Francisco Posta Canonico Decano Ecclesiae Cathedralis Alatrinae perceptas, dum erat absens a residentia infirmitatis causa, quamvis absque Apostolico indulto, restituendas Capitulo non esse, imo hoc teneri illius haeredibus praestare distributiones retentas decrevit S. Congregatio, *in Alatrina Residentiae* 9. *Julii ad I. et II. Dub.*

In suppressione Paraeciae S. Martini Civitatis Forolivien. peracta ab Episcopo Mercuriali Prati specialibus ab Apostolica sede facultatibus munito, statutum eodem Praesule fuit, ut bona Paraeciae suppressae post obitum actualis Parochi aliis Paraeciis egentibus ab Ordinario essent applicanda. *Anno* 1819. Forolivien. Episcopus jussit, ut quatuor Terrulae pertinentes ad Paraeciam S. Thomae, cui assignata fuere bona suppressae Parochialis Ecclesiae Apostolico impetrato indulto Paraeciae suburbanae S. Joan. Baptistae in Vico nuncupat. *de'Cappuccini* traderentur. Hanc *dismembrationem*, et applicationem terrularum approbavit, et confirmavit S. Congregatio *in Forolivien. Dismembrationis*, *et applicationis* 16. *Aprilis*.

Distulit S. Congregatio judicium super *dismembratione* Paraeciae di *Revigozzo* Placentinae Dioecesis, et respectiva erectione novae Praeciae in Oratorio S Joannis vulgo di *Bettola*, nec non super assignatione *Dotis* novae Paraeciae, et audiri decrevit Ministros Datariae Apostolicae quoad impositionem pensionis super Paraecia *di Tavernago*, *in Placentina Paraeciae* 9. *Julii ad I. II. et III. Dub.*

Juxta votum Episcopi esse locum *dismembrationi* Paraeciae *di Revigozzo*, et respectivae novae Paraeciae erectioni in Oratorio S Joannis vulgo di *Bettola*; dixit S. Congregatio *in eadem* 3. *Septembris ad I. II. et III. Dub.*

Quamvis S. Congregatio denegaverit locum esse constitutioni *dotis* subsidiariae favore Margheritae Filonardi debitae a sodalitio S. Mariae Jacobi, tamen re iterum discussa, scissis Patrum suffragiis, prorogatum fuit Judicium *in Verulana Subsidii Dotalis* 3. *Septembris ad I. et II. Dub.*

Recedendum vero a decisis, et solvendum esse summam *scut.* 60. tantum infra biennium, et amplius, dummodo res non transeat in exemplum; dixit S. Congregatio *in eadem* 19. *Novembris ad I, et II. Dub.*

E

Antequam decerneret S. Congregatio, cujus sumptibus recuperanda sit Ecclesia S. Andraee Paleani Praenestinae Dioecesis, prorogavit judicium, et in executionem praecedentis decreti 27. *Maji* 1820. statuit, ut Eminentissimus Episcopus dignaretur prae-

figere terminum unius Mensis Capitulo ad exhibendum statum activum, et passivum Praebendarum, et Beneficiorum in dicta Ecclesia existentium, nec non ad docendum de erogatione scut. 486. in reparationibus Ecclesiae *in Praenestina Reparationis Ecclesiae* 9. *Julii.*

Pro nunc satis provisum per Actualem Rectorem respondit S. Congregatio petitioni Aloysii Placucci, qua Canonem *emphiteuticum* scut. 191. Beneficii S. Mariae de Sclavonia Forolivien. Dioecesis reducendum esse ad scut. 120. postulabat, quia actualis Rector quoad se ad dictam summam scut. 120. jam reduxerat canonem *in Forolivien. Reductionis Canonis* 6. *Augusti.*

Postquam S. Congregatio sententiam distulit quoad aperitionem oris adversus litteras Apostolicas, quae expeditae fuerant favore Cajetani Mensii, et disputationem an hae Apostolicae litterae executioni mandandae essent, vel non; reproposita causa censuit intrare arbitrium pro aperitione oris, et ideo non esse locum earum executioni, *in Placentina Executionis litterarum Apostolicarum.* 29. *Januarii ad I. et II. Dub.*

F

Ad sequentem Congregationem prorogatum fuit judicium de matricitate, et majoritate Collegiatarum Hispelli Fulginaten. Dioecesis, nec non de jure privativo Fontis Baptismalis, et de observantia rescripti S. Congregationis, *in Fulginaten. Fontis Baptismatis* 16. *Aprilis ad I. II. et III. Dub.*

Quamvis constaret de majoritate Collegiatarum Hispelli, et de earum jure privativo *Fontis Baptismalis*; tamen ob peculiares circumstantias Eminentissimi Patres censuerunt consulendum esse Sanctissimo pro concessione Fontis Paraeciae S. Andreae juxta votum Episcopi, addita lege assistentiae illius Parochi benedictioni Fontis in Collegiatis, et ad mentem, *in eadem* 14. *Maji ad I. II. et III. Dub.*

Ad Parochum domicilii, nempe SS. Joannis, et Pauli Ariminen. Civitatis spectare jus tumulandi, et percipiendi emolumenta *funeris* Sacerdotis Angeli Barbanti improviso morbo correpti, dum rurali Paroco in audiendis Fidelium Confessionibus opem ferebat, dixit S. Congregatio, quae censuit, non expedire cadaveris exhumationem, et restitutionem, *in Ariminen. Juris tumulandi, et funeris* 29. *Januarii ad I. II. et III. Dub.*

I

Incompatibilia dixit S. Congregatio esse Beneficia Parochialia in Ecclesiis ruralibus prope Oppidum Montis Milonis Maceraten. Dioecesis sita cum Canonicatu Ecclesiae Collegiatae ejusdem oppidi; Quoad dispensationem ab incompatibilitate facto verbo cum Sanctissimo elargiendam, sententiam S. Congregatio prorogavit, et interim scribi voluit Episcopo pro nova informatione super praecisa necessitate, sive temporanea, sive continua *in Maceraten.* 29. *Januarii ad V; et VI. Dub.*

Re melius discussa quoad assertam *incompatibilitatem* Canoni-

catus Collegiatae Ecclesiae Montis Milonis Maceraten. Dioecesis cum rurali Capellania S C ngregatio recedendum esse a decisis sub die 20. Novembris Anni 1824. dixit : Voluit tamen, ut Canonicus teneretur ad integrum Chori servitium, ideoque provisum esse, quoad dispensationem a SSmo petendam pro utriusque Beneficii retentione *in Maceraten.* 19. *Novembris ad I. et II. Dub.*

Jus Nominandi Rectorem ad Capellaniam Pesci Communitati Camerinen. competere dixit S. Congregatio cum linea Francisci Zampetti extincta, esset : commutationem vero voluntatis facto verbo cum SSmo approbavit, qua jura, et onera ad Capellaniam spectantia, juxta votum Archiepiscopi, Collegio Praesbyterorum S. Mariæ *de Piazza* cedebantur *in Camerinen. Jurispatronatus et Commutationis voluntatis* 29. *Januarii ad I. et II. Dub.*

Attento continuo, et laudabili quadraginta annorum servitio ab Archidiacono Antonio Cerroni in Collegiata Ecclesiae S. Mariae Frusinonis Verulanae Dioecesis praestito, S. Congr. ei *jubilationem* concessit, *in Verulana jubilationis* 26. *Februarii.*

L

Legata pia a Longianensibus relicta quae Dioecesano Seminario addicta erant ab Ariminensi ad Caesenatense Seminarium translata sunt, cum Longiani Oppidum huic Dioecesi unitum fuerit, *in Ariminen. et Caesenaten. Legatorum* 29. *Januarii.*

Attenta permutatione, seu jurisdictionis translatione Ecclesiarum SSmi Salvatoris, et S. Peregrini Lucanae Civitatis S. Congregatio censuit, ad Priorem Collegiatae SS. Paulini, et Donati spectare jus adimplendi pium *Legatum* Pompei Sergiusti, nec non ad Ecclesiam dictae Collegiatae transferenda esse onera Missarum, facto verbo cum SSmo, donec cultui restituatur Ecclesia S. Peregrini, *in Lucana Legati* 3. *Septembris ad I. et II. Dub.*

Legatum pium relictum a Sacerdote Dominico Favolini jam Parocho S. Jacobi Faventiae, a Josepho Baraldini possessum, ex voluntate Testatoris Sacerdotalem Ordinem requirere in possessore, decrevit S. Congregatio, cum praescripserit eidem Josepho praefigi terminum arbitrio Episcopi, sive ad suscipiendos Ordines, sive ad dimittendum Legatum. Quod si Joseph in termino ab Episcopo praefigendo ad Sacerdotium non ascenderit, tunc Legatum pium Ludovico Baraldini illius Fratri deberi dixit eadem S. Congregatio, quae fructuum restitutionem penitus denegavit, *in Faventina Legati* 17. *Decembris ad I, II, III. et IV. Dub.*

M

Sacra Congregatio iterum proponi jussit dubium quoad dispensationem *Matrimonii* initi inter Catharinam Desideratam Latour, et Bernardum Laujacq Burdigalen. Dioecesis, *in Burdigalen. dispensationis Matrimonii* 26. *Februarii.*

Cum de hujus *Matrimonii* non consumatione constaret, S. congregatio praevio recessu a decisis sub *die* 9. *Februarii* 1822. consulendum SSmo dixit pro sa-

sionem aeris alieni operis pii Cruciani, antequam stare, vel recedere a decisis decerneret, quoad tertiam Paraeciam erigendam in territorio Recinetensi, quod Mola veteris nuncupatur. Superextantibus reditibus dicti operis pii pro dimissione aeris alieni providendum voluit eadem S. Congregatio, quae augmentum congruae Parochis S. Crucis, et S Petri dicti Territorii denegavit *in Recanaten* 24. *Maji ad I. II. et III. dub.*

Ad formam sententiae Archiepiscopi Sipontini S. Congregatio erectionem Ecclesiae S. Dominici in *Paraeciam* confirmavit, quae spirituali gaudet jurisdictione a Collegiata Ecclesia vici penitus sejuncta, facto verbo cum Sanctissimo *in Sipontina Dismembrationis Paraeciae* 2. *Junii ad I. Dub.*

Sacra Congregatio decrevit, Sacerdotem Franciscum Salviani teneri ad solutionem *pensionis* favore Caroli de Carlis, quamvis habitum, et Tonsuram Clericalem dimiserit. Verum attenta reditumm tenuitate ad medietatem, nempe ad annua scuta decem pensio reducta fuit, *in Caesenaten. Pensionis* 16. *Aprilis ad I. et II. Dub.*

Parocho S. Mariae Gaudentium Ferentinae Dioecesis denegavit S. Congregatio delctionem, vel reductionem *pensionis scut.* 60. cum imminuti non sint reditus post illius acceptationem; imo eumdem Parochum teneri dixit persolvere fructus census creati pro fabricae Ecclesiae instauratione. Tandem voluit, ut firma remaneret pensio *scut.* 60. etiam elapso decennio solvendo a dicto Parocho pro Ecclesiae fabrica, et juxta votum Episcopi providendum esse censuit pro fabrica explenda, et extinguendo censu facto verbo cum Sanctissimo in omnibus *in Ferentina Pensionis et reparationis Ecclesiae* 2. *Junii ad I. II. III. et IV. Dub.*

Quum Clerus Collegiatae Ecclesiae Caprearum non probaverit suam matricitatem, vel unitatem corporis totius Cleri quemadmodum qui sierat S Congregatio *die* 22. *Novembris* 1823. declaravit eadem Sacr. Congr. Clerum Anacapritanum non teneri interesse divinis officiis, et *processionibus*, tam in accessu, quam in recessu in festis Sanctissimi Corporis Christi, et S. Constantii, quae fiunt a Capitulo Collegiatae Caprearum *in Surrentina Processionum* 11. *Junii ad I. II. III. et IV. Dub.*

Vicario Generali Abbatiae nullius Foripompilii competere habitationem in cubiculis Hospitalis Meldulae, et decretum Sacrae Visitationis exequendum esse ad formam declarationis Ordinarii *diei* 22. *Augusti* 1824. censuit S. Congregatio, quae statuit, ut ab Hospitali, de quo agitur, solvenda esset procuratio. Quo vero ad executionem decreti Sacrae Visitationis *diei* 24. *Octobris* 1818. quod rectam Hospitalis administrationem respiciebat distulit Judicium donec novae Visitationis relatio transmitteretur, *in Nullius Foropompilii Sacrae Visitationis* 14. *Maji ad I. II. et III. Dub.*

R

Cum fundus a Philippo Portio relictus cum onere Missae quotidianae impar omnino sit ad hoc sustinendum onus, S. Congregatio Missarum *reductionem* concessit ad tot Missas, quot sunt reditus, tradito tamen fundo favore Ecclesiae, et voluit quo-

que, ut Eiscopus transcriptionem curaret. Praeterea absolutionem quoad praeteritas omissiones, attenta haeredis Portii paupertate, facto verbo cum Sanctissimo concessit, imposita arbitrio Episcopi aliqua prece quotidiana ad vitam dicti haeredis, et firma remanente obligatioue compensationis in totum, vel in parte, quatenus hic ad meliorem fortunam pervenerit. Tandem praescriptum fuit, ut eidem Episcopo haec resolutio notificaretur, pro illius executione, et Litterae ejus agenti traderentur, *in Forolivien. Absolutionis, et reductionis* 11. *Junii ad I. et II. Dub.*

Antequam aliquid decerneret S. Congragatio quoad reductionem Missarum a Capitulo Collegiatae Castri Albonae Polen. Dioecesis petitam differre sententiam, et expectari novum Episcopum, censuit *in Polen. Reductionis Missarum* 6. *Augusti.*

In ultimo loco decisis, et amplius seu Archipresbyterum Gambetti adigendum esse *ad residentiam* in Ecclesia S. Petri in cultu Feretranae Dioecesis dixit S. Congregatio, et ad mentem, quae fuit, ut Episcopus pro sua prudentia, et arbitrio curaret Ecclesiae S. Petri in Cultu, et domus Parochialis instaurationem, et supellectilium comparationem collatis etiam Mercatinensium subsidiis, *in Feretrana Residentiae. et dismembrationis* 6. *Augusti ad I. II. et III. Dub.*

S

Non constare de legitima causa *separationis Thori* Xaveriae Vassallo ab Antonio Agio Insulae Melitensis, dixit S. Congregatio, quae praescripsit, ut a viro praestaretur cautio de uxore bene tractanda: pecunias vero solutas vel depositas restituendas viro non esse censuit; quibus responsionibus provisum fuit etiam quoad petitionem praestandi alimenta uxori, et Filiae, aliaque *in Melevitana Separationis Thori* 3. *Septembris ad I. II. III. IV. et V. Dub.*

Pro Petro Barilani, qui vigesimum aetatis annum agens obiit, Paulum ejus Patrem eligere nonpotuisse *sepulturam* in Ecclesia S. Bernardini PP. Minor. Observan., seposita Parochiali Ecclesia, dixit S. Congregatio, et ideo censuit, restituenda esse Ecclesiae Parochiali S Agnetis Ariminen. Civitatis omnia emolumenta, quae occasione funeris Ecclesia tumulans percepit *in Ariminen. Juris tumulandi, et funeris* 9. *Julii ad I. et II. Dub*

Censuit S. Congregatio competere Episcopo Tiburtino exercenti functiones in Ecclesia Cathedrali jus utendi vestibus tam Sacerdotalibus, quam Episcopalibus, *supellectili*, vasis, aliisque ornamentis, etiam Arae majoris, ac Throni Episcopalis ad Sacrarium ejusdem Ecclesiae spectantibus. Quo vero ad privatum Sacellum concessit tantum usum pro paramentis necessariis ad functiones Pontificales. Stetit in decisis a Congregatione particulari die 10. Decembris 1743., nempe Episcopum non teneri concurrere cum Canonicis qnoad reparationes ordinarias tantum tam Ecclesiae Cathedralis, quam Sacristiae, quo vero ad expensas pro reficiendis sacris supellectilibus attenta consuetudine Ecclesiae Tiburtinae, dixit S. Congregatio, ut Episcopus per modum consilii in casu renovationis, seu

nationc processus, et pro dispensatione Matrimonii rati, et non consumati, *in eadem* 16. *Aprilis*

Hanc sententiam confirmavit, imo consulendum SSmo dixit etiam pro dispensatione ab impedimento criminis, ut in faciem Ecclesiae conjungi possent Catharina Desiderata Latour, et Franciscus Sanguineau *in eadem* 6. *Augusti.*

In decisis sub *die* 20. *Martii.* 1824. quoad secundum dubium tunc propositum standum esse censuit S. Congregatio, nempe Canonicos Collegiatae Ecclesiae B. Mariae Virginis de Misericordia Oppidi Belvederii Senogallien. Dioecesis teneri ad celebrationem *Missae* pro Benefactoribus in genere etiam diebus, in quibus reductum fuit Chori servitium, facta tamen eis potestate, ut iis diebus Missam tantum lectam offerant, *in Senogallien. Fabricae Ecclesiae* 17. *Decembris.*

P

Attenta Ecclesiarum Seminarii Pergulani exemptione S. Congregatio ad Rectorem Seminarii spectare dixit, ne dum functiones non Parochiales in Ecclesiis ejusdem Seminarii celebrandas, verum etiam functiones mortuarias non Parochianorum, qui tumulandi sint in dictis Ecclesiis, tum in depositionis die, tum in die tertia, septima, trigesima, et anniversaria. Hinc nullum jus competere *Parocho* in funeris emolumentis, excepta quarta funeraria suorum Parochianorum juxta consuetudinem loci, *in Pergulana* 29. *Januarii ad I. II. III. IV. V. et VI. Dub.*

Decretum Episcopi Reatini, quo Parocho, seu Vicario Curato Ecclesiae Cathedralis confessiones audire in Cathedrali absque permissione Canonicorum vetuit, servandum non esse censuit S. Congregatio: idem statuit pro erectione altaris occasione conferendi Baptisma nobilibus pueris; verum censuit, ut altare hoc erigatur sumptibus Vicarii Curati, qui veniam petere debeat ab Ordinario. Quo vero ad facultatem, quam Episcopus sibi reservavit Sacerdotem delegandi pro administratione Baptismi, eadem S. Congregatio denegavit sustineri decretum Episcopi, cui dixit, licere eidem uti jure suo hac in re ad formam Ritualis Romani, *in Reatina Jurium Parochialium* 9. *Julii ad I. II. et III. Dub.*

Ad Archipresbyterum, et Primicerium Collegiatae Ecclesiae S. Andreae Nullius Sublacen: veluti *Parochos* actuales, dixit S. Congregatio spectare stolae delationem in Cadaverum associatione, et Missas cantare, officium peragere, et absolutionem impertire super cadavera. Eademque ratione ad ipsos pertinere statuit publicationes, seu denunciationes Matrimoniorum, promovendorum ad Sacros Ordines excommunicationum, et indulgentiarum facere; item in Sabato Sancto domos benedicere, et Missas celebrare pro populo. Canonicos vero primae erectionis non teneri solvere eleemosynam Missae pro populo Parochis, cum hi ex officio absque eleemosyna illam celebrare debeant, *in Nullius Sublacen. Jurium Parochialium* 29. *Januarii ad I. II. III. IV. V. et VI. Dub.*

Sacra Congregatio prorogavit judicium usque ad integram dimis-

reparationis Throni, et paramentorum personae Episcopi Pontificalia obeuntis inservientium, qua enus reditus Sacristiae non sufficiat, concurrat cum Canonicis, *in Tiburtina Sacrae Supellectilis* 17. *Decembris ad I. II. et III. Dub.*

T

Transactionem initam inter Canonicum Giacchini, et Clericum Mammoli, quoad Capellaniam Laicalem snb invocatione B. M. V. septem Dolorum, fundatam in Collegiata Ecclesia S. Martini Oppidi Montis Luponis, Lauretanae Dioecesis probandam esse dixit S. Congregatio facto verbo cum SSmo, *in Lauretana transactionis* 19. *Novembris.*

U

Sententiam distulit S. Congregatio quoad petitam *unionem* quatuor Ecclesiarum in Civitate Anxani citerioris Aprutii Lancianen. Dioecesis in unicam receptitiam numeratam, ac Praeciae translationem in Ecclesiam S. Augustini, *in Lancianen Unionis* 9. *Julii.*

Lucrum Dotale, et augmentum Dotis favore Rosae Ciccoli, quod peregit Matthaeus Cirenei Oppidi Montis Falchi, Archidioecesis Spoletanae inter debita haereditaria ejusdem Matthaei non esse recensendum, quia ex Testatoris dispositione compensatum censetur cum omnium bonorum *usufructu*, dixit S. Congregatio; Secus vero censuit quoad debita *scut.* 90. 79. ex sumptibus funeris proficiscentium, et *scut.* 55. 80. ob nonnullos censuum fructus a Testatore non solutos. Quo vero ad alienationem bonorum, pro dimissione aeris alieni consulendum esse SSmo dixit S. Congregatio juxta votum Archiepiscopi, facta favore Ecclesiae transcriptione superextantium bonorum haereditariorum, *in Spoletana Alienationis* 6. *Augusti ad I. II. III. et IV. Dub.*

V

Cum restituta fuerit ad primaevum Statum Collegiata SSmi Rosarii Oppidi S. Archangeli Ariminen. Dioecesis S. Congregatio censuit ad pristinum statum, et primaevam dependentiam a dicta Collegiata redire teneri *Vicarios* perpetuos, qui cedere debent Capitulo bona ipsis assignata. Quoad congruam vero judicium distulit et voluit, ut scriberetur Episcopo, qui transmitteret distinctum statum activum, et passivum omnium bonorum restitutorum favore Collegiatae, comprehenso fundo a Parochis cedendo *in Ariminen.* 16. *Aprilis ad I. II. et III. Dub.*

F I N I S

INDEX
CONCLUSIONUM

Quæ adnotatæ sunt in Foliis Causarum anni 1825.

ABSOLUTIO

Ab oneribus inadimpletis conceditur ob paupertatem gravati *pag.* 80. *f. Absolutionem*, *pag.* 271. §. *Si.*

Conceditur quoque si Missarum celebratio fuerit omissa bona fide, et absque culpa gravati, *pag* 81. § *Videant.*

ADMINISTRATOR

Non expunctis rationibus neque Creditor, neque Debitor est renuntiandus *pag.* 149. §. *Hisce.*

ALIENATIO

Bonorum Ecclesiæ permittitur ob manifestam utilitatem, *pag.* 112. §. *Inter*, et *pag.* 164 §. *Exploratum* Vide *Ecclesia*, *Transactio.*

Altera ex justis alienandi causis censetur Creditorum solutio, si ex fructibus dimitti nequeunt, *pag.* 164. §. *Exploratum* Vide *Ecclesia*, *Transactio*.

ALIMENTA

Vide *Separatio Thori.*

ALTARE

Erigi permittitur pro nobilium Baptismo, *pag.* 127. §. *Liberam.* Hæc altaris erectio, cum ad Baptismum referatur, Parocho tribuitur, *ibid.*

Verum permittente Episcopo, *pag.* 132. §. *Ex*

APERITIO ORIS

Adversus litteras Apostolicas fraudibus, et mendaciis obtentas conceditur, *pag.* 168. §. *Adversus.*

Presertim si jus quaesitum alicui est læsum, *ibid.*

BAPTISMUS.

Episcopus potest per se conferre Baptisma, vel alium sibi benevisum delegare *pag.* 132. §. *Justitiæ.* Vide *Altare*, *Baptismalis Fons*, *Parochus.*

BENEFICIUM.

Incompatibilia ob qualitatem servitii dici nequeunt beneficia, quibus propter discontinuam residentiam potest commode provisus deservire, *pag.* 207. §. *Canonicum*.

Namque incompatibilitas oritur præsertim ob residentiam utroque in beneficio eodem tempore necessariam *pag.* 207. §. *Verum.*

Quomodo Capellaniæ vera Beneficia evadant indicatur *pag.* 189. §. *Capellanias*, *et seq.*

Vide *Ecclesia*, *Patronus*, *Pensio.*

BENEPLACITUM APOSTOLICUM.

Laudum, ut compromittentium successores afficiat Apostolico indi-

get Beneplacito *pag.* 73. §. *Nihil.*
Præsertim si illud pronunciaverit, qui jurisdictione non polleat incompromittentes, *ibid.*
Beneplacitum Apostolicum non præsumitur, nisi literæ exhibeantur, *pag.* 266. §. *Notandum.*
Vide *Alienatio*, *Transactio.*

CADUCITAS.

In quovis dubio omnis interpretatio est capienda, quæ caducitatem eliminet *pag.* 225. §. *Inde.*
Imo erronea credulitas, et levis etiam, ac fatua causa caducitatem eliminat, *ibid.*
Quia hæc gravissima pœna tunc est infligenda, cum nulla adsit ratio illam evadendi. *Ibid.*

CAMPANÆ

Necessariæ sunt in Ecclesiis Parochialibus, saltem duæ, *pag* 125. §. *Rursus.*

CANONICI

Qui cura habituali gaudent, curam actualem invitis Parochis exercere nequeunt, *pag.* 4. §. *Rursus.*
Iis tantum, qui intersunt, debentur distributiones quotidianæ *pag.* 151. §. *Qnotidianas.*
Quando justæ et legitimæ adsnnt absentiæ causæ Canonici nedum fructus præbendæ, sed ipsas quotidianas percipere debent distributiones, *pag.* 41. §. *Quod.* 152. §. *Distributiones.*
Quædam ex his Causis enumcrantur *pag.* 41. §. *Quod.*
Canonici aliique addicti choro tanquam præsentes habentur, si Missam de licentia superioris in propria Ecclesia celebrent, *pag.* 125. §. *Præterea.*
Vide *dignitas*, *Supellex*, *Testes.*

CANONICI.

Infirmitas non opitulatur absenti a loco residentiæ *pag* 152. § *Neque.*
Etiam si coadiutorem habeat, *ibid.*
Excipitur casus, quo quis infirmetur legitimæ absentiæ tempore, *pag.* 153. §. *Canonicum*, *et seq.*

CAPELLANIA

Laicalis, vel ad nutum amovibilis non subest regulis Beneficialibus, *pag.* 56. §. *Nova.*
Ideo Patronis nullum est præstitutum tempus ad nominandum, *ibid.*
Imo eis permittitur etiam pendente lite nominationis variatio, *ibid.*

CARDINALES.

Peculiare privilegium S. R. E. Cardinalium est, ut ipsorum assertionibus plena fides habeatur, etiamsi litteras non exhibeant, *pag.* 266. §. *Notandum.*

CLAUSULÆ

In medio positæ ad antecedentia nou ad subsequentia sunt refe renda *pag.* 17. §. *Neque.*
Præsertim si antecedentia sint generalia, et amplissima, subsequentia specialia, *ibid.*
Clausula sine alterius præjudicio, neminem lædere interpretanda, *pag.* 18. §. *Inde.*
Clausulæ generales, et amplissimæ nullam limitationem admittunt, *pag.* 21. §. *Eoque.*

CLAUSURA.

Cœnobitæ ad Clausnram servandam tenentur ex Summorum Pontificum Constitutionibus, *pag.* 11. §. *Addunt.*

CLERUS.

Sæcularis universns sub unica Cathedralis Cruce incedere debet in processionibus, *pag.* 72. §. *nullum*

Verum si promiscue incedat, vel in Choro sedeat, æqualitas arguitur dignitatis, *pag.* 74. § *Cleri.*

Secus si in incedendo, et in sedendo unius Ecclesiæ Clerus distincto, et honorifico gradu gaudeat *pag.* 77. §. *Unitas.*

A civitate longe distans, et degens in loco, ubi distinctam habet plebem, cogi non potest ad interessendum processiouibus, quæ fiunt in distanti Parœcia, *pag.* 77. §. *Quod.*

Vide *Processio.*

COADIUTOR

Vide *Congrua*, *Parochus.*

COEMETERIUM

Vide *Parochus.*

CONFESSARIUS

Adire debet Rectores Ecclesiarum, in quibus Sacramentum Pœnitentiaæ administrare cupit, *pag.* 130. §. *Argumentis.*

CONFIRMATIO

Ad illud non extenditur, quod in confirmatis litteris non includitur *pag.* 108. §. *Independens.*

CONGRUA

Debetur animarum pastoribus *pag.* 51. §. *Congruam. pag.* 135. §. *Compertum.*

Ad annua scuta 100. pertingere debet, ut sit sufficiens ad honestam Parochi sustentationem *ibid.* et *pag.* 63. §. *Quoad. pag.* 87. §. *Præbenda*, *pag.* 135. §. *Compertum.*

Et saltem ad Scuta quinquaginta, si de Vicariis perpetuis sermo sit, *pag.* 59. §. *Quod*, *et pag.* 63. §. *Quoad.*

Si imminuti sint reditus, providendum pro congrua augendi, *pag* 64. §. *Parochus.*

Parochis Coadjutoribus assignari debet ex fructibus Parœciæ, et si desint Parochiani compelli possunt ad congruam suppeditandam, *pag.* 135 §. *Compertum*, *et seq.*

Ut congruam consequi possit Parochus, pensiones reduci, vel extingui possunt, *pag.* 136. §. *Animadvertit.* Vide *Pensio.*

CONSUETUDO

Rationabilis, et legitima legem humanam, etiam Canonicam præscribit, *pag.* 2. §. *Jam. pag.* 203. §. *Consuetudini.*

Præsertim in præminentiarum, et jnrisdictionis controversiis *pag.* 2. §. *Jam*, *et pag.* 19. §. *Consuetudinem.*

Consuetudo præter legem decennio inducitur, cit. *pag.* 2. §. *Rationabilis.*

Quadraginta annorum satis est si de consuetndine adversus Ecclesiasticas constitutitutiones agatur *ibid.*

Centenaria consuetndo præsumptionem inducit privilegii, et indulti Apostolici, *ibid.* et *pag.* 19. §. *Consuetudinem*, *pag.* 76. §. *En imvero*

Præsumptio tamen corruit, si pateat titulus unde processit consuetudo *pag.* 146. §. *Patrimonii.*

Immemorabilis consuetudo per literas apostolicas non obrogatur, nisi eidem nominatim derogetur *pag.* 3. §. *neque.* Maximam vim habet in decimarum materia *pag.* 260. §. *Quæ*, *pag.* 146. §. *Patrimonii.*

Contrarium suadetur, *pag.* 5. § *Nec.*

Nulla consuetudo jura Parochialia potest infirmare, ut *pag.* 5. § *Minus.*

Decreto *irritanti* contrariam consuetudinem induci prohibitum est *pag.* 25. §. *Consuetudinem*, *pag.* 203. §. *Verum.*

Consuetudo, quæ fundationis legem evertit abusus, et corruptela dicitur, *pag.* 24. §. *Nulla.*

Plurimi facienda est consuetudo, si agatur de restauratione Ecclesiarum, *pag.* 203. §. *Consuetudini.*

Ut legitima habeatur requiritur frequentia actuum, qui ad aliam causam referri nequeant, *pag.* 203. §. *Verum.*

CONTRACTUS

Correspectivus ita est constitutus, ut corruente uno ex correspectivis, alterum quoque corruat, *pag.* 147. §. *Cum.*

Contractus, qui Jus tertii lædit non est probandus, *pag.* 24. §. *constare*, *pag.* 264. §. *Transactio.*

Neque contractus, qui detrimentum Ecclesiæ secumferat, probari meretur, *pag.* 212. §. *Asserit.* Vide *Ecclesia.*

CORRESPECTIVITAS.

Vide *Contractus.*

CRUX.

Vide *Ecclesia*, *Processio.*

DECIMÆ

Debentur Parocho, qui Sacramenta et alia divina ministrat *pag.* 261. §. *Decimas.*

Neque ab hujusmodi onere quisquam liberatur, nisi justo aliquo titulo, aut ipso jure, et specialiter sit exemptus, *ibid.*

Qui Romæ degit exemptus ab onere solvendi decimas Sacramentales Parocho proprii domicilii extra Urbem dicitur; *ibid.* Vide *Consuetudo.*

DELEGATIO.

Absoluto negotio, delegati cessat jurisdictio, *pag.* 29. §. *Verum.*

DEROGATIO.

Vide *Consuetudo.*

DIGNITAS.

Dignitatem constituunt administratio rerum Ecclesiasticarum cum jurisdictione, nomen cum prærogativa tam in Choro, quam in Capitulo, et quod de consuetudine habeatur pro dignitate *pag.* 17. §. *illud.*

Missas diebus solemnioribus impedito vel nolente Episcopo canere, ad Capituli dignitatem spectat, *pag.* 16. §. *Ultro. pag.* 21. §. *Eoque*

Post dignitates Canonicis ordine antianitatis servato jus est canendæ Missæ *pag.* 17. §. *Illud.*

DISMEMBRATIO.

Vide *Paræcia.*

DISPENSATIO.

Vide *Matrimonium.*

DISTRIBUTIONES.

Vide *Canonici*

DONATIO

Etiam jurispatronatus irritatur ob filiorum supervenientiam, et insinuationis defectum *pag.* 33. §. *Expositis*; *et pag.* 37. §. *Irritam*

Actio rescindendæ donationis iisdem subest regulis, quibus querela de inofficioso testamento, cit. *pag.* 33. §. *Nec.*

Causa donationis impulsiva est amor erga fratres *pag.* 37. §. *Donationem*

Donatio favore extranei jurispatronatus familiaris, aliis existentibus patronis ejusdem familiæ, ipso jure resolvitur, *ibid.*

DOS.

Non decidunt jure suo puellæ, quæ congruo tempore dotem sibi debitam postularunt, quamvis nupserint, antequam Dotem perceperint, *pag.* 195. §. *Neque.*

Præsertim si cum Testatore sanguine sint conjunctæ. *ibid.*

Et paupertate laborent, *ibid.*

Imo ex præsumpta testatoris voluntate ceteris sunt præferendæ, *ibid.* Vide *Origo.*

DOTALE LUCRUM

Inter hæreditaria debita conjugis defuncti adnumeratur *pag.* 163. §. *Nullam.*

Est Debitum voluntarium, si ex contractu nuptiali proficiatur, *ibid.*

Debitum voluntariumi non censetur compensatum cum legato usufructus, *ibid.*

ECCLESIA

Equitatis Mater, ac Justitiæ cultrix non debet locupletari cum aliena Jactura, *pag.* 17). §. *Profecto.*

Omnis Pactio, quæ detrimentum quodcumque afferat Ecclesiæ absque beneplacito Apostolico iniri nequit, *pag.* 239. §. *Hisce.*

Ecclesia jure minorum gaudet *pag.* 266. §. *Notandum.*

Parochialis dicitur, si Sacramenta in ea conferantur, *pag.* 129. §. *At.*

In eadem Ecclesia plura erigi possunt Beneficia, alia simplicia, aliud Curatum, *pag.* 130. §. *Imo.*

Si in Sacello erectum sit beneficium Curatum, in hoc tantummodo, non in reliqua Ecclesiæ parte Parochiales functiones exerceri possunt, *ibi l.*

Instauranda est ex fructibus, et proventibus ad eàm quomodolibet pertinentibus, *pag* 87 §. *præterea*, *et pag.* 147. §. *Ubi.*

Vel ex reditibus Paræciæ, aut Beneficiorum ad Paræciam spectantium, *pag.* 88. §. *Animadvertendum*, *pag.* 147. §. *Ubi, et seq.*

Per medias annatas Beneficiorum Ecclesiæ manutentioni consulitur *pag.* 148. §. *Verum.*

Ecclesiæ tumulantis Crux erigitur in funeribus, *pag.* 107. §. *Neque.* Vide *Consuetudo*, *Crux*, *Supellex.*

EMPHITEUSIS.

Gravis Canon solvendus non est, quando vel nulli, vel modici colliguntur fructus, *pag.* 179. §. *De*

Hinc ob imminutos fructus fundorum canonis reductio est indulgenda, *ibid.*

Verum extat dispositio juris, quod integer canon solvendus sit, *pag.* 170. §. *Integrum.*

Cum omne damnum ad Emphyteutam pertineat, *ibid.*

Sive res Emphytentica deterior fiat, sive ex parte pereat, *ibid.*

EPISCOPUS.

Vide *Baptismus*, *Paræcia*, *Pensio*, *Supellex.*

FABRICA.

Vide *Eccesia.*

FONS BAPTISMALIS

Ex veteri disciplina Ecclesiæ in Cathedrali tantum erat, *pag.* 131. § *Alteram.*

Hujusmodi fontis benedictio signum est jurisdictiouis in eumdem fontem, *pag.* 131. §. *Neque.* Vide *Altare.*

FRUCTUS

Tanquam accessiones sortem sequuntur, *pag* 170. §. *Fructus.*

Mala fide percepti restitui debent, *ibid.*, *pag.* 224 §. *Parochi.*

E contrario bona fide percepti, et consumpti non sunt restituendi *pag.* 226. §. *Fructuum.*

Fructus soluti ultra legitimum debitum in sortis imminutionem supputantur, *pag.* 239. § *Addit.* Vide *Requisita Castrensia.*

FUNDATIO.

Fundationis leges Religiose servandæ sunt, *pag.* 108. §. *Verum.* Vide *Consuetudo.*

FUNUS.

Funeris expensæ ex hæreditaria substantia detrahuntur *pag.* 162. §. *Hæreditariorum.*

Vide *Parochus.*

HÆRES

Qui legatum accipit testatoris voluntatem implere tenetur, *pag.* 163. §. *Cum.* Vide *Reductio.*

HOSPITALE

A qualibet servitute immune est renunciandum, *pag.* 94 §. *Enim.*

In sacra visitatione Ordinarius tanquam Apostoli æ sedis Delegatus jus habet statuta corrigendi, novque sanciendi, *pag.* 98. §. *Capitula.*

Nec non statuenda ea quæ ad rectam conducunt administrationem, *ibid.* Vide *Procuratio.*

INCOMPATIBILITAS.

Vide *Beneficium.*

INTERPRETATIO

Vide *Canducitas.*

JUBILATIO.

Jubilationis indulto donantur, qui continuum, et laudabile servitium quadraginta annorum Ecclesiæ præstiterunt, *pag.* 40. §. *Canonicos.*

Nonnullæ enumerantur absentiæ causæ, ob quas tempus quadraginta annorum pro jubilatione assequenda non interrumpitur, *pag.* 41. §. *Quod si.*

Qui Jubilatione gaudent, dum oportet, ad Chori servitium revoca-

ri possunt ab Episcopo, *pag.* 45.
c. Si.
Vide *Canonici Testes.*

JURISDICTIO.

Vide *Consuetudo.*

JUS.

Nemo juri suo cedere præsumitur *pag.* 183. §. *Quæstio.*
Ideo actus abdicativi strictissimi juris sunt, *ibid.*
Neque ad alia extenduntur, quam ad ea, quæ speciatim fuerint expressa, *ibid.*

JUSPATRONATUS.

Reservatio jurispatronatus adversatur dispositioni juris, quæ libertati favet Parochiæ, *pag.* 70. §. *Major.*

JUS QUÆSITUM.

Nulli dicitur quæsitum jus, quod adhuc incertum manet, an sit concedendum, *pag.* 171. §. *Nihilque.*
Vel si non adsit litis contestatio, *ibid.* Vide *aperitio oris*, *Contractus*, *Litteræ Apostolicæ*, *Translatio.*

LAUDUM.

Vide *Beneplacitum.*

LEGATUM.

Vide *Dotale Lucrum.*

LEX.

Vide *Consuetudo.*

LIS.

Ad Litis pendentiam requiritur actus citationis, *pag.* 171. §. *Nihilque.* Vide *jus quæsitum*, *Transactio.*

LITTERÆ APOSTOLICÆ.

Jus quæsitum non censetur sublatum nisi Litteræ Apostolicæ expresse eidem derogaverint, *pag.* 169. §. *subdit*, *et pag.* 191. §. *Igitur.*
Qualitas extrinseca opus non est, ut summo Pontifici significetur, *pag.* 171. §. *Imo.* Vide *aperitio Oris.*

MATRIMONIUM

Ratum, et non consummatum solo conjugum consensu Pontifice annuente dissolvi potest, *pag.* 28. §. *Quod.*
An abalienatio animorum, absque ulla reconciliationis spe legitimam suppeditet dispensationis causam, *ibid. et pag.* 33. §. *Quoad.*
In dispensationis judicio regidæ, et severæ non requiruntur probationes, *pag.* 26. §. *In summario.*
Hanc praxim S. Pœnitentiaria tenuisse dicitur, *ibid.*
Verum hæ probationes non consummationis graves, perspicuæ et superabundantes esse debent, *pag.* 29. §. *Allatas*, *et pag.* 31. §. *Quoad.*
Præsertim si conjuges sub eodem tecto steterint, *ibid.*
Nonnulli asserunt in foro externo unum Conjugum juramentum septima manu roboratum in dispensationis judicio satis esse, *pag.* 26. §. *In Summario.*
Contrarium dicitur, quia Conjuges aliquando colludere possunt, *pag.* 29. §. *Allatas.*

Aliqui Canonistæ putant a temporis diuturnitate majorem non sequutæ consumationis probationem haberi posse *pag.* 28. §. *Petitæ.*

Verum ex diuturno silentio doli, fraudisque suspicio ingeritur, *pag.* 30. §. *Hanc.*

Mulieris juramento defertur, si per aspectum corporis virginitatem ostendat, *pag.* 30. §. *Hanc.*

Ad Matrimonium dispensandum mulieris arctitudo, quæ humano modo superari non possit, probanda est, *pag.* 31. §. *Quoad.*

Mulier, quæ a primo viro cognosci non valuit, non est ei restituenda si aliis initis nuptiis primo viro apta reddatur, *ibid.* Vide *Separatio Thori*

MEDIA ANNATA.

Vide *Ecclesia.*

MISSA.

Missa Conventualis ad omnes, qui Choro addicti sunt, per turnum spectat, *pag.* 191. §. *De.*

Ejus eleemosina ex Massa distributionum desumenda est, *ibid.*

Hæc Missa quotidie pro Benefactoribus in genere est applicanda *pag.* 228. §. *Juxta.*

Sublata quacumque contraria, etiam immemorabili consuetudine, *ibid.*

Verum, ob paucitatem Capitularium ad dies festos tantum aliquando reducitur, *pag.* 229. §. *Perpendendum.*

Eadem reductio conceditur, si tenues sint præbendæ, *ibid.*

Vide *Absolutio Dignitas, Reductio, Translatio.*

Translatio Missarum de una ad aliam Ecclesiam numquam conceditur, nisi adsit necessaria causa, *pag.* 232. §. *Jussit.*

MORA.

Moræ purgatione ex æquitate canonica, nemo privari potest, *pag.* 225. §. *Verum.*

OBREPTIO.

Vide *litteræ Apostolicæ.*

ORIGO.

Eodem jure utitur, qui ortum habuit in aliqua Civitate, quam qui originem tantum ducit ab illius loci Cive, *pag.* 195. §. *Margarita.*

Hoc præsertim locum habet in puellis ad dotem recipiendam vocatis *ibid.*

ORIS APERITIO.

Vide *Aperitio Oris.*

PARCCHIALIA JURA.

Vide *Consuetudo, Parochus, Quarta.*

PAROCHUS

Fructibus Parœciæ privari nequit, nisi ex legitima causa, *pag.* 58. §. *Vicarios.*

Parochus, qui jurisdictione pollet in sua Parœcia, separatumque habet territorium Crucem erigere potest in casibus a jure permissis *pag.* 107. §. *Contendit.*

Funeris emolumenta Parochis tribuuntur, ut officio curæ, et Sacramentorum administrationi incumbant, *pag.* 115. §. *Jus.*

Ideoque in propria Ecclesia Parochiali defuncti debent sepeliri, *ibid.*

Nisi habeant majorum sepulcrum, vel aliam sibi elegerint sepulturam, *ibid.*

Filius familias, dummodo pubes sit absque consensu Patris sepulturam potest eligere, *pag.* 116. §. *Paulum.*

Vide *Altare*, *Canonici*, *Congrua Ecclesia*, *Quarta*, *Sepultura*, *Vicarius.*

Nequit vero Pater puberi Filio sepulturam eligere, *ibid.*

Quae facultas illi conceditur pro filio tantum impubere adhuc vivente, *ibid.*

Coemeteriis noviter extructis sublatum non fuit jus emolumenta percipiendi, nec jus peragendi exequias, *pag.* 116. §. *Animadvertendum*

Parochus etiam in alieno territorio suorum Parochianorum Confessiones audire potest, *pag.* 126. §. *Observantiam*.

In propria Ecclesia parochiali extraneorum confessiones excipere valet, *pag.* 126. §. *Quo.*

Quae consuetudo juris communis naturam induit, *ibid.*

Parrocho, seu Vicario perpetuo jus est privativum conferendi Baptismum, *pag.* 127. § *Similiter.*

Nec fas est Episcopo sine gravi causa hanc collationem Parochis auferre, *ibid.*

Cum jura Parochialia pervetere non liceat, *ibid.*

Parochis infirmis Coadjutor dandus est, *pag.* 133 §. *Compertum.*

PARÆCIA

Semper praesumitur libera, *pag.* 72. §. *Matricitatem.*

Nisi ostendatur ab alia Ecclesia prodiisse per dismembrationem, ac dotationem, *ibid.*

Deficientibus tabulis dismembrationis, et dotationis alia signa, et monumenta clara, et perspicua sint oportet *ibid.*

Ut ad diversam causam referri nequeant, *ibid.*

Si est Baptismali fonte insignita, si in ea functiones Parochiales exerceantur proprio Jure a Parocho, immunis censetur ab alterius Ecclesiae subjectione, *pag.* 74. §. *Templum.*

Ecclesiae, a qua fuit dismembrata aliquem honorem exhibere debet. *pag.* 76. §. *Profecto.*

Novam Paraeciam constituere possunt Episcopi, ob populi necessitatem, aliasque causas, quae habentur. *pag.* 62 §. *Tridentina*, *et* §. *Denegunda*, *et pag.* 105. §. *Coadiutores.*

Vide. *Jus patronatus*, *Sepultura.*

Denegatur dismembratio, si animarum utilitati, et divini cultus splendori detrimentum afferat, aliasque ob causas, quae enumerantur in *pag.* 109. §. *Enim.*

PATRONUS

Post expletam donationem non tenetur ad illius supplementum in casu ejus diminutionis, vel peremptionis, *pag.* 147. §. *Quod.*

Sed periculo Ecclesiae damnum cedit *ibid.*

Qui unus omnibus a fundatore statutis gaudet prerogativis etiam invitis patronis in beneficii institutione est praeferendus, *pag.* 169. §. *Cum.*

Etiamsi alter a patronis fuerit praesentatus *ibid.*

Cum ille ab ipso fundatore nominatus censeatur, *ibid.*

Beneficiatus a patronis omnibus nominatus, et ab Episcopo magis idoneus renunciatus, uti dignior est habendus *pag.* 171. §. *Imo.*

Vide *Ecclesia*, *Reductio.*

Patrono inopi subvenitur per suspensionem nominationis, vel per administrationem Beneficii, *pag* 256. §. *Patronos.*

Inopia respectiva, et non absoluta sufficit, *pag.* 257. §. *in dubium.*

PENSIO.

Ab Episcopo beneficia conferente jure ordinario pensiones imponuntur ad vitam titularis gravati, et consentientis, *pag.* 47. §. *Communis.*

Verum pensiones Ecclesiæ non conceduntur ex stilo. et observantia Curiæ, nisi Clericis cum exercitio, seu Privilegio clericali, *ibid.*

Limitatur si pensio non excedat scuta sexaginta, *pag* 48. §. *Pensionem.*

Pensionis onus ita grave esse non debet, ut congruam titulari sustentationem detrahat, *pag.* 48. §. *Addit.*

Nec dimidiam beneficii rectuum partem excedere potest, *ibid. et pag.* 49. §. *Præterea.*

Pensio a Parocho accepta, et per plures annos soluta excludit querelam de congruae deficientia, si reditus non sint imminuti, *pag.* 87. §. *Præbendæ*. Vide. *Congrua.*

PERMUTATIO.

In permutatione magis, quam in transactione requiritur inter contrahentes æquitas, *pag.* 183. §. *De.*

Juxta permutationis causa est controversiarum finis, *pag.* 184. §. *Perpendendum.*

Vide *Translatio.*

PRÆEMINENTIA.

Vide *Consuetudo.*

PRÆSCRIPTIO

Deest, si contrariis actibus interrupta fuerit, *pag.* 95. §. *Neque.*

PRÆSUMPTIO.

Vide *Consuetudo.*

PROBATIONES

Perspicuiores, et firmiores esse debent, si de graviori onere imponendo agatur, *pag.* 71. §. *Anacapritani.*

PROCESSIO.

In Processionibus quilibet Clerus suam erigere potest Crucem, et sub ea incedere, *pag.* 107. §. *Neque.*

Capellani, et Coadjutor Ecclesiæ succursalis unum corpus constituunt cum Ecclesia matrice, *pag.* 110 §. *Negat.*

Ideoque erigere nequeunt propriam Crucem *ibid.* Vide, *Ecclesia.*

PROCURATIO.

Beneficia omnia, locaque pia procurationem Episcopo visitanti tenentur præstare, *pag.* 95. §. *Procurationem.*

Eximuntur ab hoc onere Hospitalia, *ibid.*

Nec non alia pia loca ad pauperum levamen erecta, *ibid.*

Non desunt auctores, qui contrariam tenent sententiam, *pag.* 97. §. *Nosocomium.*

Si Nosocomio adnexa sit Ecclesia a procuratione eximi nequit, *pag.* 98. §. *Neque*.

Adversus procurationem nulla induci potest præscriptio *pag* 97. §. *Nosocomium*.

In procuratione solvenda plurimi facienda est observantia, *pag.* 98. §. *Neque*.

QUARTA FUNERALIS

Competit Parocho super funeribus, quæ in aliena Ecclesia, etiam Regulari peraguntur, *pag* 118. §. *Igitur*.

Quartæ nomine venit medietas, vel alia pars juxta consuetudinem Diœcesis omnium emolumentorum, quæ Ecclesia immulans percipit, *pag.* 118. §. *Si*.

REDUCTIO

Missarum conceditur attenta obligati paupertate, *pag.* 80. §. *Paupertas*.

Nec non ob imminutos, aut deficientes fundorum reditus, *pag.* 80. §. *Paupertas*, *et pag.* 81. §. *Præterea*, *pag.* 177. §. *Imminutis*.

Denegatur reductio onerum a Testatore impositorum, si hereditas, absque beneficio legis, et inventarii adita sit, *pag.* 81. §. *Verum*.

Denegatur quoque, si de oneribus accepto habitis agatur, *ibid.*

Reductionis reductio denegatur, *pag.* 176. §. *Reductioni*.

Denegatur quoque, si reditus, quamvis imminuti pares tamen sint oneribus, *pag.* 234. §. *Animadvèrtendum*.

Potius alia onera, quam Missæ reducuntur, *ibid. pag.* 234. §. *Animadvertendum*.

Nisi agatur de necessario servitio Chori, *ibid.*

Onera reducuntur, ut patrono inopi subsidia necessaria præstentur, *pag.* 233. §. *Verum*, *pag.* 257. §. *Si*

Etiamsi patronus non sit de familia Testatoris, *ibid.*

Verum ad tempus hæc reductio conceditur, *pag* 234. §. *Quod*.

Reductio, et absolutio denegatur, si fide non bona obligatus se gesserit, *pag.* 235. §. *Quoad*.

Vide *Translatio*.

REQUISITA CASTRENSIA.

Ex pecunia fructus percipi possunt legitime nunciatis Castrensibus requisitis, *pag.* 241. §. *Rectissime*, *et seq.*

RESIDENTIA.

Vide *Canonici*.

SEVITIÆ.

Vide *Separatio Thori*.

SEPARATIO THORI

Non permittitur, nisi adsit vitæ periculum, aut grave damnum, *pag.* 198. §. *Mulier*.

Minæ damni inferendi tanquam justa separationis causa non habentur, *ibid.*

Sevitiæ excluduntur ex longa, atque tranquilla conjugum cohabitatione, *pag.* 199. §. *Sevitiæ*.

Aliqua præstita cautione consulitur conjugi, ne illi malum inferatur, *ibid.*

Mulieri a viro injurio separatæ non debentur alimenta, *pag.* 200. §. *Infert*.

SEPULTURA.

Jus tumulandi cadavera solummodo

ad Parochiales Ecclesias antiquitus pertinebat, *pag.* 115. §. *Jus.* Vide *Parochus*.

SERVITUS

Pacto, Testamento, præscriptione probari debet, *pag.* 54. §. *Enim.*

SUBREPTIO.

Vide *Aperitio Oris.*

SUBROGATIO.

In subrogatum omnia transeunt jura, et onera ejus, in cujus locum subrogatur, *pag.* 3. §. *Neque*.

SUBSIDIUM DOTALE.

Vide *Origo*.

SUPELLEX.

Jus est Episcopis utendi Sacrarii supellectilibus, si quartam partem redituum mensæ in Sacrarii manutentionem impendant, *pag.* 249 §. *Canonicorum*.

Vel si Sacrarium necessariis proventibus sit suffultum, *ibid.*

Vel si legitima, et Episcopis secunda vigeat consuetudo, *ibid*; *et pag.* 251. §. *Idem*.

Episcopi est Thronum, seu sedem Episcopalem ornare, *pag.* 250. §. *Neque*.

Verum si in Sacrario copia est paramentorum, Episcopus eis uti potest tum in Ecclesia Cathedrali; tum in privato Sacello sacras exercens functiones, *pag.* 150. §. *Episcopi.*

Si Episcopo nulli supersint reditus, neque ad ordinarias, neque ad extraordinarius pro Ecclesia, et Sacristia expensas adigi potest, *pag* 251. §. *Idem*.

Sed ad eas tenentur Canonici, aliique fructus ex Ecclesiæ censu percipientes, *ibid.*

TESTAMENTUM.

Querela de inofficioso Testamento quinquennio perimitur, *pag.* 33. §. *Nec.* Vide *Donatio*.

TESTES.

Canonici pro consocio rite testes adhibentur, *pag.* 40. §. *Canonicos.*

Præsertim si ex eorum testimonio, aliquid incomodi sentiant, *ibid.*

TRANSACTIO

Est species alienationis, *pag.* 264. §. *Transactio*.

Ideoque de rebus Ecclesiasticis, absque beneplacito Apostolico iniri nequit, *ibid.*

Probanda est, quando vexationes, et dis idia adhuc duratura sustulit, *pag.* 211. §. *Quædam*, *pag.* 266. §. *Hac. pag.* 270. §. *Probanda*.

Cum Transactio ad lites eliminandas fuerit a jure inventa, *ibid.*

Transactio, quæ uni tantum parti utilitatem affert, irrita est, *pag.* 239. §. *Addit*, *pag.* 271. §. *Obstare*.

TRANSLATIO

Onerum justa, et rationabili intercedente causa conceditur, *pag.* 185. §. *Quod.*

Jurisdictionis permutatio juxta translationis causa dicitur, *ibid.*

Conceditur quoque attento consensu præstito ab interesse habentibus, *pag.* 186. §. *Præterea*.

Denegatur vero, si testatoris voluntas obstet, *pag.* 186. §. *Verum*.

Etiamsi non sit expressa, sed tu-

mulatione ejus cadaveris præsumatur, *ibid.*
Denegatur quoque, si jura tertii lædantur, *ibid.*
Vide *Missa*.

VICARIUS

Perpetuus est verus Parochus, et curam Animarum independenter a Capitulo gerit, *pag.* 58. §. *Vicarios*.
Vide *Congrua*, *Parochus*.

VISITATIO.

Visitatoris decreta nullius roboris sunt, si juris non adhibeat Solemnitates, *pag.* 94. §. *Ait.*
Vide *Procuratio*.

VOLUNTAS

Testatoris religiose servanda est, *pag.* 211. §. *Obstare pag.* 224. §. *Testatorum*, *pag.* 232. §. *Jussit*.
Immutari nequit, si obstet dispositio testatoris, etiamsi commutatio in melius esset, *pag.* 257. §. *Verum*.
Nisi concurrat justa causa, *pag.* 232. §. *Jussit*, *pag.* 257. §. *Verum.*
Nisi certum tempus a Testatore fuerit indultum, ejus voluntas, quam celerrime est adimplenda, *pag.* 224. §. *Testatorum*.
Ex rerum adjunctis, atque ex dispositioni fine potius, quam ex verborum cortice Testatoris voluntas est colligenda, *pag.* 224. §. *Testatorum*.

UNIO

Non facile conceditur, *pag.* 141. §. *Exploratum*.
Nisi adsit utilitas, aut necessitas Ecclesiæ, *pag.* 141. §. *Locum*.
Utilitas est opportunitas locorum, qualitas temporis, deficientia reditus, aliaque hujusmodi, *ibid.*, *et seq.*
Extinctiva perimit unius Ecclesiæ jura, *pag* 124. §. *Fallerinius*.
Sed Ecclesiæ unitæ status non mutatur, si unio subjectiva sit, et accessoria, *pag.* 129. §. *At.*

USUSFRUCTUS

Omnium bonorum hæres usufructuarius non tenetur ære proprio, vel ex hæreditatis fructibus defuncti creditores dimittere, *pag.* 164. §. *Exploratum*.
Si dimiserit, solutas pecunias, repetere potest, *ibid.*
Vide *Dotale Lucrum*.

FINIS

THESAURUS
RESOLUTIONUM
SAC. CONGR. CONCILII

QUÆ CONSENTANEÆ AD TRIDENTINORUM PP. DECRETA,
ALIASQUE CANONICI JURIS SANCTIONES

MUNUS SECRET. EJUSDEM SAC. CONGREG.

OBEUNTE

R.P.D. JOSEPHO ANTON. SALA

PRODIERUNT

IN CAUSIS SUB ANNO 1826.

PROPOSITIS

EPISCOPIS, EORUMQUE VICARIIS, CAUSARUM PATRONIS,
AC ALIIS IN ECCLESIASTICO FORO VERSANTIBUS
APPRIME UTILIS, AC NECESSARIUS.

TOMUS LXXXVI.

TRIPLICI

INDICE LOCUPLETATUS

ROMÆ MDCCCXXVII.

Typis Vicentii Poggioli Rev. Cam. Apost. Typographi

INDEX
ALPHABETICUS CAUSARUM
Quæ in Sacra Congregatione Concilii propositæ fuerunt anno 1826. per Dioeceses dispositus

A

Alatrina 23. Decembris *pag.* 275.
Albanen. Præcedentiæ 22. Julii *pag.* 172.
Alben. Præbendæ Parochialis 16. Septembris *pag.* 221.
Ariminen. 22. Aprilis *pag.* 100.
Ariminen. et Caesenaten. Juris quaestuandi 22. Aprilis *pag.* 98.
Assisien. et Maceraten. Professionis fidei 25. Februarii *pag.* 27.

B

Balneoregien. Beneplaciti Apostolici 17. Junii *pag.* 148.
Bononien. Absolutionis et reductionis 26. Augusti *pag.* 200.
Bononien. Applicationis reductionis et translationis Missarum 16. Septembris *pag.* 223.
Bononien. Patrimonii Sacri 18. Novembris *pag.* 246.

C

Callien. Sanationis et absolutionis 21 Januarii *pag.* 2.
Camerinen. Commutationis voluntatis 23. Decembris *pag.* 278.
Camerinen. Concordiae 21. Januarii *pag.* 2.
Cathacen. Legati 18. Novembris *pag.* 240.
Civitatis Plebis Canonicatus 23. Decembris *pag.* 269.
Comen. Legati Missarum 21. Januarii *pag.* 9.

F

Fabrianen. Missæ Conventualis 18. Novembris *pag.* 233.
Faventina Beneplaciti Apostolici 25 Februarii *pag.* 27.
Ferentina Reaedificationis 22. Julii. *pag.* 172.
Fesulana 17. Junii *pag.* 147.
Firmana Decimarum 17. Junii *pag.* 146.
Firmana Obsequiorum matrimonialium 18. Novembris *pag.* 234.
Forolivien. Legatorum 23. Decembris *pag.* 262.
Forolivien. Praecedentiae 18. Novembris *pag.* 233.
Fulginaten. Fontis Baptismalis 22 Julii *pag.* 172.

I

Ianuen. Reductionis Missarum 17. Junii *pag.* 146.

L

Lucana Praeeminentiarum et jurium 25. Februarii *pag.* 39.
Lunen. Sarzanen. Commut. volunt.

applic. et reduct. 22. Aprilis *pag.* 99.
Lunen. Sarzanen. Stipendii concionatoris 23. Februarii *pag.* 34.
Lycien. Servitii Chori 18. Martii *pag.* 75.

M

Maceraten. Missæ pro populo 21. Januarii *pag.* 5.
Mathilicen. 18. Novemb. *pag.* 236.
Mazzarien. Missæ conventualis 22. Aprilis *pag.* 100.
Montis Alti Capellaniæ 27. Maji *pag.* 118., et 26. Augusti *pag.* 199.

N

Neapolitana Dispensationis matrimonii 18. Martii *pag.* 69., 22. Julii *pag.* 161., et 23. Decemb. *pag.* 262.
Neapolitana Dispensationis matrimonii 22. Aprilis *pag.* 93.
Neapolitana Dispensationis matrimonii 27. Maji *pag.* 113., et 26. Augusti *pag.* 189.
Neapolitana Reductionis servitii chori 22. Aprilis *pag.* 100.
Nullius Foripompilii Sacrae visitationis 23. Decembris *pag.* 281.
Nursina Decima una 23. Decembris *pag.* 261.

O

Oveten. Missae pro populo 23. Decembris *pag.* 261.

P

Perusina Oneris missarum 21. Januarii *pag.* 2.
Pinnen. Jurium et praeeminentiarum 26. Augusti *pag.* 189.
Pisauren. 21. Januarii *pag.* 1.

R

Romana Legati pii 25. Februarii *pag* 28., et 17. Junii *pag.* 143.
Romana seu Montis Politiani Legatorum 22. Julii *pag.* 165.

S

Signina Indulti 22. Julii *pag.* 174.
Spoletana Absolutionis et reductionis missarum 22. Aprilis *pag.* 98.
Spoletana et Fulginaten. Ordinationis 17. Junii *pag.* 147.

T

Tarentina Procurationis 18. Martii *pag.* 74.
Terracinen. et Privernen. Emolumentorum 23. Decembris *pag.* 264.
Terracinen. et Setina Administrationis legati pii et reductionis Missarum 16 Septembris *pag.* 223.
Theatina Dispensationis 16. Septembris *pag.* 219.
Tiburtina 17. Junii *pag.* 148.
Tolentinaten Commut. volunt. 27. Maji *pag.* 120.

U

Urbanien Reductionis et commut. volunt. 16. Septembris *pag.* 254.

V

Verulana Capellaniae 21. Januarii *pag.* 1.
Viterbien. Executionis Litterarum Apost. 16 Septembris *pag.* 222.
Viterbien. Jurium parochialium 16. Septembris *pag.* 222.

Die Sabbathi 21. *Januarii* 1826. *in Palatio Apostolico Vaticano erit Sacra Congregatio Concilii, in qua præter alia proponentur infrascripta Dubia, juxta morem ejusdem Sacræ Congregationis de jure resolvenda.*

VERULANA CAPELLANIÆ.

Sess. 22. *cap.* 6., *et* 9., *Sess.* 23. *cap.* 1. *de Reformat.*

Dubia

I. *An Clerico Joanni Baptistæ Mariani concedenda sit Capellania Giorgi in casu etc.*

Et quatenus affirmative

II. *An, et quomodo reducenda sit onus Missarum in casu etc.*

Ad I. Negative.

Ad II. Provisum in primo.

PISAUREN.

Sess. 25. *cap.* 12. *de Reform.*

Dubium

An, et quomodo Parocho S. Michaelis sit solvenda Decima in casu etc.

Affirmative ad formam consuetudinis.

*Sess.*22.*cap.* 6. *et Sess.* 25.*cap.* 4. *de reform.*

CALLIEN. SANATIONIS, ET ABSOLUTIONIS.

Dubia

I. *An consulendum sit SSmo pro approbatione transactionis in casu etc.*

Et quatenus affirmative

II. *An, et quomodo sit providendum hæredibus Fioravanti in casu etc.*

Ad I. Negative, et exequatur resolutio Sacræ Congregationis diei 21. Julii 1821. quoad reductionem ad formam legis, et taritiæ.

Ad II. Jam provisum sub Dubio quarto eadem die, ut supra.

Sess. 25. *cap.*3. *de Reform.*

CAMERINEN. CONCORDIAE.

Dubia

I. *An, et quomodo sit consulendum SSmo pro approbatione concordiæ in casu etc.*

II. *An sit consulendum SSmo pro absolutione quoad præteritas omissiones in casu etc.*

Ad I. Negative.

Ad II. Quoad Capellanum non indigere, quoad reliquos negative.

*Sess.*24.*cap.*15. *de Reformat.*

PERUSINA ONERIS MISSARUM = Extant in Perusina Diœcesi duo Beneficia unita, alterum S. Mariæ *de Baltrignana*, alterum vero S. Mariæ *Pontis novi*, in respectivis ejusdem tituli Ecclesiis fundata, eorumque Rector nunc est eximius Præsul Raphael Mazio, qui cum a decessore suo cl. me. Card. Pelagallo acceperit, ea gravari nonnullis annuis oneribus, ac præsertim celebrationis *Missarum* 42., omnia plenissime hactenus implevit. Onerum deinde originem investigando, novit laudatus Præsul, neque in tabulario Monachorum S. Benedicti Perusiæ, ad quos olim Eccle-

clesiæ de Baltrignana, et Pontis novi spectabant, fundationem beneficiorum reperiri, neque in Actis SS. Visitationum ab anno 1566. ullam fieri mentionem Missarum usque ad *annum* 1629., a quo tempore *ad annum* 1752. numerus modo major, modo minor earumdem Missarum aliquando in una, aliquando in alia e prædictis duabus Ecclesiis celebrandarum indicatur.

Verum in Actis Sac. Visitationis expletæ *anno* 1764. ab Episcopo Philippo Amadei, hæc de Ecclesia S. Mariae de Baltrignana leguntur = *Rector hujus Beneficii habet onus . . . curandi celebrationem Missarum num.* 42. *in perpetuum* = Consonant Acta Visitationum, quæ deinde *annis* 1768., et 1770. ab eodem Episcopo Amadei, *annis* 1781., 1787., et 1803. ab Episcopo Odoardi, ac demum *anno* 1821. ab hodierno Episcopo Cittadini fuere peractæ. Cum tamen Præsul Mazio frustra quæsierit, qua auctoritate, et a quo fuerit impositum hujusmodi onus, quo Episcopis Beneficia gravare non licet; ab hac Sac. Congregatione declarari petiit, se, suosque successores ad annuam celebrationem *Missarum* 42. nullo modo teneri.

Episcopus de more rogatus hæc breviter animadvertit = *Apud Patres Cassinenses hujus Monasterii S. Petri, quibus olim spectabant Ecclesiæ, et Beneficia nunc simul unita S. Mariæ de Baltrignana, et S. Mariæ Pontis novi de hac Dioecesi, nullo extat memoria de onere Missarum a fundatione ipsis infixo.* = Deinde relationem habens ad Acta Visitationum, quae paulo ante indicavi, monet, quod obligatio Missarum *in numero* 42. *quolibet anno per postremos religiosissimos Beneficiatos fuit adimpleta. Ex Apostolicis collationibus nihil pariter de oneribus Missarum habetur, ita ut de legitima origine ipsorum quodcumque deficiat fundamentum.*

Post Beneficii erectionem nova onera non sunt imponenda, nisi legitima id postulet causa utilitatis, vel necessitatis Ecclesiae. *Sac. Congr. in Velliterna Residentiæ* 20. *Martii* 1790. §. *De viribus, et in Tranen. Reductionis, et Commutationis onerum* 24. *Julii* 1824. §. *Quod.* Gravare siquidem Beneficia non est Episcopi, sed Fundatoris, uti ex textu in *Cap. Porro de Privilegiis* admonet *Fagnan. in Cap. Conquerente de Clericis non residen. num.* 24. *et seq.*, *Barbos. ad Concil.*

Trid. Sess. 25. *cap.* 5. *num.* 7. *de Refor.*, *Garzias De Benef. part.* 7. *cap.* 1. *num.* 112., *Monacell. Formular. tom.* 2. *tit.* 15. *ad Formulam primam num.* 19., *et Sac. Congr. in Vercellana* 12. *Septembris* 1750. §. *Confugit.*

Cum itaque in 88. Visitationum vetustissimis Actis ad tempus fundationi Beneficiorum proximum pertinentibus, nulla de Missarum celebratione mentio fiat; cumque ad integrum fere saeculum, et ultra, huiusmodi silentium protendatur, censendum erit, non ex Fundatoris voluntate, sed vel ex Episcoporum placito, vel ex Beneficiatorum devotione Missas fuisse celebratas. Eoque certius, quia deinde *ab anno* 1629. per aliud saeculum, et ultra, Missae nunquam eodem numero, ac praeterea modo in una, modo in alia e memoratis duabus Ecclesiis fuere celebratae. Profecto Beneficiatorum devotio nullum successoribus imponere onus valet; atque ad Episcopos spectat non imponere onera, sed eorum implementum sedulo curare.

Perpendendum tamen est, etiam ex consuetudine onera favore Ecclesiae induci posse, uti pluries monuit Sac. Congr., et praesertim *in cit. Vercellana* 12. *Septembris* 1750., et Missarum onera evinci non modo prolata fundatione, sed etiam probato per diuturnum tempus implemento, uti decrevit cad. Sac. Congreg. *in Burgi S. Donnini Beneficii* 17. *Martii* 1781. §. *Huic, et in Comen. Legati Missarum* 20. *Martii* 1824. Cum igitur ab *anno* 1764. ad haec usque tempora *Missas* 42. semper celebratas fuisse constet, totidem Sacra nunc quoque, et in perpetuum a Rectore Beneficiorum S. M. de Baltrignana, et S. M. Pontis novi offerenda videntur.

Accedente praesertim temporis diuturnitate, cum onus praedictarum Missarum per annos plusquam *sexaginta* constanter, ac religiose impletum fuisse ex Actis Visitationum constet. Compertum enim est, observantiam *decem annorum* sufficere ad inducendam obligationem celebrationis Missarum, *Amost. de Causis piis Lib.* 2. *cap.* 2. *num.* 36., *Ferrar. Biblioth. verb. Obligationes num.* 11., *et Sac. Congr. in Romana* 6. *Maji* 1786., *et in Cerretana Legati* 17. *Septembris* 1808.

Vestrum erit EE. PP. dirimere.

Dos

Dubium

An Missæ 12. sint in perpetuum celebrandæ in casu etc.

Affirmative

MACERATEN. MISSÆ PRO POPULO. Parochialis Ecclesia S. Blasii Oppidi Montis Milonis Diœcesis Macerateusis a S. M. Benedicto XIV. ad Collegiatæ honorem evecta, Parœcia vero tres in partes, seu Regiones fuit divisa, quarum altera SS. Salvatoris, altera S. Mariæ, tertia S. Luciæ nuncupatur; singulis autem singuli Curiones, scilicet uni Præpositus Collegiatæ, alteri Canonicus Curatus, tertiæ Beneficiatus Curatus fuere addicti. Horum quisque distinctas gregis portiones intra suos limites proprio, ac pleno jure custodit, ac regit, unam tamen omnes, eamdemque habent, Ecclesiam, scilicet Collegiatam S. Blasii, et Missam pro Populo non singuli, sed unus tantum celebrat Canonicus Curatus, cui hoc munus jam inde ab initio fuit demandatum.

Sess. 23. Cap. 1. De Reformat.

Divisione tamen Parœciæ non satis erat provisum Agricolis, qui prope Abbatialem Ecclesiam S. Mariæ de Rambona morabantur, et qui propter nimiam distantiam ab Oppido non raro spiritualibus subsidiis carebant, Itaque *anno* 1819., Apostolica intercedente Auctoritate, erecta fuit Capellania Curata, cujus Rector Capellanus Curatus perpetuus foret, ac parochialia munera exerceret, Territorio ipsi designato, quod antea ad Regiones, et Curatos partim SS. Salvatoris, partim S. Mariæ pertinebat: eique pro Parochiali adscripta est Ecclesia Abbatialis cum exigua parte adnexarum æ lium pro ua residentia, reservatis tamen nonnullis juribus Ecclesiæ Matrici S. Blasii, quæ inferius erunt indicanda. Capellaniam obtinuit Sacerdos Joseph de Angelis, qui trum *pro Populo* Missam diebus festis applicare deeat, Provicarium Generalem Macerateusem consuit, ac responsum habuit „ quanto all' applicazione della Messa *pro populo* non se ne fa alcuna menzione nè nel Breve del S. Padre, nè nella Patente dell'

Esso

„ Emo Abbate Patrono, ed essendosi riserbati anche „ varii dritti alla prima Chiesa Parocchiale, pare, che „ a questa sola rimanga il peso della Messa, non es- „ sendosi il Cappellano posto, che per ajuto dell' in- „ tera Parocchia „ Verum, ut majori conscientiæ suæ tranquillitati consulat, idem Capellanus Curatus perpetuus ab hac S. Congregatione declarari implorat, an ad Missam pro Populo applicandam teneatur,

Preces remisi Episcopo, ut, audito Capitulo, et transmissa copia Litterarum Apostolicarum erectionis Capellaniæ, referret, utrum agatur de Capellano Curato constituto in subsidium Parochi, seu Capituli, vel potius Oratoris Cura fuerit proprie dismembrata ab Ecclesia Matrice, et a quo in hac celebretur Missa *pro Populo*. Omnia ipse confirmavit, quæ superius narravi, et exemplum transmisit Apostolicarum Litterarum S. M. Pii VII., ex quibus patet, *quod cum prope Ecclesiam* (S. Mariæ de Rambona) *nonnullæ per agrum sparsim consitæ reperiantur Agricolarum Familiæ, quæ omni plane spirituali subsidio carere noscuntur*, electus fuit Presbyter, *Capellani Curati illi tributa denominatione, qui Familiis prædictis assidua Sacrorum procuratione præsto esset, constituto eidem annuo centum scutorum stipendio, ultra scuta decem pro manutentione Lampadis . . . .*, et impositum fuit Possessori Abbatiæ *perpetuum onus* annuatim persolvendi ex prædictæ Abbatiæ fructibus *scuta* 100. *pro congrua substentatione Capellani Curati perpetui, per futurum, et pro tempore existentem Abbatem Commendatarium nominandi, et præsentandi, ac per Ordinarium loci prævio examine ad curam animarum approbandi, qui omnia, et singula parochialia munia in territorio per Episcopum designato, seu designando diligenter exercere teneatur, reliqua vero sc.* 10. *pro Lampade etc.*

Capitulum vero Collegiatæ ab Episcopo interrogatum censet „ che il Cappellano Curato di S. Maria di Rambo „ na, che gode la perpetuità, sia stato istallato in sus „ sidio della Chiesa Parocchiale Matrice, cui appar „ teneva la porzione di anime ad esso addette, tant „ pel titolo di Cappellano, che gli vien dato nel Bre „ ve, quanto perchè la prima Chiesa Parrocchiale ha r „ serbati a se varj diritti, come sono quelli della cera c „ funerali, del Fonte Battesimale, de' Registri de' Battes „ imi, come ancora quelli d' intervenire alle processio

sotto

„ sotto la Croce della prima Chiesa Parrocchiale, o sia „ Capitolo, lo che mostra dipendenza, e non perfetto „ smembramento. La Messa *pro Populo* si fa celebra- „ re dalla Chiesa Matrice, ossia dal Capitolo, che in „ origine aveva un tal peso, soltanto al Canonico Cu- „ rato *pro tempore* „. Eamdem sententiam amplexus est Episcopus, ita Informationem suam claudendo: *mihi videtur facta esse Capellania Curata in subsidium universæ Parœciæ, non vero Cura dismembrata ab Ecclesia Matrice, unde putarem non inductum fuisse novum onus Missæ* pro Populo, *sed eam tantum sufficere, quæ a Canonico Curato celebratur pro omnibus, qui olim in integra veteri Parœcia censebantur.*

Itaque in Provicarii Generalis epistola, in resolutione Capituli Collegiatæ, et in Episcopi voto habent EE. PP. omnia ea, quæ suadere possunt, Capellanum Curatum perpetuum S. Mariæ de Rumbona immunem esse ab onere applicandi missam *pro populo* diebus festis: pauca pro meo munere addam, quæ adversari videntur. Parochos enim, eosque omnes, quibus animarum cura imminet, Divino præcepto teneri pro ovibus suis Sacrificium offerre, declaravit Tridentina Synodus *Sess.* 23. *cap.* 1. *de Reformat.*: atque hæc obligatio, ita inhæret Parochis, ut ii quoque teneantur, qui congruo destituuntur stipendio, *Benedictus XIV.* in celeberrima sua Constitutione incipien. *Cum semper oblatas*, vel qui incertos habent reditus, *Clericat. foren. discord.* 29. *de Benef num.* 43. Ratio est, quia non ad habendam sustentationem, sed ratione *officii* applicatio Missæ *pro Populo* ipsis incumbit, uti animadvertit *Piringh. in Jus Canon. lib.* 1. *tit.* 31. *n.* 142., ac tradidit hæc Sacra Congregatio in *Nonantulana* 10 *Maji* 1692., *in Ovaten.* 12. *Januarii* 1774., *et in Nullius Sublacen. Jurium Parochialium* 29. *Januarii proæ. præt. ad dubium VI.*

Accedit, in memorata Constitutione Benedicti XIV. expresse sancitum fuisse „ Vicarios Ecclesiarum Paro- „ chialium, sive perpetui sint, sive ad nutum amo- „ vibiles omnes *indistincte* teneri ad applicationem „ Missæ *pro Populo* ipsorum curæ commisso . . . . „ statuimus, atque declaramus, quod iisdem diebus „ festis, quibus Populus Missæ interesse debet, *omnes* „ *animarum curam gerentes*, Missam *pro Populo* ce- „ le-

„ lebrare, et applicare teneantur „. Nemo igitur ex iis, qui actualem animarum curam habent, ab hac obligatione applicandi Missam pro Populo est immunis: imo quisquis separatam custodit animarum portionem, eamque jure proprio regit; illam spirituali auxilio applicationis Missæ diebus festis privare non debet. Dis inclam vero, ac separatam populi partem Capellano Curato perpetuo S. Mariæ de Rambona fuisse adscriptam, non est ambigendum, cum et Apostolicæ Literæ sa. me. Pii VII. de territorio per Episcopum designato, seu designando mentionem habeant, et Maceratensis Antistes moneat, prædictum Capellanum parochialia munia exercere in *territorio ipsi designato; quod antea pertinebat ad regiones, et Curatos partim SS. Salvatoris, et partim S. Mariæ.*

Capellaniæ vero curatæ perpetuæ erectio a locorum distantia originem habuit, et Capellanus propriam habet congruam *scutorum* 100. ab Abbate Commendatario pro tempore præstandam. Huic hodiernæ quæstioni omnimode convenire videntur definitiones hujus Sac. Congregationis in *Egitanien. Visitationis Sac. Liminum*, et in *Castri Albi Visitationis Sac. Liminum*; utraque proposita *die 27. Junii*, et resoluta *die 18. Julii* 1789., quorum in prima quæsitum fuit: *An, et a quibus Vicariis, seu Curionibus sit applicanda Missa pro Populo in casu etc.*, et rescriptum prodiit: *Affirmative ab omnibus*; in secunda vero propositum fuit III. Dubium. *An Ecclesiarum filialium Rectores teneantur Missam pro Populo applicare, seu potius spectet ad Parochos Ecclesiarum principalium, seu Matricum in casu etc.*, et EE. PP. responderunt: *Affirmative ad primam partem, negative ad secundam*. Dirimendum igitur proponitur

Dubium

An Capellanus Curatus perpetuus Missam teneatur applicare pro Populo in casu etc.

Affirmative.

CO-

COMEN. LEGATI MISSARUM. Proposita hæc controversia fuit in Comitiis *diei* 20. *Martii anni* 1824. duobus sub Dubiis I. *An constet de Legato Missarum in casu etc.*, et quatenus affirmative II. *An, et quomodo cogendus sit Fundi possessor ad Legati implementum in casu etc.*, quibus EE. VV. responsum dedere = *Dilata, et exquirantur probationes a Familia Bettetini, et ab Exo Episcopo Novariensi, perquisitis Cancellariæ libris, et SS. Visitationum decretis quoad Oratorium S. Materni jam dirutum.* *Sess.22. Cap.6. de Reformat.*

Joannes Bettetini asserit, partem Fundi in loco *S. Materno*, quam ipse possidet, gravatam esse onere sex Missarum, idque patere ex Instrumento donationis a Bernardina Allidi, Vidua Caglioni, expletæ favore propriæ filiæ Joannæ Caglioni, ipsius Joannis Bettetini Materteræ, *con l'obbligo di far celebrare annualmente messe sei a tenore del Legato esistente sopra detto Fondo*. Addit quoque, Materteram dixisse, *che anche l'altra parte del Fondo ridetto portava l' obbligo delle sei Messe annue*, seque de hujusmodi onere multoties collocutum esse cum Francisco Antonio Gaja, pro redemptione quoque partis Fundi ab ipso empti, ac assumptione adimplementi Missarum etiam pro tempore præterito: in irritum tamen omnia cessisse, quia Franciscus Antonius constanter professus est, se Fundum ab omni onere liberum emisse, illumque retinere velle. Hæc omnia Joseph Vacchini, et Andreas Caglioni extrajudicialiter ab Archipresbytero Asconæ Cæsare Caglioni interrogati confirmant.

Rogatus autem Emus Episcopus Novariensis hæc retulit „. Quod postulabant EE. VV. . . . . ut nimirum „ in Libris Cancellariæ, et Archivii mei Episcopalis „ perscrutarer, si quod extaret monumentum, quo „ liquido pateret, Novarienses Episcopos Ecclesiam, „ seu Capellam suæ olim jurisdictioni subjectam habuisse in finibus Asconæ, in Comensi Diœcesi; id „ sedulo me superioribus mensibus præstitisse profiteor. Verum res minime cessit ex sententia. Nullum enim hujusmodi rei vestigium inveni, cui fortasse originem dedit Antecessor meus Cæsar Specianus, qui post obitum D. Caroli, quod a Summo

„ Pontifice Asconensis Collegii Rector fuerit nominatus, fieri sane potuit, ut dum illic degeret muneris „ sui obeundi causa, Ecclesiam aliquam, vel Capellam eidem Collegio addictam, suo quodam veluti „ jure lustraverit; ex quo tamen, meo quidem judicio, conjici nequit, perpetuam, absolutamque habuisse Novarienses Episcopos in Ecclesia aliqua Asconensi jurisdictionem „.

Comensis vero Episcopus requisitus de more hæc addidit „. Quanto a me, persisto nel sentimento espresso „ nel voto del mio Promotore delle Cause pie; cioè, „ che non si possa obbligare il Gaja alla celebrazione „ di dette Messe, *donec, et usquequo solidis rationibus, verisque documentis pateat*, a lui incombere „ questa passività. Ora le ragioni, ed i documenti, „ prodotti dall'Arciprete di Ascona, non sembrano tali da dimostrar solidamente questa passività. Prescindendo, che il Gaja, se non io, potrebbe far eccezione sù i citati testimonj, l'uno de'quali è fratello dello stesso Arciprete, e di lui amici, e parenti „ gli altri; le lor testimonianze si risolvono, quella „ del Bettetini in attestare la persuasione di una sua „ Zia dell'esistenza del Legato, di cui si tratta, e „ quella degli altri nell'attestare questa stessa persuasione del Venditore del fondo, e del di lui fratello, e „ cognata; ma non provano, che questa lor persuasione sia fondata sulla verità, potendo essi aver creduto obbligo stretto di Legato ciò, che non era se „ non una pratica di divozione, o la dote canonica dell'Oratorio ora distrutto. „

„ Che sia vero Legato quello, di cui si controverte, pare, che non possa altrimenti costare, che dai documenti della Cancelleria Vescovile di Novara, e „ dagli atti di Visita di quell'Oratorio, già soggetto alla giurisdizione dei Vescovi di quella Città, che colesta Sacra Congregazione richiamò da quel Sig. Cardinale Vescovo. E quand'anche dai documenti di „ Novara risultasse la verità dell'istesso Legato, resterebbe ancora a vedere, se l'obbligo di adempirlo „ incomba al Gaja piuttosto, che agli Eredi del Venditore del fondo, avendolo egli acquistato libero da „ tal peso, e senza deduzione del prezzo corrispon-

den-

„ dente a tale passività; per lo meno se si volesse at-
„ tribuire l'obbligo al Gaja per la ragione, che del
„ Legato n'è affetto il fondo, di cui egli è l'attual pos-
„ sessore, avrebbe egli diritto di esigere dagli Eredi
„ del Venditore quella deduzione di prezzo, che non
„ si fece nell'atto della di lui compera, equivalente
„ alla passività delle sei Messe. Giacchè l'offerta, che
„ si dice essergli stata fatta dagli Eredi del Venditore,
„ e che gli si fà dal Bettetini, di ricomperare l' intero
„ fondo al prezzo da lui pagato per la compera dello
„ stesso, assumendosi l'obbligo delle sei Messe, prova,
„ che il Gaja comperando quel fondo fece un contrat-
„ to vantaggioso, e che per l'aumento di valore, che
„ acquistarono i fondi, si potrebbe ora comperare
„ quel fondo con l'aggiunta dell'istessa passività al prez-
„ zo sborsato dal Gaja; ma non prova, che ci sia ob-
„ bligato a retrodare il fondo, e rinunziare al van-
„ taggioso suo contratto, nè che debba assumersi un
„ carico non compreso nel suo contratto, e per cui
„ non si è fatta nel contratto la necessaria deduzione
„ di prezzo „.

Cum igitur EE. VV. facti seriem una cum rationum momentis, quæ utraque ex parte afferri posse videntur, ex Folio *diei* 20. *Martii* 1824. haurire valeant; dignentur illud resumere, ac dirimere, quæ rursus proponuntur

Dubia

I. *An constet de Legato Missarum in casu etc.*

Et quatenus affirmative

II. *An, et quomodo cogendus sit Fundi possessor ad Legati implementum in casu etc.*

Ad I. et II. Negative.

ASSISIEN. ET MACERATEN. PROFESSIONIS FIDEI. Sacerdos Philippus Antonius Mattei duorum Be- *Sess.* 24. *Cap.* 12. *de Reformat.*

neficiorum simplicium, quorum alterum sub invocatione S. Mariæ Majoris in Ecclesia ejusdem tituli Civitatis Assisii, alterum sub auspiciis S. Mariæ Suburtii in Ecclesia S. Antonii Abbatis Terræ Montis Milonis Diœcesis Maceraten. tribus circiter ab hinc annis possessionem iniit. Exeunte *anno* 1824. fidei professionem quoad primum Beneficium per Procuratorem emisit: supplicem dein huic Sacræ Congregationi porrexit libellum, quo definiri petiit, utrum ad prædictam fidei professionem teneatur, et quatenus affirmative, perceptorum fructuum condonationem efflagitavit.

Episcopos Assisiensem, et Maceratensem rogavi de more, atque ab Assisiensi responsum his verbis habui „ Phi„ lippus Antonius Mattei sua epistola sub *die octava* „ *Septembris* 1824. petierat a me, utrum adesset con„ suetudo in hac Diœcesi, quod Beneficiati simplices „ tenerentur ad emittendam professionem fidei: ha„ buit a me responsum sub *die* 23. *ejusdem Septem„ bris*; non solum ex consuetudine, sed etiam ex di„ spositione Concilii Romani, id præcipi *num.* 4. Post „ meum responsum implevit onus professionis fidei, „ præbuit Inventarium bonorum sui simplicis Bene„ ficii, et omnia alia præstitit, ad quæ etiam Bene„ ficiati simplices tenentur. Unde ex hac parte cum „ munus suum impleverit, putarem, ut pro fructi„ bus male perceptis per triennium possit dispensari „.

Episcopus vero Maceratensis animi sui sensum ita pandidit „ Acta hujus meæ Curiæ perquirenda curavi. „ Comperii ex his, Oratorem ab usque *die* 17. *Octo„ bris* 1821. Beneficii simplicis sub Titulo S. Mariæ „ Suburtii in Ecclesia S. Antonii Abbatis in Oppido „ Montis Milonis hujus Maceraten. Diœcesis, posses„ sionem per Procuratorem adeptum esse. Nulla ta„ men mentio occurrit de professione fidei, quæ fue„ rit emissa sive ab ipso Oratore, sive ab alio quo„ quam ex ejus Beneficii Rectoribus, qui præcesse„ runt. Neque mirum; in hac enim Curia nunquam „ in more positum est, ut præter Dignitates tam Ec„ clesiæ Cathedralis, quam Collegiatarum, et Cano„ nicos Cathedralis, et Parochos, cæteri Rectores Be„ neficiorum simplicium . . . . . fidei professionem „ emitterent, ea fortasse ducti ratione, quod Eccle-

sia

„ sia hæc, cum Metropolitano Firmano, ejusque Pro-
„ vinciali Synodo subjecta sit, non omnibus Concilii
„ Romani, qua scilicet parte Provinciale dicitur, De-
„ cretis, et Legibus comprehendi videatur. Quare de
„ bona fide Oratoris minime dubitandum esse cen-
„ serem „.

Tridentinum Concilium obligationem emittendi profes-sionem fidei, cujus studiosissimum fuit; dum imponit Episcopis, et Prælatis *Sess. 24 Cap. 1., et Sess. 25. Cap. 2. de Reformat.*, provisis de Canonicatibus in Cathedrali, et Beneficiis cum animarum cura conjunctis *Sess. 24. cap. 12.*, Magistris quoque in Universitatibus *dicta Sess. 25. Cap. 2.*, nihil de iis constituit, qui Beneficia simplicia obtinent; et de iisdem nullam habet mentionem Pius IV. in sua Bulla, quæ incipit *Injunctum nobis*, et exactum continet Catalogum omnium, qui ad fidei professionem emittendam sunt adigendi. Merito proinde Benedictus XIV. in *Instit. 60.* de iis, qui Beneficia non curata possident, hæc disserit = *eos commendabimus, qui camparato sibi Beneficio simplici . . . . . fidei professionem agere . . . non recusaverint, quamvis nullo jure adigantur* = Sic decisum fuisse ab hac Sac. Congregatione *die 19. Februarii 1588.* refert Garzias de *Beneficiis part. 5. Cap. 3. n. II.*, et conveniunt *Sanchez lib. 2. Decalog. C. 5. n. 1., Squillant. de obligat. Clericorum q. 2. punct. 4. §. 1. n. 9., Barbos. de offic., et potest. Episcop. allegat. 61. n. 15., et de Canonic. Cap. 17. n. 14.*

Igitur de jure communi ad fidei professionem emittendam non tenentur Beneficia simplicia possidentes; teneri autem possunt vel ex consuetudine, vel vigore Legum Diœcesanarum, in quibus fere omnibus sancitum reperitur, ut etiam prædicti Beneficiati intra duos menses coram Episcopo, vel ejus Generali Vicario professionem fidei emittere debeant. Idque statutum expresse fuit in Synodo *Antuerpiensi anni 1609. tit. 1. Can. 14., Melchinensi ejusdem anni tit. 1. Can. 4., Alexandrina habita Mense Maii anni 1732. tit. 1. de professione fidei*; nec non in Decretis synodalibus *Diœcesis Augustanæ part. 1. Cap. 3. n. 2.*, potissimum vero in Sinodo Romana a Benedicto XIII. *anno 1725.*

coa-

coacta, in qua sub *titulo* 1. *De Summa Trinitate, et fide Catholica Cap.* 1. decernitur, quod professionem fidei emittant *Episcopi, aliique de clero . . . Dignitates, et Canonicatus obtinentes . . . Beneficia cum animarum cura habentes . . . quicumque alia Beneficia obtinentes*

At hæc Romana Synodus Diœcesim Maceraten. minime afficit, cum Benedictus XIII. non ut Caput universi Orbis Christiani visibile, atque in terris Christi Vicarius, neque ut Italiæ, ac totius Occidentis Primas et Patriarcha, sed tantum uti Archiepiscopus Provinciæ, quam vocant suburbicariam, eamdem Synodum indixerit, atque ut verbis Bullæ Indictionis utar, omnes Episcopos in speciali Provincia Romani Imperii constitutos complectatur. Hinc est, quod Decreto de Synodi Conclusione, et dimissione, licet apposita legatur accurata series Episcoporum omnium, qui vel per se, vel per Procuratorem eidem interfuerunt, ejusque Decreta subscriptione vallarunt; Episcopi tamen, qui tunc Diœcesim Maceratensem regebat, nomen desideratur. Hodiernus quoque illius Diœcesis Episcopus rationem, ob quam simplicium Beneficiorum Possessores professionem fidei emittere ibi non solent, in eo ponit, quod Ecclesia Maceraten., cum Metropolitano Firmano, ejusque Provinciali Synodo subjecta sit, non omnibus Concilii Romani, qua scilicet parte Provinciale dicitur, Decretis, et legibus comprehendi videatur.

Nullam vero peculiarem legem, vel consuetudinem loci adesse, quæ fidei professionem a prædictis Beneficiatis fieri postulet, apertissime ex ejusdem Episcopi Maceratensis informatione superius transcripta elicitur. Quamobrem exploratum esse videtur, Sacerdotem Mattei, quoad Beneficium Maceratense, ab obligatione emittendi fidei professionem esse omnino solutum.

Aliter tamen de Assisiensi Beneficio sentiendum erit, cum Diœcesim Assisien. Synodo Romanæ subjici ex eo deducatur, quod ejus Episcopus Matthæum Scaglionum, Sacrosanctæ Ecclesiæ Lateranensis Canonicum, Procuratorem ad eamdem cum excusatione miserit, ut Acta Synodi ejus nomine subscriberet. Rogatus autem a Sacerdote Mattei hodiernus Assisien-

sis Antistes, utrum ibi consuetudo [illegible], quod Beneficiati simplices tenerentur ad emittendam professionem fidei, respondit = *non solum ex consuetudine, sed etiam ex dispositione Concilii Romani id præcipi.* Quod ut cognovit Sacerdos Mattei *implevit onus professionis fidei* (prosequitur idem Episcopus) *Præbuit Inventarium bonorum sui simplicis Beneficii, et omnia alia præstitit, ad quæ etiam Beneficiati simplices tenentur.*

Verum professio fidei saltem intra duos menses a die adeptæ possessionis Beneficii sub pœna contra contumaces amissionis fructuum, est emittenda, *Concil. Trid. Sess. 24. Cap. 12. versic. Provisi de reform., Pius IV. enunciata Constit., et Benedictus XIII Titulo superius relato de Summa Trinitate, et Fide Catholica cap.* 10. Cum itaque Sacerdos Mattei professionem fidei expleverit post lapsum trium circiter annorum, hæc illi proderit ad percipiendos fructus temporis futuri, neutiquam tamen suffragabitur ad retinendos fructus annorum, qui elapso primo bimestri, usque ad tempus emissæ prædictæ professionis præterierunt, *Barbos. Cap. 17. de Canonic. n. 23., Sanchez lib. 2. in Decalogum Cap. 5. n. 5., Navarr. consil. 11. n. 3. de jurejurando.* Primi enim bimestris fructus (nisi quid aliud obsit) provisus lucratur sive professionem fidei postea emittat, sive non, uti monent *Barbos. allegat. 61. n. 23., Sanchez citato loco n. 10., Castro Palao Tract. 4. disput. 1. de fide punct. 19. n. 14.*

Horum nihil inficiatur Sacerdos Mattei, qui sibi præsidium tantummodo quærit ab ignorantia suæ obligationis. At ignorantia juris neminem excusat. *L. regula ff. de jur., et fact. ignorantia, Cap. turbatur 1. q. 4. eodem de Restitut. q. 8. art. 11. n. 65.* Lex autem, qua fidei professio Beneficiatis præcipitur, est pene universalis, ideoque sine culpa ignorari nequit. Peritos quoque consulere, vel Episcopum illico interrogare poterat Sacerdos Mattei, ad quem tres circiter post annos litteras dedit, cum vel ipsos Rusticos natura doceat, in eo, quod nesciunt, consulere peritiores, *Bald. in Leg. Juris ignorantia 6. q. 2. Cap. qui admitti, Grat. discept. 235. n. 46.*

Pa-

Putat nihilominus Assisiensis Episcopus Sacerdoti Mattei pro fructibus male perceptis per triennium posse condonationem indulgeri. Profecto hæc Sac. Congregatio in similibus casibus Ordinario commisit aliquando, ut erogata aliqua summa in eleemosynam Christi pauperum ejus arbitrio taxanda, fructus condonare posset, veluti colligitur ex Litteris ab eadem Sac. Congregatione *die* 2. *Augusti* 1736. ad Emum Cardinalem Prosperum Lambertini tunc Bononiæ Archiepiscopum, et postea Summum Pontificem datis, et in ejus *Institutione* 60. relatis. Aliquando etiam fructus integre remisit, prout in *Tuscanen.* 5. *Martii* 1614 Angelo Costantino ejusdem Tuscanen. Cathedralis Primicerio, teste *Barbos. cap.* 17. *de Canonic., et Dignitatibus n.* 25., *et in Summa Apostolicar. Decis. Verb. professio fidei n.* 7. Quare EE. VV. definienda proponuntur

Dubia

I. *An, et pro quo Beneficio Sacerdos Mattei teneatur ad emittendam professionem fidei in casu etc.*
II. *An, et quos fructus restituere debeat in casu etc.*

Sess. 22. *cap.*6. *de Reformat.*

FAVENTINA BENEPLACITI APOSTOLICI. Ultimis tabulis *anno* 1631. Sebastianus Scarsellini Faventinus annuas Libras 400. (Rom. scuta 72. 72.) Antonio Scarsellini, totidemque Jacobo Philippo Pani legavit, ipsisque vita functis, eadem Legata eorum descendentibus perpetuo præstari jussit, *purchè sieno uomini, che si affatichino in qualche onesto esercizio, ed attendino alla vita cristiana, nè siano uomini scandalosi, e di vizj publici macchiati, perchè in tal caso in-*

intende detto Sig. Testatore, che tali sieno privi di detti Legati in tutto, e per tutto = Hæredem deinde ex asse scripsit Ven. Sodalitium S. Gregorii in levamen Pauperum verecundorum Faventiæ erectum, lege adjecta, ut impletis annuis Legatis reliquos hæreditatis fructus multiplico collocaret = *il quale moltiplico, frutti di esso, et etiam il proprio capitale occorrendo, la Compagnia lo debba convertire in maritare, e dar la dote alle figliuole femmine del suddetto Antonio, e Giacomo Filippo, e de' suoi discendenti, la qual dote deve essere di L.* 2500. (idest Rom. Scut. 450.) *da pagarsi al tempo, che si mariteranno, cioè L.* 500. *alla mano, ed ogni anno L.* 250., *sino che saranno pagate.* =

Quod si puellæ dotandæ non adessent, voluit Testator, ut Sodalitium teneretur *a sovvenire, e soccorrere alli suddetti Antonio, e Giacomo Filippo, e discendenti di essi oltre al primo Legato delle suddette L.* 400. *per ciascheduno, con il detto moltiplico, destinato per le doti, di quella somma, e quantità ad arbitrio di detta Compagnia: ed a tutte due le famiglie, e più ad una, che all' altra secondo il bisogno, che conoscerà detta Compagnia.* Verum nequid juris ex hac nova liberalitate sibi arrogarent Legatarii, eorumque descendentes, iisdem præcepit, quod *debbano acquietarsi onninamente secondo che sarà stato determinato da detta Compagnia, e conforme a quanto ad essa parerà, e piacerà per carità*: contradicentibus autem poenam caducitatis indixit, *intendendo esso Testatore, che questo sia più per carità, che per obbligo di detta Compagnia, e peso dell'eredità.* Deficientibus demum omnibus utriusque Legatarii descendentibus, duas puellas Faventinas quotannis a Sodalitio statuit *Libellis* 200. esse dotandas, ac reliquos fructus hæreditatis in pauperum verecundorum eleemosynas juxta pium ejusdem Sodalitii institutum esse erogandos.

Defuncto Testatore ejus voluntas religiose a Sodalitio fuit impleta; sed aliquot post annos defecit Antonii Scarsellini descendentia, auctusque plurimum est numerus descendentium a Jacobo Philippo Pani, qui

gravi urgente necessitate ampliorem *anno* 1695. præstationem ab eodem Sodalitio petierunt. Renuente Sodalitio, acta lis est usque ad *annum* 1705.; quo inita fuit conventio, ut singulis e prædicta Familia Pani annua *scuta* 30. præstarentur. Crescentibus autem hæreditatis reditibus ex multiplico a Sodalitio expleto, descendentes Jacobi Philippi contendere cœperunt, annuam præstationem sibi ad ratam eorumdem redituum esse assignandam; et Sodalitium, quod non hæredem, sed administratorem dixerunt, ad exactam gestæ administrationis rationem reddendam esse cogendum.

Itaque *die* 4. *Maji* 1772. proposita huic Sacro Senatui fuere Dubia I. *An, et quomodo, et in qua summa sit locus subministrationi alimentorum ex hæreditate Sebastiani Scarsellini in casu etc.* II. *An, et quomodo per Societatem sit facienda redditio rationis in casu etc.* quibus EE. PP. *die* 30. *ejusdem Mensis* responderunt ad I. *Ad mentem, et mens est, quod subministrentur alia scuta decem pro quolibet capite ad quinquennium, et donec non adsint Puellæ proxime dotondæ, et cum declaratione, quod Puellis nuptis cesset in totum subministratio.* Ad II. *Negative, salvo jure Episcopi, et amplius.*

Subversis postea Italiæ publicis, privatisque rebus, descendentes Jacobi Philippi Pani *anno* 1802. Sodalitium ad duplicandam annuam præstationem adegerunt; cumque *anno* 1805. contigerit, ut Bona Sodalitii S. Gregorii, jussu eorum, qui tunc imperii summam tenebant, Congregationi, quam dixerunt = *Istituto di Carità* = fuerint addicta, Ministrum, quem nuncupabant *del Culto* adierunt præfati Descendentes Pani = *pretendendo di avere un diritto di aumento sulla parte degli effetti Scarsellini già spettanti all'estinta linea di Antonio*. Ipso autem favente Ministro, conciliata, publicisque tabulis *die* 9. *Augusti ejusdem anni* 1805. consignata fuit Transactio, cujus hæc sunt capita.

I. *Che l'assegnamento, che si dovrà passare annualmente alle Famiglie Pani, tutte in complesso, da questo Comitato debba aumentarsi fino alla somma annua di scudi* 1400. *moneta da paoli X. per scudo, qualunque*

que aumento, o minorazione potesse accadere negl'individui delle Famiglie Pani, e da continuare un tal assegnamento fino all'ultimo di dette famiglie.

II. *Che un tale assegnamento debba considerarsi incominciato in favore delle Famiglie Pani fino dal primo Gennajo 1804. in poi, e debba alle medesime pagarsi di bimestre in bimestre anticipatamente la quota.*

III. *Che in tale assegnamento debba rimanere compreso tutto ciò, che le Famiglie Pani pretendevano doversegli dalla porzione dell'Eredità Scarsellini, già stralciata, ed unita agli effetti generali di questo Istituto di Carità . .; giacchè con l'aumento fattogli vengono a percepire un maggiore assegnamento di quello conseguissero presentemente, non ostante l'accrescimento provvisorio del doppio, che da questo Comitato eragli stato fatto fin sotto li 12. Gennajo 1802.*

IV. *Che non ostante il detto assegnamento resti a carico del Comitato la dotazione delle femmine Pani in qualunque caso possa accadere il loro matrimonio o spirituale, o temporale, alla forma sempre del Testamento Scarsellini, d'accrescersi però ad arbitrio del detto Comitato, o suoi.*

V. *Che restino pure a peso del Comitato le prime spese, necessarie per collocare in educazione i figli, e figlie di dette Famiglie Pani, purchè tali spese non eccedano la somma di scudi 30. per ciascun individuo, e con la condizione, che fattasi una volta simile spesa per un individuo, non si possa pretendere dalle Famiglie Pani, che si rifaccia per il medesimo individuo . . . rimanendo però a peso delle Famiglie Pani il mantenimento di detti individui in educazione con la rata del loro assegnamento.*

VI. *Che il Comitato debba somministrare li soliti soccorsi alle Famiglie Pani in caso di morte d'uno de'loro individui, come pure è stato fin quì praticato.*

VII. *Che l'annuo assegnamento non debba mai soffrire veruna diminuzione, restando a carico del Comitato tutte le eventualità, che fossero per accadere sulli Fondi dell'asse Scarsellini, come pure tutti gli altri pesi, ed aggravj alli medesimi infissi.*

VIII. *Fra li pesi, che sopporta il Comitato essendovi sei livelli di sei individui delle Famiglie Pani, quattro*

Monache, e due ex Frati, che fra tutti ammontano a scudi 60, resta fissato che di mano in mano, che tali individui mancheranno, il loro Livello decada al Comitato, e che dal momento, in cui seguirà la transazione, debbano stare a carico delle Famiglie Pani tutte le spese de'livelli, sì di Maschi, come Femmine, che passassero allo stato Claustrale, e le spese tutte di collocamento per li soli Maschj.

IX. *Che tutti gli obblighi di Messe infissi all'eredità Scarsellini debbano farsi soddisfare dagl'Individui ex Frati delle Famiglie Pani, li quali attualmente esistono, o da quei Sacerdoti, che potessero venire nelle dette Famiglie, li quali dovranno percepire il solito assegnamento, ossia emolumento, purchè all'atto di ritirarlo facciano costare all'Agente di questo Comitato la soddisfazione di tali obblighi, e non altri.*

X. *Che debba riportarsi la superiore placitazione per la presente concordia; ed acciocchè questa resti sempre ferma, e stabile anche presso i posteri, si dovrà deputare giudizialmente un Curatore ai futuri chiamati, il quale con li rappresentanti le Famiglie Pani, dovrà accettare per li medesimi la presente Transazione, e rinunciare in loro nome a qualunque pretensione contro questo Istituto di Carità, e di lui Comitato.*

Concordiam, illico a Ministro *del Culto* probatam, servare oportuit donec Regnum stetit, quod Italicum dixerunt; sed legitimo rerum ordine tandem redintegrato, et Provincia Aemilia Apostolicæ Sedi reddita, hæreditaria Bona Sebastiani Scarsellini Sodalitio S. Gregorii fuere restituta. Sodales igitur iisdem Bonis administrandis deputati hanc Sac. Congregationem adierunt orantes, ut irrita, et inanis declaretur Concordia absque Apostolico Beneplacito inita, quæ gravissimum Sodalitio, ac pauperibus attulit detrimentum; præsertim cum nihil ex Legatis Scarsellini mereantur hodierni descendentes Pani, qui contra legem a Testatore sub poena caducitatis indictam = *ben lungi dall'esercitare qualche professione, vivano disoccupati, ed in un ozio non commendevole, con abuso di quelle rendite, che erogar si dovrebbero a sollievo de' poveri vergognosi.*

Epi-

Episcopum Faventinum requisivi de more, qui hæc distincte retulit. „ Ad reditus quod attinet Hæreditatis „ Scarsellinæ, et onera eidem incumbentia, tabula scite exarata, contractaque ad quinquennium, exhibet uno intuitu rationes dati, et expensi „ qua ex tabula constat reditus ad *scuta* 1506. 77. 7. ascendere, deductisque *scutis* 441. 07. 5. pro tributis, vectigalibus, et expensis administrationis, superesse *scuta* 1065. 70. 21.; cumque pro implendis oneribus in Concordia *anni* 1805. Sedalitio impositis annua requirantur *scuta* 1530. 90., manifestum est, deesse quotannis *scuta* 465. 19. 8. Calculus autem ad quinquennium tantum fuit ductus, quia usque ad *annum* 1818. Bona hæreditatis Scarsellini locata fuere pro gravissimis pensionibus, quæ deinde obtineri amplius nequiverunt; et quia annonæ pretia ante *annum* 1820. longe majora fuerunt, quam nunc habeantur.

„ Cives duodecim (pergit Episcopus) ante novissimam „ rerum perturbationem quidquid in præsens publicæ Beneficentiæ nomine audit, rite administrabant: „ rebus autem perturbatis, coacta in unum piarum „ institutionum, quotquot sunt, administratio, eaque Congregatio Charitatis appellata, et Civibus in „ rem delectis ab obtinente id temporis potestate demandata. Rebus denique auspicatissime conversis, „ dissoluta iterum coagmentatio illa, atque adeo sua „ pro singulis institutionibus indicta administratio; „ ita qui olim viguerant *A*dministratores, quasi postiliminio auctoritate suprema revocati. Ex hujusmodi vicissitudinibus oblata fuit ex gente Pani hæreditatis Scarsellinæ Legatariis opportunitas alia, atque alia in hæreditatem illam jura obtrudendi, persequendique, eousque, ut invitis etiam parendum „ fuerit iniquitati temporum, imo vero ipsi parendum iniquitati Transactionis, neque enim appellare aliter ausim quidquid ea de re præpostere actum „ publicæ Beneficentiæ malo.

„ De Apostolicæ Auctoritatis sanctione, sive de Apo„ stolice, ut ajunt, Beneplacito nulla omnino mentio; quasi vero neque bona, neque personæ ad Ecclesiæ potestatem ullatenus pertinerent; quasi vero

„ Trans-

„ Transactio id genus, sanctione illa prorsus negle-
„ cta, non irrita habeatur, ac plane nulla „.

Monuit denique Episcopus, se Litteras dedisse ad Patresfamilias Pani, quibus terminum dierum viginti eisdem præfixit ad jura sua deducenda coram hac Sac. Congregatione; transmisitque responsum nomine eorumdem Patrumfamilias redditum. Nihil in hoc responso de jure alias jactato succedendi in locum extinctæ Familiæ, ac descendentiæ Antonii Scarsellini, ac Legatum eidem relictum assequendi; nihil pro demonstranda, uti oportebat, Transactionis æquitate: plures imo quærelæ de detrimentis Familiæ Pani illatis, quia = *per rimediare ai bisogni, e disordini della numerosa Famiglia si dovettero assoggettare i Pani a quanto venne dettato dal Comitato ..... Le imperiose circostanze di famiglia, la decisa contrarietà in ogni tempo dimostrata dalla Congregazione a danno della Famiglia Pani, e massime in tale circstanza; necessità volle l'approvazione, e perciò si stipolò la transazione* =.

Administrationem denique hæreditatis Scarsellini a Sodalitio gestam carpunt Patresfamilias Pani, atque ad omnia dissidia avertenda proponunt, eximi posse Sodalitium *dal bimestrale fastidio di sborsare alla Famiglia* scudi 233. 33. 4., *ed in pari tempo liberarsi dalle spese di amministrazione, necessaria per i beni separati, dall' eredità Scarsellini provenienti, cedendo alla Famiglia tanti stabili rustici, ed urbani di ragione di detta eredità, e vincolare il tutto a così stretta ipoteca, per cui non fosse dato a nessuno della Famiglia Pani in infinito, ed a senso della transazione, nè di alienare, nè di distrarre, nè ipotecare veruno de' fondi da convenirsi, sotto quelle comminatorie, e pene, e caducità, che potrebbero essere a beneplacito della Congregazione in causa de' diritti, e delle prescrizioni testamentarie, che militano a favore della Congregazione medesima. Con ciò ecco tolto ogni dubbio, ogni sospetto, ogni fastidio, ed ogni timore ancora sulle venture entrate.*

Quæstio est de Bonis spectantibus ad Sodalitium Sancti Gregorii, auctorante Episcopo Faventino *anno* 1517. erectum ad opem pauperibus verecundis fe-

ren-

rendam : ambigi proinde nequit eadem Bona, quamvis a Laicis administrata, inter Ecclesiastica, nempe Ecclesiæ, et piis operibus dicata, esse recensenda ad *Tex. in Cap. Ad hæc 4. De religios. domib.*, *et ibi Glossa*, uti de hoc ipso Sodalitio disserens animadvertit Rota *in Faventina Nullitatis Transactionis 17. Februari 1823. inter impress. decis. 122. n. 2. cor. R. P. D. Gamberini* nunc Episcopo Urbevetano, qui omnium plausu hujus S. Congregationis Secretarii munere functus est. Transactio igitur de iis bonis inita deficiente Apostolico Beneplacito nullo modo consistere valet ad *Tex. in Extrav. Ambitiosæ. De reb. Eccl. non alien.*, *Card. Petra ad cit. Extrav. Ambitiosæ per tot.*, *et Sac. Congr. in Novarien. Transactionis 20. Januarii 1821. §. Porro*, *et in Anconitana Emphyteusis 14. Augusti 1824.* Nihil autem exploratius, quam Beneplacitum Apostolicum pro alienatione bonorum Ecclesiæ absque justa causa nunquam concedi; justamque causam in necessitate, vel evidenti ejusdem Ecclesiæ utilitate consistere, *Cap. ex hoc 10. qu. 2.*; *Sac. Congr. in Novarien. Beneplaciti Apostolici 17. Februarii 1821. §. Sacris.*, *et in cit. Anconitana Emphyteusis §. Nihil.*

Deest prorsus Apostolicum Beneplacitum, ejusque defectum sanare nequivit approbatio Transactionis a Ministro *del Culto* obtenta Quod sane cum per se apertum est, ac patens, tum eo certius est retinendum, quia vigebat *anno* 1805. in Regno Italico notissimum *Concordato* cum Apostolica Sede initum præcedenti *anno* 1804., quo constitutum quidem fuerat, quinam esse deberent Locorum piorum Administratores, nihil tamen speciatim cautum reperiebatur quoad alienationes Bonorum ad eadem Loca pia spectantium; imo fuerat expresse conventum, *quanto agli altri oggetti Ecclesiastici, de' quali non è stata fatta espressa menzione, le cose rimarranno, e saranno regolate a tenore della vegliante disciplina della Chiesa.* Patet igitur, Apostolici Beneplaciti necessitatem suo in robore permansisse, uti concludit Rota *in cit. Faventina Nullitatis Transactionis dec. 22. num. 4.* Nulla saneLoci pii necessitas transigendi aderat,neque ejus

lo-

loco haberi potest coactio, quam passi sunt Administratores hæreditatis Scarsellini, quibus *invitis etiam* (uti refert Episcopus) *parendum fuit iniquitati temporum, imo vero ipsi parendum iniquitati transactionis*: gravior siquidem, ac urgentior inde profluit improbandæ Transactionis ratio. Utilitas autem non modo penitus defuit; sed enorme damnum Sodalitio fuit illatum. Conventio enim *anni* 1705. singulis e Familia Pani *scutis* 30. quotannis tribuit, quæ *anno* 1772. hujus Sac. Congregationis judicio aucta fuere aliis *scutis* 10. ad quinquennium, et donec puellæ dotandæ adessent. Vivebant eo *anno octodecim* descendentes a Jacobo Philippo Pani, inter quos sex puellæ numerabantur: hinc annua *scuta* 540. præstabat Sodalitium; additisque *scutis* 10. ab hoc Sac. Senatu benigne indultis, præstatio ad annua *scuta* 720. ascenderat. Facile aliqua e sex puellis vel in sæculo, vel in Domino erat nuptura; brevi proinde augmentum *scutorum* 10. deficere poterat, ac fortasse defecit: quodque apprime notandum, tam puellarum nubentium, quam masculorum decendentium pensio omnino cessabat.

Transactione vero *anni* 1805. solvenda sunt quotannis *scuta* 1400.; ideoque fere in duplum aucta est præstatio, cujus nulla unquam est imminutio speranda, cum vel unie Familia Pani superstiti, eadem quantitas sit numeranda. Conventum est imo ad imminutionem perpetuo eliminandam, ut Sodalitii detrimento *tutte le eventualità, che fossero per accadere sulli Fondi Scarsellini*, atque ad ipsum spectarent *tutti gli altri pesi, ed aggravj alli medesimi infissi.* Præterea Dotes puellis nubentibus tradere Sodalitium tenetur, ac onera perferre, quæ *Capitibus V. VI.*, *et IX.* Transactionis indicantur, quæque a Testatore minime imposita, forsan consuetudine tantum fuere invecta. Quamobrem nil mirum, si annui reditus hæreditatis Scarsellini impares sint implendæ Transactioni, et annua desint *scuta* 465. 19. 8., quæ ex aliarum hæreditatum fructibus, gravissimo Pauperum verecundorum detrimento, et cum aperta justitiæ, ac piæ voluntatis aliorum Testatorum læsione, sunt decerpenda.

Si

Si Transactionem *anni* 1805. improbandam EE. PP. censeant, decernant etiam oportet, quoniam annua pensio Descendentibus Pani, et quibus conditionibus sit solvenda. Etenim ex anteriori conventione *anni* 1705. singulis debentur tantummodo *scuti* 30, unicuique autem *scutorum* 10 ab hac Sac. Congregatione *anno* 1772. in latum aliquot annorum, jamdiu cessavit: sed *anno* 18.. a Sodalitio obtinuerunt præfati Descendentes, ut eorum cuilibet dupla quintilas, nempe *scuti* 60 præstaretur. Quodlibet autem statuatur pensio, ad unius quinque vitam pendenda videtur, procul a quovis accrescendi fore tempore superstitum consanguineorum: quod puellis seu earum nupserint, cessat quivis subministratio ab præfato *anno* 1772. fuit definitum, quoniam Testatore jubente sunt a Sodalitio dotandæ. Quæ quidem si EE. VV. statuenda videantur, nullus erit locus traditioni fundorum, quos sibi assignari optant Descendentes Pani, quia tunc sive decedentibus masculis, sive nubentibus puellis, eadem perpetuo numeret præstatio.

Cæterum pro Legatariis Pani animadverti potest, *anno* 1805. conventum in Transactione fuisse, *che debbe riportarsi la superiore placitazione*: neque tunc ob notissimas publicarum rerum perturbationes facile peti, ac obtineri potuisse Beneplacitum Apostolicum; ideoque succensendum ipsis non esse, si nunc tantummodo illud implorent. Præsertim cum ad validitatem quidem contractus de rebus Ecclesiæ fuit requiratur prædictum Beneplacitum, attamen non sit formalis solemnitas, sed mere effectualis ejusdem contractus, quæ superaccedere, atque ideireo ejusdem defectus suppleri potest, veluti monent *Thesaur. quæst. forens.* 57. *n.* 2. *lib.* 3., *Munch. consil.* 134. *n.* 34., *et* 35., *Rota decis.* 16. *n.* 3. *p.* 7. *Recent. et Sac. Congr. in Perusina* 31. *Januarii* 1824, in qua EE. PP. decreverunt, esse consulendum SSmo pro sanatione Transactionis absque Beneplacito Apostolico firmatæ.

Transactio autem Sodalitio, et piæ Causæ vel necessaria, vel certe utilis fuit: nam *anno* 1805. proposita a Legatariis Pani fuere jura obtinendi præstationem annuam ob defectum descendentiæ Scarsellini vacantem; eique apud Ministrum *del Culto* adeo valuerunt,

runt, ut *mostrò il Ministro una particolare premura, perchè dal Comitato s' intraprendesse colla Famiglia Pani una trattativa, e si terminassero le vertenze con un' amichevole concordia.* De conditionibus transactionis diu est actum, ac eæ demum statutæ fuere, quæ non levem utilitatem Sodalitio attulerunt; ut nempe certam, et perpetuo eamdem summam persolvat, incertosque eventus crescentis in dies Familiæ Pani, ac proinde augendi pensionum numerum evaserit. Siquid autem commodi etiam Legatariis obvenit, apprime id congruit voluntati Testatoris, qui eorum Familiam adeo dilexit, ut non modo annuam perpetuam subministrationem illi reliquerit, inter omnes ex eadem familia dispertiendam, sed et puellas omnes dotari præceperit, iisque non extantibus, ex multiplico, quod confici jussit, opem ferri universæ Familiæ voluerit; arbitrio quidem Sodalitii, quod tamen esse ad juris normam temperandum facto suo probarunt Sodales, qui jugiter hujusmodi subsidia præbuerunt.

Quod si annua præstatio *scutorum* 1400. gravior videatur, quam hæreditatis vires ferre valeant: cum id fieri possit vel ex majoribus, quam oporteat, administrationis sumptibus, vel ex annonæ pretio nimium nunc vilescente, vel demum ex non satis diligenti opera Colonorum, et Ministrorum Sodalitii; omnibus hisce incommodis occurri facile poterit assignatione Fundorum ad hæreditatem Scarsellini spectantium. Hos autem accipient Legatarii iis legibus, et conditionibus, quibus et perpetuæ conservationi eorumdem Fundorum in Familia Pani consulatur, et Sodalitium a quovis onere erga prædictam Familiam liberum, ac immune fiat. Idcirco definienda proponuntur

Dubia

I. An, et quommodo sit consulendum SSmo pro sanatione Transactionis in casu etc.

Et quatenus negative

II. An, quomodo, et in qua summa Descendentibus Jacobi Philippi Pani sit solvenda annua præstatio ex reditibus hæreditatis Sebastiani Scarsellini in casu etc.

III. An, et quomodo loco præstationis assignanda sint Bona hæreditatis Scarsellini in casu etc.

DIE

Die Sabbathi 25. Februarii 1826. in Palatio Apostolico Vaticano erit Sacra Congregatio Concilii, in qua præter alia proponentur infrascripta Dubia, juxta morem ejusdem Sacræ Congregationis de jure resolvenda.

ASSISIEN. ET MACERATEN. PROFESSIONIS FIDEI

Sess. 24. Cap. 12. de Reform.

Dubia

I. An, et pro quo Beneficio Sacerdos Mattei teneatur ad emittendam professionem fidei in casu etc.
II. An, et quos fructus restituere debeat in casu etc.

Ad I. Affirmative pro Beneficio in Diœcsi Assisiensi tantum.
Ad II. Pro gratia condonationis, erogata in Christi pauperes aliqua eleemosyna arbritrio Episcopi, facto verbo cum SSmo,

FAVENTINA BENEPLACITI APOSTOLICI

Sess. 22. Cap. 6. de Reform.

Dubia

I. An, et quomodo sit consulendum SSmo pro sanatione Transactionis in casu etc.

Et quatenus negative

II. An, quomodo, et in qua summa Descendentibus Jacobi Philippi Pani sit solvenda annua præstatio ex reditibus hæreditatis Sebastiani Scarsellini in casu etc.

 III. An,

III. An, et quomodo loco præstationis assignandæ sint Bona hæreditatis Scarsellini in casu etc.

Ad I. Negative in omnibus.

Ad II. Dilata, non retardata interim per modum provisionis executione Transactionis anni 1705., et scribatur Episcopo ad mentem.

Ad III. Negative in omnibus.

Sess. 22. Cap. 6., et Sess. 25. Cap. 4. de Reform.

ROMANA LEGATI PII = Cardinalis Antonius Barberini supremis tabulis *an.* 1645. obsignatis universalem sibi scripsit hæredem Sacram Congregationem de Propaganda Fide, adjecta lege quædam præstandi Legata *senza poter pretendere di non sodisfarli*, ac pœna etiam caducitatis indicta, *se il detto Erede per qualsivoglia causa tralascerà in tutto, o in parte di adempire questa mia volontà*. Cætera inter ferenda onera hæredi injunxit *di pagare in perpetuo scudi trecento l' anno alle poverelle di S. Filippo, li quali non si possino spendere in altro uso, che per comprare lino, e lana da tessersi dalle medesime poverelle*.

Piæ Testatoris voluntati obtemperans eadem Congregatio annuas Legati præstationes Monialibus S. Philippi accurate repræsentavit ad notissimas publicarum, privatarumque rerum vicissitudines. Qui enim tum temporis summam tenebat imperii duo Trajecti ad Rhenum edidit Decreta; alterum *die* 8. *Octobris* 1811. quo decernebatur = 1. Li Proprietarj di censi, o crediti ipotecarj, o esigibili sugli stabilimenti addetti all' istruzione pubblica, ed alla beneficienza, Ospedali, Ospizj, e Monti di Pietà esistenti nei Dipartimenti di Roma, e del Trasimeno contratti avanti il primo Gennajo 1810. si porteranno al Consiglio di Liquidazione sedente in Roma per far liquidare quello che a loro è dovuto. 2. Quei Creditori che non avranno prodotto i loro titoli al Consiglio di Liquidazione avanti il primo del prossimo mese di Maggio, saranno decaduti da qualunque diritto per il loro rimborso =

Al-

Alterum die 28. *Februarii* 1812., quo cautum fuit = „ 1. Le rendite e crediti ipotecarj, o esigibili, con- „ tratti anteriormente *al primo Gennajo* 1810, dagli „ Ospizj, Ospedali, e Conservatorj della Città di Ro- „ ma, la cui liquidazione è stata autorizzata dal No- „ stro Decreto degli 8. *Ottobre* 1811. saranno rimbor- „ sati come debiti dello Stato . . . . 2. Le rendite, „ e crediti dovuti allo Stato, ed alle Corporazioni „ soppresse dagli Ospizj, Ospedali, e Conservatorj del- „ la Città di Roma sono dichiarati estinti. 3. In se- „ guito alle disposizioni convenute negli Articoli pre- „ cedenti, e del prodotto degli Octroi accordati alla „ Città di Roma, non vi ha luogo al rimborso de' „ luoghi di Monte, delle rendite, e de crediti dovu- „ ti a detti Ospizj, Ospedali, e Conservatorj, sia dal- „ lo Stato, sia dai Corpi e Corporazioni soppresse „

Post hujusmodi decretorum publicationem, licet aliquas Legati pensiones Monasterio S. Philippi exhibuerit Congregatio de Propaganda Fide; attamen postea a qualibet solutione sibi abstinendum censuit, adeout Moniales ad integrum *annum* 1816. Creditrices evaserint in summa *scut.* 1258. 34., cumque crediti dissolutionem urgerent, res delata fuit ad Emos S. Congregationis de Propaganda Fide Moderatores, qui *die* 14. *Maji* 1808. decreverunt *di dare cento scudi annui al Monastero di S. Filippo in conto dell' arretrato, cioé scudi* 25. *in ogni trimestre oltre il corrente*, atque ad tramites hujus Decreti nonnullæ pensiones Monialibus persolutæ fuerunt.

Accidit vero, ut paulo post, nimirum *die* 10. *Octobris ejusdem anni* 1818. Cardinalis a Secretis Status, auctoritate S. M. Pii VII., ad præcidendas inter Loca pia controversias, quæ scatebant = dal notissimo De- „ creto di Utrecht del *dì* 8. *Ottobre* 1811., e dal suc- „ cessivo Decreto del *Febraro* 1812., per cui i Luoghi „ pii, e più precisamente gli stabilimenti di pubblica „ beneficenza, e d' istruzion publica furono assoluti „ da tutti i Debiti ipotecarj, ed esigibili contratti a „ a tutto *l'anno* 1809., liberandosi contemporaneamente „ lo Stato da ogni debito verso di loro = edictum vulgaverit, quo Pontificiam mentem in primis declarans inquit = Non intende già Sua Santità di parlare del de-

„ debito della sorte, e dei frutti successivi alla ri-
„ pristinazione del Governo Pontificio, nella qual
„ epoca essendo stati i rispettivi stabilimenti reinte-
„ grati a suoi crediti contro lo Stato, cessa in essi
„ ogni ragione per declinare il pagamento de proprj
„ debiti, e de frutti successivi; ma soltanto de frutti
„ intermedj dal 1. *Gennaro* 1810. a tutta l' epoca del
„ Governo Francese = Dein vero Legem ferens sub-
dit = Ora Sua Santità limitandosi a questi, e consi-
„ derando tutti i Luoghi pii come una causa stessa,
„ e come un sol corpo, per togliere fra membra,
„ e membra di questo Corpo medesimo ogni urto,
„ ed ogni collisione, abolisce ogni azione per detto
„ titolo, e per l' epoca anzidetta, ed impone perpe-
„ tuo silenzio ad ogni lite o già insorta, o che insor-
„ ger potesse, relativa a quell' epoca, ed a quel tito-
„ lo; niente però alterando riguardo alle cause già
„ terminate coll' effettivo pagamento =

Hac edictali Lege quodlibet Monialium creditum ob non solutas Pensiones tempore Gallici Gubernii sublatum, ac penitus abrogatum existimans Congregatio de Propaganda Fide, primum in mandatis pro solvenda pensione *in conto dell' arretrato a tutto Decembre* 1816. addere coepit *a forma della Notificazione emanata dall' Emo Segretario di Stato dei* 10. *Ottobre* 1818., subinde vero reliquam summam *scut.* 420. 34. se amplius non soluturam Monasterio S. Philippi significavit. Quare Moniales controversiam ad amplissimum hunc Ordinem detulerunt, earumque preces tum Emõ Cardinali de Somalia SSmi D. N. LEONIS XII. a Secretis Status, et Congregationis de Propaganda Fide Pro-Præfecto, tum Emõ Cardinali Georgio ab Auria Pamphilj Monasterii S. Philippi Protectori ablegatæ fuerunt pro informatione et voto; iidem autem Emi, quæ supra narravi, confirmant, et ad *Allegationes* utrinque distribuendas se conferunt.

Qui Monialium tuentur jura, contendunt, Congregationem hæredem neque ex Trajectinis decretis, neque ex Edictali lege *anni* 1818. immunitatem sibi asserere posse a solutione pensionum, quarum dies cessit tempore Gallici regiminis. Trajectinis enim decretis illa dumtaxat pia loca obnoxia fuisse arbitrantur, quorum

rum bona in Demanium coaluerant, et quorum absolutio a nominibus, quæ illis imminebant, in publici Ærarii utilitatem referebatur. Quum vero Congregationis de Propaganda Fide, atque Virginum S. Philippi jura, et bona sarta tecta jugiter servata fuerint, liquido innotescere putant, eadem pia loca decretis illis non fuisse affecta. Reque vera Congregatio de Propaganda etiam post latum Ultrajectinum Decretum plures præstationes, licet non integras, Monasterio exhibuit; redintegrato vero Pontificio regimine primum trimestrales repræsentavit Pensiones *senza pregiudizio dell' arretrato*; dein, re amice composita inter Eñum Monialium Protectorem, ac Eños Congregationis Moderatores, annua *Scud.* 100. *in conto del Legato arretrato a tutto Decembre* 1816. Monasterio exsolvit. Legem autem edictalem Cardinalis a Secretis Status Monialibus nullam inferre jacturam, quin imo earum jura apprime fovere existimant. Finem enim sibi constituit Legislator præcidendi Lites inter ea exortas, aut orituras loca pia, quæ *anno* 1814. redintegrata fuerunt *ai suoi Crediti contro lo Stato*, quæque propterea Gallorum tempore per bonorum, ac jurium Spolium unum veluti corpus cum publico Ærario efformaverant, atque ideo actiones inter eadem Loca pia confusæ remanserant. Quoniam vero neque Congregatio de Propaganda Fide, neque Moniales S. Philippi passæ sunt bonorum diremptionem; actio Monialium exigendi pensiones, quæ Gallis dominantibus erant pendendæ, etiam post edictalem legem *anni* 1818. illæsa, et intacta mansisse videtur; cessante siquidem ratione legis, ipsius quoque efficaciam cessare compertissimi juris est, *Rota cor. Ansaldo decis* 285. *n.* 17., *cor. Malvasia decis* 173. *n.* 3., *et S. Cong. in Lunen Sarzanen. Stipendii Concionatoris* 18. *Septembris* 1824. §. *Nullo.*

Præterea antequam edictalis Lex in vulgus ederetur, controversia inter Congregationem, ac Monasterium transactione fuerat composita; nam urgentibus Monialibus insoluti legati satisfactionem, et re ab Eñis Congregationis Moderatoribus perpensa, Eño Protectori Monasterii S. Philippi scripto nuntiatum fuit, Congregationem

nem insoluti Legati nomine scuta centena singulis annis Monialibus fore solvturam, ac revera plures explevit solutiones. Hinc autem transactionem, solutionibus confirmatam, spectare nequibit postera edictalis Lex, quæ futuris tantum negotiis formam dare, nunquam vero præterita revocare poterat, eo maxime, quod transactio exceptionem pariat rei judicatæ, et litis finitæ, *L. non minorem Cod. de transact*, *Rot. cor. Olivatio decis.* 32. *n.* 17. Imo, pergunt Monialium Defensores, ipsa edicta is lex id prospexit, dum cavit: *niente però alterando riguardo alle cause già terminate coll'effettivo pagamento*: simillimam enim esse putant, rem materiali solutione, vel transactione, quæ solutionem jubeat, fuisse absolutam.

Verum quamlibet Monialium actionem pro Legati Barberini exactione usque ad Pontificii regiminis restitutionem per edictalem legem *anni* 1818. omnino peremptam existimat Congregationis Defensor. Namque Legislator germen litium, quæ inter loca pia oriebantur propter Ultrajectina decreta, avellere cupiens, *considerando tutti i Luoghi pii come una causa stessa*, *e come un sol corpo*, omnem actionem abrogavit *per i frutti intermedj dal* 1. *Gennaro* 1810. *a tutta l'epoca del Governo Francese*, perpetuumque silentium imposuit *ad ogni lite insorta*, *o che insorger potesse relativa a quell'epoca*, *e a quel titolo*. Hujusmodi vero legis sanctionem pia etiam Loca, nullum Gallorum tempore spolium passa, complecti autumat idem Defensor. Ratio siquidem, ac fundamentum legis non in bonorum diremptione, seu, ut inquiunt, *indemaniazione*, sed in jactura relituum omnium fiscalium, quos locis piis non esse a publico Ærario pendendos sanciverant Trajectina decreta, est collocandum.

Et sane decretum *anni* 1811. statuit Locorum piorum nomina a publico Ærario fore dissolvenda, atque in correspectivitatem hujus liberationis a debitis Locis piis tributæ posterius decretum *Anni* 1812. declaravit: *non vi hà luogo al rimborso dei Luoghi di Monte, delle rendite, e crediti dovuti a detti Ospizj, Ospedali, e Conservatorj, sia dallo Stato, sia dai Corpi, e Corporazioni soppresse.* Atque hanc liberationis, et ja-

jacturæ correspectivitatem fuisse quoque rationem edictalis Legis *anni* 1818. aperte innuit Cardinalis a Secretis Status, dum legem illam describi significavit ad præcidendas lites, quæ ortum ducerent ex Trajectinis Decretis, quorum vi loca pia *furono assoluti da tutti i debiti ipotecarj ed esigibili contratti a tutto l'anno* 1809, *liberandosi contemporaneamente lo Stato da ogni debito verso di loro.* Cumque post Pontificii regiminis restitutionem loca pia fuerint *reintegrati a suoi crediti contro lo Stato*, et jactura evanuerit reditnum fiscalium; ideirco in edictali lege cautum legitur: *cessa in essi ogni ragione per declinare il pagamento de' proprj debiti, e de' frutti successivi.* Ita profecto Gallica decreta, ac Pontificium edictum esse interpretandum suadent quoque sententiæ, quas tulerunt Triumviri A.C., et S. Romanæ Rotæ Tribunal, præcipue *in Romana Pecuniaria* 29. *Martii* 1819. *cor. Emo Bussi*, et *in Confirmatoria* 25. *Februarii* 1822. Quæ quidem legis ratio locum sibi maxime vindicare debet quoad Congregationem de Propaganda Fide, quæ propter Ultrajectina decreta publici Ærarii creditrix evasit in *scut.* 15558 4.

Addit idem Defensor, nullam unquam intercessisse transactionem inter Congregationem, ac Monasterium: desiderantur enim contractus tabulæ, litem a Monialibus super legati præstatione non constat fuisse institutam, nec quidquam inter partes remissum; quibus transactionis deficientibus characteribus, deesse quoque transactionem docet *textus in L.* 1. *ff. de transact.*, *l.* 38. *Cod. de transact.*, *et Valeran. de transact. tit.* 2. *quæst.* 1. *n.* 1. Et si qua etiam intercessiset transactio, eaque suis staret viribus: attamen quælibet perempta foret Monialium actio per edictalem legem *anni* 1818. quæ omnibus controversiis finem imposuit, easque solum excepit causas, quæ fuerant absolutæ *coll'effettivo pagamento*; transactio autem haberi non potest tanquam realis solutio.

Reliqua fuse habent Emi Patres in Allegationibus circumterendis, ut, qua juris præstant peritia, dirimere possint, quod proponitur

Dubium

An sit locus præstationi Legati in summa scut. 420. 34. *in casu etc.*

Affirmative

Sess. 5. *cap.* 2. *et sess.* 24. *cap.* 4. *Reform.*

LUNEN. SARZANEN. STIPENDII CONCIONATORIS. Hujus Causæ series prostat in *Folio diei* 18. *Septembris anni* 1824. ab eximio meo Prædecessore R. P. D. Gamberini summa cura elucubrato. Tunc autem proposito Dubio: *An, et ad quem spectet onus solvendi eleemosynam Concionatori Cathedralis in casu etc.*, rescriptum prodiit: *Affirmative, et facta per Massales declaratione nullum sibi jus competere nominandi, spectare ad Episcopum.* Massales ab onere stipendium Concionatori solvendi se eximere cupientes in Congregatione ordinaria habita *die* 2. *Januarii* 1825. declarationem protulerunt: *che fermo stante l'obligo imposto a Monsig. Vescovo di pagare al Predicatore dell' Avvento e Quaresima in questa Cattedrale il necessario stipendio, non compete, nè può competere alla Masseria diritto alcuno di nominare i Predicatori medesimi*: cumque Episcopus hujusmodi declarationem irritam diceret, Massales hanc S. Congregationem supplices adierunt, ut editi Rescripti executionem præciperet.

Episcopus, cui preces pro informatione, et Voto fuerant ablegatæ, instaurandi certaminis beneficium imploravit, votique compos factus ad jura sua tuenda exemplar transmisit Congregationis a Massalibus *die* 27. *Martii* 1816. coactæ, in qua augmentum redituum ab Hospitiorum Administratoribus petendum decreverunt, animi sui sensum ita aperientes = *Riflettendo alle maggiori spese state accresciute alla Mas-*

se

seria, le quali non furono comprese nei 2800. franchi, come sarebbe da circa Lire 400., che si spendono per li Predicatori, lire 150. di salario all'Agente . . . . che unite le dette partite formano la somma in tutto lire 642., le quali ogn'anno sono mancate alla Masseria, e che sono indispensabili. Considerandosi che la Masseria resta sempre soggetta a spese straordinarie ed impensate per casi fortuiti . . . Portando dunque i sudetti Livelli (a Gubernio Gallico assignati) *il reddito di sole Lire 3718.* (*anche tutti compresi*) *bisognerebbe, che la Commissione, volendo por fine ad una tale differenza, e stabilir la Chiesa in qualche stato di esistenza . . . . facesse un' accrescimento all'assegno già fatto dei Franchi 2800. che sarebbe di circa lire 1800. annue, con l' aggiunta di tanti altri Livelli.*

Hoc vero Congregationis exemplar, ac redituum augmentum postea Massalibus ab Hospitiorum Administratoribus impertitum ita explicat Episcopus = Memorare juvat, Massales hujus Cathedraiis *die* 27. „ *Martii* 1816, uti constat ex schedula a libro deliberationes horum Massalium continente fideliter extracta, et a me isti S. Congregationi transmissa, Administratores Hospitiorum hujus Civitatis rogasse pro consequendo reditus augmento, adeo ut inter cætera solvere valerent Concionatoribus stipendium libellarum quadringentarum, quæ requiruntur, ac sufficiunt, ut annuatim Concionatoribus hujus Cathedralis integrum statutum stipendium elargiatur, atque intuitu onerum, quibus ipsi Massales satisfacere tenentur, sufficienter fuisse provisos, cum reditus Operæ die 17. Decembris 1821. ex libellis 3360. aucti fuerint ad libellas 5000. monetæ Januensis, seu ad libellas 5250. hujus Civitatis, quemadmodum ipsi Massales huc usque pacifice singulis annis percepisse minime negant, ac constans, firmumque plane est.

„ Nec valet autem, quod Massalium favore scriptum invenitur in relatione EE. VV. Rmis a R. P. D. Secretario istius S. Congregationis facta, idest Libellas 518. ipsis semper deesse. Enim vero si schedulam supradictam tunc ego explicassem, EE. VV.

„ plane cognovissent, ipsis Massalibus Libellas mone-
„ tæ Sarzanensis 68. tantum, non vero 518. deesse;
„ nam ipsi, ut ex ipsa evincitur, petierunt augmen-
„ tum libellarum 1800., prout hac in Civitate nu-
„ merantur, quæ Libellas Januenses efficiunt 1714.
„ ac solidos 5., ac reditus Operæ, qui tempore Galli-
„ ci Gubernii erant libellis Gallicis 2800., idest Ja-
„ nuensibus 3360., ac monetæ Sarzanensis 3518. au-
„ cti fuerunt ad Libellas Januenses 5000., seu ad Li-
„ bellas Sarzanenses 5250. Ergo constat augmentum
„ habuisse Libellarum Sarzanensium 1732. pro Li-
„ bellis 1800. petitis.

„ Licet autem in dicta deliberatione legantur verba:
„ *portando dunque* i sudetti Livelli notati il reddito
„ di Lire 3718., dicendum non est, hanc Operam
„ dictum reditum tunc habuisse: nam cum dictus
„ reditus canonibus constet, istique non omnes sint,
„ ut vulgo nuncupantur esigibili (quod et demon-
„ strant verba quæ in dicta deliberatione immediate le-
„ guntur: *anche tutti compresi*: et declaratio ab ini-
„ tio facta in dicta deliberatione reditus constare li-
„ bellis Gallicis 2800., quæ non efficiunt libellas Sar-
„ zanenses 3718., sed libellas 3518. dumtaxat) hinc
„ est, quod ii Canones omnes dati fuerint Operæ pro
„ reditu Libellarum Sarzanensium 3518., seu Libel-
„ larum Galliæ 2800. tantum; licet aliquo anno ma-
„ jor summa ex dictis Canonibus percipi queat, prout
„ adjuncta fuerunt.

„ Insuper licet aliquid Massalibus juxta eorumdem pe-
„ titionem detractum fuisset, vel sit; attamen, uti
„ EE. VV. Rm̃æ conspiciunt, non esset censendum
„ Administratores Hospitiorum dictam summam de-
„ traxisse propter expensas in dicta deliberatione sin-
„ gillatim memoratas, ac nuncupatas *indispensabili*,
„ ac ad quas sustinendas requiruntur Libellæ Sarza-
„ nenses 642., sed potius propter illas, quæ in dicta
„ deliberatione generatim commemorantur, ac ap-
„ pellantur *straordinarie ed impensate per casi for-*
„ *tuiti.*

„ Hisce autem sic enucleatis ambigendum non videtur,
„ Patres Em̃i, Massales hujus Cathedralis *die 27. Mar-*
„ *tii* 1816. postulatione facta Administratoribus Ho-

spi-

„ spitiorum pro obtinendo reditus augmento, adeo
„ ut solvere valerent præter cætera Libellas Concio-
„ natoribus hujus Cathedralis quadringentas, admisis-
„ se, ac fassos fuisse dictum onus ad ipsos spectare, ac
„ anno 1821. dictum reditus augmentum obtinendo,
„ ac pacifice huc usque percipiendo onus supradi-
„ ctum in ipsis confirmatum fuisse.

Quæstio itaque ab hoc S. Ordine dirempta iterum ad trutinam vocatur sub dubio, an sit standum, vel recedendum a decisis. Episcopus rationum momenta scripto exhibuit, quibus onus stipendii Concionatoris esse a Massalibus ferendum suadere nititur. Etenim decretum a Laica potestate *anno* 1811. latum confirmatione Episcopi, Apostolicis facultatibus præditi, validum, ac legitimum evasisse arbitratur, illudque, utpote ab Ecclesiastica potestate hactenus non abrogatum, firmum, ac ratum adhuc perseverare. Addit Massales ipsos probasse decretum, nam Concionatorem nominarunt, eique pensionem repræsentarunt: Ecclesiæ, rebusque publicis pace reddita nullam adversus gallicum decretum instituerunt quærelam; imo *anno* 1816. augmentum redituum ad stipendium Concionatori exsolvendum ab Hospitiorum Administratoribus efflagitarunt. *Anno* autem 1818. cum significassent Episcopo *che specialmente nelle attuali ristrettezze del Patrimonio della Masseria interesserebbe di ritornare al sistema degli antichi tempi . . . . mediante il quale Monsig. Vescovo pro tempore ha sempre contribuita la corresponsione di Lire* 150. *per retribuzione al Predicatore nella Quaresima, e di Lire* 50. *per retribuzine a quello dell' Avvento*, Episcopus Pallavicini propter redituum Massariæ tenuitatem ducenas suppeditavit Libellas, *dichiarando* (quod similiter sequentibus annis servarunt Administrator Mensæ Episcopalis, et actualis Episcopus) *di farlo per elemosina, e non per obbligo*, uti testantur Episcopus, et Promothor Fiscalis, ac fatentur Massales in supplici Libello huic S. Congretioni *anno* 1822. porrecto.

His accedit, inquit Episcopus, quod Massales petitum augmentum ab Hospitiorum Administratoribus tandem sint consecuti; ac propterea nedum ex lege, verum

rum etiam ex contractu stipendium Concionatori Cathedralis exhibere tenentur, *Reg.* 55. *J. in 6., et L. unic. Cod. de caduc. tollen.* Neque Massales hujusmodi onus in Episcopum refundere queunt declaratione, nullum sibi competere jus nominandi Concionatorem, quoniam Episcopus jure quidem pollet sibi vindicandi electionem Sacri Oratoris Ecclesiæ Cathedralis etiam adversus immemorabilem consuetudinem; at illi qui onere gravantur pendendi eleemosynam, nequeunt pro suo lubitu se nominatione abdicare, ut onere solvendi stipendium leventur; hæc enim S. Congregatio *in Viterbien* 14. *Martii* 1663. censuit, *servandam esse consuetudinem, nisi velit Episcopus jus suum vindicare*, et concinit *S. Congregatio Episcoporum in Ariminen.* 29. *Octobris* 1583. *apud Pignatel. Tom.* 4. *consult. canon.* 206. *n.* 49.

Contra Massalium Defensor in nova circumferenda allegatione sustinet, onus stipendii Concionatori exhibendi qua ex juris sanctione, qua ex diuturna, ac perenni in Ecclesia Sarzanensi consuetudine Episcopo imminere: editum a Laicali potestate decretum nullius fuisse roboris: assertam Episcopi confirmationem prorsus desiderari: Massales nunquam Gallicam legem accepto habuisse; sed temporum calamitati se se accommodasse: dotis vero augmentum non ad Concionatoris stipendium, sed ad alia onera perferenda ab Hospitiorum Administratoribus fuisse *anno* 1821. Massariæ impertitum. Etenim in Libello *anno* 1820. Hospitiorum Administratoribus oblato nulla occurrit Concionatoris mentio; imo nec occurrere poterat; siquidem Massales jam *ab anno* 1818. Episcopum adierant, eique nunciaverant *di ritornare al sistema degli antichi tempi.*

Et quamvis in correspectivitatem memorati stipendii Massalibus tributum fuisset redituum augmentum, nihilominus, (pergit idem Defensor) cum agatur de opera non Laicali sed ecclesiastica, hæc conventio, nullo intercedente Apostolico Beneplacito inita, irrita esset, viribusque penitus vacua ad tradita *per Rot. in Ferrarien. Executionis contractus* 17. *Martii* 1820. *cor. Zinanni, et in Confirmatoria* 23. *Februarii* 1821. §. 2. *cor. eod.*; ideoque Massales a qualibet obligatione repræsentandi eleemosynam Concio-

natori forent immunes, præsertim postquam [auctorante S. Congregatione nullum sibi competere jus nominandi solemniter declararunt.

Cætera fusius habent Emi Patres *in Folio diei 18. Septembris 1824.*, *et in Allegationibus* ex parte Massatium distributis, ut, qua præstant, sapientia dirimere possint, quod proponitur

Dubium

An sit standum, vel recedendum a decisis in casu etc.

In decisis

LUCANA PRÆEMINENTIARUM ET JURIUM. In Comitiis *diei 29. Januarii superioris anni* proposita fuere Dubia I. *An Abbati Spada competat jus Missam canendi diebus solemnioribus, illam non canentibus Episcopo, et aliis dignitatibus in casu etc.* II. *An Abbas Spada in rebus spiritualibus, et mixtis vocem activam habeat in Capitulo in casu etc.* III. *An, dum agitur de rebus temporalibus, intervenire possit Capitulo absque voce activa in casu etc.* IV. *An Abbas Spada eligi possit ad munera Capitularia, et illa obire in casu etc.* V. *An Abbati Spada competat jus percipiendi emolumenta non procedentia ex Massa communi*, seu Massa grossa *in casu etc*, quibus EE. VV. *die 26. insequentis mensis Februarii* responsum dederunt: Ad I. *Affirmative.* Ad II. *Affirmative* Ad III. *Affirmative absque voce activa et passiva.* Ad IV. *Affirmative quoad munera spiritualia, et mixta; et quoad temporalia, adimpleta conditione ad formam Bullæ erectionis.* Ad V. *Affirmative, dummodo non agatur de Legatis erectis ante fundationem Abbatiæ.* Contendentibus vero Canonicis, Abbatem Spada Chorali servitio, ut cæteros Canonicos, non esse adscribendum, mul- *Sess. 25. Cap. 13. de Reform.*

multoque minus inter eos cooptandum, qui Archiepiscopo extraordinarias Functiones obeunti ministrant in Officio Diaconi, et Subdiaconi, vel inter eos, qui munus sortiuntur Interioris Sacristæ, ad hunc S. Ordinem iterum confugit Parochus Bartelloni, actualis Abbas Spada, ut quælibet dirimatur controversia.

Rogatus de more Archiepiscopus, ut, audito Capitulo, referret super novis precibus, hæc edisserit: *Quæ in resolutionibus S. Congregationis mihi fuerunt imposita, integre, et fideliter, ut mei muneris erat, observavi, et plene exequuta fuerunt. Mandatis iterum hac de re acceptis, obtemperavi Capitulum ipsum audiendo, uti ex foliis annexis, et ipsius Capituli, et Abbatis Bartelloni indubie constat. Et cum difficile admodum quæstionem amicabiliter componere cognoverim, hinc ut nullius jura lædantur, et unusquisque jus suum absque dubio prosequi possit, necesse est, ut ista S. Congregatio suam sententiam aperire dignetur.*

Ex memoratis Foliis hæc, quæ ad factum pertinent, eliciuntur. Capitulares duas in partes dividuntur, quæ alternatim per quindecim dies Choro inserviunt. Quatuor in Sacrario extant Urnæ, quarum in unam omnia conjiciuntur Canonicorum nomina, ex quibus sortitione eliguntur, qui Missam quibusdam solemnioribus diebus canere, vel in officio Diaconi, et Subdiaconi Archiepiscopo Sacris operanti inservire debent. In aliis duabus Urnis, quarum altera appellatur *La gita di S. Croce*, altera *la gita di S. Martino*, eorum reconduntur nomina, qui per quindecim dies alternatim Choro intersunt: ex ea vero Urna, qua nomina continentur Canonicorum tunc Choro non inservientium, sortiuntur Diaconus, et Subdiaconus, quorum est Archiepiscopo aliquam extraordinariam functionem, veluti Ordinationem Clericorum, chrismatis confectionem, Virginum consecrationem, peragenti ministare.

In quartam denique Urnam nomina immittuntur Canonicorum, qui per secreta suffragia electi fuerint ad munus Interioris Sacristæ. Hoc munus, qui sorte eductus fuerit, accepto habere, et sex mensibus exercere compellitur sub pœna Libellarum triginta. Elapso vero sex mensium termino novam extractionem curare debet Sacrista, et si ipse, *sive illius Locopositus prædictam*

clam extractionem fieri non fecerit, per triennium Capitulum ingredi vetatur, et distributionibus duorum mensium privatur.

Interior Sacrista caput est Capituli, et ex Constitutionibus Capitularibus *debet esse, justo impedimento cessante, personaliter, et præsentialiter in quolibet Capitulo primæ sextæ feriæ cujuslibet Mensis sub pœna unius Floreni aurei . . . . interesse cuilibet alteri Capitulo per ipsum toto adunato sub eadem pœna: item omni die interesse semel ad minus in dicta Ecclesia Lucana ad inquirendum, si Officium Divinum ipsa die factum fuerit, et debito ordine, et cum debita devotione*, ac negligentes ad formam Constitutionum punire. Sin vero justo detineatur impedimento, debet Officium *saltem committere Hebdomadario*, et eo absente, *uni ex Canonicis, qui omnia referat dicto Sacristæ. Si vero dictus Sacrista propter suam absentiam, vel impedimentum legitimum non potuerit providere, tunc notificet Capitulo, ut provideat opportune. Et si sic non fecerit, ipse Sacrista incidet in pœnam præstiti juramenti, et alias Hebdomadarius, vel alter substituendus prædictus incidat in pœnam librarum decem Camerario Capituli solvendarum infra mensem.*

Nomen Abbatis Spada in urnas, ex quibus sortitione extrahuntur Diaconus, et Subdiaconus pro extraordinariis functionibus, conjiciendum esse denegant Canonici, quia hujus S. Congregationis Rescriptum, quo Abbatem Spada ad munera Spiritualia eligi posse decretum fuit, illo admisso ad officia ordinaria, plenum sortitum esse effectum arbitrantur; Sacra enim Congregatio verba adhibuit generalia, quæ ad insolitos casus non sunt trahenda, *Flores de Mena varior. lib. 2. quæst. 24. num. 33.*, *et Barbos. axiom. 222. n. 45.* Præterea Abbati Spada Apostolicis Litteris Pauli V. ea tributa fuerunt, quæ privilegium, prærogativam, et gratiam secumferrent; nulla vero injuncta lex onera Capituli perferendi: at ministrare Archiepiscopo extraordinarias functiones peragenti, nec privilegium, nec gratia est, sed onus, *Pacian. de Prob. lib. 2. cap. 27. num. 37*, *Barbos. de Canon. cap. 4. num. 24.*, *et S. Congregat. in Casertana 2. Augusti 1825. §. Qui vero.* Nam qui hujusmodi officium sortiuntur, illud ex Capitu-

laribus Constitutionibus explere debent, adeout negligentes pœna etiam plectantur.

Similiter ad munus Interioris Sacristæ eumdem Abbatem eligendum non esse censent. Quanquam enim S.Congregatio declaraverit, Abbatem Spada ad munera spiritualia, et mixta eligi posse; nihilominus Officium Interioris Sacristæ silentio prætcriit, adeoque ipso silentio exclusisse videtur: cum enim hujusmodi munus inter alia Capitularia Officia princeps sit, speciali mentione dignum erat, ut illud quoque comprehenderetur. Quin imo expresse exclusum autumant a S Congregatione, quæ declaravit munera Capituli temporalia in Abbatem Spada non esse conferenda, usque dum conditionem impleverit ad formam Bullæ erectionis. Jam vero munus Interioris Sacristæ (inquiunt Canonici) est *un complesso di facoltà spirituali, temporali, e miste*, ac proinde Interior Sacrista, licet aliquando negotia spiritualia, et mixta exerceat; attamen ut plurimum in Capitularibus sessionibus res mere temporales Capitulo expendendas proponit, et cum Canonicis definit. Abbati autem Spada fas non est in hisce temporalibus Capituli negotiis sese immiscere, et idcirco nequit Interioris Sacristæ officium gerere.

Denique si Abbas Spada vel Officium Diaconi, et Subdiaconi pro extraordinariis functionibus sortiri, vel ad munus Interioris Sacristæ eligi posset, timendum foret, ne ipse suo muneri deesset. Etenim præterquam actualis Abbas Parœciam possidet, et idcirco animarum curam non potest citra piaculum deserere, ut Capitularibus sessionibus, aut sacris functionibus intersit; illud etiam accederet, quod ipse, cum nulla servitii choralis, aut residentiæ Lege obstringatur, pro suo lubitu modo officia respueret, modo accepto haberet, modo eisdem satisfaceret, modo etiam negligeret, quin ulli pœnæ, aut quotidianarum distributionum, quibus non fruitur, privationi obnoxius fiat.

Verum Abbatem Spada quoad Chori servitium eodem, quo cæteri Canonici, jure esse censendum contendit Parochus Bartelloni, imo ait, eumdem Abbatem alterutri *delle gite* adscribere oportere, ne in emolumentis, quæ ex Legatis post Abbatiæ erectionem Capitulo

tulo relictis proficiscuntur, aliquid capiat detrimenti. Dein affirmat, inservire Archiepiscopo extraordinarias functiones obeunti non esse munus extraordinarium, sed ordinarium ad tradita *per Pignat. tom.* 1. *cons.* 130. *num.* 4., *et cons.* 348. *num.* 1.; ac subdit, quod, etiamsi inter extraordinaria munera recenseretur, ejus nomen in urnas foret immittendum, quandoquidem verba generalia, quibus usa est S. Congregatio, generaliter sunt intelligenda, *L.* 1. *§. quod autem ff. de aleat.*, *Marcus Anton. variar. resol. lib.* 2. *res.* 40. *num.* 11.; *Barbos axiom.* 222. *num.* 35., præsertim quia Litteræ Apostolicæ Pauli V. Abbatem Spada aliis Metropolitanæ Ecclesiæ Dignitatibus *in omnibus*, *et per omnia absque ulla prorsus differentia* æquiparandum præcipiant.

In dubium quoque revocari non posse autumat, Abbatem Spada ad munus Interioris Sacristæ eligi, et illud obire posse. Profecto officium istud non est inter officia mere temporalia recensendum, quæ tantummodo ad rerum Ecclesiæ temporalium administrationem, defensionem, vel custodiam ordinantur, *Reiffenst. lib.* 5 *Decret. tit.* 3. *num.* 25., *Pirhing. Ius Canon lib* 5. *tit.* 3 *sect.* 2. §. 5, *Leuren. For. Eccles. lib* 5. *tit* 3. *quæst.* 70., sed inter officia mixta, quæ ad rerum tum spiritualium, tum temporalium administrationem sunt instituta. Officium itaque Interioris Sacristæ, quod, ipsis fatentibus Canonicis, facultates complectitur spirituales, ac temporales, munus mixtum est appellandum, ac propterea Abbas Spada ad illud eligi potest.

Neque eumdem Abbatem, utpote in rebus Capituli temporalibus voce activa, et passiva destitutum, a munere Interioris Sacristæ repellendum esse censet; nam ipse Capitulis, etiam dum negotia geruntur temporalia interesse non prohibetur, et idcirco si electione Caput efficiatur Capituli, poterit Capitularibus sessionibus præesse, negotia etiam mere temporalia proponere, et resolutiones a Canonicis accipere, non secus ac aliarum Ecclesiarum prima Dignitas, quæ ob non susceptum Sacrum Ordinem voce caret in Capitulo, *S. Congregatio in Sabinen.* 31. *Maji* 1783, *et in Oppi-*

den. Vocis in Capitulo 25. Maji 1822. , et nihilominus jure gaudet convocandi Capitulum, illique præsidendi, ac negotia proponendi, *Card. de Luc. de Canon. disc. 39. num. 5.,Barbos. in Conc. Trid. Sess. 22. cap. 4. de reform. num. 8, et 10.*

Ex sortitione vero Abbatis Spada sive ad Officium Diaconi , et Subdiaconi, sive ad munus Interioris Sacristæ nulla inquit metuenda esse scandala, aut incommoda; perraro siquidem continget, ut idem Abbas hæc munera sortiatur . Parœcia. quam regit Orator, non est incompatibilis cum Officio Interioris Sacristæ, nam *anno* 1639. sua sponte Canonici in Caput Capituli elegerunt Abbatem Spada, licet Priorem Ecclesiæ S.Paulini; et ad tramites Capitularium Constitutionum Interior Sacrista absens, aut justo impedimento detentus, potest Officium suum Locoposito, vel uni ex Canonicis committere. Quod si muneri suo deesset Abbas Spada,posset Capitulum illum punire aut mulcta, aut etiam privatione emolumentorum , quibus gaudet ad formam rescripti hujus S. Congregationis *diei 26. Februarii* 1823. *ad V. Dub.*

Igitur dirimenda proponuntur

Dubia

I. *An Abbas Spada adscribi debeat servitio Chori per turnum in casu etc.*

II. *An Abbati Spada jus competat sortiendi munus Diaconi , et Subdiaconi , etiam pro extraordinariis functionibus in casu etc.*

III. *An Abbas Spada eligi possit ad munus Interioris Sacristæ in casu etc.*

Ad I. Affirmative

Ad II. Affirmative , quatenus aliæ Dignitates munus Diaconi , et Subdiaconi sortiantur .

Ad III. Affirmative ad formam resolutionis diei 26. Februarii superioris anni 1825. ad tertium , et quartum Dubium .

TA-

TARENTINA PROCURATIONIS. Archiepiscopo Tarentino, sacram visitationem obeunti *anno* 1819., Procurator Capituli Collegiatæ Martinæ *scut.* 240., itemque Procurator Capituli *di Grottaglie* procurationis titulo *scut.* 80. obtulit, quæ primo Archiepiscopus recusavit; sed ab iisdem Procuratoribus admonitus, hanc esse consuetudinem ab antiquo in ambobus Capitulis invectam, ac transactioni innixam prædictas pecuniarum quantitates tandem accepit. Post lapsum triennii Archiepiscopus iterum sacram visitationem aperuit, sed delatam denuo ab iisdem Capitulis procurationem sibi habere constanter abnuit. Verum imminutis interea Mensæ Archiepiscopalis reditibus, et egenorum numero in dies crescente, ut sibi, et his consulere possit, utque Successorum suorum juribus nullum inferat detrimentum, hanc Sacram Congregationem adivit, ab ea definiri petens, an licite recipere valeat procurationem sponte a prædictis Capitulis oblatam. *Sess 24. cap. 3. de Reform.*

Rogatus fuit idem Archiepiscopus pro informatione, et voto, ut audito utroque Capitulo, et transmissis documentis ad rem facientibus, ac præsertim transactione cum Capitulis inita, si inveniri posset, referret de legitimo tempore, ac titulo præscriptionis; ipse autem utrumque Capitulum audivit, ac scripta ab eorum Procuratoribus tradita transmisit, nullamque reperiri potuisse Transactionem admonuit: Procurator Capituli Martinæ retulit, ab Ecclesiæ fundatione usque ad *annum* 1665., quo Tarentinam Sedem tenebat Archiepiscopus Surria, nihil certi de procuratione afferri posse, cum aliquando Archiepiscopo visitanti esculenta et poculenta, aliquando *scuta* 80., aliquando 120., aliquando 160., aliquando etiam *scuta* 240. præstita fuisse appareat. *Tal varietà* (subdit Procurator) *credesi abbia avuto riguardo al numero de' Preti componenti il Capitolo, e Clero, Diaconi, Suddiaconi, Chierici, ed anche Congregazioni. Imperocchè qui vi è stato antico, ed immemorabile costume, che nella ripartizione di ciò, che occorre nella Sac. Visita, sono obbligati tutti indistintamente contribuire per rate eguali.* Verum *ab anno* 1739 usque ad *annum* 1819. in actu Sacræ Visitationis Archiepiscopo *scuta* 240. soluta constanter fuisse, idque ex Capituli codicibus constare affirmat.

Can-

Cancellarius autem Capituli *di Grottaglie* narravit, ex Libris administrationis, et Capitularium resolutionum, erui, antiquitus persoluta fuisse Archiepiscopo visitanti *scuta* 260., quibus contribuendis = *concorrevano i Capitolari, i Chierici, i Beneficiati, le Confraternite, le Monache, e l' Ospitale di S. Marco, e non si dimostra una vera formale transazione, ma al più una convenzione verbale* =; deinde vero ab *anno* 1750. usque ad *annum* 1787. in qualibet visitatione *scuta* 160. Archiepiscopo subministrata fuisse titulo *subsidii charitativi*, ac demum ex resolutione Capitulari *diei* 23. *Februarii* 1787., Tarentinam Ecclesiam regente = *Monsignor Capece-latro si principia ad avere idea di ducati* 328. (Rom. scut. 262. 40.) *in occasione della Sagra visita* = Ex libris quoque rationum apparere ait, ab *anno* 1787. ad novissimam usque Visitationem Archiepiscopi Capece-latro *anno* 1796. habitam, præter *decem carolenos* a singulis Presbyteris, Capitularibus, Clericis, ac Beneficiatis solutos, et præter expensas pro rhedis necessarias, aliquando *scuta* 69. 60., aliquando 113. 67., aliquando 120. 53., aliquando *scuta* 92. 17. pro procuratione Archiepiscopo tradita fuisse, adeout a prædicto *anno* 1787. ad primam visitationem hodierni Archiepiscopi de Fulgure *scuta* 262. 40. semper fuerint subministrata. Denique addidit, veniente ad suam Sedem eodem hodierno Archiepiscopo, = *questo nostro Capitolo, seguendo l' antico sistema, per mezzo dei Deputati presentò* scudi 160. *di soccorso caritativo, quali non si volevano ricevere dal nostro Pastore; ma si degnò di accettarli, quando se gli manifestò di essere stata questa l' antica consuetudine. Nella prima Visita del* 1819. *il Capitolo passò allo stesso altri scudi* 80. *Nell' ultima Visita poi si determinò di passarsi soli scudi* 160., *quali non furono accettati* =.

Archiepiscopus vero ita sententiam suam aperuit = *Il più importante della Lettera del Procuratore del Capitolo di Martina è l' epoca del pagamento dei ducati* 300. (Rom. scuta 240.) *in ogni visita fin dal governo dell' Arcivescovo Sarria, principiato nel* 1665., *costantemente eseguito sino alla mia prima visita nel* 1819., *e da me rifiutato nella seconda visita del* 1822. *per quel dubbio, che mi ha indotto a chiedere l' oracolo del S.Pa-*

S. Padre. Conoscerà la Sac. Congregazione, se dalla detta Lettera possa desumersi il legittimo titolo della prescrizione, e se io possa continuare ad esigere in buona coscienza, per non pregiudicare i poveri, e per non ledere i diritti de' miei Successori all' Arcivescovado =.

Debbo far osservare, che il Cancelliere (Capituli *di Grottaglie*) *mentre ha confuso il sussidio caritativo colla procurazione delle visite, senza accorgersi ha dimostrato, che la procurazione siasi sempre corrisposta in tutte le sagre Visite. Che in occasione delle sagre Visite di epoca molto anteriore all' anno 1787. i libri dei conti non presentano un tal' esito; ed in seguito descrive i pagamenti fatti in ciascuna Visita dal 1787 sino al 1796., che fù l' ultima dell' Arcivescovo Capece-latro. Si confonde però il pagamento fatto dal Capitolo, e si fà conoscere come un supplemento alli carlini dieci a Prete, che si pagavano individualmente.*

Io nella prima Visita ricevei ducati 100. (Rom. scut. 80.), *che spontaneamente il Capitolo mi presentò, e che io con ripugnanza ricevei, ma niente esigei in particolare dai Preti. Nella seconda Visita anche spontaneamente il Capitolo mi presentò ducati* 200. (scuta 160.), *che io non accettai per il dubbio, che mi venne nella legittimità dell' esazione.*

Si parla di più dal medesimo di una conclusione dei 23. Febbrajo 1787., la quale stabilisce il pagamento di ducati 328. (scut. 262. 40.) *in occasione della sagra Visita, col di più, che stà espresso per la spesa dei Calessi. Dal tutto insieme io scorgo, che la procurazione per la Visita siasi sempre pagata, siasi dagli individui ratizzati, siasi dal Capitolo.*

Si vuol conchiudere dal rapporto del Cancelliere del Capitolo, che li Ducati 200. *servivano di spese nella prima Visita, e questa conclusione è contraria al fatto, perchè in prosieguo rammenta, che nella seconda mia Visita vi fù la determinazione di passarmisi SOLI Ducati* 200., *quali non furono da me accettati. Quel dirsi soli Ducati* 200. *sembra, che dimostri, che la somma solita a pagarsi in ogni visita, fosse stata per lo passato maggiore; e secondo l' indicato nella conclusione, che stabilì il pagamento dei Ducati* 328. *in occasione della sagra Visita.*

Il

Il mio sentimento è uniforme alle risoluzioni, che sull' assunto mi verranno comunicate dalla Sagra Congregazione del Concilio; poichè il mio scopo è quello di condurmi in modo da non turbare la mia coscienza.

Nulla est controversia de solutione procurationis, quam ultro, et semper Tarentino Archiepiscopo Capitula Collegiatarum Martinæ, et *di Grottaglie* obtulerunt; omnis est quæstio de modo, seu de legitima summa procurationis nomine præstanda. Sane legitima procuratio illa dicenda videtur, quæ actibus frequentatis, consuetudinem constituentibus, procurationis titulo persoluta fuit; consuetudo enim scripto juri æquiparatur, ac legitimæ constitutæ legis vim habet, *Cap. fin. de Consuetud.*, *Leg. De quibus §. Ex non scripto ff. De Leg.*, *Rigant. ad Reg. 2. Cancell. § 2. n. 107.*, *Sac. Congregatio in Sancti Severini vocis in Capitulo 14. Augusti 1824. §. Nullibi*; præsertim vero in Cardinalitiis Congregationibus consuetudo plurimum attendi solet, eo quod nedum legales, sed etiam prudentiales regulæ ita exigunt, ut solitum non alteretur, ceu tradit Cardinalis de Luca *de Parochis disc. 14. n. 1.*

Nullam sane certam normam habuit procuratio a Capitulo Martinæ Archiepiscopo Tarentino usque *ad annum* 1739. in singulis visitationibus subministrata: ab hoc tamen anno in posterum *scuta* 240. numerata fuisse constat. Varietas autem quantitatis, quæ antea solvi consuevit, a diverso numero contribuentium originem habuit; quoniam ab immemorabili tempore non Loca tantum pia, sed personæ Ecclesiasticorum, imo et Congregationes ad contribuendam = *per rate eguali* = adigebantur. Immemorabilem vero consuetudinem tanti roboris esse, ut cujuscumque melioris, ac validioris tituli præsumptionem secumferat, apprime exploratum est, ac admonet *Rota decis. 12. n. 6.*, *et decis. 117. n. 13 cor. R. P. D. Gamberini*, *in Compostellana Beneficii 15. Martii 1707. §. 14. cor Althann.*, *et in Nepesina Servitutis 19. Januarii 1816. §. 16. cor. Tassoni*. Nihil certi pariter statui potest de quantitate procurationis nomine a Capitulo *di Grottaglie* Archiepiscopo visitanti antiquitus præstita: cæterum constat ab *anno* 1787. in posterum soluta fuisse *scuta* 262. 40. usque ad primam Visitationem ab hodierno Archiepiscopo exple-

expletam, ac eo quoque in Loco *di Grottaglie* consuetudinem perpetuo viguisse, ut omnes Ecclesiasticæ militiæ addicti ad æqualem symbolam conferendam tenerentur.

Probe tamen est animandvertendum, de Sac. Visitatione, deque procuratione Episcopis ejus occasione præbenda, expressam adesse sanctionem Tridentinæ Synodus *Sess. 24. cap. 3. de Reform.*, ideoque nullius momenti habendam esse quamcumque consuetudinem eidem adversantem. Si qua enim extabat antiqua consuetudo, fuit ea sanctione sublata, ac penitus eversa: nulla vero post Tridentinam Synodum invehi consuetudo potuit cum Sa. Me. Pius IV. netissima sua Constitutione incipien. *Benedictus Deus*, quæ omnia simul ejusdem Synodus capita complectitur, irritas, ac inanes futuras declaraverit *consuetudines, quæ leges aliquas in iisdem capitibus contentas violent*, prout totidem verbis docet Sa. Me. Benedictus XIV. *Instit.* 60. *num* 7., ac articulo late discusso disserit *Piton. controv. Patron. allegat.* 5. *per tot.*, et monent *Card. Petra ad Constit.* 4. *Callisti III. sect.* 2. *num.*14 *tom.*5. *pag.* 145., *Sac. Congreg. in Romana Capellaniæ* 3. *Julii* 1768., *in Comaclen.* 6. *Julii* 1818., *in Nullius Sublacen. Jurium Parochialium* 18. *Septembris* 1824., *et in Lucana Præeminentiarum, et Jurium* 29. *Januarii* 1825. §. *fin.*

Quavis ergo abjecta contraria consuetudine, id unice tenendum erit, quod Tridentinum Concilium decrevit, quodque hæc tradidit Sac. Congregatio illius decretorum interpres, et vindex. Itaque pro certo habendum est, ad procurationem solvendam, nempe ad conferendam symbolam pro frugali sustentatione Episcopi, ejusque Sociorum in Sac. Visitatione, omnia teneri Beneficia, et Loca pia eidem Visitationi obnoxia, *Cap. Cum instantia* 17., *et Cap. Procurationes* 23. *De cens.*, *Concil. Trident. Sess.* 24. *cap.* 3. *de reform.*, *Sac. Congreg. in Civitatis Plebis Procurationis* 13. *Aprilis* 1823., *et in Nucerina Procurationis* 20. *Martii* 1824. Onus proinde personis Ecclesiasticis non inhæret, sed ad ipsas pertinet propter Ecclesias, quas regunt, et Beneficia, quæ possident: ideoque taxa personalis imponi Ecclesiasticis non debet, qui Beneficiis, et Ecclesiæ reditibus careant, *Cap. Conquerente*

te 15. De Offic. ordinarii, Cap. ex officii 16. de præscrip., Cap. Procurationes 23. de cens., et colligitur ex Concil. Trid. *citat. Sess. 24. cap. 3. de Reform.*, ac monent *Ferrar. Biblioth. verb. Procuratio num. 6. et seq., Sac. Congreg. in S. Marci Visitationis 8. Julii 1733., et 9. Januarii 1734.*

Diserte autem statuit eadem Trid. Synodus *loc. cit.*, quod Visitatores *caveant, ne inutilibus sumptibus cuiquam graves, onerosive sint, neve ipsi, aut quisquam suorum quidquam procurationis causa pro visitatione . . . aut alio quovis nomine, nec pecuniam, nec munus, quodcumque sit, etiam qualitercumque offeratur, accipiant; non obstante quacumqne consuetudine etiam immemorabili; exceptis tamen victualibus, quæ sibi, ac suis frugaliter, moderateque, pro temporis tantum necessitate, et non ultra, erunt ministranda. Sit tamen in optione eorum, qui visitantur, si malint solvere id, quod erat ab ipsis antea solvi, certa pecunia taxata, consuetum, an vero prædicta victualia subministrare.* Ambiguum idcirco esse nequit, et victualia tantum deberi, et in optione visitandorum esse, an loco victualium moderatam pecuniarum summam persolvere velint: hinc Sac. hæc Congregatio in *Setina Procurationis, et Cathedratici 19. Junii 1761.* ad Dub. I. respondit, Procurationem *deberi in specie, vel quantitate moderata pro victualibus tantum, arbitrio visitandorum ad formam Concilii*; idemque docuerat in *S. Marci Plurium 16. Januarii 1723. ad Dub. III., et in S. Marci Procurationis relata in Folio in Ferentina 26. Martii 1735. §. Ad rem.*

Quia vero Tridentinum Concilium de ordinaria Visitatione statuit, nihil deberi *exceptis tamen victualibus, quæ frugaliter, moderateque erunt ministranda*, non posse Episcopum, ac generatim Visitatorem Ordinarium quidquam procurationis nomine exigere pro equis, seu vecturis, ac itinere de loco ad locum, post alios tradit *Ferrar. Biblioth. verb. Procuratio num. 4.*, ubi ita decisum refert a Sac. Congreg. Episcop., et Regular. *in Ventimilien. 21. Augusti 1606., et in Cajacen. 20. Martii 1615.*, et consonant resolutiones hujus Sac. Congregationis in *Larinen. 12. Aprilis 1698., in Amalphitana 18. Junii 1699., in S. Marci 7. Julii 1708., in citat.*

tat. S. Marci Plurium 16. *Januarii* 1723. *ad Dub. VI.*, *in Policastren. Procurationis* 1. *Junii* 1737. *ad Dub. II.*, *et in Setina Procurationis*, *et Cathedratici* 27. *Junii* 1761. *ad Dub. I.* Aliter tamen est sentiendum de Visitatore Apostolico, cui præter victualia, etiam expensæ itineris, et equorum, seu vecturarum debentur, uti advertunt *Nicol. in Floscul. verb. Visitatio num.* 15., *Ferrar. loc. citat. num.* 5.

Quum nonnulla de Subsidio charitativo interserenda putaverit Cancellarius Capituli *di Grottaglie*, operæ pretium erit animdvertere, Subsidium charitativum, extraordinariam scilicet præstationem, seu pensionem, quam Prælati Ecclesiastici, ac præsertim Episcopi ex manifesta, et rationabili causa a suis subditis in subsidium exigunt, *Cap. Cum Apostolus* 6. *de Cens.*, *Ferrar. Biblioth. verb. Subsidium charit. n.* 2., esse onus mixtum, quod personis indicitur propter Ecclesias, et Beneficia, ex quibus reditus percipiunt: ideoque ad illud ferendum non teneri Clericos ecclesiasticis reditibus carentes, *Cap. Conquerente* 16. *De offic. Ordin.*, *Ferrar. ibid. n.* 27. De jure communi non semel tantum, sed etiam pluries, quoties nempe memorata causa concurrat, et reditus non sufficiant, ab Episcopo exigi posse Subsidium charitativum patet ex textu in *citat. Cap. Cum Apostolus §. Prohibemus. De cens.* Verum jure novo Taxæ Innocentianæ vim Legis universalis, præsertim in Italia habentis, *il sussidio caritativo in quelle Diocesi, nelle quali sia solito d'esigersi, e non altrimenti, si esiga solamente per una sol volta nel primo ingresso del Vescovo, secondo la Tassa solita antica di quarant' anni indietro.* Profecto ex hisce Taxæ verbis compertum est, nullo modo exigi posse subsidium charitativum, ubi præstari minime consuevit: ubi autem viget illius præstandi consuetudo, semel tantum *nel primo ingresso del Vescovo* permissam nunc esse ejusdem exactionem, uti perpendunt *Monacell. Formular. legal. tom.* 1. *tit.* 1. *n.* 39., *Giraldi Jus Pontif. in cap. Cum Apostolus* 6. *de Censib.*, *et S. Cong. in Algaren. Subsidii charitativi* 5. *Julii* 1738.

Definienda igitur proponuntur

Dubia

I. *An, et quomodo Archiepiscopo visitanti debeatur procuratio in casu etc.*

II. *An a Capitulis Collegiatarum Martinæ , et* di Grottaglie *solvi possit procuratio in pecunia in casu etc.*

Et quatenus affirmative

III. *An , et in qua summa procuratio sit præstanda in casu etc.*

IV. *An Archiepiscopo visitanti debeantur expensæ itineris , equorum , seu vecturarum in casu etc.*

V. *An Clerici , et Presbyteri ecclesiasticis reditibus carentes teneantur ad solutionem procurationis in casu etc.*

VI. *An , et quomodo Subsidium charitativum exigere Archiepiscopus possit in casu etc.*

Non proposita cum sequentibus .

Sess.24.Cap.12 de Reformat.

LYCIEN. SERVITII CHORI = Capitulum Ecclesiæ Cathedralis Lycien. olim triginta Canonicis , tribus Dignitatibus comprehensis , Archidiacono scilicet , Cantore , ac Thesaurario , et quinquaginta quinque participantibus Presbyteris *de Missa* nuncupatis constabat ; nunc autem ob præteritorum temporum calamitates a novemdecim Canonicis , et quadraginta sex Presbyteris constituitur . Chorale servitium in *duas* , ut ajunt , *hebdomadas* dispertitur : alternis nempe vicibus dimidia Capitularium pars quotidie *quindecim dierum* spatio Matutinum cum Laudibus de mane , nec non horas diurnas , et Missam Conventualem , vespere vero reliquas Divini Officii partes canit ; alia dimidia a Chori servitio quiescit . In Adventu , Quadragesima , et per octavam Corporis Christi , Missæ Conventuali , Vesperisque , nec non diebus festis etiam Completorio omnes Capitulares interesse debent; at-

atque in diebus solemnioribus, et quando Episcopus adest, Matutino quoque, et Laudibus assistunt. In Quadragesima, annisque vigiliis, occurrente festo alicujus Sancti, præter ejus Missam, alia ferialis cum cantu celebratur: nonaginta vero Missas *de requiem*, quæ illic *Officiaturæ* vocantur, pro Benefactoribus canere Capitulum tenetur. Denique in aliquibus solemnitatibus, cantata Missa, itemque vesperis, alia Missa, aliæque ejusdem Sancti Vesperæ canuntur.

Annui reditus Capituli a Præbendis distinguuntur, quas admodum tenues Canonici tantum obtinent, et ob quas ipsi quotidie per turnum onus canendi Missam sustinent. Ex fundis rusticis, et urbanis, ex fructibus Censuum, et ex annuis præstationibus Capitulum percipit annua *Ducata* 5054., et *Grana* 68., ex quibus demenda sunt *Ducata* 1196. 88. ob tributa nunc Principi solvenda; item *Ducata* 760. in reparationes domorum, culturam prædiorum, stipendium inservientium, manutentionem, et sumptus Ecclesiæ eroganda; denique *Ducata* 1467. 60. pro eleemosyna Missarum 7338., supputatis pro qualibet Missa *Granis* 20., ideoque remanent tantummodo *Ducata* 1660. 20. æqualiter inter Canonicos, et Presbyteros *de Massa* distributionum nomine dividenda, quorum quisque annua *Ducata* 19. 53. percipit.

Dignitates igitur, Canonici, aliique Capitulares Cathedralis Ecclesiæ Lyciensis, huic S. Congregationis exposuere, ex fructibus Præbendarum, et distributionibus quotidianis nunc ob tributa, et graviores sumptus valde imminutis, necessaria ad vitam ipsis amplius non suppetere, eorum vero Patriam, Regularium Institutis viduatam, Sacerdotibus carere, qui populo, Monialibus, Hospitiis puellarum, et Sodalitiis spiritualia præbeant subsidia, neque Capitulares huic occurrere posse incommodo ob chorale servitium Ecclesiæ Cathedrali præstandum.

Itaque petierunt *primo*, ut Capitulares alterius hebdomadæ non teneantur Choro interesse, dum altera quindecim dierum servitium præstat, exceptis tantum solemnioribus festivitatibus, et diebus, in quibus Episcopus interesse consuevit: *secundo*, ut Missæ mortuariæ cum cantu ad duas quolibet mense reducan-

cantur: *tertio*, ut in Vigiliis, et Quadragesima unica Missa Officio conveniens cum cantu celebretur: *quinto* denique ut usus abrogetur Missas, ac Vesperas solemnes quibusdam in Festivitatibus repetendi.

Episcopus semel, iterumque requisitus ea, quæ hactenus retuli, confirmavit, et ita suam pandidit sententiam „ Autumo nil præjudicii cultui Ecclesiæ in„ ferri, si in Adventu, et Quadragesima, diebus fe„ stis exceptis, tantummodo illa pars Capituli, quam „ tunc Choro inservire contingat, Missæ, Vesperisque „ intersit; si in Quadragesima, et Vigiliis, demptis „ iis quatuor temporum, una tantummodo Missa, et „ ea, quæ Officio conveniat, celebretur: si *Officia*„ *turæ* sic dictæ ad binas in mense reducantur, et ab „ illa Capituli parte absolvantur, quæ hebdomadæ ser„ vit. Quid autem de *Festivitatibus* nuncupatis, et „ quæ decem circiter sunt, S. Congregatio decernere „ velit, me idem quoque putasse, existimetur. „

Quamvis Concilium Tridentinum *Sess* 24. *Cap.*12. *de refor.*, dum Canonicis Ecclesiarum Cathedralium, aut Collegiatarum indulsit, ut possent per tres menses ab eisdem Ecclesiis abesse, jusserit, servari earum Ecclesiarum *consuetudines*, *quæ longius servitii tempus requirunt*: attamen hæc Sac. Congregatio Chori servitium ad tertiarias, aut al alternis inserviendi vices non raro, vel ob redituum imminutionem, ac distributionum tenuitatem, vel ob aliam legitimam causam reduxit, ut in *S. Severinæ* 13. *Julii* 1725., *in Civitatis Castellanæ reductionis* 6. *Augusti* 1808., *in Biturtina Servitii Chori* 15. *Septembris* 1770., *et in Firmana Servitii Chori*, *et reductionis Missarum* 4. *Augusti* 1817.

Præbendarum reditus, qui in Lyciensium Canonicorum tantum utilitatem cedunt, tenues esse testatur Episcopus, ac addit = *la maggior parte di tali prebende avea i frutti di alcune ridecime sulle decime, che esigeano molti Baroni dai loro Feudi; ma perchè in tempo dell' occupazione militare del Regno simili decime sono state abolite, restandone spogliati i Feudatarii, si sono perdute anche dai Canonici le ridecime* = Prædia vero, ex quorum fructibus distributiones quotidianæ singulis Capitularibus æqualiter tribuuntur, nunquam antea

tot;

tot, tamque gravibus tributis suberant, quibus fit, ut annua *Ducata* 1196. 88. sint ex reditibus demenda. Præcipuam vero causam petendi reductionem Choralis servitii explicat transmissa ab Episcopo Capitularis resolutio, in qua hæc leguntur.

Per la soppressione seguita in questa Città de' molti rispettabili Istituti Regolari, tutto il peso di quanto concerne il Culto spirituale, ed atti di Religione gravita sopra i soli Sacerdoti Secolari; e quel che importa il numero di essi a giorni nostri è diminuito notabilmente, e numerosissima per l'opposto è la popolazione... L'esperienza ci fà giornalmente conoscere, che noi Sacerdoti Leccesi ci vediamo inabilitati a potere prestare alla nostra Chiesa un servizio, che in tutto l'anno è quasi non interrotto, nel senso, che la maggior parte dell'anno tutte due l'eddomade intervengono, ed al tempo stesso molti, anzi moltissimi dei Sacerdoti devono prestarsi al servizio pur giornaliero de' Monasteri di Monache, dei pii Conservatorii di donne, delle pie laicali Confraternite, e per le Messe, e per l'amministrazione dei Sagramenti, e per l'annuale esposizione circolare del Santissimo, e per tutte le altre liturgiche funzioni, prescindendo dalle Messe necessarissime nelle Cappelle rurali, non che dalle Messe, dalla spiegazione del Catechismo, e cose simili nelle carceri centrali, e nelle correzionali, che formano un oggetto di massima importanza.

Concedenda igitur videtur reductio servitii choralis, non modo uti æquitati nixa, sed uti ad animarum salutem necessaria: reque vera Canonicis insignis Collegiatæ S. Joannis Baptistæ Oppidi Canthiani, ut diebus festis ob aliorum Sacerdotum defectum Sacrum facerent in ruralibus Ecclesiis hæc Sac. Congregatio indulsit, ut Matutino, Laudibus, et Primæ interesse non tenerentur, in *Eugubina Servitii Chori* 13. *Junii* 1795. *ad II. Dub.* Eoque facilius, quia Chori servitium non patitur detrimentum: quælibet enim *hebdomada* a quadraginta duobus Capitularibus componi debet juxta primævam Capituli institutionem, qui numerus sufficere videtur, ne cæteris exemptio denegetur, quam secus denegandam respondit Sac. Congr. *in Cingulana Servitii Chori 24. Martii 1817. ad II. Dub.*

Pe-

Petitioni tamen Capitularium obstare videtur, non facile concedendam esse reductionem servitii chioralis, cum divina psalmodia Dei cultum augeat, pietatem foveat, et in proximum charitatem, ceu late perpendit Sac. Congreg. *in Cstunen. Commutationis voluntatis, et reductionis 20. Novembris 1824. §. Necessitas.* Accedit animadversio, Capitulares Ecclesiæ Lycien. olim ad octoginta quinque ascendisse, quorum triginta Canonicali honore fulgebant: nunc autem vix sexaginta quinque numerari, ex quibus novemdecim tantum Canonici, adeoni singulis hebdomadis novem tantum Canonici inserviant, inter quos si vel infirmi, vel jubilati adsint, perpauci Choro interesse poterunt. Denique reditnum tenuitas ea non esse videtur, quæ indulgendam servitii chioralis reductionem suadeat. Reditus enim, quotidianis distributionibus præstandis assignati, non inter octoginta quinque, sed inter sexaginta quinque Capitulares tantum nunc sunt dividendi, quorum singulis *Ducata* 25. et ultra obveniunt. Si Missarum eleemosynæ addantur, quoad Canonicos vero præbendarum quoque fructus adjiciantur, compertum erit, singulos Presbyteros *de Massa* plusquam Ducata triginta; Canonicos vero longe ampliorem summam quotannis consequi. Pluries autem statuit hæc Sac. Congreg., tenues non esse dicendos Capitularium reditus, si Romana *scuta* 30. vel excedant, vel etiam æquent, ut in *Ariminen.* 18. *Septembris* 1751., *in Taurinen.* 10. *Junii* 1790., *in Camerinen.* 14. *Decembris* 1793., *in Massanen. reductionis onerum* 14. *Decembris* 1822. §. *At videant*, et *in Corcyren. Missæ Conventualis* 8. *Maji* 1824.

Plurimum quidem interest, ut Sacerdotes non desint, qui possint *prestarsi al servizio pur giornaliero de' Monasteri di Monache, dei pii Conservatorii di Donne, delle pie laicali Confraternite . . . per l'annuale esposizione circolare del SSmo . . . per le Messe necessarissime nelle Cappelle rurali . . . spiegazioni del Catechismo, e cose simili nelle Carceri.* Cum tamen inter Presbyteros alii sint aliis aptiores ad hæc præstanda; cum Monasteriis, Conservatoriis, Sodalitiis, Carceribus non quilibet, sed certi Presbyteri designari soleant, qui spiritualia subsidia per plures menses, aut

an-

annos præbeant : non inde inferri poterit , favore omnium Capitularium reducendum esse Chori servitium, ex quo minueretur divinus cultus, cui festis præsertim diebus Capitulares in propria Ecclesia incumbere tenentur. Facile siquidem omnia componi possent, si designatis tantum ad indicata munera Capitularibus exemptio pro diebus et horis tribueretur, uti alias animadvertit Sac. Cong., ac præsertim in *Eugubina Servitii Chori* 13. *Junii* 1795., *et in Maceraten.* 20. *Novembris* 1824.

Cæterum si pro reductione servitii Choralis respondendum EE. PP. censuerint, perpendendum erit, an exaudiendi sint Capitulares Lycienses , dum unicam in Quadragesima, et Vigiliis, occurrente alicujus Sancti festo, Missam cani vellent ; dumque servitium ab altera tantum *hebdomada* præstari petunt, *senza che nei giorni festivi, nell'Avvento, nella Quaresima, e nell' Ottava del SSmo Sacramento intervengano gl' individui dell'altra ebdomada nelle Messe Conventuali, e nelli Vesperi.* Osbstant enim notissimæ leges Sacræ Liturgiæ, quæ Missam et de Sancto occurrente, et de Feria canendam præcipiunt, ut in *Rubr. Missalis tit. de Feria, et Vigilia §. 1. et 2.*, et monet hæc Sac. Congregatio in *Comen. Celebrationis Missarum* 28. *Septembris* 1771. *§. Accedunt*; easque Rubricas exacte servari præcepit S. M. Benedictus XIV. in sua celebri Constitutione *Cum semper oblatas §.* 20. Constans autem est ejusdem Sac. Congregationis praxis in hujusmodi reductionibus concedendis jubendi, ut *Capitulares omnes tempore Adventus, et Quadragesimæ, omnibus diebus festis, et solemnioribus Nativitatis, et Resurrectionis D. N. J. C., Penthecostes, et SSmi Corporis Christi, et per Octavas privilegiatas*, ac aliis temporibus Ordinario benevisis jugiter inservire teneantur, ut in *Salernitana Servitii Chori* 23. *Junii* 1821., *et in Mazzarien. Reductionis Servitii Chori, et Anniversariorum* 20. *Novembris* 1824. Atque ab hac praxi tunc solummodo deflexit, quando Chori servitium reducendum non esset quotidianum, et nimis tenues forent reditus ; tunc enim ad dies festos tantum, et ad Majorem Hebdomadam idem servitium reduxit, ut in *Civitatis Castellanæ Reductionis* 21. *Januarii* 1809., *et adnotatur in citat. Mazzarien.* 1824. *§. Constans.*

De Officiaturis hæc habet in novissimis suis litteris Episcopus = *I Benefattori della Chiesa lasciando i loro beni, hanno posto il peso di messe basse, e di messe cantate di Requie, per lo più nei giorni della loro morte: queste messe cantate, dette quì* Officiature, *come furono fissate quasi ducento anni addietro, così si sono conservate finora senza riflettere, che al presente i loro fondi sono aggravati dal peso della fondiaria, che allora s' ignorava; e che l' interesse de' loro Capitali allora dava il fruttato del nove per cento, ed ora il cinque, oltre lo scemamento delle decime, e così si ha il quattro, e mezzo per cento, cioè la metà. Il peso dunque di tali Officiature, che sono circa novanta l' anno, non corrisponde certo al fruttato, e perciò si è supplicato, che si riducessero a due il mese, una per ogni eddomada d' applicarsi per i Benefattori in generale.*

Quoad festivitates demum, ac repetitum missæ solemnis, et Vesperarum cantum, ita Episcopus rem explicat. *Le festività sono provenute da divozione de' particolari, che hanno lasciato anche fondi, acciò dal fruttato di questi si cantasse una seconda messa in quel giorno festivo, e si celebrassero un' altra volta gli stessi Vesperi, che si sono cantati in Coro: e da che sù questi fondi anche ora ci è la fondiaria, perciò si prega ottenersi una riduzione, potendosi in quel giorno festivo applicarsi tre messe basse per l' anima de' Benefattori, e in tanto ciò, che si dovrebbe dispensare a' Capitolari, si accomulerebbe sù le distribuzioni quotidiane, che sono in vero scarse.*

Duas Missas solemnes eodem die, de eadem festivitate, in eadem Ecclesia cantari generatim vetuit Sac. Rituum Congr. in *Asten.* 1. *Augusti* 1652., *et in mediolanen.* 5. *Augusti ejusdem anni*; at si ex pii Fundatoris voluntate solemnes missæ geminari debeant, dummodo missa pro fundatione post *primam*, et missa Conventualis post *tertiam* canatur, id fieri permisit in *Gadicen.* 26. *Augusti* 1752. *ad III. Dub.* Sane prædiorum, et frugiferorum capitum reditus, ex quibus implenda in themate sunt Legata, plurimum esse imminutas dubitari non sinit Episcopi relatio: ex qua etiam colligitur id culpæ Administratorum non

esse

esse tribuendum. Igitur deneganda non videtur reductio tum quoad officiaturas, tum quoad festivitates, quam concedendam esse monent *Amostaz. de Caus. piis lib. 2. Cap. 6. n. 13. et 18., Bened. XIV. de Synodo Dioecesana Cap. ult. lib. 13. n. 30. et 32.*, et constanter indulgere consuevit hæc Sac. Congregatio, si bonorum fructus absque possessorum, et Administratorum culpa decreverint, ut in *Regien. 5. Augusti 1819., in Romana reductionis Onerum Missarum 12. Maji 1781. §. Neque, et in Florentina Reductionis onerum 2. Augusti 1823*; et Missas cum cantu reducendas esse, quum reditus fundorum pro dote assignatorum non fuerint oneri ferendo pares, respondit in *Romana 3. Februarii 1725. apud Benedictum XIV. De Synodo Dioecesana lib. 13. cap. ult. n. 34., in Camerinen. Missæ Conventualis 14. Decembris 1793, et in Brugnaten. Missæ Conventualis 23. Januarii 1796.*

Videant EE. PP. an satis sit, ut loco canendi *una seconda Messa ... un' altra volta gli stessi Vesperi*, tres Missæ lectæ celebrentur, ut superextantes reditus in augmentum quotidianarum distributionum cedant; an potius tot Missæ sint canendæ, quot reditus, idemque de Vesperis sit statuendum. Defunctorum enim pia voluntas meliori, quo fieri potest, modo est executioni committenda, ne ipsorum Animæ iis, quæ in vita dilexerunt, suffragiis fraudentur. Hinc Sac. Congr., quæ in certum opus ex morientium dispositione destinata sunt, facile in aliud convertere non solet, uti respondit in *Nullius S. Benigni 16. Junii 1792.*

Quare EE. VV. dirimere dignentur

Dubia

I. An, et quomodo Servitium Chori sit reducendum in casu etc.

Et quatenus negative

II. An, quibus, et quomodo exemptio a Chorali servitio sit concedenda in casu etc.

III. An, et quomodo Officiaturæ *sint reducendæ in casu etc.*

IV. An in Vigiliis, et Quadragesima unica tantum Missa cum canta sit celebranda in casu etc.

V. An in aliquibus festivitatibus post Missam, Vesper-

sperasque solemnes, eadem Missa, eademque Vesperæ sint repetendæ in casu etc.

Et quatenus negative

VI. An, et quomodo sit consulendum SSmo pro commutatione voluntatis in casu etc.

Sess. 21. Cap. 9. de Reformat.

ARIMINEN., ET CÆSENATEN. JURIS QUÆSTUANDI. Sodalitia Bonæ mortis ac Suffragii Terræ Sabiniani Ariminensis Diœceseos, ab hac Sac. Congregatione probari, et confirmari imploranit facultatem, qua se ab immemorabili gaudere asserunt eleemosynas etiam in finitimis Parœciis Diœcesis Cæsenatensis colligendi, quas sponte a Fidelibus oblatas in suarum Ecclesiarum necessitates, et in divinum cultum erogant = *Occasionem præbuit*, ita Episcopus Ariminensis de sua sententia rogatus, *precibus Sodalitatum Decretum R. P. D. Episcopi Cæsenatensis, quo interdicitur omnibus ad gregem suum non spectantibus stipem quærere in ipsius jurisdictionis terminis pro cultu Ecclesiarum, ac Sanctarum Imaginum. Cum enim ab immemorabili hæ Sodalitates, ut ex Testium dicto probant, non solum in hac Diœcesi, sed etiam in Parochiis Cæsenæ subjectis Collectores largitionum mittere consueverint, nunc timent, ne repellantur. Episcopus Cæsenæ obstare intendit huic consuetudini antiquæ, sed tali exemplo possent et alii Episcopi prohibere, quominus et Longianenses eleemosynas legerent extra Dioecesim Cæsenatensem: etenim in Terra Longiani colitur vetusta quædam imago SSmi Crucifixi, pro cujus honore Sanctæ Sedis indulgentia, oblationes Fidelium excipiuntur non solum in Diœcesi Cæsenatensi, sed etiam in locis conterminis, et in ipsa hac civitate. Hinc est, quod Sodalitates Sabiniani suppliciter exposcunt, ut liceat ipsis, quod Societati SS. Crucifixi Longiani permittitur. Mihi videtur hæc consuetudo esse con-*

fir-

firmanda, et favore precum Confraternitatum Sabiniani respondendum.

Requisitus autem Episcopus Cæsenatensis, ita rem omnem narravit, ac edicti Decreti rationes protulit „ *Vix ego in hanc Dioecesim pedem primum intuli, innumeræ ad me querimoniæ delatæ sunt contra quæstorum colluviem, qui agros omnes, præcipue post messem, vere inundabant. Una in Paroecia ferme nonaginta elemosynarum collectores numerati sunt, qui de domo in domum, de area in aream cursitantes, modo se vino ingurgitabant, modo imprecationes in ruriculas evomebant, modo in Superiores mussitabant, semper scandalo populis erant, qui ad eos importunos dimittendos stipem erogabant, nunc Domini aerarium minuentes contra justitiam, nunc propriæ contra pietatem officientes proli, sese pro aliis depauperando. Ut huic incommodo, quod libellos, clamores, litterasque cæcas in Curiam excitabat, tandem aliquando occurrerem, Vicariorum Foraneorum Congregationem die 23. Aprilis præteriti anni coram me accersivi, Synodumque Dioecesanam, quæ adhuc viget perlegi. Omnes in unam accessere sententiam, et conventu dimisso, litteras per Dioecesim mittendas censui. Ut Vestræ paream voluntati, hæc, quæ in medium protuli, audito in scriptis Promothore Fiscali porro sufficiunt . . Verum obsecro vos EE. PP., ut animadvertatis, Sabinianum, seu Savignano, oppidum ad Ariminensem Cathedram spectans, esse confine meæ Dioecesis Paræciis illis, quæ olim Ariminensium Antistitum jurisdictioni subjiciebantur. En consuetudinis origo. Præteritis temporibus intra propriæ Dioecesis fines Sabinianensibus stipem petere sinebatur. Fines a Pio VI. mutati sunt; at mos non est pariter immutatus, uti debebat. Dismembratione enim effecta, illæ consuetudines cessant jure suo, quæ portionem mei gregis cum illo adjacentis Ecclesiæ quondam uniebant, si ita Episcopo novo arrideat. Ariminenses itaque Curias Sabiniani Collectores perlustrent, sed eas, quæ mihi modo sibjiciuntur, in pace derelinquant. Sodalitates mihi subditæ quærunt extera in Diœcesi stipem? Expellantur porro earum Quæstores, si ita proprio Antistiti libuerit; et ego nihil sane potero queri.*

An-

Antiquum Diœcesanæ Synodus Decretum a Cæsenatensi Episcopo indicatum, quod *Capite IX. De eleemosynarum quæstoribus* continetur, hæc habet „ NEMO „ absque nostra expressa licentia *in scriptis* in hac „ Civitate, vel per Diœcesim sub quocumque pre„ textu, nomine Ecclesiæ, aut alicujus Confraterni„ tatis, seu alterius cujusque pii Operis, eleemosy„ nas publice audeat colligere: qui secus facere præ„ sumpserit, præter amissionem rerum collectarum „ in usus pios arbitrio nostro erogandarum, carce„ ris quoque pœna puniatur. Ab hac nostra general„ lege eximimus Regulares mendicantes etc.

Exploratum est, longævam consuetudinem vim legi habere, *Cap. Super quibusdam §. Præterea. De verb. significat.*, *Fagnan. Cap. Cum contingat. de For. compet. num. 6.*, *Sac. Congr. in Lucana 25. Maji 1822. §. Inveterata*; ideoque plurimi faciendam esse in themate consuetudinem vigentem favore Sabinianensium Sodalitatum admonent Textus *in L. In rebus ff. de const. princip.*, *Cap. Consuetum. de Consuetud.*, *S. Congr. in Massanen. Reductionis onerum 14 Decembris 1822. §. Concurrit*. Ipsæ enim *ab immemorabili*, prout Episcopus asserit Ariminensis, eleemosynam quæritare solent quotannis, ac proinde legitime invecta consuetudo est censenda, *Piton. Addit. ad Discep. XVI. num. 52. penes quem Frances. de Eccles. Cathed. cap. 30. n. 282.*, neque ambigitur, illam ad hæc usque tempora constanter viguisse etiam post secutam Parœciarum separationem ab Ariminensi Diœcesi, earumque Cæsenatensi Diœcesi unionem.

Deest quidem probatio consuetudinis immemorabilis per testes pollentes requisitis præscriptis a Glossa *in Cap. I. verb. memoria. De præscript. in 6.*, verum Sodalitiis favet pacifica *quadraginta* annorum observantia, per quam, actuum frequentiæ conjunctam, quamlibet Ecclesiasticam Legem præscribi monent *post. Can. ult. de consuetud. Covarru. lib. 2. var. resolut. cap. 16. §. 5. num. 6.*, *Suarez. de Legib. cap. 18 n. 12.*, *Engel in jus Can. lib. I. tit. 4. n. 15.*, *Sac. Congr. in Veneta 13. Julii 1720. §. Porro*, *et in Bononien. 14. Martii 1795. § De Legibus*. Quamvis enim post indicatam separationem a S. M. Pio VI. decretam *anno 1777.* initium

tium statui velit consuetudinis, *quadragenarium* tamen tempus jamdiu effluxit, nec actuum frequentia defuit; ideoque abrogatæ videntur Synodales Cæsenæ Leges, quæ stipem quæritare prohibent absque Ordinarii licentia. Cum imo leges longe antiquiores sint Apostolicis Litteris Pii VI., quibus nonnullas Ariminenses Parœcias Diœcesi Cæsenatensi accenseri voluit, et Sodalitates colligere eleemosynas, ut antea perseveraverint; præsumptio est, Cæsenatenses Antistites id scivisse, et passos esse, aut etiam eorum licentiam accessisse.

At Episcopis legislativam esse potestatem in propria Diœcesi colligitur ex *Can Omnes Basilicæ caus.* 16. *quæst.* 7., uti animadvertunt *Fusc. de Visit. Lib. I. Cap.* 2. *n.* 12., *et* 33., *Sac. Congr. in Realina* 5. *Aprilis* 1788. §. *Primum*, ita ut Leges Diœcesanas indicere valeant, quibus et Religioni conservandæ, ac propagandæ consulatur, et abusus, si qui irrepserint, tollantur, *Concil. Trid. cap.* 2. *Sess.* 24. *de Reform.*, *Concil. Rom. tit.* 2. *cap.* 3. Cum igitur quamplurimi per eleemosynarum quæstores invecti sint abusus in Diœcesim Cæsenatensem, hinc ad eos eliminandos Episcopus servari mandavit Leges Diœcesanas, quæ adhuc vigent, quæque eleemosynas in Diœcesi colligere quemlibet absque Ordinarii licentia prohibent; atque ad earum tramites Decretum edidit, quo sui gregis bono, ac tranquillitati consuleret. Episcopi Cæsenatensis Decreto concinere Juris Pontificii sanctiones, compertum habetur ex *Cap. Cum ex eo de pœnit.*, *et remiss.*, *et Clement.* 2. *eod. tit.*, de quibus disserens Pignattellus *tom.* 10. *Consult. n.* 12., Confraternitatibus Laicis facultatem non esse quæstuandi sine licentia Episcopi asserit. Juris antiqui dispositiones amplissime confirmarunt Tridentina Synodus *Sess.* 21. *Cap* 9. *de Reformat.*, et S. M. Clemens VIII. in *Constit.* 115. §. 8., in qua potestas conceditur Sodalitatibus quæstuandi juxta modum, ac formam ab Ordinario loci præscribendam, uti advertit idem *Pignat. loc. cit. n.* 17. Hinc nullo jure contendere videntur Sodalitates Sabiniani, facultatem sibi esse quæstuandi in Diœcesi Cæsenatensi contra votum illius Episcopi, qui ad abusus eliminandos, ne Diœcesanis quidem Sodalitatibus ve-

veniam tribuit stipem colligendi intra limites propriæ Diœcesis.

Præterea Fratres Mendicantes, licet pluribus perfruantur privilegiis quoad facultatem eleemosynas colligendi, attamen si extra Diœcesim, in qua sita sunt eorum Monasteria, stipem quæritare velint, illius Ordinarii licentia interveniat oportet; ac ita decrevisse Sac. hanc Congregationem testantur *Fagnan. in cap. Tuarum II. de Privileg. n.* 3., *et Pignatell. tom.* 8. *Consult* 12. *n.* 19. Igitur eo certius Sodalitates Sabiniani, quibus nulla sunt privilegia, extra limites Ariminensis Diœcesis eleemosynas colligere non posse videntur; ac proinde nec in Cæsenatensi Diœcesi, nisi in scriptis veniam ab Episcopo impetraverint, uti similibus in casibus respondit *Sac. Congreg. EE., et RR. in Lauden.* 28. *Augusti* 1584., *et in Panormitana* 17. *Februarii* 1601. *relat. a Ferraris verb. Eleemosyna n.* 29., *et n.* 43., *et* 44.

Consuetudo vero, quam vel immemorabilem, vel quadragenariam dicunt Sabinianenses Sodalitates, corruptela potius erit censenda: siquidem consuetudo, quæ Episcopum prohibet legem ferre ad rectum suæ Diœcesis regimen, atque ad abusus extirpandos, Ecclesiæ utilitati, atque animarum saluti opponitur, ac proinde irrationabilis existimari debet, *Can. Consuetudinis dist.* 11. *Cap.* 7., *et ult de Consuetud.*, *Suarez lib.* 7. *de Legibus cap.* 6. *n.* 10., *Sac. Congr. in Balneoregien. Visitationis SS. Liminum quoad curam animarum* 24. *Martii* 1821. *§. Ipsi*. Reque vera Concilium Trid., ubi de quæstorum abusu verba facit *in Sess.* 21. *Cap.* 9. *de Refor.*, decrevit, *ut in quibuscumque Christianæ religionis locis eorum nomen, atque usus penitus aboleatur, nec ad officium hujusmodi exercendum ullatenus admittantur, non obstantibus . . . . consuetudinibus etiam immemorabilibus*. Episcopus igitur Cæsenatensis nihil omnino innovasse videtur, cum Tridentini Concilii decreta adamussim servari mandaverit, contra quæ nullius roboris esse potest quælibet consuetudo, *Bened. XIV. Inst.* 60. *n.* 7., *Devoti in Prolegomen. ad Jus Canon. cap.* 16. *§.* 6., *Sac. Congr. in Bovinen. Jurium Parochialium* 27. *Maji* 1820. *§. Animadvertendum*.

Ita-

Itaque proponitur dirimendum

Dubium

An sustineatur Decretum Episcopi Cæsenatensis in casu etc.

SPOLETANA ABSOLUTIONIS, ET REDUCTIONIS MISSARUM. Sacerdos Abel Avanzi Testamento condito *anno* 1786. perpetuam Laicalem Capellaniam, quibusdam censibus pro dote assignatis, in Collegiata Montisfalci Archidioeceseos Spoletanæ erigendam jussit hac lege: „ che se ne celebrino con i frutti „ di essi ogni anno tante Messe in suffragio dell'ani- „ ma mia, e secondo la mia intenzione a ragione e „ computo di baj. quindici per la limosina di cia- „ scheduna Messa in correspettività e rendimento de „ frutti, che si ritraranno ogni anno dai sudetti Cen- „ si = addidit præterea = intendo di dar facoltà, e „ permissione a tutti i suoi Successori (primi nem- „ pe Capellani Mauri Avanzi) della sola Casa Avan- „ zi, che essendovi figli maschj, e che volessero at- „ tendere ad applicarsi alla via Ecclesiastica, e non „ avendo modo e comodo per causa di Patrimonio, „ questo possino costituirselo con l'assegnamento di „ detti Censi con la predetta soddisfazione di nume- „ ro di Messe in detta Chiesa da registrarsi al libro, „ ed essere soggetti alla revisione dell'adempimento, „ ed essendovi più Figli maschi si dia a quello, che in- „ clina per tale via, e se più sono, che ad essa stra- „ da siano chiamati, venghi scelto il maggiore, e „ che possi parimenti far soddisfare tal legato per al- „ tri Sacerdoti, e di poterli dare la semplice elemo- „ sina di baj. dieci soltanto per messa; e gli altri baj. „ cinque servirsene per se, e per suo uso . . . In ca- „ so poi della morte del mio predetto Nipote P. Mau- „ ro Avanzi . . . deputo e costituisco l'altro mio Ni- „ pote Francesco Avanzi, che possa, e debba far ce- „ lebrare per altri Sacerdoti, e far sodisfare un tal „ Legato con potergli dare parimenti bajocchi 10. per „ Messa, ed il residuo per se medesimo applicarselo, „ e per sua Famiglia.„ *Sess. 25. cap. 4. de Reformat.*

Testamento accesserunt codicilli *anni* 1787., quibus testamentarias tabulas moderatus Abel voluit: = Che il „ mio Rettore o Cappellano *pro tempore* debba celebrare Messa quotidiana in perpetuo, allorchè per „ altro l'entrata de'frutti di detti Censi tutti giungesse, giunta, e pervenuta fosse in tempo di mia „ morte alla somma, e quantità di scudi 72. annui „ in computo di baj. 20. per Messa, conforme è consueto; ed in caso poi che li frutti annuali di detti „ Censi tutti non fossero pervenuti ad una tal somma „ di scudi 72. in tale stato di cose il detto Rettore o „ Cappellano *pro tempore*, come in detto Testamento viene dichiarato, sodisfarà il Legato celebrando „ per quella somma esistente . . .

Primus Capellaniæ Rector Maurus Avanzi ita diligenter rem gessit, ut Capellaniæ ipsius fructus nedum ad *scut.* 72., quot Testator exoptaverat, sed etiam ad annua *scut.* 80. pervenerint. Qua ex re Maurus ipse *die* 17. *Septembris* 1796 petiit, ut duo proponerentur huic S. Congregationi definienda dubia: I. *An pro reditu excedente summam Scut. 72. tot aliæ ultra quotidianam sint celebrandæ Missæ in casu etc.*: II. *An, et ad quam elemosynam celebrari debeant Missæ in casu imminutionis reditus infra summam scut. 72. in casu etc.*, responsumque est *die* 17. *insequentis mensis Decembris*: Ad I. *Negative.* Ad II. *Affirmative ad eleemosynam obol.* 15. *ad formam testamenti.*

Mauro e vivis erepto, Capellaniæ reditus imminui cœperunt, et Franciscus Avanzi ad Capellaniæ possessionem a Fundatore vocatus *anno* 1806. a R. Fabrica S. Petri reductionem medietatis onerum ad decennium obtinuit; cumque nihilominus Sacrorum 1245. implementum neglexerit, ineunte *anno* 1816. earumdem Missarum compositionem, absolutionemque a R. Fabrica consequutus est. Dein Capellaniam titulo Patrimonii Sacri nactus est hodiernus Rector Philippus Avanzi, qui Patris, scilicet memorati Francisci, vestigiis inhærens *anno* 1818. ad Missarum 800. implementum, et *anno* 1824. ad celebrationem Missarum 1521. ab Archiepiscopo damnatus fuit. Verum et de his compositionem iniit cum R. Fabrica.

Harum omissionum causam Franciscus, et Sacerdos Philippus Avanzi tum imminutioni redituum Capellaniæ, qui ad *scut.* 55. annua jamdiu cohibentur, tum pau-

per-

pertati, qua ipsi premuntur, tribuunt: Sacerdos enim Philippus Missas adventitias celebrare cogitur, ut Patri senescenti, sibique consulat. Hinc petunt tum absolutionem Missarum 74., quæ post postremam compositionem usque ad diem 11. *Aprilis* 1825. omissæ fuerunt, tum Missarum reductionem.

Archiepiscopus de more interrogatus, quæ superius exposita sunt confirmat, atque hæc addit = Hisce positis, ac stante civilis Familiæ Avanzi decidio, ne „ ultra inopia laboret, ac præcipue ne animæ damnum tam facile operetur, putarem ego, Emi PP., „ Oratorum preces benigne suscipiendas esse. Actualis eleemosyna communiter ad obulos 20. extenditur, sed minime sufficiens est ad Oratores sublevandos. Iterum ergo præmissa nova absolutione super inadimplementa recentiora, ad vitam actualis „ Capellani Sacerdotis Philippi Avanzi reductionem „ medietatis onerum concederem, hac tamen accedente lege, quod si in posterum inveniatur infidelis, inhabilis ad posteriores gratias reddatur; injuncto etiam onere reditus Capellaniæ quotannis in apposito libro, ex quo Capitalia etiam agnoscantur, „ describendi, et Ordinario una cum Missarum Codice exhibendi. Hujus reductionis legitimam causam „ judicarem allatam inopiam supplicantium, quæ si „ Testatoris tempore extitisset, aliter certe disposuisset.

Archiepiscopi sententiam amplectendam suadent reductiones onerum, atque etiam Missarum pluries ab hoc Sacro Ordine ad levandam Patronorum inopiam concessæ, ut videre est *in Tranen. Reductionis Missarum* 22. *Novembris* 1738., *in Callien. et Pergulana Reductionis et absolutionis* 23. *Decembris* 1823. §. *Plurimi, et in Novarien.* 20. *Novembris* 1824.

Ampliorem vero in themate Missarum reductionem indulgendam censent hodiernus Capellanus, ejusque Pater. Etenim præter redituum sine eorum culpa decrementum, et auctam eleemosynam *ad obolos* 20. pro singulis Missis, quo in casu numquam denegari solet congrua reductio, *Benedictus XIV. de Syn. Diæces. lib.* 13. *cap. ult. num.* 28., *S. Congregatio in Perusina Reductionis* 3. *Julii* 1784. §. *notissima*, *et in Fulginaten.* 13. *Septembris* 1819., illud etiam accedit, quod Testator non modo ad Missarum celebrationem, sed etiam ad Oratorum Familiæ tuitionem respexerit; ac propterea si actualem consanguineorum præsensis-

set familiarem angustiam, aut nullo, aut modico missarum numero eos gravari præcepisset. Reque vera Familiæ suæ juspatronatus reliquit; Capellanis ex ejus domo descendentibus permisit, ut pium legatum in patrimonium sibi constituerent, largita quoque facultate *di far soddisfare un tal legato per altri Sacerdoti, e di potergli dare la semplice elemosina di baj.* 10. *soltanto per messa, e gli altri baj.* 5. *servirsene per se, e per suo uso*, imo Francisco, alteri ex Oratoribus, concessit, *che possa e debba far celebrare per altri Sacerdoti, e far soddisfare un tal legato, con potergli dare parimenti baj.* 10. *per Messa, ed il residuo per se MEDESIMO APPLICARSELO, E PER SUA FAMIGLIA.* Quocirca Missarum onera ita inquiunt esse reducenda, ut Oratores ex superextantibus reditibus vitæ tuitioni consulere valeant.

Verum S. Congregatio Mauro Avanzi petenti = *An, et ad quam eleemosynam celebrari debeant Missæ in casu imminutionis reditus infra summam scut.* 72. *in casu etc.* = respondit = *Affirmative ad eleemosynam obolorum* 15. *ad formam testamenti* = atque ideo, quum scuta annua 55., quæ in præsens ex Capellaniæ censu percipiuntur satis sint pro Missæ quotidianæ adimplemento ad rationem eleemosynæ *obol.* 15., nulla videtur opus esse reductione, aut saltem ita Missarum onus est moderandum, ut tot Sacra celebrentur, quot pro redituum quantitate celebrari possunt ad rationem eleemosynæ manualis, *Benedictus XIV. de Syn. Diæces. lib.* 13. *cap. ult. n.* 35. Insuper jamdudum Oratores legati implementum maxima ex parte neglexerunt, et idcirco nulla indulgentia digni videntur.

Ad absolutionem quod attinet Missarum 74. nuper omissarum, S. Congregatio eam concedere solet, ubi adsit bona fides, aut gravis inopia, ut *in Bononien. Reductionis* 24. *Novembris* 1787., *et in Mazzarien. Reductionis, et Absolutionis* 14. *Decembris* 1822. Videant vero Emi Patres, an Oratores qui Missarum omissiones decremento redituum, ac Familiæ paupertati adscribunt, absolutionem mereantur.

Itaque propununtur

Dubia

I. *An, quomodo, et ad quod tempus concedenda sit Reductio missarum in casu etc.*

II. *An consulendum sit Sanctissimo pro absolutione quoad præteritas omissiones in casu etc.*

Die Sabbathi 18. Martii 1826. in Palatio Apostolico Vaticano erit Sacra Congregatio Concilii, in qua præter alia proponentur infrascripta Dubia, juxta morem ejusdem Sacræ Congregationis de jure resolvenda.

NEAPOLITANA DISPENSATIONIS MATRIMONII. Maria Hieronyma Marigliano, *anno* 1821. cum Cajetano d' Errico summa animorum consensione in Matrimonium collocata, post quatuor fere mensium cohabitationem, nonnullis obortis dissidiis, a Viro divertit, patriosque petiit lares. Dein separationem quoad thorum, et habitationem impetravit; ac paulo post supplex adiit Summum Pontificem, ac Matrimonii rati, et non consummati ob Viri frigiditatem postulavit dispensationem

Sess. 24. cap. 1. de Ref. Matrim.

Precibus Sacro huic Ordini de more ablegatis, Emus Archiepiscopus rogatus fuit, ut ad tramites Constitutionis Benedictinæ = *Dei miseratione* = processum conficeret, ac, animi sui sententiam aperiendo, de canonicis dispensationis causis referret.

Constituto in Archiepiscopali Curia Matrimonii Defensore, et propositis ab eo interrogatoriis, primum rogata est Maria Hieronyma, quæ Sacramenti interposita religione affirmavit, nunquam ob Cajetani impotentiam intercessisse Matrimonii consummationem, quamvis ejus Vir ex Medicorum consilio plura adhibuerit remedia; imo addidit, Cajetanum, propriæ gnarum frigiditatis, ad extraneos amplexus illam sollicitasse, ut ejus virginitas violaretur. Mariæ Hieronymæ depositioni septima accessit ex ejus latere propinquorum manus, jurejurando testantium, esse veritati apprime consona, quæ Mulier narraverat. Decem quoque alii jurati Testes de non consummatione Matrimonii, de

de Viri sævitiis, deque illius impotentia tulere testimonium. Tres insuper Obstetrices, duabus Matronis adstantibus, Mariæ Hieronymæ corpus rite inspexerunt, eamque adhuc Virginem denuntiarunt.

At Cajetanus jurejurando asseruit, Matrimonium cum Maria Hieronyma post aliquos nuptiarum dies revera consummasse, et propinquos, aliosque testes examini subjiciendos designavit. Postea vero vadimonium deseruit, et licet iterum iterumque monitus nunquam adduci potuit vel ad subeundam sui corporis recognitionem, vel ad testes designatos examinandos. Quocirca Emus Archiepiscopus processum tali pacto absolutum ad hanc Sacram misit Congregationem, votum suum ita pandens = *Cum ex actis confectis in inspectione corporis Mariæ Hieronymæ constet de ejus virginali integritate non temerata, consonentque testes examinati in termino probatorio, et insuper illi septimæ manus propinquorum; nullam habeo rationem, ob quam stare non debeam pro ejus virginitate adhuc integra, et Matrimonii non consummatione, et solutione. Relate vero ad Cajetanum d' Errico, ad normam litterarum istius Sac. Congregationis, eidem præscriptus fuit terminus competens ad deducendum jura sua apud Sac. Congregationem, ac proinde de eo nullum audeo submittere judicium EE. VV.* = Verum Cajetanus neque hujusmodi paruit monitioni, et solum nonnullas extrajudicialium testium exhibuit depositiones, quas habent Emi Patres in Allegatione a Defensore matrimonii distribuendâ.

In dispensationis judiciis duo extrema probanda esse contendit Mulieris Defensor, scilicet Matrimonium non fuisse consummatum, justamque subesse Dispensationis causam, *De Just. de dispens. Matrim. lib. 2. cap. 10. n. 21.*, *Pignatel. Consult. can. 148. n. 15. tom. 1.*, *S. Cong. in Romana Matrimon. 19. Augusti 1786.*, et subdit Mulieri potius, quam Viri jurijurando fidem habendam esse, si in ipsa novitate reclamaverit Mulier, ac proposuerit, se nec a Viro cognitam, nec potuisse cognosci, atque id tam proprio juramento, quam testimonio mulierum, quæ per aspectum corporis eam esse virginem asseruerunt, probaverit, *Cap. Proposuisti de Probat.*, *Cap. Accepisti de frigid.*, *et ma-*

malefic., *Sanchez lib. 7. resp. 109. n. 16.* Reclamavit autem Maria Hieronyma statim, et in novitate; siquidem = *La mattina seguente* (ita interrogatorio a Matrimonii Defensore proposito respondit) *chiaramente dissi a mia Madre, che il Matrimonio tra me, e mio Marito punto non si era consumato, siccome in seguito l'ho manifestato a mio Padre, a mia Zia, a mio Fratello.* Jurejurando insuper non consummationem Matrimonii ob Viri impotentiam probat Mulier, cui accedunt septima propinquorum manus, plures jurati testes, tres Obstetrices a Medicis, Chirurgisque instructæ, una voce affirmantes Mulieris virginitatem, ac fidem perhibentes, *che Maria Girolama è una Giovane di ottimi costumi, di somma onestà, e non portata a mentire.*

Quod vero Dispensationis causam respicit, Mariæ Hieronymæ Defensor censet, privatam etiam causam sufficere, ut Pontifex dispensationem impertiatur, *Gobat. Theolog. Experim. tract. 10. cons. 18. n. 691.*, *Pignatel. cosult. 148. n. 7. tom. 1.*, *Ursaya tom. 6. p. 1. disp. 32. n. 58.* Concurrunt autem in themate jurgia, dissentiones, odia inter Conjuges, et potissimum Cajetani impotentia; quæ omnia ad Matrimonii dispensationem concedendam satis esse affirmant *Sanchez lib. 7. discur. 93. n. 3.*, *Perez de Matrimon. disput. 37. Sect. 5. n. 1.*

Nec dispensationi obstare autumat non sequutam corporis Viri inspectionem; Cajetani enim impotentiam ex eo perspicue constare arbitratur, quod Matrimonium consummare nequiverit. Præterea hujusmodi corporis recognitio foret inutilis; nam viri frigiditas, quæ ex interno proficiscitur vitio, nequit humana ope dignosci, atque ob hanc causam exempla non desunt Dispensationis sine corporis viri inspectione concessæ, præsertim *in Mediolanen. Matrimonii 24. Maji 1732.*, *in Januen. Matrimonii 16. Augusti 1783.*, *et in Neapolitana Dispensationis 27. Julii 1822.*

Triennali quoque experimento locum non esse contendit, quoniam in *Cap. Litteræ de frigid.* agebatur de Muliere, quæ nullam per annos octo querelam instituerat de Viri frigiditate, adeoque Vir ejus potens censebatur. Contrarium vero dicendum de Maria Hiero-

ny-

nyma, quæ postridie de non sequuta Matrimonii consummatione conquesta est. Ex triennali autem experimento, verendum ait, ne Maria Hieronyma in grave incidat animæ, corporisque periculum.

At vero Sacramenti Defensor perspicuis, evidentibus, ac superabundantibus probationibus non sequutam Matrimonii consummationem, vel in ipsis gratiosæ dispensationis causis, evincendam esse arbitratur, *Zacch. quest, Medic. leg. decis.* 54. *num.* 8., *S. Cong. in Mediolanen. Matrimonii* 8. *Martii* 1732. §. *Exempla*, *et in Comaclen. Matrimonii* 29. *Julii* 1769. §. *Despiciendam*, præsertim post Conjugum cohabitationem, unde urgentissima exurgit juris, et de jure præsumptio, Matrimonium fuisse consummatum, *Pignat. Consult. can.* 142. *num.* 21. *tom.* 1., *S. Cong. in Comen. Matrimonii* 17. *Decembris* 1768 §. *Defensor*.

Probationes autem, quas affert Maria Hieronyma, eas esse denegat, in quibus EE. VV. conquiescere valeant; ut enim Mulieris jusjurandum, licet testimonio septimæ propinquorum manus, ac Matronarum, quæ illam inspexerunt, vallatum juramento prævaleat Viri asserentis consummationem; statim et in ipsa novitate, seu intra duos menses coram ecclesiastica potestate Mulier conqueratur oportet de Viri sui frigiditate; nam cito, et in parvo momento scire potest, si vir ejus secum coire valeat, uti post apertum *text. in cap. Accepisti de frig. et malef.* tradit *Sanchez lib.* 7. *disp.* 109. *num.* 2. Sed Maria Hieronyma vertente Mense Septembris *Anni* 1821. nupsit Cajetano, Summo autem Pontifici preces obtulit pro dispensatione Matrimonii *die* 6. *Julii* 1822. Serotinæ igitur habendæ sunt illius querelæ de impotentia Cajetani, ac proinde gaudere non debet privilegio, quod tribuit memoratum *cap. Accepisti* mulieri cito, et in ipsa novitate reclamanti.

Præterea juramentum Mariæ Hieronymæ veluti suspiciosum traducit. Quanquam enim Hieronyma affirmaverit, se in ipsa novitate de Viri inertia conquestam esse penes Parentes et Consanguineos; nihilominus isti, examini subjecti, Mulierem quidem veritatem dixisse fassi sunt, sed nullum de illius querelis præbuerunt testimonium, nec ipsa petiit, ut hac super re

10-

regarentur ; imo alios induxit testes, qui tantummodo de auditu alieno, uno excepto Januario Galbiati, deponerent, ac propterea nec Maria Hieronyma, nec testes ullam merentur fidem, *Glos. in cap. quoties de testib.*, *Reiffenst. Jus. Canon. lib. 2. tit. 20. num. 360.* Accedit insuper, quod ex parte Cajetani extrajudiciales afferantur testes, qui Mariam Hieronymam, numquam sive apud ipsos, sive apud alios conquestam esse de Viri frigiditate contitentur, atque alter ex testibus fidem perhibet audivisse Mariam Hieronymam fatentem Matrimonii consummationem.

Multoque minus conquiescendum esse ait in testimonio Obstetricum, quæ Mariæ Hieronymæ corpus inspexerunt ; hoc siquidem probationum genus fallax est, et periculosum, *Sanchez de Matrim. lib. 7. disput. 213. num. 10.*, *Zacch. loc. cit. lib. 4. tit. 2. quæst. 1. num. 14.*, ac tum solum Mulieri prodest, cum triennale adhibitum fuerit experimentum, aut Mulier in ipsa novitate reclamaverit, et saltem dubia potentiæ viri ostenderit signa, quæ per aspectum corporis appareant, *Card. Argenvil. in vot. apud Constant. tom. 4. num. 14.*, *Sanchez loc. cit. disp. 109. num. 16.* In themate serotinæ fuerunt Hieronymæ querelæ, neque per rectum judicium demonstratur Cajetani frigiditas, ideoque ad triennale experimentum putat esse confugiendum.

Deficere quoque affirmat Matrimonii Defensor justas dispensationis causas, quæ graves, urgentesque sint oportet, ad tradita per *Fagnan. in cap. nimis de filiis presbyt. num 8.*, *S. Congr. in Pragen. Matrimonii 7. Julii 1731. §. Porro*, *et in Melevitana Dispensationis 7. Febr. 1789.* Desunt enim graves Cajetani frigiditatis probationes ; nam etiamsi Mariæ Hieronymæ virginitas certa, exploratæque foret, haud tamen recte Viri impotentia inde colligi posset, *Kugler de Matrim. tom. 1. cap. 5. §. 2. num. 1435.*, *S. Congreg. in Asten. Matrimonii 18 Martii 1776. §. quod*. Animorum vero abalienationem, et viri sævitias justam ait suppeditare causam pro temporanea separatione, non autem pro obtinenda matrimonialis nexus dissolutione, *Rota in Camerinen. Obsequiorum Matrimonialium 13. Junii 1794. § 2 cor. Soderino*, *S. Cong. in Januen. Dispensationis 15. Januar. 1785. §. Inefficaces* : quin imo hujusmodi

jurgia, et o lia in themate esse fictitia probant testes extrajudiciales a Cajetano inducti.

Cætera Emi Patres haurient *ex Allegationibus* distribuendis, ut dirimere valeant

Dubium

An sit consulendum SSmo pro Dispensatione super Matrimonio rato et non consummato in casu etc.

Dilata, et ad D. Secretarium cum SSmo ad mentem. Mens est, ut per Emum Archiepiscopum Neapolitanum præfigatur terminus unius mensis Cajetano d'Errico ad subjiciendum corpus suum inspectioni Professorum Chirurgiæ, et Medicinæ ab eodem Archiepiscopo etiam ex officio deputandorum pro verificatione, an ad matrimonii usum potens sit, an non, an temporanee, seu potius in perpetuum, cum intimatione, quod elapso termino, et perseverante ipso Cajetano in spretu mandati habebitur sua contumacia pro retractatione juramenti ab eo præstiti, et pro ultronea confessione non sequutæ consummationis, et suæ impotentiæ, ideoque numquam ad alia vota transire poterit, etiamsi uxori suæ Mariæ Hieronymæ Marigliano indultum dispensationis a SSmo concedatur, et Emus Archiepiscopus de resultantibus certioret.

Sess. 24 cap. 3. de Reform.

TARENTINA PROCURATIONIS

Dubia

I. *An, et quomodo Archiepiscopo visitanti debeatur procuratio in casu etc.*

II. *An a Capitulis Collegiatarum Martinæ, e* di Grottaglie *solvi possit procuratio in pecunia in casu etc.*

Et quatenus affirmative

III. *An, et in qua summa procuratio sit præstanda in casu etc.*

IV. *An Archiepiscopo visitanti debeantur expensæ itineris, equorum, seu vecturarum in casu etc.*

V. *An Clerici, et Presbyteri Ecclesiasticis reditibus carentes teneantur ad solutionem procurationis in casu etc.*

VI.

VI. *An, et quomodo Subsidium charitativum exigere Archiepiscopus possit in casu etc.*

Ad I. Affirmative ad formam Concilii Tridentini sive in victualibus, sive in pecunia arbitrio visitandorum.

Ad II. Provisum in primo.

Ad III. Affirmative juxta summam pro victualibus solvi consuetam.

Ad IV. Negatve.

Ad V. Negative.

Ad VI. Affirmative ad formam taxæ Innocentianæ.

LYCIEN. SERVITII CHORI *Sess.24.cap.12. de Reform.*

Dubia

I. *An, et quomodo Servitium Chori sit reducendum in casu etc.*

Et quatenus negative

II. *An, quibus, et quomodo exemptio a Chorali servitio sit concedenda in casu etc.*

III. *An, et quomodo Officiaturæ sint reducendæ in casu etc.*

IV. *An in Vigiliis, et Quadragesima unica tantum Missa cum cantu sit celebranda in casu etc.*

V. *An in aliquibus festivitatibus post Missam, Vesperasque solemnes eadem Missa, eædemque Vesperæ sint repetendæ in casu etc.*

VI. *An, et quomodo sit consulendum SSmo pro commutatione voluntatis in casu etc.*

Ad I. Negative.

Ad II. Affirmative in casu necessitatis, ad quem effectum supplicent particulariter.

Ad III. Affirmative ad binas quolibet mense juxta votum Episcopi.

Ad IV. Negative.

Ad V. Negative, et juxta votum Episcopi.

Ad VI. Affirmative uti ad tertium, et quintum.

ARIMINEN., ET CÆSENATEN. JURIS QUÆSTUANDI *Sess.21. cap. 9. de Reform.*

Dubium

An sustineatur Decretum Episcopi Cæsenatensis in casu etc.

Non proposita cum sequentibus.

Sess. 25. *cap.* 4. *de Reform.*

SPOLETANA ABSOLUTIONIS, ET REDUCTIONIS MISSARUM

Dubia

I. *An, quomodo, et ad quod tempus concedenda sit reductio Missarum in casu etc.*

II. *An consulendum sit Sanctissimo pro absolutione quoad præteritas omissiones in casu etc.*

Sess. 22. *cap.* 6., 9. *Sess.* 25. *cap.* *et de Reform.*

LUNEN. SARZANEN. COMMUTATIONIS VOLUNTATIS, APPLICATIONIS, ET REDUCTIONIS.

Administratores Hospitiorum cum intelligant, in Nosocomio Civitatis Sarzanæ ex ægrotantium copia Parochorum curam quandoque deficere, Presbyteri electionem meditantur., qui spiritualibus infirmorum indigentiis sollicite opituletur. Ad congruam vero vitæ sustentationem ipsi exhibendam onerum translationem, et reductionem implorant, itaut pro numero Missarum 906., quo Nosocomium oneratur, sacrum tantum quotidie faciat in Sacello Hospitalis idem Sacerdos, et integram eleemosynam Gallicarum Libellarum 600., *Rom. scut.* 110. 40. percipiat. Onera hæc sunt: ex Capellania Brucionio erecta in Ecclesia S. Andreæ, olim Cathedrali, annuas Missas 366., ex Legato Joannis Tregiana 104., ex Legato Archidiaconi Mascardi 36., ex Confraternitatibus SSmi Rosarii 83., SSmæ Trinitatis 254., Boni Consilii et S. Barbaræ 52., SSmæ Conceptionis 11.

Rogatus de more Episcopus singulorum Legatorum fundationem, atque annuum censum ita uberrime prosequitur „ Inspectis per me singulis fundationibus, iis „ nempe, quæ hisce temporibus adhuc extant, refero

„ fero reditus, ac onera cujusque Legati esse uti in-
„ fra, nempe.

„ 1. Reditus percipiendus annuatim ex bonis relictis
„ a Domino Cecchino Brucionio pro fundatione Ca-
„ pellaniæ, vel Beneficii, de quo supra, est libella-
„ rum Galliæ 680. circiter; hoc enim pretio in præ-
„ sentiarum locata sunt. Onera autem, ut eruitur ex
„ actu fundationis, sunt: *facere cantari, et celebrari*
„ *quotidie de cætero spiritualiter Missarum solemnia,*
„ *et Divina Officia in Ecclesia S. Andreæ de Sarza-*
„ *na ad Altare Beatissimæ Annunciationis propriis*
„ *sumptibus et expensis*. Quæ tamen Missarum so-
„ lemnia, et Divina Officia nescirem, qua de causa
„ ab immemorabili celebrata minime fuerint, sed
„ peracta tantum fuerit quotidie Missarum celebra-
„ tio, quas vocant vulgo *Lette* una cum Altaris or-
„ namento. Verum autem est, ab Administratoribus
„ hujus Hospitalis obtentam fuisse ad decennium
„ *die* 23. *Januarii* 1802. redituum Beneficii, de quo
„ agitur, applicationem favore ipsius Hospitalis, ac
„ insuper prorogationem ad aliud decennium ipsos
„ obtinuisse *die* 3. *Novembris* 1814. „ Imo Episcopus
Auctoritate Apostolica *die* 12. *Martii* 1825. prorogationem ad aliud sexennium proximum tantum servata in omnibus forma præcedentis Indulti concessit.

„ 2. Cum bona a Domino Joanne Tregiana relicta re-
„ bus mobilibus, censibus constarent, hæcque for-
„ san favore Hospitalis illico alienarentur; hinc est,
„ quod impossibile sit dictorum bonorum valorem
„ referre. Onera autem hujusce Legati, uti ex actu
„ fundationis sunt: celebratio in perpetuum unius
„ Missæ quotidianæ in Ecclesia dicti Hospitalis pro
„ Peregrinorum, et aliorum commoditate, et celebratio
„ unius Missæ unaquaque anni hebdomada pro anima
„ fundatoris, et suorum defunctorum. Notandum ta-
„ men est, hisce diebus ab Administratoribus Hospi-
„ talis celebrari Missas 104., idest duas quaque hebdo-
„ mada: anno enim 1753. ipsi viso dictam Missam quo-
„ tidianam celebrandam dumtaxat esse propter pere-
„ grinorum commoditatem, qui tunc in dicto Hospitali
„ hospitium transeundo recipiebant, eorumque numerus

„ in

„ in dies decresceret, statuerunt, Missam quotidianam
„ de qua supra amplius non esse celebrandam, sed
„ potius aliam Missam singulis hebdomadis fore cele-
„ brandam pro omnibus Hospitalis Benefactoribus.
„ Hinc adjuncto hoc numero Missarum, alio numero
„ Missarum 52. annuatim celebrandarum ex ordina-
„ tione Domini Tregiana pro ipsius Anima, ac suo-
„ rum Defunctorum, factum est, ut in precibus ex-
„ poneretur, onus a Domino Tregiana relictum esse
„ Missarum 104. Non celebrantur vero in Ecclesia
„ Hospitalis, eo quod in præsentiarum dicta Eccle-
„ sia multis indigeat.

„ 3. Reditus percipiendus annuatim ex bonis ab Archi-
„ diacono Mascardi, quæ integra etiam nunc ex-
„ tant, est Libellarum Galliæ 160. circiter; onera
„ autem sunt posita in celebratione trium Missarum
„ de requiem singulis mensibus ad Altare S. Thomæ
„ hujus Cathedralis Ecclesiæ *S.* Mariæ in Cœlum
„ Assumptæ peragenda.

„ 4. Reditus autem bonorum olim ad Confraternitatem
„ SSmi Rosarii spectantium ad Libellas Galliæ 687.
„ ascendit. Onera autem dictæ Confraternitatis ob re-
„ ditum supradictum sunt: annua celebratio Missa-
„ rum 15. ad Altare SSmi Rosarii in Ecclesia Fra-
„ truum S. Dominici hujus Civitatis jam diruta, et
„ non alibi perficienda.
„ Item celebratio Missarum 18. singulis annis in supra
„ memorata Ecclesia S. Dominici, et a Fratribus di-
„ cti Conventus tempore novendii Nativitatis D.N.J.C.
„ perficienda pro sublevamine ac refrigerio ipsius Te-
„ statricis, ejusdemque Sororis. Notandum autem est,
„ ab anno 1807. nunc usque Missas 83., ab Admi-
„ nistratoribus hujus Hospitalis fuisse annuatim cele-
„ bratas, eo quod dicto anno ab ipsis quædam sche-
„ dula fuerit inventa, quæ onera Confraternitatis su-
„ pradictæ enunciabat esse Missas 83., licet ex in-
„ strumentis, quæ invenire mihi datum fuit, alia one-
„ ra præter relata non appareant.

„ 5. Reditus percipiendus ex bonis habitis a Confra-
„ ternitate SSmæ Trinitatis est Libellarum Galliæ 270.
„ circiter, ac onera, quæ ex variis instrumentis mi-
„ hi exhibitis constant, sunt: annua celebratio Mis-

„ sa-

„ sarum, quas vocant Lectas 165^, quarum una cum
„ cantu et nocturno, ac plures in Oratorio dictæ
„ Confraternitatis statis anni temporibus celebrandæ,
„ præter Missas 8 ad Altare S. Thomæ hujus Ca-
„ thedralis annuatim celebrandas, quarum una olim
„ erat cum cantu, nempe antequam, uti asseritur, in
„ unam lectam commutaretur.

„ 6. Reditus percipiendus ex bonis olim ad Confrater-
„ nitates amplius non erectas sub titulo B. Mariæ Vir-
„ ginis Boni Consilii, et S. Barbaræ spectantibus est
„ Libellarum Galliæ 38. circiter. Quibus autem one-
„ ribus sint dicta bona onerata, impossibile fuit in-
„ venire. Administratores tamen hujus Hospitalis di-
„ cti reditus intuitu, statuerunt fore annuatim cele-
„ brandas Missas 52. ad libitum, nempe nullo desti-
„ nato loco, nulloque statuto tempore.

„ 7. Tandem reditus percipiendus ex bonis jam ad Con-
„ fraternitatem SSmæ Conceptionis spectantibus est
„ Libellarum Galliæ 37. circiter. Quæ autem essent
„ pro dictis bonis onera supradictæ Confraternitatis,
„ plane ignoratur, et solummodo constat *anno* 1731.
„ Confraternitatem prædictam statuisse celebrationem
„ Missarum 12. fore annuatim peragendam pro ani-
„ ma Sororum defunctarum, dictasque Missas fore
„ celebrandas *die* 9 *Decembris*. Hisce autem tempo-
„ ribus decem Missæ lectæ celebrantur, ac una cum
„ cantu; qua autem ratione ita statutum fuerit, pe-
„ nitus ignoratur.

Dein Episcopus refert. „ Hospitalis Status activum de-
„ cem annis computatis, idest *ab anno* 1812. usque
„ ad *Annum* 1821. esse Libellarum Galliæ 18000.;
„ passivum vero, uti supra computatum, esse pari-
„ ter Libellarum earumdem 18000. „ votumque suum
quoad petitam Missarum translationem, ac reductio-
nem aperit, inquiens „ Quoad impotentiam aliter sup-
„ plendi, aliorumque mediorum defectum, certum
„ est hanc haudquam absolute extare; hisce autem
„ temporibus hanc existere, nullumque medium mi-
„ nus onerosum me cernere procul dubio est; hoc enim
„ Hospitale est structuræ infelicis, ac nimis angustum,
„ ut infirmos omnes hujus Communitatis capere queat,
„ ac proinde ejusdem Administratores, fidelium libe-
„ ralitate contisi, ejusdem Fabricæ ampliatio-

„ nem

„ nem suscipere coacti fuerunt, licet eamdem perfi-
„ cere nequeant reditibus apud ipsos extantibus. Sen-
„ tirem itaque attentis omnibus supradictis, ac con-
„ sideratis expensis, quas per nonnullos annos susti-
„ nere coguntur supralaudati Administratores, ne ege-
„ ni Infirmi hujus Civitatis humanis auxiliis destituan-
„ tur, benigne fore excipiendas eorumdem preces,
„ ac ad decennium saltem ipsis concedendum esse, ut
„ omnibus oneribus, de quibus in precibus, satisfiat
„ mediante quotidiana celebratione unius Missæ ad
„ commodum Infirmorum utriusque sexus in Eccle-
„ sia Hospitalis, quæ cito futura est, ut in ipsa Sa-
„ crosanctum Missæ Sacrificium peragi possit.

At Capitulum Cathedralis Ecclesiæ innixum Visitationi Apostolicæ *diei* 15. *Martii* 1584., in qua habetur = *Item Capella Annunciationis gloriosæ Virginis dicitur de jure Patronatus pro una voce Rmi Capituli Cathedralis Ecclesiæ, ac pro alia voce M. Communitatis Sarzanæ Civitatis*; nec non *collationibus*, quæ ex Capitularibus Codicibus, singulis vacationibus a Capitulo ipso peractis, inveniuntur ad postremum usque Capellanum, qui *anno* 1800. vitam cum morte commutavit, censet, Capellaniæ Brucionio Patronatus jure gaudere, ipsiusque redituum separationem ab Nosocomii bonis exposcit, ut ad formam fundationis Capellanus nominari queat. Item adversatur tum reductioni Missarum, quæ in Ecclesia S. Andreæ sunt celebrandæ, tum earum translationi, qua Fideles quotidiano Sacrificio in Ecclesia accessu facillima privarentur, quæque in Divini cultus imminutionem redundaret.

Confratres quoque SSmæ Trinitatis, nec non SSmi Rosarii, quorum Sodalitia, pace Ecclesiæ tributa, in antiquum Statum redierunt, petitionibus Administratorum Hospitalis contradicunt, ac efflagitant, ut bona, quæ transactis temporibus ab Italico Regimine Nosocomio fuerunt addicta, eorum Sodalitiis restituantur. Nullum enim jus in eisdem bonis Nosocomium adquisivisse contendunt ex defectu Beneplaciti Apostolici, *Extravagan. Ambitiosæ de rebus Ecclesiæ non alienan.*, *S. Congregatio in Faventina Commutationis voluntatis et*

ap-

applicationis 20. Decemb. 1823, quin ex subsequenti possessione aliquid juris ipsi accesserit ; *nam quod ab initio vitiosum est , non potest tractu temporis convalescere , L. 29. ff. de R. J.*

Administratorum precibus adversantur quoque Sacri Canones , qui a commutationibus ultimarum voluntatum abhorrent ; quæ enim ad certum usum largitione Fidelium sunt destinata , ad illum debent , non ad alium converti , *Clementina Quia contigit 2. de relig. dom. , S. Congreg. in Savonen. Commutationis Voluntatis 22. Martii 1823. §. Certum , in Camerinen. Jurispatronatus et Commutationis Voluntatis 18. Decembris 1824. §. Verum.*

Præterea si Legata impleri , et Missæ celebrari possunt in Ecclesia et Altari a Fundatoribus designato , solet S. hæc Congregatio illorum denegare translationem , uti *in Usentina Celebrationis Missarum 14. Januarii 1748. , Lucana Translationis , Reductionis , et Sanationis 26. Augusti 1820. §. Inquirendum , Tranen. Reductionis et Commutationis onerum 24. Julii 1824. §. Verum.* Missarum item reductio ab hoc S. Ordine denegatur , ubi reditus onera superant , uti videre est in *Bononien. 27. Aprilis 1822. §. Testatores , et Mazzarien. Reductionis servitii Chorii , et Anniversariorum 20. Novembris 1824.*

Verum Hospitiorum Administratores in primis animadvertunt , nullam jurispatronatus vocem ad Capitulum pertinere ; siquidem in Capellâniæ Brucionio fundatione legitur : *quando vacaverit , vèl non serviverit dictus Capellanus ipsi Altari in dictis Divinis Officiis* (bona deputata pro expensis , seu substentatione dicti Sacerdotis) *gubernentur , seu conserventur , et postea futuro Successori integraliter consignentur per ipsum Cecchinum , ipso vivente , et post ejus mortem, per Consilium Generale Artium Communis Terræ Sarzanæ Patronum , et Commissarium suum . . . . confirmatione , institutione , et correctione in honestate vitæ dicti Sacerdotis , seu Capellani dicto Lunensi Capitulo solummodo reservatis.* Neque Capitulum *ex collatione* , qua singulis vacationibus fertur potitum esse , ullum sibi quærere potest subsidium , cum *ex*

vi juris patronatus non concessio, sed præsentatio pertineat ad Patronum. Cap. 31. de jure patr.

Consilium vero generale Artium, cui jus Pratronatus Capellaniæ fuit reservatum, jamdiu non existit, et quatenus jus patronatus ad Communitatem Sarzanensem spectaret, ejus consensus deesse non videtur, quoniam Magister Consilii Municipalis Sarzanensis præest Administrationi Hospitalis.

Missarum autem translationem, justa concurrente causa, sæpius concessit hæc S. Congregatio, præsertim si nec Divini Cultus detrimentum, nec Populi incommodum timeretur, uti *in Neapolitana Capellaniæ* 16. *Junii* 1731., *et in Leodien. Reductionis et Translationis* 24. *Maji* 1823. §. *Administratores.* In themate abest Divini cultus detrimentum, ac Fidelium incommodum. Enim vero „ onerum translatio (ait Epi- „ scopus) minime efficiet, ut desit Missæ celebra- „ tio in Ecclesia S. Andreæ hujus Civitatis, uti a Ca- „ pitulo hujus Cathedralis relatum fuit; in dicta enim „ Ecclesia quotidie Sacrum faciunt duo Capellani ibi „ constituti, aliique hujus Civitatis Presbyteri.

Minores autem Reformati S. Francisci, in cujus Ecclesia Missæ ex suppressa Confraternitate SSmæ Conceptionis proficiscentes forent celebrandæ, translationi subscribunt, ut refert Episcopus, si illam ad infirmorum levamen concedendam duxerit hæc S. Congregatio.

Similiter publica utilitatis, vel necessitatis intercedente causa ultimarum voluntatum commutationem indulgeri exploratum est ex hujus S. Ordinis instituto, ut *in Tudertina* 15. *Martii* 1783., *in Nullius S. Ædisti Beneficii* 16. *Junii* 1792., *et in Ariminen. Applicationis Legati* 19. *Aprilis* 1823 §. *Quanquam.*

Commutationem autem voluntatum, ac Missarum translationem et reductionem in themate efflagitaret spiritualis Informorum necessitas. Cum enim ex dati et accepti rationibus appareat, Nosocomium Sarzanense par non esse solvendo stipendium Presbytero ægrotantibus opitulaturo, ne dum bona Sodalitiorum eidem unita haud distrahenda videntur, nam Hospitalium paupertati suppetias ferre oportet applicatione etiam reddituum in alios pios usus ex fundationis lege erogan-

gandorum, *S. Congregatio in Faventina Commut. Volunt. et applicat. 22. Februarii 1823. §. His, et in cit. Ariminen. §. Quanquam*, sed insuper petita Missarum translatio, et reductio impertienda est, ut pensio exhibeatur Sacerdoti, qui in curanda spirituali ægrotantium salute operam impendat.

Dignentur itaque EE. Patres, ea, qua pollent, sapientia dirimere

Dubia

I. An constet de jurepatronatus Capellaniæ SSmæ Annunciationis favore Capituli Cathedralis Ecclesiæ in casu etc.

II. An, et quomodo sit consulendum SSmo pro translatione et reductione Missarum Capellaniæ Brucionio in casu etc.

III. An, et quomodo sit consulendum SSmo pro translatione et reductione Missarum Legati Mascardi, ac pro reductione Missarum Legati Tregiana in casu etc.

IV. An, et quomodo sit consulendum SSmo pro commutatione voluntatum et bonorum Confraternitatum applitione in casu etc.

Et quatenus affirmative

V. An, et quomodo sit consulendum SSmo pro translatione, et reductione Missarum in casu etc.

ARIMINEN. = In Comitiis *diei 26. Februarii 1825.* actum est de controversia inter Canonicos, et Vicarios perpetuos Oppidi S. Archangeli Ariminensis Diœcesis orta, et *die 16. insequentis mensis Aprilis* propositis Dubiis: I. *An Vicarii perpetui ad pristinum statum, et primævam dependentiam a Collegiata SSmi Rosarii redire teneantur in casu etc.* II. *An, et quo-*

Sess. 7. Cap. 7., et Sess. 25. cap. 16. de Reform.

quomodo Vicarii perpetui Docci et Succi teneantur cedere Capitulo bona ipsis assignata in casu etc., et quatenus affirmative III. *An, quomodo, et in qua summa Vicarii perpetui providendi sint de congrua in casu etc.*, EE. PP. respondere placuit: Ad I. *Affirmative*: Ad II. *Affirmative, refectis a Capitulo Vicariis expensis meliorationis*: Ad III. *Dilata, et ad mentem*: *Mens est, ut scribatur Episcopo, qui transmittat distinctum statum activum, et passivum omnium bonorum restitutorum favore Collegiatæ, comprehenso fundo a Parochis, ut in secundo Dubio cedendo.*

Requisitus Ariminensis Episcopus statum remisit a Canonicis ipsis acceptum, et animadversionibus auctum a peritissimo, ut ait, Viro exaratis. Ex hoc apparet, annuum Collegiatæ reditum, adjectis *scut.* 268., quæ a Vicariis percipiebantur, esse *scut.* 950. 94., exitum vero, comprehensis *scut.* 100. pro Vicariis perpetuis, ac *scut.* 90. pro amovibilibus, ad summam scut. 514. pertingere: ideoque singuli ex novem Canonicis quolibet anno *scut.* 49. circiter lucrantur.

Vir ab Episcopo consultus summam *scut.* 100. pro fabrica Ecclesiæ a Canonicis assignatam ita contrahit, ut absolutis restaurationibus non sine magna pecuniæ vi perficiendis annua *scut.* 20. satis esse existimet, alias etiam ceræ, et utensilium expensas moderatur, statumque passivum cohibet ad *scuta* 386.

Laboriosas, difficilesque regere Parœcias Vicarii exponunt, ac præsertim S. Agathæ Vicarius, cui imminet cura animarum 1500. magna ex parte agros incolentium. Vicarius autem Docci subdit *ab anno* 1814. bona fide Parœcia potitum, quæ congruam substentationem exhibebat pensione ab Italico Regimine constituta; ac propterea quæsito jure minime posse expoliari; summam vero *scut.* 50., quæ Vicariis solvebatur ob Sacerdotum deficientiam, animarum copiam, pauperum numerum, et onera ferenda, teste Episcopo, imparem evasisse.

At Capitulum, suis juribus jam restitutum, annuum reditum *scut.* 2110. olim percepisse, hodie vero *scut.* 950. tantum sine ulla spe incrementi percipere commemorat: Vicariis perpetuis, quamvis ex fundatione *scut.* 25., *et* 30. solvenda forent, jam *scut.* 50. an

nua

nuatim ait tradidisse, et in posterum traditurum spondet: ac tandem animadvertit, Vicarium Docci *anno* 1814. Vicariam obtinuisse *ad formam Bullæ erectionis Collegiatæ* editæ a S. Me. *Benedicto XIV.*, uti colligitur ex folio *dici 26. Februarii superioris Anni*, quod iterum consulere precor, ut EE. VV. dirimere possint

Dubium

An, quomodo, et in qua summa Vicarii perpetui providendi sint de congrua in casu etc.

NEAPOLITANA REDUCTIONIS SERVITII CHORI. *Sess. 24. Cap. 15. de Reform.*

Abbas, et Collegium Hebdomadariorum Parochialis Ecclesiæ S. Mariæ Majoris Neapolis *anno* 1599., auctorante Summo Pontifice Sixto V., Clericis Minoribus Regularibus Ecclesiam, atque Ædes adnexas cesserunt, ut novi eorum Regularis Ordinis Institutum, Familiam, ac domum ibidem fundarent. In cessionis vero tabulis cautum fuit, ut Hebdomadariorum Collegio servaretur earumdem ædium proprietas, atque etiam jus Parochum ex ipsis Hebdomadariis eligendi, eumque Emo Archiepiscopo præsentandi; item ut omnia Missarum onera, et Anniversaria Collegio imminentia, ipsumque Chori servitium, quo Capitulares singulis diebus ad Missam, et Vesperas persolvendas, diebus autem festis etiam ad Matutinum canendum obstringebantur, ab ipsis Regularibus in posterum implerentur. Deinceps memorati Collegii Beneficia tam ab Ordinario, quam ab Apostolica Sede uti simplicia, et sine ullo onere habita, et collata sunt. Verum Patres Minoritæ *anno* 1823. proprio lubitu Ecclesiam, domumque deseruerunt. Abbas igitur, et Heb-

Hebdomadarii, ad quos pleno jure rediit Ecclesia, minime vero Ædes in Religiosam Domum versæ, rati omnia revixisse onera, ab S. Congregatione Fabricæ S. Petri Missarum reductionem impetrarunt, votique compotes facti sunt, injuncto onere unicam singulis diebus celebrandi Missam. Nunc reductionem servitii Chori ad primas, et secundas dumtaxat Vesperas, ac solemnem Missam in Festo Assumptionis B. Mariæ Virginis ab hoc S. Ordine postulant.

Hanc rerum gestarum seriem ex informatione deprompsi Emi Archiepiscopi, qui insuper addidit. „ La Parrochia di S. Maria maggiore è una delle quattro più „ antiche di questa Città, dette perciò Parrochie Maggiori. Essa, come rilevasi dalle antiche Visite Pastorali, era servita da un Collegio di Preti ascendenti al numero di ventidue, cioè un Rettore, un Sagrestano, sei Confrati, dieci Eddomadarj, e quattro „ Ufficiali minori. E poichè con la mentovata cessione si era diminuita di molto la rendita de' Beneficii, „ per essersi ceduto il sito delle Case adjacenti per edificarvi il Monastero per li detti Padri; quindi fù, che anche il numero de' Beneficiati fù ridotto al numero di „ dodici, come sono al presente, cioè l' Abbate, o „ sia Rettore, il Sagrestano, e dieci Eddomadarj. Da „ queste notizie si comprende, che prima della cessione „ l' obbligo del Coro era compensato dalla pingue rendita proveniente dalle Case adjacenti, non essendo „ corrispondente quella, che rimase a favore di detti „ Beneficiati.

„ Per quel che si appartiene all'attual rendita di Massa comune, o sia distribuzione; questa fino al 1809. „ era della somma di annui Ducati 226. 86. nel 1809. „ per la soppressione de' Monasteri si perdettero i migliori Censi, che ascendevano ad annui Ducati „ 134. 51., sicchè restano annui Ducati 92. 35. Da „ questi tolti alcuni pesi intrinseci, che ascendono „ ad annui Ducati 54. 45., restano netti annui Ducati 37. 90., i quali calcolati per un Decennio formano Ducati 379.

„ Appartengono anche alla Massa i proventi di esequie, „ i quali per un decennio hanno fruttato Duc. 399. 11., „ e questi uniti alla rendita soprascritta formano in tutto

„ tutto Ducati 778. 11. Divisi questi in dodici porzio-
„ ni, e mezza, cioè dieci agli Eddomadarj, e due por-
„ zioni e mezza all' Abbate, (giacchè il Sagrestano
„ percepisce annui Ducati 10., che si calcolano trà
„ i pesi) viene a ricadere la rendita di un Decennio
„ a *Ducati* 62. 24. per ciaschedduno, vale a dire a
„ *Ducati* 6. 22. in ogni anno per ciaschedun' Eddo-
„ madario. Questa è tutta la rendita addetta per il ser-
„ vizio del Coro, il quale obbliga ogni giorno alla Mes-
„ sa e Vesperi, ed in tutte le Feste a Mattutino.
„ Debbo non pertanto soggiungere, che oltre alla rendita
„ di Massa, gode la Collegiata l'Eredità di Filippo Pon-
„ tano, la quale ascende a circa annui *Ducati* 525.,
„ che depurati da pesi intrinseci ammontanti a circa
„ *Ducati* 200., inclusi alcuni pesi eventuali, resta-
„ no circa annui *Ducati* 325., i quali possono dare
„ ad ogni Eddomadario circa annui *Ducati* 25. o 26.;
„ mà questi per disposizione del Testatore sono tutti
„ soggetti a pesi di Messe. Dette Messe in tempo, che
„ i Padri Minoriti abitavano in quel Locale, furono
„ dai medesimi soddisfatte in forza della convenzio-
„ ne accennata di sopra; essendone di presente slog-
„ giati, è ricaduto il peso sopra i Beneficiati. Ma aven-
„ do nello scorso anno ottenuto gli Eddomadarj la gra-
„ zia di potersi ridurre tutte le Messe ad una sola Cap-
„ pellania quotidiana, sono rimasti perciò liberi da
„ altro peso li sudetti proventi, per cui ciascun Ed-
„ domadario trà la rendita di Massa, e quella di Ponta-
„ no suol percepire circa annui Ducati 30., o poco più.
„ Finalmente debbo avvertire, che non vi sono interes-
„ sati da sentire, perchè i Padri Minoriti sono slog-
„ giati, e niente si brigano degli affari degli Eddomada-
„ rj, contenti di servar la regola del loro Istituto nella
„ nuova Casa, che loro è stata accordata dalla Corte.
„ Considerando che si è perduto il sito delle Case adja-
„ centi, che davano molta rendita alla Massa, che si
„ son perduti i Censi dei Monasteri soppressi in an-
„ nui *Ducati* 134., e che il numero degli Eddoma-
„ darj si trova ridotto da 22. a quello di soli 10. ol-
„ tre l' Abbate, e Sagrestano, che non sono obbligati
„ al Coro, son di parere, che possa ridursi l' obligazio-
„ ne del Coro ai soli primi e secondi Vesperi, e Mes-

„ sa solenne dell' Assunta, come era in tempo de' Pa-
„ dri Minoriti, potendosi anche imporre la puntatura
„ di Ducato uno per ciascuno di detti tre servizj da di-
„ vidersi inter præsentes.

Si Beneficiorum reditus oneribus non respondeant, vel sustinendo decenti Canonicorum gradui pro loci, et personarum qualitate non sufficiant, illos augere oportet, vel onera imminuere, *Trid. Synod. Sess. 24. cap. 15. de Reform.*, *S. Congreg. in Melevitana 12. Martii 1796. §. Certum, et Nullius S. Martini Suspensionis Nominationis, et Reductionis onerum 27. Julii 1822. §. Jam vero*; idque tum præcipue sibi vindicat locum, cum post Beneficiorum erectionem fructus valde decreverint sine ulla possessorum culpa, *S. Congr. in Bononien. Missæ Conventualis 18. Martii 1797., et in Nullius S. Martini 8. Augusti 1801.*

In præsenti autem casu proventus imminutos esse procul possessorum culpa exploratum est, ideoque Hebdomadarii, qui servitium Chorale post Ecclesiæ, ædiumque cessionem numquam pertulerunt, petita reductione digni videntur, eo magis, quod etiam Patres Minoritæ, uti testatur Emus Archiepiscopus, hujusmodi Choralis Servitii reductione fruebantur.

Animadvertendum vero, hanc S. Congregationem ad cultum Divinum promovendum, et Fidelium excitandam devotionem sollicitam semper se præbuisse, ut in Choro hymnis, et canticis nomen Dei celebraretur, ac propterea ob redituum tenuitatem aliquando reductionem denegavit, uti *in Terracinen. et Setina servitii Chori 23. Novembris 1782., et in Melevitana Missæ Conventualis 24. Julii 1824.* Præterea fructus, quos lucrantur Oratores, pro ratione ferendorum onerum non videntur adeo tenues, ut illorum reductio sit impertienda. Hæc porro S. Congregatio tenues censuit Præbendas, quæ *scut.* 30. excederent, ut *in Veliterna 14. Martii 1722., et in Camerinen. Missæ Conventualis 14. Decemb. 1793. §. Notandum*, verum de Præbendis agebatur, quæ possessores ad integrum Chorale servitium devinciebant, servitium vero ab Hebdomadariis præstandum, ad Missam, et Vesperas singulis diebus, et ad Matutinum diebus dumtaxat Festis cohibetur.

Acta-

Attamen si EE. VV. reductionem indulgendam esse censuerint, videant, an servitium Chorale ad primas, et secundas Vesperas tantum, et solemnem Missam in Festo Assumptionis B. Mariæ Virginis coerceri debeat, prout in supplici Libello Oratores postulant, seu potius ea adjicienda sit conditio, ut Capitulares Choro intersint tempore Adventus et Quadragesimæ, omnibus Festis, et in Octavis, quas vocant privilegiatas, quemadmodum pluries jussit hæc S. Congregatio, ac præsertim *in Biluntina Servitii Chori 24. Novemb. 1770., et in Civitatis Castellanæ 6. Augusti 1808.*

Proponitur itaque dirimendum

Dubium

An, et quomodo sit concedenda reductio servitii Chori in casu etc.

MAZZARIEN. MISSÆ CONVENTUALIS. Parochialis Ecclesia sub invocatione S. Nicolai Barensis Oppidi Salem Mazzarien. Diœcesis *anno* 1801. a Sa: Me: Pio VII. in Collegiatam erecta viginti quatuor constat Capitularibus, scilicet Archipresbytero unica Dignitate, quatuor supra decem Canonicis, et novem Beneficiatis. Archipresbytero cura imminet animarum eique suppetias ferre obstringuntur Canonici, quorum præbendæ nullius sunt juripatronatus subjectæ: omnes præterea tenentur *singulis diebus, debitisque temporibus Missæ Conventuali interesse, ac divina Officia recitare, et psallere, illisque, ac processionibus . . . similiter interesse.* Erectionis tempore satis amplo fruebatur censu Collegiata Ecclesia; nam singulis annis Archipresbyter percipiebat *scut.* 414., Ca-

Sess. 24. Cap. 12. de Reform.

nonici *scut.* 85., Beneficiati *scut.* 27. At pluribus abhinc annis præbendarum reditus, qui ex decimis, et primitiis constituuntur, tum ob vilescens frumenti pretium, tum ob exactionis difficultatem adeo decreverunt, ut *anno* 1824. Archipresbyter *scut.* 35., singuli Canonici *scut.* 17., et Beneficiati *scut.* 13. lucrati fuerint. Preces itaque huic Sacræ Congregationi Canonici porrexerunt, ut applicatio Missæ Conventualis ad solos dies festos de præcepto reducatur, aliis vero diebus celebrationi Missæ Conventualis adesse tantummodo Capitulares teneantur.

Rogatus Episcopus de informatione et voto memoratam reddituum imminutionem, transmisso statu activo et passivo, plene confirmat, atque insuper animadvertit,

„ de tempore fundationis dictæ Collegiatæ Ecclesiæ
„ frumentorum quantitas fuit quotannis in salmis
„ biscentum triginta considerata; ast temporum injuria paulatim, et præsertim novissimis hisce temporibus, quibus frumenti pretia diminuta segetem quoque imminuerunt, et ex nova Judiciorum forma exigendi difficultas est adaucta. Qua de re factum est, ut præterito anno tota frumentorum Massa ad salmas octuaginta ascenderit, et sexta pars fructuum scutorum trigintaquinque monetæ Romanæ valorem producens nullomodo sufficeret ad onera solvenda, quæ summam capiunt unciarum septuaginta sex monetæ Siculæ, inter quæ tamen Missæ Conventualis onus non adnumeratur.

„ Infelix istæ Collegiatæ Ecclesiæ status me præterito anno coegit, ut Clericos Chori servitio addictos ad duos tantum reducerem, Presbyteros vero ad sex, tria item beneficia minora unum vacans, et duo ex primo vacaturis ad tempus suspenderem, annuum quoque salarium ipsius Collegiatæ Officialibus assignatum diminuerem; ex quibus omnibus summam *scut.* 95. collegi, eamque cum dicta sexta parte pro oneribus Collegiatæ adimplendis constituta, atque cum aliis sex partibus pro distributionibus assignatis cumulandum judicavi ad effectum, ut solutis prius Collegiatæ oneribus in dictis unceis septuaginta sex. ea, quæ superessent, in distributionibus impenderentur.

Quæ

„ Quæ cum ita sint, nec meliori pro sequentibus annis „ spe affulgente, sententiam meam Capituli voto con- „ jungens Canonicorum precibus obsequendum exi- „ stimarem, et Missam Conventualem, de qua agi- „ tur, ad, septennium reducendam, tradita, si opus „ fuerit, Diœcesis Ordinario gratiam moderandi fa- „ cultate, prout temporum circumstantiæ expostu- „ laverint, nisi aliter EE. VV. Rmis visum fuerit. „

Canonicorum preces repellendas profecto suaderent sacri Canones, quibus cavetur, ut in Ecclesiis Cathedralibus,et Collegiatis insignibus Missa Conventualis qualibet die nedum celebretur, verum etiam pro Benefactoribus in genere applicetur, *Cap.Cum creatura de celeb. Miss.*, quamvis ex Canonicatuum præbendi. tenues percipiantur fructus, *Fagnan. in Cap.Ut Abbas de ætat. et qualit. num.*84., *S. Cong.in Corcyren. Missa Conventualis* 8. *Maji* 1824. §. *Conventualis*;siquidem Missa Conventualis veluti Divini Officii pars habetur *Cap. de his. dist.*,2. *Gloss. in Clem. prima de celeb.Miss.*

Verum si post Cathedralis,vel Collegiatæ Ecclesiæ erectionem reditus sine possessorum culpa valde decreverint nullaque subsit ratio eos augendi, reductionem applicationis Missæ Conventualis ad solos dies festos de præcepto, celebrata aliis diebus Missa Conventuali cum interventu Capituli, sæpius concessit hæc S. Congregatio, ac præcipue in *Amerina Missæ Conventualis* 11. *Martii* 1746., *et in Massanen.Reductionis onerum* 14. *Decemb.* 1822. *ad II. Dub.* Hisce enim reductionibus viam straverat Benedictus XIV. in notissima *Encycl. Cum semper oblatas* §. 19. inquiens „ Si vero designa- „ tum a Concilio (Trid. Sess. 24. cap.15. ad levan- „ dam Canonicalium Præbendarum inopiam) viam, „ ut fere evenire solet, nequaquam iniri posse con- „ tingat, reliquum erit ad Congregationem Concilii „ recursum habere, cujus erit perspecto rerum statu, „ Auctoritate Apostolica a Prædecessoribus nostris ei- „ dem impertita, et a nobis etiam præsentium tenore „ confirmata quotidianam applicationem Missæ Con- „ ventualis pro Benefactoribus in genere ad festos „ tantummodo dies reducere.

Videant itaque Emi Patres, utrum Oratoribus, qui nec viginti quidem scutata singulis annis ex Canonicali Præben-

benda in præsens lucrifaciunt, indulgenda sit Missæ Conventualis reductio ob redituum tenuitatem. Sanc hæc S. Congregatio tenues censuit reditus, ac reductionem impertivit, si annui fructus non excederent *scut* 30., uti *in Placentina Missæ Conventualis* 18. *Septembris* 1779., *et in Alben.* 8. *Februarii* 1785., et aliquando etiamsi ad *scut.* 80. pertingerent, uti *in Massanen. Reductionis onerum* 14. *Decembris* 1822.

Igitur dirimendum proponitur

Dubium

An, et quomodo sit locus reductioni applicationis Missæ Conventualis in casu etc.

DIE

Die Sabbathi 22. Aprilis 1826. in Palatio Apostolico Vaticano erit Sacra Congregatio Concilii, in qua præter alia proponentur infrascripta Dubia, juxta morem ejusdem Sacræ Congregationis de jure resolvenda.

NEAPOLITANA DISPENSATIONIS MATRIMONII. = Joannes Ferrari Dux Parabitæ Neritensis Dioecesis in Hydruntina Provincia *die* 27. *Augusti* 1820. Uxorem duxit Nobilem Neapolitanam Adolescentulam Olympiam Monticelli della Valle ex Ducibus Ventignani in decimoseptimo ætatis anno constitutam. Faustis auspiciis initum connubium ita nonnullos post menses Conjugum dissidia perturbarunt, ut Ventignani Dux, Olympiæ Pater, Conjuges ex Oppido Parabitæ, quo se contulerant, blandis Litteris Neapolim evocarit, proprijsque in laribus *die* 2. *Octobris* 1822. exceperit. Novis in paterna domo turbis subortis, *die* 10. *Octobris ejusdem anni* Olympia Joanni dixit vadimonium, thori separationem sævitiarum causa exposcens, petitionibusque sententia arrisit, quam appellationis Decretum confirmavit. *Sess. 24. cap. 1. de Reform. Matrim.*

Supplex interea Olympia S. M. Pium VII. adierat pro dispensatione Matrimonii rati, et non consummati, atque S. hæc Congregatio, cui ablegatæ fuerant preces, *die* 26. *Martii* 1823. Emo Neapolitano Archiepiscopo processus confectionem commisit ad formam Constitutionis *Dei Miseratione* super non sequuta consummatione, et canonicis causis dispensationis, eumque rogavit, ut animi sui sententiam aperiret.

Designato Validitatis Defensore, servatisque solemnibus, Olympia deposuit, Matrimonium ob Viri debilitatem numquam fuisse consummatum, quamvis per integrum biennium et ultra bona fide maritali operi per-

fi-

ficiendo sese exhibuerit; patrem dispensationem postulasse, postquam ex inspectione cujusdam Obstetricis, ac trium in arte medica peritorum de ipsius integritate certior evasit. Mulieris juramento septima accessit propinquorum manus, ac plurium testium depositio de fama non consummationis fidem perhibentium. Delectæ tandem fuere tres Obstetrices, quæ ad inspectionem corporis D. Olympiæ procederent, quinque Periti, qui Obstetrices ipsas instruerent, ac duæ Matronæ, quæ inspectioni præsto essent. Re absoluta diversas protulere sententias: Duæ enim Obstetrices consummationem, tertia virginitatem renunciarunt; ex ipsarum vero relatione duo Periti pro consummatione steterunt, duo pro virginitate, quintus media via incedens deflorationis signa concessit, ac pro non perfecta consummatione pronunciavit.

Mulier ab hoc experimento reclamavit, atque consentiente viro, ex oraculo S. hujus Congregationis mandatum est „ fieri judicialem inspectionem a quinque „ Peritis, partim Medicis, partim Chirurgis celebrio„ ribus „. Isti autem rite expleta corporis recognitione, uno ore Mulieris virginitatem proclamarunt: quin imo et duo Periti, qui pro consummatione in præcedenti inspectione ex Obstetricum relatione judicium dixerant, novo corporis examine extrajudicialiter ab ipsis instituto, sententiam mutarunt, et Olympiam adhuc virginem judicarunt.

Joannes vero in Curia Hydruntina ex speciali subdelegatione rogatus consummationem jurejurando affirmavit, ac præter septem ex ejus latere propinquos, qui de credulitate testimonium tulerunt, quosdam induxit testes, qui de fama consummationis deponerent. Pro inspectione corporis Viri in Curia Hydruntina pluries instetit Mulier, at Joannes latuit, et Emus Archiepiscopus, dum processus exemplum remisit, sententiam his verbis pandidit „ Qua majori fieri poterat „ religione, a me toto rimato processu, compilato „ impartiali diligentia, mature perpensa tota serie „ probationum, ad exactam trutinam revocatis ra„ tionibus hinc inde facientibus, lubens descendo in „ sententiam pro non consummatione Matrimonii, „ et pro virginitate Olympiæ Monticelli della Valle

non

„ non adhuc expugnata, sed integra. Causæ insuper
„ canonicæ ad indulgendam petitam dispensationem
„ mihi videntur satis probatæ, et sufficientes; non
„ est sperabilis reconciliatio inter dictos Conjuges post
„ præcedentia dissidia, quæ ortum habuere ex im-
„ potentia viri. Quapropter censeo posse ad talem
„ gratiam deveniri a SSmo Domino, cujus superio-
„ ri judicio me ex corde submitto. Relate ad Joan-
„ nem Ferrari, qui noluit subjicere corpus suum
„ inspectioni, erit istius S. Congregationis decernere,
„ quidquid erit magis justitiæ consonum.

Mulieris Defensor, ut consummationem non sequutam demonstret, Olympiæ jusjurandum septima Consanguineorum manu roboratum commemorat, cui solemne accedit judicium per aspectum corporis a quinque celebrioribus Peritis institutum, qui Olympiam virginem denuntiarunt; ideoque ea intercedere contendit rationum momenta, quæ Mulieri affirmanti numquam potuisse cognosci, potiusquam Viro per juramentum suum contrarium asserenti, fidem esse adhibendam suadeant tam ex censura capitis *Proposuisti de Probat.*, quam ex Canonistarum sententia, *Sanchez lib. 7. resol. 109. num. 16.*, *Guttierrez de matrimonio part. 3. cap. 130. n. 21.*, quibus consonat S. hæc Congregatio in *Januen. Matrimonii 14. Januarii 1745.*, *in Romana Matrimonii 16. Augusti*, *et 17. Decemb. 1786. in Melevitana Dispensationis 7. Februar. 1790.* Ex Testium quoque depositione tum Neapolitanæ, tum Hydruntinæ Provinciæ, qui vel de non consummatione, vel de non consummationis fama testimonium ferunt, violentam præsumptionem consurgere Mulieris Defensor concludit *ad tex. in cap. Præterea 27.*, *et cap. Illud quoque de testib.*, *et cap. Tertio loco de præsumpt.*

Mulieris vero opinionem, qua hæc primis mensibus uterum gestare putavit, nihili inquit esse faciendam, utpote falsam, ac profluentem ex rerum maritalium inscitia, qua eo tempore Mulier ipsa laborabat, uti jurejurando affirmavit, ac similiter omnino spernendam vocem ab aliquibus testibus inductam de Olympiæ abortu, cum ea opinio nullum certum agnoscat auctorem, et neque Ducissam Parabitæ ipsius Socrum, quam unus testis appellavit, neque ipsum Jo-

an-

annem ullam de abortu mentionem fecisse ex processu liqueat.

Ad causas dispensationis quod attinet, graves et justas in themate occurrere autumat idem Defensor, easque præsertim collocat tum in Viri impotentia, quæ ex inutili per biennium conatu elicitur, quæquæ saltem probabilis in gratioso dispensationis judicio sufficiens est, *Ursaya tom. 3. discep. 21. n. 103.*, tum in animorum dissensione, et Viri sævitiis, *Lancellot penes Ursay. tom. 9. part. 2. discep. 21. Annot. 62.*, *Sanchez de matrim. lib. 2. disp. 16. n. 4.*, *Cleric. de Sacram. matrim. dec. 15. n. 45.*

Contra Matrimonii Defensor animadvertit, quod *ex Cap. accepisti de frigid, et malef.*, ut mulier audiatur, in ipsa novitate, idest post mensem, aut postremum duos reclamare cogitur, et contradicente viro, per rectum judicium illius frigiditatem demonstret oportet: Olympiam in ipsa novitate haud reclamasse patet, cum per biennium tacuerit; et si aliqui menses mulieris inscitiæ tribuantur, serotinæ nihilominus ejus querelæ essent dicendæ. Deficit rectum judicium, nam juramentum mulieris prævalet juramento Viri ex *Cap. Proposuisti*, si tempore habili ipsa reclamaverit, *Sanchez de matr. disp. 109. n. 2. et 16.*

Singulatim postea prosequitur non consummationis probationes, quæ perspicuæ, superabundantes, concludentissimæ esse debent, ut dispensationi locus esse possit, *S. hæc Congregatio in Mediolanen. Matrim. 8. Martii 1732. §. Exempla*, *Frisigen. 7. Martii 1750. §. Desumi*, *Comaclen. matrimonii 29. Julii 1769. §. Despiciendum*, præcipue post Conjugum cohabitationem, unde præsumptio consummationis eruitur, *Glossa in can. si quis accepit 3. Caus. 33. quæst. 1.*, *Pignatel. Consult. Can. 140. num. 21. tom. 1.*, *Sac. Congreg. in Comen. Matrim. 17. Decembris 1768. §. Defensor.*

Hujusmodi autem probationes in themate, pergit idem Defensor, plane desiderantur; juramentum enim Mulieris de non sequuta consummatione adversatur juramento Viri, famæ abortus, ac Litteris ipsius Olympiæ ad Matrem datis, quibus se uterum gerere significavit: assertionem vero de ignorantia in re maritali du-

dubiam reddere conatur ex teste a muliere inducto, qui primis nuptiarum diebus audivisse testatur, illius Genitricem nunciasse, Matrimonium ob Viri frigiditatem non fuisse consummatum. Testes etiam a Muliere inducti vel de auditu tantum a Muliere ipsa testantur, vel contrariis eliduntur testibus; sicut fama contraria fama destruitur. Neque corporis inspectioni fidendum esse ait, cum sæpe manus fallitur, et oculus obstetricum, *can. aliqua 24. causa 27. quæst. 1., cap. causam Matrimonii 14. de probat.*, *Glossa in Cap. Proposuisti de Probat. Verbo per aspectum*; idque confirmatur ex opinionum discrepantia inter Obstetrices et Peritos ad Olympiæ corpus inspiciendum delectos, ideoque concludit vel nullam, vel saltem dubiam esse non consummationis probationem.

Graves præterea, urgentes, urgentissimas causas intercedere oportere ad dispensationem elargiendam monet *Fagnan. in Cap. Nimis de Filiis Presbyterorum num. 8.* et innuit *Sacra Congregatio in Pragen. Matrimonii 7. Julii 1731. §. Porro, et in Melevitana Dispensationis 7. Februar. 1789.* Hæc vero causa in Viri impotentia, cujus probatio non adducitur, constitui non potest; ex quo enim uxor sit Virgo non sequitur, Maritum esse impotentem, ut ait *Tond. quæst. can. cap. 79. num. 8., et S. Congreg. in Asten. Matrimonii 18. Martii 1776. §. Quod tandem.*

Nec testium defectus, quo Joannes laborat, necessario impotentiam demonstrat; nam testes sæpe latent in abdome, uti docent *Moebius in fund. Medic. Physiolog.*, *Peleus act. forens. lib. 6. act. 14.*, et revera Chirurgus Scatingius, paulo post initum Matrimonium ab ipso Joanne consultus, favorabilem ei protulit sententiam, quam nuper extrajudiciales Periti Giaccari, et Roscius confirmarunt. Ex his colligit Matrimonii Adsertor Viri inspectionem esse decernendam; quemadmodum enim Fœminæ corpus inspicere oportet, si ex parte Mulieris tenet impedimentum, ita similiter et Viri corpus, si is arguatur impotentia, *Gibert in jus Canon. lib. 3. tit. 13. de imped. Matrimon. n. 5.*, cui consonat *Card. Argenvill. in Voto apud Const. tom. 4. num. 19.* Sævitiarum vero causas rejiciendas contendit, cum ad Matrimonii solummodo quoad thorum

dissolutionem satis habendæ sint. Cætera EE. VV haurient ex Allegationibus distribuendis, ut dirimere valeant

Dubium.

An sit consulendum SSmo pro dispensatione super Matrimonio rato, et non consummato in casu etc.

Dilata, et ad Emium Archiepiscopum, qui præfixo termino unius mensis Joanni Ferrari Duci Parabitæ ad comparendum personaliter Neapoli, ibique constituto Procuratore, infra terminum ab eodem Emo præfiniendum se subjiciat inspectioni Professorum Chirurgiæ et Medicinæ etiam ex officio deputandorum, et de resultantibus certioret.

Sex, quæ sequuntur, Causæ pertinent ad Folium Congregationis *diei* 18. *superioris Mensis Martii*, quod Emi Patres iterum consulere dignabuntur, ut dirimere possint Dubia.

ARIMINEN., ET CÆSENATEN. JURIS QUÆSTUANDI.

Sess. 21. *Cap.* 9. *de Reform.*

An sustineatur Decretum Episcopi Cæsenatensis in casu etc.

Affirmative

SPOLETANA ABSOLUTIONIS, ET REDUCTIONIS MISSARUM.

Sess. 25. *Cap.* 4. *de Reform.*

I. *An, quomodo, et ad quod tempus concedenda sit reductio Missarum in casu etc.*

II. *An*

II. *An consulendum sit Sanctissimo pro absolutione quoad præteritas omissiones in casu etc.*

Ad I. Pro reductione ad annuas Missas 150., durante vita Patris Oratoris, et Archiepiscopus curet implementum, et fieri inscriptionem hypothecariam super bonis Capellaniæ.

Ad II. Affirmative celebratis tribus Missis pro omnibus præteritis omissionibus.

LUNEN. SARZANEN. COMMUTATIONIS VOLUNTATIS, APPLICATIONIS, ET REDUCTIONIS.

Dubia.

Sess. 22. Cap. 6. et Sess. 25. Cap. 9. de Reform.

I. *An constet de Jurepatronus Capellaniæ SSmæ Annunciationis favore Capituli Cathedralis Ecclesiæ in casu etc.*

II. *An, et quomodo sit consulendum SSmo pro translatione, et reductione Missarum Capellaniæ Brucionio in casu etc.*

III. *An, et quomodo sit consulendum SSmo pro translatione, et reductione Missarum Legati Mascardi, ac pro reductione Missarum Legati Tregiana in casu etc.*

IV. *An, et quomodo sit consulendum SSmo pro commutatione voluntatum, et bonorum Confraternitatum applicatione in casu etc.*

Et quatenus affirmative.

V. *An, et quomodo sit consulendum SSmo pro translatione, et reductione Missarum in casu etc.*

Ad I. Dilata, et coadjuventur probationes hinc inde per Capitulum, et Consilium Municipale in scriptis.

Ad II. Dilata.

Ad III. Dilata, et quoad Legatum Mascardi audiatur Capitulum.

Ad IV. et V. Non expedire.

Sess. 7. Cap. 7., et Sess. 25. Cap. 16. de Reform.

ARIMINEN.

An, quomodo, et in qua summa Vicarii perpetui providendi sint de congrua in casu etc.

Affirmative in scutis septuaginta pro unoquoque, attentis peculiaribus circumstantiis, præter emolumenta Stolæ ad formam antiquæ consuetudinis.

Sess. 24. Cap. 15. de Reform.

NEAPOLITANA REDUCTIONIS SERVITII CHORI.

An, et quomodo sit concedenda reductio Servitii Chori in casu etc.

Dilata, et exhibeatur indultum cum precibns porrectis pro reductione Legati Pontani, et decreto executoriali Emi Archiepiscopi.

MAZZARIEN. MISSÆ CONVENTUALIS.

Sess. 24. Cap. 8. de Reform.

An, et quomodo sit locus reductioni applicationis Missæ Conventualis in casu etc.

Affirmative juxta votum Episcopi ad septennium.

Sess. 22. Cap. 6. de Reform.

TOLENTINATEN. COMMUTATIONIS VOLUNTATIS

Ultimo suæ voluntatis elogio *anni* 1824. Aloysius Gullinelli

nelli Equitem Vincentium Amedeum hæredem ex asse instituit, adjecta tamen lege „ *di edificare una Chiesa vicina all'altra della Pace, nel sito ove si sono fatte le fondamenta, facendovi per maggior comodo del Cappellano una Casetta sopra la Sagrestia*, atque in hanc Ecclesiam, ubi primum ædificata fuerit, deferri voluit ejus Cadaver. Pro Dote autem Ecclesiæ extollendæ præter cæmenta a Testatore comparata, et frumenta ejus Domi reperta quatuor assignavit prædia = *per potere in tal* „ *modo provvedere le necessarie suppellettili, far arde-* „ *re sì di giorno che di notte in perpetuo una lampada* „ *avanti all' Altare, ed un lume per la notte attaccato* „ *alla Croce di già esistente avanti la strada e soddis-* „ *fare un Legato di Messe tre la settimana in perpe-* „ *tuo.* Fructus autem prædiorum, qui impletis hujusmodi oneribus superessent, reliquit „ *a vantaggio dell'* „ *Erede, il quale per se, e suoi avrà l' amministrazio-* „ *ne di detti Beni.* Primum Capellanum ipse Testator delegit Sacerdotem Nicolaum *della Gerva*, ac post ejus obitum nominationem pertinere statuit ad memoratum Hæredem, = *inibendo espressamente sì ad esso, che alli suoi Eredi, e Successori in infinito di dimandare a qualunque siasi Autorità Ecclesiastica la riduzione di dette tre Messe, oppure la traslazione da una Chiesa all' altra, perchè la ferma e costante volontà mia si è quella, che resti edificata la detta Chiesa, e che ivi si soddisfi nei giorni però feriali, e non mai festivi l' ingiunto peso di Messe alla ragione di bajocchi venti per ciascuna.*

Quum vero Tolentinates viginti circiter ab hinc annis careant Ecclesia Cathedrali, et ad novum Templum *anno* 1819. incœptum perficiendum deficiant media; nam Episcopalis Mensa Tolentini, subductis oneribus, vix annua *scuta* 400. suppeditat, quæ si addantur reditibus Mensæ Maceratensis, deductis expensis, summam constituunt *scut.* 1215. 10., Canonicales autem Præbendæ Capituli Tolentini sunt adeo tenues, ut quædam solummodo annuum fructum reddant *scut.* 80., reliquæ vero ne ad annua quidem *scut.* 50. pertingant; hinc Deputati Fabricæ Ecclesiæ Cathedralis postulant, ut cæmenta, pretium frumenti, ac sumptus tam in ædifica-

ficationem Ecclesiæ, quam in lampadum manutentionem ad formam testamenti Aloysii Gullinelli insumenda applicentur Templo Cathedralis Ecclesiæ Tolentini, atque insuper, ut post obitum Capellani Nicolai *della Gerva* unum duntaxat Sacrum in nova Cathedrali Ecclesia diebus festis ad Populi commoditatem celebretur, reliquum vero Legati Missarum in Fabricam ejusdem Cathedralis erogetur.

Requisitus Episcopus pro informatione, et voto hæc respondit „ Priusquam hæredem Testatoris Gullinelli in „ scriptis audirem, curavi, ut cretenus familiari colloquio vir probus, et ecclesiastica insignitus dignitate eumdem adiret, ut si fieri posset animi pertinaciam deponeret, et nisi moveret pietas, religio, „ Patriæque suæ decus, moveret saltem propria utilitas, quæ ei obventura est ex commutatione voluntatis Testatoris. Hinc cum aliqua licet levissima „ affulgeret spes, datis ad eum Litteris hanc responsionem accepi: = *Intendo, e mi protesto di eseguire quanto mi è stato imposto nel Testamento. Questi sono i miei sentimenti, e saranno sempre irremovibili* =. Ast nonne inutilis prorsus est ædificatio ruralis Ecclesiæ? concedit hæres. Nonne commodum, „ lucrumque reportat ex commutatione voluntatis „ Testatoris? sentit, nec negat. De inutilitate fundationis novæ Ecclesiæ satis est dicere, novam Ecclesiam ædificandam ex voluntate Testatoris juxta viam „ Flaminiam alteri perantiquæ Ecclesiæ in eadem via „ positæ, cui titulus = *la Madonna della Pace* =, ita „ adhæsuram, ut inter se distarent, quantum levis „ est jactus lapidis. Hæc ipsa vero, quamvis magnæ „ molis, quia parum a Civitate remota, non frequentatur ab Agricolis, qui secus eamdem viam tres „ habent Ecclesias usque ad fines Parœciæ, ad quas „ diebus festis Sacerdotes stipendio conducunt, ut Missas celebrent. Est itaque EE. VV. concludere, quantum inutilitatis pateat ibi construere Ecclesiam, ubi „ altera satis ampla supervacanea existit „.

„ E contra vero realis adest necessitas commutandi mentem Testatoris. Absonum quippe mihi prorsus a ratione videtur, ut in via prope Civitatem nova, nul-

„ lius-

„ liusque profectus Ecclesia exurgat, et Civitas ipsa
„ Cathedrali Ecclesia nummorum defectu destituatur,
„ Clerusque in angustia ambulacri divinas laudes per-
„ solvat, atque in fatiscenti veteris Monasterii ædicu-
„ la SS. Eucharistiæ Sacramentum adservetur. Hacte-
„ nus mille circiter scutata erogata sunt in reparatio-
„ nem Cathedralis. Ad complementum autem ex
„ computo Architecti desunt 5200. scutata. Ex his
„ vero quingenta ex bonis Societatis SSmi Sacramenti
„ et Charitatis Pontificii Rescripti gratia desumenda
„ adhuc sunt: quadraginta circiter in quolibet anno
„ suppeditat fundus, quem nuper R. P. D. Thesaura-
„ rius Generalis ad hoc concessit: similiter octuagin-
„ ta circiter Administratores Bonorum manutentioni
„ Ecclesiæ perpetuo addictorum quolibet pariter anno
„ ministrabunt. Quam longe igitur a necessariis di-
„ stamus.

„ Rivulus autem, qui ex testamento Aloysii Gullinelli
„ promanat, si nostra interest, quod non in agrum
„ elabatur, hæredi non nocet. Hæres quippe Aloysii
„ Gullinelli quatuor fundos possidet . . . qui in rege-
„ stu publici Census æstimantur *scuta* 396. 47., qua
„ æstimatione, ut fert regula, et usus, duplicata,
„ duplicatur prædicta summa favore hæredis. Hæc
„ porro bona libera sunt, nec aliis subjecta oneribus,
„ quam iis, quibus gravare placuit Testatori Vincen-
„ tium Amedeum hæredem, his nempe conditioni-
„ bus, ut ædificet Ecclesiam.

„ Hactenus in jacendis fundamentis, quæ ad soli pla-
„ nitiem extructa sunt, bis circiter centum scutata
„ erogata fuerunt; summam vero pro complemento
„ necessariam ad bismille scutata profert Cæmenta-
„ rius. Si igitur EE. VV. Deputatorum Fabricæ Ec-
„ clesiæ Cathedralis faveant votis, utilitati quoque hæ-
„ redis providebunt. Etenim a manutentione absol-
„ vitur, et ab alendis luminibus tam ante Altare,
„ quam foris ante Crucem. Quin post mortem Capel-
„ lani in Testamento nominati (ne quid modo in illius
„ detrimentum decernatur) poterit etiam duarum
„ Missarum stipendio exonerari pro qualibet hebdo-
„ mada in perpetuum. Meo enim judicio fidelium

com-

„ commodo utilius esset unam tantum Missam in Ec-
„ clesia Cathedrali singulis diebus festis de præcepto
„ post nonam recitandam, quam in agro absque Po-
„ puli concursu, et per hebdomadam ferialibus die-
„ bus Sacrum facere. Elucescit igitur et hæredis uti-
„ litas; quod si EE. VV. gratia conciliator constitue-
„ rer, auderem proferre, ut saltem dimidia pars eo-
„ rum omnium, quæ ad prædictam constructionem
„ testata sunt, Cathedrali concederetur. Tunc fit,
„ ut hæres congeriem materiei, quæ penes ipsum est
„ cederet loco pecuniæ, sicque unum, vel alterum
„ ex dictis Fundis sibi vindicaret, uno tantum one-
„ re trium Missarum in hebdomada, quandiu vixe-
„ rit Capellanus a Testatore nominatus.„

Urgente necessitate, et majori suadente utilitate Testatorum voluntates commutari posse docet *Concil. Trid. Sess. 22. cap. 6. de Reform.*, cui concinit Sacra hæc Congregatio *in Nullius Piscen. Commutationis Voluntatis 13. Julii 1720.*, *et in Faventina Commutationis Voluntatis, Applicationis, et Sanationis 22. Februarii 1823.* Fatiscentium autem Ecclesiarum restaurationes, aliis a jure statutis deficientibus mediis justam, et aliquando necessariam suppeditare causam commutandi supremas defunctorum voluntates docent exempla in *Lisbonen. Applicationis 18. Decembris 1790.*, *in Senogallien. Fabricæ Ecclesiæ 20. Februarii 1796. ad II. Dubium, et in Camerinen. Suspensionis 20. Novembris 1802.* idque tum præcipue sibi locum vindicare debet, cum agitur de reædificatione Ecclesiæ Cathedralis, quæ totius Diœcesis respicit bonum, *Barbos. Jus Eccles. lib. 2. cap. 4. num. 8.*, *Franc. de Eccl. Cath. cap. 12. num. 26.*

In themate septem jam circiter effluxi sunt anni, ex quo Tolentinates Templo Cathedrali construendo manus admoverunt, et nihilominus tenuitate census fabricæ addicti fieri non potest, ut incœptum opus ad exitum tandem perducatur. Justa itaque, ac necessaria occurrit causa ad supremam Aloysii Gullinelli commutandam voluntatem; eoque facilius Oratorum precibus est annuendum, quod ruralem Ecclesiam ad formam testamenti ædificandam neque utilem, neque necessariam esse ex Episcopi informatione appareat,

ac

ac proinde interdici etiam posset illius ædificatio, cum nemini liceat novum Templum extollere, nisi Episcopi, cujus est judicium ferre, utrum Ecclesiam construere expediat, intercedat venia, *Can. nemo 9. de consecr. dist. 1.*, *novel. 131. cap. 7.* Denegata autem facultate ruralem Ecclesiam ædificandi, necessaria foret voluntatis commutatio, et pium Legatum Gullinelli in aliud opus voluntati Testatoris magis proximum, et magis consimile convertere oporteret, *Sanchez lib. 4. consil. cap. 2. dub. 6.*, *S. Cong. in Nullius Piscen. Commutationis Voluntatis 22. Junii 1720.* §. *In hoc.* Nullum vero aliud opus voluntati Testatoris Gullinelli proximius excogitari posse, quam Legatum ab ipso relictum in ædificationem Fabricæ Cathedralis insumere, ex eo liquet, quod legata pro construendis sacris ædibus ordinata in reparationem aliarum Ecclesiarum minantium ruinam conferri queant, *Barbos. de offic. Episc. part. 3. alleg. 83 n. 12.*, *Amostaz. de caus. piis lib. 1. cap. 14. n. 36.*, et Monasteria si in loco a Testatore designato ædificari non possint, in alio loco arbitrio Episcopi statuendo construuntur, *Cap. Nos quidem 3. de Testam.*, *ibique Fagnan. n. 13.*, *Amostaz. loc. cit. n. 33.*

Nec deneganda videtur petita commutatio sive ob dissensum hæredis, cui nulla infertur jactura, quin imo, si EE. VV. commutationem secundum Episcopi votum impertiendam censeant, res ei utilis geritur, sive ob Legatum Missarum, quod in rurali construenda Ecclesia foret implendum, cum nihil de animarum suffragio detrahatur, si Missæ in una potius, quam in alia Ecclesia celebrentur, *Passerin. de Stat. hom. quæst. 187. art. 4. num. 1181.* Nam sacrificium quacumque in Ecclesia litetur, eodem modo semper defunctis prodest, *Pasqualig. de Sacrif. novæ Legis quæst. 1149. num. 9.*, *et Sacra Cong. in Usentina 13. Januarii 1748.*, *in Placentina Legati pii 14. Septembris 1782.* Imo necessitas Ecclesiæ Cathedralis, et commodum Fidelium suadet concedendam esse Missarum reductionem, ac translationem, itaut unum tantum Sacrum singulis diebus festis in Cathedrali Templo celebretur. Novum siquidem non est, ut ad emendandas Ecclesias, Mis-

sarum concedatur reductio, *Amostaz. loc. cit. num. 36.*, *S. Congregatio in Terracinen. et Setina 17. Martii 1781.*, et ad Fidelium commoditatem implementum Missarum de una ad aliam transferatur diem, *Monacel. Form. part. 2. form. 2. tit. 13. num. 61.*, *S. Congregatio in Calaritana Reductionis Missarum 22. Februarii 1823. §. In quo.*

Verum religiose servandas, et pro lege habendas esse Testatorum voluntates præcipit *L. 120. ff. de Verbor. signif.*, nihil enim est, quod magis hominibus debeatur, quam ut supremæ voluntatis, postquam aliud velle non possunt, liber sit stylus, et licitum, quod iterum non redit arbitrium, *Can. Ultima voluntas caus. 13. qu. 2.*, *L. 1. Cod. de Sacros. Eccl.*, *et Sacr. Congreg. in Novarien. Reductionis et Absolutionis 18. Septembris 1824. §. Servanda.* Qua ex re cum Testatoribus jus sit, in quod maluerint opus, bona sua relinquere, nedum in æquale, sed nec etiam in melius commutari debent ultimæ voluntates, *Clement. Quia contingit de Relig. Domibus*, L. 7. *Cod. de Testam.*, *Gratianus discept. forens. cap. Nos quidem, de Testamentis n. 35.*, secus fideles voluntatibus defunctorum per commutationem vulnus infligi sentientes a Legatis in pias causas scribendis abducerentur, *S. Cong. in Faventina Commutationis Voluntatis, applicationis, et sanationis 22. Februarii 1823. §. Et concinit.* Eo vel magis vero adamussim implenda esse Testatorum elogia in Legatis Missarum admonet *Benedictus XIV. de Synod. Diœcesana lib. 13. cap. ult. n. 23.*, quem sequuta est S. Congregatio *in Urbanien. Reductionis Missarum 16. Februarii 1788. et in Florentina Reductionis onerum 2. Augusti 1823.*

Jam vero Aloysius Gullinelli, dum vitam agebat, in proprio Fundo juxta viam publicam novæ Ecclesiæ fundamenta jecit, supremis autem tabulis illius absolutionem stricte hæredi demandavit, in eaque corpus suum humo condi voluit; sufficientem quoque dotem ad Luminaria, ad sacram supellectilem, et ad Ecclesiæ manutentionem assignavit juxta præscriptum *Can. nemo 9. dist 1. de consecr.*, *et novel 67. cap. 2.* Nec defuisse videtur Tolentinatensis Antistitis consen-

sus

sus: quum enim ipse novo operi, quod in sua Diœcesi extolli sciebat, non contradixerit, tacite annuisse censetur, hujusmodi vero tacitum consensum satis renuntiandum plures docent Doctores, quos inter *Barbos. Jus Eccl. lib. 2. cap 2. n. 1.*, *Pirhing lib. 3. tit. de edific. Eccl. num. 8.*, *Engel jus canon. lib. 3. tit. 48. num. 4.* Executioni itaque mandanda videtur pia Aloysii voluntas; nam etiamsi Ecclesia ædificanda haud censeatur necessaria, est tamen opus pium, ac Deo magnopere acceptum. Præterea commutationi adversum tenet Aloysii hæres, cujus dissensum haud parvi pendendum esse tradit *Amostaz. de caus. piis lib. 1. cap. 14. n. 41*, *Sanchez lib. 4. consil. cap. 2. dub. 5. n. 6.*, præsertim quia ipse aliquid pateretur detrimenti, nam impertita voluntatis commutatione jus amitteret ad patronatum Ecclesiæ ædificandæ.

Tandem juxta, ac necessaria causa, quam exigit Tridentina Synodus *Sess. 22. cap. 6. de reform.* in commutationibus ultimarum voluntatum, in themate desideratur. Antequam enim ad commutationem voluntatum, aut Missarum suspensionem deveniatur, media a jure præscripta pro reparandis Ecclesiis adhibeantur oportet, *S. Congreg. in Terracinen. et Setina 17. Martii 1781. §. Cæterum*, *et in Camerinen Suspensionis 20. Novembris 1802. §. Post.* Jure autem cautum habetur, quod non sufficientibus reditibus Fabricæ Ecclesiæ Cathedralis addictis, primum Episcopus, dein Canonici, deducto ne egeant, ad reædificandam Ecclesiam contribuere tenentur: postea Fabricæ applicantur reditus vacantium Beneficiorum, ac tandem totus Clerus, et in subsidium etiam Populus symbolam conferre obstringitur, *Barbos. jus eccl. cap. 4. n. 10.*, *Frances de Eccl. Cath. capp. 12. et 13.*, *Sperel. decis. 68. n. 20.*, *et S. Congreg. in Terracinen. et Setina 17. Martii 1781. §. quoad.* Videant igitur Emi Patres, qua pollent, sapientia, utrum in præsenti casu exequenda sint hæc media, seu potius impertienda petita voluntatis commutatio, ac respondere dignentur.

Dubio

An, et quomodo consulendum sit SSmo pro commutatione voluntatis in casu etc.

Non proposita cum sequenti.

Sess. 25. Cap. 4. de Reform.

JANUEN. REDUCTIONIS MISSARUM. Pantaleo Balbi Januensis Patricius *anno* 1644. quatuor instituit Laicales Capellanias cum onere Missæ quotidianæ, quarum primam in Ecclesia SSmæ Annuntiationis PP. Minorum Observantium, alteram in Ecclesia S. Andreæ Capuccinarum Monialium, reliquas vero in Ecclesia ab hæredibus deligenda impleri sancivit. Singulis Capellaniis annuum tribuit reditum libellarum Januensium 316. 13. 4. *fuor banco*, seu *Romana scut.* 48. 71 ½. Aliam *anno* 1671. fundavit Capellaniam Joanna Balbi Monialis Capuccina in Cœnobio S. Andreæ, eique in dotem reliquit annuas libellas Januenses *fuor banco* 256. 13. 7., quæ summam conficiunt *Roman. Scut.* 39. 50. Locis montium S. Georgii ad earumdem Capellaniarum cautionem primitus assignatis, auctorante S. M. Clemente X., aliquæ Domus fuerunt substitutæ in *Via del Roso* Januensis Civitatis sitæ, quæ deinceps Fideicommissi vinculo subjectæ sunt. Anno autem 1812. cum Patrimonium Balbi ære alieno gravaretur, domus restauratione indigerent, earum fructus essent imminuti, et publica vectigalia, etiam fundorum urbanorum, valde aucta, Emus Cardinalis Spina tunc temporis Januen. Archiepiscopus auctoritate Apostolica Capellaniarum reductionem ad septennium impertivit, ita tamen ut singulis annis celebrarentur Missæ 632., erogata eleemosyna unius Libellæ Januensis

ensis pro quolibet Sacro; atque hanc reductionem *anno* 1819. ad vitam Comitis Constantini Balbi idem Emus confirmavit, addito insuper onere annuatim persolvendi Libellas 600 Capellano, qui in rurali Ecclesia Albisolæ Savonensis Diœcesis Sacrum faceret, et populum, puerosque in fidei rudimentis imbueret.

Ex hac vita nuper erepto Comite Constantino, bona fideicommissi ab eodem possessa in duas æquales partes fuerunt divisa, quarum una ad tramites civilis legis *anno* 1801. editæ, quæ res fideicommissarias pro medietate declaravit liberas, et a quovis vinculo solutas, cessit Violantinæ Spinola, ac Thomasinæ Adorno memorati Constantini Filiabus, altera devoluta est cuidam Lineæ Balbi ad fideicommissi possessionem a Testatore vocatæ. In hac bonorum divisione de Legatis piis nulla facta est mentio, licet major ædium pars, quibus onus adhæret Capellaniarum, in Successorem Fideicommissi translata fuerit. Quapropter Filiæ Comitis Constantini huic S. Congregationi exposuerunt, reditum domorum, quæ ipsis obtigerunt, parem non esse medietati onerum Missarum ferendæ, paternam vero hæreditatem plurimis nominibus obæratam adivisse, non ut aliquid lucrifacerent, sed ut Parentis honorarent memoriam, *pagando debiti, e lasciando indietro le ragioni delle Doti della Madre, e di loro medesime*. Verumtamen Oratrices pia Maiorum Legata pro viribus implere cupientes pollicentur, se, ubi primum Familiarum circumstantiæ illis sinent, in Urbe empturas annuum reditum Romanorum *Scut.* 80., domibus a Patre hæreditatis titulo acceptis subrogandum, et in satisfactionem Missarum, quibus Oratrices gravantur, conferendum. Interim vero paratas se exhibent ad annua *Scut.* 80. de proprio pendenda, ut in Missarum celebrationem ad rationem solidorum 24., seu *obolor.* 20. pro quolibet Sacro erogentur: cumque altera Familia Balbi Fideicommissi posseditrix celebrationem Missarum in Ecclesia Patrum Minorum Observantium explendam susceperit; idcirco Oratrices postulant, ut *Missæ* 300. in Ecclesia S. Andreæ Monialium Capuccinarum, reliquæ autem

tem

tem in Ecclesia pro earum lubitu designanda celebrentur.

Januensis Archiepiscopus, cui preces fuerant ablegatæ pro informatione, et Voto, quædam transmisit folia ab Oratricum Ratiocinatore exarata, qui expositam rerum seriem plene confirmat, atque insuper addit, *che il peso delle cinque Cappellanie va diviso metà a carico delle Sorelle Balbi, e metà a carico dell' immediato Successore al Fedecommesso Balbi, e che i Fondi delle Cappellanie non sono periti, ma le Case già nominate di sopra sono diminuite in virtù delle tasse regie, provinciali, e comunali, che non esistevano prima del* 1797. Votum autem suum aperiens Archiepiscopus inquit „ quibus perpensis supposita ve„ ritate expositorum, (super quibus Oratricum con„ scientiam expresse onerandam esse censerem) ali„ qua cum ipsis indulgentia circa petitam onerum „ reductionem Vestra Sacra Congregatio pro mea sen„ tentia uti posset, ea tamen mensura, et ratione, „ quam magis in Domino expedire judicaverit. Quoad „ vero loci designationem pro Missis celebrandis fir„ ma obligatione integræ et quotidianæ Capellaniæ in „ Ecclesia Monialium Capuccinarum hujus Civitatis „ perpetuo implendæ, designatio Ecclesiæ pro cele„ bratione aliarum Missarum, quæ juxta numerum „ taxandum supererunt, relinqui posset arbitrio ea„ rumdem Oratricum. „

Supremas defunctorum voluntates, præsertim divinum cultum, et animarum expiationem respicientes, esse religiose implendas statuunt *Can. ultima voluntas caus.* 13. *q.* 2., *et L.* 1. *Cod. de sacros. Eccl.*, verum imminutis reditibus sine ulla possessorum culpa, onera quoque reducantur oportet; siquidem fructus oneribus respondere debent, *Fagnan. in Cap. ex parte n.* 2 *de constitut.*, *S. Cong. in Nullius S. Martini* 27. *Julii* 1822. §. *Jam vero*. Imo reductio onerum conceditur, etiamsi reditus non decreverint, ubi major pro celebratione Missarum requiratur eleemosyna, *S. Congreg. in Mediolanen. Reductionis Missarum* 9. *Aprilis* 1718. *et in Florentina Reductionis onerum* 2. *Augusti* 1823.

In

a themate cum redituum imminutio, tum eleemosynæ augmentum intercedere videntur. Etenim Oratrices affirmant, nullam ex Paterna hereditate sibi quæsivisse utilitatem, et ad honorandam duntaxat Patris memoriam æs alienum dissolvisse, ac maternis, propriisque juribus misisse nuntium. Domus onere Capellaniarum devinctæ, quamvis non perierint, ob publica tamen vectigalia, quæ antea non pendebantur, nonnihil quoad annuos fructus decreverunt. Eleemosynæ vero incrementum ostendunt reductiones Comiti Constantino impertitæ, atque etiam folium *diei 21. Januarii* 1821. in alia Causa *Januen. Condonationis, reductionis*, ex quo colligitur Januensem Archiepiscopum nedum eleemosynam *Solidorum* 24., sed *Solidorum* 30. necessariam judicasse.

Contra animadvertendum reor, assertam redituum imminutionem haud satis evinci. Et sane patrimonium Balbi pluribus esse nominibus obæratum in dubium revocari non posse videtur; at domus, quibus pondus incumbit Capellaniarum, incolumes existunt, et licet publicis vectigalibus nunc obstringantur, latet nihilominus, utrum illarum reditus impares sint implemento Capellaniarum. Nihil præterea refert, quod Oratrices minimam possideant ædium partem; nam qui est a rationibus Sororum Balbi, fatetur, Oratrices habuisse *in altri beni il restante opportuno compenso*.

Nec prætereundum, quod Archiepiscopus nullam de eleemosynæ augmento faciat in præsens commemorationem; ac proinde videant Emi Patres, an Missarum reductio concedenda sit ad rationem *obol.* 20. pro quolibet Sacro, seu potius ita moderanda sit, ut tot in posterum celebrentur Missæ, quot pro ratione fructuum celebrari queunt tributa eleemosyna, quæ vel ex Synodali taxatione, vel ex recepta regionis consuetudine præstatur pro singulis Missis, quas Fideles dictim celebrari curant, quemadmodum monet *Bened. XIV. de Syn. Dioeces. lib.* 13. *cap. ult. n.* 35. Dignabantur quoque EE. VV. decernere, an in Ecclesia Monialium Capuccinarum celebrandæ sint solummodo Missæ 300., uti Oratrices efflagitant, vel in

ea-

eadem Ecclesia explenda sit quotidie Missæ celebratio juxta Archiepiscopi votum.

Proponuntur itaque

Dubia

I. *An, et quomodo consulendum sit SSmo pro diminutione sortis, ac subrogatione fundi in casu etc.*

II. *An, et quomodo concedenda sit reductio Missarum in casu etc.*

III. *An, et in qua Ecclesia celebrandæ sint Missæ in casu etc.*

Die Sabbathi 27. Maji 1826. in Palatio Apostolico Vaticano erit Sacra Congregatio Concilii, in qua præter alia proponentur infrascripta Dubia, juxta morem ejusdem Sacræ Congregationis de jure resolvenda.

NEAPOLITANA DISPENSATIONIS MATRIMONII. Maxima animorum jucunditate *die 7. Maji* 1821. inter Thomam Messore octo supra quadraginta annos natum, et Mariam de Pompeis initum est Matrimonium. Jam inde a principio connubii Mulier primum cum Matre, dein cum Fratribus conqueri cœpit de Viri frigiditate: post duos vero circiter menses communis thalami, quem in Fraterna Mulieris Domo habuerunt, Conjuges, quibusdam inter se obortis dissidiis, rei maritali operam dare destiterunt, itaut Thomas comitatis tantum gratia deinceps domum ventitaret Uxoris. Cumque nihilominus Mariam in utero gestare arbitraretur ejus Vir, Michael Mulieris frater Regius Consiliarius Viros in arte peritos accivit, qui morbo hysterico, ex quo adhibitis remediis paulatim Maria convaluit, intumescentiam ventris tribuerunt. Medicorum sententiam Michael significavit Thomæ Messore, qui Leviro percontanti, utrum alios pro suo lubitu vellet peritos eligere, binis epistolis responsum dedit: *ulteriori assicurazioni non mi pare, che sieno necessarie, mentre son sicuro, che i Periti da Voi adoperati sono privi di ogni eccezione, al di cui giudizio io mi rimetto.* At Conjugum abalienatione, simultatibusque in dies increbrescentibus, supplicem Mariæ de Pompeis Summo Pontifici porrexit libellum, quo Matrimonii rati et non consummati ob Viri frigiditatem expostulavit dispensationem.

Sess. 24. Cap. 1. de Reform. Matrim.

Sacræ huic Congregationi ablegatis precibus, rogatus fuit

Emus Archiepiscopus, ut ad tramites Constitutionis Benedictinæ *Dei miseratione* processum conficeret, atque animi sui aperiret sententiam. Validitatis Defensore in Curia Neapolitana constituto, ceterisque rite peractis, Mulier Sacramenti fide interposita, ob Thomæ impotentiam numquam Matrimonium consummatum fuisse asseveravit, quamvis intra duorum mensium spatium Viro sui copiam fecerit. In Mariæ depositionem septima ivit Propinquorum manus, atque adeo Mater, ac germani Fratres fidem perhibuerunt *di sapere di causa scienza la maggior parte di quanto la di loro Sorella e Figlia rispettiva ha deposto.* Plures quoque rogati testes, quos inter nonnulli Medici, a quibus opem, et remedia quæsierat Thomas, affirmarunt, audivisse de ipsa Muliere, deque ejus Consanguineis ob Viri imbecillitatem numquam secutam Matrimonii consummationem. Tres denique Obstetrices, a quatuor Peritis instructæ, Mulieris corpus, prævio balneo, et duabus Matronis adstantibus, inspexerunt, ac Mariam de Pompeis adhuc virginem judicarunt: similiter Medici, Obstetricum audita relatione, concordi animo pro non consummatione protulere sententiam.

Thomas vero examini subjectus, licet fassus fuerit, primis nuptiarum diebus haud potuisse ob propriam debilitatem rem maritalem perficere, atque ob hanc causam quatuor consuluisse in arte medica peritos, nihilominus juramento affirmavit, postea levem, sed sufficientem habuisse potentiam ad Matrimonii consummationem, adeout ejus Uxor desistente mense ab inito connubio in suspicionem venerit conceptionis fœtus. Thomæ depositionem jurejurando de credulitate septem ex ejus latere confirmarunt propinqui. Plures etiam Vir juratos induxit testes, quorum plerique nihil ad rem detulerunt; reliqui vero tres tali pacto cum eis Mariam locutam narrarunt, ut ipsa fœtum gerere saltem suspicaretur. Tandem deventum est ad corporis Thomæ recognitionem a septem delectis Peritis, quorum tres Medicinam, quatuor Chirurgiam profitentur. Examine rite expleto, omnes quidem affirmarunt, nullo externo vitio Thomam laborare, sed tres Medici et duo Chirurgi ex nervorum debilitate, et vasorum varicositate illum verosimiliter impotem pronun-

nunciarunt, ejusque frigiditatem forte insanabilem esse existimarunt; unus vero omnino impotentem renuntiavit; demum alter putavit, possibile fore, ut Thomas actus conjugales exercere queat.

Absolutum processum huic Sacro Senatui remittens Emus Archiepiscopus votum suum ita pandidit. „ Totis rimatis actis, et præsertim depositionibus Testium sive pro, sive contra, potiora, et melius stabilita mihi visa sunt argumenta pro non consummatione Matrimonii, et virginitate non temerata Mariæ de Pompeis. Sane confessio ipsius Thomæ Messore, qui semper loquitur de levi erectione carnali non valente ad plenam consummationem, concors judicium trium Obstetricum, et quatuor Medicorum in asserendo virginali claustro Mariæ de Pompeis non expugnato; major numerus Peritorum stantium pro impotentia Viri; calculus rationum ex depositionibus testium examinatorum in termino, mentem meam facile adducunt ad concipiendum meum votum pro non consummatione Matrimonii, et virginitate adhuc integra in Maria de Pompeis; proindeque posse locum esse gratiæ petitæ solutionis ejusdem Matrimonii „.

Mulieri affirmanti numquam intervenisse Matrimonii consummationem, fidem potius adhibendam esse, quam Viro juramenti interposita religione contrarium asserenti, contendit Mulieris Defensor; quia Mariæ jurijurando, cui concinunt septima propinquorum manus, testium dicta, ac sententia Obstetricum, quæ per aspectum corporis virginitatem Mulieris adhuc intemeratam renuntiarunt, illud non deest rectum judicium, quod hisce in casibus postulant sacri canones, *Cap. Proposuisti de Probation.*, *Cap. Caus. Matrim. de Probation.*, *Cap. Fraternitatis de Frig. et Malefic.*, *Fermosin. in cap. Proposuisti 4. de Probat. num. 22.*, *Pacion. de Probat. lib. 2. cap. 2. num. 26.* Despiciendam vero propugnat vocem de prægnatione; quoniam ab inutilibus Viri conatibus subagitata Mulier morbo hysterico ita fuit afflicta, ut venter ejus intumuerit. Hujus revera vocis falsitatem ipse agnovit Thomas tam epistolis ad Levirum missis, quam

silentio de partu, aut abortu, quo, una cum testibus ab eo inductis, in jurata depositione usus est.

Ad dispensationis causas quod spectat, Mariæ Defensor etiam privatam satis esse autumat, *Perez de Matrim. disput. 20. sect. 7. n. 11.*, *Pignat. consult. can. 148. n. 7. tom. 1.*, licet alterutrius Conjugis dissensus intercedat, *Tamburrin. oper. moral. Lib. 8. de Matrim. cap. 6. de indissolub. Matrim. n. 5.*, *Sanchez de Matrim. lib. 2. disput. 15. n. 7.* In themate autem plures occurrunt causæ, ac præsertim Viri frigiditas, conjugalis fidei violatio, attentata contra existimationem et personam Mulieris, nec non Conjugum odium, quæ profecto justam præbere dispensandi causam tradunt *Ursaya tom. 3. part. 2. discept. 21. n. 13.*, *Cosc. lib. 1. de Separat. thori cap. 16. n. 269. et seq.*, *et Sacr. Congreg. in Romana Matrimonii 16. Augusti 1786.*, *et in Neapolitana 14. Decembr. 1822. §. Pro coronide.* Duo itaque in quolibet gratioso dispensationis judicio necessaria extrema in hac specie haud desiderari concludit idem Defensor, ideoque contendit, locum non esse triennali experimento, quod frustra demandaretur ex parte Viri, qui jam tertium supra quinquagesimum exegit annum, et ex parte Mulieris, annos natæ quadraginta, durum nimis redderetur, quippe quod in eam ætatem Mariam cogeret, in qua difficilius novum contrahere posset Matrimonium.

At contra Matrimonii Defensor arbitratur, Mulierem non esse audiendam, quum in ipsa novitate, scilicet post mensem, aut postremum duos, coram potestate Ecclesiastica non reclamaverit, ut præcipit *cap. Accepisti de frig. et Malefic.*; sed tantummodo post expletum biennium, nimirum die 11. *Junii* 1823. Summum adierit Pontificem: Ex serotinis hisce Mariæ querelis de viri sui imbecillitate illud sequi autumat, quod juramentum Viri Mulieris juramento anteferendum sit: duæ enim concurrunt præsumptiones contra mulierem; prior quod tarde reclamaverit, posterior, quod Vir, qui caput est mulieris, asserat, se eam agnovisse, ad tradita *per Sanchez de Matrim. lib. 7. disp. 108. num. 2. et disput. 109. num. 10.*, eo magis quod in casu adest opinio de sequuta Mulieris prægnantia, atque alio ex fonte,

quam

quam ex illo impotentiæ manarunt dissidia inter Conjuges. Neque subsidium aliquod haurire potest Maria ex corporis sui inspectione; quoniam ubi serotina est Mulieris querela, exploratio virginitatis nullam dat non consummationis probationem, *Card. Argenvillieres in Dissert de Matrim. ex impoten. caus. dirimen. vel non caus. apud Constant. tom.* 5. *n.* 22. *et* 25. Obstetricum autem testimonium ex eo probationum genere est, quod veluti fallax ac periculosum habetur non solum ab Anatomicis, verum etiam a Sacris Canonibus, *can. nec aliqua* 24. *caus.* 27. *quæst.* 1., *cap. causam Matrimonii de probat.*

Graves præterea, urgentes, urgentissimas requiri causas, ut Pontifex dispensationem Matrimonii elargiatur, docet *Fagnan. in cap. nimis de Filiis Presbyter. num.* 8., *Ursaya discept.* 21. *part.* 2. *tom.* 3. *n.* 59., *Sacr. Congr. in Pragen. Matrimonii* 7. *Julii* 1731. §. *Porro*; tolerabilius enim est aliquos contra statuta hominum dimittere copulatos, quam legitime conjunctos contra statuta Domini separare, *cap. Licet* 47. *de text.*, *Rot. in Romana nullitatis Matrimonii* 25. *Junii* 1781. §. 3. *cor. de Bayane.*

Desiderantur sane in themate graves figiditatis Thomæ probationes: quamvis enim plerique ex Peritis existimaverint, Virum esse verosimiliter impotentem, non deposuerunt tamen impotentiam promanare ex signis visibilibus. Jam vero ubi impotentia arguitur ex signis debilitatis, et paralysis satis non est ad dissolvendum Matrimonium, quia interdum sanari potest, *Plenk elem. med. de sign. imp.*, *Zacc. quæst. medic. leg. lib.* 9. *tit.* 10. *q.* 3.. Accedit quod unus ex Chirurgis, qui corpus Thomæ inspexerunt, censet, quod ejus debilitas curari possit, nec perpetua sit; in hac autem opinionum varitate, et dubia impotentia, vel ad novam corporis Viri inspectionem, *S. Congreg. in Barchinonen Matrimonii* 20. *Decembris* 1806., vel ad triennale experimentum proceditur, *cap. Litteris de Frigidis*, *Cardinal. Argenvillier. loc. cit. num.* 19., etiam in gratioso dispensationis judicio, *S. Congreg. in Mediolanen. Matrimonii* 4. *Decembris* 1728., *in Romana Matrimonii* 19. *Augusti* 1786., *et in Forolivien Nullitatis Matrimonii* 29. *Septembris* 1817. Adulterium vero a Thoma commis-

missum, et animorum aversio nec satis probantur, nec sufficiunt ad connubii vinculum dissolvendum.

Cætera EE. PP. haurient ex allegationibus a Defensore Mulieris, et a Sacramenti Adsertore distribuendis, ut dirimere possint

Dubium

An sit consulendum SSmo pro Dispensatione super Matrimonio rato, et non consummato in casu etc.

Affirmative, inibito Thomæ Messore transitu ad alia vota.

Sess. 25. Cap. 9. de Reform.

MONTIS ALTI CAPELLANIÆ = Penes hunc amplissimum Ordinem vario marte pugnatum est inter Sacerdotem Gervasium Trojani, et Clericum Pellei super Capellania Laicali ab Achilleo Tassi instituta. I. Comitis enim *die* 12. *Julii* 1823. habitis rogatu Eñi Patres: *An, et cujus favore constet de legitima nominatione itaut, et cui sit danda manutentio, seu potius reintegratio in casu etc.* responsum dederunt: *Affirmative favore Sacerdotis Gervasii Trojani*; die autem 26. *Februarii* 1825. proposito dubio: *An sit standum, vel recedendum a decisis in casu etc.* rescriptum prodiit: *Recedendum a decisis, et manutentionem dandam esse Clerico Pellei*. Huic Eñorum Patrum judicio haud sibi quiescendum putavit Sacerdos Trojani, et instaurandi certaminis veniam assequutus, controversiam hodierna die ad trutinam studuit revocari,

In novo supplici Libello a Defensore Sacerdotis Trojani circumferendo illud unum animadversione dignum reperi, quod etiamsi Nicolaa Justinæ Filia, ejusque Vir Antonius Citaroli *die* 25. *Januarii* 1789. cuncta bona, et jura donatione inter vivos in Josephum Pellei transtulerint, sibi tamen reservarunt *l'usofrutto dei respet-*

spettivi loro beni vita naturale durante, ac propterea etiam jus nominandi ad Capellaniam Tassi. Exinde colligit idem Defensor, vocem ad Nicolaum pertinentem recensendam esse inter nominationes Sacerdoti Trojani concessas.

Clerici autem Pellei Defensor donationem Jurispatronatus ab Athanasio Santori favore illius Fratris Alexii, quæ in Oppido *Communanza die* 19. *Maji anni* 1780. in superioribus hujus Causæ propositionibus ferebatur explet, (cujus tamen authenticum exemplar, licet requisiverim, hactenus mihi exhibitum non fuit) falsitatis redarguit, idque ut evincat, aliud in forma authentica profert donationis instrumentum in Oppido S. Martini *eadem die* 19. *Maji, eodemque anno* 1780. obsignatum. Ad tramites hujus Instrumenti Athanasius haud perpetuum et irrevocabile jus nominandi Alexio largiretur, sed tantummodo *con patto, e condizione espressa, che un tal diritto come sopra ceduto e donato debba essere vita naturale durante di detto Alessio, mentre dopo la di lui morte debba ritornare e ricadere a favore di esso Atanasio, e Suoi*. Ex hac conditione perspicuum censet, memoratam Athanasii donationem per obitum Alexii penitus evanuisse, ideoque Clericum Pellei, utpote maxima vocum parte præditum in Capellaniæ possessione fore minutenendum.

Cætera fuse haurient EE. VV. ex foliis dierum 12. *Julii* 1823., et 26. *Februarii* 1825., atque ex Allegationibus utrinque distributis, ut decernere valeant

An sit standum in primo, vel in secundo loco decisis in casu etc.

Dilata, et scribatur Episcopo ad mentem.

TO-

Sess. 22. cap. 6. de Reform.

TOLENTINATEN. COMMUTATIONIS VOLUNTATIS.

Postquam typis consignaveram Folium *superioris Mensis Aprilis*, Deputati Fabricæ Cathedralis Ecclesiæ duo mihi exhibuerunt documenta, quorum primo Canonicus Franciscus Gullinelli affirmat, ejus Fratrem Aloysium Gullinelli cl. me. Episcopo Strambi suum pandidisse votum ruralem ædificandi Ecclesiam, responsumque semel atque iterum ab eodem Antistite accepisse, *che non avrebbe mai dato il suo assenso, perchè fosse fabbricata una Chiesa, che vedeva inutile al culto, e al bene delle Anime*: altero autem iidem Deputati, si petita impertiatur voluntatis commutatio, se hæredi demortui Gullinelli donaturos spondent *il juspatronato di due Cappelle già fabbricate, o da fabbricarsi, dandogli facoltà di apporvi lo stemma gentilizio.*

Hæres autem Vincentius Amedeus supplicem obtulit libellum, quo media ad Cathedrale Templum absolvendum assignata satis superque esse suadere nititur. Ait enim Fabrum Murarium onus suscepisse extollendi Templi pro summa *scut.* 5000., ex eaque fore detrahenda *scut.* 700. *valore dei materiali già preparati, e lavori in parte eseguiti.* Ad hanc conventam pecuniæ vim dissolvendam præsto esse subdit *scut.* 2000. a Communitate Tolentinatensi Deputatis Fabricæ intra quinque annorum spatium repræsentanda. Hisce addendi fructus quorumdam Beneficiorum vacantium, et Prædium ab R.P.D. Thesaurario Generali traditum, cujus pretium summam attingit *scut.* 1500., tum bona ad Sodalitium SSmi Sacramenti pertinentia, quæ summam *scut.* 600. constituunt; tandem legatum *scut.* 500. a cl. me. Cardinali Spinucci Sacrario ejusdem Cathedralis Ecclesiæ relictum.

Igitur proponitur

Dubium

An, et quomodo sit consulendum SSmo pro commutatione voluntatis in casu etc.

Negative.

JA-

JANUEN. REDUCTIONIS MISSARUM. *Sess.25. cap. 4. de Reform.*

Dubia

I. *An, et quomodo consulendum sit SSmo pro diminutione sortis, ac subrogatione fundi in casu etc.*

II. *An, et quomodo concedenda sit reductio Missarum in casu etc.*

III. *An, et in qua Ecclesia celebrandæ sint Missæ in casu etc.*

Non proposita cum sequentibus.

FESULANA. In Comitiis *diei* 19. *Aprilis* 1823. actum est de hac causa, et propositis Dubiis in calce hujus Folii referendis, Emi Patres rescribendum censuerunt: *Dilata, et scribatur Episcopo pro transmissione contractuum cum emphyteusis, tum primæ reductionis canonum, et referat auditis Patronis, an et cur consenserint contractui Emphyteusis, ac præsertim cessioni usus domus, in qua residere debet Beneficiatus sub pœna privationis, et an existat cultus Imaginis B. Mariæ Virginis in Ecclesia Pacensi, vel fuerit translata.* *Sess.25. cap.4. de Reform.*

Denuo itaque Episcopo datis Litteris, hæc retulit: „ Dagli annessi Biglietti, che ho l' onore di accompagnare alle EE. LL. Rme, chiaro risulta, che per quante premure, sieno state usate, non è stato possibile all' Oratore, nè ai Patroni di rintracciare il documento contenente la prima riduzione del Canone stabilito nel contratto di Enfiteusi *de' 20. Agosto* 1799; qual Documento trovasi citato nella Transazione *de'* 14. *Decembre* 1820. l' uno, e l' altra rimessi a codesta S. Congregazione.

„ Dal precitato Istromento di Enfiteusi apparisce, che i Sig. Marzichi Patroni *pro rata* del Benefizio furono scienti della formazione del Livello; ma i Signori Gondi Compatroni, come Eredi della Famiglia Ma-

„ netti hanno dichiarato di non esserne stati consapé-
„ voli.

„ Non saprei dare alcuna contezza della Chiesa nella
„ quale fù trasferita l' Imagine della B. Vergine Ma-
„ ria, che esisteva nella soppressa Chiesa della Pace.

Transmisit tandem statum activum et passivum Capellaniæ, ex quo eruitur annuum reditum ad tramites transactionis *anni* 1820. attingere *scut.* 86., sumptus vero singulis annis conficere summam *scut.* 36. 1. 4., scilicet.

Per l'annua Dote	₰	5	-
Per valore dell' annua offerta di un mezzo Barile d' Olio	₰	3	3 10
Per la Festa Titolare dell'Assunzione con tre messe, compresa una Cantata	₰	1	3
Per l' Anniversario con tre Messe ed Uffizio	₰	1	3
Per num. 156. Messe Feriali	₰	22	2
Per Tassa al Seminario di Fiesole	₰		2 2
Lacero per le sudette Messe	₰	2	1 12

Dignentur itaque EE. PP. iterum resumere Folium *diei* 19. *Aprilis* 1823., ut dirimere valeant

Dubia

I. *An sit concedenda sanatio contractuum in casu etc.*

II. *An sit consulendum SSmo pro absolutione a censuris in casu etc.*

III. *An, et quomodo sit probanda reductio Missarum in casu etc.*

IV. *An sit consulendum SSmo pro absolutione quoad præteritas omissiones in casu etc.*

V. *An Rector in perpetuum exonerandus sit ab onere residentiæ in casu etc.*

VI. *An, et quomodo præstanda sint Legata Dotis, et medii cadi olei in casu etc.*

SPO-

SPOLETANA ET FULGINATEN. ORDINATIONIS. *Sess. 23. cap. 8. de Reform.*

Valentinus Valentini *anno* 1801. ortum habuit in Oppido Gualdi Captaneorum Spoletanæ Archidiœcesis, ubi illius parentes bonis, ac domicilio utebantur. Patre orbatus, et annos quindecim circiter natus Fulginiam venit, ut ibidem una cum Matre, quæ paulo ante ex memorato Oppido discesserat, et Sacerdote Philippo ejus germano Fratre, qui Parœciam regit Fulginatis Nosocomii S. Joannis, ac inter Mansionarios Cathedralis Ecclesiæ est cooptatus, vitam duceret, Litterisque vacaret. Ad Patriam deinde autumnalibus duntaxat feriis remigravit, et pluribus abhinc annis, sacris disciplinis operam daturus, in Seminario degit Fulginiæ Ecclesiasticæ Militiæ se mancipare cupiens, penes Curiam Episcopalem declaravit, domicilium deseruisse Gualdi Captaneorum, illudque perpetuo collocasse in Fulginatensi Civitate, atque hac emissa declaratione (jurejurando tamen destituta, uti ex transmisso electionis domicilii exemplo eruitur) *anno* 1820. Clericali Tonsura, et sequentibus annis Minoribus Ordinibus ab Episcopo Fulginati, dimissorialibus, aut testimonialibus Litteris ab Ordinario originis nec petitis, nec obtentis, fuit insignitus. Id cum rescierit Spoletanus Antistes, illicitam primum denuntiavit Fulginati Episcopo Valentini Ordinationem, eumque monuit, ne ad Subdiaconatum Clericum promoveret, tum huic Sacro Ordini quæstionem dirimendam proposuit.

Ablegatis ad utrosque Episcopos precibus pro informatione et voto, Episcopus Fulginas ita suam pandidit sententiam „ Eminentias Vestras Rñas certiores „ reddere possum (et Deus scit quod non mentior) „ numquam me animum habuisse in alterius mes„ sem manus immittere, alienamque turbare juris„ dictionem, multoque minus dignissimum Spoleta„ num Archiepiscopum aliquo vel minimo animi „ mœrore conficere, cum fuerit usque adhuc mihi „ amicitia conjunctus. Meus Cancellarius, apud quem „ præfatus Valentinus una cum Matre ad normam „ Innocentianæ Constitutionis jurejurando firmum „ suum domicilium declaravit, dumque recens adhuc

„ esset adventus meus Fulginium, tamquam mihi
„ subditum, obtulit, prima Tonsurâ initiandum,
„ cumque mihi plane compertum fuisset, Cancella-
„ rium in rebus agendis ita severiori diligentiæ addi-
„ ctum, ut minutissima quæque pervaderet ad scrupu-
„ lum usque, nullo modo suspicari datum fuit, ne om-
„ nia quæ in Valentini Ordinatione contigerunt, ma-
„ ture prius ab ipso librata, et rite peracta fuerint „

At Spoletanus Archiepiscopus ita jura sua tuetur „
„ Episcopus Fulginatensis arbitratur jurisdictionem in
„ Valentino exercere vigore electi domicilii in Civi-
„ tatæ Fulginiæ, sed talis electio domicilii in fraudem aperte facta, et nulla dignoscitur. Constat enim
„ Familiam Valentini in *Gualdo Cattano* constanter
„ fuisse, et esse reipse, ibique bona possidere, pro-
„ priaque in Domo semper inhabitasse, sicuti hodie
„ . . . Ex Patria Laicus aliquibus abhinc annis Ful-
„ giniam Valentinus petiit, et qua de causa? Dicam
„ sine dubio: studiorum. Et causa studiorum certe
„ domicilium non acquiritur. Utile ipsi erat ad Fra-
„ trem Philippum ire. Parochus iste in dicta Civi-
„ tate, quæ ad vitam necessaria sunt absque damno
„ ei subministrare potuit, et utiliter cum Valentino
„ Matrem etiam alere. Parochiale Officium Philippi
„ non substituit Domicilium Fratris, et Matris. Phi-
„ lippum meo nutui semper subjectum habeo, ex
„ vestro. Enim Patres solemni Decreto in una *Nu-*
„ *cerina*, *vel Tudertina* Paciam et hoc suis loco et
„ tempore; Oves enim meæ errant multæ sine Pa-
„ store: quid plura? Vidua Mater sæpe in Patriam
„ revertitur: Clericus noster autumnali tempore Pa-
„ triam colit, et originaria Patria hæc ad me spe-
„ ctat. Certum est, quod domicilium non nuda tan-
„ tum voluntate, et assertione, sed animo, et fa-
„ cto simul constituatur. Deest in casu perpetuitas
„ propositi, deest præsumptio juris, deest decennium,
„ deest etiam considerabile tempus. Quis clare non
„ videt voluntatem opportune ad propria reverten-
„ di? ast inhabitare locum animo inde recedendi, ut
„ ibi domicilium contrahatur, non efficit, quamvis
„ mille decurrant anni. Sacer igitur Fulginas Præ-

sul

„ sul frustra contractum domicilium probare nititur.
„ Satis optimum inutiliter rogavi Adversarium meum,
„ ut rem amice sanaret; admonui satis et ipsum Cle-
„ ricum, ut mente, quod fecere, pervolverent, et a
„ Censuris, irregularibusque absolutionem peterent „.

Nulli Episcopo licere quempiam ad Ordines, vel etiam ad primam Tonsuram promovere, nisi quem sibi habet subditum ratione originis, aut domicilii, aut Beneficii, aut familiaritatis statuunt sacri canones, *Cap. cum nullus de temp. ordin.*, *Bened. XIV. Instit. eccl.* 33. §. 6., *Sac. Congr. in Lunen. Sarzanen. Sacræ Ordinationis* 29. *Maji* 1824. §. *Quamquam*. Subditus autem ratione domicilii ex notissima Innocentii XII. Constitutione, quæ incipit *Speculatores*, is dumtaxat censetur, qui licet alibi natus satis superque suum perpetuo in aliquo loco permanendi animum demonstraverit, *vel per decennium saltem in eo habitando, vel majorem rerum, ac bonorum suorum partem cum instructis ædibus in locum hujusmodi transferendo, ibique insuper per aliquod considerabile tempus commorando*, ac præterea ad fraudes omnes eliminandas necesse est, ut domicilium acquirere cupiens *utroque casu se vere, et realiter animum hujusmodi habere jurejurando affirmet*, quemadmodum expresse præcipit eadem Constitutio §. 11., atque omnino hisce in casibus servandum pluries declaravit hæc Sac. Congregatio, ac præsertim in *Ugentina, seu Hydruntina Ordinationis* 1. *Aprilis* 1719., *in Anconitana, seu Senogallien.* 28. *Septembris* 1754., *et in Florentina et aliarum Ordinationis* 10. *Januarii* 1778.

Jam vero Valentinum nec animo, nec facto penes Fulginiam verum sibi comparasse domicilium ad Ordines suscipiendos denegat Spoletanus Antistes: ipse enim ubi prima Tonsura fuit initiatus, vix quatuor annos Fulginiæ commoratus fuerat, neque illuc partem bonorum cum instructis ædibus transtulerat, et ad illam Civitatem perrexerat, ut commodius in studia incumberet. Nec ei prodest electio domicilii, utpote jurejurando non roborata, multoque minus domicilium a Matre electum; si enim Filius non ab Episcopo paterni domicilii, sed ab Ordinario proprii domicilii est ad Ordines promovendus, uti probat *Pignat.*

con-

consult. 189. *num.* 64. *tom.* 9., *et Sac. Congreg. in Bononien., seu Ferrarien. Ordinationis* 14. *Novemb.* 1733. §. *Cæterum*, nulla profecto domicilii materni habenda est ratio. Quin imo tametsi verum ac legitimum domicilium ibidem collocasset Valentinus, nihilominus illicita foret renuntianda illius ordinatio: quum enim ex Oppido Gualdi Captaneorum tum migraverit, cum annum ageret decimum quintum, ac propterea alicui canonico impedimento obnoxius esse poterat, *Ordinarii suæ originis testimoniales Litteras* afferre debebat, *cit. Constit.* §. 12., *Reiffenst. lib.* 1. *Decret. tit.* 11. *num.* 97., *Sac. Congreg. in Fabrianen. et Camerinen. Ordinationis* 19. *Augusti* 1797. *ad I. et III. Dub.*

Denique tam Ordinantem, quam Ordinatum in suspensionem incidisse animadvertit idem Antistes; quandoquidem Innocentius XII. ita omnia et singula in Constitutione *Speculatores* contenta observari ac impleri voluit, ut, si in eorum aliquo secus fieret, *Ordinans quidem a collatione Ordinum per annum, Ordinatus vero a susceptorum Ordinum executione, quandiu proprio Ordinario expedire videbitur, eo ipso suspensus sit*: imo eosdem ob violationem censuræ irregulares evasisse autumat; nam qui suspensione durante damnabiliter ingerunt se divinis, irregularitatis laqueo se involvunt, *text. expresso in cap. Apostolica de Cleric. excom.*, *cap.* 1. §. *final. de senten. et rejud.*, *Reiffenst. lib.* 5. *Decret. tit.* 27. *num.* 5., *Fagn. in cap. vel non est de temp. ordin. num.* 32., atque in laqueum irregularitatis incidere etiam, qui in minoribus Ordinibus sunt constituti ob exercitium eorumdem Ordinum, *post text. in can. Si quis Episcopus* 11. *quæst.* 3., *cap. Qui de sent. excom.*, declaravit S. Cong. *in cit. Fabrianen. et Camerinen. ad II. Dub.*

At Fulginas Episcopus verum domicilium in Episcopali illius Civitate a Clerico Valentino acquisitum arbitratur. Adolescens enim non modo solemni edita declaratione animum suum pandidit stabiliter, ac perpetuo ibidem manendi, sed insuper jam per quatuor annos in eodem loco moram duxerat, quin unquam prius, aut postea discesserit, nisi feriarum tempore ad Patriam, suosque invisendos. Animo itaque Fulgi-

ginia permanendi diuturna accessit habitatio, ac sufficiens ad constituendum considerabile tempus, quod Innocentiana requirit Constitutio, ad tradita per *Barbos. de potest. Episc. part.2. alleg.4. num.25.*, *et per S.Congr. in Florentina et aliarum Ordinationis* 10.*Januar.* 1778. § *Hisce*. Nihil vero mirum si Valentinus peculiarem non conduxerit Domum, cum eam a Fratre suo Philippo jam instructam invenerit, aut bonorum partem Fulginium non transtulerit, siquidem bona, quæ possidet in Oppido Gualdi Captancorum, vix summam attingunt *scut.*50. Electionem tandem domicilii Sacramenti religione fuisse roboratam testatur Episcopus in sua informatione, ideoque omnia rite gesta videntur.

Nec ob defectum Litterarum testimonialium Spoletani Archiepiscopi veluti illicitam traducendam Valentini ordinationem subdit Promothor Fiscalis, affirmans *che la molto giovine età, in cui il detto Valentini si recò unitamente a sua Madre a stabilire il suo domicilio in questa Città, non fece presupporre, che il medesimo potesse essere innodato da alcun canonico impedimento, e fù per questo che non si ricercò la Testimoniale dell'Ordinario del luogo di sua origine.*

Cæterum etiamsi non constaret de legitima Ordinatione, tam Ordinans, quam Ordinatus a suspensione, et ab irregularitate immunes forent renuntiandi. Namque ad incurrendam suspensionem ob non servatam Innocentii Constitutionem, et ad contrahendam irregularitatem propter violationem censuræ, adsit oportet temeritas ex dolo, vel culpa lata proficiscens, *Cap.2. de temp. ordin. in 6.*, *Reinffest lib.1. Decret. tit.11. num.186.*, *et lib.5. tit.27. num.9.*, *Pirhing. Jus Canon. lib.1. tit.11. sect.1.*, adeout eos, quos aliqua bona fide Ordinibus initiatos cognoverat, hæc S. Congregatio noluerit suspensos dicere *in Caputaquen. Jurisdictionis* 17.*Decemb.* 1712., *et in Aurien. Ordinationum* 20. *Martii* 1745. §. *Putant*, sciens in contumaces tantummodo ferri censuras, *cap. Si vero de sent. excomm.*, *S.Congr. in Lunen. Sarzanen. Sacræ Ordinationis* 29. *Maji* 1824. §. *Nec.* In dubium autem vocari non potest, atque ex informatione Fulginatis Antistitis perspicue elicitur, Ordi-

dinantem, non minus quam Ordinatum optima fide sese gessisse.

Hinc proponuntur

Dubia

I. *An constet de licita ordinatione in casu etc.*

Et quatenus negative

II. *An sit consulendum SSmo pro absolutione a suspensione, et dispensatione ab irregularitate in casu etc.*

III. *An, a quo, et quomodo sit promovendus Valentinus ad Sacros Ordines in casu etc.*

Sess.22.Cap.9. de Reform.

BALNEOREGIEN. BENEPLACITI APOSTOLICI. Diuturnæ controversiæ inter Moniales SS. Andreæ et Bonaventuræ Balneoregii, ac Familiam Riccianti exortæ super pretio quorumdam prædiorum rusticorum et urbanorum, quæ eisdem Monialibus ex hæreditate Stanghellini obvenerant, quæque in Familiam Riccianti emptionis titulo translata fuerant, finem attulit amica transactio *anni* 1723. Hac transactione cautum fuit, *che esso Monastero non potesse giammai astringere al pagamento dell' enunciato prezzo di scudi* 1200. *li Riccianti, ma solamente a quello degli annui frutti compensativi alla ragione del* 3. *per cento alla sua scadenza . . . . . rimanendo in potere di detti Riccianti di estinguere, o nò la sudetta sorte, ed anche in più rate, non meno però in questo caso di scudi* 300. *per rata*. Cum vero Familia Riccianti in solvendis fructibus moras nectere cœpisset, alia anno 1728., hoc probante S. Ordine, inita est transactio, qua Fratres Riccianti alienarunt *a favore del Monastero per li decorsi frut-*

frutti compensativi di scudi 450. concordati in soli scudi 400. tre corpi di Terra facienti parte del predio Calchisi nel Territorio di Viterbo, ma però col patto redimendi esercibile in ogni tempo, ed a condizione espressa che fino alla ricompra dovessero rimanere a titolo di affitto li medesimi tre Terreni alienati presso l'istessi Riccianti, mediante l'annua risposta di scudi 12., sulli quali dovevansi difalcare li dazj e collette che avrebbero gravato li detti terreni, ed a patto ancora di potersi effettuare detta ricompra in più rate, non meno però di scudi 100. per ciascuna.

Subinde Familia Riccianti conventos fructus jugiter Monialibus repræsentavit; sed præteritarum vicissitudinum tempestate plura vendidit bona, eorumque dominium, legitime expleta fundorum transcriptione, veluti a quavis obligatione immune sibi acquisierunt emptores, adeout ex bonis olim ad hæreditatem Stanghellini spectantibus unica in præsens supersit Domus in Civitate Balneoregii sita, cujus pretium impar est integro Monialium nomini satisfaciendo. Quocirca Bonaventura Riccianti dissolutionem crediti, ac redemptionem fundi *Calchisi* Monialibus proposuit, quibusdam tamen adjectis pactis Apostolico Beneplacito confirmandis. Placuit Monialibus oblata conditio, ac die 26. *Maji* 1820. publicæ obsignatæ fuerunt tabulæ, quibus memoratus Bonaventura se Monasterio soluturum pollicetur *li detti scudi 1200. col respiro di anni dodici in quattro rate eguali, cioè di scudi 300. per ogni rata al fine di ogni triennio coll'assoluzione e condonazione a suo favore del secondo debito gravante il Patrimonio Riccianti di scudi 400., in maniera che nell'atto del pagamento di ciascuna delle dette rate venissero a lui rimessi scudi 100., fermi però a favore del Luogo Pio li frutti compensativi annuali allo stesso saggio del tre per cento, e l'annua risposta di affitto delli terreni Calchisi in scudi 12. . . . ben inteso che colli pagamenti da farsi andranno a diminuirsi a proporzione li detti frutti compensativi, ed annuo affitto.* Confestim præterea onere levaret Monasterium *dal peso delli dazi, e collette di qualunque natura sopra li Fondi Calchisi.* Item quod si Bonaventura, ejusque hæredes *si rendessero morosi col*

non far il pagamento degli scudi 1200. alle rispettive triennali scadenze, si obbliga espressamente præterquam refectioni expensarum, ac damnorum *di pagare ancora dal giorno della scadenza fino all'effettivo pagamendo di quella li frutti compensativi alla ragione del cinque per cento al Monastero.* Tandem ad majorem crediti, ac fructuum cautionem conventionalis hypothecæ vinculo subjiceret tam supra memoratam domum ex hæreditate Stanghellini profiscentem, quam *l'intiero Predio in Vocabolo Calchisi esistente nel Territorio di Viterbo della capacità di Rubbia trenta, come anche il Predio contrada Guadagliona nel Territorio di Bagnorea della capacità di Rubbia 19. sufficientissimi a sostenere li detti ₰ 1200., quantunque gravati dell'ipoteca di ₰ 725. a favore di Maddalena de Solis.*

Moniales itaque hanc Sacram adierunt Congregationem et transactionem Apostolica venia confirmari petierunt sed preces *die 4. Octobris* 1820. dimissæ fuere rescripto: *Non expedire, et Oratrices curent fieri inscriptionem super fundis censitis aliisque bonis Debitoris pro assecuratione crediti*; cumque paulo post diem obiisset supremam Bonaventura Riccianti, ejusque bona plurimis obstringerentur nominibus, denuo Moniales obtulerunt preces, quæ de more ablegatæ fuerunt Episcopo. Hic autem retulit „ Ex novo contractu, „ in quem defunctus Bonaventura Riccianti, et Moniales convenerunt, cujus convalidatio ab EE. VV. „ Rñis expectatur, evidens exultat ulilitas. Condonatio enim ₰ 400. a Monasterio favore Riccianti indulgenda cadit tantum super fructibus non solutis „ *de anno* 1723. et abunde compensatur 1. reintegratione amissi juris repetendi pretium ₰ 1200; 2. augmento Lucri favore Monasterii, nam annua responsio ₰ 46. augebitur quocumque eventu ad ₰ 60. „ 3. demum stabile fundamentum securitatis acquiritur. Mature siquidem pensandum est, bona Hæreditatis Stanghellini, præter domum, de qua etiam „ dubitari potest, jamdiu esse alienata, et hæreditatem „ Familiæ Riccianti, quæ ab unica Pupilla superstite possidetur, ære alieno aliis ex titulis gravatam „ reperiri. Prædia tamen vocabulo *Calchisi et Quadagliona* præsenti in statu paria sunt ad securitatem

„ ca-

„ capitalis ₹ 1200., et licet super ea hypotheca exi-
„ stat pro summa ₹ 725., valde tamen eorum va-
„ lor excedit. Quoad vero securitatem fructuum in
„ futurum actio parata acquiritur, quatenus debitum
„ statutis temporibus non extinguatur persequendi præ-
„ dicta Prædia, aliaque Debitoris bona, quæ etiam in
„ hypotheca comprehendi possunt, et non tantum
„ fructus, verum etiam sortem ₹ 1200. repetendi.

Hisce Eminentissimorum Patrum judicio per supplicem libellum die 22 *Junii* 1822. subjectis, rescriptum prodiit: *In decretis, et Episcopus omnino curet fieri inscriptionem ad formam rescripti die 4. Octobris* 1820. Verum a Monialibus denuo instauratis precibus, die 14. *Junii* 1823. rescriptum fuit: *Scribatur Episcopo, qui referat prius de peracta inscriptione hypothecaria favore Monialium, et deinde providebitur.* Decreta inscriptio tandem expleta fuit *die* 5. *Martii* 1824. contra Sacerdotem Carolum Riccianti filium Joannis Baptistæ, et Ursulam Riccianti filiam Bonaventuræ pro summa ₹ 1200. *sopra tutti li beni dei gravati posti nel Circondario di quest'Officio* (*Viterbii*) e *specialmente il privilegio sopra la Casa di due piani, oltre più sotterranei, ed annessi posta in Bagnorea*; atque hujus inscriptionis authenticum exemplar nuper transmisit Episcopus, ut petitum impertiatur Apostolicum Beneplacitum.

Transactio, quæ speciem præsefert alienationis, tum Apostolico roboratur beneplacito, cum id necessitas, vel evidens exigit Ecclesiæ utilitas, *Urceol. de transact. quæst.* 23. *n.* 2., *S. Cong. in Perusina Transactionis* 20. *Novembris* 1823. §. *Ecclesiæ.* In hac specie utramque præsto esse causam autumant Moniales, et Episcopus. Necessitatem enim collocant in periculo amittendi sortem, nam cuncta fere bona, ad hæreditatem Stanghellini olim pertinentia, tamquam libera, et a quavis obligatione immunia irrevocabiliter venumdata sunt; et quæ superest domus, impar omnino habetur ad nomen Monialium in ₹ 1200. dissolvendum: patrimonium autem Riccianti ære alieno gravatur, litemque proinde sumptibus, ac periculo plenam ad jura sua tuenda forsitan Moniales intendere cogerentur.

Utilitatem vero sitam arbitrantur in redituum augmento, quod Monasterio ex transactione obveniret. Et sane Familia Riccianti adigi nequit ad dimittendum debitum, ideoque Moniales ex credito ₰ 1200., et prædiis *Calchisi* haud majorem singulis *annis* sibi blandiri valent reditum, quam ₰ 48. E contrario ad tramites transactionis Moniales condonarent quidem Familiæ Riccianti summam *scud.* 400., sed illico immunes redderentur a solvendis publicis vectigalibus, quibus gravantur prædia *Calchisi*; item si familia Riccianti intra duodecim annorum spatium repræsentaret summam *scud.* 1200., illam conferre possent in emptionem alicujus prædii, vel census, sicque annuum percipere fructum *scud.* 5., *aut* 6. pro singulis centenis; sin vero statis temporibus eadem Familia fidem non exolveret, quincunces fructus in singula centum Monasterio pendere compelleretur, ac præterea condonatio *scud.* 400. usque ad pollicitam produceretur debiti dimissionem.

Verum animadvertendum reor, quodlibet periculum amittendæ sortis jam evanuisse per hypothecariam inscriptionem *sc.* 1200. *sopra tutti li beni dei gravati.* Utilitatem etiam excludere videtur diuturna dilatio, quam expostulant Riccianti, cum duodecim annorum spatio multa contingere possint, ex quibus valde deterior Ecclesiæ conditio fiat: pecuniæ enim utiliter collocandæ non semper se se offert occasio, fructus etiam agrorum in diem decrescunt, neque congruum videtur, ut ad exigendam sortem *scud.* 1600. spatio duodecim annorum, *scud.* 400., nempe quarta pars ipsius crediti, dimittatur.

Quin imo Moniales non summam *scud.* 400., sed tria donarent prædia *Calchisi*, quæ ad Monasterium pleno jure, et ab omni servitute juris redimendi, ac locationis libera dudum pertinere exploratum censeo. Etenim jus redimendi spatio triginta vel quadraginta annorum præscribitur, *Card. De Luca de servit. disc.* 37. *num.* 2., *et de empt. disc.* 32. *num.* 9., *Rota in recent. decis.* 311. *num.* 2. *et seq. part.* 10., quamvis in pacto de retrovendendo venditor sibi reservaverit jus quandocumque, semper, et perpetuo redimendi fundum, quia hujusmodi clausulæ, licet amplissimæ, cohi-

rohibentur ad tempus trigiuta annorum, quo elapso jura volunt quamlibet actionem penitus extingui, *Barbos. in L. si fundum Cod. de pact. int. empt. num.* 18., *Zanch. de lesion. part.* 2. *cap.* 4. *num.* 73., *Rot. in recen. decis.* 252. *num.* 1. *part.* 13., *et in Sipontina Juris redimendi* 21. *Martii* 1753. §. 4. *cor. Caniliac.* Jus itaque redimendi fundos *Calchisi exercibile in ogni tempo*, a Familia Riccianti *Anno* 1728. sibi reservatum, jamdiu evanuit, præscriptumque fuit per lapsum temporis centum pene annorum. Extincto autem jure redimendi, jam inde sequitur, quod etiam Fundorum locatio favore ejusdem Familiæ omnino desierit; siquidem locatio erat duratura *fino alla ricompra*, hoc est usque dum expleretur redemptio, vel integrum maneret jus redimendi; secus locatio, quæ ex contractu erat tandem finem habitura, uti denotat dictio *fino*, temporis limitationem secumferens, *Barbos. dict.* 93. *num.* 3., *Rot. cor. R. P. D. Gamberini decis.* 5. *n.* 7., contra paciscentium voluntatem, æquitatemque contractus in ævum protraheretur.

Quocirca perpendere diguentur Emi Patres

An sit concedendum Beneplacitum Apostolicum in casu etc.

TIBURTINA. Proposita fuit hæc causa *die* 18. *Decembris* 1824. sub Dubiis I. *An sit admittenda renunciatio Parochi Rusconi in casu etc.* II. *An quoad administrationem hæreditatis, et quomodo commutanda sit voluntas Testatoris in casu etc.* III. *An, et quæ onera, et quomodo sint reducenda in casu etc.* IV. *An, et quomodo concedenda sit translatio Missarum in casu etc.* V. *An Parochus Petrara Cappellaniam* Re-

Sess. 22. *Cap.* 9. *de Reform.*

retinere possit in casu etc., et responsum prolit. Ad I. *Provisum in secundo.* Ad II. *Affirmative juxta modum, nempe constituto ab Episcopo unico Administratore ipsi beneviso cum annuo emolumento scutorum trium, qui eidem quotannis reddat rationem suæ administrationis, et de onerum adimplemento, et ad D. Secretarium cum Sanctissimo.* Ad III. *Affirmative ad formam Decreti Episcopi Natali cum reductione Missarum ad centum tantum ad formam decreti Episcopi Manni, donec augeantur reditus.* Ad IV. *Negative in omnibus.* Ad *V. Negative.*

Dum hæc penes Sacram Congregationem agebantur, Parochus Petrara Cappellaniam Raffaeli dimisit, ad eamque ab Archipresbytero S. Joannis Evangelistæ Oppidi Montiscoeli nominatus fuit Joannes Dominicus Trasciani. Cumque is idoneo careret titulo ad Sacros Ordines suscipiendos, *die* 15. *Novembris* 1824. ab Summo Pontifice obtinuit, ut donec alio sufficienti titulo provideretur, memoratam *Capellaniam, licet ad nutum amovibilem in suæ canonicæ Ordinationis titulum, perinde ac si perpetua esset, sibi constituere valeat.* Episcopus Tiburtinus Joannem Trasciani hoc fretum Rescripto in Capellaniæ possessionem immisit *cum omnibus suis juribus, reditibus, emolumentis, ac pertinentiis quibuscumque*, et *die* 18. *Decembris ejusdem anni* 1824. ad Subdiaconatus Ordinem promovit, quin tamen administrationem bonorum ad Capellaniam pertinentium eidem tribueret.

Ubi primum vero idem Subdiaconus rescivit hujus S. Ordinis decretum quoad Capellaniæ administrationem, ac Sacerdotem Philippum De Cæsaris ab Episcopo electum perspexit ad munus Administratoris obeundum, statim confugit ad hanc S. Congregationem, Cappellaniæ administrationem, fructum perceptionem, onerumque implementum ad se pertinere contendens. Eidem Joanni adstipulati sunt Archipresbyter S. Joannis Evangelistæ, et Parochus Petrara, ac supplicem obtulerunt libellum, quo veluti a veritate prorsus aliena affirmant, quæ de mala Cappellaniæ administratione, deque neglecto onerum implemento narrantur, ac propterea jure administrationis haud esse expoliandos, sed potius sanciendum, ut, postquam Subdiaconus Trasciani Capellaniam dimiserit, unus

ex Administratoribus a Testatore designatis sorte extrahatur, isque per triennium bona administret, et aliis duobus, expleto munere, rationem reddat.

Episcopus de more rogatus hæc retulit „ Multa falsa, „ et æquivoca, multa tacita et mutilata coacervat in „ supplici libello Subdiaconus Joannes Dominicus „ Trasciani. Ex simplici gestorum narratione pate„ bunt omnia. Cum Oratoris Parentes pauperrimi sint, „ nec sacrum Filio Patrimonium ad formam Cano„ num et Synodi, unde rite ad Sacrum Subdiaco„ natus Ordinem promoveretur, assignare valerent, „ intentionem suam mihi Clericus ipse exposuit, ob„ tinendi ex Rescripto Sanctissimo ad titulum Patri„ monii Cappellaniam Raffaeli amovibilem ad nu„ tum, erectam in Archipresbyterali Ecclesia illius „ Oppidi. Pendere causam de statu et obligationibus hu„ jusmodi Cappellaniæ in Sacro hoc Consessu sugge„ si, unde ante decisionem nihil innovandum fore „ declaravi. Conciliari hoc facile posse instit, prom„ ptum se ostendens acceptandi, et exequendi De„ creta ad instaurationem, non vero ad solutionem „ Capellaniæ tendentia. His stantibus petitioni, et „ propitio dein Rescripto non obstiti, maxime cum „ gratia meo arbitrio et conscientiæ remisa fuerit, „ cujus tamen in potestate non erat ea immutare, „ præterire, aut decernere, quæ adhuc apud Sacram „ Congregationem constituenda pendebant. Quare im„ missus fuit in realem Capellaniæ possessionem *die* „ 2. *Decembris* 1824. cum juribus, redditibus, et „ emolumentis etc. quod quidem intelligendum est „ non statim, sed debito tempore, et juxta modum, „ qui erat a S. Congregatione instituendus. Decreta po„ stmodum, scilicet *die* 18. *Decembris* 1824., pro„ diere, quibus inter alias decernebatur, ut unicus „ deinde Administrator ab Ordinario eligendus po„ neretur. Meum propterea duxi statuta fideliter exe„ qui, et in Administratore instituendo, numquam „ aut voce, aut scripto Oratorem a jure percipien„ di fructus, solutis oneribus, expoliavi, non tamen „ per se, ut patet, sed per Administratorem.

Quædam præterea Episcopus transmisit folia ab Oratoribus exhibita, quibus Parochus Petrara fidem

pe-

perhibet *di non aver avuto parte nel ricorso concernente l' Opera Pia Raffaeli, essendo contento di essermi disimpegnato dell' amministrazione*: Subdiaconus vero Trasciani nedum jus percipiendi fructus ex Capellania Raffaeli, quemadmodum ipse fatetur Episcopus, et congruit doctrinæ Concilii Tridentini *Sess. 21. cap. 2. de reform.*, verum etiam jus bona ejusdem Capellaniæ administrandi, et onera implendi sibi competere contendit, nam Capellaniæ nactus est possessionem *cum omnibus juribus, ac pertinentiis*, proindeque etiam cum jure administrationem gerendi, ac onera implendi, *Postius de manut. observ. 71. num. 118.*, *Rot. cor. Olivat. decis. 30. num. 3.* Exempla quoque non desunt aliorum, qui, ad titulum prædictæ Capellaniæ ordinati, Administratoris munere functi sunt; et idcirco ipsi Trasciani haud denegandum videtur, quod aliis fuit impertitum, *ad Text. in L. Illud ff. ad Leg. Aquil.*, *L. Lucius ff. de vulgar. et pupillar. substit.*, *Rota in Romana Immissionis 27. Novembris 1752. §. 5. cor. Molin.* Nec ullum sibi præjudicium allatum fuisse autumat ex resolutione S. hujus Congregationis; quoniam res inter Parochos acta nullimode ipsum attingere poterat, *L. de unoquoque ff. de re judicat*, *L. Optimam ff. de contrah. empt.*, *Rota cor. Olivat. decis. 494. num. 12.*

Et Archipresbyter S. Joannis Evangelistæ subdit, administrationem, cum primum Capellania per renunciationem, vel alio modo vacaverit, in Parochos a Testatore designatos omnino esse conferendam; siquidem pro lege habetur, quod defunctorum caverit ultima voluntas, nec eidem derogatur, nisi justa, ac gravis occurrat causa, *Cap. Tua Nobis de Testam*, *Rot. cor. Olivat. decis. 179. num. 9.* Administrationem autem sive a Capellanis, sive a Parochis gestam numquam aliqua animadversione dignam fuisse adstruit; siquæ enim bona fuerunt distracta, id, legitima intercedente auctoritate, expletum constat, et siquam Capellania bonorum passa est imminutionem, non administratorum culpæ, sed temporum calamitati vertere oportet. Nec redarguendus Archipresbyter veluti nimius indulgens erga Parochum

Pe-

Petrara; hunc siquidem munera Capellani sollicite obivisse, *non omettendo circostanza veruna tanto di giorno, che di notte per giovare alle Anime adette all' Arcipretura, e prestandosi indefessamente al disimpegno delle proprie attribuzioni in tutte le funzioni ecclesiastiche*, testantur principes, pluresque Montiscæli patresfamilias.

At Subdiacono Trasciani respondet Episcopus, ipsum „ nullo modo posse Capellaniæ administrationem con„ tendere. Animadvertendum enim meo judicio est, „ nominationem Capellaniæ Raffaeli Subdiacono Tra„ sciani factam numquam fines et conditiones a Te„ statore positas prætergredi posse: hinc cum expres„ se Testator declaraverit, administrationem bono„ rum non ab ipso Capellaniæ Rectore, sed a tri„ bus Parochis esse peragendam, jure nominationis „ numquam administrationem sibi poterit ipse vin„ dicare. Nec juvat hic propitium Summi Pontifi„ cis rescriptum; legenti siquidem manifestum est, „ Pontificem non derogasse omnibus conditionibus „ a Testatore præscriptis, sed tantum amovibilitatis „ ad nutum impedimentum removisse, quo posset „ Supplicanti canonicum perpetuum titulum ad Sa„ cram Ordinationem suppeditare; in reliquis vero „ fundationis statum non immutavit. Gaudeat igitur „ Orator impetratis, possideat Capellaniam, ad eum „ spectent fructus residui, solutis oneribus; sed ad„ ministratio bonorum omnino ei denegetur: Exem„ plum eorum, qui antea Capellaniam hanc ad ti„ tulum patrimonii possidentes, simul administra„ tionem exercuerunt, ad rem non facit: in aliqui„ bus enim ab ipsis Parochis subdelegata fuit ad„ ministratio, in aliquibus ex conniventia, et abusu.

Archipresbytero autem S. Joannis Evangelistæ ita occurrit idem Episcopus „ Perfectam satagit (Archi„ presbyter) suadere bonorum administrationem per „ Capellaniæ Rectores fuisse factam, nullumque eo„ rum culpa allatum fuisse in bonis præjudicium. „ Sed quomodo assertum probare poterit? Recta ne „ dicetur administratio, ubi nullus extat adminis„ strationis codex, vel rationum redditio, vel expensi „ et accepti apparet disquisitio juxta mentem Testa-

„ toris, atque id a fundatione ipsa usque ad hæc
„ nostra tempora? Recta ne erit administratio, si in
„ tribus ultimis computationibus, non sine meo De-
„ creto, et quasi coactione peractis, maximam Com-
„ putatores confusionem invenere, in quibus etiam
„ clare dignoscitur Testatoris voluntatem fuisse sæ-
„ pe fraudatam, præsertim in sermone ad Populum
„ habendo, et in expositione SSmi Sacramenti se-
„ mel in mense Dominica die facienda?

Dignentur itaque EE. VV. iterum consulere folium *diei* 20. *Novembris* 1824., ac dirimere, quæ proponuntur

Dubia

I. *An sit standum, vel recedendum a decisis quoad secundum Dubium in casu etc.*

Et quatenus recedendum a decisis

II. *An, quomodo, et ad quem spectet administratio hæreditatis in casu etc.*

III. *An, et quomodo ad Subdiaconum Trasciani spectet jus percipiendi fructus Capellaniæ, et curandi implementum onerum in casu etc.*

Sess. 25. Cap. 12. de Reform.

FIRMANA DECIMARUM. Dominicus d'*Amico* anno 1808. ab Italico Demanio nonnulla emit prædia, quæ partim ad Ecclesiam Collegiatam S. Laurentii, partim ad Minores Conventuales Oppidi Montis S. Petri Angelorum Firmanæ Archidiœcesis, olim pertinebant. Eorumdem prædiorum Conductores decimas pro ratione fructuum, quos ipsi percipiebant, jugiter Parochis solvere consueverunt, atque in præsens solvunt.

Quum

Quum vero tam Collegiata, quam Regulares, dum prædiorum potiebantur dominio, immunes haberentur a pendendis Decimis, hinc Dominicus, ratus, se eodem jure esse censendum, præsertim quia fundos sibi comparaverat *liberi affatto da ogni peso, canone etc.*, a solvendis decimis sese abstinuit. Nunc autem verens, ne minus recte se gerat, quæstionem sapientissimo Eñorum Patrum judicio dirimendam proponit.

Eñus Archiepiscopus pro informatione et voto rogatus hæc refert = Illud est exploratum, decimas, quæ ab „ Incolis ejusdem Oppidi persolvuntur, mere prædia- „ les esse, quamvis certa prætinita quantitate circum. „ scribantur, quæ decimam partem fructuum mi- „ nime exæquat.

„ Ab hujusmodi porro decimarum præstatione exempta „ fuerunt usque ad annum 1808. bona, de quibus „ agit Dominicus d'*Amico*, non quidem natura sua, „ sed ex privilegio, ratione scilicet personarum Ec- „ clesiasticarum, quæ bonorum ipsorum fructibus „ de eo tempore fruebantur. Titulus tamen exemptio- „ nis relatæ eo ipso cessasse videtur, cum bona Re- „ gularibus, et aliis Ministris Ecclesiæ direpta in lai- „ corum translata sunt potestatem.

„ Hisce ego adductus rationum momentis, putarem „ Dominicum d'*Amico* decimas teneri persolvere su- „ per fructibus bonorum, de quibus in precibus, „ quæ quidem bona non in publicis ipse licitationi- „ bus, sed tantum privato contractu, quem dicunt „ a *trattativa* a Demanio Italico adeptus est. Neque „ obstat, ut arbitror, quod in instrumento emptio- „ nis possessio bonorum hujusmodi translata in em- „ ptorem dicatur libera ab omni *onere* et *canone etc.* „ quia Demanium poterat quidem forsitan quæcum- „ que temporalia onera relaxare, minime vero sa- „ cram obligationem decimarum ex præcepto Eccle- „ siæ persolvendarum.

„ De oneribus, quibus bona ante venditionem grava- „ bantur, non satis mihi perspecta res est. Ea tamen „ ad vectigalia communia, et ad aliquem forsitan Mis- „ sarum numerum collective cum reliquis bonis su- „ stinendum redigi posse non ambigerem. „

Emi Archiepiscopi voto plene concinunt animarum Curatores, Canonici, et Regulares, licet fateantur „ esser certo, che i beni, de' quali parla Domenico d' „ Amico erano esenti dal peso delle Decime, e per„ chè di prima erezione, e perchè posseduti una vol„ ta dalle rispettive Ecclesiastiche corporazioni.

Parochis, qui Sacramenta, et alia divina ministrant, decimas solvere oportere haud inficiatur Orator, et admonent *Abbas in cap. Ad apostolicas 20. de decim. num. 1.*, *Engel. lib. 3. tit. 30. cap. final. de Paroch.*, *et Sac. Congregatio in Reatina Dismembrationis 19. Decembris 1818. §. Canonici*, nihilominus immunem se existimat ab earum præstatione. Quosdam profecto vel privilegio, vel justo aliquo titulo eximi posse a pendendis decimis explorati juris est, *cap. A nobis 24. de decim.*, *S. Congreg. in Pisauren. 17. Decembris 1825. §. Decimas*, ideoque prædiorum emptor, quæ privilegio reali decimis non erant obnoxia, ab illarum solutione immunis est renuntiandus, *arg. cap. Quanto 18. de usur.*, *ibiq. Barbos. num. 5.*, *et Gonzalez. in comment. ad cap. De terris 16. de decim.* quemadmodum enim res transit cum suo onere, ita similiter cum privilegio eidem adhærente transire debet, *arg. cap. 3. de decim.*, *Reiffenst. lib. 3. decret. tit. 30. num. 65. et 74.* Orator igitur qui fundos emit a præstatione decimarum immunes, eadem immunitate gaudere debet. Hisce accedit, quod fundos sibi acquisierit *liberi affatto da ogni peso*, *canone etc.*, ac propterea etiam a solvendis decimis; siquidem vox *ogni* est dictio universalis, et nihil excludit, *L. Julianus in princ. ff. de legat. 3.*, *Tiraquel in L. Si unquam verb. totam cod. de revoc. donat.*, *Gonzal. ad reg. 8. Cancel. glos. 6. num. 21.*

At vero exemptionis privilegium, quod sibi Orator asserere nititur, jam penitus evanuisse censet Emus Archiepiscopus, contenduntque Parochi. Privilegium enim illud, quo fruebantur Collegiata S. Laurentii, et Minores Conventuales, non ipsis rebus, sed personis impertitum fuisse affirmant, idque, deficientibus exemptionis tabulis, ex facto aperte colligi autumant. Etenim si privilegium exemptionis ipsis rebus conceditur, nec domini, nec earum Conductores de-

ci-

cimas solvere tenentur, *Glos. in clem. l. de decim. v. excolendas*, *Abbas in cap.* 10. *n.* 4. *de decim.*, *Rot. cor. Ratto decis.* 105. *n.* 5., sin autem personis, non vero terris tribuitur, istæ quidem, ubi propriis manibus vel sumptibus eas excolunt, a decimarum præstatione eximuntur, *cap. Ex parte, et cap. Licet de decim.*, *Barbos. de offic. et potest. Paroch. part.* 3. *cap.* 28. §. 3. *n.* 39., sed earum Conductores et coloni pro rata parte fructuum, quos hi percipiunt, decimas solvere obstringuntur, ut post *text. in cap.* 11. *de decim.*, tradunt *Reinffest. loc. cit. n.* 70., *Barbos. in cap.* 12. *de decim. n.* 11., *Schmalzgr. lib.* 3. *decret. tit.* 30. §. 1. *n.* 21.

Jam vero Coloni seu Conductores Prædiorum, quæ possidet Dominicus *d'Amico*, procul dubio Parochis decimas reddiunt, et reddere consueverant, etiamsi prædiorum dominium ad Collegiatam S. Laurentii, et ad Minores Conventuales pertineret; ac proinde privilegium illud exemptionis a pendendis decimis erat personale, quod personas ipsas, quibus fuerat indultum, non egreditur, *R.* 7. *J. in* 6., *l.* 68. *ff. de R. J.*, nec transfertur ad emptores, *Barbos. de offic. et potest. Paroch. part.* 3. *cap.* 28. §. 3. *n.* 40., *Reiffenst. loc. cit. n.* 65. *et* 70.

Itaque Orator onere obstringitur pendendi decimas, quas vocant dominicales, *cap. Tua nobis de decim.*, *Pirhing. Jus. Canonic. lib.* 3. *tit.* 30. *n.* 48., quin aliquid sibi quærere valeat subsidii ex clausula in tabulis exemptionis adjecta; generalis enim illa dictio *liberi affatto di ogni peso* ad ea dumtaxat est cohibenda, quæ comprehendi possunt, *L. obligatio generalis ff. de pignor.*, *Barbos. tract. varii dict.* 241. *n.* 18., non autem ad illa, quæ præjudicium inferunt juri alterius quæsito, cui numquam derogatur etiam a suprema potestate, nisi aperte exprimatur, *L. si quis a Principe* 16. *ff. ne quis in L. pub.* In themate exemptio utpote personalis jam expiraverat, atque idcirco ad Parochos jus erat devolutum exigendi decimas etiam dominicales, nec denuo concedi poterat, nisi a Summo Pontifice, *Card. Petra in comment. ad Constit.* 10. *Greg. XI. pag.* 330. *n.* 14. *tom.* 4., *Barbos. loc. cit. de Offic. et potest. Paroch. n.* 12, *Rot. cor. Olivat. decis.* 469. *n.* 16.

Si

Si EE. VV. pro ea, qua sacræ disciplinæ præstant sapientia, judicaverint, Oratorem nulla gaudere immunitate a pendendis decimis, dignabuntur etiam decernere, utrum is, qui bona fide a præstatione decimarum hactenus sese abstinuit, et sponte coram hoc S. Ordine se sistit, dignus sit, qui a decimis non solutis absolvatur. Hinc proponuntur

Dubia

I. *An sit locus præstationi decimarum in casu etc.*

Et quatenus affirmative

II. *An sit consulendum SSmo pro absolutione quoad præteritum in casu etc.*

Die Sabbathi 17. Junii 1826. in Palatio Apostolico Vaticano erit Sacra Congregatio Concilii, in qua præter alia proponentur infrascripta Dubia, juxta morem ejusdem Sacræ Congregationis de jure resolvenda.

ROMANA LEGATI PII. Prostat hujus controversiæ series in Folio *diei* 25. *superioris Mensis Februarii* cumque eadem die Emos Patres fuissem percontatus *An sit locus præstationi legati in summa scut.* 420.34. *in casu etc.*, responsum accepi: *Affirmative*. Verum S. Congregatio de Propaganda Fide, quæ causa cecidit, haud sibi quiescendum esse duxit, et juris sui denuo periculum faciendi venia impetrata, votique compos reddita quæstionem amplissimi Ordinis judicio hodierno die iterum subjici curavit.

Sess. 22. cap. 6. Sess. 25. Cap. 4. de Ref.

Congregationem de Propaganda Fide, quæ damni vitandi causa vadimonium sistit, in quolibet dubio a præstationibus Legati tempore Gallicæ occupationis non solutis liberandam esse contendit ejus Defensor, *L. omnes* 6. *quæ in fraud. credit.*, *Rot. cor. Olivat. decis.* 463. *num.* 37. Ex tabulis enim accepti et expensi hæreditatis Cardinalis Barberini, quas nunc exhibet idem Defensor, elicitur, reditus procul omni Congregationis culpa adeo decrevisse, ut quolibet anno sumptus majores sint censu in *scut.* 2096. Legata igitur a pio Testatore relicta pro rata portione reducantur oportet, *ad text. in L. Is qui de legat.* 1., *Rot. in Maceraten. Assignamenti* 12. *Maji* 1806. §. 4. *cor. Strasoldo*, *ac in Confirmatoria* 12. *Januarii* 1807. §. 4. *cor. Tassoni*, et Congregationi, cui damnosa evasit adita hæreditas, opitulandum est beneficio restitutionis in integrum, quo Loca pia instar minorum juvari solent

lent, *cap.* 1. *de in integ. restit.*, *L. verum* §. 5. *ff. de minor.*, *Reiffenst. lib.* 1. *Decret. tit.* 41. *num.* 35.

Dein immunitatem a pendendis memoratis præstationibus eidem Congregationi vindicare nititur ex edictali Lege *anni* 1818.; siquidem hæc lex ad præcidendas controversias inter pia Loca, trahentes originem *dal notissimo Decreto di Utrecht*, quo *gli stabilimenti di pubblica beneficenza, e d' istruzione pubblica furono assoluti da tutti i Debiti ipotecarj, ed esigibili contratti a tutto l' anno* 1809., omnem abrogavit actionem, perpetuumque imposuit silentium *ad ogni lite insorta, o che insorgere potesse*, super repræsentatione *dei frutti intermedj dal dì* 1. *Gennaro* 1810., *a tutta l' epoca Francese*. Solutiones autem, quas urgent Moniales S. Philippi, exhibendæ erant tempore Gallicæ invasionis, ac propterea ab eisdem libera est renuntianda Congregatio de Propaganda Fide.

Subdit præterea, a Monialium Defensore perperam contendi, *Trajectina decreta*, atque edictalem Legem *anni* 1818. eas solummodo comprehendere Religiosas domos, quæ Gallis dominantibus indemaniationem passæ fuerant, ideoque spectare non posse Congregationem de Propaganda, et Moniales S. Philippi, quarum bona nunquam in publicum ærarium coaluerunt. Etenim qua Ultrajectinis decretis, qua edictali lege prospectum est *agli stabilimenti addetti alla pubblica istruzione, ed alla beneficenza*, quæ nullo tempore indemniationi fuerunt subjecta, licet *art.* 3. decreti *anni* 1812. eis denegata fuerit solutio *delle rendite e dei crediti dovuti . . . sia dallo Stato, sia dai Corpi, e Corporazioni soppresse*. Quin imo Trajectina decreta pias dumtaxat spectabant domos, quæ bonorum spolium non fuerant passæ, quandoquidem nulla opus erat lege, ut Loca pia, quorum, bona in demaniales manus devenerant, ære alieno exonerarentur, nam debita solvere non potest, qui nihil habet, unde solvat.

Annuas quoque præstationes ex legatis profluentes Trajectinis decretis, ac Pontificiæ legi obnoxias fuisse arbitratur; nam eisdem legibus consultum est debitis cujuscumque generis a Locis piis ante Gallorum occupationem contractis. Neque vera Ultrajectina decre-

ta

ta spectant = *Li Proprietarj de' Censi, o crediti ipotecarj, o esigibili = Le rendite, o crediti ipotecarj, o esigibili contratti anteriormente al primo Gennajo* 1810. Idque confirmat edictalis lex *anni* 1818., ubi ait, Loca pia fuisse absoluta *da tutti i debiti ipotecarj ed esigibili* Jam vero legata inter nomina hypothecaria esse recensenda ex eo perspicue colligitur, quod Legatariis non modo personalem, sed et hypothecariam actionem præstent jura, veluti post apertum textum in *L.* 1. *Cod. de Legat.* tradit *Rota in Romana Deletionis hypothecæ* 3. *Aprilis* 1818. §. 6. *coram R P.D. Isoard*,

Tandem abigendam esse inquit opinionem de inita transactione, quæ etiamsi revera intercessisset, nullius foret roboris renuntianda, utpote Apostolico Beneplacito destituta, quæque nullum jus Monialibus tribueret; nam edictalis Lex Pontificia excepit solummodo lites *terminate coll' effettivo pagamento*, non autem quæ transactione finem habuerant.

At Monialium Defensor inficiatur, Ultrajectina Decreta, ac Pontificiam Legem affecisse, aut afficere potuisse Congregationem de Propaganda Fide, et Monasterium S. Philippi. Trajectinum enim Decretum *anni* 1811. duas complectitur æris alieni species, alteram, qua Loca pia erga seculares, atque pios extraneos Creditores tenebantur; alteram, qua eadem Loca pia invicem obstringebantur. De prima specie loqui autumat primum articulum ejusdem Decreti, qui proinde comprehendere non posset Loca pia, de quibus disseritur; de secunda vero specie actum fuisse arbitratur in quarto articulo, qui tamen ea dumtaxat pia Loca comprehendit, quorum bona Demanium occupaverat, ideoque attingere nequit Congregationem de Propaganda, et Moniales S. Philippi, quæ a bonorum, juriumque direptione immunes evaserunt.

Edictalem similiter legem pia tantummodo Loca, quæ demanio fuerant subjecta, comprehendere putat, quoniam sermonem instituit de piis Institutis, quæ reduce Pontifice Pio VII. redintegrata fuerant *ai loro crediti contro lo Stato*. Sed redintegratio privationem redolet; nemo enim redintegratur, nisi qui perdiderit. Id clarius elici autumat ex illis verbis: *Ora Sua Santità . . . . considerando tutti i luoghi pii, come una causa stessa, e come un sol corpo per toglie-*

re fra membra , e membra di questo corpo medesimo, omnia enim pia Loca veluti unum corpus spectare nequivisset Pontifex, nisi de piis Institutis loquutus esset, quæ tempore Gallici imperii aboleta, et extincta unam quodammodo personam efformaverant, atque ab uno publico ærario repræsentabantur.

Sustinet quoque inter Eños Congregationis de Propaganda Fide Moderatores, et Eñum Protectorem Monasterii S. Philippi veram solemnemque interfuisse transactionem, quin obsit defectus Beneplaciti Apostolici: hujusmodi enim solemnitate non indigebant neque Emi Moderatores Congregationis propter privilegia, quibus ipsi donantur, neque Moniales S. Philippi, quia agebatur de contractu non tam utili, quam necessario. Quamlibet itaque controversiam inter eadem pia Loca jam diremit transactio *anni* 1818., quam suis stare viribus sanxit edictalis Lex, dum cavit: *niente però alterando riguardo alle cause già terminate coll' effettivo pagamento*.

Cætera fusius haurient Emi Patres ex novis Allegationibus utrinque distribuendis, atque ex Folio *diei* 25. *Februari proxime elapsi*, quod iterum consulere dignabuntur, ut decernere valeant

An sit standum, vel recedendum a decisis in casu etc.

In decisis, et amplius.

Sess. 25. cap. 4. de Reform.

JANUEN REDUCTIONIS MISSARUM

Dubia

I. An, et quomodo consulendum sit SSmo pro diminutione sortis, ac subrogatione fundi in casu etc.

II. An

II. An, et quomodo concedenda sit mreductio Missaru in casu etc.

III. An, et in qua Ecclesia celebrandæ sint Missæ in casu etc.

Ad I. Affirmative, constituto fundo annui reditus scut. 80. liberi ab omni onere directo, et indirecto cum inscriptione hypothecaria favore Legatorum.

Ad II. Affirmative ad Missas perpetuas quatuorcentum, taxata eleemosyna ad obolos viginti.

Ad III. Affirmative juxta votum Archiepiscopi, docto.

FESULANA.

Sess. 25. Cap. 4. de Reform.

Dubia

I. *An sit concedenda sanatio contractuum in casu etc.*

II. *An sit consulendum SSmo pro absolutione a censuris in casu etc.*

III. *An, et quomodo sit probanda reductio Missarum in casu etc.*

IV. *An sit consulendum SSmo pro absolutione quoad præteritas omissiones in casu etc.*

V. *An Rector in perpetuum exonerandus sit ab onere residentiæ in casu etc.*

VI. *An, et quomodo præstanda sint Legata Dotis, et medii cadi olei in casu etc.*

Ad I. et II. Affirmative.

Ad III. Affirmative juxta votum Episcopi.

Ad IV. et V. Affirmative.

Ad VI. Affirmative quoad præstationem dotis ad formam fundationis; quoad dimidium cadi olei ad aliam Ecclesiam ab Episcopo designandam.

SPOLETANA, et FULGINATEN. ORDINATIONIS.

Sess. 23. Cap. 8. de Reform.

Dubia

I. *An constet de licita Ordinatione in casu etc.*

Et quatenus negative

II. *An sit consulendum SSmo pro absolutione a suspensione, et dispensatione ab irregularitate in casu etc.*

III. *An, a quo, et quomodo sit promovendus Valentinus ad Sacros Ordines in casu etc.*

Ad I. II. et III. Ad D. Secretarium cum SSmo juxta mentem.

Sess. 22. Cap. 9. de Reform.

BALNEOREGIEN. BENEPLACITI APOSTOLICI.

Dubium

An sit concedendum Beneplacitum Apostolicum in casu etc.

Negative, et scribatur Episcopo ad mentem.

Sess. 22. Cap. 9. de Reform.

TIBURTINA.

Dubia

I. *An sit standum, vel recedendum a decisis quoad secundum Dubium in casu etc.*

Et quatenus recedendum a decisis.

II. *An, quomodo, et ad quem spectet administratio hæreditatis in casu etc.*

III. *An, et quomodo ad Subdiaconum Trasciani spectet jus percipiendi fructus Capellaniæ, et curandi implementum onerum in casu etc.*

Ad I. In decisis.

Ad II. et III. Provisum in primo.

FIR-

Sess 25. Cap 12. de Reform.

FIRMANA DECIMARUM.

Dubia

I. *An sit locus præstationi decimarum in casu etc.*

Et quatenus affirmative

II. *An sit consulendum SSmo pro absolutione quoad præteritum in casu etc.*

Dilata et ad mentem.

Sess. 25. Cap. 13 de Regul.

ALBANEN. PRÆCEDENTIÆ. Sacerdos Benedictus Benignetti *anno* 1819. in Collegiata Ecclesia S. Barnabæ Apostoli Terræ Mareni, ubi nulla adest Præbendarum distinctio, Canonicatum est assecutus, atque ex Emi Episcopi jussu super Clericum Josephum Torquati, Canonicum possessione antiquiorem, in Choro, et in aliis Capitularibus actis præcedentiam obtinuit. Mandatis obtemperavit Clericus Torquati, oretenus tamen denuntiavit, se, cum primum ad Presbyteratus Ordinem foret promotus, in pristinum velle statum restitui. Sacerdos nuper factus præcedentiam juxta suæ possessionis antiquitatem expostulavit, sed repulsam passus ad hunc Sacrum Ordinem sibi confugiendum esse duxit.

Rogatus Emus Episcopus, ut auditis interesse habentibus, dignaretur votum suum pandere, exemplar transmisit Capitularium Comitiorum, quo Canonici, licet fateantur, *che nelle Costituzioni Capitolari non si trova veruna disposizione, che faccia a questo proposito*, nihilominus nonnulli ex Canonicis fidem perhibent, *che per antichissima consuetudine di detta Collegiata i Canonici, che prendono prima possesso, benchè Chierici, godono la precedenza degli altri Canonici*

che

che prendono possesso dopo di loro, benchè Sacerdoti, e soltanto i Chierici nelle Processioni per un certo rispetto danno la man destra ai Sacerdoti, ma dopo che ancor quelli son Sacerdoti, godono la man destra, come loro compete per anzianità di possesso; et ad robur eorum depositioni adjiciendum quatuor innuunt exempla, quæ obtigerunt, postquam ipsi inter Canonicos fuerunt cooptati.

Dein Emus Episcopus sententiam suam aperiens inquit „ In Capitulo Marsi Præbendas non esse distinctas „ Ordine, atque idcirco præcedentiam deberi ei, qui „ Ordine est dignior, quamvis alter Canonicatu sit antiquior. Addam etiam ipsis Canonicis Clericis, post„ quam Sacerdotes facti sint redintegrationem, seu „ præcedentiam non competere adversus Canonicos „ Sacerdotes receptione posteriores, cum jus semel „ adeptum ex Sacerdotio non amittatur, idque non „ obstante immemorabili in contrarium consuetudine, „ quam abusum declaravit S. Rituum Congregatio.

In Ecclesiis, ubi nulla adest Præbendarum distinctio in Sacerdotales, Diaconales, et Subdiaconales, Canonicos Presbyteros, quamvis possessione juniores, præferendos esse Canonicis Ordine minoribus, licet receptione antiquioribus, post textum *in cap. Statuimus* 15. *de major. et obed.*, docet *S. Rituum Congreg. in Cabalicen.* 3. *Augusti* 1617. *et in Nullius Baren.* 22. *Januarii* 1678. Quin imo hierarchicus hic ordo ita adamussim est servandus, ut contraria invehi nequeat consuetudo, *quam abusum imperscriptibilem declaravit* Decretum S. Rituum Congregationis *in una Urbis S. Mariæ ad Martyres* ab Alexandro VII. *die* 27. *Septembris* 1659. per viam legis universalis confirmatum, *Scarfant in animad. ad Ceccop. Lucub. can. lib.* 1. *tit.* 11. *num.* 15.

Verum hanc juris sanctionem haud in præsens impugnare videtur Canonicus Torquati; siquidem hoc unum ipse contendit, quod utpote ad Sacerdotium jam promotus in illum sit restituendus præcedentiæ locum, quem prius cesserat Canonico Presbytero possessione posteriori. Inter Canonicos enim dignitate pares quoad præeminentias ordo receptionis tantummodo spectandus est, *Barbos. de Canon. cap.* 18. *num.* 12.,

S. hæc

S. Hæc Congreg. in Albanen. Præcedentiæ 14. *Decemb.* 1816. *et in Surrentina Præeminentiarum* 20. *Dec.* 1823. § *Competat*, adeant potior in possessione, potior etiam in loco habendus sit, *Pignat. tom.* 3. *consul.* 55. *n.* 12., *Rot. in Firmana Præcedentiæ* 20. *Januarii currentis anni* §. *nec aliud cor. R. P. D. Marco.* Reque vera Canonicum receptione antiquiorem, postquam fuerit Sacerdotio insignitus, redintegrandum esse ad locum præcedentiæ supra Canonicos Sacerdotes medio tempore receptos respondit S. Rot. Tribunal *in Hildesimen Præcedentiæ* 12. *Junii* 1671. *cor. Emeriæ.*

Idque in themate potissime est retinendum tum quia accedit Collegiatæ consuetudo, in præcedentiæ quæstionibus plurimi faciendæ, *Rot. in cit. Decis* 66. *n.* 5. *cor. Emeriæ*, *S. Congreg. in Surrentina Præeminentiarum* 20. *Decembris* 1823. §. *Juris*, tum quia Capitulares Constitutiones hujusmodi redintegrationem præcipiunt: Canonicus enim qui est a grammatophylacio Collegiatæ, affirmat in Archivio asservari Librum Constitutionum manuscriptum, in quo inter cætera legitur: *Nè possa* (Canonicus Clericus) *precedere alli Canonici Sacerdoti, benchè posteriori nel possesso sino che non avrà ottenuto il Sacerdozio, nel qual caso abbia il luogo che gli compete conforme l'anteriorità del suo possesso.*

Et quamvis in Libro, quem in linguam latinam deinde versum Apostolica Sedes confirmavit, *citatam particulam*, pergit idem Canonicus, *reperire non liceat*, hoc ideo accidit, quia Abbas et Canonici, quorum erat Constitutiones edere, judicarunt superfluum illud jubere, quod constanti consuetudine jamdiu fuerat receptum.

Sed Canonico Torquati adversum tenet censura *cap. Statuimus de maj., et obed.*, quo cautum est, ut Presbyteri primum locum, Diaconi secundum, Subdiaconi tertium habeant, etiamsi posterius admittantur. De loco autem, quem Canonici Presbyteri possessione juniores sibi quæsiverunt, numquam decidere, licet postea Canonici Clerici receptione antiquiores Sacerdotes efficiantur, tradit *Scarfant. loc. cit. n.* 17., *Monacel. tom.* 3. *form.* 7. *n.* 5., et decrevit Sacra Rituum Congregatio in *Farfen* 15. *Septembris* 1668., *in-*

in Sutrina 30. Julii 1689., et in alia Sutrina 27. Augusti 1707.

Neque hanc juris dispositionem revocavit unquam asserta Collegiatæ S. Barnabæ consuetudo; siquidem exempla a quibusdam Canonicis prolata solummodo evincerent, Canonicos possessione antiquiores, licet Clericos, præcedentiam obtinuisse super Canonicos Presbyteros receptione juniores, non autem Canonicos Clericos Sacerdotio insignitos amissum recuperasse stallum; ac propterea eadem consuetudo nihili esset facienda, cum a diversis non fiat illatio, *L. Papinianus ff. de minor.*, *Rot. cor. Emerix decis. 368. num. 5.* Præterea etiamsi explorata esset prætensa consuetudo, eam tamen veluti abusum, et corruptelam spernendam tradit *Scarfant loc. cit. num. 17.*, et decrevit S. Rituum Congregatio, quæ *in Monopolitana 17. Novembris 1674.* declaravit, *quod Canonici Clerici, ubi Præbendæ non sunt distinctæ in Præsbyterales, Diaconales, et Subdiaconales, quamvis receptione antiquiores, non sunt præferendi Canonicis Presbyteris, etiam postquam Canonici Clerici fuerint effecti Sacerdotes; et tunc nec ipsis competere reintegrationem, seu præcedentiam adversus Canonicos Sacerdotes, posteriores receptione, cum jus semel adeptum ex Sacerdotio numquam amittatur, non obstante immemorabili in contrarium consuetudine, quam abusum imprescriptibilem declaravit.*

Ad Constitutiones Capitulares quod attinet, animadvertit Emus Episcopus = nihil hac de re ab illis statui „ declarunt ipsi Canonici in Comitiis *diei* 13. *Junii* „ 1825., dum uno ore fassi sunt = *nelle Costituzioni Capitolari non si trova veruna disposizione che* „ *faccia a questo proposito* = At nudius tertius folium ad me misit Vicarius Generalis, ex quo Canonicus Archivista probare studet controversiam hanc in Constitutionibus Capitularibus definitam fuisse. Illud autem nullo in pretio habendum, ac Capitularium Constitutionum partem non efformare videtur vel ex eo, quod istæ latino idiomate conditæ sint, italico sermone folium sit exaratum, „ at-

„ atque ab ipsis omnino distinctum, ac separatum
„ sit, nullaque auctoritate roboratum, quæ ei firmi
„ tatem tribuat. Quod et ex eo evidentius apparet,
„ quod cum Constitutiones Capitulares conditæ per
„ Capitulum fuissent italico sermone, atque in iisdem
„ comprehensa esset particula illa, postmodum red-
„ ditæ verbum pro verbo in latinum idioma Ordina-
„ rii auctoritate, penitus ea reticita fuit, quod idem
„ est, ac si cubitalibus litteris fuisset rejecta.

Itaque dignentur Emi Patres dirimere

Dubium

An, et cui sit danda præcedentia in casu etc.

Non proposita cum sequenti.

FERENTINA REÆDIFICATIONIS. Actum est de hac causa in Comitiis *diei 25. Maji* 1805., ejusque speciem haurient ex Folio, quod seorsim typis excusum EE. VV. distribuendum esse censui. Tunc autem proposito dubio: *An, et quomodo providendum sit Fabricæ Ecclesiæ S. Valentini in casu etc.* responsum prodiit: *Affirmative juxta votum Episcopi; exceptis a contributo Sodalitio S. Antonii Patavini, Beneficiis, et Capellaniis extra Ecclesiam erectis, et Episcopus curet, ut reliqui reditus Paræciæ, et contribuentium integre omnino impendantur in reædificationem Ecclesiæ exacta singulis annis redditione rationis.* At Ferentinates spe frustrati sunt, eorumque mœrore incœptum opus adhuc suspensum remanet. Quemadmodum res se habuerit, narrat hodiernus Episcopus hæc edisserens. *Sess. 21. cap. 7. de Reform.*

„ Mandatis Sacræ Congregationis obsecutus Episcopus
„ Buschius Parochum quidem *anno* 1805. indicto ri-
„ te concursu elegit Sacerdotem Aloysium de Domi-
„ nicis, bonorum vero administrationem, ac novi ope-
„ ris curam tradidit primario inter Ferentinos Viro
„ Petro Stampa, qui utramque sustinuit ad annum
„ usque 1808., gestæque administrationis rationes Epi-
„ scopo quotannis probavit, eamque demum anno
„ eodem dimisit; quam Episcopus Parocho de Domi-
„ cis commendandam censuit. Is porro eam gessit ad
„ annum 1810., quo patria exulare coactus est, quod
„ vetito a Sede Apostolica jurejurando fidem suam
„ obligare noluisset. Orbatam proinde ejus administra-
„ tionis provinciam Episcopus Buschius tradidit Au-
„ gustino *del Sere*, qui eamdem sustinuit ad annum
„ usque 1814.

„ Manus novo Operi admota jam fuerat, jactaque fun-
„ damenta, excitati etiam parietes, bene magna de-
„ mum coacta cœmentorum copia, quæ fere absol-
„ vendo operi satis futura videretur; sed in ea re-
„ rum perturbatione, quæ post annum 1808. facta
„ est, dissipatis præsertim, vel ad alias cogitationes
„ traductis operis ejusdem curatoribus, non parum
„ ea de materia periit, vel in profanum usum con-
„ versa dicitur „. Imo etiam reditus Parœciæ et Fa-
bricæ in parandos equos pro Gallorum copiis, alios-
que similes in usus feruntur impensi.

„ Reversus Ferentinum Parochus de Dominicis admi-
„ nistrandi munus recuperavit, gessitque ad anni ejus
„ exitum, hoc est ad finem decennii, quod bonis
„ Præbendæ Parochialis, detracta congrua, in Eccle-
„ siæ fabricam erogandis fuerat constitutum. Nec ve-
„ ro destitit gestæ absente se administrationis rationes
„ accipere ab Augustino *del Sere*, qui, iisdem utcum-
„ que dispunctis, centum sexaginta scutata, obolos-
„ que quinquaginta sex deberi ab se Fabricæ scripto
„ declaravit.

„ Inter hæc novi operis curator electus ab Episcopo fuit
„ Cathedralis Ecclesiæ Canonicus Joannes Paulus Ber-
„ toni, actumque, ut a Parocho de Dominicis ge-
„ stæ administrationis rationes acciperentur „.

Hic

Hic vero animadvertere præstat, Parochum de Dominicis non modo bonorum Præbendæ parochialis, verum etiam Præposituræ Ecclesiæ S. Valentini gessisse administrationem. Hæc autem Præposituræ administratio complectitur quidquid a Beneficiatis S. Valentini, et S. Agathæ conferri debet in Sacrarii manutentionem: cumque Beneficiati temporum calamitate, ac præbendarum tenuitate ratam partem pendere destitissent, Parochus de Dominicis impensas Sacrarii perferre coactus fuerat.

„ Utraque igitur (pergit Episcopus) collata adminis-
„ stratione declaravit primum Canonicus Petrus Pau-
„ lus Pisanius a Vicario Capitulari delectus Calcula-
„ tor, a Parocho de Dominicis deberi quidem Fa-
„ bricæ S. Valentini summam *scut.* 488. 26., eum-
„ dem tamen Præposituræ creditorem esse *scut.* 425. 76.
„ Hanc porro summam censuit detrahendam ex de-
„ bito erga Fabricam, = non essendo giusto che il
„ Sig. Abate De Dominicis sia molestato in ordine all'
„ amministrazione da lui fatta, mentre le spese fatte
„ per la Sagrestia erano necessarie pel culto di Dio,
„ e per ordini speciali di Monsig. Arcivescovo Buschi,
„ riservando al medesimo tutte, e singole ragioni,
„ che gli possono competere tanto per la congrua
„ degl' incerti non percepiti, quanto per l' intiera
„ congrua, che gli si spetta pel tempo della de-
„ portazione a forma del Rescritto del Papa = Hunc
„ in modum compensato erga fabricam debito, re-
„ dactoque ad scut. dumtaxat 62. 50., de hac tam
„ exigua summa adjectum fuit: *la qual somma vo-*
„ *gliamo che debba compensarla colle spese da lui*
„ *susseguentemente fatte per la Prepositura. Affinchè*
„ *però non abbia a soffrir nocumento la Cassa della*
„ *Fabrica, ordiniamo, che l' attual Preposto, ed Am-*
„ *ministratore facciano i riparti tra i Beneficiati de-*
„ *gli anni scorsi, ed esigga gli arretrati a fine di*
„ *rimborsare la Cassa della Fabrica non solo della*
„ *detta somma di scudi 425. 76., ma ancora della*
„ *somma di scudi 62. 50. compensata dal detto Sig.*

„ *Abate De Dominicis nelle spese per la Prepositu-*
„ *ra fatte da lui susseguentemente* „.

„ Editam hoc modo sententiam probavit *die* 10. *Septem-*
„ *bris* 1818. novi Episcopi Pro- Vicarius Generalis
„ Canonicus de Marchis „.

At subinde dissidia oborta sunt inter Parochum de Dominicis, et Beneficiatos. Cum enim nonnulla Beneficia S. Valentini, ac S. Agathæ dudum unita fuerint Præbendæ Parochiali S. Valentini, aliorum Beneficiorum Rectores arbitrabantur, eumdem Parochum adigendum fore ad contributum expensarum pro manutentione Sacrarii Ecclesiæ: Parochus vero contendebat, Beneficiatos S. Valentini cogendos esse ad ratas partes persolvendas, quas repræsentare debuissent pro reædificatione Ecclesiæ Parochialis ad tramites Rescripti hujus S. Congregationis *anni* 1805., sed reapse repræsentare neglexerant, ita ut integrum Beneficiatorum nomen tam pro Sacrario, quam pro Fabrica summam constitueret *scut.* 588. 11. Ad hujusmodi controversias componendas *anno* 1821. probante Episcopo inita est transactio, eaque cautum: *dentro sei anni i Beneficiati di S. Agata daranno solamente scudi* 130. 78. *I Beneficiati di S. Valentino dovranno pagare scudi* 371. 17. *L' Abate De Dominicis impronterà scudi* 75.

Quum vero ex hac transactione nulla Fabricæ obveniret utilitas, hodiernus Episcopus tum Curatorem Fabricæ, tum Parochum de Dominicis, ceterosque Beneficiorum possessores, quibus indicta pridem in Fabricam certæ summæ collatio fuerat, convocavit, eisque necessitatem reædificandæ Ecclesiæ aperuit. Episcopi sollecitudini obsequentes Parochus et Beneficiati decreverunt hanc Sacram adire Congregationem, ut novum statueretur contributum; ac *die* 29. *Julii* 1823. deliberationis tabulas omnes subscripserunt. At fidem exsolvere renuentibus Parocho de Dominicis, et quatuor Beneficiatis, quos vocant secundæ erectionis, Promothor Fiscalis supplicem huic Sacro Ordini obtulit libellum, postulans, ut Parochus, ceterique Beneficiati ad novum contributum pro Fabricæ absolutione compellerentur.

Rogatus Episcopus de informatione et voto, præter ea quæ supra narravi, commune civium, ac præsertim eorum, qui Parochiæ finibus continentur, desiderium enuntiat, ut tandem aliquando incœpta Ecclesia absolvatur, item gravissimum detrimentum, quod tum novæ Ecclesiæ parietes, tum vero in primis Oratorium Sodalitatis Sanctissimi Rosarii ab aqua pluvia perferunt. Quod vero attinet ad novam pecuniæ collationem, ait, rationem habendam esse discriminis „ quod inter Pa-
„ rochum pinguioris Præbendæ possessorem, ac Be-
„ neficiarios intercedit, quibus dispar ex inæqualibus
„ Præbendis, exiguus tamen singulis, nec ad alimen
„ ta comparanda sufficiens, fructus triginta ad sum-
„ mam scutorum redeat.

„ Jam de Parocho, ne quid inconsulto statueretur,
„ visum fuit decennem, ut fieri solet, fructum one-
„ ribus detractis supputare. Ex hac supputatione pa-
„ tet, quotannis Parocho ab oneribus liberam redi-
„ re summam *scut.* circiter 370. 25. Nec vero præ-
„ sens ipse negavit ex fundis Præbendæ rusticis fru-
„ ctus sibi annuos redire ad rubra, quæ appellant,
„ quinquaginta, hoc est si rubrum quodlibet *scut.*
„ sex pretio æstimetur, ad summam *scut.* tercen-
„ tum, præter aliam pecuniæ summam ad *scut.*
„ quadraginta, ad quæ adjungi oporteret fructus
„ duorum Beneficiorum, quæ Prebendæ conjuncta
„ idem in sua Ecclesia possidet, ut proinde is gra-
„ vate ferre nequiret, si centum aureorum sum-
„ ma quotannis imponeretur in Ecclesiæ fabricam
„ eroganda. Sed expensi rationes ita quidem au-
„ xit, ut si iis adhibenda esset fides, vix ulla fore
„ Parochialis Præbenda videretur, quam in Ecclesiæ
„ necessitates onerari pensione aliqua liceret. Qualis-
„ cumque tamen in describendis expensi rationibus
„ exageratio esse putetur, quam profecto esse ali-
„ quam, nec forte adeo parvam non dubito; nihi-
„ lominus indulgendum aliquid censerem devexæ jam
„ ætati, infirmæque valitudini ejusdem Parochi, rem-
„ que ita componendam, ut Præbendæ quidem sol-
„ venda in universum imponatur summa *scut.* bis
„ mille, cujus tamen solutio in singulos annos di-
„ videnda, dum Parochus idem vixerit, circumscri-

„ ba-

„ batur ad *scuta* sexaginta, post illius obitum vero „ augeatur ad *scuta* viginti supra centum, quæ ni- „ mirum summa quotannis per Curatorem Fabricæ „ ad sacram ædem absolvendam, ac ita ut initio opus „ fuerit, plane instruendam tota erogetur; lege data, „ ut accepti, expensique rationes quotannis Episcopus „ accipiat.

„ Beneficia novem in Ecclesia S. Valentini erecta ad „ decennium dabunt annua *scutata* octo supra de- „ cem, hoc est decennio integro *scutata* octoginta „ supra centum.

„ Sodalitas Deiparæ sub titulo Rosarii Sacra ex reditibus, „ quæ superent, præbebit itidem ad decennium an- „ nua scutata viginti; ducenta nimirum decennio „ integro. Quæ summa ex toto constaret scutorum „ bis mille tercentum octoginta, quæ ad perfectam „ operis absolutionem necessaria videtur, cum præ- „ sertim in ipsa operis progressione multa sæpe no- „ va se offerre soleant, quibus novo consilio pro- „ spici oporteat.

„ Hanc porro summam censeo hac lege indicendam, „ ut ejusdem solutionem nil detrahatur ex eo, quod „ vel Parochus, vel Beneficiarii debent eo nomine, „ cujus dies jam ante hoc tempus cesserit. Id nihi- „ lominus indulgerem, ut ne majorem summam re- „ præhesentare quotannis cogantur, quam quæ ut „ supra exposuimus, in singulos annos indicta fue- „ rit; dilata nempe quoad eos in longius tempus „ integri debiti extinctione; ita tamen ut, si decen- „ nio præterlapso moriatur Beneficiarius, cui quid- „ piam solvendum, vel ex antiquiore, vel ex po- „ steriore nomine superfuerit, id oneris non ad Suc- „ cessorem in Beneficio, verum suos ad hæredes „ transmittat.

„ Addam nihil me commemorasse de quibusdam Ca- „ pellaniis jure patronatus devictis, quarum posses- „ sores nihil abs se aliud exigi posse contendunt, „ nisi ut Capellam, cui sunt addicti, ornent. His de „ Capellaniis, ex quibus etiam summa redigi eadem „ fere, quæ ex reliquis Beneficiis, posset, EE. VV. „ sententiam præbere non audeo.

Ecclesias reædificandas esse ex ipsius Ecclesiæ redi-

ti-

tibus suadent *Can. 1. et 2. caus. 10 quæst. 3.* Quod si Ecclesiæ reditus pares non sint, Rectores Ecclesiarum cogendos esse expresse tradit *Cap. 1. et 4. de Eccles. ædificand.*, *Concil. Trident. Sess. 21. cap. 7. de Reform.*, *et S. Congregatio in Ferentina Pensionis et Reparationis Ecclesiæ 16. Aprilis 1825.*

Quum vero non sufficiant in themate Ecclesiæ reditus, nam ad scuta decem et octo dumtaxat singulos in annos ascendunt, quæ Ecclesiæ manutentioni inserviunt, Parochus de Dominicis ad reficiendam S. Valentini Ecclesiam compellatur oportet. Calculo enim per decennium ducto Præbendæ Parochialis reditus quotannis ad summam *scutat.* 370. 25. pertingere, oneribus omnibus detractis, apparet ex Episcopi informatione. Igitur cum ad complementum fabricæ Ecclesiæ requiratur summa *scut.* 2580. Parochus, sicuti etiam opinatur Episcopus, adigendus videtur ad annuam pensionem *scut.* 60. suppeditandam, ejus vero Successor ad annuam pensionem *scut.* 120. Congruam enim scutor. centum pro honesta Parochi sustentatione sufficientem esse statuit *Triden. Synod. Ses. 24 cap. 13. de Reformat.*, imo ad minorem quoque summam S. Pius V. eam redegit in celebri sua Constitutione ad *Exequendum*, et pluries ita respondit S. Congreg. præcipue *in Civitatis Castellanæ 24. Novembris 1821. ad II. Dubium*, *et in Tudertina 27. Aprilis 1822. §. Ut.*

Non solum autem illos, qui Ecclesias Parochiales habent, sed alios etiam Clericos, qui Beneficio Ecclesiastico fruuntur, symbolam conferre debere ad restauranda tecta Ecclesiæ, ex qua fructus percipiunt, vel ad reparandas ipsas Ecclesias sanxit *Cap. Quicumque 1. de Eccles. adificand. vel reparand.*, *et Concil. Trid. cit. Sess. 21. cap. 7.* Accedit præterea, quod inter Parochum de Dominicis et Beneficiatos, S. Valentini ita transactum fuerit, ut utrique tenerentur ad contributum pro Ecclesiæ reædificatione; ac proinde etiam in vim transactionis symbolam dare obstringuntur, nihil enim magis congruum est humanæ fidei, quam ea, quæ inter ipsos placuerint, servare, *Ulpian. in leg. 1. ff. de Pactis.*

Ve-

Verum Parochus de Dominicis animadvertit, reditus Ecclesiæ, et Fabricæ, dum ipse procul a Parœcia morabatur, non in Ecclesiæ reædificationem, sed in profanos usus fuisse collatos: Beneficiatos numquam satisfecisse imposito tributo pro Ecclesiæ reædificatione, et Administratorem Augustinum *del Sere* damna Fabricæ Ecclesiæ illata nondum refecisse. Denique animadvertendum esse autumat, ipsum per decennium persolvisse, quod ex mandato hujus Sacri Ordinis ipsi fuerat injunctum. Ex his autem concludit, se amplius non teneri ad suggerendos sumptus pro Ecclesiæ reædificatione, quoniam extinguitur omnis obligatio præstatione ejus, quod debetur, *L.* 49., *L.* 52. *de solution.*, *et L.* 4. §. 3. *de Reg. Jur.*, item compellendos Beneficiatos, et alios qui Fabricæ detrimentum attulerunt, siquidem damna per eum sunt rependenda, cujus causa evenerunt, *L. Si fundus ff. locati, S. Congregatio in Senogallien. Emphyteusis* 15. *Septembris* 1792. §. *Postulat*, non vero reiteratam pecuniæ collationem jubendam, quæ actuali præsertim Parocho gravem inferret jacturam. Ipse enim in ætate annorum septuaginta constitutus, ac podagræ doloribus vexatus ea indiget vitæ exhibitione, quæ communem excedit vitæ alimoniam ad tradita per *Rot. decis.* 374. *n.* 2. *part.* 18. *Recent*, *decis.* 342. *n.* 1. *cor. Emeriæ.*, *et Sacra Congregatio in Sabinen Congruæ* 27. *Junii* 1807. Tandem ait, reditus Parœciæ valde decrevisse, ita ut singulis annis vix summam conficiant *scut.* 195. 08., ex quibus detrahendi sunt annui sumptus in *scut.* 186. 25.

Beneficiati vero, quamvis se obstrictos fateantur ad symbolam tribuendam pro reparanda Ecclesia, nihilominus in id solum se teneri autumant, quod necessariæ eorum superest exhibitioni, cum nemo compellatur suis necessitatibus subtrahere, ut in causas pias eroget, *Host. in cap. ult. de his, quæ a major. part. capit. V. supersunt*, *Pirhing. lib.* 3. *Decretal. tit.* 48. *de Eccles. ædificand., vel reparand. n.* 15. Quum autem ita tenues sint Beneficiatorum reditus, ut Episcopus ad *scut.* 30, Rectores vero Beneficiorum secundæ erectionis ad *scut.* 12. 50. pertingere affirment, videant Emi Patres, qua pollent prudentia

An, et quomodo sit providendum Fabricæ Ecclesiæ in casu etc.

Die Sabbathi 22. Julii 1826. in Palatio Apostolico Vaticano erit Sacra Congregatio Concilii, in qua præter alia proponentur infrascripta Dubia, juxta morem ejusdem Sacræ Congregationis de jure resolvenda.

NEAPOLITANA DISPENSATIONIS MATRIMONII. *Sess. 24. Cap. 1. de Ref.*

In Congregatione *diei* 18. *Martii* præsentis anni actum fuit de Matrimonio inito inter Cajetanum *d' Errico*, et Mariam Hieronymam Marigliano, ac proposito Dubio: *An sit consulendum SSmo pro dispensatione super Matrimonio rato et non consummato in casu etc.*, Emi Patres judicium protelandum censuerunt, ut interim ab Emo Neapolitano Archiepiscopo præfigeretur terminus unius mensis Cajetano ad subjiciendum corpus suum inspectioni Professorum Chirurgiæ et Medicinæ ab eodem Archiepiscopo etiam ex officio deputandorum pro verificatione, an ad Matrimonii usum potens sit, an non; an temporanee, seu potius in perpetuum.

Mandatis hujus amplissimi Ordinis paruit Cajetanus, ac rite absolutum processum ad Sacram hanc Congregationem transmisit Emus Archiepiscopus, Professorum sententiam ita referens = Expleta Peritia unusquisque „ Peritorum . . . . prævio juramento suam depositio„ nem emisit, et proprium judicium protulit. Omnes „ unaniminiter concluserunt, ac ad unam eamdem„ que sententiam accesserunt, Cajetanum *d'Errico* ad „ usum Matrimonii impotentem absolute, in perpe„ tuum, insanabilemque declarando.

Ex hoc unanimi septem Peritorum judicio contendit Mariæ Hieronymæ Defensor, omnia in themate concurrere, quæ ad Matrimonii dispensationem concedendam necessario requiruntur. Si hæc

enim, ipse ait, non secutæ matrimonii consummationi, cæterisque addantur, quæ in prima hujus causæ propositione allata fuere, Emi Patres habent, quod nedum ad gratiosam dispensationem impertiendam, sed etiam ad nullitatem matrimonii declarandam postulant sacri Canones.

Verum Matrimonii Defensor ad novam corporis Cajetani inspectionem deveniendum esse arbitratur. Etenim ad evincendum impotentiæ vitium univocæ, urgentes, ac undique concludentes intercedant necesse est probationes; *Rota in Romana Nullitatis Matrimonii* 25. *Junii* 1781. §. 3. *coram Cardinali de Bayane, et decis.* 722. *num.* 8., *et* 9. *coram Coccino*, cum nullum rectum judicium exurgere queat ex signis præsumptivis, et dubiis, *Alexand. de Nevo in cap. laudabilem num.* 17. *cas.* 3. *de frigid.*, *Sanchez disputat.* 107. *num.* 4. *et seq.*

At signa, ex quibus judiciales Periti colligunt Cajetani impotentiam, dubia et verosimilia tantummodo esse contendit Sacramenti Defensor; quin imo veluti alienum a veritate traducit eorumdem Peritorum judicium. Ex testimonio enim decem extrajudicialium Professorum, quibus se inspiciendum præbuit Cajetanus, evincitur, et antea, et modo eumdem esse *abilissimo all' uso del Matrimonio*. Quum igitur pugnantia inter se deponant judiciales, extrajudicialesque Periti novum experimentum Romæ faciendum necessarium censet, quemadmodum suadet exemplum hujus Sac. Congregationis *in Barchinonen. Matrimonii* 24. *Januarii* 1807.

Cætera haurient EE. VV. ex circumferendis *Allegationibus*, et ex folio *diei* 18. *superioris mensis Martii*, ut dirimere valeant

Dubium

An sit consulendum SSmo pro dispensatione super Matrimonio rato et non consummato in casu etc-

Affirmative, et ad mentem; mens est, ut scribatur Emo Archiepiscopo, ne Cajetano d' Errico relaxetur fides status liberi inconsulta S. Congregatione.

FUL-

FULGINATEN. FONTIS BAPTISMALIS. Proposita jam fuit causa hæc in Comitiis dierum 20. *Novembris* 1824, 16. *Aprilis*, et 14. *Maji* 1825. sub Dubiis I. *An constet de matricitate, seu majoritate Collegiatarum in casu etc.* II. *An constet de jure privativo Fontis Baptismalis favore Collegiatarum in casu etc.* III. *An, et quomodo sit servandum rescriptum S. Congregationis in casu etc.*, responsumque prodiit, primo: *Iterum proponatur*; secundo: *Dilata ad sequentem*; tertio, Ad I. *Constare de majoritate*: Ad II. *Affirmative*; Ad III. *Consulendum SSmo pro concessione Fontis juxta votum Episcopi, addita lege assistentiæ Parochi S. Andreæ benedictioni Fontis in Collegiatis, et ad mentem*: quæ fuit, *ut Episcopus omnibus juris et facti remediis cogat Parochianos, ut infantes ad propriam Paræciam deferant ad suscipiendum Sacramentum Baptismatis, facta etiam Parochis, quatenus opus sit, inhibitione alienos Parochianos baptizandi* = *Sess. 24. Cap. 13. de Ref.*

Neutra pars læta omnino discessit ab judicio. Canonici enim tertii dubii resolutionem impugnant: Minores vero Conventuales contendunt, recedendum esse a decisis quoad secundum dubium, et quoad tertium petunt. ut tollatur lex, qua Parocho S. Andreæ assistentia præscribitur benedictioni Fontis in Collegiatis.

Minus rectam tertii dubii resolutionem putat Canonicorum Defensor. Admisso enim privativo Collegiatarum jure Fontem baptismalem habendi, nequit Ecclesiæ S. Andreæ concedi Fons Baptismalis; secus privativum jus, quod Collegiatis in secundi dubii resolutione tributum est, ad non jus reduceretur. Nec gratiæ locus esse potest, subdit idem Canonicorum Patronus, tum quia gratia aliorum jura lædere non debet, *ad Reg. Cancell. 28., ibiq. Rigant. num. 3. 7.*, tum potissimum quia Summus Pontifex supplici libello, quo Minores Conventuales postularunt, ut indultum Fontem Baptismalem in Ecclesia S. Andreæ Apostolica Auctoritate confirmare[t]tdie 12. *Martii* 1826. rescribi mandavit; *Utatur jure suo in propositione Causæ.*

At vero Minorum Defensor nullum revera Canonicis privativum jus esse contendit: quicumque enim hujusmodi jus sibi asserit, docere tenetur de titulo acqui-

sitionis vel per privilegium Principis, vel per pactum, aut præscriptionem, *Rocca Disput. jur. c. 173. num. 1.*, *Antonell. de tempor. legal. l. 4. c. 10.*, *Rota in Nepesina Juris privativi 3. Febr. 1710. cor. Aldovrando num. 2.* Nullum in themate affertur Summi Pontificis rescriptum, et argumentum, quod Canonici ducunt ex consensu, quem Collegiata S. Mariæ pro erectione Fontis in Collegiata S. Laurentii, et utraque, dum Fons pariter extruendus erat in Ecclesia Collupini, præstiterunt, nihili in re nostra esse faciendum autumat idem Minorum Patronus. In primis enim, inquit, dum res est de jure privativo, non exemplis, sed probationibus directis agendum est. Deinde S. Laurentii, et Collupini Ecclesiæ filiales erant S. Mariæ, quod quidem aliter se habet de Ecclesia S. Andreæ.

Tandem, ait, quidquid privativi juris Collegiatæ habuerint, illud per contrariam consuetudinem amiserunt; siquidem centum et supra abhinc annis Parochiani S. Andreæ quas malunt in Ecclesias, etiam extra Diœcesim, pueros baptizatum deferunt. Nullum autem esse Fontis privativum jus, ubi liberum cuique est ad quascumque Ecclesias baptizatum accedere, docuit Sac. Congregatio in *Fulginaten. Fontis Baptismalis 24. Februarii 1720.*, *et in Fabrianen. Fontis Baptismalis 2. Maji 1733.*

Cætera, quæ hanc controversiam spectant, habent Emi Patres in citatis Sac. Congregationis Foliis, et in allegationibus utrinque semel et iterum distributis, easque consulere precor, ut dirimere valeant

Dubia

I. *An sit standum, vel recedendum a decisis quoad secundum dubium in casu etc.*

II. *An sit standum, vel recedendum a decisis quoad tertium dubium in casu etc.*

Ad I. et II. In decisis, et amplius, et Episcopus omnino curet adamussim impleri conditiones appositas in resolutione diei 14. Maji 1825., et a SSmo approbatas.

RO-

ROMANA SEU MONTISPOLITIANI LEGATORUM. *Sess. 22 cap. 6. de Reform.*

Comitissa Isabella Salvati *anno* 1724. virum suum Comitem Sfortiam Tarugi Montispolitiani hæredem sibi Testamento fecit, eique præcepit in primis „ Si erigga „ una Cappellania perpetua di una Messa quotidiana „ nella Chiesa di S. Prassede „ tum vero „ In caso che „ detto Sig. Conte Sforza Tarugi mio Consorte non ri„ prendesse moglie, o non avesse Figliuoli, voglio „ che il medesimo, finchè vivrà, debba godere tutta „ la mia eredità, e dopo la di lui morte di tutta la „ roba se ne debba levare tanta quantità, quanta „ sarà sufficiente per eriggere un' altra Cappellania „ perpetua in benefizio tanto della casa Salvati, quan„ to della casa Tarugi „ Codicillis eodem anno exaratis testamentum confirmavit, addiditque: „ La Cap„ pellania già espressa nel mio ultimo testamento la „ ratifico, ma con questa differenza, che non voglio „ sia in alcuna Chiesa di Roma, ma bensì nella Chie„ sa di Bagni, o in altro luogo, che piacerà meglio al „ mio Erede, incaricandolo solo che non manchi, e „ non sia causa che patisca l' anima del mio caro Pa„ dre, ed a suo tempo quella del mio caro Consorte, „ e la fondi bene acciò sia perpetua, e non declini „ mai „.

Mortua Isabella, Comes Tarugi alteram, ac tertiam duxit Uxorem, et nullis susceptis liberis vita cessit *an.* 1778. Verum jam inde ab *an.* 1750. testamentum condiderat, quo universalem hæredem sibi dixerat Archiconfraternitatem SS. XII. Apostolorum Urbis, cui tria hæc præ ceteris injunxerat: Primum „ che si dia esecu„ zione, o per dir meglio si proseguisca ad eseguire „ esattamente tutto ciò che ha disposto la prima mia „ Consorte M. Isabella Salvati nel suo ultimo Testa„ mento, e nel suo Codicillo „ Alterum „ Si dia alla „ mia Consorte Contessa M. Alberici il solito Vedovile, „ e finchè essa vorrà stare nello stato Vedovile scu„ di 25. al mese, intendendo in ciò comprendersi il „ frutto della di lei Dote „ Tertium „ Nella mancanza „ poi o per morte, o per volersi rimaritare (*Comi„ tissa Alberici*) ricadendo l' annuo assegnamento di „ scudi 25. al mese alla Compagnia, voglio che il su„ det-

„ detto s'impieghi nel mantenere nel Collegio de' Pa-
„ dri Gesuiti di Prato un Giovane Cavaliere allo studio
„ per il corso di sette anni, quali compiti debba por-
„ tarsi in Roma, ove con tale assegnamento debba
„ mantenersi per compire pienamente gli studj per
„ altri sette anni, quali compiti cessi l'assegnamento,
„ e collo stesso ordine si riponga altro Giovane „ Hoc
porro beneficium tribui primum voluit juveni „ *Del-*
„ *la Famiglia, e linea del Signor Cosimo Tarugi di*
„ *Monte Pulciano* „ qua extincta, vocavit alteram
„ *del Sig. Cavaliere Livio Tarugi*; et universa Gente
„ Tarugia deficiente, Familiam designavit „ *del Sig.*
„ *Cav. Alberici d'Orvieto* „, et hac etiam sublata, vo-
luit, „ *che sia scelto in perpetuo un Giovane Cavalie-*
re d'Orvieto „.

Testamento Codicilli accesserunt, quibus non de *uno*, sed de *pluribus* Legatis studiorum sermo habetur his verbis „ Che la sopra enunciata disposizione di dover-
„ si dal mio Erede universale tenere *uno*, *o più* Gio-
„ vani allo studio nel Collegio di Prato non abbia
„ luogo, nè debba eseguirsi, se non dopo che la
„ mia dilettissima Consorte sarà da questa passata all'
„ altra vita, oppure seguita la mia morte non voles-
„ se accettare la mia disposizione, onde si dasse al
„ mio Erede la obbligata necessità di restituire la sua
„ Dote. „

Hæreditatem adiit Archiconfraternitas cum beneficio Legis et Inventarii, initisque rationibus patuit, totum as hæreditarium activum pertingere ad scut. 14740, scilicet

Mobilia, gemmæ, et credita	₰	2357 —
Latifundium Urbevetanum	₰	7500 —
Latifundium Ferrarien., et Mutinen.	₰	4883 —
	₰	14740 —

Passivum vero, non comprehensis Legatis studiorum, ad scut. 10540. 96., nimirum

Cambium pro Hæredibus Palombara	₰	1052 35
Item pro Archiconfraternitate SS. Trinitatis Peregrinorum	₰	300 —
Pro dote et lucro dotali Viduæ	₰	5125 —
Pro fundo duarum Capellaniarum	₰	4565 —

Item

Item pro Anniversario in Ecclesia S. Praxedis ——— ₰	208 65
Item pro annua Missa de requiem — ₰	5 08
Pro ære alieno, et Legatis semel præstandis ——— ₰	1284 88
₰	10540 96

Quare illud in primis sibi proposuit Archiconfraternitas, ut ab oneribus omnibus hæreditatem liberaret. Hinc solutis quantocius scut. 1284. 88. *pro ære alieno et legatis semel præstandis*, pependit etiam *an.* 1780. Viduæ Tarugi scut. 5125. pro dote, et lucro dotali; deinde Gambium scut. 300. Confraternitati SSmæ Trinitatis Peregrinorum, et 1052. 35 hæredibus Palombara, demum fundos constituit et pro Anniversario, et pro Missa de Requiem. Hæc tamen ut præstarentur, Urbevetanum Latifundium *anno* 1780. divenditum est prætio scut. 7500. Quamvis autem per solutionem dotis, et lucri dotalis finem habere debuissent erga Viduam menstruæ illæ præstationes, ei tamen quoad vixit, hoc est usque ad *an.* 1783, ex Rescripto SSmi quolibet mense *scut.* 20. repræsentavit Archiconfraternitas.

E vivis erepta Vidua Tarugi, ex Testamenti lege legatis studiorum diem cessisse jam prorsus videbatur. Sed Archiconfraternitatis Moderatores primum *die* 20. *Februarii an.* 1783. Capellanias, quarum onera pluribus abhinc annis non fuerunt impleta, constituta singulis annua dote scut. 45. super Latifundio Ferrariensi erexerunt in Ecclesia S. Dominici Urbisveteris, tum vero ceteros reditus separandos decreverunt *colla veduta di formare un moltiplico sufficiente per dare esecuzione un giorno al Legato studiorum*.

Non ita tamen multiplicum hujusmodi prospere cessit. Nam qui ab *an.* 1783. *ad annum* 1786. collecti sunt fructus, pares vix fuerunt ad creditum scut. 700. dissolvendum, quod Fratres quidam Lombardi in hæreditatem Tarugiam protulerant. Deinde ita se litibus implicari passa est Archiconfraternitas, ut, præter scut. 4045. 52. *ad an.* 1796. in LL. MM. conversa, nihil omnino investimento collocatum reperiatur.

Quum vero Fratres Veronesi Ferrarien ac Mutinen Lu-

ti

tifundii Emphyteutæ quatuor annis canonem non solvissent, *an.* 1801. ea de re caducitatis judicium institutum est. Facili negotio mandatum de *immittendo* obtinuit Archiconfraternitas, at illud nunquam exequi curavit, et nihilominus *anno* 1808. cuidam Josepho Romagnolio totum Latifundium vendidit constituto pretio *scut.* 4000., et adjecta lege, ut canones ipse omnes solveret, quos Veronenses deberent, atque molestias in se assumeret, si quas forte ex ea venditione Veronenses Archiconfraternitati inferrent. Verum duo ex tribus Fratribus Veronensibus, qui in judicio caducitatis citati non fuerant, Archiconfraternitate vadimonium deserente, frustraque contra clamante Romagnolio, obtinuerunt, ut caducitatis sententia *an.* 1801. contra Veronenses omnes prolata nulla declararetur; quo factum est, ut Romagnolius a qualibet tum sortis, tum fructuum solutione cessaverit. Quare Archiconfraternitatis Moderatores, post diuturnam actorum judicialium seriem, fructuum jacturam, atque amplam impensarum vim, eisdem Fratribus Veronensibus integrum Latifundium *an.* 1823. tradiderunt pretio scut. 4500., quindecim annorum spatio solvendo, annuis interim statutis fructibus scut. trium in singula centum.

Jam vero dum hæc agebantur, duo ex Gente Tarugia juvenes, Joseph scilicet ex Linea Cosimi, ac Torellus ex linea Livii, postularunt, ut sibi ab Archiconfraternitate menstruum studiorum Legatum scutor. 25. præstaretur. Cumque ab Archiconfraternitatis Moderatoribus responsum initio accepissent: *Non potrà mai aderirsi alle istanze della Casa Tarugi*, tum vero vix mense Novembris 1826., fore ut sc. 85. in causam Legati studiorum impendi possent, totius rei cognitio ad S. hanc Congregationem delata est.

Rogatus de more Emus Urbis Vicarius elucubratissimum votum ac informationem exaravit, quam una cum rationum dispunctionibus ab Archiconfraternitate exhibitis habent Emi Patres in *Summario* a Defensore Familiæ Tarugiæ circumferendo.

Archiconfraternitatis Defensores suadere nituntur, nihil amplius revera modo insumi posse pro Legato studiorum, quam scuta quotannis 85. Ductis enim ratio-

tionibus ab anno 1778. ad an. 1822. acceptum vix datum superasse inquiunt scut. 465 25., cujus tamen summæ ob litium sumptus nulla haberi potuit ratio. Hinc subdunt, hæreditatem Tarugiam nunc duobus tantum constare fundis, nonnullis scilicet LL. MM., quorum annuus fructus est scut. 51. 46., et Latifundio Ferrarien. ac Mutinen., ex quo in præsentiarum scuta tantum 135. habentur, quæ tamen ad scut. 225. augeri poterunt, ubi Veronenses scut. 4500. solverint, eaque quaincunces dederint usuras. Quapropter concludunt vix mense *Novembris* 1826. futurum, ut pro Legatis studiorum scut. 85. impendantur. Ex integro enim annuo hæreditatis compendio scut. 186. 46., si sc. 101. 26. pro annua Capellaniarum Dote ac sumptibus Administrationis deducantur, supersunt scut. 85 20. $\frac{1}{2}$ Quin imo animadvertunt, fieri non posse, ut Capellani integrum Missarum numerum adimpleant exiguo stipendio *scut.* 45., ideoque arbitrantur Capellaniarum Dotem augendam esse ad annua scut. 72., præsertim quia Testatrix Salvati, de altera ex Capellaniis sermonem instituens, hæredem suum rogavit = *La fondi bene, acciò sia perpetua, e non declini mai* =.

Ceterum hanc redituum tenuitatem non culpæ suæ, sed temporum calamitatibus, quibus factum est, ut LL. MM. exigui omnino sint fructus, tum vero judiciorum et controversiarum necessitati referendam esse affirmat Archiconfraternitas. Hinc quæ damna hæreditati obvenerunt, nullo modo a se sarcienda esse contendit.

At contra Tarugiorum Defensores sustinent, quidquid detrimenti cæperit hæreditas, id penitus Archiconfraternitatis culpæ esse adscribendum, eamque idcirco compellendam ad illata damna rependenda, cum nequeat alteri per alterum iniqua conditio inferri, *L. 74. ff. de R. J.*, et factum suum cuique nocere debeat, *L. 155. ff. eod.*, *S. Rota coram Falconer. dec. 12. n. 3. Tit. de Dote*, *Dec. 391. n. 1. part. 17. Recent.*, *et 207. n. 3. part. 19. t. 2.*

Illud vero in primis neglectæ administrationis argumentum proferunt, quod cum inito calculo ab *an.* 1786. ad *an.* 1825. pro Legato studiorum investimento col-

locari potuissent saltem scut. 16609. 97. $\frac{1}{2}$ vix ad annum 1796. scut. 4045. in LL. MM. impensa reperiantur. Deinde Urbevetanum Latifundium præstantissimum nulla necessitate distractum lamentantur : ex illius enim pretii parte soluta sunt primum scut. 1052. 35. hæredibus Palombara, quæ quidem non erant hæreditatis debitum, tum scut. 3135. Viduæ Tarusiæ pro Dote et lucro Dotali, quæ tamen ab ea repeti, dum viveret, nisi ad secundas nuptias transiisset, nullo modo poterant. Insuper ex tabulis expensi expungenda omnino contendunt scut. 700., quæ Archiconfraternitatis Moderatores Fratribus Lombardi contra Legum sanctiones pro fructibus Dotis post solutum Matrimonium per *obitum Mulieris* absque ulla requisitorum Castrensium interpositione petitis dissolverant, et *scut.* 321. 31. $\frac{1}{2}$, quæ pro vicissitudinibus monetariis ad formam Legis Nasellianæ Ferrariensi emphiteutæ dimisit, quum certum sit, eam legem Ferrariensem regionem minime attigisse. Tandem ingentes sumptus illos, ac damna, quæ hæreditati ex diuturnis litibus obvenere ab Archiconfraternitate omnino reticienda clamant, 1.° quod caducitatis judicium non citatis duobus ex Fratribus Veronensibus inchoaverit; 2.° quod immissionis mandatum executa non fuerit; 3.° quod vadimonium super nullitate sententiæ caducitatis deseruerit; 4 quod Latifundium Romagnolio vendiderit, qui utpote Veronensium Locatarius facile cum iis colludere posset; 5. quod Veronensibus pretio nimis tenui latifundium ipsum tradiderit.

Ex his omnibus censent Tarugii, annuos reditus pro Legatis studiorum esse debere ℔ 1550. 49., ac proinde non unum, aut alterum, sed quinque Legata studiorum præstari posse. Addunt tamen se æquitatis gratia duobus tantum Legatis contentos esse, præstandis scilicet Josepho ac Torello Tarugi.

Quamobrem Emus Vicarius votum suum sic aperiens favore Tarusiorum ait „ 1. Consulendum esse SSmo „ pro absolutione favore Archiconfraternitatis ob non „ impleta onera in præteritum : 2. ab insequenti men„ se Januario esse locum executioni Capellaniarum „ quoad primam pro Missa quotidiana in Civitate Ur„ bisveteris ad formam Codicillorum Isabellæ Sal-

va-

„ vati, aucta pensione usque ad scuta sexaginta,
„ quoad alteram Romæ pro jam taxata annua pen-
„ sione scut. 45., et pro eo numero Missarum, quod
„ statuere poterunt EE. VV., quum nihil hac super
„ re caverit Testatrix: 3. a mense Novembris curren-
„ tis anni esse locum executioni Legati *studiorum*
„ *pro nunc* favore tantum Josephi Tarugii, et alio-
„ rum vocatorum ad formam fundationis præstitis
„ *scut.* 25. menstrualibus: 4. Quidquid superest de
„ annuo reditu caute investiendumesse juxta regulas
„ regiminis hypothecarii favore hærdeitatis una cum
„ ratis proportionibus, quæ a Veronensibus persolven-
„ tur in extinctionem sortis Latifundii Ferrariensis;
„ atque hæc investimenta eo usque producenda esse
„ quo hæreditatis vires sufficiant præstandis menstruis,
„ scutatis quindecim pro altero Legato Studiorum et
„ annuis *scut.* 50. in expensas administrationis, et in
„ eleemosinas juxta Testatoris voluntatem insumendis;
„ 5. præfiniendum esse Archiconfraternitati brevem
„ terminum ad docendum de idoneo et cauto inve-
„ stimento ad formam Legum hypothecarum favore
„ hæreditatis Tarusiæ *scut.* 5698. 81 $\frac{1}{2}$, quæ jam osten-
„ di dictæ hæreditati esse adscribenda; 6. tandem,
„ ut hæc omnia fideliter impleantur, ableganda esse,
„ ad Emum S. hujus Congregationis Præfectum cum
„ facultatibus ejusdemSacræ. Congregationis.

Cetera, quæ hujusce controversiæ speciem attingunt, fusius haurient ex Allegationibus utrinque distribuendis, ut ea qua pollent legum prudentia, dirimere possint

Dubia

I. An, et quomodo sit locus executioni Legati Capellaniarum in casu etc.

II. An, et quomodo sint exequenda Legata studiorum in casu etc.

III. An, et quomodo sit providendum pro futura Legatorum executione in casu etc.

Dilata, et facto verbo cum SSmo pro absolutione quoad præteritas omissiones, impleantur pro nunc Missæ juxta votum Emi Vicarii, et solvantur Jo-

sepho Tarugi per modum provisionis scuta quindecim quolibet mense in ciprien. a die prima Novembris proxime futuri, in reliquis ad D Secretarium juxta mentem; mens est, ut agat cum Deputatis Archiconfraternitatis ad effectum cognoscendi statum activum, et passivum hæreditatis, et curandi aliquam concordiam a S. Congregatione approbandam.

Sess.25.cap.13. de Regul.

ALBANEN. *PRÆCEDENTIÆ.*

Dubium

An, et cui sit danda præcedentia in casu etc.

Affirmative favore Canonici Benignetti.

Sess. 25. cap. 7. de Reform.

FERENTINA *REÆDIFICATIONIS.*

Dubium

An, et quomodo sit providendum Fabricæ Ecclesiæ in casu etc.

Affirmative juxtà votum Episcopi.

Sess 24.Cap.15 de Reform.

NEAPOLITANA REDUCTIONIS SERVITII CHORI. In Comitiis *diei 22. superioris mensis Aprilis* propositum fuit Dubium: *An, et quomodo sit concedenda reductio Servitii Chori in casu etc.*, prodiitque responsum: *Dilata et exhibeatur Indultum cum precibus porrectis pro reductione Legati Pontani, et Decreto executoriali Emi Archiepiscopi.*

Eminorum Patrum mandatis obsequentes Abbas et Hebdomadarii S. Mariæ Majoris authographum indultum exhibuerunt cum precibus S. Congregationi Fabricæ S. Petri porrectis. In his autem Oratores, postquam rerum gestarum narrarunt seriem, quam EE. VV. hau-

haurient ex folio in prima hujus Causæ propositione exarato, petierunt, ut cuilibet ex Hebdomadariorum Collegio onus singulis mensibus injungeretur duarum Missarum *in adempimento di qualunque numero di Messe ed Anniversarii, che fossero dell'antichissimo obbligo, che gravano detto Collegio fino dalla sua fondazione*. Petitioni consonum *die 8. Maji* 1823. Missarum, et Anniversariorum accessit reductionis Rescriptum, quo SSmus *remisit preces arbitrio et prudentiæ* (*Emi Archiepiscopi*) *sive ejus Vicarii Generalis cum omnibus facultatibus necessariis et opportunis, ut congruam intrascriptorum onerum reductionem ad tempus sibi bene visum concedere possit, et valeat.*

Indultis facultatibus utens Vicarius Generalis *die prima Septembris* ejusdem anni decrevit, che il Collegio degli Eddomadarj di S. Maria Maggiore di Napoli dalla Massa comune, e dalla Eredità Pontano costituisca, e formi una quotidiana Cappellania di annui ducati settantadue da celebrarsi nella sudetta Basilica di S. Maria Maggiore, e questa impedita nella Cappella denominata del Pontano di spettanza dello stesso Collegio da uno degli Eddomadarii del prefato Collegio, o da altri con privativa denominazione, e prescelta dello stesso Collegio, e valga la ordinata Cappellania per la soddisfazione di tutti gli obblighi, Messe perpetue, e temporanee, ed Anniversarii di obbligazione di detto Collegio non meno per gli antichi pesi prima della cessione fatta ai PP. Chierici Regolari Minori, che per le migliorazioni della rendita, per la industria, e fatica dei sudetti Collegiali; e quindi concediamo la sudetta riduzione in perpetuo.

Denuo igitur proponitur

Dubium

An, et quomodo sit concedenda reductio servitii Chori in casu etc.

Affirmative ad omnes dies festos de præcepto ritus duplicis tam primæ, quam secundæ classis, nec non ad officia tenebrarum commemorationis omnium fidelium defunctorum, et Missa solemnis quotannis celebretur in anniversario Philippi Pontano.

SI-

Sess. 24. Cap. 12., et Sess. 25. cap. 4. de Reform.

SIGNINA INDULTI. Sacerdos Bruno Milani Signinæ Cathedralis Ecclesiæ Canonicus, quum inter Capellanos Cantores Pontificiæ Capellæ fuerit adscitus, *die 20. Februarii* 1823. ab hac Sacra Congregatione obtinuit Indultum *abessendi a Choro durante munere amissis etc.* Verum jam inde a principio inter ipsum ceterosque Canonicos controversiæ exortæ sunt circa modum executionis rescripti. Canonici enim immemorabili innixi consuetudine opinantur, Oratorem, licet Apostolico abessendi indulto donatum, onere devinci alium proprio ære subrogandi, qui Missas Conventuales, et adventitias sive pro vivis, sive pro defunctis per turnum canere debeat, quin idem Canonicus Bruno particeps esse possit emolumentorum, quæ pro Missis adventitiis inter præsentes dividuntur. At Sacerdos Milani, qui onera perferre non abnueret, ægre ferens, quod commoda inde proficiscentia sibi denegentur, petiit, ut ab hoc Sacro Ordine quæstio dirimeretur.

Episcopus de more rogatus pro informatione et voto hæc habet = Sensum Capituli exquisivi et Canonici „ in Capitularibus Comitiis freti potissimum consue„ tudine, quam dicunt immemorabilem, senserunt, „ prædictum Canonicum teneri tum ad cantandas „ Missas adventitias, cum ei ex turno obtigerint, „ quin distributiones participet, tum ad cantandas „ Missas Conventuales. Præterea consului peculiares „ Capituli Constitutiones, in quibus nil aliud repe„ rire est ad rem nostram faciens, nisi quod hic fi„ deliter refero: *Cap. 4. §. 4. sic habetur. Missæ An„ niversariæ defunctorum relictæ ex dispositione Te„ statorum, tum Missæ de Sanctis, et ceteræ Missæ „ de requiem tam fixæ, quam adventitiæ debent per „ turnum cantari ab unoquoque ex Canonicis, quod „ si aliquis, cui id præstandum obtigerit, per se ca„ nere non possit, alium Canonicum substituere cu„ ret ad suas vices supplendas; sin minus Canoni„ cus Camerarius pro tempore facultatem habeat sup„ plendi vices Canonici illius vel per se, vel per „ alium, et solvendi vel alii, vel sibi obolos viginti „ de distributionibus quotidianis detrahendos, quæ*

Ca-

„ *Canonico muneri suo deficienti obligissent; in hoc*
„ *autem turno comprehendantur Missæ lectæ, quæ*
„ *mensualiter per Canonicos ex dispositione Testa-*
„ *torum occurrunt celebrandæ, prout de facto fuit,*
„ *et est in more.*

„ Ex quibus Constitutionum verbis erui videtur, quod
„ cum præfatus Canonicus Milani utpote absens per
„ se canere non possit Missas adventitias, cum ei
„ per turnum id obtigerit præstandum, debeat mu-
„ neri suo satisfacere per alium. Ex consuetudine
„ autem immemorabili, de qua testimonium ferunt
„ omnes unanimiter Canonici, qui ex ipsis ex qua-
„ cumque etiam legitima causa absentes ex. gr. In-
„ firmi, et Jubilati per alium Missas adventitias ca-
„ nunt, nullam percipiunt distributionem. Hæc qui-
„ dem lex prima fronte videtur gravis. Sed cum
„ ea usus sit Canonicus Milani, dum præsens ade-
„ rat, lucrans absentium distributiones, sic æquum
„ videtur, ut eadem utatur lege, dum abest, distri-
„ butiones amittens.

„ Quod autem teneantur ad cantandas per alium Mis-
„ sas Conventuales, constat ex consuetudine. In hac
„ enim Cathedrali, sicut omnes affirmant Canonici,
„ in more semper positum est, ut quicumque qua-
„ cumque ex causa a Chori servitio esset exemptus,
„ non ideo tamen omitteret applicare, et cantare per
„ alium Missas Conventuales. Accedit ratio; cum
„ enim Missa Conventualis applicanda sit pro Bene-
„ factoribus in genere, cum Canonici etiam exem-
„ pti (ut ita dicam) vivant eorum stipendiis, æquum
„ omnino videtur, ut et ipsi pro iisdem Missas ap-
„ plicent.

Nulla in præsens est controversia de quotidianis distri-
butionibus, quas suas facere non posse fatetur ipse
Canonicus Milani, et liquet ex ipso abessendi in-
dulto, atque ex *cap. Cum dilectus de Cleric. non re-*
sident., sed quæstio vertitur super perceptione emo-
lumentorum, quæ ex Missis adventitiis proficiscun-
tur. Hujusmodi emolumenta, quæ ex voluntate Be-
nefactorum dividuntur inter præsentes, illi tantum-
modo percipiunt, qui Choro intersunt, adeout ab-
sentes, licet rude donati, aut infirmitate detenti mi-

ni-

nime lucrentur, *Piton. discept. eccl. 1. n. 10. et 33., S. Congreg. in Aquipendien. Indulti 1. Aprilis 1719. et in Anagnina Servitii Chori et distributionum 20. Novembris 1819. §. Animadvertendum*, imo nec absentes Apostolico indulto donati cum facultate percipiendi quascumque distributiones, ceu docuit S. Congreg. *in Bosanen. Visitationis Sacrorum Liminum 6. Februarii 1734. §. In hypothesi, et Dubia Indultorum 6. Maji 1820. §. Quin imo.*

Canonico itaque Milani, inquit Signinum Capitulum, deneganda sunt emolumenta ex Missis adventitiis provenientia, quæ Canonicis dumtaxat Choro interessentibus, non autem fictione juris præsentibus debentur. Cumque hæ Missæ adventitiæ, sicuti etiam Missæ Conventuales per turnum sint a Capitularibus canendæ, ideo, subdit Capitulum, Sacerdos Milani a Choro absens alium propriis sumptibus sufficere tenetur, qui easdem Missas cum cantu celebret; siquidem ex immemorabili Signinæ Ecclesiæ consuetudine Canonici qualibet ex causa absentes alium Sacerdotem, qui Missas canat, proprio ære subrogare obstringuntur. Hujusmodi autem consuetudo immemorabilis, utpote bonis moribus haud adversa, et Canonicos impellens ad divinas laudes in Choro persolvendas servanda est, *arg. L. 22. ff. de leg., et cap. ult. de consuetud.*

At vero Sacerdos Milani hanc Signinæ Ecclesiæ consuetudinem veluti irrationabilem, penitus repellendam esse contendit. Namque Pontificiæ Capellæ Cantores, utpote Romani Pontificis familiares ex Constitutione Sixti V. edita *anno* 1586. gaudent a jure indulto abessendi a loco residentiæ, et *annuatim fructus præbendæ suæ integraliter*, non obstante contraria consuetudine, vel constitutione, percipere debent, *cap. Cum dilectus, cap. Ad audientiam de Cleric. non resident., Fagnan. in cap. Licet de præbend. num. 99.*, ac proinde eam solummodo portionem amittere debent, quam residentes non percipiunt, nisi divinis interfuerint, quemadmodum de absentibus studiorum causa decrevit S. Congreg. *in Maceraten. 10. Decembris 1616., et in Eugubina Punctaturarum 15. Martii 1783. §. Quamvis.*

Ex

Ex hac juris expositione liquido constat Pontificis Familiares Apostolico abessendi indulto præditos minime obstringi ad alium subrogandum, qui eorum vires gerat, sed præsentes in Choro defectum absentium supplere oportere in iis, quæ ad Chorale servitium pertinent, *Garzias de Benefic. part.* 3. *cap.* 2. *num.* 197., *Fagnan. in Cap. Nulla de conces. præbend. num.* 73., et colligitur ex sententia hujus Sacræ Congregationis in *Nullius Farfen. Distributionum Quotidianarum* 20. *Decembris* 1758. *ad III. dubium*, *in Reatina* 22. *Martii* 1766. §. *Denique*, *et in una Forolivien die* 27. *Maji præsentis anni* inter supplices libellos proposita: secus legitime absens duplici multaretur pœna, nimirum distributionum amissione, atque onere alium in ejus locum subrogandi, ac proinde integre non frueretur præbendæ fructibus, quemadmodum decreverunt sacri canones. Adeo insuper explorati juris videtur, quod Canonicus legitime absens non teneatur ad alium sufficiendum, a quo Missæ cum cantu litentur, ut S. Congregatio Canonicum jubilationis indulto præditum, qui etiam distributiones lucratur quotidianas, immunem censuerit a celebratione Missæ Conventualis sive per se, sive per alium, quemadmodum videre licet *in Aquipendien Jubilationis* 23. *Martii* 1697., *et in Aquipendien Indulti* 1. *Aprilis* 1719. §. *Invenio*.

Hinc Canonicus Milani se immunem esse arbitratur ab onere per alium propriis sumptibus celebrandi Missas adventitias, et Conventuales; sin minus petit, ut particeps reddatur emolumentorum, quæ ex Missis proficiscuntur; ubi enim commune est onus, commune etiam esse debet emolumentum, *Lotter de re benefic. Lib.* 1. *quæst.* 19. *num.* 36., *Fargn. de jure patr. part.* 1. *can.* 6. *cas.* 6. *num.* 15., cum a natura plane alienum sit, commoda cum non sequi quem sequuntur incommoda, *L.* 10 *ff. de R. I.*, *cap.* 55. *de R. I. in* 6. Idque consonum etiam videtur Signinæ Ecclesiæ Capitularibus Constitutionibus, in quibus statutum est, quod si Canonicus aliquis per se canere non possit, teneatur per alium; secus Canonicus Cemerarius facultatem habeat supplendi vi-

ces illius Canonici per se vel per alium, et solvendi sibi, vel alii obolos viginti *de distributionibus quotidianis detrahendos, quæ Canonico muneri suo deficienti obtigissent*

Dignentur itaque EE. VV. dirimere quæ sequuntur

Dubia

I. *An Canonicus Bruno teneatur per alium canere Missas adventitias, et Conventuales in casu etc.*

Et quatenus affirmative.

II. *An ad eum spectet jus percipiendi emolumenta pro Missis adventitiis in casu etc.*

Ad I. Negative.

Ad II. Psovisum in primo.

Sess. 7. Cap. 7. de Refor.

ALBEN. PRÆBENDÆ PAROCHIALIS. Tribus Parochiis ditatam, sed temporum calamitate oppressam, et Incolis pene vacuam Civitatem Albæ Pompejæ *anno* 1677. cum reperisset Episcopus Bergomensis Visitator Apostolicus, decrevit, ut Parochus tantum Cathedralis Ecclesiæ omnia Parochialia munera exerceret, reliqui vero duo Parochi, nempe SS. Cosmæ et Damiani, et S. Joannis Baptistæ, qui etiam Canonicatum in Cathedrali Ecclesia obtinebant, Populum instruerent, Paschalem Communionem administrarent, et Defunctorum exequias peragerent, relicta ceteroquin Episcopo Albensi pro tempore facultate memoratos Parochos ad plenum suorum jurium exercitium revocandi, quando aucto Civium numero opportunum esset judicaturus. Aucto revera Civium numero fere ad sex millia, hodiernus Episcopus *die* 23. *Martii* 1820. duobus memoratis Parochis onera et jura parochialia restituit. Factum hinc est, ut iidem Parochi statis diebus et horis, ut prius, Choro interesse non possent, atque idcirco quotidianas distributiones amitterent: quam ob rem Episcopus assensum Capituli obtinuit, ut iidem duo

Pa-

Parochi distributiones lucrentur *etiam quando Choro non intersunt propter munia Parochialia tota quindena Paschali, et omnibus diebus festis de præcepto, exceptis tantum diebus solemnioribus, in quibus Episcopus Pontificaliter celebret quoad Missam, et Vesperas*, Cum autem nunc condenda sint Albensis Capituli Statuta, postulat Episcopus, ut ab hac S. Congregatione approbentur, ac in eadem Statuta referri valeant, quæ consentiente Capitulo de prædictis duobus Parochis fuere disposita.

Requisitus idem Episcopus de informatione et voto monuit, reditum Parochi SS. Cosmæ et Damiani proxime elapsis annis 1823. et 1824., comprehensis incertis stolæ, nec non choralibus distributionibus, deductisque omnibus oneribus, etiam Missarum, et stipendii Capellani, quo indiget, attigisse Libellas Pedemontanas 590., quæ circiter *Romanis scutis* 108. respondent: reditum vero Parochi S. Joannis Baptistæ similiter fuisse Libellarum Pedemontis 1010., quæ circiter *Romana scuta* 185. adæquant. Addidit vero, nihil ex descriptis reditibus detractum fuisse pro inopinatis expensis, pro periculo grandinis, cui regiones illæ subalpinæ sunt obnoxiæ, nihilque pro comparanda supellectili, præsertim Sacra, qua Parochialis Ecclesia S. Joannis Baptistæ, post bellicas calamitates in pristinum restituta plurimum indiget. Retulit quoque Animarum curam qua Ecclesiæ SS. Cosmæ et Damiani, qua S. Joannis Baptistæ ad Capitulum non spectare, licet, uti animadvertit Capitulum, *sia sempre stata di diritto annessa ai due Canonicati*, quos possident præfati Parochi. Tandem inquit Episcopus = ex „ Litteris Apostolicis Pii PP. VII. datis *XVI. Kalendas* „ *Augusti anni* 1817. erectæ amplius non fuere quatuor „ Præbendæ vacantes, videlicet SS. Vincentii et Anastasii reditus annui 340. *lib.* circiter, S. Petri *lib.* „ 550., SS. Georgii et Nicolai *lib.* 550.; S. Dorotheæ „ *lib.* 260., has Præbendas junxi Mensæ Capitulari, „ ea conditione, ut Capitulum consensum præberet „ favore dictorum Parochorum pro obtinenda dispensatione, de qua in precibus, quem revera præstitit, ut saluti animarum consuleret, prout ex adjuncta resolutione Capitulari constat, alioquin oppor-

„ tuna humiliter petita facultate, Præbendam S. Geor-
„ gii jungendam duxissem Parœciæ SS. Cosmæ et
„ Damiani, et Præbendam SS. Vincentii et Anastasii
„ Parœciæ S. Joannis Baptistæ, dummodo distributio-
„ nibus omnino renunciarent, et solum tenerentur
„ Choro inservire in Pontificalibus, ut sic possent
„ majori assiduitate oves suas pascere, quod erat, et
„ est in votis: prævidens tamen super hoc Capituli
„ dissensum, non feci. Si EE. VV. hoc medium ma-
„ gis opportunum videtur, oro, ut mihi fiat pote-
„ stas hoc exequendi; sin minus oro, obtestorque,
„ ut consulatur animarum saluti, et Parochorum ne-
„ ce ssitati, vel benigne annuendo precibus, vel alio
„ aliquo medio opportuniore viso.

Verum quum in Comitiis habitis die 5. *Aprilis* 1824. perpenderit Capitulum, reditus Parœciæ SS. Cosmæ et Damiani ad libellas 1500., reditus vero Parœciæ S. Joannis Baptistæ ad libellas 1950., et quoad medium minus onerosum statuerit, ut Parochi pro Chori vacationibus tres menses, atque Canonici duos solummodo haberent, in novissimis Litteris hæc habet Episcopus = minutatim computato reditu hujus anni,
„ et duorum antecedentium post factam scilicet Præ-
„ bendarum separationem, componi reditus Præben-
„ dæ Cantoriæ, eique adnexæ Parœciæ Sanctorum
„ Cosmæ et Damiani, deductis deducendis, pro su-
„ stentatione Canonici Parochi non excedere libellas
„ sexcentum, licet brevi spes sit, attentis melio-
„ rationibus factis fore libellas septingentas; reditus
„ vero Præbendæ et Parœciæ S. Joannis Baptistæ, de-
„ ductis deducendis, pro sustentatione Canonici Pa-
„ rochi non excedere libellas nongentas; quoad me-
„ dium minus onerosum, de quo in eadem resolu-
„ tione Capitulari, scilicet, ut dictis Canonicis Pa-
„ rochis tres menses pro vacationibus sint, duo tan-
„ tum reliquis Canonicis, humiliter expono Sacræ
„ Congregationi, non satis cohærere medium hoc
„ præcedenti resolutioni Capitulari diei 11. *Junii* 1823.,
„ quando quatuor Præbendas Massæ Capitulari adjun-
„ xi hac conditione, ut Capitulum super hoc assen-
„ sum præberet, prout præstitit, ut ex adnexa reso-
„ lutione Capitulari constat, et aliunde non satis me-

dium

„ dium hoc provideret dictorum Parochorum neces-
„ sitatibus, et spirituali Parochianorum utilitati. =

Hanc controversiam inter supplices Libellos propositam severiori judicio dignam arbitrati sunt Emi Patres, atque ideo in Congregatione diei 16. *Aprilis* 1825. mandarunt, ut causa in folio describeretur.

Explorati quidem juris est eos, qui in Ecclesia Cathedrali vel Collegiata Canonicatum, ipsique conjunctam obtinent Parœciam in alia Ecclesia erectam, quotidianas distributiones amittere, si tempore, quo divina celebrantur, Choro non intersint, licet in Ecclesia Parochiali resideant, ibique Sacramenta ministrent, aut alia ad animarum curam spectantia exerceant, *Barbos. ad Concil. Trid. Sess. 24. cap. 12. de Reform. num. 83.*, *Scarfant. animadv. ad Ceccop. lib. 2. tit. 11. num. 9.* Multoque minus percipere valent emolumenta Anniversariorum, aliasque distributiones ex voluntate Testatorum inter præsentes dividendas, quas nec illi lucrantur, qui fictione juris ut Choro præsentes reputantur, aut indulto gaudent cum facultate percipiendi quascumque distributiones, aut rude sunt donati, *Piton. discep. eccl. 1. n. 35.*, *S. Congreg. in Aquipendien. Indulti 1. Aprilis 1719.* . *et in Lunen Sarzanen. Indulti 14. Augusti 1824. §.* Audiendus.

Verum indulta abessendi a Chori servitio pro diebus et horis ratione munerum concedere consuevit S. Congregatio innixa dispositioni juris *in cap. unico de Cleric. non residen. in 6.*, et sanctioni Tridentinæ Synodi *Sess. 24. cap. 13. de reform.* uti monet Folium *in dubia Indultorum 6. Maji 1820. §. notandum.* In themate autem hujusmodi indulti concedendi intercederet utilitas Ecclesiæ, quæ semper sollicita fuit, ne Animarum Curatoribus congrua deesset vitæ tuitio, adeo ut Tridentini Patres uti monet Barbosa apud *S. Congreg. in Tudertina 27. Aprilis 1822. §. Ut hæc*, septies de ea mentionem fecerint, ac præterea *Sess. 7. cap. 7. de reform.* caverint, ut si fieri posset super re certa assignaretur. Tridentini autem Concilii vestigiis inhærens hic Sacer Ordo solet Parœciarum paupertati opitulari per Legatorum applicationem, aut Beneficiorum unionem, ceu videre licet *in Sabinen. Unionis 16. Junii 1788.* in *Comen. 17. Julii 1802. §.*

Ni-

Nihilominus; et in *Reatina unionis Beneficiorum* 19. *Novembris* 1818.

Jam vero præbendas Oratorum, quibus imminet onus et animarum curam gerendi, et Choro inserviendi, tenues existimat Episcopus. Illud quoque accedit valde grave, quod Episcopus vacantes Præbendas Capitulo unierit, ut suum præberet assensum, prout revera præstitit, ideoque videant EE. VV., an concedendum sit Parochis petitum abessendi indultum, ac lucrandi distributiones, vel potius tribuenda Episcopo facultas, ut singulis Parœciis aliquam uniat ex memoratis Præbendis.

At vero Canonici petitum abessendi indultum denegandum esse contendunt, tum quia Parochorum reditus longe majores sunt, quam refert Episcopus, tum quia Chorali servitio detrimentum inferretur; nam si Parochi eximerentur a Choro singulis diebus Festis, ac integra quindena Paschali, simulque trium gauderent mensium vacationibus, per quinque circiter menses a Choro abessent. Addunt facultatem lucrandi distributiones adversum tenere instituto hujus Sacræ Congregationis; siquidem eos, qui gaudent indulto abessendi pro diebus et horis rationi muneris, ex quo lucrum aliquod percipiant, quotidianas ammittere distributiones decrevit *in Dubiis Indultorum 6. Maji* 1820; *et in Romana Dubia Indultorum* 25. *Maji* 1822.

Nuperrime autem Canonici quædam mihi exhibuerunt folia, quibus aliud medium ipsi excogitarunt, scilicet „ che i due Parrochi accettino il progetto loro fat„ to di rendersi Canonici non residenziali, ossia non „ addetti al Coro, mediante una permuta da farsi con „ due altri Canonici di tale natura, i quali sono di„ sposti a cedere a ciascheduno di essi Lire 250. an„ nue, restando questi addetti al Coro, e partecipan„ ti delle distribuzioni invece di quelli. In tale guisa „ sciolti i due Parrochi dal peso delle Funzioni Cano„ nicali potrebbero a tutto loro bell' agio attendere al„ la cura della Parrochia „. Atque eo pronius sperant, Emos Patres hanc sententiam probaturos, quod Albense Capitulum duodeviginti constet Canonicis, quorum alter jubilatione est donatus, tres quadra-

ge-

genarium servitium jam jam sunt expleturi, et quatuor Chorali servitio non obstringuntur

Itaque proponitur

Dubium

An, et quomodo precibus Episcopi sit annuendum in casu etc.

Non proposita cum sequenti.

VITERBIEN. EXECUTIONIS LITTERARUM APOSTOLICARUM. Capitulum Cathedralis Ecclesiæ Viterbiensis præter Dignitates pluribus constat Canonicis, et qui inter simplices Canonicos antiquior est receptione, Decanus appellatur, ac digniori post Dignitates gaudet stallo. Contendente autem Petro Ossicini Canonico Decano ad se pertinere executionem Litterarum Apostolicarum, quæ committuntur *Canonico antiquiori*, Archidiaconus Franciscus Maria Zelli Jacobuzj prima Dignitas, rude jam donatus, et ipso Canonico Decano possessione antiquior, preces obtulit huic S. Congregationi, ut decernatur, cuinam competat jus exequendi ejusmodi Apostolicas Litteras. *Sess. 25. cap. 7. de Reform.*

Vicarius Capitularis, quem, Viterbiensi Ecclesia tuno Pastore viduata, requisivi pro informatione et voto folium transmittit, quo Petrus Ossicini suadere nititur ad Canonicum Decanum, spectare jus exequendi Litteras Apostolicas; nam hoc Decani titulo non Dignitas, licet possessione antiquior, sed Canonicus tantummodo receptione senior insignitur. Dein subdit „ „ Archidiaconi precibus Capitulo hujus Viterbiensis „ Cathedralis Ecclesiæ communicatis respondit: *seb-* „ *bene sul proposito non vi sia alcuna determinazio-* „ *ne, e statuto; contuttociò dagli ultimi due Deca-* „ *ni Predecessori si è veduto darsi i possessi de' Bene-*

fizi

„ *fizj Ecclesiastici in esecuzione delle Bolle Pontificie.*
„ Animadvertendum tamen est, duos ultimos Canoni-
„ cos Decanos hujus Cathedralis Ecclesiæ fuisse etiam
„ antiquiores possessores Canonicatus.

Quoniam vero memoratæ Litteræ ut plurimum per Datariam Apostolicam expediuntur, hinc ejusdem Officialium votum exquirendum censui, quod ad litteram exscribo.

„ Rogati Officiales Datariæ Apostolicæ, ut votum aperiant super *postulatu* Francisci Mariæ Zelli Jacobuzi obtinentis Archidiaconatum, primam Dignitatem Cathedralis Ecclesiæ Viterbiensis, concepto verbis = *Se l' Arcidiacono prima Dignità sia insieme Canonico, e come il più antico di possesso debba spettare ad Esso, e non al Canonico Decano dare esecuzione alle Bolle Apostoliche dirette al Canonico più antico per i possessi* = haud melius quam sese conformare tum consuetudini, tum sententiæ Sacræ hujus Congregationis obsequi posse mandatis arbitrantur.

„ Obtinet enim in universa fere Italia consuetudo, quæ præstat, ut ubique Dignitates, tamquam Canonici, ac de Capitulo reputentur. Obtinentes quippe Dignitates ad instar aliorum Canonicorum, interveniunt in Choro, aliisque vacant; cultum, et servitium Ecclesiæ concernentibus; æque habentes Præbendas, sive participationem distributionum, quæ in majori parte Ecclesiarum stat loco Præbendæ; simulque participant de quotidianis, adeo ut in substantia sint Canonici licet magis qualificati cum nomine, et praeeminentiis Dignitatum. *Ita Cardinalis Petra in Constit. Leonis Magni tom. 1. sect. 2. num. 9., Cardinalis De-Luca disc. 46. de Benef. num. 5. et seq.* = ibi = Conclusio siquidem, quod sub numero Canonicorum non veniant Dignitates, quæ non sunt de Capitulo, procedit magis juxta usum antiquum sacrorum Canonum, quod Dignitates nullam habebant Præbendam; neque Ecclesiæ cultui, aut servitio vacabant more aliorum Canonicorum; sed eorum munus consistebat in jurisdictione spirituali vel temporali, ut erant Archidiaconus, et Archipresbyter Vicarii nati Episcopi etc. Quando igitur, ut fere generale est in Italia

Di-

Dignitates de consuetudine sunt de Capitulo, atque ad instar aliorum Canonicorum in Choro intervenunt, aliisque vacant, cultum ac servitium Ecclesiæ concernentibus, æque habentes Præbendas, sive participationem illius Massæ grossæ distributionum, quæ in majori parte Ecclesiarum Italiæ succedit, ac stat loco Præbendæ; nec non participant etiam de distributionibus quotidianis minutis, adeo ut in substantia sint Canonici, sub nomine illarum antiquarum Dignitatum, quæ hodie ab aula recesserunt, sed sunt *abusive*, ac in sola nuncupatione magis qualificati cum aliquibus præeminentiis supra alios, et tunc jure aliorum Canonicorum dicuntur de Capitulo, tam ad effectum vocis, quam ad effectum accipiendi possessionem capitulariter cum similibus.

„ Sententia S. hujus Congregationis eruitur ex *fol. in Marsicana Vocis in Capitulo 30. Aprilis* 1729. Inibi legitur. De jure communi Dignitates non sunt de Capitulo utpote quod a solis Canonicis constituatur, etiam si haberent stallum in Choro. Ab hac regula excipiuntur tres casus. Primus est, quando Dignitati est adnexa aliqua Præbenda Canonicalis; tunc enim ratione Canonicatus dicitur de Capitulo, habetque in eo vocem. Idque procedit, etiam si esset adnexa Præbenda non vere Canonicalis, quæ est, quando eam habens reputatur pro Canonico, et habet vocem in Capitulo, ut Canonicus, licet non sit Canonicus. Secundus casus est, quando in ipsa erectione Dignitas effecta fuit de Capitulo cum Stallo in Choro, et voce in Capitulo. Tertius vero, si vigore statuti, vel consuetudinis dictæ Ecclesiæ Dignitates reputentur de gremio Capituli; aut observantia invaluerit, per quam ipsæ fuerint admissæ ad pertractanda negotia Capitularia, ac in iis vocem activam, et passivam habuerint. Ista tamen observantia elici debet ex interventu in illis actibus, qui proprii sunt Capituli, et privative spectant ad Capitulares, videlicet si intervenerint in condendis statutis Ecclesiæ, in electione Vicarii Capitularis, in traditione possessionis novo Episcopo, aliisque Præbendatis, et similibus.

„ Hisce positis quid sentiendum de postulatu Archidiaco-

ni Cathedralis Ecclesiæ Viterbiensis, plane jam liquet. Non enim constat, enunciatam consuetudinem, quæ in universa fere obtinet Italia, haud servari in Cathedrali Viterbiensi. Non constat, obtinentem Archidiaconatum, primam Dignitatem, de qua agitur, hactenus fuisse repulsum a pertractandis Capitularibus negociis, et ab activæ, passivæque vocis exercitio. Item neque constat, vel nullam esse Archidiaconatui adnexam Præbendam Canonicalem, quæ una sat est, ut ratione Canonicatus de gremio Capituli Archidiaconus reputetur, vel in ejusdem Archidiaconatus erectione fuisse distinctam a mensa Capituli, Archidiaconum nedum ditatum bonis omnino distinctis fructibus, distinctisque reditibus, sed etiam expresse prohibitum, ne quidquam de ipsa Mensa Capituli consequi unquam in posterum posset.

„ Sunt hæc, quæ ex jure Dignitates extra Capituli gremium reputari constituunt, prout casus est *Decisionum Sac. Rotæ in Cingulana Archipresbyteratus* 22. *Februarii* 1771. *et* 11. *Junii* 1773. *cor. Origo*

„ Nihil horum autem in themate, prorsusque nihil. Interrogato siquidem Cathedralis Ecclesiæ Capitulo: *Se l' Arcidiacono prima Dignità sia INSIEME Canonico e come il più antico di possesso debba spettare ad esso, e non al Canonico Decano dare esecuzione alle Bolle Apostoliche dirette al Canonico più antico per i possessi* = Responsum datum est = *Che sebbene sul proposito non vi sia alcuna determinazione, e statuto; contutto ciò dagli ultimi due Decani predecessori si è veduto darsi i possessi de' Benefizj Ecclesiastici in esecuzione delle Bolle Pontificie.*

„ Id porro satis ad rem. Statim ac enim nulla est dispositio, nullum statutum, quod exceptionem faciat Regulæ, totiusque Italiæ consuetudini, quæ Dignitates inter Canonicos adcenset; nihilque tum ex erectionis titulo, tum ex Præbendæ adsignatione, tum ex peculiari observantia erui potest, quod Archidiaconatum extra Capitulum, vel a Capitulo sejunctum commonstret; ac ipsum pro tempore Archidiaconum, utcumque supra Canonicos præeminentiis ornatum, procul

cul tamen arceat ab exercitio capitularium jurium, et privilegiorum, quibus cæteri omnes Canonici perfruuntur, sua sponte consequitur, neque a consuetudine recedendum esse, neque dubitandum, quin Archidiaconus, tamquam alter Canonicus, imo primus inter Canonicos reputari, et haberi ad omnes juris effectus possit, ac debeat.

„ Quidquam nec turbat, aliquando Canonicos Decanos, atque ultimos duos præsertim, qui Decanatum nunc obtinentem antecessere, operam præ Archidiacono dedisse executioni Bullarum Apostolicarum.

„ Harum enim executione non Archidiacono, non Decano, sed antiquiori Canonicorum commissa; si Archidiaconus, uti alter Canonicus habetur, neque inter Canonicos antiquior existit; hac imo antianitatis et majoris antiquitatis prærogativa fruitur alter, et Canonicus Decanus; planum est ipsum Decanum, seu Canonicum, qui in actu præsentationis Bullarum repertus est antiquior; præ aliis, et præ ipso etiam Archidiacono dare operam commisso muneri executionis debuisse.

„ Atque hac de causa profecto contigit, ut ultimi duo Prædecessores Decani, de quibus loquitur Capituli responsum, cum forent præ ceteris, et præ ipso Archidiacono antiquiores, Bullarum Apostolicarum executores extiterint. Id scatet ex informatione Vicarii Generalis: Inibi siquidem legitur = *Animadvertendum tamen est, duos ultimos Canonicos Decanos hujus Cathedralis Ecclesiæ fuisse ETIAM ANTIQUIORES Possessores Canonicatus.*

„ Quamobrem dum quæritur, an Archidiaconus, qui modo antiquior est in Capitulo Cathedralis Ecclesiæ Viterbiensis, executor esse debeat Apostolicarum litterarum, quæ nullius qualitatis vel Dignitatis ratione habita uni dumtaxat antiquiori commissæ conspiciuntur; seu potius Decanus, qui, licet Decani nomine præfulgeat, præ Archidiacono tamen modernior est; ex omnibus, ut supra expositis, consequens plane videtur, Archidiacono Zelli Jacobuzj jus competere controversæ executionis, quatenus in actu præsentationis earumdem Litterarum præsens existat: Eo vero absente, vel deficiente, ad alterum spectare de gremio Capituli, seu Decanum,

seu alium, qui juxta ordinem antianitatis in eodem actu præsentationis Litterarum Apostolicarum præ cæteris antiquior esse comperiatur.

Ex hoc elaborato Officialium Datariæ Apostolicæ voto Emi Patres deprehendent

An et cui competat jus exequendi Litteras Apostolicas in casu etc.

Die Sabbathi 26. Augusti 1826. in Palatio Apostolico Vaticano erit Sacra Congregatio Concilii, in qua præter alia proponentur infrascripta Dubia, juxta morem ejusdem Sacræ Congregationis de jure resolvenda.

NEAPOLITANA DISPENSATIONIS MATRIMONII. Examini subjecta fuit hæc causa super Matrimonio rato et non consummato inter Thomam Messore et Mariam de Pompeis in Comitiis *diei* 27. *Maji* præsentis anni, ac proposito dubio: *An sit consulendum SSmo pro dispensatione super Matrimonio rato et non consummato in casu etc.* responsum prodiit: *Affirmative, inhibito Thomæ Messore transitu ad alia vota*. Continuo Sacramenti Defensor instaurandi certaminis veniam imploravit, quam de more assequutus est. Hodierna itaque die, novis utrinque distributis Allegationibus, proponitur *Sess. 24. Cap. 1. de Reform.*

Dubium

An sit standum vel recedendum a decisis in casu etc.

In decisis

PINNEN. JURIUM ET PRÆEMINENTIARUM. Civitas Planellæ Pinnen. Diœceseos in duas dispertitur Parœcias, quarum una ab Ecclesia SSmi Salvatoris, altera ab Ec- *Sess. 23. Cap. 1. de Reform.*

Ecclesia S. Leonardi Abbatis nomen sumit. Intra fines Parœciæ S. Leonardi situm est Templum S. Antonio Abbati dicatum, in quo undecim Sacerdotes quotidie laudes Deo persolvunt, Missam concinunt, aliaque peragunt, quæ ab insignibus Collegiatis Ecclesiis fieri consuescunt. Capitulariter enim de rebus communibus consulturi conveniunt; librum *delle Risoluzioni Capitolari*, Canonicum Capituli Procuratorem, et commune habent sigillum, certis emblematibus distinctum, et *colla leggenda = Cap. In v.s. Colleg. S. Ant. Abb. Plan. =*; eisque, antequam per postremum Concordatum in Neapolitana ditione minores Abbatiæ supprimerentur, Abbas præerat cum jurisdictione. Hinc communi usu Sacerdotes illi Canonici, et Ecclesia S. Antonii nuncupatur Collegiata, quin imo vocitatur etiam Collegiata S. Mariæ Majoris, quod, ut nonnulli testantur Cives Planenses, *gli attuali Collegiali appartenevano alla Chiesa di S. Maria Maggiore extra mœnia, da cui si rifugiarono in quella di S. Antonio Abbate.*

Insuper ea in Ecclesia unicus existit pro tota Civitate et Territorio Fons Baptismalis, in eaque tantum et SSma Eucharistia, et Oleum Infirmorum asservatur, ac sacræ tempore Adventus, et Quadragesimæ habentur Conciones, ab ea egrediuntur, ad eamque redeunt Synodales, et generales Processiones, nec non solemnioribus quibusque functionibus publica existimatione ceterarum Ecclesiarum matrix habetur.

Parochi SSmi Salvatoris, et S. Leonardi in suis Ecclesiis possessionem capiunt, in iisque Parochialia obeunt munia, et ad Ecclesiam S. Antonii accedunt vel Baptismum collaturi, vel in quindena Paschali SS. Eucharistiam suis Parochianis dispensaturi, vel cum SS. Viatico et Extrema unctione pro Infirmis opus est, vel demum si contingat, ut invitatis Canonicis funus ad eamdem Ecclesiam deducendum sit, quo casu si solemnis canenda sit missa cum Diacono et Subdiacono, ea canitur ab altero ex Canonicis, a quo etiam super Cadaver absolutio perficitur.

ta se res habebant *an.* 1821. Tum vero Parochi contendere cœperunt Ecclesiam S. Antonii non Collegiatam, sed Parochialem esse utrique Parœciæ communem; Sacerdotes in ea residentes non Canonicos, sed simpli-

plices esse Præbendatos, et sacras omnes, quæ ibidem peraguntur functiones, non ad illos, sed ad Parochos pertinere. Qua ex re Canonici petierunt in Episcopali Curia, se *non deturbari a Parochis in exercitio sacrarum Capitularium functionum independenter ab ipsis Parochis fieri solitarum*, et petitioni consona in possessorio *die* 23. *Maji an.* 1823. prodiit sententia. Victi in possessorio petitorium judicium in eadem Episcopali Curia Parochi introduxerunt; sed et in hoc superati, ad Sacram hanc Congregationem provocarunt.

Canonici jura sua protuentur præsidio centenariæ, et immemorabilis præscriptionis, cuius quidem ea est vis, ut omnem meliorem suppeditet titulum, *Card. de Luca de Feudis disc.* 3 *num.* 18., *Rota cor. Ansaldo decis.* 92. *n.* 51., ac præsumptionem secum ferat Apostolici Indulti, *Rot. cor. Falconer. de Benef. dec.* 16. *n.* 16., *cor. Riminaldo dec.* 77. *n.* 16. 17.

Itaque quod attinet ad Ecclesiæ S. Antonii Collegialitatem, quum fundationis tabulæ desint, proferunt 1. Codicem ex Archivio Communitatis Planellæ, qui Consiliarem Resolutionem præsefert *diei* 23. *Novembris anni* 1603., in qua res erat de conferendo Canonicatu *che mo vaca in questa Collegiata per la morte di D. Pietro Pasquale già Canonico in detta Collegiata*; 2. ex Archivio Ecclesiæ ipsius S. Antonii Librum *della Risoluzioni Capitolari*, ex quo eruitur, Commissarium Apostolicum Rev. Fabricæ S. Petri de Urbe lustrasse anno 1703. Collegiatam Ecclesiam S. Antonii Abbatis Terræ Planellæ, eumdemque *an.* 1711. iterum visitasse *la Chiesa Collegiata di S. Antonio Abate nella Terra di Pianella*, de eaque locutum esse veluti existente jam ante *an.* 1657. 3. Actus complures Apostolicæ Nunciaturæ Neapolis, in quibus nominatur *il Capitolo e Canonici della Terra di Pianella . . . il Capitolo e Canonici della Chiesa Collegiata di S. Antonio di Pianella*; 4. publicum Catastrum Communitatis Planellæ *an.* 1685. exaratum, in quo inscribitur *il Reverendo Capitolo*, pluraque ei bona adscribuntur, quæ adhuc ab Ecclesia S. Antonii possideri dicuntur; 5. Testimonium Episcopalis Curiæ Pinnen. fidem perhibentis, ex Bullariis illius Curiæ constare, *che nella Città di Pianella trovansi frà le altre tre Chiese una sotto il titolo di S. Antonio*

tonio Abate officiata dai Canonici. Ex his concludunt Canonici Ecclesiam S. Antonii vel ante *an.* 1605., hoc est ab immemorabili, et certe biscentum, et amplius abhinc annis paciſice Collegialitatis honore potiri.

Præscriptioni immemorabili accedunt conjecturæ, et indicia Collegialitatis, scilicet commune Sigillum, Liber Capitularium resolutionum, deputatio Procuratoris Capituli, ex quibus Collegialitatem evinci tradunt *Barbosa de Can. et Dignit. c. 2 num.* 10. 11. *et* 16., *Petra tom. 3. ad Constit. 7. Innoc. IV. num.* 24., *Sac. Rota cor. Falconer. tit. de Benefic. decis.* 1. *n.* 2. *et seqq.* Demum quidquid dubii de Collegialitate Ecclesiæ S. Antonii superesse posset, hoc penitus sublatum dicunt ab ipsa Sede Apostolica, siquidem *an.* 1805. Summus Pontifex Episcopo Pinnen. Abbatiam Ecclesiæ S. Antonii conferens his verbis usus est. = *Tu qui uti Abbas cum Jurisdictione Dignitas Principalis Sæcularis insignis Collegiatæ Ecclesiæ S. Mariæ Majoris, et S. Antonii Abbatis Loci Planellæ* =.

Ad eliminandam vero ab Ecclesia S. Antonii Parochialitatem, hanc residere inquiunt in Ecclesiis SS. Salvatoris, et S. Leonardi. Enim vero quisque Parochus in eisdem Ecclesiis possessionem init, Missam celebrat pro Populo, aliasque sacras explet functiones: uterque certum, distinctumque habet Populum, in quem jurisdictionem exercet. Ecclesia autem S. Antonii, in qua nullum adest Beneficium Curatum, nullos habet subditos, multoque minus actualem, habitualemve animarum curam, quæ, ipsis fatentibus Parochis, tota apud eos residet.

Animadvertunt siquidem, consuetudinem, qua Parochi in quindena Paschali S. Synaxim Parochianis suis in Ecclesia S. Antonii ministrant, quamque antiquam esse asserunt, et vi cujus Vicarius Generalis Pinnen. hanc Ecclesiæ ipsi S. Antonii servitutem ferendam decrevit, recentem esse. Misso enim quod *an.* 1605. actum est in publicis Planellæ Comitiis de amplianda Parochiali Ecclesia SS. Salvatoris = *dicendo che la Chiesa di detta Parochia non è capace del Popolo, massime nel tempo della Pasqua SSma di Resurrezione*, proferunt pagellas duas typis impressas, et ab Parochis distributas, primam cum in-

inscriptione: *Comm. Planellæ in Ecclesia S. Salv.*, addito manu scripto *an.* 1787., alteram vero itidem cum inscriptione = *Comm. Par. Eccl. S. Leo. Abb. in Plan.* = addito *an.* 1805, ex quibus contendunt annis 1787., et 1805. nondum controversam consuetudinem invaluisse.

Deinde Canonici immemorabili innixi consuetudine ad Ecclesiam S. Antonii spectare jus privativum habendi Fontem Baptismalem, et ad Canonicos jus pertinere benedicendi Fontem suadere conantur. Claves autem Baptisterii, Tabernaculi SS. Eucharistiæ, et Olei Sancti omnino servandas esse dicunt apud Sacristam Ecclesiæ S. Antonii ea potissimum de causa, quod si darentur Parochis, eis etiam dandæ essent Claves Ecclesiæ, ex quo incommodum illud gravissimum oriretur, quod Sacrista impune Ecclesiam expilare posset.

Pro Missa vero Feria V. in *Cœna Domini* celebranda, inquiunt, Parochos suis Ecclesiis Parochialibus, nullo vero modo Ecclesiæ S. Antonii adscriptos esse, atque idcirco sibi licere in propria Ecclesia independenter a Parochis quascumque peragere non Parochiales functiones, atque hinc non solum Missam solemnem in *Cœna Domini* celebrare, verum etiam ad exemplum cœterarum absque ulla animarum cura Collegiatarum, præsentibus Canonicis, ceterisque Ecclesiæ inservientibus Sacram Eucharistiam ministrare, sicuti a S. Congreg. Episcop. et Regul. *in Senogallien die 6. Aprilis* 1623. definitum refert *Ferrar. Biblioth. v. Collegiata n.* 61. *et* 65., qui etiam *ibid. n.* 63. docet, licitum esse Collegiatis Ecclesiis non Parochialibus independenter a Parochis benedictiones Cinerum, Palmarum, Candelarum, aliorumque hujusmodi peragere: non secus ac ab iisdem Canonicis Tridua, Novenas, Septenaria, aliaque istiusmodi fieri posse colligitur ex Resolutione hujus S. Congreg. *in Hortana diei 5. Junii* 1738., ubi hæc vel Laicorum Confraternitatibus, procul Parochorum consensu, competere decernitur.

Præterea cum *ex Coerem. Episcop. L. 2. cap.* 33., *Gavant. in Rubr. Missal. V. Processio num.* 16., generales Processiones inchoandæ, finiendæque sint in

principaliori Loci Ecclesia, quam quidem, ubi Cathedralis non existit, Collegiatam esse post *Concil. Coloniense* tradit *Pithon. Discept. Eccl.* 106. *num.* 6. 7., manifestum esse affirmant Processiones omnes principaliores ab Ecclesia S. Antonii inchoandas, ibique finiendas esse: in quibus Parochos utpote minus dignos Canonicis præire debere monet *Coerem Episc. loc. cit. Petra ad Constit.* 5. *Innoc. IV. sect. unic. num.* 4. *et* 5., *Barbosa de Canonic. Cap.* 2. *num.* 20. Ex his deducunt etiam in associatione Cadaverum, ubi Capitulum ab hæredibus invitatum capitulariter intervenit, stolam non a Parocho, sed a dignori ex Capitulo deferendam esse. Quum enim stola non sit signum Parochialis juris dictionis, sed tantum signum Sacerdotale, *Barbosa de offic. et Potest. Parochi p.* 1. *c.* 9. *num.* 11., ei est concedenda, qui in toto cœtu Sacerdotali dignior censetur scilicet primo ex Capitulo, quod Parochis præfulget. Quod si pro defuncto, cujus Parentalia peraguntur in Ecclesia S. Antonii, solemnior Missa cum Diacono et Subdiacono canenda sit, hanc, Officium, et absolutionem ipsam Cadaveris ad Canonicos spectare autumant *ex S. Congreg. in cit. Hortana ad III. Dubium.*

At vero Parochi initio prædictam S. Antonii Ecclesiam nullo modo Collegialem esse propugnant. Ajunt enim nullam esse posse Collegiatam Ecclesiam sine Apostolico Beneplacito, *Rebuff. Prax. Benef. tit. de Erectione in Colleg. in fin. ver. quidquid, Pignatel. consult.* 90. *num.* 1. *tom.* 2., *et cons.* 103. *num.* 1. *et seqq. tom.* 9., *Card. De Luca de Benef. disc.* 14. *num.* 12. itemque nullam Ecclesiam in Collegiatam erigi posse absque Patronorum, si qui sunt, consensu, *Lotter. de re Benef. lib.* 1. *q.* 14. *num.* 43., *Petra ad Constit. Apost.* 7. *sect.* 1. *num.* 32. In themate nullum innuitur Apostolicum Indultum, nullum de præstito a Communitate Planellæ, ad quam Templi jus patronatus pertinet, pro erigenda in Collegiatam Ecclesia S. Antonii consensu affertur monumentum.

Quod si hac in re signis et indiciis agendum sit, ea, ajunt, unisona et certissima esse debere ad tradita *per Mascard. de probat. concl.* 584., *Rota decis.* 341. *num.* 2.

num 2. cor. Roxas, et in Posnanien. Parochialis 14. Aprii. 1758. cor. Bussio num. 4., in præsenti vero controversia abesse omnino potiora Collegialitatis argumenta. Non enim probatur, Ecclesiam fuisse congrue dotatam: nullum in tota Ecclesia apparet Collegialitatis vestigium: communis non adest arca, non Syndacus communis: quibus deficientibus, et Collegialitatem delicere monet *Rota cor. Olivat. dec. 31. tom. 1. num. 1., et decis. 192. num. 7. part. 14. Recent.*

Hinc ad Parochialitatem Ecclesiæ S. Antonii probandam deveniunt. Et primo arbitrantur, in dubio, utrum Ecclesia Collegiata, an Parochialis sit, pro Parochialitate standum esse, *Rot. dec. 143. n. 7 part. 7. recent. et decis. 469. p. 19. tom. 2. n, 39. et decis 41. n. 7 cor. Corillo.* Dein liberum Parochi jus Sacramenta in aliqua Ecclesia suis subditis administrandi, Parochialitatem illius Ecclesiæ evincere affirmant, quum Parochialitas non sit, nisi animarum cura, *c. omnis de Pœniten. et Remission.*, *Gonz. ad Reg. 8. Cancell. gl. 5. n. 34. et seqq.*, *Garz. de Benef. p. 2. c. 1. n. 26.* Jam vero in Ecclesia dumtaxat S. Antonii asservatur SSmũ Eucharistia, et Oleum Infirmorum, ex ea Parochi, SS. Salvatoris, et S. Leonardi Viaticum sumunt animam agentibus deferendum; in ea tempore Paschali suis subditis Communionem privative ministrant, quæ quidem Communio in Ecclesiis solum Parochialibus fieri debet, *Rot. in recent. decis. 288. n. 1. part. 1.*

Fontem quoque Baptismalem, et Sepulturas, quæ in Ecclesia S. Antonii, non vero in Ecclesiis S. Leonardi, et SSmi Salvatoris conspiciuntur, pro illius Parochialitate afferunt; hæc enim, etsi ad Parochialitatem constituendam necessaria non sint, tamen, si accedant, eam clarius demonstrant, *Pirhing. L. 3. Decret. tit. 29. §. 1. n. 1.*, *Gonzal. ad R. 8. cancell. glos. 6. n. 48.*, *Barbos Jur. eccl. p. 1 cap. 10. n. 4.*

Neque officit, quod Parochi suas Ecclesias SS. Salvatoris, et S. Leonardi assignatas habeant; nil enim impedit, quominus una eademque Parœcia duas habeat Ecclesias Parochiales, et in utraque animarum cura exerceatur, dummodo una sit vere Parochialis,

altera improprie dicta Parochialis, una Matrix, altera Filialis, *c. ex transmissa de præsumpt.*, *Rebuff. de Decimis q.* 6. *n.*11., *Card. De Luca de Jurisdic. disc.*30. *n.* 5. Filialis enim in subsidium tantum Ecclesiæ Matricis, et ad populi commoditatem erigitur, et Matrix semper remanet Parochia, unicumque constituit Beneficium et titulum, *Gonzal. ad Reg.* 8. *Cancell. glos.* 5. §. 6. *n.* 64., *Rot. dec.* 817. *n.* 11. *cor. Molines, et in Ravennaten.* 11. *Februar.* 1737. §. *et in contrarium cor. Calcagnino*.

Hoc omnino in themate contingere concludunt Parochi: Ecclesia S. Antonii, inquiunt, vera est matrix, reliquæ Filiales; ideoque non repugnat, quod Parochi habeant Ecclesias SS. Salvatoris, et S. Leonardi, et Ecclesia S. Antonii sit Parœcia. Quod vero spectat ad consuetudinem, quam proferunt Canonici, eam desiderari affirmant Parochi, et quamvis existeret, veluti corruptela abigenda esset, quippe quæ jura Parochialia intrinsece lædat: insuper quum Parochus quisque veniat jure proprio, nequit a facto suorum Prædecessorum ullum damnum pati.

Cum ex his rationum momentis Parochi exploratum censeant, Ecclesiam S. Antonii esse tantummodo Parochialem, cumque ad eos qua actualis, qua habitualis cura pertineat, inde colligunt, jus explendi functiones omnes in eadem Ecclesia, et habendi præcedentiam in Processionibus non Præbendatis, quos ab Ecclesia veluti penitus extraneos traducunt, sed Parochis tribuere oportere.

Ceterum quæstionem etiam movent partes de litis expensis, ad quarum medietatem, Collegiatis rependendam damnati sunt Parochi a Curia Episcopali in exitu judicii petitorii. Verum animadvertendum est, quod, etiamsi legibus consonum sit, victos victoribus expensas reficere, quemadmodum etiam pluries decrevit hic Sacer Ordo quoad sumptus litis in aliis Tribunalibus prius agitatæ, numquam tamen reficiuntur expensæ factæ occasione litis in hac S. Congregatione, uti videre est *in Derthonen.* 6. *Julii* 1726. *ad IV. Dubium, in Leodien. Residentiæ* 12. *Junii, et in Adjacen. Distributionum* 21. *Augusti* 1762.

Alia ad controversias hujusmodi spectantia plenius haurient

rient EE. VV. ex Allegationibus hinc inde distribuendis, ut dirimere possint

Dubia

I. *An constet Ecclesiam S. Antonii Abbatis esse Collegiatam, et Parochialem in casu etc.*

II. *An constet de jure privativo Fontis Baptismalis favore Ecclesiæ S. Antonii in casu etc.*

III. *An solemnis Benedictio Fontis Baptismalis in Ecclesia S. Antonii spectet ad Canonicos, seu potius ad Parochos SS. Salvatoris, et S. Leonardi in casu etc.*

IV. *An ad Parochos spectet jus ministrandi Parochianis SS. Eucharistiam in Ecclesia S. Antonii intra quindenam Paschalem in casu etc.*

V. *An et quomodo asservari debeant claves Baptisterii, Tabernaculi SS. Sacramenti, et Olei Sancti in Ecclesia S. Antonii existentium in casu etc.*

VI. *An jus canendi Missam solemnem fer. V. in Cœna Domini in Ecclesia S. Antonii spectet ad Canonicos, seu potius ad Parochos in casu etc.*

Et quatenus affirmative favore Canonicorum

VII. *An Canonico Missam solemnem celebranti liceat SS. Eucharistiæ Sacramentum ministrare Canonicis, aliisque Clericis Collegiatæ seu etiam additis in casu etc.*

VIII. *An benedictio et distributio Candelarum, Cinerum, Palmarum in Ecclesia S. Antonii spectet ad Canonicos, seu potius ad Parochos in casu etc.*

IX. *An jus peragendi Tridua, Novenas, aliasque similes functiones etiam cum expositione SS. Sacramenti in Ecclesia S. Antonii spectet ad Canonicos, seu potius ad Parochos in casu etc.*

X. *An generales Processiones tam Synodales, quam pro causa publica inchoari debeant in Ecclesia S. Antonii, et in ea terminari in casu etc.*

XI. *An in eisdem generalibus processionibus Parochi præire debeant Canonicis in casu etc.*

XII. *An Canonicis ab hæredibus vocatis et Capitula-*

lariter intervenientibus in associatione Cadaverum ad Ecclesiam S. Antonii delatio Stolæ spectet ad Canonicum digniorem, seu potius ad Parochum defuncti in casu etc.

XIII. *An Capitulo ab hæredibus vocato et capitulariter interveniente jus canendi Missam cum Diacono, et Subdiacono, peragendi officium, et absolutionem impertiendi super Cadavera in Ecclesia S. Antonii spectet ad Canonicos, seu potius ad Parochum defuncti in casu etc.*

XIV. *An, et quomodo sit locus refectioni expensarum in casu etc.*

Ad I. Ecclesiam S. Antonii esse Collegiatam et matricem.

Ad II. Affirmative.

Ad III. Affirmative ad primam partem, negative ad secundam.

Ad IV. Affirmative.

Ad V. Affirmative penes Sacristam, et ad mentem.

Ad VI. Affirmative ad primam partem, negative ad secundam.

Ad VII. Affirmative.

Ad VIII. et IX. Affirmative ad primam partem, negative ad secundam.

Ad X. Affirmative in omnibus ad formam consuetudinis, exceptis prout de more processionibus in feriis secunda, et tertia Rogationum.

Ad XI. Affirmative, reservato loco digniore Canonicis.

Ad XII. Servetur solitum.

Ad XIII. Affirmative ad primam partem, negative ad secundam.

Ad XIV. Quoad expensas peractas in Curia Episcopali servetur sententia Vicarii Generalis, quod vero ad expensas in S. Congregatione non esse reficiendas.

MON-

Sess. 25. Cap. 9. de Reform.

MONTIS ALTI CAPELLANIÆ. Pluries dimicatum est inter Sacerdotem Trojani, et Clericum Pellei super Capellania Tassi; *die autem 27. Maji hujus anni* proposito Dubio = *An sit standum in primo, vel secundo loco decisis in casu etc.* placuit EE. VV. responsum dare = *Dilata, et scribatur Episcopo ad mentem*, quæ fuit, *ut transmittantur Episcopo exempla utriusque donationis Athanasio Santori attributa, et a partibus exhibita, ad effectum perlustrandi sive per se, sive per idoneam personam ab eo deputandam authographos codices, ex quibus extracta fuisse asseritur, eisque collationatis, de resultantibus super legitimitate instrumentorum earumdem donationum, nec non de reliquis ad rem facientibus certioret.*

Episcopus hæc retulit „ Perlustrare feci authographos „ Codices, a quibus fuerunt extracta (exempla do- „ nationis Athanasii) et asservatos in publico Ar- „ chivio Loci Montis Falconum, quo ad hujusmodi „ effectum personaliter se contulit meus Vicarius Ge- „ neralis a me specialiter deputatus; et facta per eum- „ dem diligenti collatione de verbo ad verbum di- „ ctorum exemplorum cum originalibus Instrumen- „ tis donationum, adinventa fuerunt in omnibus par- „ tibus plene conformia, illaque propterea remitto.

Indicta certaminis die utriusque Partis Defensores allegationes typis edere curarunt, cumque Defensor Sacerdotis Trojani nihil novi sive in facto, sive in jure afferat, ideo ne actum agere videar, consulto hic referre prætermittam.

Defensor vero Clerici Pellei contendit, Athanasio tribuendam esse vocem ex intestata ejus Sororis Petronillæ hæreditate proficiscentem: cum enim ipsa *an.* 1817. e vita decesserit, ac proinde longe post Athanasii donationem, in dubium revocari non potest, in eadem donatione minime comprehensam fuisse vocem jurispatronatus ad Petronillam pertinentem; siquidem jura futura numquam censentur donata, nisi in donationis tabulis id expresse cautum reperiatur.

Quin imo idem Defensor insurgit contra donationem ab Athanasio favore Alexii in Oppido *Communanza* expletam, eamque in primis jamdiu evanuisse affirmat, tum ob supervenientiam Filiorum, tum ob defectum

ctum causæ finalis. Dein inquit, fidem potius habendam esse donationi in Oppido S. Martini rogatæ, quam donationi in Castro *Communanza* peractæ. Præterquam enim donatio minoris stricte est interpretanda, etiamsi accesserit auctoritas Curatoris, ac decretum Judicis, illud insuper animadvertere præstat, quod istæ donationes exletæ dicantur eodem die, eodem anno, eodemque stipulante Notario, licet in Locis inter se longe dissitis, ac propterea in dubio aut utraque donatio nullius roboris est renuntianda, aut illi deferendum est, quæ donantis juribus minus detrahit.

Reliqua fusius haurient Emi Patres ex foliis dierum 12. *Julii* 1823., 26. *Februarii* 1825., 27. *Maji* 1826. et ex allegationibus utrinque distributis, ut decernere valeant.

An sit standum in primo, vel secundo loco decisis in casu etc.

In secudo loco decisis, et amplius.

Sess. 25. Cap. 4. de reform.

BONONIEN. ABSOLUTIONIS ET REDUCTIONIS. = Actum est de hac causa in Comitiis *diei 27. Aprilis* 1822., et duobus propositis dubiis: *I. An et quomodo sit concedenda reductio in casu etc. II. An sit consulendum SSmo pro absolutione quoad præteritas omissiones in casu etc.* rescriptum prodiit: Ad I. et II. *Affirmative juxta votum Emi Relatoris*, nempe Emi ac Rmi Domini Cardinalis Guerrieri, cujus sapientiæ concredita fuit Parochorum petitio, ut de ea votum suum panderet. Cum vero iidem Parochi primi Dubii resolutioni haud sibi quiescendum esse existimaverint, idcirco *die 24. Maji* 1823. rogati fuerunt Emi Patres: *An, et quomodo sit standum, vel recedendum a decisis quoad primum dubium in casu etc.*, ac responsum dederunt: *In decisis juxta votum Emi Relatoris, facta reductione expensarum, et legatorum præter Missas, nisi voluntas fundatorum alia pia opera prædilexerit.* Huic Sacro Ordini denuo se sistunt Parochi Administratores, et absolutionem postulant pro præteritis omissionibus ad integrum superiorem annum 1825. Oblatæ preces, post requisitam ab Emo

ac

ac Rmo Domino Cardinali Archiepiscopo novam informationem, ablegatæ fuerunt eidem Emo Guerrieri, qui rem rursus perpendere, et elucubratissimum dignatus est edere votum, quod integrum in calce hujus folii transcribendum curavi.

Reassumptis itaque foliis dierum 27. *Aprilis* 1822., ac 24. *Maji* 1823, vestræ Sapientiæ erit Emi Patres respondere.

Dubiis

I. An et quomodo sit standum vel recedendum a decisis quoad primum dubium in casu etc.

II. An sit consulendum SSmo pro absolutione quoad præteritas omissiones in casu etc.

Ad I. In decisis, et ad mentem.

Ad II. Affirmative, celebratis decem missis lectis, et una cum cantu.

ALBEN. PRÆBENDÆ PAROCHIALIS

Sess. 7. cap. 7. de reform.

Dubium

An, et quomodo precibus Episcopi sit annuendum in casu etc.

Non proposita cum sequentibus

VITERBIEN. EXECUTIONIS LITTERARUM APOSTOLICARUM.

Sess. 25. cap. 7. de reform.

An, et cui competat jus exequendi Litteras Apostolicas in casu etc.

VITERBIEN. JURIUM PAROCHIALIUM. Oppidum Montis Alti de Castro Viterbiensis Diœceseos, præter unicam Parochialem Ecclesiam, Sacram habet Ediculam Sodalibus S. Crucis concreditam, et a Paro-

Sess. 4. cap. 4. et Sess. 25. cap. 13. de reform.

chiali Ecclesia penitus sejunctam. Jam inde ab anno 1721. quædam exarserunt controversiæ Archipresbyterum inter, ac Populum et, Sodalitiae jusdem Oppidi super emolumentorum perceptione, easque composuit Adrianus Sermattei tunc Episcopus Viterbiensis. Aliæ nunc exortæ sunt quæstiones inter Archipresbyterum Josephum Corradi, et Confraternitatem S. Crucis. Contendit Archipresbyter Cadavera Sodalium memoratæ Confraternitatis ad Ecclesiam Parochialem esse omnino deferenda pro funere peragendo, nedum ubi defuncti sepulturam in Ecclesia S. Crucis sibi elegerint, verum etiam si expresse caverint, ut funus in Ecclesia tumulante perficiatur: sin minus censet omnia emolumenta funeris in Ecclesia S. Crucis peracti sibi esse tribuenda. At vero Sodales antiqua innixi consuetudine arbitrantur, funus in Ecclesia tumulante esse peragendum, quoties defuncti Confratres id expresse mandaverint, et tunc portionem tantum canonicam a Parocho exigi posse. Contendit præterea Archipresbyter ad se, non autem ad Capellanum Confraternitatis pertinere jus in Ecclesia S. Crucis, solemnioribus præsertim diebus, Missam solemnem, ac Vesperas canendi, aliasque sacras obeundi functiones. E contrario Confratres autumant sacras omnes functiones a Capellano esse perficiendas, nisi Archipresbyterum pro suo lubitu acciverint.

Re ad hunc S. Ordinem ab Archipresbytero delata, rogatus fuit de informatione et voto Vicarius Capitularis, cum Viterbiensis Ecclesia tunc suo esset viduata Pastore. Ipse autem in primis ait, quod *quamvis Confraternitatis hujus canonicæ erectionis documenta non habeantur, ejusdem tamen antiquitas, Visitationum Episcopalium Decreta, recensque ad istius Confalonis Urbis Archiconfraternitatem associatio, canonicam erectionem præsumere faciunt.* Deinde quod pertinet ad sacras functiones, subdit, *hoc jus cum inter Parochialia non recenseatur, ex natura rei, et consuetudine, ut ex adnexo plurium Confratrum folio resultat, ad Capellanum spectare debet.* Demum quoad funera addit: *jus sepeliendi in dicta Ecclesia S. Crucis, si a defunctis ibidem electa sit sepultura, tum jure communi, tum ex Decretis die 5. Martii 1721. a Viterbiensi Episco-*

scopo Adriano Sermattei editis habent Confratres. Hinc si exequiæ fiant in Ecclesia Parochiali integrum funus ad Archipresbyterum; si autem in Ecclesia S. Crucis eidem quarta pars tantum debetur præter scutata duo, de quibus in supradictis decretis, et Confratrum fólio. In Ecclesia autem S. Crucis fieri tantum debent, quando id expresse voluit Defunctus.

Et re sane vera extat plurium Confratrum testimonium qui unanimiter fatentur, Archipresbyteros tunc solum sacras functiones in Ecclesia S. Crucis peregisse, cum Sodalitas proprium non haberet Capellanum. Hodiernum ergo Archipresbyterum sicuti et cæteros accitos asserunt honoris atque officii causa dumtaxat, ac proinde nullum sibi jus comparare potuisse; cum ex actibus facultativis per quodcumque temporis spatium exercitis nec jus, nec obligatio inducatur, S. *Congreg. in Brictinorien. Parochorum* 8. *Maji* 1824. §. *Parochi*, *et in Fulginaten. Fontis Baptismalis* 20. *Novemb. ejusdem anni* §. *Nihil.*

Jam vero Sodalitates erectas in Ecclesiis sejunctis a Templo Parochiali posse per Capellanum independenter a Parocho explere quascumque sacras functiones in propriis Ecclesiis, vel Oratoriis, *dummodo non sint prohibitæ a Decretis generalibus, et constitutionibus Synodalibus*, declaravit hæc S. Congregatio in *Bononien.* 15. *Maji* 1728. *ad VI. Dub.* A Decretis autem generalibus vetitum sane est Confraternitatibus functiones mere Parochiales exercere, *Card. de Luca de Paroch. disc.* 31. *n.* 4., *Fargn. de jurep part.* 1. *can.* 4. *cas.* 9. *n.* 4. sed pro exercitio functionum ecclesiasticarum non Parochialium nullam habent dependentiam a Parocho, intra cujus Parœciæ limites sitæ sunt earum Ecclesiæ, quemadmodum decrevit S. R. C. in *Decretis Urbis et Orbis* 10. *Decembris* 1703. *ad III. et IV. dubium apud Bened. XIV. Instit. eccl.* 105. §. 93. Hinc celebrationem Missæ solemnis sive pro vivis, sive pro defunctis, vesperas in solemnioribus earumdem Ecclesiarum festivitatibus, ceterasque hujusmodi sacras functiones ad Capellanum Sodalitatum independenter a Parocho pertinere respondit *S. R. C. in cit. Decret. ad X. Dub.*, atque etiam hæc *S. Congregatio in Telesina Anniversarii, et Missæ Solemnis*

9 *Februarii* 1732. *ad I. et II. Dub., et in Asculana Jurium Parochialium* 29. *Augusti* 1733. *ad VIII. Dub.*

De funeribus autem rem apertam esse arbitrantur Sodales. Nam in dubium revocari non potest, Ecclesiam S. Crucis jure sepeliendi pollere cadavera Confratrum, qui in eadem Ecclesia sepulturam sibi elegerint, cum id nec ipse inficietur Archipresbyter, et anno 1721. decreverit Episcopus Sermattei, statuens = *quanto alli Confratri delle Compagnie resti alli medesimi libera l' elezione della Sepoltura, ed all' Arciprete se le debbano gli emolumenti prout de jure*. Quod quidem Decretum consonum est sententiæ hujus S. Congregationis in *Valven. seu Sulmonen* 10. *Maji* 1727.; proposito enim dubio, an in Ecclesia S. Mariæ Liberatricis, sita intra fines Ecclesiæ Parochialis, liceret habere sepulcra, et possent cadavera tumulari absque licentia Parochi, respondit: *licere habere sepulcra accedente licentia Episcopi, et posse in eis cadavera tumulari, si eligatur sepultura, absque licentia Parochi, sed salvis juribus Parochialibus*.

Ex jure autem sepeliendi alicui Ecclesiæ sive Sæculari, sive Regulari impertito duo sequuntur. Primum, quod cadavera defunctorum, qui sepulturam in ea elegerint, antea deferri nequeant ad Ecclesiam Parochialem, sed recto tramite ad Ecclesiam tumulantem sint asportanda, ibique expositio, ac funabria officia peragenda, *S. Congreg. in Lucana Funerum* 14. *Martii* 1722., *et in Civitatis Castellanæ Funerum* 18. *Februarii* 1764. *ad I. Dubium*, quamvis superioribus temporibus prius ad Ecclesiam Parochialem deferri consueverant, *S. Congreg. in Tolentinaten Funerum* 6. *Februarii* 1734., nisi defunctus, vel hæres aliter ordinaverint, *S. Congreg. in Volaterrana* 16. *Martii* 1726. *ad II. Dub.* Alterum, quod omnia funeris emolumenta spectent ad Ecclesiam tumulantem, et exponentem, dempta quarta funeraria pro Parocho defuncti. Reque vera S. Congreg. *in Asculana Jurium, et Functionum Parochialium* 29. *Augusti* 1733. censuit, *quartam funeralem dumtaxat competere Parocho, reliqua vero emolumenta funeris spectare ad Ecclesiam tumulantem*, jus enim parochiale consistit in humatione cadaverum il-

illorum Parochianorum, qui non habent, aut non elegerunt sepulturam, in exactione quartæ funeralis, uti post *text in cap. Ex part de sepult.*, *Clement. Dudum eod. tit.* tradit *Fargn. loc. cit cas.* 8. *num.* 2. *et seqq.*, atque in jure peragendi officium funebre super cadaveribus, quando sepeliendi sunt subjecti Parocho, intra cujus fines est Ecclesia, vel Oratorium tumulans nulla præditum exemptione, *S. R. Congr. in cit. decret Urbis et Orbis ad XX. Dub.*, sin vero Parochus vocatus renuat, aut alium Sacerdotem non substituat, potest Rector Ecclesiæ, vel Capellanus exequias explere, ceu respondit hæc *S. Congreg. in Bononien. 28. Julii* 1724. *ad IX. Dub.* In themate igitur, pergunt Sodales, conqueri nequit Archipresbyter, si in Ecclesia S. Crucis tum solum cadavera condantur, ac funebria officia exerceantur, *quando i Fratelli con ultima loro espressa volontà han disposto di voler essere tumulati ed esposti in detta Chiesa di S. Croce, ed allora semplicemente percepisca tumulazione, associazione, Uffizio, Messa, e quarto della Cera; meno di che l'Arciprete sempre percepisce per l'intero.*

Verum Archipresbyter pro tuendis juribus Parochialibus multa in medium affert, quæ adductis Sodalium rationibus adversantur. Et primo quidem quod attinet ad sacras functiones, Confratrum testimonium rejiciendum esse putat; omnibus enim in re propria dicendi testimonii facultatem jura submoverunt, *L. omnibus Cod. de testib.* Deinde testimonium profert cujusdam Joannis Baptistæ Ferrari annos nati sexaginta et unum qui asserit „ aver veduto farsi sempre le sagre fun- „ zioni in detta Chiesa di S. Croce dagli Arcipreti pro „ tempore Belpassi, Locatelli, dagli Economi dell'Ar- „ ciprete Candelori con la massima quiete e con tut- „ to il buon ordine, non ostante che vi fossero li re- „ spettivi Cappellani. „ Huic autem consuetudini, subdit Archipresbyter, accedit assistentia juris; siquidem Ecclesia Parochialis habet intentionem fundatam super omnibus Ecclesiis et Oratoriis sitis intra Parochiæ limites pro exercitio Sacrarum functionum, uti colligitur *ex cap. Dilectus de Capell. Monach.*, et *firmat Rot. decis.* 214. *n.* 6. *part.* 12. *recent.*

Præterea ex ipso Decreto ab Episcopo Sermattei *anno* 1721. edi-

edito erui posse videtur jus canendi Missas, aliasque functiones ecclesiasticas in Ecclesiis Oppidi Montis Alti, ac proinde etiam in Ecclesia S. Crucis explendas spectare ad Archipresbyterum. Etenim nulla Ecclesiarum facta mentione, in quibus Sacra cum cantu sunt litanda, Vesperæ solemnes canendæ, et ceteræ sacræ functiones peragendæ, sanxit idem Antistes„
„ Per le Messe Cantate tanto per li vivi che per li
„ Defonti si debba all'Arciprete giulj quattro per Mes-
„ sa, e non più, e l'istesso debba conseguire quando
„ interverrà alle Feste in altre Chiese . . . . Circa gli
„ Anniversarj si facciano questi nei giorni fissi, e in
„ ore comode al detto Arciprete, Officiali, e al Po-
„ polo, al qual effetto sarà incombenza dell'Arcipre-
„ te portarne l'avviso il Cappellano delle Confraternite.
„ Che per le altre sagre Funzioni si debba all'Arciprete il
„ doppio di quello suol darsi agli altri semplici Sacerdoti.,
Huic vero decreto se se accommodare debent Sodales S. Crucis; nam tametsi S. R. Congregatio in Decretis Urbis et Orbis ad controversias Parochos inter, ac Sodalitates componendas plura sanciverit; nihilominus ea non fuit Congregationis mens, ut Episcopi impedirentur, quominus aliquid iisdem decretis contrarium decernerent, si aliqua legitima causa intercederet, aut Diœcesis utilitas exposceret, quemadmodum aperte constat ex ipsis decretis, ac sapienter animadvertit Benedictus XIV. *Instit. eccl.* 105. *art.* 5. §. 94. *et seqq.*

Demum Cadavera Confratrum ad Ecclesiam Parochialem antequam sepulturæ tradantur, deferenda esse contendit pro funere ibidem peragendo, etiamsi Sepulchrum in Ecclesia S. Crucis elegerint, ibique exequias expleri præceperint: sin minus ad Parochum omnia funeris emolumenta spectare arbitratur. Adeo enim in præsens Sodalium S. Crucis auctus est numerus, ut perpauci in Parochiali Ecclesia sepeliantur, ac proinde Archipresbyter iis privatur emolumentis, quibus constituta est Parochorum congrua, *S. Congreg. in Camerinen. Funeris* 23. *Junii* 1821. §. *Insuper.*

Itaque proponuntur

Du-

Dubia

I. *An celebratio Missæ solemnis tam pro vivis quam pro defunctis in Ecclesia S. Crucis spectet ad Archypresbyterum, seu potius ad Capellanum Sodalitatis in casu etc.*

II. *An jus canendi Vesperas, aliasque sacras obeundi functiones non parochiales in eadem Ecclesia spectet ad Archipresbyterum, seu potius ad Capellanum Sodalitatis in casu etc.*

III. *An, et quando Cadavera Confratrum recto tramite sint deferenda ad Ecclesiam tumulantem, seu potius antea sint asportanda ad Ecclesiam Parochialem pro funere peragendo in casu etc.*

IV. *An, et quæ emolumenta funeris in Ecclesia S. Crucis peracti spectent ad Archipresbyterum in casu etc.*

V. *An, et ad quem spectet jus peragendi Officium funebre super Cadaveribus in Ecclesia S. Crucis in casu etc.*

TERRACINEN, ET SETINA ADMINISTRATIONIS LEGATI PII, ET REDUCTIONIS MISSARUM. Paulus Botticelli ultimo, quo decessit, elogio *diei* 6. *Decembris* 1821. animam suam hæredem scripsit, jussitque omnia bona sua distrahi, et pretium in celebrationem Missarum erogari. Testamentarium Executorem nominavit Avunculum suum Josephum Lupoli, qui, aliquibus bonis distractis, ac pretio juxta Testatoris voluntatem impenso, obtinuit a Sa. Me. Pio VII., ut ex reliquo asse Botticelli *Legatum perpetuum Missarum ad rationem eleemosynæ manualis juxta Taxam Dioecesanam* ab Episcopo constitueretur. *Sess. 24. cap. 12. et Sess. 25 cap. 4. de reform.*

Le-

Legati curam, et administrationem Joseph jamjam moriturus commendavit Leonardo Boffi ejus Filiæ Magdalenæ Viro, quem in posterum ejusdem Legati Administratorem Episcopus Terracinensis in S. Visitatione renunciavit, decrevitque, ut quolibet anno Missæ septuaginta duæ in perpetuum celebrarentur.

Rescriptum deinde prodiit R. P. D. Auditoris SSmi *diei 16. Iunii* 1825. quo decretum Episcopi in sacra Visitatione latum *confirmavit etiam quoad designationem numeri Missarum, licet Pontificis Prædecessoris rescripto fortasse non consentaneam, ita tamen ut bona provenientia ex hæreditate Pauli Botticelli . . . post obitum Leonardi Boffi Ecclesiæ Episcopo benevisæ addicantur, eorumque administratio, et emolumentum Clerico, vel Sacerdoti ab Ordinario pro tempore eligendo cum onere prædictarum Missarum tribuantur*. Verum ad hanc S. Congregationem confugit Magdalena Lupoli Boffi, petens ut Administratio Legati ejus Descendentibus in infinitum concederetur, masculis prælatione in concursu fæminarum tributa, et ejusdem Administrationis exercitio Primogenitis sive masculis sive fœminis adscripto; idque si per Litteras Apostolicas in forma Brevis indulgeatur Canonicus Blasius Lupoli Oratricis Patruus spondet, se statim aucturum pium Legatum annuo redito *scut.* 61, cum onere tantum Missarum decem quolibet anno pro ejus Anima celebrandarum, nec non *scut.* 200. numeraturum alicui pauperi Ecclesiæ Parochiali arbitrio Episcopi applicanda.

Rogatus Episcopus respondit, sibi videri = hujusmodi „ consilium Canonico Lupoli fuisse divinitus immis- „ sum. Cum enim Parochialis Ecclesia S. Andreæ „ Apostoli Setiæ maximopere indigeat reparatione, „ quod ni fiat, brevi præceps ruet, nihil opportu- „ nius accidere poterat dicta oblatione. Annuendum „ ergo censeo, et Literas in forma Brevis expediendas „ esse. Inito etiam consilio inter Leonardum Boffi „ Magdalenæ Lupoli Conjugem, ejusque, et Canonici „ Blasii Lupoli Procuratorem, et me Episcopum no- „ mine Ecclesiæ Setinæ, cogitavimus dictum Lega- „ tum pium utilius reddere Ecclesiæ et Populo. Pla- „ cet siquidem Familiæ Lupoli Boffi committere Capi-

„ pitulo Cathedralis Setiæ electionem Sacerdotis, qui
„ Missas celebret, præferendo Sacerdotem de Cogna-
„ tione Lupoli, si velit ad meridiem celebrare in di-
„ cto Templo diebus Festis de præcepto pro Populi
„ commoditate: sin minus alius Sacerdos a Capitulo
„ eligatur cum pari onere. Hoc pacto providebitur
„ Ecclesiæ pro celebratione Festiva Missarum ulti-
„ marum, scilicet circa meridiem, cum aliis ex Le-
„ gatis non suppetant, nisi num. 16. Missæ.
„ Administrator Legati pii Botticelli assumit pro se; et
„ Successoribus onus solvendi Capitulo Setino annua
„ *scut.* 12. 50 in singula trimestria initio uniuscujus-
„ que trimestris. Sed quia eleemosyna, quam dicunt
„ manualem, obtineri finis non potest, stante desti-
„ natione diei Festi, horæ antemeridianæ, et Loci;
„ scilicet Cathedralis; opus est, ut S. Congregatio di-
„ gnetur Missas 82. reducere ad solas quinquaginta,
„ quod enixe precor. =

Hisce EE. VV. per supplicem Libellum *die 17. Decembris* 1825. propositis, rescriptum prodiit *Diiata et scribatur Episcopo, qui referat magis precise, si sit necessaria reductio non obstante augmento reditus in scut. 61. et idem Episcopus curet, ut Canonicus Lupoli præstet consensum pro celebratione Missarum absque reductione.*

Episcopus injuncto muneri plene satisfacit, hæc edisserens „ Canonicus Blasius Lupoli relinquere propo-
„ suit Nepti suæ Magdalenæ Lupoli et ejus Filiis ma-
„ sculis ex masculo substituendo in eorum defectu
„ etiam Fæminas annuos reditus scut. 61. Ut autem
„ id obtineret, præsertim cum Fideicommissa variis
„ Legum mutationibus sint obnoxia, instituit Lega-
„ tum pium Missarum decem quolibet anno admi-
„ nistrandum iisdem conditionibus substitutionibus ab
„ ejus Nepte Magdalena, et a Filiis, qui ab ea na-
„ scerentur, cum substitutionibus ut supra.
„ Hujusmodi Legatum pium instituere paratum se ex-
„ hibet Canonicus Blasius Lupoli, si administratio
„ Legati Botticelli Missarum annuarum 72., ejusque
„ redituum, qui ex Decreto Auditoris SSmi in Epi-
„ scopum post mortem Leonardi Bofli recidere de-

„ buisset, filiis et hæredibus ejusdem in perpetuum
„ relinqueretur. Quod si fiat offert Episcopo *scut.* 200.
„ insumenda in reparationem Sacræ alicujus Ædis
„ Parochialis. Ea res mihi Episcopo mirifice placuit
„ quia Parochiale Templum S. Andreæ Setiæ indi-
„ get quam maxime reparatione.

„ Hucusque nil adest difficultatis, quia numerus Mis-
„ sarum servatur idem omnino. At vero alia posset
„ obtineri utilitas publica. Si nempe Missæ ejusdem
„ Legati compositi ex utroque scilicet Botticelli Mis-
„ sarum 72. et Lupoli Missarum 10. quæ in integrum
„ sunt Missæ 82. quotannis celebrandæ addicerentur
„ ad exhibendum Populo Setino commodum Mis-
„ sæ ultimæ ad meridiem in ea Cathedrali.

„ Nihil interest Familiæ Lupoli summa scut. 12. 50.,
„ quam debent impendere pro celebratione Missarum
„ 82. ad taxam eleemosynæ manualis sine circumscri-
„ ptione temporis et loci, applicetur potius Missis
„ quinquaginta celebrandis ad meridiem et in Ca-
„ thedrali ad Populi commodum. Quare si placet Vo-
„ bis EE. PP., ut nulla fiat reductio, decernite pro
„ Sapientia vestra et arbitrio. Sed si arridet consilium
„ consulendi Populi utilitati, exhibita Missæ cele-
„ bratione prope meridiem et in Cathedrali, neces-
„ se est, ut eleemosynam uberiorem permittatis. Quod
„ obtineri non potest, nisi imminuto Missarum ce-
„ lebrandarum numero.

„ Solent quidem Canonici Cathedrali imperare sibi in
„ orbem hujusmodi Missæ ultimæ celebrationem, sed
„ cum Canonici sint tredecim tantum, et reditus
„ valde sint tenues, onus Missæ ultimæ fit admodum
„ grave, et quandoque deest in Cathedrali, non si-
„ ne Populi offensione. Quare opportunum esse cen-
„ serem ut novo hujusmodi reductionis remedio onus
„ Canonicorum reddatur levius, et eorum inopiæ non-
„ nihil occurratur = Insuper transmittit Episcopus sta-
„ tum activum, et passivum legati pii, ex quo erui-
tur reditus ad scut. annua 44. 80. pertingere, sum-
„ ptus vero, comprehensis etiam scutis octo pro le-
„ gati administratione; conflare annuam summam
scut. 44. 90½

Ad-

Administratio perpetua a Magdalena Lupoli Bolli pro suis descendentibus petita nihil detrahit substantiæ Legati pii, et præsumptæ cohæret voluntati Testatoris Botticelli, cum nihil sit naturæ hominum conformius, quam ut quisque fiduciam suam collocet in iis potius, quos magis diligit ob sanguinis conjunctionem, quam in extraneis, *arg. nov.* 118. *de hæred. ab intest*: quæ vero a Canonico Lupoli proponuntur approbatione digna videntur, quoniam augmentum Divini cultus spectant, ac publicæ utilitatis, et necessitatis causam præseferunt, *Pignat. caus. canon.* 80. *n.* 6. *tom.* 4., *Piton. discept. Eccl.* 69. *n.* 5. *et* 13.

Utilitas quoque in eo adesse videtur, quod prope meridiem pro Populi commoditate Missa celebretur. Neque novum est, quod major eleemosyna Sacerdoti præstari oporteat, qui certo loco et hora admodum incommoda Sacrificium offerat. Igitur utilitati necessitas accedit reducendi Missas, et revera S. Congregatio ad augendam eleemosynam reductionem Missarum indulsit in *Mediolanen.* 9. *Aprilis* 1726. et in *Bononien. reductionis Missarum* 29. *Maji* 1824. §. *Inde vero*.

Verum animadvertere præstat, quod si Oratricis precibus Eñi Patres annuerent, quæsito ab Episcopo juri nominandi Capellanum derogaretur, et administratio Bonorum pii Legati aliquando a fœminis foret obeunda. Præterea ad tramites Pontificii Rescripti reditus omnes Legati Botticelli erogari debent in celebrationem Missarum ad rationem eleemosynæ manualis juxta taxam Diœcesanam, ideoque major Missarum numerus, quam septuaginta duæ, foret implendus, si annui fructus id sinerent.

Quod vero pertinet ad reductionem, Populi quidem commoditati, et Ecclesiæ Cathedralis cultui prospiceretur; at pius Testator majori privaretur suffragiorum numero. Decernere itaque EE. VV. dignentur

I. *An, et quomodo sit annuendum precibus Magdalenæ in casu etc.*

II. *An, et quomodo sit concedenda reductio Missarum in casu etc.*

Sess. 25. Cap. 4. de Reform.

URBANIEN. REDUCTIONIS, ET COMMUTATIONIS VOLUNTATIS. Causæ hujus seriem habent Emi Patres in folio *diei 2 Augusti* 1823., in qua hæc proposita fuere dubia: I. *An et in qua summa ex reditibus Legatorum Ubaldini sit præstandum annuum stipendium Confessario monialium in casu etc.* II. *An, et quomodo Missarum reductio sit concedenda in casu etc.* III. *An et quomodo sit consulendum SSmo pro absolutione quoad præteritas omissiones in casu etc.* IV. *An bona Legatorum Ubaldini sint unienda Monasterio in casu etc.*, die vero 22. *Novembris* responsum prodiit. Ad I. *Negative*. Ad II. *Negative, et Missas celebrandas esse ad eleemosynam obolorum quindecim*. Ad III. *Affirmative etiam ad effectum condonationis, celebrata unica Missa de Requie cum cantu, et assistentia omnium monialium pro Anima Fundatoris*. Ad IV. *Negative, firma remanente separata administratione, et facultate adimplendi per Confessarium onera, eidem solutis reditibus legatorum, et Episcopus curet fieri inscriptionem hypothecariam*. Iterum preces S. Congregationi Moniales porrexerunt, quibus reductionem Missarum ex Legato Ubaldini proficiscentium, et ad rationem eleemosynæ obolorum quindecim celebrandarum efflagitant, ut saltem annua scut. 20. Confessario suppeditare valeant. Quum enim Monasterio S. Claræ utpote in Provinciis, quas vocant, *di prima ricupera*, existenti, illa solummodo restituta fuerint bona, quæ ex communi rerum ecclesiasticarum naufragio superfuerant, ideo Moniales tantæ rei familiaris angustia premuntur, ut annui reditus impares omnino sint ferendis oneribus.

Requisitus Episcopus pro informatione et Voto retulit veritati esse apprime consona, quæ Moniales in supplici Libello enarrarunt „ Etenim in dubium haud „ revocari potest Monasterium S. Claræ nequaquam „ dotationem sufficientem habuisse pro sustentandis „ Monialibus, habita ratione ad stipendium Confes- „ sario debitum, nec non ad alias expensas neces- „ sarias, uti evenit reliquis Monasteriis in provinciis, „ quæ secundo Pontificiæ Ditioni redditæ sunt, adnu-

„ me-

„ meratis. Restitutionem quidem bonorum obtinuit;
„ verum bona ita in manibus extincti Demanii de-
„ teriorata fuere, ut grave damnum, et notabilem
„ redituum diminutionem Monasterium expertum sit.
„ Nulli itidem dubium de amissione unius census
„ sortis scut. 200. . . . . itidem ob defectum inscri-
„ ptionis a Demanio omissæ, Monasterium anterio-
„ ritatem amisisse in Bonis de Romanis et Battelli de
„ Forosempronii alterius census in summa scut. 1251...
„ Quæ cum ita sint, quis est, qui non videat Mo-
„ nasterium prædictum in acceptione Bonorum, quæ
„ ad ipsum antea pertinebant, damnum, præjudi-
„ ciumque retulisse? Si ergo bo: me: Augustinus
„ Zamperolius auctoritate ordinaria et delegata, cau-
„ sa rationali motus, Oratricibus impertitus est, ut
„ a Legato Ubaldini scuta viginti annua tollerent pro
„ stipendio Confessarii; æque rationi consonum vide-
„ tur, Moniales saltem obtenta gratia non privari hi-
„ sce temporibus, quibus earum status Æconomi-
„ cus pejorem conditionem sortitus est. Ipsæ tam tem-
„ pore ante Monasterii suppressionem, quam post
„ ejus repristinationem plerumque in numero vigin-
„ tiquatuor extiterunt, et adhuc extant.
„ Ex statu activo et passivo tam ante suppressionem,
„ quam de præsenti, cum clare pateat quod usque
„ ad annum 1823. exitus introitum in scutis 392. una
„ cum obolis 13. superavit; et de anno 1824. deficienti-
„ bus scut. 234. 26. ad omnia onera, quæ Monasterium
„ gravitant adimplenda, consequens erit Monasterium
„ vera laborare impotentia aliter supplendi pro stipendio
„ Confessarii; quin imo nisi suprema beneficentia Mo-
„ nasterium istud sublevetur, sive notabili vectiga-
„ lium diminutione, sive alio meliori modo, cito
„ corruere necesse est.

Quare EE. VV. resumere precor folium *diei* 2. *Augusti anni* 1823., ac dirimere

Dubia

I. *An et quomodo sit standum vel recedendum a decisis quoad I. dubium in casu etc.*

II. *An et quomodo sit standum vel recedendum a decisis quoad II. dubium in casu etc.*

VO-

VOTUM

Emi et Rmi Cardinalis Guerrieri Gonzaga

IN CAUSA

Bononien. Absolutionis et Reductionis

Ab anno usque 1821. preces Sanctissimo porrexere Administratores Metropolitanæ Ecclesiæ Bononiensis Divo Petro dicatæ, alteriusque Subsidiariæ sub titulo S. Nicolai vulgari cognomento nuncupatæ *degl'Albari*, ut non modo absolutionem Legatorum, piorumque onerum ad eam usque diem inadimpletorum a Pontificia Suprema potestate referrent, verum quoque eorumdem onerum, piorumque Legatorum reductionem aliquam variis ex congestis, enarratisque causis obtinerent. Precibus ab Auditore Sanctissimi Sacro huic Consessui ablegatis, meam EE. VV. placuit animi exquirere sententiam, in qua pandenda censui reductione generatim postulata forte nulla Legata, indictaque piis a Testatoribus onera indigere, dummodo juxta prudens Emi Archiepiscopi arbitrium nonnullæ attenuarentur, cohiberenturque expensæ, quibus administratio præter modum onerata videbatur; et quatenus reductio aliqua, indeclinabilis attamen foret, locus habere posset, consultum semper vero juxta Archiepiscopi arbitrium exilibus aut super eleemosynis pauperibus elargiendis, vel dotalibus subsidiis puellis conferendis, neutiquam autem incruentis super Sacrificiis, quorum numerum piis a Testatoribus præstitutum integrum semper, immunemque qualibet a reductione esse debere ratus fui, quo vero ad onera anteactis temporibus haud impleta ad annum totum usque 1821. consulendum putabam Sanctissimo super absolutione, præscripto tamen onere celebrationis unius Missæ cum cantu.

Re mature in Congregatione *diei 27. Aprilis* 1822. ab EE. VV. perpensa, insimulque ad trutinam meo voto subacto, geminis sub dubiis Administratorum petitio Sacro huic Consessui proposita venit, absoluta-

que

que quoad utrumque Dubium consono cum Rescripto = *Affirmative juxta votum Emi Relatoris* =.

Haud tamen hoc accepto responso animum despondere Administratores, qui postulatæ semper reductioni inhærentes novas Sacræ Congregationi preces obtulerunt, Emo Archiepiscopo iterum pro novo, adcuratiorique examine informationeque remissas. Novam meritissimus Bononiensis Ecclesiæ Antistes informationem oratione satis simplici concinnavit, qua se referens alii anteriori primis super Administratorum votis jam datæ addidit, cohiberi, decurtarique neutiquam posse sumptus, dum ageretur de administratione, sive de cultu Altaris SSmo Sacramento dicati in Ecclesia principe Civitatis; inseruitque sua in informatione speculum quoddam a Parochis administratoribus concinnatum, cujus post varios calculorum anfractus hæc summa erat, approbaturam omnino fore normam jam pridem ab ipsis pro reductione Legatorum propositam, secus eorumdem satisfactioni impares semper futuros esse, profitebantur.

Dederunt iterum mihi EE. VV. in mandatis, ut animi mei sensum novis super precibus aperirem; mandato lubentissime obtemperans perspectæ EE. VV. prudentiæ, graviorique judicio quid de novis precibus putarem, libere pandidi, atque subjeci. Innui inconcinnos videri, neque satis adcuratos calculos ab Administratoribus congestos; atque Antistitis laudati informationi adjectos, confirmavique sumptus nonnullos in calculis supramemoratis adnotatos attenuari, diminuique posse, quin piorum Legatorum reductio fieret, piorumque Testantium voluntas elusa, abrogataque veniret. Quoties autem vel sumptuum decurtatio expleri revera nullimode valeret, vel ea adhuc expleta, cuncta Pia Opera a Testatoribus præscripta adimpleri integre nequirent, tunc sensum animi antea panditum denuo confirmavi, deducenda quidem esse consilio, arbitrioque Emi Archiepiscopi eleemosynarum, subsidiorumque dotalium pia opera, immunia autem a reductione Sacrificia incruenta ire debere. Librato æqua prudentiæ lance ab EE. VV. tunc nupero hoc voto, responsum vestrum sapientissimum prodiit in Congregatione habita die 24. Maji 1823., quocum

cum novas Administratorum porrectas preces pandi-tum meum juxta votum inanes dimittere putastis.

Rebus ita peractis, biennale post silentium Administratores Parœciarum, quas supra commemoravi, iterum anno superiori ad exitum suum vergente Sacrum hunc Consessum adierunt, profitentes denuo non integre pia implevisse opera eorum fidei commissa, postulantesque inde absolutionis Rescriptum jam ut supra commemoravi ab ipsis relatum ad totum annum 1821. porrigi, ampliarique ad annum tunc exeuntem, nunc emensum superiorem 1825. Porrectæ preces remissæ fuerunt *Emo Archiepiscopo pro informatione et voto, auditis, et referat de Oratorum bona fide et impotentia.* Suam novam cusit informationem Archiepiscopus laudatus, qua ab novo Piorum Operum inadimplemento Parochos administratores excusandos fore innuit, arreptaque occasione, iterum carmen recinit de causa, quæ inadimplementum produxit. Enarrat rursus, ullam subire nequire decurtationem sumptus administrationem prægravantes; repetit iterum, reditus impares esse ad cuncta implenda onera piis a Testatoribus demandata, atque ad subeundos annuos prædictos sumptus. Speculum informationi suæ adjecit ab administratoribus Parochis concinnatum, indigitans tum quæ, quotaque Opera Pia ab anno ineunte 1822. ad annum usque 1825. impleta minime fuerint; quin normam quamdam præbens reductionis cujusdam numeri incruentorum Sacrificiorum, subsidiorumque dotalium, eleemosynarumque præscriptaram piis in Legatis ad hoc ut hujusmodi ex reductione constitui valeat fundus ad occurrendum expensis pro supraenunciato Altari SSmi Sacramenti Metropolitano in Templo erecti, atque subsidiaria Ecclesia S. Nicolai.

Iterum EE. VV. putarunt, rem mihi ablegandam, ut eam tertio perpenderem, et votum meum denuo aperirem. Hoc autem in explanando brevior ero, quam in facti huc usque expositi narratione enucleanda.

Administratores Parœciarum, quorum consilio, votisque adhæret omnino nuperrima sua informatione Archiepiscopus, præsupposita irreducibilitate, quam propugnare acriter pergunt, sumptuum pro obeunda administratione necessariorum, Piorum autem Lega-

to-

torum reductionem proponunt dispertiendam fore singulis super Legatis piis a Testatoribus præscriptis, proindeque non modo eleemosynarum, dotaliumque subsidiorum, verum quoque Sacrorum in Animarum purgantium expiationem celebrandorum numerum decurtandam, immanemdumque esse : sat oppido est oculos ad speculum Archiepiscopi informationi super adjectum convertere, ut erudatur, indistinctam hanc, uniformemque piorum Legatorum imploratæ reductionis normam Administratores præbere, ut a Supremo Consessu isto album illa calculum referat, indeque in eliciatur superextans vis annua scutorum 93. 35. fundum constituens, quo consultum venit expensis pro Altari SSmo Sacramento dicato in principe Bononiæ templo, proque Ecclesia Subsidiaria S. Nicolai.

Præteritis in votis EE. VV. judicio submissis prandidi jam hic in re non meam, sed Supremi Consessus hujus constantem consuetissimamque sententiam, nempe quod si necessitas urgeat reductionis piorum Legatorum, atque hæc inter Missarum onus adsit, reductio fieri primum debeat reliquorum piorum Legatorum, etiamsi agatur in concursu Legatorum pauperibus eleemosynas elargientium, integro tamen, incolumique relicto Sacrorum numero, veluti prædictis ex votis, si resumere lubeat EE. VV. poterunt perquam facile hauire, adgnoscereque momenta rationum, quibus sententia hæccine nititur. Verum si Bononiensis Ecclesiæ Antistes, cui cordi præ maxime esse debet piorum omnium Legatorum implementum, præ sua prudentia, notioneque sibi præsentium rerum, quæ scientiam nostram fugiunt, conjicit, arbitreturque vel non integre supprimenda, vel non valde decurtanda alia esse Legata eleemosynarum, quamquam exilium pauperibus distribuendarum, subsidiorumque dotalium in puellas innuptas conferendorum, vestræ erit sapientiæ, Emi Patres, illius, non dicam consilio, sed suasionibus, ac fere votis utrum obsecundandum sit, perpendere, ac judicare :

Pauca de oneribus inadimpletis addenda supersunt. Sacra ab exordio anni 1822. ad integrum anni elapsi 1825. curriculum non celebrata numerum bis-

mille conflant, subsidia autem Dotalia, eleemosynaque tempore supra indigitato non distributæ vim attingunt scutatorum quinquaginta quinque supra trecentum. Quicumque esse poterit quoad Legatorum adimplendorum reductionem restauratæ petitionis exitus, quoad onera præterito supradicto in tempore non satisfacta censerem consulendum SSmõ super absolutione, indicto onere celebrationis duarum Missarum cum cantu.

Mea hæc animi sententia foret, quam maturitati, sapientiæque EE. VV. submitto, quarum manus reverenter deosculans summo me cum obsequio esse profiteor.

Die Sabbathi 16. *Septembris* 1826. *in Palatio Apostolico Vaticano erit Sacra Congregatio Concilii, in qua præter alia proponentur infrascripta Dubia, juxta morem ejusdem Sacræ Congregationis de jure resolvenda.*

THEATINA DISPENSATIONIS. Excussa fuit causa hæc super Matrimonio rato, et non consummato inter Nicolaum ex Baronibus Enrici, et Mariam Bassi ex Ducibus Alano in Congregatione *diei* 20. *Novembris* 1824., et proposito Dubio: *An sit consulendum SSmo pro dispensatione super Matrimonio rato, et non consummato in casu etc.*, rescriptum prodiit: *Dilata ad sequentem cum iisdem.* Die autem 18. insequentis Mensis Decembris placuit Emis Patribus rescribere: *Dilata, et esse locum inspectioni corporis Viri juxta instructionem.* *Sess.24. Cap.1. de Reform.*

Termino hinc iterum iterumque a Theatina Curia prefixo, intra quem Nicolaus notulam confidentium, et diffidentium Peritorum exhiberet, corpusque suum inspectioni subjiceret, contestando denuntiavit, quod = *per le sue ragioni non intende affatto inerire a detta ordinata ispezione.* Quare deputatis ex officio Peritis ad tramites instructionum Sacræ Congregationis, et die statuto, ac loco, quo Nicolai Corpus inspectum se conferrent, jussis Curiæ obtemperarunt Medici, sed responsum dederunt = *Il Signor Barone D. Nicola Enrici si è rifiutato, dicendoci di aver protestato per ben tre volte presso la Curia suddelegata Apostolica di non voler soggiacere a detta visita, e ricognizione, e che ora per la quarta volta veniva a protestarsi con Noi a viva voce di persistere a detto rifiuto.* Hac methodo absolutum Processum ad hoc Sacrum Tribunal transmisit Theatinus Archiepiscopus, et ideo hunc novæ actioni dixi diem.

Duplicem Nicolaus in distributa allegatione affert cau-

sam, cur se recognosceudam Peritis non præbuerit; scilicet exploratam ejus respectivam impotentiam, et Mulieris virginitatem, nec non exempla hujus S. Congregationis, quæ pluries dispensationes Matrimonii, rati, et non consummati indulsit, quin ad inspectionem corporis Viri procederetur

At Mulieris Defensor ex eo, quod Nicolaus adeo vehementer suæ inspectioni restiterit, atque ex non sequuta matrimonii consummatione, quam satis probatam arbitratur per unisonum Conjugum, ac septimæ manus juramentum, obstetricum relationem, testiumque depositionem certam Nicolai impotentiam deducit. Quum præterea fallax sit corporis Viri inspectio, nec a Sacris Canonibus, nec a Benedictina Constitutione præcipiatur, et exempla non desint dispensationum absque corporis inspectione, minime necessariam vocitat Nicolai recognitionem.

Neque deficere ait idem Defensor dispensationis causas; voluntatem scilicet, et consensum Conjugum, Viri impotentiam, incontinentiæ periculum, atque odium inter Virum et Mulierem; ex quibus concludit, quod si hæc omnia cæteris adjungantur, quæ in præteritis allegationibus illustrata fuere, nihil deesse ex eo, quod Sacri Canones requirunt, ut ad Matrimonii rati dispensationem procedi possit, quin locum habeat triennale experimentum.

Verum Sacramenti Defensor tamquam injuriosam potestati Ecclesiasticæ traducit Viri renuentiam, atque necessariam appellat inspectionem corporis Nicolai; ubi enim agitur de connubii vinculo dissolvendo nulla diligentia superflua videri potest ad veritatem exquirendam, uti docent *Sanchez de Matrim. lib. 7. Disp. 107., et Cardinalis Argenvillier. in Dissertat. de Matrim. impotentiæ caus. dirim. vel non n. 16.* Præterea S. Congregatio inspectionem Corporis Viri præcipiendo, eam utilem, ac necessariam rata est; ideoque petita Matrimonii dispensatio impertiri non debet, nisi vir mandatis S. Congregationis obediat; ex Nicolai siquidem inobedientia nullum aliud signum deduci potest, quam præsumptivum, ac propterea concludit Matrimonii Defensor, aut Nicolaum censuris adigendum ad corpus suum visitationi subjicien-

ciendum, aut triennale experimentum esse injungendum *ad text. in Cap. laudabilem, et Cap. Fraternitatis* 6. *de Frigid., et Malefic., Card. Argenvillier. in sua Dissertat. post. Vot. Constantin. n.* 22, *et S. Rot. post Zachiam quæst. medic. legal. decis.* 7. *n.* 4. *et dec.* 399. *n.* 4. *coram Dunozet, et in Romana nullitatis Matrimonii* 25. *Junii* 1781. §. 5. *coram Bayane.*

Cætera haurient EE. VV. ex circumferendis Allegationibus, atque ex folio diei 20. *Novembris* 1824., ut dirimere possint

Dubium

An sit consulendum SSmo pro dispensatione super Matrimonio rato, et non consummato in casu etc

Dilata, et ad D. Secretarium cum SSmo ad mentem.

ALBEN. PRÆBENDÆ PAROCHIALIS.

Sess. 7. *Cap.* 7. *de Reform.*

Dubium

An, et quomodo precibus Episcopi sit annuendum in casu etc.

Affirmative pro petita exemptione Parochorum juxta votum Episcopi.

VI-

Sess.25. cap.7. de Reform.

VITERBIEN. EXECUTIONIS LITTERARUM APOSTOLICARUM.

An, et cui competat jus exequendi Litteras Apostolicas in casu etc.

Affirmative favore Archidiaconi Francisci Mariæ Zelli Incobuzi, attenta anterioritate ejus possessionis.

Sess. 4. Cap. 4 Ses. 5. Cap. 13. de Reform,

VITERBIEN. JURIUM PAROCHIALIUM.

Dubia

I. *An celebratio Missæ solemnis tam pro vivis, quam pro defunctis in Ecclesia S. Crucis spectet ad Archispresbyterum, seu potius ad Capellanum Sodalitatis in casu etc.*

II. *An jus canendi Vesperas, aliasque sacras obeundi functiones non parochiales in eadem Ecclesia spectet ad Archipresbyterum, seu potius ad Capellanum Sodalitatis in casu etc.*

III. *An, et quando Cadavera Confratrum recto tramite sint deferenda ad Ecclesiam tumulantem, seu potius antea sint asportanda ad Ecclesiam Parochialem pro funere peragendo in casu etc.*

IV. *An, et quæ emolumenta funeris in Ecclesia S. Crucis peracti spectent ad Archipresbyterum in casu etc.*

V. *An, et ad quem spectet jus peragendi Officium funebre super Cadaveribus in casu etc.*

Ad I. et II. Negative ad primam partem, affirmative ad secundam.

Ad III. affirmative ad primam partem, negative ad secundam.

Ad IV. affirmative pro quarta funerali dumtaxat juxta taxam Diœcesis.

Ad V. affirmative, et spectare ad Archipresbyterum.

TER-

TERRACINEN., ET SETINA ADMINISTRATIONIS LEGATI PII, ET REDUCTIONIS MISSARUM. *Sess. 24. cap 12. et Sess 25. cap. 4 de reform.*

Dubia

I. *An, et quomodo sit annuendum precibus Magdalenæ in casu etc.*

II. *An, et quomodo sit concedenda reductio Missarum in casu etc.*

Ad I. et II. Negative, et Episcopus cogat Leonardum, et Magdalenam conjuges Botti ad reddendam rationem hæreditatis Pauli Botticelli, et gestæ administrationis Legati Missarum, curet executionem rescripti SSmi diei 16. Junii 1825., et mandet fieri inscriptionem hypothecariam super bonis hæreditariis.

URBANIEN. REDUCTIONIS, ET COMMUTATIONIS VOLUNTATIS. *Sess. 25. cap. 4. de reform.*

Dubia

I. *An, et quomodo sit standum vel recedendum a decisis quoad I. dubium in casu etc.*

II. *An, et quomodo sit standum vel recedendum a decisis quoad II. dubium in casu etc.*

Ad I. Prævio recessu a decisis, esse præstanda Confessario annua scut. 20. ex legato Ubaldini ad decennium, facto verbo cum SSmo.

Ad II. In decisis, dempta summa scut. 20., ut in præcedenti.

BONONIEN. APPLICATIONIS, REDUCTIONIS, ET TRANSLATIONIS MISSARUM. Bononiensis Antistes Bartholomæus Rimondi *anno* 1401. Capellaniam in Altari Metropolitanæ Ecclesiæ SS. Bartholomæo et Blasio dicato instituit, eique satis amplam assignavit dotem. Rectorem autem onere obstrinxit divinis Officiis in eadem Ecclesia interessendi cum aliis Clericis, et „ Mis- *Sess. 22. Decret. de observ. et evit. in celeb. Miss.*

„ Missas quatuor ad minus in hebdomada ad dictum „ Altare celebrandi, nisi canonicam habuerit excusa- „ tionem, et in omnibus ipsis Missis *specialem supplica- „ cationem, et deprecationem ac commemorationem* „ de dicto D. Bartholomæo Episcopo Bononiæ faciendi. „ Quod si Capellanus per quindecim dies absque justissimo impedimento *cessaverit Missas celebrare et divinis officiis interesse*, statuit, ut caderet in *pœnam unius solidi Bononien. pro qualibet Missa, et die, qua Capellanus ipse ibidem non celebraverit, vel quatuor denariorum parvorum pro qualibet hora, qua in dicta Ecclesia cum aliis Clericis non interfuerit, applicandam Sacristiæ Ecclesiæ*.

Capellaniam hanc S. Me. Pius VII. *anno* 1807. in Canonicatum erexit, ac Rectorem onere Clericum alendi in fundatione imposito liberavit, sed cetera onera Beneficio infixa perferenda esse decrevit. Quapropter novi Canonicatus Possessor quatuor in singulis hebdomadis Missas ad Altare SS. Bartholomæi et Blasii celebrare, imo suorum Prædecessorum vestigiis inhærens eas in expiationem animæ Fundatoris etiam applicare non prætermisit. Hodiernus vero Canonicatus Rector Joseph Zama Mellini in eam venit opinionem, ut a Fundatore Missarum dumtaxat celebratio, non vero applicatio demandata fuerit; atque hanc ob rem controversiam ad hunc detulit lectissimum Consessum. Cumque Canonicatus reditus ob publica vectigalia decreverint, atque Orator onere quoque gravetur pensionem *scut.* 100. quotannis pendendi Comiti Herculi Isolani illius in Canonicatu immediato Antecessori; idcirco, si Emi Patres non modo celebrationem, verum etiam applicationem Missarum a Fundatore præscriptam censuerint, earumdem reductionem postulat ad unum Sacrum in qualibet hebdomada per Oratorem vel in aliis Ecclesiis litandum, si rusticationis aut necessitatis causa Bononia abesse contingat.

Rogatus de more Emus Archiepiscopus ea, quæ supra narravi, confirmat, ac præterea refert, annuos Canonicatus reditus, detractis etiam Missarum oneribus, pertingere circiter ad *scut.* 130. Et quamvis ab animi sui sententia aperienda se abstineat, nihilominus votum transmittit Capituli Metro-

tropolitanæ Ecclesiæ, quod opinioni Canonici Mellini accedit quoad Missarum celebrationem, sed *per non privare affatto il Fondatore dell'applicazione della Messa . . . opina che venga una sola Messa mensile applicata nell'avvenire, osservandosi però l'obligo di celebrare con libera intenzione le quattro Messe settimanali al prescritto Altare, col peso di corrispondere per ogni mancanza un soldo di Bologna pei bisogni della Sagrestia, come fu prescritto nella istituzione.*

Quanquam Orator non inficietur, antiquam et constantem esse hujus S. Congregationis sententiam, Capellanum onere obstringi ad applicationem Missæ, tametsi Fundator, qui Missarum demandavit celebrationem, nullum de applicatione adjecerit verbum, ut docent responsa *in Ferrarien.* 26. *Martii* 1718., *in Fundana Applicationis* 13. *Septembris* 1721. §. *quoad*, *et in Nucerina Applicationis* 19. *Junii* 1802. §. *In primo*; nihilominus in præsenti casu aliter sentiendum arbitratur. Etenim ex vehementibus indiciis, et urgentibus conjecturis, expressa deficiente voluntate, Fundatorem noluisse applicationem elicitur, ceu pluries docuit hæc S. Congregatio, et præcipue in *Ferrarien. Applicationis Sacrificii* 11. *Junii* 1729. §. *Super*, *et in Callien. et Pergulana absolutionis et Reductionis* 20. *Decembris* 1823. §. *Diversa.*

In themate plures ex hujusmodi conjecturis ait occurrere. In primis enim Capellania, de qua agitur, vetustæ est fundationis; in Beneficiis autem antiquis, nisi expressa mandata fuerit applicatio perpetua Missarum, celebratio potius ad Populi commoditatem ob Sacerdotum penuriam, quam ad fructum Sacrificii percipiendum præscripta præsumitur, quemadmodum tradit *Ferrar. Bibliot. V. Missa Art.* 3. *n.* 14., atque innuit hæc S. Congregatio *in Bononien. Missarum* 16. *Dec.* 1719. §. *Quoad.* Dein Fundator nec certum Missarum numerum præscripsit, quoniam Missas quatuor *ad minus* qualibet hebdomada celebrari jussit, nec si quas forte Capellanus statis hebdomadis non satisfaceret, eas in aliis hebdomadis celebrari voluit, sed solummodo a Capellano quamdam pecuniæ vim Sacrario Ecclesiæ dissolvi. Tandem Fundator præcipiens specialem pro eo in singulis Missis deprecationem, ac

supplicationem, illud unum voluisse videtur, quod Sacerdos ad *memento* commemorationem faceret sui; aliud enim esse *orare* pro anima Testatoris, illiusque commemorationem facere, aliud sacrificium offerre docent *Suarez de legib. lib. 6. cap. 1. num 6. Pasqualig. de Sacrific. Missæ quæst. 450. num. 4.* Quapropter concludit Canonicus Mellini, Fundatorem solummodo celebrationem Missarum, ejusque ad *memento* commemorationem, nullatenus vero Missarum pro illius anima voluisse applicationem, eo vel magis, quod cum ad fructum Missæ respexerit, jubens pro eo fieri deprecationem, quin applicationem enunciaverit, eam noluisse videatur ad *R. 57. J. in 6.*, quæ tradit contra eum, qui legem dicere potuit apertius, esse interpretationem faciendam.

Verum ex *R. 45. eod. tit.* inspicimus in obscuris quod est verisimilius. Porro verisimilius est, eum, qui Beneficium fundaverit cum onere celebrandi Missas, in eisque sui commemorationem fieri jusserit, maluisse earumdem applicationem: Ita sane censuit hic Sacer Ordo, qui in una *Ventimilien. apud Benedic. XIV. de Sacrif. Missæ lib. 3. cap. 9. num. 3.*, percontantibus Gubernatoribus = *An Sacerdos ad Missæ celebrationem eligendus teneatur illam applicare, attentis verbis Testatoris: et in ea orare pro anima ipsius Testatoris: nulla facta mentione applicationis, cum aliud sit orare, aliud Missam applicare* = responsum dedit = *Sacerdotem teneri ad applicationem Missæ* = Et nuper in una *Mutinen. applicationis et reductionis missarum 16. Julii 1791.* cum quidam Christophorus Grassi Beneficium simplex instituens onus imposuerit Sacra celebrandi, et faciendi *semper in qualibet Missa commemorationem et orationem pro ipso Grasso*; Beneficii autem Rector vestigia premens Prædecessorum contenderet, nullatenus demandatam fuisse applicationem, proposito dubio = *An sit locus applicationi Missarum*: Rescriptum prodiit: *Affirmative*: Eumdem quoque tenuit sententiam *in Alexandrina 18. Martii 1719. et in Florentina Legati 30. Maji 1807. ad I. Dub.* Et si quando Sacra hæc Congregatio declaraverit, Capellanos nullatenus onere applicationis devinci, sed solummodo teneri ad memoriam Fundatoris habendam

dam in orationibus, quæ fiunt in collecta, vel in momento, id tum solum accidisse reperi, cum Fundator instituto aliquo Beneficio et imposito Rectori onere sibi applicandæ Missæ: aliud dein fundaverit Beneficium, ubi bonis Beneficiato injunxerit orandi pro Anima sua in singulis Missis. Hujusmodi resolutiones prestant in *Ferrarien.* 11. *Junii* 1700. *apud Bened. XIV. loc. cit. in Novarien.* 22. *Novembris* 1727. *et in Ferrarien. applicationis Sacrificii* 11. *Junii* 1729.

Nec prætereundum quod in themate ab anno 1401. ad hæc usque tempora Rectores Capellaniæ Rimendi eadem Missas celebrarint, verum etiam pro anima Fundatoris eas applicarint, ideoque ex vetustissima observantia depromitur, Fundatorem voluisse etiam applicationem, observantiæ enim, quæ optima est supremarum voluntatum interpres, tanta tribuitur virtus, ut jus constituat, *Rot. in Januen. Beneficii* 4. *Martii* 1754. §. 7. *cor. Figueroa, et decis.* 6. *n.* 3. *cor. Olivatio.*

Igitur si EE. VV. Canonicum Mellini ab applicationis onere haud immunem esse censuerint, videant, utrum ejus precibus annuendum sit quoad reductionem, translationemque Missarum. Reductionem profecto sæpius indulsit S. Congregatio, dum justæ intercederent rationabilesque causæ. Justam in themate suppeditant causam major in præsens Missarum eleemosyna, graviora tributa Principi solvenda, majores pro Canonicalis Metropolitanæ Ecclesiæ dignitatis honore expensæ, pensio *scut.* 100. Canonico Comiti Isolani quotannis rependenda, atque sumptus insoliti pro restaurandis domibus colonicis, et revera superioribus annis pro reædificanda quadam domo vix satis fuerunt *sc.* 80. Quoad translationem vero, cum finis, ob quem Testator Missas in præscripto Altari celebrandas mandavit, honor nempe, ac cultus Templi, Populi commodum pro audiendo Sacro videatur cessasse, quia nunc Metropolitana Ecclesia Missis abundat, videtur etiam concedi posse Canonico Mellini, ut Missas celebret ubicumque ei libuerit, cum illi e Patria contigerit abesse. Verum etiamsi reditus Capellaniæ valde decreverint, adeo tamen tenues non evaserunt, ut reductioni Missarum locus esse possit, uti osten-

dunt resolutiones in *Viterbien* 18. *Augusti* 1794., *Vin Civitatis Castellanæ* 27. *Junii* 1807., et docuit Sacra Congregatio in *Nullius S. Martini suspensionis nominationis, et reductionis onerum* 27. *Julii* 1822. §. *Congregatio.* Translatio quoque deneganda est, tum quia supremam decedentium voluntatem religiose servare præscribit *can. ultima voluntas quæst.* 13. tum quia deest utilitatis, ac necessitatis causa, S. Congregatio in *Savonen. reductionis Missarum* 18. *Augusti* 1792., *et in Casalen.* 30. *Martii* 1822. §. *Porro,* Dirimenda igitur proponuntur

Dubia

I. *An sit locus applicationi Missarum in casu etc.*
II. *An et quomodo sit concedenda reductio, et translatio Missarum in casu etc.*

Ad I. Affirmative.
Ad II. Negative in omnibus.

Sess. 24. *Cap.* 12. *de Reform.*

FOROLIVIEN. PRÆCEDENIÆ. Clericus Joannes Belli inter Canonicos Cathedralis Ecclesiæ Forolivii, in qua nulla adest Præbendarum distinctio in Presbyterales, Diaconales, et Subdiaconales, cooptatus Apostolicum abessendi indultum studiorum causa obtinuit. Ubi primum vero ad locum residentiæ sese contulit, quæstio ipsum inter, et Sacerdotem Jacobum Bondi Coadjutorem Canonici Pauli Serughi exorta est super præcedentia tam in Choro, quam in aliis Capitularibus actis. Canonicus Bondi, utpote Sacerdotali charactere insignitus, ad se ex antiquissima Ecclesiæ Forolivienſis consuetudine præcedentiam pertine-

nere autumat supra Canonicum Belli Minoribus tantum Ordinibus initiatum. Id ægre fert Canonicus Belli, qui propterea controversiam detulit ad hunc amplissimum Ordinem.

Rogatus de more Episcopus exemplar transmisit Capitularium Comitiorum, quo Canonici concordi animo affirmant, *che per consuetudine immemorabile, ripetuta pure più volte sotto gli occhj de' presenti Canonici, quando erano Chierici, non hanno mai ottenuta la precedenza sù i Canonici Coadiutori, come nel caso presente.* Canonicis apprime concinit Episcopus, qui insuper addit „ Dubitari tamen potest „ utrum Coadjutor petere queat manutentionem sub „ prætextu possessionis adeptæ, tam in præcedentia, „ quam in exercitio actuum Capitularium, cum isti „ præsumantur gesti precario, et admissio ad eos „ exercendos censeatur ad libitum Canonicorum, „ quibus licet nolle, quod diu etiam placuit. Verum „ Canonici assentiuntur manutentioni Coadjutoris „.

Si hæc quæstio ad tramites juris communis foret definienda, digniorem profecto locum Canonico Belli tribuere oporteret. Etenim in dubium revocari non potest, quin ex juris sanctione Canonicus Coadjutor in Ecclesiis, ubi nulla subest Præbendarum distinctio, sedere debeat post omnes Canonicos, ac functiones, quæ pertinerent ad Coadjutum in novissimo loco explere, *S. R. Congreg. in Coimbricien.* 16. *Septembris* 1606., *in Papien.* 17. *Julii* 1640., *et S. hæc Congregatio in Verulana Stalli* 20. *Decembr.* 1823. §. *Redactis*; nisi agatur de Coadjutore Dignitatis, qui præcedit omnes Canonicos, idemque habere debet stallum, quod Coadjutus, si præsens esset, obtineret eadem S. R. Congreg *in Neritonen.* 22. *Octobris* 1619, *et in Ferrarien.* 2. *Julii* 1640. *ad II. Dub.*

Verum Coadjutor Bondi immemorabili innititur consuetudine, quam in hujusmodi controversiis jus constituere post *text. in cap. olim 6. de consuetud.* tradit *Ferrar. in Bibliothec. verbo Præcedentia n.* 87., *Rota dec.* 483. *par.* 5. *Tom.* 2. *n.* 1. *recent.*, *dec.* 964. *n.* 1. *cor. Seraphin.* Quin imo consuetudinem, de qua est sermo, servandam

esse

esse respondit S. R. Congreg., quæ in *citat. Coimbricien 16 Septemb* 1616. decrevit, Canonicis Coadjutoribus non competere præcedentiam supra veros Canonicos, *nisi aliud ex forma Coadjutoriæ, vel statuto, seu Consuetudine Ecclesiæ legitime præscripta statuatur*. Accedit, quod in themate agitur de præcedentia Coadjutori Sacerdoti tribuenda supra Canonicos dumtaxat ordine minores, ac proinde consuetudo Ecclesiæ Foroliviensis consona est *capiti* 15. *de major. et obed.*, quo decernitur, *ut Presbyteri primum locum, Diaconi secundum, et Subdiaconi tertium, et sic de reliquis obtineant ordinatim*; atque ita in Ecclesiis, ubi nulla adest Præbendarum distinctio, servari mandavit Sac. Rit. Congreg. in *Nullius Baren. 22. Januar.* 1678., et Sac. hæc Congr. in *Albanen. præcedentiæ* 14. *Decembris* 1816., ac nuper in *alia Albanen. Præcedentiæ* 17. *Junii hujus anni* §. *In Ecclesiis*.

E contrario Canonicus Pelli contendit, consuetudinem Capituli Foroliviensis esse omnino spernendam. Jam enim communi decreto neque consuetudo, nisi fuerit rationabilis, ac legitime præscripta, *cap. ult. de consuet.*, *Suarez lib. 7. de legib. cap. 6. n.* 10., *Pirhing Jus can. lib. 1. tit. 4. n.* 30., ratione autem devium videtur, ut Coadjutor præcedentiam obtineat supra veros Canonicos; cum enim Coadjutor nec titulum, nec jus habeat in Beneficio, sed Coadjuti personam repræsentet, ita ut omnes possessorii actus nomine illius patrati censeantur, *Lotter. de re benef. lib. 2. quæst. 25. n. 30.*, *Rot. in Firmana Præcedentiæ 20. Januar. 1826. §. quin cor. R. P. D. Marco*; non vere, sed ficte tantummodo Canonicus appellatur, ac propterea minor est dignitate veris Canonicis, quamvis in minoribus Ordinibus constitutis, *Bald. in L. quoties n. 3. Cod. ubi senat. vel clariss.*, *Barbos. de Canon. cap. 29. n. 26.* Jam vero minori supra majorem et Canonico ficto supra Canonicum verum tribuere præcedentiam incongruum, absonumque videtur. Quare S. R. Congreg. non a die provisionis Coadjutoriæ, sed a die captæ possessionis post mortem-

tem Coadjuti *esse regulandam præcedentiam Coadjutori debitam*, *uti vero Canonico*, respondit in *Papien.* 17. *Julii* 1640.

Præterea etiamsi asserta consuetudo non esset irrationabilis, nihilominus haberi nequit veluti legitime præscripta. Enim vero consuetudo præsertim contra jus plene probanda est, *Bartol. in repetit. L. consuetudinis quæst.* 27. *cod. quæ sit longa consuet*, *Maschard. de probat. concl.* 423. *n.* 19., ideoque consuetudinem allegans demonstret oportet cum frequentiam actuum, tum diuturnitatem temporis, adeout altero ex istis deficiente non censeatur satis probata, *Sperell. decis.* 69. *num.* 26., *Reiffenst. in lib.* 1. *decr. tit.* 4. *num.* 179. In thomate fidem sane perhibent Canonici de temporis diuturnitate, verum ne unum quidem afferunt exemplum. Quocirca concludit Canonicus Belli, servandam esse juris dispositionem, qua Canonici Coadjutores jubentur post omnes Canonicos sedere, usque dum Coadjutor Bondi assertam consuetudinem legitime præscriptam fuisse ostenderit.

Nec ullum præsidium sibi comparare potest Canonicus Bondi ex Litteris Coadjutoriæ. Præterquam enim clausulæ generales, quamvis, ut inquiunt, prægnantissimæ, supplere nequeunt derogationem juris communis, *Rot in recent. part.* 10. *decis.* 101. *num.* 26., *Sac. Congr. in Verulana Stalli* 20. *Decemb.* 1823. §. *Redactis*; illud accedit, quod in Litteris Apostolicis Coadjutoriæ omnino desideratur necessaria derogatio, siquidem tribuunt Canonico Bondi *locum in processionibus*, *aliisque functionibus*, *et actibus Capitularibus*, *prout similes Coadjutores habent*.

Quæritur itaque

An, *et cui competat præcedentia in casu etc.*

Non proposita cum sequente

FABRIANEN. MISSÆ CONVENTUALIS. Canonici Collegiatæ S. Nicolai Fabriani, ære alieno obstricti, ut Templum terræmotu quassatum reficere possent, et quædam alia perpessi infortunia, prorogationem re- *Sess.* 24. *Cap.* 12. *de Reform.*

reductionis Missæ Conventualis ad dies Dominicos tantum pluries obtentæ ab hoc S. Ordine *die* 19. *Decembris* 1789. ad decennium sunt consecuti. Alias dein ejusmodi indulti prorogationes impetrarunt, ac postrema finem est habitura *die* 16. futuri mensis Octobris. Cumque proventus Canonicalium Præbendarum tum primæ, tum secundæ erectionis, potius quam aucti sint, ob præteritas temporum calamitates valde decreverint, et Canonici primæ erectionis adhuc ære alieno graventur; hinc supplices reductionem Missæ Conventualis ad aliud decennium protrahi efflagitant.

Episcopus de more requisitus Canonicorum precibus apprime favet, hæc edisserens „ Causæ reductionis fuerunt redituum imminutio, ac tenuitas, tum ex multo ære alieno sub fœnore contracto, tum ex gravioribus vectigalibus impositis super bona, ac tandem ex pluribus insuetis sumptibus agendis proveniens. „ Hæ autem causæ perstant quidem, cum et gravia „ vectigalia adhuc pendantur, habita ratione ad ea „ olim imposita in bonis, præsertim ut vocant primæ erectionis, et Capitulum paucis adhinc mensibus restitutum ære alieno etiamnum prematur in „ *scut.* 1941. 14. ½

„ Æs vero alienum non modo dimitti, sed augere opus „ erit, cum domus rusticæ ingenti reparatione indigeant, ceu ex confecta peritia patet mihi exhibita, „ in qua sumptus in hanc causam occurrentes ad „ septingenta fere scuta pertingunt.

„ Hisce autem ad Capituli conditionem eo deteriorem „ reddendam accessit plurium bonorum sub Italico „ Regimine peremptio, unde altera, nec parva redituum jactura . . . . Hinc ut meam nunc sententiam proferam EE. VV. jussis obsequens, cum „ reductionis obtentæ causæ perdurent, et potiores „ existant, indulti confimationem ad decennium concedendam esse censerem.

Quæ nunc in jure forent animadvertenda, habetis, Emi Patres, in Folio *diei* 19. *Decembris* 1789., quod, ne inutili repetitione Vos teneam, consulere precor, ut decernere valeatis

An, et quomodo proroganda sit reductio Missæ Conventualis in casu etc.

Die

Die Sabbathi 18. *Novembris* 1826. *in Palatio Apostolico Vaticano erit Sacra Congregatio Concilii, in qua præter alia proponentur infrascripta Dubia, juxta morem ejusdem Sacræ Congregationis de jure resolvenda.*

FOROLIVIEN. PRÆCEDENTIÆ.

Sess. 24. Cap. 12. de Reform.

Dubium

An, et cui competat præcedentia in casu etc.

Affirmative favore Canonici Joannis Belli.

FABRIANEN. MISSÆ CONVENTUALIS.

Sess. 24. Cap. 12. de Reform.

Dubium

An, et quomodo proroganda sit reductio Missæ Conventualis in casu etc.

Affirmative ad quinquennium ad formam indultorum præcedentium.

Sess. 24. cap. 8. de reform. Matrim.

FIRMANA OBSEQUIORUM MATRIMONIALIUM. Francisca ex præclara Pelagallorum gente Firmi prognata, Dominico Mora conjuge suo e vivis erepto, dives ac ætate jam matura anno 1819 nupsit juveni Achilli Valletta Romano, constituta sibi dote *scut.* 3000., obsignatisque tabulis *die 22. Novembris* 1820., quibus Achilli scuta annua 144. ex bonis suis spondebat *nei casi o di sua premorienza al detto Sig. Valletta, o che il medesimo non potesse con lei convivere*. Brevi tempore concordia huic præfuit conjugio; insequenti siquidem anno ita Achilles uxorem contumeliis, atque verberibus cœpit divexare, ut, canonicis admonitionibus frustra præmissis, die 5. Septembris 1821. conjuges Firmanæ Curiæ decreto separati fuerint, Achille in Franciscanorum Cœnobium detruso. Hoc decretum ipsius Franciscæ precibus paulo post inefficax declaratum fuit ea sub lege, *che non s'intenda recato alcun pregiudizio agli atti*. Neque tamen resipuit Achilles; adeo enim in Uxorem sævire, atque extraneas mulieres frequentare perrexit, ut eum a Firmana Civitate *die 3. Junii* 1823. abire compulerit ipse publicæ tranquillitati Præfectus. Romam hinc venit, ac, rejecta pecunia sibi ab uxore ad formam stipulationis anni 1820. oblata, petiit ab R. P. D. Auditore SSmi, ut Francisca ad matrimonialia obsequia sibi Romæ præstanda cogeretur.

Causæ definitione ad hunc S. Ordinem rescripto *diei 7. Maji* 1824. ablegata, Emum Antistitem de more interrogavi. Ipse autem iterum iterumque sævitias, verberationes ab viro in nobilem Uxorem adhibitas, inhonestam Achillis cum alienis mulieribus vitæ rationem plene confirmat, nullamque adesse autumat futuræ tranquillitatis spem.

Quamobrem Francisca thori separationem ob sævitias sibi a viro illatas, ipsiusque adulteria decernendam censet. Sævitias enim legitimam præbere causam thori, habitationisque separationi in comperto est, præsertim si hæ frequentes, et atroces sint, nullamque iisdem Uxor dederit causam *ad lex. in cap. Ex transmissa, et cap. Litteras de restit. spolial.* Hujusmodi vero

vero sævitiis Franciscam ab Achille multatam fuisse, tredecim deponunt fide digni testes. Et revera ex his novimus non domi solum, sed et publicis in deambulationibus coram spectatissimis viris eam probris, verberibusque affectam, sæpe e domo tremebundam ejectam, sæpe baculo percussam, sæpe minis capitalibus, atque adeo cultro appetitam. Quæ quidem omnia, præcipuum vero in modum si res sit de fœmina ingenua, inter atroces sævitias recenseri docet *L. 8. Cod. de repud.*, *Reiffenst. lib. 4. Decret. tit. 9. n. 44.*, *Rot. in Leodien. Separationis thori 13. Junii 1777. cor. Litta.*

Nec ulla concordiæ spes affulget. Nihil enim ad Achillem corrigendum profuerunt Parochi, gravissimorumque civium adhortationes, nihil canonicæ admonitiones, aut illa apud Cœnobitas detentio, quemadmodum post testes fidem perhibet Emus Archiepiscopus edisserens: *non furono queste misure sufficienti, poichè il Valletta continuò nel riprovato contegno fino al tempo, in cui si trattenne in questa città.*

Tandem nullam unquam sævitiarum causam Achilli Franciscam præbuisse testes omnes affirmant; quin imo eam probam, et irreprehensibilem describunt Parochus, et Parœciæ Coadjutor. Non ita tamen de Achille: hic enim, subdunt testes, ideo cum Uxore improbe sese gerere consuevit, *perchè trattava altre donne anche scopertamente e con ammirazione di tutto il paese*. Hinc alteram Francisca causam colligit separationis thori, adulteria nempe Achillis, *Barbos. in cap. Litteris de præsumpt.*, *Engel in jus canon. lib. 4. tit. 19. §. 2.*

Hæc tamen nihil sibi obesse arbitratur Achilles. Namque ad thori separationem ob viri sævitias decernendam, verberationes atroces, frequentesque intercessisse probetur necesse est. Jam vero pulsationes, quas commemorat Francisca, tribuendæ sunt justæ coercitioni, marito intra modum haud vetitæ, si justa adsit causa, *Reiffenst. lib. 4. Decret. tit. 19. n. 38.*, *Rot. in Romana seu Sabinen. Separationis Thori 23. Junii 1820. §. 4. cor. R. P. D. Tiberi.*

Hisce addit, testes a muliere inductos fere omnes ex-

trajudiciales esse, nonnullos singulares, alios familiares: demum quidquid sævitiarum, aliarumque injuriarum Francisca tulerit, totum ab ea remissum, cum ipsa instante vir eductus fuerit e Cœnobio Franciscanorum. Sævitias autem semel remissas amplius non reviviscere tradit *Guttier. lib. 1. can. quæst. cap. 24. n. 9.*, *Rot. in cit. Romana, seu Sabinen. §. 7.* Francisca itaque, concludit Achilles, ad obsequia matrimonialia sibi Romæ exhibenda compelli debet, quoniam uxor virum suum quocumque sequi tenetur, *caus. 13. q. 2. can. 3.*, *Abbas in cap. Illis n. 4. de sponsal.*, *Sanchez de matrim. lib. 1. disp. 41.*, *Rot. in Tridentina Matrimonii 27. Junii 1746. cor. Celso.*

Alia plura, quæ hanc respiciunt controversiam, in allegationibus prostant hinc inde distribuendis, quibus facile erit dirimere

Dubium

An, et quomodo sit locus præstationi obsequiorum matrimonialium in casu etc.

Negative in omnibus.

Sess. 22. cap. 6. et sess. 25. cap. 4. de Reform.

MATHILICEN. Sodalitas Misericordiæ erecta in Ecclesia S. Joannis Civitatis Mathilicæ, et posita in Solo Lateranensi plura possidebat bona a piis Testatoribus relicta, domumque habebat Ecclesiæ annexam, qua pauperes peregrinos præsertim ægrotos hospitio exciperet ac infantes expositos retineret, ut inde ad Fabrianense Brephotrophium transmitteret. Publicarum, privatarumque rerum ordine labefactato, ille qui summam imperii tenebat, Sodalitatis bona anno 1808. Instituto Charitatis addixit, et anno 1813. tribuit Hospitali S. Solliciti Mathilicensis Civitatis. Pace Ecclesiæ restituta, ac Sodalitate pristino sacrarum functionum exercitio, auctorante Episcopo, reddita, Con-

fra-

fratres bonorum restitutionem ab Administratoribus Hospitalis S. Solliciti petierunt. Verum Administratoribus bona restituere abnuentibus ob rei familiaris inopiam, qua hospitale premitur, Episcopus controversiam amica transactione componere studuit, proposuitque, ut Sodalitati restitueretur bonorum possessio, onere eidem imposito scuta quinquaginta singulos in annos solvendi Hospitali S. Solliciti, et ex alia parte Hospitale S. Solliciti onus sibi assumeret transferendi ad Nosocomium Fabriani infantes expositos, peregrinosque hospitio excipiendi. At Confratres, rati huic transactioni haud sibi esse quiescendum, supplices hanc Sacram adeunt Congregationem bonorum efflagitantes restitutionem, et quatenus repulsam ferant, postulant: 1.° ut duo Confratres Sodalitatis Misericordiæ adjungantur Congregationi Deputatorum Nosocomii S. Solliciti: 2.° ut idem Nosocomium in posterum vocitetur communi nomine SS. Solliciti, et Joannis *della Misericordia*: 3.° ut quicumque diem supremum illic clauserit, in die obitus nigro induatur sacco: 4.° Ut restitutis Sodalitati omnibus bonis, eadem Sodalitas teneatur quotannis repræsentare Nosocomio S. Solliciti *scuta* 30. ad sustinenda supra memorata onera, quæ antea Confraternitati imminebant. Ad hanc enim pecuniæ vim reduci postulant annuam pensionem ex eo, quod bona a Nosocomio S. Solliciti restituenda, omnibus detractis etiam Missarum oneribus, quolibet anno reddant fructum *scut.* 81. 48. $\frac{1}{2}$, ac propterea si Confraternitas gravaretur pensione *scut.* 50., quod superest ex bonorum reditibus, satis non esset ad manutentionem Ecclesiæ S. Joannis, et ad alias Confraternitatis expensas perferendas.

Precibus tum Emo Archipresbytero Lateranensis Capituli, tum Episcopo ablegatis, Emus Archipresbyter censet bona Nosocomio S. Solliciti addicta eidem esse relinquenda ad majorem pauperum, et infirmorum utilitatem; æquum tamen existimat, ut Sodalitii jura sarciantur. Id fieri posse ait, *si Nosocomii administratio Deputatis partim ab Episcopo, partim a Sodalitio electis committatur*; at Lateranense Capitulum bonorum restitutionem omnino clamat. Episcopus vero bo-

bonorum restitutionem necessariam existimat tum ad controversias componendas, *tum ex eo quod eadem prædia magnis expensis et instaurationibus egent, quibus obviare, et succurrere Nosocomium impar omnino esset*; sed quæ postulant Confratres in primis tribus articulis nullo modo concedi posse existimat, *quin præjudicium juribus Hospitalis inferatur, et notabiliter sua commoda atque utilitates negligantur. Præterea cum simul essent Præfecti Nosocomii, et Confratres Societatis, facile oriri possent perturbationes atque dissidia.* Quod vero pertinet ad annuam pensionem Nosocomio pendendam, subdit „ iterum iterumque re „ diligenter examinata, et cum meis Præfectis Hospi- „ talis pluries collocutione habita, facile cognovi non „ posse omnino recedi a petitione facta *scut.* 5o. quo- „ tannis solvendorum, et quia bona restituenda dant „ annuum reditum *scut.* 87. o5., et quia Nosoco- „ mium ex pauperioribus est, et magis interest Civi- „ bus hoc, unde miseros succurrat, abundare, quam „ privatam Sodalitatem ditescere. Accedit quod Socie- „ tas habet etiam collectionem stipis, quam permit- „ tente Episcopo quotannis peragit per Civitatem et „ Diœcesim tam frumenti, quam musti, quæ simul „ collecta, testante mihi ipso Sindaco Confraternita- „ tis, ad annuam summam *scutor.* 5o. circiter ascen- „ dit, et elapsis temporibus per aliquos annos de ejus- „ modi eleemosynarum, interposito Decreto meo- „ rum Antecessorum, *scut.* 10. Hospitali infirmorum „ elargiebantur. Ex hactenus dictis sperare audeam, „ EE. VV. sapientissime ac congruissime decretaturos „ esse, quemadmodum humillime deprecor, ut pro „ Hospitali infirmorum constituatur, atque præscri- „ batur annuus canon scutorum quinquaginta sol- „ vendus a Confratribus S. Joannis *della Misericor-* „ *dia*, ut duo onera ejusdem Confraternitatis pluries „ nuncupata, quæ Hospitali imposita fuerunt, possit „ sustinere, et e contra Hospitale ipsum omnes fun- „ dos, quorum fructibus hactenus fruitus est, eidem „ Societati restituat. Tali siquidem pacto negotium „ hujusmodi componetur absque præjudicio Socie- „ tatis, et cum omni ejus decore, et Hospitale pro

ege-

„ egenis infirmis æquam et convenientem habebit „ compensationem „

Bona Nosocomio S. Solliciti applicata esse omnino restituenda Sodalitati, cui ab illegitima auctoritate fuerunt ablata, fatetur idem Episcopus, atque ostendunt resolutiones ab EE. VV. editis in simillimis casibus, uti evincunt exempla in *Faventina Commutationis Voluntatis* 20. *Decembris* 1823., *et in Lunen. Sarzanen.* 22. *Aprilis* 1826. Verum pactio, quam partes inire cupiunt, approbationem meretur. Sodalitas enim omnia sibi vindicaret bona, atque onere se liberaret excipiendi peregrinos, infantesque expositos ad Fabrianense Brephotrophium suis sumptibus asportandi. Ad pauperum quoque, infirmorumque levamen utilius est, ut unum dumtaxat in parva Civitate existat Nosocomium sufficientibus reditibus præditum, quam duo reperiantur Hospitalia, quæ paupertate laborent.

Restat itaque, ut perpendatur, an conditiones a Sodalitate propositæ vestram, E.mi Patres, mereantur approbationem. Jam vero conditiones in primis tribus articulis contentæ respuantur oportet; siquidem, uti animadvertit Episcopus, contentiones, ac dissidia inter Præfectos Nosocomii facile orirentur, ejusdemque Nosocomii jura læderentur. Quod vero spectat annuam pensionem, similiter cum Episcopo sentiendum videtur; quoniam solutis a Confraternitate annuis *sc.* 50. superessent pro Sodalitate annua circiter *scut.* 35, quæ satis habentur pro manutentione Ecclesiæ S. Joannis, et pro expensis Confraternitatis, præsertim si ratio habeatur eleemosynarum, quas colligunt Confratres.

Verum Confratres *della Misericordia* conditiones primis tribus articulis contentas approbandas esse contendunt, tum quia nullum Hospitali inferunt detrimentum, tum quia tali pacto Confraternitas characterem beneficientiæ, quem a fundatione sortita est, jugiter retineret. Multoque magis decernendum putant, ut a Sodalitate *scut.* 30 solummodo Nosocomio repræsententur: si enim annua *scut.* 50. forent eidem pendenda, Confraternitas *diverrebbe una gravata amministratrice delle sue sostanze, e dovrebbe trascurare il pensiero di riparo a tante imprevidibili urgenze.*

Ac-

Accedit, quod *scut.* 30. satis videntur ad onera, quæ Nosocomium S. Solliciti perferenda susciperet, ac propterea iniqua redderetur Sodalitatis conditio, eam ad majorem pecuniæ vim persolvendam, quam exigunt onera, adigendo, *L. Sancimus Cod. de pæn., Piton. de contrav. patron. alleg.* 47. *n.* 19.

Dirimenda itaque proponuntur

Dubia

I. An et quomodo sit consulendum SSmo pro approbatione transactionis in casu etc.

Et quatenus negative

II. An sit restituenda bonorum possessio Sodalitati S. Joannis Baptistæ in casu etc.

Ad I. Affirmative juxta votum Episcopi.
Ad II. Provisum in primo.

Sess. 22. cap. 6. de Reform.

CATHACEN. LEGATI. Sacerdos Franciscus Zangari ex Sorbo Cathacensis Diœcesis supremis tabulis *anni* 1745. hæredem suum universalem nuncupavit Josephum ejus fratrem, eique, si absque liberis decederet, substituit filios alterius fratris, cui nomen Cajetanus. Nonnulla etiam scripsit legata usufructus bonorum stabilium, ac perpetuam fundavit Capellaniam cum onere trium Missarum in qualibet hebdomada, statisque diebus in Ecclesia Parochiali S. Mariæ Majoris Civitatis Tabernæ celebrandarum. In dotem ejusdem Capellaniæ duo reliquit prædia, eaque ad se pertinere hisce significavit verbis: *Dichiara esso R. D. Francesco Testatore avere e possedere come vero signore e padrone un Territorio situato nella Marina di detta Città di Taverna, nel luogo detto l'Uriæ. . . l'istesso che comprò dal Sig. Leonardo Durante, ed un Castagneto posto nella circonferenza del Casale del Sorbo, nel luogo detto Ejero, che lo comprò da Leonar-*

nardo Urretta, giusta i suoi notori fini, copie degli Istromenti stanno in Casa. Hujusmodi prædia locari voluit a Sebastiano Ferrari, quem Executorem Testamentarium sibi delegit, ac post ejus obitum locari jussit *da quella persona che istituirà detto suo esecutore.* Eidem Executori facultatem tribuit nominandi Capellanos, ita tamen ut Sacerdotes ex Testatoris fratribus descendentes ceteris præferrentur. Tandem legem dixit, ut Capellanis penderetur eleemosyna *di grana quindici* pro quolibet Sacro, et quidquid reliqui foret ex annuis reditibus *di detto Territorio, e Castagneto*, cederet *a benefizio della Ven. Cappella di S. Maria del Carmine eretta dentro la Chiesa Parrochiale di S. Maria Maggiore per sua particolar devozione, ed applicarsi dal Procuratore di detta Cappella alle cose necessarie della medesima, e farsene ancora le supellettili necessarie per detta celebrazione.*

Piam Testatoris voluntatem plane executioni mandarunt tum Executor Testamentarius Ferrari, tum ejus Filii, qui parenti in commisso Administratoris munere successerunt, donec Gregorius Ferrari *anno* 1811. administrationem concessit Sacerdoti Angelo Zangari supra memorati Cajetani filio, qui etiam Capellaniam possidebat. Vita functo Angelo, illius Nepotes Cajetanus, Nicolaus, et Franciscus Zangari administrationem, quam sibi jure hæreditario devolutam sunt arbitrati, susceperunt, atque idem Nicolaus divino servitio mancipatus in possessionem ivit Capellaniæ, ac dein quidquid superesset ex fructibus bonorum Capellaniæ, celebratis Missis ad formam fundationis, sibi applicari posse ab Episcopo Cathacen. imploravit, ut facilius ad Sacros Ordines promoveretur. Cumque Magdalena uxor Josephi Zangari, Testatoris hæredis, propter inopiam, qua premebatur, similiter obtinuisset ab Episcopo annuos carolenos 30. ex fructibus Capellaniæ, dum viveret, detrahendos, eamdem pecuniæ vim filiis Magdalenæ Francisco et Seraphinæ, titulo eleemosynæ, persolverunt Capellaniæ Administratores. At iidem Magdalenæ filii legem, quam dicunt, eversivam legatorum piorum *anno* 1822. invocantes transactionem inierunt cum fratribus Zangari, eaque statutum fuit: *Che il*

Castagneto Ejero dovrà usufruttuarsi da essi Francesco e Serafina vita loro naturale durante, con pagare ad essi Signori Gaetano, D. Niccola, e Francesco annui ducati otto in ogni mese di Agosto, principiandone il primo pagamento in Agosto del venturo anno 1823., e continuare per tutto il tempo della di loro vita, in moneta effettiva e corrente. Resta estinta d' oggi innanzi l' elemosina di carlini 30. annui, perchè calcolata sull' utile ch' essi hanno sul frutto delle Castagne in usufrutto. Tanto il fondo Lenze sito nella Marina d'Uria, che detto fondo Ejero d' oggi in avanti sian di piena proprietà e dominio de' sopra citati Fratelli Gaetano, D. Niccola, e Francesco, rinunciando esso Francesco e la sopra detta Serafina a qualunque diritto a di loro favore potrassi vantare sù de' fondi sopra menzionati.

Preces dein huic Sacrae Congregationi porrexerunt fratres Zangari, eique exposuere, bona in Capellaniae dotem assignata non ad ipsum Franciscum solummodo pertinuisse, sed etiam ad alios ejus germanos Josephum, et Cajetanum, cum quibus communem vitam agebat, spectasse. Hinc petunt, ut nullum declaretur Missarum Legatum, aut saltem ut earum numerus reducatur, et celebratio ad commodiorem Ecclesiam transferatur, tandem ut legatum Capellae S. Mariae relictum, quae supellectili non indiget, penitus abrogetur, atque egenis Oratoribus tribuatur, simulque eisdem, quatenus opus sit, a fructibus huc usque perceptis, et ad Capellam pertinentibus absolutio impertiatur.

Hisce ad lii Ordinarius de informatione et voto requisitus, Sacerdotem Nicolaum fuisse „ nominato dal Zio „ D. Angelo Zangari Amministratore e Cappellano del „ Legato. Ho rilevato da un' antico Inventario fattosi „ nell' *anno* 1746. de' Beni della Famiglia Zangari, che „ su de' fondi suddetti il Testatore Francesco non aveva altro diritto, che della terza parte, giacchè gli „ altri due terzi erano di pertinenza degli altri due fratelli Gaetano, e Giuseppe.

„ Essendo in tal posizione l' affare, e conoscendo che il „ fù D. Francesco Zangari non aveva l' intero dominio „ sù detti fondi, sarei d' avviso che il sudetto Legato „ sia ridotto ad una sola Messa perpetua la settimana „ da celebrarsi ubique, essendo penosissima la celebra-

„ braxione della sudetta Messa in Taverna ; e per la
„ distanza , e per le strade alpestri , e difficili , e per
„ il Fiume che trovasi fra il Sorbo e Taverna , che
„ nell' inverno è molto pericoloso nel passarlo ; cagion
„ per cui l'attuale Celebrante D. Niccola Zangari chia-
„ mato alla celebrazione delle sudette Messe ne otten-
„ ne la grazia dalla Sa. Me. del Sommo Pontefice Pio
„ VII. della traslazione ad tempus di dette Messe. Sa-
„ rebbe del pari della clemenza della Santità di Nostro
„ Signore , che i sudetti supplicanti sieno benignamen-
„ te assoluti del passato , qualora abbian percepito
„ qualche cosa di più della rendita di detti fondi , ol-
„ tre l' importo delle Messe legate , e che non siano
„ neppur tenuti pel sucsessivo di versare detto sopra-
„ vanzo al Procuratore di detta Cappella del Carmine
„ di Taverna , anche sul riflesso per avere gli Oratori
„ dal tempo della istituzione del legato fino al presen-
„ te sodisfatto alle Messe sudette per intero , quando-
„ che appena eran tenuti per terzo.

Contendunt Oratores legatum a Testatore relictum irritum esse declarandum. Compertum enim arbitrantur bona pro fundo Capellaniae assignata non fuisse solius Francisci propria, sed aeque communia Josepho et Cajetano: Siquidem Testator vitam communem cum fratribus agebat, bonaque indivisa cum eisdem possidebat , quemadmodum teste Ordinario eruitur ex bonorum Inventario *anno* 1746. exarato. At legatum rei alienae tum solum valet , cum defunctus sciebat eam esse alienam, *Inst.* §. 4. *de Legat.*, *L. cum rem alienam Cod. de Leg.* In themate Defunctum ignorasse rem legatam esse alienam liquido constat ex ipsis supremis tabulis , quibus ad se pertinere declarat dominium fundorum *l'Uria* et *Ejero*. Cum itaque Testator ignorans rem alienam legaverit, abroganda est ejus voluntas , nec ulla habenda ratio temporis , quo pia dispositio executioni mandata fuerit , nam quod ab initio vitiosum est non potest tractu temporis convalescere , *L.* 29. *ff. de' R. I.*

At vero absonum videtur res legatas haud fuisse Testatoris proprias , cum ipse moriens tam aperte denunciaverit earum esse *vero Signore e padrone* . Fictitia quoque videtur asserta bonorum communio, tum quia nullum

affertur documentum, tum quia octoginta effluxere annì, ex quo neque Cajetanus a Testatore præteritus; neque ipsius hæredes ullam instituerunt querelam, quo sane temporis intervallo quælibet sive realis, sive personalis actio perimitur, *L.* 1. *Cod. de præscript.* 30. *vel* 40. *an*, *Rot. in Fulginaten. Censuum* 17. *April.* 1758. §. 9. *cor. Herreras*. Præterea etiamsi Testator in communi cum fratribus vitam duxissset, ac res legatæ partim ad fratres spectassent: nihilominus pium legatum suis polleret viribus. Sicut enim legatum rei alienæ, quam defunctus propriam putabat, suo stat robore, si conjunctis, aut tali personæ datum sit, cui legaturus esset, si scivisset, alienam esse, *L.* 10. *Cod. de leg.*, ita similiter sentiendum de re aliena ad pias causas ignoranter legata, cum nemo præsumatur, plus consanguineos, quam suam diligere animam. *Gratian. discept. tom.* 4. *cap.* 611. *num.* 8. *Amost. de causa piis lib.* 1. *cap.* 13. *num.* 42. Multoque minus aliquod sibi præsidium blandiri valent Oratores ex transactione *anno* 1822. inita: tunc enim temporis hæredes Josephi Zangari leges piorum legatorum eversivas, quæ dudum obsolverant, frustra invocarunt, ac propterea nullum jus in Oratores per transactionem poterant transferre.

Missarum reductionem quod attinet, eam denegare solet Sacra Congregatio, si reditus oneribus pares inveniatur. Ita *in Rom. Reductionis* 8. *Aug.* 1818., *in Lucana Translationis, reductionis, et sanationis* 26. *Augusti* 1820. *et Tranen. reductionis, et commutationis* 24. *Julii* 1824. Verum obligati paupertas justam præbere causam reductionum Missarum ad certum tempus censuit S. Congregatio in *Januen. Capellaniarum* 31. *Julii* 1819., *in Mutinen Reductionis* 17. *Februarii* 1821., præsertim si accedat consanguinitas Oratorum cum Fundatore, quia, ut ait Card. *De Luca de Testamen. dis* 72. *num.* 15. *et seq.*, si gravem eorum paupertatem prævidisset Testator, sanguinis fortasse vocibus motus, vel Missarum onus non imposuisset, vel minorem illarum numerum demandasset.

Translationi Missarum obsistit Testatoris voluntas, ac ipsius erga designatam Ecclesiam et Capellam peculiaris affectio. Hisce autem in casibus indulgendam non

non esse Missarum translationem docent *Navar. Cons.* 14. *n.* 10. *de Testament., Gratian. discept.* 73. *n.* 4., *S. C. in Panormitana Translationis oneris Missarum* 26. *Septembris* 1739. Conceditur tamen justis concurrentibus causis, uti docuit S. Congregatio *in Asten.* 21. *Maji* 1794., *et in Alatrina Translationis et Permutationis* 31. *Julii* 1819. *ad II. Dub* Justam in themate suppeditant translastionis causam *la distanza, e le strade alpestri e difficili, ed il fiume che trovasi fra il Sorbo e Taverna, che nell'Inverno è molto pericoloso.*

Ceterum si EE. VV. judicaverint, consulendum esse SSmo pro translatione onerum Missarum, videant etiam, utrum Oratoribus ad levamen pauperis familiæ indulgendum sit, ut sibi applicare valeant præstationes, quæ Capellæ S. Mariæ forent exhibendæ, atque eisdem impertienda absolutio quoad fructus hactenus perceptos. Tandem decernere dignentur, an administratio pii legati gerenda sit ab Oratoribus, jure hæreditario ad se pertinere contendentibus, seu potius retinenda dumtaxat a Sacerdote Nicolao, quem ait Ordinarius fuisse a Patruo nominatum *Amministratore e Cappellano del Legato.*

Hinc proponuntur

Dubia

I. *An constet de validitate pii Legati in casu etc.*

II. *An constet de validitate transactionis in casu etc.*

III. *An, et ad quem spectet administratio pii Legati in casu etc.*

IV. *An, et quomodo concedenda sit reductio Missarum in casu etc.*

V. *An, et quomodo sit consulendum SSmo pro translatione Missarum in casu etc.*

VI. *An, et quomodo sit consulendum SSmo pro abrogatione Legati Capellæ S. Mariæ ejusque applicatione favore Oratorum in casu etc.*

VII.

VII. *An, et quomodo sit consulendum SSmo pro absolutione quoad fructus perceptos in casu etc.*

Dilata, et scribatur Episcopo, qui referat magis præcise, quomodo excludatur jus privativæ proprietatis Sacerdotis Francisci Zangeri Testatoris super fundo l'Uria empto a Leonardo Uretta, inspectis instrumentis in Testamento citatis, vel auditis Testibus in supplementum, et exquirat consensum Parochi S. Mariæ Majoris, et Procuratoris Capellæ S. Mariæ de Monte Carmelo pro cessione Legati saltem ad tempus.

Sess. 22. cap. 6. de Reform.

BONONIEN PATRIMONII SACRI. Supremo voluntatis suæ, quo decessit, elogio *anni* 1763. Franciscus Bagni Civitatis Centensis amplum constituit legatum Patrimonii Sacri, ut liberi Joannis, et Caroli Bagni Testatoris Nepotum ad majores ordines possent promoveri. Cavit autem 1. ut iis masculis ex iisdem nepotibus ortum trahentibus Patrimonium optare datum esset, qui *si troveranno al tempo, che sarà vacante in qualunque modo il Patrimonio, purchè non minori di dodici anni, nè maggiori di venti*. 2° Ut contendentes ad Patrimonium *abbiano nel termine di due mesi da cominciarsi dal giorno della vacanza del Patrimonio a presentarsi al Sindaco pro tempore dei Comunali colle loro giustificazioni . . . ed indi posti con eguali Viglietti i nomi di tutti i concorrenti in un Bussolo debba quello conseguire il Patrimonio, che sarà l'ultimo degli estratti dal Bussolo* =. 3.° Ut sortis beneficio donatus teneretur = *di immediatamente assumere l'abito chiericale, di porsi a studio a Cento, o in altra Città, e di andare a suo tempo agli ordini minori, e poscia maggiori* =. 4. Ut si monitus ab Archibresbytero S. Blasii, et a Sindico Communali negligeret studiis vacare, aut ecclesiasticæ militiæ nomen dare = *lasciando con avvertenza, e a bello studio oltrepassare il ventesimo terzo di sua età, senza aver ottenuto nemmeno uno degli ordini maggiori, s' intenda in ciascuno di detti casi essere decaduto ipso jure, et ipso facto dal-*

dal comodo, e benefizio del Patrimonio, cosicchè debbasi venire ad una nuova elezione di altro soggetto. 5°. *Che in caso fosse alcuno dipoi provveduto di Benefizio, o potesse provvedersi di altro Patrimonio si debba venire ad una nuova elezione, se vi saranno concorrenti.* = 6.° Tandem ut deficiente progenie masculolorum Bagni sortitioni committerentur omnes pauperes Parœciæ S. Blasii, = *che non avessero comodo di potere costituirsi un patrimonio sacro* =, electumque voluit obstrictum legibus, quibus subjecit masculos ex memoratis lineis Bagni originem ducentes.

Primus omnium sortitione Patrimonium obtinuit Carolus Bagni ex familia Caroli Testatoris Nepotis. Cum autem iste divino se nollet mancipare servitio, Patrimonium resignavit Aloysio ipsius fratri, quo *die* 18. *Januarii* 1822., post decennalem Legati possessionem, vita functo, quin ad Sacros Ordines ascenderit, Patrimonium sortitus fuit Joseph alter ejusdem Caroli frater. Verum et hic similiter adeo ab Ecclesiastica militia erat alienus, ut ne Patrimonii quidem possessionem petierit, ejusque propterea administrationem *die* 3. *Maji* 1823. Archipresbytero Centensi concredidit Emus Archiepiscopus.

Hinc filii Pauli Bagni ex altera familia Joannis, qui ætatem agebant a Testatore constitutam, et Patrimonium assequi cupiebant, statim jura sua coram Archiepiscopali Curia Bononiensi detulerunt, irritamque declarari postularunt Josephi electionem, sistentes etiam in amplissimis opibus, quibus præditus erat Petrus Josephi Pater.

Curia Archiepiscopalis controversiam componere studens renunciationem a Josepho faciendam esse suasit; at Joseph sive potius ejus Pater renunciationem subterfugiis ita protrahi sategit, ut ea expleta non fuerit, nisi *die* 25. *Januarii* 1825., quo tempore alter Josephi Frater, cui nomen Antonius, ad duodecimum pervenerat ætatis annum.

Hac emissa renunciatione, Archiepiscopalis Curia novam perfici mandavit sortitionem, qua *die* 12. *Februarii* ejusdem anni 1825. memoratus Antonius propitiam expertus est fortunam. Quocirca filii Pauli Bagni illico Archiepiscopo preces porrexerunt, petentes nul-

nullam declarari electionem, quippe quæ cecidera in Antonium ditissimi Patris filium. Sed Curia Archiepiscopalis *die* 8. insequentis *Junii* satius duxit Antonium immittere in possessionem Patrimonii, sarta, ac integra relinquens *omnia jura favore illorum, qui interesse habeant, aut habere possunt pro eorum exercendis actionibus in casibus a fundatore in ejus dispositione contemplatis pro quocumque juris effectu.*

Re ad hanc Sacram Congregationem delata Emus Archiepiscopus de more rogatus fuit, qui documenta transmisit, ex quibus ea, quæ superius exposui, eliciuntur. Cumque idem Emus requisitus etiam fuerit, ut referret *de causa retardatæ extractionis nominandi ad Patrimonium*, ideo aliud misit scriptum Curiæ Archiepiscopalis, quæ = *conviene che la tardanza è stata causata da procrastinazioni del Sig. Pietro Bagni, le quali possono interpretarsi artifiziose, e dirette a far si, che un altro di lui figlio Antonio giungesse all' età prescritta alla imbussolazione, secondo che avvenne.*

Ad convellendam Antonii electionem filii Pauli Bagni legibus innituntur a pio Testatore præscriptis. Hic enim præcepit, ut patrimonium assequutus, onere divinceretur = *di immediatamente assumere l'abito chiericale, di porsi a studio, e di andare a suo tempo agli ordini minori, e poscia maggiori* =, ac si hisce non pareret legibus, decideret *ipso jure, et ipso facto* a possessione patrimonii, ita ut = *debbasi venire ad una nuova elezione di altro soggetto* =, atque hanc electionem expleri mandavit intra duos menses = *dal giorno delle vacanze* =. Jam vero inquiunt filii Pauli Bagni, tantum abest, ut Joseph Bagni Testatoris voluntati morem gesserit, ut = *essendo privo di vocazione non mai chiese il possesso, nè mai vestì l'abito chiericale*. Statim ac itaque Filii Pauli Bagni jura sua coram Archiepiscopali Curia detulerunt, ac Joseph monitus, ut Patrimonio nuncium mitteret, leges a Testatore injunctas implere neglexit, ipso jure, et ipso facto decidit a possessione patrimonii, ac intra duos menses ad novam deveniendum erat electionem. Quod si hæc electio intra duos menses a die vacationis juxta supremam Francisci voluntatem expleta fuisset, alter ex filiis Pauli Bagni, qui legitimam agebant ætatem, Patri-

trimonium obtinuisset, non autem Antonius Petri filius, qui tunc vix decimum attigerat annum. Electio itaque Antonii, qui tempore vacationis incapax erat ad sortiendum Patrimonium, nullius est roboris declaranda; quoniam explorati juris est, mole sua ruere electionem ejus, qui ætatem a Testatore præscriptam non habet, *Constant. Vot. 443. num. 9., Rot. alleg. apud Spada Cons. 334.*

Quin culpæ verti queat filiis Pauli Bagni, quod non curaverint intra duos menses rem confici, ideoque postea eorum omnium nomina sorti commissa fuerint, qui tunc in præscripta a Testatore ætate versabantur. Omni enim studio conati sunt legitimo tempore ad exitum controversiam perduci, et ægro animo ferre debuerunt electionem in longissimum protrahi tempus. Imputari autem non debet ei, per quem non stat, si non faciat, quod per eum faciendum erat, *Cap. Quia diversitatem 5. de Concession. Præben., L. in executione 85. ff. §. fin. de verb. obligat.*, et nemo pœna plectendus, quem compertum est culpa vacare, *Cap. Cognoscentes 2. de Constit.; R. 23. I. in 6., L. Sancimus C. de Pœnis.*

Eo vel magis quod non abest suspicio, ut censuit Curia Archiepiscopalis, ex conflicto Petrum operam dedisse, ut quæstio inter Josephum ejus filium, et descendentes ex progenie Joannis Bagni non absolveretur, donec Antonius ad duodecimum perveniret annum, ac propterea dolo, ac fraude, quæ nemini patrocinari debet, factum est, ut nomen Antonii sortitioni committeretur, et cum alterius detrimento locupletior evaserit.

Alia quoque ratione contendunt hæredes Pauli Bagni, nullam renunciandam esse Antonii electionem. Propugnant enim, eumdem Antonium, cui percommode Patrimonium a divite Patre constitui potest, nullo modo adspirare potuisse ad Patrimonium Sacrum, aut saltem nunc illud dimittere debere. Reque vera Testator jussit, *che in caso fosse alcuno dipoi provveduto di Benefizio, o potesse provvedersi di altro patrimonio, si debba venire ad una nuova elezione, se vi saranno concorrenti.*

Quæ voluntas clarius emicat, si animadvertamus, defi-

cente utraque linea Bagni, vocatos fuisse *i poveri della Parrocchia di S. Biagio*, locumque fieri novæ electioni, *ove l'eletto venisse poscia provveduto con Benefizio, o con altra fortuna di beni, onde potersi costituire altro Patrimonio*. Jus itaque prælationis egenis Clericis tributum videtur, licet expresse id cautum non fuerit, cum pro expresso sit habendum, quod ab expressis perspicue consequitur, *Cap. Cum olim de Censib., L. ult. ff. de legat. 2., Rot. cor. Ratto Decis 217. num. 7.*; ideoque aut irrita declaranda est Antonii electio, utpote ditissimi Patris filii, aut ad novam procedendum est electionem, quia adsunt filii Pauli Bagni, qui legitima pollent ætate, paupertate laborant, seque divino servitio mancipare peroptant.

Verum Antonius validam tuetur suam electionem, utpote ex familia Bagni descendens, ac intra legitimum tempus ad assequendum Patrimonium sortis beneficio vocatus. Nec enim sibi officere autumat, quod nondum duodecimum exegisset annum, cum Filii Pauli Bagni Archiepiscopalem adierunt Curiam, ut Joseph legato Patrimonii privaretur. Namque ad privationis pœnam incurrendam sententia declaratoria accedere debet, *Auth. Hoc amplius Cod. de fideicom., Piton. de controv. Patron. alleg. 100. n. 694., Rot. cor. Olivatio decis. 529. n. 15.*, quam declaratoriam quum nunquam ediderit Archiepiscopalis Curia, tum solum Patrimonium vacasse videtur, cum Joseph se legato abdicavit, ac propterea tempore, quo Antonius annos a Fundatore constitutos agebat. Dein etiamsi ante Josephi renuntiationem vacatio obtigisset Patrimonii, suis staret viribus Antonii electio: neminem siquidem fugit ad personæ idoneitatem metiendam in Beneficiis, et in emolumentis, quæ illico juris ministerio non deferuntur, sed extrinsecum hominis factum exigunt uti electionis, præsentationis, sortitionis; tempus inspiciendum esse præsentationis, aut sortitionis non autem secutæ vacationis, *Cap. dudum, et Cap. Eum §. inferiore de Electione, Card. de Luca de Fideicom. disc. 30. n. 11., Rot. cor. Buralt. dec. 682. n. 8. et seq.*

Eoque minus quidquam sibi obesse censet tergiversationes proprii Parentis. Præterquam enim dolus certis evinci debet, ac ineluctabilibus probationibus, *Rota*

cor.

cor. Olivatio Decis. 917. n. 5., illud insuper urget, quam maxime aberrare a ratione, ac devium esse ab æquitate, ut quis dolo non suo damnum ferat, *L. Nemo debet ff. de reg. Juris, L. si quis suo C. de inoff. Testam.*; *Rota cor. Olivatio dec.* 592. *n.* 4.

Nec divitias, quibus abundat ejus Pater, sibi præpedire posse contendit, quominus frui valeat legato Patrimonii. His enim verbis = *Che in caso dipoi fosse provveduto di Benefizio, o potesse provvedersi di altro Patrimonio, si debba venire ad una nuova elezione* = designari censet opes ipsius electi proprias, ac ipsi post adeptam Patrimonii possessionem obventas, cum tea sit germana significatio verborum *in caso poi*, ut posteriora, non anteriora significet.

At amen si Emi Patres electionem Antonii irritam habendam esse censuerint, decernere dignentur, an fructus Patrimonii ab ipso hactenus percepti novo eligendo sint tradendi, fructus enim indebite collectos restituendos esse tradit *l.* 5. *ff. de interd.*, *S. Congr. in Faventina Legati* 19. *Novemb.* 1825. §. *Parochi.* Filii autem Pauli Bagni simul ac Antonius Patrimonium sortitus fuerat, nullam coram Archiepiscopali Curia declarari petierunt illius electionem, atque hanc ob causam in actu immissionis sarta tecta servata fuere pro quocumque juris effectu jura interesse habentium.

Quæritur idcirco

I. *An constet de validitate electionis favore Antonii in casu ec.*

Et quatenus affirmative

II. *An, et cujus favore teneatur dimittere Legatum Patrimonii in casu etc.*

Et quatenus negative ad I. Dubium

III. *An, et a quo tempore teneatur restituere fructus in casu etc.*

Ad I. Providebitur in secundo.

Ad II. Affirmative, et fiat nova sortitio ad formam testamenti inter alios vocatos.

Ad III. Affirmative a die præsentis decreti.

Sess. 23. *cap.* 1. *de Reform*

OVETEN. MISSAE PRO POPULO Parochiales Ecclesias S. Mariæ in Campos, et SS. Salvatoris de Salave Ovetensis Diœcesis ducentis abhinc annis ita inter se unitas esse constat, ut unus sit earum Rector, unusque populus, licet in unaquaque Ecclesia independenter ab altera præcipua exerceantur Parochialia jura. Hujusmodi Ecclesiarum Parochi quotquot usque adhuc fuere, unicam tantum diebus festis pro Populo applicarunt Missam, hodiernus vero Parochus minus recte se gerere verens, EE. VV. oraculum sibi exquirendum ducit, ac declarari postulat, an unam, vel potius binas Missas applicare teneatur. Addit tamen, admodum grave sibi futurum onus per alium Sacerdotem singulis diebus festis secundam applicandi Missam.

Episcopus pro informatione, et voto rogatus, ea, quæ supra narravi, plene confirmat, votumque suum aperiens inquit = *non possum non asserere convenientissimum fore, ut non binas, sed unicam tantum Missam pro populo diebus dominicis, et aliis festis, Parochum applicare teneri Sacra Congregatio decernat.*

Qui animarum curam exercent, tenentur jure divino applicare Missam pro Populo sibi commisso, *Concil. Trid. sess.* 23. *cap.* 1. *de Reform.*, *Sacra Congregatio in Calaguritana Applicationis Missæ pro Populo* 12. *Decembris* 1764. *et in Oveten.* 12. *Januarii* 1774., iisque hoc onus applicationis dominicis, aliisque festis diebus ita inhæret, ut non eximantur, etiamsi reditus tenues sint, cum ad id non obstringantur propter reditus, sed ratione officii, *Benedictus XIV. Constit. Cum semper oblatas §.* 3. *et Sac. Congregatio in cit. Oveten. §. Quæsitum.* Quin imo Parochi, qui duabus præsunt Ecclesiis insimul unitis unione subjectiva, vel æque principali, in utraque Ecclesia Missam pro populo singulis diebus festis applicare debent. Enim vero in *Lucen. applicationis Missæ pro populo* 26. *Februarii* 1774. requisiti Emi Patres; *an Parochi duabus Ecclesiis Parochialibus præpositi teneantur dominicis, aliisque festis diebus Missam in unaquaque Ecclesia sive per se sive per alium applicare pro populo in casu etc.* responsum dederunt die 12. Martii

sii ejusdem anni : *Affirmative exceptis tantum Parochiis uniti unione plenaria, et extinctiva, et scribatur Episcopo juxta instructionem.* In hac autem instructione Emi Patres Episcopum certiorem faciendum esse putarunt, ipsos numquam dubitasse, *quod Parochi teneantur applicationi supradictæ Missæ pro populo singulis diebus dominicis, et festis in unaquaque ex Ecclesiis Parochialibus, quæ vel æque principaliter, vel subjective conjunctæ, atque incorporatæ sunt; cum applicatio unius tantummodo Missæ pro populo locum habeat in iis Parochialibus, quæ invicem adeo unitæ, conjunctæ, atque incorporatæ sunt, ut ex duabus una prorsus cum extinctione tituli alterutrius evaserit.*

Hoc unum itaque in præsenti casu inquirendum superest, utrum Parochiales Ecclesiæ S. Mariæ, et SS. Salvatoris insimul unitæ fuerint unione plenaria, et extinctiva, vel potius unione subjectiva, aut æque principali. Jam vero hanc unionem haud renuntiandam esse extinctivam in primis suadet memorata instructio, quæ extinctionem efflagitat tituli alterutrius Ecclesiæ unitæ. Parochus autem Orator se Rectorem appellat Ecclesiarum S. Mariæ in Campos, et SS. Salvatoris de Salave, ac proinde quælibet ex Ecclesiis suum retinet titulum. Accedit, quod per unionem extinctivam ex duabus una fiat Ecclesia, sicque jura alterutrius Ecclesiæ extinguantur, seu trasferantur in aliam, *Fagn. in cap. Exposuisti n.* 34. *de Preb., Reiffen. in lib.* 3. *decret. tit.* 12. *n.* 41. In themate vero neutrius Ecclesiæ jura in alteram translata sunt, sed in utraque Ecclesia independenter ab altera, fatente Parocho, ac teste Episcopo præcipua exercentur Parochialia jura. Quocirca unio, de qua agitur, characteres præsefert unionis, æque principalis, qua ambæ Ecclesiæ suum retinent titulum, honorisque gradum, licet unius Rector fiat etiam Rector alterius, *argum. Can. ex temporis* 16 *q.* 1., *Garz. part.* 12. *de Benef. cap.* 2. *n.* 37., *Reiffenst. loc. cit. n.* 51.

Contra animadvertere præstat *prædictas Paræcias* (inquit Episcopus) *etiam post unionem non duos populos, sed unum esse populum*, quod quidem unionem extinctivam fuisse ostenderet; quando enim Ecclesiæ Parochiales aut subjective, aut æque principali-

liter uniuntur, utriusque Parochiæ populus distinctum corpus efformat, S. Congregatio *in Satrina Missæ pro populo* 17. *Julii* 1791. §. *licet.*, *et in Lamacen.* 30. *Julii* 1796. §. *Ex.* Nec prætereunda biscentenaria observantia applicationis unius tantum Sacri, quæ præsumptionem inducit, memoratas Ecclesias extinctive-fulsse unitas, aut saltem exemptionis titulum a duplici Sacrificio tribuere potest, *Card. De Luca de jurepat. dis.* 9. *num.* 17., *et Sacra Congregatio in cit. Lamacen §. Ex.*

Quatenus tamen EE. VV. Parochum ad duplex Sacrum teneri decreverint, decernant quoque, num Oratori concedenda sit absolutio quoad præteritas omissiones, et reductio quoad futurum. Commendabilis enim actualis Parochi religio ac grave incommodum, quod in Oratorem ex duplici applicatione redundaret, iustam suppeditare reductionis causam docet *S. Congreg. in Civitatis Castelli* 17. *Aprilis* 1790., *et in cit. Lamacen. §. Quatenus* Nihilominus videant Emi Patres, utrum potius expediat tribuere Oratori facultatem applicandi infra hebdomadam alterum Sacrum, quemadmodum *Bened. XIV. in Constitutione cum semper oblatas* ad consulendum Parochorum inopiæ concessit Episcopis potestatem dispensandi cum Parochis, ut diebus festis eleemosynam recipere possint, et Missam applicare pro benefactore, translata ad alium diem infra hebdomadam applicationem Missæ pro populo.

Itaque proponuntur

Dubia

I. *An Parochus duplicem teneatur applicare Missam pro populo in casu etc.*

Et quatenus affirmative

II. *An, et quomodo sit locus reductioni Missarum in casu etc.*

III. *An et quomodo sit consulendum SSmo pro absolutione quoad præteritum in casu etc.*

Non proposita cum sequentibus.

NUR-

NURSINA DECIMARUM. Monachi S. Benedicti Nursinæ Civitatis eorum olim habebant Parochialis Ecclesiæ S. Peregrini eorum Monasterio annexæ; verum postea consilium inierunt muneri hujusmodi nuntium mittendi Pactum hinc Monachos inter, et populum intercessit, quo, ceu eruitur ex vetustis sacræ Visitationis actis, res ita composita fuit, ut in posterum Populus Parochos amovibiles deligeret, et Abbas Monasterii eos nominaret, ac instituendos præsentaret Episcopo; præterea ut *dimidia pars decimarum recipiatur a Confraternitate SSmi Sacramenti, et tradatur Parocho pro tempore, alia pars recipiatur a Monachis.* Qua ex re Monachi mediam decimarum partem ex Parœcia S. Peregrini proficiscentium jugiter perceperunt, atque in annuæ administrationis codices reditum decimarum ita retulerunt: *porzione delle decime di S. Pellegrino dovute al Monastero.* *Sess. 25. cap. 12. de Reform.*

At suppresso Monasterio S. Benedicti per Constitutionem san: me: Pii VII. incipien. *Ad tuendam diei* 6 *Januarii* 1820., qua Episcopalis Cathedra in Nursina Civitate denuo erecta fuit, *omnia, et singula bona, sive urbana, sive rustica, sive libera, sive in Emphyteusim concessa ad dictum Monasterium spectantia* Mensæ novæ Cathedralis Ecclesiæ tributa fuerunt: Communitati autem Nursiæ, cui Pontifex onus injunxerat *supportandi expensas pro manutentione Parochialis Ecclesiæ . . . . nec non constituendi annuam pecuniæ summam ab Ordinario statuendam pro congrua illius Rectoris sustentatione*, concessæ fuere *præstationes, oblationesque fidelium, sive in pecunia, sive in cera, sive in holofericis vulgo pallii nuncupat. hujusmodi Parochiali Ecclesiæ debitæ*

Quum vero in susceptæ obligationis exonerationem Communitas medietatem decimarum, Monachis olim debitam, Parocho S. Peregrini assignaverit, orta hinc est controversia, utrum ex Piana Costitutione ad Capitulum Cathedralis Ecclesiæ, seu potius ad Parochum, uti Communitatis cessionarium, pertineat ista decimarum medietas. Episcopus, quem de more requisivi, plane confirmat, quæ supra narravi.

Pa-

Parochus, cui adstipulatur Nursina Communitas, potiora sua jura esse contendit. Ex jure enim certum est, decimas præmium esse laboris, *Cap. 1. Caus. 16. quæst. 7.*, easque Parochis deberi, quippe qui curam habent animarum, *Cap. Cum contingat 29. de Decim.*, *Sacr. Congr. in Brictinorien. Decimarum 8. Maji 1824. §. Animadvertit*; ac propterea si quis alius jus sibi asserat percipiendi decimas, nisi id perspicuis evincat argumentis, succumbat oportet. Jam vero Piana Constitutio, bona ad Monasterium S. Benedicti spectantia Mensæ Cathedralis Ecclesiæ concedens, potius spectasse videtur bona, quorum proprietas ad Monasterium pertinebat, quam jus exigendi partem decimarum, quæ inter fidelium oblationes accensentur, *Numer. 18. v. decimarum*, *Reiffenst. lib. 3. Decret. tit. 30. n. 179.*

Illud præterea addendum, quod ex Concilii Tridentini sanctione *Sess. 25. Cap. 12 de Reform.* exigui Parœciarum fructus per assignationem decimarum sunt augendi. Absonum autem videtur, eam fuisse Pontificis mentem, ut parte decimarum privaretur Parochus S. Peregrini, qui adeo tenui donatus est Præbenda, ut par non sit perferendis oneribus. Enim vero ex tabulis accepti et expensi ab Episcopo transmissis apparet, annuos reditus, non comprehensis incertis stolæ, pertingere ad *scut.* 16. 17½; onera autem, et eleemosynam Missæ pro populo conficere summam scutorum 20. 05.

At Canonici perspicuum exploratumque censent, nec ipse inficiatur Parochus, Monasterium S. Benedicti ex pacto, atque observantia trium fere sæculorum jus acquisivisse symbolam decimarum percipiendi; neminem enim latet ex immemorabili etiam, ac centenaria consuetudine præscribi posse jus decimandi, *Cap. Cum. sint de Decimis*, *Rot. cor. Rezzonico. dec.* 112., eoque magis quia cum in themate res sit inter personas Ecclesiasticas, quadragenaria observantia potis est ad legitimam præscriptionem inducendam, *Barbos. Jus. Eccl. Cap. 26. num.* 12., *Sacr. Congr. in Pisauren. Decimarum 3. Martii 1792. §. Respicit.*

Hu-

Hujusmodi autem decimarum medietatem nunc ad Mensam Capitularem pertinere ex eo colligunt Canonici, quod Pontifex in laudata Constitutione *omnia, et singula bona sive rustica, sive urbana* ad extinctum Monasterium spectantia eidem Mensæ tribuerit; nemo enim ignorat æque bonis adnumerari, si quid est in actionibus, *L. Bonorum* 39. *ff. de V. S.*, *Rot. cor. Olivatio dec.* 242. *num.* 2. Ex his inferunt nullo jure potuisse Communitatem pro congrua Parochi S. Peregrini assignare decimarum medietatem, quæ Capitulo debetur tamquam Monachorum successori. Neque audiendas inquiunt querelas Parochi de congruæ tenuitate, quia eidem expeditissima est actio contra Communitatem, quæ hoc onere devincta est ex Piana Constitutione

Quare vestrum erit EE. PP. pro ea, qua præstatis, sapientia dirimere

Dubium

An, et ad quem spectet medietas decimarum olim Monasterio S. Benedicti debita in casu etc.

FOROLIVIEN. LEGATORUM. Familiæ Petrignani Forolivii plura imminebant pia Legata. Primum quatuor Missarum in singulis hebdomadis, quarum binæ ad aram B. M. V. ab igne, et binæ in Ecclesia Cathedrali sunt litandæ. Hujus legati institutio in tenebris delitescit antiquitatis, licet ex actis sacrarum visitationum constet, Familiam Petrignani ab immemorabili fuisse huic oneri subjectam. Alterum *scut.* 12. pro festo S. Mariæ Magdalenæ de Pazzis in Ecclesia Patrum Carmelitarum quotannis celebrando. Hujusmodi legati implementum demandavit Julia Rosetti, cujus hæres Didacus Columbani *anno* 1743. vendidit Petro Paulo Petrignani quamdam domum sitam in

Sess. 22. cap. 6., et sess. 24. cap. 4. de Reform.

via S. Blasii, injuncta eidem lege curandi satisfactionem Legati Rosetti, ac speciali hypotheca favore legati devincta domo. Tertium olei pro duabus lampadibus: Jacobus enim Albicini, qui hæredem fideicommissarium sibi scripsit Livium Petrignani, duas emi jussit argenteas lampades, easque ante aram S. Peregrini in Ecclesia Patrum Servorum Mariæ collocatas diu noctuque sumptibus hæredis lucere voluit. Quartum tandem *scut.* 9. 12. pro celebratione sex supra viginti Missarum in Ecclesia Patrum Capuccinorum peragenda. Legatum hoc perpetuo impleri edixit Joseph Albicini, cujus hæres extitit idem Jacobus Albicini.

Hujusmodi legata diu exequi non prætermisit memoratus Livius; at postea cum in adversam incidisset fortunam, adeo ut *anno* 1809. ære alieno obstrictus bonis suis, etiam fideicommissariis, cesserit, legatorum reductionem a Sede Apostolica imploravit, eamque ad quinquennium *anno* 1816. obtinuit. Quumque exeunte *anno* 1819. Livius vitam cum morte commutaverit, Petrus Paulus ejus filius, qui ab adeunda hæreditate sese abstinuerat, ad annum usque 1821. legata expleri proprio ære sategit. Nunc vero propriæ conscientiæ consulere cupiens, declarari postulat, se a quolibet legatorum onere esse immunem; sin minus ob rei familiaris angustias amplam efflagitat reductionem.

Semel iterumque rogatus Episcopus respondit, Legatarios onerum urgere satisfactionem, subditque: *Paternam hæreditatem neque adivit, neque respuit Orator, quoniam nulla erat, cum Pater bona omnia, etiam fideicommissum Canonici Jacobi Albicini, creditoribus cessisset anno* 1809. *Cessio bonorum fuit voluntaria, nullusque pro legatis piis vocatus fuit. Attamen semper ipsis satisfactum fuit a Livio, dum viveret, ideoque censendum relictum fuisse fundum pro hujusmodi satisfactione.*

Domus gravata pro legato favore Patrum Carmelitarum amplius non extat. Adhærebat enim antiquæ domui familiæ Oratoris, in cujus nova constructione comprehensa fuit etiam illa legato obnoxia; sed etiam illa pluribus abhinc annis alteri vendita fuit.

Ex

Ex bonis hæreditatis maternæ, et patrui, ac etiam ex dote, cæterisque, propriæ uxoris, Orator in probe commoda versatur fortuna. Ex statu tamen activo et passivo Orator deducit, ipsum vivere tantum ex industria.

Exploratum censet Orator cuncta onera supra memorata Livio ejus parenti incubuisse; reque vera iste solummodo ad obitum usque legata implevit. Cumque Livius anno 1809. omnia creditoribus cesserit bona, nihilque postea acquisierit, itaut filius eidem, dum vixit, ex proprio peculio alimenta præbuerit, Orator a paterna sese abstinuit hæreditate. Certi autem juris est, filium, qui paternæ sese non immiscuit hæreditati, ad parentis debita dissolvenda adigi non posse. Quocirca, inquit Orator, Legatarii jura sua experiantur oportet in cessionarios, qui bona possident legatorum onere divincta, eoque magis quod cessio bonorum expleta fuerit nemine ex legatariis requisito: solutio enim facta posterioribus creditoribus per decoctum vel decocturum non subsistit, et subjacet avocationi, *Card. de Luca de Cred. disc.* 2. *num.* 11., *et disc.* 48. *num.* 8., *Rot. decis.* 1074. *num.* 4. *cor. Seraphin.* Quin imo Patres Carmelitæ hæredes quoque Didaci Columbani adigere queunt ad implendum legatum Rossetti. Pia siquidem Testatrix, nullo taxative designato fundo, jussit festum celebrari S. Mariæ de Pazzis, ideoque tametsi hæres domum tradiderit pro legati implemento, eaque dudum perierit, nihilominus onere obstringitur curandi satisfactionem legati, quemadmodum post *Passerin. de stat. homin. quæst.* 187. *art.* 4. *num.* 984., *Rot. decis.* 117. *num.* 7. *recent.* monet *Benedict. XIV. de Syn. Diæc. lib.* 13. *cap. ult. num.* 31. *et seq.*

At Legatarii contendunt, Oratorem esse compellendum ad omnia pia legata implenda: affirmant enim, eumdem propri parentis hæredem extitisse, et aliquod emolumentum ex hæreditate percepisse, licet nullam afferant probationem. Animadvertere tamen præstat, onus quatuor Missarum in singulas hebdomadas ab immemorabili imminere Familiæ Petrignani, et idcirco omnes, qui bona possident ex eadem familia proficiscentia earum implemento devinciuntur. Jam vero ex Episcopi informatione liquido constat, Ora-

torem hæredem extitisse Francisci Petrignani ejus patrui. Quemadmodum igitur Franciscus oneri Missarum subjectus fuisse videtur, ita etiam ejus hæres, qui melioris conditionis esse non debet, quam illius auctor, *L. Ex qua* 149. *ff. de R. J.*

Quamobrem si EE. VV. Petrum Paulum Petrignani ad legatorum implementum cogendum esse censuerint, decernant oportet, an concedenda sit absolutio quoad præteritas omissiones, et reductio quoad futurum. Quamvis enim Episcopus retulerit, Oratorem in commoda versari fortuna, attamen iste ex transmissis tabulis accepti et expensi probare nititur, æs alienum, quo tenetur, longe in præsens superare ejus patrimonium, si bona dotalia Uxoris detrahantur. Gravem vero obligati paupertatem præbere legitimam causam tum absolutionis pro præteritis omissionibus, tum reductionis piorum legatorum docet *S. Cong. in Taurinen.* 30. *Martii* 1776., *et in Mazzarien. Reductionis et absolutionis* 14. *Decembris* 1822. Verum hanc ob causam ut plurimum temporaneas tantum indulgere consuevit reductiones, uti *in Mutinen. Reductionis Missarum* 17. *Februarii* 1821., *et in Sorana Reductionis* 18. *Septembris* 1824.

Hinc dignabuntur Emi Patres definire

I. An et quæ legata Orator teneatur implere in casu etc.

Et quatenus affirmative.

II. An et quomodo sit locus reductioni legatorum in casu etc.

III. An, et quomodo sit consulendum SSmo pro absolutione quoad præteritas omissiones in casu etc.

Die

Die Sabbathi 23. Decembris 1826. in Palatio Apostolico Vaticano erit Sacra Congregatio Concilii, in qua præter alia proponentur infrascripta Dubia, juxta morem ejusdem Sacræ Congregationis de jure resolvenda.

OVETEN. MISSÆ PRO POPULO

Sess. 25. cap. 1. de reform.

Dubia

I. An Parochus duplicem teneatur applicare Missam pro populo in casu etc.

Et quatenus affirmative

II. An et quomodo sit locus reductioni Missarum in in casu etc.

III. An et quomodo sit consulendum SSmo pro absolutione quoad præteritum in casu etc.

Ad I. Negative.
Ad II. et III. Provisum in primo,

NURSINA DECIMARUM.

Sess. 25. cap. 12. de reform.

Dubium

An et ad quem spectet medietas decimarum olim Monasterio S. Benedicti debita in casu etc.

Affirmative ad Mensam Cathedralis Ecclesiæ.

Sess. 22. cap. 6., et Sess. 24. cap. 4. de reform

FOROLIVIEN LEGATORUM.

Dubia

I. An et quæ Legata Orator teneatur implere in casu etc.

Et quatenus affirmative

II. An et quomodo sit locus reductioni Legatorum in casu etc.

III. An et quomodo sit consulendum SSmo pro absolutione quoad præteritas omissiones in casu etc.

Ad I. Affirmative pro nunc quoad Legatum quatuor Missarum; in reliquis dilata, et scribatur Vicario Apostolico, qui referat, auditis interesse habentibus, an utilis actio experiri possit pro anterioritate, et potioritate jurium reliquorum Legatorum.

Ad II. Provisum in præcedenti.

Ad III. Affirmative celebratis quatuor Missis pro omnibus.

Sess. 24. cap 1. de reform. Matrim.

NEAPOLITANA DISPENSATIONIS MATRIMONII. Tertio ad trutinam vocatur hæc controversia inter Cajetanum d'Errico, et Marium Hieronymam Mariglia-no · In Comitiis enim *diei* 18. *Martii* labentis anni percontanti mihi: *An sit consulendum SSmo pro dispensatione super matrimonio rato et non consummato in casu etc*, responsum datum est: *Dilata*: iterum *die* 22. insequentis Julii eodem proposito Dubio EE. VV. placuit rescribere: *Affirmative, et ad mentem: mens est, ut scribatur Emo Archiepiscopo, ne Cajetano d' Errico relaxetur fides status liberi inconsulta Sacra Congregatione*. Quum autem Defensor Matrimonii instaurandi certaminis expostulasset licentiam, inspecta praxi, quam Sacer hic Ordo jugiter servavit, ut ostendunt exempla præsertim in *Neapolitana Matrimonii* 19. *Septembris* 1772., *in Romana Matrimonii* 20. *Januarii* 1787., *in Barchinonen Matrimonii* 23. *Januarii* 1808., et alia plura relata *in Burdigalen. Dispensationis* 6. *Augusti* 1825., novæ audientiæ beneficium eidem concessi. Id ægre ferens Mulier penes Summum Pontificem conquesta est, ra-

rata editam resolutionem pro gratiosa dispensatione satis habendam, aut saltem ad SSmum esse referendam, ut ipse pro sua sapientia, ac suprema potestate quid esset faciendum decerneret. Verum Mulieris preces cum dimissæ fuerint rescripto: *SSmus Oratricis instantiam rejecit, et consuetam praxim Sacræ Congregationis servari mandavit*; idcirco hodierna die novo eadem quæstio subjicitur examini.

In novissima allegatione animadvertit Matrimonii Defensor Mariam Hieronymam post novem nuptiarum menses querelam instituisse de viri frigiditate, Cajetanum vero religionis interposito sacramento affirmasse sequutam Matrimonii consummationem. Exinde ad censuram *Cap. accepisti de frigid.* deducit, Mulieri non esse fidem habendam, nisi ostendat impotentiam Viri ex signis physice, aut moraliter certis, *Sanchez de Matrim. Lib. 2. cap. 7. disp. 109. num. 1. et seq.*

Ad probandam Cajetani perpetuam impotentiam ineptissimas arbitratur relationes septem Peritorum judicialium, qui corpus viri inspexerunt. Eorumdem enim relationibus ab eodem Defensore traditis clarissimo Urbis Chirurgo Cajetano Flajani, ut sententiam suam panderet, is votum elucubratus est ab Josepho Sisco, ac Francisco Bucci eximiis Chirurgiæ Professoribus comprobatum, quo tamquam falsa, et commentitia traducit principia, quibus nititur septem Peritorum judicium; eosdem contradictoria, facta relationum collatione, exponere evincit; ambigua, incerta, ac inepta vocitat signa, quibus eorum adhærent relationes; quare putat, *necessario che nuove e più esatte esplorazioni si facciano sulla virilità del d' Errico, e prove sperimentali più lunghe, onde giungere a quella fisica, o moral certezza che si richiede dai Sagri Canoni per lo scioglimento del vincolo matrimoniale.*

Eoque minus in relatione Peritorum judicialium Emos Patres conquiescere posse autumat idem Defensor, quod in præterita Causæ actione plures adduxerit extrajudiciales Professores, qui ne dum inspectum Cajetanum ad rem maritalem obeundam idoneum judicarunt, sed insuper ea inficiati sunt invenisse frigiditatis signa, quæ Periti judiciales retulerunt. Hisce autem extrajudicialibus relationibus fidem haud esse de-

ne-

negandam subdit, quoniam eas autographas agnovit publicus Actuarius: neque etiam spernendas, utpote extrajudiciales; siquidem hujusmodi Peritiæ satis habentur ad docendum de gravamine Peritiæ judicialis, ut inde fiat locus novæ deputationi Peritorum, *Rot. in recent. decis. 479. n. 7. part. 9., et in Romana affictus 1. Junii 1817. §. 9. coram R. P. D. Marco.*

Ex his colligit Sacramenti Adsertor, maximum vinculo matrimonii inferri præjudicium, nisi ad novam inspectionem procedatur, aut triennale decernatur experimentum. Errore enim et gravamine Peritorum judicialium probato, res in dubio versatur, et in dubio concedi non posse dispensationem suadet Sacra Congregatio *in Barchinonen. Matrimonii 24. Januarii* 1807. Nulla sane superfluitas reprehendenda, omnisque diligentia in quæstionibus de matrimonii dissolutione, pro indaganda veritate, adhibenda est, *Card. Argenvillier. dissert. de matrim. impoten. caus. dirimen. vel non. n. 16., et Sanchez de Matrim. lib. 7. disp. 107. n. 6.*

Quoniam vero Mulieris Defensor nihil novi mihi exhibuit, idcirco Folia *dierum 18. Martii ac 22. Julii* hujus anni, et allegationes semel iterumque distributas EE. VV. consulere precor, ut dirimere possint

Dubium

An sit standum vel recedendum a decisis in casu etc

In decisis et amplius

Sess. 24. cap. 12. de reform.

TERRACINEN. PRIVERNEN. EMOLUMENTORUM.

Sacerdos Paschalis Reali Privernensis Cathedralis Ecclesiæ Canonicus, quadraginta annorum emensus servitium, *anno* 1822, jubilationis indultum obtinuit cum facultate percipiendi in posterum *fructus omnes, et distributiones quotidianas sui Canonicatus*, perinde ac si Choro, et officiis divinis personaliter interesset.

Inter

Inter cetera Capituli emolumenta recensetur quædam tritici distributio, quæ obvenit Canonicis post laudum officia quadragesimali tempore antiphonam *Libera me Domine* canentibus. Quamquam primo alteroque anno post jubilationis indultum hujusmodi emolumenti particeps factus fuerit Canonicus Reali, nihilominus postea Canonici innixi consuetudine, quam vocant immemorabilem, Ecclesiæ Privernen. contendere cœperunt, neminem sive rude, sive alio indulto suffultum participem esse reddendum distributionis *Libera me Domine*, nisi reapse Choro intersit, et antiphonam canat. At jura sua læsa existimans Canonicus Reali, controversiam ad S. hunc Ordinem detulit dirimendam.

Rogatus de more Episcopus, ut audito Capitulo referret, quomodo res se antea habuerint, respondit id satis esse obscurum; subdit tamen „ Inter contenden-
„ tes hæc habentur pro exploratis, et certis, 1. Emo-
„ lumentum, de quo agitur, esse anniversarium,
„ prætinitum, et perpetuum. 2. emolumenta hujus-
„ modi deberi Canonicis privilegio donatis, nisi obsit
„ voluntas Testatoris, vel Ecclesiæ particularis statu-
„ tum, vel legitima consuetudo. 3. Nullam in ca-
„ su nostro esse testatoris legem, jussumve, nullum
„ Ecclesiæ statutum, quo Canonici, qui abesse per-
„ mittuntur a Choro non amissis distributionibus,
„ ab illo emolumento percipiendo arceantur.
„ Tota igitur difficultas in eo posita est, utrum si le-
„ gitimæ consuetudinis Canonici, qui non intersunt,
„ dum cantatur = Libera me Domine = post cetera
„ officia tempore quadragesimæ, nullo privilegio ju-
„ vari queant, quominus quadam tritici mensura,
„ seu sacco priventur, quo potiuntur Canonici, qui
„ hujusmodi cantui revera intersunt =. Denique vo-
„ tum suum aperiens inquit „ Mihi potior videtur
„ ratio, et jus Canonici Reali „

Canonicos quamvis rude donatos haud esse admittendos ad participationem emolumenti = Libera me Domine = nisi Choro intersint, tum ex immemorabili consuetudine, tum ex juris censura suadere nititur Capituli Defensor in distributa Allegatione. Immemorabilis siquidem observantiæ tantam esse inquit vim,

ut non minus quam lex scripta servari debeat, *Fagnan. in Cap. Cum contingat de For. comp. n. 6.*, *Sacr. Congr. in Surrentina Præeminentiarum 20. Decembris 1823. §. Juris*: quinimo veluti lex habetur consuetudo, etiamsi intra decem annorum fines contineatur, si juri non adversetur, *Sperel. Dec. 67. n. 41.*, *Rot. in recen. Dec. 375. n. 8. part. 2.*

Consuetudinem vero, quæ in Privernensi viget Ecclesia, non intra decennii limites cohiberi, sed hominum vincere memoriam in propatulo esse censent Canonici. Jam inde enim ab anno saltem 1735. morem invaluisse, ut nihil præfati emolumenti tribueretur Canonicis, qui sive infirmitate detenti, sive jubilatione, aut alio indulto prædíti a Choro abessent, plura ostendunt exempla, quæ in Capitularibus prostant Codicibus. Hanc longissimi temporis observantiam Canonici omnes, uno dempto Reali, confirmant, atque eorum testimonio eo magis est fides adhibenda, quod hujusmodi punctaturæ Canonicorum absentium haud præsentibus accrescant, sed in utilitatem erogentur Ecclesiæ, *Piton. Discept. Eccl. 24. n. 26.*, *Rot. cor. Olivatio Dec. 230. n. 17.* Denique rem conficere autumant Decretum *anni* 1776., nam Canonici animadvertentes, nonnullos haud interfuisse „ alla solita frequenza della quaresima, e perchè per il passato si è pratticato di perdonare *Libere* tre alli Canonici sani, e cinque agl'Infermi, e avendo mancato di più, non gli si è perdonata alcuna *Libera*, „ perchè si lucra solamente dai presenti „ majori suffragiorum numero decreverunt, inductam servandam esse consuetudinem.

Dein ex Oraculis hujus Sac. Congregationis ostendere conatur idem Defensor, Canonicos absentes, licet jubilationis indulto auctos, repellendos esse a perceptione ejusdem emolumenti. Enim vero tametsi hic Sacer Ordo Canonicos jubilatos participes faciendos esse putaverit emolumentorum ex anniversariis proficiscentium, quæ fiunt inter annum, et sunt fixa, nisi aliter caverint Testatores, uti demonstrant decreta in *Novarien. Jubilationis 29. Novembris* 1681., *et in Lunen. Sarzanen. Jubilationis 30. Septembris* 1684. *ad primum dubium relata in Bosanen. Visit SS. LL. 6. Februarii* 1734. *§. Agendo et sequen.*; attamen

eis

eis denegavit portionem emolumentorum provenientium ex funeralibus, et anniversariis incertis, et extraordinariis *in cit. Lunen. Sarzanen. ad secundum dubium.* Similiter *in Romana Jurium Canonicalium* 5. *Maji* 1703. *lib. Decret.* 53. *pag.* 186., in qua agebatur de Canonico valetudinario, cui tributa fuerat facultas lucrandi omnes fructus, et distributiones non secus ac si Choro, et divinis officiis interesset, respondit, eidem pendere oportere omnia emolumenta, atque etiam laudemia, *exceptis Anniversariis aliisque obventionibus non fixis, et in quibus diversimode fuerit a testatore dispositum.* In themate emolumentum nuncupatum *Libera* non fixum, sed adventitium esse ex eo colligunt Canonici, quod modo plus, modo minus, modo in pecunia, modo in tritico tribuatur.

E contrario Canonicus Reali, qui jura sua scripto mihi exhibuit, ut EE. VV. oculis subjicerem, memorata emolumenta fixa renuntianda esse tuetur, cum singulis annis statisque diebus Canonicis distribuantur, ac propterea resolutiones a Canonicis allatas ipsemet ad jura sua tuenda enixe invocat: addiitque se participem esse reddendum controversi emolumenti, quamvis adventitium putaretur. Et sane *in Aquipendien.* 1. *Aprilis* 1719. proposito dubio: *An Canonicus vigore indulti jubilationis participare debeat de emolumentis adventitiis anniversariorum, et associationum Cadaverum, si functionibus non intersit*, respondit hæc Sac. Congregatio: *Affirmative ad primam partem, dummodo non obstet voluntas Testatoris, vel dantis: ad secundam partem negative.* Item Canonico jubilato solvenda esse emolumenta etiam processionum statuit *in Romana* 24. *Martii* 1703. relata *in Lauretana Jubilationis* 11. *Junii* 1774. §. *Canonico*; concinnato siquidem Dubio: *An Jubilato debeantur emolumenta processionum, etsi illis non interfuerit*, rescripsit = *Affirmative.* Et nuperrime *in Verulana Jubilationis* 17. *Junii* 1820. rogati Emi Patres: *An Canonicus jubilatus, quamvis absens participare debeat de scut. sex, quæ annuatim a Communitate persolvuntur ob sacra novendialia*, responsum dederunt: *Affirmative.*

Quocirca concludit Reali, explorati juris esse, Canonicum jubilatum frui debere cunctis emolumentis, quibus

bus gaudent Canonici Choro interessentes, iis tantummodo exceptis, quæ extraordinaria sunt, et incerta, aut ex voluntate Testatorum inter præsentes sunt distribuenda. Cumque emolumenta ob cantum versiculi = *Libera me Domine* = sint perpetua, certa, et ordinaria, ipsique Canonici fateantur, firmetque Episcopus, nullam adesse Testatoris legem, restat, ut ad tramites resolutionum hujus Sac. Ordinis Canonicus Reali particeps reddatur controversi emolumenti, quamvis Choro non intersit

Quin contrarium suadere queat Privernensis Ecclesiæ consuetudo, ad quam confugiunt Canonici. Initio enim consuetudo cum stricti juris sit, eam de persona ad personam, de casu ad casum protrahere non licet, *L. quis §. si quis ff. de itiner. act. priv.*, *Sacr. Congr. in Ferentina Residentiæ 22. Novemb.* 1823. *§. videant*. Præterea ut consuetudo, quæ juris communis censuræ adversatur, vim suam exerere valeat, vel immemorabilis, vel saltem quadragenaria, nulloque contrario actu intercepta probetur necesse est, veluti post tex. *in Cap. Irrefragabili de offic. ordin.* tradit. *Rot. cor. Molin. Dec. 962. num.* 17., *et Dec.* 1316. *num.* 19. *et cor. Falconer. De Miscell. Dec. 74. §.* 16.

At vero consuetudinem, qua innituntur Canonici, nec immemorabilem, nec quadragenariam, nec continuam existimat Canonicus Reali. Ex adductis enim exemplis Canonicorum, qui rude erant donati, patet, consuetudinem ortum duxisse *anno* 1750., ac servatam ad annum usque 1763., eamque duntaxat iterum inolevisse annis 1821. *et* 1822. Itaque post annum 1763. interrupta dicenda est; siquidem fieri non posse videtur, ut septem et quinquaginta annorum intercapedine nullus ex Canonicis beneficium jubilationis sit assecutus, aut saltem oporteret, ut id Canonici idoneis evincerent documentis, cum allegans consuetudinem eam luculenter demonstrare teneatur, *Sperel. decis. 69. num.26.*, *Reiffenst. Jus Can. lib. 1. tit. 4. num.179.*, *Sac. Cong. in Forolivien. Præcedentiæ* 16. *Septembris vertentis anni*.

Nec ullum subsidium sibi comparare queunt Canonici ex Capitulari decreto *anni* 1776. Præterquam enim istud decretum ostendit consuetudinem per aliquot annos inductam, *anno* 1776. jam fuisse senescentem; illud accedit quod nullius sit roboris, utpote majori

tem-

tantum suffragiorum numero latum contra *R. 23. J. in 6.*, statuentem, quod omnes tangit, ab omnibus esse approbandum. In præsenti enim casu agebatur de actu voluntario, ac de privato, et singulari cujusque Canonici interesse ad tradita *per Scarf. ad Ceccop. Lucub canon. tom. 3. add. 1. num. 16. et 23.*, *Rota coram Cerro decis. 473. et 517.*, ideoque etiam unius Canonici dissensus satis fuisset, ne viribus polleret, quod a cæteris gestum fuerat, *Pignat. Consul. 82. n. 6. tom. 10.*, *Reiffenst. ad reg. 29. J. in 6. n. 10.*

Dubium

An Sacerdos Paschalis admittendus sit ad participationem emolumenti in casu etc.

Affirmative

CIVITATIS PLEBIS CANONICATUS. Extat in Oppido Panicalis Collegiata Ecclesia S. Michaelis Archangeli decem prædita Canonicatibus, quorum alter sub titulo SSmæ Annuntiationis institutus a Neapoleone et Dominica Mazzarelli, atque a Livia Baracconi. Isti enim in Testamento *diei 23. Januarii 1697.* se se invicem hæredes usufructuarios instituerunt, ac post singulorum obitum ex omnibus eorum bonis Canonicatum erigi mandarunt, cui præter divinarum laudum psalmodiam cum cæteris ejusdem Collegiatæ Canonicis, onus imposuerunt trium Missarum qualibet Hebdomada in Ecclesia Sodalitatis Mortis celebrandarum. Ad juspatronatus quod attinet, edixerunt = *che se vi saranno figli capaci ed atti a tal Ministero tanto di Gio. Battista, quanto di Annibale Baracconi, sempre siano nominati, e preferiti a tutti gli altri, dando con il presente il ius nominandi alla detta Casa Baracconi, e se di tal Casa e discendenza non vi fossero atti, e dal Superiore non venissero approvati a tal Ministero, allora ed in quel caso, quando vi fosse qualcuno capace di Casa Mazzarelli sia promosso a tal carica; e caso che non vi fossero di una Casa e dell' altra, allora il detto* *Sess. 22. cap. 6., et Sess. 25. c. 4. de Reform.*

detto jus nominandi spetti, e debba nominare il Capitolo di detta Collegiata =.

Ex hac vita ereptis Testatoribus, filii Joannis Baptistæ Baracconi erectionem postularunt Canonicatus. Annuit Episcopus eorum votis, ac *die* 3. *Aprilis* 1715. decretum edidit, quo Canonicatum erexit, atque insuper *juspatronatus passivum uni ex Filiis ex descendentibus de Barraconibus quoad idonei et capaces reperti fuerint cum jure prælationis, necnon jus Patronatus activum seu præsentandi et nominandi alterum ex dictis descendentibus memoratæ Domui, et Familiæ de Baracconibus*, reservavit, sub lege tamen, *quod si de dicta Domo non adessent Clerici idonei, tunc præferendus sit aliquis de Domo Mazzarella, si tamen fuerit capax; quoad vero non adessent de una, nec de altera Domo, tunc jus nominandi, et præsentandi Clericum spectare ad Capitulum dictæ Collegiatæ, cui in eodem casu jus Patronatus, seu præsentandi reservamus juxta formam testamenti ad quod etc.*

Primus omnium Canonicatum possedit Marianus Baracconi ab illius Fratribus nominatus. Cum autem *anno* 1767. idem Marianus vitam cum morte commutarit, ac Domus Baracconi ad Canonicatum præsentaverit Clericum Antonium Tassi, Capitulum S. Michaelis, ad se pro ea vice pertinere contendens jus nominandi ob defectum idoneæ personæ ex Familia Baracconi ortum trahentis, obstitit nominationi, licet postea lituntium miserit *cum expressa declaratione, quod per præsentem actum, et consensum nullo unquam tempore censeatur irrogatum præjudicium juribus Capituli*. Rursus *anno* 1799. Canonicatus caruit possessore, ac nemine ex Familia Baracconi existente idoneo Clerico, Capitulum S. Michaelis nominationem explevit favore Hieronymi Cherubini, eique, frustra conquerente Domo Baracconi, mandatum de immittendo in possessionem præbendæ Canonicalis relaxavit Curia Episcopalis. Similiter *anno* 1803. Carolus Antonius Mariotti nominatione a Capitulo donatus possessionem iniit Canonicatus. Tandem *anno* 1824. cum nemo ex Familia Baracconi idoneus reperiretur, et Domus Mazzarelli jam dudum exaruisset, Capitulum ad vacantem Canonicatum nominavit Jacobum Giuliotti. Id

ubi

ubi primum rescivit Marianus Baracconi, quindecim annos natus, et Viduam habens Matrem opibus destitutam, ab hoc S. Ordine expostulavit, ut sibi annui Canonicatus fructus, suspensa ejus nominatione, ad quinquennium tribuerentur, quibus vitam traducere, studiis vacare, simulque ecclesiasticæ militiæ nomen dare queat.

Rogatus Episcopus de informatione et voto hæc retulit = „ Canonici Collegiatæ sunt decem, et quinque tantum ex eis inserviunt Choro alternative per quindecim dies. Ea pars quinque Canonicorum, ad quam „ pertinet Canonicatus vacans, constat ex Archipresbytero cum Cura animarum, qui persæpe, et præsertim diebus festivis non potest interesse, et ex alio „ Canonico jamdiu jubilato, senilique infirmitate laborante; tandem ex alio Canonico Clerico Studiorum causa dispensato, atque in Seminario degente. „ Unde si cessaret servitium Canonicatus SSmæ Annuntiationis, de quo in precibus duo tantum Canonici residui essent, qui totam quindenam complere tenerentur, non sine gravi detrimento servitii „ Choralis, præsertim diebus Festis. Hodie non alii „ supersunt Patroni nisi Orator, ac ejus Frater Herminus, qui juxta Testamentariam dispositionem habent jus activæ, et passivæ nominationis, si alias „ idonei a Superioribus invenirentur. Onera nunc vigentia sunt binæ Missæ loco trium qualibet hebdomada, et scuta 5. 78. pro impositionibus publicis. „ Unde dato reditu annuali ad rationem quinque „ scutorum pro quolibet centenario, totus reditus „ erunt scuta 35. 70., a quibus detractis omnibus oneribus, totus reditus liber favore Canonici reliquus „ erit in tenui summa scutorum 14. 32. sine ullo jure distributionis. Adolescens autem Marianus, pro „ cujus favore supplices Litteræ factæ sunt prætextu „ vocationis Ecclesiasticæ, ut possit educationi, et „ studiis incumbere, vitam ducit non quidem laudabilem in triviis, sine aliqua studiorum applicatione, et neque Parocho, neque Ordinario ullo unquam tempore, neque nunc expressit intentionem „ sumendi habitum Ecclesiasticum, neque ulla signa exhi-

„ exhibuit sanctæ hujus vocationis . Aliquid habet in „ bonis, sed non sufficiens ad congruam substenta- „ tionem; Mater ejus ex opere Sartricis sibi victum „ quærens, omnem mendicitatis viam præcludit.

„ Addendum quod Canonici Collegiatæ congruo tempo- „ re, nemine reclamante, non obstante longa edicto- „ rum affixione, exercuerunt jus sibi obventum at- „ tenta incapacitate Adolescentis Mariani, aliorumque „ non comparentium de Familia Baracconi, et no- „ minarunt quemdam Sacerdotem Jacobum Giuliotti, „ qui tamen se abstinuit ab impetranda canonica in- „ stitutione „ imo subdit in novissima informatione „ „ che sebbene avesse fatto quest'atto non sarebbe stato „ accolto per demeriti personali „ Tandem votum suum aperiens inquit. „ Cum constet de gravi detri- „ mento servitii Chori, si deficeret Canonicus inser- „ viens ob plures annos, mihi videtur non esse locum „ instantiæ Mariani.„

Juspatronatus qua activum, qua passivum Canonicatus SSmæ Annuntiationis Familiæ Baracconi esse relictum in dubium revocari non posse autumat Orator. In supremis enim Testatorum tabulis nedum cavetur, ut descendens ex gente Baracconi si idoneus sit ad assequendum Canonicatum, cæteris præferatur; sed insuper aperte reservatur *il jus nominandi alla Casa Baracconi.* Nec audiendos esse subdit Canonicos, contendentes ad Capitulum spectare jus præsentandi, si tempore vacationis Canonicatus nemo ex Familia Baracconi idoneus reperiatur, qui nominationem obtineat. Etenim præterquam absonum videtur a Testatoris voluntate, ut cuidam Familiæ tum solummodo tribuatur juspatronatus activum, cum aliquis ex eadem Familia aptus existit ad assequendum Canonicatum; illud accedit, quod in parte ut inquiunt proemiali instrumenti erectionis jus nominandi ad Capitulum transire dicatur, ubi penitus defecerit gens Baracconi. Et revera ibidem legitur : *deficiente autem utraque Domo de Baracconibus et Mazzarellis, jus nominandi, et præsentandi Canonicum spectare debeat ad Capitulum ejusdem Ecclesiæ Collegiatæ, et alias latius in dicto Testamento.* Partem autem dispositivam instrumenti interpretationem sumere a parte proemiali do-

docet *Barthol. in L. fin. n. 3. ff. de hæred. instit.*, quem sequitur *Rot. decis. 209. n. 7. cor. Peuting.*, *et Piton. discep. eccl. 14. n. 22.*

Hoc pacto sibi, suæque Familiæ, vindicato Canonicatus jurepatronatus tam activo, quam passivo, Emos Patres suis precibus propitios futuros esse confidit. Enim vero Sacra hæc Congregatio indigenti patrono non modo alimentorum præstatione prospicere consuevit ad præscripta *in Cap. Nobis de jure patron.*, sed insuper indulsit, ut pueri ad Patronalia Beneficia nominarentur in *Melevitana Indulti 10. Septembris 1735.*, *et in Vercellen. 19. Julii 1766. §. Sæpissime.* Missarum etiam suspensionem, et Capellaniæ administrationem Patrono tribuit, ut se exhibere posset in *Nullius S. Michaelis de Clusa 30. Martii 1776.*, *in Nucerina 6. Septembris 1778.*, et non raro administrationem Ecclesiastici Beneficii, impletis oneribus, et deputato Ecclesiastico Administratore, largita est vel ad certum tempus, vel donec aliquis ex Familia illud obtinere posset in titulum, *in Segovien. Capellaniæ 17. Novembris 1731.*, *in Asculana Dispensationis 20. Maji 1786.*, *et in Aquen. Capellaniæ 3. Februarii 1787.* Orator itaque, qui se Deo devovere exoptat, ac rei familiaris angustia premitur., dignum se existimat, qui petita administratione ad quinquennium donetur, ut ad litteras incumbere valeat.

At vero Capitulum ejus precibus adversatur, atque in primis jure suo *anno 1824.* nominationem explevisse affirmat, cum nemo ex Familia Baracconi descendens idoneus existeret, qui Canonicatum nanciscetur. Etenim Testatores jus patronatus activum Domui Baracconi tribuerunt, si aliquis ex eadem Familia aptus inveniretur ad Canonicatum obtinendum; sin autem *non vi fossero di una Casa e dell' altra, allora il detto jus nominandi spetti, e debba nominare il Capitolo di detta Collegiata* „ Quin aliquid negotii facessere queant, quæ in parte proemiali instrumenti erectionis perleguntur, nam pars dispositiva plane ostendit ad Capitulum devolvi jus nominandi, quoties neque in Familia Baracconi, neque ex Domo Mazzarelli dignus reperiatur, qui Canonicatum adipisci valeat, atque huic parti dispositivæ, si cum

narrativa repugnet, adhærendum esse firmat *Rot cor. Burat. decis. 203. n. 18. et cor. Emerix jun. decis. 537. num. 2. et decis. 49 num. 5.* eoque magis in hac specie, quoniam Episcopus tum in narrativa, tum in dispositiva parte, reservans juspatronatus, ad Testamentum se retulit, quæ relatio operatur, ut juspatronatus reservatum intelligatur ad tramites testamenti, *Piton de controv. patron alleg. 75. n. 44. et alleg. 100. n. 528. Rot. cor. Emerix jun. decis. n. 16. et in Sulmonen· Jurispatronatus 11. Januarii 1716. §. quibus cor. Falconerio.*

Amoto pro hac vice ex Familia Baracconi jure patronatus activo, et passivo, ac vindicato favore Capituli jure nominandi, exploratum censent Canonici rejiciendas esse Mariani preces, cum omnis evanescat canonicæ æquitatis titulus, imo petita administratio jura lædat Capituli. Insuper nullam esset Ecclesia utilitatem perceptura, siquidem Orator, ut superius monuit Episcopus *vitam ducit non quidem laudabilem in triviis, sine aliqua studiorum applicatione... nec ulla signa exhibuit* vocationis ad statum ecclesiasticum: postremo grave detrimentum Chori servitium pateretur, ideoque nominationis suspensio cum voluntate Fundatorum, ac juris dispositione pugnaret, *teste Card. de Luca de jurep. disc. 20. n. 2. et S. Congreg. in Camerinen. suspensionis nominationis 12. Februarii 1803.*

Si EE. VV. nec Oratoris petitioni annuendum, nec Sacerdoti Giuliotti veluti indigno institutionem Canonicatus dandam esse censeant, decernere quoque dignentur, utrum Canonicatus collatio ab Episcopo sit libere explenda, vel potius ad nominationem Capituli, quod a jure nominandi haud decidisse videtur per præsentationem indigni, cum non pateat id scienter fuisse peractum, ad tradita per *Fagnan. in Cap. Cum vos 4. de offic. ordin. n. 32., Reiffenst. Jus Can. lib. 3. tit. 38. n. 84.*

Itaque proponuntur

Dubia

I. *An deficiente idoneo Clerico ex Familia Baracconi jus præsentandi spectet ad Capitulum in casu etc.*

II.

II. *An sit concedenda institutio Sacerdoti Jacobo in casu etc.*

Et quatenus negative

III. *An et quomodo sit annuendum precibus Mariani pro administratione Canonicatus in casu etc.*

Et quatenus negative

IV. *An et quomodo sit facienda collatio Canonicatus in casu etc.*

Ad I. Affirmative.
Ad II. Negative.
Ad III. Negative in omnibus.
Ad IV. Affirmative ad nominationem Capituli.

ALATRINA. Ecclesia *S.* Mariæ Terræ Fumonis Alatrinæ Dœciesis, anno 1781. in Collegiatam erecta, octo constat Canonicis, et duabus Dignitatibus, quarum prima Archipresbyter, Abbas altera nuncupatur. Novæ Collegiatæ mensam constituerunt bona plurium Beneficiorum, eorumque fructus in duodecim æquales partes dividi jussit erectionis Bulla, quarum decem inter Archipresbyterum Abbatem, et cæteros Canonicos æqualiter distribuerentur; *de duabus autem partibus, seu ratis remanentibus una integra sit pro Archipresbytero, ut respectu aliorum duplum habeat, et medietas alterius partis, seu ratæ Canonico Abbati Curato, ut præ cæteris Canonicis habeat partem unam integram cum dimidia; dimidium medietatis residuæ ratæ integræ Canonico Theologo, alterius medietatis dimidium Canonico Presbytero Sacramentales Christifidelium confessiones excipiendi onus habenti accrescant; assignata in usum distributionum quotidianarum tertia parte dictorum septingentorum vigintiquinque scutorum respective æqualiter detrahenda a partibus uniuscujusque.* Hujusmodi bona communiter administrarunt Canonici, annuosque fructus ad tramites Bullæ erectionis inter se partiti sunt ad annum usque 1799. Etenim superiorum annorum experientia docti

Sess. 25. *Cap.* 11. *de Reform.*

cti Canonici, communem illam bonorum administrationem in detrimentum cedere totius Collegiatæ, siquidem modo imperitia, modo negligentia, et fraude Administratorum, interdum vero Cultorum nequitia eveniebat, ut longe minores colligerentur fructus, et agrorum cultura negligeretur, rem sibi utilem gerere putarunt, si fundos eodem ferme modo quo reditus ex fundationis lege erant distribuendi, inter se dividerent, ac decem efformarent Præbendas, ut quisque ex Capitularibus suam possidere, et administrare posset præbendam. Hinc præfato anno 1799., auctorante Episcopo, ac Periti opera, optatam absolverunt divisionem, relicta fundorum parte pro massa communi, qua publica vectigalia, aliaque Capituli perferrentur onera.

Verum anno 1807. Episcopus *della Casa*, qui tunc Alatrinam regebat Ecclesiam, illicitum et invalidum denuntians divisionis actum ob defectum Beneplaciti Apostolici, statuit, ut Fundi communiter denuo administrarentur, absolutionemque a Censuris, si quas Canonici ob peractam divisionem incurrerint, ab Summo Pontifice impetravit. At nihilominus Capitulares, animo recolentes præterita incommoda, atque etiam jurgia, quæ inter ipsos Canonicos oriebantur, dispertitas Præbendas possidere, eisque frui sunt prosequuti, donec moniti ab hodierno Episcopo preces huic Sacro Consessui porrexere, ut bonorum divisio firma maneat, et Apostolica auctoritate roboretur.

Requisitus de more Episcopus pro informatione et voto, hæc ad rem habet = Nulla prorsus sunt pro „ Præbendis, proque quotidianis distributionibus „ assignata bona, sed Prædia omnia de Capituli „ proprietate, eo quod generatim natura sua ste„ rilia sint, bona fide a Capitularibus ipsis æqua, „ quoad fieri potuit, lance fuerunt divisa, ut unus„ quisque, quæ sibi obvenerant, melius excoli cu„ raret in suimet utilitatem. Horum fructus seu pro„ ventus, attentis miserandis hujus temporis circum„ stantiis, summam vix adæquant annuam *scut.* 779., „ quæ si dispertiantur juxta dispositionem Bullæ ere„ ctionis, consequetur, singulis sex simplicibus Ca„ nonicis quotannis obtingere scuta circiter 65., Ar„ chipresbytero 130., Abbati 97. 50., Canonico „ Theologo 81., totidemque Confessario.

„ Extra

„ Extat profecto Massa, seu Bursa communis centum
„ vix scutorum capax oneribus supportandis, et pun-
„ ctaturis seposita persolvendis, sed impar sane. Quo-
„ circa Canonici singuli proportionaliter defectum ap-
„ posite supplent
„ Hisce præhabitis expedire arbitror, imo necesse est,
„ ut jam inducta, seu præstituta divisio tolleretur,
„ aucta tamen, prout opus videbitur, quæ obtinet,
„ communi capsula, ut plene onerum adimplemen-
„ to, et fallentiarum, ut vocant, satisfactioni tuto
„ provideatur =

Quanquam explorati juris sit, vetitam esse bonorum Ecclesiæ alienationem sine Apostolicæ Sedis beneplacito, *Extravag. Ambitiosæ de reb. eccl. non alien*, adeo ut ne in alteram Ecclesiam transferri queant, *Card. de Luca de Canon. disc.* 30. *n.* 19., *Rot. part.* 7. *divers. decis.* 190. *n.* 12., nihilominus non desunt Doctores, qui tradant, haud esse necessariam S. Sedis veniam pro ineunda pactione inter Clericos ejusdem Ecclesiæ super modo gaudendi fructibus, et emolumentis communis Mensæ, cum nulla intercedat abdicatio, aut translatio dominii, vel jurium ab uno corpore in alterum, *Card. De Luca loc. cit. et de alien. disc.* 54. *n.* 8., *Scarfan. ad Ceccop. Lucub. Canon. lib.* 4. *tit.* 15. *n.* 64.

Præterea etiamsi illegitima foret declaranda peracta bonorum divisio, utpote adversa erectionis Bullæ, quæ communem demandavit mensam, annuosque tantum reditus inter Canonicos distribui jussit, justam tamen, imo necessariam in themate contendunt Capitulares occurrere causam, ut bonorum divisio Apostolica firmetur auctoritate. Necessitatem in eo collocant, quod si communis mensa denuo præciperetur, jurgia et contentiones, quæ post bonorum partitionem finem habuere, statim reviviscerent. Utilitatem vero sitam arbitrantur in uberiori fructuum perceptione. Cum enim fere omnes agri Collegiatæ S. Mariæ sint *montuosi e sassosi*, ideoque sine multa cultura, magnoque labore vix aliquem fructum edere valeant, expedit quammaxime, ut bona separatim administrentur; nam singuli Canonici, spe ducti majores ex propria Præbenda colligendi fructus, diligentiorem cultum, quam administratores imperiti vel socordes, agris adhibere solent.

At

At animadvertere præstat hujusmodi rationum momenta tanti non esse, ut expleta bonorum divisio confirmetur; secus jam penitus destruere oporteret communes Capitulorum Mensas, quas in Ecclesia vetustissimas ostendit *Cap. cum M. Ferrariensis* 9. *de Constit.*, quæque etiam nunc vigent in pluribus Capitulis. Præterea incommodis, quæ adeo extollunt Canonici Oratores, facile occurri posse videtur per electionem Administratorum, qui diligentia ac peritia munus concreditum rite obire valeant. Nec deest Collegiatæ utilitas in communi bonorum administratione; siquidem gravioribus sumptibus pro Templi, ædificiorumque tuitione, aut majori agrorum cultione agendis expeditius prospicitur ex fructibus mensæ communis, quam ex symbola a singulis Canonicis conferenda.

Nec prætereundum, Canonicos Oratores ita Capituli bona inter se fuisse partitos, ut vix annua *scut.* 100. conficiant communem massam, imparem omnino ferendis Collegiatæ oneribus, ac quotidianis pendendis distributionibus. Statuit enim Bulla erectionis, eique concinit Tridentina Synodus *sess. 23. cap. 3. de reform.*, ut tertia pars fructuum Mensæ Capitularis, in usum quotidianarum distributionum converteretur.

Quamobrem videant Emi Patres

An et quomodo sit probanda bonorum divisio in casu etc

Previa absolutione quoad præteritum, affirmative, aucta tamen Massa communi per Episcopum ad formam Bullæ erectionis, facto verbo cum SSmo.

Sess. 22. Cap. 6. de Reform.

CAMERINEN. COMMUTATIONIS VOLUNTATIS. Silvester Marucci supremis tabulis *die 23. Augusti* 1785. hæredes usufructuarios omnium bonorum instituit Conjuges Aloysium Ricci et Theresiam Micheli, relicta proprietate Filiis ex Theresia nascituris. Theresia vero sine liberis ex hac vita migrante, hæredem ex asse scripsit Capellaniam in Ecclesia S. Silvestri loci *Bazzano* erigendam, onere injuncto Capel-

la

fino celebrandi tot Sacra, quot pro ratione fructuum integræ hæreditatis celebrari possent cum eleemosyna obolorum quindecim: quod *si occorresse alcuna spesa per riattamento di detta Chiesa, e sue Suppellettili*, voluit, *che debba ciò farsi col fruttato di essa Cappella ad arbitrio del Cappellano pro tempore, ed in tali casi per quell' anno, o anni dovrà minorarsi il numero delle messe.* Nominationem Capellani tribuit Dominico Conforti, ejusque Descendentibus masculis ad tertiam usque generationem, ac dein Parochis pro tempore Parœciæ Bazzani sub titulo S. Mariæ Erixinæ.

Diem extremum *anno* 1809., nullo suscepto filio, obiit Theresia, eamque *die* 5. *Februarii* 1819. sequutus est Aloysius Ricci novissimus hæreditatis Marucci usufructuarius.

Venerat itaque dies, quo ad tramites Testamenti Silvestri Marucci Capellaniam erigere oportebat: Verum Petrus, Dominici Conforti filius, possessionem bonorum ad Capellaniam pertinentium iniit, supplicemque huic S. Ordini obtulit libellum, quo exposuit, bona hæreditaria Marucci, ære alieno subducto, pertingere ad *scut.* 1282, Vicum *Bazzano* vix numerum 29. incolarum conficere; onera erigendæ Capellaniæ ob Sacerdotum penuriam difficillime impleri posse; Ecclesiæ autem Parochialis reditus adeo esse tenues, ut ejus Rector *scut.* 24. dumtaxat quotannis percipiat. Facultatem hinc poposcit sibi suisque retinendi hæreditaria bona, lege tamen eidem imposita curandi annuam celebrationem Missarum 50., ac tradendi Parocho Bazzani Prædium Scut. 200. pro augmento Parochialis Præbendæ. Cumque hujusmodi preces *die* 18. *Martii* 1820. dimissæ fuerint rescripto: *servandam esse fundationem*; denuo sistit coram hac S. Congregatione, eamdemque postulat facultatem.

Rogatus, prout in more positum est, Archiepiscopus votum suum aperiens inquit: *Utile videtur, ut commutata Testatoris voluntate, quæ, penuria simplicium Sacerdotum inspecta, minime adimpleri posset, pars certa hæreditatis Marucci, Missarum tamen oneribus gravata, ipsi Ecclesiæ tradatur. Quod reliqui erit, detracto ære alieno, quod Orator assumet in se, eidem concedendum putarem.*

In-

Inter Parochum et Petrum Consorti nonnulli fuere tractatus. Super his mea sententia foret, ut latifundium de prædicta hæreditate valoris saltem scut. 350., atque domuncula Parocho tribuantur, cum obligatione tamen Parocho pro tempore celebrandi et applicandi ad mentem Benefactoris, aut celebrare faciendi Missas 50. quolibet anno; et singulis annis in Festis S. Sebastiani, et Sanctissimæ Crucis pro unoquoque ad mentem ut supra Missas quinque, nec non exponendi Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum, atque benedicendi Populum cum Eo singulis diebus Festivis de præcepto sub ritu duplici primæ classis.

Si ea proponantur, quæ utilitatis, aut necessitatis præseferant causam, defunctorum voluntates commutari possunt, *Piton. discept. eccles.* 69. *num.* 5. *et* 13., *et S. Congregat. in Forolivien. Reductionis* 12. *Julii* 1799. *ad II. Dub., et in Casalen. Commutationis onerum et Voluntatis* 30. *Martii* 1822. §. *Missarum*, Utilem vero, atque adeo necessariam aliquando suppeditat causam tenuitas redituum Præbendæ Parochialis; indigenti enim Parœciæ, ubi aliter suppetiæ ferri nequeant, consulere oportet aut perpetua unione Beneficiorum, *Concil. Trid. Sess.* 21. *cap.* 5. *de reform.*, aut applicatione piorum Legatorum, imo et Missarum reductione, *S. Congreg. in Spoletana* 18. *Decembris* 1790., *in Novarien. Reductionis Missarum* 23 *Novembr.* 1793., *et in Asculana Paræciæ* 15. *Decembris* 1804. §. *Hæc.*, ne Rector cum dignitatis dedecore stipem quærere, vel animarum curam deserere adigatur, *Rot. part.* 1. *recent. decis.* 420. *num.*, 4., *et part.* 2. *decis.* 449. *num.* 5.

Petita igitur voluntatis commutatio ad levandam Paræciæ indigentiam impertienda esse videtur; siquidem Parochus Bazzani annua tantum *scut.* 24. lucratur, et incolæ tanta paupertate laborant, ut *riesce anche impossibile di poter tenere quotidiamente il SS. Sagramento*. Accedit Testatorem demandasse suspensionem Missarum, si Ecclesia S. Silvestri restaurationibus, aut sacra supellectili indigeret; ac propterea cessio alicujus fundi ad Capellaniam [illegible]tantis pro augenda Parochiali Præbenda haud abso[illegible] videtur ab Testatoris voluntate. Nec prætereundum, ceu animadvertit Archiepiscopus, quod *Testatori voluntas pe-*

na;

nuria simplicium Sacerdotum inspecta minime impleri posset. Hac sane existente causa, in alios pios usus convertendum esse, quod pro Missarum celebratione a Testatoribus fuit relictum, respondit hæc S. Congregatio in *Civitatis Castellanæ Legati pii* 13. *Januarii* 1826. §. *Observent.*

Verum nisi stricte servaretur suprema decedentium voluntas, viventes in posterum a piis scribendis legatis retraherentur, *Card. Petra in comment. ad Constit. 7. Innocent. VI. Tom. 3. num.* 50. Quapropter Sacra Congregatio, quæ in certum opus morientes destinarunt in aliud facile convertere non solet; eoque minus, si de Missarum Legatis agatur, in *Nullius S. Benigni* 16. *Junii* 1792 §. *Quæ, et in Januen. Com. volunt. et Reduction.* 25. *Maji* 1822. §. *Contra.* Præterea piæ Testatoris voluntati aperte adversum tenent preces Petri Conforti; hic enim sola cessione prædii valoris *scut.* 350. et parvæ Domus, integram Marucci nanciscerentur hæreditatem, quæ non deducto ære alieno summam attingit *scut.* 2438.

Proponitur

Dubium

An, et quomodo sit consulendum Sanctissimo pro commutatione voluntatis in casu etc.

Non proposita cum sequenti.

NULLIUS FORIPOMPILII SACRÆ VISITATIONIS. Magna animorum contentione actum est de hac causa in Comitiis diei 14. *Maji* 1825. Propositis autem dubiis. I. *An, et quomodo Vicario Generali competat habitatio in Cubiculis Hospitalis, et Decretum Sacræ Visitationis sit exequendum in casu etc.* II. *An sit solvenda procuratio, aut potius sit locus restitutioni in casu etc.* III. *An, et quomodo Decretum S. Visitationis diei* 14. *Octobris* 1818. *sit exequendum in casu etc.* placuit Emis Patribus rescribere: Ad I. *Affirmative, ad formam tamen declarationis Ordinarii diei* 22. *Augusti* 1[illegible]. Ad II. *Affirmative ad primam partem, negative ad secundam.* Ad III. *Dilata et expectetur relatio novæ Visitationis.*

Sess. 7. cap. 4. et 8., et Sess. 24. cap. 3. et 10. de Reform.

Visitationem, quæ instabat, eo successu explevit R. P. D. Lanfrancus Mattei Canonicus Vaticani Capituli, ut amica transactione controversias omnes composuerit: Retulit enim idem Canonicus. „ In obsequium Decreti EE. VV. in Visitatione ad cognitionem Litis „ Causarum me occupare non distuli, ut facilius ad „ compositionem devenirem, sicuti a Rmo Vaticano „ Capitulo desiderabatur. Et revera agnovi nonnullorum malam interpretationem Xenodochii moderatorum tantæ offensioni causam dedisse, et facile „ erat concordare, imo ipsi Moderatores cum Meldulam venissem, transactionis pacta petierunt. Jus „ Capitulo Vaticano exigendi in Visitatione procurationem, atque jus Vicario Generali habitandi in „ Cubiculis Xenodochii tribuebant, tantummodo Moderationem aliquorum Articulorum Constitutionum „ R. P. D. Actonis Benigni 1818. postulabant, et maxime ob late concessum Vicario Foraneo imperium „ conquerebantur. Nam omnia quæ Moderatores in „ Xenodochii administratione gerenda disponerent, „ pro arbitrio poterat abrogare: ita læsa jura privatorum putabant super administratione dicti Loci „ pii. . . . . Post consideratam Locorum, rerumque mutationis investigationem postulatis moderationibus, quæ minime jus, jurisdictionemque Capituli Vaticani imminuere valebant, assensus sum, „ atque novas Constitutiones justis vestigiis R. P. D. „ Benigni insistendo dedi, quas cum Congregatio Hospitalis approbaverit una cum Meldulæ Magistratu „ liti renuntiavit, et non dubia signa obsequii et amoris erga Vaticanum Capitulum dedit. „

Inita igitur transactio in eo sistit, quod *die* 15. *Junii* 1825. in Sacra Visitatione novæ communi partium placito editæ sint Constitutiones, quas Meldulense Collegium grati animi ergo in Vaticanum Capitulum eodem *anno* 1825. Typis Forolivii mandari curavit. Videant hinc Emi Patres, utrum hujusmodi Constitutiones una cum Folio circumferendæ approbationem mereantur, ac dirimere dignentur

Dubium

An, et quomodo sint approbandæ novæ Constitutiones in casu etc.

IN-

INDEX
RESOLUTIONUM

Quæ prodierunt in causis in S. Congreg. Concilii anno 1826. propositis.

A

Precibus Magdalenæ Lupoli, quæ, si ejus descendentibus tribueretur *administratio* pii Legati a Paulo Botticelli relicti, se reditus ejusdem Legati aucturam, ac insuper soluturam scutata ducenta arbitrio Episcopi alicui Ecclesiæ Parochiali applicanda spoponderat, non esse annuendum dixit S. Congregatio; imo nec etiam precibus Episcopi Setini, qui reductionem Missarum ejusdem Legari postulabat ad augendam eleemosynam pro Missa in Cathedrali templo circa meridiem celebranda. Sancivit quoque S. Congregatio, ut Episcopus cogeret Leonardum Bolli, et Magdalenam Lupoli conjuges ad reddendam rationem hæreditatis Pauli Botticelli, et gestæ administrationis Legati Missarum, curaret executionem rescripti SSmi diei 16. Junii 1825, ac mandaret fieri inscriptionem hypothecariam super bonis hæreditariis, *in Terracinen. et Setina Administrationis Legatii pii, et reductionis Missarum* 16. *Septembris ad I. et II. Dub.*

Sacra Congregatio, quæ jam inde a die 18. Decembris 1824. ad rectam bonorum *administrationem*, et onerum implementum hæreditatis Raffaeli Oppidi Montiscoeli unum tantummodo constitui demandaverat administratorem Episcopo benevisum cum annuo emolumento scutorum trium, qui eidem quotannis redderet rationem suæ administrationis, in decisis standum esse decrevit, nec audiendas inanes querelas sive Archipresbyteri S. Joannis Evangelistæ, sive Parochi Petrara, sive etiam hodierni Rectoris Capellaniæ Raffaeli, qui ex fundatione nullo pollet jure administrandi bona, nec etiam obeundi sacras functiones in testamento præscriptas, *in Tiburtina* 17. *Junii ad I. II. et III. Dub.*

Deficiente idoneo Clerico ex Familia Baracconi, jus præsentandi ad Canonicatum sub titulo SSmæ Annuntiationis, institutum a Neapoleone, et Dominica Mazzarelli, atque a Livia Baracconi, dixit S. Congregatio spectare ad Capitulum Collegiatæ Ecclesiæ Oppidi Panicalis ad tramites instrumenti fundationis. Verum respondit dandam non esse institutionem Canonicatus Sacerdoti a Capitulo nominato, Episcopo legitime abnuente. Similiter denegandam

existimavit *administrationem* Canonicatus, quam Marianus Baldacconi a fundatoribus passive vocatus postulaverat, quia nulla aderat spes, ut ecclesiasticæ militiæ nomen dare posset, et chorale servitium grave interim passum fuisset detrimentum, ideoque mandavit collationem Canonicatus esse faciendam ad novam nominationem Capituli, *in Civitatis Plebis Canonicatus* 23. *Decembris ad I. usque ad IV. Dub.*

Rectore Capellaniæ Rimondi in Bononiensi Metropolitana fundatæ, et postea in Canonicatum erectæ, contendente, se non esse obstrictum ad Missarum *applicationem*, quia fundator sui commemorationem, silentio præterita applicatione, præceperat; S. Congr. locum esse applicationi Missarum decrevit. Cumque reditus essent satis ampli, nullaque subesset justa causa, tam reductionem, quam translationem denegavit Missarum ab Oratore petitam, *in Bononien. Applicationis, reductionis, et translationis Missarum* 16. *Septembris ad I. et II. Dub.*

B

Cum conditiones, quas Bonaventura Riccianti adjicere cupiebat contractui ineundo cum Monialibus SS. Andreæ et Bonaventuræ Balneoregii pro dissolvendis creditis earumdem Monialium, nullam præseferrent Monasterii utilitatem, imo jacturam parerent, S. Congregatio denegavit *Beneplacitum* Apostolicum, et Episcopo scribi jussit ad mentem, *in Balneoregien. Beneplaciti Apostolici* 17. *Junii.*

Bona Mathilicensi Nosocomio S. Solliciti a Gallico regimine applicata esse quidem restituenda Sodalitati Misericordiæ judicavit S. Congregatio; verum ad exiguos Hospitalis reditus augendos, et ad majorem infantium expositorum utilitatem, dixit fore concedendum Apostolicum *Beneplacitum* pro approbatione concordiæ, juxta votum Episcopi, qua concordia Sodalitium Misericordiæ obstringebatur quotannis repræsentare Hospitali S. Solliciti scutata quinquaginta, atque istud onere gravabatur transferendi ad Nosocomium Fabriani infantes expositos, peregrinosque hospitio excipiendi, quæ onera eidem Sodalitati ex fundatione imminebant, *in Mathilicen.* 18. *Novembris ad I. et II. Dub.*

C

Patres Emi priusquam definirent, an esset standum in primo, vel in secundo loco decisis super laica i *Capellania* ab Achilleo Tassi instituta, quam quisque ad se pertinere contendebat, tum Clericus Achilles Pellei, tum Sacerdos Gervasius Trojani, rescribendum extistimarunt: dilata, et scribatur Episcopo ad mentem, *in Montis Alti Capellaniæ* 27. *Maji.*

Ad trutinam revocata controversia inter memoratos Achillem Pellei, et Sacerdotem Trojani super *Capellania* Tassi, cum aperte innotuerit, eumdem Clericum Achillem majori præditum esse suffragiorum, seu vo-

cum parte, sancitum fuit, standum esse in secundo loco decisis, nempe Achillem manutenendum esse in possessione Capellaniæ, et amplius, *in Montis Alti Capellaniæ* 26. *Augusti.*

Quoniam ex vetustis monumentis constabat, Ecclesiam S. Antonii Abbatis Civitatis Planellæ veluti Collegiatam jugiter habitam fuisse, eique more insignium Collegiatarum inserviisse coetum Sacerdotum characteribus Collegii Canonicorum insignitum, S. Congregatio declaravit, eam'em Ecclesiam esse *Collegiatam*, et matricem, *in Pinnen. Jurium et præeminentiarum* 26. *Augusti ad I. Dub.*

Capellaniam SS. Paulino et Raphaeli Archangelo dicatam in Ecclesia S. Rocchi Oppidi Riparum haud esse concedendam Clerico Joanni Baptistæ Mariani, quamvis ex Familia a fundatore Paulino Giorgi designata descenderet, decrevit S. Congregatio, quia fundator Presbyteros ejusdem Familiæ ad Capellaniæ possessionem invitavit, et in defectum eorumdem Presbyterorum alium Sacerdotem eligi jussit. Hinc eadem S. Congreg. censuit, non esse locum reductioni Missarum, quam idem Clericus postulaverat, ut commodius studiis vacare posset, *in Verulana Capellaniae* 21. *Januarii ad I. et II. Dub.*

Jus administrandi Parochianis Paschalem *Communionem* in Ecclesia Collegiata Planellæ, in qua tantummodo asservatur Sanctissima Eucharistia, spectare ad Parochos SSmi Salvatoris, et S. Leonardi dixit S. Congregatio. Verum respondit, Canonico Missam solemnem celebranti feria quinta in cœna Domini licitum esse administrare Sanctissimam Eucharistiam Canonicis, aliisque Clericis Collegiatæ servitio addictis: claves autem Tabernaculi SSmi Sacramenti, et Olei infirmorum esse asservandas penes Sacristam, et ad mentem, *in Pinnen. Jurium et præeminentiarum* 26. *Augusti ad IV. V. et VII. Dub.*

Quum supremæ decedentium voluntates adamussim sint servandæ, nec eorumdem bona in alios pios usus, præsertim repugnantibus hæredibus, convertenda, S. Congregatio denegandam censuit *commutationem* voluntatis Aloisii Gullinelli, qui ex ejus bonis ruralem Ecclesiam penes Tolentinatem Civitatem ædificari, et congrua dote ditari jusserat, quamvis ejus commutationem, ac bonorum applicationem Canonici Cathedralis Ecclesiæ Tolentinatensis exposcerent ad Cathedrale Templum diu inceptum, sed mediis deficientibus nondum absolutum, perficiendum, *in Tolentinaten. Commutationis voluntatis* 27. *Maji.*

Quum ex noviter deductis per Episcopum non constaret Massales Ecclesiæ Cathedralis augmentum redituum obtinuisse ad ferendum onus stipendii pro *Concionatore* Cathedralis, Gallicum vero decretum Massalibus ejusmodi onus imponens consenuerit, simul ac Gallorum régimen interiit, S. Congregatio dixit standum esse in decisis sub die 18. Septembris 1824, nimirum onus solvendi stipendium spectare ad Episcopum, *in Lunen. Sarzanen. Stipendii Concionatoris* 25. *Februarii.*

Duobus Vicariis perpetuis Collegiatæ Oppidi S. Archangeli Ari-

minensis Diœcesis, qui ex rescripto hujus sacri Ordinis sub die 16 Aprilis 1825 adacti fuerant ad primævam dependentiam a Capitulo redire, eique cedere bona, quæ ipsis Vicariis post suppressionem Collegiatæ tempore Italici Regiminis expletam assignata fuerant, S. Congregatio *congruam* tradi jussit in scutis septuaginta pro unoquoque attentis peculiaribus circumstantiis, præter emolumenta stolæ ad formam antiquæ consuetudinis, *in Ariminen* 22. *Aprilis.*

D

Decimam Sacramentalem, quam ex vetustissima consuetudine Parocho domicilii solvere tenentur, qui Pisauri domum retinent apertam, etiamsi alibi moram ducant, Parocho S. Michaelis præstandam esse ad formam consuetudinis a Præsule Aloisio Ciacchi, qui Romam venerit, sed domum apertam Pisauri habebat, decrevit S. Congr., *in Pisauren.* 21. *Januarii.*

Medietatem *decimarum*, quæ olim suppresso Monasterio S. Benedicti Nursinæ Civitatis solvebatur ex decimis Parœciæ Sancti Peregrini, nunc non ad Rectorem ejusdem Parœciæ, sed ad Mensam Nursinæ Cathedralis Ecclesiæ, cui omnia et singula bona memorati Monasterii applicata fuerant, spectare respondit S. Congregatio, *in Nursina Decimarum* 23. *Decembris.*

Quoad quæstionem a Dominico d'Amico propostam, utrum ipse, qui nonnulla ab Italico Demanio emerat prædia, olim pertinentia ad Ecclesiam Collegiatam S. Laurentii, et ad Minores Conventuales Oppidi Montis S. Petri Angelorum, immunis esset a pendendis *decimis*, quas vocant dominicales, quemadmodum immunes erant Religiosi, et Collegiata, S. Congregatio judicium cenuit protelandum, et addidit = ad mentem, *in Firmana Decimarum* 17. *Junii ad I. et II. Dub.*

Antequam Emi Patres quidquam decernerent circa *dispensationem* matrimonii rati et non consummati a Maria Hieronyma Marigliano una cum Cajetano d'Errico initi, judicium prorogandum putarunt, ac novum terminum viro præfigi jusserunt ad subjiciendum corpus suum inspectioni peritorum medicæ, et chirurgiæ, ut dignosci posset, an et qua impotentia laboraret, cum intimatione, quod lapsus termini, et contumacia Cajetani haberetur pro ultronea confessione non sequutæ consummationis, et suæ impotentiæ, ideoque nunquam ad alia vota transire posset, etiamsi uxori suæ indultum dispensationis a SSmo concederetur, *in Neapolitana Dispensationis Matrimonii* 18. *Martii.*

Cum ex inspectione corporis præfati Cajetani per judiciales peritos expleta erueretur, eumdem Cajetanum impotentia laborare, Emi Patres rescripserunt, consulendum esse SSmo pro *dispensatione* matrimonii rati, et non consummati, ac scribi mandarunt Emo Archiepiscopo, ne Cajetano relaxetur fides status liberi inconsulta S. Congregatione, *in Eadem* 22. *Julii.*

Eadem S. Congregatio in decisis et amplius standum decrevit, *in Eadem* 23. *Decembris.*

Quamvis S. Congregatio satis exploratam haberet virginitatem Olympiae Nson celli della Valle ex Ducibus Ventiguami, quae *dispensationem* efflagitabat matrimonii rati, ei non consummati ab ipsa contracti cum Joanne Ferrari Duce Parabitae, nihilominus ad dignoscendam viri potentiam, judicium distulit, mandavitque, ut praefigeretur terminus unius mensis eidem Joanni ad comprehendum personaliter Neapoli, ibique se subjiceret inspectioni Professorum Medicinae, et Chirurgiae etiam ex officio ab Ilmo Archiepiscopo deputandorum, *in Neapolitana Dispensationis Matrimoni* 22. *Aprilis.*

Quoniam ex confecto processu in Archiepiscopali Curia Neapolis super Matrimonio rato, et non consummato, quod Maria de Pompeis anno 1821. inierat cum Thoma Messore, aperte eliciebatur, Uxorem non potuisse a viro cognosci, ac Thomam absoluta et perpetua laborare impotentia, Emi Patres decreverunt consulendum esse SSmo pro *dispensatione* Matrimonii a Maria impetrata, inhibito Tomae Messore transitu ad alia vota, *in Neapolitana Dispensationis matrimonii* 27. *Maji.*

Quum in praesenti actione nihil novi sive in facto, sive in jure protulisset Matrimonii Defensor, adversus preces a Maria de Pompeis oblatas pro assequenda Matrimonii *dispensatione*, Patres Emi dixerunt standum esse in decisis, *in Eadem* 22. *Augusti.*

Mandatis S. Congregationis, quae die 18. Decembris anni 1824. decreverat inspectionem corporis Nicolai ex Baronibus Enrici, antequam quidquam deliberaret super *dispensatione* matrimonii rati et non consummati a Maria Bassi ex Ducibus Alano efflagitati, obedire tenente eodem Nicolao; placuit Emis Patribus judicium iterum protrahere, atque addere: ad D. Secretarium cum SSmo ad mentem, *in Theatina Dispensationis* 16. *Septembris.*

Precibus Episcopi Albensis, qui postulaverat, ut Parochis Sanctorum Cosmae et Damiani, ac Sancti Joannis Baptistae Civitatis Albae, qui etiam Canonicatum in Cathedrali templo obtinebant, liceret quotidianas *distributiones* percipere, etiamsi Choro non interessent propter munia parochialia tota quindena paschali, et omnibus festis de praecepto, exceptis diebus, in quibus Episcopus pontificaliter celebraret quoad Missam, et vesperas, annuendum dixit S. Congregatio, ut Parochi impensius animarum curae vacarent, et Canonicalium emolumentorum minus gravem jacturam paterentur, praesertim quia Episcopus quaedam simplicia Beneficia, quae Parochis ad illorum congruam augendam tribuere poterat ex Pontificia auctoritate, Capitulo Cathedralis Ecclesiae unierat. *in Alben. Praebendae Parochialis* 16 *Septembris.*

E

Templum Parochialis *Ecclesiae* S. Valentini Ferentinae Civitatis jamdiu incoeptum, ac temporum calamitate redituumque defectu interruptum perficiendum esse decrevit S. Congregatio, et ad contributum adigendos dixit tum Archipresbyterum, et Beneficia-

tos S. Valentini, tum Sodalitatem SSmi Rosarii juxta votum Episcopi, adjecta lege, ut nihil detrahatur exce, quod Parochus, vel Beneficiati solvere hactenus tenebantur pro fabrica Ecclesiae ad tramites resolutionis hujus sacri Ordinis diei 25. Maji 1805, dilata tamen ejus solutione juxta votum Episcopi, *in Ferentina Reaedificationis* 22. *Julii.*

Sacerdotem Paschalem Reali Canonicum jubilatum in Privernensi Cathedrali Ecclesia, quamvis Choro non intersit, admittendum esse ad participationem *emolumenti*, quod appellant *Libera me Domine*, rescripsit S. Congregatio: siquidem Canonici rude donati, etiamsi absentes, fruuntur cunctis emolumentis, nisi ex voluntate testatorum inter corporaliter praesentes sint dividendi, *in Terracinen. Privernen. Emolumentorum* 23. *Decembris.*

Contractum *emphyteusis* bonorum ad Beneficium S. Mariae syderibus receptae, et S. Victoriae pertinentium jamdiu initum sine Apostolico Beneplacito, utpote Beneficio utilem, sanationem donandum, et absolutionem a censuris contrahentibus concedendam statuit S. Congregatio. Cumque Beneficiatus ob memoratum contractum emphyteusis dominium utile domus, in qua ex lege fundationis habitare obstringebatur, amiserit, Sacra Congregatio censuit, eumdem Rectorem exonerandum esse ab onere residentiae, facto verbo cum SSmo, *in Fesulana* 17. *Junii ad I. II. et V. Dub.*

Litterarum Apostolicarum *executionem*, quae committitur Canonico antiquiori, non ad Petrum Ossicini Canonicum Decanum Cathedralis Ecclesiae Viterbiensis, sed ad Archidiaconum Franciscum Mariam Zelli Jacobuzi primam Dignitatem pertinere respondit S. Congregatio, attenta anterioritate possessionis ejusdem Archidiaconi; siquidem in Cathedrali Viterbiensi antiquior ex Canonicis nuncupatur Decanus, quamvis receptione junior sit Dignitatibus, *in Viterbien. Executionis Litterarum Apostolicarum* 16 *Septembris.*

Primi Patres innixi vetusta hujus S. Congregationis praxi dixerunt, quoad refectionem *expensarum* occasione litis, exagitatae inter Collegiatam S. Antonii Abbatis, et Parochos SSmi Salvatoris, et S. Leonardi Civitatis Planellae coram Curia episcopali Pinnen. super juribus et praeeminentiis, servandam esse sententiam Vicarii Generalis, qui damnavit Parochos in medietatem sumptuum litis; quo vero ad expensas peractas occasione litis coram S. Congregatione, decreverunt, non esse repetendas, *in Pinnen. Jurium et praeeminentiarum* 26. *Augusti ad XIV. Dub.*

F

Sacra Congregatio respondit standum esse in decisis, et amplius, nimirum confirmandam resolutionem in Comitiis diei 14 Maji 1825. editam, qua certis quibusdam legibus probata fuit erectio *Fontis* Baptismalis in parochiali Ecclesia S. Andreae Oppidi Hispelli Patribus Minoribus Conventualibus concredita, quamvis Canonici Collegiatarum S. Mariae, et S. Laurentii, qui jure privativo gaudebant, acriter obstitissent. Praecepit vero,

ut Episcopus omnimo curet adamussim impleri conditiones appositas in eadem resolutione, et a SSmo approbatas, *in Fulginaten. Fontis Baptismalis* 22. *Julii ad I. et II. Dub.*

Ecclesiam Collegiatam S. Antonii Abbatis Civitatis Planellae gaudere jure privativo *Fontis* Baptismalis censuit S. Congregatio, quoniam in ea tantum Ecclesia ab antiquissimo tempore extitit Fons Baptismalis, in quo omnes civitatis, et Territorii pueri Baptizatum ducuntur. Cumque Canonici rectores sint ejusdem Ecclesiae, ideo S. Congregatio decrevit ad Canonicos, non autem ad Parochos SSmi Salvatoris, et S. Leonardi pertinere solemnem Fontis benedictionem, *in Pinnen. Jurium et praeeminentiarum* 16. *Augusti ad II. et III. Dub.*

Cadavera confratrum Sodalitatis S. Crucis Oppidi Montis Alti de Castro, sepelienda in Ecclesia ejusdem Sodalitatis, recto tramite ad Ecclesiam tumulantem esdeferenda pro *funere* peragendo, ac funeris emolumenta ad Ecclesiam tumulantem spectare dixit S. Congregatio, reservata Parocho defuncti quarta dumtaxat funerali juxta taxam Diœcesis, nec non jure peragendi officium funebre super cadaveribus, *in Viterbien. Jurium Parochialium* 16. *Septembris ad III. IV. et V. Dub.*

I

Contendentibus inter se Parochis SSmi Salvatoris, et S. Leonardi, ac Canonicis Ecclesiae Collegiatae S. Antonii Abbatis Civitatis Planellae, cuinam *jus* esset quasdam peragendi sacras functiones in eadem Collegiata, Emi Patres decreverunt, ad Canonicos spectare jus canendi Missam solemnem feria quinta in cœna Domini, item benedicendi, et distribuendi candelas, cineres, et palmas, nec non peragendi triduana, novenas, aliasque similes functiones etiam cum expositione SSmi Sacramenti, *in Pinnen. Jurium et praeeminentiarum* 26. *Augusti ad VI. VIII. et IX. Dub.*

S. Congregatio statuit, *jus* canendi Missam solemnem tam pro vivis, quam pro defunctis, item canend vesperas, aliasque sacras obeundi functiones non parochiales in Ecclesia S. Crucis Oppidi Montis Alti de Castro Viterbiensis Diœcesis, sodalibus S. Crucis concredita, spectare ad Capellanum Sodalitatis, non vero ad Archipresbyterum ejusdem Oppidi, quoniam Sodalitates erectae in Ecclesiis sejunctis a Templo parochiali non prohibentur per Capellanum peragere functiones ecclesiasticas non parochiales. *in Viterbien. Jurium Parochialium* 16. *Sept. ad I. et II. Dub.*

Cum ex adductis probationibus non satis constaret, utrum *jus patronatus* Capellaniae Bruconio in Ecclesia S. Andreae Civitatis Sarzanae erectae pertineat ad Capitulum tantummodo Cathedralis Ecclesiae, vel etiam ad Communitatem ejusdem Civitatis, judicium protelandum duxit Sacra Congregatio, et probationes in scriptis jussit proferri per Capitulum, et Consilium municipale. Similiter se abstinuit a decernenda translatione Missarum Capellaniae inhaerentium, earumque reductionam, quas postulaverant Administratores Ho-

spitiorum, ut congruae exhibitioni consuleretur Sacerdotis, qui spiritualibus infirmorum in Nosocomio existentium indigentiis sollicite opitularetur, *in Lunen. Sarzanen. Commutationis voluntatis, applicationis, et reductionis* 22. *Aprilis ad I. et II. Dub.*

L

Contendentibus Familiis Tarugi Montis Politiani vires hæreditarias Comitis Sfortiæ Tarugi satis esse tum ad implenda Legata Missarum, tum ad pendenda saltem duo annua *Legata* studiorum relicta favore descendentium ex Familiis Tarugiorum, vel saltem Archiconfraternitatem SS. XII Apostolorum hæredem ejusdem Comitis compellendam esse ad emendanda damna ob malam administrationem illata, et contra affirmante Archiconfraternitate, rectam, ac providam fuisse administrationem, ac implet is Missarum Legatis vix aliquid reliqui esse in præsens pro Legato studiorum, S.Congregatio judicium differendum censuit, et prævia absolutione quoad præteritas Missarum omissiones, facto verbo cum SSmo, mandavit pro nunc impleri Missas juxta votum Emi Vicarii, ac solvi Josepho Tarugi per modum provisionis scutata quindecim quolibet mense incipien. a die prima Novembris proxime futuri. In reliquis dixit ad D. Secretarium, ut agat cum Deputatis Archiconfraternitatis ad effectum cognoscendi statum activum et passivum hæreditatis, et curandi aliquam concordiam a S. Congregatione approbandam, *in Romana seu Montispolitiani Legatorum* 22. *Julii ad I. II. et III. Dub*

Existimantes Emi Patres neque per Ultrajectina decreta, neque per edictalem Legem anni 1818. sublatum fuisse jus Monialium S. Philippi exigendi a Congregatione de Propaganda Fide annuas *Legati* præstationes eisdem Monialibus ex testamentaria dispositione Cardinalis Barberini debitas, quarum dies cesserat tempore Gallici regiminis, decreverunt esse locum præstationi Legati in summa scut. 420 54, *in Romana Legati Pii* 25. *Februarii.*

Imo ob earumdem rationum momenta standum esse in decisis et amplius responderunt, *in Eadem* 17 *Junii.*

Cum perquisitis Cancellariæ libris, sacrarumque visitationum actis, aliisque adhibitis diligentiis satis non appareret, fundum in loco S Materno a Francisco Antonio Gaja possessum gravari *Legato* sex Missarum in singulos annos, quemadmodum contendebat Archipresbyter Asconæ, Emi Patres decreverunt non esse locum implemento Missarum, *in Comen. Legati Missarum* 21. *Januarii ad I. et II. Dub.*

Cum Foroliviensis Familia Petrignani pluribus gravaretur piis Legatis, et Livius Petrignani ære alieno obstrictus bonis suis anno 1809. cesserit, adeo ut ejus filius Petrus Paulus, ab adeunda hæreditate sese abstinuerit, S. Congregatio, prævia absolutione quoad præteritas omissiones, celebratis quatuor Missis pro omnibus, dixit, eumdem Petrum Paulum pro nunc teneri ad implendum *Legatum* quatuor Missarum in singulis hebdomadis, quod ab

immemorabili Familiae Peregrini immunebat : in reliquis distulit judicium, et scribi voluit Vicario Apostolico, ut referret auditis interesse habentibus, an utilis actio instrui possit pro anteriorıtate, et potioritate jurium reliquorum Legatorum, *in Forolivien. Legatorum* 23. *Decembris ad I. II. et III. Dub.*

Petenti us fratribus Zangari, ut nullum declararetur *Legatum* Missarum a Francisco Zangari ex Sorbo relictum, eo quod de bonis ad se non pertinentibus disposuisse dictitabant, sin minus reductionem, et translationem Missarum postulantibus; S. Congregatio distulit judicium, ac litteras dari jussit ad Episcopum, ut referret magis præcise, quomodo excludatur jus privativae proprietatis Sacerdotis Francisci Testatoris super fundo l'Uria empto a Leonardo Durante, et super Castaneto empto a Leonardo Uretta, inspectis instrumentis in testamento citatis, vel auditis testibus in supplementum et exquireret consensum Parochi S. Mariæ Majoris, et Procuratoris Capellæ S. Mariæ de Monte Carmelo pro cessione Legati saltem ad tempus, *in Cathacen. Legati* 18. *Novembris ad I. usque ad VII. Dub.*

M

Canonicis Collegiatae S. Antonii Abbatis Civitatis Planellae ab haeredibus invitatis, et capitulariter intervenientibus in associatione Cadaverum ad Collegiatam, Stolam juxta solitum esse deferendam respondit S. Congregatio, atque etiam censuit, ad Canonicos spectare jus canendi *Missam* cum Diacono et Subdiacono, peragendi officium, et impertiendi benedictionem super cadavera in eadem Ecclesia tumulanda, non vero ad Parochos Ecclesiarum SSmi Salvatoris, et S. Leonardi, *in Pinnen. Jurium et præemintiarum* 26. *Augusti ad XII. et XIII. Dub.*

Quamvis in antiquis sacrarum visitationum actis, deficiente instrumeneo erectionis Beneficiorum S. Mariae de Baltrignana et S. Mariae Pontis novi Perusinae Diœcesis, nulla fieret mentio Missarum per Rectorem eorumdem Beneficiorum celebrandarum; attamen hic Sacer Ordo censuit, *Missas* 42. ab R. P. D. Raphaele Matio hodierno Beneficiato litandas esse, quia in posterioribus sacris visitationibus ab anno 1764. r censetur onus earumdem Missarum, easque jugiter celebrarunt Rectores, *in Perusina oneris Missarum* 21. *Januarii.*

Canonicis Cathedralis Ecclesiæ Signinæ, immemorabili innixis propriæ Ecclesiae consuetudine, opinantibus, Canonicum Brunonem Milani, indulto abessendi præditum ac inter Cantores Pontificiae Capellae adscitum, onere devinci alium proprio aere subrogandi, qui *Missas* Conventuales et adventitias sive pro vivis, sive pro defunctis per turnum caneret, quin idem Canonicus Bruno particeps esse posset emolumentorum, quae pro Missis adventitiis inter praesentes dividuntur, S. Congregatio dixit eumdem Canonicum immunem esse ab onere alium subrogandi; nam Cantores Capellae Pontificiae, utpote Pontificis familiares, gaudent a jure indulto abessendi a loco re-

sid niae, et annuatim percipiendi fructus praebendae suae integraliter, non obstante contraria consuetudine, vel constitutione. Quo rescripto provisum dixit alteri controversiae circa perceptionem emolumentorum pro Missis adventitiis, cum haec ex voluntate Testatorum ab illis tantum percipiantur, qui Choro personaliter intersunt, *in Signina Indulti* 22. *Julii ad I. et II. Dub.*

Propter gravem imminutionem reditnum Collegiatae Oppidi Salem Mazzariensis Diœcesis Sacra Congregatio reductionem applicationis *Missae Conventualis* ad solos dies festos de praecepto, celebrata aliis diebus Missa Conventuali cum assistentia Capitularium, ad septennium juxta votum Episcopi, concessit, *in Mazzarien. Missae Conventualis* 22. *Aprilis.*

Reductionem Missae Conventualis, ad dies tantum dominicos alias concessam Canonicis Collegiatae S. Nicolai Fabriani ad quinquennium ad formam indultorum praecedentium prorogavit Sacra Congregatio, quia Capituli reditus, potiusquam aucti essent, valde decreverant, *in Fabrianen. Missae Conventualis* 18. *Novembris.*

Animadvertentes Emi Patres, Capellanum Curatum S. Mariae de Rambona Oppidi Montis Milonis distinctam separatamque a Paroeciis SSmi Salvatoris, et Sanctae Mariae regere populi partem, responsum dederunt, eumdem Capellanum obstrictum esse ad applicationem *Missae pro populo* sibi commisso, *in Ariminen. Missae pro populo* 21. *Januarii.*

Rectorem Ecclesiarum Parochialium S. Mariae in Campos, et SS Salvatoris de Salave simul unitarum non teneri ad applicationem duplicis *Missae pro populo* rescripsit S. Congregatio. Quo responso provisum fuit tum reductioni Missae, tum absolutioni quoad praeteritas omissiones, quam Parochus petebat, quatenus ad duplicem Missam obstingeretur, *in Oveten. Missae pro populo* 23. *Decembris ad I. II. et III. Dub.*

O

Ob saevitias ab Achille Valletta in nobilem ejus exorem Franciscam Pelagallo adhibitas non esse locum praestationi *obsequiorum* matrimonialium, veluti vir contendebat, dixit S. Congregatio, *in Firmana Obsequiorum Matrimonialium* 18. *Novembris.*

Dubiis instante Archiepiscopo Spoletano propositis super licita, vel illicita *Ordinatione* Valentini Valentini, qui ortum habuerat in Spoletana Diœcesi, et ad minores Ordines fuerat promotus a Fulginiae Episcopo, dimissoriabus ac testimonialibus litteris ab Ordinario originis nec petitis, nec obtentis, atque etiam super censuris ac irregularitate ab Ordinante, et ab Ordinato incursis, ac tandem super futura ejusdem Valentini promotione ad sacros Ordines, Emi Patres rescribendum duxerunt: Ad D. Secretarium cum SSmo juxta mentem, *in Spoletana et Fulginaten. Ordinationis* 17. *Junii ad I. II. et III. Dub.*

P

Praetermisso judicio quoad validitatem dominis Antonii Regni ad fruitionem Legati *Pietatis* sacri a Francisco Bagni relicti pro missis deserendis ex Jocunae, et Catalo Regni, S. Congregatio censuit aliquem Antonio dimittendum esse possessionem Legati, ac novam fieri mandavit scriptionem ad formam testamenti inter alios vocatos, fructusque esse restituendos a die praesentis decreti, *in Bononien. Patrimonii sacri* 18. *Novembris ad I. II. et III. Dub.*

Peculiares *praebendas*, portionem Massam communem in Collegiata S. Mariae Terrae Fumonis Alatrinae Diocesis utiliorem existimantes Emi Patres bonorum divisionem dudum a Canonicis peractam probandam esse censuerunt, praevia absolutione quoad praeteritum, facto verbo cum SSmo, et aucta Massa communi distributionum per Episcopum ad formam Bullae erectionis, *in Alatrina* 23. *Decembris.*

Quum jus ex Sacerdotio semel acquisitum numquam amittatur, Sacra Congregatio respondit *praecedentiam* in Choro, et in aliis Capitularibus functionibus Ecclesiae Collegiatae S. Barnabae Apostoli Terrae Mareni, in qua nulla adest Praebendarum distinctio in Praesbyterales, Diaconales, et Subdiaconales dandam esse Canonico Benedicto Benignetti, Presbyteratus ordine antiquiori, licet possessione juniori, eumque praeferendum Canonico Joseph Torquati, qui licet possessione sit antiquior, sacerdotio tamen aliorum ordinum est posterior, *in Albanen. Praecedentiae* 22. *Julii.*

Canonico Jo mni Belli, licet minoribus tantum insignito ordinibus, *praecedentiam* in Choro, aliisque Capitularibus actis Cathedralis Ecclesiae Forolivien sis, in qua nulla adest Praebendarum distinctio, eandam esse supra sacerdotem Jacobum Bondi coadjutorem Canonici Pauli Serugli resp[ondit] S. Congregatio; nam Canonicus Coadjutor in Ecclesiis, ubi nulla subest Praebendarum distinctio, sedere debet post omnes veros Canonicos, *in Forolivien. Praecedentiae* 18. *Novembris.*

Cum ex Litteris Apostolicis Pauli V. Abbas Spada Dignitas Metropolitanae Ecclesiae Lucanae in omnibus et per omnia aequiparetur aliis ejusdem Ecclesiae Dignitatibus, et idcirco gaudeat omnibus juribus, et *praeeminentibus*, tum in rebus spiritualibus tum inmixtis Capituli, non secus ac aliae Dignitates, Sacra Congregatio decrevit, Abbatem Spada adscribendum esse servitio Chori, sorti committendum pro munere Diaconi et Subdiaconi, etiam dum Archiepiscopus in extraordinariis functionibus est sacris solemniter operaturus, quatenus tamen aliae Dignitates munus Diaconi, et Subdiaconi sortiantur, nec non eligi posse ad munus Interioris Sacristae ad formam resolutionis diei 26. Februarii superioris anni 1825. ad tertium et quartum Dubium, *in Lucana Praeeminentiarum, et Jurium*, 25. *Februarii ad I. II. et III. Dub.*

In Collegiata, et matrice Ecclesia S. Antonii Abbatis Civitatis Pla-

nellæ, non autem in Ecclesiis Parochialibus SSmi Salvatoris, et S. Leonardi, ad formam consuetudinis inchoandas, in eaque terminandas esse generales *processiones* tam Synodales, quam pro causa publica indictas, exceptis prout de more processionibus in feriis secunda, et tertia Rogationum, decrevit Sacra Congregatio, quae etiam dixit, Canonicis reservandum esse locum digniorem supra Parochos, *in Pinnen. Jurium, et praeeminentiarum* 26. *Augusti ad X. et XI. Dub.*

Tarentino Archiepiscopo sciscitanti, an occasione sacrae visitationis a Capitulo Collegiatae Martinae scut. 240,, et a Capitulo di Grottaglie scut. 80., ab immemorabili tempore pendi consueta, ac sponte etiam oblata, titulo procurationis accepto habere posset, S. Congregatio respondit Archiepiscopo visitanti solvendam esse ad formam Concilii Tridentini *procurationem* sive in victualibus, sive in pecunia arbitrio visitandorum, juxta summam pro victualibus, non autem pro expensis itineris, equorum seu vecturarum, solvi consuetam, et ab illis tantummodo, qui reditibus ecclesiasticis fruuntur, *in Tarentina Procurationis* 18. *Martii ad I. II. III. IV. V. Dub.*

Quamvis ex juris communis sanctione Sacerdos Antonius Mattei non obstringeretur ad *professionem fidei* emittendam ob initam possessionem Beneficii simplicis sub invocatione S. Mariæ Majoris Civitatis Assisii, attamen ex Concilii Romani dispositione, cui subest Assisiensis Diœcesis, ejusmodi professionis onere devinctum existimarunt Emi Patres. Secus vero censuerunt quoad aliud simplex Beneficium ab ipso adeptum sub auspiciis S. Mariae Terræ Milonis Maceratensis Diœcesis, quæ haud est obnoxia Concilio Romano, nullaque in ea Diœcesi viget lex, aut consuetudo, qua Rectores simplicium Beneficiorum ad fidei professionem obligentur. Verum propter bonam fidem Beneficiati condonationem fructuum Beneficii S. Mariae Majoris impertierunt, erogata in Christi pauperes aliqua eleemosyna arbitrio Episcopi, facto verbo cum SSmo, *in Assissien. et Maceraten. Professionis Fidei* 25. *Februarii ad I, et II. Dub.*

Q

Episcopi Cæsenatensis decretum, quo ad tollendos inductos abusus omnibus eleemosynarum *quaestoribus* ad suum gregem non pertinentibus interdicitur stipem quaerere pro cultu Ecclesiarum, et Sacrarum Imaginum, sustinendum sanxerunt Emi Patres, nec propterea audiendas Sodalitates Ariminensis Diœcesis, quae centenaria, aut saltem quadragenaria innixæ consuetudine decretum illud infirmari, sibique jus esse contendebant in finitimis Cæsenatensis Diœcesis Parœciis eleemosynas colligendi, cum Episcopis potestas sit ferendi leges pro recto sui gregis regimine, et adversus superioris jurisdictionem nulla a subditis invehi possit contraria præscriptio, *in Ariminen. seu Caesenaten. Juris quaestuandi* 22. *Aprilis.*

R

Cum Monasterium S. Claræ Urbanensis Civitatis maximis premeretur angustiis, et impar esset solvendo stipendio proprii Confessarii, S. Congregatio, prævio recessu a desisis sub die 22. Novembris 1823., indulsit, ut ex Legato Missarum Ubaldini præstarentur Confessario annua scutata viginti, ad decennium, facto verbo cum SSmo. Qua impertita voluntatis commutatione, voluit ut Missæ Legati Ubaldini *reducerentur*, celebratis tot Missis ex reliquis reditibus, quot celebrari possent ad rationem eleemosynæ obolorum quindecim, *in Urbanien. Reductionis et commutationis voluntatis* 16. *Septembris ad I. et II. Dub.*

Antequam Emi Patres aliquid statuerent super precibus a CollegioHebdomadariorum Parochialis Ecclesiæ S. Mariæ Majoris Neapolis porrectis pro obtinenda *reductione* servitii Choralis, quod revixerat per discessionem Patrum Ordinis Clericorum Regularium, quibus Collegium Hebdomadariorum, auctorante summo Pontifice Sixto V. cesserat propriam Ecclesiam, atque ædes annexas, adjecta lege ut Patres Minoritæ onera missarum ipsumque Chori servitium explerent, exhiberi mandarunt indultum reductionis Legati Pontano ab eodem Collegio assequutum una cum decreto executoriali Emi Archiepiscopi, *in Neapolitana Reductionis Servitii Chori* 22. *Aprilis* 1822.

Cum Hebdomadariorum Collegium exhibuerit indultum reductionis Legati Pontano, atque etiam decretum executoriale ad formam superioris resolutionis, Emi Patres perpendentes tenuitatem redituum memorati Collegii indulserunt *reductionem* servitii Chori ad omnes dies festos de præcepto ritus duplicis tam primæ, quam secundæ classis, nec non ad officia tenebrarum, commemorationis omnium fidelium, et ad Missam solemnem quotannis celebrandam in Anniversario Philippi Pontano, *in eadem* 22 *Julii.*

Ad levandam gravem inopiam, qua premebatur Franciscus Avanzi, pater Sacerdotis Philippi hodierni possessoris Capellaniae laicalis per Abelen Avanzi funditæ in Collegiata Montis Falchi, et cum fundatore sanguine conjunctus, nedum absolutionem a præteritis omissionibus celebratis tribus Missis pro omnibus, sed etiam *reductionem* Missarum ad annuas Missas 150. durante vita ejusdem Francisci concessit S. Congregatio, quae tamen præscripsit, ut Archiepiscopus curaret onerum implementum, ac fieri inscriptionem hypothecariam super bonis Capellaniæ *in Spoletana absolutionis, et Reductionis* 22. *Aprilis ad I. et II. Dub*

Administratoribus Hospitiorum Civitatis Sarzanæ *reductionem*, translationem Missarum, et applicationem bonorum, ad Confraternitates in antiquum statum post Gallorum discessionem restitutas pertinentium, petentibus, ut eorum Legatorum, ac bonorum reditibus prospiceretur sustentationi Sacerdotis, quo indigebat Nosocomium illius Civitatis ad spiritualia subsidia infirmis præstanda, respondit Sacer Ordo non expedire, tum

quia Confraternitatum Sodales petitioni obsistebant, tum quia reditibus caruissent, quibus divinus cultus exerceretur. Quoad vero reductionem, et translationem Missarump roficiscentium ex Legatis Mascardi, et Tregiana, distulit resolutionem, et Capitulum Cathedralis Sarzanæ audiri mandavit circa Legatum Mascardi, cujus onera sunt implenda ad Altare S. Thomæ Cathedralis Ecclesiæ, *in Lunen. Sarzanen. Commutationis voluntatis, applicationis et reductionis 22. Aprilis ad III. IV. Dub.*

Quoad *reductionem* Missarum, quam iterum postularunt Administratores Metropolitanæ Ecclesiæ Bononiensis, potiusquam reductionem subsidiorum dotalium, aliorumque onerum, non esse recedendum a decisis sub die 24. Maji 1823. juxta votum Emi et Rmi D. Cardinalis Guerrieri Relatoris, respondit S Congregatio, quae tamen addidit, et ad mentem, indulsitque absolutionem quoad præteritas omissiones, celebratis decem Missis lectis, et una cum cantu, *in Bononien. Absolutionis et reductionis 26. Augusti ad I. et II. Dub.*

Ob exiguas hæreditarias vires Comitis Constantini Balbi S. Congregatio dixit consulendum esse SSmo pro diminutione sortis quinque laicalium Capellaniarum quarum alteram fundaverat Joanna Balbi, reliquas Pantaleon Balbi, constituto tamen fundo annui reditus scut. 80. liberi ab omni onere directo, et indirecto cum inscriptione hypotecaria favore Legatorum seu Capellaniarum, quæ diminutio respicit tantummodo medietatem onerum Capellaniarum Oratricibus Violantinæ Spinola, et Thomasinæ Adorno memorati Comitis Constantini filiabus, et hæredibus incumbentem. Qua sortis imminutione, et fundi subrogatione impertita, S Congregatio concedendam quoque censuit reductionem medietatis Missarum ad Missas perpetuas quatuorcentum taxata eleemosyna ad obolos viginti: Similiter indulsit, ut firma obligatione integræ, et quotidianæ Capellaniæ in Ecclesia Monialium Capuccinarum Civitatis Januensis, reliquae celebrentur in Ecclesia arbitrio Oratricum designanda juxta votum Archiepiscopi, docto, *in Januen. Reductionis Missarum 17. Junii.*

Diminutis annuis fructibus Beneficii S. Mariæ Syderibus receptæ, et S. Victoriae Pagi Casale, Emi Patres *reductionem* Missarum juxta votum Episcopi probandam, et absolutionem a præteritis omissionibus indulgendam putarunt. Verum jusserunt quotannis ad formam fundationis distribuendam esse dotem pauperi puellæ, ac medium olei cadum Ecclesiæ Pacensi relictum tribui mandarunt alteri Ecclesiæ ab Episcopo designandæ, *in Fesulana 17. Junii ad III. IV. et VI. Dub.*

S

Amplam hæreditatem, quam Sebastianus Scarsellini Sodalitio S. Gregorii Faventinæ Civitatis reliquerat certis legibus, ac praesertim indicta annua præstatione favore Descendentium Jacobi Philippi Pani, Congregationi Charitatis tradidit Italicum Regimen. In antiquum statum

restituta Sodalitate, S. Congregatio decrevit, non esse consulendum SSmo pro *sanatione* transactionis ab Instituto Charitatis sine Apostolico beneplacito initæ cum Descendentibus Pani, eoque minus eisdem Descendentibus loco præstationis assignanda esse bona hæreditatis Scarselini Verum antequam decerneret, in qua summa sit illis solvenda annua præstatio ex reditibus hæreditariis, scribendum censuit Episcopo ad mentem, non retardata interim per modum provisionis executione transactionis anni 1705., *in Faventina Beneplaciti Apostolici* 25. *Februarii ad I. II. et III. Dub.*

S. Congregatio, ne divinus cultus in Cathedrali Ecclesia Lyciensi detrimentum pateretur, denegavit nedum reductionem *servitii* choralis, sed insuper exemptionem a Choro, quam Canonici postulaverant, ut prædicationi, Sacramentorum administrationi, aliisque spiritualibus operibus vacarent, eosque monuit, ut in casu necessitatis particulariter supplicarent. Item declaravit, Canonicos in vigiliis, et quadragesima obstrictos esse ad canendam secundam Missam feriæ. Verum ad levandum Canonicorum onus, et ad augendos tenues reditus decrevit consulendum esse SSmo, ut nonaginta Officiaturæ ad binas quolibet mense juxta votum Episcopi reducerentur, ac insuper ut Canonici absolverentur ab onere eadem die post Missam, Vesperasque solemnes eamdem Missam, easdemque vesperas, quemadmodum exigeret quorumdam suprema Testatorum voluntas, interdum repetendi, celebratis tamen pro qualibet vice tribus Missis lectis, et conversis Legatorum fructibus in quotidianas distributiones, *in Lycien Servitii Chori* 18. *Martii ad I. II. III. IV. V., et VI. Dub.*

Archiepiscopo Tarentino licere exactionem *subsidii* charitativi ad formam taxæ Innocentianae censuit S. Congregatio, *in Tarentina Procurationis* 18. *Martii ad VI. Dub.*

T

Deficiente utilitate Capellaniæ Sanctissimi Sacramenti in Ecclesia Collegiata Caldarolæ a Philippo Penna anno 1806. fundatæ, atque etiam obstante Fundatoris voluntate, qui præceperat, ne pecuniæ ejus hæreditatis in emptione censuum collocarentur, Sacra Congregatio reprobavit *transactionem* a Petro Croci Testatoris debitore propositam, qua plures census, nec debitum æquantes, nec satis tuti in solutum dabantur Cum vero Capellanus eius crediti fructus non exegisset, cum absolutione non iniungere quoad præteritas Missarum omissiones hic Sacer Ordo declaravit, qui etiam absolutionem quoad reliquos obligatos denegavit, *in Camerinen Concordiae* 21. *Januarii ad I. et II. Dub.*

Transactionem, quam Cessionarii Gregorii Massioni inire cupiebant cum Calliens Orphanotrophio, ut vitarent reductionem capitis, et fructuum alias ab hac S. Congregatione demandatam, omnino rejiciendam utpote Loco Pio minus utilem, censuit hic Sacer Ordo, edi-

xitque præterea exequendam esse resolutionem S. Congregationis diei 21. Julii 1821. quoad reductionem legis, et tariffæ. Denegata transactionis approbatione, haeredibus Fioravanti jam provisum esse dixit per resolutionem ad quartum Dubium eadem die 21. Julii editam, *in Callien. Sanationis, et Absolutionis* 21 *Januarii.*

FINIS

INDEX
CONCLUSIONUM

Quæ adnotatæ sunt in Foliis Causarum anni 1826.

ABSENTIA

Indulta abessendi a Chori servitio pro diebus, et horis concedere consuevit S. Congregatio, *pag.* 181. §. *Verum.*

Qui indulto gaudent abessendi a Choro pro diebus et horis ratione muneris, ex quo lucrum aliquod percipiant, quotidianas amittunt distributiones, *pag.* 182. §. *At vero.*

Canonicus valetudinarius absens cum indulto percipiendi fructus, et distributiones, lucratur omnia emolumenta, *pag.* 266. §. *Dein.*

Exceptis annivesariis, et obventionibus non fixis, *ibid.*

Et iis, in quibus diversimode fuerit a testatore dispositum, *ibid.*

Vide *Canonici*, *Chori servitium*, *Missa Conventualis.*

ABSOLUTIO

Indulgetur ab oneribus non impletis, si adsit bona fides, et obligati paupertas, *pag.* 68. §. *Ad absolutionem*, *et pag.* 260. §. *Quamobrem.*

ACTUS FACULTATIVI

Per quodcumque temporis spatium exerciti nec jus, nec obligationem pariunt, *pag.* 203. §. *Etre.*

ALIENATIO

Vetita est bonorum Ecclesiæ alienatio sine Apostolico Beneplacito, *pag* 277. §. *Quamquam.*

Adeo ut ne in alteram quidem Ecclesiam transferri queant, *ibid.*

Utrum necessaria sit venia Sedis Apostolicæ pro incunda pactione inter Clericos ejusdem Ecclesiæ super modo gaudendi fructibus communis mensæ, traditur *ibid.*

Bona spectantia ad Sodalitates auctoritate Episcopi erectas ecclesiastica censentur, *pag.* 22. §. *Quaestio*

Quamvis a laicis administrentur, *ibid.*

Ideo transactio de illis inita sine Apostolico Beneplacito nullius est roboris, *ibid.*, *pag.* 38. §. *Et quamvis*, *et pag.* 80. §. *Confratres.*

Nec defectum hujus Beneplaciti sanare valet approbatio transactionis ministri *del culto*, *pag.* 23. §. *Deest*, *pag.* 239. §. *Bona.*

Nec etiam subsequens possessio, *pag.* 80. §. *Confratres.*

Vide *Beneplacitum.*

APPLICATIO MISSÆ

Vide *Capellanus.*

AUDIENTIA

In causis matrimonialibus pro dispensatione matrimonii rati et non consummati post primam affirmativam resolutionem conceditur beneficium instaurandi certaminis, *pag.* 262. §. *Tertio*

Quin Matrimonii Defensore beneficium novæ audientiæ postulante opus sit, ut resolutionis relatio fiat SSmo, *ibid.*

Idque ex consueta S. Congregationis praxi, quam SSmus servari mandavit, *ibid.*

BENEFICIUM

Post Beneficii erectionem nova onera non sunt imponenda, *pag.* 3. §. *Post*

Nisi legitima id postulet causa utilitatis, vel necessitatis Ecclesiæ, *ibid.*

Siquidem Beneficiis onera imponere non est Episcopi, sed fundatoris, *ibid.*

Verum ex consuetudine onera favore Ecclesiæ induci possunt, *pag.* 4. §. *Perpendendum*

Et Missarum onera evincuntur prolata fundatione, aut probato diuturno implemento, *ibid.*

Decem annorum observantia sufficit ad inducendam obligationem celebrationis Missarum, *pag.* 4. §. *Accedente.*

Beneficiorum reditus oneribus respondere, ac sustinendo Canonicorum gradui pro loci, et personarum qualitate sufficere debent, *pag* 88. §. *Si.*

Secus illos augere, vel onera imminuere oportet, *pag.* 88. §. *Si.*

Vide *Instrumentum*, *Onera*, *Patronus.*

BENEPLACITUM APOSTOLICUM

Numquam conceditur sine justa causa, *pag.* 22. §. *Quaestio.*

Justam causam præbent necessitas, vel utilitas, *ibid.*, *et pag.* 131 §. *Transactio.*

Beneplacitum Apostolicum non est formalis, sed mere effectualis solemnitas contractus, *pag.* 25. §. *Caeterum.*

Ideo superaccedere, ejusque defectus suppleri potest, *ibid.*

Vide *Alienatio.*

CANONICI

Qui Canonicatum, ipsique conjunctam obtinent Parœciam in alia Ecclesia erectam, quotidianas distributiones amittunt, si Choro non intersint, *pag.* 181. §. *Explorati.*

Licet interim Sacramenta ministrent, aliaque ad animarum curam spectantia exerceant, *ibid.*

Familiares Pontificis a jure gaudent indulto abessendi a loco residentiæ, *pag.* 176. §. *At vero.*

Atque integros percipiunt suæ præbendæ fructus, non obstante contraria consuetudine, vel constitutione, *ibid.*

Nec alium, qui eorum vices gerat in Choro, subrogare tenentur, *pag.* 177. §. *Ex hac.*

Sed præsentes in Choro defectum absentium supplere debent, *ibid.*

Ne legitime absens mulctetur amissione distributionum, et onere alium subrogandi, *ibid.*

Absentes, quamvis indulto præditi, non lucrantur distributiones quotidianas, *pag.* 175. §. *Nulla.*

Emolumenta, quæ proficiscuntur ex Missis adventitiis, dividun-

[illegible] inter realiter praesentes, *ibid.*, *et pag.* 181. *Explorati.*

Nec illa lucrantur jubilati, aut infirmi, *pag.* 175. §. *Nulla*, *et pag.* 181. §. *Explorati.*

Imo nec absentes cum Apostolico indulto percipiendi quascumque distributiones, *ibid.*, *ibid.*

Canonici jubilati, licet Choro non intersint, lucrantur emolumenta proficiscentia ex anniversariis, quae fiunt inter annum, et sunt fixa, *pag.* 2[illegible]. *Dein.*

Nisi aliter caverint Testatores, *ibid.*

Verum illis denegatur portio emolumentorum provenientium ex funeralibus, et anniversariis incertis, et extraordinariis, *ibid.*

Sed aliquando admissi fuerunt ad participationem emolumentorum proficiscentium ex anniversariis adventitiis, *pag.* 267. §. *E contrario.*

Dummodo non obstaret voluntas testatoris, vel dantis, *ibid.*

Similiter Canonicis jubilatis debentur emolumenta processionum, et sacrorum novendialium, *pag.* 267. §. *E contrario.*

Vide *Absentia*, *Beneficium*, *Chori servitium*, *Dignitas*, *Executio*, *Functiones.*

CAPELLANUS

Jus habet percipiendi fructus bonorum Capellaniae, *pag.* 135. §. *Quaedam.*

Item jus administrandi bona, et implendi onera, *ibid.*

Capellanus Missarum oneribus gravatus eas applicare tenetur, *pag.* 225. §. *Quamquam.*

Tametsi Fundator nullum de applicatione adjecerit verbum, *ibid.*

Nisi ex vehementibus indiciis, et urgentibus conjecturis contrarium eliciatur, *ibid.*

In vetustis Beneficiorum fundationibus perpetua celebratio potius ad populi commoditatem ob sacerdotum penuriam, quam ad fructum Sacrificii percipiendum injuncta praesumitur, *pag.* 225 §. *In Themate.*

Aliud est orare pro anima Fundatoris illiusque commemorationem facere, aliud Sacrificium offerre, *ibid.*

Si testator pro se in Missa orare, aut sui commemorationem fieri mandaverit, Capellanus Missam applicare debet, *pag.* 226. §. *Verum.*

At si idem fundator plures instituerit Capellanias, et aliquando Missae applicationem, aliquando autem onus pro ipsius anima orandi, nulla facta mentione applicationis, injunxerit, vi discretivae locutionis Missae applicationem in secundo casu noluisse eruitur, *ibid.*

CENSURA

Vide *Ordo sacer.*

CESSIO BONORUM

Vide *Solutio.*

CHORI SERVITIUM

Ecclesiarum Cathedralium et Collegiatarum Canonici per tres menses abesse possunt a residentia, *pag.* 54. §. *Quamvis.*

Salvis tamen Ecclesiarum consuetudinibus, quae longius serviti tempus requirunt, *ibid.*

Divina psalmodia auget cultum Dei, fovet pietatem, et charitatem in proximum, *pag.* 56. §. *Petitioni.*

Et ideo S. Congregatio difficilem se praebere solet in conceden-

da Chori reductione, *pag.* 88. §. *Animadvertendum.*

Verum S. Congregatio ob redituum imminutionem, aut aliam legitimam causam Chori servitium reducere solet ad tertiarias, vel ad alternas inserviendi vices, *pag.* 54. §. *Quamvis*, *et pag.* 88. §. *Si.*

Imo aliquando concessit indultum abessendi a matutino Offic o, ut Canonici, deficientibus aliis sacerdotibus, sacrum facerent in ruralibus Ecclesiis, *pag.* 55. §. *Concedenda.*

Dummodo Chori servitium non patiatur grave detrimentum, *ibid.*

In concedendis reductionibus jubetur, ut Capitulares omnes tempore Adventus, Quadragesimæ, festis diebus per octavas privilegiatas, aliisque temporibus Ordinario benevisis jugiter inser viant, *pag.* 57. §. *Ceterum*, *et pag.* 89. §. *Attamen.*

Si tamen valde tenues sint reditus, servitium Chori reducitur ad dies festos tantum, et ad majorem hebdomadam, *pag.* 57. §. *Ceterum.*

Festis præsertim diebus Capitulares Choro interesse debent, *pag.* 56. §. *Plurimum.*

Tenues non esse Canonicatuum reditus dixit S. Congregatio, si romana scut. 30. excederent, vel æquarent, *pag.* 56. §. *Petitioni*, *pag.* 88. §. *Animadvertendum.*

Indultum abessendi pro diebus, et horis facilius conceditur designatis personis, quam generatim omnibus Capitularibus, ut spiritualia subsidia urgente necessitate fidelibus præbeant, *pag.* 56. §. *Plurimum.*

Vide *Missa.*

COADJUTOR

Canonicus Coadjutor repræsentat personam Coadjuti, *pag.* 230. §. *E contrario.*

Ita ut omnes possessorii ac tus nomine illius patrati cens eantur, *ibid.*

Canonicus fictus appellatur, ac minor est dignitate veris Canonicis, quamvis in minoribus Ordinib us constitutis, *ibid.*

Præcedentia regulanda est non a die provisionis, sed a die possessionis captæ post mortem Coadjuti, *ibid.*

Vide *Praecedentia.*

COLLEGIATA

Ad Summum Pontificem pertinet erigere Collegiatas, *pag.* 194. §. *At vero.*

Requiritur consensus Patronorum, *ibid.*

Deficiente Bulla erectionis, ex quibus indiciis desumatur qualitas Ecclesiæ Collegiatæ, innuitur *pag.* 192. §. *Praescriptioni*, *et pag.* 194. §. *Quod.*

In dubio an Ecclesia Collegiata sit, vel Parochialis, standum est pro parochialitate, *pag.* 195. §. *Hinc.*

Jus Parochi liberum administrandi Sacramenta in aliqua Ecclesia, parochialitatem evincit, *ibid.*

Ac præsertim jus in ea administrandi paschalem communionem suis subditis, *ibid.*

Parochialitatem clarius demostrant Fons Baptismalis, et sepulturæ, *ibid.*

CONCIONATOR

Episcopus jure pollet sibi vindicandi electionem sacri Orat ris Ecclesiæ Cathedralis etiam

adversus immemorabilem consuetudinem, *pag.* 57. §. *His.*

At qui onere gravantur pendendi eleemosynam Confraternitati, nequeunt pro suo lubitu se nominationi abdicare, ut onere solvendi stipendium leventur, *ibid.*

CONFRATERNITAS

Vide *Alienatio*, *Eleemosyna.*

CONGRUA

De Parochorum congrua septies mentionem fecit Tridentina Synodus, *pag.* 18. §. *Verum.*

Cavitque, ut si fieri posset, super re certa assignaretur, *ibid.*

Ad Parochi congruam sufficiunt annua scut. centum, *pag.* 139. §. *Quum.*

Imo illam ad minorem summam redegit S. Pius V, *ibid.*

Parochiarum perpetuae consolidatae applicatione Legatorum, aut unione Beneficiorum, *pag.* 181. §. *Verum*, *et pag.* 280. §. *Si.*

Imo et reductione Missarum, *pag.* 280. §. *Si.*

Ne rector cum dignitatis dedecore stipem quaerere adigatur, *ibid.*

Parochus infirmitate laborans in loco vitae habitum, quae communis Medici sententia, alimoniam, *pag.* 160. §. *Verum.*

CONSUETUDO

Juri scripto equiparatur, et legis vim obtinet, *pag.* 48. §. *Nulla et pag.* 64. §. *Explurium.*

Ac plurimi facienda est in Cardinalitiis Congregationibus, *pag.* 48. §. *Nulla.*

Item in controversiis praeeminentiarum, *pag.* 229. §. *Verum.*

Consuetudo, ut vim exerat, debet esse rationabilis, et legitime praescripta, *pag.* 230. §. *E contrario.*

Nullaque contrario actu intercepta, *pag.* 268. §. *Quin.*

Ut non debet de persona ad personam, de casu ad casum protrahi, *pag.* 265. §. *Quia.*

Irrita, et inanis est consuetudo, quae leges aliquas in capitulis Concilii Tridentini contentas violat, *pag.* 49. §. *Probe*, *et pag.* 64. §. *Consuetudo.*

Consuetudo, quae Episcopum prohibet legem ferre ad rectum suae Diocesis regimen, et ad extirpandos abusus, irrationalis est, *pag.* 64. §. *Consuetudo*

Immemorabilis praesumptionem secumfert cujusvis melioris tituli, *pag.* 48. §. *Nullam.*

Quadraginta annorum observantia actuum frequentiae contracta abrogat ecclesiasticam legem, *pag.* 62. §. *Dicit.*

Veluti est habetur, etiamsi intra decem annorum tempus continuetur, si juri scripto non adversetur, *pag.* 265. §. *Canonicos.*

Consuetudinem allegans probare debet diuturnitatem temporis, actuumque frequentiam, *pag.* 231. §. *Praeterea.*

Per tres quidem requisitis praescripta a Glossa, *pag.* 62. §. *Dicit.*

Vide *Beneficium*, *Praecedentia*, *praescriptio*, *Promotio*

DECIMA

Decimae inter fidelium oblationes accensentur, *pag.* 256. §. *Patronus.*

Sunt praemium laboris, *ibid.*

Aliae appellantur *dominicales*, quae a decimis fundorum, *pag.* 141. §. *Hinc.*

Aliae *colonicales*, quae a colonis solvuntur, *pag.* 140 §. *At vero.*

Parochis decimas solvere oportet, *pag.* 140. §. *Parochis.*

Exigui Parœciarum reditus per assignationem decimarum augentur, *pag.* 256. §. *Illud*

Quidam eximuntur a pendendis decimis vel privilegio, vel aliquo justo titulo, *pag.* 140. §. *Parochis.*

Privilegium exemptionis non conceditur, nisi a summo Pontifice, *pag.* 141. §. *Itaque.*

Si privilegium ipsis rebus inhæret, nec domini, nec conductores decimas solvere tenentur, *pag.* 140. §. *At vero.*

Sin autem personis, istæ quidem eximuntur, ubi propriis manibus, vel sumptibus terras excolunt, *ibid.*

Sed illarum conductores, et coloni pro rata parte fructuum, quos percipiunt, decimas solvere obstringuntur, *ibid.*

Nam privilegium personale ipsas personas, quibus fuerat indultum, non egreditur, *pag.* 140 §. *Jam vero.*

Nec transfertur in emptores, *ibid.*

Jus decimandi ex immemorabili, et centenaria præscriptione acquiri potest, *pag.* 256. §. *At Canonici.*

Et si res sit inter personas ecclesiasticas, sufficit quadragenaria, *ibid.*

DECRETUM TRAJECTINUM

Vide *Lex.*

DICTIO

Dictio *fino* limitationem secumfert, *pag.* 132. §. *Quin.*

Vox *ogni* est dictio universalis, et nihil excludit, *pag.* 140. §. *Parochis.*

Generalis dictio ad ea dumtaxat est cohibenda, quæ comprehendi possunt, *pag.* 140. §. *Itaque.*

Non autem ad illa, quæ præjudicium inferunt juri alterius quæsito, *ibid.*

Vide *Verbum.*

DIGNITAS

In Italia obtinet consuetudo, ut Dignitates tamquam Canonici, et de Capitulo reputentur, *pag.* 184. §. *Obtinet.*

Cum iisdem juribus, privilegiis, et oneribus, quibus Canonici, afficiantur, *ibid.*

Licet nomine, et præeminentiis digniores habeantur, *ibid.*

Verum jure communi non sunt de Capitulo, quod a solis Canonicis constituitur, *pag.* 185. §. *Sententia.*

Nisi adnexam habeant canonicalem præbendam, *ibid.*

Aut nisi vigore statuti, vel consuetudinis in negotiis capitularibus vocem habeant activam, et passivam, *ibid.*

Quaenam suadeant Dignitatem non esse de Capitulo, habentur *pag* 185 § *Hisce, et seq.*

Vide *Executio, Vox.*

DISPENSATIO

Ad Matrimonii nexus dispensationem duo extrema sunt probanda, scilicet matrimonium non fuisse consummatum, justamque subesse dissolvendi causam, *pag.* 70. §. *In.*

Probationes non sequutæ consummationis perspicuæ, et superabundantes sint oportet, *pag.* 72. §. *At*, *pag.* 96. §. *Singulation.*

Etiam in gratioso dispensationis judicio, *pag.* 72. §. *At.*

Cum post conjugum cohabitationem exurgat præsumptio juris

et de jure factos fuisse unam carnem, *pag.* 72. §. *At*, *pag.* 95. §. *Singulatim.*

Et nulla diligentia superflua videri potest ad veritatem dignoscendam in quæstionibus de matrimonii dissolutione, *pag.* 220. §. *Verum*, *et pag.* 263. §. *Ex his.*

Inspectio corporis mulieris fallax, et periculosum est probationum genus, *pag.* 73. §. *Multoque*, *pag.* 96. §. *Hujusmodi*, *pag.* 116. §. *At Contra*

Ac tum prodest, cum triennale adhibitum fuerit experimentum, *pag.* 73. §. *Multoque.*

Ex mulieris virginitate haud recte deducitur impotentia viri, *pag.* 73. §. *Deficere.*

Testes deponentes de non consummatione, vel de non consummationis fama violentam præsumptionem inducunt, *pag.* 95 §. *Mulieris.*

Verum testes de auditu auditus non merentur fidem, *pag.* 72. §. *Praeterea.*

Non desunt exempla dispensationum sine inspectione corporis viri, *pag.* 71. §. *Nec*

Sed necessariam esse suadetur *pag.* 97. §. *Nec*, *pag.* 162. §. *Verum*, *et pag.* 220 §. *Verum.*

Si vir renuit corpus suum inspectioni subjicere, censuris est adigendus, *pag.* 220. §. *Verum.*

Aliquando Romæ faciendam esse inspectionem decrevit S. Congregatio, *pag.* 162. §. *At signa*

Si tamen dubia sit impotentia, vel ad novam inspectionem, vel ad triennale experimentum proceditur, *pag.* 117. §. *Desiderantur*, *pag.* 162. §. *Verum.*

Etiam in gratioso dispensationis judicio, *ibid.*

Mulieris potius, quam viri juramento est fides adhibenda, si ipsa per aspectum corporis se esse virginem probaverit, *pag.* 70. §. *In*, *pag.* 95. §. *Mulieris*, *pag.* 115. §. *Mulieris.*

Et in ipsa novitate reclamaverit *pag.* 70. §. *In*, *pag.* 72. §. *Probationes*, *pag.* 96. §. *Contra*, *et pag.* 116. §. *At Contra.*

Ac ostenderit impotentiam viri ex signis physice, aut moraliter certis, *pag.* 263. §. *In novissima.*

Probato gravamine, et errore peritorum judicialium per peritos extrajudiciales, res in dubio versatur circa matrimonii consummationem, *pag.* 264. §. *Ex his*

Et in hoc dubio concedi nequit matrimonii dispensatio, *ibid.*

Causa ad dispensandum gravis, et urgens esse debet, *pag.* 73. §. *Deficere*, *pag.* 117. §. *Graves.*

Justam dispensandi causam suppeditant jurgia, odia, conjugalis fidei violatio, ac præsertim viri impotentia, etiam probabilis, *pag.* 71. §. *Quod*, *pag.* 96. §. *Ad*, *pag.* 116. §. *Ad.*

Animorum abalienatio, et viri sævitiæ justam exhibent temporaneæ separationis causam, *pag.* 73. §. *Deficere*, *pag.* 97. §. *Nec.*

Vide *Audientia.*

DISTRIBUTIONES

Tertia pars fructuum Mensæ capitularis converti debet in quotidianas distributiones, *pag.* 278 §. *Nec.*

Vide *Absentia*, *Canonici*, *Chori servitium.*

DOMICILIUM

Vide *Ordo sacer.*

ELECTIO

Ejus, qui ætatem non habet a testatore præscriptam, mole sua ruit, *pag.* 248. §. *Ad convellendam.*

Ad idoneitatem personæ metiendam in Beneficiis, et in emolumentis, inspicitur tempus præsentationis, aut sortitionis, non autem secutæ vacationis, *pag.* 250. §. *Verum.*

Si extrinsecum hominis factum exigunt, ut electionis, sortitionis, *ibid.*

ECCLESIA

Episcopi est judicare, utrum Ecclesiam construere expediat, *pag.* 104. §. *In themate.*

Sed sufficit tacitus ejus consensus, *pag.* 106. §. *Jam vero.*

Ecclesiam ædificare cupiens dotem pro luminaribus, pro sacra supellectili, ac templi tuitione constituere debet, *pag* 106. §. *Jam.*

Ecclesiæ, et Monasteria si in loco a testatoribus designato ædificari nequeant, in alio loco arbitrio Episcopi statuendo construuntur, *pag.* 104. §. *In themate.*

Legata pro construendis sacris ædibus relicta in reparationem Ecclesiarum ruinam minantium conferri queunt, *pag.* 104. §. *In themate.*

Ad Ecclesiæ Cathedralis reparationem primum Episcopus, dein Canonici obstringuntur, *pag* 107. §. *Tandem.*

Item totus Clerus, et in subsidium populus, *ibid.*

Ecclesiam Parochialem instaurare tenentur nedum Parochus, sed omnes, qui ex ea fructus percipiunt, *pag.* 159. §. *Non.*

Dempta prius summa ad vitæ sustentationem, *pag.* 160. §. *Verum, et seq.*

Si qui fabricæ Ecclesiæ damnum attulerunt, ipsi in primis tenentur, *ibid.*

EDICTALIS LEX

Vide *Lex.*

ELEEMOSYNA

Confraternitatibus facultas non est quæstuandi sine licentia Episcopi loci, *pag.* 63. §. *At.*

Et ad Episcopum loci spectat modum et formam colligendi eleemosynas praescribere, *ibid.*

Veniam in scriptis obtinere debent, *pag.* 64 . *Praeterea.*

Etiam Mendicantes, si stipem quærere velint extra Diœcesim, in qua sita sunt eorum monasteria, venia indigent Ordinarii illius Loci, *pag.* 63. §. *At.*

Nec ad necessitatem veniae excludendam quidquam prodest consuetudo etiam immemorabilis, *pag.* 64. §. *Consuetudo.*

Ad abusus extirpandos tum suis, tum maxime alienis subditis præcipere potest Episcopus, ne eleemosynas in sua Diœcesi quæritent, *pag.* 63. §. *At, et seq.*

EPISCOPUS

Legislativam habet potestatem in in propria Diœcesi, *pag.* 63. §. *At.*

Eleque leges Diœcesanas indicere valet, quibus Religioni conservandæ, ac propagandæ consulatur, et abusus, si qui irrepserint, tollantur, *ibid.*

Nec hujusmodi potestas contraria consuetudine, utpote irrationabili, abrogari potest, *pag.* 64. §. *Consuetudo.*

Vide *Consuetudo, Ecclesia, eleemosyna, Ordo.*

EXECUTIO

Litterarum apostolicarum executio, quæ commissa fuerit antiquiori Canonico, pertinet ad Canonicum, vel Dignitatem, possessione antiquiorem, *pag.* 187. §. *Quamobrem.*

Quatenus præsens in actu præsentationis Litterarum Apostolicarum existat, *ibid.*

Secus ad antiquiorem ex præsentibus, *ibid.*

Non vero spectat ad Canonicum, qui vocatur Decanus, nisi ipse inter præsentes possessione antiquior sit Dignitatibus, *ibid.*

EXPENSÆ

Sumptus facti occasione litis coram S. Congregatione nunquam reficiuntur, *pag.* 196. §. *Ceterum.*

Secus quoad expensas litis in aliis tribunalibus prius exagitatæ, *ibid.*

FAMILIARES PONTIFICIS

Vide *Canonici.*

FIDEI PROFESSIO

Vide *Professio Fidei.*

FONS BAPTISMALIS

Nullum est jus privativum Fontis, ubi liberum cuique est ad quamcumque Ecclesiam pueros baptizatum ducere, *pag.* 164. §. *Tandem.*

Claves Baptisterii, Tabernaculi SSmi Sacramenti, et Olei Sancti, aliquando sunt asservandæ penes Sacristam Ecclesiæ, *pag.* 193. §. *Deinde.*

FRUCTUS

Indebite percepti sunt restituendi, *pag.* 251. §. *Attamen.*

FUNCTIONES

Ministrare Episcopo extraordinarias functiones peragenti, nec privilegium, nec gratia est, sed onus, *pag.* 41. §. *Nomen.*

Nec etiam munus extraordinarium, sed ordinarium, *pag.* 42. §. *Verum.*

Canonicis independenter a Parochis fas est in propria Ecclesia peragere sacras functiones, non parochiales, *pag.* 193. §. *Pro Missa.*

Item Missam solemnem celebrare in cœna Domini, *ibid.*

Ac sacram synaxim Canonicis præsentibus, ceterisque Ecclesiæ inservientibus ministrare, *ibid.*

Nec non explere benedictiones cinerum, candelarum, palmarum, *ibid.*

Tandem novenas, tridua, aliaque hujusmodi peragere, *ibid.*

Vide *Officium.*

FUNUS

Peragere cum Diacono, et Subdiacono in Ecclesia Collegiata spectat ad Canonicos, non vero ad Parochum defuncti, *pag.* 193. §. *Praeterea.*

Jus peragendi funus super cadavere spectat ad Parochum defuncti, si hic sit sepeliendus in Ecclesia intra limites jurisdictionis ejusdem Parochi sita, *pag.* 204. §. *Ex jure.*

Dummodo Ecclesia tumulans non gaudeat exemptione, *ibid.*

Funeris emolumenta pertinent ad Ecclesiam tumulantem, *pag.* 204 *Ex jure.*

Dempta portione canonica pro Parocho, *ibid.*

HÆRES

Filius, qui paternæ se non immiscuit hæreditati, ad parentis debita dissolvenda adigi non potest, *pag.* 259. §. *Exploratum*

Hæres melioris conditionis esse non debet, quam illius auctor, *pag.* 259. §. *At.*

INSTRUMENTUM

Pars dispositiva instrumenti interpretationem sumit a parte proemiali, *pag.* 272. §. *Juspatronatus.*

Adhærendum est parti dispositivæ, si hæc cum narrativa repugnet, *pag.* 273. §. *At vero.*

Relatio ad testamentum operatur, ut juspatronatus reservatum censeatur ad tramites testamenti, *ibid.*

JUBILATIO

Vide *Canonici.*

IRREGULARITAS

Vide *Ordo sacer.*

JUS PATRONATUS.

Vi jurispatronatus non concessio Beneficii, sed præsentatio pertinet ad patronum, *pag.* 81. §. *Verum.*

Vide *Patronus*, *Instrumentum.*

JUS QUÆSITUM

Nunquam abrogatur etiam a suprema potestate, nisi aperte exprimatur, *pag.* 141. §. *Itaque.*

Cum gratia principis jura aliorum lædere non soleat, *pag.* 163. §. *Minus.*

Qui jus sibi asserit, docere tenetur de titulo acquisitionis, *pag.* 163. §. *At vero.*

JUS REDIMENDI

Vide *Praescriptio.*

LEGATUM

Imminutis reditibus sine culpa hæredis, Legata annua pro rata portione sunt reducenda, *pag.* 143. §. *Congregationem.*

Si fundus traditus pro implemento Legati pericrit, hæres non eximitur ab onere curandi illius satisfactionem, *pag.* 259. § *Exploratum.*

Dummodo fundus non fuerit taxative designatus, *ibid.*

Legatarius gaudet actione tum personali, tum hypothecaria, *pag.* 144. §. *Annuas.*

Legatum rei alienæ valet, si defunctus sciebat, eam esse alienam, *pag.* 243. §. *Contendunt.*

Imo etiamsi propriam putaverit, si Legatum relictum fuerit conjunctis, *pag.* 243. §. *At vero.*

Vel ad causas pias, *ibid.*

Cum nemo præsumatur plus consanguineos, quam suam diligere animam, *ibid.*

Vide *Lex.*

LEX

Cessante ratione legis, ipsius quoque efficacia cessare debet, *pag.* 31. §. *Legem.*

Postera lex futuris negotiis dat formam, non autem revocat præterita, *pag.* 31. §. *Praeterea.*

Quid Ultrajectina decreta præscripserint anno 1811. et an. 1812. quoad credita piorum Locorum

habetur *pag.* 28. §. *Pie et seqq.*, *pag.* 144. §. *Dein, et seqq.*

Quid vero sanciverit Edictalis lex anni 1818. ad præcidendas inter Loca pia controversias, quæ scatebant ex decretis Ultrajectinis, recensetur *pag.* 29. §. *Accidit.*

Vide *Episcopus.*

LITTERÆ APOSTOLICÆ

Vide *Executio.*

MENDICANTES RELIGIOSI

Vide *Eleemosyna.*

MENSA CAPITULARIS

Communis Massa capitularis vetustissima est in Ecclesia, *pag.* 278. §. *At.*

Aliquando tamen expedit, ut peculiares constituantur capitularium præbendæ, *pag.* 277. §. *Praeterea.*

MISSA

Canonici canere tenentur Missam de Sancto occurrente, et de feria, *pag.* 57. §. *Caeterum.*

Duas Missas solemnes eodem die de eadem festivitate, et in eadem Ecclesia cantare non licet, *pag.* 58. §. *Duas.*

Nisi ex voluntate testatorum id præcipiatur, *ibid.*

Quo in casu Missa pro fundatione post primam, et Missa Conventualis post tertiam canenda est, *ibid.*

Quid vero sentiendum de iisdem vesperis eadem die repetendis, habetur *pag.* 59. §. *Videant.*

Vide *Beneficium*, *Capellanus*, *Chori servitium*, *Onera*, *Translatio.*

MISSA CONVENTUALIS

In Ecclesiis Cathedralibus, et Collegiatis insignibus Missa Conventualis pro Benefactoribus in genere celebranda, et applicanda est, *pag.* 91. §. *Canonicorum*

Quamvis ex Canonicatuum præbendis tenues percipiantur fructus, *pag.* 91. §. *Canonicorum.*

Siquidem veluti divini officii pars habetur, *ibid.*

Verum si reditus valde decreverint, nec subsit ratio illos augendi, conceditur reductio applicationis ad solos dies festos de præcepto, *pag.* 91. §. *Verum.*

Celebrata aliis diebus Missa Conventuali cum interventu Capituli, *pag.* 91. §. *Verum.*

Tenues dicuntur fructus, qui non excedunt annua scutata 30., vel 80, *pag.* 91. §. *Videant.*

Legitime absens non tenetur nec per se, nec per alium ad canendam Missam Conventualem, *pag.* 177. §. *Hinc.*

MISSA PRO POPULO

Parochi, aliique omnes, quibus imminet animarum cura, divino præcepto tenentur pro ovibus suis sacrificium offerre dominicis, aliisque festis diebus, *pag.* 7. §. *Itaque*, *pag.* 252. §. *Qui.*

Hæc obligatio ita inhæret animarum Curatoribus, ut ii quoque teneantur, qui congruo destituuntur stipendio, *pag.* 7. §. *Itaque*, *pag.* 252. §. *Qui.*

Vel qui incertos habent reditus, *pag.* 7. §. *Itaque.*

Quoniam ratione officii hujusmodi onus ipsis incumbit, *ibid.* et *pag.* 252. §. *Qui.*

Hujusmodi onere obstringuntur etiam Parochi Ecclesiarum filialium, *pag.* 8. §. *Capellaniae*

Item Vicarii Ecclesiarum Parochialium, *pag.* 7. §. *Accedit*, *et pag.* 8. §. *Capellaniae.*

Sive perpetui sint, sive ad nutum amovibiles, *pag.* 7. §. *Accedit.*

Imo Parochi, qui duabus praesunt Ecclesiis, in utraque Missam applicare tenentur pro populo, *pag.* 252. §. *Qui.*

Si insimul unitæ sint unione subjectiva, vel æque principali *ibid.*

Secus autem si unitæ fuerint unione extinctiva, ita ut ex duabus una prorsus evaserit cum extinctione tituli alterutrius, *ibid.*

MUNUS

Vide *Functiones*, *Officium.*

OFFICIUM

Interioris Sacristæ non est inter officia mere temporalia recensendum, *pag.* 43. §. *In dubium*

Cum officia mere temporalia ordinentur tantummodo ad rerum Ecclesiæ temporalium administrationem, defensionem, vel custodiam, *ibid.*

Sed potius inter officia mixta adnumerandum, nam ad rerum temporalium, et spiritualium administrationem est institutum, *ibid.*

ONERA

Nemo tenetur Missarum oneribus satisfacere, nisi eisdem obnoxius demonstretur, *pag.* 10. §. *Comensis.*

Iniqua est ejus conditio, qui ad majorem pecuniæ vim adigitur persolvendam, quam exigunt onera, *pag.* 240. §. *Verum.*

Vide *Beneficium*, *Functiones*, *Translatio.*

ORDO SACER

Nulli Episcopo licet quempiam ad sacros Ordines, vel etiam ad primam Tonsuram promovere, nisi quem sibi habet subditum, *pag.* 125. §. *Nulli.*

Subditus quisque evadit ratione originis, aut domicilii, aut Beneficii, aut familiaritatis, *ibid.*

Ad acquirendum domicilium requiritur decennalis, vel saltem notabilis habitatio cum translatione majoris partis bonorum cum ædibus instructis, *ibid.*

Et in utroque casu juramentum est præstandum, quo se vere, et realiter animum habere ibidem perpetuo permanendi affirmet, *ibid.*

Filius non ab Episcopo paterni, multoque minus materni domicilii, sed ab Episcopo proprii domicilii ad Ordines promoveri debet, *pag.* 125. §. *Jam vero*

Triennii habitatio constituit considerabile tempus, *pag.* 126. §. *At.*

Episcopus domicilii testimoniales litteras ab Ordinario originis habere debet, *pag.* 125. §. *Jam vero.*

Praesertim si Ordinandus a loco originis migraverit, cum alicui canonico impedimento obnoxius esse potuerit, *ibid.*

Secus tam Ordinans, quam Ordinatus incidunt suspensionem, *pag.* 126. §. *Denique.*

Atque etiam in irregularitatem, si suspensione durante damnabiliter se ingerunt divinis, *ibid.*

Imo irregularis evadit, qui in minoribus ordinibus est constitutus, si tempore suspensionis minores Ordines exercet, *ibid*

Ad contrahendam vero suspensio-

nem, et irregularitatem adsit oportet temeritas ex dolo, aut lata culpa promanans, *pag.* 127. §. *Ceterum.*
Adeo ut S. Congregatio, quos novit bona fide initiatos, noluerit suspensos dicere, *ibid.*
Sciens censuras ferri incontumaces, *ibid.*

PAROCHUS

Qui suæ præbendæ habet unitum Canonicatum in alia Ecclesia erectum, amittit quotidianas distributiones, si Choro non intersit, *pag.* 181. §. *Explorati.*
Licet interim parochialia munera obeat, *ibid.*
Vide *Collegiata, Functiones, Funus, Sepultura, Sodalitas, Stola.*

PAROECIA

Ecclesia Parochialis habet intentionem fundatam super omnibus Ecclesiis et Oratoriis sitis intra Parochiæ limites pro exercitio sacrarum functionum, *pag.* 203 §. *Verum.*
Ecclesiæ parochialitas unde elicitur, habetur, *pag.* 195. §. *Hinc.*
Nihil impedit, quominus una Parœcia duas habeat Ecclesias parochiales, *ibid.*
Una vere parochialis, altera improprie dicta, seu filialis, *ibid.*
Filialis in subsidium matricis, et ad populi commoditatem erigitur, *ibid.*
Quin matrix desinat esse Parœcia, atque unicum constituit Beneficium et titulum, *ibid.*
Vide *Unio.*

PATRONUS

Patrono indigenti modo alimentorum praestatione prospicitur *pag.* 273. §. *Hoc.*
Modo suspensione Missarum, *ibid*
Et non raro administratione Beneficii impletis oneribus, et deputato Ecclesiastico administratore, *ibid.*
Vel ad certum tempus, vel donec aliquis ex familia illud obtinere possit in titulum, *ibid.*
Interdum conceditur, ut pueri nominentur ad patronalia Beneficia, *ibid.*
Suspensio nominationis pugnat cum voluntate testatoris, ac juris dispositione, *pag.* 274. §. *Amoto*
Præsertim si Chori servitium detrimentum patiatur, *ibid.*
Patronus Ecclesiasticus non decidit a jure præsentandi per nominationem indigni, si non pateat eam scienter fuisse expletam, *pag.* 274. §. *Si.*
Vide *Reductio.*

PERITIA

Extrajudicialis satis habetur ad docendum de gravamine peritiæ judicialis, *pag.* 263. §. *Eoque.*

PRÆBENDA

Vide *Mensa Capitularis.*

PRÆCEDENTIA

In Ecclesiis, in quibus nulla adest præbendarum distinctio, qui major est ordine, licet possessione junior, digniorem habet locum in Choro, et in aliis actibus capitularibus, *pag.* 150. §. *In Ecclesiis.*
HicHierarchicus ordo contraria consuetudine destrui nequit, *ibid.*
Inter Canonicos dignitate pares quoad præeminentias ordo receptionis spectandus est, *pag.* 150. §. *Verum.*

Canonicus possessione antiquior, ac postea Sacerdotio insignitus, redintegrandum esse ad locum præcedentiæ supra Canonicos Sacerdotes medio tempore receptos docetur *pag.* 150. §. *Verum.*

Idque potissime est servandum in Ecclesiis, in quibus hæc viget consuetudo, *pag.* 151. §. *Idque.*

Contrarium traditur, *pag.* 151. §. *Sed*, *et pag.* 152. §. *Neque.*

Cum jus ex Sacerdotio semel adeptum, nunquam amittatur, *pag.* 152. §. *Neque.*

Ac propterea spernenda etiam oppositа consuetudo, *pag.* 152. §. *Neque.*

Canonicus coadjutor in Ecclesiis, in quibus nulla adest præbendarum distinctio, sedere debet post omnes veros Canonicos, *pag.* 229. §. *Si hæc.*

Quamvis Coadjutor sit Sacerdos, et veri Canonici in minoribus ordinibus sint constituti, *pag.* 230. §. *E contrario.*

Imo Coadjutor etiam functiones, quæ pertinerent ad Coadjutum, in novissimo loco tenetur explere, *pag.* 229. §. *Si hæc.*

Nisi agatur de Coadjutore Dignitatis, qui præcedit omnes Canonicos, *ibid.*

Aut aliter præcipiant Costitutiones, vel legitime præscripta consuetudo, *pag.* 229. §. *Verum.*

Præcedentia Coadjutoris regulanda est non a die provisionis, sed a die captæ possessionis post mortem Coadjuti, *pag.* 230. §. *E contrario*

Quin aliter suadeant clausulæ generales in Litteris Apostolicis Coadjutoriæ, *ibid.*

PRÆDICATIO

Vide *Concionator.*

PRÆSCRIPTIO

Observantia optima est suprema rum voluntatum interpres, *pag.* 227 §. *Nec.*

Longissimi temporis intervallo quælibet sive realis, sive personalis actio perimitur, *pag.* 243. §. *At vero.*

Spatio triginta, vel quadraginta annorum jus redimendi præscribitur, *pag.* 132 §. *Quin.*

Quamvis venditor sibi reservaverit jus quandocumque, et semper, et perpetuo redimendi, *ibid.*

Quia hujusmodi clausulæ cohibentur ad triginta annorum tempus, *ibid.*

PRIVILEGIUM

Reale transit in quoscumque successores, *pag.* 140. §. *At vero.*

Personale non egreditur personas, quibus fuit indultum, *pag.* 141 §. *Jam vero.*

Vide *Decima*, *Functiones.*

PROCESSIO

Generales processiones inchoandæ, finiendæque sunt in principe Loci Ecclesia, *pag.* 193. §. *Præterea.*

Quæ, ubi Cathedralis non existit, Collegiata est, *ibid.*

Atque in istis processionibus Canonici digniorem supra Parochos habere debent locum, *ibid.*

PROCURATIO

Episcopis pendenda est occasione sacræ visitationis, *pag.* 49. §. *Probe.*

Nec adversus eam ulla invehi potest consuetudo, *ibid.*

Sed omnino exhibenda pro frugali

Episcopi, eiusque sociorum sustentatione, *pag.* 40. §. *Quavis, et pag.* 50. §. *Diserte.*

Et quidem præstanda ab omnibus Beneficiis, et Locis piis visitationi obnoxiis, *pag.* 49. §. *Quavis.*

Ideo a pendenda procuratione eximuntur personæ ecclesiasticæ, quæ Beneficiis, et Ecclesiæ reditibus carent, *ibid.*

In optione visitandorum est persolvere victualia in specie, vel in pecunia, *pag.* 50. §. *Diserte.*

Nequit Visitator quidquam procurationis nomine exigere pro equis ac vecturis, et itinere de loco ad locum, *pag.* 50. §. *Quia*

Hæc tamen regula exceptionem patitur in Visitatoribus Apostolicis *ibid.*

PROFESSIO FIDEI

Fidei professionem ex Tridentini sanctione emittere tenentur Episcopi, et Prælati, *pag.* 13. §. *Tridentinum.*

Item provisi de Canonicatibus in Ecclesia Cathedrali, et de Beneficiis cum animarum cura, *ibid.*

Nec non Magistri in Universitatibus, *ibid.*

Secus vero possessores Beneficiorum simplicium, *ibid.*

Verum hi quoque obstringuntur, si adsit consuetudo, aut lex Diœcesana, *pag.* 13. §. *Igitur.*

Referuntur plures Synodi Diœcesanæ professionem fidei præcipientes Rectoribus simplicium Beneficiorum, *ibid.*

Atque etiam Concilium Romanum, *ibid.*

Sed ejus sanctio vim suam non exerit in Maceratensi Diœcesi, *pag.* 14. §. *At hæc.*

Aliter tamen sentiendum de Beneficiis simplicibus Assisiensis Diœcesis, quæ subest dispositioni Concilii Romani, *pag.* 14. §. *Aliter.*

Ejusmodi professio intra duos menses a die adeptæ possessionis Beneficii est emittenda, *pag.* 15. §. *Verum.*

Exterris amissione fructuum plectuntur, *ibid.*

Primi autem bimestris fructus, nisi quid aliud obsit, provisus lucratur, sive postea emittat, sive non, fidei professionem, *pag.* 15. §. *Verum.*

Nec eos post lapsum bimestris excusat ignorantia juris, *pag.* 15. §. *Horum*

Attamen S. Congregatio indulgere solet condonationem fructuum, si absint mala fides, *pag.* 16. §. *Putat.*

Aliquando integros fructus remittit, aliquando onus imponit erogandi aliquam summam in Christi pauperes arbitrio Episcopi taxandam, *ibid.*

QUÆSTORES ELEEMOSYNARUM

Vide *Eleemosyna.*

REDUCTIO

Ad levandam patronorum, aut obligati inopiam, conceditur Missarum reductio ad tempus, *pag.* 67. §. *Archiepiscopi*, *pag.* 244. §. *Missarum*, *et pag.* 260. § *Quamobrem.*

Præsertim si accedat Oratorum consanguinitas cum fundatore, *pag.* 244. §. *Missarum.*

Ad reparandas Ecclesias conceditur Missarum reductio, *pag.* 105. §. *Nec.*

Si tamen alia desint media, *pag.* 107. §. *Tandem.*

Justam causam reducendi onera suppeditat augmentum eleemosy-

næ, *pag.* 67. §. *Ampliorem*, *pag.* 110. §. *Supremos*, *et pag.* 211. §. *Utilitas.*

Item imminutio redituum sine possessorum culpa, *pag.* 58. §. *Duas*, *pag.* 88. §. *Si.*

Ob fructuum decrementum tot celebrantur Missæ, quot celebrari possunt ad rationem eleemosynæ manualis, *pag.* 68. §. *Verum*, *pag.* 111. §. *Nec.*

Denegatur reductio, si reditus superant onera, *pag.* 81. §. *Præterea*, *pag.* 227. §. *Igitur.*

Vide *Chori servitium*, *Missa Conventualis.*

REGULÆ JURIS.

Quod ab initio vitiosum est, non potest tractu temporis convalescere, *pag.* 80. §. *Confratres*, *et pag.* 243. §. *Contendunt.*

Non est uni denegandum, quod aliis fuit impertitum, *pag.* 135. §. *Quaedam.*

Res inter alios acta aliis non nocet, *ibid.*

Privilegium personale non egreditur personas, quibus fuit indultum, *pag.* 141. §. *Jam vero.*

A diversis non fit illatio, *pag.* 152. §. *Neque.*

Nihil magis congruum est humanæ fidei, quam ea, quæ placuerunt, servare, *pag.* 159. §. *Non.*

Omnis obligatio extinguitur præstatione ejus, quod debetur, *pag.* 160. §. *Verum.*

Damna sunt rependenda per eum, cujus causa evenerunt, *pag.* 160. §. *Verum*, *pag.* 169. §. *At contra.*

Factum cuique suum nocere debet, *pag.* 169. §. *At contra.*

Ubi commune est onus, commune esse debet emolumentum, *pag.* 177. §. *Hinc.*

Contra eum, qui legem dicere potuit, apertius interpretatio est facienda, *pag.* 225. §. *In themate.*

In obscuris inspiciendum, quod verosimilius est, *pag.* 226. §. *Verum.*

Nemo culpæ expers pœna plectendus, *pag.* 249. §. *Quin.*

Imputari non debet ei, per quem non stat, si non faciat, quod per eum faciendum est, *pag.* 249. §. *Quin.*

Pro expresso est habendum, quod ab expressis perspicue consequitur, *pag.* 249. §. *Quae.*

Nemo dolo non suo damnum ferre debet, *pag.* 250. §. *Eoque.*

Nemo ignorat æque bonis adnumerari, quod est in actionibus, *pag.* 257. §. *Hujusmodi.*

Quod omnes tangit ab omnibus debet approbari, *pag.* 268. §. *Nec.*

Et unius dissensus sufficit, ne viribus polleat, quod a ceteris gestum est, *ibid.*

RESTITUTIO IN INTEGRUM

Si Locis piis damnosa evadit adita hæreditas, eis beneficio restitutionis in integrum est opitulandum, *pag.* 143. §. *Congregationem.*

REUS

Conventus in quolibet dubio a præstatione est liberandus, *pag.* 143. §. *Congregationem.*

SEPARATIO THORI

Uxor virum suum quocumque sequi tenetur, *pag.* 235. §. *Hisce.*

Separationi thori justam suppeditat causam adulterium, *pag.* 235 §. *Tandem.*

Item sævitiæ, si tamen frequen-

tes, et atroces sint *pag.* 234. §. *Quamobrem.*
Nec eisdem uxor dederit causam, *ibid.*
Saevitiae semel remissae amplius non reviviscunt, *pag.* 235. §. *Haec.*
Marito haud vetitae sunt intra modum coercitiones uxoris, si justa praesto sit causa, *pag.* 235. §. *Haec.*
Quaedam saevitiae atroces evadunt, si agatur de femina ingenua, *pag.* 234. §. *Quamobrem.*

SEPULTURA

Jus parochiale consistit in humatione cadaverum illorum Parochianorum, qui non habent, aut non elegerunt sepulturam, *pag.* 204. §. *Ex jure.*
Episcopus potest concedere jus sepeliendi Ecclesiis non parochialibus, *pag.* 204. §. De.
Sed salvis juribus parochialibus, *ibid.*
Ex jure sepeliendi sequitur, quod in ea sepeliri queant cadavera illorum, qui ibidem sepulturam elegerint, *ibid.*
Item quod ad Ecclesiam tumulantem recto tramite sint cadavera asportanda, *pag.* 204. §. *Ex jure.*
Ibique expositio, ac funebria officia peragenda, *pag.* 204. §. *Ex jure.*
Quamvis superioribus temporibus prius ad Ecclesiam Parochialem cadavera deferri consueverint, *ibid.*
Nisi defunctus, vel haeres aliter ordinaverit, *ibid.*
Jus tamen peragendi funus spectat ad Parochum defuncti, si hic intra limites jurisdictionis ejusdem Parochi sit tumulandus, *pag.* 204. §. *Ex jure.*
Sin vero Parochus vocatus renuat, aut alium Sacerdotem non substituat, Rector Ecclesiae, vel Capellanus Sodalitatis exequia explere potest, *ibid.*

SODALITAS

Sodalitatibus fas est, procul consensu Parochorum, quascumque sacras functiones non parochiales per Capellanum peragere, *pag.* 193. §. *Pro Missa*, *et pag.* 203. §. *Jam.*
Hinc celebratio Missae solemnis sive pro vivis, sive pro defunctis, vesperae in solemnioribus Ecclesiae festivitatibus, ceteraeque hujusmodi pertinent ad Capellanum, *pag.* 293. §. *Jam vero.*
Dummodo erectae sint in Ecclesiis sejunctis a templo parochiali, *pag.* 203. §. *Jam vero.*
Et non agatur de sacris functionibus sodalitati prohibitis a decretis generalibus, et constitutionibus synodalibus, *ibid.*
Siquidem Episcopus facultate pollet, legitima intercedente causa, prohibere Sodalitatibus quasdam sacras functiones, quae a decretis generalibus permittuntur, *pag.* 205. §. *Praeterea.*
Vide *Alienatio*, *Sepultura.*

SOLUTIO

Facta posterioribus creditoribus per decoctum, vel decocturum non subsistit, *pag.* 259. §. *Explo ratum.*
Et subjacet avocationi, *ibid.*

STOLA

Est signum Sacerdotale, non parochialis jurisdictionis, *pag.* 193 §. *Praeterea.*

SUBSIDIUM CHARITATIVUM

Est praestatio, seu pensio extraordinaria, quam Episcopi ex manifesta, et rationabili causa a suis subditis exigunt, *pag.* 51. §. *Quum.*

Onus mixtum appellatur, quod personis indicitur propter Ecclesias, et Beneficia, ex quibus reditus percipiunt, *ibid.*

Ideoque ad illud ferendum non tenentur Clerici reditibus ecclesiasticis carentes, *ibid.*

Non semel tantum, sed etiam pluries ab Episcopo exigi potest, si justa occurrat causa, ac reditus Mensae Episcopalis non sufficiant, *ibid.*

Verum jure novo Taxae Innocentianae semel tantum exigi potest in Diœcesibus, in quibus adest consuetudo exigendi, *ibid.*

Et quidem in primo adventu, et ad taxam antiquam *di quaranta anni indietro*, *ibid.*

TESTES

De auditu aliquando nullam merentur fidem, *pag.* 72. §. *Praeterea.*

Canonicis testimonium perhibentibus de consuetudine Ecclesiae, rebusque capitularibus fides est adhibenda, *pag.* 266. §. *Consuetudinem.*

TRANSACTIO

Qui sint characteres transactionis, innuuntur *pag.* 33. §. *Addit.*

Exceptionem parit rei judicatae, et litis finitae, *pag.* 31. §. *Praeterea.*

Transactio haberi non potest tanquam realis solutio, *pag.* 33. §. *Addit.*

Transactio speciem praesefert alienationis, *pag.* 151. §. *Transactio.*

Apostolico beneplacito tum roboratur, cum id necessitas, vel evidens exigit Ecclesiae utilitas, *ibid.*

Vide *Alienatio*, *Beneplacitum Apostolicum.*

TRANSLATIO

Missarum denegatur, si in Ecclesia a testatore designata celebrari queant, *pag.* 81. §. *Praeterea.*

Vel necessitatis, aut utilitatis causa desideretur, *pag.* 227. §. *Igitur.*

Vel occurrat peculiaris affectio Testatoris erga designatam Ecclesiam, *pag.* 244. §. *Translationi.*

Justa tamen intercedente causa indulgetur, *pag.* 82. §. *Missarum*, *pag.* 244. §. *Translationi.*

Dummodo nec divini cultus detrimentum, nec populi incommodum timeatur, *pag.* 82. §. *Missarum.*

Nam sacrificium quacumque in Ecclesia litetur, eodem semper modo defunctis prodest, *pag.* 105. §. *Nec.*

Ad fidelium commoditatem onera Missarum de una ad aliam transferuntur Ecclesiam, *pag.* 105. §. *Nec.*

UNIO

Parœciarum fieri potest subjective, vel aeque principaliter, *pag.* 252. §. *Qui, et seq.*

Per unionem aeque principalem ambae Ecclesiae suum retinent titulum, honorisque gradum, *pag.* 253. §. *Hoc.*

Licet unius Rector fiat etiam Rector alterius, *ibid.*
Per unionem extinctivam, et plenariam, ex duabus fit una Ecclesia cum extinctione tituli alterutrius, *pag.* 252. §. *Qui*
Ut jura alterutrius Ecclesiae extinguuntur, seu transferuntur in aliam, *pag.* 253. §. *Hoc.*
Per unionem subjectivam, et aeque principalem populus utriusque Parochiae distinctum efformat corpus, *pag.* 253 §. *Contra.*

VACATIONES

Vide *Canonici*, *Chori servitium.*

VERBUM

Verba generalia ad insolitum casum non sunt trahenda, *pag.* 41. §. *Nomen.*
Sed generaliter intelligenda, *pag.* 42 §. *Verum.*
Vide *Dictio.*

VERBUM DEI

Vide *Concionator.*

VESPERÆ

Quid sentiendum de iisdem Vesperis eadem die repetendis, habetur *pag.* 59. §. *Videant.*
Vide *Missa*, *Sodalitas.*

VICARIUS CURATUS

Vide *Missa pro Populo.*

VICTUALIA

Vide *Consuetudo*, *Procuratio.*

VISITATIO

Vide *Procuratio.*

VOLUNTAS

Pro lege habetur, quod supremum cavit defunctorum voluntas, *pag.* 136. §. *Et.*
Et ideo religiose est implenda, *pag.* 106. §. *Verum.*
Cum nihil magis hominibus debeatur, quam ut suprema e voluntatis, postquam aliud velle non possunt, liber sit stylus, *ibid.*
Quae in certum opus ex mortuorum dispositione destinata sunt, facile in aliud non convertuntur, *pag.* 59. §. *Videant*, *pag.* 81. §. *Administratorum*, *pag.* 106. §. *Verum.*
Eo vel magis adamussim implenda sunt testatorum elogia, si agatur de Missarum legatis, *pag.* 106. §. *Verum*, *pag.* 110. §. *Supremas*, *et pag.* 281. §. *Verum.*
Eam etiam ob causam ne fideles voluntatibus defunctorum per commutationem vulnus infligi sentientes a legatis in pias causas scribendis retrahantur, *pag.* 106. §. *Verum*, *pag.* 281. §. *Verum*
Publica tamen necessitatis, vel utilitatis intercedente causa ultimarum voluntatum commutatio indulgetur, *pag.* 82. §. *Similiter*, *pag.* 104. §. *Urgente*, *pag.* 107. §. *Tandem.*
Justam suppeditat causam tenuitas redituum Hospitalium, *pag.* 82. §. *Commutationem.*
Sive ad infirmos alendos, sive ad solvendum stipendium Presbytero, qui in curanda spirituali aegrotantium salute operam impendat, *pag.* 82. §. *Commutationem.*
Justam quoque suppeditat causam restauratio fatiscentium Ecclesiarum, *pag.* 104. §. *Urgente*

Praesertim si agatur de Ecclesia Cathedrali, *pag.* 104. §. *Urgente.*

Si tamen desint media a jure praescripta, *pag.* 107. §. *Tandem.*

Si testatoris voluntas executioni committi nequeat, in aliud opus ejus menti magis proximum, et consimile convertendum est Legatum, *pag.* 104. §. *In themate.*

Legata Missarum, si ob Sacerdotum penuriam impleri nequeant, in alios pios usus convertuntur, *pag.* 281. §. *Petita.*

Vide *Ecclesia.*

V O X

Prima Dignitas Capituli ob non susceptum Sacrum Ordinem caret voce in Capitulo, *pag.* 43. §. *Neque.*

Et nihilominus jure gaudet convocandi Capitulum, eique praesidendi, *ibid.*

FINIS

THESAURUS
RESOLUTIONUM
SAC. CONGR. CONCILII

QUÆ CONSENTANEE AD TRIDENTINORUM PP. DECRETA, ALIASQUE CANONICI JURIS SANCTIONES

MUNUS

SECRETARII EJUSDEM SAC. CONGREG.

OBEUNTE

R. P. D. JOSEPHO ANTON. SALA

PRODIERUNT IN CAUSIS SUB ANNO 1827.

PROPOSITIS

EPISCOPIS, EORUMQUE VICARIIS, CAUSARUM PATRONIS, AC ALIIS IN ECCLESIASTICO FORO VERSANTIBUS APPRIME UTILIS, AC NECESSARIUS.

TOMUS LXXXVII.

TRIPLICI

INDICE LOCUPLETATUS

ROMÆ MDCCCXXVIII.

Ex Typographia Rev. Cam. Apos.

INDEX

ALPHABETICUS CAUSARUM

Quæ in Sacra Congregatione Concilii propositæ fuerunt anno 1827. per Dioeceses dispositus

A

Alatrina Mensæ capitularis 28. Aprilis *pag.* 78.
Aquinaten. 28. Aprilis *pag.* 71.
Ariminen Beneplaciti Apostolici 17 Martii *pag.* 60.
Ariminen. Capellaniarum 24. Novembris *pag.* 213.
Ariminen. Funerum 16. Junii *p.* 104.
Ariminen. Servitii Chori 18. Augusti *pag.* 155.
Asculana Congruæ 18. Augusti. *pag.* 145.

B

Bajonen. 15. Decembris *pag.* 245.
Bononien. Patrimonii sacri 18. Augusti *pag.* 151.

C

Cæsenaten. Jubilationis 21. Julii *pag.* 119.
Calaritana Reductionis 24. Novembris *pag.* 213.
Camerinen. Commutationis Voluntatis 27. Januarii *pag.* 1.
Camerinen. Jurispatronatus 16. Junii *pag.* 96.

D

Derthonen. 16. Junii *pag.* 95.

F

Faventina Beneplaciti apostolici 18. Augusti *pag.* 146.
Faventina Missæ convent. 28. Aprilis *pag.* 85.
Faventina Redintegrationis 28. Aprilis *pag.* 86.
Ferentina Aggregationis et juris eligendi 21 Julii *pag.* 122.
Firmana Fructuum et distributionum 15 Decembris *pag.* 257.
Firman. Pensionis 17. Martii *pag.* 54.
Forosempronien. VV. SS. LL. 21. Julii *pag.* 126.
Fulginaten. Paræciarum 24. Novembris *pag.* 215.

I

Jamen. Jurium parochialium 21. Julii *pag.* 119.

L

Lancianen. Unionis 17. Martii *p.* 45.
Lucana Redintegrationis 15. Decembris *pag.* 254.

M

Marsorum Jurium parochialium 15. Decembris *pag.* 248.
Marsorum Missæ conventualis 28. Aprilis *pag.* 71.

Melevitana Indulti 15. Decembris *pag* 240.
Melevitana Subsidiorum dotalium 16. Junii *pag.* 111.

N

Neapolitana Dispensationis matrimonii 28. Aprilis *pag.* 72., et 21 Julii *pag.* 120.
Neapolitana Dispensationis matrimonii 15. Septembris *pag.* 175.
NeapolitanaReductionis servitii chori 18. Augusti *pag.* 145.
Nolana Reduct. onerum et transl. 24. Novembris *pag.* 214.
NucerinaLegati pii 17.Martii *pag.*61
Nullius Foripompilii S. Visitationis 27 Januarii *pag.* 1.
Nursina Onerum 18. Augusti *pag.* 162, *et* 15. *Decembris pag.* 240.

P

Perusina Capellaniæ 24. Novembris *pag.* 215.
Perusina Distributionum 21. Julii *pag* 134.
Pisauren. Alienationis 18. Augusti *pag.* 159.
Placentina Delationis funerum 28. Aprilis *pag.* 74.
Pontis Curvi Redditionis rationum 15. Septembris *pag.* 181.

R

Reatina 21. Julii *pag.* 120.
Reatina Censurarum 27. Januarii *pag.* 2.
Reatina Dismembrationis 15 Septembris *pag.* 184.
Romana Legati pii super expensis 16. Junii *pag.* 101.

S

S. Miniatis Jurium et præeminentiarum 15 Decembris *pag.* 237.
Senogallien. Reductionis onerum 16 Junii *pag.* 95.

T

Terracinen. et Privernen. Emolumentorum 16. Junii *pag.* 103.
Terracinen. et Privernen. Missæ conventualis 24. Novembris *pag* 214.
Theatina Dispensationis 15. Decembris *pag.* 238.
Tiburtina Beneficii 27. Januarii *pag.* 19.
Tiburtina Juris tumulandi 17. Martii *pag.* 60.
TiburtinaRestaurationis Ecclesiæ parochialis 24. Novembris *pag* 213, et 15. Decembris *pag.* 239.
Tudertina Jurispatronatus 17. Martii *pag.* 59.
Tudertina Reductionis onerum 17. Martii *pag.* 60.

Die Sabbati 27. Januarii 1827. in Palatio Apostolico Vaticano erit Sacra Congregatio Concilii, in qua præter alia proponentur infrascripta Dubia, juxta morem ejusdem Sacræ Congregationis de jure resolvenda.

CAMERINEN. COMMUTATIONIS VOLUNTATIS

Sess.22.cap. 6. de Refor.

Dubium

An, et quomodo sit consulendum Sanctissimo pro commutatione voluntatis in casu etc.

Negative in omnibus, et Archiepiscopus curet erectionem Capellaniæ ad formam Testamenti Silvestri Marucci, et transcriptionem fundorum nomine Capellaniæ.

NULLIUS FORIPOMPILII SACRAE VISITATIONIS.

Dubium

An, et quomodo sint approbandæ Constitutiones in casu etc.

Sess. 7. cap.4. et 8. et Sess.24. cap.3. et 10. de Reform.

Non indigere, et Ordinarius utatur jure suo.

Sess. 22. cap. 11. de Reform.

REATINA CENSURARUM. Speciem hujus causæ tam super censuris in Sacerdotem Antonium Palmieri latis, quam super contractibus de bonis ecclesiasticis ab eo initis exhibet votum summo studio magnoque labore elucubratum ab Eminentissimo ac Reverendissimo Domino Cardinali Frosini, cujus sapientiæ ablegatæ fuerant memorati Sacerdotis preces, ut rem perpenderet, animique sui sententiam aperire dignaretur. Quid de hac controversia sentiendum sit, ex eodem voto haurient Emi Patres.

„ Causam Reatinam Suspensionis et Censurarum, quam EE. VV. placuit mihi demandare, integre evolvi, ac omnia, quæ ejus gratia congesta sunt, accurato examini subjeci. Quoniam tamen vel ab initio plura invenerim, quæ obscura manebant et incerta, ob eam potissimum rationem, quod judicium in Episcopali Curia inchoatum minime ad exitum perductum fuerit, opus mihi fuit, ut quædam a Partibus peterem et expectarem, ex quibus veritas eluceret, quæque una cum scripturis reliquis remitto. Omissis itaque iis, quæ sub involucris adhuc latent, hæc me tuto referre posse confido.

„ Sacram Visitationem anno 1822. peragente in oppidis Neapolitani Regni sibi subjectis Francisco Xaverio Pereira Episcopo Reatino, Presbyter Antonius Palmieri ex pago S. Viti sacrilegæ emptionis bonorum Ecclesiæ insimulatus fuit. Quare Episcopus sui muneris esse censuit eidem inhibere obeundi Sacrum, itemque jubere ut Reatem pergeret de initis contractibus rationem redditurus. Verum paucis post mensibus instituto per Theologos examine, ac ipsis opinantibus in interiori dumtaxat conscientiæ foro reum esse, a priori sententia recessit, eumque ad pristina restituit. Interim tamen datis Litteris suo Vicario Generali Carolo Pacifici Processum formaliter confici decrevit. Episcopi mandatis obsequens Vicarius accusationes plures acceperat, ac testes plures audierat, cum inter cetera renuente Palmierio authographum exhibere, ex quo constaret de legitima emptione bonorum Monialium S. Leonardi Civitatis Montis Regalis, ipsum a Divinis suspendit, et ad Cœnobium PP. Capuccinorum

ejus-

ejusdem Civitatis relegavit. Ortum hinc, ut præfatus Sacerdos in claustro degens ad sæculare Ministri Regii Tribunal, quod Neapolis residet, primo confugerit, obligationem postmodum scripto emiserit de bonis Ecclesiæ restituendis, ac demum arrepta fuga Romam petens a SSmo Domino Nostro Papa supplici-citer petierit absolutionem a Censuris, et Dispensationem super irregularitate. Precibus ejus ad hanc S. Congregationem remissis die 15. Septembris 1824. annuente Summo Pontifice rescriptum fuit pro gratia absolutionis a censuris, et relegationis, dispensationis, et rehabilitationis ad cautelam arbitrio et conscientiæ Episcopi usque ad exitum tamen caussæ, emissa obligatione de standojuri, et parendo mandatis Ecclesiæ; et insuper mandatum fuit eidem Episcopo Reatino, ut distincte referret de singulis contractibus ab Oratore initis cum Patronis, utrum fundi ab eodem Oratore fuerint acquisiti in publicis Licitationibus a Demanio factis, nec non, prævia æstimatione Fundorum a Monasterio D. Leonardi alienatorum per Peritum ex Officio deputandum, referret de vero illorum valore, et utrum Vicarius Generalis facultates habuerit a Prædecessore Episcopo ad effectum suspendendi et relegandi Oratorem. Singulis sibi injunctis satisfacere curavit hodiernus Episcopus Reatinus, ac præinsertis foliis a Vicario Generali pro Neapolitano Regno exhibitis responsum dedit 15. Aprilis 1825. Hæc est rei summa.

„ Quæ priori articulo Episcopo injungebantur de absolutione a censuris, et relegatione, nec non dispensatione super irregularitate adimpleta fuisse patet ex testimonio Curiæ Episcopalis Reatinæ, quod Episcopus informationi adnexuit. Itaque Presbyter Palmieri plena modo gaudet libertate, nec opus est, ut hac de re verba faciam, quamquam idem Presbyter conqueratur, mandatum de ipso capiendo, quod instante Vicario Generali a Præside, vulgo Intendente, Civitatis Aquilæ missum fuerat, nondum fuisse revocatum.

„ Quod secundo loco quærebatur, amplam suppeditat disserendi materiem. Nam agitur de contractibus a Palmierio peractis, ex quibus tota fere judicii ra-

tio pendet. Vicarius Generalis crimini vertit Presbytero Palmieri duodeviginti emptiones ecclesiasticorum Fundorum, ac binas usurpationes, eosque in folio summatim recenset fretus exarato Processui, cujus exemplar remittit. Presbyter autem Palmieri se se expurgare conatur exhibitis copiis instrumentorum, ac etiam scripturarum, quæ privatim confecta fuere occasione quarumdam emptionum. Ex his aperte colligitur, emptiones tres factas fuisse a Josepho Palmieri ipsius Patre. Sunt autem 1. Prædium unius Cuppæ cum dimidio in Territorio Villæ Paganicæ, quod pacto retrovenditionis intra triennium emit a Conjugibus Joanne Baptista et Magdalena Silvi cum Instrumento exarato a Josepho Perilli die 19. Octobris 1788., quodque Vicarius Generalis sub numero 7. asserit pertinere ad Paræciam S. Joannis ejusdem Villæ Paganicæ. 11. Prædiola quatuor, integrum efformantia cuppas quatuor cum dimidio, quæ idem Vicarius num. 15. tribuit Beneficio S. Bartholomæi Patronatus Giovannelli in Ecclesia S. Mariæ in Pantana, et Palmierius emit a Josepho Cassiani per privatam scripturam 22. Septembris anni 1808.
III. Bona sita in Territorio Montis Regalis olim spectantia ad Monasterium PP. Cœlestinorum Aquilæ dicto di Colle Maggio, quæ Demanium Neapolis vendiderat die 7. Januarii 1808. Antonio di Nicola, hic autem Joanni Baptistæ Mancini e Borbona 20. Martii ejusdem anni, ac tandem pervenerunt ad prædictum Josephum Palmieri ob contractum cum Mancinio die 1. Maji 1808. prout ex Instrumento exarato per Bernardum Fulvj Aquilæ Notarium. Horum Bonorum meminit Vicarius in num 16.

„ Reliquos contractus a Sacerdote Palmieri initos fuisse compertum est. Horum unus contigit cum Demanio die 18. Novembris 1812. ex rogitu Francisci Pasqualini Aquilani Notarii, et complectitur fundos quosdam antea spectantes Monialibus S. Claræ Montis Regalis, ut recte advertit Vicarius Generalis in suo folio sub num. 13. Quatuor dicuntur initi cum Patronis Beneficiorum, nempe I. cum Timotheo Ricci 5. Decembris 1816. ex rogitu Zaccariæ Fabj pro bonis Beneficii SS. Nativitatis in Ecclesia S. Mariæ Montis Regalis, ca-

de-

designatur a Vicario num. 10 primo. 2. cum eodem Timotheo Ricci eodem Notario stipulante pro aliquibus Fundis in Territorio Montis Regalis, quos in Instrumento diei 21. Januarii 1814. ad se pertinere affirmat venditor, Vicarius autem num. 18. dicit spectare ad Capitulum S. Mariæ ejusdem Civitatis: 3. cum Canonico Felice Antonio Cassiani per privatam scripturam a Josepho Cassiani venditoris jussu, ut asseritur, exaratam die 5. Decembris 1816. pro aliquibus fundis spectantibus ad Beneficium SS. Magorum in prædicta Ecclesia S. Mariæ ejusdem Civitatis, de quibus Vicarius sub numero secundo: Observandum tamen est litem pendere inter Beneficii rectorem, et emptorem Palmieri circa fundi venditi identitatem; sicuti etiam antea memoratum Timotheum Ricci plura in Processu objicere adversus venditionem secundo loco expositam: 4. cum Canonico Odoardo Ricci, et Athanasio Fratre ex instrumento in actis Joannis Baptistæ Ricci 24. Januarii 1818. pro fundis Beneficii SS. Rosarii in eadem Ecclesia S. Mariæ Montis Regalis, Patronatus Circi, ut notat Vicarius Generalis in num. 6.

„ Ex decem qui supersunt, novem exhibent privatas personas. Cathalogum illorum referam.

„ Primus qui in Vicarii Summario proponitur num. 4. respicit Prædium cupparum sex et dexteri unius cum dimidio situm in Territorio Vici *Mopolino*, quod accepit a Paschali Flaminj, ut ex instrumento Josephi Perilli 10. Julii 1815. Hunc tamen Moniales S. Leonardi Montis Regalis affirmant fuisse dumtaxat Conductorem, et Prædium ad se pertinere, quia unum ex bonis suo Monasterio assignatis ac unitis ex altero suppresso S. Claræ.

„ Secundus constituitur a Prædio Cupparum septem in Territorio Villæ *Savignano*, quod per instrumentum a Notario Zaccaria Fabj exaratum die 20. Septemb. 1812. emit a Clerico Joanne Todoni, quem prælaudatus Vicarius num. 5. narrat esse simplicem Rectorem Beneficii S. Joannis Baptistæ in Ecclesia S. Petri in Savignano, eidemque Beneficio venditum Prædium pertinere.

„ Tertius complectitur Prædiolum dexterorum 52. in eodem Territorio *Savignano* Palmierio venditum 12. Junii

nii 1817. a Joanne et Josepho Fratribus Cardelli, ut patet ex actis superius memorati Notarii Perilli, quod in Summario Vicarii num. 8. asseritur illegitime acquisitum, propterea quod dicata esset proprietas pro SSmo Sacramento ejusdem Oppidi.

„ Quartus constat duplici parvo Fundo, scilicet unius Cuppæ in Territorio *di Paco*, et alterius Cuppæ in Territorio *di Savignano*. Contractus perfectus fuit die 13. Januarii 1816. per simplicem Scripturam inter Sacerdotem Palmieri, et Mariam Cavicchia viduam Joannis Pucci. Hos Legato cuidam pro Ecclesia S. Silvestri prædicti Oppidi Savignano adscribit Vicarius in numero 9.

„ Quintus jungit tria Prædiola in Territorio, cui nomen *Cavagnano*, priora duo in integrum efformantia dexteros 49., tertium cuppam unam cum dimidio, quæ Presbytero Palmieri privato scripto vendiderunt cum pacto redemptionis Andreas, et Augustinus Guarnieri dicti Oppidi de Cavagnano, licet in præmemorato Vicarii indice num. 10. notentur inter bona PP. Conventualium Montis Regalis, et venditores dicantur simplices Conductores. Contractus perhibetur initus die 10. Novembris anno 1816.

„ Sextus accidit inter Palmierium et Antonium qu. Caroli Antonii Circi confecto Instrumento die 7. Septembris 1814. per rogitum Joannis Baptistæ Perilli. Amplectitur Prædia quatuor; primum in Territorio quod dicitur *Marignano* cupparum trium, et dexterorum 6., secundum in Territorio Savignano dexterorum 82.; tertium et quartum in Territorio Mopolino, illud dexterorum 36., hoc cuppæ unius, et dexterorum 25. Circa hæc animadvertendum est, prædictas Moniales S. Leonardi insurgere, ut ea sibi vindicent, innixas venditioni cum pacto retrovenditionis Monasterio factæ a Nicolao Circi anno 1798. sub die 13. Januarii, ut Vicarius quoque dicit in num. 11.

„ Septimus resultat ex duobus Fundis in Territorio di *Capitignano*, quorum primus extensionem habet cuppæ unius, et dexterorum 14., alter cuppæ unius et dexterorum 25., qui in laudato indice num. 12. recensentur inter bona PP. S. Dominici Aquilæ in Vestinis. Ab Instrumento, quod confecit Joseph Zucchi 18. Junii 1821., erui-

eruitur prius a Benedicto Nicolai cum pacto retrovenditionis, postea libere ab ejus Filiabus Magdalena, et Angelica, approbantibus tandem Laureto et Raymundo Fratribus Benedicti, venditos fuisse Sacerdoti Palmieri; et a fide Cancellarii Communitatis Capitignani ad prædictum Benedictum Nicolai illos revera pertinuisse.

„ Octavus est contractus pro Prædiolo dexterorum 19. in territorio Villæ Paganicæ, et insuper pro Prædio Cupparum undecim et dexterorum 10. in Territorio Montis Regalis. Prædium hoc vere antiquitus recensebatur inter bona Monasterii S. Claræ Montis Regalis, ut legitur in superius recensito Vicarii Catalogo sub num. 14. Ast ex iis, quæ a Palmierio afferuntur, liquet de illius alienatione facta a Demanio per publicum Instrumentum die 13. Decembris 1813. favore Benedicti d'Alessio. Postmodum vero ab eodem Benedicto et Francisco Fratre venditum fuit prælaudato Palmierio die 14 Julii 1820. per instrumentum in actis Josephi Zucchi.

„ Nonus emptionem continet duorum Prædiorum in Territorio Savignani, quorum primum constituit quantitatem cupparum 2. et dexterorum 38., alterum cupparum 2. et dexterorum 18. Venditor fuit Clericus Joannes Todoni, sicut colligitur ex Instrumento in actis Perilli 14. Februarii 1817. Ex præinserta fide apparet eorum proprietatem in publico censu adscribi Angelo Antonio Todoni Fratri Venditoris. In Summario nihilominus sub num. 17. tribuitur Legato Pio pro celebratione dici Festi S. Joannis Apostoli in Ecclesia Savignani.

„ Decimum et ultimum locum obtinet contractus (in cathalogo num. 3.) cum Monialibus S. Leonardi Montis Regalis, de quo in tertio Articulo ab hoc Sacro Ordine quædam Episcopo mandabantur, quæ, ut Episcopus refert, effectum suum sortiri non potuerunt. De hoc contractu inferius sermo redibit.

„ Reliquum est, ut recenseam binas usurpationes, de quibus incusatur Sacerdos Palmieri. Prima vertit circa Prædiolum quoddam pertinens ad Ecclesiam S. Viti, cujus idem retinet possessionem, et usum. Secunda est pro Prædio Cupparum septem, quod D. Joan-

nes

nes Adriani Præpositus Ecclesiæ *di Aringo* semel iterumque ab eo petit tamquam Parœciæ suæ proprietatem.

" His ordine expositis, cum nemo de facto alieno reus haberi queat, planum est minime licere per ecclesiasticas censuras inquirere in Presbyterum Antonium Palmieri propter emptiones bonorum Ecclesiæ, quas fecit Joseph Palmieri illius Parens. Præterea Conventio inter Sanctæ Memoriæ Pium Papam VII. et Ferdinandum I. utriusque Siciliæ Regem anno Domini 1818. die 7. Martii signata modum imposuit ecclesiasticis judiciis, ne molestia ulla inferretur omnibus, qui possident Ecclesiæ bona alienata citra Pharum sub Militari Regimine, quemadmodum legenti Articulum XIII. perspicuum est. Jam vero didicimus ab hystoria, bona plurima a Majoribus Ecclesiæ dicata in Neapolitano Regno per Demanium alienata fuisse, ac insuper lege lata die 18. Junii 1807. bona immobilia Legatorum Piorum, Capellaniarum Laicalium, ac Beneficiorum curam Animarum, vel residentiæ onus non habentium, bonis Laicorum inter cetera æquata fuisse, facta Patronis facultate plenam eorum possessionem adire post mortem eorum, qui ea tum temporis possidebant. Quæ quidem Lex, quamvis subsequenti Decreto Ferdinandi Regis die 20. Julii 1818. abrogata fuerit, postmodum tamen die 28. Augusti 1819. per Regium Thesauri Administrum assentiente rerum Ecclesiasticarum Ministerio declaratum fuit, vim suam retinere relate ad bona Beneficiorum, quæ ante præfatum Decretum a Patronis alienata fuerint, vel inter ipsos divisa. Quare idem Presbyter nequit quoque in judicium vocari propter bona, quæ a Demanio sive mediate, sive immediate soluto pretio accepit, vel sibi comparavit contractu inito cum Patronis, quorum Beneficia extincta fuerint. Illud tamen animadvertendum arbitror, ex lege memorata nonnisi post mortem Rectorum Patronos jus acquirere potuisse in simplicia Beneficia. Hæc enim expressa illius verba Art. II. = *I beni addetti a tale instituzione etc.* = (idest Beneficiis, cæterisque piis operibus de quibus in Articulo primo) = *dopo la morte degli attuali Possessori saranno in piena proprietà dei legittimi Compadroni coll'obbligo di adempie-*

piere le Opere di Pietà, e di beneficenza ai medesimi annesse. = Unde censeo nullitatis vitio laborare contractum cum Timotheo Ricci pro bonis Beneficii SS. Nativitatis in Ecclesia S. Mariæ Montis Regalis. Ex Bullario Curiæ Reatinæ pag. 460. constat, hujus Beneficii Rectorem jam ab anno 1785. institutum fuisse D. Josephum Mannetti ab Antrodoco. Sacerdos hic modo quoque vivit, ac in Patria moratur Canonici Theologi munus exercens, nec unquam Beneficium resignavit. Patronus igitur non poterat Beneficii bona vendere tamquam secularem proprietatem jamdiu a se possessam, quomodo in Instrumento mendaciter asseritur, nulla insuper facta adnexorum onerum mentione, nec Palmierius omnibus inspectis circumstantiis ea acquirere. Prætereo quod in Processu idem Patronus Ricci testatur de fraudibus a Palmierio patratis in hoc, et in subsequenti contractu cum eodem inito. Mitto quoque apud seculare Tribunal Montis Regalis instante Presbytero Laurentio Santoni Rectore Beneficii SS. Magorum Regum, Patronus Cassiani, de quo supra numero tertio, actum fuisse de Spolio cujusdam Fundi ad idem Beneficium spectantis, ac definitiva Sententia damnatum Sacerdotem Palmieri, ut illum Beneficiato restitueret; nec tamen hoc adhuc ab ipso præstitum fuisse. Hæc enim in separato judicio videri poterunt.

„ Contractus superius recensiti, qui cum privatis contigerunt, si quatuor excipiam, exceptiones plurimas patiuntur. Principio occurrit contractus cum Paschali Flaminj. Moniales S. Leonardi Montis Regalis contendunt Prædium *in Contrada Riano, o sia Fontescogliero* cupparum sex recenseri inter Bona alterius Monasterii S. Claræ, quorum possessionem post Demanium ex utriusque Monasterii unione acceperunt anno 1819., illiusque venditionem nulliter factam, quia prædictus Paschalis Flaminj Coloni, vel Conductoris personam tantum gerebat. In confirmationem asseriæ veritatis afferunt exemplar Processus, qui mense Julio 1823. hac super re confectus fuit ab Episcopali Curia Reatina, testimonium Decurionum Communitatis, cui nomen *Capitignano*, affirmantium in publico Censu proprietatem illius Prædii jure meritoque inscriptam fa-

vore ejusdem Monasterii ; alterum testimonium Cancellarii Episcopalis, ex quo constat perlecto tabulario Joannis Baptistæ Perilli, qui instrumentum venditionis exaravit, Sindacum Communitatis expresse fateri in eodem Censu possessionem dicti Prædii nullatenus tribui venditori Paschali Flaminj ; ac denique testimonium definitivæ sententiæ favore ipsarum Monialium, quam Sæculare Tribunal Montis Regalis tulit die 4. Octobris 1819. (Summ. Litt. A. B. 1. B. 2. C.) Quid vero Sacerdos Palmieri ad sui defensionem ? Producit testimonium Cancellarii Communitatis di *Capitignano* probantis in Censu inveniri nomen Paschalis Flaminj in quodam Prædio cui nomen = *Biano* , *Salcette* , o *Salce forcata* , (Summar. Addition. Litt. B.) At vere fucum facere conatur. Nam præfati Decuriones pro rei veritate testantur Fundum Monialium , quem Sacerdos emit et possidet , diversum prorsus esse a Fundo , cujus exhibet testimonium. Et sane si allata testimonia invicem conferantur prior Fundus est in quantitate Cupparum sex , ac reditus sc. 4. 88, alter in quantitate Cuppæ unius, et dexterorum 30, ac reditus sc. 1. 03. (Summ. Litt. B. 3.) Cum itaque ex præinserto Instrumento Perilli evidenter pateat , venditionem Fundi a Flaminio factam in quantitate Cupparum Sex , nullum dubium oriri potest , Presbyterum Antonium Palmieri illegitime emisse , et hactenus retinere Monialium proprietatem.

„ Præter hunc fundum, de altero a Palmierio injuste detento Moniales conqueruntur. Extat is in Territorio Villæ *Savignano* sub Vocabulo *Prata* , o *Pratelle*, prout ex fide Cancellarii Communitatis Montis Regalis, (Sum. Litt. D.) Eumdem possideri a D. Palmieri liquet præ cæteris ex Processu , quem superius commemoravi (Summ. Litt. A.) Frustra quæro Presbyteri responsionem. Nihil enim attulit , ut a Spolii reatu se vindicet.

„ Sequitur contractus cum Clerico Joanne Todoni. Nulla lege etiam sub Militari regimine permissum invenio , ut simplex Rector posset Beneficii bona alienare , ac sibi pretium addicere. In horum numero reperiebatur Clericus Todoni cum D. Antonio Palmierio vendidit Prædium Beneficii S. Joannis Baptistæ in *Savignano*. Is erat Rector , Patronus autem Familia Savorel-

relli, utpote hæres Familiæ Circi. Non poterat ergo quidquam de Beneficio alienare, nec Palmieri illud acquirere. Neque enim probata manet Clerici Venditoris proprietas ex eo quod in provisorio Censu Prædium ipsum legatur inscriptum favore Angeli Antonii Todoni illius Fratris (Summ. Addit. Litt. C.) Enim vero idem Cancellarius Paulus Polidori testatur additamentum in eo adesse = *Pel Beneficio*, (Summ. Litt. C.,) quomodo igitur inter patrimonialia bona adnumerari poterit?

„ Tertius Contractus cum Fratribus Joanne et Josepho Cardelli hanc præsefert difficultatem. Fides præinserta instrumento venditionis palam facit proprietatem Prædioli Venditoribus non assignari. In Summario vero additionali (Litt. D.) tribuitur præfato Joanni. Animadvertendum tamen est, in hoc proponi quantitatem cuppæ unius et dexterorum triginta, in instrumento autem apparere venditionem pro dexteris 52. dumtaxat. Utrum hæc conciliari queant, me prorsus latet.

„ Pro contractu quinto loco exposito, scilicet cum Andrea et Augustino Fratribus Guarnieri, nulla allata est probatio, ex qua evinci possit illos tradidisse quod suum erat. Quare in suo robore permanet, quod sub testium fide asseritur in Processu per Vicarium Generalem efformato, idest fundos spectasse ad Patres Conventuales Montis Regalis, nec aliud fuisse venditores, quam illorum Villicos et conductores.

„ Contra contractum ordine sextum objiciunt Moniales S. Leonardi ajendo actum in illo de re ad suum Monasterium pertinente. Nam Nicolaus Circi, ut supra monui, anno 1798. accepto pretio tradiderat Monasterio, itemque locatione conduxerat tam Prædium cupparum trium circiter in Vocabulo *Musignano*, quam Prædiolum cuppæ unius in *Pratorosolo*, seu *Pratelle*. Exemplaria utriusque contractus exhibentur in Summario (Litt. F. 1. F. 2.). Cumque de redemptione horum Prædiorum non constet, ea inter bona Monasterii S. Leonardi recenseantur oportet. Hoc quidem fateri videtur in sua responsione Antonius Presbyter Palmieri. Ast infelici exitu se se expurgare aggressus est. Inquit enim, Antonium Circi, a quo Prædia emit, nullo Consanguinitatis vinculo ligatum cum paullo ante

memorato Nicolao Circi, qui jam vita decessit. Verumtamen quam mendaciter hoc asserat colligi potest ex fide D. Joannis Marj Abbatis Parœciæ Montis Regalis, qui testatur eos geminos esse Fratres (Summ. Litt. G.)

„Superest contractus, qui nomine ejusdem Monasterii S. Leonardi inscribitur. Sacra hæc Congregatio, ut antea dictum, in tertio sui Rescripti articulo jusserat, ut prævia æstimatione fundorum alienatorum referret Episcopus de vero illorum valore: Sed variis de causis, quarum post Vicarium meminit Episcopus in sua relatione, nihil effectum est. Controversia Moniales inter et Sacerdotem Palmieri non versatur circa contractus veritatem, sed solummodo circa illius qualitatem. Fatentur Abbatissa et Vicaria a præfato Presbytero pecuniam se accepisse, ut Monasterii necessitati consulerent, eidemque fundos quosdam de bonis Monasterii vicissim tradidisse; Attamen addunt, alienationem non libere, sed conditionate, hoc est cum pacto retrovenditionis, factam fuisse. Ex adverso D. Palmieri principio coram Episcopo Pereira asseruit, venditionem libere secutam fuisse; postmodum vero parum sibi constans apud Ecclesiasticum Vicarii Generalis Tribunal, ut sileam de Sæculari Administri Regii, scripto testatus est, emptionis contractum se iniisse cum D. Timotheo Ricci; ac cum Monialibus nonnisi de transactione quadam egisse propter jura, quæ in acquisitis bonis habebant; tandem coram hoc Sacro Consessu affirmat, seu potius confirmat libertatem emptionis, producto exemplari contractus cum iisdem Monialibus. Quidquid tamen sit de Palmierii gestione, certum habeo hunc contractum non solum nulliter, sed etiam illicite perfectum fuisse. Nam præterquamquod nulla adhibita forma a legibus præscripta exaratus fuit, nec probatur, imo contradicitur, cæterarum Monialium consensum, sicuti oportebat, accessisse, desideratur Beneplacitum Apostolicum pro alienatione fundorum, qualiscumque ea fuerit. Equidem in privatæ scripturæ exemplari fit mentio facultatis a legitimis Superioribus oretenus datæ, et Palmierius dicit eam impertitum fuisse bon: me: Franciscum Canali tum temporis Vicarium Generalem

lem

lem. Quid inde tamen? Explorati juris est ad validitatem contractuum in foro externo, cum agitur de personis, quæ ad contrahendum inhabiles sunt, vel de rebus, quæ ex dispositione juris distrahi nequeunt, non sufficere præsumptam, vel voce tantum assertam Superioris licentiam, sed requiri ut scripto, vel alia authentica forma illam adfuisse probetur. Deinde dubitari merito potest, quod prædictus Vicarius Canali Monialibus concesserit, ut immobilia bona, perpetuo saltem, distraherent. Et enim si fides adhibeatur exhibito folio contractus, ipse præsens esse debuit actui ejusdem contractus: Hæc siquidem in eo leguntur = *Quali Beni li vendono per il prezzo di Ducati centosessanta, e grana 42. ch' esse Reverende Venditrici col nome come sopra attualmente ricevono dal detto Compratore Sig. Palmieri in buona moneta d' argento corrente, e passano* (notentur verba) *nell' atto stesso in mano del di loro Direttore di spirito Sig. Vicario Generale Canali ad oggetto etc.* = Porro intelligi nequit, quomodo idem Vicarius Generalis interfuerit contractui, et pecuniam receperit, nec tamen folio se subscripserit, et impertitam licentiam confirmaverit. Quod si absens fuit, quemadmodum allata hac in caussa momenta suadent, et ipse Palmieri non contradicit, mendacia ergo in exarato scripto continentur; proindeque de asserta licentia, ac de aliis pluribus in eo contentis suspicari licet.

„ Contractibus succedunt superius relatæ usurpationes. Ut a calumnia se vindicet quoad bona Ecclesiæ S. Viti, sæpe recensitus Presbyter Palmieri dicit se illa administrare dumtaxat, minime autem possidere, paratus si opus fuerit, transacti temporis rationem reddere. Assumptæ administrationis eam affert rationem, quia scilicet unus ipse est Sacerdos in Villa S. Viti, et ære proprio providet necessaria cultui dictæ Ecclesiæ. Fulcrum autem sibi parat testimonio Primi Electi Montis Regalis, qui insuper affirmat bona ejusdem Ecclesiæ ad nihilum fere redacta fuisse (*Sum. addit. Litt. H.*). Num satis hæc sint ad excludendum arbitrium susceptæ administrationis, ne dicam usurpationis crimen, æqui bonique æstimator dijudicet. Profecto testimonium Electi nullius est ponderis, ut-

utpote qui temporali Urbis politiæ, non ecclesiasticis rebus præpositus est (*Summ. Litt. B.*)

„ Nec minus infirma est defensio pro altera usurpatione. Vertitur hæc circa Prædium Cupparum septem quod in Territorio S. Viti, vocabulo *Le Pianche*, spectare asseritur ad Ecclesiam Parochialem Loci *vulgo di Aringo*, et a Palmieri Sacerdote possidetur (in Processu Vic. Generalis N.° 38. et 58. et in *Sum. Litt. H.*) Accusationem propulsare ipse nititur exemplari emptionis fundi PP. Augustinianorum Montis Regalis peractæ anno 1691. a majore suo Antonio Palmieri, quod quidem ad rem non facit. Nam fundus PP. Sancti Augustini constat cuppis tribus, et dexteris 14. dumtaxat. Fundus autem Paræciæ de Aringo, de quo est quæstio, constat Cuppis septem. Limites item primi fundi cum secundo non cohærent.

„ Ex his, quæ huc usque dicta sunt, persuasum mihi est, plura Ecclesiæ bona a Presbytero Antonio Palmieri absque justo titulo possideri. Utrum vero propter ea inciderit in excommunicationem *Extr. Ambitiosæ* contra male alienantes ecclesiæ bona eisque cooperantes, vel fortasse quoque in aliam *Conc. Trid. Sess.* 22. *cap.* 11. *de reform.* contra occupantes et usurpantes eadem bona, erit sapientiæ EE. VV. definire. Hæc mihi sufficit animadvertere. Emptiones omnes adnexam habent vel publicam vel privatam scripturam. In ea venditores omnes affirmant patrimonialia sua bona alienare, et tradere Adest in pluribus Cancellarii fides vel positiva inscriptione in publico Censu favore venditorum, vel negativa quam pro Contractibus sufficere in Neapolitano Regno testatur Regius Judex in Monte Regali (*Sum. Addit. Litt. A.*) Insuper in quolibet contractu pretium solutum fuisse asseritur. Ex his omnibus exurgit præsumptio, quod emptor Presbyter aut ignoraverit bona, quæ acquirebat, ad Ecclesiam pertinuisse, aut putaverit ab Ecclesia ad Laicos aliquo modo antea transiisse. Usurpationes porro paucisssimæ sunt, nec magni pretii, et forte contingere potuit, quod Palmieri in ea fuerit sententia in aliis initis contractibus comprehendi præfata ecclesiastica bona, vel inter antiqua suæ familiæ adnumerari. Sed e contrario non desunt

mo-

momenta, quibus ignorantia facti excludi, et contumacia probari videtur: Ut enim mittam omnia fere bona superius relata in viciniis patriæ suæ sita esse; unde facile verus eorum Dominus ipsi innotescere poterat, testes plures invenio in exarato Processu, qui dicunt ipsum non solum monita sprevisse, sed etiam callidas artes adhibuisse, ut a Patronis, vel solum Rectoribus, et Conductoribus sibi traderentur. Accedit, in obligatione ab eodem emissa die 26. Aprilis 1824., de qua inferius, aperte fateri jamdiu agnitum ab ipso male se contraxisse et plura Ecclesiæ bona retinere

„ A dubio juris progredior ad dubium facti. In quarto articulo postulabatur ab Episcopo de Vicario Generali, an facultates habuerit a Prædecessore Episcopo ad effectum suspendendi et relegandi Oratorem. Affirmative respondit Episcopus, et merito quidem. Certum quippe est, et constat ex Sum. n. 11. Episcopum Pereira die 31. Julii 1823. Epistolam dedisse Vicario Pacifici, qua ei facultatem impertiebatur, ut Presbyterum Antonium Palmieri in Cœnobio PP. Capuccinorum relegaret, et si opus fuerit, et ex Processu culpa illius exurgeret, illico quoque suspenderet. Constat insuper ex epistolis 26. Augusti, et 4. Octobris illus anni ratam habuisse suspensionem in eumdem Presbyterum latam, ac suggessisse Vicario, ut mediis omnibus ipsum in officio contineret. Non defuit igitur in Vicario jurisdictio, nec aliquid actum est contra Sa: Me: Clementis XIV. præscriptum pro Vicariis Generalibus in Regno Neapolitano. Quare illud tantum controverti potest, num scilicet lata ab eodem Vicario suspensio fuerit injusta defectu caussæ, vel nulliter indicta defectu sollemnitatis? Sententiæ exemplar extat in Summario (Litt. A. pag. 49.) Negari nequit desiderari in ea ecclesiastici Judicis gravitatem; attamen idem sentiendum non est de caussa Eamdem sententiam legenti statim occurrit Sacerdotem Palmieri suspensione mulctatum fuisse non solum quia in actis Processus sacrilegii reus videbatur, sed etiam quia arrogantem se præbuit in Judicem, atque mendacem, quin imo contumacem renuendo probationes afferre ut constaret de legitima emptione bonorum Monasterii S. Leonardi, nec non Beneficii

SS. Ma-

SS. Magorum Regum. Judici autem, ut in arrogantes, et contumaces animadvertere valeat, jura permittunt. Utique Vicarius ad Censuram potius quam ad mulctam pecuniariam confugit; sed hanc loci et temporis circumstantia facile non sinebat; unde usus est arbitrio, quod in simili casu Judicibus ecclesiasticis impertitur Concilium Tridentinum Sess. 25. cap. 3. de reformat. Patet itaque veram quoque ac justam adfuisse caussam pro ferenda suspensione.

„ Ad solemnitates quod attinet, evidens est nullam ex parte Vicarii Generalis, monitionem processisse. Iure nec ne hoc factum sit, investigandum modo est. Dubii resolutioni, fallor, tota pendet a fine, quem sibi Vicarius proposuit. Quamvis enim in jure certum exploratumque sit, suspensionem, ubi est censura, requirere omnino monitionem; nihilosecius, ubi est pœna, eas minime requirere tradunt plures Canonistæ, præ cæteris Schmalzg. *in decretal. lib.* 5. *tit.* 39. *n.* 39 *Mayr in decretal. lib.* 5. *tit.* 39. *n.* 122. *Urtad. de censur. difficult.* 18. *n.* 80. *et seq. alique.* Quænam porro fuerit Vicarii mens haud clare dignoscitur. Obscuritatem parit multiplex caussa, quam affert in sua sententia. Nam prima, qua probata supponitur in Presbytero Antonio Palmieri sacrilega emptio et usurpatio, et quarta in qua fit mentio Decreti Concilii Tridentini Sess. 22. cap. 11. videntur innuere, Vicarium non indixisse suspensionem, sed declarasse dumtaxat prædictum Presbyterum esse suspensum, utpote irretitum excommunicatione majori in eodem Decreto lata contra occupantes, ut usurpantes Ecclesiarum bona. In hac hypotesi monitio quidem necessaria non erat. Verumtamen intelligi nequit quomodo re adhuc infecta, et parte ad juris tramites nondum audita ad declaratoriam sententiam progredi potuerit. Caussam secundam repetit ab ipsius Sacerdotis abnuentia sistendi tabulam judicii pro contractu emptionis quorumdam bonorum inito cum Monialibus S. Leonardi Montis Regalis; tertiam vero a folio, seu scripto in caussa exhibito die 4. Julii 1823., quod absurdis, mendaciis, ac temeritate scatere affirmat, nec non a renuentia probationem afferendi pro legitima possessione cujusdam fundi ad Beneficium

cium SS. Regum Magorum pertinentis. Ex his inferre oportet suspensionem a Vicario latam ad frangendam Presbyteri contumaciam. Sed dubium adhuc manet, an hoc fecerit per modum censuræ, ut communiter fere fieri consuevit, an potius per modum pœnæ. Cæterum cum in Decreto suo mentionem faciat modificationum, quas deinceps suscipere sibi animo proponebat, verosimilius videtur in suspensione ferenda rationem habere voluisse pœnæ vindicativæ dumtaxat, vel forte etiam mandati inhibitorii, non autem censuræ.

Ut demum de remedio aliquid eloquar, præmittendam duco obligationem prælaudati Sacerdotis Palmieri, quam e Cœnobio PP. Capuccinorum misit suo Vicario Generali die 2. Aprilis 1823. (Sum. n. 7.) Conceptis verbis ait: *come avendo conosciuto fin da più tempo che le compre da lui fatte di non poche proprietà spettanti a Luoghi Pii sono state dal dì dell'acquisto per se stesse nulle, e fatte contro i Sacri Canoni ed altri Stabilimenti della Chiesa: che taluni fondi di assoluta spettanza di altri Luoghi Pii si sono da lui, e da altri di sua Famiglia posseduti, e coltivati per molti anni senza titolo, intende oggi spogliarsi di detti beni comprati, e posseduti, fin oggi indebitamente, e restituirgli alla Chiesa, e per essa agli attuali Rappresentanti i cennati Luoghi*; et addit, velle se hoc facere per publicam tabulam manu alicuius Notarii obsignatam, ut peracta bonorum illorum restitutio omnibus innotesceret. Verum post tam apertam confessionem facti pœnitens promissioni non stetit, et inducias quæsivit, ne Ecclesiæ bona restitueret. Quamobrem censeo non amplius ei indulgendum esse, ac præcipiendum, ut intra præfinitum breve tempus emissam obligationem adimpleat, et Ecclesiæ bona reddat, ea præsertim, quæ ad Moniales S. Leonardi pertinere superius retuli num. primo, sexto et decimo; itemque quæ respiciunt Beneficium S. Joannis Baptistæ *in Savignano*, cujus memini numero secundo; nec non Ecclesiam Parochialem *de Aringo*, de qua in secunda usurpatione, data insuper Episcopo facultate, ut de cæteris, quæ exceptionem patiuntur, inquirat, definiat, ac statuat, quod poscit justitia. Si obe-

dict, erit gravi huic controversiæ finis. Si vero renuat, et facto probare velit, simulate se fecisse præter recensitam sponsionem, alteram quoque de standō juri, et parendi mandatis Ecclesiæ, explorata fiet ejus contumacia, et ecclesiasticis pœnis poterit in ipsum animadverti. Sin minus privetur indulgentia, quam hactenus accepit, ut Processu in Episcopali Curia Reatina nondum ad exitum perducto exaudiretur, et Caussa in integrum apud eamdem Curiam restituatur.

Mea hæc animi sententia foret, quam maturitati sapientiæque EE. VV. submitto, quarum manus reverenter deosculans summo mecum obsequio esse profiteor.

Dubia sunt

I. An, et quæ bona Orator teneatur restituere Monasterio S. Leonardi in casu etc.

II. An teneatur restituere bona ad Beneficium S. Joannis Baptistæ pertinentia in casu etc.

III. An constet fundum in territorio le Pianche spectare ad Paræciam de Aringo, illudque Orator eidem Paræciæ teneatur restituere in casu etc.

IV. An teneatur restituere cætera bona ecclesiastica in casu etc.

V. An Orator inciderit in excommunicationem, et suspensionem in casu etc.

Et quatenus affirmative

VI. An et quomodo sit consulendum SSmo pro absolutione in casu etc.

Ad I. Affirmative pro bonis expositis sub numero primo et sexto juxta votum Emi Relatoris, pro reliquis providebitur in quarto dubio.

Ad II. Affirmative juxta votum Emi Relatoris.

Ad III. Providebitur in quarto.

Ad IV. Quoad prædium S. Viti affirmative, in reliquis Episcopus vocatis omnibus interesse habentibus procedat prout de jure, etiam cum facultatibus S. Congregationis.

Ad V. Affirmative, sed pro nunc satis provisum per rescriptum diei 15. Septembris 1824.

Ad VI. Provisum pro nunc ut supra, firma remanente reincidentia, et expletis causis coram Episcopo, recurrat orator commendatus ab Episcopo, et tunc ad D. Secretarium cum SSmo.

TI

TIBURTINA BENEFICII. AEgidius Columna volvente sæculo decimo septimo ex proprio ære in Archipresbyterali Ecclesia Terræ Rubiani Dioecesis Tiburtinæ Altare S. Antonio Patavino dicatum construxit, illudque congrua dote instruere meditabatur Præsul Jacobus Columna: sed quod animo intendebat, morte præventus perficere non potuit, ejusque hæreditas ab intestato delata est germanæ illius Sorori Annæ Seraphinæ, quæ solemnem emiserat professionem in Monasterio S. Mariæ Humilitatis ad radices Montis Quirinalis. Verum Soror et Moniales piæ defuncti mentis certiores factæ Capellaniam sub invocatione S. Antonii in eodem Altari *anno* 1674. erigi curarunt, Rectori imposito onere tuendi Capellam, ac quotidie Sacrum per se ipsum litandi, *et in eventum infirmitatis per alium celebrandi.* Jus præsentandi Capellanum reservarunt Sorori Annæ Seraphinæ, dum viveret, ac *post illius obitum ad favorem dicti Ven. Monasterii S. Mariæ Humilitatis de Urbe et earumdem RR. Monialium* . Costituerunt quoque, ut Rector nominandus *sit, esseque debeat originarius ex Castro Rubiani, vel Vallisfrigidæ, aut Anticuli, sitque amovibilis, et ad nutum, et arbitrium ipsarum Monialium.* *Sess.* 25. *Cap.* 9. *de Reform.*

Hujusmodi jurepatronatus jugiter gravisæ sunt Moniales, et anno 1786 Capellaniæ possessionem iniit Sacerdos Franciscus Folgori ab eisdem nominatus. Notissimæ deinde successerunt temporum calamitates, et Moniales e proprio Monasterio abire coactæ ad Cœnobium Monialium S. Catharinæ Senensis ejusdem Ordinis confugerunt, ibique etiam num quinque superstites commorantur. Cumque hodiernus Tiburtinus Episcopus Diœcesim sacra visitatione lustrans memoratum Folgori in amentiam incidisse deprehenderit, Missarumque proinde onera penitus negligi, exposuit Sanctæ Sedi, pro certo habere ad se devolutum esse Capellaniæ juspatronatus, *attesa la soppressione del sudetto Monastero*; attamen, quatenus oporteret, se facultatem petere nominandi Coadjutorem cum futura successione, ne fideles spirituali bono privarentur. Sanctissimus annuit postulationi, ac per Emum a Secretis supplicum Libellorum die 22. Novem-

vembris 1822. , *attentis peculiaribus circumstantiis in casu, de quo agitur, concurrentibus , remisit preces arbitrio et prudentiæ R. P. Episcopi cum facultatibus necessariis et opportunis pro hac vice tantum .* Sed Episcopus impertitis facultatibus haud sibi utendum duxit .

Paulo ante Princeps Maffeus Barberini Columna de Sciarra supplicem huic S. Ordini porrexerat libellum , ut eidem jus nominandi tribueretur „ per la ragione che „ i beni , coi quali è stata fondata la Cappella, erano di „ pertinenza de' suoi Antenati , e perchè le Religiose „ Domenicane sembrano decadute dalla nomina , non „ essendo più nel Monastero „ Id postquam rescierunt Moniales , hanc Sacram adiere Congregationem , ne ipsis imprudentibus aliquid decerneretur. Hinc de more rogato Episcopo pro informatione et voto *die* 25. *Januarii* 1823. rescriptum prodiit : *Ponatur in Folio citata parte.*

Quæ cum ita se haberent *die* 26. *Aprilis anni* 1823. quatuor Moniales , et quæ inter eas se Præsidem appellat , Capellanum nominarunt Presbyterum Stanislaum Sebastiani usque *ab anno* 1814. inter Rubianenses Cives publici Consilii decreto adscriptum , quod anno 1821. Pontificia auctoritate fuit roboratum. Hujus rei fama ad Principem Sciarra perlata , iterum hunc S. Ordinem adiit , et de inopinata Sebastiani plurimum conquestus est nominatione . Quocirca *die* 11. *Junii* 1823. denuo preces ablegatæ fuerunt Episcopo , ut audiret interesse habentes , *nil interim innovato usque ad exitum litis in S. Congregatione* , responsumque dedit „ quod Sacerdos Sebastiani a Mo- „ nialibus nominationem obtinuit , et pro canonica „ institit institutione. . . . et quoniam edicta ad val- „ vas Ecclesiæ Cathedralis Tiburtinae , et Ecclesiæ „ Parochialis Rubiani affixa fuerunt , quin tamen ul- „ lus tempore habili comparuerit , etiam ex parte „ Principis Oratoris , ad inhibendum , et quin ab hoc „ Sacro Consessu aut aliqua prohibitio , aut aliquod „ mandatum fuerit receptum , postquam cognovi Ca- „ pellanum nominatum requisitis ex fundatione præ- „ scriptis pollere , ad canonicam illius institutionem „ devoni. Quare *die* 16. Maji hujus anni Capellaniæ

„ pos-

„ possessionem accepit, quod certe accidit, ante-
„ quam inhibitoriæ Litteræ EE. VV. ad me perve-
„ nirent.

Tum vero Stanislaus Sebastiani rursus ad Apostolicam Sedem confugit, ac petiit, ut si quid nullitatis in nominatione, vel institutione irrepserit, sanatione deleretur, votique compos factus est, et per Emum ac Rmum Cardinalem a Secretis supplicum libellorum rescriptum obtinuit die 21. Maji 1824. = *SSmus attentis expositis benigne annuit pro petita sanatione et convalidatione, quatenus opus sit, contrariis quibuscumque non obstantibus* = Id ægre ferentes Communitates Rubiani, Vallisfrigidæ, et Anticuli, atque etiam Sacerdos Aloisius Tiritante, qui, utpote Rubiani ortus, se ad Capellaniam passive vocatum esse contendit, impetratam sanationem veluti obreptionis ac subreptionis vitio infectam traduxerunt penes R. P. D. Auditorem Sanctissimi, qui die 23. *Februarii anni* 1825. remisit causam ad hanc S. Congregationem cum clausula de aperitione oris. Eminentissimorum itaque Patrum judicio dirimenda proponitur quæstio, distributis utrinque Allegationibus, præterquam a Principe Columna de Sciarra, qui nihil mihi hactenus exhibuit.

Stanislai Defensor tunc solummodo aperitioni oris locum esse contendit, cum aperte constat Rescriptum Principis subreptum esse celata veritate, vel obreptum expresso mendacio, *ad textum in cap. super litteris de rescriptis, Rot. in Melevitana Bajulivatus S. Euphemiæ super aperitione oris* 8. *Maji* 1761. *cor. Frangipane, et in Verulana Gimnasii Franchi super aperitione oris* 5. *Decembris* 1817 §. 4. *cor. Emo Bussio*. Omnia autem pro rei veritate Pontifici in suis precibus ita exposuisse Sacerdotem Sebastiani idem Defensor affirmat, ut nulla in eisdem narrata fuerit falsitas, nullaque subrepta veritas, præsertim quia Stanislaus haud nudam rerum seriem, sed insuper documenta Romano Pontifici exhibuerit, atque etiam pendentem litem coram hac S.Congregatione ab Episcopo Tiburtino, et a Principe Columna de Sciarra inductam eidem aperuerit. Hæc autem satis esse habenda ad omnem obreptionis, aut subreptionis tollendam

suspi-

suspicionem suadet *Rot. cor. Ansaldo decis. 252. num. 2. et cor. Olivati decis. 629. num. 4.*

Dein gradum fecit idem Defensor, cui adstipulatur Monialium Patronus, ad nominationem favore Sebastiani expletam, quam suis stare viribus concorditer animo arbitrantur. Inquiunt enim nominationis nullitas oriri potest vel ex deficientia juris nominandi in Patronis, vel ex inhibitionis seretæ, quæ jus illud in suspenso reliquerit, vel ex inhabilitate Nominati. Nullum tamen ex istis in medium potest afferri. Etsi enim Moniales Humilitatis in Monasterio Sanctæ Catharinæ vitam ducant, nihilominus jure nominandi, quo duobus abhinc sæculis gavisæ sunt, perfrui debent. Enim vero anno 1814. reduce ad Petri Cathedram Sa: Me: Pio VII. Humiles Moniales, æque ac ceteræ Religiosæ Domus, bonorum omnium, quæ ex naufragio supererant, redintegrationem sunt consecutæ, atque onera ex fundatione eisdem annexa implere coguntur. Exinde colligunt iidem Defensores, Monialibus non esse auferendum juspatronatus, cum nihil sit magis naturæ consonum, quam eum sequi commoda, quem sequuntur incommoda, *L. 10. ff de R. J.*, *R. 55. J. in 6.* Neque ex eo quod in reservatione juspatronatus Capellaniæ mentio facta fuerit Monasterii S. Mariæ Humilitatis, argumentum elici posse videtur, ut Moniales, æ libus ejusdem Monasterii amissis, patronatum amittere debeant: ideo enim Monasterii nomen usurpatum inquiunt, ut innueretur, quibus Monialibus juspatronatus tribuebatur, non autem ut Monasterium compatronus haberetur. Et quamvis etiam Monasterio juspatronatus relictum fuisse placeat, quam tamen Monialibus quoque tributum fuerit, jure accrescendi seu non decrescendi ad Moniales dumtaxat, defecto Monasterio, pertinere autumant memorati Defensores. Explorati siquidem juris est, quod jure patronatus pluribus personis per modum unius corporis seu Collegii ab initio reservato locum habeat jus accrescendi favore superstitum, *Piton. de controv. patron. alleg. 76. n. 20.*, *et discep. eccl. 39. num. 3.*, *Rot. cor. Lancetta decis. 529. num. 16.*

Nulla præterea tempore nominationis intercesserat inhibitio, qua Moniales ab illa explenda prohiberentur. Ipse

enim

enim Episcopus fatetur, Sacerdotem Sebastiani, antequam inhibitoriæ hujusce Sacræ Congregationis Litteræ ad ipsum pervenirent, institutionem canonicam fuisse consecutum: imo antequam ejusmodi Litteræ ad Episcopum darentur, Moniales nominaverant Sacerdotem Sebastiani, isque nactus fuerat Capellaniæ possessionem. Multoque minus valida inhibitio est sumenda ex litis pendentia inducta aut per supplices libellos Communitatum, et Sacerdotis Piritante; nam S. Congregationem non adierunt, nisi *die 14. Febr.* 1824., proindeque longe post captam possessionem a Sacerdote Sebastiani: aut per preces Principis Columna de Sciarra; Moniales siquidem in possessione præsentandi erant constitutæ ab ipso fundationis tempore. Simplex autem inhibitio oriens ex pendentia litis super jure præsentandi haud satis habetur ad turbandam possessionem, sed specialis Judicis inhibitio intercedat necesse est super ipsamet possessione nominandi, ne Patronus in sua posssessione perseveret, *Piton. de controv. patron. alleg.* 100. *n.* 457. *et* 463. *Rot. in Januen. Abbatiæ 27. Junii* 1707. §. *fin. cor. Molin. et in Romana Capellaniæ 25. Novemb.* 1707. §. *Præterea cor. Scotto.* Quæ specialis inhibitio cum edita non fuerit, nisi die 11. Junii 1823. valida est renuntianda nominatio Monialium die 26. Aprilis ejusdem anni peracta, et possessio die 15. insequentis Maji a Stanislao inita.

Nec tandem nominatio a Monialibus emissa redargui potest ex persona nominati: siquidem Episcopus Stanislaum parem judicavit ad Capellaniam assequendam. Quin aliquid facessere queat, ipsum originem ducere ex oppido Rivifrigidi. Etenim Stanislaus ex publici Consilii decreto inter Rubianenses Cives anno 1814 ita fuit coopatus, ut posset *godere tutti i diritti della Cittadinanza non solo acquistata, ma anche originaria, comprensivamente alle materie di legati pii, e de Benifizj ecclesiastici.* Atque istud Consilii decretum anno 1821. suprema, qua pollet, auctoritate firmavit Summus Pontifex. Porro ubi assumptio in Civem facta est Supremi Principis auctoritate non simpliciter, sed cum expressa clausula, quod assumptus pro originario sit habendus, iisdem potitur juribus, et privile-

vilegiis, quibus fruuntur veri Cives ad tradita per *Pignat. consult. 1. tom. 7., Card. de Luca de præemin. dis. 37. n. 3. et seq.*

Itaque, concludit idem Defensor, cum Stanislai nominatio nullo infecta sit vitio, ac possessionem Capellaniæ, nulla intercedente fraude, imo servatis solemniis acceperit, ei danda est manutenutio in possessione, *Lambertin. de jurep. lib. 2. part. 1. q. 3. art. 2. Lotter. de re benef. lib. 1. q. 34. n. 40.*, ac omnino repellendus Aloisius Tiritante, quem Moniales minus idoneum existimarunt.

E contrario Communitatum et Aloisii Tiritante Defensor subreptionem, et obreptionem Rescripti ex eo deducit, quod Stanislaus Sebastiani in precibus SSmo ad nominationis et institutionis sanationem obtinendam porrectis silentio præterierit coram hac S. Congregatione sistitisse tum Communitates, quæ jura sua ex nominatione Stanislai læsa arbitrabantur, tum Sacerdotem Tiritante, qui utpote Rubiani ortus jus ad Capellaniam ex ipsa fundatione sibi quæsitum contendebat. Rescripta autem reticito statu litis impetrata, uti obreptionis, et subreptionis vitio infecta, irrita judicantur, quia si Pontifici lis innotuisset, forsitan a concedenda gratia sese abstinuisset, ceu tradit *Rota in Majoricen. Præeminentiarum et funerum 11. Junii 1756. cor. Olivatio, et in Confirmatoria 31. Januarii 1757. §. 8. cor. eod.*

Nec minime dubitandum ait de nullitate nominationis, quam perpaucæ Moniales emiserunt favore Sacerdotis Sebastiani. Longe enim antequam Moniales nominationem explerent, lis coram hoc Sacro Ordine aderat instituta non modo ex Principis Columna de Sciarra precibus, sed ex Episcopi Tiburtini placito, qui definitionem super devolutione Patronatus ad Episcopalem Sedem ab hac Sacra Congregatione præstolabatur. Quin imo ipse Moniales exoraverant, ne aliquid ipsis inauditis statueretur. Nominatio itaque post contestatam litem a Stanislao obtenta, illicita, nulliusque roboris est judicanda *ad text. in cap. 1. et 2. ut lit. penden. in 6., Rot. in Camerinen. Præposituræ 29. Martii 1773. §. 8. cor. Herzan, et in confirmator. 25. Junii ejusdem anni §. 8. cor. eodem.*

Insu-

Insuper invalidam existimat nominationem utpote editam a Personis facultate nominandi destitutis. Nam juspatronatus neque Ordini Prædicatorum, neque singulis Monialibus, sed solummodo Monialibus Monasterium S. Mariæ Humilitatis, seu Communitatem religiosam in eisdem ædibus constituentibus Fundatores Capellaniæ reservarunt. Cumque perpaucæ Moniales ex præfato Monasterio supersint, atque istæ in aliud Cœnobium migraverint, peculiaremque Communitatem non efforment, extinctum est renuntiandum Humilitatis Monasterium, ac Moniales quovis jure patronatus penitus destitutæ.

Hisce accedit, quod nominatione Stanislai jus tertii fuerit læsum. Et revera Sacerdos Sebastiani ex Rivofrigido originem trahit, ac propterea minime aptus ad assequendam nominationem. Quin ullum præsidium sibi comparare valeat ex acquisita civitate in Rubianensi Oppido; siquidem alienigena ex privilegio creatus Civis, idoneus evadit ad consequenda privilegia et beneficia veris civibus concessa, ita tamen ut originarii, si adsint, jugiter præferantur, *Ferrar. Bibliot. can. Verb. Civitas num.* 80., *Rot. in recent. decis.* 180. *num.* 1. *part.* 9. Idque etiamsi privilegium Civitatis suprema Principis auctoritate fuerit roboratum; nunquam enim præsumitur, voluisse Principem juri tertii quæsito derogare, nisi id patulis verbis expresserit *Reg.* 18. *Cancel.*, *Card. de Luca de præeminen. disc.* 36. *num.* 1., *Rot. in Ripana Capellaniæ* 5. *Julii* 1822. §. 6. *cor. R.P.D. Marco.* In præsenti vero casu adest Sacerdos Aloisius Tiritante Rubiani ortus, nullusque alius reperitur Sacerdos ex tribus Communitatibus oriundus, qui ad Capellaniam aspirare queat, contenditque propterea, se utpote verum Rubianensem civem, et a Fundatoribus vocatum, in Capellaniæ institutione Stanislao Sebastiani esse omnino antefe-rendum.

Quatenus tamen EE. VV. jus nominandi ad Capellaniam nec ad Principem Sciarra Columna, nec ad Moniales spectare judicaverint, videant, utrum illud ad Episcopum fuerit devolutum; deficientibus enim Beneficii Patronis in jure Patronatus succedit Ecclesia, seu Episcopus, *Can. quæcumq. et Can. noverint*

10. qnæst. 1., et L. si quis ad declinand. C. de Episcopis et Cler., Piton. de controv. Patron. alleg. 14. num. 2.

Itaque EE. VV. dirimere dignabuntur

Dubia

I. *An intret arbitrium pro operitione oris in casu etc.*

II. *An constet de nullitate nominationis favore Stanislai in casu etc.*

Et quatenus affirmative.

III. *An sit manutenendus idem Sacerdos Stanislaus, seu potius danda institutio Sacerdoti Aloisio in casu etc.*

IV. *An, et ad quem spectet juspatronatus in casu etc.*

Ad I. Negative.

Ad II. et III. Provisum in primo:

Ad IV. Dilata, et reproponatur cum voto D. Secretarii, auditis omnibus interesse habentibus super jurepatronatus activo.

Sess. 25. cap. 9. de Reform.

TUDERTINA JURISPATRONATUS. Novissimis quibuscum decessit tabulis anni 1723. Angelus Michael Astancolle Capellaniam constituit sub invocatione S. Martini Pontificis in Tudertina Cathedrali Ecclesia. Jus nominandi contulit tum in Familiam Petri Pauli Astancolle ejus patruelis, tum in Familiam Camilli Desideri; cavitque insuper = *che la nomina debba principiare da Pietro Paolo, o pure Figlio primogenito di esso, e successivamente dal Primogenito della Casa Desideri, e dai Figli primogeniti in Primogeniti di dette due Famiglie per turno in ogni caso di vacanza*: denique voluit, quod *mancando queste Fa-*

mi

miglie, si devolva il detto jus al Capitolo della Cattedrale di Todi in perpetuo.

Pluribus abhinc annis penitus exaruit Familia Desiderj. Ex Petro Paulo Astancolle plures ortum duxerunt Filii, quorum plerique ex legitimo connubio suscepti, unus autem, cui nomen Franciscus Maria, ceteris major natu, ex libera puella prognatus. Masculi omnes ex Filiis legitimis descendentes jamdiu decesserunt, unaque in humanis versatur fœmina nomine Francisca, quæ in Sacra Familiæ Piccini concessit. Ex linea Francisci Mariæ nonnulli originem habuerunt liberi, qui cognomen Pascocci sibi assumpsere, et anno 1801. legitimationem jam decessi Francisci Mariæ sunt consecuti.

Cum novissimus Capellaniæ Rector a Sebastiano Astancolle nominatus jam inde a die 13. Novembris 1825. ex hac vita migraverit, illico orta est controversia circa juspatronatus. Capitulum defecisse retur Familias a Fundatore designatas, ac propterea substitutioni locum factum esse. At Francisca Astancolle Piccini ad se pertinere existimans jus præsentandi, nominationem die 10. Decembris ejusdem anni explevit favore Pauli Antonii Antonini Canonici Cathedralis Ecclesiæ. Blasius vero Pascocci Astancolle ad se juspatronatus devolutum autumans supplex adiit Summum Pontificem, ut ad lites eliminandas juspatronatus in ejus Familia confirmare dignaretur.

Precibus huic Sacro Ordini ablegatis, rogavi Episcopum, ut auditis interesse habentibus, terminum eisdem præfiniret ad deducendum jura sua in hac Sacra Congregatione, ac interim deligeret Ecclesiasticum administratorem, qui impletis oneribus reliquos Capellaniæ fructus in æde sacra deponeret, ei tradendos, qui post causæ definitionem legitimi Patroni nominationem exhiberet. Episcopus Sacræ Congregationis mandatis morem gessit, et a partibus ei tradita documenta atque animadversiones ad hanc Sacram Congregationem transmisit.

Blasius sibi addicendum censet jus præsentandi. Ei enim est juspatronatus tribuendum, qui pro se habet Testatoris vocationem, *Rot. cor. Olivatio decis.* 204. *num.* 1., *et in Calven. Beneficii* 29. *Aprilis* 1754. §. 4 co-

ram Elephantutio. Jam vero in themate Fundator jus præsentandi ad Capellaniam relinquens Petro Paulo Astancolle ejusque filiis *di primogenito in primogenito*, aperte innuit se instituere jus patronatus primogeniale, *Lambertin. de jurepat. lib. 1. part. 2. qu. 2. art. 10. num. 10.*, *Farg. de jurepat. part. 2. Can. 1. et 2. Cas. 12. num. 1.*, ac propterea primonatus masculus ex linea Petri Pauli descendens jure nominandi gaudere debet. At Blasium ex Primogenito Petri Pauli seu ex Francisco Maria originem ducere, imo ipsum tantummodo majorem natum superstitem esse elicitur ex Schemate Genealogico ab ejus Defensore circumferendo. Igitur nedum Blasius est anteferendus Canonicis Cathedralis Ecclesiæ, ad quos ex ipsamet Testatoris voluntate jus Patronatus non devolvitur, nisi omnino defecta familia Astancolle, sed etiam Franciscæ Astancolle Piccini; siquidem fœmina existentibus masculis lineæ primogenialis remanet exclusa a jure patronatus primogeniali, *Farg. loc. cit. cas. 13. num. 4.*, *Rot. in Comen. Capellaniæ 4. Maji 1703. §. Subsistere cor. Priolo.*

Nihil vero officere contendit Blasius, se descendere a Petro Paulo per Franciscum Mariam ejus filium naturalem; quia incogniti juris non est, filios naturales comprehendi in jurispatronatus vocatione saltem in defectum legitimorum, nisi verba Fundatoris aliter disponant, juxta theoricam *Alexand. in L. si quis rogatus n. 16. vers. si antequam aliqui*, *Piton. add. ad Discept. Eccl. 7. n. 9.*, *Rot. cor. Emerix Dec. 867. n. 2. et 7.* In themate autem nihil reperiri opinatur, quod suadeat filios naturales non comprehendi. Vocavit enim Testator ad jus patronatus Filios primogenitos Familiæ Astancolle; nomine autem illorum de Familia, et domo veniunt etiam filii naturales, *Rot. coram Ansaldo Decis. 100. in adnot. n. 72. et 73.*, *et in Salernitana Alimentorum super taxatione 16. Novemb. 1712. §. quibus cor. Falconerio*. Idque eo magis in præsenti casu locum sibi vindicare debet, quod Blasius legitimis sit ortus natalibus, *omnemque defectum, et inhabilitationem, et genituræ maculam Francisci Mariæ* Oratoris Avi deleverit rescriptum legitimationis *anni* 1801., eumdemque idoneum declara-

ve-

verit *ad omnia et singula jura legitima, nec non Patris, Matris, ac quorumvis aliorum Consanguineorum, et Affinium suorum.* Etenim illegitimitatis macula per rescriptum sublata, tam Franciscus Maria, quam ejus descendentes ad jura sanguinis, et Familiæ redintegrati fuerunt, *Piton. in add. ad discept. cccl. 7. n. 39., Gonzal. ad reg. 8. Cancel. gloss. 5. n. 119.*, proindeque concludit Blasius legitimati reputantur legitimis, et jure pollent a successione repellendi fœminas a Fundatore exclusas, *Rigant. ad Reg. 30. Cancel. n. 29., Rot. cor. Panfil. decis. 443. n. 10.*, atque etiam Capitulum in extintionem dumtaxat Familiæ Astancolle substitutum, *Alexand. Cons. 216. n. 8., Peregrin. de Fideicommis. art. 22. n. 39. et 40.*

Francisca autem Astancolle potiora sua jura esse autumat, cum ipsa unica sit superstes veræ Familiæ Astancolle. Neminem enim latet in jure patronatus primogeniali, aut etiam gentilitio et mixto fœminas agnatas, deficientibus masculis, in subsidium succedere, *Constant. Vot. 484. n. 44., Farg. loc. cit. cas. 13. n. 5., Rot. cor. Molin. decis. 1052. n. 1., et S. Congregatio in Fanen. Jurispatronatus 20. Januarii 1798. §. Præ ceteris.* Fœminæ enim natæ ex Masculis dicuntur de Familia seu Domo, et agnationem quousque vivunt retinent, etiamsi in matrimonio fuerint collocatæ, uti de Primogenituris tradit *Card. De Luca de fideicom. Disc. 40. n. 2., Rot. cor. Dunozetto Decis. 837. et 853., et cor. Molin. Decis. 1023. n. 1.*, ac de jurepatronatus docent, *Fargn. de jurepatron. Part. 2. Can. 1. et 2. Cas. 5. n. 23. et seq., Rot. in Romana Jurispatr. diei 1. Junii 1708. §. Sententiarum coram Ansaldo.* Et solummodo fœminæ agnatæ repelluntur etiam (ut inquiunt) per posterius a successione in jurepatronatus primogeniali, vel gentilitio, si Testator fœminas aut expresse, ut docent *Fargn. loc. cit. Cas. 13. n. 9., Rot. in Forosempronien. Legatorum super fideicommisso 2. Maji 1712. §. at respectu cor. Aldovrando*, aut virtualiter excluserit, per vocationem scilicet masculorum de linea masculina, quia fœminæ non comprehenduntur sub nomine masculorum, *Piton. Discept.*

scept. eccl. 14. *n.* 19., *Rot. in Mantuana Beneficii* **5.** *Junii* 1689. §. *At secus cor. Ursino, et in Mediolanen. Capellaniæ* 23. *Martii* 1703. §. *Fundatorem cor. Molines.*

At Fundator Michael Angelus neque expresse fœminas agnatas a successione in jurepatronatus, defectis masculis, repulit, neque virtualiter, cum se se abstinuerit a vocatione masculorum per lineam masculinam, et primogenitis simpliciter de Familia Astancolle jus præsentandi reservaverit. Itaque ad tramites fundationis Capellaniæ, seu ex Testamentaria Michaelis Angeli dispositione ad Franciscam Astancolle jus nominandi pertinere debet, cum omnes masculi legitimi ex Petro Paulo Astancolle jam decesserint, ipsaque unica sit superstes agnata in vera Familia Astancolle.

Hinc censet Francisca se esse omnino præferendam masculis ex Francisco Maria descendentibus, cum legitimatio, quam hi proferunt, non fuerit pura, et plenaria, sed certis legibus circumscripta, scilicet cum clausula *sine præjudicio venientium ab intestato, vel fideicommisso, aut alia de jure valida dispositione*, ac propterea nullum inferre potuit præjudicium juri a Francisca per fundationem quæsito, *Barb. tract. Var. Claus.* 158. *n.* 7., *Peregrin. de Fideicom. art.* 23. *n.* 65., *Rigant. Comment. ad Reg.* 50. *Canc. n.* 35. *et* 61., *Rot. Decis.* 145. *in fin. part.* 1. *recen.* Imo jura sua potiora esse contendit juribus Capituli. Quamvis enim in jurepatronatus agnatitio, peremptis masculis, ne in subsidium quidem masculorum ex fœminis vocationi locus fieri queat, quando Testator designavit substitutum, *Rot. cor. Herrera Dec.* 72. *n.* 15., *et in Æsina Capellaniæ super bono jure* 8. *Junii* 1782. §. 11. *cor. de Salm. et hæc Sacr. Cong. in Camerinen. Jurispatronatus* 29. *Januarii* 1825. *ad I. Dubium*; nihilominus fœmina agnata succedit in jurepatronatus primogeniali, primogenitis ejus Familiæ, et Domus relicto, et dum vita fungitur, excludit substitutum præsertim extraneum, *Piton. Discept. Eccl.* 14. *n.* 15., *Fargn. de Jurepatron. part.* 2. *Can.* 1. *et* 2. *cas.*

cas. 13. *n.* 3., cum non sit verisimile quod Testator voluerit extraneos fœminis de Familia anteferre, *Constant. Vot. decis.* 484. *n.* 72., *Rot. cor. Merlin. decis.* 804. *n.* 27., quin imo etiam in dubio pro fœminis esse respondendum docent *Fusar. de Subst. quæst.* 311. *n.* 106., *Constan. loc. cit. n.* 70.

Capitulum vero sibi uni tribuendum juspatronatus contendit, quia postquam Testator vocavit ad jus patronatus Familiam Astancolle ejusque descendentes di *primogeniti* in *primogeniti*, continuo jussit jus patronatus deferri *al Rmo Capitolo della Cattedrale di Todi in perpetuo*. Jam vero, inquit Capitulum, Familia Astancolle perempta est, ac in humanis versatur una Francisca, quæ cum masculina prærogativa careat, ex Testatoris voluntate ad juspatronatus adspirare nequit.

Injuria autem putat insurgere Blasium ad juspatronatus eidem præripiendum. In primis enim Testator, tribuens jus præsentandi Familiæ Astancolle servato ordine primogenituræ, usus est verbis civilibus, ideoque de Filiis legitimis et naturalibus loquutus videtur, non autem de Filiis illegitimis et naturalibus, qui non dicuntur nec de Domo, nec de Familia, *Gratian. discep.* 218. *num.* 13., *Rot. decis.* 251. *num.* 6. *part.* 2. *recent.*, *et in Comen. Capellaniæ* 18. *Aprilis* 1701. §. *Frustra cor. Priolo*, atque hinc excludere nequeunt substitutum in defectum Familiæ et Domus, *Fargn. de jurepatron. part.* 2. *can.* 1. *et* 2. *cas.* 10. *num.* 7., *Gonzal. in cap.* 8. *de probat. num.* 10. Dein quum in legitimatione adjecta legatur clausula *sine præjudicio venientium ab intestato*, *vel ex testamento*, *vel ex fideicommisso*, *aut alia de jure valida dispositione*, certumque sit ex testamento Angeli Michaelis vocatum fuisse Capitulum, subsecuta legitimatio Capitulo substituto præjudicium inferre non potuit, *Cirocc. Discep.* 1. *num.* 30. *et* 31., *Rigant. loc. cit. num.* 39. *et* 61., *Rot. in recen. Decis.* 667. *num.* 3. *part.* 1. Clausulæ enim *sine præjudicio etc.* adeo sunt præservativæ jurium, ut gratia elargita conditionalis habeatur, quatenus nimirum tertio damnum

non

non inferat, *Piton. Discept. Eccl.* 100. *num.* 120., *Rot. cor. Merlin. Dec.* 316. *num.* 25.

Vestræ sapientiæ nunc est Eñi PP. dirimere

Dubium

An, et ad quem spectet jus patronatus in casu etc.

Non proposita cum sequentibus.

Sess. 22. Cap. 11. de Reform.

ARIMINEN. BENEPLACITI APOSTOLICI. Prosta hujus facti series in folio *diei* 31. *Januarii* 1824., et ad dubium = *An et quomodo sit consulendum Sanctissimo pro concessione Beneplaciti in casu etc.*, responsum prodiit *die* 21. *insequentis Februarii* = *Negative in omnibus, et Vicarius Apostolicus curet fieri inscriptionem hypothecariam super Fundo Cerasolo ad formam Testamenti Canonici Leonardelli* =.

Hanc inscriptionem a Sacra Congregatione demandatam prætermittendam esse duxit Vicarius Apostolicus, cum eam jam *a die* 27. *Decembris* 1821. rite explevisset Cathedralis Ecclesiæ Capitulum. Interim Stephanus Lucchi, qui anno 1818. a Comite Cisterni fundum *Cerasolo* veluti a quovis onere immunem emerat, ac post peractam transcriptionem vendiderat Clementi Bornaccini, supplicem huic S. Ordini porrexit libellum, quo summam a Comite Cisterni oblatam se aucturum pollicebatur usque ad *scut.* 600., si Capitulum onus celebrationis Missarum sibi ferendum sumeret, ac Prædium a quovis vinculo et obligatione solutum declararetur. Verum ejus preces die 16. *Aprilis* 1825. dimissæ fuerunt rescripto: *In decretis sub die* 21. *Februarii* 1824.

Capitulum vero existimans, transactionem a Stephano Lucchi propositam præseferre Ecclesiæ utilitatem, tranquillitatemque impertire tribus Familiis, ac timens,

ne propter anteriorem transcriptionem a memorato Stephano expletam succumbat liti, quam sibi imminere sentit, enixe postulat, ut Emi Patres precibus annuant Stephani Lucchi, imposito Ecclesiæ Cathedrali onere trium dumtaxat Missarum in singulas hebdomadas.

Episcopus pro informatione et voto rogatus, ut referret præsertim de evidenti Capituli utilitate, præter jam enarrata, hæc habet „ Capitulum Cathedralis Eccle„ siæ hujus Civitatis, Comes Joannes Cisterni pri„ mus, et Stephanus Lucchi alter emptor Prædii *de* „ *Cerasolo* favorem implerant EE. VV. ad omnem „ e medio tollendam quæstionem, quæ procul dubio „ non sine multis expensis, quibus ferendis præser„ tim Capituli vires impares sunt, orietur, si œco„ nomicæ transactionis contractus vestram non obti„ nuerit approbationem. Emptor Lucchi qui antea „ inscripserat, se litem inturum contra idem Ca„ pitulum minatur, nisi inscriptio facta anno 1821. „ deleatur.

„ Hæc igitur ratio est, quæ Capitulum ipsum com„ pulit ad novas porrigendas preces, ut EE. VV. si„ nant transactionem *scut.* 600., quæ statim inve„ stientur per census creationem, propositam ab „ emptore Lucchi ad litem vitandam, legatumque „ ob eam causam reducant ad tres Missas tantum „ in perpetuum singulis hebdomadis celebrandas ju„ xta mentem Testatoris annuo fructu eorumdem „ *scut.* 600. Ultimus ex linea masculina Comitis „ Henrici Rigazzi quievit in Domino; ast erit ne fa„ cile fore Capitulum, ut possit immitti in posses„ sionem proprietatis Fundi *de Cerasolo*, de quo „ agitur, et sumere per consequens onus celebrandi „ sex Missas qualibet hebdomada? Ad vos Emi, et „ Rmi Patres de hoc ferre judicium pertinet. Ego „ sentio, attentis circumstantiis, quamvis Prædium „ *de Cerasolo* annuum fructum reddat *scut.* 90., posse „ tamen exaudiri Capitulum.

Cætera quæ tum ad facti speciem pertinent, tum ea, quæ jus respiciunt, habent EE. PP. in Folio *diei* 31.

Januarii 1824., quod resumere precor, ut dirimere possint

Dubium

An sit standum vel recedendum a decisis in casu etc.

Sess. 25. Cap. 3. de Reform.

TUDERTINA REDUCTIONIS ONERUM. Sacerdos Joseph Taddæus mere Laicalem Capellaniam in Ecclesia Parochiali Castri Tudertini supremis tabulis anni 1797. fundavit, plurimisque Rectorem obstrinxit obligationibus. Nedum enim Capellano onus residentiæ imposuit, sed insuper voluit, ut fidelium diebus festis exciperet Confessiones, Parocho in Sacris omnibus peragendis functionibus præsto esset, eo impedito, Parochianis animam agentibus opitularetur, et in singulis hebdomadis Missas quinque in expiationem animæ Testatoris litaret, Sacrumque diebus festis ad Populi commoditatem faceret. Dein semel iterumque in quolibet mense peragi jussit exercitium bonæ mortis ab ipso Testatore institutum cum expositione SSmi Sacramenti: tum festum celebrari S. Joseph, quem suum Advocatum nuncupavit, *e questa Festa consista in far celebrare quattro messe basse, e una Cantata con somministrare ai Sacerdoti una semplice refezione, e l'elemosina di due paoli a testa*: postea Anniversarium fieri pro Anima Fundatoris eodem celebrato Missarum numero, eademque tributa eleemosyna, præter refectionem Sacerdotibus exhibendam, et unius assis stipem singulis Parœciæ pauperibus elargiendam. Tandem pauperi Puellæ sortitione eligendæ quotannis distribui præcepit dotem scut. quindecim. Horum legatorum impletionem adeo commendavit Fundator, ut prohibuerit, Capellanum impetrare *riduzione di Messe, o discarico di altri obblighi da me ingiunti, e prescritti.*

Quum

Quum vero Capellaniæ reditus valde decrevissent, publica autem vectigalia aucta essent, anno 1820. reductionem quinque Missarum ad tres in qualibet hebdomada a Summo Pontifice obtinuit Ciprianus Gentili hodiernus Capellaniæ Rector, eademque ad exitum jam jam properans ad aliud triennium anno 1823. prorogata fuit. Cumque reductionis causæ adhuc perseverent, et Orator, ad Sacrum Presbyteratus Ordinem titulo Capellaniæ promotus, rei familiaris angustia prematur, præfatam reductionem ad vitam confirmari efflagitat.

De more Episcopus Tudertinus pro informatione et voto requisitus respondit = *Inficiari non potest reditus ejusdem Capellaniæ auctualiter, temporum injuria, multum decrevisse, et plane discrepare ab iis, qui erant tempore Fundationis Capellaniæ.* = Transmisit enim statum activum et passivum, ex quo patet, Capellaniæ reditus pertingere ad annua *scut.* 116., sumptus autem non comprehensa eleemosyna Missarum, quinque in singulas hebdomadas, ascendere ad *scut.* 75. 40.; ideoque Capellanus quolibet anno lucratur *scut.* 40. 60., atque hac fructuum perceptione tenetur Parocho suppetias ferre, fidelium Confessiones excipere, Missasque litare. Quapropter *edicerem*, pergit Episcopus, *ipsi concedendam esse reductionem Missarum ad tres tantum unaquaque hebdomada persolvendas.* =

Et re quidem vera diminutis reditibus bonorum, quæ pro implemento piorum Legatorum fuerunt relicta, onera quoque esse imminuenda passim tradit hæc S. Congregatio, ac præsertim *in Vallisoletana 22. Maji 1784. §. Quamvis*, *in Nullius S. Martini 24. Augusti 1822.*, *et in Spoletana Reductionis onerum 2. Augusti 1823. §. Bona*. Si enim Testator reditus Capellaniæ prævidisset diminuturos, haud tam gravia imposuisset onera, multoque minus congruam vetuisset reductionem. Fructus autem qui in præsens ex Capellaniæ censu colliguntur, non Capellani culpa, sed temporum vicissitudine, publicorumque vectigalium augmento valde sunt imminuti, adeout impletis Legatis, et subducta Missarum quinque in sin-

gulis hebdomadis eleemosyna vix aliquid superest ad Capellani tuitionem, qui in Castro Tudertino moram ducere, Parochum adjuvare, ac Pœnitentiæ Sacramentum administrare cogitur. Dignus itaque videtur, qui petitam assequatur Missarum reductionem.

Verum Missarum reductioni aperte adversatur Testatoris voluntas, quam religiose servandam præcipiunt Sacri Canones, ipsæque Civiles Leges, *Can. ult. voluntas* 13. *quæst.* 2., *L.* 1. *cod. de SS. Eccl.*. atque ex constanti hujus Sacri Ordinis instituto denegatur reductio, quoties reditus ad onera perferrenda pares deprehendantur, ut in *Romana* 15. *Septembris* 1802., et in *Mazzarien. Reductionis* 14. *Decembris* 1822.

Attamen si EE. VV. reductionem concedendam judicaverint, perpendere dignentur, utrum Missæ, seu potius alia Legata sint minuenda. Profecto si Testator parem erga omnia legata dilectionem ostenderit, reductio pro rata est facienda, *Tondut. part.* 1. *quæst. Civil.* 73. *num.* 13., *Amostaz. de caus. piis lib.* 1. *cap.* 12. *num.* 40., quam sententiam sequitur *S. Cong. in Bracaren. Reduct.* 11. *Septembris* 1717., *in Narnien.* 15. *Maji ejusdem anni*. Ubi autem Testator plura reliquit Legata, hæc potius sunt reducenda, quam Missæ, ex quibus defunctorum animæ majus suffragium consequuntur, *Fagnan. in cap. Ex parte de constit. num.* 34., *S. Congreg. in Lunen. Sarzanen.* 13. *Maji* 1728., *et in Bononien. Absolutionis et reductionis* 24. *Maji* 1823., quod quidem in themate præsertim locum habere posse videtur, cum Fundator primum scripserit Legatum Missarum in animæ suæ expiationem; siquidem Testatoris prædilectio rectissime ex ordine scripturæ elicitur, adeout ea sint cæteris anteferenda, quæ in scriptura priorem tenent locum, *S. Congreg. in Romana Reductionis* 8. *Augusti* 1818., *et in Mazzarien. Reductionis* 14. *Decembris* 1822.

Hæc sapientissimo Eminentissimorum Patrum judicio subjiciens, definiant rogo

I. An et quomodo sint locus reductioni Missarum in casu etc.

Et

Et quatenus negative

II. An et quomodo sint reducenda cætera Legata in casu etc.

TIBURTINA. JURIS TUMULANDI. = Cæterus inter Ecclesias Tibure existentes antiqissimum exurgit Templum, cui a S. Petro nomen, pluribus sacris aris ornatum, ac sepulchris præditum. Hujusmodi Templum, Collegio Canonicorum ut fertur primitus honestatum, Patribus Carmelitis, antequam notissimæ evenirent temporum vicissitudines, erat concreditum; sed ineunte anno 1815. largitate Summi Pontificis, Sodalitio mortis et Orationis fuit traditum una cum claustrali ædificio, juribus, et pertinentiis, quin aliquid cautum fuerit de jure tumulandi, quo Ecclesia S. Petri ab immemorabili tempore guadere consueverat. Quocirca cum nuper diem obierit supremum Petrus Petrucci, ac defuncti voluntate eam in Ecclesiam per Confratres Cadaver delatum fuerit, ibique sepulturæ mandatum, lis exarsit inter præfatam Sodalitatem et Carolum Regnoni Rectorem Parœciæ SS. Vincenti et Anastasii, in cujus finibus sita est ejusdem Defuncti Domus, super jure tumulandi, atque emolumentorum perceptione. Contendit Parochus memoratam Ecclesiam, statim ac Regularis esse desiit, et Confraternitati fuit concessa, amisisse jus tumulandi, quo primum potiebatur, ac propterea omnia etiam emolumenta Parocho defuncti competere. Quoniam vero Sodales portionem tantum canonicam ad Parochum spectare autumant, ideo Sacerdos Regnoni oraculum hujus Sacri Ordinis sibi exquirendum ducit. *Sess. 25. cap. 13. de Reform.*

Ti-

Tiburtinus Episcopus, auditis interesse habentibus, refert „ negari haud posse Ecclesiam hanc a multis „ sæculis hoc jure pacifice gavisam fuisse usque ad „ hæc ultima infelicissima Gallici Gubernii tempo- „ pora, nec videri hoc jure privandam præcise ex „ eo quod data fuit Confraternitati Charitatis et „ mortis, cujus speciale institutum est Purgantium „ animas orationibus, anniversariis, et sanctis Sacri- „ ficiis suffragari „ Addit præterea „ in Synodo nihil „ haberi circa Sepulturas, ed idcirco Tibure, ut plu- „ rimum, jus commune, et Romani Cleri statutum „ observari: ex consuetudine nihil pariter erui, cum „ nulla possit in hac quæstione particularis adduci „ consuetudo; duo enim exempla a Parocho Regno- „ ni allata ad rem non faciunt, utpote quæ non re- „ spiciunt Ecclesiam S. Petri, de cujus jure agitur, „ et unicum, quod hanc respicit, nimis recens con- „ suetudinem induxisse dici non potest. „

Haud diffitetur Parochus Regnoni olim S. Petri Ecclesiam jure tumulandi gavisam fuisse; contendit vero illud amisisse statim ac in Confraternitatis potestatem transiit. Jure enim communi Sodalitates hoc privilegio minime potiuntur, *Fagnan. in cap. Fraternitatem n. 4. de Sepult.*, *et S. Congreg. in Ravennaten. Funerum* 17. *Martii* 1781. §. *Licet*, et solummodo ex Apostolicæ Sedis, aut Episcopi indulto illud acquirere valent, veluti *post Murg. de sepult. tom.* 1. *tract.* 3. *concl.* 5. *num.* 36., *Card. Petra ad Constit.* 3. *Cælestini III. Sect.* 1. *num.* 19. tradit hoc Sacrum Tribunal in *Portugallen.* 11. *Januarii* 1727. *et in Valven. seu Sulmonen.* 10. *Maji* 1727. In themate Confratres nullum proferunt aut Summi Pontificis, aut Episcopi privilegium, quo Cadavera in Ecclesia S. Petri jure tumulandi fuerint donati. Nec ullum subsidium sibi quærere possunt Confratres ex jure sepeliendi, quo fruebantur Regulares; his enim privilegium istud concessum fuisse arbitratur Parochus Regnoni ratione eorum Instituti, quod cum in Ecclesia S. Petri dudum defecerit, jus quoque in eadem tumulandi defecisse censendum est, *Rot. cor. Emeriæ decis.* 1029. *num.* 16., *et cor. Ratto decis.* 105. *num.* 3.

Jam vero si cadavera condantur sepulcro in Ecclesiis, quæ

quæ jure tumulandi sunt destitutæ, omnia funerum emolumenta ad Parochum defuncti pertinere decernit Statutum Cleri Romani, quod vel in Tiburtina Diœcesi plenam vim exercere confirmat Episcopus. Enimvero *cap. 3. de elig. sepult.* §. 1. aperte cavetur = Si „ ex licentia nostra sepelitur Cadaver in Ecclesiis „ quæ jus sepeliendi non habent, tunc integrum fu„ nerale spectet ad Ecclesiam Parochialem, cui ex „ hujusmodi licentia in nihilo præjudicatum esse in„ telligatur quoad omnia emolumenta, etiam proprii „ Vespillionis, ac si in eadem Ecclesia Parochiali se„ pultum fuisset = Huic addenda consuetudo Tiburtinæ Civitatis, nam non desunt exempla tumulationum Cadaverum in aliis Ecclesiis Sodalitatibus concreditis, et nihilominus funerum emolumenta Parochis defunctorum inclita fuerunt; quin imo ipse Parochus Orator *anno* 1819. integrum percepit funerale Catharinæ Petrucci, licet ex suprema ejus voluntate exequiæ persolutæ fuerint in memorata Ecclesia S. Petri, ibique cadaver humo mandaverint Sodales.

Verum animadvertunt Confratres, Cleri Romani Statutum loqui de sepultura electa in Ecclesiis, quæ nec jure communi, nec privilegio habent jus sepeliendi, *S. Congreg. in Romana Emolumentorum funerum* xii. *Junii* 1751. §. *Retat.* At Ecclesia S. Petri a tempore, cujus initium hominum vincit memoriam, gaudet jure tumulandi, nec liquet hujusmodi privilegio præditam fuisse initio Regularium, quibus antea erat concredita; quin imo cum jus tumulandi impertiatur Ecclesiis quoque non Regularibus, reale est dicendum, et Ecclesiæ sepulcra habenti cohærens. *Rot. cor. Merlin. decis.* 19. *num.* 15., *Herton. post Rot. cor. Olivario tom.* 7. *respon.* 3. *num.* 8. et *seq.* Per secularizationem vero solum cessantur munera, et sublata privilegia et jura concernentia Regularitatem, cætera autem jura integra remanent, et illorum ipsi Ecclesiæ, nisi expresse tollantur, *Rot. cor. Merlin. decis.* 547. *num.* 3. Hinc S. Congregatio in *Ravennaten. funerum* 17. *Martii* 1781., in qua agebatur de Ecclesia primitus ad Patres Societatis Jesu spectante, ac post eorum suppressionem Ravennatensi Seminario concessa, et similiter Parochi contendebant extinctum fuisse jus re-

adliendi, quo antea eadem Ecclesia fruebatur, proindeque ad ipsos omnia pertinere funerum emolumenta, eidem Ecclesiæ jus tumulandi confirmavit; siquidem ad Dubium = *An Funerale debeatur integrum Parochis, quando Defuncti fuerunt sepulti in Ecclesia S. Hieronymi in casu etc.* die 15 *Septembris* ejusdem anni responsum dedit „ *Negative et amplius* „.

Hisce accedit quod Ecclesia S. Petri a S. Simplicio Pontifice, quemadmodum fert traditio, fuerit constructa, dein Collegio Canonicorum aucta, et ab immemorabili tempore jure sepeliendi procul dubio prædita, ideoque etiam antequam Patribus Carmelitis traderetur, hujusmodi jure forsitan potiebatur; quod quidem aperte demonstraret privilegium tumulandi ipsi Ecclesiæ, non autem Regularibus fuisse tributum. Cumque Ecclesia hactenus non corruerit, sed etiamnum illæsa perseveret, ejus quoque jura sarta tecta manere debent, *Herion. loc. cit. num.* 10., *Engel. in lib.* 5. *Decret. tit.* 33. *num.* 14., *Reiffenst. jus canon. lib.* 5. *tit.* 33. *num.* 171. Quocirca inquiunt Confratres, Parochus Orator quarta funerali contentus sit oportet, cum in exactione portionis canonicæ consistat jus Parochiale pro funeribus illorum, qui alibi, quam in Ecclesia Parochiali legitime tumulantur, *S. Congreg. in Asculana Jurium* et *Functionum Parochialium* 29. *Augusti* 1733., *in Viterbien. Emolumentorum Funeralium* 28. *Januarii* 1764., *et in Viterbien. Jurium Parochialium* 26. *Augusti* 1826. *ad IV. Dubium.*

Dignentur itaque EE. PP. respondere

Dubiis

I. *An Ecclesia S. Petri gaudeat jure tumulandi in casu etc.*

Et quatenus affirmative

II. *An, et quæ emolumenta funeris in eadem Ecclesia peracti spectent ad Parochum defuncti in casu etc.*

NU-

NUCERINA LEGATI PII. Laurentius Tortoloni in donationis tabulis obsignatis *anno* 1748. Raynaldum Paulini donatarium onere obstrinxit quotannis in perpetuum scutata decem pendendi „ a quel Sacerdote „ che sarà per destinare per la spiegazione della Sa„ gra Scrittura Monsig. Vescovo della Chiesa Cattedra„ le di Nocera , quando una sì santa opera venga „ effettuata tre anni dopo che sarò chiamato all'eter„ nità, e non avendo il suo effetto in detto tempo , „ non abbia più luogo, quando non voglia farlo det„ to Paolini , il che sia sempre in sua libertà , ed ar„ bitrio. Pius Fundator supremum obiit diem *anno* 1757. , quo tempore Canonicus Theologus Cathedralis Ecclesiæ ad moralis tantum Theologiæ quæstiones explanandas incumbebat , et *anno* 1778. similiter mortem oppetiit Raynaldus Paulini. Ubi primum vero Theologalem Præbendam nactus fuit Sacerdos Nicolaus Lori, qui Sacram Scripturam explicandam suscepit, ac certior evasit de Legato Tortoloni , Curiam Episcopalem *anno* 1788. adire non prætermisit, ut hæredes Raynaldi ad præstationem Legati compellerentur. Quatuor quoque penes acta deposuit testium documenta , ex quibus elicitur , Nucerinum Episcopum paulo post obitum Laurentii Tortoloni quolibet die festo habuisse in Cathedrali Templo lectionem Sacræ Scripturæ , ne Legatum in commissum incideret , atque eidem Episcopo quotannis scutata decem Raynaldum repræsentasse: item fidem perhibent testes, vidisse Antistitem syngraphas exarantem acceptæ pecuniæ , quam largiebatur bibliothecæ Seminarii. *Sess. 24. Cap. 16. de Reform.*

Hanc judicialem denunciationem *anno* 1788. expletam , quin tamen ulla judicialis contestatio exorta fuerit, annis 1793. et 1821. denuo hæredibus Raynaldi indici curavit Canonicus Theologus. Denique tum ipse , tum Promotor Fiscalis ad hoc Sacrum Tribunal quæstionem dirimendam detulerunt.

Precibus Episcopo ablegatis , audivit interesse habentes , ac supra narrata confirmans inquit „ quæ cum ita sint, „ quamvis post solutiones factas Episcopo Chiappè nul„ la in subsequens tempus evinciatur, tamen nihil „ hodierni Canonici tollerantia , seu non exigentia vi-

„ detur posse piæ causæ obesse, cum factum vel omis-
„ sio particularis nequeat præjudicium ullum Pio lega-
„ to inferre, eo vel magis, quia hæredes Paulini po-
„ siti fuerunt in mala fide, ex quo judicialiter inter-
„ pellati sunt ab annis usque 1788. et 1793. Arbitror
„ itaque, teneri hæredes Paulini ad Legatum solven-
„ dum absque ulla mora.

Quum pius Fundator Tortoloni præstationem demandaverit Legati, si intra triennium, postquam ipse ex hac vita migraverit, Sacerdos deligeretur, qui in Ecclesia Cathedrali lectionem haberet Sacræ Scripturæ, inquirere oportet, utrum munus ab ipso Episcopo susceptum diebus festis exponendi Sacras Litteras satis fuerit, ne Legatum evanesceret. Jam vero si in ceteris haud verborum cortex, sed disponentis voluntas est attenenda, *Piton. discep. eccl.* 1. *num.* 17., *Rot. cor. Olivat. Decis.* 157. *num.* 11., *et decis.* 233. *num.* 12., eo magis id locum sibi vindicare debet in Legatis piis, quæ ratione pietatis, et Divini cultus latissime sunt interpretanda, *Card. De Luca de Legat. disc.* 19. *n.* 17., *S. Cong. in Ariminen. Legatorum* 27. *Novembr.* 1790. §. *Favere.* Si autem mentem disponentis in hac specie inspicimus ea fuisse videtur, ut in Ecclesia Cathedrali haberentur Lectiones Sacræ Scripturæ, cumque fini hujusmodi Lectionum satis superque fiat per expositionem S. Scripturæ ab Episcopo expletam, jam inde sequitur, adimpletam fuisse Fundatoris voluntatem per Lectiones ab Episcopo Chiappè intra præstitutum tempus habitas, ideoque locum esse præstationi Legati scut. decem.

Hisce addenda observantia, quæ optima est in ambiguo mentis Testatoris interpres, præsertim si proxima fuerit fundationi, et ex facto hæredis ortum habuerit, *Card. De Luca de jurep. dis.* 15. *num.* 9., *Piton. discep. eccl.* 85. *num.* 17., *Rot. cor. Emerix decis.* 212. *num.* 2. Porro testes fide digni a Canonico Lori inducti certos nos reddunt, Episcopum Chiappè, ne caducum evaderet Legatum, onus Sacræ Lectionis suscepisse, eique Laurentium Paulini quotannis pependisse scut. decem. Hæc igitur satis habenda videntur tum ad declarandam disponentis mentem, tum ad sustinendum Legatum; nam observantia ostendit, legatum sub conditione relictum haud caducum factum fuisse, aut saltem remis-

missam condonatamque quamlibet caducitatem. *Rot. cor. Molin. decis.* 919. *num.* 23., *et cor. Olivat. decis.* 164. *num.* 14., ad quam excludendam sufficit etiam erronea et falsa opinio, ac levis quælibet causa, *Rot. in Sutrina Caducitatis* 1. *Aprilis* 1791. § 8. *cor. Resta, et S. Congregatio in Faventina* 19. *Novemb.* 1825. §. *Inde.*

Itaque si Laurentii voluntas, subdit Canonicus Lori, intra præfinitum temporis spatium adimpleta fuit, ita ut ipse Raynaldus Paulini præstationi Legati locum esse censuerit, hujus quoque hæredes Legatum solvere tenentur, quin liberationem sibi asserere valeant ex contraria observantia. Præterquam enim observantia claræ fundationi resistens abusus, et corrupte'a dicitur, *Rot. cor. Olivat. decis.* 250. *num.* 24., *S. Congreg. in Comaclen* 8. *Julii* 1818., *et in Lucana Præminentiarum et Jurium* 29. *Januarii* 1825. §. *Nulla*: illud insuper accedit, quod nulla hactenus inducta sit præscriptio, cum tempus non exfluxerit ad præscribendum necessarium. Et sane ad præscribendum alicui obligationi adversus Ecclesiam tempus saltem quadraginta annorum, nullo contrario actu interruptum, requiritur, *cap. de quarta, et cap. ad aures de præscript.* In themate vero hujusmodi quadragenaria præscriptio interrupta est renuntianda per judicialem interpellationem annis 1788., 1793., et 1821. peractam, *Card. De Luca de judic. disc.* 7. *n.* 8., *Reiffenst. Lib.* 2. *Decret. tit.* 3. *num.* 109., *Rot. cor. Emeriæ decis.* 1170. *num.* 5., ac propterea omnino servanda pia Fundatoris voluntas.

Verum haud esse locum præstationi Legati sustinent hæredes Raynaldi. Explorati siquidem juris est, Legatum sub conditione relictum, si hæc deficiat, penitus evanescere, *L. si quis* 82. *ff. de hæred instit.*, *Rot. cor. Olivat. decis.* 116. *num.* 16. Laurentius Tortoloni scutata decem quotannis solvi præcepit Præsbytero, qui intra triennium post ejus obitum ab Episcopo electus Sacram Scripturam explanaret. At Episcopus Nucerinus nemini Presbyterorum intra statutum tempus onus imposuit habendi Lectiones Sacræ Scripturæ in Cathedrali Templo, imo, inquiunt, etiamnum desideratur hujusmodi Presbyter, quoniam Canonicus Lori non ex Testatoris præscripto, sed titulo Præbendæ Theologalis munus exponendi Sacram Scripturam obeundum su-

scepit. Quum itaque non extiterit conditio, a qua onus pendebat præstandi Legatum, hæredes Raynaldi a quavis obligatione soluti videntur.

Nec disponentis voluntatem adimpletam arbitrantur per Sacras Lectiones, quas habuit Episcopus; nam Testatorum voluntates ad unguem sunt servandæ, *Card. De Luca de Donat. discur.* 25 *num.* 10., *Rot. cor. Rat. decis.* 13. *num.* 1. adeont Legatarius amittat Legatum, nisi supremam Testatoris voluntatem adamussim impleat, *Rot. in recent. Decis.* 358. *num.* 1. *Part.* 9. *et Decis.* 29. *num.* 25. *Part.* 20. Pius vero Fundator Legatum reliquit exhibendum Presbytero per Episcopum designando, non autem ipsi Episcopo; ideoque cum disponentis voluntati haud morem gesserit Episcopus, Lectiones Sacræ Scripturæ ab ipso peractæ minime impedire poterant, quominus Legatum ob defectum conditionis non evanesceret.

Multoque minus sibi obesse putant solutiones a Raynaldo factas, quas non coacte, sed proprio lubitu expletas autumant, tum quia latet quoto tempore decem scutata reprehesentaverit, tum quia nec statim post ejus obitum, nec dein ulla unquam solutio patrata evincitur. Si autem actus facultativi, etiam per longum tempus exerciti, nullum in exercente valent in lucere vinculum ad tradita per *Rot. cor. Ratt. decis.* 259. *n.* 12. *et Sacr. Congreg. in Brictinorien. Paræciarum* 8. *Maji* 1824. §. *Parochi*, nulla profecto in præsenti casu fingi potest obligatio, præsertim quia sexaginta efluxerint anni, qui potis sunt ad quamlibet perimendam actionem, *L.* 3. *cod. de præscript.* 30. *vel* 40. *annor.*, *et L.* 1. *Cod. de annal. excep.*

Dubium

An sit locus præstationi Legati in casu etc.

Die Sabbati 17. Martii 1827. in Palatio Apostolico Vaticano erit Sacra Congregatio Concilii, in qua præter alia proponentur infrascripta Dubia, juxta morem ejusdem Sacræ Congregationis de jure resolvenda.

LANCIANEN. UNIONIS. Actum est de hac causa in Comitiis *diei* 9. *Julii* 1825., sed Emi Patres judicium prorogandum duxerunt, ut Lancianensis Archiepiscopus ea, quæ adhuc latebant, in aprico poneret. Mandatis hujus Sacri Ordinis quum morem gesserit Archiepiscopus, rogatus fuit Eminentissimus, ac Reverendissimus Cardinalis Falzacappa, ut quæstionem perpendere, votumque suum aperire dignaretur. Votum omni solertia sapientiaque confectum hic integrum exscribo. *Sess. 21. Cap. 5. de Reform.*

„ In citerioris Aprutii Theatina Provincia sita est Anxani Metropolitana Civitas, quæ duodecim millia sexcentum octoginta hominum continet in duas dispertita regiones, quarum altera *Anxanum vetus* vix duo millia quingentum nonaginta novem animarum complectens, altera vero *Anxanum novum* nuncupatur, in qua octoginta supra decem millia Cives dumerantur.

„ In ea itaque regione, quæ Anxanum vetus dicitur, quatuor reperiuntur Parœciæ sub invocatione ac titulo S. Blasii, S. Martini, S. Joannis Baptistæ, et S. Laurentii. Quælibet ex his Parochialibus Ecclesiis, quemadmodum propriis ditatur reditibus, ita nonnullis obnoxia est Missarum oneribus, præter annuas Missas nonaginta pro Populo, quæ a quovis ex quatuor Parochis sunt applicandæ. Hinc Ecclesia S. Blasii, quæ animabus tercentis septuaginta præest, reditus habet in Ducatis biscentum quinque, onera vero in scutis 65. 70., inter quæ recensentur Missæ lectæ biscentum

tum ac una, et undecim cum cantu. Reditus Ecclesiæ S. Martini, cujus Parochus animarum sexcentarum decem et octo curam gerit, ad annua ducata centum quadraginta septem, onera vero, comprehensis Missis triginta quatuor cum cantu, et tercentis ac una lectis ad *scut.* 47. 36. assurgunt. Ecclesiæ S Joannis Baptistæ reditus, quæ animas biscentum triginta supra mille continet, in ducatis tercentis ac quindecim, onera vero, inclusis Missis trigintaquatuor cum cantu, et lectis ducentis triginta quatuor, in *scut.* 8a. 51. constituuntur. Parœcia tandem S. Laurentii, quæ animas habet tercentas octoginta et unam, ducatis ducentis decem fruitur, ex quibus demenda sunt *scut.* 67. 60. pro oneribus, inter quæ adsunt Missæ lectæ centum nonaginta et octo, ac duodecim cum cantu. Nec incerta stolæ desunt, licet modica. Etenim in ducatis decem pro Parœcia S. Blasii, tribus pro altera S. Martini, octo pro tertia S. Joannis Baptistæ, quatuor pro ultima Sancti Laurentii taxari possunt. Hi inquam reditus erant cujusvis Ecclesiæ, dum ipsæ innumeratæ erant. Cum tamen modo receptitiæ numeratæ reperiantur, pro majori Civitatis commodo, unica massa efformata est, ex qua Parochi congruam in Ducat. 100. juxta novissimum concordatum percipiunt; quod reliquum est inter cæteros Sacerdotes dividitur.

„ In istis Ecclesiis sufficienter dotatis reditibus cuique persuasum esset sacras functiones decenter expleri, Sacros adesse Ministros, ac ipsas eo splendore fulgere, qui Parœciis convenit in ea utpote Civitate erectis, in qua Metropolitanum Capitulum, Archiepiscopus, ejusque Curia constituta sunt. Verum ea est miseranda regionis illius conditio, ut rurales potius Ecclesiæ, quam urbanæ Parœciæ videantur. Si enim excipiantur festi dies, nunquam Fidelibus patent, ac derelictæ jacent. Hinc Parochi Curatis beneficiis, tanquam simplicibus, perfruuntur, cumque nullam Populo curam impendant aliis distenti muneribus, sive tradendis humaniorum litterarum, ac rethoricæ præceptis, sive imbuendis pueris in primis legendi, ac scribendi rudimentis publice dant operam; et ut aliquo modo suo muneri satisfaciant, opera utuntur Sacerdotis

tis Francisci Pauli de Arcangelis, qui summo zelo ad instar Parochi universalis ægrotis omnibus illius Regionis opitulatur.

„ Pluries vigilantissimus Archiepiscopus monuit Parochos, qui se se satis excusatos putarunt, ex quo si aliquando formalis, materialisque residentiæ præceptum implerunt, tempus, et operam perdiderunt; nemo enim ferialibus diebus eas est ingressus; nemo Sacramenta poposcit. Novit Archiepiscopus, populum Ecclesias potissimum negligere, quia Sacræ functiones nequeunt decenter expleri ob sacrorum Ministrorum defectum; et revera nonnisi Parochi S. Blasii, et S. Martini ab alio Presbytero adjuvantur. At Parochus S. Laurentii neminem adjutorem habet. Parochia vero S. Joannis Baptistæ Rectore caret. Sacerdotes nedum in Civitate, sed et in Diœcesi desunt, quia nonnisi paucissimi valent Patrimonium Sacrum sibi constituere; nec suppetunt beneficia, ad quorum titulum valeant ad SS. Ordines promoveri.

„ In tanta Sacerdotum penuria, cum prius nihil Archiepiscopus intentatum reliquerit, unicum sibi superesse remedium visum est, nimirum, quatuor memoratas Parœcias paucas animas complectentes supprimere, ut aliquot SS. Ordinationum tituli ex earum reditibus constituerentur, simulque unicam erigere Parœciam Receptitiam numeratam, in qua Parochiales aliæ Sacræ functiones, Choralisque Officiatura expleatur, atque hoc pacto Populi pietas foveatur.

„ Cum in medio Anxani veteris extet Ecclesia S. Augustini ad Regulares Augustinianos ibi nunquam restitutos olim spectans, ad hanc, prævia suppressione qualitatis Parochialis in superius recensitis quatuor Ecclesiis curæ Ordinarii relinquendis, vel alicui Sodalitio assignandis, curam Animarum transferri postulavit Archiepiscopus, utpote quæ omnibus commoda foret Parochianis. Ut vero cuncta in ordine procedant, hanc pro nunc, et in posterum methodum statuendam proponit Archiepiscopus. Parochi qui nunc singulis enunciatis Parœciis præsunt, in eadem Ecclesia S. Augustini Curam exerceant, sed unusquisque intra fines antiquæ suæ Plebis, ac præter Missam pro Populo, Missas Legatorum adimpleant. Unus ex Parochis quo-

vis

vis mense per turnum sit Rector principalis Ecclesiæ, Chorali Officiaturæ præsit, fidei rudimenta explicet, S. Conciones diebus festis habeat. Interea cum reditus quatuor Parœciarum, demptis oneribus, ducata sexcenta excedant, quilibet ex Parochis ad tramites novissimi Concordati, præter incerta stolæ, ducata centum percipiat. Ex superextantibus reditibus duo Sacerdotes (qui modo Vice-Parochi sunt) provideri poterunt, ac duo erigantur tituli S. Ordinationis, et hoc pacto illico erunt octo Ecclesiastici inclusis Parochis, qui Ecclesiam S. Augustini inservient, et Choralem Officiaturam ibi statuendam explebunt, ut in cæteris Receptitiis Ecclesiis Neapolitanæ Ditionis. Cum vero vacaverint Parœciæ, unus tantum Parochus præficietur, cujus congrua erit Ducat. 150. juxta novissimum Concordatum ob auctum Parochianorum numerum, qui in animabus 2599. constituitur; alii quinque tituli efformabuntur, et tunc Parochus unus erit cum septem Sacerdotibus, qui omnes Choralem Officiaturam explebunt, eumque in Parochiali munere adjuvabunt. Parochus Missam pro Populo applicare tenebitur, et cæteræ Missæ Legatorum inter ipsum, et participantes dividentur. Hæc exposuit Archiepiscopus, et ab Apostolica Sede confirmari postulavit.

„ Proposita fuit hæc instantia in Comitiis diei 9. *Julii præteriti anni* 1825. sub dubii formula = *An et quomodo concedenda sit Ecclesiarum unio in casu etc.* = Cum nonnulla tamen adhuc desideraveritis, respondendum duxistis = *Dilata et ad mentem* = Mens fuit, ut scriberetus Archiepiscopo, qui referret „ ad quem spe-
„ ctet Ecclesia S. Augustini, sub cujus jurisdictione
„ sit, a quibus cultus Divinus, et sacræ functio-
„ nes ibidem exerceantur, et utrum libere de ea-
„ dem disponi possit, quomodo provisum erit adim-
„ plemento Missarum sex novis titulis SS. Ordina-
„ tionum infingendarum, dum tituli iidem vaca-
„ bunt, vel nondum de iis provisi sint Sacerdotes,
„ nec non magis præcise referret, quomodo provi-
„ sum erit cultui quatuor Parœciarum supprimenda-
„ rum, eas adsignando Confraternitatibus, vel curæ
„ Ordinarii relinquendo, et quomodo præsertim Con-
„ fratres Sodalitiorum Sacerdotibus carentes cultum

„ divi-

„ divinum in illis exercere poterunt „. Singulis accurate satisfecit Archiepiscopus, de quibus inferius redibit sermo. Mihi interea rem perpendendam ac pro voto abiegare censuistis, quod meliori, qua fieri poterit, ratione mandatis vestris obsequens præstabo.

„ In jure PP. Eminentissimos non moror. Vos etenim probe nostis, quam odiosæ sint præsertim ex præscripto in SS. Tridentina Synodo beneficiorum suppressiones, translationes, et uniones = illis, (ut verbis utar laudati Tridentini in cap. v. Sess. 25 de Refor.) *quæ bene constituta sunt contrariis ordinationibus non detrahendum* = Attamen = *Si urgens justaque ratio et major quandoque utilitas postulaverit cum aliquibus dispensandum esse, id causa cognita, ac summa maturitate erit præstandum* =, ut prosequitur eadem Sessio Capit. 18.

„ Porro inter legitimas causas immutandi antiquas Ordinationes commerandum in primis est Ecclesiarum decus. Ita enim decrevit Tridentina Synodus in cap. v. Sess. 21. *Ut Ecclesiarum status, ubi Deo officia ministrantur, ex dignitate conserventur, possint Episcopi, etiam tanquam Apostolicæ Sedis Delegati juxta formam juris, sine tamen præjudicio obtinentium facere unionem perpetuam quarumcumque Ecclesiarum Parochialium, et Baptismalium, et aliorum Beneficiorum Curatorum, et non Curatorum cum curatis propter earum paupertatem, et in cæteris casibus a jure permissis.*

„ De necessitate in genere non est ambigendum; paucis enim res tota exposita est, dum relatum fuit quatuor urbanas Parœcias rurales potius esse Ecclesias, fere semper clausas, a Parochianis et Rectoribus desertas, quia desunt Parochis adjutores in sacris functionibus peragendis, quæ proinde eo carent splendore, quo Cultus Divinus debet fulgere. Post tot discrimina, ac vicissitudines, in quibus Ecclesiæ bona perierunt, deficiunt Beneficia, quorum titulo promoveri juvenes, licet optimæ spei, possint; in pejus ruerunt Familiarum domesticæ res, ita ut nonnisi pauci in toto Regno titulo Sacri Patrimonii SS. Ordines suscipere possint post auctam Patrimonii sacri taxam. Archiepiscopus ipse post tot mala commemorata, ac in

irritum cessa alia media hæc habet „ Hæc in con-
„ scientia video: hæc in conscientia sublimi EE. PP.
„ intelligentiæ exhibet tenuitas mea: atque hisce in-
„ spectis humillime precor, ut nisi aliter eorum sa-
„ pientiæ placeat, quantum in mea . . . supplicatio-
„ ne cautum fuit exaudire dignentur „ et alia in Epistola ad Emum Præfectum data inquit „ Io, Emo
„ Signore, essendo Ordinario del luogo, se tali Pa-
„ rochie non fossero inutili, dovrei, anzi che diman-
„ darne la riduzione, la quale diminuisce la mia au-
„ torità, promuoverne piuttosto la moltiplicazione, da
„ da cui si accrescerebbero i miei diritti. Se adun-
„ que supplico per ottenere la riduzione, le mie sup-
„ pliche innanzi a Dio non possono avere per ogget-
„ to, se non il vero, il solo, il certo vantaggio delle
„ anime, che spero per mezzo della saviissima pie-
„ tà di V. E., e di tutti gli altri Emi di codesta Sa-
„ gra Congregazione „

„ Necessitati accedit utilitas tam Cleri, quam Populi. Si enim reditus quatuor Ecclesiarum uniantur, et ex quatuor Parœciis una instituatur, præter Parochum septem in sortem Domini vocati ad SS. Ordines promoveri, ac de Ecclesiæ reditibus participare poterunt. Modo vero donec per Parochorum vel promotionem, vel mortem vacaverint Parœciæ, præter ipsos duo alii Presbyteri ali, ac duo tituli S. Ordinationis statim erigi poterunt. Quamvis autem singulæ participationes (excepta Parochi congrua, quæ ad Duc. 150 pertinget) in duc. quinquaginta liberis constituantur, nihilominus sufficiens portio est pro Ecclesiastici alimonia, qui in eadem Civitate patrios habet lares, unde merito dicit Archiepiscopus, non esse ipsas despiciendas. Crescit ex utilitate desumptum argumentum, si inspiciatur, Clericis suppeditari media, quibus valeant ad SS. Ordines conscendere. Nec minor utilitas populo affertur. Hic enim, qui nunc Parochialem Ecclesiam despicit clausam, desertam, ac SS. Ministris viduatam, accedet ad novam erigendam Parœciam, in qua Choralis officiatura octo Sacerdotum habebitur tum mane, tum vespere, quæ semper aperta erit Fidelium pietati, promptiorque in ea erit Sacramentorum ad-

mi-

ministratio, cum septem Sacerdotes Parochum coad juvare debebunt.

„ Exposita in genere necessitate ac utilitate, ad singula, quæ proponit Archiepiscopus, descendo, quæ meo judicio probari merentur. Sufficiens siquidem est numerus octo Sacerdotum, qui Ecclesiæ inserviant juxta nedum Regionis, sed et illius Regni morem. Choralis *Officiatura* matutinis, et vespertinis horis explenda erit; Absentes subjecti erunt fallentiis, a quibus immunes evadent dumtaxat Parochus, ejus Œconomus, si actu animarum Curæ vacent, infirmi, ac alii si legitime fuerint impediti. Cum Parochiani ad duo millia et sexcenti ne ascendant quidem, perdifficile est, ut Parochus, ejusque Œconomus non sufficiant, adeo ut cæterorum auxilio opus sit, præsertim cum modo unus tantum Sacerdos totius Regionis curam gerat. Missarum adimplemento rectissime provisum est. Donec enim Parœciæ vacaverint ipsimet Parochi, ut antea, eas celebrabunt, sive de Legatis agatur, sive de Missis pro Populo. Cum vero ob vacationem illarum unus tantum præficietur Parochus, ipse, qui Stolæ emolumenta percipiet, Missam pro Populo applicabit. Missæ vero Legatorum partim ab ipso, partim a Participantibus celebrabuntur. Id jam exposuerat Archiepiscopus. Sed cum in Comitiis diei 9. Julii 1825. judicium protelandum censuerunt EE. VV., præ cæteris ab Archiepiscopo quæsitum est, quomodo provisum erit adimplemento Missarum novis titulis SS. Ordinationum infigendarum, si de his provisi nondum sint Sacerdotes, vel tituli vacent. In novis tamen suis Litteris huic dubio *satisfecit* Archiepiscopus, dum retulit, ex reditibus vacantis Tituli partem prælevandam esse pro Missis adnexis, quas cæteri Participantes celebrabunt; quod superest vero vel eisdem distribuetur tanquam extraordinarium compendium, vel in Sacras supellectiles, aliasque necessitates Ecclesiæ erogabitur. Si vero Titulares nondum sint Sacerdotes, tunc per alios tot Missas adimplere debebunt, quot cæteri Sacerdotes participantes per se celebrant.

„ Duo adhuc mihi enucleanda supersunt, super quibus iterum Archiepiscopum rogare putastis. Primum respicit Ecclesiam S. Augustini, ad quem scilicet ip-

psa spectet, sub cujus jurisdictione sit, a quibus cultus divinus ibidem exerceatur, et utrum de ipsa libere disponi possit. Singulis hisce quæsitis satisfecit nuperrime relatio Archiepiscopi, qui retulit tempore suppressionis omnes Ecclesias et Conventus suppressorum Ordinum, tunc a dominante potestate Civitatibus adjudicata fuisse, unde nunc Civitas super ea Ecclesia jura patronatus, spiritualem vero potestatem Ordinarius exercet, qui eam concredidit Confraternitati SS. Simonis et Judæ, ac Sodalitio S. Mariæ Commendatorum. Enunciati Confratres diebus festis in illa officium, ac preces, prout solent Sodalitia, recitant, Sacram Sinaxim suscipiunt, et concionem a Sacerdote audiunt. Libere autem de ea disponere potest Ordinarius, ut executioni tradat expositam Parœciarum unionem et reductionem.

„ Ob expositum Sacerdotum defectum prudenter dubitatum fuit, quomodo cultus divinus in quatuor Parœciis supprimendis exerceri posset, nedum si curæ Ordinarii relinquerentur, verum etiam si Confraternitatibus assignarentur, dum hæ Sacerdotibus carent; de quo etiam interrogatus idem Archiepiscopus respondit „ Cultus quatuor Parœciarum si „ agatur de loco, deque fabrica earum, non habe„ bitur certe. Si namque existentibus nunc in eis Pa„ rochis, desertæ videntur ac derelictæ, qui post unio„ nem in una S. Augustini Ecclesia illæ, quemad„ modum desideraretur, cultæ esse possunt? Id so„ lum affirmandum pro certo est in suppressis Pa„ ræciis, quæ Confraternitatibus assignantur, talem „ cultum dari, qualem diebus Dominicis, ac festis „ dare solent Sodales, scilicet Missæ celebrationem, „ Rosarium, vel Officium modo B. M. V., modo De„ functorum, cæterasque consuetas preces, sub ali„ cujus Sacerdotis directione. In eis vero, quæ Or„ dinarii curæ relinquuntur, nihil functionis in tanta „ Sacerdotum inopia fieri potest, nisi festiva sole„ mnitate in die Sanctorum, in quorum honore il„ læ sunt erectæ; aliis autem temporibus clausæ erunt „ et loca eadem semel Deo dicata usibus temporali„ bus converti nunquam permittetur, sicut in omni„ bus religiosorum olim suppressorum Ecclesiis obser„ vatur;

„ Si

„ Si autem de cultu Dei sermo sit quantum ad Fide-
„ les Parochianos, seu ad animas in uniendis Pa-
„ roeciis comprehensas, (qui quidem cultus præci-
„ puus formalis et maximus est) respondeo, eum ni-
„ mis augeri, ac nimis majorem reddi = iis nimi-
„ rum de causis, quas commemoravi dum de uti-
„ litate unionis quoad Populum egi = deinde subdit
„ Confratres Sodalitiorum Sacerdotem habent dire-
„ ctorem, qui vel ante, vel postquam (prout res
„ exposta'at (in propria receptitia sacras functiones
„ exercuerit, ad Confraternitatem se confert, ut ibi,
„ et Sacrum celebret, et in Sodalium precibus eos
„ dirigat. En quomodo dictorum sodalitiorum Con-
„ fratres, in suis Ecclesiis cultum divinum exerce-
„ bunt, quamvis propriis, ac sibi solum dicatis Sa-
„ cerdotibus careant.

„ Ex huc usque itaque dictis patet necessitas, et utilitas translationis, reductionis, et unionis Parœciarum, nec non translationis Missarum. Modus ab Archiepiscopo propositus nihil reprobandum, aut immutandum exhibet, in eo proinde sum voto, ut eiusdem precibus annuatur, facto verbo cum SSmo, a quo implorari posset, ut omnia exequantur per S. Congregationis resolutionem, quin opus sit expeditione Litterarum Apostolicarum, quarum expensæ nonnisi Ecclesiarum illarum reditibus essent faciendæ, ac proinde impedimento essent quominus statim ad exitum perducatur optata Parœciarum unio, quod quidem in animarum, ac ordinandorum præjudicium vergeret. Haec mea sententia est, quam superiori EE. VV. judicio submitto, quarum manus humillime deosculor.

Iterum proponitur

Dubium

An et quomodo concedenda sit Ecclesiarum unio in casu etc.

Affirmative in omnibus juxta votum Emi Relatoris.

FIR-

Sess. 24. Cap. 13. de Reform.

FIRMANA PENSIONIS Præpositurarum Collegiatæ Ecclesiæ S. Stephani Oppidi Montis Sancti principalem et unicam Capituli Dignitatem, cui habitualis inhæret animarum cura, anno 1821. assequutus est Aloisius Pasquali, qui in eadem Collegiata dudum Canonicali fruebatur Præbenda. Cumque Præpositura reditus secundum communem æstimationem, atque etiam Aloisii opinionem quotannis non excederent summam octingentorum ducatorum auri de Camera, nempe scut. 1400., ideo Summus Pontifex in Apostolicis collationis Litteris annuam dumtaxat pensionem scutatorum quingentorum ex fructibus Præposituræ personis nominandis exsolvendam reservavit. Plures deinde nominati sunt ecclesiastici viri, qui reservatam pensionem exigerent; at Præpositus cum experientia didicisset, fructus longe minores esse, quam ferebantur, adeo ut si onera Præposituræ annexa perferre, ac pensionem solvere cogeretur, nedum sibi congrua deesset ad decentem vitæ exhibitionem, verum etiam amplam pecuniæ vim e proprio ære pendere debuisset, supplex adiit Summum Pontificem, ut impositam pensionem scut. 500. penitus deleret.

Precibus ab R. P. D. Auditore SSmi huic sacro Ordini cum clausula de aperitione oris arbitrio ablegatis, rogatus fuit Emus Archiepiscopus, ut, auditis interesse habentibus, referret per Peritum ex officio de annuo reditu, et oneribus Præposituræ. Concredito muneri satisfecit Emus Archiepiscopus, expletamque peritiam una cum statu activo et passivo ad hanc Sacram Congregationem transmisit. Ex eodem statu apparet, annuum Præposituræ reditum superioribus annis ascendisse modo ad scut. 1064., modo ad scut. 1483. onera vero, non comprehensa pensione reservata in Apostolicis collationis litteris, attigisse summam scut. 1128. vel 1195. Hinc votum suum aperiens idem Emus inquit = Optimo, ut arbitror, jure Sa„ cerdos Aloisius Pasquali SSmo Domino Nostro hu„ militer supplicavit, ut sibi competens congrua ad„ signetur super fructibus Præposituræ, quam obti„ net in insigni Ecclesia Collegiata S. Stephani. Fru„ ctus enim ipsi ita ordinarii oneribus Præposituræ

„ et

„ et adjectis præsertim occasione postremæ collationis
„ pensionibus in conspicua summa scutorum quin-
„ gentorum non imminuuntur modo, sed penitus absor-
„ bentur in præsenti maxime annonæ vilitate, ut ora-
„ tor nonnisi annua, eaque non modica proprii æris
„ jactura suis queat obligationibus respondere.

„ Nulla interim ratio haberi potuit neque incertorum
„ stolæ, neque distributionum quotidianarum, prout
„ in mandatis erat S. Congregationis, quia Præpositus
„ animarum curam minime exercet, et proventus
„ omnes ad duos Vicarios Curatos privative pertinet,
„ quibus ipse stipendium annuum certum impendit,
„ et quia ad distributiones quotidianas quod attinet,
„ nullo pacto Præpositus ipsas participat cum Capitulo.

„ Rebus itaque Proposituræ in recensito hactenus sta-
„ tu manentibus, perspicuum erit EE. VV novas
„ impositas Pensiones necessario esse adimendas, ut
„ Orator Præpositus honesta saltem frui possit susten-
„ tatione. „

Postulantibus Pensionariis, audiendos quoque censui Ministros Datariæ Apostolicæ, qui votum in Summario per memoratos Pensionarios circumferendum, elucubrarunt, pluribusque argumentis contendunt Præposituræ fructus longe majores esse, quam eos præseferunt transmissæ tabulæ accepti, ac expensi. Nunc itaque controversia EE. VV. dirimenda proponitur tribus concinnatis dubiis, ac distributis Allegationibus tum a Præposito Pasquali, tum a Pensionariis, præterquam ab Emo, et Rmo Cardinali Odescalchi pensione *scut.* 100. gaudente, qui jura sua sapientissimo hujus Sacri Consessus judicio remittit.

Aperitioni oris adversus Litteras Apostolicas, quibus pensiones reservatæ fuerunt, locum esse autumat Defensor Præpositi Pasquali; nam justa ac rationabili intercedente causa ejusmodi facultas concedi solet, ut judici via aperiatur ad justitiam cuilibet administrandam, *Gonzal. ad Reg.* 8. *Cancel. glos.* 66. *num.* 53. *Rot. decis.* 621. *num.* 1. *part.* 3. *recent.* Justam vero in themate haurit causam ex errore in Bullas Apostolicas circa annuum Beneficii valorem irrepto, itaut Præpositus ad repræsentandas Pensiones jacturam

quo-

quotannis facere cogatur, quod quidem ab Pontificis mente quam maxime abluisse dicendum est, cum numquam præsumatur, eam fuisse Pontificis voluntatem, ut gratia, quam Præposito largiebatur, in damnum ejusdem verteretur. Quin objici queat ipsius confessio de Beneficii valore, aut Pensionis agnitio; nihil enim in jure notius, quam confessionem ex errore et falsa causa promonantem nemini nocere, *L. Si per errorem ff. de jurisd.*, *Rot. in Romana seu Alonen. Salviani* 10. *Januarii* 1817. §. 18. *cor. Emo Serlupi*.

In errorem incidisse Præpositum Pasquali probavit eventus. Enim vero ex quo ipse Præposituræ nactus est possessionem, adeo minores, quam nunciabantur, collegit fructus, ut oneribus Beneficio annexis subeundis, pensionibusque pendendis longe impares fuerint. Nec in dubium revocari potest fructuum hujusmodi tenuitas; ea namque scatet ex Libris Administrationis per Præpositum exaratis, ex peritia hoc jubente Sacro Ordine confecta, ex testimonio Emi Archiepiscopi, et siquid etiam superest dubii, Præpositus Pasquali offert Pensionariis bonorum administrationem, ut, detracta prius congrua pro Titulari, reliquos fructus sibi habeant.

Postulat itaque Præpositus, ut vel deleantur novæ Pensiones, vel ut Œconomus Beneficio deputetur; nam probata redituum tenuitate, vel prorsus delenda, vel ad mensuram diminutionis fructuum reducenda est pensio, *Lotter. de re benef. Lib.* 1. *quæst.* 42. *n.* 60.; *Rot. cor. Cavalerio decis.* 404. *n.* 1., *S. Congreg. in Reatina Pensionis* 15. *Decemb.* 1804. §. *Postquam*, sin minus fit locus deputationi Œconomi, qui impletis Ecclesiæ oneribus, et soluta Titulari congrua, reliquum fructuum, si quod est, Pensionariis distribuat, *Card. De Luca de pension. disc* 17. *n.* 8., *Fatinel. de pension. respon.* 51. *n.* 18., *et seq.* Namque Titulari tribuendam esse congruam pro decenti vitæ tuitione, quamvis pensionis reservationi consensum præstiterit, et cum juramento valorem Beneficii expresserit, dummodo tamen pensionem de proprio solvere, ac patrimonialibus bonis vivere non promiserit, tradit *Card. De Luca loc. cit. disc.* 16. *et* 17., *Fa-*

Fatinel. loc. cit. n. 18. Quod vero pertinet ad congruæ quantitatem, licet eam a rerum circumstantiis, prudenti judicum arbitrio librandis, pendere fateatur idem Defensor, nihilominus sperat Emos Patres decreturos, ut Præpositi portio sit duplo major congrua, quam ipse Vicariis persolvit. Præpositus enim Beneficium possidet pingui præbenda ditatum, cui habitualis cura, et princeps Capituli dignitas in frequenti Oppido conjungitur; ideoque congrua indiget, quæ decentem, et commodam vitæ exhibitionem ei suppeditet.

At vero Pensionarii a veritate prorsus alienum autumant, quod idem Sacerdos suadere nititur de redituum tenuitate, atque onerum magnitudine, ac proinde denegandam esse arbitrantur petitam oris apertionem. Ubi primum enim anno 1819. Rectore caruit Præpositura, statim prosilierunt oblatores, qui omnium Præposituræ bonorum emphyteusim cum annuo canone *scut.* 1400., 1510., 1550., aliisque utillimis Rectori exhibitis conditionibus ineundam proponebant, easque oblationes ideo, inquiunt Pensionarii, Sedes Apostolica, flagitante Capitulo ac Magistratu Montis Sancti, rejecit, ne in extraneum Conductorem vel Emphyteutam cederet utilitas, quam spes erat, bonis penes Præpositum existentibus, favore pauperum ejusdem Oppidi fore cessuram. Hunc Præposituræ valorem confirmavit anno 1820. Emus Firmanus Archiepiscopus, qui ab hac S. Congregatione requisitus de utilitate emphyteusis, responsum dedit, reditus Præposituræ, *prævia fundorum matura inspectione de meo jussu confecta . . . summam scutorum circiter octingentorum, deductis oneribus, non excedere, attenta Prædiorum incredibili desertione.* Hisce accedunt Codices Datariæ Apostolicæ eamdem fructuum quantitatem præseferentes, atque etiam confessio Sacerdotis Pasquali; hic enim, utpote Monte Sancto ortus, ac inter illius Collegiatæ Canonicos senior, reddituum onerumque Præposituræ apprime gnarus, in Supplici Libello Summo Pontifici porrecto pro obtinenda Præpositura sponte testatum fecit annuos fructus pertingere ad octingenta ducata.

Nec fidem habendam esse subdunt trasmissis tabulis

accepti, et expensi. In primis enim ad justum valorem fructuum metiendum non quadriennii, sed integrii decennii fructus spectantur ad regulam de qua *Card. De Luca de pension. disc. 6. n. 13., Rot. cor. Cerro decis. 830. n. 11., cor. Lancetta decis. 215. n. 15., et in Ravennaten. Spolii super fructibus 17. Aprilis 1761. §. 5. cor. Cornelio.* Dein Geometri Peritia pluribus scatet vitiis, siquidem quorumdam fundorum reditus valde imminuit, quosdam vero non parvi momenti reditus silentio præterit; onera autem auget, sumptus extollit, publicorumque vectigalium, seu, ut inquiunt, dativæ realis, satis amplæ imminutionis nullam habet rationem. Explorati autem juris est, despiciendam esse erroneam periti relationem, *Rot. cor. Emerix sen. decis. 103. n. 2., et cor. R. P. D. Gamberini decis. 56. n. 2. et seq.*

Præterea etiamsi Præposituræ reditus non pertingerent ad octingenta ducata, haud tamen forent delendæ pensiones, neque etiam conspicua illa, quam Sacerdos Pasquali efflagitat, deducenda congrua pro Titulari. Ubi enim agitur de Episcopis, aut de animarum Curatoribus, integra quidem ipsis servanda est Conciliaris congrua ex præscripto *Tridentinæ Synodus Sess. 24. cap. 13. de Reform., Fagnan. in Cap. nisi essent de Præben. n. 25.* At reliqua Beneficia licet residentialia ex consuetudine Datariæ Apostolicæ gravantur ad dimidiam usque redituum partem, *Piton. discep. eccl. 88. n. 10., Rot. cor. Olivatio decis. 240. n. 10., S. Congreg. in Cæsenaten. Pensionis 26. Februarii 1825. §. Præterea*, imo gravior etiam medietate fructuum per Summum Pontificem imponi potest pensio, si Titularis sciens prudens consentiat, *Lotter. de re Benef. lib. 1. quæst. 41. n. 38.*, Tondut. *de pension. cap. 61. n. 13.* Quæ sane juris dispositio in themate præsertim locum sibi vindicare debet, quoniam Sacerdos Pasquali Præposituram accepto habuit *cum decreto quod pensio hujusmodi ex quavis causa ad minorem summam reduci, annullari, vel de obreptionis, aut nullitatis vitio, aut intentionis Sanctitatis Vestræ, vel quovis alio defectu notari, vel impugnari numquam possit*, atque duobus, vel tribus aliis gaudet simplicibus beneficiis, quorum reditus,

tus, ut innuunt Litteræ Apostolicæ collationis Præposituræ, *viginti quatuor ducatorum auri de Camera valorem annuum non excedunt*.

Dubia sunt

I. *An intret arbitrium pro aperitione oris in casu etc.*

Et quatenus affirmative

II. *An, quomodo, et in qua summa sit locus diminutioni pensionum in casu etc.*

Ad I. et II. Dilata, et ad D. Secretarium pro deputatione Periti ex officio juxta mentem sumptibus Præpositi, non retardata interim solutione pensionum.

Quæ sequuntur, quinque causæ pertinent ad **Folium superioris Congregationis.**

TUDERTINA JURISPATRONATUS.

Sess. 25. cap. 9. de Reform.

Dubium

An, et ad quem spectet Juspatronatus in casu etc

Affirmative ad Franciscam Astancolle Piccini.

Sess. 22. Cap. 11. de Reform.

ARIMINEN. BENEPLACITI APOSTOLICI.

Dubium

An sit standum, vel recedendum a decisis in casu etc.

Prævio recessu a decisis, affirmative pro approbatione concordiæ juxta votum Episcopi, qui curet investimentum summæ scud. 600. cum solitis clausulis.

Sess. 25. Cap. 3. de Reform.

TUDERTINA REDUCTIONIS ONERUM.

I. *An, et quomodo sit locus reductioni Missarum in casu etc.*

Et quatenus negative.

II. *An, et quomodo sint reducenda cætera legata in casu etc.*

Ad I. Affirmative ad aliud triennium pro tribus Missis hebdomadalibus celebrandis præsertim diebus festis etiam reductis.
Ad II. Provisum in primo.

Sess. 25. Cap. 13. de Reform.

TIBURTINA JURIS TUMULANDI.

I. *An Ecclesia S. Petri gaudeat jure tumulandi in casu etc.*
II. *An, et quæ emolumenta funeris in eadem Ecclesia peracti spectent ad Parochum defuncti in casu etc.*

Ad I. Affirmative.
Ad II. Affirmative pro quarta funeraria tanta juxta consuetudinem loci.

NO-

NUCERINA LEGATI PII.

Sess. 24. Cap. 16. de Reform.

Dubium

An sit locus præstationi Legati in casu etc.

Affirmative.

AQUINATEN. Oppidum Roccæ Siccæ Aquinatensis Diœcesis tres constituunt regiones inter se plane sejunctæ, longeque dissitæ. Prima, cui nomen *Castello*, reliquis antiquior, in vertice montis est posita; cæteræ, quarum nomina *Caprile*, et *Valle*, ad radices collis posterioribus temporibus sunt constructæ. In regione Castelli vetustissima extat Collegiata Ecclesia SSmæ Annunciationi dicata, cujus Archipresbytero totius Oppidi animarum cura olim imminebat, eique suppetias ferebant Canonici. Subinde aucto aliarum regionum populo, in eisque ædificatis Ecclesiis, duæ aliæ erectæ sunt Parœciæ, earumque Rectoribus, præter incerta emolumenta, assignata fuit congrua, licet tenuis, ex reditibus matricis Ecclesiæ. In ejusmodi Parœciarum erectione quæ Parochorum, quæque Archipresbyteri futura essent jura, in sacra visitatione decrevit Episcopus, sed in antiquitatis tenebris delitescentibus hujusmodi sanctionibus, nonnullisque obortis dissidiis, quædam anno 1745. communi placito condita fuere Statuta, ab Episcopo confirmata, et a quolibet ex Animarum Curatoribus, Præbendæ possessionem nanciscentibus, jurejurando excipienda.

Sess. 25. Cap. 13. de Regular., et Cap. 5. de Reform.

In his inter cætera cautum fuit, ut tam Parochus S. Mariæ Gratiarum in regione Caprilis, quam Parochus S. Margaritæ in regione Vallis titulo et ornamentis Canonicorum insigniti, jure pollerent pro lubitu interessendi divinis laudibus in Ecclesia Collegiata, in eaque sacras functiones, non secus ac cæteri Canonici, peragendi, atque ut Parochus S. Mariæ Gratia-

narum primum stallum in Choro post Archipresbyterum, Parochus vero S. Margaritæ secundum haberent. Insuper ut Parochus Regionis Caprilis plena frueretur libertate in propria Ecclesia obeundi sacras omnes functiones, sed in signum subjectionis erga Matricem Ecclesiam quinquies in anno, ac præsertim die Annunciationis B. M. V. se Choro sisteret. Verum quod pertinet ad Parochum regionis Vallis, licet ei tributum fuerit liberum exercitium in animarum cura gerenda, nihilominus sancitum legitur: *hà l' Arciprete . . . . . la preminenza in tutte le Chiese del Castello, e della Valle di S. Margherita, eccetto li casi che si diranno in appresso: il Sabato Santo non può suonar campane prima della Collegiata nè la Chiesa della Valle, nè quella di Caprile, essendo questa una preminenza di maternità, ed antichissima osservanza*: Archipresbyter Collegiatæ die festo Corporis Christi et S. Antonii Patavini Missam canet solemnem in Ecclesia S. Margharitæ: ab utroque Clero Collegiatæ, et Ecclesiæ S. Margaritæ simul ducentur processiones Corporis Christi, Dominicæ infra octavam, S. Thomæ Aquinatis, et S. Petri Martyris Oppidi Patroni, atque in istis uterque Clerus sub Cruce Collegiatæ incedet: in solemnitate Sanctissimi Corporis Christi processionem peraget Archipresbyter, atque *il Clero della Valle e del Castello si hà da congregare nella Chiesa della Colleta della SSma Annunziata coll' intervento ancora dell' Abate di S. Margherita, e da detta Chiesa Collegiata deve incamminarsi la processione, e scender giù al quartiero della Valle, e dopo girato secondo il solilo, entrare col Sagramento nella Chiesa di S. Margherita*. Idem similiter statutum fuit quoad processionem die Dominica intra octavam Corporis Christi faciendam, ita tamen ut egrederetur ex Ecclesia S. Margaritæ, ac finem haberet in Ecclesia Collegiata. Verum etiamsi hæc singillatim pacta fuerint, haud tamen jurgiis inter Collegiatam et Clerum S. Margharitæ modum imposuerunt; quin imo cum regio Vallis incolis frequentior, ac nobilior in dies evaderet, pedetentim increbescere coeperunt contentiones. Quo factum est, ut jamdudum processio dumtaxat in so-

lemnitate SSmi Corporis Christi ad tramites statutorum absolvatur ; in aliis vero processionibus Clerus S. Margharitæ a propria Ecclesia comitetur Capitulum Collegiatæ usque ad limites Vallis. Ad hæc itaque eliminanda dissidia, atque etiam ad arcenda incommoda, quæ ex viarum asperitate, et longitudine proficiscuntur, Clerus S. Margaritæ supplex adiit hunc S. Ordinem, ut transactio seu Statuta anni 1745. abrogentur, eique facultas impertiatur processiones, aliasque sacras functiones intra fines propriæ Parœciæ peragendi sine ulla subjectione a Collegiata SSmæ Annuntiationis.

Rogatus de more Episcopus, ut auditis præsertim Archipresbytero et Capitulo referret de legitima causa exemptionis, et in specie de assertis dissidiis, argumenta inferius narranda exposuit, quibus Parochus et Clerus Orator innititur *non tam ad subjectionem evitandam, quam ad dissidia removenda, quæ sacrarum functionum decorem offendunt, ac fidelium corda non sine spirituali, ac temporali jactura scindunt. Cum vero* (pergit Episcopus) *Parochus SSmæ Annuntiationis, quem ad hoc audivi, nullum præbuerit assensum enunciatæ petitioni, Sacra Congregatio decernat super expositis quæcumque pro divina gloria, ac populorum ædificatione et tranquillitate magis in Domino expedire crediderit, servato saltem pro Collegiata Ecclesia jure pulsandi campanas in Sabbato Sancto, ne omnino antiqua ejus præeminentia depereat.*

Statuta anni 1745., quæ Episcopus confirmavit, et Clerus Roccæ Siccæ se jurejurando servaturum spopondit, nullatenus abrogandam contendit Archipresbyter et Capitulum Sanctissimæ Annuntiationis, cum nihil sit tam congruum rationi, quam ut illis, quæ bene constituta sunt, contrariis ordinationibus non detrahatur, *Concil. Trid. sess.* 25. *cap.*5. *de Reform.* Quæ vero in memoratis Statutis decernuntur, quoad præeminentiam Archipresbyteri, et Collegiatæ super filiali Ecclesia S. Margaritæ, sacrorum canonum dispositioni adhærent ; quandoquidem Parœciæ dismembrationem

nem passæ annuum canonem, aut aliquem honorem ab Ecclesia Filiali esse exhibendum tradunt *Reiffenst lib. 3. Decret. tit. 48. num. 18., Rot. cor. Seraph. decis. 15. num. 3., et S. Congreg. in Surrentina Processionum 16. Aprilis 1825. §. Profecto.* At controversa præeminentiarum jura jam inde ab ipsa dismembratione fuisse Ecclesiæ Collegiatæ reservata ipsæmet testantur transactionis tabulæ, affirmantes, quod Archipresbyter *per conservare il jus della sua Chiesa di primato e maternità si ha riserbato, come al presente si pratica, di poter venire in tutte le funzioni, processioni solenni, ed altro, come se fosse nella sua Chiesa del Castello.*

Nec aliter sentiendum de processionibus; siquidem Clerus S. Margaritæ nedum ex conventione, verum etiam ex juris præscripto ad Collegiatam Ecclesiam accedere tenetur pro ducendis processionibus. Etenim ex Tridentini Concilii decreto *Sess. 25. Cap. 13. de Regular.*, Clerici omnes tam sæculares, quam regulares publicis processionibus interesse compelluntur. Inter publicas autem recensentur processiones SS. Corporis Christi, Litaniarum majorum, Rogationum, Patroni Loci, ac quæcumque aliæ consuetæ, aut quæ pro causa publica ab Episcopo indicuntur, *S. R. Congreg. in Decreto generali diei 27. Julii 1628., in Eugubina 3. Decembris 1661., et hæc S. Congreg. in Spoletana Processionum 25. Septembris 1734. §. Notissimum*, atque hujusmodi processiones in majori tantummodo Civitatis, vel Oppidi Ecclesia fieri debent, *Card. De Luca de Paroch. disc. 36. num. 9., et hæc S. Congreg. in Asculana Processionum 3. Februarii 1753. §. Terræ.*

Nec Clerus S. Margaritæ exemptionem sibi quærere potest ex viarum asperitate, aut ex distantia quingentorum passuum, quæ intercedit inter Collegiatam et Ecclesiam Vallis. Initio enim hæc eadem incommoda æquo animo ab Archipresbytero et Canonicis perferuntur. Dein memorata distantia haud tanti æstimanda, ut Clero Vallis sit petita immunitas concedenda, multoque minus facultas tribuenda sine ulla subjectione peragendi processiones; nam si ad publicas

pro-

processiones accedere tenentur Clerici seculares, et regulares, qui a mœniis Civitatis ultra medium milliare non distant, *S. R. Congreg. in cit. Decreto generali 27. Julii 1628., et in Leodien. 2. Septembris 1662.*, imo accedente consuetudine etiam illi, qui ultra milliare absunt, *Matthæuc. de offic. Cur. Eccl. cap. 4. num. 8., et S. Congreg. in Spoletana Processionum 25. Septembris 1734. §. Id*, eo magis adigendus Clerus S. Margaritæ, quingentis dumtaxat passibus ab Ecclesia Collegiata distans, Oppidumque Roccæ Siccæ, cum reliquis duabus regionibus efformans, *Gonzal. ad reg. 8. Cancell. glos. 9. num. 18., Rot. cor. Emeriæ jun. decis. 740. §. 8.*, Et quamvis longitudo, et asperitas itineris in pretio essent habendæ, numquam exemptio interessendi publicis processionibus foret impertienda, quippe quæ decorem sacrarum functionum imminueret; sed alia potius prætinienda methodus, quemadmodum decrevit *S. R. C. in Salernitana Processionis 31. Martii 1703.*, et *in Avenionen. 17. Maji 1760.*

At Parochus et Clerus S. Margaritæ facultatem postulat intra ambitum propriæ Paræciæ processiones omnes ducendi ad incommoda viarum removenda, et ad majorem sacrum functionum promovendum decorem „ duæ „ enim enunciatæ Ecclesiæ (ita edisserit Episcopus ra- „ tionum momenta ejusdem Cleri enarrans) distant ad „ invicem quingentos circiter passus, nec vicissim ac- „ cedere possunt, nisi per viam omnino campestrem, „ quæ dissitorum locorum, viarumque circumstan- „ tiæ decori sacrarum functionum minime conferentes, „ processionem præsertim SS. Corporis Christi pene de- „ relictam ad Collegiatam Ecclesiam, solis Canonicis „ comitantibus, revertentem irreverentia saltem, si „ non aliquo materiali spretu, afficiunt. „ Præterea cum Ecclesia Collegiata Castelli distet a Paræcia Vallis medium circiter milliare, et a regione Capritis septingentos passus, agri vero interjacentes unam ab altera plane secernant regionem, et earum quælibet suum Parochum, suamque habeat plebem, potius tria, quam unum, renuntianda sunt Oppida, licet eodem appellata nomine. Itaque Clerici S. Margaritæ haud cogi poterunt, ut ad publicas pompas, quæ in regione Castelli

ducuntur, accedant; nam Tridentina sanctio eos solummodo spectat, qui in eodem Loco, Terra, aut Oppido lares habent, *Barbos. Apost. decis. collect.* 607., *S. Congr. in Asculana Processionum* 5. *Februarii* 1753.

Addit postea idem Clerus, haud licuisse Archipresbytero et Capitulo tot præeminentias in Ecclesia Filiali sibi reservare, siquidem „ Ecclesiam S. Margaritæ in Parochialem pro populi commoditate erectam esse, nemo est qui ambigat: imo non modo pro commoditate populi, verum etiam pro commoditate ipsius Archipresbyteri; laboriosum enim erat ei Sacramenta administrare, cæteraque Parochialia exercere munia in loco a Parochia notabiliter disjuncto. „ Jam vero si ferendus non est is, qui lucrum quidem amplectitur, onus autem ei annexum contemnit, *L. unic. §. 4. Cod. de caduc. tollen.*, *R.* 55. *I. in 6.*, Ecclesia S. Margaritæ eximenda est a gravi subjectione erga Collegiatam exemplo Ecclesiæ Caprilis, in qua „ uno eodemque tempore „ ab iisdem Archipresbytero et Capitulo installata fuit „ animarum cura, nec ejus Rectori tanta data est dependentia, quanta tribuitur Parocho Ecclesiæ Vallis, „ sed vix aliquod subjectionis signum.

Nec aliquid negotii facessere queunt Statuta, quibus innituntur Canonici; ea enim partim contraria observantia, partim temporum circumstantiis rescissa arbitratur Parochus et Clerus S. Margaritæ „ Ait enim, pergit „ Episcopus, Archipresbyterum et Capitulum nihil „ aliud præstitisse pro dotatione Parochi S. Margaritæ, „ nisi annuos reditus ducatorum decem; nec tam parva mensa in posterum aucta reperitur, donec per regales sanctiones novissimis hisce temporibus, convenienti congrua dotata extitit. Insuper quando concordia inita fuit, valde obscurus erat Locus dictus „ *La Valle.* At temporis decursu nobilior cæteris Locis, „ nec non ipso loco dicto *il Castello*, evasit; siquidem „ in eo erectum fuit Episcopium, ac Seminarium „ Aquinatensis Diœcesis, primariæ Oppidi Familiæ in „ eo degunt, ac pro situs commoditate facilem illum „ præbet accessum, quo ob asperitatem situs caret *il* „ *Castello.* Denique Episcopo pro tempore datum est, „ quatenus opus, eam, nempe statuta, reformare. „

Hinc

Hinc Emi Patres decernere dignabuntur

An et quomodo sit annuendum precibus Paroshi et Cleri S. Margaritæ in casu etc.

Mon proposita cum sequenti.

MARSORUM MISSÆ CONVENTUALIS. Ex plurium Parœciarum unione Alphabuceli Marsorum Diœcesis erecta est Collegiata Ecclesia S. Bartholomœo sacra, cui quolibet die inserviunt Abbas, et decem Canonici. Missam pro Populo singulis diebus festis ab immemorabili tempore alternis vicibus applicare consueverunt Capitulares, sed ab onere Missæ Conventualis pro Benefactoribus in genere se immunes arbitrati, ab ea celebranda jugiter se se abstinuere. Hodierni vero Canonici moniti ab Episcopo, hunc Sacrum adierunt Ordinem, ut, impertita absolutione pro præteritis omissionibus, reductio Missæ Conventualis ad dies tantummodo Dominicos indulgeatur. *Sess. 24. Cap. 12. de Reform.*

De more pro informatione et voto Episcopus requisitus tabulas transmisit accepti et expensi, ex quibus elicitur, reditus Abbatis quolibet anno, subductis oneribus, pertingere ad ducata 132., reditus vero Canonicorum, qui ditiori fruuntur præbenda, deductis similiter publicis vectigalibus, attingere ducata circiter 90., et eorum qui minori potiuntur præbenda, ducata 60., Massam tandem communem quotannis conficere summam ducat. 199., ex quibus detrahenda duc. 150. pro impensis cultus divini. Dein animadvertit Episcopus „ 1. che la rendita dei Canonici è „ eventuale per essere una parte de' Beni fondi sog„ getti all' occupazione del Lago Fucino; 2. che sull' „ introito della Massa detta comune non solo gravi„ ta la Puntatura, ma pur anche il mantenimento degli „ utensili della Sagrestia, e di tutta la Chiesa, la qua„ le è affatto sproveduta di rendite; 3. che le distri-

„ buzioni quotidiane s' introitano dal Procuratore Ca-
„ pitolare, e sono destinate al pagamento del Sagre-
„ stano, all' acquisto delle Cere, dell' incenso, del Car-
„ bone, e di tutto altro, di cui abbisogna quella Chie-
„ sa; 4. che ogni Canonico oltre al peso del Coro gior-
„ naliero soffre quello della Messa *pro populo per*
„ *turnum* in tutti i giorni festivi; di messe sedici di
„ Legato, e della eddomada della messa prima, se-
„ conda, e terza, ma senza l'obbligo dell' applicazio-
„ ne; 5. che quei Canonici a memoria d' uomo non
„ hanno mai celebrata la Messa Conventuale pro *Be-*
„ *nefactoribus*, forse perchè si riputavano, come di-
„ scendenti de' Parochi di Ville disperse, come han-
„ no esposto nella supplica: per lo che i Canonici at-
„ tuali dicono di esser vissuti in buona fede, tanto
„ più che le loro rendite erano come sopra, meschi-
„ ne, ed essi gravati de' pesi; qui però mi giova di
„ aggiungere che il mio antecessore Monsig. D. Gio.
„ Camillo Rossi nella visita da lui fatta nella sun-
„ nominata Chiesa di Avezzano nel dì 8. Luglio dell'
„ anno 1819. ordinò espressamente a quei Canonici
„ l' applicazione giornaliera della messa Cantata pro
„ *Benefactoribus* a norma de' Canoni, come apparisce
„ dagli atti di quella Visita medesima. Sicchè sarà del-
„ la saviezza di codesta S. Congregazione di cono-
„ scere, se in realtà abbia luogo l' esposta impoten-
„ za di celebrare le Messe pro *Benefactoribus*, e di
„ parimenti decidere qual riduzione di esse possa far-
„ si in quella Collegiata; 6. Finalmente che quei Ca-
„ nonici non hanno Bolla di Erezione della loro Col-
„ legiata „

Canonicis tam Cathedralium, quam Collegiatarum singulis diebus Missam Conventualem pro Benefactoribus celebrandam esse diserte statuunt sacri Canones, *cap. cum creatura de celeb. missar.* Imo S. M. Benedictus XIV. in notissima Encyclica incipien. *Cum semper oblatas*, quamlibet consuetudinem etiam immemorabilem tam præsentem, quam futuram, Capitulares ab hujusmodi obligatione exonerantem, de medio sustulit, adeo ut nulla Ecclesia sit immunis, nisi cum apertissime manifestum fuerit, eam haud recenseri inter Collegiatas, sed (ut ajunt) inter receptitias, aut communales, *Benedict. XIV. Institut. eccl. 107. num. 15.*

Attamen aliquando concedi solet hujusce Missæ reductio quoad celebrationem ob Ministrorum paucitatem, uti tradit *Pignat. tom. 4. Consult. 91. num. 1.*, *et Sac. Congregatio in Senogallien. Fabricæ Ecclesiæ 19. Novembris 1825. §. Perpendendum*, et facilius quoad applicationem ad solos dies festos ob præbendarum tenuitatem, celebrata aliis diebus Missa Conventuali cum interventu Capituli, *Sac. Congregatio in Camerina Missæ Conventualis 12. Martii 1746.*, *et in Mazzarien. Missæ Conventualis 22. Aprilis 1825.* Tenues autem hic Sacer Ordo ratus est præbendas, quæ scut. 30. quotannis non excederent, ut *in Placentina 30 Julii 1785.*, *et in Camerinen. 14. Decembris 1793*, vel etiam quæ scuta 40., aut scut. 80. non attingerent, uti in *Massanen. Reductionis Onerum 14. Decembris 1822. ad II. Dubium*, *et in Senogallien. 19. Novembris 1825. §. Perpendendum*. In themate etiamsi nonnulli Canonicatus annuum fructum *ducat.* 80. prætergrediantur, plerique tamen minorem exhibent reditum, et Canonici quædam Missarum legata implere, Missamque pro populo alternis applicare tenentur.

Verum animadvertere præstat, onus Missæ Conventualis, utpote Divini Officii partem, *Cap. De his dist. 12.*, *Glos. in Clement. prima de celeb. Missar.*, esse a Canonicis Collegiatarum ferendum, non obstante tenuitate redituum, *Fagn. ad cap. Cum creatura num. 21. de celebr. missar. Monacel. in append. ad form. legal. adnot. ad decret. Innoc. XII. de celebr. Missar. num. 12.* Atque hæc Sac. Congregat. Missæ Conventualis reductionem ad dies festos indulgere consuevit, si media a Concilio Tridentino *Sess. 24. cap. 15. de reform.* præscripta non suppeterent ad tenues augendas Canonicorum præbendas, *Bened. XIV. in cit. Constitut.*, *et Sac. Congregatio in Corcyren. Missæ Conventualis 8. Maji 1824. §. Conventualis.*

Decernant quoque Emi Patres, utrum Oratoribus indulgenda sit absolutio pro præteritis omissionibus. Sæpius profecto hæc Sac. Congregatio absolutionem impertita est, ubi aliquam probabilem in Oratoribus deprehendit impotentiam supplendi, ceu docent exempla in *Feretrana 17. Septembris 1808.*, *et in Mazzarien. 2. Junii 1821.* At Oratores *anno 1819.* in mala fide fuerunt

runt constituti ex monitis Episcopi, quo casu difficilius indulgeri solet absolutio ab oneribus non impletis, *Sac. Congreg. in Mazzarien. 14. Decembris 1822. §. Ad, et in Bononien. 26. Junii 1824.*

Proponuntur

Dubia

I. *An, et quomodo sit locus reductioni Missæ Conventualis in casu etc.*

II. *An, et quomodo sit consulendum SSmo pro absolutione quoad præteritas omissiones in casu etc.*

Die Sabbati 28. Aprilis 1827. in Palatio Apostolico Vaticano erit Sacra Congregatio Concilii, in qua præter alia proponentur infrascripta Dubia, juxta morem ejusdem Sacræ Congregationis de jure resolvenda.

AQUINATEN.

Sess. 25. cap. 13. de Regul. et cap. 5. de Reform.

Dubium

An et quomodo sit annuendum precibus Parochi, et Cleri S. Margaritæ in casu etc.

Negative, et ad mentem: mens est, ut firma remanente processione diei Sanctissimi Corporis Christi eodem modo et forma juxta Statuta, quoad reliquas processiones tantum Episcopus proponat media conciliationis auditis partibus.

MARSORUM MISSAE CONVENTUALIS.

Sess. 24. cap. 13. de Reform.

Dubia

I. *An et quomodo sit locus reductioni Missæ Conventualis in casu etc.*
II. *An et quomodo sit consulendum SSmo pro absolutione quoad præteritas omissiones in casu etc.*

Ad I. Negative in omnibus.
Ad II. Affirmative in omnibus celebrata unica Missa cum cantu, et interventu totius Capituli.

Sess. 24. cap. 1. de Reform.

NEAPOLITANA DISPENSATIONIS MATRIMONII. Actum est de hac causa in Comitiis diei 22. Aprilis præteriti anni, et proposito dubio: *An sit consulendum SSmo pro dispensatione super matrimonio rato et non consummato in casu etc.* placuit EE. VV. respondere = *Dilata et ad Emum Archiepiscopum, qui præfixo termino unius mensis Joanni Ferrari Duci Parabitæ ad comparendum personaliter Neapoli, ibique constituto Procuratore infra terminum ab eodem Emo præfiniendum se subjiciat inspectioni Professorum Chirurgiæ et Medicinæ etiam ex officio deputandorum, et de resultantibus certioret.* Emus Archiepiscopus suo muneri satisfecit, sed Dux Parabitæ novas inducias de die in diem nectente, Olympia confugit ad Sacrum hunc Ordinem, qui die 26. Augusti 1826. Emo Archiepiscopo scribendum putavit, ut novum Joanni prorogaret terminum, *cum intimatione, quod termino elapso, quoties ipse in spretum mandati perseveraret, ejus contumacia habebitur pro retractatione juramenti ab eo præstiti, et pro ultronea confessione non secutæ consummationis, et suæ impotentiæ, ideoque numquam ad alia vota transire poterit, etiamsi Uxori suæ Olympiæ Monticelli della Valle indultum Dispensationis a SSmo concedatur.* Archiepiscopus nova mandata diligenter executus est, sed irrito conatu, quoniam Dux Parabitæ in sua pertinacia sibi duxit hærendum.

Ex adductis in prima hujus causæ actione probationibus duo explorata, ac perspicua arbitratur Olympiæ Defensor, scilicet Matrimonium numquam fuisse consummatum, et Virum impotentia saltem relativa laborare. Hisce argumentis novum ait addere pondus Ioannis contumaciam, adeo ut dubitari nequeat, quin Vir impos sit ad coeundum cum Olympia. Itaque ne Dux Parabitæ præmium ex propria iniquitate percipiat, innocensque puella damnum sentiat, petitam dispensationem concedendam esse contendit; cum non desint dispensationum exempla, quas hæc S. Congregatio impertiendas censuit, etiamsi Vir ad suam impotentiam tegendam demandatæ recognitioni corporis sui sese subjicere abnuerit. Ita *in Mediolanen. Dis-*

so-

solutionis Matrimonii 24 Maji 1732, in Januen. 7. Septembris 1783., et nuperrime in Neapolitana Dispensationis 27. Junii 1822.

At Matrimonii Defensor haud satis habendam esse contendit inspectionem Corporis fœminæ ad probandam non consummationem Matrimonii, cum hujusmodi probationum genus incertum sit et fallax ad tradita per *Gloss. in cap. Proposuisti de prob. verb. per aspectum*, *Rot. decis.* 14. *post Zacchiam n.* 10., sed ad rectum judicium, quod postulat *cap. Accepisti de frigid.*, efformandum necessariam autumat recognitionem quoque corporis Viri. Quemadmodum enim ubi impedimentum objicitur ex parte Mulieris a Sacris Canonibus præcipitur inspectio corporis fœminæ, ita nisi ex dispositione juris, ex inveterata saltem hujus Sacræ Congregationis observantia inspiciendum est corpus Viri, de cujus impotentia conqueritur Mulier, *Sanchez de Matrim. disput.* 109. *n.* 17., *et S. hæc Congregatio in Januen. Matrimonii 20. Julii 1793. §. Totam*. Cum itaque in præsenti casu desideretur corporis Viri recognitio, ac propterea deficiat legitima probatio non consummationis Matrimonii, aut rejiciendæ sunt, inquit idem Defensor, Olympiæ preces, aut præcipiendum triennale experimentum.

Hinc Emi Patres denuo consulto folio diei 22. Aprilis superioris anni, novisque perpensis allegationibus definire dignentur

An sit consulendum SSmo pro dispensatione super matrimonio rato, et non consummato in casu etc.

Affirmative, et Joanni Ferrari non relaxetur fides status liberi inconsulta S. Congregatione.

Sess. 23. Cap. 1. de Reform.

PLACENTINA DELATIONIS FUNERUM. Dum Placentinam Ecclesiam regeret clar. mem. Cardinalis Sega, in Synodo Dioecesana habita anno 1589. nedum sanxit, ut ad funus alicujus Canonici vel Præbendarii Cathedralis Ecclesiæ reliqui omnes Canonici et Præbendarii, nullo legitimo detenti impedimento, etiam gratis, accederent, sed insuper cavit, ut „ Clericus „ mortuus, vestitu Clericali Ordini suo convenienti „ indutus, efferatur, Sacerdos a Sacerdotibus, Diaco„ nus a Diaconis, Subdiaconus a Subdiaconis, sim„ plex autem Clericus a Clericis item simplicibus; „ hac lege tamen, ut a Canonicis ultimis Cathedra„ lis, aut Collegiatæ insignis levetur tantum corpus „ Canonici defuncti, et exinde a Præbendariis . . . . „ ad Sepulturam in Ecclesiam efferatur. Qui moni„ tus a Sacrista id facere recusaverit, vel distulerit, „ unius mensis distributionibus privatus sit, et ac„ crescat deferentibus. „ Ad tramites hujus Decreti Placentinus Episcopus anno 1820., occasione funeris Aloisii Pastori Cathedralis Ecclesiæ Præbendarii, omnibus Præbendariis indixit, ut cadaver efferrent sub pœna amissionis unius mensis distributionum haud obtemperantibus infligenda. Plures ex Præbendariis, quos inter Jacobus Tinellius, hanc pœnam subire, quam ut mandatis Episcopi satisfacerent, maluerunt varias ob causas, ac præsertim, quia Cadaver arca lignea erat inclusum contra recentiorum Synodorum statuta. Cumque penes hunc Sacrum Ordinem querelas detulerit Tinellius, in Comitiis diei 24. *Maji* 1823. concinnatis dubiis I. *An sit confirmandum, vel infirmandum decretum Episcopi in casu etc. et quatenus negative ad primam partem, et affirmative ad secundam.* II. *An et quomodo sit restituenda mulcta in casu etc.*, responsum dederunt Emi Patres: Ad I. *Decretum Episcopi esse exequendum in casu, et ad mentem.* Ad II. *Præbendarius Tinelli supplicet Episcopum.* Mens vero fuit, ut *scriberetur Episcopo pro moderatione Decreti Synodi Sega, eoquod nunc Cadavera capsæ inclusa ad sepulchrum deferantur.*

Accepta ab hac S. Congregatione mandata ut exeque-

re-

retur Episcopus, duo edidit decreta, alterum die 26. Septembris anni 1824. super funere Clericorum, atque Confratrum, alterum die 28. Aprilis anni 1825. super delatione Cadaverum Canonicorum Cathedralis Ecclesiæ, quorum primum ab omnibus probatum et religiose servatum ita disposuit,, L'associamento dei Cadaveri alla „ Chiesa deve esser fatto in forma di processione religio- „ sa . La Bara deve esser portata da persone dello stess' „ ordine, se il defonto era Ecclesiastico (ritenuta la „ consuetudine di ciascuna Chiesa rispetto alla prescel- „ ta de' Soggetti per questo pio ed onorevole ufficio) o „ da'suoi Confratelli, se apparteneva ad una Confrater- „ nita . Per diminuire l' incomodo è permesso di sosti- „ tuire alla Cassa un' archetto coperto di drappo ne- „ ro da' sovrapporsi al Cadavere . Che se per la distan- „ za del luogo, o per altre circostanze il peso non- „ dimeno riuscisse troppo gravoso, si potranno cer- „ care dei portatori robusti vestiti di sacco nero, „ ma gli Ecclesiastici, ed i Confratelli rispettivamente „ vi staranno accanto stendendo la mano alla Bara. „ Tale associamento si farà di giorno per trarre i fe- „ deli ad unire le loro preci in suffraggio del defonto, „ e per ricordare a tutti che siamo mortali „ . Alterum vero hisce verbis conceptum est „ Nel caso „ prattico di un Canonico defonto della Cattedrale „ determiniamo che levato dai Signori Canonici il „ Cadavere dalla Casa, e portato da essi fuori della „ Porta della medesima venga passato ai Beneficiati „ preavvisati dalla Sagrestia della stessa Cattedrale, „ e da questi portato per il tratto di 60. passi circa, „ dopo di che potranno subentrare i suddetti più robu- „ sti portatori assunti per tale oggetto a spese del Ca- „ pitolo, lodando che siano anch' essi Ecclesiastici . „ Alla Porta poi della Cattedrale il Cadavere sarà ri- „ pigliato dai Beneficiati che lo porteranno fino „ ai primi gradini del Santuario, e quindi sarà „ preso di nuovo dai Signori Canonici, e da lo- „ ro portato sino al luogo destinato per la deposizio- „ ne, confermando noi in tutto il resto il disposto nel „ Sinodo del Cardinal Sega nostro Antecessore di „ sempre gloriosa memoria al titolo de *funere Cle- „ ricorum* .

Postremum hoc decretum ægre tulerunt quidam Præbendarii, atque hanc ob causam oraculum EE. VV. exquiritur, distributa a Canonicis Allegatione, ac requisito Episcopo de informatione et voto, qui sapientissimo hujus Sacri Ordinis judicio ab se latum decretum subjicit; censet vero *pro faciliori adimplemento sive præscripti, sive præscribendi ordinis nulli Canonicorum, seu Beneficiatorum exemptionem concedendam fore, nisi iis, qui actu et necessario aliis ministeriis detinentur.*

Decretum Episcopi haud executioni committendum arbitrantur Præbendarii. Ajunt enim, Synodalem illam sanctionem, qua Præbendariis onus injungebatur suis humeris ad Ecclesiam ducendi Canonicorum Cadavera, ob superventas rerum circumstantias omni vi ac robore destitutam renuntiandam esse. Et revera Synodus Sega haud in lignea capsa inclusa, vel cooperta, sed sacris vestibus induta ad sepulturam cadavera deferri præcepit, quin imo Synodus Zandemaria *de Exequiis §. Sancimus*, atque duæ Synodi Barno *de Exequiis §. Nullius Cadaver*, *et §. Nullius Personæ* sanxerunt, *ne in posterum fidelium Cadavera capsa, vel quavis alia re inclusa, vel cooperta ad sepulturam deferantur, nisi id per Nostram, vel Vicarii Nostri specialem concessionem liceat, quam tamen perraro, difficillime, et gravate dabimus.*

Itaque sive cadaver lignea capsa inclusum, sive quovis alio modo contectum nunc sit efferendum, satis perspicuum autumant Præbendarii, evanuisse sanctionem Synodus Sega; nam ob mutationem status, et supervenientem causam receditur a quacumque dispositione Statuti vel privilegii, *L. ex facto ff. de vulgari, et pupill.*, *Pignatel. T. 1. consul. 142. n. 7.*; *Sacra Congr. in hac ipsa Placentina 24. Maji 1823. §. Quod.* Hæc rerum mutatio ex eo etiam magis confirmatur, quod olim Canonicorum Cadavera perraro, modo frequenter in Ecclesia Cathedrali sepelienda deferantur. Insuper ipsi Canonici proprio exemplo ostendunt Synodum Sega quoad Cadaverum delationem jamdiu consenuisse. Enim vero quæ Synodus Canonicorum Cadavera jubet Præbendarios

ef-

efferre, ipsam t*it. de funere Episcopi* legem dixit, ut *Episcopum vita functum Dignitates et Canonici Sacerdotes, et diaconi deferrent habitu Episcopali indutum.* At Canonici huic legi parere nolunt, et nuperrime Episcopi Cadaver aliis exportandum tradiderunt. Quocirca concludunt Præbendarii, lex illa de cadaverum delatione aut plane obsoleta dicenda, aut a Canonicis etiam servanda, cum a ratione deviam videatur, ut Canonici illius legis observantiam urgeant, quam ipsi custodire detrectant.

Verum Capituli Defensor contendit post rescriptum hujus S. Congregationis diei 24. *Maji an.* 1823., quo Episcopi Placentini decretum esse exequendum statutum fuit, dubitari amplius non posse, quin Synodalis sanctio Episcopi Sega adhuc suo polleat robore; ac propterea hoc unum in præsens inquirendum, utrum hodiernus Episcopus decreto diei 28 Aprilis 1825. ita modum imposuerit sanctioni Synodus Sega, ut mentem ipsam huiusce Sacræ Congregationis attigerit. Jam vero Placentinum Episcopum satis huic sententiæ fecisse ex eo colligit idem Defensor, quod Synodalem legem delationem cadaverum Canonicorum Præbendariis præcipientem sartam tectam servaverit, ac methodum excogitavit, qua onus ita levaretur, ut sine gravi labore ab ecclesiasticis viris ferri posset.

Exequendum itaque Episcopi decretum, ac penitus despiciendæ quorumdam ex Præbendariis querelæ; si enim demortui Canonici Cadaver panno arcubus elato contectum e cubiculo ad limen usque domus defuncti efferre, ac dein a gradibus Sanctuarii ad locum depositionis feretrum ducere non abnuunt juniores Canonici, injuria dequeruntur Præbendarii, qui ejusmodi feretrum ad iter sexaginta tantummodo passuum deferre, atque cum eo a janua Ecclesiæ ad gradus Sanctuarii incedere compelluntur.

Cætera haurient EE. VV. ex allegatione a Defensore Capituli circumferenda. Quare proponitur

Dubium

An decretum Episcopi diei 28. Aprilis anni 1825. sit exequendum in casu etc.

Affirmative, et ad mentem

Sess. 25. Cap. 11. de Reform.

ALATRINA MENSÆ CAPITULARIS. Anno 1750. Sa. Me. Benedictus XIV. Parochialem Ecclesiam S. Michaelis Archangeli Terræ Vici Alatrinæ Diœcesis in sæcularem Collegiatam erexit, eamque constare voluit ex octo Canonicatibus et una Dignitate Præposituræ titulo insignita. Ad novæ Collegiatæ dotem constituendam plura suppressit Beneficia, nonnullaque alia, ubi primum vacarent, supprimenda decrevit. Edixit insuper, ut eorumdem Beneficiorum Rectoribus omnibus vita functis, *et universis fructibus, reditibus, et proventibus simul sumptis, ac deinde pro æquali medietate divisis*, una medietas divideretur *in decem æquales ratas cum dimidio alterius ratæ similis*, quarum duæ integræ *Præposituræ ultra medietatem emolumentorum stolæ*, una cum dimidio Canonico Curato, *ultra alteram medietatem dictorum emolumentorum stolæ*, et reliquæ septem cuilibet ex septem Canonicatibus æqua lance tribuerentur; altera vero æqualis medietas *pro usu quotidianarum distributionum inter omnes æqualiter dividenda converteretur.*

Imo ad augendas quotidianas distributiones, eidem Collegiatæ tradidit Pontifex nedum reditus cujusdam simplicis Beneficii exigui valoris, sed etiam quamdam Massam ex piorum eleemosynis institutam, et ad annuam pecuniæ vim scutorum octoginta ascendentem, *ita tamen quod tam dicta medietas universorum fructuum, redituum, et proventuum præfatorum, ac Beneficii hujusmodi fructus, quam dicta Massa in usum hujusmodi* (scilicet quotidianarum distributionum), *semper stare debeant.* Tandem circa punctaturas Canonicorum a Choro absentium statuit, ut, *illæ non inter præsentes, et Divinis Officiis interessentes dividantur, sed singulæ et omnes multæ, seu punctaturæ hujusmodi integraliter in celebrationem Missarum cedant.*

Quid in hujusmodi Apostolicarum Litterarum executione evenerit, quomodo Canonici leges in eisdem latas servaverint, penitus latet: illud autem convenit inter Canonicos, quod anno 1809. cuncta bona Collegiatæ fuerint divisa, ac novem constitutæ Præbendæ, quin tamen ullus inveniatur præstitutus Census pro quo-

quotidianis distributionibus. Quod vero pertinet ad fallentias, quædam proferuntur Capitulares Constitutiones, diversas pro ratione absentiæ statuentes punctaturas, quarum *finito l' anno se ne farà riparto tra il Preposto, e tutti gli altri Canonici che in conformità della Bolla di erezione dovranno celebrare in suffraggio delle Anime de' Benefattori quel numero di Messe, a cui secondo l' onorario sinodale corrisponderà l' intiera somma di tutte le puntature sudette.* De hac bonorum divisione propter Præbendarum inæqualitatem, ac Massæ communis defectionem, cum quererentur nonnulli Canonici, in Comitiis Capitularibus anni 1823. actum est de nova incunda partitione, sed bonorum inventariis, instrumentis, aliisque opportunis documentis delitescentibus, et quibusdam Canonicis rem perficere remorantibus, Canonicus dell'-Orco a Secretis Capituli hanc S. Congregationem adiit novam implorans Præbendarum divisionem, ac constitutionem Massæ quotidianarum distributionum. Conqueritur etiam idem Canonicus, quædam instrumenta et scripturas, quæ penes Capitulare grammatophylacium asservabantur, a Præposito ejusque Fratre domum fuisse asportata una cum Capituli Sigillo, quo Præpositus pro suo lubitu, et insciis Canonicis passim utitur.

Quæ narravit Canonicus a Secretis, confirmare videtur Episcopus. Auditis enim Canonicis qui in contrarias abeunt partes, hæc edisserit. „ Ex Bulla erectionis liquido constat, Massam communem possessionibus „ omnibus, ac bonis cujuscumque generis ad Capi„ tulum illud pertinentibus coacervatis conflari debe„ re. Et sapienter; æquum enim est, omnes, et sin„ gulos e Capitularibus adversis, et prosperis vicissitu„ dinibus parimode obnoxios esse. In nostro autem ca„ su suspicio vehemens subest, inæqualem fuisse pe„ ractam Prædiorum repartitionem: non omnia bona „ in medium deducta, et clanculum sibi tributa ab „ aliquo in aliorum perniciem; imo nuper accidit, ut „ Neo-Canonicus a Decessore in Canonicatu Syllabum „ (quod *Cartellam* vocant) bonorum ad se spectantium „ nondum potuerit recuperare, eum forte ob finem, „ ne status sui Beneficii innotescat, et ne deteriora„ menta, et damna detegantur, quæ super iis culpa-

bi-

„ biliter obvenerunt. Ea propter, ut videtur, Præpo-
„ situs Pelloni cum duobus suis asseclis Canonicis, Fra-
„ tre Germano, et Patrueli ab hac, quam tres alii ex-
„ petunt Canonici, provida methodo tamquam a peste
„ abhorret. Expedit igitur, ut ex Catastralibus Ta-
„ bulis, et Inventariis (modo liceat ea reperire) Pro-
„ prietates omnes illius Capituli distincte ac totaliter
„ recognoscantur; dein, collatione adhibita, compe-
„ riantur, utrum iis simul sumptis, quæ in peculiari-
„ bus Syllabis, seu *Cartellis*, recensentur, individua-
„ liter, pleneque respondeant. Hoc præjacto funda-
„ mento, Massa Communis constabiliri, distributio-
„ nesque quotidianæ ad tramites laudatæ Bullæ ere-
„ ctionis facile, tutoque secerni poterunt. „

Legenti Apostolicas Litteras, quibus Parochialis Ecclesia S. Michaelis in Collegiatam erecta fuit, aperte liquet, eam fuisse Summi Pontificis mentem, ut bona in dotem Collegiatæ assignata communem Mensam constituerent; haud enim fundorum mandavit partitionem, sed solummodo fructus, et proventus omnium bonorum ita dividi jussit, ut media pars Præposito et Canonicis distribuerctur, altera vero medietas in quotianas distributiones, præter Massam ex fidelium oblationibus institutam, converteretur. Nemini itaque dubium, quin Capitulum bonorum partitione Bullam erectionis violaverit. Videant nihilominus Emi Patres, utrum in themate ob majorem Canonicorum, et Collegiatæ utilitatem probanda sit bonorum divisio, ac peculiarium Præbendarum institutio, quemadmodum eam certis legibus probarunt *in alia Alatrina* 23. *Decembris superioris anni.*

Verum subdit Canonicus Dell' Orco, in præfata divisione manifestam intervenisse læsionem, atque juratum profert trium Peritorum testimonium, qui asserunt talem esse inæqualitatem Præbendarum, ut *da alcuni Canonici si ritragga almeno per un terzo di più degli altri, e ciò non per loro particolare industria, ma propriamente per semplice ed assoluta corrisposta*. Explorati autem juris est, ex causa læsionis agi posse ad rescindendam divisionem; quin factum Canonicorum consentientium in ejusmodi divisionem jacturam inferre potuerit Successoribus; pacta enim inter Capitulares etiam super præeminentiis inita Successores paciscentium afficere nequeunt, ni-

si

si Apostolica auctoritate fuerint roborata, *Gonzal. in Decret. ad Cap.* 1. *n.* 5. *de solut. Card de Luca de Canon. disc.* 30. *n.* 1. *et* 2. *S. Congreg. in Surrentina Processionum* 16. *Aprilis* 1825. §. *Nihil.*

Quod vero attinet ad distributiones quotidianas, petitio Canonici Dell' Orco æqua videtur. Nam non solum est consona decreto Concilii Tridentini, quod *cap.* 3. *Sess.* 23. *de reform.* statuit, ut in Ecclesiis tam Cathedralibus, quam Collegiatis pro distributionibus quotidianis tertia pars fructuum Massæ Capitularis deduci debeat, sed etiam erectionis Bullæ, quæ majorem fructuum Mensæ Capitularis partem in usum quotidianarum distributionum jugiter converti decrevit. At divisis, ut nunc sunt, bonis, nec punctaturæ ad tramites Apostolicarum Litterarum solvuntur, nec Missæ pro Benefactoribus celebrantur. Hujus rei testimonium sit decretum in S. Visitatione die 9. *Julii anni* 1823. latum, ubi Episcopus ita Canonicorum lamentatur negligentiam = *Onus Missarum pro Benefactoribus singulis annis celebrandarum juxta summam annuarum fallentiarum uniuscujusque Canonici non adimpletum fuisse cum maximo animi Nostri mœrore cognovimus*,

At Præpositus Pelloni divisionem bonorum anni 1809. contendit ratam esse habendam tum quia (ut ipse asserit) auctorante Episcopo peracta fuit, tum quia decem et octo abhinc annis quilibet Canonicus divisa bona pacifice possedit. Et sane non desunt Doctores, qui doceant haud esse necessariam S. Sedis veniam pro ineunda pactione inter Clericos ejusdem Ecclesiæ super modo gaudendi fructibus, et emulumentis communis Mensæ, *Card. de Luca de alien. disc.* 54. *n.* 8. *Card. Petra Comment. ad Constit. Apostol. tom.* 5. *pag.* 438. *n.* 12. Ad repellendam vero læsionem, suadere nititur, sub ipso erectionis Collegiatæ initium bonorum divisionem fuisse peractam, et anno 1809. ope Peritorum reiteratam, quin postea ullus Canonicorum de Præbendarum inæqualitate fuerit unquam conquestus. Exinde colligit omnia rite esse expleta, et si qua nunc adest inæqualitas, eam proficisci ex majori dumtaxat agrorum cultione.

Quin imo Præpositus autumat, memo ratam divisionem etiam quoad bona, quæ inservire deberent pro di-

stributionibus quotidianis, ad Bullæ tramites factam fuisse; siquidem proventus pro usu distributionum assignatos æqualiter inter omnes dividi jussit, quin fallentiæ absentium præsentibus accrescerent, sed in Missarum celebrationem pro Benefactoribus conferrentur. Igitur omnium bonorum partitione, neque Massæ distributionum ullatenus derogatum, neque obstructa videtur ratio cogendi Canonicos, ut Choro intersint; sive enim absentibus distributiones denegentur, sive ipsi statuta mulcta ex Præbendæ fructibus solvenda puniantur, æque Canonici in officio continentur, et Missarum prospicitur celebrationi.

Addam hic pro meo munere, Canonicos qui instrumenta, inventaria, et sigillum ex tabulario Capituli eduxerunt, eaque domum, vel alio transtulerunt, esse compellendos ad eorum restitutionem. Capitula enim tam Cathedralis, quam Collegiatæ habere debent Archivium in loco tuto Ecclesiæ, eique præficiuntur duo Canonici cum clavibus diversis, atque ibi asservantur sigillum Capituli, decreta Capitularia, libri, omnesque scripturæ spectantes sive ad universos, sive ad singulos Canonicos, *Gratian. discept. forens. cap.* 142. *num.*27., *Scarfant. ad Ceccop. lib.* 4. *tit.* 16. *num.* 14., neque per Canonicos extrahi queunt a Capitulari grammatophylacio autographa instrumenta, ceterique libri, cum nec ipse Episcopus jure polleat ex Capitulari tabulario extrahendi scripturas Mensæ Episcopalis, licet cogere queat Canonicum Archivistam, ut sibi ostendat scripturas, vel earum exemplar exhibeat, *Pignatel. consult. can.*66. *num.* 1. *tom.* 1.. *et cons.* 16. *num.* 4. *tom.* 8., *Ferrar. Bibliot. can. verb. Capitulum art.*1. *num.*12.

Itaque dignabuntur Emi Patres definire

I. *An et quomodo probanda sit bonorum divisio in casu etc.*

II. *An Præpositus sit cogendus ad restitutionem Sigilli, et librorum Capitularium in casu etc.*

Ad I. Negative in omnibus, et Episcopus curet omnia in pristinum restitui ad formam Bullæ erectionis.

Ad II. Affirmative in omnibus, et Episcopus acriter moneat Præpositum Pelloni, ut se abstineat a similibus.

FA-

FAVENTINA MISSÆ CONVENTUALIS. Julianus de Ghettis supremis tabulis ann. 1628. in Parochiali Ecclesia S. Stephani Oppidi Mutilianæ Faventinæ Diœcesis præter Præposituram, cui quædam bona, certosque reditus in dotem attribuit, tot erigi jussit Canonicatus, quot reliqua hæreditaria bona ferre possent, ita tamen ut cujusque Canonici Præbenda *Rom. scut.* 36. quotannis redderet. Legem vero statuit ut Præpositus et Canonici *vel per se, vel per alios* tot litarent Missas *in dicta Ecclesia, ut quolibet die unica celebretur pro suffragio animæ dicti Testatoris, ejus Defunctorum, et uxoris, cæteræ autem celebrentur ad eorum placitum, et incedere debeant in Processionibus et aliis divinis officiis celebrandis more Canonicorum Civitatis Faventiæ.* *Sess.* 25. *Cap.* 4. *de Reform.*

Juliani pietatem emulata Elisabeth Ravagli illius Uxor dimidium suæ hæreditatis assem erogandum reliquit pro aliis Canonicatibus iisdem oneribus erigendis, quorum reditus scutis quatuor obolisque 50. fructus Canonicatuum de Ghettis excederent. Expeditis itaque Litteris Apostolicis, Petri Cathedram moderante Alexandro VII, in Ecclesia S. Stephani Præpositura ac tredecim Canonici, totidemque Præbendæ erectæ sunt; septem scilicet ex fundatione Juliani, quinque ex fundatione Elisabeth.

At labentibus annis adeo reditus decreverunt, ut quilibet Canonicorum Ghetti, distributionibus quotidianis comprehensis, perciperet *scut.* 16., singuli autem Canonici Ravagli quotannis lucrifacerent *scut.* 13. 70. Propter hujusmodi reditnum tenuitatem suspensionem Missæ lectæ ad triennium die 15. Januarii 1780. impetrarunt Canonici ab hac Sac. Congregatione, quæ ad augendas Canonicales Præbendas mandavit, Episcopum uti facultatibus sibi tributis *in Cap.* 15. *Sess.* 25. *Concilii Tridentini.*

Quum vero nulla suppeterent media, Faventinus Episcopus Mancinforte Apostolicis facultatibus auctus die 24. Septembris 1799. eisdem Canonicis ad decennium concessit indultum hisce verbis conceptum „ Vigore facultatum Apostolicarum nobis tributarum, „ et attenta veritate expositorum celebrationem Missæ

„ quotidianæ pro Fundatoribus ad decennium suspen-
„ dimus, et interim Capitulo et Canonicis Ecclesiæ
„ Collegiatæ et Parochialis S. Stephani Mutilianæ com-
„ mittimus, ut per decennium Missam Conventualem
„ omnibus diebus Festis, in quibus etiam ex Indulto
„ Apostolico, cum onere tamen Sacrum audiendi,
„ servilibus operibus vacare licet, celebrent, atque
„ applicent Oratores pro Benefactoribus in genere (col-
„ lata manuali eleemosyna celebranti ex massa com-
„ muni distributionum), nec non concessione du-
„ rante, die infra Octavam Commemorationis omnium
„ Fidelium Defunctorum a Capitulo juxta Ecclesiæ
„ Parochialis commoditatem eligendo cum assistentia
„ omnium de Capitulo Anniversarium unicum unius
„ Missæ cum cantu, et applicatione Sacrificii colle-
„ ctive pro omnibus Fundatoribus et Benefactoribus
„ (ipsis Oratoribus quod ad præteritas omissiones mi-
„ sericorditer absolutis) cum eleemosyna ut supra ce-
„ lebrent, facta descriptione utriusque oneris ad formam
„ Apostolicarum et Synodalium Diœcesis Constitutio-
„ num in Tabella Sacrarii, atque adnotato imple-
„ mento in particulari libro, seu *Vacchetta*, de quo
„ in annum rationem nobis reddere debeant. Insuper
„ declaramus eosdem Canonicos Oratores, firmis re-
„ manentibus tum quotidiano servitii Choro (e quo
„ ultra tertiam partem numquam eodem tempore
„ abesse possint) tum Missa Conventualis servatis lau-
„ dabilibus consuetudinibus, juribusque Parochiali-
„ bus, gaudere futuris temporibus vacationis indul-
„ to per tres menses tantum cujuslibet anni, exce-
„ ptis omnibus diebus Dominicis, et Quadragesimæ,
„ atque Octavis Nativitatis, et Resurrectionis D.N.J.C.,
„ et Corporis Christi, in quibus nullo vacationis be-
„ neficio suffragante omnes et singuli Choro adesse
„ omnino teneantur; concedimus etiam, ut mensi-
„ bus Octobris, Novembris, Decembris, Januarii,
„ Februarii, et Martii Matutinum, et Horas simul
„ unire possint, dummodo tamen etiam iisdem men-
„ sibus ad Populi commodum solitum Campanæ si-
„ gnum detur. Dispensamus etiam eosdem Canoni-
„ cos ab interventu ad Completorium diebus tantum
„ ferialibus Quadragesimæ, excepta Feria Sexta, et Fe-

stis

„ stis diebus, et dummodo pariter solitum Campanæ „ signum detur. Tandem indulgemus, ut iidem Ca„ nonici, (quatenus rationabilis causa exigat a Chori „ Præsidente approbanda) Matutinum sero præceden„ ti celebrare possint, et etiam Officium dicere in „ loco Sacro extra Chorum dictæ Ecclesiæ Collegiatæ „ adnexo „.

Ad tramites hujusce Indulti prorogationem ab hac S. Congregatione ad aliud Decennium obtinuere Canonici die 21. *Septembris* 1816., proposito enim dubio: *An et quomodo sit locus reductioni in casu etc.* rescriptum prodiit: *Affirmative ad Decennium ad formam indulti Manciforte, docto.*

Hujusmodi decennii termino jamjam ad exitum properante, eademque perseverante fructuum exiguitate, quin ulla affulgeret spes, fore ut tandem augerentur, hunc S. Ordinem denuo adierunt Canonici, indultum illud in ævum prorogari, atque etiam facultatem impertiri postulantes *dell' unione del Matutino con le Ore per tutto l'anno.*

Precibus Ordinario, ut in more est, remissis, ita animi sui sensum pandidit. „ Unum meum erat ita inquire„ re singula, ut plene constaret nihil efferri, quod „ indubie prorsus veritati minus innitatur. Id pro„ pterea diligenter factum, inspectis, quæ huc per„ tinent, attestationibus, documentisque, quæ qui„ dem cum inspicimus, mirari subit, quomodo ex„ trema redituum tenuitas cum appellationibus Præ„ positi, Canonicorum, Capituli, Sacrorumque Fa„ ventinorum componatur. Quapropter rei totius ap„ prime conscius Oratorum precibus meas confiden„ tissime adjungo, et enixe rogo, ut supremæ Aucto„ ritatis clementia, quod humillime rogant, Orato„ ribus benignissime indulgeatur.

Itaque proponitur

Dubium

An, et quomodo sit locus reductioni in casu etc.

Affirmative ad aliud decennium ad formam præcedentis indulti, docto.

FA-

Sess. 22. Cap. 6. de Reform.

FAVENTINA REDINTEGRATIONIS. Sacerdos Gaspar Bolis an. 1635. hæredem instituit Sodalitatem SSmi Sacramenti in Collegiata Ecclesia S. Stephani Terræ Cotiniolæ erectam, eamque piorum quorumdam devinxit Legatorum implemento. Quamlibet etiam vetuit falcidiæ detractionem, integrosque amplæ hæreditatis fructus ita erogari jussit, *cioè trè quarti per gli obblighi lasciatile, e specialmente per l' erezione di un Ospitale di Orfanelle e per mantenimento e dote di quelle; e l' altro quarto a quello che meglio parerà a detta Compagnia, non le piacendo d' impiegarlo in quest' Opera di Orfanelle, come avrebbe sommamente a caro il Testatore . . . . e vuole che la detta Compagnia ne abbia mai sempre quella miglior cura che si potrà* = Voluntati pii testatoris religiosissime obsecuta est Sodalitas, atque Orphanotrophii gessit administrationem usque dum Italicum Regimen turbulentissimis anteactis temporibus Confraternitates suppressit, bonis, juribusque expoliavit. Tunc enim temporis Oratrix quoque Sodalitas naufragium fecit, et qua Orphanotrophii, qua hæreditatis Bolis administratio translata est in Congregationem Instituti Charitatis Cotiniolæ existentem. Reddita Ecclesiæ pace, ac memorata Sodalitate in antiquum statum restituta, Confratres in administrationem Orphanotrophii et hæreditatis Bolis redintegrari postularunt. Verum repulsam passi ab Episcopo, ad hoc Sacrum Tribunal confugerunt.

Cum preces remissæ fuerunt pro informatione et voto, adhuc vitæ fruebatur usura Faventinus Episcopus Bonsignori, qui votum suum aperiens satis innuit, majori puellarum bono conducere, ut Orphanotrophii, et bonorum administratio penes Congregationem Charitatis relinquatur, nec permittendum uspiam *ut bona Gasparis Bolis Sodalitio SSmi Sacramenti olim legata; exin vero Cotiniolæ Puellis alendis educandisque solemniter adsignata, aliter erogentur, quam illos ferat præclara utique et perutilis Institutio.*

Et sane utilitatis aut necessitatis intercedente causa posse supremas Testatorum voluntates commutari liquet *ex Trid. Synod. Sess. 26. c. 6. de Reform.* Utramque in themate occurrere causam suadere nituntur Con-

gre-

gregationis Deputati. Utilitatem ex eo aperte colligi affirmant, quod Instituto Charitatis præsint Viri selecti, qui omni sollicitudine ac peritia Orphanotrophium regere, et bona administrare valeant, quique rem Loci pii tam bene gesserunt, ut hæreditas Bolis, quæ anno 1811. sortem non excedebat scutorum 15745., anno 1825. summam conflaret scut. 20623. 20. Necessitatem vero in eo collocant, quod ex redintegratione Sodalitatis in antiqua jura contentiones et jurgia inter Confratres et Congregationem Charitatis facile orirentur. Enim vero Institutum Charitatis aliorum quoque piorum Legatorum Administrationem gerit, plura bona jure hæreditario acquisivit, Cænobium *Mo*nialium S. Claræ obtinuit, atque illuc transtulit Puellarum Orphanotrophium. Etiamsi igitur Sodalitas Santissimi Sacramenti in pristina jura administrationis tum Orphanotraphii, tum hæreditatis Bolis restitueretur, nihilominus Congregatio Charitatis adhuc existeret, ac jus suum exerceret vel in ipsum Orphanotrophium, proptereaque et Congregatio Charitatis, et Sodalitium Sanctissimi Sacramenti puellis præsiderent; quod quidem confusionem pareret, bonumque regimen everteret. Nihil itaque innovandum clamant Deputati Congregationis, præsertim quia Sodalitas duobus ab hinc annis obtinuit a Rev. Camera Apostolica *annuos reditus Scutatorum* 49. *super bona stabilia et census*, ut testatur Archipresbyter Cotiniolæ. Quod si hujusmodi reditus non sufficerent ad expensas Cultus, administratores hospitii Puellarum possent, ut autumat Episcopus, obligari ad subsidium Sodalitati præstandum.

Contra animadvertendum est, piis voluntatibus adamussim providendum esse, ut omnia secundum defuncti voluntatem procedant, *Cap.* 17. *de testam.* Nihil enim est, quod magis debeatur hominibus, quam ut supremæ voluntatis liber sit stylus, et licitum, quod iterum non redit arbitrium, *L.* 1. *cod. dé SS. eccl.* At pius testator Bolis administrationem hæreditatis suæ reliquit Sodalitati SS. Sacramenti, ideoque eidem est restituenda. Nullum enim jus ex Italici Regiminis decreto sibi acquisivisse Institutum Charitatis ex eo patet, quod nullum accesserit Apostolicum Beneplacitum,

tum, *Extravag. Ambitiosæ de rebus Ecclesiæ non alienan.* Hinc S. Congregatio in *Faventina Commutationis voluntatis 20. Decembris 1823.* bona cujusdam Nosocomii Instituto Charitatis tributa restitui illi decrevit: eamdem edidit sententiam in *Lunen. Sarzanen. 22. Aprilis ad IV. Dub., et in Mathilicen. 18. Novembris Anni 1826.*

Dirimendum itaque proponitur

Dubium

An hæreditas Bolis, atque Administratio Orphanotrophii sit restituenda Sodalitati SS. Sacramenti in casu ec.

Dilata, et exquiratur votum novi Episcopi.

Sess. 22. Cap. 6. de reform.

DERTHONEN. In Oppido Bronarum Derthonensis Diœcesis extat Parochialis Ecclesia, eique inserviunt Archipresbyter ac septem Canonici, qui diebus festis de præcepto ad cantum Tertiæ, ad applicationem Missæ Conventualis, ad recitationem Sextæ et Nonæ, nec non ad cantum Vesperarum; diebus vero ferialibus ad solam Vesperarum recitationem obstringuntur. Quatuor ex Canonicatibus Sacerdotales vocantur, quorum duo antiquioris fundationis habent onus Missæ qualibet Dominica die; tertius est juris Patronatus Capituli, illiusque Possessor quotidie Sacrum facere tenetur, postremus SSmæ Trinitati dicatus tribus in hebdomada gravatur Missis, ac subest juripatronatus Familiæ De Bottigella. Duobus aliis Canonicatibus pondus inhæret solemnioribus diebus Archipresbytero Sacra facienti ministrandi in munere Diaconi et Subdiaconi. Septimus tandem sub titulo S. Bartholomæi

est

est erectus, eique imminet celebratio trium Missarum in singulas hebdomadas. Præbenda sub titulo *SSmæ* Trinitatis novissimis publicæ rei perturbationibus nullum passa est detrimentum, ejusque reditus sufficiunt pro onerum adimplemento. Cæteræ vero sex Præbendæ antiquitus tot bonis stabilibus fruebantur, ut earumdem cujusque annuus reditus attingeret libellas bismille monetæ novæ Pedemontis : At in præsentiarum adeo imminutus est Canonicorum census, ut bona, quæ ex naufragio incolumia evaserunt, annuum afferant fructum libellarum 1800., ideoque singuli Canonici titulo Præbendæ nunc lucrantur libellas dumtaxat tercentas. His tamen addenda est Massa communis, quæ quotannis constituit libellas sexcentas. Hinc Archipresbyter et duo ex Canonicis, qui soli adhuc vita fruuntur, Missarum reductionem, et præsentium bonorum novam partitionem fieri efflagitant, ut quilibet ex sex Canonicis æqualia subeat onera, ac parem percipiat fructuum quantitatem. Item ad majorem Ecclesiæ decorem et fidelium utilitatem postulant, ut Chori servitium convertatur *in recitationem horarum, et celebrationem Missæ Conventualis sola præsentia diebus ferialibus, et in recitationem primæ, in cantum tertiæ, et Missæ Conventualis cum applicatione, in recitationem sextæ et nonæ, et cantum vesperarum diebus festis.*

Episcopus, quem de more rogavi, hæc omnia plene
„ confirmans inquit „ in voto sum 1. ut petita unio
„ bonorum sex Præbendarum, et eorumdem divisio
„ in sex partes æquales tamquam medium commo-
„ dius et fere unicum pro formatione cujusque Præ-
„ bendæ indulgeri possit 2. ut petita communitatio qua-
„ litatis Officiaturæ Chori eis præferens majorem cul-
„ tum, et ædificationem populi concedi queat. 3. ut
„ cum aliquæ ex præfatis sex præbendis adnexum ha-
„ beant onus aliquarum Missarum, et ex alia par-
„ te notabile passæ sint detrimentum, seu imminu-
„ tionem bonorum, concedi possit in futurum, nisi
„ totalis condonatio, saltem maxima ex parte redu-
„ ctio prædictarum Missarum, eas convertendo in
„ celebrationem alicujus Anniversarii cum Missa can-

„ tata, et aliarum Missarum lectarum, „ onerando „ super hoc Capitulum ipsum.

Unio, quam Bronarum Canonici expostulant, sacris videtur adversari Canonibus, qui pias institutiones fideliter custodiri præcipiunt, *can. ultima voluntas quæst.* 13. *Concil. Trid. Sess.* 22. *cap.* 6. *de reform.*, hinc nisi justa præsto sit causa, fundatorum leges numquam immutari solent, *S. Congreg. in Perusina* 12. *Maji* 1768. *et in Tolentinaten. Commutationis voluntatis* 27. *Maji superioris anni*, cum iis quæ bene constituta sunt, contrariis ordinationibus non sit detrahendum, *Trid. Syn. Sess.* 25. *cap.* 5. *de reform.* Verutamen in præsenti casu novam Præbendarum partitionem exigit utilitas, ac necessitas; ratio enim, inquit Episcopus „ ob quam petitur unio „ bonorum nullum aliud objectum respicit, præter „ illud efformandi ex ipsis bonis dotem cujusque „ Præbendæ, quæ sit ejusdem quantitatis bonorum „ et reditus æqualis; quum enim ex præfatis Præbendis aliæ per medietatem, aliæ fere per totum bona amiserint, ita ut valde difficile esset invenire Sacerdotes, qui solo titulo Canonici contenti „ Præbendas fere nullius reditus acceptare vellent, „ petita unio, et successiva proportionata distributio „ videtur necessaria.

Similiter probanda est proposita Choralis servitii methodus, cum per eam non derogetur fundationis legibus, sed tantummodo servitium Chorale aliquantulum immutetur, et augeatur. Id autem plurimum conferret ad decorem Domus Dei, et ad pietatem Fidelium, siquidem „ Oppidum Bronarum constat „ quatuor mille et amplius animabus; situm est in „ planitie admodum fructifera; ad illud, et ad ejus „ Ecclesiam perbelle constructam, sacrisque supellectilibus optime provisam, floridum ac frequentem concursum habent habitatores vicinarum regionum, quæ illud circumdant: valde eminens est „ pietas Bronensium, quorum vota sunt pro restauratione Capituli Collegialis perantiqui.

Hujusmodi Choralis servitii incrementum, et gravis redituum imminutio reductioni Missarum, quæ aliquibus ex sex Præbendis Canonicalibus incumbunt, viam

viam sternunt. Profecto redituum imminutionem, quæ sine ulla possessorum culpa obtigit, justam præbere causam reductionis Missarum passim tradit S. Coongregatio, ac præsertim in *Romana reductionis* 2. *Maji* 1818., *et in Nullius S. Martini* 24. *Augusti* 1822.

At proventuum imminutio haud tanti in præsenti casu facienda videtur, ut petitæ reductioni sit locus. Nam quoties superextantes reditus pares sunt ferendis oneribus, denegari solet Missarum reductio, uti suadent Oracula hujus Sacri Ordinis in *Brugnaten.* 25. *Januarii* 1791., *et in Romana Reductionis* 8. *Augusti* 1818.

Nec ad augendum servitium Chorale imminuenda sunt Sacra, quandequidem aliis piis operibus præferantur oportet Sacrificia ad regulam de qua *Fagn. in cap. Ex parte n.* 34. *de constit. Bened. XIV. de Syn. Dioeces. lib.* 13. *cap. ult. n.* 23.

Erit itaque EE. VV. decernere

I. *An et quomodo sit locus unioni, et partitioni bonorum in casu etc.*

II. *An et quomodo sit immutandum servitium Chorale in casu etc.*

III. *An et quomodo sit concedenda reductio Missarum in casu etc.*

Non proposita cum sequenti,

EE.

Sess. 25. Cap. 5 de Reform.

SENOGALLIEN. REDUCTIONIS ONERUN. Capitulo, Seniori Ecclesiæ Cathedralis Senogalliæ plura incumbunt onera Missarum celebrandarum ex vetustis legatis proficiscentia, adeo, ut quilibet ex octo Canonicis ducenta Sacra quolibet anno litare teneatur. Omnium fere hujusmodi legatorum implemento gravatur Mensa Capitularis. Quæ vero certum designatumque habent fundum, quatuor enumerantur, scilicet 1. legatum Joannis Mariæ Baldinacci, cujus annui fructus summam efficiunt scutorum circiter viginti, eique onus Missarum 112. est adnexum. 2. Legatum Petri Zanibelli, cui onus adhæret Sacrorum 103., reditus vero ad annua scuta 15. pertingunt. 3. Legatum Philippi et Constantiæ Turri cum onere Missarum 346., annuisque fructibus scut. 20. circiter 4. Legatum Felicis Chiaucci, cujus fructus æquant scut. 6., onus autem Missas 50. Non levia sunt hæc Capituli onera, quibus non respondet perexiguum annuum emolumentum scut. 44. 49. 4., quod singuli Canonici, quotidianis distributionibus carentes, ac tribus per diem vicibus Choro interesse obstricti, a propria præbenda percipiunt, ut ex transmisso statu activo et passivo liquet. Pluries Canonici vel ad Capituli nomina dimittenda, vel ad levandam Præbendarum inopiam ob aeris infortunia, impetrarunt a Sede Apostolica Missarum reductionem Cumque hujusmodi reductio, quæ ad medietatem tributa fuerat, jam defecerit, nec ulla suppetat ratio augendi Canonicales Præbendas, et Missarum eleemosyna, quæ olim erat obolorum decem, in præsens evecta sit ad obolos quindecim; idcirco eamdem prorogari postulant reductionem in perpetuum, aut saltem per vicennium duraturam.

Rogatus de more Emus Episcopus sic respondit: *Perpensa Canonicorum Præbendæ tenuitate, missarumque manualium juxta Synodalem taxam eleemosina ad obolos quindecim pro unaquaque Missa determinata inspectis fundis legatis, quorum fructus liberi in hodiernis circumstantiis ejusdem taxæ ægre medietatem adæquant, habita denique ratione ad deficientiam distributionum quotidianarum, aliorumque proventuum, judicium votumque meum emittere non dubito pro be-*

ui-

nigna concessione prædictæ omnium onerum missarum reductionis ad dimidiam partem saltem per decem annorum cursum duratura: non est enim futurum sperabile, ut intra hujusmodi temporis spatium mensa Capitularis melioris evadere possit conditionis.

Et re quidem vera diminutis reditibus bonorum, quæ pro implemento piorum Legatorum fuerunt relicta, onera quoque esse imminuenda pluries hæc S. Congsegatio decrevit, ut *in Spoletana 2. Augusti 1823. §. Bona, et in Tudertina 27. Januarii præsentis anni.* Fructus autem in themate non Canonicorum culpa, sed ob magnam annonæ vilitatem, et publicorum vectigalium augmentum valde sunt imminuti. Præterea reductioni Missarum tum etiam esse locum, cum reditus imminuti quidem non sunt, at major eleemosyna Missarum requiritur, docet S. Congregatio *in Bracaren. 1717.* et *in Mediolanen. reductionis Missarum 9. Aprilis 1718.* In Diœcesi autem Senogalliensi eleemosyna Missarum, quæ tempora fundationis Legatorum decem obolos non excedebat, nunc ad obolos quindecim aucta est, ita ut hac eleemosyna a singulis Præbendis subducta pro Missis ducentis a quolibet Canonicorum celebrandis, quatuordecim circiter scuta supersint ad illorum tuitionem, qui ter Choro per diem debent inservire.

Jam vero in Ecclesiis Cathedralibus, aut Collegiatis insignibus, ubi adeo tenues sunt Præbendæ, ut sustinendo decenti Canonicorum gradui pro loci et personarum qualitate non sufficiant, vel ad pauciorem numerum Præbendas reducere oportet, ita tamen ut tot supersint, quæ divino cultui celebrando, et dignitati Ecclesiæ commode valeant respondere, *Concil. Trid. Sess. 24. cap. 15. de reform.*, vel onerum reductionem concedere, quemadmodum suadent exempla *in Taurinen. Absolutionis et Reductionis. 1. Martii 1817. §. Petitæ, et in Tranen. reductionis 24. Julii 1824. §. Præbenda*; nam Canonicales Præbendæ non ad sola Missarum onera instituuntur, sed etiam ad congruam vitæ tuitionem Canonicis, qui Choro inserviunt suppeditandam, *Scarfant. ad Ceccop. Lucub. can. lib. 3. tit. 11. num. 31., S. Congreg. in Nullius S. Martini Suspensionis et nominationis 27. Julii 1822 §. Nec.*

Ani-

Animadvertendum vero, Missarum onera, utpote divinum cultum respicientia, servanda diligenter esse. Præterea etiam legitima concurrente reductionis causa, si celebrationi Missarum alia conjungantur onera, hæc potius reducenda sunt, quam Missæ, ex quibus defunctorum animæ majus suffragium consequuntur, *Fagnan. in cap. ex parte, S. Congreg. in Romana Reductionis 8. Augusti 1818.*

Et quamvis ad levandam Canonicalium Præbendarum tenuitatem Missas, quæ Capitulari Mensæ imminent, nullumque habent designatum fundum, reducere oporteret; nunquam tamen foret locus reductioni Missarum, quæ ex Legato Baldinacci proveniunt. Hic enim Sacer Ordo semper denegare consuevit reductionem, quando reditus pares inveniuntur oneribus, *in Ostunen. Reductionis Missarum 4. Decembris 1784., et in Æsina Reductionis 20. Marti 1824. ad II. Dubium*, multoque magis quando lucrum aliquod, impletis oneribus, superesset, *in Ecclesien. 16. Augusti 1794. ad I. Dubium, et in Januen. Com. Volunt. 19. Novemb. 1825. §. Animadvertendum.* At Legatum Baldinacci certa prædituum est dote, cujus reditus summam constituunt scut. 20., ac proinde impletis Missis 112. ad rationem obolorum quindecim, scut. 3. 20. supersunt. Similiter legata Zanibelli, Turri, et Ghiaucci, quæ peculiari potiuntur fundo, non videntur cum aliis Legatis, quorum latet dos et fundatio, confundenda, sed potius ob imminutionem redituum, et eleemosynæ augmentum ita reducenda, ut tot offerantur Sacra, quot ex superextantibus cujusque Legati fructibus litari queunt ad rationem eleemosynæ manualis ceu tradit Benedictus XIV. *de Synod. Diœces. Lib. 13. cap. ult. num. 35.*

Hinc proponuntur

Dubia

I. *An et quomodo concedenda sit reductio Missarum quoad Legata Baldinacci, Zanibelli, Turri, et Chiaucci in casu etc.*

II. *An, et quomodo sint reducenda cetera legata in casu etc.*

Die

Die Sabbati 16. Junii 1827. in Palatio Apostolico Vaticano erit Sacra Congregatio Concilii, in qua præter alia proponentur infrascripta Dubia, juxta morem ejusdem Sacræ Congregationis de jure resolvenda.

DERTHONEN.

Sess.25. Cap.6. de Reform.

Dubia

I. *An, et quomodo sit locus unioni, et partitioni bonorum in casu etc.*

II. *An, et quomodo sit immutandum servitium Chorale in casu etc.*

III. *An, et quomodo sit concedenda reductio Missarum in casu etc.*

Ad I. Affirmative juxta votum Episcopi, facto verbo cum SSmo.

Ad II. Affirmative juxta votum Episcopi.

Ad III. Negative diviso æqualiter onere Missarum inter sex Canonicos.

SENOGALLIEN. REDUCTIONIS ONERUM.

Sess.25. Cap.5. de Reform.

Dubia

I. *An, et quomodo concedenda sit reductio Missarum quoad Legata Baldinacci, Zanibelli, Turchi, et Chiaucci in casu etc.*

II. *An, et quomodo sint reducenda cætera legata in casu etc.*

Ad I. Quoad Legatum Baldinacci, negative; quoad reliqua, affirmative ad taxam eleemosynæ manualis.

Ad II. Affirmative pro reductione ad medietatem ad decennium, computatis in hac medietate Missis, de quibus in præcedenti.

CA-

Sess. 22. Cap. 8. de Reform.

CAMERINEN. JURISPATRONATUS. Ultimo, quo decessit, elogio Nobilis Mulier Nicolaa Mancini omnium bonorum hæredem = *proprietario ed assoluto con pieno jus e ragioni* = instituit Rodulphum Voglia Patritium Camertem. Delatam vero hæreditatem repudiantibus Rodulpho = *o suoi Eredi* = illam devolvi jussit ad Rectorem Camertis Congregationis S. Caroli; quo etiam abnuente, hæreditaria bona tradi voluit piæ Domui Lauretanæ. Rodulphum, ac Substitutos hæredes onere devinxit binas instituendi perpetuas Capellanias mere laicales, certaque eisdem bona in dotem assignavit. Capellanos autem nominari edixit = *dal sopradetto suo Erede* (Rodulpho), *e suoi Discendenti maschj, ed in mancanza dei maschj sue discendenti femmine* =: Statuit quoque, ut patroni Capellanos nominaturi cæteris præferrent Clericum = *attinente di Casa Voglia* =, eoque deficiente, Clericum titulo Sacræ Ordinationis carentem.

Hæreditatem crevit Rodulphus, cui ab intestato hæredes extiterunt duo Filii Jacobus, et Salustius, quorum postremus divino servitio mancipatus alterius ex Capellaniis possessor evasit. Ex Jacobo ortum duxerunt Catharina, Paula, Angela, et Hercules, qui relicto filio, cui nomen Rodulphus, parenti suo dudum præmortuus est. Cumque Jacob moriens anno 1813. universales sibi scripserit hæredes memoratas filias, ac Nepoti Rodulpho legitimam dumtaxat tribuerit portionem, verens Rodulphus, ne Amitæ jus nominandi Capellanos sibi assererent, coram hoc Sacro Ordine dubium proponi postulavit = *An defuncto Salustio Voglia juspatronatus competat Rodulpho Voglia, vel potius Catharinæ, Paulæ, et Angelæ Voglia in casu etc.*, responsumque prodiit *die 27. Julii 1822.* = *Affirmative ad primam partem, negative ad secundam* =. Ex hac vita nuper migravit Salustius, ejusque hæreditas ex testamento delata est Catharinæ Voglia. Hinc jura sua ex adeptis bonis validiora facta existimans, certamen super jure nominandi Capellanos, nomine etiam Sororum, hodierna die instaurandum curavit.

Ut Rodulphum juniorem ab jure patronatus Capellaniarum Mancini repellat, tria Catharinæ ejusque Sororum

rum Defensor profert argumenta. In primis enim ait, ex testamentaria Nicolaæ dispositione nullam emergere in jurepatronatus successionem, seu fideicommissariam substitutionem. Et sane Testatrix Rodulphum seniorem instituit hæredem = *proprietario ed assoluto con pieno jus, e ragione* =, eumque haud rogavit, ut alteri hæreditatem restitueret, nec illi quempiam substituit post ejus mortem successurum, sed solummodo illi hæreditatem repudianti certas designavit personas, quæ hæreditatem adirent. Itaque non fideicommissariam, sed vulgarem præseferunt substitutionem supremæ Testatricis tabulæ, quæ substitutio penitus evanuit, simul ac Rodulphus hæres institutus crevit hæreditatem; nemo siquidem in jurisprudentia tam hospes, tam peregrinus est, ut nesciat, substitutionem vulgarem id proprii habere, ut expiret per primi instituti additionem, *L. Post aditam cod. de impub. et aliis subst.*, *Rota coram Olivatio decis.* 593. *num.* 15., *et in Romana hæreditatis* 14. *Junii* 1748. §. 5. *cor. Migazzi.*

Neque ex eo quod Testatrix jus nominandi Capellanos tribuerit etiam hæredis instituti descendentibus masculis, iisque defectis descendentibus fœminis, ideo arguendum, voluisse Testatricem fideicommissariam substitutionem innuere, in qua masculi prius, ac postea fœminæ succederent. Vocatio enim descendentium masculorum, et inde fœminarum, nisi præsto sint gravissimæ conjecturæ, quæ inductum fideicommissum suadeant, simplicem secumfert ordinem succedendi, ut nempe descendentes masculi vocati intelligantur, quoties hæres institutus vel nollet, vel non posset hæreditatem adire, et similiter descendentes fœminæ vocatæ censeantur, quatenus masculi non extarent ex theorica Cumani *in L Cum ita ff. de Leg.* 2., de qua late *Bonfin. de jure fideicom. tit.* 1. *disp.* 46. *n.* 2. *et* 7., *Card. de Luca de fideicom. disc.* 94. *num.* 8. et firmat *Rot. dec.* 242. *num.* 1. *cor. Molines*, *et in Romana Fideicommissi* 17. *Junii* 1748. §. 9. *cor. Migazzi.* In elogio autem Nicolaæ nullæ occurrunt urgentissimæ conjecturæ, quæ fideicommissariam substitutionem redoleant, imo vulgarem tantummodo evincunt, quoniam Rodulphus ita hæres fuit institutus, ut adita

hæreditate proprietarius et absolutus bonorum fieret dominus, nulloque onere bona alicui restituendi foret obstrictus. Ex his colligit idem Defensor, quamlibet substitutionem, ac jus descendentium evanuisse, statim ac Rodulphus senior hæreditatem adiit, ac proinde nullius esse ponderis qualitatem descendentis *masculi*, quam exhibet Rodulphus junior.

Dein subdit, juspatronatus Capellaniarum a pia Muliere institutum neque agnatitium, neque familiare, sed mere hæreditarium esse renuntiandum. Etenim ad constituendum juspatronatus stricte gentilitium, necessarium arbitratur, ut ad illud peculiaris domus, ac familiæ descendentes vocentur, ideoque exclusæ maneant fœminæ, vel sint solum in subsidium admissæ. In themate juspatronatus non certæ domui, aut familiæ, sed primo hæredi instituto, ejusque descendentibus conceditur, ac propterea hæreditarium est judicandum. At Rodulphus junior neque Salustio, neque Jacobo hæres extitit; ille enim universam suam hæreditatem Nepti Catharinæ reliquit, hic vero universales hæredes nuncupavit filias suas. Quin fulcrum sibi comparare valeat Rodulphus ex legitima portione sibi ab avo tributa: cum enim legitima potius ad quotam bonorum accedat, quam hæreditatis, hinc efficitur, ut juspatronatus hæreditarium nulla ex parte in legitimarium transferatur, sed integre universali hæredi obtingat, *Rot. coram Riminald. decis.* 345. §.2.

Tandem etiamsi tabulæ Testatricis fideicommissariam saperent substitutionem, nihilominus Rodulphus a jure patronatus Capellaniarum foret repellendus ex sanctione Art. 130. Motus proprii anni 1816., qui fideicommissorum abolitionem confirmavit. Frustra autem, pergit Defensor, objiceretur art. 142., quo a lege abolitionis exemptæ fuerunt *le riserve de juspatronati attivi e passivi*; cum enim in hac specie agatur de hæreditate, cui jus patronatus tamquam accessorium adhæret, sicuti fideicommissaria substitutio, ita et juspatronatus in abrogationis legem incidere debuit.

Verum ut ut se habeat controversia de vulgari, aut fideicommissaria hæredis substitutione, quam vulgarem fuisse ipse fatetur Rodulphi junioris Defensor, illud

illud certum, exploratumque autumat idem Rodulphus, quod pia Testatrix juspatronatus gentilitium instituerit favore Masculorum ex Rodulpho seniori descendentium, et deficientibus masculis favore descendentium fœminarum. Enim vero dum Testatrix de hæredis egit institutione, hæredem omnium bonorum vocavit Rodulphum; *rifiutando poi il sudetto Sig. Ridolfo, o suoi Eredi della Eredità*, eam deferri edixit ad Rectorem Congregationis S. Caroli, quo etiam repudiante, substituit piam Domum Lauretanam. At vero ubi de jure patronatus constituendo sermonem habuit, non alios spectavit, quam Rodulphum primum hæredem institutum, ejusque descendentes prius masculos, subinde fœminas, sive Rodulphus hereditatem adiret, sive respueret. Ita profecto suadent Testamentariæ tabulæ, quæ nulla facta hæredum substitutorum mentione, Capellanos nominandos sanxerunt *dal sopradetto suo Erede* (scilicet Rodulpho) *e suoi discendenti maschj, ed in mancanza de' maschj sue discendenti femmine*, et paulo post, *il jus di nominare altro Capellano spetti al sudetto suo Erede Sig. Ridolfo Voglia, e suoi discendenti come sopra*.

Cum itaque ex fundationis tabulis pateat, Testatricem non illis tribuisse juspatronatus Capellaniarum, qui hæreditaria qualitate potirentur, sed illis, qui a Rodulpho seniore originem traherent, masculis supra fœminis impertita prælatione, jam inde sequitur, juspatronatus a Nicolaa Mancini institutum habendum esse tamquam mere gentilitium, quemadmodum pluribus adductis Doctoribus, ac S. Rotæ decisionibus docet *Piton. de controvers. patronor. alleg. 37. num. 11. et seqq.*, proindeque ad Rodulphum juniorem, unicum masculum superstitem ex designato stipite descendentem, pertinere jus nominandi Capellanos, ejusque Amitis esse anteferendum quoad vitam vixerit. Si enim relicto jurepatronatus absolute et simpliciter a Fundatore pro ejus Consanguineis, aut descendentibus, indistincte in eo succedunt tam descendentes ex masculis, quam descendentes ex fœminis ad tradita *per Fagnan. in cap. Perlatum num. 13. de jurepat., Fargn. de jurepatr. part. 2. can. 1. et 2. cas. 14. n. 7.*, profecto descendentes masculi anteferendi sunt de-

cendentibus fœminis, quando Testator id expresse sanciverit; Nemini namque ignotum quod cum fundator juspatronatus reservaverit pro certo genere personarum, exequenda est ejus voluntas, nec licet ab fundationis lege discedere, *L. 1. Cod. de Sacros. Eccl.*, *Rot. in recent. decis. 138. num. 8. part. 13.*, *et cor. Molin. decis. 899. n. 16.*

Præterea etiamsi juspatronatus reservatum hæredi, ejusque descendentibus foret mixtum renuntiandum, adeo ut necessaria esset qualitas sanguinis, et hæredis; nihilominus Rodulpho juspatronatus adscribere oporteret, quippe qui utraque pollet qualitate, atque insuper ipse unus in præsens extat masculus descendens. Nec enim dubitandum, hæreditaria qualitate præditum esse Rodulphum; siquidem ab avo paterno legitimam adeptus est, quam veluti quotam hæreditatis habendam tradit *Rot. cor. Molin. decis 647. n. 6. et 7.* Huc accedit, quod in jurepatronatus mixto haud requiritur qualitas hæreditaria actualis, sed sufficit habitualis, scilicet quod succedere cupiens in jure patronatus potuerit ab intestato succedere tam primo acquirenti, quam ultimo agnato, si ipsi alios non instituissent hæredes, quodque per eum non steterit, quominus hæreditatem adierit, *Card. de Luca de jurepat. disc. 60. n. 30.*, *Piton. de controv. patron. alleg. 100. n. 272.*, *Rot. in Balneoregien. Beneficii 21. Januarii 1707. §. Qualitas cor. kaunitz*, *et in Sulmonen. Jurispatronatus 4. Maji 1716. §. Quandoquidem cor. Althan.*

Neque Sororibus Voglia, concludit Rodulphi Defensor, suffragatur Motus proprius anni 1816, ad quem ipsæ confugiunt. In themate enim non agitur de fideicommisso, verum de jurepatronatus Capellaniarum, quod inclume, ac illæsum futurum edixit articulus 142. ejusdem Motus proprii verbis illis: *le riserve de' giuspatronati attivi e passivi non si comprendono nelle precedenti disposizioni riguardanti le sostituzioni, e i fidecommissi.*

Fit hinc EE. VV. decernere

An sit standum, vel recedendum a decisis in casu etc.

In decisis et amplius

RO-

ROMANA LEGATI PII SUPER EXPENSIS. = Semel atque iterum coram hoc Sacro Ordine pugnatum est superiori anno inter Moniales S. Philippi ad Exquilias et Congregationem de Propaganda Fide super præstatione Legati in summa *scut.* 420. 34. Cumque Moniales in utroque certamine victrices discessissent, Tribunal A. C. adierunt pro impetranda executione reijudicatæ, et condemnatione memoratæ Congregationis in expensas tam judiciales, quam extrajudiciales. Debitum hinc dissolvit Congregatio =. salve le ragioni hinc inde sulla liquidazione delle funzioni, e spese occorse =, et urgentibus Monialibus solutionem expensarum litis, die 5. Septembris 1826. ex rescripto R. P. D. Auditoris SSmi ad hunc Sacrum Consessum ablegata fuit causa *super liquidatione functionum et expensarum prout de jure.* *Sess.* 25. *cap.* 10. *de Reform.*

Partem victam victrici in expensas litis esse condemnandam statuunt jura in *L. Eum quem temere ff. de judic. L. final. cod de ordin. cognit.*, et firmat *Rot. cor. Emerix. decis.* 95. §. 1. *et cor. Falconer. de alimentis decis.* 10. §. 1., imo ubi agitur de sumptibus factis ad tuendam alimentorum causam, expensæ omnes tam judiciales, quam extrajudiciales reficiuntur ad tradita per *Rot. in Romana alimentorum super expensis* 10. *Februarii* 1792. §. 2. *cor. de Bayane*, *ac in Romana alimentorum et expensarum* 3. *Martii* 1797. §. 17. *cor. Molin.*

Judicium vero coram hoc S. Ordine præterito anno a Monasterio S. Philippi contra Congregationem de Propaganda Fide institutum inter privilegiatas alimentorum causas accensendum contendit Monialium Defensor. Etenim cl. m. Cardinalis Barberinius hæredi imposuit onus quotannis pendendi *scut.* 300. *alle poverelle di S. Filippo.* Annua autem Legata miserabilibus personis relicta alimentorum locum tenent, piique relicti naturam sortiuntur et privilegia, *Rot. cor. Riminaldo decis.* 684. §. 3. *et decis.* 697. §. 2.

Nec sumptuum refectioni in privilegiatis alimentorum judiciis adversatur hujus S. Congregationis consuetudo, et institutum. Non desunt enim exempla, quæ ostend-

ostendunt ab hoc Sacro Ordine demandatum fuisse refectionem expensarum, vel ubi actum fuerat de causis matrimonialibus, uti in *Civitatis Castellanæ Matrimonii clandestini, et attentatorum* 3. *Decembris* 1757., *in Maceraten. seu Asculana* 28. *Augusti* 1773., *et in Lauretana Matrimonii super expensis* 14. *Augusti* 1824., vel de causa spolii, ceu *in Derthonen. Spolii manutentionis, et redintegrationis* 24. *Martii* 1821., vel in causis negotiorum gestorum causæ piæ, in *Ferretrana Applicationis super expensis* 24. *Januarii* 1801.

At Congregationis de Propaganda Fide Defensor a jure communi absonum putat, ut pars victa in expensas damnetur, si neque temere, neque sine justa causa, quod in themate abest quam longissime, ab impetitis se se censuerit defedere, *Donnell de jure Civili lib.* 36. *cap.* 3. §. 6. *tom.* 7., *et Card. De Luca de judic. disc.* 39. *n.* 10. Insuper Legatum Monialibus relictum inter privilegiatas alimentorum causas referri posse inficiatur. In supremis enim tabulis Cardinalis Barberinius legatum Monialibus reliquit scut. 300., eaque conferri prohibuit *in altro uso, che per comprare lino e lana da tessersi dalle medesime povere.* At vero dum idem Cardinalis annuum scripsit Legatum *a favore delle Donne penitenti della Lungara*, illud in alimentorum causam relinquere expresse significavit, legemque dixit, ne erogaretur *in altro uso che per vitto delle medesime.* Vi igitur discretivæ, ut ajunt, locutionis aperte colligitur, legatum Monialibus S. Philippi relictum non esse inter causas severioris judicii adscribendum, nec propterea esse locum refectioni expensarum, *Rot. in Romana Damnorum et expensarum* 3 *Julii* 1801. §. 2. *cor. Emo Serlupi, et in Romana seu Firmana Nullitatis obligationis quoad expensas* 1. *Martii* 1822. §. 2. *cor. R. P. D. Tiberj.*

Deinde omnem, ait, in præsenti casu dubitationem tollit vetusta hujus S. Congregationis consuetudo, quæ denegare solet refectionem expensarum, quæ expletæ fuerint occasione litis in hac S. Congregatione, licet victos victoribus condemnari consuescat in expensas factas pro suis juribus tuendis coram Episcopali Curia, antequam controversiæ ad hoc Sacrum Tribunal deferrentur. Hujus rei testimonium perhibent Folia

in

in *Derthonen. Jurium Parochialium 8. Junii 1726. §. Quartum, in Spoletana 23. Aprilis 1763. §. Post et nuperrime in Pinnen. 26. Augusti 1826. §. Ceterum*, ac luculenter evincunt resolutiones *in cit. Derthonen. 6. Julii ad IV. Dub., cit. Pinnen. ad XIV. Dub., in Leodien Residentiæ 12. Junii, et in Adjacen Distributionum 21. Augusti 1762.*

Reliqua fusius haurient Emi Patres ex Allegationibus utrinque distribuendis, ut decernere possint

An et in qua summa sint liquidandæ functiones et expensæ in casu etc.

Negative

TERRACINEN. ET PRIVERNEN. EMOLUMENTORUM. In Comitiis diei 23. Decembris superioris anni propositum fuit Dubium: *An Sacerdos Paschalis admittendus sit ad participationem emolumenti in casu etc.*, responsumque prodiit: *Affirmative.* Huic rescripto haud sibi quiescendum arbitrantes Canonici Cathedralis Ecclesiæ Privernensis, novæ audientiæ beneficium impetrarunt. Iterum iterumque eis indixi certaminis diem, ut jura sua proferrent, sed nihil mihi hactenus exhibuerunt. Quamobrem instante Canonico Paschali Reali oraculum EE. VV. exquiritur

Sess. 24. cap. 12. de reform.

An sit standum vel recedendum a decisis in casu etc.

In decisis

ARI-

Sess.25.cap.13. de reform.

ARIMINEN. FUNERUM. Episcopus Massa in Ariminensi Diœcesana Synodo anno 1742. coacta *cap.* 25. §. 3. sanxit: *Cadavera quæcumque, si lubebit hæredibus, priusquam tumulentur, non alio deponi liceat per quodvis temporis spatium, quam in Ecclesia Parœciæ, siquidem in ea sola jure decet, (excepta Cathedrali) cantari Missam super Cadaver. Quod si aliquando facultas aliter faciendi concessa per Nos, aut per ipsos etiam Parochos fuerit, caveatur non solum in eo casu ne quid cerarum omnino detrimentum patiatur Ecclesia Parochialis, sed videatur etiam in reliquis, ne tam Parochus, quam et ejus Sacrista ullum vel minimum damnum sentiant.* Plures inde exortæ sunt quæstiones, ad quas præcidendas amica anno 1776. intercessit transactio inter Sæculares, Regularesque Animarum Curatores, in eaque statutum = Che tutti gli emolumenti di Cere che servono tanto per l'accompagnamento del Cadavere, quanto per il deposito del medesimo, o questo si faccia nella Chiesa Parrocchiale, o nellaChiesa tumulante, ed anche di quelle della Messa Cantata e degli altri Altari debbano dividersi in egual porzione fra le predette Chiese = At nuperrime aliæ exarserunt controversiæ super emolumentorum perceptione, et Cadaverum expositione inter Parochos, ac Regulares. Lata enim anno 1817. Edictali Lege a S. Congregatione Consultationis, ut omnia Fidelium Cadavera in publico Coemeterio humarentur, arbitrati sunt Parochi memoratam transactionem jam penitus evanuisse, funus recto tramite ad Ecclesiam Parochialem esse ducendum, ibique explenda parentalia, et omnia funeris emolumenta ad Parochum pertinere sive defunctus alibi sibi elegerit sepulturam, sive sepulchrum habeat gentilitium. Quocirca cum die 18. Octobris anni 1824. Aloisius Ferrari, qui venia Episcopi sepulturam sibi elegerat in Ecclesia S. Bernardini, Patribus Minoribus Observantibus concredita, ex hac vita migrasset, ejusque Cadaver exequiis in Parochiali Ecclesia S. Agnetis prius peractis in electo sepulchro conditum fuisset, noluit Parochus tradere Ecclesiæ S. Bernardini mediam emolumentorum partem, quam tamen postulantibus Patri

tribus Minoritis penes ædem sacram deponi mandavit Episcopus, usque dum ab hoc S. Ordine quæstio dirimeretur. Interea supremam obiit diem Seraphinus Ferraresi, qui similiter in Ecclesia S. Bernardini, ubi majorum suorum excisum erat Sepulchrum, humo corpus suum mandari coram testibus significaverat, sed Episcopus ad novas vitandas lites præcepit, ut in propria Paroccia S. Joannis Evangelistæ tumulo conderetur. Hæc gravate ferentes PP. Minoritæ enixe flagitant, ut EE. VV. controversias omnes tum de emolumentorum perceptione, tum de funere ducendo dirimere dignentur.

Rogatus, prout in more positum est, Episcopus hanc rerum seriem confirmavit, pluresque alias quæstiones circa emolumentorum perceptionem in dies exurgere asseruit, sed a prudenti animi sui sententia sese duxit abstinendum.

Parochi ab Episcopo auditi cuncta funerum emolumenta sibi esse tribuenda contendunt. Etenim ex veteri disciplina Parochiales tantummodo Ecclesiæ jure pollebant sepeliendi fidelium cadavera, *Reiffenst lib 3. Decret. tit. 28. n. 39.*, *Herion. post. Rot. cor. Olivatio resp. 5. n. 1.*, *S. Congr. in Ariminen. Juris tumulandi 18. Decembris 1824. §. Parochis*, ac propterea omnia tunc funerum emolumenta, atque etiam cadaverum expositiones ad animarum Curatores pertinebant, ut essent socii consolationum, qui fuerunt passionum, *cap. 1. de Sepult.* Quod si postea ex consuetudine, aut privilegio factum est, ut aliæ quoque Ecclesiæ hoc jure fruerentur, et cuivis liberum fore in eisdem sepulturam eligere; attamen statutum fuit quod si Regulares, vel Clerici alienum Parochianum illegitime in propria Ecclesia sepelire præsumerent, ad restitutionem tam Cadaveris, quam etiam omnium emolumentorum, quæ occasione sepulturæ illius pervenirent quomodolibet ad eosdem, omnino tenerentur, *textu espresso in cap. 1. de sepult. in 6.* et respondit *hæc. S. Congreg. in Ariminen. Juris tumulandi et funeris 29. Januarii 1825. ad III. Dub.* Quin imo si cadavera tumulantur in Ecclesia non Parochiali, nullumque sepeliendi jus habente omnia funerum emolumenta ad Parochum defuncti pertinere docent *Pirhing. Jus canon. libr. 3. tit.*

28. *num.* 32. *Pignatell. tom.* 6. *consult.* 88. *num.* 8. *S. Congreg. in Ravennaten. Funerum* 17. *Martii* 1781. §. *Quod*, etiamsi corpus in eadem Ecclesia tumulo condatur ex venia Episcopi, *S. Congreg. Episcop. et Regular. in Fabrianen.* 14. *Decembris* 1753., *et hic Sacer Ordo in Romana Emolumentorum Funeralium* 28. *Julii* 1731., *et in Senogallien Juris sepeliendi* 24. *Januarii* 1739. *ad III. Dub.*

Jam vero Ecclesia S. Bernardini quamvis jure sepeliendi olim gauderet, nihilominus ex Edictali Lege anni 1817. hoc jure destituta remansit. Et sane eadem Lex cuncta cadavera deponi statuit in cœmeteriis = fuori dell' abitato, onde resti espressamente vietato a chicchesia ancorchè privilegiato, o avente Sepolcri gentilizj di far seppellire i Cadaveri nelle Chiese e Parrocchie = et solum jura parochorum circa funera et emolumenta sarta reliquit, dum ait = Restino salvi gli emolumenti Parochiali che sono o di stabilimento o di legittima consuetudine, sulli quali colle enunciate providenze non intende che sia fatta alcuna innovazione = Hæc itaque Lex sustulit jus tumulandi, sustulit jus percipiendi emolumenta, quo Ecclesiæ simplices potiebantur occasione funeris in illis peracti pro humandis cadaveribus sive in sepulchro gentilitio, sive in electa sepultura, sustulit peculiarem transactionem anni 1776., ac propterea omnia jura funeralia ad Ecclesias Parochiales devoluta sunt.

Nimium autem, inquiunt Parochi, tribueretur Litteris eodem exemplo ad Episcopos scriptis die 15. Maji 1825. a Sacra Congregatione Consultationis, si aliquid subsidii ex eis sibi comparare vellent Patres Minoritæ. Hisce enim Litteris potius confirmata, quam abrogata dicenda est memorata Lex Edictalis quoad loca, in quibus adsunt Cœmeteria opportunis munimentis instructa: statuunt enim = In detti luoghi li Vescovi avvertiranno li Parrochi, e gli altri Rettori delle Chiese, e li Superiori de' Conventi e Monasteri a non dar sepoltura nelle loro Chiese a qualsivoglia persona, e potranno punire li trasgressori con pene a loro arbitrio. Ai Vescovi poi si accorderà la facoltà di poter permettere per qualche mo-

motivo ragionevole che alcune persone ex. gr. li Padroni, o Benefattori insigni delle Chiese, quelli che vi hanno li Sepolcri Gentilizj, siano sepolti in Chiesa, ma si raccomanda ai medesimi di usare di tali facoltà con molta prudenza, affinchè non ne nascano tumulti, od altri inconvenienti. Peraltro per usare di queste facoltà ne dovranno avanzare la dimanda.

Porro Ariminensis Episcopus numquam preces obtulit S. Congregationi, et idcirco venia ab ipso impertita pro humando cadavere Aloisii Ferrari in Ecclesia S. Bernardini nihili est facienda. Quaproter nedum emolumenta funeris Seraphini Ferraresi, cui Episcopus nullam indulgendam censuit licentiam, verum etiam emolumenta funeris Aloisii Ferrari integra spectant ad eorum Parochos. Præterea etiamsi Episcopus legitime veniam dedisset, ut ejusmodi cadavera in Ecclesia S. Bernardini sepelirentur, emolumenta omnia Parochis forent adscribenda: cum enim per Edictalem legem anni 1817. simplices Ecclesiæ jure tumulandi fuerint privatæ, omnia emolumenta funeris ad Ecclesiam Parochialem pertinere debent, licet ex Episcopi licentia in eisdem cadavera tumulentur, nam gratiæ et privilegia juri alterius detrimentum inferre non debent, *Cap. Super de potest. et offic. judic. Deleg., et cap. Si quando de rescript.*

Ex hujusmodi privatione juris tumulandi putant Parochi, Ecclesiam S. Bernardini amisisse etiam jus peragendi funus: jus enim funerandi videtur accessorium juris tumulandi, quod tollitur sublato principali. Imo funus esset explendum in Ecclesia Parochiali, quamvis Ecclesia S. Bernardini jure sepeliendi frueretur, cum id Synodus Massa, octoginta et ultra annorum spatio ab omnibus servata, expresse sanciverit.

Verum Patres Minoritæ utriusque funeris emolumenta, subducta pro Parocho portione canonica, sibi autumant restituenda. Initio enim latum inter jus sepeliendi, ac jus funerandi intercedit discrimen, nec unum est alterius accessorium. Et revera Benedictus XIII. in Constitutione incipien. *Romanus Pontifex*, postquam decrevit ab Ecclesiis Regularibus canonicam

portionem Parocho solvi oportere, inquit: *Hæc locum habeant, et exacte in posterum observentur, quotiescumque defunctus extra suam Parochialem Ecclesiam TUMULETUR, vel EXPONATUR*: ideoque Ecclesia S. Bernardini quamvis jure tumulandi esset destituta propter Edictalem Legem anni 1817, etiam munum gauderet altero jure exponendi, seu funerandi, quod satis habetur ad percipienda funerum emolumenta. Insuper per Edictalem Legem haud abrogatum videtur jus sepeliendi in Ecclesia S. Bernardini, secus hoc jure expoliatæ forent existimandæ vel ipsæ Ecclesiæ Parochiales, quoniam et in his cadavera tumulari vetuit lex; sed tantummodo cœmeteria sepulchris singularum Ecclesiarum subrogata, ac proinde cujusque Ecclesiæ jura quoad funus, et emolumentorum perceptionem integra adhuc perseverant ad tradita *per S. Congreg. in Derthonen.* 24. *Martii* 1821. §. *In quarto, et in Ariminen. Juris tumulandi et funeris* 14. *Maji* 1825. §. *Animadvertendum* Enim vero quamvis Rector Parœciæ S. Martini Camerinensis Diœcesis, qui ad propriam Ecclesiam Parochialem cadaver Veronicæ Massi deferri, ibique, funus peragi curaverat, antequam cadaver in publico Cœmeterio conderetur, contenderet omnia funeris emolumenta jure sua fecisse propter edictalem legem supra memoratam, nihilominus hic Sacer Ordo ad Ecclesiam SS. Gregorii, et Valentini, in qua gentilitium aderat defunctæ sepulchrum, spectare decrevit expositionem cadaveris, et funus, eidemque mandavit restitui funeris emolumenta a Parocho S. Martini percepta, dempta quarta juxta consuetudinem loci, *in Camerinen. funerum* 34. *Novembris* 1821. *ad I. et II. Dubium.* Idem quoque sensisse videtur in *Derthonen.* 14. *Aprilis* 1821. *ad IV. Dubium.*

Ex his colligunt Patres Minoritæ nedum emolumenta funeris Seraphini Ferraresi, qui Sepulchrum habebat gentilitium in Ecclesia S. Bernardini, verum etiam emolumenta funeris Aloisii Ferrari, qui in eadem Ecclesia sepulturam elegerat, sibi a Parochis esse restituenda; sive enim supulturæ electio fiat expresse sive tacite, nullam scilicet sepulturam eligendo, dum sepulchrum adest gentilitium, *Reiffenst. lib. 3. Decr. tit.*

tit. 28. num. 18. Barbos. de Offic. et potest. Paroch. cap. 26. n. 32 sive cadaver tumuletur in Ecclesia, ubi extat sepulchrum gentilitium, vel sepultura electa sive condatur in publico Cœmeterio ad tramites edictalis legis, Ecclesia tumulans iisdem frui debet juribus, omniaque percipere emolumenta; nam jura Parochialia cohibentur ad quartam canonicam, et ad humationem cadaverum illorum Parochianorum qui non habent, aut nullam elegerunt sepulturam *Clement. dudum de Sepultur. S. Congr. in Viterbien. Jurium Parochialium 26. Augusti 1823. §. Ex jure*

Nec ullum Parochi sibi fulcrum quærere valent ex verbis illis Edictalis Legis: *salvi gli emolumenti Parochiali*; ea siquidem ita sunt intelligenda, ut sarta tecta serventur pristina Parochorum jura, non autem ut nova eisdem tribuantur. Et sane Edictalis legis ratio spectavit incolumitatem publicam, non vero augmentum Parochialium emolumentorum, et jacturam Ecclesiarum, quæ jure tumulandi legitime potiebantor.

Dein subdunt Religiosi, cadavera illorum, qui in Ecclesia S. Bernardini sibi sepulturam dari jussserunt, ad illam recto tramite sunt deferenda, ibique explendæ exequiæ, licet postea in publico Cœmeterio tumulari debeant. Quanquam enim Cadavera sepelienda in Ecclesiis Regularium prius deferri queante ad Parœciam, vel ad aliam Ecclesiam Parochialem, si defunctus, vel hæres ita ordinaverit, *S. Rituum Congregatio in Aretina funerum 11. Julii 1699 et hæc S. Congregatio in Volaterrana 16. Martii 1726., et in cit. Viterbien. §. Ex jure*, et concinit ipsa Synodus Massa verbis illis *si lubebit hæredibus*, attamen silentibus hæredibus, ac Testatoribus recto tramite ad Ecclesiam tumulantem sunt aspertandi, ibique celebrandum officium funebre, præsertim si agatur de EcclesiaRegulari ex declaratione Sixti IV., *Reiffenst. Jus canon. lib. 3. tit. 28. n. 35., S. R. Congreg. in Cassanen 6. Maji 1647., atque nuperrime hæc Sac. Congreg. in cit. Viterbien. ad III. Dub.*, idque servandum inquiunt Patres Minoritæ etiam in casu, quo contraria inducta videatur consuetudo, quemadmodum elicitur ex *S. R. Congr. in Monopolitana 16.*

De

Decembris 1679., atque ex responso hujus S. Congreg. *in Tolentinaten. Funerum* 6. *Februar.* 1734.

Nec aliter suadere potest Synodalis sanctio Episcopi Massa; decreta enim Synodus Diœcesanæ, etiamsi ad dirimendas controversias fuerint edita, juri communi, aut privilegiis a Sede Apostolica indultis derogare non posse aperte constat *ex cap. Super his de major. et obed.*, ac tradunt *Fagnan. ibid. num.* 26., *Bened. XIV. de Synod. Diœces. lib.* 2. *cap.* 1. *et cap.* 5., quin imo hæc irrita dispositio Synodi Massa quamlibet detrahit vim assertæ consuetudini deferendi cadavera ad Ecclesiam Parochialem, antequam in Ecclesia tumulante humo tradantur. Scitum namque est, consuetudinem induci ex certa scientia, non autem per errorem, cum nihil magis sit voluntati contrarium, quam error et ignorantia, *Gloss. in cap. ult. de consuetud.*, *ibique Abbas num.* 12., *et Reiffenst. Jus. canon lib.* 1. *tit.* 4, *num.* 126. Siqua vero Arimini obtinuit consuetudo circa delationem cadaverum ad Ecclesiam Parochialem, hæc procul dubio originem duxit ex Synodo Massa, ideoque utpote ex errore inducta nullius ponderis est renuntianda.

Hisce perpensis, Emi Patres dignabuntur dirimere

Dubia

I. *An et quæ emolumenta funeris Aloisii spectent ad Ecclesiam S. Bernardini in casu etc.*

II. *An et quæ emolumenta funeris Seraphini spectent ad Ecclesiam S. Bernardini in casu etc.*

III. *An cadavera tumulanda in Ecclesia S. Bernardini sint ad eam recto tramite deferenda, ibique funus peragendum in casu etc.*

IV. *An cadavera defunctorum habentium sepulchrum gentilitium in Ecclesia Sancti Bernardini, sed tumulanda in publico Cœmeterio deferri debeant ad eamdem Ecclesiam, ibique peragi funebria officia in casu etc.*

V. *An Cadavera defunctorum sine legitima venia eligentium sibi sepulturam in Ecclesia S. Bernardini sint ad eam asportanda pro funere peragendo, antequam deferantur ad publicum Cœmeterium in casu etc.*

VI.

VI. *An liceat Testatoribus vel hæredibus designare Ecclesiam pro funere explendo, antequam cadavera ad Ecclesiam tumulantem, vel ad Cæmeterium deferantur in casu etc.*

Et quatenus affirmative

VII. *An et quæ emolumenta funeris pertineant ad Ecclesiam exponentem in casu etc.*

Ad I. et II. Affirmative ad formam transactionis anni 1776.
Ad III., IV., et V. Affirmative.
Ad VI. Affirmative ad formam Synodi.
Ad VII. Affirmative, dempta portione canonica pro Parochis ad formam transactionis anni 1776.

MELEVITANA SUBSIDIORUM DOTALIUM. Actum est de hac causa in Foliis dierum 17. Maji et 14. Junii anni 1817., ac dierum 6. Martii et 27. Martii 1819., quæ iterum typis imprimi curavi, ut EE. VV. rerum gestarum series plenius innotesceret. Cumque in postrema actione rescriptum prodierit: *Dilata et Episcopus referat de vero actuali reditu bonorum, et quot puellis, et qua auctoritate veniam concesserit optandi subsidium post initas nuptias*: Episcopus die 4. Julii 1826. hæc retulit. *Sess. 25. cap 6. de Reform.*

„ Mandatis istius S. Congregationis obtemperans in an-
„ tecessum præmitto, bona ad recensitum legatum
„ Gafà pertinentia urbana potissimum esse, æque li-
„ cet de tempore obitus non nisi scutata quadragin-
„ ta mel. mon. singulis annis rependerent, actu ta-
„ men aucto notabiliter valore prædiorum urbano-

„ rum

„ rum producere adno quolibet scuta centum nona-
„ ginta novem ; ex quibus sane fructibus scuta mil-
„ le biscentum persoluta fuese electis puellis interea
„ lite pendente juxta Testatricis placita. Nonnullis au-
„ tem ex ipsis jam electis puellis venium concessi
„ optandi post initas nuptias controversum dotale sub-
„ sidium facultatibus utens benignitate S. Sedis mi-
„ hi commissis, ut cum similibus puellis dispensare
„ possem pro prima tantum legatorum electione,
„ quæ initas nuptias proxime secutura foret.

Denuo proponitur

Dubium

An sit standum, vel recedendum a decisis in casu etc.

In decisis, salvis juribus quæsitis puellarum, siquæ sunt, ante rescriptum Episcopi diei 13. Octobris 1810.

Sess. 24. cap. 13., et Sess. 25. cap. 3. de Reform.

JANUEN. JURIUM PAROCHIALIUM. In Oppido Clavari Januensis Ducatus duæ extant Parœciæ, latera dicata S. Joanni Baptistæ, altera S Jacobo Apostolo, quarum prima labente anno 1823. a SSmo D. N. Leone XII. in insignem Collegiatam erecta. Cumque rumor incesserit, Canonicos novæ Collegiatæ sibi asserere jus deferendi SSmum Viaticum Canonicis extremo morbo laborantibus, quamvis extra limites Parœciæ S. Joannis Baptistæ lares habentibus, eorumque funera in Collegiata Ecclesia explendi, et ibi cadavera tumulo condendi; Rector Parochialis Ecclesiæ S. Jacobi ad jura sua tuenda, jurgiaque facile oritura præcidenda, hunc adiit S. Ordinem, ut controversias dirimere dignaretur.

Archiepiscopus de sua sententia rogatus, rationum momenta a Canonicis exhibita transmisit, votumque suum aperiens inquit „ Quanti eæ rationes habendæ

sint

„ sint sapientiæ, prudentiæque EE. VV. erit judica-
„ re. Nos quantum cum Domino possumus preces
„ et vota laudati Capituli vestro patrocinio commen-
„ damus, quatenus quod secundum juris regulas
„ haud licere fortasse conspicitur, id ex Apostolicæ
„ Sedis privilegio Clavarensi Collegiatæ concedatur „.

Huic Archiepiscopi voto concinit vetusta Ecclesiæ disciplina; antiquitus enim Clerici omnes servitio alicujus Ecclesiæ mancipabantur, eique adeo hærebant, ut plures editi sint canones ad eos redarguendos, qui a sua Ecclesia discederent, ut alteri inservirent. Quæ quidem etiamsi hodie remissius obtineant, nihilominus Clerici perpetuo alicujus Ecclesiæ servitio addicti, ac titulum Beneficii residentialis in ea habentes censentur filii et Parochiani illius Ecclesiæ, in qua jugiter spirituali pabulo reficiuntur, et divina audiunt, aut peragunt, non autem Parœciæ, ubi retinent lares; arctius siquidem Ecclesiæ, ubi Sacramenta percipiunt, et divina audiunt, quam Parœciæ, in qua domicilium constituerunt, conjunguntur, *Amostaz de caus. piis lib. 6. cap. 2. n. 10.*, *Franc. de Eccl. Cathed. cap. 17. n. 14.*, *S. Congreg. in Andrien. 20. Decembris 1766. §. Eveniente*.

Ex hoc vinculo Clericorum cum Ecclesia, in qua Beneficium possident residentiale, duo veluti sua sponte consequi autumant Canonici Oratores 1. scilicet Parocho Ecclesiæ Collegiatæ S. Joannis Baptistæ jus esse Sacramenta ministrandi Canonicis ægrotis, licet in aliena Parochia degentibus; nam Canonici sive intra limites Parœciæ, cui fuerunt adscripti, sive in aliena Parochia domum habeant, ibi domicilium ratione Beneficii cum residentia contrahunt, ubi residere tenentur, *Bursat. consil. 226. num. 18.*, *Reiffens. Jus canon. lib. 3. tit. 28. num. 15.* Hinc S. Congregatio *in Dertonen. 3. Decembris 1718* proposito Dub. XV. *An Canonicus Ecclesiæ Collegiatæ habitans in domo sita intra fines alterius Parochiæ, ex quo dicta Ecclesia caret ædibus canonicalibus, teneatur in ultima infirmitate recipere Sacramenta ab Ecclesia Collegiata, vel potius a Parocho domicilii*, responsum dedit: *Affirmative ad primam partem, negative ad secundam*.

2 Canonicum sepulchro majorum destitutum, nullave sibi electa sepultura decedentem intra limites alterius

Parœciæ, sepeliendum esse in Ecclesia Collegiata Statuunt enim jura illos, qui sepulturam non elegerunt, humo esse tradendos, ubi officia consueverunt audire divina, et Ecclesiastica recipere Sacramenta, *cap. 1. et 4. de Sepult. cap. 2. eod. tit. in 6.* Quoties namque agitur de Sacerdotibus aut Clericis perpetuo alicujus Ecclesiæ servitio addictis, et titulum in ea retinentibus, qui propterea ita sunt conjuncti cum sua Ecclesia, ut sint cum illa cor unum, et anima una, *Franc. de Eccl. Cath. cap. 17. num. 17., Rot. in Hydruntina sepulturæ 27. Novembris 1713. cor. Ansaldo*, æquum videtur, ut ii omnes Clerici, quos cum eadem Ecclesia unicum vinculum devinxerat, et quorum viventium una mens in Domino erat, post eorum obitum nec inter se separentur, sed in eadem Ecclesia insimul condantur, *Reiffenst. lib. 3. Decret. tit. 28. num. 14., Pirhing. Jus canon. lib. 3. tit. de sepult. num. 9.*

Hæc tamen haud sibi obesse contendit Parochus S. Jacobi. Quidquid enim antiqua Ecclesiæ disciplina suaderet, ac præsertim in iis locis, ubi Parochiales Ecclesiæ certos non habebant limites, nec earum Rectores proprium Populum, quem regerent; nihilominus post Tridentinam Synodum, quæ *sess. 24. cap. 13. de reform.* præcepit Episcopis, ut distincto populo in certas, propriasque Parochias, unicuique suum perpetuum, peculiaremque Parochum assignarent, qui eas cognoscere valeret, et a quo solo licite Sacramenta susciperet, dubitari nequit Parocho dumtaxat domicilii, nec ulli alii, extra necessitatis eventum, fas esse SacroOleo ægrotantes sive Laicos, sive Clericos inungere, illisque SSmi Corporis Christi viaticum ministrare, *Bened. XIV. de Synod. Dioeces. lib. 8. cap. 5. num. 7., Reiffenst. loc. cit. n. 17.* Hanc legem ab Ecclesiis quoque Collegiatis, et Cathedralibus servandam dixit S. Congregatio in *Mantuana Jurisdictionis 16. Martii 1689., in Tiburtina Juris administrandi Sacramenta 12. Maji 1685.*, et alibi passim, ut videre licet in *Viterbien. Juris tumulandi 10. Maji 1766. §. Dubitatum.* Et licet contrarium ex peculiaribus fortasse circumstantiis dixerit in *Derthonen. Jurium Parochialium*, attamen præcedentem sententiam instauravit in *Eugubina Jurium Parochialium 2. Aprilis 1729.*, etiamsi Canonici Cathedralis Ecclesiæ consuetudine, ac sanctione Diœce-

cesanæ Synodi inniterentur, uti monet Folium in *Avenionen. Jurium Parochialium* 1. *Martii* 1766. §. *de Canonicis*, iterumque decrevit in *Andrien.* 24. *Januarii* 1767. . Proposito siquidem Dub. V. *An Canonicis sive Presbyteris, aut Clericis adscriptis servitio Cathedralis, et habitantibus in ambitu Ecclesiæ S. Nicolai in casu infirmitatis Sacramenta sint ministranda a Vicario Cathedralis, seu potius a Vicario Ecclesiæ S. Nicolai in casu etc.* respondit ad V. *Negative ad primam partem, affirmative ad secundam*; et die 19. insequentis Septembris stetit *In Decisis, et amplius.*

Similiter quod pertinet ad tumulationem, contendit Parochus Cadavera Canonicorum, nullam electa sepultura decedentium, esse humanda in Parochia domicilii, nisi in Collegiata proprium extet Canonicorum Sepulchrum, vel Familiæ sepultura, ut docuit *S. Congreg. in Avenionen. Jurium Parochialium* 1. *Martii* 1766. §. *Eos, et in Avenionen.* 19. *Septembris* 1778. §. *Hinc.* Si enim peculiarem Collegium Canonicorum sibi non condiderit sepulturam, præsumi nequit, Canonicum defunctum ibi sepulturam elegisse, ubi proprium pro consortibus sepulchrum non fuerat excisum. Quocirca S. hæc Congregatio in *Derthonen. Jurium Parochialium* 3. *Decembris* 1718. rogata: *An Canonicus Ecclesiæ Collegiatæ habitans in Domo sita intra fines alterius Parochiæ, decedens non electa sibi sepultura, debeat sepeliri in Ecclesia Collegiata, vel in Parochia domicilii*, responsum dedit ad XVI. *Affirmative, dummodo adsit sepulchrum Canonicorum*. Eamdemque nuper protulit sententiam in *S. Miniatis Jurium Parochialium* 24. *Novembris* 1821. *ad* 11. *Dubium.* Jam vero in Collegiata Clavari nullum adest a Canonicis extructum Sepulchrum pro iis, qui sunt chori servitio addicti, ac propterea subdit Parochus cadavera Canonicorum in Paroecia domicilii sunt condenda.

Dignentur itaque Emi Patres ea, qua pollent, juris peritia dirimere

Dubia

I. *An, et ad quem spectet jus ministrandi Sacramenta Canonico ægrotanti in casu etc.*

II. *An Canonicus habitans extra Paræciam Collegiatæ, decedens non electa sibi sepultura, nulloque præditus Majorum Sepulchro, sepeliri debeat in Ecclesia Collegiata in casu etc.*

Non proposita cum sequenti.

CÆSENATEN. JUBILATIONIS. Marcus Joseph Mami jam inde ab die 20. Januarii 1784. Cæsenatensi Cathedrali Ecclesiæ inservire cœpit uti Coadjutor cum futura successione Canonici Antonii Fabri. Volvente anno 1798. ex decreto Militaris Regiminis, quod Emiliæ Provinciam invaderat, suppressionem subiit Cæsenatense Capitulum, eaque perseverante vitam cum morte commutavit Canonicus Fabri. Verum Coadjutor Mami nec ante, nec post Coadjuti obitum a servitio Chori sibi censuit abstinendum, licet nullo fruetur emolumento. Tandem anno 1806. in antiquum statum restitui obtinuit Cæsenatense Capitulum; sed cum ex undeviginti Canonicalibus Præbendis novem dumtaxat fuerint redintegratæ priscis Titularibus, qui adhuc vitam agebant, conferendæ, Sacerdos Mami titulo Canonici honorarii, et Officio Magistri Cœremoniarum donatus fuit. Hoc honoris gradu divinis laudibus interesse perrexit Mamius, usque dum anno 1808. e vivis erepto Canonico Boni ad Canonicalem Præbendam, et anno 1820. ad Præposituræ Dignitatem fuit evectus. Nunc itaque Præpositus expleto jam quadraginta annorum Chorali servitio, et adversa valetudine ob ingravescentem ejus ætatem laborans, exemptionem a Choro efflagitat.

Sess. 24. Cap. 12. de Reform.

Quæ Orator exposuit, veritati esse consona affirmant Canonici, qui amplam etiam perhibent fidem de laudabili ejus servitio. Canonicis concinit Episcopus, ipse enim de more interrogatus retulit „ Sacerdos qui ju-„ bilationem postulat, in exemplum se gessit tum Cho-

„ Choro quadraginta et amplius annis inserviendo,
„ tum Ecclesiæ difficillimis etiam temporibus, quibus
„ Capitulum a vi extranea uti suppressum habebatur,
„ opem attente religioseque præstando. Ut igitur expe-
„ titum animi mei sensum aperiam, asserere quippe
„ non dubito, Præpositum Mami dignum esse, qui
„ favore, quem flagitat enixe, donetur.

Mos jamdudum inolevit, ut Canonicis et Beneficiatis, qui in Ecclesiis Cathedralibus, et Collegiatis laudabile et assiduum quadraginta annorum exhibuerunt servitium, jubilationis indultum ab hoc S. Ordine concederetur, *Benedict. XIV. de Syn. Diœc. lib.* 13. *cap.* 9. *num.* 15., *S. Congreg. in Ravennaten. Jubilationis* 31. *Januarii* 1824. §. *Nullo*. Nec dubitandum, quin ad explendum hujusmodi quadragenarium Chori servitium sit quoque habenda ratio temporis, quo Ecclesiæ inservierunt partim tamquam Coadjutores, et partim tamquam Titulares, nam id perspicue decretum fuit ab S. Congregatione in *Dubia Jubilationis* 17. *Decembris* 1718. *ad* 11. Dub, ac postea jugiter servatum, *S. Congreg. in Romana Jubilationis* 9. *Februarii* 1822. §. *Canonicis*, *et in cit. Ravennaten* §. *Nullo*.

Jam vero Præpositum Oratorem nedum quadragenarium, sed annorum trium supra quadraginta assidue, et laudabiliter præstitisse servitium plene testantur Canonici, et confirmat Episcopus. Haud enim hujusmodi servitium interruptum est censendum, quia præteritis temporum vicissitudinibus suppressionem passum est Cæsenatense Capitulum; siquidem Orator vigente etiam suppressione Choro interesse non destitit, nec spolium honorum Cæsenatensis Capituli a Gallico Regimine patratum impedimento esse potuit, quominus Chorale servitium ab legitimis Canonicis Ecclesiæ exhibitum utile foret ad rudem a Choro assequendam. Multoque minus non continuum est judicandum, propterea quod ab anno 1806. ad annum 1808. Choro interfuerit veluti Canonicus honorarius; præterquam enim hoc biennio Præpositus non indiget, illud insuper animadvertere præstat, quod ipse ex temporum calamitate titulo Canonic. honorarii fuerat in-

si-

signitus, sed reapse verus ac legitimus erat Canonicus. Hinc S. Congregatio in *Ravennaten. Jubilationis* 21. *Februarii* 1824. exemptionem a Choro cum solitis clausulis concessit Canonico Dominico Majoli, qui anno 1783. Canonicatum obtinuerat, sed Gallis Ravennam occupantibus, reductisque ad minorem numerum Canonicalibus Præbendis inter Canonicos honorarios fuerat cooptatus, et hujusmodi titulo ab anno 1805. ed annum 1807. Metropolitanæ Ecclesiæ inservierat.

Verumtamen non quolibet quadragenarium servitium Ecclesiæ exhibitum viam sternit jubilationi, sed illud dumtaxat, quod ab eo præstatur, qui legitime Chorali servitio sit mancipatus. At Canonicus Coadjutor post mortem Coadjuti novam, eamque capitulariter capere debet possessionem Canonicatus, *Rot. part.* 10. *recent. decis.* 122. *num.* 5. *Ferrar. Bibliot. verb. Canonicatus Art.* 10. *num.* 28. Ex rerum autem serie, quam protulit Orator, non costat, ipsum novam iniisse possessionem post obitum Coadjuti Antonii Fabri, imo cum Coadjutus ex hac vita migraverit, dum temporum calamitates privatas publicasque res everterat omnes, et Capitulum Cœsenatense suppressioni fuerat subjectum, certo elici posse videtur, haud novam, canonicamque nactum fuisse possessionem, ideoque in dubium revocari posset, utrum servitium post Coadjuti mortem Cathedrali Ecclesiæ præstitum satis sit habendum, ut Orator rude, quam postulat, donari queat.

Proponitur Dubium

An costet de continuo et laudabili quadraginta annorum servitio ita ut sit locus jubilationi in casu etc.

Die

Die Sabbati 21. Julii 1827. in Palatio Apostolico Vaticano erit Sacra Congregatio Concilii, in qua præter alia proponentur infrascripta Dubia, juxta morem ejusdem Sacræ Congregationis de jure resolvenda.

JANUEN. JURIUM PAROCHIALIUM

Sess. 24. Cap. 3., et Sess. 25. Cap. 3. de Reform.

Dubia

I. *An, et ad quem spectet jus ministrandi Sacramenta Canonico ægrotanti in casu etc.*

II. *An Canonicus habitans extra Paroeciam Collegiatæ decedens non electa sibi sepultura, nulloquo præditus majorum sepulchro, sepeliri debeat in Ecclesia Collegiata in casu etc.*

Ad I. Affirmative ad Parochum domicilii,
Ad II. Negative

CÆSENATEN. JUBILATIONIS

Sess. 24. Cap. 12. de Reform.

Dubium

An constet de continuo et laudabili quadraginta annorum servitio, ita ut sit locus jubilationi in casu etc.

Affirmative cum solitis clausulis.

NEA-

Sess. 24. Cap. 1. de Reform.

NEAPOLITANA DISPENSATIONIS MATRIMONII. In Comitiis diei 28. superioris Mensis Aprilis ad trutrinam denuo revocata fuit controv ersia super Matrimonio inito a Joanne Ferrari Duce Parabitæ cum Olympia Monticelli della Valle ex Ducibus Ventignani; ac proposito Dubio: = *An sit consulendum SSmo pro dispensatione super Matrimonio rato et non consummato in casu etc.* placuit Emis Patribus rescribere: *Afirmative et ad mentem*; mens autem fuit, *quod scribatur Emo Archiepiscopo, ne relaxetur Joanni Ferrari fides status liberi inconsulta Sacra Congregatione.* Instaurandi certaminis veniam petiit Sacramenti Defensor, quam de more eidem concessi. Hinc EE. VV. ea, qua præstant, sacri juris prudentia, consultis Allegationibus utrinque distribuendis, definire dignabuntur

An sit standum, vel recedendum a decisis in casu etc.

In decisis et amplius.

Sess. 22. Cap. 11. de Reform.

REATINA. Ex pervetusta atque immemorabili consuetudine penes Reatem factum est, ut nedum Civitas, verum etiam Canonici Cathedralis Ecclesiæ aliquod Antistitibus Episcopalem Sedem primitus adeuntibus obtulerint munus. Ex Capitularibus namque codicibus certo constat, Canonicos ab anno 1520. ad annum usque 1724. modo sacram supellectilem, modo quamdam pecuniæ vim cunctis exhibuisse Episcopis, quinque tantum exceptis, quibus ullum tributum fuisse donum non reperitur. Postea vero, scilicet ab anno 1724. ad annum 1818., singulis Episcopis summam scut 140., et aliquando etiam majorem in læti animi significationem erga concives Episcopos, jugiter persolvit Capitulum. Quotics se se obtulit occasio munus hujusmo-

modi largiendi, Capitularia Comitia coegerunt Canonici, licet ex tabulis decretorum Capitularium non appareat eadem habita fuisse pro decernendis oblationibus exhibitis Antistibus Ferretti, Minini, Fioravanti, Pereira. Has præstationes, quas Canonici alias nuncupare consueverant *donativo*, *regalo*, anno 1724. appellarunt *oblationem scutorum centum quadraginta fieri solitam novis omnibus Episcopis*, et anno 1775. *consuetum subsidium scutorum centum quadraginta*. Cum res ita se haberent, ad Reatinam Ecclesiam anno 1824. suo Pastore viduatam evectus fuit Timotheus Maria Ascensi ex Carmelitarum Ordine, eique largitionem scut. 150. novis Episcopis fieri solitam pependit Civitas: at Canonici Cathedralis Ecclesiæ licet initio paratos se se exhibuerint ad assuetum munus in Antistitem conferendum, dein nullo se vinculo obstrictos arbitrati summam scut. 140. repræsentare detrectarunt. Quocirca Episcopus ut sibi suisque Successoribus prospiceret, rem ad hunc Sacrum Ordinem definiendam detulit.

Precibus eidem Episcopo ablegatis, ut audito Capitulo transmitteret documenta, quæ controversiam attingerent, hæcretulit „ Rem totam, haud mora, Canonicis patefeci, qui sententiam suam in scriptis tandem aperuerunt. Canonicorum scripturam quibusdam meis, ut plane necessariis, auctam animadversionibus modo ad Vos, Emi et Rmi Patres, defero inspiciendam. Illud tamen silentio premere minime possum, eamdem scripturam nullum publicæ et communis voluntatis Capituli signum, nisi solius nominis et sigilli præferre, cum ego ipse percurrens librum, in quo acta Capituli adnotantur, nihil invenerim de ejusdem convocatione, de prælata scripturæ lectione, de uniuscujusque mente per secreta suffragia explorata, nec de consueta subscriptione ab Archidiacono ac duobus Canonicis senioribus pro more apponenda. „

Episcopus Ascensi, e Reatina ad Auximanam et Cingulanam Sedem in Consistorio diei 21. superioris mensis Maji translatus, Canonicos Reatini Capituli compellendos esse contendit ad repræsentandam summam

scut. 140. sive titulo subsidii charitativi, sive titulo oblationis, aut cujusvis alterius præstationis ad tramites centenariæ, et immemorabilis inductæ consuetudinis. Si hanc enim summam Prædecessoribus Episcopis tituli subsidii charitativi solutam fuisse judicetur, haud Episcopo Ascensi denegari poterit; nam Innocentius XI. anno 1678. constituit = Il sussidio caritativo in quelle Dio-
„ cesi, nelle quali sia solito di esigersi, e non altrimente,
„ si esigga solamente per una sola volta nel primo ingres-
„ so del Vescovo secondo la tassa solita antica di 40.
„ anni indietro =. In Reatina vero Ecclesia nedum quadragenaria, sed etiam centenaria, ac vetustior viget consuetudo, quæ suadet novis Episcopis exolvendam summam scut. 140. titulo subsidii charitativi; siquidem persolvi consuevit in primo Episcoporum adventu ad ferendas forsitan expensas, quas novi Episcopi facere coguntur: idque concinit menti Capitularium codicum, qui fidem perhibent, anno 1775. Capitulum sanxisse, a Canonico Camerario esse pendendum in adventu novi Episcopi *consuetum subsidium scut.* 140.

Et quamvis subsidium charitativum exigi nequeat, si Mensæ Episcopalis reditus adeo ampli sint, ut congruam Episcopis debitam longe superent, ac proinde satis superque sint subeundis sumptibus expeditionis Litterarum Apostolicarum, quemadmodum declaravit *S. Congregatio in Gerunden Subsidii charitativi* 17. *Februarii* 1663. *lib.* 3. *Decret. pag.* 455., *et in Algaren. Subsidii charitativi* 5. *Julii* 1738. §. *Si vero*; nihilominus in themate locus foret solutioni subsidii charitativi tum quia extante consuetudine legitime præscripta exigi potest subsidium charitativum, etiamsi reditus sumptibus peragendis sufficiant, ut censet *Reiffenst. lib.* 3. *Decret. tit.* 39. *num.* 31., tum quia Episcopus Ascensi pro expensis suæ assumptionis ad Reatinam Cathedram debitum contraxisse affirmat scut. 1405., nec illi dimittendo pares fuisse fructus Mensæ Episcopalis, quam ejus Prædecessores ita nominibus gravarunt, ut reditus ex Peritorum judicio vix ad scuta 887. 65. quotannis pertingant.

Si autem pecuniæ vis novis Reatinis Episcopis per Capitulum Cathedralis Ecclesiæ jam inde ab antiquo tem-

po-

pore exhibita dicatur non titulo subsidii charitativi, sed titulo oblationis, ac largitionis, erit nihilominus Episcopo Ascensi omnino præstanda. Enim vero si longi temporis consuetudine inductum fuerit, ut statis anni temporibus, aut festivitatibus, Deo, Locis piis, aut Ministris Ecclesiæ donum aliquod a fidelibus offeratur, hæc consuetudo servanda est, *cap. ad Apostolicam 42. de Simonia*, *Barbos. de Offic. et potest. Episc. part. 3. cap 54. num 10.*, imo si populus obligationes ex consuetudine debitas omitteret, ad eas explendas juris remediis adigi posset, *Barbos. loc. cit num. 10. Pirhing. Jus Canon. lib. 3 tit. 30. n. 174.* Quid obsit, ex actibus facultativis per quod tempus temporis spatium exercitis nullam invehi posse obligationem in exercente; nam ubi ex rerum adjunctis animus sese obligandi cruitur, contrahitur obligatio, ac servanda est laudabilis consuetudo aliquid dandi vel offerendi, *Reiffenst lib. 3. Decret tit. 30. num. 185. et seq. S. Congreg. in Brictinorien. Parœciarum 8. Maji 1824. §. Parochi.*

Jam vero in præsenti casu haud deesse videntur rerum circumstantiæ, quæ inductam suadeant obligationem. Agitur namque de oblatione favore causæ piæ; siquidem Episcopus est pater pauperum, ac relictus, quæ in propriam exhibitionem non impendit, erogare debet in pauperum alimoniam, proindeque quod Episcopo datur, pauperibus dari dicitur. Piæ autem oblationes per longum tempus expletæ animum redolent in offerentibus ad eas faciendas sese obligandi, ac præscriptionem obligatoriam inducunt, *Reiffenst. loc. cit. n. 189.*, *Guttier. can. quæst. lib. 2. cap. 21. num. 50.*, *Card. De Luca de Regal. disc. 46. num. 2. e seq.* Consuetudo autem donum aliquod novis Reatinis Episcopis offerendi antiquissima est, ac profecto originem ducit ab anno 1560. Hunc præstationem vocarunt Canonici modo donum, modo subsidium, modo oblationem cunctis Episcopis dari consuetam, itaut nulla unquam dubitatio exorta appareat in Capitularibus Comitiis de necessitate assuetum donum offerendi; imo constat olim maturum accepisse pecuniam, ut oblationem peragerent, nam in Capitularibus Codicibus an-

ni 1660. legitur = E più pagati al Canonico Pavaroni „ in conto di maggior somma da lui imprestata al Ca- „ pitolo per il donativo fatto all' Emo Sig. Cardinale „ nostro Vescovo scudi 99. 48. = Tandem adeo persuasum erat Canonicis, ipsos onere devinci solitam oblationem offerendi, ut nuperrimis temporibus nullis habitis Comitiis novis Antistitibus munera exhibuerint.

Quocirca, pergit idem Episcopus, compellendi sunt Canonici ad summam scut. 140. repræsentandam. Neque huic obligationi satis fecisse Canonicos est censendum, propterea quod Episcopo Ascensi dono dederint duas sacras tiaras, librosque Pontificales. Præter quam enim hujusmodi rerum valor attingit scut. 16.; illud insuper accedit, quod, subdit idem Antistes, *attesa la mia povertà che non mi permetteva di far le mitre nuove, io domandai al Capitolo in vendita le stesse Mitre, ed Egli mi fece sapere che me le cedeva in dono. Io non avrei mai immaginato che con questo volesse pareggiare, come ora pretende, i miei diritti sulla prestazione controversa. Qualunque però sia per essere l' esito, rimanderò al Capitolo il suo dono.*

At pecuniæ summam, quam Reatinum Capitulum novis Episcopis pendere consuevit, nullam habere subsidii charitativi speciem autumant Canonici. Etenim subsidium charitativum, adhibito saltem Capituli consilio, exigitur ab Ecclesiis, et Beneficiis universæ Diœcesis, si manifesta, ac rationabilis causa extiterit, *cap. Cum apostolus de censib., Reiffenst Jus canon. lib. 3. tit. 39. n. 34., et S. Congreg. in Tarentina Procurationis 25 Februarii 1826 §. Quum.* Pecuniæ autem vim, de qua loquimur, solvit Capitulum dumtaxat Cathedralis Ecclesiæ, et quidem proprio lubitu, non vero flagitante Episcopo, ac nulla intercedente manifesta et rationabili causa. Quin imo si Episcopi subsidium charitativum unquam postulassent, Canonici ceterique Beneficiorum et Ecclesiarum Rectores illud jure denegassent, quoniam reditus Mensæ Episcopalis tuendo decenti Antistitum, etiam Sacra purpura fulgentium, gradui, ac pendendis pensionibus semper pares habiti sunt.

Ita-

Itaque præfatio illa, quam hactenus novis Episcopis exhibuerunt Canonici, haud subsidii charitativi characteribus pollet, sed tantummodo liberalitatis in eos nullo jure cogente, ac proprio lubitu collatæ. Et sane dum Canonici Antistitibus oblationem offerendam edixerunt, eam aut donum, aut largitionem nuncuparunt Quemadmodum vero Capitulum nulla obstrictum obligatione, sed sponte ejusmodi manus initio offerebat, ideoque pro suo lubitu ab illo offerendo se abstinere, atque adeo illud petentibus denegare merito poterat; ita etiam nunc liberum ei esse debet donum illud offerre vel denegare. Actus enim qui ab arbitrio pendent, atque a libera hominum voluntate, nullum inducunt jus coactivum, nisi aperte constet, agentes fuisse coactos, simulque tempore ad præscribendum idoneo acquievisse coactioni, *Rot. cor. Falconer. tit. de jurepatron. decis.* 30. *n.* 18. *et cor. Emeriæ decis,* 212. *n.* 4.

Porro in themate numquam intercessit coactio, eoque minus acquiescentia, num Canonici Episcopis Reatem adventantibus Comitia habere consueverunt, ac omni procul coactione de munere exhibendo deliberarunt. His accedit, quod aliquando nullum fecerint oblationem, nec eamdem semper obtulerint rem, cum modo sacram supellectilem, modo pecuniam, eamque majorem, vel minorem suo judicio præstiterint, ac propterea desiderentur illi actus uniformes, qui ad inducendam præscriptionem occurrant necesse est.

Tandem Reatinum Capitulum ob vilescens rerum pretium, et ob contracta nomina dissolvenda angustiis nunc premitur, adeo ut plerique Capitulares ex præbendarum fructibus decenti illorum gradui prospicere nequeant. Exinde colligunt Canonici, quod etiamsi Capitulum Reatinum donum aliquod novis Episcopis præstare cogeretur, suæ obligationi satis fecisset sacras tiaras, Librosque Pontificales Episcopo Asculano offerendo.

Quamobrem proponitur

Du-

Dubium

An, quo titulo, et in qua summa Episcopis Reatinis, in primo adventu ad Ecclesiam Cathedralem debeatur præstatio in casu etc.

Affirmative titulo oblationis pro scutis 140.

Sess. 22. *et* 25. *Cap.* 11. *de Reform.*

FOROSEMPRONIEN. VISITATIONIS SS. LIMINUM

Hodiernus Episcopus antiquum in Forosemproniensi Diœcesi invaluisse deprehendit consuetudinem, qua Episcopi decessores veniam tribuere consueverunt alienandi bona ecclesiastica, Rom morum scutatorum quinquaginta æstimationem non excedentia. Verens autem, ne hujusmodi consuetudo sacris Canonibus, atque Apostolicis Constitutionibus adversaretur, priusquam eam divellere aut confirmare aggrederetur, Sedis Apostolicæ sensum exquirendum deliberavit. Quamobrem in postrema Status suæ Ecclesiæ relatione postulavit, num memorata consuetudo sive centenaria, sive quadragenaria sit probanda.

A priscis usque Ecclesiæ temporibus lex viguit, Ecclesiastica bona alienari non posse, nisi justa intercedente causa, ac certis servatis solemnitatibus; quam legem Sacri Canones ediderunt, et Civiles leges ratam firmam haberi voluerunt, uti constat ex *Can.* 13. *caus.* 17 *q.* 4, *Ep.* 17. *S. Leonis Magni ad univ. Episcop. Sicil. can.* 52. *caus.* 12. *qu.* 2., *Conc. Carthaginensi Can.* 4. *tom.* 2., *L.* 14. *et* 17. *Cod. de Sacros. Eccles. ac Novel.* 7. *Cap.* 1., idque provide sancitum, ne, patrimonio Ecclesiæ consumpto, divinus cultus minueretur, Clerici egerent, pauperes subsidio privarentur, Templa in præceps ruerent. Ad compescendam vero, quæ temporis successu valde increbuerat, cupiditatem illorum, qui immobilia, et pretiosa mobilia Deo dicata usurpare, vel in profanos usus convertere præsumerent,

rent, Paulus II. in notissima *Extravag. ambitiosæ de reb. Eccl. non alien.* omnium rerum et bonorum ecclesiasticorum alienationem vetuit, atque eos, qui inconsulto Romano Pontifice bona ejusmodi distraherent, aut distracta reciperent, censuris, aliisque pœnis subjecit, initosque contractus nullius omnino roboris, ac momenti esse decrevit.

Nihilominus nonnullæ extant res ecclesiasticæ, quarum alienatio, etiam sine Apostolicæ Sedis beneplacito, non prohibetur. Hujusmodi sunt terrulæ, vineolæ, aliæque res parvi valoris: legitur enim in *Can. Terrulas Caus.* 12. *quæst.* 2. „ Terrulas aut vineolas exiguas, et „ Ecclesiæ minus utiles, aut longe positas, parvas, „ Episcopus sine consilio Fratrum, si necessitas fuerit, distrahendi habeat facultatem „. Neque huic Canoni derogatum fuisse per *Extravag. ambitiosæ*. aut per Concilium Tridentinum *Sess.* 22. *et* 25. *cap.* 11, *de reform.* ad unum omnes docent Doctores, atque ita declarasse Sacram Congregationem *die* 11. *Januarii* 1596. testatur Fagnanus *in Cap. Nulli num.* 25. *de reb. eccl. non alien.* Cumque neque ex memorato *can. Terrulas*, neque ex alia Constitutione appareat, quænam res sint exigui valoris, Canonistæ in varias abeunt sententias.

Quidam terrulas, ac res modici valoris vocant, quæ non æstimantur ultra 25. ducata de Camera, seu 25. scutata aurea, quæ summam constituunt *scut.* 41. *et obol.* 25. *monetæ Romanæ*, prout referunt *Thesaur. For. eccl. part.* 4. *cap.* 1. *num.* 75, *del Bene cap.* 17. *dub.* 1. *n.* 23., *Sac. Congregatio in Lauretana Nullitatis contractus* 30. *Augusti* 1788. §. *Neque.* Alii censent, res exigui valoris eas esse, quæ pretium non attingunt aureorum centum, quæque annuum non afferunt fructum quinque aureis majorem, *Leuren. Jus Canon. lib.* 3. *tit. de reb. eccl. non alienan. quæst.* 112. *num.* 2., *Castropal. tract.* 12. *disc. unic. part.* 15. §. 1. *num.* 2., *Zerol. Præx. Episcop. v. alienatio* §. *ad sextum*. Tandem nonnulli media incedentes via prudenti judicis, hoc est Episcopi, arbitrio relinquendum arbitrantur, ut ipse, perpensis facultatibus Ecclesiæ alienantis, valore rei alienandæ, temporum circumstantiis, ac locorum consuetudine, judicet quænam terrulæ, vineolæ, cæte-

teræque res sint modici valoris, *Menoch. de arbitr. judic. lib. 2. cas. 145. num. 4.*, *Card. De Luca de alienat. disc. 1. num. 117. 118.*, *Reiffenst. lib. 3. Decret. tit. 13. num. 38.*

Huic postremæ sententiæ adhæsisse Sacram Congregationem refert *Fagnan. in cap. Nulli num. 26. de reb. eccl. non alien.* Cum enim Massanensis Archiepiscopus declarari efflagitasset, ad quam usque quantitatem sibi liceret Terrulas ac vineolas minus utiles sine Apostolico Beneplacito alienare, Sac. Congregatio *die 13. Decembris* 1613. respondit, *petendum esse a jure communi*, imo alias censuit, teste ipso Fagnano, non esse tutum definire, quæ res dicantur exiguæ. Verum *Card. Petra in comm. ad Const. Ambitiosæ Paulii II. tom. 5. num. 66. pag. 427. ac Giraldi Exposit jur. Pontif. lib. 3. Decret. tit. 13. sect. 444.*, aliique affirmant, hunc Sacrum Ordinem *die 12. Aprilis* 1698. Archiepiscopo Barensi, percontanti in Visitatione SS. Liminum, ad quem usque valorem facultatem tribuere posset alienandi res Ecclesiasticas, responsum dedisse: *Non posse Episcopum concedere facultatem ultra viginti quinque scuta aurea*: eamdemque referunt editam fuisse resolutionem a *Sac. Congreg. Episcop. et Regul. in Faventina 22. Martii* 1711. Huic pondus addere nituntur ex rescripto hujus Sac. Congregationis, quæ *in Papien. Incisionis Arborum diei 15. Martii* 1710. typis edita in *Thesauro Resolutionum anni* 1740. *pag.* 188. censuit, non subsistere licentiam datam pro incisione arborum, valorem scutorum sexaginta, deductis expensis, non excedentium; sed animadvertere præstat, nullitatem veniæ in eo casu impertitæ ex alio etiam fonte scatere potuisse, nimirum ex decreto inhibitionis non incidendi arbores litigiosi Beneficii, aut ex defectu forsitan specialis mandati Episcopi favore Vicarii Generalis, qui veniam cedendi populeas arbores Præposito Mombellio tribuerat; nam Vicarium sine speciali Episcopi mandato frustra veniam concedere alienandi bona Ecclesiæ tradunt *Card. Petra loc. cit. n. 68.*, *Redoan. de reb. Eccl. non alienan. quæst. 41. n. 60.*, *Rot. cor. Emeriæ sen. decis. 14 n. 8.*

In hac rerum dubietate, ac sententiarum varietate magni facienda videtur consuetudo centenaria, aut saltem

tem quadragenaria, quæ in Forosemproniensi Diœcesi inolevit. Nihil sane magis tritum, inquit Bened. XIV. *de Syn. Diœces. lib.* 12. *cap.* 8. *n.* 8., quam legem quamlibet humanam, etiam canonicam, posse contraria consuetudine, quæ sit rationabilis, et legitime præscripta, abrogari juxta textum *in cap. final. de consuetud.* Consuetudo autem centenaria, imo etiam quadragenaria, actorum frequentia prædita, bonis moribus non adversa, nec ecclesiasticæ disciplinæ nervum disrumpens, potis est abrogare canonicam legem, *Schmalzgr. Jus can. part.* 1. *tit.* 4. *num.* 20., *S. Congreg. in Nullius Sublacen. Jurium Parochialium* 29. *Januarii* 1825. §. *Rationabilis*. Quod quidem eo magis in præsenti casu locum sibi vindicare debet; siquidem non agitur de abroganda lege, sed tantummodo de prætiniendo valore, intra cujus limites ad præscriptum *can Terrulas* contineatur Episcoporum potestas in impertienda facultate alienandi bona Ecclesiastica.

Erit itaque Eñorum Patrum decernere

An sit probanda consuetudo centenaria, aut quadragenaria in casu etc.

Affirmative.

FERENTINA AGGREGATIONIS, ET JURIS ELIGENDI. In Cathedrali Ecclesia Ferentina a tempore, cujus initium hominum vincit memoriam, erecta fuit Sodalitas SSmi Sacramenti, et Archiconfraternitati Ecclesiæ S. Mariæ supra Minervam rite aggregata. Eidem Sodalitati duo præesse consueverant Priores, quorum unus Ecclesiasticus, alter secularis: hunc procul dubio a Confratribus, illum autem a Capitulo per longissimi temporis spatium delectum fuisse ex monumentis certo constat, ac præsertim ex Synodo Diœcesana, quam anno 1762. habuit Episcopus Borgia *Sess.* 22. *Cap.* 8. *de reform.*

gia. Ad ejus enim calcem extant Constitutiones Capitulares, quarum *cap. 3. de Missis Conventualibus* elecmosyna pro Missis præfinitur, hoc tamen addito: *exceptis anniversariis, quæ celebrabuntur a Canonico Priore Confraternitatis SSmi Sacramenti, pro quibus servetur solitum*. Hæc Priores eligendi methodus ad annum usque 1750. viguit: verum postea etiamsi Canonici munus Prioris obiverint, attamen non apparet, utrum a Capitulo, vel a Sodalibus fuerint electi. In dubium autem revocari non potest, Canonicos etiam postea Comitiis, quæ certis statisque diebus Sodalitas habebat pro Officialium electione, interfuisse, ac nomine *Fratelli Ecclesiastici Canonici* fuisse nuncupatos, quin ullum unquam reperire datum fuerit vestigium, ex quo eliciatur aliquam adhibitam fuisse formulam, ut Canonici, sicut ceteri, in Sodalium numerum referrentur. At vero anno 1776., quando Canonici jam ab Anno 1770. Camerario Sodalitatis facultatem tribuerant ineundi contractus emphyteusis, aliasque feriendi pactiones, et jam a duobus annis Oratorium S. Petri cesserant Sodalibus, ut eo ad nutum Capituli uterentur pro Sacris functionibus peragendis, Sodales contendere cœperunt, se nullo adstringi vinculo ad eligendum Canonicum, qui Prioris munere fungeretur, ac bini ex utraque parte designati fuerunt viri, qui rem coram Episcopo tractarent. Cumque Prior Secularis nonnulla protulisset exempla, ex quibus deprehenderetur identidem utrumque Priorem delectum fuisse inter Confratres Seculares, Episcopus Tosi animi sui sensum pandidit votis Confratrum consentaneum, et die 23. Februarii anni 1777. Statuta edidit, quæ cap. 9. decreverunt = I Priori secondo l'uso „ antico si eleggeranno la sera della Solennità del „ Corpo del Signore nell'Oratorio a Voti segreti, e „ quelli si reputino eletti, che avranno avuti la mag- „ gior parte de'Voti a loro favore, osservando in tut- „ to quanto in simili elezioni è solito costumarsi ..... „ Quindi i Priori debbono scegliersi tra i Fratelli più „ degni, che siano nel consigliar prudenti etc. = Hinc Confratres eadem die ad electionem Officialium devenerunt, et obsequii tantum causa erga Capitulum

Prio-

Priorem designarunt Canonicum Pasqualetti, qui collatum munus accepto habere noluit. Quo factum est, ut Confratres, qui in Sacristia Ecclesiæ Cathedralis prius Comitia habere consueverant, eadem subinde in Oratorio S. Petri coegerint, ac Priores pro suo lubito elegerint, Canonici autem Confraternitatis Comitiis amplius non interfuerint, et qui inter Sodales cooptari concupiscerent, id a Confraternitate more secularium obtinere adacti fuerint.

Accidit nuperrime, ut Oratorium S. Petri ruinam minaretur, atque hanc ob causam Confratres confugerint ad Canonicos, ut Oratorium necessariis instaurationibus reficerent. Verum Canonici jura sua læsa existimantes, eo quod Sodales denegaverint, eosdem ubi primum in Canonicorum Collegium relati fuerint, inter Confratres nullis servatis solemniis esse recensendos, atque unum ex Capituli Collegio necessarie deligendum, qui Prioris munere fungatur, Confraternitatis petitionibus obstiterunt, ac se ad reparationem Oratorii nulla obligatione adstringi affirmarunt. Quocirca Promotor Fiscalis supplices huic S. Congregationi obtulit preces, ut controversiæ omnes dirimerentur.

Preces Episcopo ablegatæ fuerunt, ut partibus auditis votum suum panderet. Interea Canonici Oratorium instaurandum curarunt, ejusque usum certis quibusdam legibus denuo Confraternitati concesserunt, quin tamen de controversa electione Canonici ad munus Prioris obeundum, aut de aggregatione Canonicorum inter Sodales SSmi Sacramenti coram hac S. Congregatione pendente quidquam constituerint. Quapropter Episcopus hac super re animi sui sententiam aperuit inquiens. „ Statuo Capitulum, ac Sodalitatem duo es„ se inter se distincta Collegia, suo utrumque jure ac „ lege instructum. Canonicos propterea nec invitos, „ nec eo dumtaxat, quod Sedem in Choro obtinue„ rint, in Sodalibus numerari oportere, tributisve ab „ Apostolica Sede Sacræ Indulgentiæ muneribus per„ frui, nisi ex præscripto regularum, quæ ab Episco„ po Tosio datæ Sodalitio fuere, in id se se cooptan„ dos curaverint: quod sane Canonici plures ad no„ stram usque memoriam exequi non dubitarunt. „ Hoc tamen eorum dignitati concedendum arbitror,

„ ut qui dignus Canonicatus fuerit habitus, vix atque „ postulaverit, sine ullo experimento, vel consulta- „ tione, ad propriam Sodalium Vestem induendam „ admittatur, in eorum album continuo referendus. „ Quod utrique Collegio tanta sit ejusdem Ecclesiæ, ac „ ejusdem in Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum „ obsequii communio, æquum propterea videri, ac „ etiam Sodalitii rebus expedire, ut vetus consuetudo „ instauretur, unius ex Canonicis, alterius ex Laicis „ eligendi, qui communibus consiliis Prioris officium „ in Sodalitio sustineant. Itaque legem Sodalibus dan- „ dam esse arbitrarer, ut ex Canonicorum numero, „ qui in Sodales sint adscripti (cujusmodi semper „ bene multos fore non dubito) unum suffragiis ex „ more latis Priorem creent, ad quem ex Laicis al- „ terum adjungi oporteat, utrumque ab Episcopo „ confirmandum „.

Quamvis vetustæ Sodalitii regulæ incendio Anni 1641. perierint, attamen quid illæ præscriberent ex posteriori observantia, quæ in ambiguo optima est interpres, *Card. De Luca de jure patron. Disc.* 15. *n.* 9., *Rot. cor. Emerix Decis.* 112. *n.* 2., erui posse autumant Canonici. Enim vero ipsi Confraternitatis Codices testantur ab anno 1695. ad annum usque 1776. unum de gremio Capituli pene semper inter Priores Confraternitatis fuisse relatos. Ex Libris vero in Capituli grammatophylacio extantibus constat, Canonicos ab anno 1683. usque ad annum 1697. suffragatione sua quotannis aliquem ex Capitularibus elegisse, qui Prioris munus obiret. Nec mirum addunt. Nedum enim in Reatina Cathedrali Ecclesia mos viget, ut Canonici unum de gremio seligant Priorem Sodalitatis in eadem Ecclesia erectæ, et simul ac ipsi Canonicatus possessionem nanciscuntur, Confratres evadant; verum etiam Romæ ac præsertim in Basilicis S. Joannis, S. Petri, S. Laurentii in Damaso lex obtinet, ut Canonici Confratres nati Sodalitatum, quæ in eisdem Ecclesiis reperiuntur institutæ, habeantur, atque etiam ad explenda munia necessario eligantur.

Nec quidquam facessit, pergunt Canonici, quod fere quinquaginta elapsi sint anni, quin ipsi contra Sodales se vin-

d inducendam namque præscriptionem

præ-

præter temporis spatium justus requiritur titulus, *Cap. Si diligenti 17. de Prescription.*, *cap. Dudum 31. de decim.*, *et L. ultima Cod. de usucapion. pro hæred.*, quem in themate deficere affirmant. Quamvis enim in Comitiis anni 1776. duo Canonici fuerint prælecti ad rem coram Episcopo pertractandam, nihilominus quum Comitiis post edita statuta collectis nemo unus Canonicorum adfuerit, atque Canonicus Pasqualetti a Sodalibus delectus nuncium miserit officio Prioris, satis compertum autumant, Canonicos nunquam ea, quæ a Deputatis gesta sunt, adprobasse. Demum demonstrare nituntur actus huc usque a Sodalibus exercitos mere facultativos fuisse, ac propterea præscriptionem nunquam inducere valuisse, *Zallinger L. 2. Decret. §. 550. num. 4.*, *Sac. Congregat. in Brictinorien. Paræciarum 8. Maji 1824. §. Parochi*, *et in Viterbien. Jurium 26. Augusti 1826. §. Et re sane*.

Verum Confratres testes inducunt, qui Sodalitatem, antequam Statuta Episcopi Tosi in lucem ederentur, sine lege valesse deponunt: quædam vetusta in medium afferunt exempla, quæ ostendunt ante annum 1722. aliquando utrumque Priorem inter Confratres seculares fuisse electum. Hanc liberam eligendi potestatem ipsos Canonicos anno 1776. agnovisse subdunt, adeo ut Episcopus Tosi insequenti anno 1777. Statuta ediderit, ex quibus aperte elicitur, Sodalitatem nullo obstringi vinculo ad eligendum alterum ex Canonicis, qui munere Prioris fungatur. Hisce accedit postera, ac diuturna Capituli acquiescientia; nam Sodales ad hæc usque tempora pro suo libitu Priores ex Confratribus elegerunt, et si quis Canonicorum in Sodales cooptari appetit, illis, quæ pro aliis servantur, solemniis opus fuit, ut se subjiceret.

Statutis itaque addenda est præscriptio, quæ in themate cum vehementem non habeat juris resistentiam, non indiget titulo. Titulus enim, uti animadvertit *Covarr. lib. 1. resol. cap. 17. n. 7. et Fagnan. in cap. cum Ecclesia n. 34. de caus. posses. et propr.*, non requiritur in præscriptione, nisi ad excludendam malæ fidei possessionem; in eo autem qui possidet jure non improbante aut resistente, mala fides haud præsumitur.

Quare

Quæ proponuntur

Dubia

I. An Canonici Cathedralis Ecclesiæ per possessionem Canonicatus evadant Confratres Sodalitatis SS. Sacramenti in casu etc.

Et quatenus negative

II. An et quomodo sint referendi in Sodalium numerum in casu etc.

III. An et quomodo alter ex Canonicis sit eligendus ad munus Prioris Confraternitatis in casu etc.

Ad I. Affirmative.

Ad II. Provisum in primo.

Ad III. Affirmative juxta votum Episcopi quoad modum electionis.

Sess. 21. cap. 3. de reform.

PERUSINA DISTRIBUTIONUM. = Veteres Capitulares Constitutiones, quæ in desuetudinem abierant, aut præsentibus temporum circumstantiis minus aptæ videbantur, emendare, atque edere studio, ac sollicitudine hodierni Episcopi decreverunt Canonici Cathedralis Ecclesiæ Perusinæ. Operi manus admoverunt Canonici, sed animadvertentes Apostolica venia indigere, ut nonnulla constituerent, quæ ad majorem Domus Dei decorem conducunt, et Fidelium pietatem excitant, ac fovent, hunc adiere Sacrum Ordinem, ut voti compotes reddantur. Exposuerunt enim quinquaginta Capitulares Chorali servitio alternis hebdomadis esse adstrictos, quos inter octo Beneficiati, et quatuor Clerici perpetui peculiaribus Præbendis aucti, ac distributionibus tum quotidianis, tum communibus præditi. Verum quinque supra decem Beneficiati, ac tres Clerici perpetui, licet præbendis non destituti, quotidianis tamen, et communibus distributionibus penitus carent. Quo fit, ut aliquando a Choro impune absint. Hanc eorum negligentiam mirum in modum auget tenuitas Præbendarum; qui namque majori fruuntur præbenda, subductis publicis vectigalibus, ac Missarum oneribus,

quo-

quolibet anno lucrantur scut. 48, qui vero minori, annua percipiunt scut. 30, alii scut. 20, et alii 15. Imo Possessor Beneficii a Hieronymo Santucci anno 1668. instituti quotannis lucratur scut. 13. 65., eique deductis oneribus supersunt oboli 92. ½. Præterea adsunt duo Beneficiati ab eorum fundatoribus nuncupati *Cervellieri*, et *Crispolti*, diebus tantummodo communibus onere servitii Choralis obstricti, qui adeo exiguis potiuntur fructibus, ut, si onera realia perferre, ac statutum Missarum numerum celebrare adigantur, Beneficiatus Cervellieri scutor. 3. 38, et Beneficiatus Crispolti scutor. 12. 70. ½ singulis annis jacturam faciant. Ut itaque hujusmodi Beneficiati et Clerici ad Laudes divinas in Ecclesia rite diligenterque persolvendas inflammentur, postulant Canonici, ut ex singulis præbendis detrahatur certa quantitas fructuum in quotidianas distributiones eroganda, quæ aliorum Beneficiatorum et Clericorum æquet quotidianas distributiones, atque insuper ut ea impertiatur Missarum reductio, quæ satis sit ad statuendas communes distributiones, quibus alii Beneficiati et Clerici similiter gaudent. Cumque nihilominus tenues essent, et angusti hujusmodi Capitularium reditus, ideoque ad decentem tuitionem sibi comparandam aliis Ecclesiis inservire compellerentur, et aliquando nonnulli ex Canonicis ad ecclesiastica munia obeunda ab Episcopo assumantur; hinc efflagitant etiam, ut Præfecto Chori ad tramites jam inductæ consuetudinis potestas concedatur eximendi Capitulares a Chori servitio, ut sine distributionum jactura Sacrum faciant, vel alia munia etiam extra Ecclesiam Cathedralem brevi tempore expleant.

Rogavi Episcopum Perusinum, ut hac super re suam panderet sententiam, qui transmissis tabulis accepti et expensi confirmat tenuitatem redituum Beneficiatorum, qui massa distributionum destituuntur. Monet quoque pleraque hujusmodi Beneficia juripatronatus Capituli esse subjecta; hinc pergit „ Ad efformandam Massam communem in ea forem sententia, potiusquam minuantur onera Missarum, satius esse, si aliquod Beneficium quod sit de jure „ patronatus ejusdem Capituli cum primum vacave-

„ rit,

„ rit, usurpetur. Cæterum ex Ministrorum defectu „ contigit, ut pro mea pastorali sollicitudine debuerim duobus Canonicis, ac tribus Beneficiatis munus Confessariorum Monialium injungere. Sed ex „ primis unus, sicut ex alteris itidem unus jubilatus „ existit. Aliunde enim nihil mihi antiquius, quam „ omnibus parcere Choro addictis, ne psallentium „ Deo numerus unquam, citra veram necessitatem, „ elevetur „.

Petitam facultatem dispensandi a præsentia in Choro, non modo utilem, sed admodum necessariam autumant Canonici. Nam reditus Beneficiorum generatim valde exigui sunt, neque ullo modo sufficere valent ad congruam Rectorum sustentationem. Hinc illi, ut de Altari vivant, venia prius obtenta, parvo temporis spatio a Choro discedere consuescunt, ut Missam celebrent, vel ut aliud præstent officium in propinquioribus Ecclesiis. Quod si hæc facultas in posterum denegaretur, Beneficiati potius Choro non interessent, et punctaturas subirent, quam ejusmodi eventuales proventus amitterent.

At vero consuetudo discedendi a Choro tempore, quo laudes Deo persolvuntur, sive celebrandi missas privatas sive confessiones audiendi causa adversum tenet Sacris canonibus, *Passerin. in Cap. consuetudinem reg.* 10. *n.* 163. *de cleric. non residen. in* 6., *Bened. XIV. Instit. eccl.* 107. *n.* 76., nisi pro absentia Sacerdotum, qui in Ecclesia tunc Missa Sacrificium faciant, necessitas aliquando inciderit, ut Præfectus Canonicum aliquem Sacerdotem e Choro exire, a statæque horæ officio abesse Missæ celebrandæ causa, jubeat, aut nisi a Sede Apostolica aliter concessum fuerit, ut tradit S. Carolus Borromeus in Concilio Mediolanensi apud *Bened. XIV. loco cit. n.* 75. Hinc S. Congr. anno 1620. *lib.* 12. *decret. pag.* 35. respondit: *Canonicos dum Horæ canonicæ recitantur, non posse a Choro abscedere ad Confessiones audiendas, aut Missas celebrandas devotionis causa, ac qui discesserit illius horæ distributionem amittere.* Itaque ut Capitulares tempore divinorum officiorum Missam celebrantes lucrentur quotidianas distributiones, oportet, ut Chorum dimittant de licentia legitimi Superioris, et ad Missam pro Populi commoditate non in

alia

alia, sed in eadem Ecclesia celebranda, *Bened. XIV. loc. cit. n.* 102., *et* S. Congreg. in Spoletina servitii Chori 28. *Februarii* 1795 *et in Reatina Juriurn Parochialium* 11. *Junii* 1825. *§. Præterea.*

Quod vero pertinet ad quotidianas distributiones pro Beneficiatis, qui illis destituuntur, instituendas, Capituli petitio profecto consona est menti Concilii Tridentini: nam Beneficiati magis excitarentur ad Laudes divinas rite sollicite que in Choro absolvendas. Inquirendum tamen quonam pacto eas decernere oporteat. Edixerunt sane Tridentini Patres *Sess. 21. cap. 3. de reform.* in Ecclesiis Cathedralibus, vel Collegiatis, in quibus nullæ sunt distributiones quotidianæ, vel ita tenues, ut verosimiliter negligantur, tertiam partem fructuum, et quorumcumque proventuum tam Canonicatuum, quam Beneficiorum separari debere, et in distributiones quotidianas converti, quæ inter divinis interessentes distribuantur, salvis tamen consuetudinibus earum Ecclesiarum, in quibus non residentes, seu non servientes, nihil, vel minus tertia parte percipiunt. Quocirca nihil obesse videretur, quominus EE. VV. morem gererent precibus Canonicorum, qui eam fructuum portionem ex Beneficiis de quibus agitur detrahendam, et in quotidianas distributiones erogandam arbitrantur, quæ aliorum Beneficiatorum quotidianas distributiones coæquet; nam etiamsi eadem portio tertiam proventuum partem superaret, id nihilominus Tridentinæ Synodo non adversaretur. Quin imoCanonicorum votis annuendum quoque foret, Missarum reductionem impertiendo, ut distributiones communes constituantur. Etenim S. Congregatio ad augendos reditus Præbendarum indulsit Missarum reductionem in *Asculana Missarum* 20. *Aprilis* 1782. *et in Nullius S. Martini* 12. *Septembris* 1801.

Verum animadvertere præstat, pleraque Beneficia adeo exiguis pollere præbendis, ut integri annui fructus [illegible] quotidianas distributiones converterentur, im[illegible] quidem essent ad aliorum Beneficiatorum q[illegible] distributiones æquandas. Potius igitur Epsc[illegible] amplectanda videtur, et quædam Beneficiorum [illegible] natus Canonicorum, cum primum vacaverint, supprimenda, ut eorum annui fructus in quotidianas erogen-

tur distributiones inter Beneficiatos, et Clericos perpetuos, qui illis carent, æqua lance dividendas, præsertim quia aliquarum præbendarum suppressio in frequenti Perusino Capitulo nihil afferre valet detrimenti Chorali servitio. Huc sane spectavit Tridentina Synodus, dum *Sess. 24. cap. 15. de reform.* statuit „ In Ecclesiis Cathedralibus et Collegiatis insignibus ubi frequentes, „ adeoque tenues sunt Præbendæ simul cum distributionibus quotidianis, ut sustinendo decenti Canonicorum gradui pro loci, et personarum qualitate non „ sufficiant, liceat Episcopis cum consensu Capituli, „ vel aliquot simplicia Beneficia, non tamen regularia „ iis unire; vel si hac ratione provideri non possit, aliquibus ex iis suppressis, cum Patronorum consensu, si „ de jure patronatus Laicorum sint, quarum fructus, et „ proventus reliquarum præbendarum distributionibus quotidianis applicentur, eas ad pauciorem numerum reducere, ita tamen ut tot supersint, quæ „ divino cultui celebrando ac dignitati Ecclesiæ commode valeant respondere.

Dignabuntur Emi Patres dirimere

Dubia

I. *An et quomodo Capitularibus indulgenda sit facultas abessendi a Choro in casu etc.*

II. *An et quomodo sit efformanda massa distributionum in casu etc*

Ad I. Negative, nisi in casibus a jure expressis, et pro celebratione Missæ in eadem Ecclesia ad populi commodum, petita venia a Præfecto Chori.

Ad II. Affirmative juxta votum Episcopi.

Sess. 24. Cap. 13. de Reform.

ASCULANA CONGRUAE. Antonius Rota ultima, qua decessit, voluntate anno 1676. legatum Missarum, quod Pium opus nuncupavit, instituit, ejusque integros annuos fructus erogari præcepit in Missas per Cap-

Capellanos ad nutum amovibiles celebrandas in Templo SSmæ Trinitatis Oppidi Ophidæ cum eleemosyna obolorum viginti pro quolibet Sacro. Legati administrationem concredidit Canonicis Ophidanæ Collegiatæ, cavitque, ne ejus bona in alios, quamvis pios, converterentur usus. Verum Thomas Marana Asculanus Antistes, dum anno 1753. sacra visitatione Diœcesim lustrabat, animadvertens animarum curam tum frequentis Oppidi Ophidæ, tum ampli illius territorii uni Vicario Curato ad nutum Capituli amovibili incumbere, tres constituit Capellanos, qui Vicario suppetias ferrent in gerenda cura populi ruri degentis, et ad illorum congruam stabiliendam auctoritate Apostolica sufultus die 5. Februarii ejusdem anni decrevit „ in posterum eleemosynam Missarum Piæ Rotæ, „ ut dicitur, diminuendam, et taxandam esse ad ra„ tionem obolorum quindecim . . . dando facultaten „ tem Capitulo retinendi in qualibet illos alios quinque „ obolos ad effectum ex his retrahendi scutata sexa„ ginta danda tribus Capellanis addendis, viginti pro „ quolibet, et si aliquid supererit in beneficium Si„ cristiæ et Ecclesiæ.

Ophidanam Collegiatam cunctis bonis Gallorum tempestate expoliatam, Summus Pontifex Leo XII., quem Deus diu sospitem incolumemque servet, in pristinum restituit. Sanxit tamen, ut non solum Parœcia S. Mariæ intra Oppidi ambitum constituta, sed et rurales, quæ antea per Capellanos amovibiles regebantur, Collegio Canonicorum immiscerent, atque ipsi uti Parochi perpetuam illarum animarum curam gererent, et haberent. Hinc subdunt litteræ Apostolicæ, ces„ sandum erit ab omni pensitatione pecuniæ, quæ „ sive congruæ, sive supplementi, sive incrementi, „ sive Dotis divini cultus nomine, sive alio nomine „ quocumque ab Aerario nostro fiebat earum parochia„ rum Vicariis. Hinc etiam irrita habebitur, atque „ Apostolica nostra auctoritate abrogatur fundorum „ et quorumvis bonorum pro dote illarum Parochia„ rum datio, additio, donatio, eaque bona in jus „ ac dominium recidant Collegii Canonicorum; si„ quidem ab illo profecta sint, Patrimonio autem ec„ clesiastico addentur, si aliunde fluxerint; novis enim

„ earum Ecclesiarum Pastoribus satis prospectum „ est præbendis, quæ ad illos deferentur ex iis Canonicatibus, qui Rectores veteres amiserunt, nec novis sunt traditi. „

Ex hac rerum instauratione, ac Pontificia sanctione compertum autumantes Capellani pii Operis Rota, decretum anni 1753. jam consecutum esse, atque locum amplius non esse detractioni obolorum quinque ex singularum Missarum eleemosyna, ad hunc Sacrum Ordinem adeunt et oraculum EE. VV. exquirunt.

Rogatus de more Episcopus favet rebus Capituli. Ait enim „ Reditus quibus unaquæque Canonicalis præbenda „ annuatim ditatur, adeo pe exigui reperiuntur, ut earum maxima vix summam pertingat scutorum quadragintaquinque. Quapropter augmentum illud olim „ Vicariis, et Collegiatæ Ecclesiæ datum propter curam „ animarum, hodie quoque servatum putarem.

Et sane decreto anni 1753. Pontificia auctoritate edito, neutiquam inquiunt Canonici, derogasse videntur litteræ Apostolicæ, quibus Ophidana Collegiata in antiquum statum fuit restituta. In his enim bona omnia in dotationem Parœciarum olim assignata Collegio Canonicorum reddi decernitur: expresse declaratur in posterum fore cessuram quamlibet pensitationem Parœciarum Vicariis a publico ærario fieri solitam, sed nulla occurrit abrogatio detractionis obolorum quinque ex eleemosynis Missarum Rota. Itaque ex regula illa: quod voluit expressit, quod noluit, non expressit: reliquas præstationes, quæ extra Principis erant Aerarium, omnino servatas est censendum,

Præterea ab Summi Pontificis mente quam longe abesse videtur abrogatio decreti Episcopi Marana. Exinde enim fieret, ut Canonici Vicariorum loco substituti, ac propterea duplici onere a Sacratissimo Principe gravati, majorique dignitate ornati, congrua sustentatione destituerentur. Imo etiamsi Pontifex, ratus, *novis Ecclesiarum Pastoribus satis prospectum esse* Canonicalibus Præbendis, ejusmodi decreto derogasset, denuo impertienda foret detractio obolorum quinque; si quidem nonnulli ex Canonicis vix annua scuta triginta quinque ex propria Præbenda lucrantur. Si enim ad congruam Parochorum constituendam, ex Constitu-

tutione S. Pii V. *Ad exequendum* non minorem sc. 50. atque ex disciplina hujus S. Ordinis non minorem scut. 100. ad tradita *in Civitatis Castellanæ 24. Novembris* 1821. *od II. Dub.*, *et in Tudertina 27. Aprilis* 1822. §. *ut hæc*, conceditur Beneficiorum unio, *Concil., Trid. Sess. 21. cap. 3. de reform., S. Congreg. in Sabinen. Unionis 16. Junii* 1788., atque etiam Legatorum applicatio, Missarumque reductio, uti docent exempla in *Spoletana 18. Decembris* 1790, *in Novarien. Reductionis Missarum 23. Novemb.* 1793., *et in Asculana Parocie 15. Decembris* 1804. § *hæc*, eo magis in themate indulgeri oporteret controversam eleemosynarum detractionem favore Parochorum, qui etiam servitio chorali obstringuntur.

At Capellani Rota decretum Episcopi Marana penitus abrogatum existimant. In nuperrimis enim Apostolicis Litteris suppressæ, atque extinctæ decernuntur Capellaniæ Curatæ, et Animarum cura per ipsos Canonicos exercenda statuitur. Bona, quæ ad Vicarios pertinebant, si ex Canonicorum Collegio profecta fuerint, eidem restitui jubentur, si vero aliunde, non Canonicis, sed Patrimonio Ecclesiastico addicuntur. Jam vero pars eleemosynarum ex Legato Rota obvenientium, Capellanis Curatis per decretum anni 1753 attributa, tamquam ex Mensa Capitulari profecta haberi nequit; quandoquidem pius Fundator Rota solam legati administrationem Canonicis reliquit, ideoque nullum sibi jus asserere valent in Missarum eleemosynas.

Suppressione itaque Capellaniarum defuit persona, cui erat repræsentanda pars eleemosynarum, ac sunpte natura consenuit. detractio per episcopum Marana decreta. Neque Capellanis hac super re subrogati censendi sunt Canonici, cum Pontifex aperte significaverit, eisdem satis prospectum esse Canonicalibus Præbendis. Quin præsidium sibi comparare valeant ex earum tenuitate; siquidem exigui Canonicatuum fructus, non qualis fuerit, sed qualis futura fuisset Pontificis mens, atque dispositio, si illos prospexisset, potius ostendunt.

Abrogatum igitur renuntiandum est decretum anni 1753., atque in Missarum celebrationem erogandi fructus omnes Legati Rota. Namque Sacri Canones abhorrent a supremarum voluntatum commutatione, præsertim

si

si Fundator, uti in præsenti casu, aperte vetuerit, ne in posterum ejus dispositio ullo modo immutaretur, *Piton. contr. patron. alleg. 80. n. 5., et S. Congr. in Januen. Commutationis Voluntatis et Reductionis 25. Maji 1822. §. contra.*

Quæritur

An decretum Episcopi Marana sit servandum in casu ec.

Non proposita cum sequenti

Sess. 24. Cap. 15. de Refor.

NEAPOLITANA REDUCTIONIS SERVITII CHORI. Hujus causæ speciem haurire precor Emos Patres ex Foliis dierum 18. *Martii et 22. Julii superioris anni* 1826. In prima actione quum EE. VV. rogassem: *An et quomodo sit concedenda reductio servitii chori in casu etc.* judicium protelandum censuistis, et quædam documenta exhiberi jussistis; in secunda autem propositione responsum dedistis: *Affirmative ad omnes dies Festos de præcepto ritus duplicis tam primæ, quam secundæ classis, nec non ad officia tenebrarum, commemorationis omnium Fidelium Defunctorum, et Missa solemnis quotannis celebretur in Anniversario Philippi Pontano.* Huic rescripto haud quieverunt Hebdomadarii, iterumque petierunt, ut Servilium Chorale ad primas et secundas Vesperas, Missamque solemnem in Festo Assumptionis B. M. V. cohiberetur. Oratorum votis annuendum esse censet Emus Archiepiscopus, statuta punctatura *di un Ducato di Regno per ognuno di detti tre servizj da dividersi inter præsentes*. Plura enim Hebdomadarii proferunt rationum momenta, quæ exoratam reductionem suadeant impertiendam. In primis Oratores Præbendas nacti sunt tam-

tamquam Beneficia simplicia, nulloque Chorali servitio, præterquam in die Assumptionis B. M. V., obstricta. Dein „ il servizio del Coro, subdit Eñus „ Archiepiscopus, prima della cessione ai Padri Minoriti era poggiato sull' affitto delle Case adjacenti „ alla Chiesa, che non più esistono, perchè di esse se ne formò il Monistero „. Cumque Hebdomadarii in possessionem ædium, seu Cœnobii post Religiosorum discessionem non fuerint restituti, nec sperandum fore restituturos, haud æquitati consonum videtur, ut ipsi, quibus commoda fuerunt subtracta, onera illis annexa nunc perferre compellantur, *R.* 55. *J. in* 6. *ibique Reiffenst. num.* 16.

Nec ulla haberi potest ratio fructuum, quos ipsi lucrantur, tum quia ob vilescens frumenti prætium superiori anno cujusque Hebdomadarii portio vix attigit ducata undeviginti, atque e contrario ad explendum Chori servitium ad tramites indultæ reductionis „ si ricerca la corrispondente spesa per due Cantori, Organista, Cera, inservienti, ed altro, cosicchè quei pochi ducati, che rimarrebbero a ciascuno, non sono affatto proporzionati per i settanta servizj Corali „: tum quia „ la rendita di ciascun Eddomadario (pergit idem Eñus) per la „ moggior parte non è addetta a servizio di Coro, „ ma per la celebrazione di Messe lasciata da Filippo Pontano, le quali Messe sono state ridotte ad „ una sola Cappellania quotidiana, e questo peso, „ che prima non avevano i Ricorrenti, ora lo stanno sodisfacendo con tutta puntualità. Sicchè dalla „ rendita attuale dovendosi togliere quella che proviene dall' Eredità Pontano, è troppo tenue quel „ che rimane proveniente dalla Massa commune, „ cioè scudi cinque in circa, e perciò non si può „ addossare ai Riccorrenti l' obbligo del Coro, il quale oltre all' assistenza personale porterebbe altre „ spese indispensabili „.

Videant itaque EE. VV., utrum amplior concedenda sit reductio, præsertim quia nonnulli Hebdomadarii senio sunt confecti, alii infirmitate detineantur, ceteri vero qui Monasteriorum, aut piarum Sodalitatum Confessarii munere funguntur, se coram Eño Archiepi-

piscopo paratos exhibuerunt ad Beneficium dimittendum, nisi petitam consequantur reductionem servitii Chori, quod illis impedimento esset, quominus aliunde ad vitæ tuitionem necessaria possent sibi comparare.

At tamen annuus reditus ducatorum circiter triginta, quem in præsens lucrantur hebdomadarii, non videtur adeo tenuis, ut ex instituto hujus Sacræ Congregationis amplior reductio sit concedenda, quemadmodum pro meo munere innui in *Folio diei* 18 *Martii superioris anni* §. *Animadvertendum*. Quin aliter suadere valeat, quod monent Oratores, nimirum plerosque reditus ex hæreditate Pontano originem ducere; cum enim hujusmodi fructus haud ipsi perciperent, nisi Beneficium possiderent, onera Beneficio annexa, seu servitium Chori pro ratione proventuum subire tenentur, nam Beneficium datur propter Officium, *Concil. Trid. Sess.* 21. *cap.* 13. *de Reform. Fagnan. in Cap. Licet de præb. num.* 24.

Hinc proponitur

Dubium

An sit standum, vel recedendum a decisis in casu etc.

Deinde

Die Sabbati 18. *Augusti* 1827. *in Palatio Apostolico Vaticano erit Sacra Congregatio Concilii, in qua præter alia proponentur infrascripta Dubia, juxta morem ejusdem Sacræ Congregationis de jure resolvenda.*

ASCULANA CONGRUÆ

Dubium

Sess. 24. Cap. 13. de Reform.

An decretum Episcopi Marana sit servandum in casu etc.

Negative

NEAPOLITANA REDUCTIONIS SERVITII CHORI

Sess. 24. Cap. 15. de Reform.

Dubium

An sit standum, vel recedendum a decisis in casu etc.

In decisis, nimirum ad illos dies festos ritus duplicis primæ et secundæ classis tantum, qui sint de præcepto, præter officia tenebrarum, commemorationis fidelium omnium defunctorum, et Anniversarium Pontano.

Sess. 22. *Cap.* 6. *de Reform.*

FAVENTINA BENEPLACITI APOSTOLICI. Actum est de hac causa in Comitiis diei 21. Januarii superioris anni, ac tria proposita fuere Dubia I. *An et quomodo sit consulendum SSmo pro sanatione Transactionis in casu etc.* Et quatenus negative II. *An, quomodo, et in qua summa descendentibus Jacobi Philippi Pani sit solvenda annua præstatio ex reditibus hæreditatis Sebastiani Scarsellini in casu etc.* III. *An et quomodo loco præstationis assignanda sint bona hæreditatis Scarsellini in casu etc.* Emi Patres his dubiis respondendum censuerunt: Ad I. *Negative in omnibus.* Ad II. *Dilata, non retardata interim per modum provisionis executione Transactionis anni* 705., *et scribatur Episcopo ad mentem*; mens fuit, *quod Episcopus referat de numero personarum familiæ, sive masculini, sive fœminini generis, an subsidia Dotalia promissa nondum soluta fuerint, de adimplemento conditionum a Testatore præscriptarum, et statum activum, et passivum hæreditatis remittat.* Ad III. *Negative in omnibus.*

Consultus Episcopus retulit, Familiam Pani tredecim constare personis, novem masculis, et quatuor fœminis, subsidia dotalia ad tramites fundationis hactenus fuisse distributa, statumque transmisit activum, et passivum, ex quo patet semissem hæreditatis Scarsellini, subductis oneribus, annuum reddere fructum scut. 954. 06. Quocirca hodierna die quæstio ad trutinam revocatur, distributis utrinque Allegationibus.

Defensor Congregationis Beneficentiæ, in qua jura coaluerunt Sodalitatis pauperum verecundorum, Transactionem anni 1805. nullius roboris esse contendit propter defectum Beneplaciti Apostolici, quod ad firmitatem contractuum cum Locis piis auctoritate Episcopi erectis initorum necessarium fuisse, etiam dum staret Italicum Regimen, tradit *Rota in Faventina Nullitatis Transactionis* 17. *Februarii* 1823. §. 4. *cor. R. P. D. Gamberini.* Imo pergit, Transactionem illam nec sanatione esse donandam. Cum enim ex Concordia anni 1705., quam hæc S. Congregatio die 30. Maji 1772. ratam habuit, singulis ex Familia Pani persolvenda sint annua *scut.* 30., et contra ex transactione anni 1805.

Fa-

Familiæ Pani repræsentandum foret *l'assegnamento fino alla somma annua di scudi* 1400., tametsi *accadesse qualunque aumento, o minorazione negli individui della Famiglia Pani fino all' ultimo di detta Famiglia*, liquido apparet, hanc postremam transactionem haud Loco pio utilem, sed exitiosam esse.

Nec tamen satis. Conventum præterea fuit *che non ostante il detto assegnamento* Loco pio incumberet *la Dotazione delle Femmine Pani*, item *il collocare in educazione i Figli, e Figlie della Famiglia Pani, purchè le spese non eccedino la somma di scudi* 30., tum *che in caso di morte d' uno dei loro individui debba somministrare i soliti soccorsi*, tandem *tutte le eventualità che potessero accadere sulli fondi dell' Asse Scarsellini come pure tutti gli altri pesi ed aggravj alli medesimi infissi.* Ex his omnibus perspicuum censet idem Defensor, lucrum omne Transactionis assequutos Panios, damnum vero Locum pium; ideoque nedum vitio nullitatis esse infectam, etiam ex defectu utilitatis, sed insuper uti damnosam penitus respuendam, *tex. in L.* 38. *Cod. de transact.*, *Rot. in Romana Nullitatis Transactionis* 3. *Julii* 1820. §. 5. *cor. R. P. D. Spada*, *S. Congregatio in Assisien. Beneplaciti* 19. *Novembris* 1825. §. *addit.*

Irrito autem conatu ad Transactionis utilitatem tuendam Familia Pani præsidium sibi quærit ex adjecto pacto = *che in tale assegnamento debba rimanere compreso tutto ciò, che la Famiglia Pani pretende doversegli della porzione dell' Eredità Scarsellini già stralciata ed unita agli effetti generali di questo Istituto* =. Testator enim primum Antonio Scarsellini legatum annuum libellarum 400., dein separata oratione Jacobo Philippo Pani aliud scripsit annuum Legatum libellarum 400., ac tandem legem dixit, *che li sudetti Legati . . . si debbano pagare successivamente, e rispettivamente lasciar godere anche a tutti li discendenti maschj legittimi e naturali che nasceranno da legittimo matrimonio di detti Legatarj.*

Cum itaque non conjunctim ad Legati fruitionem neque primos Legatarios, neque eorum descendentes vocaverit Testator, e vivis erepto Antonio sine prole, frustra descendentes Jacobi confugere nituntur ad jus

accrescendi, quod realem, et verbalem conjunctionem postulat, *tex in L. quotiens ff. de usufruct. accresc.*, *L. 11. eod. Rot. in Romana Immissionis 2. Junii 1777. §. 5. cor. Mannelli, et Consil. Rotal. cor. Castrica Dec. 1. n. 1.* Ex legati enim divisione in primordio ab ipso Testatore facta, atque ex disjuncta vocatione Antonii, et Jacobi elicitur, duos constitutos fuisse stipites, duasque separatim vocatas Lineas; quod impedit, quominus legatum deficientis Lineæ accrescat alteri superstiti lineæ, atque haeres a præstatione Legati immunis efficitur, *L. Lucius 18. §. quæ habebat ff. ad S. C. Trebell.*, *Rot. in Romana Successionis 21. Junii 7751. §. 12. cor. Matthæjo, et in confirm. 28. April. 1752. §. Perpetuum cor. Bussio.*

Nec quidquam utilitatis assecutum fuisse Locum pium censet memoratus Defensor, ex eo quod certa, ac immutabili constituta summa se eximit ab augumento pensionum, si Familia Pani in posterum excresceret. Præterquam enim uti augeri, ita et imminui potest Paniorum gens, illud insuper accedit, quod Panii Legatum dumtaxat lib. 400. ex jure postulare valeant; nam subsidium adeo pendet a Sodalitii voluntate, ut Testator expresse jusserit, ipsum præstari = *più per carità, che per obligo di detta Compagnia, e peso dell' Eredità, e secondo che sarà determinato da detta Compagnia, e conforme a quanto ad essa parerà, e piacerà per carità*, comminata etiam caducitatis pœna ei, qui *contradirà a quanto avrà determinato e risoluto detta Compagnia.*

Itaque, concludit, Transactio anni 1805., utpote solemnitatibus qua extrinsecis, qua intrinsecis destituta, est penitus eliminanda, ac servanda tantummodo concordia anni 1705., cujus virtute cuilibet ex Familia Pani descendenti quotannis scut. 30. sunt pendenda.

At Paniorum Defensor servandam transactionem propugnat, quin aliter suadere queat defectus Beneplaciti Apostolici, cum non semel, sed sæpius S. Congregatio definierit convalidandos hujusmodi contractus, si justa necessitatis, vel utilitatis causa occurreret, uti probant exempla *in Perusina Transactionis 23.*

De-

Decembris 1823. §. *Transactionis, et in Assisien. Beneplaciti* 17. *Decembris* 1825. *ad IV. Dubium.*

Utilitatem Transactionis in themate non desiderari, quin imo exploratam esse pluribus de causis contendit. Ac primo eam educit ex recessu a litibus, quæ sicuti antea, ita et in posterum oriri poterant, *Rot. in nuperr. dec.* 18. *n.* 2. *tom.* 3., *Sacra Congregatio in Firmana Concordiæ* 21. *Januarii* 1807., *et in Montis Alti Transactionis* 20. *Februarii* 1808. Dein ex amplitudine redituum. Semissem enim hæreditatis Scarsellini ad longe majorem, quam ad annua scut. 954. 06., assurgere summam arbitratur; siquidem ex transmisso statu activo et passivo constat, supputationem ductam fuisse per solum quinquennium contra peritorum, ac Tribunalium disciplinam, atque insuper per illud temporis, quo frumenti, rerumque pretia vilescebant: nec prætereundum, inquit, in eodem statu activo reticita fuisse quædam nomina, Census, et oblationes, quæ quolibet anno repræsentant Coloni, quemadmodum evinci affirmat ex collatione præsentis calculi cum eo, qui anno 1805. confectus fuit ab Instituto Charitatis.

Tandem ex jure Paniorum non ad semissem tantummodo, sed ad integram hæreditatem Scarsellini. Portionem enim Antonio Scarsellinio a Testatore relictam, jure accrescendi, seu non decrescendi, defecta linea ejusdem Antonii, ad superstitem lineam Jacobi Pani devolutam tuetur idem Defensor. Ex testamentariis siquidem tabulis aperto elici inquit, collectivo nomine eademque oratione descendentes omnes tum lineæ Pani, tum lineæ Scarsellini vocatos fuisse ad idem compendium, ac propterea illam haberi realem, verbalemque vocatorum conjunctionem, ex qua oritur jus accrescendi uti docent *Rota cor. Benincasa decis.* 255. *num.* 16., *in Ferrarien. Cautelæ Angeli* 28. *Junii* 1754. §. 15. *cor. Molin.*, *et in Calven. Beneficii* 29. *Aprilis ejusdem anni* §. 8. *cor. Elephantutio.*

Conjunctionem hanc realem et verbalem profluere opinatur ex eo, quod Testator voluerit = *che li suddetti Legati si debbano pagare successivamente anche a tut-*

tutti i discendenti maschi di detti Legatarj; quod præceperit = *che il moltiplico la Compagnia lo debba convertire in dar la Dote alle Figlie Femmine de' sudetti Antonio e Giacomo e loro Discendenti*; et denique ex pandita mente, = *che in caso detti suoi Legatarj non avessero Figlie Femmine* Sodalitium obstringeretur *a sovvenire e soccorrere alli sudetti Antonio e Giacomo e discendenti di essi.*

Nitidius denique jus accrescendi colligere nititur ex lege, qua Testator cavit, ne fructus suæ hæreditatis ad Sodalitium pertinerent nisi *quando saranno finite le discendenze de' suddetti Legatarj*, neque antea Sodalitium devinceretur onere *di dotare due Zitelle di Faenza*, nisi *quando saranno finite le discendenze de' sudetti Legatarj*; quæ quidem verba cum utriusque lineæ descendentes complectantur, ac simul jungant, evincunt a Testatore fuisse constitutam reciprocam linealem, *Menoch. de præsumpt. lib. 4. præsumpt.* 186. *num.* 42., *Rot. in recent. decis.* 429. *n.* 7. *part.* 4., *et cor. Riminald. dec.* 209. *num.* 4., *et dec.* 244. *num.* 11.

Addit quod etiamsi dubium esset jus accrescendi, nihilominus utilitas Loci pii non exularet. Ea namque est transactionis indoles et ratio, ut ea versetur super re dubia, minime super jure claro, *L.* 1. *ff. de transact*, *Rota cor. Ansaldo dec.* 110. *num.* 4. *et cor. Riminaldo dec.* 309. *num.* 8.; proindeque cum nuntium miserint Panii ob constitutum subsidium *alla porzione di detta eredità*, utilis renuncianda transactio, quia contrahentes aliquid sibi mutuo remiserunt, *Rota cor. Bichio dec.* 335. *num.* 14. *et in Verulana Jurispascendi et lignandi* 2. *Martii* 1757. §. 8. *cor. Borull*

Ob oculos ultimo loco ponit Defensor Familiam Pani, quæ gravi rei familiaris angustia premitur, atque ære alieno irretitur. Advertit quoque Testatori magis core di fuisse Familiam Pani, quam Faventinos pauperes, nihilque Congregationem Beneficentiæ, cujus est propria bona in egenorum erogare levamen, interesse sive reditus patrimonii Scarsellini distribuantur extraneis pauperibus, sive egenis ex Familia Pani tribuantur.

Di-

Dignentur hinc Emi Patres, qua pollent sacri juris prudentia, respondere Dubiis

I. An sit standum, vel recedendum a decisis quoad primum dubium in casu etc.

Et quatenus in decisis.

II. An, quomodo, et in qua summa descendentibus Jacobi Philippi Pani sit solvenda annua præstatio ex reditibus hæreditatis Sebastiani Scarsellini in casu etc.

III. An sit standum vel recedendum a decisis quoad tertium dubium in casu etc.

Ad I. In decisis et amplius.

Ad II. Affirmative pro annua præstatione scutatorum sexaginta pro quolibet, ad decennium, firmis conditionibus appositis in resolutione diei 30. Maji 1772.

Ad III. In decisis et amplius.

BONONIEN. PATRIMONII SACRI. Species hujus controversiæ prostat in Folio diei 19. Novembris superioris anni, ac tribus propositis Dubiis: *I. An constet de validitate electionis favore Antonii in casu etc.*, et quatenus affirmative. *II. An et cujus favore teneatur dimittere Legatum Patrimonii in casu etc.* et quatenus negative ad primum Dubium. *III. An et a quo tempore teneatur restituere fructus in casu etc.* Emi Patres responsum dederunt: *Ad I. Providebitur in secundo. Ad II. Affirmative, et fiat nova sortitio ad formam Testamenti inter alios vocatos. Ad III. Affirmative a die præsentis Decreti.* *Sess. 22. Cap. 6. de Reform.*

Instaurandi certaminis impetrata venia ab Antonio Bagni, allegationem exhibuit typis edendam, qua se a Patrimonii assecutione ob divitias paternas minime exclusum

sum conatur ostendere. Hoc facile erui censet ex eo, quod Testatori supremas tabulas scribenti perspectum erat, lineam Caroli Bagni, ex qua idem Antonius originem ducit, divitiis affluere, eumque nihilominus eam vocaverit ad Patrimonii fruitionem, satis innuit, noluisse lineam Caroli Bagni ab assecutione Patrimonii Sacri repelli. Fortius quia Testator legem statuens de studiis, ad quæ sedulo incumbere debebant Clerici, qui Patrimonium sortiti essent, cavit, ut ipsi studiis vacarent *in Cento non avendo il comodo in altra Città*; ex quo Antonii Defensor elicit, nihil magis a Testatoris mente devium fuisse, quam ob divitias linea Caroli a Patrimonio removeretur.

Animadvertit insuper nullo pacto propugnari posse, Antonium *esser provveduto di altro benefizio o Patrimonio*; nam Filius familias superstite Patre nullum jus habet in ipsius bonis, sed tantum ad alimenta *L. 1. §. si impuberi ff de collat. bonor Surd. de aliment. lib. 8. priv. 26. n. 1. et seq. Rot. cor. Crescent. dec. 176. n 8.* Extraneum quoque censet argumentum a vocatione Clericorum pauperum post peremptas lineas Bagni eductum; cum enim alio quis amore feratur in eos qui sanguine sibi conjuncti sunt, quam in eos qui nullo consanguinitatis vinculo sunt devincti, petitum argumentum ex pauperum vocatione nullius pensi faciendum est, cum a diversis non valeat illatio, *Rot. cor. Falconer. de Jurepatron. decis. 20. n. 11. et cor. Crispo Decis. 29. n. 5.*

Ultimo loco contendit Antonium manutenendum in possessione Patrimonii Sacri ex transactione. Ostendit enim Petrum Bagni nomine ejus filii Josephi, qui prius obtinuerat Patrimonium, illud abdicasse *a condizione che sia fatta una nuova imbussolazione, ammettendo al concorso Antonio Figlio*; Ex quo infert quod re deducta ad transactionem impugnari nullatenus potest Antonii electio per sortem facta, quoniam admissio od sortitionem correspectivum fuit emissæ renunciationis, *L. quæritur 14. in fin. ff. de Edilit, L. 20. de transact., Rot. decis 356. n. 3. part. 13 recen.*

Verum Filii Pauli Bagni ex linea Joannis contendunt de-

descendentes Caroli nullatenus adspirare posse ad Patrimonii assecutionem, quousque divitiis affluant, eo quod Testatoris menti adversum fuerit Patrimonium eum assequi *che potesse provvedersi di altro Patrimonio*. Quin aliter suadere queat vocatio descendentium ex linea Caroli, licet Testorem non præteriret, eidem Carolo magnas fuisse fortunas; nam Testatorem non latebat, quod sæpe numero evenit, ut ex adversæ fortunæ vicibus, aut ex inconsulta rei familiaris administratione opes imminuantur, et forsitan plane concidant. Eo vel magis quod Testator ad Patrimonii fruitionem primo nominaverit Franciscum Bagni ex linea Joannis, quæ paupertate laborabat. Neminem autem fugit quanti ponderis semper habita fuerit Testatoris observantia ad explicandam naturam cujuscumque dispositionis, *Piton. de controv. patron. alleg.* 33. *n.* 16. *Card. de Luca de Benef. disc.* 61. *n.* 13., *Rot. in Sutrina Canonicatus* 21. *Junii* 1706. §. *fin. cor. Priolo.*

His præmissis animadvertunt Filii Pauli Bagni, memoratum Antonium privandum a Patrimonii possessione; cum enim ex Testatoris voluntate Patrimonium dimittere teneatur ille, *che potesse provvedersi di altro Patrimonio*, illud sibi adhibere nequit Antonius, qui ditissimi Parentis est filius, quique Patrem cogere potest ad Patrimonium sibi constituendum, ut Sacris Ordinibus valeat insigniri, *Barbos. de Off. et potest Episcop. alleg.* 19. *n.* 63. *Card. de Luca de Dot. Disc.* 162. *n.* 10. *et Disc.* 32. *n.* 8 *Sanchez. de Matrim. lib.* 4. *disp.* 26. *n.* 7.

Ineptissimum denique putant præsidium, quod sibi comparat Antonius ex transactione. Quamquam enim Antonii Parens renunciationem emiserit Patrimonii nomine ejus Filii Josephi *a condizione che sia fatta una nuova imbussolazione ammettendo al concorso Antonio*, nihilo tamen secius characteribus Transactionis caret renunciatio, cum enim Petrus valedixerit Patrimonii fruitioni nomine Filii, *perché questi meglio riflettendo ha conosciuto di non esser chiamato alla vita Ohiericale*, et revera numquam induit habitum Clericalem, nec patrimonii petiit possessionem nihil dedisse censendum est, quia Patrimonium ex

Testatoris præcepto detineri nequit ab eo, qui ecclesiasticæ militiæ se mancipare renuit. Non ambigui autem juris est viribus subsistere non posse transactionem, nisi transigentes aliquid sibi mutuo remittant. *L. 13. Cod. de transact. Rot.cor. Falconer. de Tutor. dec. 14. n. 17.*

Imo urgent, Antonium ejusque Parentem fore compellendos ad restitutionem fructuum, quos ipsi illegitime perceperunt, præsertim quia viginti testes etiam interposito jurejurando affirmant, quoddam patrimonii Prædium subiisse *deterioramenti rimarcabili sia per atterramento d'arbori non rimessi, e fabricati trascurati, ora in parte caduti, e parte in pessimo stato, in modo che è nato da Comunisti di Renazzo il Vocabolo di detto Predio denominato il deserto*, atque insuper Archipresbyter Centensis fidem perhibet, onera Anniversariorum, atque Missarum possessoribus Patrimonii a Testatore imposita adeo fuisse neglecta, ut ab anno 1804. *in poi nessuna Messa è stata celebrata pel detto Legato.*

Verum ad hujusmodi accusationes diluendas nonnulla profert Antonii Defensor, quæ Emi Patres videre poterunt in distribuenda allegatione. Quocirca consulto folio *diei* 19. *Novembris* 1826. dignabuntur dirimere

Dubia

I. An sit standum vel recedendum a decisis quoad primum dubium in casu etc.

II. An sit standum vel recedendum a decisis quoad secundum Dubium in casu etc.

III. An sit standum vel recedendum a decisis quoad tertium Dubium in casu etc.

Ad I. et II. In decisis, attento defectu ætatis Antonii de anno 1822.

Ad III. In decisis, et Emus Archiepiscopus curet adimplementum onerum præteritorum a præcedentibus possessoribus bonorum Patrimonii.

ARIMINEN. SERVITII CHORI. Sa. Me. Benedictus XIV. Parochialem Ecclesiam S. Luciæ Oppidi Sabiniani in secularem et insignem Collegiatam anno 1742 erexit, eamque constare jussit sex Canonicis, atque Archipresbytero prima et unica Dignitate, cui animarum cura incumbit. Qua Archipresbyterum, qua Canonicos residentiæ lege, atque etiam onere *debitis temporibus horas canonicas diurnas, et nocturnas, nec non Conventualem, aliasque Missas, ceteraque divina officia collegialiter* persolvendi obstrinxit. Ex singulis vero Canonicalibus, et Archipresbyterali præbendis quolibet anno detrahi edixit scutata sexdecim in usum distributionum quotidianarum convertendi, et a singulis Choro personaliter interessentibus lucranda. Jam inde ab initio plures obortæ sunt controversiæ Archipresbyterum inter et Canonicos. Archipresbyter enim, qui antiqua fruebatur præbenda, nihilque perceperat emolumenti ex Collegiatæ erectione, quique in tabulis die 7. Februarii 1741. obsignatis, quibus memoratæ erectioni consensum præstitit, caverat, se assumpturum *onus inserviendi Choro diebus Festis tantum, dummodo a functionibus Parochialibus non fuerit legitime impeditus*, ac soluturum *sex scutata monetæ Romanæ ab ipso lucranda loco distributionum*, egre tulit graviora per Litteras Apostolicas sibi injuncta fuisse onera. Quamobrem Apostolicam adiit Sedem, et ablegata causa ad Tribunal A.C. Furietti sententiam obtinuit, quæ instrumentum diei 7. Februarii 1741. *in omni sua parte observandum et exequendum* mandavit. *Sess. 24. Cap. 12. de Reform.*

Quum vero ad tramites Bullæ erectionis Capitulares Constitutiones anno 1779. ediderint Canonici, atque in his indicta fuerit applicatio Missæ Conventualis per turnum inter Dignitatem et Canonicos, simulque quoad universum Capitulum fuerit demandata obligatio singulis diebus Choro interessendi, et contribuendi scutata sexdecim pro quotidianis distributionibus, denuo lis exarsit quibus legibus moderanda esset Ecclesia, num scilicet privatis conventionibus anni 1741., ceu Archipresbyter, num potius Constitutionibus Capitularibus anni 1779., veluti Canonici contendebant. Rei cognitione delata ad S. Romanæ Ro-

tæ Tribunal, causa cecidit Archipresbyter, ac semel iterumque definitum fuit, observanda, et exequenda esse capitula anni 1779., ideoque Archipresbyterum non secus ac Canonicos eisdem devinctum esse oneribus, prout docent decisiones *in Ariminen.* 12. *Decembris anni* 1794. *et* 15. *maji* 1795. *cor. Gardoqui.* His tamen haud tractus hodiernus Archipresbyter Franciscus Galli, quod illius antecessor jure consequi non valuit, ipse nunc gratia ab EE. VV. obtinere nititur. Sabinianensem siquidem Collegiatam jam ab anno 1797. a Gallico Regimine cunctis bonis (excepta Archipresbyteri præbenda) expoliatam, in antiquum statum restitui die 4. Februarii superioris anni 1826. decrevit feliciter regnans Summus Pontifex Leo XII., adjecta tamen lege „ che tutti i Canonici „ debbano coadjuvare il Parroco tutto nell'ascoltare „ le Confessioni, e nell'amministrazione del Sagra- „ mento dell'Eucarestia prestandosi per turno almeno nei giorni di Mercoledì e Sabbo di ciascuna „ Settimana, e per tutto il tempo Pasquale in ogni „ giorno, quanto nelle funzioni Parochiali nell'assistenza dei malati, nell'istruire la gioventù nella „ dottrina cristiana . . . . . che in ogn'anno nel corso „ della quaresima diano una muta di esercizj spiri- „ tuali nella Chiesa, ove è eretta la Collegiata, e che „ una volta in ogni cinque anni o essi stessi, o per „ mezzo di altri Sacerdoti idonei facciano eseguire „ le SS. Missioni o in Savignano, o in quel luogo „ della Diocesi di Rimini che sarà per scegliere Mon- „ signor Vescovo „. Antequam itaque hujusmodi Pontificium decretum executioni committatur, hodiernus Archipresbyter, ut ipse suique Successores animarum curæ impensius vacent, ac vetus litium germen divellatur, exemptionem a Chorali servitio, et a Missæ Conventualis applicatione enixe efflagitat, spondens, etiam nomine Successorum, se suis sumptibus curaturum, ut spiritualia exercitia, et Sacræ Missiones in Oppido Sabiniani expleantur.

Archipresbyteri petitionem benigne excipiendam censet Episcopus de informatione et voto requisitus, inquiens „ Puto ad tollendas e medio omnes quæstio- „ nes, quæ in posterum hac de causa possunt ori- „ ri,

„ ri, et ad fovendam pacem, et concordiam inter
„ Capitulum, quod citius, quo fieri potest, redinte-
„ grabitur perfecte, et Archipresbyterum pro tempore
„ Sabinianì existentem concedendum esse eidem Ar-
„ chipresbytero petitam exemptionem tum a Choro,
„ tum a celebratione Missæ Conventualis.

Exoratam exemptionem æquam, et utilem, imo necessariam arbitratur Archipresbyter. Etenim Archipresbyteratus altiorem, quam Canonicatus, repitit originem, nihilque antiquis illius reditibus accessit incrementi ex Mensa Capitulari. Igitur æquitati et justitiæ consonum videtur, ut, qui nullam ex Collegiatæ erectione sentit commodum, immunis sit ab onere servitii Chorali, et applicationis Missæ Conventualis, præsertim quia Archipresbyter Muccini in Conventionibus Anni 1741. erectioni Collegiatæ consensum adhibuit ea sub lege, ut ipse, ac Successores Choro interesse tenerentur festis tantummodo diebus, si tamen id sineret animarum cura ab ipsis gerenda, atque ejusmodi conventiones admussim servandas edixerit sententia A. C.

Major quoque fidelium utilitas suadet, petitam immunitatem esse concedendam; nam Archipresbyter a servitio Chorali exemptus facilius ac diligentius incumbere poterit in Sacramentales Confessiones excipiendas, in verbi Dei annuntiationem, atque in alia spiritualia subsidia Populo sibi commisso præstanda, quod proprium, ac præcipuum est Parochorum officium. Accedit, quod Archipresbyter Orator, si voti compos fiat, pollicetur se onera spiritualium Exercitiorum, sacrarumque Missionum, quæ ex Decreto redintegrationis Collegiatæ Canonicis immanerent, suis sumptibus impleturum. Necessarium tandem ejusmodi exemptionem vocat Archipresbyter, ut vetustis contentionibus finis imponatur, atque aditus obstruatur quæstionibus inter Archipresbyteros, et Canonicos magno fidelium scandalo forsitan orituris.

At vero pro meo munere nonnulla animadvertere puto, quæ rationum momenta ab Archipresbytero allata penitus evertere videntur. Et sane Archipresbyteris Sabinianensis Collegiatæ optimo jure onus inhærere cum servitii choralis, tum applicationis Missæ

Con-

Conventualis aperte innuunt Litteræ Apostolicæ Benedicti XIV., evincunt Capitulares Constitutiones anni 1779., ostendunt binæ S. Rotæ decisiones. Frustra itaque hodiernus Archipresbyter de istis oneribus conqueritur, quæ eidem fuisse legitime imposita nunc ambigi nequit. Nec exemptionem a Choro sibi blandiri valet propter animarum curam, quam exercere compellitur. Passim enim occurrunt exempla Canonicatuum, quorum Rectores et Choro interesse, et animarum curam gerere adiguntur, et nihilominus utriusque muneris onera perferunt; quoniam ipsi ubi spiritualis commissi Populi exigit necessitas, aut utilitas, e choro discedere non prohibentur, ac quotidianas percipiunt distributiones, *Bened. XIV. Inst. eccl.* 107. *n.* 101., *S. Congreg. in Spoletana Servitii Chori* 18. *Februarii* 1795 *ad III. Dubium*, *et in S. Miniatis Visitationis SS. Liminum* 25. *Februarii* 1817. §. *Etenim*.

Præterea Sabinianensi Archipresbytero tres Vicarii ad nutum amovibiles suppetias ferunt in obeunda animarum cura, atque ex decreto redintegrationis Collegiatæ omnes Canonici ei opem præbere obstringuntur: ampla Archipresbyter auctus est Præbenda, siquidem ex tabulis ab ipso exhibitis liquido constat, annuos fructus ad summam pertingere scut. 968., cuncta vero onera summam conficere scut. 558., ideoque si opus foret aliis etiam Sacerdotibus, qui ei opitulentur, stipendium solvere posset.

Tandem petita exemptio deneganda est, ne Chorale servitium detrimentum patiatur. „ Dos enim (ait Episcopus) „ pro redintegratione, quæ annuum fructum scut. 300. „ non attingit, vix sufficere poterit pro quinque inser- „ vientibus Choro, cum ex tali summa demi et debeant „ expensæ pro cultu necessariæ. Huic numero si adjun- „ gatur etiam Canonicatus de jurepatronatus Familiæ „ Perticari, inservientes erunt tantum sex „ Si autem preces Canonicorum, qui indulta postulant abessendi a Choro pro diebus et horis ad spiritualia subsidia fidelibus suppeditanda ab hac S. Congregatione rejiciuntur, quoties in Choro exiguus supersset Capitularium numerus, *S. Congreg. in Cingulana Servitii Chori* 24. *Martii* 1817. *ad II. Dubium*, *et in Lycien. Servitii Chori*

ri

ri 25. Februarii 1826. §. Concedenda, eo magis sunt respuendæ Oratoris preces, qui perpetuam et cumulatam postulat exemptionem a Servitio Chorali insignis Collegiatæ, cui sex tantummodo inservient Canonici.

Videant itaque Emi Patres

An et quomodo sit concedenda exemptio a Choro, et ab applicatione Missæ Conventualis in casu etc.

Negative in omnibus.

PISAUREN. ALIENATIONIS. Sacerdos Cajetanus Fabri Oeconomus primum, deinde Parochus Ecclesiæ Roncaleæ, dum œconomi munere fungebatur, quoddam Organum pneumaticum anno 1811. a Demanio propria pecunia, ut ipse asserit, emit, et in memorata Ecclesia collocavit, parieti infixit, atque ornamentis decoravit, eoque per undecim annos usus est. Parœciam dimissurus Organum vendidit Parocho Florentiolæ prætio scut. 100. Quum vero, orta dubitatione, utrum ad Parœciam Organum pertineret, pecuniam penes sacram ædem deponi jusserit Episcopus, ideo Sacerdos Fabri confugit ad hunc Sacrum Ordinem, ut quæstio dirimeretur. *Sess. 22. cap. 11. et Sess. 25. cap. 11. de reform.*

Rogatus de more Episcopus pro informatione et voto respondit „ Supervento aliquo dubio super dicto contra-
„ ctu, censui utrique parti consulere cum deposito
„ scutor. 100. in Capsa Ecclesiastica exequendo, prout
„ factum fuit. Rem interim satius perpendens, et fa-
„ ctum maturius exequens cognovi Organum non perti-
„ nere ad Oratorem Fabri, sed ad Ecclesiam. Res per
„ se patet. Sacerdos Fabri coemit Organum dum erat
„ Oeconomus supradictæ Ecclesiæ, aptavit parieti, ne
„ ad libitum amoveri posset, ac ornamentis fulcivit.

„ Num-

„ Numquam reclamavit, numquam pœnituit, et „ numquam ut suum recognovit, adeo ut in notula „ jurata, quam in actis exhibuit occasione alligati „ *cap. Odoardus* de mobilibus sibi spectantibus num- „ quam reperitur dictum Organum, de quo sermo est. „ Similique jurejurando confirmavit, se nulla alia mo- „ bilia possidere, quam quæ in actis descripta, ut le- „ gere est in dicta notula, quam in copia publica ad- „ nectendam credidi. Post hæc facta mihi videtur, „ rem non esse dubiam, et propterea venditionem „ non cecidisse super re propria, sed ad Ecclesiam „ pertinente. „

Orator emptione Organi proprio ære facta dominium illius adeptus est, quod in Ecclesiam Parochialem transferri non potuit, nisi ex facto ipsius Domini ad regulam, quæ tradit: *id quod nostrum est, ad alios transire non potest sine facto nostro*: *L.* 11. *de R.I.* In themate dominium Organi in Ecclesiam translatum contenditur per donationem. Jam vero nemo donasse præsumitur, nisi probetur *ad text. in L. Cum de indebito* 25. *ff. de probat.*, *et L.* 47. *ff. de bonis libert.*, cum generaliter donare non sit aliud quam suum perdere, ac jactare, *L.* 1. *ff. de donat.*, *Rot. cor. Molin. decis.* 556. *num.* 3. Sed Orator nullum unquam se protulisse actum affirmat, ex quo eliciatur sive expressus, sive tacitus Organum donandi animus. In primis enim Organum sibi comparavit, dum Oeconomi fungebatur munere, ac propterea cum ipse precario dumtaxat Parœciam regeret, ex injectione Organi in Ecclesiam erui nequit voluntas donandi, sed potius dicendum Organum in Ecclesia collocasse, ut illo ad proprium usum, et commoditatem in sacris functionibus uteretur, quousque aliter decerneret. Ita donandi animum abfuisse a quodam viro, qui conflaverat argentea candelabra cum stigmatibus cujusdam Monasterii, illaque penes Monasterium reposuerat, aliquando definitum referunt *Riccius in decis. Cur. Archepiscopis. Neapolitanæ Decis.* 296., *Ventriglia T.* 2. *annot.* 16. §. 1. *num.* 15., *Ferraris Biblioth. can. verb. Spolium num.* 19.

Nihilominus plura suadere possunt Organum, de quo est quæstio, ad Roncaleæ Parœciam pertinere; nam

Ec-

Ecclesiæ reputantur non solum quæ expresse, sed etiam quæ tacite eidem donantur. Donatio autem tacita habetur, si Beneficiatus rebus proprio etiam ære acquisitis stigmata, aliaque insignia suæ Ecclesiæ attexuerit, vel res illas ita eidem Ecclesiæ aptaverit, ut a primæva sua emptione ipsi dicata ac donata videantur, *Rota divers. part.* 3. *lib.* 3. *Decis.* 582. *num.* 7. *et* 9., *Ventriglia tom.* 2. *annot.* 16. §. 1. *num.* 11. *Ferraris Biblioth. Verbo Spolium num.* 17. In hac facti specie non desunt vehemente conjecturæ, quæ voluntatem donandi præseferant; siquidem Orator Organum in Ecclesia collocavit, parieti infixit, ornavitque, et per undecim annos usus est in obeundis Sacris functionibus.

Omnem denique dubitationem tollere videtur ipsius Fabri confessio; nulla enim alia de causa, dum suorum bonorum inventarium juramento vallatum exhibuit, interea Organum non recensuit, nisi quia vel ære ad Ecclesiam spectante illud acquisiverat, vel quia eidem donaverat.

Si Emi Patres ad Parœciam Roncaleæ Organum pertinere decreverint, videant oportet, utrum sit irritus declarandus venditionis contractus, et sanatione donandus. Quilibet sane contractus, qui speciem alienationis rerum Ecclesiasticarum præseferat, nullius est roboris, nisi Apostolicæ Sedis, aut Episcopi, prout rei alienandæ postulaverit valor, intercesserit auctoritas, uti fuse habetur *in Forosempronien. Visitationis SS. Liminum* 21. *superioris mensis Julii*, imo excommunicationis pœnam multantur contrahentes; nec initus contractus sanatione firmatur, ubi evidens non appareat utilitas, vel necessitas Ecclesiæ, *Extravag. Ambitiosæ de rebus Ecclesiæ non alienan. Reiffens. Jus can. lib.* 3. *tit.* 13. §. 1. *et S. Congregatio in Comen. Reductionis missarum* 22. *Junii* 1822. §. *Edidit*.

Attamen animadvertere præstat Oratorem bona fide Organum vendidisse, nam, ut, ipse adstruit, post proborum virorum consilium venditionis contractum patrare deliberavit. Qui autem bona fide res Ecclesiæ distrahunt, pœnis in *Extravag. Ambitiosæ* latis non subesse docent *Reiffenst. loc. cit. num.* 67., et S. Con-

gregatio pro absolutione respondere solet, ut *in Pisauren. Emphyteusis 18. Martii 1820., et in Fanen. 22. Martii 1823. §. Pro.*

Igitur proponuntur

Dubia

I. An constet Organum spectare ad Paræciam Roncaleæ in in casu etc.

Et quatenus affirmative

II. An et quomodo sit consulendum SSmo pro sanatione venditionis in casu etc.

III. An, et quomodo sit consulendum SSmo pro absolutione a Censuris in casu etc.

Ad I. Affirmative
Ad II. Negative
Ad III. Affirmative ad cautelam etiam quoad emptorem.

Sess. 24. Cap. 14. de Reform.

NURSINA ONERUM. Sedem Episcopalem temporum vicissitudine Nursiæ amissam restituturus S. M. Pius VII., Ecclesiam Beatæ Mariæ Virgini dicatam, quæ antea Collegiatæ titulo erat prædita, ad Cathedralis Ecclesiæ gradum, et dignitatem evexit. Ad augendum hujus novæ Cathedralis Ecclesiæ decus, atque ut in ea divina officia, et Pontificales in primis functiones majori splendore peragerentur, Canonicatus in altera Collegiata Ecclesia S. Joannis erectos ad Ecclesiam Cathedralem transtulit. Ut vero Canonici quemadmodum splendidiori gradu, ita et majori fruerentur censu, Monasterium S. Benedicti Nusinæ Civitatis suppressit, ejusque omnia et singula bona ad septingenta scutata annuatim ascendentia concessit Mensæ novæ Cathedralis Ecclesiæ = ita tamen ut ex hujusmodi re„ ditu supportatis prius per eosdem Capitulum et Ca„ nonicos tam primo dictæ Collegiatæ Ecclesiæ, ut „ præfertur, suppressæ, ac in Cathedralem Ecclesiam „ redintegratæ, quam secundo dictæ Collegiatæ Eccle„ siæ suppressæ et extinctæ inhærentibus, cæteris„ que infrascriptis oneribus, una communis, ab anti-

„ tiqua tamen Capitulari prorsus sejuncta, et separata, „ constituatur Massa, cujus annui reditus prælevata pri- „ us congrua annua summa . . . . utrique Canonico „ Theologo et Pœnitentiario . . . perpetuo assignan- „ da, ac seposita itidem tertia eorumdem redituum „ parte in usum distributionum quotidianarum ad præ- „ scriptum Concilii Tridentini eroganda, in septem- „ decim æquales dividantur portiones = in augmen- tum Canonicalium Præbendarum conferendæ.

Monasterium S. Benedicti, præter nonnulla Anniversaria pro Fundatoribus, Benefactoribus, Monachis, eorumque consanguineis, onere obstringebatur peragendi quotannis quindecim circiter Anniversaria, ac litandi sexcenta Sacrificia pro peculiaribus fundatoribus. Quoniam vero Litteræ Apostolicæ hujusmodi onera silentio præterierunt, ideo Canonici, qui antea solis diebus festis Choro inservire adigebantur, nec Missam Conventualem applicare consueverant, nunc vero singulis diebus Chori servitio, et Missæ Conventualis applicatione gravantur, innixi tum silentio Litterarum Apostolicarum, tum graviori servitio, præfatam Anniversariorum, et Missarum satisfactionem omiserunt. Nihilominus in præsens animis pendentes, hujus Sacri Ordinis oraculum exquirunt.

Auditus Episcopus iis, quæ superius retuli, addit „ quod „ reditus Monasterii S. Benedicti non integre Capitulo „ applicati sunt, sed per aliquot annos pensione 300. „ scutatorum gravati sunt, et in perpetuum scuta- „ ta 100. annuatim applicata fuere Hospitali S. Caroli „ Spoleti: quin imo cum nonnulla bona Monasterii „ S. Benedicti alienata ac dismembrata fuerint ante „ unionem cum Capitulo, cumque non appareat pro „ quibus bonis in specie Monachi Legatorum Missas „ celebrabant, magis magisque res pro Capitulo manet „ in obscuro. Remanet tantum juxta regulam juris, „ ut Beneficia cum oneribus applicentur. Sed quoad „ hoc habita consideratione Præbendæ Canonicalis te- „ nuitati, quæ præter onera Missarum non æqualiter „ cuivis Præbendæ annexa, non excedit fructum an- „ nualem viginti quinque scutatorum: habita ratio- „ ne pauperis Massæ Sacrarii conditioni, cui suffi- „ cientes non sunt reditus annuales: habita conside-

„ ratione voluntati interesse habentium , quidquam „ neque de Legatis a suis parentibus factis , neque „ de bonis derelictis scientium , sentirem absolutionem impertiendam esse quoad annos præteritos, et „ in posterum si non reducendum onus ad unicam „ annualem Missam pro quolibet Legato , saltem reducenda onera Legatorum ad quinquaginta Missas „ partim ex reditibus Sacrarii , partim ex Massa communi celebrandas. „

Nihil in jure exploratius, quam secundum naturam esse, commoda cujusque rei eum sequi , quem sequuntur incommoda , et contra , *R.* 56. *Jur. in* 6. , *et L.* 10. *ff. de R. Jur.* Cumque Canonici Nursinæ Ecclesiæ cuncta bona ad Monasterium S. Benedicti spectantia, ideoque etiam bona a fundatoribus eidem Monasterio pro implemento Anniversariorum , et Missarum relicta, possideant, si piis ejusmodi Legatis satis facere omitterent, exinde fieret, ut lucrum quidem amplecterentur, onus autem ei annexum contemnerent ; quod quidem ferendum non est ad *tex. in L. un. §. 4. Cod. de caduc. tollen.*

Nec ad sarta tecta servanda Legata Missarum opus fuisse videtur , ut Pontifex in Apostolicis Litteris id enuntiaret ; numquam enim præsumitur , Principem voluisse juri tertii quæsito derogare , nisi patulis verbis expresserit , *Reg.* 18. *Cancel.*, *Rot. in Ripana Capellaniæ* 5. *Julii* 1822. *cor. R. P. D. Marco , et S. Cong. in Tiburtina Beneficii* 27. *Januarii præsentis anni.* At juri tertii , scilicet fundatorum , Pontifex præter voluntatem derogasset , si Canonici a Legatorum satisfactione immunes haberentur. Id profecto a Pontificis mente quam maxime devium fuisse colligitur ex ipsamet copia bonorum , quæ Mensæ Capitulari fuerunt tributa ; nam Canonici ex amplis reditibus ad suppressum Monasterium S. Benedicti olim pertinentibus nedum implemento Anniversariorum et Missarum , sed etiam constituendis quotidianis distributionibus , et augendis Præbendarum fructibus satis consulere poterant.

Tandem quemadmodum unione Beneficiorum et Ecclesiarum , etiamsi per accessionem facta , non immutatur status Ecclesiæ unitæ , sed in ea debet more solito deserviri , *Reiffenst. lib.* 3. *Decret. tit.* 12. *num.*

50.

50. *Garzias part. 12 de Benef. cap. 2. num. 55.* et consueta Sacrificia offerri, *Barbos. Formul. Episcop. form. 78. et 80.*, ita etiam suppressione Monasterii S. Benedicti, ejusque bonorum applicatione favore Mensæ Cathedralis Ecclesiæ pii Testatores, qui legata scripserunt in suarum animarum expiationem, consuetis non debent fraudari suffragiis.

Animadvertunt tamen Canonici, suppressionem monasterii expletam fuisse a summo Pontifice, cui potestas est derogare supremis decedentium voluntatibus, atque illas commutare, *Concil. Trid. sess. 22. cap. 4. de reform.* In themate hujusmodi derogatio, et commutatio etiamsi expressa desideretur, non deest vero tacita. Et sane Pontifex cuncta bona suppressi Monasterii Mensæ Capitulari Cathedralis Ecclesiæ conjunxit, *supportatis* utrique extinctæ Collegiatæ *inhærentibus, ceterisque infrascriptis oneribus*. Jam vero onera Legatorum, de quibus agitur, neutri Collegiatæ, sed Monasterio S. Benedicti inhærebant: neque inter onera Canonicis novæ Cathedralis per Litteras Apostolicas imposita recensetur onus Missarum et Anniversariorum, olim Monasterio incumbentium. Igitur sin expresse, saltem tacite abrogata censenda sunt ejusmodi pia legata, et satisfactioni Anniversariorum, et Missarum subrogatæ videntur Horæ Canonicæ quotidie in Choro persolvendæ, atque etiam Missa Conventualis singulis diebus pro Benefactoribus in genere applicanda. Etenim, scribit Benedictus XIV. in Constit. *Cum semper oblatas* §. 14. = servabatur olim in singulis Ecclesiis series accurata omnium et singulorum, quorum liberalitate unaquæque aucta fuerat, eorumque nomina sacris Diptycis, sic enim vocabantur, ideo consignata erant, ut eorumdem recordatio numquam interiret, utque pro iis tum preces funderentur, tum etiam Missæ Sacrificium offerretur . . . . licet iidem pii Benefactores in suis donationibus nihil penitus pro se pacti essent, sed tantummodo pro peccatorum suorum remissione se bona sua Deo offerre declarassent = Et quamvis sacrorum hujusmodi Diptycorum usus sensim defecerit, = non idcirco, perget idem Pontifex, fas est usum et disciplinam orandi pro iis, et Sacrificium Missæ pro illis

lis offerendi. Atque inde præceptum applicandi Missam Conventualem pro benefactoribus in genere originem atque rationem desumit =

Atque eo magis in hanc opinionem a beundum arbitrantur Canonici, quia Pontifex bona Monasterii S. Benedicti Mensæ Capitulari se unire aperte innuit ad congruam novi Capituli dotationem constituendam. Valde autem tenues sunt Canonicatuum reditus, quoniam in præsens vix annua scutata viginti quinque attingunt, ac tenuiores evaderent, si Anniversaria peragere, et Missas, de quibus est sermo, litare Canonici obstringerentur.

Verumtamen si EE. VV. Legata Missarum a Canonicis implenda putaverint, decernant oportet, an saltem ad tempus, seu usque dum pensionem scut. 300. repræsentaverint Canonici, concedenda sit onerum reductio. Vos enim non præterit, veterem esse hujus Sacri Ordinis disciplinam, ut Canonicalium Præbendarum tenuitati, deficientibus mediis a sacris Canonibus præscriptis, prospici soleat Missarum et Anniversariorum imminutione, *S. Cong. in Asculana 20. Aprilis 1782., et nuperrime in Senogallien. Reductionis onerum 16. superioris Mensis Junii ad II. Dub.* Eadem fructuum tenuitas viam sternit absolutioni quoad præteritas omissiones, præsertim quia Oratores optima fide Legatorum satisfactionem omiserunt, *S. Congregatio in Spoletana Absolutionis 29. Novembris 1793. in Mazzarien. Reductionis et absolutionis 14. Decembris 1822. §. Ad.*

Erit itaque sapientiæ vestræ EE. PP. sequentia dirimere

Dubia

I. An Capitulum teneatur adimplere Legata in casu etc.

Et quatenus affimative

II. An et quomodo sint reducenda Anniversaria in casu etc.

III. An et quomodo sint reducendæ Missæ in casu etc.

IV. An

IV. An et quomodo sit consulendum SSmo pro absolutione quoad præteritas omissiones in casu etc.

Reproponatur in prima post aquas.

CALARITANA REDUCTIONIS. Tabulis diei 14. Februarii anni 1814. Canonicus Antonius Ignatius Stochino hæredem suum universalem instituit Nepotem Andream Marongiu Stochino Oppidi Ansari; cavitque 1.° ut idem ex fructibus cujusdam domus in Suburbio Calaritano sitæ festum in honorem S. Andreæ et sex Anniversaria quotannis celebranda curaret in Ecclesia Parochiali S. Annæ dicti Suburbii, et quod inde superesset in celebrationem Missarum lectarum impenderet. 2.° ut ex annuis cujusdam Census fructibus in scutis 26. 66. monetæ Romanæ lampadam præberet accensam ad altare SS. Sacramenti memoratæ Ecclesiæ, et si quid reliqui foret, in missarum stipendia erogaret. Pari modo ejusdem Canonici Soror Maria Theresia Stochino Testamento diei 1. Decembris 1813. hæredem quoque suum instituit memoratum Andræam, et Codicillis postea factis eidem mandavit, ut in Ecclesia S. Annæ Capellaniam fundaret adsignata dote *duorum censuum*, unius nempe annuæ pensionis *scut.* 31. 27., et alterius pensionis annuæ *scut.* 22. 27. prædictæ monetæ, quam Capellaniam instrumento diei 8. Februarii anni 1820. ad Ecclesiam Capuccinorum Civitatis Calaritanæ transtulit. Hæres institutus quamvis imposita onera juramento accepta habuerit, et quibusdam annis lubenter impleverit, nunc tamen nimis gravia existimans, illorum reductionem postulat, eamque sperat ab EE. VV. esse concedendam, tum quia ex hæreditate Antonii nullam perciperet utilitatem, nam annui fructus sunt integre

Sess. 24. cap. 13. de Reform.

gre insumendi in adimplendis oneribus, tum quia Orator, qui Calarim venerat ab Avunculo, et Matertera vocatus, eisque senescentibus, ac infirmis duodeviginti annos auxilium suppeditavit, modo duorum filiorum pater factus majori indiget censu, ut honestam traducere valeat vitam.

Rogatus de more Archiepiscopus ita respondit „ Orator „ Andreas Marongiu inventaria utriusque hæreditatis „ non exhibuit, ut earum vires certo apparerent, sed „ ex producto typo valoris redituum et onerum bonorum ad illas pertinentium eruitur, valorem bonorum, quæ nunc extant, hæreditatis a Canonico „ Antonio Ignatio relictæ non excedere summam „ *scut.* 1338. 25., annuum vero reditum summam „ *scut.* 66. 81., et onera summam *scut.* 66. 81. ejusdem „ monetæ explere, ita ut elusoria videretur hæreditaria institutio, quoniam nihil hæredis lucro cedit, „ præter nudam proprietatem, idque in perpetuum. „ Bona vero ab ipsius Sorore Theresia relicta, valorem efficiunt *scut.* 5803. 52., quorum annui reditus, qui inde percipi possunt, computantur in „ summam scut. 290. 15, et onera ad scutata 147. 27. „ Unde inferre licet, æquitati valde consentaneum „ fore, si a Sancta Sede commutatio indulgeretur super bonis Canonici Stochino, quoad Missas nimirum „ lectas, quas ipse in Ecclesia S. Annæ celebrari injunxerat ex residuo fructu domus, cum nullum „ designaverit Sacerdotem, qui lucro Missarum stipendii potiretur; sicuti et alia cummutatio, et applicatio favore postulantis residui fructus census ad „ comparandum oleum relicti lampadæ, quæ accendi „ voluit in altari SSmi Sacramenti laudatæ Ecclesiæ „ S. Annæ, ubi etiam agitur de Legato pio quod non „ fuit certæ Personæ relictum. Non eadem æquitate innititur implorata ab Oratore commutatio Capellaniæ in Ecclesia Capuccinorum fundatæ ex bonis hæreditatis Theresiæ Stochino, nam satis lucri „ ex illa hæreditate habet hæres institutus, qui ex ea „ quotannis percipit pene scutata 290. monetæ romanæ, quique alioqui non tam gravi premitur egestate, ut uberiori hoc subsidio eidem judicem subveniendum „.

Te-

Tenuitatem reliquum, et gravem hæredis præsertim cum Testatoribus sanguine conjuncti justam hæc Sac. Congregatio censuit esse causam, ut pia legata reducerentur, ceu docent exempla in *Ferrarien Reductionis Missarum* 23 *Februarii* 1793., *in Ravennaten Capellaniæ* 15. *Aprilis* 1820., *in Spoletana Reductionis Missarum* 22. *Aprilis* 1826. Juris enim præsumptio, est, Testatorem, si redituum exiguitatem, aut rei familiaris angustias prospexisset, non tam gravia onera fuisse imposituram, imo suo hæredi opem daturum, *Card. de Luca de Testament. disc.* 72. *num* 15., *Sac. Congreg. in Januen. Cappellaniarum* 31. *Julii* 1819. §. *Nonnulla.*

In themate Orator nihil ex avunculi hæreditate lucrifacit: plurium annorum spatio et Avunculo, et Matertere suppetias tulit; modo vero cum Uxorem duxerit, filiosque procreaverit, aliqua rei familiaris angustia premitur; ideoque si Testatores præsentem benemeriti Nepotis statum prævidissent, illum tot oneribus non devixissent, sed potius liberales erga eum se præbuissent.

Verum hæc S. Congregatio difficilem jugiter se ostendere consuevit in commutandis supremis decedentium voluntatibus, et nisi justa, ac necessaria præsto fuerit causa, preces rejecit uti in *Perusina* 12. *Maji* 1768., *et in Asculana Commutationis Voluntatis* 8. *Augusti* 1801.

Justam vero abesse causam censuit, si reditus oneribus ferendis pares invenirentur, licet hæredes nullam ex delata hæreditate assequerentur utilitatem, veluti post *Auth. Similiter Cod. ad Leg. Falcid.*, *Barbos. juris Eccles. univers. lib.* 3. *cap.* 27. *num.* 12. *Reiff. lib* 3. *tit.* 26. *de Testamentis num.* 470. docet *in Januen.* 19. *Novembris* 1825. §. *Animadvertendum*, vel si piis Legatis obstricti haud extrema et gravi laborarent inopia, *Sac. Congreg. in Forolivien. Absolutionis et Reductionis* 16. *Aprilis* 1825. §. *Paupertas*, *et in novissima alia Forolivien.* 18. *Novembris* 1826. §. *Quamobrem*, cum supremæ morientium voluntates adamussim sint servandæ, ne ipsi piis suffragiis priventur, ac viventes a legatis scribendis abducantur, *Card. Petra in Comment. ad Constit.* 7.

Innocent VI. Tom. 3. n. 50. et passim hæc S. Congr. ut *in Lauretana Transactionis 5. Septembris 1825 et in Camerinen. Commutationis voluntatis 23. Decembris 1826.*

In præsenti casu nulla occurrere videtur justa testamentarias dispositiones commutandi causa. Reditus enim ex ipsomet typo ab hærede Antistiti Calaritano exhibito luculenter appareat satis esse ad omnia implenda Missarum aliorumque Legatorum onera: Orator Sacramenti interposita religione se curaturum spopondit piarum voluntatum executionem; nec inventaria bonorum, uti oportebat, exhibuit, ut vires hæreditatis expenderentur; tandem Orator non gravi, sed levi tantum laborat inopia, ac munere, quo ipse fungitur, Advocati in Calaritana Civitate sibi comparare potest, quæ ad commodam, et decentem sui suæque Familiæ tuitionem necessaria existimat.

Sed quid servari expediat, erit EE. VV. sapientiæ judicare

Dubium

An et quomodo sit locus reductioni legatorum in casu etc.

Non proposita cum sequenti.

Sess. 25. cap. 4. de reform.

NOLANA REDUCTIONIS ONERUM ET TRANSLATIONIS. Capitulum Cathedralis Ecclesiæ duobus et triginta constans Capitularibus, quorum viginti Canonici, reliqui Canonici Numerarii appellantur, non modo quotidiano Chori servitio, et Missæ Conventualis applicatione, sed etiam pluribus Missarum oneribus gravatur. Eidem enim quotannis incumbit celebratio Missarum 2358., quarum 376. dumtaxat statis diebus, et in designata Ecclesia sunt litandæ, atque insuper onus Anniversariorum 156. una cum vesperis et nocturno defunctorum. Hujusmodi Missarum, et Anniversariorum onera, quæ ex vetustis plurimisque fundationibus proficiscuntur, anno 1725.

ab

ab Episcopo Nolano, Apostolicis facultatibus suffulto, reducta fuisse constat, quemadmodum etiam ambigi nequit, quodlibet Legatum certis designatisque præditum fuisse reditibus: sed temporum antiquitate, ac rerum vicissitudine factum est, ut bona Legatorum cum Mensa Capitulari confusa fuerint, proindeque annuus illorum fructus haud valeat nunc prætiniri. Illud vero exploratum habetur, quod ex Mensa Capituli singulis Capitularibus, qui Canonici dicuntur, quotannis obtingunt ducata viginti titulo Præbendæ; reliquus autem Mensæ reditus inter Canonicos, et Numerarios dividitur, adeo ut si Choro diligenter intersint, et cuncta Missarum perferant onera singuli lucrentur ducata quinquaginta. Hunc annuum reditum oneribus, quibus satis facere obstringuntur, minime parem et congruum existimantes Canonici, reductionem expostulant tum Missarum, tum Anniversariorum.

Rogatus de more Episcopus supra narrata confirmans, hæc retulit „ Si rileva per una parte la fatica esor-
„ bitante che deve impiegarsi nel soddisfare detti
„ pesi, essendo obligati i Capitolari nelli giorni feria-
„ li di rito semidoppio di accumulare tre Messe,
„ indi la recita del Matutino e tutte le Ore, ed in
„ fine la Messa Conventuale Cantata, e con Assi-
„ stenza: dall'altra parte la tenuità degli emolumen-
„ ti che a ciascun Canonico provengono senza pro-
„ porzione tra essi e le fatiche.

„ Posto tutto ciò, inteso prima il mio Capitolo re-
„ golarmente congregato, che si è intieramente ri-
„ messo al mio parere, io sono d'avviso che non
„ si restringa il numero delle Messe, ma che ben-
„ sì se ne mitighi la ritualità, cosicchè le Messe di
„ Anniversarii Cantate si riduchino a Messe piane
„ da celebrarsi da ciascun Canonico privatamente di-
„ stribuite ad essi tante per ciascuno. Così pure re-
„ stringersi il numero degli Officj a cinquanta con-
„ donando gli altri centosei.

„ Per le messe piane 370. legate a certa Chiesa, a certi
„ Altari, ed a certi giorni, e nella Catedrale, ed an-
„ che fuori di essa, sono benanche di parere che Sua

„ Santità si degni di scioglierle, cosicchè anche que-
„ ste potrebbero distribuirsi ai Canonici da celebrarle
„ *ubique*, e ciò anche per la massima difficoltà,
„ che s' incontra nel rinvenire Sacerdoti che celebri-
„ no dette Messe vincolate come sopra: come difatti
„ per tale difficoltà vi hà attualmente un notabile at-
„ trasso per non essersi trovati Sacerdoti che si fos-
„ sero sottoposti a tanti vincoli per la celebrazione
„ delle medesime Messe.

Canonicales Præbendæ cum institutæ sint ad Chori servitium subeundum, earum reditus officio respondeant oportet, *S. Congreg. in Nullius S. Martini suspensionis nominationis 27. Julii 1822. §. nec, et in Senogallien. Reductionis onerum 28. superioris mensis Aprilis §. Jam vero*. Hinc S. Congregatio, si præbendarum fructus oneribus ferendis impares deprehendit, vel reductionem Servitii Chori concedere, vel Legata Missarum ad augendos reditus imminuere consuevit, ut *in Firmana Servitii Chori, et reductionis missarum 9. Augusti 1817. §. Videndum, et in Tranen. Reductionis 24. Julii 1824. §. Præbenda.*

Tenues autem videntur Præbendæ Canonicales Nolani Capituli, atque oneribus nequaquam congruentes. Etenim nonnullis vix Ducata quinquaginta, et aliis vix ducata septuaginta quolibet anno obveniunt, atque hisce reditibus nedum Choro quotidie adesse, sed insuper Missam Conventualem applicare, Missas lectas celebrare, Anniversaria peragere, et Officium defunctorum canere tenentur.

Verum cum agatur de oneribus jamdiu accepto habitis, nec appareat reditus Canonicatuum, et Legatorum postea decrevisse, respuendæ forent Canonicorum preces, uti docent exempla in *Lucana Reductionis 17. Maji 1817. ad 1. Dub., et in Melevitana Missæ Conventualis 24. Julii 1824.* Accedit, quod ex disciplina hujus S. Ordinis memoratæ præbendæ haud forent tenues renuntiandæ, siqui tem exigui non dicuntur fructus, qui summam scutorum romanorum triginta excedunt, aut exæquant, uti videre est in *Amerina 18. Septembris 1751. et in Corcyren. Missæ Conventualis 8. Maji 1824.*, licet aliquando tenues habitæ fuerint Præbendæ, quæ annuum valorem scut. 80. attingerent, *in Massanen. Reductionis onerum 14. Decem-*

cembris 1822., et in Mazzarien. Missæ Conventualis 18 Martii 1826. §. videant.

Attamen si Emi Patres aliquid Oratoribus indulgendum censeant, perpendant rogo, utrum Anniversariorum et Missarum numerus sit imminuendus, vel potius amplectendum votum Episcopi. Sane Missarum reductio adversaretur regulæ, quæ tradit prius alia onera, quam Missas, esse imminuenda, cum uberiorem ex incruento Missæ Sacrificio, quam ex aliis piis operibus percipiant fructum animæ piorum Testatorum, *Fagn. in cap. Ex parte de Const. n. 34, Benedict. XIV. de Synod. Dioeces. lib. 13 cap. ult. n. 23.* Ex Episcopi autem sententia integer remaneret Sacrificiorum numerus, ac solummodo sex supra centum Anniversaria cum recitatione officii defunctorum converterentur in Missas lectas a Canonicis celebrandas, ut tali pacto grave Chori servitium aliquantulum levetur.

Neque deneganda est Missarum translatio. Quanquam enim secumferat voluntatis commutationem, quæ non conceditur, nisi justa, aut necessaria occurrat causa, *Concil. Trid. sess. 22. cap. 6. de reform.*, qua deficiente sæpius hic Sacer Ordo translationem onerum haud indulgendam censuit, præsertim in *Casalen. 15. Decembris 1797., in Leodien. Reductionis, translationis, et absolutionis 14. Junii 1823. ad 11. Dub.*, nihilominus si divinus cultus nihil pateretur detrimenti, et rationabilis id suaderet causa, sæpius concessit, *in Bononien. 28. Junii 1724., et in Comen. Translationis Missarum 24. Novemb. 1764.*, nam ex Sacrificii excellentia idem piis fundatoribus obvenit suffragium, sive in una, sive in alia Ecclesia Missæ offerantur, *S. Cong. in Firmana Translationis oneris Missarum 3. Augusti 1782. §. Quamvis, in Placentina Legati Pii 14. Septembris 1782.* In themate nulla timenda divini cultus imminutio, cum ipse Episcopus translationem potius, quam reductionem Missarum suggerat; non deest rationabilis causa; siquidem, impertita Missarum translatione, onera facilius, ac tempestive implebuntur, et procul dubio utilius erit animabus Testatorum, ut Missæ cito in alia Eccle-

sia

sia, quam sero in designato Templo litentur. Quamobrem proponuntur

Dubia

I. *An et quomodo sit locus reductioni Anniversariosum in casu etc.*

II. *An et quomodo sit locus reductioni, seu potius translationi Missarum in casu etc.*

Die

Die Sabbati 15. Septembris 1827. in Palatio Apostolico Vaticano erit Sacra Congregatio Concilii, in qua præter alia proponentur infrascripta Dubia, juxta morem ejusdem Sacræ Congregationis de jure resolvenda.

NEAPOLITANA DISPENSATIONIS MATRIMONII. Maria de Peruta vix septemdecim annos nata summa consensione, et auctorantibus parentibus die 7 Martii anni 1825. nupsit Comiti Aloisio de Mauro, cum quo post nonnullorum dierum lapsum in paterna domo commune habuit thalamum. Secundus nondum a nuptiarum die effluxerat mensis, cum, mutuo jam frigescente conjugum amore, exortisque postea dissidiis, Aloisius uxorias deseruit ædes, vel, ut ipse affirmat, ad illas accedere, tamquam operi maritali minus aptus, prohibitus fuit. Frustra Aloisius, ejusque parentes ad animorum reconciliationem consequendam obsequia, amicorum officia, virorum auctoritatem adhibuerunt; tam Mulier enim, quam illius parentes coeundo imparem dicebant Maurum; imo hujus impotentiæ rumore sensim percrebescente, supplicem Maria Pontifici Maximo obtulit libellum, ac dispensationem petiit a matrimonio rato et non consummato. *Sess. 24. cap 1. de reform. matrim.*

Precibus ad hanc S. Congregationem ablegatis, statim Literæ datæ fuerunt Emo Neapolitano Archiepiscopo, ut ad tramites Benedictinæ Constitutionis *Dei miseratione* processum conficeret, suique animi sensum aperiret. Constituto Sacramenti Defensore, ab eoque interposita jurisjurandi religione de munere sibi concredito fideliter, diligenterque obeundo, ac ceteris rite peractis, cœpta est actorum series et ad exitum usque perducta.

Maria examini subjecta jurejurando dixit se adhuc esse vir-

virginem; irritos fuisse viri conatus ob ejus frigiditatem, hanc ob causam jam inde ab initio cum Matre, postea cum aliis consanguineis querelas instituisse, tandem propter pandita nuptialia arcana graves a viro pertulisse minas, maximaque erga illum affici animi aversione. Quæ Mulier deposuit, ea veritati consona credidit jurata propinquorum manus. Plures quoque inducti fuerunt testes, qui de auditu vel ab ipsa muliere, vel ab ejus parentibus, fere omnes tamen post conjugum separationem, fidem perhibent. Formalis deinde prævio balneo, adstantibus matronis, et adhibito Medicorum, et Chirurgorum consilio accessit Mariæ corporis inspectio per delectas obstetrices expleta, quæ virginitatis signa in illa deprehendisse retulerunt. Obstetricum relationem probarunt Periti, omnesque indubia integritatis indicia occurrere denuntiarunt, uno excepto, qui ea tantum probabilia existimavit.

Aloisius e contrario juramenti ope asserult, ipsa prima condormitionis nocte matrimonii intercessisse consummationem, hujusque rei signa summo mane vidisse tam Uxoris Matrem, quam duas insimul adstantes famulas. Suam depositionem septimo ex ejus latere propinquorum testimonio roboravit. Plures quoque instante viro rogati sunt testes, qui licet conjugum abalienationem, ac separationem ob Aloisii frigiditatem sequutam fuisse audierint, nihilominus quatuor ex illis se credere affirmarunt matrimonii consummationem. Hujus fidei argumentum desumunt ex eo, quod ab ipsa Maria Antonia Sarnataro altera ex famulabus Mariæ de Peruta audierint, ipsam post primum communis thalami diem vidisse linteum consummationis signis conspersum. Verum testes in assignandis rei circumstantiis nonnihil discrepant inter se, cademque Maria Antonia rogata deposuit, nulla unquam in linteis conspexisse præfata signa, imo famam incessisse, Aloisium impotentia laborare.

Judicialis deerat corporis viri inspectio; ideo illi indicta fuit dies, qua se præberet recognoscendum. Quoniam vero Aloisius quinque Chirurgorum, qui absolutam ejus viripotentiam prædicabant, protulerat te-

testimonia, solemni experimento locum non esse primo contestando denuntiavit, dein Summum adiit Pontificem, postulans, ut Romæ expleretur corporis recognitio, votique compos factus est. Verum impertita gratia abutens, inutiliterque iteratis ad parendum prætixis terminis, numquam adduci potuit, ut corpus suum inspectioni peritorum sive in Urbe, sive Neapoli subjiceret. Quare Eñus Archiepiscopus hac de re certiorem fecit Sacram Congregationem inquiens: *Aloisius . . . . . institit nullo pacto se velle inspectioni subjicere, cum post triennale experimentum id assequi possit, quemadmodum ex actis in Archiepiscopali Curia tali causa confectis eruitur, quarum copiam authenticam S. Congregationi transmittere non omitto.* Quamobrem hodie quæstio dirimenda proponitur distributa Allegatione ex parte Mulieris, et contradicentibus Matrimonii Assertore, ac Viri Patrono.

Mulieris quidem Defensor haud inficiatur vel in ipso gratioso dispensationis judicio duo extrema esse probanda, scilicet matrimonium non fuisse consummatum, justamque intercedere dispensandi causam: verum si hæc duo concurrant extrema, sicuti de potestate dispensandi in Summo Pontifice fas non est dubitare, ita denegari non debet petita matrimonii rati et non consummati dispensatio, quemadmodum illam hisce in casibus concessam fuisse multa vetusta, ac novissima ostendunt hujus Sacri Senatus oracula, ac præsertim *in Januen. Matrimonii* 14. *Januarii* 1741., *in Romana Matrimonii* 19. *Augusti* 1786., *et in Neapolitana Dispensationis Matrimonii* 28. *Aprilis hujus anni* 1827.

Ad primum evincendum extremum in medium affert ipsius Mariæ testimonium proprio jurejurando, septima propinquorum manu, testium dictis, ac fama de non sequuta matrimonii consummatione ob viri inertiam, vallatum. Hisce maximum, et cumulatum addit pondus explorata Mariæ virginitas per aspectum corporis ab Obstetricibus prævio balneo, et adhibito peritorum consilio institutum. Hæc in similibus casibus satis esse probationum genera post *Sanchez. lib.* 7. *resol.* 109. *num.* 16., *Guttierez de matrim. part.*

3. *cap.* 130. *num.* 21. docet S.Cong. *in Januen. Matrimonii* 16. *Augusti* 1783 §. *Matrimonium*, et in *Melevitana Dispensationis* 7. *Februarii* 1789. Imo hæc Mulieris recognitio, atque obstetricum judicium de illius integritate tanti est ponderis, ut posthabendum sit juramentum viri affirmantis consummationem, ac fides adhibenda mulieri statim in ipsa novitate reclamanti, ac testimonium perhibenti numquam potuisse cognosci, ex censura *cap. Accepisti de frigid. et malef.*, *cap. Proposuisti de probat.*

Quin aliquid negotii facessere queant testes, qui se a Maria Antonia Sarnataro audivisse dicunt, eam consummati matrimonii signa, nempe linteum sanguine maculatum, contrectasse. Isti namque testes fere omnes Mauro famulantur, facti adjuncta diversa referunt ratione, et ab ipsius Mauri narratione discrepant. Tandem ejusdem Famulæ depositio illos redarguit de mendacio, dum examini subjecta jureiurando respondit, numquam linteum cruore vidisse conspersum, quamvis Aloisii consanguinei munera eidem spopondissent, *perchè avessi deposto a loro favore.*

Ex Mulieris integritate sponte sua fluere contendit Mariæ Defensor justam gravemque dispensandi causam, scilicet Aloisii impotentiam. Si enim probabilis viri impotentia legitimam præbet matrimonii dissolvendi causam ad tradita per *Pignat. consult.* 48. *num.* 10., *Ursaya discept. eccl.* 21. *num.* 103. *tom.* 3., eo magis in themate indulgenda est dispensatio, in quo constat de Aloisii impotentia; potens enim haberi nequit vir, qui ad rem maritalem perficiendam conatus adhibuit, ac virginem parentibus puellam restituit, *Card. De Luca ad ornat. Rot. lib.* 14. *decis* 10. *num.* 9., *Mascard. de probat. vol.* 2. *col.* 88. *num.* 11.

Quæ cum ita se habeant, frustra Maurus objicit extrajudiciales quinque peritorum depositiones, istæ siquidem inverosimilia narrant, ac veluti suspectæ habendæ sunt, cum Aloisius nec Romæ, nec Neapoli, licet iteratis vicibus excitatus, se inspiciendum exhibere voluerit judicialibus in arte medica peritis, atque hæc ipsa S. Congregatio per Emum Archiepiscopum Aloisio nunciaverit, *nullius roboris esse*

esse inspectionem quinque peritorum extra judicium peractum. Animadvertit insuper in præsenti casu inutilem esse viri recognitionem, quoniam illius impotentia neque ex defectu, neque ex alio proficiscitur externo vitio, sed ex occulta nervorum paralysi.

Alteram dispensandi causam profert Mariæ Defensor, eamque collocat in animorum abalienatione, exorta ex viri minis, contumeliis, jurgiis. Hæc eadem insuperabilis aversio viam præcludit triennali experimento, tum quia Mulier in proximam impelleretur peccandi occasionem, tum quia plura occurrunt dispensationum exempla sine ullo triennali experimento ceu constat *ex Mediolanen. 24. Martii* 1732., *Neapolitana 22. Junii* 1822., *et Neapolitana 27. Maji* 1826.

At Sacramenti Defensor eas desiderari tuetur non sequutæ consummationis probationes, in quibus Emi Patres tuto conquiescere valeant, perspicuam propugnat Aloisii potentiam, nullamque adesse arbitratur justam dispensandi causam. Ac primo quidem ad enervandum Mariæ jusjurandum, eam veluti de mendacio suspectam traducit: nam Mulier affirmavit post biduum a nuptiis cohabitationem incœpisse; quod inducti a viro denegant testes: illa asseruit, linteum matri nulla macula inquinatum restituisse; vir autem contrarium deposuit, ipsaque Maria Sarnataro coram testibus id fassa est. Falsum vero putat, eamdem famulam blanditiis, oblatisque muneribus illectam fuisse, ut pro Mauro testimonium diceret; imo potius a Familia De Peruta sollicitata æstimanda foret, cum Mariæ nutrix fuerit, illi diu inservierit, atque in ejus domo subsidia vitæ, ac stipem etiamnum quæritet. Deinde subdit, Mariam Sarnataro male fuisse interrogatam, nec adhibitam cum aliis testibus, uti oportebat, contestationem; quam ob rem postulat, ut ancilla rursus examini subjiciatur, ac suppleatur processus.

Ex inspectione corporis Mariæ incertum prorsus desumi argumentum contendit, siquidem obstetricum manus et oculi sæpe falluntur, ut ipsi tradunt sacri canones, *can. nec aliqua caus.* 24. *quæst.* 1., *cap. Causam* 14. *de probat.*, docent Doctores *Zacch. quæst. medic. leg. lib.* 4. *tit.* 2. *q.* 1. *num.* 14., *Pontius de*

Sacram. Matrim. lib. 7. cap. 65. num. 4. atque in themate justa habetur suspicandi causa, nam Medicus qui probabilia tantum virginitatis Mariæ signa judicavit, adstruit, in obstetricum relatione deprehendisse *erronee espressioni, e mancanza di lumi nell' esprimersi.*

Præcipuum itaque ac necessarium claudicare dicit dispensationis fundamentum, nec judicium pro dissolutione ferendum; cum in quovis dubio sequutæ consummationis concedi nequeat dispensatio tamquam de re interdicta, ac supra humanam potestatem posita, *Glos. in cap. Ex publ. de convers. conjug, S. Cong. in Valentina Nullitatis Matrimonii 24. Martii* 1764. *§. Horum, et in Comen. Matrimonii* 17. *Decembris* 1768. *§. Defensor*, præsertim quia quinque in arte peritissimi viri Maurum in opere maritali potentem judicarunt, nam peritorum licet extrajudicialium testimonia fidem promerentur, *Rot. in recent. decis.* 122. *n.* 7. *part.* 1., *et cor. Falconer. decis.* 1. *de inventar. num.* 13.

Quocirca demandandum censet triennale experimentum, cui vel in ipso gratioso dispensationis judicio locum esse pluribus cumulatis hujus S. Congregationis resolutionibus probare nititur. Nec audiendus Mariæ Defensor, qui hujusmodi experimentum describit veluti periculi plenum, quandoquidem ab ipsa Ecclesia fuit inductum, et a sacris canonibus præscriptum.

Tandem justam dispensandi causam omnino deesse contendit: siquæ enim inter conjuges exterunt jurgia, ea levissima reputat, nec etiam idonea ad thori separationem indulgendam. Ad vinculi siquidem Matrimonialis dissolutionem non quævis sufficit causa, sed graves et urgentissimæ intercedant necesse est: quemadmodum post *Pignat. consult.* 148. *tom.* 1. *n.* 8., *Schmalzgrueb. Jus. Eccl. art. 4 tit.* 19. *num.* 13. tradit S. Congregatio *in Melodiana Dispensationis* 7. *Februarii* 1789. *§. Duo, et in Neapolitana Dispensationis* 18. *Martii* 1826. *§. Deficere.*

Eisdem ferme, quibus Sacramentii Assertor, nititur argumentis Aloisii de Mauro Defensor, ac propterea in illis referendis non immoror. Ipse similiter inutilem existimat recognitionem corporis, atque etiamsi Mulie-

lieri fides haberetur, instituendum foret triennale experimentum, a quo ipse non abhorret. Vestrum nunc est Emi Patres definire

An sit consulendum SSmo pro dispensatione super Matrimonio rato et non consummato in casu etc.

Dilata, et ad mentem,

PONTIS CURVI REDDITIONIS RATIONUM. Canonicus Franciscus Ferdinandi ab anno 1779. jussu Episcopi Sardi administrationem suscepit bonorum et reddituum Ven Capellæ S. Joannis *Appare*, et singulis annis usque ad 1795. suæ gestionis rationes reddidit, quas ecclesiastici viri ab Ordinario deputati approbarunt, adjecta clausula „ *salvo ogni errore di calcolo, e partite omesse*. Solemniori modo Episcopus de Mellis in actu S. Visitationis anni 1800. eumdem Canonicum in administratione confirmavit, exhibitosque expensi, et accepti Codices probavit. Verum eo tempore, quo Galli Pontis Curvi ducatum occuparunt, a laica potestate duo delecti fuerunt viri ecclesiastici, qui gestæ administationis rationem exciperent. Isti nedum recentiora, sed et antiquiora ratiocinia ab anno scilicet 1779. usque ad mensem Aprilis 1807. exegerunt, eumdemque Canonicum Ferdinandi debitorem Capellæ declararunt in ducatis nongentis septuaginta tribus, et gr. 99. Hanc anni 1807. syndacatoriam sententiam accepto habuit Canonicus Administrator tum solutione ejus, in quod damnatus fuerat, tum ipsius sententiæ subscriptione addita clausula *salvo ogni errore*. *Sess. 22. Cap 9. de Reform.*

Pristinae tranquillitati publicis rebus restitutis, ac Fregellis sub legitima S. Sedis dominatione reversis, defuncti Canonici Ferdinandi Nepotes, et hæredes hodierno Episcopo supplicem libellum obtulerunt, quo damnum

ab

ab ipsis injuste passum significarunt ob rationum dispunctionem, cui anno 1807. eorum Patruus fuerat subjectus. Episcopus tres designavit Canonicos, ut syndacatoriam sententiam ad trutinam revocarent. Quare novo instituto examine exactæ gestionis ab anno 1796. ad annum 1806. apparuit debitum administratrionis summam dumtaxat efficere ducatorum 500. et gr. 88. Ut autem hujusmodi sententia majorem vim habere posset, Episcopus, dum sacram anno 1822. ageret visitationem, illam confirmavit, et Censum memoratæ Capellæ S. Joannis solvendum ab hæredibus Paleozzi cedere jussit pro summa scutorum 473. 11. favore hæredum Ferdinandi, eisque pendi fructus eo usque perceptos. Hujusmodi decreti executionem postularunt fratres Ferdinandi, sed cum Vicarius Generalis Communitatem Pontis Curvi in judicium vocandam edixerit, provocarunt ad Tribunal A. C., quod infirmata Vicarii sententia executioni mandandum esse definivit S. Visitationis Decretum. Interim Moderatores Capellæ adierunt R. P. D. Auditorem SSmi, qui die 8. Martii *prævia avocatione causæ a quocumque judice, ac Tribunali illam remisit ad hanc S. Congregationem in gradu appellationis*. Quare nunc Vobis EE. PP. proponitur dubium, an Decretum S. Visitationis sit confirmandum, et exequendum.

Defensor hæredum Ferdinandi contendit Decretum hodierni Episcopi esse confirmandum, et executioni mandandum. Administrationis enim Capellæ S. Joannis rationes jugiter reddidit Canonicus Ferdinandi easque ad annum 1800. probarunt Episcopi. Ab anno autem 1800. ad integrum annum 1806., quo aliis viris concredita fuit Capellæ administratio, rationes expunxit hodiernus Antistes Lucibello.

Nec ullius roboris habenda est syndacatoria sententia anni 1807. In primis enim hæc sententia utpote confecta jussu illegitimæ, scilicet laicæ, potestatis, *Concil. Trident. sess. 22. Cap 9. de Reform.* omni caret vi, eamque ob causam spernendam, ac infirmandam duxit Episcopus. Præterea rationes semel expunctæ, ac rite probatæ ad trutinam nequeunt revocari, veluti post *tex. in L. semel C. de Apoch. publ.*

publ. docet *Rot. cor. Cerr. Dec. 1. num. 3., cor. Molines 370. n. 1., cor. Herzan. Dec. 80. num. 1.* Idque præcipuum in modum sibi locum habere debet, in themate, quia, ut asserit idem Defensor, libri, scripturæ, cunctaque documenta ad gestam administrationem spectantia fuerunt a Canonico Ferdinandi rationum Exactoribus ab Ordinario deputatis tradita, ideoque, codicibus gestæ administrationis deficentibus, injuria Canonicus administrator anno 1807., iteratæ rationum redditioni fuit subjectus, atque ipse nonnisi temporum calamitate subjici passus est; siquidem restitutis [illegible]tionis libris non posse Administratorem ad novam re[illegible]itionem rationum adstringi passim tradit. *Rot. cor. Tanara dec. 253. num. 30., cor. Herzan. dec. 80. n. 3.*

Nec prætereundum inquit rationum expunctionem anni 1807. esse redarguendam; nam viri ad illarum exactionem ab illegitima potestate delecti „ non hanno „ tenuto presente (ita rationum Exactores novissime „ ab Episcopo designati) l' esito annuale erogato dall' „ Amministrazione per i bisogni di detto Luogo Pio „ „ ma si bene hanno calcolato l' annuo peso certo; che „ ha il Luogo Pio, e per approssimazione hanno fis„ sato una determinata somma „ Quare concludit hæredum Patronus, decretum hodierni Episcopi utpote justitia innixum et ab legitima auctoritate latum confirmationem, et executionem meretur.

Contrarium tamen suadere nititur Capellæ Defensor. Etenim sive valida, sive irrita sit syndacatoria anni 1807. sententia, nihilominus cum ex illa appareat, Canonicum Ferdinandi jure ac merito debitorem Capellæ renuntiatum fuisse in ducat 973. 99., decretum Episcopi non est confirmandum. Et sane explorati juris est etiam post rationum solidationem, detecto errore calculi, aut omissione alicujus nominis, emendationi locum esse, *L. 1. Cod. de condict. indeb., Rot. cor. Ansaldo decis. 480. n. 3., et in Romana Redditionis rationis 15. Januarii 1753. n. 4. cor. Bussio*, eoque magis si rationum redditio probata fuerit cum clausula præservativa *di errore di calcolo o di partite omesse, Rot. in Romana Redditionis rationis 3. Junii 1752. §. 4. cor. Elephantutio, et cor. Dunoz. decis. 783. n. 5.*

At

At vero rationum redditiones Canonici Ferdinandi jam inde ab initio probatæ fuerunt cum clausula *salvo ogni errore di calcolo, e partite omesse*, ac propterea novo examini subjici poterant, imo cum ageretur de Loco Pio, debebant, statim ac aliqua insedit dubitatio de recta rationum redditione. Ita revera accidisse in præsenti casu sustinet Capellæ Defensor. Orta enim dubitatione, novus initus fuit calculus, rationibusque ab anno 1779. ad annum 1807. dispunctis constitit, debitum Administratoris pertingere ad summam supra memoratam. Errorem, quo anteactæ rationum redditiones scatebant, anno 1807. detectum ipse fassus est Canonicus Ferdinandi subscriptione sententiæ syndacatoriæ, solutione debiti, ac diuturno silentio. Frustra itaque, subdit, fratres Ferdinandi anno 1820., scilicet sexto jam volvente anno post mortem patrui, Episcopum adierunt, conquerentes de rationum disputione, cui illorum auctor denuo fuerat subjectus; siquidem hæredes facta sui auctoris servare tenentur, *Rot. decis.* 75. *num.* 2. *tit. de miscell. cor. Falconer., et in Urbinaten. Transactionis* 20. *Junii* 1760. §. 15. *cor. Canilliac.*

Cetera fusius haurient Emi Patres ex Allegationibus utrinque distribuendis, ut dirimere possint

Dubium

An decretum Sacræ Visitationis sit confirmandum et exequendum in casu etc.

Dilata, et ad mentem: mens est, ut per Episcopum committatur nova redditio rationis generalis ab anno 1779 per novos syndacatores facienda.

Sess. 21. *Cap* 4. *de Reform.*

RATINA DISMEMBRATIONIS. = Emorum Patrum sapientiæ ac judicio quartum hæc subjicitur controversia, cujus speciem haurient ex præteritis Foliis seorsim distribuendis. Nulla in præsens instituitur disputatio super dismembratione Parœciæ Alabri, nec super erectione novæ Parochialis Ecclesiæ in Vico Col-

Collium, ejusque congrua dotatione. Jam enim semel atque iterum hic Sacer Ordo novæ Parœciæ erectionem demandavit, atque in illius dotem tum decimas a populo Collis solvendas, tum decimas a Patronis Canonicatuum Collegiatæ Alabri solvi consuetas super bonis intra fines novæ Parœciæ existentibus assignavit. Sed quæstio versatur super modo quo prospici queat tenuitati reddituum Ecclesiæ Collegiatæ Alabri, a qua et populi, et proventuum facta est dismembratio. Etenim in Comitiis *diei 2. Junii* 1821. proposito secundo Dubio: *An et quomodo sit providendum tenuitati reddituum Ecclesiæ Collegiatæ Alabri in casu etc.*, rescriptum prodiit: *Dilata, et scribatur Episcopo, qui transmissa fundatione Collegiatæ referat de qualitate servitii Chordis, de statu activo et passivo Parœciæ et Ecclesiæ Collegiatæ per decennium comprehensis incertis, et distributionibus, nec non Beneficii SS. Crucifixi, et provenat, quatenus opus sit, media augendi reditus, salvis tamen decimis, et congrua novæ Parœciæ S. Mariæ Magdalenæ Collium.* Plures deinde huic S.Congrationi porrecti fuerunt supplices libelli, quibus populus Alabrensis, ac Patroni Crispolti et Vitelleschi plurimum conquerebantur de Parœciæ, ac reddituum dismembratione; sed cum exquisita informatio semper desiderata fuerit, oportuit novam Causæ actionem differre. Mandatis tandem S. Congregationis novissimus obsequutus est Reatinus Episcopus Ascensi e Tiburna ad Auximanam et Cingulanam nuper translatus Ecclesiam.

Postulatis satis facere conatur idem Antistes. Quod enim pertinet ad servitium Chorale monet „ che „ la Collegiata di Labro eretta nell' anno 1503. in prin„ cipio non era composta che dell' Arciprete, cui „ incombeva la cura delle anime, e di due Cano„ nici di lui coadjutori. Siccome le maggiori rendi„ te dell' Arciprete e de' Canonici consistevano nel„ le Decime che spontaneamente si obbligarono a pa„ gare due nobili Famiglie di Rieti, delle quali fa„ rono eredi i Sig. Crispolti e Vitelleschi, e siccome a dotar la Collegiata concorse in parte l'Uni„ versità di Labro, perciò l' Arcipretura, e le due „ Prebende Canonicali furono considerate di giuspa-

„ tronato dell' Università medesima, e delle prelo-
„ date due Famiglie. Tanto all'Arciprete, quanto ai
„ due Prebendati coadjutori fu imposto il peso del-
„ la uffiziatura corale nei giorni di festa, della Qua-
„ resima e dell' Avvento. Il tutto costa dalla Bolla di
„ erezione segnata in Roma ai 21. Febraro 1508., e da-
„ gli atti delle visite pastorali. Nel 1609. Monsig. Pasqua-
„ li Vescovo di Rieti coi beni della Compagnia di S.
„ Maria della Luce e di S. Maria *ad Nives* eresse un
„ terzo Canonicato (cui fu imposto l'obbligo di pre-
„ stare quel medesimo servizio corale che prestava-
„ si dai Canonici di prima erezione „ Quum vero postea quædam pia mulier Candelia Cioli legaverit Alabrensi Collegiatæ scutata sexcenta „ coll'obbligo di
„ celebrare una Messà circa l' aurora nei giorni di
„ Domenica, Mercoldì, e Giovedì, di fare perpe-
„ tuamente un' Anniversario in suffragio dell' anima
„ sua il dì 15. Luglio, e finalmente di recitare ogni
„ giorno l'Uffizio divino nel Coro „ ideo Episcopus Camarda injunxit Archipresbytero, ac tribus Canocis *l' obbligo dell' uffiziatura quotidiana*.

Dein gradum facit ad statum activum, et passivum Collegiatæ, inquiens „ L'Arciprete, e i due Canonici
„ Coadjutori di Labro avevano una così detta *Massa*
„ *Comune*, che distribuivasi in cinque porzioni: due
„ quinti spettavano all'Arciprete, i tre rimanenti di-
„ videvansi egualmente tra i due Canonici.

„ Le distribuzioni si desumevano dalle rendite della
„ Massa.

„ Molte premure sono state fatte per avere lo stato at-
„ tivo e passivo di quella Massa comune per un de-
„ cennio, ma tutte sono state inefficaci per la man-
„ canza dei libri di amministrazione „. Hinc tabulas accepti et expensi unius anni conficit, ex quibus colligitur, reditus, comprehensis etiam incertis stolæ, summam attingere scut. 88. 46., sumptus vero pertingere ad scut. 30. 55.

„ Nell' introito non sono state calcolate le Decime,
„ che si raccolgono dai terreni Vitelleschi e Crispol-
„ ti le quali dalla S. Congregazione furono cedute al-
„ la nuova Parrocchia di S. Maria Maddalena de'
„ Colli, e le quali formavano la rendita maggiore
„ della Massa comune. Se il Gensi rappresentò il
„ vero nella supplica umiliata a codesta S. Congre-

„ ga-

„ gazione, le decime ascendevano almeno a rub. 25.
„ di grano, ed altrettanto di formentone. Se poi vo-
„ lesse prestarsi fede alla testimonianza di Sante d'
„ Orazio, di Giovanni Battista Ratini, e di Vincen-
„ zo Pileri fatta ai 2. Maggio 1826. in tal caso il grano
„ proveniente dalle Decime ascenderebbe a rub. 20. ov-
„ vero 22. circa, ed il formentone a rub. 7. o 8.
„ Non debbo peraltro tralasciare che nelle partite di
„ esito meriterebbero di esser calcolati 1. la Messa
„ pro populo 2. la Messa quotidiana pro Benefacto-
„ ribus 3. la soddisfazione di alcuni legati pii, e spe-
„ cialmente di Candelia Cioli di sopra mentovato, e
„ del Legato di trenta Messe annue pel q. Angelo No-
„ bili.
„ Qual fosse lo stato attivo del terzo Canonicato di gius-
„ patronato della Compagnia della Luce, non si sa.
„ E' certo che Monsig. Marini nella visita del 1802. os-
„ servò che questo Canonicato vacava, che rendeva
„ al più venti scudi annui, e che tal rendita non
„ era neppur sufficiente per la celebrazione delle Mes-
„ se. Ora rimangono alcuni beni, i quali diconsi
„ della Compagnia della Madonna della Luce, e che
„ probabilmente costituivano la dote di questo Ca-
„ nonicato.

Postea refert, Beneficium sub titulo SSmi Crucifixi institutum fuisse a quadam Bernardina Cioli, atque illius juspatronatus ob defectam lineam Familiæ Cioli pertinere „ all' Arciprete della Collegiata, al Guardiano
„ del Convento de' PP. Minori riformati, al Governa-
„ tore locale, ed al Priore dell' Università. Questo Be-
„ nefizio, al presente vacante, e dal Succollettore de'
„ Spogli rassegnato al Vescovo, si considera ed è real-
„ mente se non pingue, almeno non si povero, come
„ gli altri della Collegiata di Labro. E siccome è stato
„ lungamente in potere del Succollettore degli Spogli,
„ non si è potuto avere lo stato attivo e passivo del
„ medesimo. I pesi annessi a questo Benefizio era-
„ no 1. la manutenzione della Cappella e delle sagre
„ supellettili. 2. l'obbligo d' intervenire al Coro nei
„ giorni festivi e nella settimana Santa. 3. la celebra-
„ zione di tre Messe la settimana „.

Tandem quoad media augendi reditus Alabrensis Parœciæ

plura sibi proposita fuisse affirmat „ Alcuni propongo-
„ no, che le decime, le quali pagansi dai Crispolti, e
„ Vitelleschi vengano restituite alla Parrocchia antica,
„ riflettendo 1. Che non è presumibile, che la Sac.
„ Congregazione per arricchire la nuova Parrocchia,
„ abbia voluto a segno depauperare l'antica, che non
„ rimanesse una congrua nè per i Canonici, nè per il
„ Parroco; 2. Che non è presumibile, che la Sac. Con-
„ gregazione abbia voluto, non interpellati i Patroni,
„ concedere ad altri le rendite dei Benefici patronati,
„ facendo sì che si trovassero quasi spogliati del loro
„ gius patronato, ed obbligare intanto a continuare il
„ pagamento della decima. 3. Che la Sac. Congrega-
„ zione nella prima risoluzione dei 20. Settemb. 1817.
„ aveva saviamente decretato, che il nuovo Parroco
„ dovesse provvedersi colle decime, ma non già colle
„ decime prediali, che pagavansi dai Signori Vitelle-
„ schi, e Crispolti alla Collegiata, ma bensì con una
„ nuova decima familiare da pagarsi dai Parrocchiani
„ di S. Maria Maddalena de' Colli. 4. Che dalla con-
„ cessione delle decime dei Patroni alla nuova Parroc-
chia n'è avvenuto, che la nuova Parrocchia con
queste sole decime trovasi congruentemente dotata,
„ e però i Parrocchiani, i quali contro la mente della
„ Sac. Congregazione si obbligarono a pagare la decima
„ convenzionale, non in perpetuo, ma sino a che la
„ nuova Parrocchia non fosse stata in altro modo prov-
„ veduta, non hanno più pagata la decima promessa,
„ e pretendono di non doverla pagare. 5. Che il Re-
„ scritto della Sacra Congregazione dei 19. Settem-
„ bre 1818. deve essere stato estorto con inganni, poi-
„ chè se alla Sac. Congregazione fosse stato rappresen-
„ tato, che le decime dei Patroni si pagavano tutte dai
„ terreni esistenti entro i confini della nuova Parroc-
„ chia, e che queste decime formavano la rendita
„ principale della Collegiata non l'avrebbe giammai
„ emanato. 6. Che i Patroni Crispolti e Vitelleschi si
„ sono solennemente protestati di non voler più pa-
„ gare le decime, se non si restituiscono a quel pio
„ uso primiero, pel quale i loro Antenati si obbliga-
„ rono a pagarle. Che però la Sac. Congregazione di-
„ chiarando ora la sua mente dovrebbe ordinare, che
l'an-

„ l'antica decima prediale si renda all'Arciprete, ed ai
„ Canonici della Collegiata „ .

„ Un' altro progetto non affatto irragionevole si propone
„ da alcuni. Questi dicono, che la nuova Parrocchia
„ de' Colli dovrebbe sopprimersi, e tutto ridursi allo
„ stato primiero. In comprova fanno un lagrimevole
„ quadro dello stato attuale de' Parrocchiani tanto di
„ Labro, quanto de' Colli. Prima eranvi oltre il Par-
„ roco due Canonici Coadjutori, e tutti e tre invigila-
„ vono alla Cura delle anime, amministravano i Sa-
„ gramenti, ed adempivano agli altri doveri. Fondata
„ la nuova Parrocchia cessò la quotidiana salmodia,
„ non più si adempirono i pii legati, non più si vide-
„ ro i Canonici, non si trovò più Parroco, e quindi il
„ Popolo non più ascolta la divina parola; manca tal-
„ volta ai moribondi chi loro appresti gli ultimi soc-
„ corsi di nostra Santa Religione; per molto tempo è
„ mancato anche un Sacerdote, che celebrasse la Mes-
„ sa ne' dì festivi; molte volte è stato il Vescovo co-
„ stretto a spedirvi uno da Rieti . . . . E gli abitanti
„ della Campagna, i sudditi della nuova Parrocchia
„ de' Colli sono forse in una men trista situazione?
„ Ancor questi dopo la distruzione dell'antica Colle-
„ giata, dopo l'erezione della nuova Parrocchia sono
„ stati sempre privi d'uno stabile Pastore. La Cura è
„ provisoriamente affidata al Sacerdote Vincenzo Mi-
„ rabelli, uomo, che per le sue fisiche indisposizio-
„ ni è obbligato di guardare quasi di continuo il let-
„ to. A quegli stessi mali della troppo lunga distanza,
„ dell' asprezza, e difficoltà delle vie, pe' quali la Sa-
„ cra Congregazione stimò di decretare la dismembra-
„ zione della Parrocchia antica, e la fondazione della
„ nuova, non si è posto alcun rimedio. I sudditi del-
„ la nuova Parrocchia trovansi ancor essi dispersi per
„ la Campagna nella estenzione di quattro o cinque
„ miglia, anzi molti di loro sono assai più prossimi
„ al Castello di Labro, che alla Chiesa di Colli. Anco-
„ ra sono aspre, e difficili le vie, che debbono da
„ loro battersi per condursi alla nuova Parrocchia
„ posta negli ultimi confini del Territorio. Per la qual
„ cosa siccome il fatto chiaramente mostra, che la
„ nuova Parrocchia anziche esser stata di alcun van-

tag-

„ taggio ai Popoli della Campagna è stata di un notabilissimo detrimento a questi stessi, non che agli „ abitanti del Castello, non è temerità l'asserire, che „ la Sac. Congregazione non solo può supprimerla, „ ma deve onninamente supprimerla „.

Postea votum suum aperiens inquit „ Il ripristinamento della Collegiata è moralmente impossibile, mancando affatto le rendite per dotare i Canonicati, „ benchè insieme si volessero unire tutti i Benefizj „ liberi esistenti in Labro. E' indispensabile però la „ dotazione congrua dell'antica Parrocchia, e sembra anche indispensabile, che si prenda un provvedimento per far sì, che non rimangano affatto „ inadempiti i pii legati, defraudate le volontà de' „ Fondatori de' Benefici, e pregiudicati in tutto i diritti dei Patroni. Poste queste riflessioni, ecco il „ mezzo che a me pare il più acconcio per tutte conciliare le discordie, e rimediare ai mali prodotti „ dalla soppressione della Collegiata, e dall'erezione „ della Parrocchia de' Colli „.

„ Non si supprimerà il Benefizio del SSmo Crocifisso, „ anzi a questo Benefizio si unirà il Benefizio della „ Madonna della Luce, ed il Benefizio di S. Maria „ *ad Nives*. Resterà salvo sopra questo Beneficio del „ SSmo Crocefisso il giuspatronato attivo a favore „ dell'Arciprete della soppressa Collegiata, del Gonfaloniere di Labro, del Guardiano de' Padri Riformati, quante volte si ripristini il Convento, e „ del Governatore locale, quante volte Labro torni ad „ esser la Sede di questo Magistrato. Il Benefiziato „ adempirà agli obblighi de' tre Beneficj uniti, e siccome per la soppressione della Collegiata egli non „ ha più il peso dell'officiatura Corale in vece di questo peso, ed in vista anche delle rendite aumentate „ gli s' imporrà l'obbligo di coadjuvare il Parroco di „ Labro, come per lo innanzi era coadjuvato dai due „ Canonici.„

„ La Cappellania della Compagnia della Luce è vacante. Questa Compagnia poco, o niun vantaggio spirituale apporta alla Popolazione: i Confratelli non „ attendono ad alcuna opera pia, e siccome il loro „ Oratorio è situato in non piccola distanza dal Pae-

se

„ se, non si uniscono mai, o quasi mai in Congre-
„ gazione. Il supprimerla pertanto, ed unirne le ren-
„ dite al suddetto Benefizio non solo non è un'atto pre-
„ giudizievole, ma piuttosto vantaggioso a quei fede-
„ li. Finalmente il Benefizio di S. Maria *ad Nives*
„ è posseduto dal Sacerdote D. Francesco Aluffi di Rie-
„ ti; perciò la piena, e perfetta incorporazione di
„ questo Benefizio non può eseguirsi, se non dopo la
„ morte del Beneficiato. Intanto potrebbe sin da ora
„ decretarsi tale incorporazione.

„ All'antica Parrocchia di Labro si lascerà il possesso
„ intero di tutti i Fondi, i quali formavano una volta
„ porzione della dote dell'Arcipretura, e de' due Cano-
„ nici Coadjutori. E siccome questi fondi non sono
„ sufficienti per l'onesto mantenimento del Parroco;
„ gli si restituirà almeno la metà delle decime prediali,
„ che si pagono dai Signori Crispolti, e Vitelleschi.
„ Inoltre la Comunità di Labro in una recente riso-
„ luzione Consiliare, alla cui esecuzione non man-
„ ca, se non l'approvazione della S Congregazione
„ del Buon Governo, spontaneamente si è sottomes-
„ sa all' obbligo di provvedere al Parroco una conve-
„ niente abitazione di cui per l'innanzi mancava. In
„ questa guisa sembra, che il Parroco della soppressa
„ Collegiata possa avere una congrua dotazione. In-
„ tanto sopra questa Parrocchia come è giusto conti-
„ nueranno a godere del giuspatronato le Famiglie
„ Vitelleschi, e Crispolti, e la Comunità.

„ L'altra metà delle decime prediali, che ritraggonsi
„ dai Terreni Crispolti, e Vitelleschi si assegnerà alla
„ nuova Parrocchia de' Colli, si obbligheranno que-
„ sti nuovi Parrocchiani a pagare in perpetuo la deci-
„ ma familiare a norma di quanto ha sempre nelle
„ sue risoluzioni prescritto la S. Congregazione. A que-
„ ste decime se si aggiunge la rendita di alcuni frutti
„ di Censo ceduti dal Sig. Mirabelli, e di alcuni altri
„ pii legati già ordinati in favore della nuova Parroc-
„ chia, facilmente si comprende, che anche il nuo-
„ vo Parroco de' Colli rimane congruentemente dota-
„ to. E se ciò sembrasse ancor poco, si potrebbe in-
„ corporare alla Parrocchia la Cappella di S. Maria
„ Maddalena, la quale rende circa trenta scudi an-
nui,

„ nui, ed a di cui tenuissimi obblighi soldisfa al „ presente l'Economo Curato Sig. Mirabelli. Anche „ sù questa nuova Parrocchia potrebbe accordarsi il „ gius patronato alle Famiglie Vitelleschi, e Crispolti, „ ed all'Università di Colli, la quale forma parte del- „ la Comunità di Labro. „

Quæ modo in jure foreat animadvertenda, eadem fuse ac docte perpensa depromere precor Emos Patres ex præfatis Foliis seorsim distribuendis, ne actum agere videar. Quapropter iterum proponitur

Dubium

An et quomodo sit providendum tenuitati reddituum Ecclesiæ Collegiatæ Alabri in casu etc.

Dilata, et ad mentem: mens est, ut novus Episcopus referat magis præcise, et sollicite super omnibus ad formam præcedentis resolutionis S. Congregationis diei 2. Junii 1821.

Sess. 21. Cap. 7. de Reform.

TIBURTINA RESTAURATIONIS ECCLESIÆ PAROCHIALIS. Oppidi *Casape*, quod in Tiburtina extat Diœcesi, jura feudalia olim habuit nobilissima gens Barberinia, dein obtinuit egregia Familia Pio Civitatis Alones in Regnis Hispaniarum. Unum in eo adest Parochiale templum a Baronibus e fundamentis erectum, quod nedum intra ipsius Familiæ Pio Palatium situm est, sed insuper tam a lateribus, quam supra exurgunt Palatii cubicula, quæ hodie in horrea commutata sunt. Jam inde ab initio ampla Barones ditarunt Præbenda Archipresbyterum, qui totius Oppidi animarum curam gereret. In præsens vero annui Archipresbyteratus reditus partim temporum injuria, partim novissimi Archipresbyteri negligentia adeo tenues effecti sunt, ut subductis oneribus summam quotannis non excedant scutatorum decem.

Tiburtinus Episcopus nuper Diœcesim suam ex munere lustrans, cum Casapis Ecclesiam *divino cultui indecoram,*

ram, Fidelibus ob humiditatem, et pavimenti fractiones imperviam reperierit, necessarias illico præscripsit restaurationes, et decretum Communitati Casapensi indici voluit, ut sanctia cito esse queretur. Hoc decretum ægre tulit Communitas, autumans restaurationis onus non sibi, sed Principi Pio incumbere: at qui Principis est a negotiorum gestione contendit vetusta Archipresbyteratus dotatione tam Parochi substentationi, quam fabricæ tuitioni provisum fuisse, ideoque non a Principe, sed ab Archipresbytero, et in ejus defectum a Populo Parochialem Ecclesiam restaurandam esse.

Preces huic Sacro ordini a Communitate Casapis oblatas ablegavi Episcopo, ut auditis interesse habentibus referret de summa ad reficiendam Ecclesiam necessaria, an utilis actio contra præcedentem Archipresbyterum institui posset, votumque suum panderet. Episcopus peritiam misit a Fabro murario confectam, ex qua eruitur, in Ecclesiæ restaurationem esse impendenda scut. 83. et obol. 93. Rationum etiam momenta a partibus exhibita transmisit, ac dein subdit „ Nulla bona pro fabrica inscripta reperiuntur, „ et quoniam media a Sacro Concilio Tridentino præ„ scripta adhiberi non poterant ad instaurandam Ec„ clesiam Parochialem Casapis, cum illic nec Be„ neficia, nec Capellaniæ erectæ sint, nec Confra„ ternitates existant, et incolæ Oppidi maxima labo„ rent inopia, decretum Communitati notificatum „ volui. Conqueritur modo Communitas onus non „ sibi, sed Principi patrono incumbere. Procurator „ e contra Principis contendit in dotatione Ecclesiæ „ tam pro Parochi sustentatione, quam pro manu„ tentione provisum fuisse. Verum quidquid sit de „ conditione illa asserta et non probata, quæstio non „ ad fundationis tempus, sed ad præsens refertur. „ Licet enim antea Paroeciæ reditus copiosi fuerint, „ modo ne congruam quidem sustentationem suppe„ ditant. Nulla meo judicio utilis actio contra præce„ dentem Archipresbyterum Casapis institui potest, „ enixe enim in adnexo folio contendit, numquam „ Archipresbyterum onus habuisse manutentionis fa„ bricæ Ecclesiæ. Putarem igitur tam Patronum,

„ quam Communitatem teneri pro rata constituenda; „ quoniam indiscriminatim Tridentinum utrosque „ adstringit omni appellatione remota „

Collabescentes Ecclesias reædificandas, instaurandasque esse ex ipsius Ecclesiæ reditibus, nisi adsit peculiaris quædam consuetudo suadent *can.* 30. *dist.* 12. *q.* 2. ; *cap. de his de Eccl. ædific. et Conc. Trid. Sess.* 21. *cap.* 7. *de refor.*, quorum nomine veniunt nedum, qui ad fabricam, sed etiam qui ad Rectorem Parochumque pertinent, ut tradit *Bened. XIV. Inst.* 100. *n.* 12. *et Girald. Exposit. Jur. Pontif. part.* 2. *tit.* 5. *pag.* 881. *not.* 1. Hisce deficientibus obstringitur Patronus non *praecise*, sed *causative*, nempe si jus præsentandi retinere velit, quemadmodum *post Sperel. decis.* 67. *n.* 10., *Panimol. decis.* 6. *annot.* 8. *n.* 15. docet Bened. XIV. *loc. cit. n.* 14. Imo is refert, hanc S. Congregationem die 3. Augusti 1666. rogatam, utrum Metropolitanum Capitulum Ragusæ, quod jure suo Parochos nominabat cujusdam Ecclesiæ vehementi terræmotu in terram dejectæ, teneretur ad templum rursus erigendum, seu potius onus illud populo esset imponendum, responsum dedisse: *Praefigendum esse Capitulo terminum sex mensium ad reædificandum, vel ad renuntiandum juri praesentandi*. Tandem in hujusmodi mediorum defectum Tridentina Synodus *cit. sess.* mandat Episcopis, ut Parochianos omnibus remediis opportunis ad restaurandam Ecclesiam cogant.

In themate desunt reditus ad reparandam Ecclesiam destinati: Archipresbyter caret congrua ad vitæ exhibitionem necessaria; ideoque aut Patronus, aut Populus compellatur necesse est ad reficiendam Ecclesiam. Qui Principis Pio est a negotiorum gestione contendit, Patronum esse immunem ab hoc onere renuntiandum. Ait enim Parochialem Ecclesiam fuisse a Patronis donatam ampla dote, qua et Archipresbyteri exhibitioni, et Ecclesiæ tuitioni prospiciebatur. Patronus autem post expletam dotationem compelli nequit ad illius supplementum, sive imminuatur, sive perimatur, sed detrimentum periculo Ecclesiæ cedere debet, *Rot. in recent. part.* 11. *decis.* 62. *n.* 8. S. *Congregatio in Praenestina Reparationis Ecclesiae* 9. *Julii* 1825. §. *Quod*. Hisce addit observationem, affirmans

Prin-

Principem Patronum numquam aliquid contulisse pro Ecclesiæ reparatione, sed ipsos Archipresbyteros, aut Parochianos necessarias fecisse impensas.

Quapropter concludit, aut præcedens Archipresbyter, qui reditnum decremento, et Ecclesiæ jacturæ causam dedit, *L. factum* 155. *ff. de Reg. I, Cap. si culpa de injur., et damn.*, vel Communitas Casapis, quæ commodum Ecclesiæ sentit, adigi debet ad necessarias explendas reparationes, nam Patroni, nullos ex Ecclesiæ bonis percipientes fructus, in subsidium tantummodo Ecclesiam reficere tenentur, *Pirhing. Jus Canon lib.* 3. *tit.* 48. §. 3. *n.* 20., *et S. Congreg. in Spiren. Reaedificationis Ecclesiae* 30. *Maji* 1761.

At vero Communitas haud quidem inficiatur a Principibus Casapis dotem constitutam fuisse Parochiali Ecclesiae, sed tamen adeo tenuem, et exiguam eam dicit, ut ex ejusdem Episcopi sententia non excedat annua scutata viginti supra centum. A quibus si detrahantur onera, *excepta manutentione fabricae* (ita subdit Episcopus) *cerearum in Ecclesia, Sacrarii, sacrarum supellectilium, fructuum censuum, tributorum Principis summi, Lampadis, aliorumque hujusmodi, quae ad annua scutata centum decem pertingunt, nihil aliud remanet Rectori praeter scutata decem, quibus ad summum alia viginti addenda sunt, quae stolae incerta dicuntur*. Et quamvis Patronus ingentem censum Parochiali Ecclesiæ tribuisset, cum hæc pene defecerit, tenetur Patronus novam constituero dotem; nam ipse veluti pater habetur, *Barbos. de potest. Episcop. alleg.* 64. *n.* 16. *Piton. de controv. patron. alleg.* 12. *n.* 7., et quemadmodum Pater debet iterum dotare filiam, quæ indotata evasit, ita Patronus novam Ecclesiæ obstringitur conficere dotem, si vetus forsan deperierit, *Piton. de jure patron. quaest.* 42 *n.* 19.

His e juris elementis consonam esse observantiam tuetur Communitas, siquidem ex vetustis monumentis constat, Patronos ampliasse Ecclesiam, eamque necessariis reparasse instaurationibus. Enim vero in marmoreo lapide, quod in Sacrario Ecclesiæ asservatur, insculptum legitur

D. O. M.

„ Vetustum hoc delubrum Apostolorum Principi sa-
„ crum, quod Exña D. Joanna de la Cerda Spinula
„ Pio Princeps, ac Patrona, Sacrario Archipresbyte-
„ ris Casapensibus elargito, Deiparæ Laudes singulis
„ Sabbatis pro sua Exña Domo recitandi onere ad-
„ jecto, eximia pietate ampliavit: Hyacinthus Maria
„ Archipresbyter Beggius nullo jure id sibi imperan-
„ te, sed sola erga Deum charitate sic dictante, piis
„ quoque fidelibus ipsi opitulantibus, foribus, alta-
„ ribus, fenestris, aliisque extructis, et auctis spe-
„ ciosiori forma illustravit. Anno Domini 1733. „

Igitur pergit Communitas si Archipresbyter *nullo jure sibi imperante* Ecclesiam illustravit, et si Casapis *Incolæ pietate moti ipsi opitulati sunt*, apertissimum est nec Rectorem, nec Incolas ulla adstringi obligatione ad hæc omnia præstanda; secus enim, nec Familia Pio, nec illius Administratores passi fuissent, ut hæc in Sacrario servaretur inscriptio. Hisce pondus addere nititur eadem Communitas ex Inventario ab ipso Archipresbytero Reggi confecto, in quo Familiam Pio anno 1740. adactam fuisse narratur ad fatiscentem Ecclesiæ fornicem reædificandum.

Verumtamen si Emi Patres Communitatem seu Parochianos ad reficiendam Ecclesiam obstrictos censuerint, statuere dignabuntur, an illi dumtaxat, qui Casape lares habent, seu potius etiam forenses, qui prædia, aliaque bona stabilia possident intra ejusdem Oppidi confines, compellendi sint. Monet sane *Benedictus XIV. Inst. eccles.* 100. *n.* 15. in Italia morem invaluisse, ut Possidentes omnes, licet forenses, collectiones, quæ a Magistratu præscribuntur, solvere teneantur. Huic sententiæ concinit institutum hujus S. Ordinis, qui præscribere consuevit, collectam pendendam esse per æs et libram a Populo, et a bonorum possessoribus in loco reparandæ Ecclesiæ Parochialis, quemadmodum videre est in *Imolen. Restaurationis Ecclesiæ Parochialis* 6. *Septembris* 1783, *in Spoletana Restaurationis Ecclesiæ* 20. *Martii* 1824. *ad I. Dub., et in Brictinorien. Paræciarum* 29. *Maji* 1824. *ad I. Dub.*

Du-

Dubia sunt

I. An Patronus teneatur restaurare Ecclesiam Parochialem in casu etc.

Et quatenus negative

II. An, a quo, et quomodo sit restauranda in casu etc.

Non proposita cum sequentibus.

BINÆ QUÆ SEQUUNTUR CAUSÆ, PERTINENT AD FOLIUM CONGREGATIONIS SUPERIORIS MENSIS.

CALARITANA REDUCTIONIS. *Sess. 24. cap. 13. de Reform.*

Dubium

An et quomodo sit locus reductioni Legatorum in casu etc.

NOLANA REDUCTIONIS ONERUM ET TRANSLATIONIS. *Sess. 25. cap. 4. de Reform.*

Dubia

I. An et quomodo sit locus reductionis Anniversariorum in casu etc.

II. An et quomodo sit locus reductioni, seu potius translationi Missarum in casu etc.

Sess. 24. cap. 12. de Reform.

TERRACINEN. SEU PRIVERNEN. MISSÆ CONVENTUALIS. Paschalis Reali Privernensis Cathedralis Ecclesiæ Canonicus, post quadraginta annorum Chorale servitium, jubilationis indulto anno 1822. fuit donatus *cum facultate percipiendi omnes fructus et distributiones quotidianas sui Canonicatus, perinde ac si Choro et Officiis divinis personaliter interesset.* Statim ad Sacram hanc Congregationem confugerunt Canonici, ut ad Missæ Conventualis vel per se, vel per alium celebrationem juxta nonnulla, quæ afferebant, ipsius Ecclesiæ exempla Canonicus jubilatus obstringeretur. Nullius vero ponderis librata consuetudine, qua unice nitebatur Capitulum, die 21. Septembris ejusdem anni 1822. rescriptum prodijt = *Canonicum Jubilatum non teneri* = Quo factum est, ut Canonici Missam quidem Conventualem canerent, illius autem applicationem omitterent. Verum hæc corruptela haud pastoralem fugit sollicitudinem demortui Episcopi Manassi, qui in Sacra Visitatione anni 1823. quotidianam Missæ applicationem mandavit, *salvis Partium juribus.* Tunc Canonici nil directe proficere sentientes, indirecte ad Missæ Conventualis applicationem Jubilatum devincere excogitarunt, et edixerunt, eleemosynam ejusdem Missæ pendendam esse ex massa communi distributionum, eamque deducendam antequam fiat earum partitio etiam quoad Canonicos rude præditos. De hac deductione conqueritur Canonicus Reali, imo legem, quæ illam jussit, abrogari, simulque sibi restitui postulat eleemosynas a Capitulo detentas.

Jura

Jura utriusque partis misit Episcopus de informatione et voto rogatus, ut EE. VV. decernant, quid hoc in negotio deceat, quid non.

Legem a Capitulo latam justitiæ, et æquitati consonam arbitrantur Canonici. Etenim celebrantibus Missam Conventualem debitam esse eleemosynam per modum distributionis, et eamdem esse persolvendam ex Massa distributionum respondit hæc S. Congregatio *in Ferrarien.* 18. *Martii* 1719. *ad III. Dub.* et decrevit Benedict. XIV. in Encyclica *Cum semper oblatas* §. 18. Hæc autem eleemosyna detrahenda est ex communi Massa, antequam expleatur distributionum divisio; nam quemadmodum onera intrinseca, sive infixa minuunt quantitatem distributionum, et ante illarum partitionem deducuntur, ut tradunt *Barbos. de Canon. cap.* 21. *n.* 26., *Pignatell consult. can.* 163. *n.* 51. *tom.* 9., ita etiam sublucere oportet eleemosynam Missæ Conventualis infixam Massæ communi distributionum; siquidem distributiones assignantur pro Missa Conventuali, sicut pro ceteris horis canonicis, ceu docet *Fagnan. in cap. Ut Abbates n.* 84. *de ætat et qualit. præfic.*

Præterea Canonicus Reali, subdit Capitulum, fructus omnes, ac proventus suæ Præbendæ lucratur, absonum vero foret, ut ipse lucrum omne amplecteretur, et onus ei annexum respueret propter indultum, quo fruitur, jubilationis. Imo ei rem adversari vel ipsam Ecclesiæ Privernensis vetustam consuetudinem inquiunt Canonici, ac nonnullos innuunt Canonicos Chorali exemptione donatos propter quadragenarium servitium, qui eleemosynam repræsentarunt Missæ Conventualis. At peculiari consuetudine invehi, aut Statuto præcipi posse, ut quædam functiones a Canonicis quoque jubilatione munitis expleantur, docent *Panimol. tom.* 1. *dec.* 20. *annot.* 3 *n.* 70., *et S. Congr. in Constantien. Jubilationis* 4. *Maji* 1737. §. *Ceterum*, *et in Civitatis Castellanæ* 20. *Septembris* 1766. §. *In una.*

Sed Canonicus Realius omnino respuendum dicit deliberationem eleemosynæ Missæ Conventualis. Dudum enim ab S. Congregatione definitum est, Canonicum jubilatum cogi non posse ad celebrationem et applicationem Missæ Conventualis sive per se, sive per alium,

in

in Pientina 26. *Augusti* 1757., *et Spoletana Jubilationis* 15. *Septembris* 1770., nec etiam ad solvendum stipendium hujusmodi Sacrorum, uti respondit hoc Sacrum Tribunal in *Prænestina* 11. *Martii* 1662. *et in Senen. celebrationis, et applicationis Missæ Conventualis* 21. *Julii* 1759. Et jure quidem, nam Missa Conventualis est præcipua pars divinorum Officiorum Canonicis incumbentium, imo horas Canonicas ad eam ordinari liquet *ex cap. Cum creatura de celebr. Miss., Gavant. in rubric. Miss. tom.* 1. *part.* 1. *tit.* 7. *rub.* 2., *S. Congreg. in Mazzarien.* 18. *Martii* 1826. §. *Canonicorum*; ac propterea quum ex indulto jubilationis Canonicus, licet non inserviat, fructus omnes et distributiones quotidianas sui Canonicatus percipere valeat, perinde ac si Choro et divinis Officiis perpersonaliter interesset, onus applicationis Missæ conventualis, aut solutionis eleemosynæ adversaretur huic exemptioni, et jubilatum impertita gratia ex parte privaret.

Qua ex re hic Sacer Ordo in *Senen. Jubilationis* 9. *Februarii* 1760. rogatus, an onus Missæ Conventualis sit deducendum a Massa communi distributionum, antequam fiat earum repartitio etiam quoad Canonicos jubilatos, respondit: *Negative.* Nec inde deterior dicenda conditio Canonicorum inservientium illa jubilatorum non inservientium, quia, uti animadvertit Folium *in eadem Senen.* §. *Nec proinde* = Canonici inservientes celebrando Missam Conventualem in suis hebdomadis, integram consequuntur ratam distributionum sine ulla deductione, potiusque e contra per præambulam deductionem eleemosynæ Missæ Conventualis a Massa distributionum præjudicium irrogatur Canonicis jubilatis, eis tribuendo minorem portionem distributionum, quam consequuti fuissent si personaliter inserviendo Ecclesiæ Missam pariter in suis hebdomadis celebrassent =.

Quin aliter suadere queat asserta Ecclesiæ Privernensis consuetudo, qua Canonici rude donati onus Missæ Conventualis perferre non abnuerunt. Præter quam enim Capitulum consuetudinem allegans quædam tantummodo innuit exempla, quin frequentiam actuum, ac temporis diuturnitatem, uti oporteret, allatis mo-

nu-

numentis demonstret, *Reiffenst. lib.* 1. *decret. tit.* 4. *n.* 179., *S. Congreg. in Forolivien. Præcedentiæ* 16. *Septembris* 1826. §. *Præterea*, et in alia *Terracinen. seu Privernen. Emolumentorum die* 23. *Decembris* 1826. §. *Quin* inter eumdem Realium et Canonicos Cathedralis Ecclesiæ quoad perceptionem emolumenti *Libera me Domine* exagitata; illud accedit, quod hæc S. Congregatio obligationem a Capitularibus propositam, et a Canonicis jubilatis accepto habitam subeundi onus Missæ Conventualis veluti irrationabilem jugiter reprobaverit, prout evincunt indulta in *Civitatis Castellanæ Jubilationis* 29. *Novembris* 1766., *in Civitatis Plebis* 23. *Novembris* 1782., *et in Nullius seu Foropompilii Jubilationis* 18. *Junii* 1796. Quin imo *in Nepesina* 11. *Aprilis* 1818., etiamsi Canonici ad probandam consuetudinem plures afferrent Capitulares resolutiones ab anno 1712. ad annum 1800., in quibus a Capitulo adjecta fuerat conditio canendi Missas de turno, et ipse postulans indultum ultro hoc sibi onus imposuerat, nihilominus propositis Dubiis: *I. An Canonicus jubilatus teneatur vel per se, vel per alium ad celebrationem Missæ Conventualis in casu etc.*, et quatenus negative *II. An eidem restituendæ sint eleemosynæ pro Missis conventualibus celebratis a die concessi indulti in casu etc.*, rescribendum censuit: *Ad I. Negative; ad II. Affirmative a die obtentæ jubilationis.*

Erit itaque Eñorum Patrum definire

I. An onus Missæ Conventualis sit deducendum a Massa communi distributionum, antequam fiat earum partitio quoad Canonicos jubilatos in casu etc.

Et quatenus negative

II. An Canonico Reali sint restituendæ distributiones a Capitulo detentæ pro eleemosyna Missæ Conventualis in casu etc.

Sess. 25. *cap.* 5. *de reform.*

PERUSINA CAPELLANIÆ. Supremis, quas anno 1687. condidit, tabulis Flaminia Giglioli Grotti Capellaniam instituit cum onere unius Missæ, ad Altare SSini Crucifixi in Perusina Cathedrali Ecclesia a Capellano *pe sre o per altri in caso d' impedimento* quolibet die celebrandæ. Potestatem nominandi Capellanum tribuit Herculi Giglioli, ejusque filiis tum masculis tum feminis, atque horum descendentibus, *finchè durerà la linea*, et hac defecta jus nominandi devolvi jussit *all' Ordinario pro tempore* · In dotem Capellaniæ, seu *in benifizio ed arbitrio di ogni Capellano* assignavit *l' uso, usufrutto, rendite e proventi anco delle cose e mobili che al tempo della mia morte sarannovi del Podere in vocabolo S. Marino con tutti li membri, adjacenze, e pertinenze di detto Podere, il quale sarà di prezzo di scudi milleduecento.* Quod si hujusmodi prædii annui fructus judicio Theologorum, ac sapientum minus idonei æstimarentur ad ferendum onus Missæ quotidianæ, numerus Sacrorum imminui edixit *a quella quantità che comporterà il fruttato di detto podere.*

Quid post Testatricis obitum circa Capellaniam acciderit, in antiquitatis tenebris delitescit, nec apparet, utrum ulla unquam expleta sit Capellani nominatio. Illud vero liquido constat, quod tres tantummodo in singulis hebdomadis celebratæ fuerint Missæ jam inde ab anno 1711., quodque bona in Capellaniæ dotem tradita possederint Familia, ac hæredes piæ Fundatricis. Imo in comperto est, descendentes Herculis Giglioli prædium *S. Marino* valde auxisse „ aven„ do non solo acquistato altri terreni annessi per il „ valore di sopra di scudi 300., ma anche fabrica„ to quasi di nuovo un Casino del valore di sopra „ scudi 600. „

E vivis erepto anno 1810. Vincentio Patrizj, qui a memorato Hercule originem ducebat, ac ejusdem prædii possessione fruebatur, bona illius omnia, licet antea fideicomissi vinculo obstricta, ob Gallicas tum temporis vigentes leges ab intestato obvenerunt ejus filiabus Catharinæ, quæ in sacra concessit Comitis Joannis Antonii Massei, et Claræ, quæ matrimonium contraxit cum Laurentio Adami. Hereditaria bona ju-

judicio familiæ herciscundæ inter se diribuere mulieres, et in quamdam bonorum partem, amica inita transactione, vocarunt Josephum Mariam Patrizj earumdem fratrem patruelem. Inter cetera bona obtigit Catharinæ prædium *S. Marino*, imminuto tamen ejus pretio pro summa scut. 750. propter onera Missarum Capellaniæ Giglioli eidem imminentia. Prædium ejusmodi anno 1818 vendidit Catharina Silvestro Bruschi, qui celebrationem trium Missarum in qualibet hebdomada se curaturum spopondit, atque ob eam causam *accollò in se, e suoi eredi e successori il peso di pagare ogni anno alla Sagrestia di S. Lorenzo di questa Città scudi* 22. 50. Post hujus contractus celebrationem datum est Catharinæ, supremas Flaminiæ Giglioli tabulas, quæ prius latebant, reperire, cumque ex ipsis pateat, prædium *S. Marino* dotem constituere præfatæ Capellaniæ; ideo, annuentibus demortui emptoris hæredibus, postulat, ut venditionis contractus, quatenus opus sit, sanatione firmetur, Oratrix a quavis obligatione absolvatur, atque ratum habeatur onus emptori injunctum quotannis representandi Ecclesiæ Cathedrali scut. 22. 50. dumtaxat pro celebratione trium singulis hebdomadis Missarum in expiationem animæ Fundatricis.

Requisivi hinc Episcopum Perusinum ut auditis interesse habentibus, et perquisitis tam Capituli, quam Cancellariæ Episcopalis libris, actisque sacrarum visitationum referret de consuetudine quoad adimplementum, et an extaret decretum reductionis Missarum, nec non de contrahentium bona fide, taxa Diœcesanæ eleemosynæ, et an sufficeret summa designata pro adimplemento in casu augmenti eleemosynæ. Is autem retulit „ Sedulo adhibitis in hac ecclesiastica „ Cancellaria disquisitionibus, inveniri nullatenus „ potuit erectio Capellaniæ Giglioli. In folio dumta„ xat onerum omnium huic Ecclesiæ Cathedrali inhæ„ rentium (quod extat insertum in actis Sacræ Vi„ sitationis Episcopi de Bobus anno 1711., idest de„ cimo quarto post piam dispositionem) legitur pro„ ut sequitur = *La Cappellania Grotti al Crocifisso* „ *ha l' obbligo di tre Messe la settimana all' Altare*

„ *privilegiato . Fu istituita dalla Signora Fiammetta*
„ *Giglioli Grotti per Testamento rogato Angelo Bene-*
„ *detti il* 9. *Settembre* 1687. = Hæc ibi, sed vel de
„ istitutione , vel de aliquo reductionis decreto ne
„ verbum quidem . Ac ea similiter maximo prætер-
„ missa silentio sunt in Capituli Tabulis . Nam
„ hisce etiam investigatis , nonnisi in Ephemeribus
„ Missarum asservatis in Archivio onus Capellaniæ
„ hebdomadale est inscriptum , quin tamen quidquam
„ aliud inveniatur usquam superadditum. Dein vero
„ quid ad contractum alienationis fundi pertinet ,
„ admitti potest , fuisse eum initum bona fide , sed
„ advertendum taxam eleemosynæ Diœcesanae esse
„ obolorum quindecim in singulas Missas. Quare non
„ sufficit summa scutorum 22. 50. , sed requiruntur
„ ulterius oboli nonaginta , semel ac Missæ , utpote in quavis hebdomada , esse debent centum
„ quinquaginta sex , et non centum quinquaginta solum , ut ea summa præferret. Insuper justum est
„ ut habeatur ratio utensilium , quæ hic in taxa satis tenui unius oboli cum dimidio pro quavis Missa sunt constituta , ac proinde summam scutis
„ 3. 24. in rem præsentem efficiunt. Unde hisce
„ una cum præfatis nonaginta obolis additis , tota
„ summa , quæ pro impletione oneris Giglioli Grotti
„ impendi debeat , non poterit esse minor scutorum
„ 26. 64., seu quod in idem recidit , desunt in illa
„ summa scutorum 22. 50. scuta 4. 14. , quæ ut
„ adjungantur non dubito , quin EE. VV. RR. sit
„ districte præcipiendum. Quin imo opportunum esse judicarem , ut Comes Massei , uti Conjux Comitissæ Patrizi obligaretur ad constituendum fundum , cujus reditus æquaret dictam summam scutorum 36. 64. ; cum ipsa alia etiam bona ad Patrizi Patrimonium spectantia possideat.

Quoniam vero hæc Capellaniæ controversia omnium ad jus nominandi vocatorum interesse videbatur , ideo rursum eidem Episcopo dedi litteras , ut referret , an adessent alii Patroni Capellaniæ Giglioli Grotti , et quatenus adessent , eos audiret , responsumque accepi , Capellani nominationem spectare tantummodo ad Oratricem , et ad ejus sororem Claram Patrizj Adami

quæ

quæ precibus a Catharina oblatis libenter adhæret „
„ Neque subdit Episcopus, audiendum censui Jose-
„ phum Mariam Patrizj, ad quem cum nihil de fi-
„ deicommissariis Flaminiæ Giglioli Grotti bonis, sed
„ liberorum Familiæ Patrizj tantum tertia pars deve-
„ nerit, Capellaniæ Patronus nullatenus dici potest
„ Tandem mihi non remanet, nisi supplíciter petere, ut
„ mea relatio jam alias sapientiæ vestræ subjecta re-
„ vocetur, et ad illius tramites summæ scut. 22. 50.,
„ quæ asseritur in precibus sufficiens pro missarum
„ oneris adimplemento, aliorum scutatorum quatuor
„ et obol. 14: præcipue propter utensilia additio præ-
„ cipiatur, nec non ad constituendum fundum ido-
„ neum speciali hypotheca pro integra annua sum-
„ ma sc. 26. 64. gravandum Oratrix obligetur „

Catharinæ precibus annuere oportet, cum in præsens amplius locus esse nequeat tam Capellani nominationi, quam Missæ quotidianæ applicationi. Quamvis enim nunc exploratum sit, quænam fuerit piæ Testatricis voluntas, eidem tamen derogatum fuisse videtur aut Summi Pontificis auctoritate, aut centenaria et immemorabili præscriptione. Et sane ullam unquam expletam fuisse Capellani nominationem haud appareret, tres tantummodo in qualibet hebdomada jam ab anno 1711. ad hæc usque tempora celebratæ fuerunt Missæ, bona in dotem Capellaniæ assignata jugiter sive hæreditario, sive fideicommissario jure possedit Familia Giglioli, dein Patrizj, eaque additis fundis, et extructa domo valde auxit. Præscriptione autem longissimi temporis ac præsertim immemorabili actiones omnes perimuntur, rerumque etiam ecclesiasticarum dominium acquiritur *l.* 24. *Cod. de SS. Eccl., cap.* 4. *de præscript., S. Cong. in Brictinorien. Paræciarum* 5. *Maji* 1824. § *Quod*, cum usucapio bono publico sit introducta, ne scilicet quarumdam rerum diu et fere semper incerta dominia essent, *L.* 1. *ff. de usurpat. et usucap.* Imo consuetudo immemorabilis, et centenaria præsumptionem cujusque melioris tituli, ac proinde Apostolici Beneplaciti secumfert, *L. Hoc jure* §. *diutius ff. de aqu. quot. Rot. in Romana Locationis super devolutione* 15. *Martii* 1789. *cor. Emo Cesarei et S. Cong. in Nullius Sublacen. Jurium Parochialium* 29. *Januarii*

rii 1825. §. *Rationabilis*, quod procul dubio potest est supremas quoque decedentium voluntates commutare, *Clement. quia contingit de Relig. domib. Trid. Syn. sess. 22. cap. 6. de Reform.* Itaque primævam Capellaniæ institutionem ita immutatam contendit Catharina, ut bona pro dote illius assignata in dominium transierint Familiæ Patrizi cum onere trium dumtaxat in qualibet hebdomada Missarum. Exinde infert suis stare viribus, sin minus probatione esse dignum contractum venditionis memorati prædii S. Marino, nam onus trium Missarum sartum tectum servatur, atque emptor ejusque successores quotannis Ecclesiæ Cathedrali scut. 22. 50. in ejusdem oneris implementum pendere adiguntur; Capellania eximitur a refectione expensarum, quas insumere oportuit in construenda, vel saltem reficienda rurali domo, et Oratrix, quæ terras prædio S. Marini finitimas acquisiverat, ea non privaretur utilitate, quam ex illis utpote memorato prædio conjunctis lucrifaceret.

Attamen Emi Patres perpendere dignentur, utrum onera Missarum, ac fundationes Beneficiorum et Capellaniarum perimi possint longissimi temporis aut saltem centenaria præscriptione. Pugnant ex utraque parte plures, ac graves Doctores, quos enumerat *Ferrar. Biblioth. can. verb. præscriptio art.* 1. §. 1. *n.* 6. *et sequen.* Negativæ sententiæ adhæsisse hunc S. Ordinem habetur *in Romana Capellaniarum* 30. *Julii* 1768 §. *Quæstio*, *in Comaclen.* 8. *Julii* 1818. *et in Lucana Præeminentiarum et jurium* 29. *Januarii* 1825. §. *Nulla*; si enim onera Missarum, ac leges fundationis ab inductis abusibus, et a quavis contraria consuetudine non vindicarentur, præscriptio, a legibus introducta in pœnam negligentium jus suum, *L. Ut perfectius* 2. *de annal. excep.*, *et cap. Vigilanti* 5. *de præscript.*, in illorum vergeret damnum, qui omnis culpæ et negligentiæ expertes sunt, quique deterioris esse non debent conditionis pupillis aliisque agere non valentibus, contra quos durante pupillari ætate, vel impedimento non procedit præscriptio, *L. Sicut in rem Cod. de praescript.* 30. *vel* 40. *ann*, *et L.* 1. *final. Cod. de annal. except.*

Si

Si EE. VV. Capellaniam ad tramites fundationis servandam putaverint, decernant oportet, an dominium prædii *S. Marino* sit Capellaniæ restituendum. Profecto agitur in præsenti casu de Capellania laicali, cujus bona distrahi possunt sine Apostolico Beneplacito, *Card. De Luca de alienat. disc.* 1. *n.* 11., *Card. Petra ad Const. Ambitiosæ sect.* 3. *n.* 26. *tom.* 5. *Rot. in Romana, seu Leodien. Immissionis* 3. *Februarii* 1755. §. 2. *cor. Caprara, S. Cong. in Ferrarien.* 16. *Februarii* 1788. §. *Plura*; quoniam vero Catharina legitima destituebatur Capellaniæ administratione, remque alienam, veluti suam, vendidit, Capellania etiam non oblato pretio foret redintegranda in possessionem præfati prædii, *L.* 3. *et* 4. *Cod. de rei vindic.*

Quod si EE. VV. inducam censeant præscriptionem, et Capellaniæ fundationem arbitrentur immutatam, videant rogo, utrum ad implementum trium Sacrorum in qualibet hebdomada satis habenda sint scut. 22. 50. ceu Oratrix, vel scut. 26. 64. requirantur, quemadmodum autumat Episcopus, vel potius hypothecaria super fundo *S. Marino* explenda sit inscriptio pro ea summa, qua opus erit ad memorata sacra litanda; fieri enim potest, ut præsens eleemosyna obolorum quindecim in singulas Missas labentibus annis evadat exigua, itaque Missarum numerus denuo sit imminuendus.

Proponitur

Dubium

An et quomodo sit annuendum precibus Catharinæ in casu etc.

FUL-

FULGINATEN PARŒCIARUM. Inter ceteras Fulginatensis Diœcesis rurales Parœcias binæ adsunt inter se finitimæ, quarum altera Villæ Flaminiæ, altera Villæ Maceratulæ nuncupatur. Cumque duæ rusticæ Domus, quarum prima ad Monasterium S. Catharinæ Fulginiæ, secunda ad Gregorium Piermarini pertinet, ædificatæ fuerint in prædiis intra limites Villæ Maceratulæ existentibus, gravis exarsit contentio inter Rectores utriusque Parœciæ, et unusquisque suæ jurisdictioni domos illas subjectas contendere cœpit

Verum Fulginas Antistes Marcus Antonius Moscardini petentibus ædium dominis, et ad præcavenda, quæ interim oriri poterant, mala, anno 1809. *per modum provisionis, et sine præjudicio jurium amborum Parochorum, ac etiam sine præjudicio juris statuendi confines jurisdictionis ecclesiasticæ per publicum Agrimensorem ab utroque Parocho eligendum*, decrevit, ab incolis memoratarum ædium implendum esse in Ecclesia Parochiali Villæ Flaminiæ præceptum Paschalis Communionis, ibique cadavera incolarum mortem oppetentium tumulanda, *donec et quousque per nos declaratum fuerit sub qua jurisdictione ecclesiastica debeant remanere.*

Controversiam nunquam diremit Præsul Moscardini, et Parochus Maceratulæ Paschalis Mattioli anno 1825. vadimonium obivit coram Episcopali Curia, ac immitti petiit in spiritualem possessionem tum memoratarum ædium, tum Domus a Fratribus Alleuri nuper extructæ; sed hodiernus Episcopus Lucchesi rem totam in S. Visitatione se compositurum spopondit. Et reapse cum anno 1825. Sacram Visitationem in Ecclesia S. Stephani Protomartyris Villæ Maceratulæ obiret, ibique adessent uterque Parochus, et plures alii Sacerdotes, controversias omnes ita definiendas proposuit, ut uni Parocho jurisdictio in Domum et Prædium Gregorii Piermarini, alteri jurisdictio in domos et Prædia tam Monasterii S. Catharinæ, quam Fratrum Alleuri tribueretur, ac eam quisque sibi haberet partem, quæ cuique sortito obtigisset. *Piacque un tal progetto ai respettivi Parochi ed anche agl' infrascritti Sacerdoti che erano presenti al Congresso*, ac die 8. Maji 1825. ductis sortibus domus Gregorii Piermarini obtigit Ecclesiæ Parochiali Villæ Maceratulæ, reliquæ vero domus Ecclesiæ Villæ Flaminiæ,

Com-

Composita hac ratione controversia omnis videbatur, sed nova litis contestatio exorta est. Cum enim insequenti anno Parochus Villæ Flaminiæ ruralem domum Gregorii Piermarini benedixerit, atque etiam schedas distribuerit omnibus in ea habitantibus, ut in sua Ecclesia paschale præceptum adimplere possent; Parochus Villæ Maceratulæ prius coram Episcopo conquestus est, dein preces obtulit huic S. Congregationi suorum jurium redintegrationem expostulans juxta concordiam in S. Visitatione peractam.

Precibus Episcopo ablegatis, hic ea omnia in scriptis transmisit, quæ Parochus pro suæ causæ tuitione in medium proferre arbitratus est, atque etiam *attestationem quamplurium testium* a Gregorio Piermarini exhibitam, *comprobantium vias, quæ ab ipso Parocho Maceratulæ Oratore, et a Colonis pro audiendo Missæ Sacrificio, explicatione Evangelii, ac pro addiscendis eorum filiis orthodoxæ fidei rudimentis præsertim tempore hyemali commode adhiberi nequeunt.* Transmisit etiam typum a duobus Decempedatoribus confectum circa Domum Piermarini, quæ ceteris proximior est utrique Paroeciæ. Isti autem fidem perhibent, *che dalla casa rurale Piermarini per la via Flaminia alla Chiesa rurale della Fiammenga vi è la distanza di piedi folignati* 818. *Da detta Casa per la via erbatica alla Chiesa della Villa di Maceratola piedi* 860. *Da detta Casa pur anco passando per la Via de' Cocchi avvi una distanza di piedi* 893. *La strada Flaminia e tutta in linea retta, ed in uno stato perfetto . . . . per cui in ogni stagione è comodamente carreggiabile senza alcun pericolo, ed imbarazzo. La strada erbata parte da detta via flaminia e tortuosamente, giunge alla Villa di Maceratola. Il fondo di questa è in pessimo stato per esser totalmente mancante delle necessarie massicciate, e fossi laterali, per cui la strada serve di fosso di scolo alle viciniori campagne, rendendosi così impraticabile tanto nelle stagioni invernali, che in altre stagioni, ed i passaggieri costretti sono ad attenersi ai terreni per avere un passaggio meno disastroso. La strada dei Cocchi è della stessa conformità della detta via erbata.*

Tandem sententiam suam aperiens ait „ Pro consola-
„ tione spirituali Possessorum dictorum prædiorum ,
„ illorumque incolarum , ac etiam pro rationibus et
„ causis supra adductis sum in voto , quod prædicta
„ duo prælia insimul cum Capanna , tum cum ea
„ redacta fuerit ad domum ruralem a dictis Fratri-
„ bus Alleuri , sub jurisdictione ecclesiastica præfatæ
„ Parochialis Flaminiæ esse debeant ad formam etiam
„ decretorum , seu Rescriptorum provisionalium mei
„ Prædecessoris Episcopi Moscardini , cum annuo au-
„ tem onere injungendo illius actuali Rectori et Suc-
„ cessoribus persolvendi in perpetuum canonem pro
„ nunc in quantitate napparum duarum frumenti ,
„ quæ componunt mensuram decimæ Sacramentalis
„ ab ipso Parocho Flaminiæ recipiendæ a Colonis su-
„ pradictorum Prædiorum , et post redactam eamdem
„ Capannam ad Domum ruralem , napparum trium
„ dicti frumenti bonæ qualitatis , et mercantilis juxta
„ mensuram ab ipso Parocho ut supra recipiendi „ .

Rationum momenta quæ induxerunt Episcopum , ut animi sui sensum ita panderet , in medium affert Parochus Villæ Flaminiæ ad jura sua tuenda , scilicet votum possessorum ædium , et commodum Parochianorum . Etenim duodeviginti jam prætergressi sunt anni , ex quo Coloni ad Ecclesiam Flaminiæ pertinent , eisque valde injucundum foret , si Parœciæ Maceratulæ subjicerentur. Nec sane immerito : siquidem via , quæ a memoratis domibus ad Ecclesiam ducit Maceratulæ hyemali præsertim tempore incommoda est , ac luto aquisque impervia , dum e contrario brevior , planior , ac rectissima est via , quæ deducit ad Ecclesiam Flaminiæ.

Hisce addit , domos , de quibus agitur , non ita pridem fuisse extructas , nulloque in eas pollere jure Parochus Maceratulæ , ac propterea tum ratione propinquitatis , tum voluntate dominorum illas jurisdictioni Parœciæ Flaminiæ esse subjiciendas , et concordiam anno 1825. initam penitus destruendam , ac posthabendum votum Episcopi circa canonum Parœciæ Flaminiæ imponendum. Imo , pergit , quæ in themate intercedunt causæ tanti faciendæ sunt , ut eas satis

aptas

aptas existimet ad dismembrationem, quatenus opus foret, impertiendam.

Dismembratio enim, uti et novæ Parœciæ erectio, etiam invitis Rectoribus conceditur in iis Ecclesiis, in quibus ob locorum distantiam sive difficultatem Parochiani sine magno incommodo ad percipienda Sacramenta, et ad divina officia audienda accedere non possunt, *cap. Ad audientiam de Eccles. ædificand.*, *Concil. Trid. Sess.* 21. *cap.* 4. *de reform.*, easque ob causas Parœciarum dismembrationem approbavit Sacra hæc Congregatio *in Lunen. Sarzanen. Julii* 1817, *et Vintimilien. Augusti* 1818., *et in Siponlina Dismembrationis Parœciæ* 11. *Junii* 1825. *ad* 1. *Dub.*

At Parochus Villæ Maceratulæ concordiam in S. Visitatione peractam multo jure sustinendam contendit. Ait enim suæ jurisdictioni commissum esse territorium Villæ Maceratulæ, adeo ut ipsæ ejusdem Villæ Parochus nominetur. Hujusmodi Parochialibus limitibus concinunt fines civilis jurisdictionis, quos vocant Syndacales. Jam vero controversæ Domus intra confines Villæ Maceratulæ extructæ sunt, ideoque illius Villæ Parocho subjiciantur oportet; statuit enim Dionysius Papa in *c. 11. Ecclesias* 1. *caus.* 15. *q.* 1. = nullus alterius Parochiæ terminos, aut = jus invadat, sed sit unusquisque suis terminis = contentus =. Cum res ita se habeant, pergit idem Parochus Maceratulæ, aut penitus repellantur necesse est vota Parochi Flaminiæ, aut saltem probetur transactio anni 1825. auctorante Episcopo inita, ex *R.* 21. *J. in* 6. quæ tradit: quod semel placuit, amplius displicere non potest.

Nec precibus Parochi Flaminiæ dismembrationem vel ipsius domus Piermarini a Territorio Maceratulæ postulantis annuendum esse addit. Etenim Parœciarum dismembratio non conceditur, nisi justa et necessaria adsit causa, *cap.* 8. *de Præben.*, *Fagnan. in cap. Ad audientiam num.* 29. *de Eccl. ædific.* Quæ autem in themate adducitur causa, tota versatur in viarum asperitate ac longitudine. Ad hanc vero causam explodendam, præter transactionem suadente Episcopo subscriptam, testimonium profert quinque virorum, deponentium, vias, quæ a domo Piermarini ducunt

ad Parœciam Maceratulæ esse *praticabilissime in ogni stagione . . . con carri, ed anche con Carretti.*
Quamobrem Eñi Patres decernere dignentur

I. *An sit probanda transactio diei* 8. *Maji anni* 1825. *in casu etc.*

Et quatenus negative

II. *An et cujus Parochi jurisdictioni sint subjiciendæ controversæ domus in casu etc.*

Die

Die Sabbati 24. Novembris 1827. in Palatio Apostolico Vaticano erit Sacra Congregatio Concilii, in qua præter alia proponentur infrascripta Dubia, juxta morem ejusdem Sacræ Congregationis de jure resolvenda.

TIBURTINA RESTAURATIONIS ECCLESIÆ PAROCHIALIS.

Sess. 21. cap. 7. De Reform.

Dubia

I. *An Patronus tenealur restaurare Ecclesiam Parochialem in casu etc.*

Et quatenus negative

II. *An, a quo, et quomodo sit restauranda in casu etc.*

Dilata ad sequentem.

CALARITANA REDUCTIONIS.

Sess. 24. cap. 13. De Reform.

Dubium

An et quomodo sit locus reductioni legatorum in casu etc.

Negative in omnibus.

NO-

Sess. 25. cap. 4 De Reform.

NOLANA REDUCTIONIS ONERUM ET TRANSLATIONIS.

Dubia

I. An, et quomodo sit locus reductioni Anniversariorum in casu etc.

II. An, et quomodo sit locus reductioni, seu potius translationi Missarum in casu etc.

Ad I. Affirmative juxta votum Episcopi, addita tamen unica Missa cum cantu, et assistentia totius Capituli.

Ad II. Negative ad primam partem, affirmative ad secundam juxta votum Episcopi, ad decennium, facto verbo cum SSmo.

Sess. 24. cap. 12. De Reform.

TERRACINEN. SEU PRIVERNEN. MISSÆ CONVENTUALIS

Dubia

I. An onus Missæ Conventualis sit deducendum a Massa communi distributionum, antequam fiat earum partitio quoad Canonicos jubilatos in casu etc.

Et quatenus negative

II. An Canonico Reali sint restituendæ distributiones a Capitulo detentæ pro eleemosyna Missæ Conventualis in casu etc.

Ad I. Negative

Ad II. Affirmative, et Episcopus curet suppleri per Capitulum tot Missis lectis pro benefactoribus Missas Conventuales celebratas absque applicatione.

PE-

PERUSINA CAPELLANIÆ

Sess. 25. cap. 5 De Reform.

Dubium

An et quomodo sit annuendum precibus Catharinæ in casu etc.

Affirmative pro sanatione contractus emptionis et venditionis, et Episcopus curet fieri inscriptionem hypothecariam super fundo *S. Marino* pro annuis Missis centum quinquaginta sex, et suis utensilibus ad taxam synodalem perpetuo celebrandis ad formam testamenti, facto verbo cum SSmo.

FULGINATEN. PAROECIARUM

Sess. 21. cap. 4 De Reform.

Dubia

I. An sit probanda transactio diei 8. Maji anni 1825. in casu etc.

Et quatenus negative

II. An et cujus Parochi jurisdictioni sint subjiciendæ controversæ domus in casu etc.

Ad I. Affirmative, et Episcopus deveniat ad præfixionem confinium utriusque Paroeciæ juxta transactionem.

Ad II. Provisum in primo.

ARIMINEN. CAPELLANIARUM. Prostat hujus facti series in folio diei 14. Junii 1823., ac quatuor tunc proposita fuere dubia in calce hujus folii referenda. Verum Emi Patres judicium protelandum duxerunt, edito rescripto: *Dilata, et scribatur Vicario Apostolico juxta mentem. Mens est, ut prævia distincta informatione, et voto super novis precibus, exhibeantur Codicillus, Capitula anni 1757., nec non exemplar omnium actorum gestorum coram Emo D. Cardinali Forolivii Legato, et audiantur in scriptis Pa-*

Sess. 22. cap. 7 De Reform.

Patresfamilias interesse habentes, præfixo ab eodem Vicario Apostolico partibus termino ad deducenda jura: quo elapso causa reproponatur ex officio. Mandatis S. Congregationis hodiernus obsequutus est Ariminensis Episcopus, qui petita monumenta transmisit, partibusque præfixit terminum ad deducenda jura sua. Votum autem suum aperiens inquit: *Quod attinet ad quæstionem, mihi videtur et Cappllanos, et Communitatem limites a Testatore præscriptos transcendisse, et Capitula anni 1757. normam tutam præbere posse ad litem dirimendam. Sed sapientissimum judicium vestrum prævenire non mihi fas est.*

Codicillum diei 16. Junii 1757. integrum perlustravi, nihilque in eo deprehendi, quod hanc spectet quæstionem. Ad rem potius facere videntur Capitula diei 24. Julii 1757. paulo post Testatoris mortem a quatuor in Testamento nominatis Capellanis, nec non Oppidi Decurionibus firmata. In iis, inter cetera, statuitur, ut Sacra, ex testamenti lege, reædificanda Ædes Beatæ Mariæ Virginis Gratiarum ad Communitatem pertineat: sacra supellectilia, in ea per æconomum, seu Executorem, testamentarium collocanda, appellentur *supellettili della Chiesa della Comunità, e non dell' eredità Silvagni*; clavis Ecclesiæ perpetuo asservetur penes Capellanum Communitatis, ut omnibus innotescat, eamdem Communitatem ipsis in nova Ecclesia pollere juribus, quibus in vetusta fruebatur. Item *essendo la nostra Chiesa stata chiamata erede proprietaria di tutti li beni mobili, stabili del fu Sig. Giulio Silvagni . . . . Noi* (Oppidi Municipes) *tanto, come principali ed amministratori di detta Chiesa, intendiamo assolutamente di accettare la detta eredità in nome della Chiesa nostra colle circostanze, clausole, e condizioni che sono descritte nel detto testamento.* Dein præcipitur OEconomo, ut flagitante Communitate tradat Inventarii exemplar, *perche, dovendo questo Publico unitamente ai Cappellani rivedere al Sig. Economo li conti del dare ed avere, possa giustificatamente fargli l' annuo saldo della sua amministrazione.* De Capellanis autem, qui eligendi supererant, decernitur *che questi non venghino ammessi allo scrutinio de' Voti*

Voti segreti, se non esprimono nel loro Memoriale da presentarsi a questa Comunità, che loro saranno ubidienti all' osservanza di questi nostri Capitoli. E quanto abbiamo detto dell' elezione de' nuovi Cappellani, altrettanto noi vogliamo che si osservi in ogni elezione che dovrà farsi da questa Comunità. Tandem constituitur, *che se nascesse qualche differenza frà le parti, o per questi Capitoli, o per qualche altra causa non pensata, la Comunità si riserva l'autorità di moderare, o di levare, od aggiungere altri Capitoli secondo che l'opportunità, e le vicende de' tempi lo richiederanno. E perché questi vengino osservati, ordiniamo che il Sig. Economo presentemente D. Giacomo Vici capo principale de' Cappellani, ed unitamente cogli altri tutti quattro nominati dal fù Sig. Silvagni nel suo testamento li approvino e li sottoscrivino.*

Hæc pacta ad annum usque 1812. adamussim servata fuisse videntur; quo tempore exortis dissidiis Capellanos inter et Communitatem super passivo, et activo jure nominandi Capellanos, ac super bonorum hæreditatis Silvagni administratione, res delata fuit ad Italicum regimen, quin tamen ullum prodierit judicium. Recruluit controversia anno 1819. penes Eñum Cardinalem Legatum Forolivii, qui semel atque iterum partes componere studuit, eisque quatuor proposuit articulos incundæ concordiæ, scilicet *I. che l'amministrazione resti regolata a norma del Capitolato del 1757., che non apparisce mai derogato, e di cui anzi promisero l'osservanza gli stessi Cappellani. II. Che quanto alla nomina de' Cappellani, e altri attributi concessi al Comune, si mandi ad effetto il disposto dal Testatore, in conformità anche dell' esposto dal Gobernatore di Saludecio al paragrafo tre fino al paragrafo dodici del suo fatto informativo. III. Che rispetto agli avanzi delle rendite non ispetti al Comune di erogarli in qualunque maniera dovendo andare a profitto della causa pia, salvo al Comune però di conoscere il relativo impiego pel buon andamento dell' amministrazione, non impugnandosi affidata al medesimo una generale vigilanza su quella. IV. Che rispetto al debito degli scu-*

di 800. contratto dal Comune verso l' Eredità, possa abilitarsi ad ottenere la sovrana sanazione, quando concludentemente provi la fatta erogazione nel titolo sopra allegato, id est in pauperum levamen.

Atque hæc sunt, quæ ad præsentem enucleandam causam ab hoc S. Consessu requirebantur. Restat nunc, ut EE. VV. judicio subjiciantur momenta; quæ ad sua quæque jura vindicanda a partibus afferuntur.

Communitas, et quidam patresfamilias Oppidi S. Joannis in Marignano plura congerunt argumenta, ut evincant, non Capellanos, sed ipsam Communitatem esse hæredem Julii Antonii Silvagni: verum ab illis referendis me abstinendum puto, tum quia Testator neque Communitatem, neque Capellanos, sed Ecclesiam B. Mariæ Virginis Gratiarum perspicuis, patulisque verbis suam universalem hæredem nuncupavit; tum quia neuter illorum superioribus temporibus nomen hæredis sibi arrogare ausus est: imo eadem Communitas in capitulis anni 1757. non proprio, sed Ecclesiæ nomine se hæreditatem adire ostendit verbis illis supra memoratis: *Noi come principali, ed amministratori di detta Chiesa intendiamo assolutamente di accettare la detta eredità in nome della Chiesa nostra colle circostanze ec.* Rectius itaque, atque utilius inquirendum erit, quinam personam gerat Ecclesiæ hæredis, ut exinde decernatur, cui tribuenda sit facultas exercendi quædam jura hæreditaria ipsius Ecclesiæ.

Communitatem personam agere Ecclesiæ suadent jura, quibus ipsa, uti patrona, ante testatoris obitum in ea potiebatur, ac postea potiri perrexit: a litio hæreditatis: capitula anni 1757, quæ eadem jura confirmant, aliaque Communitati tribuunt tam super Capellanis, quam super hæreditate Silvagni: observantia perennis hujusmodi capitulorum per longissimi temporis spatium: potestas ab ipso Testatore Communitati tributa nominandi Capellanos, eos removendi a possessione Capellaniarum, si vitam ducerent gradui ecclesiastico indecoram, atque etiam vacandi rectæ bonorum administrationi: tandem ratio, qua Œconomus et Capellani sese gesserunt; nihil enim ipsi ante annum 1812. imprudente Communitate. moliti sunt, quod admi-

ni-

nistrationem, aliaque negotia hæreditatis Silvagni spectaret.

Exinde colligit Communitas ad se spectare jus nominandi Capellanos. Haud enim inficiatur, familias Vici, et Bianchini cum Testatore sanguine junctas fuisse vocatas ad possessionem primæ, et secundæ Capellaniæ: verum denegat, eas gaudere jure passivæ prælationis etiam quoad alias Capellanias. Enim vero Testator sex constitui jussit Capellanos, ac postquam nominavit Presbyteros Jacobum Vici, et Carolum Antonium Bianchini, addidit, *con che non solo questi nominati ma sempre i loro nepoti, e discendenti delle dette due case, quali debbono sempre essere considerati, nominati, e preferiti in perpetuo duranti dette linee*: dein *in terzo Cappellano* nominat Sebastianum Trebbi, *in quarto Cappellano* Joannem Constantini, tandem reliquorum nominationem committit Communitati. Cum itaque post primi, et secundi Capellani nominationem subjunxerit, in eorum defectum cæteris anteferendos esse descendentes Vici, et Bianchini, perspicuum censet Communitas, eisdem Familiis jus inesse ad duas tantummodo Capellanias: illa siquidem Testatoris oratio, utpote in medio posita ad antecedentia, non ad subsequentia est referenda; secus illud etiam obtingeret absurdum, ut descendentes ex iisdem Familiis præferendi forent domui Trebbi, si adhuc viresceret, contra testatoris præceptum, ajentis *in terzo Cappellano nomino D. Sebastiano Trebbi, ed in sua mancanza altri discendenti di Casa Trebbi.*

Cumque in Familia Vici, ac in domo Bianchini plures, qui ad Capellaniæ possessionem contendant, insimul existere queant; ideo Communitas non dubitat, quin ad eam pertineat nominatio vel ad ipsas duas memoratas Capellanias. Quemadmodum enim testator Communitati tribuit jus Cappellanos, etiamsi ex domibus Vici et Bianchini descenderent, si vitam minus probatam ducerent, amovendi, *con impiegarvi altro soggetto con l'intelligenza di altri Capellani*, ita similiter eidem Communitati facultatem inesse dicendum est, eos ex Familiis Vici et Bianchini eligendi ad munus primi, et secundi Capellani, qui virtute, scientia, ac pietate cæteris præstant.

Nec aliter sentiendum putant Communitas, ac Patresfamilias de jure eligendi juvenes sumptibus hæreditatis Silvagni in Seminario Ariminensi alendos; si enim Communitas personam gerit Ecclesiæ in reliquis negotiis, ac in jure nominandi Capellanos, in eligendis quoque juvenibus vices Ecclesiæ hæredis agere debet; quin descendentes Vici et Bianchini prælationem passivam sibi valeant asserere. Et sane testator nullam facit earumdem familiarum commemorationem, imo eas hujusmodi legato studiorum privasse videtur, cum ad illius fruitionem vocaverit *due Chierici, o due figli nati da legittimo Matrimonio de' più poveri galantuomini del luogo di questa Terra* (S. Joannis in Marignano) *e suoi Borghi, e non mai forastieri, che abitassero in questo Luogo. At* vero descendentes ex Familiis Vici, et Bianchini neque ex Terra S. Joannis, neque ex ejus suburbiis, sed ex aliis Oppidis Ariminensis Diœcesis originem ducunt, ideoque jacturam paterentur pauperes Clerici, qui ex designato loco ortum habuerunt, si descendentes Vici et Bianchini ad fruitionem legati forent nominandi.

Demum quod pertinet ad OEconomum, fatetur Communitas, munus hujusmodi esse obeundum ab alterutro ex Capellanis Familiarum Vici et Bianchini. Quoniam vero aliquando fieri potest, ut non modo unus, sed plures existant Capellani primæ, vel etiam secundæ Familiæ, Communitati jus esse debet ex designata domo eum in Œconomum nominare, qui munere suo recte, sciteque fungatur. Ex facultatibus vero Communitati tributis constituendi virum, qui annuæ rationis redditioni per Œconomum explendæ præsto sit, atque etiam ex jurepatronatus Ecclesiæ hæredis, quo ipsa potitur, sibi fas esse affirmat, ab Œconomo exigere rationem gestæ administrationis, prohibere bonorum alienationem, atque impedire, quominus, se inconsulta, graviora patrentur negotia.

Rationum momenta, quæ contra Communitatem proferunt Capellani, fuse habent Emi Patres in folio diei 14. Junii 1823., atque in allegatione ab illorum Defensore tunc distributa, quam iterum consulere precor; verumtamen hic nonnulla pro meo munere bre-

breviter attingam. Initio animadvertunt ipsi, Communitatem nullum sibi adsciscere posse jus sive ex hæreditatis additione, sive ex capitulis anni 1757., sive ex postera observantia; quandequidem in memoratis capitulis aperte denuntiavit, se accepto habere hæreditatem *in nome della Chiesa nostra colle circostanze, clausule, e condizione che sono descritte nel testamento*, ideoque non quid Communitas sibi injuria arrogare præsumpserit, sed quid ei testamentariæ tabulæ concesserint, inspiciendum est.

Jam vero, pergunt Capellani, supremum Silvagni elogium legenti perspicue liquet, nihil aliud testatorem Communitati tribuisse, nisi jus nominandi quintum et sextum Capellanum, facultatem removendi Capellanos improbos, in eorumque locum alios sufficiendi, ac tandem deputandi virum, qui annuæ intersit rationum redditioni. Reliqua igitur negotia expedienda, ac jura exercenda non ad Communitatem, sed ad Œconomum, et ad Capellanos spectare dicendum est. Profecto Œconomo concredidit jus conficiendi inventarium omnium bonorum, ædificandi novam Ecclesiam, distribuendi puellis subsidia dotalia, pendendi legata favore Communitatis relicta, habendi *l'economia del regolamento concernente a detti obblighi, ed altresì nel ritenere tutte l'entrate provenienti dalla mia credità*, tuendi bona, censui pecuniam collocandi, et peragendi *tutti le funzioni ecclesiastiche concernenti gli obblighi da sodisfarsi in detta Chiesa, ed in di lui mancanza o impotenza possa, e debba sostituire chi gli parerà.* Capellanis autem tribuit jus quotannis exigendi rationis redditionem gestæ per Œconomum administrationis, constituendi Coadjutorem Œconomo pro tempore, si hic minus aptus evaderet ad gerendam administrationem.

Constat itaque non Communitatem, sed Capellanos, ac præcipuum in modum Œconomum sustinere partes Ecclesiæ hæredis, ac propterea jura omnia ejusdem Ecclesiæ exercenda esse per Capellanos. Hinc ad eos spectabit electio Adolescentium, qui studiis in Ariminensi Seminario vacare debent, atque etiam nominatio ad Capellanias. Communitas siquidem jure pol-

pollet nominandi duos tantum Capellanos; nam testator aperte cavit *gli altri due* (Cappellani) *da nominarsi, ed eleggersi da questa Comunità*; nec quidem pro suo lubitu, veluti autumat Communitas, sed *con l'intelligenza sempre delli sudetti quattro Cappellani nominati, e da nominarsi*, ne scilicet Capellanis insciis, vel rationabiliter invitis quispiam in ipsorum album recenseretur, atque insuper prælatione tributa descendentibus ex familiis Vici, et Bianchini.

Et re vera Testatorem ostendisse peculiarem dilectionem erga memoratas Domos, docent testamentariæ tabulæ, imo innuunt descendentes ex illis esse ceteteris anteferendos ad omnes Capellenias. Etenim postquam testator nominavit Capellanos Jacobum Vici, et Carolum Bianchini statim addidit *con che non solo questi nominati, ma sempre i loro nepoti, e discendenza delle dette due Case, quali debbono sempre esser considerati, nominati, e preferiti in perpetuo.* Hanc prælationem, ac passivam vocationem firmam stare jussit etiam dum prospiciens casum, quo sex Capellani indigenæ Oppidi S. Joannis non invenirentur, ad Capellanias contendere sivit Clericos *abitanti, e nati nel territorio di questo luogo*; siquidem sanxit, quod sex incolæ Terræ S. Joannis, et Suburbiorum *debbano sempre prevenire alla riserva della Casa Vici, e Bianchini.* Familiæ igitur Vici, et Bianchini nedum Clericis alienigenis, sed etiam indigenis anteferendi sunt in possessione sex Capellaniarum. Idem judicium ferendum dicunt pro Legato studiorum: quamvis enim ad ejus fruitionem invitaverit egenos Adoloscentes Terræ S. Joannis, silentio præteritis Viciis, et Bianchiniis, nihilominus cum Adolescentes in Seminario institui voluerit, ut sacris ordinibus initiarentur *a titolo di Cappellania*, sua sponte sequitur, ad hujusmodi legati fruitionem potiori jure censendos esse vocatos Adolescentes cum testatore sanguine conjunctos, qui jure gaudent prælationis ad omnes Capellanias.

Neque tandem Communitas sese immiscere valet sive deputationi Œconomi, sive administrationi bonorum. Administrationem siquidem testator concessit Œcono-

mo

mo cum onere reddendi rationem ceteris Capellanis, atque etiam Episcopo ex sententia hujus S. Congregationis *in Ariminen. Subsidiorum Dotalium, et Fabricæ Ecclesiæ 26. Septembris 1795. ad II. Dub.*, non autem Communitati, cui tantummodo data fuit facultas eligendi virum, qui rationis redditioni præsens adesset. Ad munus autem Œconomi vocavit primum Capellanum Jacobum Vici, *ed altri simili Cappellani che succederanno pro tempore discendenti da simile stipite Vici, ed in mancanza della loro linea a Casa Bianchini.* Igitur qui antiquior est inter Capellanos Vici, iisque deficientibus, qui antiquior est inter Capellanos Bianchini, vocatus videtur ad gerendam administrationem hæreditatis Silvagni, quin ulla indigeat Communitatis deputatione.

Quocirca iterum proponuntur

Dubia

I. *An et cujus favore constet de qualitate hæreditaria in casu etc.*

II. *An sit locus prælationi familiarum Vici, et Bianchini tum pro passiva vocatione ad omnes Capellanias, tum pro institutione in Dioecesano Seminario in casu etc.*

III. *An et ad quot Capellanias, et quibus legibus, et conditionibus competat Communitati nominatio in casu etc.*

IV. *An et quomodo Communitati jus competat in deputatione Oeconomi, et administratione bonorum in casu etc.*

Ad I. Affirmative favore Ecclesiæ Beatæ Mariæ Virginis Gratiarum.

Ad II. Iterum proponatur.

Ad III. Affirmative ad omnes, servatis legibus, et conditionibus testamenti.

Ad IV. Negative in omnibus, salva tamen assistentia consiliarii ad formam testamenti.

FIR-

Sess. 22. cap. 4. de Reform.

FIRMANA FRUCTUUM ET DISTRIBUTIONUM. Clericus Prosper Alexandrini in decimo septimo ætatis anno constitutus Presbyteralem Præbendam, quam vocant Massæ Communis, in Firmana Ecclesia Metropolitana anno 1817. obtinuit, cum onere pendendi annuam pensionem scutatorum triginta. Canonicalem vero Præbendam, cui annexum est onus suscipiendi Sacros Ordines, volvente anno 1819. in eadem Ecclesia assequutus est Clericus Joannes Paulus Savini annos natus duodeviginti: uterque apostolica forsan dispensatione munitus super defectu ætatis. Ad Canonicam ætatem perventi sacris Ordinibus initiari omiserunt, quamvis pluries a quibusdam Canonicis de hujusmodi onere admoniti fuissent. Tandem Canonicus Savini anno 1824., et Præbendatus Alexandrini anno 1825. supplices SSmo porrexerunt libellos, quibus absolutionem pro fructibus perceptis, et indultum prorogationis, ut interim de statu deligendo maturius deliberarent, postulabant. Emus Archiepiscopus, cui preces ablegatæ fuerant, votum exquisivit Metropolitani Capituli, quod majoribus suffragiis haud Oratorum petitioni annuendum esse respondit. Cum vero informatio Emi Archiepiscopi numquam ad hanc S. Congregationem perlata fuerit, nec propterea ullum prodierit rescriptum; Canonici in capitularibus Comitiis anni 1825. decreverunt, reditus Præbendarum utriusque Canonici in æde sacra deponi, et insequenti anno 1826. statuerunt, non esse intermittendum incæptum depositum, ac interea sciscitandum hunc S. Ordinem de ratione, qua ipsi erga Canonicum Savini, et Præbendatum Alexandrini uterentur.

Iterum rogatus Emus Archiepiscopus, ut, auditis interesse habentibus, votum suum aperiret, ac referret, an distributiones solvantur ex Massa communi retulit „ distributiones æque, ac punctaturas inter Capi- „ tulares Metropolitanæ Ecclesiæ persolvi ex Massa „ communi. Addam deinde, neque Canonicum Savini, neque Præbendarium Alexandrini fuisse unquam citatos ad dicendum, cur non debeant me- „ dietate distributionum privari juxta Constitutionem „ Clement. *Ut ii*. Dum vero ego numquam ex parte

„ Ca-

„ Capituli de formali hujuscemodi intimatione requi-
„ situs paterne cum ipsis agerem frequenter, ut in
„ periculosa optione positos, vel vitæ rationem a vo-
„ catione absonam amplectendi, vel amittendi sub-
„ stentationis media propemodum necessaria, suasio-
„ nibus partim, partim increpationibus, et inflictis
„ aliquando spiritualibus pœnis (quas quidem humi-
„ liter semper, nec sine emendationis proposito su-
„ sceperunt) in viam rectam reducerem. Capitulum
„ nulla servata debita forma, nulloque judicis de-
„ creto interposito reditus tum Canonicatus, tum Præ-
„ bendæ marte proprio retinuit, et hactenus reti-
„ net. Quibus porro de causis Beneficiatus uterque
„ ab obligatione, qua detinebatur, defecerit, perspi-
„ cuum erit EE. VV. ex ipsorum foliis.

Dum hæc agebantur, Joannes Paulus Savini se Romano Pontifici sistit, eique exposuit, a Sacra Pœnitentiaria obtinuisse condonationem fructuum ob non receptos sacros Ordines, violatamque collationis Canonicatus, et Capitularium Constitutionum legem, ac postulavit, ut dimissio Canonicalis Præbendæ excipieretur cum reservatione pensionis. Pontifex annuit ejus precibus, et Apostolicis Bullis die 30. Novembris 1826. resignationem Canonicatus accepto habuit, *firma remanente condonatione per se, ut asseris, a Sacra Pœnitentiaria obtenta*, et cum reservatione annuæ pensionis scutatorum triginta. Præbendatus quoque Alexandrini a S. Pœnitentiaria condonationem fructuum impetrasse affirmat; sed uterque requisitus, ut adeptam gratiam documentis evinceret, neuter mihi hactenus aliquid exhibuit: imo illud perspicuum, exploratumque est, quod preces Prosperi Alexandrini a S. Pœnitentiaria ad hanc S. Congregationem jam inde ab anno 1825. fuerint remissæ.

Statuit Tridentina Synodus *sess. 22. cap. 4. de Reform.*, ut ii, qui Dignitates, Præbendas, ac quælibet alia beneficia in Ecclesiis Cathedralibus obtinent, quibus Ordines Presbyteratus, Diaconatus, aut Subdiaconatus sunt annexi, teneantur, justo impedimento cessante, intra annum ordines suscipere requisitos, alioquin pœnas incurrant juxta Constitutionem Concilii Viennensis, quæ incipit *Ut ii qui*. Contra

autem eos, qui Ordinem Sacrum præbendæ annexum intra annum suscipere negligunt, has pœnas statuit Concilium Viennense in Clementina *Ut ii 2. de ætat. et qualit. præficiend.* = Nisi justo impedimento cessante, ad hujusmodi Ordines se promoveri fecerint intra annum, ex tunc, donec ad eos promoti fuerint, nullo modo vocem in Capitulo habeant Ipsisque distributionum, quæ dantur his, qui certis horis intersunt, pars dimidia subtrahatur, non obstantibus quibuscumque consuetudinibus, vel statutis, et pœnis aliis, quæ contra tales promoveri ad Ordines recusantes statuuntur in jure, nihilominus in suo robore permansuris = .

Ex sanctione hujus Clementinæ, atque ex Concilio Tridentino colligunt Doctores haud induci vacationem Beneficii ipso jure, si provisus negligat intra annum a die possessionis ad Sacros Ordines ascendere, *Fagn. in cap. Cum in cunctis §. inferiora de elect. num.* 39., *Pignat. consult.* 75. *num.* 6. *tom.* 7., et censuit hæc S. Congregatio *in Romana Canonicatus* 9. *Septembris* 1786., *et in Cæsenaten. Mansionariæ* 15. *Septembris* 1792., licet Episcopus post adhibitas monitiones facultate polleat non promotum ex negligentia intra annum privandi præbenda, uti docet *Barbos. de Canon. cap.* 16. *num.* 10., *Giraldi Expos. juris pontif. sect.* 79., et declaravit hæc S. Congregatio, quæ die 25. Januarii 1608. apud eumdem Giraldi *loc. cit.* = censuit non induci vacationem ipso jure, præterquam in beneficiis curatis ob non susceptum Præsbyteratum, aut alium Ordinem sacrum annexum infra annum. Ceterum obtinentem Dignitatem et Canonicatum debere, et posse compelli etiam sub pœna privationis ad recipiendum Ordinem sacrum Canonicatui, vel Dignitati annexum = . Consonant rescripta hujus S. Ordinis *in Senogallien. Canonicatus* 23. *Novembris* 1754., *et in Romana Canonicatus* 9. *Septembris* 1786. *§. Confirmat.*

Usque dum itaque Canonicus, vel Præbendatus Ecclesiæ Cethedralis non fuerit per Episcopi condemnatoriam sententiam suo Beneficio legitime privatus, nedum integros Præbendæ fructus, sed etiam procul dubio medietatem distributionum quotidianarum, nec non iutegras distributiones, quas vocant extraordi-

dinarias, percipere jure potest, *Barbos. loc. cit. num. 2. quæst. 32o. num.* 5. . Quocirca, subdunt Oratores, quæstio solum instituì debet super dimidia parte quotidianarum distributionum.

Jam vero Oratores neque hac distributionum portione mulctari posse ob non susceptum sacrum Ordinem, ex triplici eliciunt fonte. Atque in primis *ex ipsa legis vi, ac ratione*; negligentes enim Ordinibus insigniri, ex Clementina *Ut ii* non privantur media parte distributionum ipso jure, sed privandi sunt per sententiam judicis condemnatoriam, ut innuunt verba illa = *pars dimidia subtrahatur* = pœna siquidem, quam lex comminatur tantum delinquenti, quin tamen ipsa illam irroget, sed imperativis verbis = *privetur, mulctetur, suspendatur*, = judici mandat, ut pœnam infligat, non latæ, sed ferendæ dicitur sententiæ, *Reiffenst. lib. 1. Decret tit. 2. num. 211.*, *Zallinger. lib. 1. Decret. tit. 1. §. 105.*, ideoque nisi accedat condemnatoria judicis sententia, pœna non contrahitur, et sententia ejusmodi si feratur vim suam exerit a die, qua lata fuit, *Engel. Jus Canon. lib. 1. tit de constitut. num. 43.*, *Sanchez in Decalog. cap. 22. num. 33.* In themate nulla sententia, imo ne ipsa quidem judicialis contestatio unquam intercessit. Dein ex *defectu culpæ*. Nam memorata Clementina comminatam pœnam infligi jussit illis, qui *justo impedimento cessante* Ordines Sacros suscipere detrectarent. At vero Oratores Sacram Ordinationem protelarunt, ut sacris litteris operam darent, et divinam vocationem ad sacros Ordines maturiori consilio experirentur. Tandem ex *supplicibus libellis* Sacratissimo Principi porrectis pro temporis prorogatione ad suscipiendos Ordines. Scitum namque est, pendente ad Principem recursu haud tempora labi, *L. si quis 63. ff. de R. I.*, *Rot. cor. Ansaldo decis 203. n. 25.*, *et S. Congreg. in Cremonen. 19. Februarii 1719. §. De incursu.* Quin aliter suadere queat, Oratorum precibus nullum hactenus redditum fuisse responsum, cum eorum culpæ non sit vertenda nimium protracta Emi Archiepiscopi requisita informatio, nam legitime impeditis tempora non elabuntur, *Rot. cor. kaunitz decis. 147. n. 11.*, *et cor. Tanar. decis. 192. n. 6.*

Verum animadvertunt Canonici, Oratores saltem in pœnam incidisse amissionis dimidiæ partis quotidianarum distributionum. Hanc enim pœnam non ferendæ, sed latæ sententiæ esse contendunt innixi verbis Clement. *Ut ii*, in qua statuitur, ut nisi intra annum se ad Ordines Sacros promoveri fecerint, *ex tunc*, donec ad eos promoti fuerint *nullo modo vocem in Capitulo habeant. Ipsisque distributionum . . . . pars dimidia subtrahatur*; siquidem dictio illa *ex tunc*, quam ipsi ad utramque pœnam protrahendam autumant, pœnam latæ sententiæ portendit ad tradita per *Felin. in cap. Rodulphus n. 24. de rescript.*, *Reinffest. lib. 1. Decret. tit. de constitut. n. 218.* Hinc Doctores agentes de pœnis contra eos, qui Ordines præbendæ annexos suscipere negligunt, docent, illos post annum a Clementina indultum in pœnam incidere privationis medietatis distributionum, *Fagnan. in cap. Quæris de ætat. et qualit. præfic. n. 33.*, *Barbos. loc. cit. n. 13.*, *Scarfant. in animad. ad Ceccop. Lucub. can. lib. 4. tit. 8. n. 43. et seq.*; imo pœnam illam, sicut et privationem vocis in capitulo, esse latæ sententiæ aperte tradunt *Thesaur. de pœnis eccl. verb. Beneficium cap. 6.*, *Giraldi exposit Juris Pontif. sect. 79. ad Concil. Trid. Sess. 22. cap. 4. de reform.* = *quatenus*, ut isti inquiunt) *non prærequirit monitionem, sed solam citationem ad dicendum causam quare non debeat affici pœna Clementina Ut ii, et non probaverit se legitime fuisse impeditum, declarabitur esse locum pœnæ, et a distributore fiet subtractio* =

Haud itaque opus est sententia condemnatoria, pergunt Canonici, sed tantummodo sententia declaratoria hujus S. Ordinis, quæ decernat Canonicum Savini, et Præbendatum Alexandrini ob non susceptos sacros Ordines eorum Præbendis annexos pœnam contraxisse privationis mediæ partis quotidinarum distributionum, statim ac dies cessit anni ad suscipiendos Ordines indulti; quoniam ea vis est, ac robur sententiæ declaratoriæ, ut pœna ipso jure imposita a die violatæ legis sit luenda, *Pirhing. Jus Canon. tit. de hæret. n. 60*, *Zallinger lib. 1. Decret. tit. 1. §. 105.* Quanquam enim in jus vocati non fuerint, nihilominus tum Capitulum, tum ipse Emus Archiepiscopus eos pluries mo-

monuit de lege, cui obnoxii erant, suscipiendi sacros Ordines intra annum, postquam ad canonicam ætatem erant perventi.

Nimium autem tribueretur precibus SSmo oblatis pro assequenda prorogatione ad suscipiendos ordines. Præterquam enim preces porrectæ fuerunt, postquam in pœnam inciderant ob lapsum termini a Tridentina Synodo concessi; illud accedit, quod nullo hactenus dimissæ fuerint rescripto, et nisi Canonici Sacram Congregationem adiissent, adhuc quæstio sileret. Satis autem non esse, ut porrigantur preces, sed præterea consonum rescriptum requiri tradit S.Congreg. *in Nullius Trium Fontium applicationis fructuum* 17. *Maji* 1817. §. *Vetat*, quæ *in eadem ad II. Dub.* Canonicum absentem a residentia privandum fructibus decrevit, quamvis penes S. Congregationem petiisset indultum abessendi causa studiorum, et assensum eidem præbuisset Capitulum, sed tamen haud sollicitus fuerat impetrandi opportunum rescriptum.

At vero hæc S. Congregatio, si fraus et dolus abesset, condonationem quoad præteritum, et indultum prorogationis ad breve tempus nonnunquam concessit, ut Clerici de sua vocatione ad Presbyteratus Ordinem deliberarent, quemadmodum evincunt exempla *in Pisauren. Sanationis et prorogationis* 16. *Martii* 1801. *ad II. Dub.*, *et in Mathilicen. Prorogationis et Sanationis* 20. *Februarii* 1802.

Dubia sunt

I. *An Joanni Paulo Savini, et Prospero Alexandrini sint restituendi fructus et proventus in casu etc.*

II. *An et a quo tempore iidem inciderint in pœnam privationis dimidiæ partis quotidianarum distributionum in casu etc.*

Et quatenus affirmative

III. *An et quomodo sit consulendum SSmo pro condotione in casu etc.*

IV. *An*

IV. *An Clerico Alexandrini sit concedendum indultum prorogationis in casu etc.*

Non proposita cum sequenti

Sess. 25. cap. 13. de Reform.

SANCTI MINIATIS JURIUM ET PRÆEMINENTIARUM. Precibus Episcopi Poltri commotus S. M. Clemens XIII. Apostolicis Litteris diei 24. Maji 1762. suppressionem simplicis Beneficii sub invocatione S. Andreæ Apostoli concessit, atque ex illius bonis Canonicatum et Præbendam Theologalem sub titulo SS. Andreæ et Genesii in Cathedrali Ecclesia Sancti Miniatis vocatis, qui ad id fuissent evocandi, erigi jussit. Canonico Theologo onus imponi mandavit nedum habendi lectionem Sacræ Scripturæ, sed etiam Choro juxta morem ejusdem Cathedralis Ecclesiæ interessendi, tertiam partem fructuum Theologalis Præbendæ in usum quotidianarum distributionum convertendam conferendi, et cetera, quæ aliis Canonicis incumbunt, onera perferendi. Sancivit dein, ut erigendæ Canonicalis Præbendæ Rector, *uti verus, certus, et indubitatus Canonicus dictæ Ecclesiæ* haberetur „ „ cum stallo, sede, et loco in Choro, ac voce et „ voto in Capitulo dictæ Ecclesiæ, nec non omni„ bus, et singulis privilegiis, exemptionibus, facul„ tatibus, libertatibus, immunitatibus, præeminentiis, „ gratiis, honoribus, antelationibus, indultis, et præ„ rogativis, non tamen titulo oneroso acquisitis, nec „ non omnibus emolumentis circa participationem „ Massæ communis distributionum quotidianarum, „ quibus alii dictæ Majoris Ecclesiæ Canonici potiun„ tur, et gaudent de præsenti, et in futurum po„ tiri, et gaudere poterunt, attenta assignatione ter„ tiæ partis fructuum, et proventuum Præbendæ Theo„ logalis pro quotidianis distributionibus convertendæ, „ etiam uti, frui, et gaudere possit, et valeat. „

Quum vero Episcopus deprehenderit valde tenues futuros reditus erigendæ Præbendæ Theologalis, et Massam Capitularem eximere non posse Canonicum Theologum a collatione tertiæ partis fructuum in quotidianas distributiones erogandæ; ideo Sedes Apostolica die 15. Julii 1768. denuo votis Episcopi annuit „ ita quod

pro

„ pro tempore existens Canonicus Theologus perso-
„ nalem residentiam non amplius prout in erectione,
„ et institutione præscriptum fuerat, sed diebus festis
„ tantum facere, ac processionibus, et functionibus
„ publicis interesse teneatur. Si tamen . . . . Choro
„ diebus festis hujusmodi non intervenerit, pœnis et
„ punctaturis, quibus ceteri ejusdem Ecclesiæ Cano-
„ nici ob non præstitum servitium juxta Ecclesiæ sta-
„ tuta, et consuetudinem subjacent, pariformiter sub-
„ jacere „.

S. Miniatis Episcopus, his acceptis Apostolicis Litteris, in quibus nihil cautum reperiebatur de emolumentorum perceptione, de stallo, et voce in Capitulo, die 17. Maji 1770. plaudentibus Canonicis, decretum edidit erectionis Theologalis Præbendæ „ cum omnibus juribus, honoribus, et stallo in Choro, absque „ tamen et sine voce in Capitulo, sed cum præcedentia, seu primo loco post Canonicos Capitulares, et „ supra cæteros Canonicos supranumerarios, aliisque „ omnibus prærogativis, et emolumentis, et cum jure lucrandi distributiones extraordinarias, aliaque „ omnia, quibus fruuntur, et gaudent Canonici supranumerarii „. Eumdemque Canonicum Theologum, præterquam ad lectiones Sacræ Scripturæ obligatum voluit „ ad personaliter residendum, et interessendum omnibus divinis officiis, cæterisque omnibus Ecclesiæ functionibus in cunctis diebus festis, illaque, illosque celebrare, horas canonicas decantare, aliaque . . . . onera aliis Canonicis supranumerariis incumbentia adimplere, ita tamen „ ut si iisdem interesse omiserit, mulctas et punctaturas consuetas more ceterorum Canonicorum non „ interessentium patiatur. Quapropter partem fructuum Præbendæ Canonicalis obligatam volumus „ et declaramus „.

Res, prout jusserat Episcopus, ad annum usque 1814. quiete processerunt. At postea conquerente Canonico Theologo, atque ipsis Canonicis perpendentibus, *che il Pontefice Clemente XIII. colla sua bolla del 1763 per avere dispensato il Canonico Teologo dal mettere in massa la terza parte delle rendite della Prebenda, non dichiarò che il Canonico in possesso della Prebenda dovesse esser privato del diritto di precedere ai Ca-*

no-

nonici posteriormente venuti in possesso =, in Capitularibus Comitiis habitis anno 1825. decretum fuit, = *che il Canonico Teologo Antonio Migliorati venga ad occupare il posto in ordine di possesso con tenere ferme e stabili tutte le altre determinazioni dell' erezione del dì 17. Maggio 1770., purchè la presente determinazione sia approvata dall' autorità Vescovile.* Cum vero hanc Capitularem deliberationem haud confirmandam censuerit hodiernus Episcopus, quæstio delata est ad hunc Sacrum Ordinem non modo super præcedentia, sed etiam super jure lucrandi emolumenta ex legatis proficiscentia, et habendi vocem in Capitulo.

Rogatus de more Episcopus rationum momenta a partibus exhibita transmisit, suamque ita aperuit sententiam „ Il mio voto su tali questioni (salvo sempre „ il giudizio di cotesta Sacra Congregazione) sarebbe

„ 1. Che il Canonico Teologo suddetto avesse voce „ in Capitolo, meno che in quelle adunanze, nelle „ quali i Canonici antiquiori fossero per trattare dell' „ amministrazione dei beni di massa, che il mentovato Capitolo possedeva avanti l' epoca della istituzione di detta Prebenda.

„ 2. Che dovesse partecipare degli aumenti, che le „ distribuzioni Corali hanno ottenuto dai pii relitti a tale oggetto fatti a detto Capitolo in comune, e non „ alla massa, dopo cioè l' istituzione di detta Teologale, e bene inteso proporzionatamente al numero „ delle sedute, che il Canonico Teologo fa nel Coro, „ le quali sono dei soli giorni festivi. „

„ 3. Perchè i Canonici che hanno la loro porzione „ nella Massa, perdono le distribuzioni *sine jure accrescendi* in correspettività dell' assenze dal Coro, ed il „ Canonico Teologo *in omnibus et per omnia* deve essere sottoposto agli oneri comuni agli altri Canonici, ed egli altronde non distribuendo non può „ per le negligenze avere il *meno* delle distribuzioni; „ perciò direi ch' esso Canonico Teologo *pro tempore* „ dovesse continuare a pagare per le sue mancanze „ al Coro la solita penale, ben inteso con defalcarsi „ da essa le distribuzioni Corali provenienti dagli aumenti della massa come sopra. „

„ 4. Poichè siccome altro Canonico di questa medesima

„ sima Cattedrale, ch'è d'istituzione posteriore alla detta
„ Prebenda Teologale, occupa lo stallo del Coro per
„ ordine di possesso, e senza contrasto, e d'altronde
„ il Rettore della Prebenda Teologale sudetta è *unus*
„ *de Capitulo*, così sarei di sentimento, che al Cano-
„ nico Teologo ancora convenisse vendicare da qua-
„ lunque opposizione il diritto dello stallo nel Coro
„ a ragione di possesso, e che altresì in questo rap-
„ porto egli fosse equiparato agli altri Canonici della
„ stessa Cattedrale. „

Episcopi sententiæ, et Canonici Theologi petitioni adversatur Capitulum, contenditque adamussim esse servandas leges in decreto anni 1770. injunctas. Enim vero quamvis rector Theologalis præbendæ ad formam Bullæ anni 1762. eisdem frui juribus deberet, quibus veri gaudent Canonici; nihilominus cum per Apostolicas Litteras anni 1768. eidem tributa fuerit exemptio a collatione tertiæ partis fructuum præbendæ in massam distributionum, non potest referri inter veros Canonicos, ac propterea iis tantum potiatur necesse est juribus, quibus pollent Canonici honorarii. Hisce profecto conditionibus ab Episcopo erecta fuit Præbenda Theologalis; sub eisdem legibus consensum erectioni præstitit Capitulum; nec aliter suadent Capitulares Constitutiones, statuentes: *Numerus Canonicorum non augeatur, nisi de consensu Capituli, et volens aliquis Præbendam Canonicalem fundare, debeat apponere in massa Capituli quotam annualium distributionum pro se ipso juxta formam antiquitus observatam.*

Rector itaque Præbendæ Teologalis, tamquam Canonicus honorarius, haud sibi asserere valet sive vocem activam et passivam in Capitulo, præsertim in negotiis, quæ antiquorum Canonicorum tangunt jura, *S. Congreg. in Sabinen. Participationis* 28. *Aprilis* 1770. §. *Contra, et in Terracinen. seu Setina* 19. *Januarii* 1788. §. *Quamvis*, sive præcedentiam supra veros Canonicos, quamvis possessione juniores, multoque minus delibationem emolumentorum, quæ Capitulo obvenerunt cum ante, tum post ejusdem Præbendæ erectionem, in *Tolentinaten.* 1. *Februarii* 1766., *et in cit. Sabinen. Participationis* §. *Advertunt*. Hisce enim prærogativis et juribus Canonicum Theologum

auxit Bulla anni 1762. *attenta assignatione tertiæ partis fructuum præbendæ theologalis pro quotidianis distributionibus convertendæ*. Cumque per posteras Apostolicas litteras immunitatem Canonicus Theologus obtinuerit a collatione tertiæ partis, evanuerunt præeminentiæ, et jura, quæ ejusdem collationis intuitu indulta fuerant.

Accedit observantia septuaginta et ultra annorum, acquiescentia, et silentio possessorum Præbendæ Theologalis roborata, quæ omnem perimit ambiguitatem quoad litterarum apostolicarum dispositionem, ad quam ceteroquin interprætandam decennalis observantia satis superque fuisset, *Reiffenst. Jus. canon. lib. 1. tit. 4. §. 7. n. 153.*, S. *Congreg. in Lucana Præeminentiarum et jurium 29. Januarii 1825. §. Consuetudinem*. Hisce Canonici innixi rationum momentis Rectori Theologalis Præbendæ denegandam contendunt vel ipsam præcedentiam supra ceteros Canonicos, licet receptione posteriores. Quanquam enim in Capitularibus Comitiis anni 1825. in eam sententiam descenderint, ut ipse stallum in Choro, et præcedentiam sicut reliqui Canonici assequeretur, nihilo tamen minus cum id decreverint, si Episcopus assensum præstasset, atque hæc conditio tunc impleta non fuerit, nunc mutato consilio decretum erectionis anni 1770. in omnibus servandum tuentur.

At vero Canonicus Theologus animadvertit, perspicuum exploratumque esse, quod ad tramites Litterarum anni 1762. iisdem privilegiis, prærogativis, et juribus, quibus veri Cathedralis Ecclesiæ S. Miniatis Canonici potiuntur, et ipse potiri debeat. Neque hisce juribus et præeminentiis derogarunt posteriores Apostolicæ Litteræ; hæ quidem immunitatem impertierunt Canonico Theologo ab onere conferendi tertiam partem fructuum pro quotidianis distributionibus, atque eam ob rem jure privatus extitit percipiendi quotidianas distributiones massæ communis, et lucrandi emolumenta ex legatis ante erectionem Theologalis Præbendæ proficiscentia. Verum in reliquis sua pollere debet vi Bulla anni 1762., cum illis derogatum non fuerit per posteras Apostolicas Litteras; per novas enim gratias et favores, nisi exprimatur, non tolluntur veteres, sed confirmantur et augentur, *L. fin. Cod.*

Coll. de Præpos. agent., Reiffenst. ad R. 61. J. in 6. num. 5.

Dissonam igitur Theologalis Præbendæ erectionem contra formam Apostolicarum Litterarum ab Episcopo Poltri peractam parvi pendendam esse arbitratur, *ad text. in cap. Venerabili de offic. et potest. jud. deleg.* et Apostolica rescripta, quasi nondum impleta ex integro executioni fore mandanda, *Lotter. de re benef. lib. 3. quæst. 11. n. 152., S. Congr. in Nullius Terræ Pontiani Canonicatus 12. Martii 1796. §. Dissonam,* quia decreto Episcopi fulcrum abdere queat postera observantia. Etenim Clemens XIII. suas Litteras decreto irritanti munivit, quo inde declaravit *quidquid secus a quopiam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contingerit attentari*, ideoque contrariam consuetudinem induci vetuit, *Card. De Luca de regular. disc. 3. n. 8*, *Piton. de controv. patron. alleg. 5. n. 16.* Nec prætereundum, quod hæc S. Congregatio fundationis leges ab inductis abusibus, et a quavis contraria desuetudine vindicare solet, ut *in Comacclen. 8. Julii 1818.*, *et in Lucana Præeminentiarum 26. Februarii 1825.*

Hinc Rector Theologalis Præbendæ tamquam verus Canonicus est habendus, quemadmodum perspicue iubent Apostolicæ Litteræ anni 1762., imo pugnat cum ipso Episcopi decreto, ut ipse censeatur Canonicus honorarius; siquidem Canonicus Theologus peculiari præditus est præbenda, residentiæ lege obstringitur, et Choro interesse tenetur; Canonici autem honorarii proprie non sunt Canonici, et habent nomen sine re, nec ad residentiæ legem, et ad Choro interessendum compelli queunt, *Fagnan. cum Ferrariensi num. 17. de consit.*, *S. Congregatio in Terracinen. seu Setina 19. Januarii 1788. §. novum et seq.*, *in Montis Politiani Servitii Chori 4. Februarii 1804. §. quanquam.*

Itaque Canonico Theologo nedum præcedentiam in Choro inter veros Canonicos juxta ordinem receptionis, sed etiam vocem activam et passivam tribuere oportet. Etiamsi enim Canonicus novæ erectionis non gaudeat voce in capitularibus sessionibus, quæ respiciunt jura dumtaxat veterum Canonicorum, nisi aliter statutum fuerit in limine fundationis et admissionis, *S. Congreg. in Eugubina Erectionis Canonicatuum 26. Mar-*

tii 1763. *ad IV. Dubium*, *et in Tolentina Archipresbyteratus* 1. *Februarii* 1766. *ad III. Dubium*, attamen in reliquis communem Ecclesiæ, vel Capituli utilitatem, et commodum præseferentibus, jure suffragii privari non debet, *S. Congregatio in cit. Eugubina ad IV. Dubium, et in Alatrina* 8. *Februarii* 1727.; id enim proprium est canoniæ, ut Canonicis tribuat jus vocis in iis, quæ a Capitulo collegialiter expediuntur, *Barbos. de Canon. cap.* 12. *n.* 19., *S. Congreg. in Senen. Vocis in Capitulo* 27. *Februarii* 1768. §. *Addunt, et in Pisana Electionis* 19. *Septembris* 1818. §. *Porro.*

Quod vero pertinet ad perceptionem emolumentorum, ipse Canonicus Theologus nullum sibi fatetur jus esse lucrandi quotidianas distributiones et emolumenta provenientia ex legatis ante Præbendæ Theologalis erectionem relictis, quoniam id tum solum licet, quando ad eorum delibationem a Capitulo sponte admissi fuerint, *Card. de Luca de canon. disc.* 6. *n.* 13., *et S. Congregatio in S. Miniatis* 9. *Februarii* 1822. §. *E contrario*; verum sibi denegari non posse autumat emolumenta, quæ proficiscuntur ex legatis scriptis post erectionem novi Canonicatus. Et sane cum Rector Theologalis Præbendæ sit verus Canonicus, ideoque Capitulum constet tum ex veteribus Canonicis, tum Canonico Theologo, quidquid post illius erectionem Capitulo relictum est, etiam Canonico Theologo relictum censetur, proindeque inter omnes dividi debet pro ratione servitii, *Card. de Luca de Canon. disc.* 6. *n.* 12., *Piton. de controv. patron. alleg.* 65. *n.* 27., *S. Congregatio in Sabinen. Participationis* 28. *Aprilis* 1770. §. *Demum.*

Erit tamen Eñorum Patrum judicare

I. *An et quomodo Canonicus Theologus sit admittendus ad participationem emolumentorum proficiscentium ex legatis Capitulo relictis post erectionem Theologalis Præbendæ in casu etc.*

II. *An et in quibus negotiis Canonicus Theologus gaudeat voce activa et passiva in casu etc.*

III. *An et quo ordine Canonicus Theologus sedere debeat in Choro, et in capitularibus sessionibus in casu etc.*

Die

Die Sabbati 15. *Decembris* 1827. *in Palatio Apostolico Vaticano erit Sacra Congregatio Concilii, in qua præter alia proponentur infrascripta Dubia, juxta morem ejusdem Sacræ Congregationis de jure resolvenda.*

FIRMANA FRUCTUUM, ET DISTRIBUTIONUM. *Sess. 22. Cap. 4. de Reform.*

Dubia

I. An Joanni Paulo Savini, et Prospero Alexandrini sint restituendi fructus et proventus in casu etc.

II. An, et a quo tempore iidem inciderint in pœnam privationis dimidiæ partis quotidianarum distributionum in casu etc.

Et quatenus affirmative

III. An, et quomodo sit consulendum SSmo pro condonatione in casu etc.

IV. An Clerico Alexandrini sit concedendum indultum prorogationis in casu etc.

Ad I. Affirmative.

Ad II. Affirmative post expletum annum vigesimum secundum.

Ad III. Negative,

Ad IV. Negative, et Emus Archiepiscopus procedat prout de jure.

SANCTI MINIATIS JURIUM ET PRÆEMINENTIARUM. *Sess. 23. Cap. 13. de Reform.*

Dubia

I. An, et quomodo Canonicus Theologus sit admittendus ad participationem emolumentorum proficiscentium ex legatis Capitulo relictis post erectionem Theologalis Præbendæ in casu etc.

II. An

II. An, et in quibus negotiis Canonicus Theologus gaudeat voce activa et passiva in casu etc.

III. An, et quo ordine Canonicus Theologus sedere debeat in Choro et in capitularibus sessionibus in casu etc.

Ad I. Affirmative prout ceteri Canonici pro rata servitii.

Ad II. Affirmative in omnibus, exceptis negotiis respicientibus massam communem, et bona ad Capitulum spectantia ante erectionem Præbendæ Theologalis.

Ad III. Affirmative juxta votum Episcopi.

Sess. 23. *Cap.* 1. *de Reform.*

THEATINA DISPENSATIONIS. Eminorum Patrum judicio quartum subjicitur controversia super dispensatione Matrimonii rati et non consummati, quam postulant conjuges Nicolaus ex Baronibus Henrici, et Maria Bassi ex Ducibus Alanno. In comitiis enim diei 18. Decembris anni 1824. rei gravitatem perpendentes Patres Emi rescribendum duxerunt, esse locum inspectioni corporis viri: cumque Nicolaus mandatis S. Congregationis obtemperare detrectaverit, die 16. Septembris præteriti anni 1826. rescriptum prodiit: *Dilata, et ad D. Secretarium cum SSmo ad mentem*: mens fuit, *ut per Archiepiscopum denuo præfigatur terminus unius mensis Nicolao ex Baronibus Henrici ad subjiciendum corpus suum peritorum inspectioni, cum intimatione quod elapso termino, et recognitione ipso renuente non sequuta, habebitur sua renuentia pro ultronea confessione suæ absolutæ impotentiæ coeundi, ideoque numquam ad alia vota transire poterit etiamsi uxori suæ Mariæ Bassi indultum dispensationis a SSmo concedatur.*

Ad tramites hujus resolutionis, quam Summus Pontifex LEO XII. feliciter regnans benigne confirmare dignatus est, novum, accuratumque confecit processum Theatinus Archiepiscopus, ac iteratum Nicolao præfixit terminum ad subjiciendum corpus suum inspectioni peritorum: at vir numquam adduci potuit, ut mandatis pareret. Quapropter Archiepiscopus ab-

solutum processum ad hunc Sacrum Ordinem transmisit, atque hodierna die instante Muliere, silente Viro, et contradicente Matrimonii Defensore, eadem quæstio ad trutinam revocatur. Quoniam vero, quæ in allegationibus utrinque nunc distribuendis a partibus afferuntur, ea fuse habent EE. VV. in præteritis foliis, ideo illa resumere precor, ac definire

Dubium

An sit consulendum SSmo pro dispensatione super Matrimonio rato et non consummato in casu etc.

Affirmative, inhibito Nicolao ex Baronibus Henrici transitu ad alia vota.

TIBURTINA RESTAURATIONIS ECCLESIÆ PAROCHIALIS. Actum est de hac controversia in Comitiis superioris mensis Novembris: verum dilationem postulante Defensore Principis Pio ad sua jura proferenda, Emis Patribus rescribere placuit: *Dilata ad sequentem*. Illico eumdem Defensorem monui, ut documenta, et allegationem traderet. Cum vero nihil mihi hactenus exhibuerit, non graventur EE. VV. denuo consulere folium præteritæ Congregationis, ac definire *Sess. 21. Cap 7. de Reform*

Dubia

I. An Patronus teneatur restaurare Ecclesiam Parochialem in casu etc.

Et quatenus negative

II. An, a quo, et quomodo sit restauranda in casu etc.

Ad I. Affirmative, præfixo patrono termino duorum mensium vel ad perficiendas reparationes, vel ad renunciandum juripatronatus.

Ad II. In casu renunciationis teneri possidentes etiam exteros per æs et libram.

NURSINA ONERUM. Seriem hujus causæ haurire dignabuntur Emi Patres ex folio diei 18. superioris mensis Augusti. Tunc enim Canonicis Cathedralis Ecclesiæ nonnulla, quæ controversæ resolutioni viam *Sess. 24. Cap. 14. de Reform.*

stei-

sternerent, se quamprimum prolaturos affirmantibus, eamque ob rem dilationem exorantibus, rescriptum prodiit: *Reproponatur in prima post aquas*. Nihil tamen hactenus exhibuerunt Canonici, ac frustra illorum Procuratorem sæpius excitavi, ut fidem persolveret. Ne igitur muneri meo deesse videar, quæstionem sapienti EE. VV. judicio iterum subjiciendam censeo.

Dubia

I. An Capitulum teneatur implere legata in casu etc.

Et quatenus affirmative

II. An, et quomodo sint reducenda Anniversaria in casu etc.

III. An, et quomodo sint reducendæ Missæ in casu etc.

IV. An, et quomodo sit consulendum SSmo pro absolutione quoad præteritas omissiones in casu etc.

Ad I. Affirmative.

Ad II. Affirmative ad unum anniversarium cum cantu pro quolibet anno, usque dum integra pensio scut. 300. cessaverit.

Ad III. Affirmative ad annuas Missas quinquaginta juxta votum Episcopi prout in secundo.

Ad IV. Affirmative celebrato uno anniversario cum cantu pro omnibus omissionibus cum interventu totius Capituli.

Sess. 24. cap. 12. de Reform.

MELEVITANA INDULTI. Sacerdos Dominicus Bonnici Civitatis Victoriosæ Melitensis Dioecesis anno 1708. suos hæredes ex asse instituit Dominicum, Stephanum, et Margaritam Fratres, Sororemque Zahra, quibus erat sanguine junctus, relicto interim universali usufructu præfatæ Margaritæ. Hac defuncta voluit testator, ut „ omnia et singula bona, sive eorum „ fructus, et proventus applicari debeant pro patri„ monio, sive patrimoniis illorum Sacerdotum sæcu„ larium nasciturorum ex legitimo Matrimonio præ„ dictorum Dominici, Stephani, Margbaritæ, et ex „ aliis descendentiis eligendis per dictam Margaritam; „ et in omni vacatione ex descendentiis prædictis, „ tunc reditus dictorum bonorum cumulari debeant,

„ ac applicari in utilitatem dictæ fundationis . . . . .
„ Et tunc ille, sive illi (qui promoti ad SS. Ordines
„ fuerint assecuti prædictum patrimonium) censean-
„ tur usufructuarii tantum ejusdem vita eorum per-
„ durante, et post ejus, eorumve mortem fieri de-
„ beat nova electio Presbyteri ex descendentiis præ-
„ dictis. Cum hac tamen conditione, quod si in dicta
„ Ecclesia Parochiali Civitatis Victoriosæ fundata fue-
„ rit aliqua Collegiata Canonicorum, tunc illi Presby-
„ teri, qui fuerint promoti ad SS. Ordines cum patri-
„ monio prædicto intervenire debeant Choro cum di-
„ ctis Canonicis, et officiare. Item, quod teneantur
„ in perpetuum respective applicare Missam seu Mis-
„ sas hebdomadarias pro anima dicti Testatoris. Et si
„ descendentes ex dictis tribus hæredibus noluerint
„ esse presbyteri sæculares, tunc dicti tres hæredes
„ eorumque descendentes possint nominare alios pro
„ consequendo dicto patrimonio cum obligationibus
„ prædictis toties quoties dederit casus „.

Dudum patrimonii possessionem nactus est Sacerdos Joseph Camilleri ex Familia a testatore invitata descendens, qui Naxari lares habet, ibique longævorum parentum, nubiliumque sororum curam gerit. Bona a Testatore relicta sita sunt in territorio Civitatis Victoriosæ, annuumque afferunt fructum melitensium scut. 150. circiter. Verum cum Ecclesia Parochialis Victoriosæ anno 1821. fuerit erecta in Collegiatam; hujus Canonici statim postularunt ab Episcopo, ut Sacerdos Camilleri ad residentiam, et ad divinas laudes in Collegiata persolvendas secundum fundationis tabulas compelleretur. Id autem gravate ferens memoratus Sacerdos ad hanc Sac. Congregationem confugit indultum abessendi efflagitans.

Rogatus Episcopus pro informatione et voto post recensitas rationes hinc inde ei propositas, et inferius exponendas, sic sententiam suam aperuit: *arbitror ego, memorati Sacerdotis Camilleri instantiam æquam et rationabilem esse, quoties ipse, perdurante causa, onus a testatore illi injunctum per alium impleverit Sacerdotem.*

Et sane petitio Camilleri pietate, æquitate, et præsumpta testatoris voluntate innititur. Pietate: petit enim exemptionem a Choro et a residentia, ut ipse, qui est unicus filius, possit nedum sororum curam habere,

sed insuper opitulari patri, qui octavum supra sexagesimum, et matri, quæ octogesimum ætatis explevit annum. Æquitate: nam pagus Naxarii, ubi degit, a civitate Victoriosæ quinto circiter lapide distat: quocirca vix aut ne vix quidem fieri posset, ut ipse bis altero quoque die choro interesset, et ad suos remearet. Tandem præsumpta voluntate testatoris: si enim testator prævidisset circumstantias, in quibus versatur Sacerdos Camilleri, istum patrimonio frui statuisset, quin servitio chorali obstringeretur. Testatorum enim voluntatem ex rerum adjunctis, potiusquam ex verborum cortice colligendam esse, monent *Can. ultima voluntas quæst.* 15., *et Sac. Congregatio in Albinganen. Legati* 18. *Martii* 1820. §. *Verum.*

Nec ullum timendum ex Oratoris absentia servitii chorali detrimentum: siquidem subdit Episcopus „ Capitulum Collegiatæ conflatum patet ex quatuor Dignitatibus, et quatuordecim Canonicis, qui alternis „ vicibus chori servitium persolvunt, adjunctis sibi „ aliis duobus Sacerdotibus veluti Mansionariis, ipsaque divini officii celebratio cum cantu nonnisi certis solemnibus per annum diebus peragitur „ Et licet hic numerus „ decedentibus actualibus Canonicis „ defecturus sit, et ad septenarium reducturus, quousque singulæ præbendæ canonicales ex mensa capitulari certis annuis reditibus dotentur juxta leges „ contentas in Apostolicis Litteris erectionis dictæ Ecclesiæ in Collegiatam „ nihilominus si Orator ad alium Presbyterum subrogandum adigatur, quælibet evanescit servitii jactura, tum quia hoc in casu nulla deficit vox, tum etiam quia in præcipiendo Chori interventu non personæ industriam desiderasse videtur fundator; sed potius commodo, et ecclesiastico cultui Collegiatæ provvidisse. Præterea non desunt dispensationum exempla ab hoc Sac. Ordine justa intercedente causa concessa, ut residentialis Beneficii Rector alium sufficeret Sacerdotem, qui oneribus satisfaceret, *ut in Papien.* 19. *Februarii* 1791. *ad II. Dub.*, *et in Lunen. Sarzanen. Indulti* 24. *Augusti* 1824.

Imo in præsenti casu quæstio institui potest, utrum Orator ad personalem residentiam, ac per se ipsum Choro interesse teneatur; quandoquidem agitur de laicali Capellania, seu de Legato patrimonii sacri, cujus possessori testator onus imposuit choro interessendi; Capel-

pellaniæ autem, atque etiam simplicia Beneficia ex consuetudine personalem residentiam non requirunt, sed potest eorum oneribus satisfieri per alium, nisi fundator expressis verbis postulet, ut Beneficiatus per se ipsum præscriptas functiones peragat, *Zallinger. lib. 3. tit. 4. Decret. §. 33.*, *Gonzalez. in cap. 6. de cleric. non resid.*, *et* S. *Congregatio in Ferentina Residentiæ* 6. *Augusti* 1825.

Verum Canonici contendunt, Sacerdotem Camilleri nedum ad residentiam in civitate Victoriosæ, sed etiam ad laudes divinas in Ecclesia collegiata canendas devinctum esse · Profecto statuit Testator, ut si ejusdem Civitatis Parochialis Ecclesia ad Collegiatæ gradum eveheretur, *Presbyteri qui fuerint promoti ad Sacros Ordines cum patrimonio prædicto, intervenire debeant Choro cum dictis Canonicis, et officiare*. Capellaniæ autem, et Beneficia erecta in Cathedrali vel Collegiata Ecclesia cum onere interessendi Choro et divinis Officiis secumferunt residentiam, ac pondus per se ipsum, et non per substitutum horis canonicis interessendi, veluti fuse evincit, atque ita ab hac S. Congregatione definitum refert *Fagnan. in cap. ut Abbates n. 87.*, *et seqq.*, siquidem Tridentina Synodus *Sess. 24. cap. 12. de reform.* decrevit, ut *omnes divina per se, et non per substitutum compellantur obire officia. . . . atque in choro ad psallendum instituto, hymnis, et canticis Dei nomen reverenter, distincte, devoteque laudare*. Quin obsit, in themate agi de Capellania laicali, seu pio Legato, tum quia ea fuisse videtur Testatoris mens atque voluntas, ut Capellani ad Chori servitium explendum per se ipsos tenerentur, tum quia ad canonum censuram se accomodasse præsumitur, eo quod, cum potuerit, contrarium non expresserit, *L. 2. Cod. de hared. instit.*, *Gonzalez. ad reg. 8. Cancel. glos. 5. n. 81.*

Camillerius itaque, subdunt Canonici, ad residentiam adigatur oportet, imo mulctetur pœnis a sacris canonibus contra non residentes statutis. Nec ei concedendum indultum abessendi; quæ enim ab ipso afferuntur causæ pro obtinenda gratia, haud tanti sunt faciendæ, ut testatoris voluntati derogari, et divino cultui jactura inferri debeat. Postulat namque Orator indul-

tum abessendi a residentia, quod difficillime, ac tantummodo ad breve tempus, arctissimisque cohibitis clausulis concedi solet, *S. Congreg. in Dubiis Indultorum 6. Maji 1820. §. Notandum, et in Lunen. Sarzanen. Indulti 14. Augusti 1824. §. Manifesta.*

Decernant quoque Emi Patres, an Sacerdos Camilleri fructuum privatione sit puniendus. Nam etiamsi ex lege fundatoris per se Choro interesse haud obstrictus fuisset; alium tamen, qui ejus vices gereret, suis sumptibus subrogare tenebatur: pœna autem non implentis voluntatem defuncti sistit in privatione emolumenti, quod ei relictum fuit, *Cap. 6. de testament. ibique Gonzalez n. 5.* Verum animadvertendum est, hanc privationem non induci ipso jure, sed ab Episcopo prævia monitione esse irrogandam, *Gonzalez loc. cit. n. 8., Barbos. in cap. ut hæredes de testament. n. 5.*; cumque in præsenti casu desideretur hujusmodi monitio, in pœnam privationis Camillerius minime incidisse videtur.

Hinc proponuntur

Dubia

I. *An Sacerdos Camilleri teneatur residere in civitate Victoriosæ, et per se Choro interesse cum Canonicis in casu etc.*

Et quatenus affirmative

II. *An, et quomodo concedendum sit indultum abessendi in casu etc.*

III. *An, et a quo tempore Sacerdos Camilleri inciderit in pœnam privationis fructuum Capellaniæ in casu etc.*

Et quatenus affirmative

IV. *An sit consulendum SSmo pro absolutione quoad præteritum in casu etc.*

Ad I. Negative ad primam partem, affirmative ad secundam.

Ad II. Affirmative juxta votum Episcopi.

Ad III. Negative in omnibus quoad præteritum, quo vero ad futurum prout de jure, et Episcopus præfiniat ratam solvendam pro fallentiis favore Sacrarii proportionabiliter ad reditus.

Ad IV. Provisum in præcedenti.

BA-

BAJONEN. In Comitiis diei 20. Martii 1824. propositæ fuerunt preces Sacerdotis Petri Labarraque, qui dextero brachio mutilus dispensationem ab irregularitate postulabat, prodiitque responsum = *Negative* = Haud tamen animo concidit infelix Presbyter, sed Summo Pontifici rursus supplicem obtulit libellum, atque ut facilius voti compos redderetur, hasce commendatitias Bajonensis Episcopi exhibuit litteras = Li- „ bentissime testamur dilectum nostrum Petrum Labar- „ raque Diœcesis nostræ Presbyterum honeste et pro- „ be semper conversatum esse, zelo ferventi, sin- „ gulari pietate, omnibusque aliis optimi Sacerdotis „ virtutibus præditum esse: unde illum inter Semi- „ narii nostri rectores annumerari voluimus. Testa- „ mur insuper ea tantum de causa brachium dexte- „ rum ipsi fuisse truncatum, quod ex equo decide- „ rit, dum ad invisendum infirmum, ei Sacramen- „ ta collaturus, properaret. Tandem re mature exa- „ minata ob singularem illius in cæremoniis Missæ pe- „ ragendis industriam . . . . valde exoptaremus, ut „ ei in devotionis solamen, et nutrimentum a SSmo „ Domino Nostro super brachii defectu dispensatio „ posset concedi „ *Sess. 14 Cap. 7. de Reform.*

Oratoris preces a Secretaria Brevium remissæ fuerunt die 3. Augusti labentis anni ad Sacram Rituum Congregationem pro voto, quæ ad hunc Sacrum Ordinem illas ablegandas censuit. Iis igitur, quæ prostant in Folio diei 20. Martii 1824., quod iterum consulere precor, nonnulla pro meo munere addere reor, ut EE. VV. ea, qua pollent ecclesiastici juris prudentia, decernere valeant, an sit standum, vel recedendum a decisis.

Irregularitatis ex defectu corporis vestigia sunt in veteri testamento, *Levit.* 21. *v.* 18. Et quamvis cæremonialia hæc veteris Legis præcepta desierint, et antiqui Ecclesiæ canones potius vitia mentis, atque animi, quam corporis spectari voluerint; nihilominus postea disciplina invaluit, per quam corpore vitiati ab Ordibus repellebantur, *can.* 5. *dist.* 55., si nec secure propter debilitatem, nec sine scandalo propter deformitatem membri sacra munia obire possent, *cap. Presbyterum de Cleric. ægrot.*, et concinunt *cap. de Presbytero et cap. Tho-*

Thomas de corpor vitiat. Imo *cap. Exposuisti 6. de corp. vitiat.* Innocentius III. ab officio deponi jussit quemdam Abbatem, qui in promotione sua tacuerat fraudolenter, se altera manu esse mutilatum.

Hujusmodi disciplinæ inhærens hæc S. Congregatio nedum dispensationem ab irregularitate denegandam censuit Sacerdoti Francisco Giustozzi, qui improvisa igneæ balistæ diruptione integræ lævæ manus jacturam fecerat, in *Firmana Irregularitatis* 24. *Maji* 1824, et Presbytero Josepho Franck, qui digitos et volam sinistræ manus ex morbo amiserat, *in Augustana Irregularitatis* 19. *Decembris* 1772., sed etiam Sacerdoti Carmelo de Rienzo, quia apoplectico morbo correptus talem in sinistro brachio passus fuerat læsionem, ut neque Calicem elevare, neque sacram Hostiam supra Calicem frangere posset, *in Abellinen Irregularitatis* 28. *Julii* 1770.

Verum nonnulla animadvertere præstat, quæ petitæ dispensationi viam sternere queunt. Ac primo quidem in themate non agitur de promovendo, sed de promoto, cui ex instituto hujus Sacri Ordinis facilius dispensatio solet indulgeri, *in Comen. Irregularitatis* 6. *Maji* 1775., *et in Firmana Irregularitatis* 24. *Maji* 1823. §. *Dispensatio.* Dein tradunt Doctores Summum Pontificem haud destitui potestate dispensandi ut Sacerdos, qui una caret manu, Missam celebret, *Henriquez lib.* 14. *cap.* 8. *n.* 4. *tit.* 9., *S. Congregat. in Cosentina* 13. *Julii* 1725. §. *Transeundo*; *et in Burgi S. sepulchri* 28. *Maji* 1785. §. *Neque*; imo subdit *Leander Oper. moral. part.* 5. *tract.* 2. *de irregul. quæst.* 90. posse Romanum Pontificem dispensare Sacerdotem utraque manu truncatum, ita tamen ut per manum alterius Sacerdotis Hostiam elevet, frangat, sumat, ceterisque fungatur officiis.

Ponderanda quoque sunt exempla dispensationum, quæ impertitæ fuerunt Sacerdotibus, uno alterove brachio impeditis, aut etiam læva manu carentibus. Etenim præterquam *Henriquez lib.* 14. *cap.* 8. *n.* 4. *tit.* 9. refert, se vidisse Regularem, qui, licet læva non uteretur, dispensationem a Summo Pontifice obtinuerat, ut Missæ sacrificium offerret; hæc S. Congregatio annuendam dixit precibus Sacerdotis Lopez

ca-

carentis flexibilitate in brachio dextero, adeo ut Sacram Hostiam, et Sanguinem sumere non posset, nisi ope sinistræ manus, *in Cosentina* 13. *Julii* 1725. Et *in Placentina* 1. *Februar.* 1766. *lib. Decret.* 116. *pag.* 50. inter supplices libellos relata dispensationem concessit Sacerdoti, qui ejusdem dexteri brachii usum ex vulnere amiserat. Neque prætereundum Emos Patres Sacri faciendi veniam ad sex menses indulsisse Parocho, cui dexteri brachii pars abscissa fuerat, in *Burgi S. Sepulchri* 7. *Julii* 1787., *et in Geruntina Dispensationis ab Irregularitate* 26. *Aprilis* 1788. *§ Irregularis.* Et nuperrime in *Patavina* 18. *Augusti* 1827. inter supplices libellos propositi Sacerdos Pius Dinetti, cui læva manus ad carpum usque abscissa fuerat, dispensationem certis quibusdam legibus obtinuit.

Hujusmodi autem dispensationes modo denegandas, modo impertiendas putarunt Emi Patres, prout rerum suadebant circumstantiæ. Graves profecto occurrunt in præsenti casu: adsunt enim enixæ Episcopi preces, quas S. Congregatio plurimi solet facere: dispensationis beneficium efflagitat sin necessitas, at certe utilitas, et æquitas: agitur siquidem de Presbytero, qui singulari eminet virtute, et zelo, quique irregularitatem contraxit, ut spirituali proximorum saluti operam daret: abest scandalum in populo, et periculum in re divina conficienda, nam facto experimento Cæremoniarum Magistri retulerunt, Oratorem „ solo adjutum brachio sinistro, coram se Missæ cæremonias „ omnes exercuisse, ita quidem solerter, ac decenter, ut asserere non dubitent nullum exinde scandalum generandum esse in populo „ Ad omnem tamen periculi et scandali formidinem eliminandam, præcipi posset, ut Orator Missam celebret in Oratorio privato, vel in publica Ecclesia, hora tamen a populo minus frequentata, quemadmodum alias jussum tradit Folium hujus S. Congregationis *in Comen. Irregularitatis* 8. *Aprilis* 1775. *§. Verum*, et omnino adhibita assistentia alterius Sacerdotis, nec non aptata brachio manica, vel manu fictitia ad illius defectum tegendum, ceu sancitum fuit *in memorata Patavina* 18. *superioris mensis Augusti*

Pro-

Proponitur igitur Dubium

An sit standum, vel recedendum a decisis in casu ec.

In decisis.

Sess. 4. Cap. 4. et Sess. 25. cap. 13. de reform.

MARSORUM JURIUM PAROCHIALIUM. Taleacotii, Oppidi Diœceseos Marsorum, extat Ecclesia SS Cosmæ et Damiani omnibus aliis vetustior, atque adeo matrix Parœcia, quæ nunc a pluribus Parochis regitur. Inter cætera ejus jura illud antiquissimum recensetur, quod Ecclesiæ intra ejus jurisdictionis limites sitæ, atque etiam Ecclesia S. Francisci, quamvis Patribus Minoribus Conventualibus olim concredita, medietatem ceræ ex funeribus proficiscentis illi solvere obstringuntur. Hujusmodi Ecclesia S. Francisci a Patribus Conventualibus superioribus temporum vicissitudinibus derelicta, divino cultui servata fuit tamquam coadjutrix Parœciæ SS. Cosmæ et Damiani, atque hujus Parochi in ea sacras expleverunt functiones, illiusque curam gesserunt. Sacra ejusdem Ecclesiæ supellex ab Episcopo addicta fuit Parœciæ SS. Cosmæ et Damiani, ita tamen ut pars spectaret *alla Cura madre per uso della Chiesa coadjutrice di S. Francesco*, pars vero deberet *restare agli Altari di S. Francesco.* Contigit autem, ut anno 1824. Confraternitas Suffragii in Parœcia SS. Cosmæ et Damiani jamdiu canonice erecta, translata fuerit in Ecclesiam S. Francisci, eique, annuente Vicario Generali, certis quibusdam legibus traditus a Communitate Taleacotii ipsius Ecclesiæ usus. Cumque a Sodalibus electus fuerit Capellanus, statim inter istum, et Parochos matricis Ecclesiæ jurgia exarserunt circa functionum ecclesiasticarum exercitium.

Hodiernus Episcopus die 29. Novembris anni 1824. ad exorta jurgia inter Capellanos Sodalitatum, et animarum Curatores suæ Diœcesis dirimenda legem scivit,

vit, qua enumerantur sacræ functiones a Capellanis Sodalitatum, et a Parochis peragendæ. Hic ea tantum exscribam, quæ præsentem spectant controversiam. Et quod pertinet ad Confraternitates erectas in Ecclesiis sejunctis a templo parochiali, statuitur Artic. 2. *L'esequie intorno al tumolo appartengono al Parroco.* *Art.* 5. *Possono i Cappellani cantare la Messa solenne nelle feste soltanto solennori della Confraternita.* *Art.* 6 *Riguardo all' esposizione del Santissimo Sagramento, ossia infra annum, ossia in occasione di Novena o Quarantore . . . bramando noi che si usi il dovuto riguardo ai nostri dilettissimi Parrochi, questi vogliamo che facciano tali esposizioni colla facolta di poter deputare il Cappellano della Confraternita.* *Art.* 7. *La Messa solenne nel giovedì santo, e qualunque altra Messa cantata, e parata sia dè vivi, sia de' morti, che si faccia celebrare da fedeli in tali Chiese; non dal cappellano, ma dal Parroco debbono celebrarsi, o da altro Sacerdote da lui sostituito, compresi anche i Funerali, Messe, ed esequie, che si fanno presente cadavere pei Fratelli, e Sorelle.* *Art.* 8. *Permettiamo che credendo il Parroco esser ciò espediente* (docere elementa christianæ fidei) *lo faccia anche nelle Chiese delle Confraternite, ma o prima, o dopo che i Confratelli avranno terminate le loro funzioni.* *Art.* 12 *Siccome dopo la soppressione de' Regolari molte Chiese de' medesimi in questa nostra Diocesi furono considerate o come Santuarj, o come Coadjutrici delle Cure, e come tali rimasero aperte al culto, e sono state sempre ufficiate o dai Parrochi, o dai Custodi stabiliti dai nostri degnissimi Predecessori . . . . così vogliamo, che* (*sebbene quelle Chiese sieno state quindi donate ad alcune Confraternite*) *le sagre funzioni proprie delle medesime Chiese si seguitino a fare dagli stessi Parrochi, o da altri Sacerdoti di lor commissione.*

Initio huic Episcopi decreto obtemperarunt Sodalitates; verum anno 1826. Confraternitas Suffragii contendere cœpit, ad proprium Capellanum pertinere jus sacras functiones non parochiales explendi in Ecclesia S. Francisci. Hujus Confraternitatis vestigiis quædam alia inhæserunt Sodalitia. Quare Episcopus die 15. Septembris 1826. decretum edidit = Per togliere provisoria-

„ mente le questioni insorte sulle attribuzioni de' Cap-
„ pellani delle due Confraternite del SSmo Suffrag-
„ gio, e della Misericordia di Tagliacozzo, non che
„ sulla pertinenza degli arredi sacri donati alla
„ Chiesa matrice di S. Cosmo per uso di quella di
„ S. Francesco, intese le parti interessate, dichia-
„ riamo e vogliamo che gli anzidetti Cappellani
„ nominati dalle dette Confraternite, e da noi appro-
„ vati non solo possano cantare le Messe nelle solen-
„ nità solenniori accordate in virtù della nostra No-
„ tificazione; ma anche accordiamo a essi di poter-
„ lo fare negli altri giorni meno solenni, e di fare
„ ancora l'esposizione del Venerabile, fino a che non
„ venga risoluta decisamente la questione dalla S. Con-
„ gregazione dei Riti, o del Concilio . . . . In ordine
„ agli Arredi sacri, vogliamo, che i medesimi si ri-
„ portino in S. Francesco, e vengano gelosamente cu-
„ stoditi sotto due chiavi, delle quali una si conser-
„ servi dall'Amministratore del Suffraggio, e l' altra
„ dagli anzidetti Parrochi di S. Cosmo, fino a che
„ economicamente, o giuridicamente si decida a chi
„ appartenga la custodia =

Quare Parochi SS. Cosmæ et Damiani hanc Sacram adierunt Congregationem, sibique declarari postularunt jus esse obeundi sacras functiones in Ecclesia S. Francisci ad tramites decreti episcopalis anni 1824, itemque ad se pertinere controversam custodiam sacrorum supellectilium, atque etiam illorum usum in Ecclesia SS. Cosmæ et Damiani. Rogatus de more Episcopus quam plurima ex iis, quæ supra recensui, confirmat, dein profert quædam documenta, ex quibus colligi posse videtur Ecclesiam S. Francisci esse coadjutricem Ecclesiæ SS. Cosmæ et Damiani. Quod vero attinet ad sacram supellectilem, nihil aliud animadvertit, nisi ipsam a memoratis Parochis nunc possideri.

Quamvis Sodalitas Suffragii haud inficietur, jus esse Parochis SS. Cosmæ et Damiani peragendi funera, si contingat in Ecclesia S. Francisci humo condi illorum cadavera, qui eorumdem suberant Parochorum jurisdictioni, uti decrevit S R. Congreg. *in Decretis Urbis et Orbis* 1. *Decembris* 1703. *ad XX. Dubium*; nihilominus reliqua funebria officia etiam præsente ca-

cadavere ad Capellanum Sodalitii pertinere contendit, ut colligitur ex responso ejusdem S. Congregationis ad *cit. Dubium*, ac tradit folium hujus S. Congregationis in *Pergulana* 18 *Decembris* 1824. *quod*

Similiter ad Capellanum independenter a Parochis spectare autumat jus canendi Missas solemnes sive pro vivis, sive pro defunctis, exponendi SSmum Eucharistiæ Sacramentum, cæterasque non parochiales functiones peragendi, ut docent responsa S. R. C. in *memorat. decret ad III. IV. X., ed XI. Dubium*, et censuit hic Sacer Ordo in *Viterbien. Jurium Parochialium* 16. *Septembris* 1826., propositis enim Dubiis I. *An celebratio Missæ solemnis tam pro vivis, quam pro defunctis in Ecclesia S. Crucis spectet ad Archipresbyterum, seu potius ad Capellanum Sodalitatis in casu ec. II. An jus canendi vesperas, aliasque sacras obeundi functiones non parochiales in eadem Ecclesia spectet ad Archipresbyterum, seu potius ad Capellanum in casu ec.*, responsum prodiit: *Ad I. et II. negative ad primam partem, affirmative ad secundam.*

Nec Parochis licet doctrinam christianam docere in Ecclesia S. Francisci. Præterquam enim S.R.Congregatio in præfatis decretis ad Dub. XVII. *An Parochus, invitis Confratribus, docere possit doctrinam christianam in Ecclesiis, et Oratoriis publicis et privatis a Parochiali divisis et separatis?* respondit: *Ad XVII. negative.*, illud non est silentio prætereundum, quod Parochi SS. Cosmæ et Damiani irrito conatu tuentur Ecclesiam S. Francisci esse filialem, et coadiutricem Parœciæ matricis, siquidem ante publicarum privatarumque rerum perturbationem, utpote Regularibus concredita, exemptione gaudebat; postea Communitas Taleacotii tamquam Ecclesiæ patrona habita est, in eaque Capellanum constituit, qui pias Communitatis Legatis satisfaceret, et diem festum S. Antonii Patavini principalis patroni in ea celebraret.

At vero Parochi SS. Cosmæ et Damiani præsentem controversiam haud definiendam esse contendunt ad tramites juris communis; sed ad formam decreti Episcopi anni 1824. Quamvis enim S. R. C. ad debitum finem imponendum controversiis, quæ inter

Parochos, et Sodalitates sæculares, earumque Capellanos super juribus parochialibus, et functionibus ecclesiasticis frequenter exoriri solent, post accuratissimum rei totius examen præfata decreta anni 1703. ediderit, illaque Summus Pontifex probaverit; verumtamen constat, eam non fuisse S. Congregationis mentem, ut Episcopos impediret, ne unquam a decretis ipsis discederent, ubi Diœcesis utilitas aliud exposcere videretur, ut monet Bened. XIV. *Instit. Eccles.* 105. §. 5. *num.* 94., et hæc S. Congregatio *in Viterbien. Jurium Parochialium* 26. *Augusti* 1826. §. *Præterea.* Idque aperte innuit ipsamet S. R. Congregatio, quæ decreta illa edidit, *salvis tamen conventionibus, et pactis in erectione Confraternitatum forsan factis, concordiis inter partes initis, et a S. Sede approbatis, indultis, constitutionibus synodalibus, ac provincialibus, consuetudinibus immemorabilibus, vel saltem centenariis.*

Marsorum itaque Episcopus, pergunt Parochi, emulatus exempla Benedicti XIV., dum Bononiensem regebat Ecclesiam, aliorumque Præsulum, uti elicitur *ex cit. Inst.* 105. *num.* 115. *et seq.*, jure suo ad rectum Diœcesis regimen quasdam ecclesiasticas functiones ipsis Sodalitiorum Capellanis peragendas sivit, quasdam vero Parochis in Ecclesiis Sodalitatum obeundas reservavit. Jure suo Parochis facultatem tribuit edocendi rudimenta fidei in Ecclesiis Sodalitatum. Tametsi enim eadem facultas adversetur responso S. R. Congregationis ad *XVII. Dubium*; nihilo tamen minus Episcopi intercedente auctoritate quælibet evanescit repugnantia, quandoquidem ex Bulla S. Pii V. 137. *Bull. tom.* 5. ad Episcopum pertinet designare quasdam Ecclesias, in quibus Doctrina Christiana edoceri debeat. Quamobrem hic Sacer Ordo in *Mantuana Cathechismi* 29. *Augusti* 1722., *et in Asculana Jurium et functionum Parochialium* 29. *Augusti* 1733. arbitrio Ordinarii reliquendum dixit, utrum Parochis concedenda sit potestas explicandi rudimenta fidei in Ecclesiis Confraternitatum.

Frustra itaque contra Marsorum Episcopi legem, pro universa Diœcesi anno 1824. latam, nunc insurgit Sodalitas Suffragii. Accedit, quod Ecclesia S. Franci-

cisci tamquam filialis, et coadjutrix Parœciæ SS. Cosmæ et Damiani habenda est, nam medium proventum ceræ ex funeribus proficiscentis eidem Parœciæ restare cogitur: Parochi SS. Cosmæ et Damiani ab anno 1809. ad integrum fere annum 1826. in Ecclesia S. Francisci sacras expleverunt functiones, quæque divino cultui servata fuit tamquam coadjutricis Ecclesiæ matricis.

Neque minus juste postulare arbitrantur Parochi, ad se spectare possessionem sacrarum vestium, quæ non Ecclesiæ S. Francisci, sed Ecclesiæ SS. Cosmæ et Damiani donatæ fuerunt *per uso della Chiesa coadjutrice di S. Francesco*; quin imo sibi jus esse putant eisdem utendi in Ecclesia matrici, quia quoad alia tantum supellectilia cavit Episcopus *da restare negli Altari di S. Francesco*.

Contra vero Sodalitas Suffragii censet, nullo pacto fas esse Parochis sacra ejusdem uti supellectili, tum quia olim pertinebat ad Ecclesiam S. Francisci, tum quia Parochis tradita fuit præteritis temporum calamitatibus *per uso della Chiesa di S. Francesco*. Cumque in præsens eadem Ecclesia fuerit concredita Sodalitati, huic tradenda est custodia sacrorum supellectilium, ut in sacris peragendis functionibus libere utatur.

Quamobrem Emi Patres decernere dignentur

I. *An et ad quem spectat jus peragendi funebria officia, et canendi Missam sive præsente, sive absente cadavere in Ecclesia S. Francisci in casu etc.*

II. *An et ad quem spectet expositio Sanctissimi Sacramenti Eucharistiæ, et benedictio, quæ fit super populo in eadem Ecclesia in casu etc.*

III. *An et ad quem spectet jus canendi Missas pro vivis in diebus minus solemnibus in eadem Ecclesia in casu etc.*

IV. *An et ad quem spectet jus peragendi reliquas functiones non parochiales in eadem Ecclesia in casu etc.*

V. *An liceat Parochis SS. Cosmæ et Damiani docere doctrinam christianam in Ecclesia S. Francisci in casu etc.*

VI.

VI. *An, et ad quem pertineat custodia sacræ supellectilis in casu etc.*

VII. *An Parochi SS. Cosmæ et Damiani eadem supellectili uti possint in propria Parochiali Ecclesia in casu etc.*

Non proposita cum sequenti.

Sess. 25. Cap. 11. de Reform.

LUCANA REDINTEGRATIONIS. Qui in rerum perturbatione anni 1799. Gallo præerat exercitui, vectigal indixit a possessoribus Beneficiorum in Lucensi Ducatu existentium pro ratione fructuum pendendum. Hujus legis vim subiisse, et lucenses libellas 2325. persolvisse fertur Joseph Aloysius Chifenti Rector Parœciæ Segromigni Lucensis Diœceseos. Contigit autem anno 1812., ut ad sternendam publicam viam quædam ejusdem Parœciæ occupata fuerint prædia, eorumque pretium in libellis 1204. memorato Parocho repræsentaverit publici Ærarii Custos. Quamobrem Parochus memoria recolens, se anteactis annis militari lege coactum proprio ære majorem pecuniæ vim pependisse, ac sciens quosdam alios Beneficiorum Rectores, ut redintegrationem soluti vectigalis assequerentur, impetrasse a Vicario Generali Apostolica auctoritate suffulto veniam alienandi bona Beneficiorum, ideo et ipse Vicarium Generalem adiit, facultatemque in proprios usus convertendi præfatas libellas 1204. obtinuisse traditur.

Jo-

Josepho e vivis erepto, Parœciæ Rector evasit Andreas Cœlestinus del Corso, qui ab illius Executoribus testamentariis restitutionem postulavit earumdem libellarum, ut in augmentum parochialis præbendæ conferrentur. Id ægre tulerunt Executores testamentarii, ac pressi inopia instrumentorum, quibus evincerent Parochum Chifenti anno 1799. persolvisse vectigal a Gallico regimine impositum, et anno 1812. veniam impetrasse a Vicario Generali in proprios usus convertendi libellas 1204., sibi quæsiverunt juratum testimonium ducum Parochorum. Primus ex testibus Thomas Barsotti fidem perhibet, se a demortuo Parocho audivisse, ipsum proprio ære, quin tamen summam commemoret, pependisse tributum anno 1799 rectoribus beneficiorum impositum, atque ob eam rem se eidem consilium, vertente anno 1814. præbuisse, ut a Vicario Generali facultatem peteret sibi applicandi memoratas libellas 1204. a publico ærario persolvendas: addit, huic consilio morem gessisse Parochum Chifenti, *e rivedendolo ad un' ora più tarda mi disse averne verbalmente ottenuto l' assenso, giacchè in scriptis non costumava darsi, se non che a coloro, che imponevano un censo, alitivellavano, o vendevano qualche fondo del Benefizio.* Alter vero, scilicet Ovius Cœli, testatur „ come po- „ chi anni prima che seguisse la morte del fù Giu- „ seppe Chifenti, seco tenendo colloquio dell' imposta „ contribuzione intorno al Clero nell' anno 1799. mi „ disse che in tal' epoca non approfittossi della facol- „ tà di alienare tanti beni del Benefizio corrisponden- „ ti all' imposta tassa, e ciò sulla speranza di poter „ corrispondere a questa con gli annuali redditi della „ sua Chiesa: ma che poi mutata opinione dopo il „ lasso di qualche anno implorò, ed ottenne dal Vi- „ cario Generale in quei tempi, la predetta facoltà di „ poter eseguire l' alienazione dei beni componenti il „ suo Benefizio; qual facoltà in allora solevasi gene- „ ralmente concedere, e che di fatto alienò. Hoc Executores testamentarii innixi testimonio ab EE. VV. declarari postulant, hæreditatem Chifenti haud ob-

stri-

strictam esse ad restitutionem libellarum 1204.; imo cum hujusmodi libellæ impares sint æquando vectigali a Parocho præstito, efflagitant, ut eadem hæreditas pro reliquis libellis in integrum ab hodierno Parocho restituatur.

Archiepiscopus, cui Executorum preces ablegatæ fuerant pro informatione ex voto, audivit interesse habentes, animique sui sensum ita pandidit „ Ut de „ bono jure Oratorum aliqua humiliter proferam, „ nullum argumentum, ut mihi videtur, adducunt, præter attestationem duorum Parochorum, „ qui ea asserunt, quæ a defuncto Parocho oretenus „ audivere; qui autumavit facultatem in re proposita a Vicario Generali obtinuisse; sed defunctus „ Parochus judex in causa fuit. Aliunde vero constat, „ Vicarium Generalem tunc temporis nullam facultatem hujusmodi, nisi in scriptis, concessisse; „ ideoque ratio, ut mihi videtur, actuali Parocho, „ quam Administratoribus Testamentariis, magis arridet „

Executores testamentarii indubium esse autumant, Parochum Chifenti Gallis exhibuisse tributum pro suæ Parœciæ fundis, atque a Vicario Generali pro ejus redintegratione habuisse facultatem sibi applicandi pecuniæ summam a Thesaurario persolutam, cum duo Parochi ab eodem Chifenti idipsum audivisse jurejurando testentur, quorum fides, quamvis sit de auditu, admittenda est, quia veritas aliunde haberi non potest, *Pignattel. consult. 77. n. 5. 7. 3.*, *Ventrigl. in prax. part. 1. adnotat. 4. §. 3. n. 3.*, *et S. Congregatio in Gratianopolitana reductionis in integrum 24. Novembris 1770.*, eo magis quod testes sint Sacerdotali charactere insigniti, *S. Congregatio in Nullius Sancti Benigni nullitatis matrimonii 14. Januarii 1758. §. Appellavit*. Etsi vero inter scripturas Chifenti repertum haud fuerit, quid ille pro contributione tradiderit, attamen, quum certum sit, hinc juxta fundorum reditus indictam fuisse, atque anno 1800 Parœciæ Segromigni fructus attigisse scutata 310., si scuta quinque pro quolibet centenario solvenda fuissent,

Pa-

Parochum Chifenti libellas 2325. contribuisse liquido constaret. Eo pronius autem illius vectigalis redintegrationem hæreditati Chifenti indulgendam esse pergunt, propterea quod suam hæreditatem valde tenuem in causas pias erogari jussit.

Verum hodiernus Parochus respuendas esse contendit preces administratorum hæreditatis Chifenti. Enim vero in comperto est, Parochum Chifenti in proprios erogasse usus libellas 1204., quæ ex distractione bonorum Paræciæ proficiscebantur; ideoque nisi firmissimis evincatur probationibus, illas jure fecisse suas, ejus hæreditas ad restitutionem erit condemnanda, *L.* 19. *ff. de probat.*, *L.* 1. *ff. except.* Jam vero in themate pro certo haberi nequit, utrum Parochus Chifenti quidquam tribuerit ad vectigal anni 1799. dissolvendum, et utrum a Vicario Generali facultatem retulerit sibi habendi libellarum summam ab ærario solutam pro fundis ad Paræciam spectantibus. Duo enim, qui afferuntur testes ad rem evincendam, nihili sunt faciendi; explorati siquidem juris est, testibus de auditu ex ore ipsius rei nullam adhibendam esse fidem, cum tanti valeant, quanti testimonium illius, a quo audiverunt, *Rot. cor. R. P. D. Gamberini decis.* 106. *n.* 16.; *et cor. Olivatio decis.* 183. *n.*7. Illud præterea accedit, quod testes haud referant summam pro vectigali solutam, remque enarrando discrepent inter se, quemadmodum illorum testimonia perpendenti liquido apparet.

Nec prætereundum, uti ipse animadvertit Archiepiscopus, Vicarium Generalem tum temporis veniam scripto duntaxat concedere consuevisse alienandi bona ecclesiastica, ut Beneficiati, qui vectigal repræsentaverant, sese reficerent. A veritate igitur alienum videtur, quod narravit Parochus Chifenti: ipse enim non statim, nec paulo post, sed emenso quindecim annorum curriculo redintegrationis indultum postulasse, illudque oretenus a Vicario Generali obtinuisse retulit. Hinc colligit Parochus del Carlo, aut Aloisium Chifenti tributum non solvisse, quia Galli ab hostium armis perstricti illud haud exigere valuerunt

ab omnibus Lucensis Ducatus Beneficiorum possessoribus, aut redintegrationis indultum nunquam a Vicario Generali obtinere potuisse, quia parochialis præbenda tunc ampla dote prædita par erat oneri vectigalis ferendo.

Erit tamen EE. VV. definire.

An, et quomodo sit annuendum precibus administratorum hæreditatis Chifenti in casu etc.

FINIS

INDEX
RESOLUTIONUM

Quæ prodierunt in causis S. Congreg. Concilii anno 1827. propositis.

A

Facultatem *abessendi* a Choro, quam Capitulares Cathedralis Ecclesiae Perusinae postulabant, praesertim ut Beneficiati exiguis praebendis dotati in finitimis Ecclesiis ad breve tempus Missam celebrare, et sacras functiones peragere possent, denegavit S. Congregatio, nisi in casibus a jure expressis, et pro celebratione Missae in eadem Ecclesia Cathedrali ad populi commodum, petita venia a Praefecto Chori. Ad augendam vero Massam distributionum quorundam Beneficiatorum, concedendam dixit juxta votum Episcopi unionem alicujus Beneficii de jure patronatus Capituli, non vero reductionem Missarum, veluti efflagitabant Capitulares, *in Perusina Distributionum* 21. *Julii ad I. et II. Dub.*

Sacerdotem Antonium Palmieri, qui malis artibus a Beneficiorum patronis, Rectoribus, et conductoribus ecclesiastica bona sine Apostolicae Sedis Beneplacito emerat, in excommunicationem, et suspensionem incidisse dixit S. Congregatio. Verum censuit per rescriptum diei 15 Septembris 1824 pro nunc satis provisum *absolutioni* a censuris, itatamen ut firma remanente reincidentia, et expletis causis coram Episcopo super restitutione bonorum ecclesiasticorum, recurrat Orator commendatus ab Episcopo, et tunc ad D. Secretarium cum SSmo, *in Reatina Censurarum* 27. *Januarii ad V. et VI. Dub.*

Consuetudinem centenariam, aut etiam quadragenariam, quae penes Forosemproniensem Curiam invaluerat, ut Episcopus ad censuram canonis *Terrulas* veniam tribueret *alienandi* bona Ecclesiastica, romanorum scutatorum quinquaginta valorem non excedentia, probandam putavit, hic S. Ordo, *in Forosempronien. VV. SS. LL.* 21. *Julii.*

B

Transactionem a Familia Pani cum Instituto Charitatis sine Apostolico *Beneplacito* initum circa praestationes Legati eidem Familiae faciendas ex haereditate Francisci Scarsellini non esse sanandam, et amplius, utpote Loco pio damnosam, respondit Sacra Congregatio, quae iterum denegavit assignationem bonorum loco praestationis. Verum cum bona haereditatis valde aucta essent, et Familia Pani subsidio indigeret, sancivit, annuam praestationem augendam esse ad scutata sexaginta pro quolibet, ad

decennium, firmis conditionibus appositis in resolutione diei 30. Maji 1772., *in Faventina Beneplaciti Apostolici* 15 *Augusti ad I. II. et III. Dub.*

Quamvis S. Congregatio die 27. Februarii 1824 censuerit, non esse concedendum *Beneplacitum* Apostolicum pro approbatione concordiae a Comite Cisterni propositae ad dirimendas controversias, quae inter ipsum, et Capitulum Cathedralis Ecclesiae Ariminensis oriri poterant super proprietate fundi Cerasolo, qui a vinculo fideicommissi Canonici Leonardelli solutus videbatur, nihilominus postea praevio recessu a decisis approbandam esse dixit transactionem, qua Stephanus Lucchi ejusdem Cisterni in possessione fundi successor se soluturum pollicebatur summam scut. 600, si Capitulum onus celebrationis trium Missarum in qualibet hebdomada sibi ferendum sumeret, ac praedium a quovis vinculo, et obligatione solutum declararetur. Voluit tamen, ut Episcopus curaret investimentum memoratae summae cum solitis clausulis, *in Ariminen. Beneplaciti Apostolici* 17. *Martii*.

C

Emi Patres, judicantes Rectorem Theologalis Praebendae Cathedralis Ecclesiae S. Miniatis esse verum *Canonicum*, eisdemque potiri juribus, quibus gaudent ejusdem Ecclesiae Canonici, quamvis Episcopus in illius erectione Canonico Theologo jura dumtaxat, quibus fruuntur Canonici honorarii, illi tribuerit adversus litteras Apostolicas, quae Rectorem Praebendae Theologalis tamquam verum Canonicum haberi jusserant, decreverunt, Canonicum Theologum admittendum esse pro rata servitii ad participationem emolumentorum, proficiscentium ex legatis Capitulo relictis post memoratae Praebendae erectionem, et ad eumdem spectare nedum s'allum in Choro inter veros Canonicos ex ordine receptionis juxta votum Episcopi, sed etiam vocem activam et passivam in capitulo, exceptis negotiis respicientibus Massam communem, et bona ad Capitulum spectantia ante erectionem Praebendae Theologalis; cum enim Canonicus Theologus exemptione donatus fuerit a conferenda tertia parte fructuum suae praebendae in massam distributionum, ac propterea etiam ab illarum perceptione exclusus, par erat, ut iis negotiis sese non immisceret, *in S. Miniatis Jurium et praeeminentiarum* 15. *Decembris ad I. II., et III. Dub.*

Fructus, et proventus a Capitulo Firmanae Cathedralis Ecclesiae detentos, quia *Canonicus* Savini, et Praebendatus Alexandrini ad legitimam aetatem perventi sacros ordines eorum praebendis annexos suscipere detrectaverant; illis restituendos dixit S. Ordo; nam canones paenam privationis mediae partis distributionum dumtaxat hisce in casibus ipso jure infligunt, et Eminentissimus Archiepiscopus poenam privationis fructuum eis non indixerat. Verum declaravit, eosdem ipso jure incidisse in poenam privationis medietatis distributionum post expletum vigesimum secundum aetatis annum; neque SS^to consulendum respondit pro condonatione distributionum; siquidem ordinibus initiari omiserant, nullo inter-

tercedente justo impedimento. Hanc ob causam denegavit quoque Prospero Alexandrini indultum prorogationis ad sacros Ordines suscipiendos, et injunxit Ecio Archiepiscopo, ut procederet prout de jure, *in Firmana Fructuum et distributionum 15 Decembris ad I. usque ad IV. Dub.*

Laicalem *Capellaniam* a Flaminia Giglioli Grotti in Perusina Cathedrali Ecclesia institutam, cum onere unius Missae per Capellanum a descendentibus Herculis Giglioli nominandum qualibet die celebrandae, immutatam fuisse existimarunt Eminentissimi Patres, ideirco quia penitus latebat, utrum Capellanus unquam nominatus fuisset, bona vero Capellaniae tamquam propria possederant descendentes Herculis, qui tria dumtaxat sacra singulis hebdomadis ab anno 1711 implenda curaverant. Hinc reserisperunt, annuendum fore precibus Catharinae Patrizj Massei ex designata familia ortum ducenti, nimirum ut praevia sanatione contractus emptionis et venditionis fundi S. Marino dotem Capellaniae olim constituentis, Episcopus curet fieri inscriptionem hypothecariam super fundo S. Marino pro annuis Missis 156, et suis utensilibus ad taxam synodalem perpetuo celebrandis ad formam testamenti, facto verbo cum Sanctissimo, *in Perusina Capellaniae 24. Novembris.*

Cum testator Julius Silvagni neque Communitatem Oppidi S. Joannis in Marignano, neque Capellanos, quos nominandos reliquit, sed Ecclesiam B. Mariae Virginis Gratiarum haeredem instituerit, hujus favore de qualitate haereditaria constare respondit S. Congregatio. Verum nominationem omnium Capellanorum, servatis legibus, et conditionibus testamenti, ad Commnnitatem spectare divit, quoniam illi testator tribuit facultatem Capellanos indignos removendi, aliosque subrogandi. Eidem autem Communitati nullum jus esse censuit in deputatione OEconomi, et administratione bonorum haereditatis, siquidem testator ipse administrationem concessit primo Capellano ex familia Vici descendenti, eaque defecta, Capellano ex Familia, Bianchini et deinde Trebbi originem trahenti; salva tamen assistentia Consiliarii a Communitate eligendi, qui redditioni rationis per OEconomum ceteris Capellanis quotannis exhibendae praesens sit ad formam testamenti. Quod vero pertinet ad passivam vocationem tum pro *Capellaniis*, tum pro legato studiorum in Ariminensi Seminario, quam sibi praelative vindicare contendebant Familiae Vici, et Bianchini, contrarium tuentibus patribus familias Oppidi S. Joannis in Marignano, judicium prorogandum duxerunt Eminentissimi Patres, *in Ariminen. Capellaniarum 24. Novembris ad I. II. III. et IV. Dub.*

Quum ex antiqua consuetudine, cui per novissimam observantiam haud fuerat derogatum, appareret, Canonicos Cathedralis Ecclesiae Ferentinae per ipsam Canonicatus possessionem evadere *Confratres* Sodalitatis Sanctissimi Sacramenti, nullis aliis adhibitis solemniis, S. Congregatio responsum protulit favore Canonicorum. Ob eandem vetustam consuetudinem censuit alterum ex sodalitii Prioribus eligendum esse inter memoratos Canonicos, juxta votum tamen

Epi-

Episcopi quoad modum electionis, *in Ferentina Aggregationis et juris eligendi* 21. *Julii ad I. et II. Dub.*

Decretum Episcopi Marana, qui ad stabiliendam *congruam* Capellanorum, Vicario Curato Collegiatae Sanctissimae Trinitatis Oppidi Ophidae in gerenda animarum cura olim opitulantium, obolos quinque detrahendos praecepe at ex singulis Missis pro pio opere Rota celebrandis, non esse amplius servandum respondit S. Congregatio, tum quia Litteris Apostolicis, quibus suppressa Collegiata in pristinum fuit restituta, satis prospectum efferebatur congruae Canonicorum nunc animarum curam gerentium, tum quia eisdem litteris derogatum videbatur decreto Episcopi Marana, *in Asculana Congruae* 18. *Augusti*.

Constitutiones, quas Canonicus Visitator per Vaticanum Capitulum deputatus in sacra visitatione anni 1825 ediderat pro regimine Nosocomii Meldulensis Abbatiae nullius Foripompilii, non indigere approbatione respondit S. Congregatio, decrevitque, ut Ordinarius uteretur jure suo, *in Nullius Foripompilii S. Visitationis* 27. *Januarii*.

Sacra Congregatio *commutationem* voluntatis Silvestri Marucci, qui ex integra sua haereditate Capellaniam erigi mandaverat in Vico *Bazzano* Camerinensis Dioecesis, denegandam esse censuit, quia nulla aderat justa, aut necessaria causa, ac tenuitati reditumm Paroeciae ejusdem Loci alias satis fuerat consultum; mandavitque propterea, ut Archiepiscopus curaret erectionem Capellaniae ad formam Testamenti ejusdem Silvestri, et transcriptionem fundorum nomine Capellaniae, *in Camerinen. Commutationis Voluntatis* 27 *Januarii*.

D

Patres Eminentissimi perpendentes ex adductis argumentis perspicuum esse, matrimonium inter Jo: Ferrari Ducem Parabitae, et Olympiam Monticelli della Valle initum, numquam fuisse consummatum ob viri impotentiam, ac justas intercedere causas ad matrimonium dissolvendum, decreverunt, consulendum esse Sanctissimo pro *dispensatione* super matrimonio rato et non consummato, et Joanni Ferrari non esse relaxandam fidem status liberi inconsulta S. Congregatione, *in Neapolitana Dispensationis Matrimonii* 28. *Aprilis*.

Atque standum esse in decisis, et amplius ob adductas rationes responderunt, *in eadem* 21. *Julii*.

Antequam Emi Patres quidquam decernerent super *dispensatione* matrimonii rati et non consummati, quod contraxerat Comes Aloisius de Mauro cum Maria de Peruta, statuerunt, examini esse subjiciendam quamdam famulam ejusdem Mariae, ideoque rescribendum, duxerunt. Dilata et ad mentem, *in Neapolitana Dispensationis Matrimonii* 15. *Septembris*.

Cum ex inspectione corporis Mariae Bassi ex Ducibus Alanno, atque ex confecto processu satis explorata foret illius virginitas, imo etiam impotentia ejus viri Nicolai ex Baronibus Henrici, qui mandatis S. Congregationis, ut corpus suum peritorum recognitioni subjiceret, numquam parere voluit, Eminentissimi Patres sanxerunt, consulendum esse Sanctis-

ctissimo pro *dispensatione* matrimonii rati et non consummati, inhibito eidem Nicolao transitu ad alia vota, *in Theatina Dispensationis* 15. *Decembris*.

Resolutionem diei 14 Junii 1817. qua indulta fuit commutatio voluntatis Paulinae Gafà, ut subsidia *dotalia* quolibet anno, non autem quolibet biennio puellis distribuerentur, firma remanente erogatione eorumdem quolibet quinto anno ad formam fundationis, confirmandam, ideoque standum in decisis respondit S. Congregatio, salvis tamen juribus quaesitis puellarum, si quae sunt, ante rescriptum Episcopi diei 13. Octobris 1810; nam ex ultima Episcopi relatione constabat de augmento reditnum, et de frequenti consanguinearum Testatricis numero, *in Melevitana subsidiorum Dotalium* 16 *Junii*.

E

Quum Canonici Cathedralis Ecclesiae Privernen nihil novi produxerint ad confirmandam assertam consuetudinem, Emi Patres steterunt in decisis sub die 23 Decembris 1826., ideoque dixerunt, Canonico Reali jubilatione donato, quamvis a Choro absenti, esse tribuenda *emolumenta* quae statis quibusdam anni diebus Canonicis distribuuntur pro precibus *Libera me Domine*, *in Terracinen et Privernen. Emolumentorum* 16. *Junii*.

Emi Patres, existimantes, Legatum annuum a Cardinali Barberinio relictum pauperibus 6. Philippi *per comprar lino e lana da tessersi dalle medesime povere* non esse legatum alimentorum, decreverunt non esse locum refectioni *expensarum*, quas Monniales S. Philippi subierant occasione litis coram S. Congregatione adversus Congregationem de Propaganda fide, quae irrito conatu iterum iterumque contenderat ab se non esse persolvendas praestationes ejusdem Legati, quarum dies cesserat tempore Gallici Regiminis, nam ap tramites instituti hujus S. Ordinis non reficiuntur a victis victoribus sumptus facti pro dicenda causa coram S. Congregatione, *in Romana Legati pii super expensis* 16. *Junii*.

F

Edictalis lex a S. Congregatione Consultationis lata, quae decedentium cadavera in publico cœmeterio tumulanda edixit, nedum jura parochialium, verum etiam simplicium Ecclesiarum, quae jure tumulandi fruebantur, integra reliquit. Hinc Sacra haec Congregatio decrevit, emolumenta *funerum* tum Seraphini Ferraresi, qui in Ecclesia S. Bernardini PP Minoribus Observantibus concredita sepulchrum habebat gentilitium, tum Aloisii Ferrari, qui in eadem Ecclesia suum cadaver condi praeceperat, ad memoratam Ecclesiam S. Bernardini spectare, dempta portione canonica favore Parrochi ad formam transactionis anni 1776. inter seculares, regularesque animarum Curatores initae. Statuit insuper cadavera in Ecclesia S. Bernardini tumulanda ad eam recto tramite esse deferenda, ibique funus peragendum, nec non cadavera in eadem Ecclesia habentium, aut sine legitima venia obli-

clgentium sepulchrum, ad eam esse asportanda pro funere peragendo, antequam deferantur ad publicum coemeterium. Dixit vero testatoribus, vel haeredibus facultatem esse designandi Ecclesiam pro funere explendo, antequam ad Ecclesiam tumulantem, vel ad coemeterium cadavera asportentur, ad formam synodi Massa anni 1742. reservata portione Canonica pro Parochis ad formam transactionis anni 1776., *in Ariminen Funerum* 16. *Junii ad I. usque ad VII. Dub.*

Animadvertentes Emi Patres, modum, quem Episcopus imposuit sanctioni Synodus Sga circa delationem cadaverum Canonicorum Cathedralis Ecclesiae Placentinae perPraebendatos explendam, mentem attigisse hujus S Congregationis, responsum dederunt, decretum Episcopi esse confirmandum, et exequendum: nam Episcopus Synodalem sanctionem delationis *funerum* sartam tectam reliquit, ac methodum excogitavit, qua onus ita levaretur, ut sine gravi labore ab ecclesiasticis viris ferri posset, *in Placentina Delationis funerum* 28. *Aprilis.*

I

Possessorem Capellaniae laicalis, seu pii Legati a Dominico Bounici pro Clericis descendentibus ex ejus familia relicti cum onere Missam celebrandi, et interessendi Choro in Collegiata Ecclesia Civitatis Victoriosae, haud teneri ad residentiam in eadem civitate, sed obstrictum esse onere per se ipsum choro interessendi respondit S. Congregatio; nam ex tabulis fundationis haud colligebatur imposita lex residentiae, licet erueretur onus personale divinas laudes cum Canonicis Collegiatae persolvendi. Sed justa intercedente causa *indultum* abessendi hodierno Capellano Josepho Camilleri concessit juxta votum Episcopi, scilicet subrogato Sacerdote, qui ejus vices gereret. Quoniam vero agebatur de Capellania laicali, eadem S. Congregatio censuit, eumdem Camillerium propter absentiam non incidisse in poenam privationis fructuum, ideoque non indigere absolutione, licet statuerit, ut quoad futurum Episcopus praefiniat ratam solvendam pro fallentis favore Sacrarii proportionabiliter ad reditus *in Melevitana indulti* 15. *Decembris ad I. usque ad IV. Dub.*

Sacerdoti Petro Labarraque dextero brachio carenti iterum censuerunt Emi Patres denegandam esse dispensationem ab *irregularitate*, quam enixe flagitaverat, ut Sacrum facere posset, *in Bajonen.* 15 *Decembris.*

Josepho Mami Praeposito Caesenatensis Cathedralis Ecclesiae, qui quadragesimum jam Choralis servitii continuum, et laudabile expleverat annum, *jubilationis* indultum esse concedendum dixit sacer Ordo, quamvis per aliquot annos Ecclesia Cathedralis, Gallorum vigente invasione, suppressionem subierit, quin tamen memoratus Canonicus ab Ecclesiae servitio sese abstinuerit, et quamvis biennio, reductis in instauratione Collegiatae Canonicatibus, veluti Canonicus honorarius inservierit, *in Cœsenaten. Jubilationis* 21. *Julii.*

Juspatronatus activum Capellaniae S. Martini Pontificis in Tudertina Cathedrali Ecclesia ab Angelo

gelo Michaele Astancolle fundatae cum reservatione juris nominandi favore primogeniti in primogenitum Familiae Petri Pauli Astancolle, eademque deficiente Familia favore Capituli Cathedralis Ecclesiae spectare ad Franciscum Astancolle Piceni, unicam legitimam superstitem agnatum ob defectionem legitimorum Masculorum ejusdem familiae respondit S. Congregatio, cum in patronatu agnatitio et familiari foemina agnata, *defectis masculis*, ante terenda sit masculis ortum ducentibus, ex filio naturali, atque etiam substituto, praesertim extraneo, *in Tiburtina Juris patronatus* 17. *Martii*.

In decisis sub die 27. Julii 1822. simulum decrevit S. Congregatio, scilicet *jus patronatus* Capellanarum a Nicolao Mancini institutarum spectare ad Rodulphum Voglia juniorem, non autem ad ejus amitas. Cum enim fundatrix Capellanos nominandos dixerit a Rodulpho Voglia seniore, et ab ejus descendentibus masculis, a deficientibus masculis, a descendentibus foeminis, unusque Rodulphus junior existerit masculus descendens, ad eum quoad vitam viveret, pertinire debuit jus nominandi, *in Camerinen. Jurispatronatus* 16. *Junii*.

L

Quoniam satis constabat conditionem pio *Legato* a Laurentio Tortoloni relicto inhaerentem, scilicet solvendi quotannis scutata decem, si intra triennium post obitum ejusdem fundatoris ab Episcopo deligeretur Sacerdos, qui onus susciperet explicandi Sacram Scripturam in Nucerina Cathedrali Ecclesia, impletam fuisse per sacras lectiones, quas intra constitutum tempus, ne Legatum, in commissum incideret, ipse Episcopus habere consueverat; imo vel haeredis factum, qui iteratis vicibus pensionem Episcopo repraesentavit, ad confirmabat; praestationi Legati locum esse dixit S. Congregatio, quin aliquid negatii faceret, praestationem Legati longissimo temporis spatio fuisse intermissam, nam per judiciales denunciationes a Canonico Theologo Nicolao Loripluries expletas interrupta remansit quaelibet praescriptio, *in Nucerina Legati pii* 17 *Martii*.

M

Peractam bonorum divisionem *Hebdomadae* Capitularis Collegiatae Ecclesiae S. Michaelis Archangeli Terrae Vici, quae ad tramites Bullae erectionis communiter administrando, et solummodo eorum reditus inter Canonicos dividendi, et in quotidianas distributiones convertendi erant, haud probandam censuit S. Congregatio, ac Episcopo praecepit, ut curaret omnia in pristinum restitui ad formam Bullae erectionis. Decrevit etiam, a Praeposito Pelloni esse restituenda sigilla, et libras Capitulares, illumque ab Episcopo acriter monendum, ut se abstineat a similibus, *in Alatrina Mensae Capitularis* 2°. *Aprilis ad I. et II. Dub.*

Quoniam adversus applicationem *Missae* Conventualis pro Benefactoribus in Ecclesiis Cathedralibus et Collegiatis nulla inve-

hi potest contraria praescriptio, Sacra Congregatio decrevit, Canonicos Ecclesiae Collegiatae S. Bartholomei Oppidi Alphabucelis Marsorum Dioecesis, qui se immunes ab hujusmodi onere arbitrati nunquam Missam Conventualem celebraverant, obstrictos esse ad quotidianam illius applicationem; imo petitam reductionem denegavit, eo quod Praebendae Canonicales satis amplis auctae essent reditibus. Verum censuit, consulendum esse Sanctissimo pro absolutione quoad praeteritas omissiones, celebrata unica Missa cum cantu et interventu totius Capituli, *in Marsorum Missae Conventualis* 28. *Aprilis ad I. et II. Dub.*

Reductionem *Missae Conventualis*, aliorumque onerum Parochialis Ecclesiae S. Stephani Oppidi Mutilianae, ob redituum decrementum pluries impertitam, S. Congregatio prorogandam censnit ad aliud decennium ad formam praecedentis indulti, docto, *in Faventina Missae Conventualis* 28. *Aprilis*.

Quum Canonicus jubilatione donatus, sit exemptus a chorali servitio, ac propterea vel ab onere *Missae conventualis*, quae praecipua est pars divini officii, et nihilo minus gaudeat omnibus emolumentis, ac si choro praesens adesset, ideo Sacer Ordo decrevit, a Capitulo Cathedralis Ecclesiae Privernensis minime deducendum esse onus Missae conventualis a Massa communi distributionum, antequam fiat earum partitio quoad Canonicos jubilatos, ac proinde restituendas esse Canonico Reali rude praedito distributiones a Capitulo detentas pro eleemosyna Missae Conventualis, *in Terracinen. seu Privernen. Missae Conventualis* 24. *Novembris ad I. et II. Dub.*

O

In Reatino Cathedralis Ecclesiae Capitulo mos ineunte saeculo decimo sexto invaluit, ut novis Episcopis Reatem adventantibus aliquod munus exhiberetur, atque centum abhinc annis cuilibet Episcopo oblata fuit summa scut. 140 Sacra Congregatio exinde censuit, inducam fuisse obligationem, ideoque mandavit singulis Episcopis Reatinis in primo adventu ad Ecclesiam Cathedralem titulo *oblationis* solvendam esse a Capitulo summam scut. 140. *in Reatina* 21 *Julii*.

S. Congregatio respondit, constare de donatione *Organi*, quod emerat Sacerdos Cajetanus Fabri Parochus Ecclesiae Roncaleae Pisaurensis Dioecesis, atque in memorata Ecclesia collocaverat, parieti infixerat, eoque undecim annis usus fuerat, quin postea in notula jurata suorum bonorum mobilium Ornatum illud retulerit. Quapropter nullius esse momenti dixit contractum alienationis ejusdem Organi, nec sanatione donandum, et ad cautelam consulendum esse Sanctissimo pro absolutione a censuris etiam quoad emptorem, *in Pisauren. Alienationis* 18. *Augusti ad I. II. et III. Dub.*

Quum in precibus Sanctissimo porrectis a Sacerdote Stanislao Sebastiani pro obtinenda, quatenus opus esset, sanatione nominationis, et institutionis ad Capellaniam erectam sub invocatione S. Antonii Patavini in Ecclesia

clesia Archipresbyterali Terrae Rubiani, nec veritas reticita, nec falsitas fuerit exposita, non intrare arbitrium pro aperitione *oris* respondit S Congregatio. Quo responso jam provisum esse dixit tum controversiae super nullitate nominationis a monialibus S Mariae Humilitatis ad radices Montis Quirinalis, nunc vero in Coenobio S. Catharinae Senensis degentibus, expletae favore Sacerdotis Stanislai, tum dubio, an idem Sacerdos foret manutenendus in possessione Capellaniae, seu potius danda esset institutio Sacerdoti Aloisio Tiritante, qui utpote Rubiani ortus jus ad Capellaniam ex ipsa fundatione sibi quaesitum contendebat. Verum quod pertinet ad quaestionem, utrum jus nominandi adhuc pertineat ad reliquas Moniales Monasterii Humilitatis, seu potius ob extinctionem ejusdem Monasterii, et translationem Monialium in plura Coenobia, facta sit Capellania liberae collationis, aut potius concedendum sit jus nominandi Principi Columna Barberini de Sciarra, ex cujus Familia originem trahebat fundatrix Anna Seraphina Columna, judicium protelandum duxerunt Eminentissimi Patres, ac iterum proponi mandarunt cum voto D. Secretarii, auditis omnibus interesse habentibus super jure activo juris patronatus *in Tiburtina Beneficii 27. Januarii ad I. II. III. et IV. Dub.*

P

Quoniam nunnulla ad huc desidederari videbantur, ut S. Congregatio modum praescriberet, quo consuli posset tenuitati redituum Ecclesiae, *Parochialis*, et Collegiatae Oppidi Alabri, judicium prorogavit ad mentem; mens autem fuit, ut novus Reatinus Episcopus magis praecise, et sollicite referret super omnibus ad formam resolutionis diei 2. Juni 1821, *in Reatina dismembrationis* 15 *Septembris*.

Quoad validitatem, et dimissionem *Patrimonii* sacri Bagni, quod possidebat Antonius Bagni descendens ex linea a Testatore vocata, indecisis sub die 19 Novembris 18[illegible]. standum esse responsum dederunt Eminentissimi Patres, attento defectu aetatis ejusdem Antonii de anno 1822, ideoque deveniendum ad novam sortitionem inter alios vocatos ad formam testamenti. Similiter in decisis stetit. Congregatio quoad restitutionem fructuum a die resolutionis memorati diei 19 Novem. atque insuper mandavit, ut Eminentissimus Archiepiscopus curet adimplementum onerum praeteritorum a praecedentibus possessoribus bonorum Patrimonii, *in Bononien. Patrimonii sacri* 18 *Augusti ad I. II. et III. Dub.*

Cum satis non constaret de asserta redituum tenuitate Praeposituraе S. Stephani Collegiatae Montis Sancti, judicium quoad petitam a Praeposito Aloisio Pasquali oris aperitionem adversus Litteras Apostolicas, quibus annua *pensio* scut. quingentorum reservata fuit, protelandum censuit S. Congregatio, quae etiam ablegavit D. Secretario deputationem periti ex officio juxta mentem, sumptibus Praepositi, non retardata interim solutione pensionum, *in Firmana Pensionis* 17. *Martii ad I. et II. Dub.*

Precibus Parochi, et Cleri Sanctæ Margaritae Oppidi Roccae Siccae Aquinatensis Diœcesis, quibus postulabatur, ut Statuta, seu transactio anno 1745 inita ad dirimendas controversias, quae eumdem Parochum et Clerum inter, atque Collegiatam Sanctissimae Annuntiationis super juribus, praeeminentiis, ac processionibus oriebantur, abrogaretur: Sacer Ordo, haud esse annuendum respondit, et mentem addidit. Mens autem fuit, ut firma remanente *processione* diei Sanctissimi Corporis Christi eodem modo, et forma juxta statuta, quoad reliquas processiones tantum Episcopus proponat media conciliationis, auditis partibus, in *Aquinaten.* 28 *Aprilis*.

R

Cum *rationes*, quas reddiderat Canonicus Franciscus Ferdinandi Administrator Capellae Sancti Joannis *Appare* Civitatis Pontis Curvi, quibusdam scaterent erroribus, et omissionibus; Sacra Congregatio priusquam definiret, an decretum sacrae visitationis esset confirmandum, et exequendum, quo debitum Administratoris cohibitum fuerat ad ducata 500 et gr. 88., censuit, scribendum esse Episcopo, ut commitatur nova redditio rationis generalis ab anno 1779. per novos syndacatores facienda, *in Pontis Curvi Redditionis rationum* 15. *Septembris*.

Antequam S. Congregatio quidquam decerneret super *redintegratione* bonorum et administrationis Orphanotrophi Bolis ad Confraternitatem sanctissimi Sacramenti in Ecclesia Collegiata S. Stephani Oppidi Cotiniolae erectam olim pertinentium, judicium protelandum censuit, et exquiri mandavit votum novi Episcopi, ut dignosci valeat, an expediat, ut hereditas Bolis; et administratio Orphanotrophii Socialitati restituatur, seu potius retineatur a Congregatione Instituti Charitatis, cui ab Italico Regimine fuerat concredita, *in Faventina Redintegrationis* 28. *Aprilis*.

Ob imminutionem redituum laicalis Capellaniae a Josepho Taddaeo in Ecclesia parochiali Castri Tudertini fundatae *reductionem* quinque Missarum jam aliaad tempus impertitam ad aliud triennium pro tribus Missis hebdomadalibus, celebratis praesertim diebus festis etiam reductis, peragendam censuit S. Ordo. Qua reductione provisum dixit altero Dubio, quo ceterorum legatorum reductio petebatur, si Eminentissimi Patres Missarum reductionem denegandam rati essent, *in Tudertina Reductionis onerum* 17. *Martii ad I. et II. Dub.*

Quoniam reditus Legati a Joanne Maria Baldinacci relicti satis superque erant ad imposita Missarum onera implenda, earum *reductionem* denegandam esse dixit S. Congregatio; quae tamen reductionem Missarum ex Legatis Zanibelli, et Chianeci proficiscentium indulsit ad taxam eleemosynae mannalis, quia reditus valde erant imminuti. Item ad augendos exiguos fructus Capituli Senioris Cathedralis Ecclesiae Senogallien. reductionem Missarum, quae ex pluribus Legatis ortum ducebant, et Mensae Capitulari imminebant,

quin

quin certum designatumque haberent fundum, impertita est ad medietatem, ad decennium, computatis in hac medietate Missis, de quibus supra. *in Senogallien. Reductionis onerum 16 Junii ad I. et II. Dub.*

Quoad *reductionem* servitii Chori, quam Hebdomadarii Parochialis Ecclesiae S. Mariae Majoris Civitatis Neapolis ob exiguos reditus efflagitabant ampliorem ea, quam S. Ordo concessit in Comitiis diei 22. Julii 1826; Eminentissimi Patres in decisis standum esse dixerunt, nimirum servitium chorale cohibendum esse ad illos dies festos ritus duplicis primae et secundae classis tantum, qui sint de praecepto, praeter officia tenebrarum, commemorationis omnium fidelium defunctorum, et anniversarium Pontano, *in Neapolitana Reductionis servitii Chori 18. Augusti*.

Petitionem Andreae Marongiu Stochino Oppidi Ansani Calaritanae Dioecesis, qui *Reductionem* Legatorum flagitaverat, eo quod vix aliquam utilitatem perciperet ex haereditate a patruo, et ab amita sibi relicta, omnino rejiciendam censuerunt Patres Eminentissimi, tum quia juramento spoponderat, se curaturum implementum piorum legatorum, tum quia desiderabantur argumenta, quibus probaretur tenuitas haereditatum, et gravis Oratoris paupertas, *in Calaritana Reductionis 24 Novembris*.

Ob exiguitatem, et decrementum redituum, quibus fruitur Capitulum Nolanae Cathedralis Ecclesiae, *reductionem* Anniversariorum et officiorum juxta votum Episcopi concessit S. Congregatio, nimirum ut firmis quinquaginta Officiis defunctorum, alia officia condonarentur, ac Missae 150 cum cantu reducerentur ad Missas decias, addita tamen unica Missa cum cantu, et assistentia rebus Capituli. Concessit quoque translationem Missarum quae in parte Ecclesiis, et horis erant celebrandae, ad decennium, [illegible] Sanctissimo ob penuriam Sacerdotum illarum celebratio protraheretur, sed denegavit illarum reductionem juxta votum Episcopi, *in Nolana Reductionis 24. Novembris ad I. et II. Dub.*

Quaestionem, a Canonicis Nursinae Cathedralis, cui unum fuerant bona pertinentia ad suppressum Monasterium S. Benedicti, propositam, utrum ipsa tenerentur adimplere Legata Missarum, et Anniversariorum quae eidem Monasterio olim imminebant, vel saltem ob tenuitatem redituum Praebendarum Canonicalium esset locus *reductionis* onerum, et absolutioni praeteritarum omissionum, S. Congregatio, petentibus Canonicis, reproponi mandavit in prima congregatione post aquas, *in Nursina onerum 10. Augusti ad I. II. et III. Dub*

At instaurato certamine, quin Canonici quidquam, ut spoponderant, protulerint; S. Congregatio declaravit, Capitulum Nursinum esse obstrictum ad implenda legata. Verum ob tenuitatem redituum Anniversaria *reduxit* ad unum Anniversarium cum cantu quolibet anno, usque dum integra pensio scut. 300., quam ob applicationem bonorum Canonici solvere tenentur, cessaverit: onera autem Missarum ad annua sacra quinquaginta juxta votum Episcopi, donec eadem pensio cessaverit, cohibuit. Similiter absolutionem

cum

concedendam putavit, celebrato pro omnibus omissionibus uno anniversario cum cantu et interventu totius Capituli, *in eadem* 15. *Decembris ad I. ad IV. Dub.*

Dilationem flagitante Defensore Principis Pio, ut documenta commodius proferret, quibus evinceret onus *restaurandi* Ecclesiam Parochialem Oppidi Casape haud imminere eidem Principi, patrono Ecclesiae, sed Communitati; Eminentissimi Patres judicium protrahendum duxerunt ad sequentem Congregationem, *in Tiburtina Restaurationis Ecclesiae parochialis* 24. *Novembris ad I. et II. Dub.*

Cum vero Defensor Principis Pio assertam consuetudinem, quae in Parochianos onus *restaurationis* Ecclesiae refunderet, irrito conatu probandam assumpserit, Eminentissimi Patres decreverunt, Ecclesiam instaurandam esse a patrono; eique praefigendum terminum duorum mensium vel ad perficiendas reparationes, vel ad renunciandum juri patronatus. In casu autem renunciationis, teneri respondit omnes possidentes etiam exteros per aes et libram, *in eadem* 15. *Decembris ad I. et II. Dub*

Tam bona ad Monasterium S. Leonardi civitatis Montis Regalis, et sub numeris primo et sexto voti Eminentissimi et Reverendissimi Cardinalis Frosini Relatoris contenta, quam bona ad Beneficium S. Joannis Baptistae in Ecclesia S. Petri in Savignano erectum spectantia, et a Sacerdote Antonio Palmieri illegitime acquisita, *restituenda* esse juxta votum Eminentissimi Relatoris decrevit Sacra Congregatio, quae etiam censuit restituendum praedium S. Viti. Quod vero ad reliqua bona Monalium S. Leonardi, fundum in territorio le *Piarche*, et alia plura bona per eumdem Sacerdotem empta vela patronis, vel a Beneficiorum Rectoribus, et conductoribus, statuit, ut Episcopus vocatis omnibus interesse habentibus procederet prout de jure, etiam cum facultatibus S. Congregationis, *in Reatina Censurarum* 27. *Januarii ad I. II. III., et IV. Dub.*

S

Jus administrandi *Sacramenta* Canonicis extra ambitum Parocciae Collegiatae S. Joannis Baptistae Clavari lares habentibus, non ad Parochum ipsius Collegiatae sed ad Parochum domicilii pertinere respondit S. Congregatio, nam ex nova Ecclesiae disciplina nemini extra necessitatis eventum, nisi Paroco domicilii, fas est, infirmos sacro Oleo inungere illisque sanctissimi Corporis Christi Viaticum ministrare, *in Januen Jurium Parochialium* 21 *Julii ad I. Dub.*

Ecclesia S. Petri Tiburtinae Civitatis olim Collegio Canonicorum honestatam, postea Patribus Carmelitis concreditam, et nunc Sodalitio Mortis et Orationis concessam, jure *sepeliendi*, quo fruebatur, etiam antequam eisdem Patribus Carmelitis traderetur, non decidisse responsum dederunt Eminentissimi Patres, cum hujusmodi jus ipsi Ecclesiae non autem personis impertitum fuisse dicendum sit; ac propterea quartam tantum funerariam juxta consuetudinem loci pro funere in memorata Ecclesia peracto occasione tumulationis cadaveris Petri Petrucci ad Parochum

chum defuncti, id est ad Carolum Regnoni Rectorem Parochialis Ecclesiae SS. Vincentii et Anastasii pertinere dixerunt, *in Tyburtina Juris tumulandi* 17. *Martii ad I. et II. Dub.*

Cum Ecclesiae Cathedrales, et Collegiatae tum solum gaudeant jure humandi cadavera Canonicorum, nulla electa *sepultura* decedentium, etiamsi extra limites Parœciae Cathedralis, et Collegiatae decedant, cum Canonicorum Collegium peculiare pro iis qui Chori servitio sunt adicti, exciderint atque elegerint sepulchrum, ideo S. Congregatio decrevit, Canonicos Collegiatae Clavari, in qua nullum extat Canonicorum sepulchrum, decedentes extra Parœciae Collegiatae nulla electa sepultura, non esse tumulandos in eadem Collegiata, *in Januen. Jurium Parochialium* 21. *Julii ad II. Dub.*

Exemptionem a *Servitio Chori*, et ab applicatione Missae Conventualis, quam postulaverat Archipresbyter Collegiatae Oppidi Sabiniani, ut animarum curae impensius vacaret, denegandam censuit S. Congregatio, ne servitium Chorale ob exiguitatem Capitularium, praesertim quia Parochus ex jure gaudet indulto abessendi a choro, ubi spiritualis commissi populi utilitas, vel necessitas exigit, quin privetur quotidianis distributionibus, *in Ariminen. Servitii Chori* 18. *Augusti.*

Ad avertendam præbendarum Canonicalium Parochialis Ecclesiae Oppidi Bronarum Derthonensis Diœcesis inæqualitatem, quae scatebat ex bonorum jactura ob præteritas temporum calamitates, S. Congregatio censuit, cuncta bona esse simul unienda, ac deinde æqualiter inter sex Præbendas dividenda juxta votum Episcopi, facto verbo cum Santissimo. Similiter votis Oratorum Canonicorum annuendum existimavit quoad *Servitium* Chorale aliqua ex parte immutandum, cum id conduceret ad majorem Domus Dei decorem. Verum denegavit Missarum reductionem, ac præcepit, ut hujusmodi opera æqualiter inter sex Canonicos divideretur, *in Derthonen.* 6 *Junii ad I. II. et III. Dub.*

T

Ad controversias dirimendas, quae dudum exarserant inter Rectores ruralium Parœciarum Maceratulae, et Flaminiae Fulginatensis Diœcesis, cujusnam jurisdictioni subessent tres domus noviter extructae in limitibus Villae Maceratulae, *transactio*, auctorante Episcopo sacram visitationem obeunte, anno 1825 inita fuit. Hanc transactionem, quam evertere conabantur Parochus Villae Flaminiae, ædiumque domini, servandam edixerunt Eminentissimi Patres, ac mandarunt Episcopo, ut limites utriusque Parœciae ad formam transactionis constitueret. Quo responso jam satis consultum dixerunt alteri quæstioni, cuinam Parechiae essent subjiciendae controversae domus, *in Fulginaten. Paroeciarum* 24. *Novembris ad I, et II. Dub.*

U

Quatuor Parœcias Civitatis Anxani sitas in regione Anxani veteris simul *uniendas*, ut Parœcia in

Eccle-

Ecclesiam S. Augustini facilis accessus transferretur, in eaque bonis veterum Parocciarum erigeretur receptitia Ecclesia numerata cum onere choro interessendi, et Parocho in animarum cura exercenda suppetias ferendi, dixit S. Congregatio juxta votum Eminentissimi Relatoris, *in Lancianen. Unionis* 17. *Martii.*

FINIS

INDEX
CONCLUSIONUM
Quæ adnotatæ sunt in Foliis Causarum anni 1827.

ABSENTIA

Parochis Canonicis denegatur exemptio a Choro, *pag.* 159. §. *Negative.*

Verum si absint a choro pro utilitate populi sibi commissi, non amittunt quotidianas distributiones, *pag.* 157. §. *At vero.*

Denegatur quoque Canonicis indultum abessendi a choro ad spiritualia subsidia populo suppeditanda, si exiguus in choro superesset capitularium numerus, *pag.* 157. §. *Tandem.*

Aliquando conceditur cum onere alium subrogandi, qui oneribus satisfaciat, *pag.* 242. §. *Nec*

Justis tamen intercedentibus causis, ad breve tempus, certisque cohibitum clausulis, *pag.* 243. §. *Camillerius.*

Absens a residentia, qua pœna puniendus, *pag.* 244 §. *Decernant.*

Vide *Residentia.*

ABSOLUTIO

Ab excommunicatione aliquando conceditur cum reincidentia, *pag.* 18 *ad V. et VI. Dub.*

Absolutio ab oneribus non impletis tribuitur, si probabilis in oratoribus adsit impotentia supplendi, *pag.* 69. §. *Decernant.*

Tenuitas reddituum viam sternit absolutioni a præteritis omissionibus, *pag.* 166 §. *Veruntamen*

Difficilius conceditur, si mala fide onera fuerint omissa, *pag.* 69. §. *Decernant.*

ACTUS FACULTATIVI

Per quodcumque temporis spatium exerciti nullam inducunt obligationem, *pag.* 44. §. *Multaque*, *pag.* 12[illegible] *Si autem*, et *pag.* 132. §. *Nec.*

Nisi ex rerum adjunctis animus se se obligandi eruatur, *pag.* 122. §. *Si autem et seq.*

Vel constet, agentes fuisse coactos, simulque tempore ad præscribendum idoneo acquievisse coactioni, *pag.* 125. §. *Itaque.*

ADITIO

Vide *Substitutio*

ADMINISTRATIO

Rationes semel expunctæ, ac rite probatæ ad trutinam nequeunt revocari, *pag.* 182 §. *Nec*

Præsertim si traditi fuerint gestionis libri, *ibid.*

Verum etiam post rationum solidationem nova instituitur rationis redditio, si detegatur error, aut omissio alicujus nominis, *pag.* 183 §. *Contrarium*

Eoque magis si rationis redditio probata fuerit cum clausulis præservativis, *ibid.*

Administrator bonorum Ecclesiæ rationem reddere tenetur Episcopo, *pag.* 222. §. *Neque.*

Non vero Communitati, cui a testatore data fuit facultas eligendi consiliarium, qui rationis redditioni præsens adesset, *ibid.*

Sententia syndacatoria jussu laicæ potestatis confecta super administratione bonorum Ecclesiæ caret suo robore, *pag.* 182. §. *Nec*

ALIENATIO

Vetustissima est lex, quæ vetuit alienationem bonorum Ecclesiæ *pag.* 26. §. *A priscis.*

Nisi justa intercederet causa, ac certa servarentur solemnia, *ibid.*

Postea ad compescendam cupiditatem male alienantium bona ecclesiastica, Paulus II. irritos declaravit contractus alienationis bonorum Ecclesiæ, *pag.* 126. §. *A priscis*, *pag.* 161. §. *Si.*

Si tamen alienatio peracta fuerit inconsulto Romano Pontifice, *pag.* 126. §. *A priscis*

Male distrahens censuris, aliisque pœnis subjicitur, *ibid.*, *pag.* 14. §. *Nec minus*, *et pag.* 161. §. *Si*

Occupantes, et usurpantes eadem bona obnoxii evadunt excommunicationi Concilii Trid. *sess.* 22. *cap.* 11. *de reform.*, *ibid.*

Item eis cooperantes, *ibid.*

Bona Confraternitatum, aut aliorum piorum Locorum, a gallico regimine sine Apostolicæ Sedis beneplacito Instituto Charitatis tributa, restituenda sunt eisdem locis piis in antiquum statum redintegratis, *pag.* 87. §. *Contra.*

Alienatio bonorum Capellaniæ laicalis fieri potest sine apostolico beneplacito, *pag.* 207. §. *Si*

At bona Sodalitatis auctoritate Episcopi erectæ alienari nequeunt sine Apostolicæ Sedis venia, *pag.* 146. §. *Defensor*

Item terrulæ, aliæque res parvi valoris, licet ecclesiasticæ, distrahi possunt sine beneplacito Apostolico, *pag.* 127 §. *Nihilominus et pag.* 161. §. *Si*

Quidam res modici valoris vocant, quæ non æstimantur ultra 25. ducata de Camera, seu romana s ut. 41. 25., *pag.* 127 §. *Quidam*

Alii, quæ pretium non attingunt aureorum centum, *ibid.*

Nonnulli judicis, hoc est Episcopi, arbitrio relinquendum censent, *ibid.*

Huic postremæ sententiæ adhaesit S. Congregatio, *pag.* 128 §. *Huic*

Sed nonnulli referunt, postea S. Congregationem responsum dedisse, non posse Episcopum concedere facultatem ultra vigenti quinque aurea, *ibid.*

Certum tamen est, servandam esse consuetudinem, quæ tribuit Episcopo facultatem concedendi veniam pro alienatione bonorum Ecclesiæ, quæ non excedunt valorem scutatorum quinquaginta, *pag.* 129 §. *Affirmative*

Sive hæc consuetudo sit centenaria, sive quadragenaria, *ibid*

Sed Vicarius Generalis sine speciali Episcopi mandato nequit concedere veniam alienandi terrulas, aliasque res modici valoris, *pag* 128 §. *Huic.*

Si arbores populeæ incidantur, earum pretium est conferendum in augmentum dotis Beneficii, ut in Papien., *pag.* 128 §. *Huic*

Vide *Beneplacitum Apostolicum*, *Bona*

ALIMENTA

Vide *Expensæ*, *Legatum.*

APERITIO ORIS

Vide *Oris Aperitio*

ARBORES

Vide *Alienatio.*

ARCHIVIUM

Omnes Ecclesiæ Cathedrales, et Collegiatæ Archivum in loco tuto Ecclesiæ habere debent, *pag.* 82. §. *Addam.*

Cui præficiendi sunt duo Canonici cum clavibus diversis, *ibid.*

Ibique asservanda decreta, codices, aliique libri Canonicalium præbendarum, et Beneficiorum, *ibid.*

Sive universos, sive singulos canonicos spectent, *ibid.*

Neque Canonicis, neque Episcopo fas est extrahere libros, et instrumenta ex capitulari tabulario, *ibid.*

Episcopo tamen est potestas cogendi Canonicos, ut ei tradant exemplaria scripturarum Mensæ Episcopalis, *ibid.*

Qui sigillum, aut libros ex capitulari grammataphylacio eluxerunt, compellendi sunt ad restitutionem, *pag* 82. §. *ad II.*

AXIOMATA ET REGULÆ JURIS

Nihil est magis naturæ consentaneum, quam eum sequi commoda, quem sequuntur incommoda, *pag* 22. §. *Deus*, *pag.* 142. §. *Oratorium*, *et pag* 154. §. *Nihil.*

Non est ferendus, qui lucrum amplectitur, onus autem ei annexum contemnit, *pag.* 66. §. *Addit.*

Gratiæ et privilegia juri alterius detrimentum inferre non debent, *pag.* 107. §. *Porro.*

Nihil magis est voluntati contrarium, quam error et ignorantia, *pag.* 110. §. *Nec.*

A diversis non valet illatio, *pag.* 152. §. *Animadvertit.*

Quod nostrum est, ad alios transire non potest sine facto nostro, *pag.* 160. §. *Orator.*

Nemo donasse præsumitur, nisi probetur, *pag.* 160. §. *Orator.*

Numquam præsumitur juri tertii quæsito derogasse Principem, nisi expresserit, *pag* 164. §. *Nec.*

Hæres factum sui auctoris servare tenetur, *pag.* 184. §. *At.*

Quod semel placuit, amplius displicere non potest, *pag.* 211. §. *At.*

Pendente ad Principem recursu haud tempora labuntur, *pag* 227 §. *Jam vero.*

Legitime impeditis tempora non labuntur, *pag.* 227. §. *Jam vero.*

Per novas gratias non tolluntur veteres, sed confirmantur, *pag.* 234. §. *At vero.*

Nisi contrarium exprimatur, *ibid.*

BENEFICIUM

Beneficium datur propter officium, *pag.* 144 §. *Attamen*

Beneficiorum suppressiones, translationes, et unciones sunt odiosæ, *pag.* 49. §. *In jure.*

Cum iis, quæ bene constituta sunt, contrariis ordinationibus non sit derahendum, *ibid.*, *et pag.* 90. §. *Unio.*

Nisi urgens necessitas, vel utilitas aliter postulet, *pag.* 49. §. *In jure*

Inter legitimas causas recensetur Ecclesiarum decus, *pag.* 49. §. *Porro*, *et pag.* 53. §. *Affirmative.*

Ecclesiæ dismembrationem passæ exhibendus est annuus canon, aut aliquis honor, *pag.* 63. §. *Statuta.*

Vide *Bona*, *Civitas*, *Præbenda*, *Unio*.

BENEPLACITUM APOSTOLICUM

Pacta inter capitulares inita etiam super præeminentiis indigent apostolico beneplacito, *pag.* 80 §. *Verum.*

Secus successores afficere nequeunt, *ibid.*

Non desunt Doctores, qui docent, haud necessariam esse Sedis Apostolicæ veniam pro ineunda pactione inter Clericos ejusdem Ecclesiæ super modo gaudendi fructibus communis massæ, *pag.* 81 §. *At.*

Bona Locorum piorum, sine Apostolicæ Sedis venia a militari regimine Instituto Charitatis, aut Administrationi Hospitalium addicta, restitui debent eisdem Locis piis, *pag.* 87. §. *Contra*

Contractus a Sodalitatibus auctoritate Episcopi erectis initi sine apostolico beneplacito nullius sunt roboris, *pag.* 146. §. *Defensor.*

Etiamsi initi fuerint, dum staret italicum Regimen, *ibid.*

Initus contractus sine beneplacito apostolico sanatione non firmatur, ubi evidens non appareat utilitas Ecclesiæ, *pag.* 161 §. *Si*

Qui bona fide res Ecclesiæ sine Apostolicæ Sedis venia distrahit, non subest pœnis extravag. *Ambitiosæ pag.* 161. § *Attamen.*

Sed S. Congregatio pro absolutione respondere solet, *ibid.*

Vide *Alienatio.*

BONA

Bona ecclesiastica usurpata, aut male alienata sunt Beneficiis, et Ecclesiis restituenda, *pag.* 18 *ad I. II. et III. Dub.*

Item bona ad usus pios a militari regimine sine Apostolicae Sedis venia conversa restitui debent dominis seu locis piis in integrum restitutis, *pag.* 87. §. *Contra.*

Gallorum tempore in neapolitano Regno lex edita fuit, qua patronis laicis permittebatur possessionem adire, ac dominium acquirere bonorum, quae dotem constituebant Beneficiorum, et Capellaniarum laicalis jurispatronatus, *pag.* 8. §. *His.*

Post mortem vero eorum, qui ea tum temporis possidebant, *ibid.*

Et dummodo curam animarum, et onus residentiae annexum non haberent, *ibid.*

Et cum onere implendi onera Beneficiis inhærentia, *ibid.*

Quæ memorata lex decreto Ferdinandi Regis anno 1819. abrogata fuit, *ibid.*

Sed postmodum prodiit declaratio, legem illam vim suam exerere quoad bona Beneficiorum, quæ ante præfatum decretum alienata fuerint, vel inter patronos divisa, *ibid.*

Vide *Alienatio.*

CADUCITAS

Ad excludendam caducitatem sufficit etiam erronea opinio, ac levis quælibet causa, *pag.* 42. §. *Hisce.*

Præstatio legati sub conditione relicti evincit, haud caducum factum fuisse, *ibid.*

Aut saltem remissam, condonatamque quamlibet caducitatem, *ibid.*

Vide *Legatum.*

CANONICATUS ET CANONICI

Proprium est canoniæ, ut Canonicis tribuat jus vocis in iis, quæ a capitulo collegialiter expediuntur, *pag.* 235 §. *Itaque.*

Hinc

Hinc Canonici novæ erectionis gaudent jure suffragii in iis, quæ communem Ecclesiæ, et Capituli utilitatem præseferunt, *ibid.*
Secus vero in iis, quæ respiciunt jura veterum duntaxat Canonicorum, *ibid.*
Nisi aliter cautum fuerit in limine fundationis, *ibid.*
Similiter Canonici novæ erectionis non lucrantur quotidianas distributiones, et emolumenta, quæ proficiscuntur ex legatis Capitulo relictis ante illorum erectionem, *pag* 236 §. *Quod.*
Nisi ad eorum delibationem a capitulo sponte fuerint admissi, *ibid.*
Verum legata postea capitulo relicta debentur tum antiquis, tum novis veris Canonicis, *idid.*
Pro ratione tamen servitii, *ibid.*
Canonici, dum laudes divinæ persolvuntur, nequeunt a choro discedere, ut Confessiones excipiant, *pag.* 156. §. *At.*
Nec etiam ut Missam privatam celebrent, *ibid.*
Aliter quotidianas distributiones illius horæ, qua absunt a choro, amittunt, *ibid*
Secus tamen, si a choro abscedant de licentia legitimi Superioris, et ad Missam pro populi commoditate celebrandam, *ibid.*
Atque in eadem Ecclesia, *ibid.*
Vel si Parochus Canonicus chorum dimittat ad munera parochialia obeunda, *pag.* 157. §. *At vero.*
Canonicatuum reditus pares sint oportet sustinendo decenti Canonicorum gradui, *pag.* 93. §. *Jam vero, et pag.* 172. §. *Canonicales.*
Pro loci tamen, et personarum qualitate, *pag.* 93. §. *Jam vero.*
Si reditus valde tenues sint, ad pauciorem numerum reducuntur præbendæ, *ibid.*
Dummodo tot supersint, quæ divino cultui celebrando, et dignitati Ecclesiæ respondeant, *ibid.*, *et pag.* 137. §. *Verum.*
Secus exiguis reditibus consulitur onerum reductione, *pag.* 93. §. *Jam vero*, *pag.* 137. §. *Quod*, *et pag.* 166. §. *Verumtamen.*
Nam canonicales præbendæ non ad sola Missarum onera ferenda instituuntur, *pag* 93. §. *Jam vero.*
Sed etiam ad congruam vitæ exhibitionem choro inservientibus suppeditandam, *ibid.*
Non conceditur reductio, si agatur de oneribus jam accepto habitis, *pag.* 172. §. *Verum.*
Nisi appareat postera bonorum imminutio, *ibid.*
Canonici jubilati immunes sunt ab onere Missæ Conventualis, *pag.* 199. §. *Sed.*
Quin aliter suadeat resolutio capitularis, aut consuetudo, *pag.* 200. §. *Quin.*
Canonicus Coadjutor novam, eamque Capitulariter post mortem Coadjuti capere debet possessionem, *pag* 118. §. *Verumtamen.*
Vide *Archivium*, *Beneficium*, *Ordines*, *Praebenda.*

CANONICUS HONORARIUS

Proprie non est Canonicus, *pag.* 235. §. *Hinc.*
Et habet nomen sine re, *ibid.*
Nec ad residentiæ legem, nec ad choro interessendum compelli potest, *ibid.*
Particeps esse nequit jurium antiquorum Canonicorum, *pag.* 235. §. *Rector.*
Etiamsi post ejus erectionem Canonicis obvenerint, *ibid.*
Nec etiam præcedentiam sibi asserere potest supra veros Canonicos, licet possessione juniores, *ibid.*

CAPELLANIA

Bona Capellaniæ laicalis distrahi possunt sine Apostolico beneplacito, *pag.* 207. §. *Si.*

Capellania laicalis, etiamsi erecta in Ecclesia Cathedrali, vel Collegiata cum onere interessendi divinis laudibus, non secumfert residentiam, *pag.* 242. §. *Imo*, *et pag.* 244. § *Ad I.*

Nisi fundator expresse contrarium sanciverit, *pag.* 242. §. *Imo.*

Quod si onus residentiæ secumferat, Capellanus non incidit in poenam privationis fructuum, nisi Episcopus prævia monitione illam irrogaverit, *pag.* 244. §. *Decernant*, *et* §. *ad III.*

Vide *Bona.*

CATECHISMUS

Parochis non licet in Ecclesiis Confraternitatum sejunctis a templo parochiali docere doctrinam christianam, *pag.* 251. §. *Nec.*

Quamvis Episcopis jus sit, justa intercedente causa, tribuendi Parocho facultatem, ut in Ecclesiis Sodalitatum rudimenta fidei explicare valeat, *pag.* 252. §. *Marsorum.*

CENSURA

Suspensio, ubi est censura, ut valide infligatur, requiritur prævia monitio, *pag.* 16. §. *Ad.*

Secus vero, ubi est pœna, *ibid.*

CIVITAS

Alienigena ex privilegio creatus civis, idoneus evadit ad consequenda privilegia, et Beneficia veris civibus concessa, *pag.* 23. §. *Nec*, *et pag.* 25. §. *Hisce.*

Ita tamen ut, si adsint, originarii jugiter præferantur, *pag.* 25. §. *Hisce.*

Idque etiamsi privilegium civitatis suprema Principis auctoritate fuerit roboratum, *ibid.*

Secus tamen dicendum, si privilegium cum expressa clausula, quod assumptus habeatur pro originario, a supremo Principe sit concessum, *pag.* 23. §. *Nec.*

CONFESSIO

Ex errore promanans nemini nocet, *pag.* 55. §. *Aperitioni.*

CONFRATERNITAS

Vide *Sodalitas.*

CONGRUA

Quantitas congruæ pendet a rerum circumstantiis, prudenti judicis arbitrio libraudis, *pag.* 56. §. *Postulat.*

Episcopis, et animarum curatoribus integra debetur congrua, *pag.* 58. §. *Praeterea.*

Etiamsi reliqui Beneficii fructus satis non sint ad solvendas pensiones, *ibid.*

Secus quoad reliquos Beneficiorum rectores, *ibid.*

Congrua Parochorum ex constitutione S. Pii V. non debet esse minor scut. 50., *pag.* 140. §. *Praeterea.*

Ex praxi autem hujus S. Ordinis non minor scut. 100., *ibid*

Ad hanc constituendam congruam conceditur Beneficiorum unio, *ibid.*

Atque etiam piorum legatorum applicatio, et Missarum reductio, *ibid.*

Vide *Pensio.*

CONSUETUDO

Rationabilis, et legitime præscripta abrogat quamlibet humanam legem, etiam canonicam, *pag.* 128. §. *In hac*.

Allegans consuetudinem, frequentiam actuum, et diuturnitatem temporis probare debet allatis monumentis, *pag.* 200. §. *Quin*.

Decennalis observantia sufficit ad litterarum apostolicarum dispositionem interpretandam, *pag.* 234. §. *Accedit*.

Adversus litteras apostolicas decreto irritanti munitas induci nequit consuetudo, *pag.* 234. §. *Dissonam*.

Vide *Oblationes*.

CORRESPECTIVUM.

Renunciantis admissio ad novam sortitionem correspectivum est emissæ renunciationis, *pag.* 152. §. *Ultimo*.

DISPENSATIO

Ut Matrimonium rite initum dispensatione dissolvatur, duo extrema concurrant necesse est, *pag.* 177. §. *Mulieris*.

Scilicet matrimonium non fuisse consummatum, justamque intercedere dispensandi causam, *ibid.*

Primum extremum evincit explorata mulieris virginitas per aspectum corporis, *p.* 177. §. *Ad*.

Præsertim si in ipsa nuptiarum novitate reclamaverit contra viri frigiditatem, *ibid*.

Adeo ut in hoc casu posthabendum sit juramentum viri affirmantis consummationem, *ibid.*

Matrimonii rati et non consummati dispensatio aliquando indulta fuit, etiamsi vir demandatæ corporis recognitioni sese subjicere abnuerit, *pag.* 72. §. *Ex adductis*, *et pag.* 73. §. *Affirmative*.

Sed necessariam esse inspectionem corporis viri, traditur *pag* 73. §. *At*

Nec sufficit recognitio corporis mulieris, *ibid.*, *et pag.* 179. §. *Ex.*

Cum hujusmodi probationum genus incertum sit, et fallax, *p.* 73 §. *At*, *et pag.* 179. §. *Ex*.

In quovis dubio sequutæ consummationis concedi nequit dispensatio, *pag.* 180 §. *Præcipuum*.

Plura occurrunt dispensationum exempla sine triennali experimento, *pag.* 179. §. *Alterum*.

Ad vinculi matrimonialis dissolutionem graves, et urgentissimæ requiruntur causæ, *pag.* 180. §. *Tandem*.

Probabilis viri impotentia justam suppeditat dispensandi causam, *p.* 178. §. *Ex.*

Potens haberi nequit, qui adhibitis conatibus puellam parentibus virginem restituit, *ibid.*

DISTRIBUTIONES

Tertia pars fructuum Mensæ Capitularis convertenda est in quotidianas distributiones, *pag.* 81. §. *Quod vero*, *et pag.* 137. §. *Quod.*

Parochus, cujus præbendæ in eadem Ecclesia est annexus Canonicatus, discedens a choro pro utilitate populi sibi commissi percipit quotidianas distributiones, *pag.* 157. §. *At vero.*

Vide *Canonici.*

DONATIO

Non præsumitur, nisi probetur *pag.* 160. §. *Orator.*

Ex injectione proprii organi, aut sacræ supellectilis in Ecclesiam non

non eruitur voluntas donandi, *ibid.*

Nihilominus tacita donatio habetur, si Beneficiatus rebus proprio ære acquisitis stigmata, aliaque insignia suæ Ecclesiæ attexuerit, *pag.* 160 §. *Nihilominus:*

Vel Organum, aliasque res ita eidem Ecclesiæ aptaverit, ut ipsi donata videantur, *ibid.*

Ac præsertim si in bonorum suorum inventarium res illas non recensuerit, *pag.* 161. §. *Omnem.*

ECCLESIA

Regularis per secularizationem amittit privilegia et jura respicientia regularitatem, *pag.* 39. § *Verum.*

Reliqua jura integra manent ipsi Ecclesiæ, *ibid.*

Nisi expresse tollantur, *ibid.*

Vide *Jus tumulandi, Reparatio Ecclesiæ.*

ECCLESIA RECEPTITIA

Vide *Missa conventualis*

EXECUTIO

Erectio præbendæ contra formam apostolicarum litterarum nullius est roboris, *pag.* 235. §. *Dissonam.*

Et Apostolica rescripta, quasi nondum impleta, ex integro executioni sunt mandanda, *ibid.*

Imo si decreto irritanti munita fuerint, corruit postera consuetudo, *ibid.*

S. Congregatio leges fundationis vindicare solet ab inductis abusibus, *ibid.*

EXPENSÆ

Pars victa victrici in expensas litis est condemnanda, *pag.* 101. §. *Partem.*

Imo ubi agitur de sumptibus factis ad tuendam alimentorum causam, expensæ omnes tam judiciales, quam extrajudiciales reficiuntur, *ibid.*

Si temere, et sine justa causa victus litem egerit, *pag.* 102. §. *At*

Ex vetusta hujus S. Congregationis consuetudine non reficiuntur expensæ factæ occasione litis cor. S. Congregatione, *pag.* 102. §. *Deinde.*

Secus dicendum de expensis expletis coram Curia episcopali, antequam controversia deferretur ad S. Congregationem, *ibid.*

Imo etiam ab hoc S. Ordine decernitur refectio expensarum occasione litis coram S. Congregatione, si agatur de causis matrimonialibus, *pag.* 101. §. *Nec.*

Vel de causis spolii, aut negotiorum gestorum causæ piæ, *ibid.*

Vide *Legatum.*

FILIUS

Filiusfamilias superstite patre nullum jus habet in ipsius bonis, *pag.* 152. §. *Animadvertit*

Agere tamen potest, ut sibi alimenta a patre exhibeantur, *ibid.*

Atque etiam, ut patrimonium sacrum sibi constituatur ad Ordines majores suscipiendos, *pag.* 153 §. *His.*

Vide *Legitimatio*

FUNCTIONES

Jus canendi Missam solemnem sive pro vivis, sive pro defunctis in Ecclesiis sejunctis à templo parochiali pertinet ad Capellanum Sodalitii, *pag.* 256. §. *Quamvis*

Item jus exponendi SSmum Sacramentum Eucharistiæ, *ibid.*

Cete-

ceterasque peragendi non parochiales functiones, *ibid.*
aliquid tamen contrarium statuere potest Episcopus, si ita exposcit Ecclesiæ utilitas, *pag.* 251. §. *At vero.*
cum S. Rituum Congregatio in decretis generalibus sartas tectas voluerit constitutiones synodales, *ibid.*
atque etiam conventiones in erectione Confraternitatum factas, et translationes Apostolica auctoritate initas, *ibid.*

FUNUS

Emolumenta funeris peracti in Ecclesia jure sepeliendi destituta, ex statuto Cleri Romani pertinent ad Parochum defuncti, *pag.* 38. §. *Jam vero.*
Si tamen carent jure tumulandi tam jure communi, quam privilegio, *pag.* 39. §. *Verum.*
Secus ad Ecclesiam tumulantem pertinent omnia emolumenta, *pag* 40. §. *Hisce*, *et pag.* 60. §. *Tiburtina ad II. Dub.*
Dempta quarta pro parocho defuncti, *pag.* 40. §. *Hisce*, *et pag.* 60. §. *Tiburtina ad II. Dub.*
Cum jus parochiale consistat in ejusdem quartæ exactione pro funeribus illorum, qui alibi, quam in Ecclesia parochiali legitime tumulantur, *pag.* 40. §. *Hisce*
Ad Parochum spectat jus peragendi funus in Ecclesia Confraternitatis intra limites ejus parœciæ sita, si tumulandus sit illius subditus, *pag.* 250. §. *Quamvis.*
Reliqua autem funebria officia sive præsente, sive absente cadavere pertinent ad Capellanum Sodalitii, *ibid.*
Ubi adest lex, vel consuetudo ut Præbendarii funus, seu cadavera Canonicorum deferant ad sepulchrum, servanda est, *pag.* 74 §. *Placentina.*
Verum si cadavera arca lignea inclusa essent deferenda, moderanda est lex, *ibid.*
Nam ob mutationem status, et supervenientem causam recedituur a dispositione statuti, vel privilegii, *pag.* 76. §. *Itaque.*
Vide *Functiones*, *Jus tumulandi*

GRATIA

Per novas gratias veteres non tolluntur, sed confirmantur, *pag.* 234. §. *At vero.*
Nisi contrarium exprimatur *ibid.*
Gratiæ et privilegia juri alterius detrimentum inferre non debent, *pag.* 107. §. *Porro.*
Cum numquam præsumatur juri tertii quæsito principem derogasse, nisi expresserit, *pag.* 164 §. *Nec.*

HÆRES

Si Ecclesia instituta fuerit hæres, qualitas hæreditaria pertinet ad Ecclesiam, non vero ad Capellanos, aut ad patronum ipsius Ecclesiæ, *pag.* 218. §. *Communitas. et pag.* 223. §. *ad I.*
Hæres factum sui auctoris servare tenetur, *pag.* 184. §. *At.*

INHIBITIO

Vide *Juspatronatus.*

IRREGULARITAS

Corpore vitiati ab ordinibus repelluntur, *pag.* 245. §. *Irregularitatis.*

Si nec secure propter debilitatem, nec sine scandalo propter deformitatem membri sacra munia obire queant, *ibid.*

At summus Pontifex dispensationem concedere potest Sacerdoti altera manu carenti, ut Missam celebret, *pag.* 246. §. *Verum.*

Imo etiam Presbytero utraque manu destituto, *ibid.*

Facilius promoto, quam promovendo conceditur dispensatio, *ibid.*

Modo conceditur, modo denegatur, prout rerum suadent circumstantiæ, *pag.* 147. § *Hujusmodi.*

De negata fuit a S. Congregatione dispensatio Sacerdoti, qui integram lævam manum amiserat, *pag.* 246. §. *Hujusmodi*

Item alteri qui digitos, et volam ejusdem, manus amiserat, *ibid.*

Atque etiam Sacerdoti, qui sinistro brachio neque Calicem elevare, neque sacram Hostiam frangere poterat, *ibid.*

Non desunt exempla dispensationum, quæ impertitæ fuerunt Sacerdotibus uno, alterove brachio impeditis, *pag.* 246 §. *Ponderanda.*

Imo etiam sacerdotibus, quibus dexteri brachii pars, vel læva manus ad carpum usque abscissa fuerat, *ibid.*

Adhibita tamen assistentia alterius Sacerdotis, *pag.* 247. §. *Hujusmodi.*

Et aptata brachio manica, vel manu ficti tia, *ibid.*

Ac lege etiam adjecta celebrandi Missam in Oratorio privato, vel in publica Ecclesia, hora tamen a populo minus frequentata, *ibid.*

JUBILATIO

Conceditur post laudabile, et assiduum quadraginta annorum servitium, *pag.* 117. §. *Mos.*

Quin obsit servitium præstitum partim tamquam Coadjutor, partim tamquam Titularis, *ibid.*

Jubilatione donantur quoque, qui prius tamquam veri Canonici inservierunt, et postea quadragenarium servitium expleverunt tamquam Canonici honorarii, *pag.* 117. §. *Jam vero.*

Quando scilicet reductis Canonicatibus ob temporum vicissitudines juniores Canonici tamquam Canonici honorarii, dum seniores vita gaudent inservire compelluntur, *ibid.*

Peculiari consuetudine invehi, aut statuto præcipi potest, ut Canonici jubilati quasdam functiones explere teneantur, *pag.* 199. §. *Præterea.*

Canonici jubilati immunes sunt ab onere Missæ conventualis, *pag.* 199. §. *Sed.*

Vide *Missa Conventualis*

JUS ACCRESCENDI

Ut vim suam exerat, postulat realem et verbalem conjunctionem, *pag.* 147. §. *Cum*, *et pag.* 149. §. *Tandem.*

Disjuncta vocatio, et legati divisio in primordio a testatore facta duos constituit stipites, *pag.* 147. §. *Cum.*

Et impedit jus accrescendi favore superstitis lineæ, *ibid.*

Atque hæres immunis efficitur a præstatione legati, *ibid.*

Si testator iis utatur verbis, quæ utriusque lineæ descendentes complectantur, ac simul jungant, dicitur constitutam fuisse reciprocam linealem, ex qua oritur jus accrescendi, *pag.* 150. §. *Nitidius.*

JUSPATRONATUS

Illi est adjudicandum juspatronatus, qui pro se habet testato-

ris vocationem, *pag.* 27. §. *Blasius.*

Vocatio *di primogenito in primogenito* immit jurispatronatus primogeniale, *ibid.*

Femina existentibus masculis lineæ primogenialis remanet exclusa a jurepatronatus primogeniali, *pag.* 27. §. *Blasius*

Filii naturales comprehenduntur in vocatione jurispatronatus saltem in defectum legitimorum, *pag.* 28 §. *Nihil.*

Nisi verba testatoris aliter dispo nant, *ibid.*

Nomine illorum de familia, et domo veniunt etiam naturales, *pag.* 28. §. *Nihil.*

Legitimati æquiparantur legitimi, *ibid.*

In jure patronatus primogeniali, atque etiam gentilitio, et mixto, feminæ agnatæ, deficientibus masculis, in subsidium succedunt, *pag.* 29. §. *Francisca.*

Et excludunt substitutum, præsertim extraneum, *pag.* 30 §. *Hinc.*

Feminæ enim natæ ex masculis dicuntur de domo, et agnationem retinent, *ibid.*

Etiamsi in matrimonium collocatæ *ibid.*

Solummodo feminæ agnatæ excluduntur per posterius a successione in jurepatronatus primogeniali, vel gentilitio, si testator eas repulerit, vel expresse, *pag.* 29. §. *Francisca.*

Vel virtualiter, per vocationem scilicet masculorum de linea masculina, *ibid.*

Quia feminæ non veniunt nomine masculorum, *ibid.*

In jurepatronatus agnatitio, masculi ex feminis ne in subsidium quidem, peremptis masculis agnatis, succedunt, *pag.* 30. §. *Hinc.*

Si testator designaverit substitutum in defectum agnatorum, *ibid.*

Verum in dubio pro feminis est respondendum, *pag.* 30. §. *Hinc*

Cum non sit verosimile, quod testator voluerit extraneos feminis de familia anteferre, *ibid.*

Femina agnata excludit masculos legitimatos cum clausula *sine præjudicio venientium ab intestato, vel fideicommisso, aut alia de jure valida dispositione*, *pag.* 30. §. *Hinc.*

Cum hæc legitimatio nullum inferat præjudicium juri a femina agnata per fundationem quæsito succedendi in jurepatronatus primogeniali, defectis masculis, *ibid.*

Illegitimi non dicuntur de domo, nec de familia, *pag.* 31. §. *Injuria.*

Si testator utatur verbis civilibus, de filiis legitimis, et naturalibus loquutus videtur, *ibid.*

Atque hinc illegitimi, eorumque descendentes excludere nequeunt substitutum in defectum familiæ, et domus, *ibid.*

Juspatronatus hæreditarium nulla ex parte in legitimarium, sed integre hæredi universali obtingit *pag.* 98. §. *Dein.*

Contrarium suadetur *pag.* 100. §. *Præterea.*

Juspatronatus relictum descendentibus tamquam mere gentilitium habetur, *pag.* 99. §. *Cum.*

Et in eo indistincte succedunt tam descendentes ex masculis, quam descendentes ex feminis, *ibid.*

Nisi fundator prælationem tribuerit descendentibus ex masculis supra descendentibus ex feminis, *ibid.*

Jurepatronatus mixto gaudet descendens ex designata familia, et hæres habitualiter, *pag.* 100. §. *Præterea.*

Scilicet quod potuerit ab intestato succedere tam primo acqui-

quam ultimo agnato, si ipsi alios non instituissent hæredes, *ibid.*
Quodque per eum non steterit, quominus hæreditatem adierit, *ibid.*
Juspatronatus familiare et gentilitium nullam passum est derogationem ex S. Pontificis Motu-proprio anni 1816, *pag* 100. §. *Neque, et* §. *In decisis.*
Jurepatronatus pluribus personis per modum unius corporis, seu collegii ab initio reservato, locum habet jus accrescendi favore superstitum, *pag.* 22. §. *Dein.*
Monasterio relictum, si Monasterium Monialium dissolvatur, et Moniales migraverint in aliud cœnobium, quin peculiarem communitatem efforment extinctum est renuntiandum, *pag.* 24. §. *Nec.*
Deficientibus patronis, Beneficium evadit liberæ collationis, *pag.* 25. §. *Quatenus.*
Simplex inhibitio oriens ex pendentia litis super jure præsentandi haud turbat possessionem *pag.* 22. §. *Nulla.*
Sed specialis inhibitio requiritur super possessione nominandi, *ibid.*
Manutenendus est in possessione Capellaniæ, qui illam iniit ad præsentationem patroni nullo infectam vitio, ac nulla intercedente fraude, *pag* 24. §. *Itaque.*
Nominatio post contestatam litem super jure patronatus obtenta nullius roboris est, *pag.* 24. §. *Nec.*
Vide *Legitimatio*, *Substitutio.*

JUS TUMULANDI

Parochiales tantummodo Ecclesiæ ex veteri disciplina jure sepeliendi pollebant, *pag.* 105. §. *Parochi.*
Et ad animarum curatores spectabant cadaverum expositiones, et funerum emolumenta *ibid.*
Postea ex consuetudine, aut privilegio factum est, ut aliæ quoque Ecclesiæ jure tumulandi fruerentur *ibid.*
Et cuivis liberum foret in eisdem sepulturam eligere, *ibid.*
Sodalitates jure communi non gaudent jure sepeliendi, *pag.* 38. § *Haud.*
Sed illum acquirere valent ex Apostolicæ Sedis, aut Episcopi privilegio, *ibid.*
Regularium Ecclesiæ gaudent jure tumulandi, *pag.* 38. §. *Haud.*
Verum deficiente in illis Regulare Institutum, deficit jus tumulandi ratione regularis Instituti concessum, *pag* 38. §. *Haud.*
Jus tumulandi est reale, et Ecclesiæ cohærens, *pag.* 39. §. *Verum.*
Nec censetur sublatum, nisi Ecclesia corruerit, *pag.* 40. § *Hisce.*
Ideoque si Ecclesia regularis evadat secularis non perimitur jus tumulandi, *pag.* 40. §. *Hisce et pag.* 60. §. *Tiburtina ad I. Dub.*
Quoniam per secularizationem censentur sublata privilegia concernentia Regularitatem, *pag.* 39. §. *Verum.*
Edictalis lex anni 1817. cuncta cadavera deponi statuit in cœmeteriis, *pag* 106. §. *Jam vero.*
Episcopis tamen permittitur quibusdam in casibus veniam tribuere, ut cadavera sepeliantur in Ecclesiis, si opportunas facultates impetraverint, *pag.* 106. §. *Nimirum.*
Inter jus tumulandi, et jus funerandi latum intercedit discrimen nec unum est alterius accessorium, *pag.* 107. §. *Verum.*
Per edictalem legem Ecclesiae non fuerunt expoliatae jure sepeliendi, et funerandi, *pag.* 107. §. *Verum*
Sed solummodo coemeteria sepulchris singularum Ecclesiarum subrogata, *ibid.*
Ideoque ad Ecclesiam, in qua adest sepulchrum gentilitium, vel electa fuerit sepultura, licet sine legi-

legitima venia pertinet nedum expositio cadaveris, sed etiam funeris emolumenta, *pag.* 107. §. *Verum, et seq.*

Nam jura Parochi cohibentur ad quartam canonicam, et ad humationem cadaverum illorum, qui non habent, aut non elegerunt sepulturam, *pag.* 108. §. *Ex his.*

Qui sepulturam non elegerunt, sunt humo tradendi, ubi consueverunt audire divina officia, et Sacramenta recipere, *pag.* 113 §. *Canonicum.*

Æquum videtur, ut Clerici in ea sepeliantur Ecclesia, ubi Beneficium habent residentiale, *pag.* 113. §. *Canonicum.*

Cadavera Canonicorum sunt tumulanda in Ecclesia parochiali domicilii, *pag.* 115. §. *Similiter.*

Dummodo non elegerint sepulturam *ibid.*

Aut in Ecclesia Cathedrali, vel Collegiata non extet sepulchrum Canonicorum, *ibid.*

Vel habeant sepulchrum gentilitium, *ibid.*

Cadavera recto tramite sunt deferenda ad Ecclesiam, in qua electa fuit sepultura, etiamsi postea in publico cœmeterio tumulari debeant, *pag.* 109. §. *Dein.*

Tametsi contraria inducta videatur consuetudo, *ibid.*

Nisi defunctus vel haeres aliter ordinaverit, *ibid.*

Qui illegitime in propria Ecclesia alienum parochianum tumulat, restituere cogitur cadaver, et omnia funeris emolumenta, *pag.* 105. §. *Parochi.*

Imo si cadavera humo condantur in Ecclesia non parochiali nullumque jus sepeliendi habente, omnia funeris emolumenta ad Parochum defuncti pertinent *ibid.*

Etiamsi ex venia Episcopi tumuletur in eadem Ecclesia, *ibid.*

Vide *Funus.*

LEGATUM

Sub conditione relictum, si hæc deficiat, penitus evanescit, *pag.* 43. §. *Verum.*

Legatarius amittit legatum, nisi voluntatem Testatoris adamussim impleat, *pag.* 44. §. *Nec.*

Annua legata miserabilibus personis relicta alimentorum locum tenent, *pag.* 101. §. *Judicium.*

Pluique relicti naturam sortiuntur, et privilegia, *ibid.*

Ex discretiva locutione elicitur, legatum non induere naturam alimentorum, *pag.* 102. §. *At.*

Quid sentiendum de legato pauperibus relicto ad textrinam artem per illos exercendam, habetur, *ibid.*

Vide *Caducitas, Jus accrescendi, Reductio, Voluntas.*

LEGITIMA

Potius ad quotam bonorum, quam hæreditatis accedit, *p.* 98 §. *Dein.*

Contrarium traditur, *pag.* 100. §. *Praeterea.*

LEGITIMATIO

Per legitimationem ex principis rescripto tollitur macula genituræ, *pag.* 28. §. *Nihil.*

Legitimatus, ejusque descendentes redintegrantur ad jura sanguinis, et familiæ, *ibid.*

Et æquiparantur legitimis, *ibid.*

Imo pollent jure a successione repellendi fœminas a fundatore exclusas, *ibid.*

Atque etiam substitutum in defectum familiæ, *ibid.*

Verum legitimatio alia est pura et simplex, alia cum clausula *sine praejudicio etc.*, *pag.* 36. §. *Hinc.*

Legitimatio cum eadem clausula nullum infert præjudicium iis, qui

per

per fundationem jus succedendi sibi quæsierunt, *ibid.*, *et pag.* 31. §. *Injuria*.

Siquidem ista clausula adeo est præservativa jurium, ut gratia elargita conditionalis habeatur. *pag.* 31. §. *Injuria*.

Quatenus nimirum tertio damnum non inferat, *ibid.*

Et ideo ista legitimatio integrum servat jus nedum fœminæ in subsidium vocatæ, sed etiam substituti in defectum familiæ, *ibid.*

Vide *Juspatronatus*.

LEX FUNDATIONIS.

S. Congregatio solet leges fundationis vindicare ab inductis abusibus, *pag.* 235. §. *Dissonam*.

Vide *Executio*.

LIBELLUS

Pendente recursu ad Principem, tempora non labuntur, *pag.* 227. §. *Jam vero*.

Ad indulta assequenda satis non est, ut preces porrigantur, *pag.* 229. §. *Nimium*.

Sed opus est, ut consonum obtineatur rescriptum, *pag.* 229. §. *Nimium*.

LIS

Vide *Juspatronatus*, *Libellus*.

MISSA

Vide *Functiones*, *Reductio*, *Translatio*.

MISSA CONVENTUALIS

Est pars divini Officii, *pag.* 69. §. *Verum*, *et pag.* 199. §. *Sed*.

Ideoque a Canonicis ferendum illius onus non obstante tenuitate redituum, *pag.* 69. §. *Verum*.

Præceptum applicandi Missam conventualem originem desumit ex sacris Diptycis, *pag.* 165. §. *Animadvertunt*.

Canonici Cathedralium, et Collegiatarum Ecclesiarum Missam Conventualem pro Benefactoribus in genere quotidie applicare tenentur, *pag.* 68. §. *Canonicis*.

Et contraria consuetudo vel usus, et corruptela omnino est rejicienda. *ibid.*

Ecclesiae receptitiae, et Communales lege Missae Conventualis non obstringuntur, *pag.* 68. §. *Canonicis*.

Aliquando conceditur reductio, vel quoad celebrationem ob ministrorum paucitatem, *pag.* 69. §. *Attamen*,

Vel quoad applicationem ad solos dies festos ob redituum tenuitatem, *ibid.*

Celebrata tamen aliis diebus Missa Conventuali cum interventu Capituli, *ibid.*

S. Congregatio reductionem concedere solet ad dies festos, si media a Tridentino praescripta ad augendos reditus non suppeterent, *pag.* 69. §. *Verum*, *et pag.* 85. §. *Affirmative*.

Tenues censentur praebendae, quae scutata 30. quotannis non excedunt, *pag.* 69. §. *Attamen*.

Vel scut. 40., aut 80. non attingunt, *ibid.*

Celebrantibus Missam conventualem solvenda est eleemosyna per modum distributionis, *pag.* 199. §. *Legem*.

Ac detrahenda est ex massa distributionum, *ibid.*

Si tamen infixa est massae distributionum *ibid.*

Distributiones assignantur pro Missa conventuali, sicut pro cæteris horis. *ibid.*

Canonici jubilati nec per se, nec per

per alium Missam conventualem celebrare, et applicare teneantur, *pag.* 199 §. *Sed*.
Ac propterea nec etiam solvere stipendium ejusdem Missae, *ibid.*
Imo stipendium Missae conventualis detrahi non potest ex massa distributionum, antequam fiat earum reparatio quoad Canonicos jubilatos, *pag.* 200. §. *Qua.*
Obligationem licet a Canonicis jubilatis accepto habitam subeundi onus Missae conventualis reprobat S. Congregatio, *pag.* 200 §. *Quin*.
Quin aliter suadeat inducta consuetudo hujusmodi addendi conditiones, *ibid*
Aut capitularia decreta, *ibid.*

MONIALES

Vide *Juspatronatus*.

NOMINATIO

Vide *Juspatronatus*.

OBLATIONES

Oblationes Ecclesiæ, et Ministris statis anni temporibus fieri solitæ, quamvis initio ad libitum expletæ, postea evadunt obligatoriæ, *pag* 122. §. *Si autem.*
Nam post longum tempus eruitur in offerentibus animus sese obligandi, *pag.* 123. §. *Jam*.
Et adigi possunt ad illas ferendas, *pag.* 122. §. *Si autem*.
Oblationes Episcopo fieri solitæ, piæ censentur, *pag.* 125. §. *Jam vero*.
Nam quod Episcopo datur, pauperibus dari dicitur, *ibid*.

OBSERVANTIA

In ambiguo optima est interpres, *pag.* 132. §. *Quamvis*.
Ad litterarum apostolicarum dispositionem interpretandam sufficit decennalis observantia, *p.* 254. §. *Accedit*.
Vide *Voluntas*.

ORDINES

Qui possident præbendas in Ecclesiis Cathedralibus cum onere suscipiendi Ordines sacros ad illos intra annum, justo impedimento cessante, se promoveri teneantur, *pag.* 22[illegible]. §. *Statuit*.
Aliter præter privationis vocis in capitulo, incidunt in pœnam privationis dimidiæ partis quotidianarum distributionum, *ibid.*
Et quidem hanc pœnam post elapsum annum ipso jure contrahunt, *pag* 228. §. *Verum*.
Licet distributiones, quas vocant extraordinarias integre percipiant intra annum non promoti, *pag.* 226. § *Usque*.
Haud tamen ipso jure privantur Beneficio, *pag.* 226. §. *Ex sanctione*.
Sed post adhibitas monitiones ab Episcopo privari possunt, *ibid.*
Imo in Beneficiis curatis inducitur vacatio ipso jure, *ibid.*
Aliquando concedi solet indultum prorogationis ad suscipiendos Ordines, ut Clerici de sua vocatione maturius deliberare queant, *pag.* 229. §. *At vero*.

ORGANUM

Vide *Donatio*.

ORIS APERITIO

Adversus Apostolicas Litteras conceditur justa, ac rationabili intercedente causa, *pag.* 55. §. *Aperitioni*.
Ut judici via aperiatur ad justitiam cuilibet administrandam, *ibid.*

Concéditur, cum constat rescriptum Principis impetratum esse celata veritate, vel expresso mendacio, *pag.* 21. §. *Stanislai*,
Evanescit obreptio, et subreptio, si omnia pro rei veritate Pontifici exposita fuerint, praesertim exhibitis documentis, et narrata litis pendentia, *ibid.*
Rescripta reticito statu litis impetrata, subreptionis vitio infecta censentur, et irrita judicantur, *pag* 24. §. *E contrario*.
Quia si Pontifici lis innotuisset, forsitan a concedenda gratia sese abstinuisset, *ibid.*
Vide *Juspatronatus*.

PAROCHIA

Paroeciæ dismembratio conceditur, etiam invitis Rectoribus, si legitima intercedat causa, *pag.* 211. §. *Dismembratio*.
Justam suppeditant causam distantia, et difficultas locorum, *ibid.*
Adeo ut Parochiani sine magno incommodo, aut periculo Paroeciam adire nequeant, *ibid.*
Denegatur vero, si justa non occurrat causa, *pag.* 211. §. *Nec.*

PAROCHIANUS

Clerici censentur filii, et parochiani illius Ecclesiæ, in qua Beneficium residentiale possident, *pag.* 113. §. *Huic*,
Nam ibi domicilium ratione Beneficii cum residentia contrahunt, ubi residere tenentur, *pag.* 113. §. *Ex hoc*.
Atque ita cum sua Ecclesia sunt conjuncti, ut censeantur cum illa cor unum, et anima una, *pag.* 115. §. *Canonicum*.
Hæc tamen vim exerere possent in locis, ubi Parochiales Ecclesiæ certos non habent limites, *pag.* 114. §. *Haec*.

PAROCHUS

Jurisdictioni Parochi, intra cujus limites sitæ sunt, subsunt novæ domus extructæ, *pag.* 211. §. *At*.
Parocho dumtaxat domicilii, nec ulli alii fas est Sanctissimum Viaticum, atque Extremam Unctionem ministrare, *pag.* 114. §. *Hæc*.
Imo neque Parocho Cathedralis et Collegiatæ licet eadem Sacramenta ægrotantibus ejusdem Ecclesiæ Canonicis ministrare, si extra suæ Paroeciæ limites commorentur, *ibid.*
Nisi aliter suadeat necessitas, *ibid.*
Parochus Canonicus discedens a choro pro utilitate populi sibi commissi lucratur quotidianas distributiones, *pag.* 157. §. *At vero*.
Vide *Catechismus*, *Functiones*, *Funus*, *Jus tumulandi*, *Pensio*.

PATER

Filiam, quæ indotata evasit, iterum debet dotare, *pag.* 195. §. *At vero*.

PATRIMONIUM SACRUM

Filius agere potest adversus patrem, ut patrimonium sacrum ipsi constituat, *pag.* 153. §. *His*.

PATRONUS

Post expletam Ecclesiæ dotationem compelli nequit ad illius supplementum, si decrescat *pag.* 194. §. *In themate*.
Aliter traditur *pag.* 195. §. *At vero*.
Scilicet nisi juripatronatus nuntium mittere velit, *pag.* 194. §. *Collabescentes*.
Vide *Reparatio Ecclesiae*.

PENDENTIA LITIS

Vide *Juspatronatus*, *Libellus*, *Oris aperitio*.

PENSIO

Probata redituum Beneficii tenuitate, vel prorsus delenda, vel ad mensuram fructuum reducenda est pensio, *pag.* 56. §. *Postulat*.

Sin minus fit locus deputationi œconomi, qui pensionariis distribuat fructus, *ibid*.

Priùs tamen deductis impensis p o oneribus Beneficii, et soluta congrua titulari, *ibid*.

Nam Episcopis, et animarum curatoribus integra debetur congrua ex præscripto Tridentinæ Synodus, *pag.* 58. §. *Præterea*.

Quamvis titularis reservationi pensionis consensum præstiterit, et cum juramento ex errore valorem Beneficii expresserit, *pag.* 56. §. *Postulat*.

ummodo pensionem de proprio solvere, ac patrimonialibus bonis vivere non promiserit, *ibid*.

Reliqua Beneficia ad dimidiam usque reliquum partem ex consuetudine Datariæ Apostolicæ gravantur pensionibus, *pag.* 58. §. *Præterea*.

Imo gravior per Summum Pontificem imponi potest pensio, si titularis sciens prudens consentiat, *ibid*.

Vide *Congrua*, *Peritia*.

PERITIA

Despicienda est erronea periti relatio, *pag.* 57. §. *Nec fidem*.

Periti licet extrajudiciales fidem promerentur, *pag.* 180 §. *Præcipuum*.

Ad justum valorem Beneficii metiendum, non quadriennii, sed integri decennii fructus spectantur, *pag.* 57. §. *Nec fidem*.

POENA

Ferendæ sententiæ dicitur, si lex illam non irroget, sed judici mandet, ut pœnam infligat, *pag.* 227. §. *Jam vero*.

Ideoque nisi accedat sententia condemnatoria, pœna non contrahitur, *ibid*.

Hæc sententia vim suam exerit a die, qua lata fuit, *ibid*.

Dictio tamen illa *ex tunc* pœnam innuit latæ sententiæ, *pag.* 228. §. *Verum*.

Atque hoc in casu ad contrahendam comminatam pœnam satis est sententia declaratoria, *pag.* 228. §. *Haud*.

Quæ vim suam sortitur a die violatae legis, *ibid*.

PRÆBENDA

S. Congregatio aliquando utiliorem existimavit peculiarium præbendarum constitutionem, quam communem Mensam, *pag.* 80. §. *Legenti*

Sed nonnunquam denegavit Mensæ capitularis divisionem in singulares præbendas, *pag.* 82. §. *Ad I*.

Quomodo consulendum tenuitati præbendarum, habetur *pag.* 93. §. *Jam vero*.

PRÆSCRIPTIO

Introducta est, ne rerum dominia diu incerta maneant, *pag.* 205 §. *Catharinæ*.

Et in pœnam negligentium jus suum, *pag.* 206. §. *Attamen*.

Contra pupillos, aliosque agere non valentes, durante pupillari ætate, aut impedimento, non procedit præscriptio, *ibid*.

Ad præscribendum alicui obligationi adversus Ecclesiam præ-

ter justum titulum tempus quadraginta annorum requiritur, *pag.* 43 §. *Itaque*, *et pag.* 132. §. *Nec.*
Nullo contrario actu interruptum, *pag.* 43. §. *Itaque.*
Interrumpitur per judicialem interpellationem, *ibid.*
Non requiritur titulus in præscriptione, quæ vehementem non habet juris resistentiam *pag.* 133. §. *Statutis*
Tempus quadraginta annorum ante est ad quamlibet perimendam actionem, *pag.* 44. § *Multoque*, *et pag.* 205. §. *Catharinæ.*
Præscriptio immemorabilis, et centenaria praesumptionem secumfert cujusque melioris tituli, *pag.* 205. §. *Catharinæ.*
Atque etiam Apostolici beneplaciti; *ibid.*
Ac propterea hujusmodi praescriptio potis est derogare etiam supremis decendentium voluntatibus, *ibid.*
Pugnant vero Doctores, utrum onera Missarum, et fundationes Beneficiorum centenaria præscriptione perimi queant, *pag.* 206. §. *Attamen.*
S. Congregatio aliquando negativæ sententiæ adæsisse traditur, *ibid.*
Vide *Actus facultativi.*

PROCESSIONES

Quænam processiones dicantur publicæ, habetur *pag.* 64. §. *Nec*
Publicæ Processiones in majori tantummodo Oppidi vel Civitatis Ecclesia fieri debent, *ibid.*
Clerici omnes tam seculares, quam regulares publicis processionibus interesse tenentur, *ibid.*
Nisi a mœniis civitatis distent ultra medium milliare, *pag.* 64. §. *Nec.*
Cum Tridentina lex, quæ omnes Clericos cogit ad interessendum processionibus publicis, eos spectet, qui in eadem terra, aut oppido lares habent, *pag.* 65. §. *At Parochus*
Si tamen consuetudo in aliquo loco vigeat, ad publicas processiones accedere adstringuntur etiam illi, qui ultra milliare absunt *pag.* 64. §. *Nec.*
Clerus interesse debet publicis processionibus, quamvis oppidum, vel civitas regionibus constet inter se sejunctis, ac plane dissitis, *ibid.*
Nec concedenda est exemptio interessendi eisdem processionibus ob loci asperitatem, *ibid.* et *pag.* 71 §. *Acquinaten.*
Sed alia potius præfinienda methodus, *pag.* 64. §. *Nec.*

REDDITIO RATIONIS

Vide *Administratio*

REDUCTIO

Imminutis Legatorum reditibus, onera reducuntur, *pag.* 35. §. *Et re*, *et pag.* 90 §. *Hujusmodi.*
Quando testator parem erga omnia legata ostendit dilectionem, reductio pro rata est facienda, *pag.* 36. §. *Attamen.*
Ex ordine scripturæ elicitur prædilectio, *pag.* 36. §. *Attamen.*
Caetera potius legata, quam Missae reducuntur, *pag.* 36. §. *Attamen*, *et pag.* 94. §. *animadvertendum.*
Cum ex sacrificiis uberius animae testatorum consequantur suffragium, *pag.* 36. §. *Attamen.* *pag.* 173. §. *Attamen.*
Chori servitio praeferenda sunt sacrificia, *pag.* 91. §. *Nec.*
Aucta Missarum eleemosyna justam praebet causam reductionis, *pag.* 93. §. *Et re.*

Dom-

Denegatur reductio, si reditus pares deprehendantur oneribus, *pag.* 36. §. *Verum*, *pag.* 91. §. *At*, *et pag.* 94. §. *Et.*

Multoque magis, quando lucrum aliquod, impletis oneribus, superesset, *pag.* 94. §. *Et quamvis*

Legata, quae peculiari potiuntur fundo, non sunt cum aliis, quorum latet fundatio et dos, confundenda, *pag* 94 §. *Et quamvis*, *et pag.* 95. §. *Senogallien.*

Et Missae ita reducendae, ut tot offerantur Sacra, quot ex superextantibus cujusque legati fructibus litari queunt ad rationem eleemosynae manualis. *pag.* 94. §. *Et quamvis*, *et pag.* 95. §. *Senogallien.*

Justam suppeditat reductionis causam tenuitas reditnum, et gravis paupertas haeredis, *pag.* 169. §. *Tenuitatem.*

Praesertim si haeres sit sanguine conjunctus cum testatore, *ibid.*

Ex praesumpta testatoris voluntate, *ibid.*

Aliquando tamen denegatur reductio, etiamsi haeres nullam ex delata haereditate assequatur utilitatem, *pag.* 169 §. *Justam*

Nisi extrema laboret inopia, *ibid.*

Et nisi tenuitas haereditatis certis probationibus evincatur, *pag.* 170 §. *In praesenti.*

Vide *Canonicatus*, *Missa Conventualis.*

REGULÆ JURIS

Vide *Axiomata.*

REPARATIO ECCLESIÆ

Ecclesiae collabescentes instaurendae sunt, *pag.* 194. §. *Collabescentes.*

Atque in primis sumptibus illorum, qui damnum Ecclesiae intulerunt, *pag.* 195. §. *Qua propter*

Dein servanda est, si vigeat, peculiaris Ecclesiarum consuetudo, *pag.* 194. §. *Collabescentes.*

Tum ex reditibus ipsius Ecclesiae, *ibid.*

Horum nomine intelliguntur redditus praesentius ad fabricam, sed etiam ad rectorem pertinentes, *pag.* 194. §. *Collabescentes.*

His dissentibus exigendus est Patronus, *ibid.*

Ita vero ut Ecclesiam restauret, vel juripatronatus nuntium mittat, *ibid.*

Patroni, nullos ex bonis Ecclesiae percipientes fructus in subsidium tantummodo adstringuntur, *pag.* 195. §. *Qua propter.*

Tandem si alia desint media, compellendi sunt parochiani ad Ecclesiam parochialem instauranda, *pag* 194. §. *Collabescentes*

Qui per aes et libram symbolam conferre debent, *pag* 195. §. *Veritatem*

Imo in Italia mos invalait, ut etiam possessores forenses symbolam tribuant, *ibid.*

RESIDENTIA

Capellaniae, et simplicia Beneficia personalem residentiam ex consuetudine non requirunt, *pag.* 242. §. *Imo.*

Eorumque oneribus per alium satisfieri potest, *ibid.*

Nisi fundator aliter expressis verbis decreverit, *ibid.*

Si autem erectae fuerint in Cathedralibus, vel Collegiatis Ecclesiis cum onere choro, et divinis laudibus interessendi, secumferunt residentiam, *pag.* 243. §. *Verum.*

Atque etiam pondus per se ipsum horas canonicas persolvendi, *ibid.*

Etiamsi fundator id expresse non sanciverit, *ibid.*

Quia censetur, se ad canonum censuram accommodasse, *ibid.*
Secus tamen censendum de Capellania laicali, nisi contraria appareat fundatoris voluntas, *pag.* 242. §. *Imo*, *et pag.* 244. §. *Ad. I.*
Capellanus non residens, qua pœna puniendus, *pag.* 244. §. *Decernant*, *et* §. *Ad III.*
Vide *Absentia*, *Capellania*.

SACRAMENTA

Vide *Parochus*.

SENTENTIA

Sententia syndacateria, jussu laicæ potestatis confecta super administratione bonorum Ecclesiæ, caret suo robore, *pag.* 182. §. *Nec*.
Vide *Administratio*, *Poena*.

SEPULTURA

Vide *Jus Tumulandi*.

SODALITAS

Alicubi viget statutum, aut consuetudo, ut Canonici per possessionem dumtaxat Canonicatus evadant Confratres Sodalitatum, quae erectae sunt in eadem Ecclesia, *pag.* 132. §. *Quamvis.*
Ac etiam, ut inter Canonicos eligatur, qui munus aliquod obeat, *ibid.*
Vide *Cathechismus*, *Functiones Funus*, *Jus Tumulandi.*

STATUTUM CLERI ROMANI

Vim suam exerit etiam in Tiburtina Diœcesi, *pag.* 38. §. *Jamvero*.
Vide *Funus*.

SUBSIDIUM CHARITATIVUM

Exigi nequit, si reditus mensæ episcopalis ampli sint, *pag.* 122. §. *Et*.
Nisi contraria vigeat consuetudo, *ibid.*
Exigitur ab Ecclesiis, et Beneficiis universae Dioecesis, *pag.* 124. §. *At*.
Adhibito saltem Capituli consilio, *ibid.*
Et manifesta, ac rationabili intercedente causa, *ibid.*

SUBSTITUTIO

Vulgaris expirat per additionem primi substituti, *pag.* 96. §. *Ut.*
Vocatio descendentium masculorum, et inde fœminarum hæredis instituti simplicem secumfert ordinem succedendi, *pag.* 97. §. *Neque*.
Ut nempe descendentes masculi vocati intelligantur, quoties haeres institutus vel nollet, vel non posset hæreditatem adire, *ibid*.
Similiter descendentes fœminæ vocatae censentur, quatenus masculi non extent, vel haeredes non sint, *ibid.*
Nisi tamen praesto sint gravissimae conjecturae, quae inductum fideicommissum suadeant, *ibid*.

SUSPENSIO

Vide *Censura*.

SYNODUS

Decreta Synodus Dioecesanae juri communi, aut privilegiis a Sede Apostolica indultis derogare nequeunt, *pag.* 110. §. *Nec*.
Etiamsi ad dirimendas controversias fuerint edita, *ibid*.

TE-

TESTIS

De auditu meretur fidem, si alunde veritas hauriri nequeat, *pag.* 256. . *Executores*.

Eo que magis si Sacerdotali charactere sit insignitus, *ibid*.

Sed testibus de auditu ex ore ipsius rei nulla adhibetur fides, *pag.* 257. §. *Verum*.

Cum tanti valeant, quanti testimonium illius, a quo rem audierunt, *ibid.*

TRANSACTIO

Versatur circa rem dubiam, *pag.* 150. §. *Addit.*

Utilis existimanda est, si contrahentes aliquid sibi mutuo remiserint, *pag.* 150. §. *Addit.*, *pag.* 155. §. *Ineptissimum*.

Aliquid remissum videtur, si renunciatio possessionis emissa fuerit sub lege, ut renuncians admittatur ad novam sortitionem, *pag.* 152. §. *Ultimo*.

Respuenda est, si loco pio damnosa deprehendatur. *p.* 147. §. *Nec.*

Transactio nulla est convalidanda, si necessitatis, et utilitatis causa postulet, *pag.* 143. §. *At*.

Justam revalidationis causam suppeditat recessus a litibus in posterum orituris, *p.* 149. §. *Utilitatem*.

TRANSLATIO

Missarum non conceditur, nisi justa occurrat causa, *pag.* 173. §. *Neque*.

Quamvis ex sacrificii excellentia idem piis testatoribus obveniat suffragium, sive in una, sive in altera Ecclesia Missae offerantur, *ibid.*

Si tamen divinus cultus nullum patiatur detrimentum, et rationabilis suadeat causa, non denegatur translatio, *ibid*.

UNIO.

Beneficiorum unio est odiosa, *pag.* 49. §. *In jure*.

Per unionem beneficiorum, et Ecclesiarum non immutatur status beneficii, et Ecclesiae unitae, *pag.* 164 §. *Tandem*.

Sed in ea debet more solito deserviri, et consueta sacrificia offerri, *ibid.*

Etiamsi unio per accessionem facta fuerit, *ibid.*

Ita similiter suppresso Monasterio, ejusque bonis alicui Ecclesiae applicatis, impleri debent legata Monasterio olim incumbentia, *ibid*.

Etiamsi Pontifex in bonorum applicatione nihil caverit, *pag.* 164 §. *Nec*.

Quia non praesumitur juri tertii quaesito, seu voluntatibus testatorum derogasse, *ibid.*

Nisi id patulis verbis expresserit, *ibid.*

Vide *Beneficium*.

VICARIUS GENERALIS

Nequit sine speciali mandato Episcopi tribuere veniam alienandi terrulas, aliasque res modici valoris spectantes ad Ecclesiam, *pag.* 128. §. *Huic.*

Quoad jurisdictionem Vicarii Generalis Episcopi in Regno Neapolitano servanda est constitutio S. M. Clementis XIV., *pag.* 15. §. *A dubio*.

VOLUNTAS

Testatorum religiose est servanda, *pag.* 56. §. *Verum*, *pag.* 87. §. *Contra*, *et pag.* 90. §. *Unde*.

Et

Et ad finem implenda, *pag.* 44. §. *Nec*.

Adeo ut legatarius amittat legatum, nisi supremum testatoris voluntatem adamussim servet, *ibid*, *et pag.* 244. § *Decernant*.

Verum non inducitur ipso jure, *pag.* 141. §. *In jure*.

Pia legata latissime sunt interpretanda, *pag.* 42. §. *Quum*.

In supremis testatorum voluntatibus interpretandis non verborum cortex, sed disponentis mens est attendenda, *pag.* 42. §. *Quum*, *et pag* 241. *Et sane*.

In ambiguo, observantia est optima mentis testatoris interpres, *pag.* 42. §. *Hisce*, *pag.* 152. §. *Ultimo*.

Praesertim si proxima fuerit fundationi, *pag.* 42. §. *Hisce*.

Et ex facto haeredis ortum habuerit, *ibid.*

Observantia claras testatoris voluntati resistens abusus et corruptela dicitur, *pag.* 43. §. *Itaque*.

Sacri Canones abhorrent a supremarum voluntatum commutatione, *pag.* 141. §. *Abrogatum*.

Praesertim si testatores caverint, ne eorum dispositiones immutentur, *ibid*.

Verum utilitatis, aut necessitatis intercedente causa conceditur voluntatis commutatio, *pag* 86. § *Et sane*, *pag.* 90. §. *Unio*.

Vide *Beneficium*.

VOTUM

Eminentissimi, et Reverendissimi Card. Frosini in causa *Reatina Censurarum* 27. Januarii, *p.* 2.

Eminentissimi, et Reverendissimi Card. Falzacappa in causa *Lancianen Unionis* 17 Martii, *p.* 45.

FINIS

BX 1935 A36 t.85-87

Catholic Church. Congregatio Concilii
Thesaurus resolutionum Sacrae Congregationis Concilii

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

BX 1935 A36 t.85-87

Catholic Church. Congregatio Concilii
Thesaurus resolutionum Sacrae Congregationis Concilii

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 15 14 19 08 001 1